LVMINARE MAIVS

I T

ANNO MDXL

[redacted] ne iure
alij vendicat.

LVMINARE MAIVS.

OPVS EXIMIV[illegible]

luminare maius dicitur, Me[illegible]
rijs, percꝫ necessarium.

Lumen Apothecariorum [illegible]
complectens.

Item, Thesaurus Aromat[illegible]
vtilis ꝗ necessarius.

Index alphabetica serie c[illegible]
cium ꝗ compositarũ medic[illegible]
cuiuscꝫ operis apponitur.

¶ In operis hu[illegible] comm[illegible]endatione distichon.

Cinthius vt totum radijs ill[illegible]uminat orbem,
Illustrat latebras sic M[illegible]edicina tuas.

V. I.

1 5 3 6

Venundantur Lugduni apud S[illegible]pionem de Gabiano [illegible] Mercuriali sub signo Fontis.

IOANNIS IACOBI MANLII DE BOSCO in hoc opus Luminaris Maioris ad Bernard[...]um Nigrum ciu[...] Papiensem Proe-mium f[...]ter incipit.

V[...]M pleraq; in medicorum antidotis peruerse intelligi à plurimis animaduerterem: tum ꝙ Grecæ, Arabicæq; scripta vocabula pessime acciperent, tum ꝙ operandi artem, modumq; penitus ignorarent. Olim ego iuuenili ætate concitus breues, ac succinctas annotationes conscripseram. Mox vero succedentibus annis cœptum a me studium in magnis meis occupationibus deposueram penitus: tametsi eius semper animi fuerim, vt quoad fieri posset de posteris bene mererer. Tua tñ me volūtas nuperrime impulit Bernardine, vti munus à me antea susceptum, non modo non oblitterari paterer: sed & in corpus red[...]igere[...] adderemq; plurima que posterior etas, exercitiumq; quotidianum co[...]tu[...] [...]q; factum est, vt quod breuissimū fuerat volumē longe amplius excre[...]cere[...] susceptę a me prouinciæ modus, ordoq; seruaretur diui Mesue impr[...]imis exponendum opus mihi proposui: occasionem vero nactus nonnulla sub[...]eci a reliquis medicis confuse vageq; conscripta. Factumq; est vt hoc vnum opus pro alijs multis sufficere videatur, tam late, tamq; abunde in hac antidotorum materia sumus euagati, ꝙ citra arrogātiam dictum sit: sed & veritas nusq; reticenda. Scio ego incomparabilē egris iacturam eximijs doctoribus illatum, esse dedecus, non sui culpa, verū administratorū potius inscitiam. Dehinc aut[...]em (vt arbitror) fore confido, vt Aromatariorū quisquis nostrun[...] hoc opus diligenter tenuerit: tuto aggredi possit omnes veteres composituras. Que vt recte fieret huius gratia negotij Galenum, Diascoridem, Serapionem, Rasim, Auic[...]nam. Auerroym, C[...]ciliatorem, Guilelmū Placentinum, Gentilem, Nico[...]la[...] [...]cum Pedemontanū, Nicolaum, Michaelem S[...]aonarollam, Sym[...]onem Ianuensem. Aliosq; permultos exquisitissime perlegi: eorūq; sententia[...] huic nostro volumi[...] inserui, quā tibi Bernardine Niger dedico, ac[...] [...]i t[...]uo inscribo: vt fautore, assertoreq; elucubratiões meç te recognoscāt, ob[...]ent, ac venerētur. Nam cuius auxilium fauoreq; potissimū implorauerim, q; eius q[...] me locupletissime semper sit bene m[...]itus. *Vale.*

[...]unguitur. Prima electuaria continet.
O Pus hoc vndecim section[...]insinuat. Tertia ipsa Loch enumerat. Quar
Secūda Conditorū forr[...]lectitur. Quinta Decoctiones instruit. Sexta
ta Syrupos,[...]bub cit. Septima de Sief inscribitur. Octaua Pillulas
Trociscos com[...]git. Decima Vnguēta, Cerota, Emplastra instruit.
componit. Nona de Suffu[...]n claudit.
Vndecima de Oleis tractat[...]o autem hæc perutilis subdita est:

Distinc[...]ribus tedium generetur.

DZZiS

1026

DN.G.III 819

¶ Joannis iacobi de manlijs de bosco Alexandrini super descriptiones antidotarij: ⁊ practice diui Joannis Mesue: ⁊ aliorum Illustriū medicorum clarissima interpretatio incipit dicta. Luminare maius.

ELectuarium de aromatibꝰ quod scripsit Gal. ℞. ligni aloes crudi rosarū añ. aur. xij. gallie musca. macis: doronigi. piperꝫ lōgi: nucis muscate: mente sicce. spice: cassie: masticis: cinamomi. gariof. assari. ana. aur. iij. calami aromatici. aur. iiij. croci. cardamomi maioris ⁊ minoris. triū sandalorū. reubarbari. costi cubebe: zinziberis: semina feniculi. anisi. cheisim añ. au. ij. zuccari. ℥. vj. miue aromatice. ℥. xij. mellis dispumati quantū sufficit. dosis eius a. ʒ. iij. vsqꝫ ad aure. vj.

¶ Interpretatur impresentiarū has descripti[illegible] Joānis meß. ac aliorū medicorū onus humeri[illegible] impar supplices deo voces reddimꝰ: vt sui roris intima nr̄a aspersiōe fecūdet. vt tādē e vasto pelago in securuꝫ salutis portū nos redigat. Intēdimꝰ itaqꝫ in hoc ope descriptiōes quarūcūqꝫ medicinarū tā vsualiū q̄ nō vsualiū: tā solutiuarū quā nō solutiuarū: q̄ cōiter apud apothecarios haberi debēt ex diuersis olim fere medicoruꝫ voluminibꝰ excerptas aggregare. ⁊ simplicia in eis ingrediētia: quoad ingenij nostri debilitas patiet̄ declarare: eorū vcꝫ cōplexionē: electionē ⁊c. vt legēti patere poterit. Et si de quopiā simplici auctores dissentire iter severi dent̄: si fieri poterit cōciliare: ꝙ si minꝰ cui magis innitēdū sit dicere ꝓposuimꝰ. Qḋ si q̄ minꝰ bn̄ dicta extiterint: qḋ q̄dē humanis ingenijs est familiare veniā postulantes ea lectoribꝰ examinādā: ⁊ corrigēda ꝓposuimꝰ. In electuario igit̄ ꝓxime descripte multa simplicia ingrediunt̄ q̄ sunt declarāda. Sed [illegible]o dicemꝰ quare dicat̄ electuariū: dr̄ ergo electuariū: quasi electū: qr ex mu[illegible] ⁊ varijs rebꝰ electuaria cōficiunt̄: ⁊ differētie inter ipsa sunt multe: qr quedā sunt dulcia: q̄dā amara: q̄dā acetosa: vt diaprunꝰ ꝓut apparebit in desc[illegible]tiōe infra in antidotario Nico. ⁊ diatamarindꝰ q̄ fit ex dactilis acetosis: ⁊ sic de singulis: ſm aūt Matheū siluati. electuarium diaroma est electuarium de aromatibus.

¶ Recipe ergo ligni aloes crudi. i. nō cocti: qr coctū in medicina nullā a[illegible]paruā hꝫ efficaciā: ⁊ posset dici sicut dicit Mesue: de rosa al. ⁊ de reubarbaro qḋ lignum aloes coctum in medicina est sicut hō mort[illegible]no aloes vide Mat. sil. in ca. ꝓprio auctoritate cam[illegible] vbi inquit multi arabes faciūt ipm bullire i aqua: ⁊ illa aqua vtunt̄ ad multa. tale ergo lignū aloes amisit ꝟtutē: ⁊ spiritū. Istud ꝟo lignū est lignū arboris suauissimi odoris ſm quosdā: ⁊ est lignū qḋ repit̄ in magno flumie supioris babylonie: cui cōiūgit̄ fluuius paradisi terrestris: vn̄ q̄dā dicūt ꝙ impulsiōe fluuij ab arboribꝰ terrestris paradisi cōducit̄: nullꝰ tn̄ huiꝰ arboris fert̄ vidisse originē. Alij āt dn̄t ꝙ in acuminibꝰ mōtiū suprascriptorum locorū circa predicta loca existentium oritur hoc lignum: ⁊ impulsione vētorum aut temporis vetustate cadit in fluuiū predictū. infra in cōfectione de xiloaloes ostendam modum cognoscendi bonum a malo.

¶ Rosarū scꝫ rubearū de q̄bꝰ semꝑ intelligit̄ cū simpl[illegible] rose ꝓferunt̄. vn̄ Mesue in. c. ꝓprio de rosis inq̄t. melior est rubea vere rubedinis: paucorū foliorū: ⁊ planorū: et ex albis melior est habēs sit̄r. Bulcasis q̄ seruitor dr̄ in tractatu scḋo i. c. de mō desiccādi rosas: ⁊ reponēdi eas ait. sciēdū ꝙ q̄ siccauerit libras decē rosarū mūdataruꝫ [illegible]uertent̄ ad lib. j. qn̄ erūt sicce: ⁊ si rose fuerint ex mōti[illegible] possibile est ꝙ remaneāt plꝰ. ⁊ rose de montibꝰ sunt [illegible]oris odoris q̄ hortulane: ⁊ ita eaꝝ aq̄: ⁊ ita est de oi[illegible]s herbis: ⁊ floribꝰ: qr q̄ nascunt̄ i mōtibꝰ sunt fortiores hortulanis ⁊ his q̄ nascunt̄ i locis depssis: ⁊ rō est qr in eis est minor hūiditas ⁊ magis digesta: ⁊ illa pauca non impedit actionem partium calidarum.

¶ Ana grece significat pariter siue equalr̄: ⁊ sic vbi hec dictio ponit̄ equale pondus de vnaquaqꝫ medicin[illegible]o minata est assumendum.

¶ Aureus scḋm modernos est pondus dragme [illegible]nius cum dimidia: ⁊ similiter solidus: vt ait Simon Januen. vnde. Si solidū queris tres dragmas dimidiabis.

¶ Gallia muscata est quedā cōfectio q̄ fit in forma trociscata sicut apparebit infra in tractatu de trociscis.

¶ Macis apud Aui. in. ij. ca. ex autoritate filij masauge. est cortex nucis muscate sꝫ ſm circa instās nō est verū: qḋ infra in electuario de mace declarare intēdo.

¶ Doronici siue doronigi sunt q̄dā radices parue saporis dulcis siles calam[illegible] aromatico i colore ⁊ figura. Sera. ca. de doronicis inq[illegible]doronigi. i. doronicū: ⁊ sunt vene albe interiꝰ: exteriꝰ vero sunt ad citrinitatē tendentes: et defertur ex sin. ⁊ doronicum ex sin est illud quod magis administratur in medicina: ⁊ hoc est satis notū.

¶ Piperis longi quod apud arabes vocatur darfufel. species vero piperis sunt tres: vt in diatrion pipercon descriptione apparebit.

¶ Nucis muscate: hec oibꝰ nota est: q̄dā vocāt eā miristicā. i. odoriferā, siue redolētē inde. carea miristica. i. nux odorifera siue nux muscata. circa instans ait. nux muscata fructꝰ est cuiusdā arboris in india nascentis tpe maturitatis colligitur: ⁊ per septem annos seruatur.

¶ Menthe sicce: scilicet mente hortulane siue cōmunis siue odorifere. Hec apud Dia. vocatur ediomum: ponitur autem in hoc electuario sicca: quia virtuosior est viridi. circa instans in capi. de menta ait. menta domestica viridis minorem habet efficaciam in medicina quaꝫ sicca: siccatur autem in vmbra: ⁊ per annum cōseruat̄.

¶ Spice scilicet spice nardi vel spice aromatice auium: vt dicit Auicen. in. ij. canonis in capitulo proprio: ⁊ sic. semper quando reperitur spice simpliciter: de spica nardi intelligitur secundum [illegible]rca instans: spica per. x. annos potest reseruari in loco sicco.

¶ Cassie. i. cassie lignee. Auic. in. ij. cañ. dicit ꝙ est cortex [illegible]alceni: ⁊ est specierū pluriū: quarum vna est rubea [illegible]saporis: ⁊ odoris: ⁊ altera species eiꝰ est cuiꝰ sapor est sapor spice ⁊c. melior ꝟo ē illa [illegible]st rubei coloris: pura plana: lōgi ligni. grosse canne. subtilis foraminis solida grossa. boni odoris q̄ mordicat liguā: nigra vero est mala. Circa instās ait. Cassia lignea est cortex cuiusdā arboris nascētis iuxta babyloniā: est āt cassia duplicis manerici. s. cassia fistula: ⁊ cassia lignea: cū aūt cassia simpliciter inuenitur i[illegible]ndum est de cassia lignea.

¶ Mastix e[illegible] cuiusdam speciei lentisci q̄ nascitur in insula chio: vt est apud Simonē ianueñ. sed scḋm Isidorū in. c. de arboribꝰ mastix arboris lētisci gutta est [illegible]elior aūt in chio insula gignit̄ odoris. vt Sera. i. c. de [illegible]stice auctoritate Gal. albus ex mastice est ille qui di[illegible] gluten romanu[illegible] ⁊c. ⁊ melior secundum Aui. est il[illegible]i est albus [illegible]us mundus.

¶ C[illegible]nom[illegible]cinamomū subtile: ⁊ electū spēs vero ipsi[illegible] Sera. in suo. c. sunt multe: ⁊ ibi dr̄ ex auctoritate [illegible]darseni. i. cinamomū dr̄ ligua ꝑsica arboꝛ seni: ⁊ dar[illegible] quidēꝫ sunt multe spēs denoiant̄ pluribus nomi[illegible]s ⁊ diuersis: ſm diuersitates locoꝝ: infra in cōfectio[illegible]e cinamomo etiā de ipso aliq̄d ostēdam.

Gariofilo[illegible]e gariofilorū vt dicit grecus: ⁊ sunt fructus sa[illegible]nnibus: tn̄ de ipsis melius declarabo infra in [illegible]ofil[illegible] descriptione.

¶ Ga[illegible] quam multi gariofilatam

agrestā vocāt: quidā aromatariorū vtuntur folijs ipsi⁹ in medicina: sed male faciūt: vide Mesue in. c. de asaro vbi sic ait electio melior ps plante isti⁹ est radix ꝛ melior radix q̄ est grossa spissa: ꝛ cui⁹ odor est subtilis: ꝛ sapor acut⁹ cū stipticitate modica apō nos in locis humidis nascit: cui⁹ folia sunt similia cissos. i. hedere sicut est n… tum oibus. De asaro p. s. scripto vide Dia. est enim… herba que a multis vulgari sermone prouincula … cupatur.

Calamus aromaticus: sicut inquit Sera. ex aucto… tate Dia. nascitur in india: ꝛ melior ex eo est cuius color est sicut iacintus: ꝛ hz nodos spissos: ꝛ quādo cōtunditur habet in se neruositates: ꝛ canna ei⁹ est plena qua… re simili texture aranee cuius color est albus: ꝛ est … ꝛ in sapore eius: vt dicit Galenus est acuitas: et ꝛ pū…tio pauca.

Diascorides autē de calamo duo capitula facit: vnū de calamo aromatico qui in india nascitur: cuius optimus est in colore ruffus cum nodis spissis: ꝛ iste est ille qui nobis vsu venit. aliud capitulum facit de calamo agresti: ꝛ iste videtur esse species graminis: sicut *patet p* Serapionē. c. de gramine: ꝛ hec est *planta venenosa* animalibus: qꝛ ibi Diascorides ait. calamus agrestis maior est in oibus ab cerotis quē si animalia comedūt citius affert mortem ꝛ maxime ill⁹ qui in vijs babylonie nascitur.

Croci scz croci cōmunis siue orientalis: siue zahafaram: vt dicunt arabes: ꝛ est alius qui dicit ortulanus: ꝛ infectiuus: eo ꝙ ex ipso sericū tingitur: ꝛ iste est flos carthami. Dias. in. c. de croco dicit. crocus est medicine vtilis: sed melior est recens boni coloris: ꝛ subtilis odoris: ꝛ mediocriter subalbidus: ꝛ longus: nō fragilis: sed plen⁹ cuius tactu inficitur man⁹: ꝛ qui non hz secum odorez viscidū quod si ista nō habuerit signum est quod ver⁹: est autem infusus.

Cardamomū maius est heil: vt reperit apud Sera. in ca. de cardamomo vbi inquit sic. sarcocolla. i. cardamomum. cardamomū maius est heil: ꝛ minus est hilbane: ꝛ est mascul⁹. Bar. mōtagna. in suis cōsilijs. i tractatu. xxj. de egritudinib⁹ apparētibus in extremitatib⁹: ꝛ prio de hernia: ꝛ de omnib⁹ spēbus hernie ait. cobetbague. ꝛ est in reiveritate maius cardamomū a vulgo nominatū melegeta: ꝛ sic etiā vide Auic. in. ij. cañ. qō de cobetbague ca. facit: ꝛ ibi dicitur ꝙ est granū paruū simile cardamomo quod defertur de sclauonia: ꝛ sic verū est ꝙ cobetbague est nux farta que a vulgo melegeta dicit eo qō grana eius similant n…ce granis: ꝛ sic hodie ab apothecarijs nobilib⁹ ponit pro heil: siue cardamomo maiori: siue grane paradisi melegeta que apud omnes est satis nota.

Cardamomi minoris est hilbane ꝛ nō habet c… nec corticem: ꝛ hz g…na habentia corticez: cuius color est sicut cardamomi maioris: ꝛ substantia eius est subtilior q̄ substantia maioris: ꝛ virtus eius est sicut virtus illius: ꝛ istud ſm intētionē modernorū est illud cardamomum quo cōiter vtimur: ꝛ istud intelligit qñ simpliciter ponitur: nō aūt est nigella citrina nec nigra. vt putauerunt quidam.

Trium sandalorum: videlicet …i rubei: ꝛ citrini qui satis sunt noti.

Reubarbarū vero vt dicit Mes. est ex medicinis benedictis solennib⁹ in quo aggregant multe ex intēti…nibus que querunt in re faciēte mūdificationē. reub… barū vero dr a reu qō est radix: ꝛ b…rbarum. eo qō i… bara regione oritur: ꝛ in india: neq… d omittend… sui qō ammianus marcellin⁹ de eode… t: ta… uio qui europā asiamq; disterminat vic… rha nomine in cuius ripis: ꝛ marginibus … scit radix eiusdē nois ex reubarbarbaro laudauerū … agis illud ex eis quod est subnigrū declinās ad rube… e infra in cōfectione de rauedseni melius docebo di… nere bonū a malo si deus voluerit.

Costus est radix amara reperit alio… is confectionib⁹ scriptū costum … audiui aliquem qui dixerit se vidi…

…iterum infra in confectione diacosti.

Cubebe est quidā fructus rotundus aliquantulū depressus: ꝛ lat⁹ inter folia ei⁹ reper… qñ matur⁹ fuerit vergit ad rubedinē: ꝛ intra ipsum est granū triangulatum auctor est Sera. scdm circa instans cubebe est fructus cuiusdā arboris in india nascentis: pōt aūt seruari per decē annos: eligēda est q̄ mediocriter hz acutū saporē cum multa aromaticitate: ꝛ modica dulcedine. Aui. in. ij. ait. cubebe eius virtus est similis rubee. ver…amen est subtilior: ꝛ infra apparebit electuariū diacubebe: ꝛ ibi de ipso iterū aliqua subiungā si de⁹ voluerit.

Zinziber est radix satis nota. circa instās ait zinziber quidā dicūt ipsum esse radicē arboris: alij dicūt ramusculū arboris: sed ipsum est vena seu radix herbe nascētis in transmaritimis partib⁹: ꝛ in mōtibus sclauonie.

Feniculi semen est illud qō apud grecos dicit maratrum. Unde Macer feniculum medici calidū siccumq; scdo dicūt esse gradu: maratrum grecus vocat illud.

Anisi scz semen ipsius. Auicen. in. ij. cañ. capitulo de aniso dicit ꝙ semē ipsius feniculi romani est: ꝛ est minoris acuitatis q̄ nabathi: ꝛ in ipso est dulcedo: ꝛ est acutius q̄ nabathi electio romanū pōderosi⁹ est: scdm circa istans eius semē seruat per quatuor annos.

Cheisim vero est leuisticū sicut reperit apud Symonē ianueñ. sz chaisim est abrotanū: ꝛ de forma ipsi⁹ plāte reperitur apud Dia. sub nomine ligustici: eo qō plurima quātitas ex eo nascitur in liguria prouincia: vñ nomen accepit. vnde Macer. Algurū patria sumpsisse ligustica nomē dr ꝛc. ꝛ semen ipsius est illud qō efficaciā hz in medicina. Auic. in. ij. cañ. de cheisim ca. facit. circa instans ait. semen ei⁹ leuisticus appellatur semen non … vel radix in medicinis debet poni. quod per tres … seruatur.

…rum est mel cāne. Aui. in. ij. cañ. de ipso duo ca. facit: vnum de zuccaro absolute: ꝛ dicit ibi ꝙ eius arūdo zuccari i natura existit: ꝛ aliud de zuccaro alhusar quod est manna cadens super alhusar: et est sicut frustum salis: ꝛ reperitur aliud zuccarum quod vocat zuccarum tabarzed. i. album vt est notum.

Miua aromatica. i. miua cū specieb⁹ siue miua aromatizata: cui⁹ descriptio appebit infra sz Mes. i tractatu de sirupis sub hoc titulo mod⁹ cōditi de citonijs ꝛc.

Mel apud Dia. est ros celestis quem apes colligunt: cuius genera sunt duo. vnū quidē qō cupiliones apes colligunt: aliud qō sub terra inuenit: ꝛ atticū dr qō variole: ꝛ lanuginose ꝛ fortiores apes reponunt: ꝛ habet mellis ad oculorum claritatem faciens ꝛc.

Mesue ponit ꝙ istud electuariū dz fieri cū melle: sed hodie in nostris parti…s fit in morsellis cū zuccaro: sz t… antiquo vtebant m…is melle in electuarijs ac con…onibus q̄ nostro tpe: ꝛ hoc accidit: qꝛ antiquo tpe nō habuerūt ita cognitionē cannarū zuc. sicut habent moderni: si aūt cū melle facere volueris: hec est regula qō ꝑ vnaqua… libra mellis bñ dispumati ponant. ℥. iij. specierū tritarū: ꝛ cribellatarū: ꝛ tūc fiet electuariū effectus melioris: ꝛ operatio medici nobilior. quidā ponūt in. libra vna mellis dispumati. ℥. j. ß. pulueris specierū tritarū: sed tunc cōfectio nō est tante cōparationis: sed esset maioris delectationis ad gu… infirmi *in lib. vna* zuccari sirupizati: ꝛ *cocti ꝑfecte* ponit: ꝛ poni dz. ℥. j. specierū …arū: ꝛ cribellatarū: ꝛ tūc electuariū vel con… erit ꝑfectioris opatiōis ſm intētionē medici ꝛ sciē…. si aūt in lib. vna zuccari sirupizati: vt dictū est ponātur. ℥. iiij. vel. iij. pul. spērū dictarū tñ erit cōfectio melioris saporis: sed diminuet illi⁹ opatio ſm medicū: ꝛ penes intētionē medicinalē: nos aūt volum⁹ intelligere ꝑ puluerē spērū ꝓparatarū oia q̄ pñt cōteri: ꝛ si q̄rit qualiter mel ponit in electuarijs dico ꝙ trib⁹ de causis mel ponit in electuarijs: vt dicit Nico. in ꝓhemio sui antidotarij. primo ad cōseruandū electuaria: nā pre ceteris liquorib⁹ mel est bonū ad cōseruādū. secūdario ponit: qꝛ mel est valde mūdificatiuū. i. correctiuū malicie medicinarū: ꝛ proprie solutiuarum. tertio qꝛ sua dulcedine amaritudinem specierum temperat.

…Dosis est limitata mēsura vel pond⁹ alicui⁹ rei medi

cinalis simplicis vel cõposite vez spẽx herbarũ aut electuariorũ: ⁊ sic de singulis. Mesue hz dosis ei⁹. s. electuarij est a.ʒ.ij.ℨ est qd pñt ... ri aut sumi.ʒ.ij. sine molestia.

Electuariũ de gẽmis. ℞: albarũ margaritarũ.ʒ.iij. fragmentorũ zaphiri: iacinti: sardinis: granatarũ: feruzegi: idest smaragdi. ana.ʒ.j.ʒ. zedoarie: doronici. corticum citri macis. semisalfeleniemisech. añ.ʒ.ij. corallorũ rubeorũ: karabe. limatur ebor ʒ añ.ʒ. vni⁹ partes duas been albi: et rubei. gariofilorũ zinziberis. piperis lõgi. spice. folij croci beil. ana.ʒ.j. troc. diarodõ. lignialoes añ.ʒ.v. cinamomi. galãge. zurũbet añ.ʒ.j.ʒ. foliorũ auri ⁊ argẽti añ. aure.ʒ. musci boni.ʒ.ʒ. ãbre.ʒ.ij. cõfice cũ melle emblicorũ: et tollat age lenia bin de rosis partib⁹ equalib⁹ qñtũ sufficit.

¶ Gemme sunt lapides preciosi qui ingrediũtur istud electuariũ. Isidorus in.c. de gemmis ait. post marmorũ genera gemme sequũtur que multum auro decorẽ tribuunt venustate colorum primordia eax a rupe caucasi fabule ferũt prometheũ primũ fragmenta saxi eiusdẽ inclusisse ferro ac digito circundasse hoc fuisse anulũ: ⁊ gemmã: vt tradit Plinius naturalis historie libr.ʒ. vij. genera gẽmarum innumerabilia esse tradunt: e quib⁹ nos ea tantũ que principalia sunt notissima annotabimus: gemme vocate sunt q instar gũmi translucea. preciosi lapides ideo dicti sunt: qr magno precio em... tur: siue vt a vilibus discerni possint: seu quod rari sunt. et istud electuarium apud nos est in vsu. et valet mirabiliter ad ea que dicit Mes.

¶ Albe margarite sunt lapides dicti perle q in ostreis reperiunt: quedã sunt perforate alie nõ perforate: ⁊ perforate vt dicit Mattheus siluati. sunt artificiose facte: ⁊ nõ naturaliter: sed nõ perforate q naturales sunt meliores sunt perforatis: ⁊ ideo quando in medicinis ponunt nõ perforate intelligunt: sed sunt alique obscure ad citrinitatẽ tendẽtes nõ perforate. q perforatis equipollẽt: ⁊ ideo eligende sunt clare: ⁊ albe q vero obscure quasi albide sunt nõ sunt ponende in medicinis origo margaritarũ inquit Plinius conche est haud multum ostrearum cõchis differens: des omnis in candore magnitudine orbe: et pondere. vide ibi.

¶ Fragmenta fm Mesue fiũt ex quinqz lapidib⁹ preciosis qui omnes quinqz istud electuarium ingrediunt: et sunt multum in vsu in medicinis cordialibus: ⁊ ad multas alias necessitates: ⁊ sic quando doctor ordinat fragmentorum cordialium aut preciosorum intelligitur de illis quinqz que inferius nominabo.

¶ Saphirus siue sciriles vocat: eo qd in littore sirtium inuemat ⁊ est lapis sicut narrat Mat. silu. ex auctoritate Alberti q venit ab oriẽte ⁊ india: ⁊ i ipidomonio apd podiũ puincie regiõe ... uitate: sed nõ est adeo preciosus: et per omnia sit si... orientali: est autem coloris perspicui sicut celum serenatum: sed vincit in e... color. melior autem est qui non satis est perlucid ... mus adtem qui habet nubes obscuras ad rubedinem declinãtes. Isid. ait saphirus ceruleũ: ⁊ cũ purpura habens pulueres aureos sparsos: optimus apud medos nusqz tãtũ perlucid⁹: hic lapis est apud nobiles notus.

¶ Iacint⁹ lapis est apud Sera. cui⁹ sunt tres spẽs. vna earũ est coloris rubei. Scda est coloris citrini. Tertia vo colous hahali: ⁊ coloris antimonij: sed nobilior oibus est rube⁹: ⁊ qñ incenditur ignis super cũ rubescit multũ ... iacinti est multũ vulgata: ⁊ honorata inter hoies: vñ si qspiã iacintũ secũ portauerit aut sigillauerit aliquid: ⁊ portauerit sigillationẽ illam secũ et intrauerit in regione aliqua: vel puincia in qua cadũt fulgura multa: seu in terra pestifera nullaten⁹ nocebũt ei ⁊c. est item iacintus herba: tradunt poete a nomine iacinthi pueri amati ab apolline: ⁊ in florẽ sui nominis cõuersũ: aut vt Pli. refert a cruore sanguinis aiacis edito ita discurrentibus venenis: ⁊ grecarũ literarũ figura ea legat inscripta. quod et Ouidius ⁊ Uirgilius in bucco. testantur.

¶ Sardonis siue sardinis lapis fm Mat. silua. ex auctoritate Alberti est lapis ab antiqs inter preciosos lapi... numerat⁹ est autẽ habẽs ruborẽ spissum cũ sub... ... arua sicut si peruietas imaginet in rubea ter... ...om hãc diuersitatẽ inuenit qnqz modis: ⁊ Isid. ... sunt qnqz spẽs q onix appellata est qd habeat in se pmixtũ candorẽ in similitudine vnguis humani: greci em vnguẽ onicẽ dicũt. in india vel arabia gignitur: ⁊ aiunt hũc lapidẽ accẽdere animũ ad gaudium: ⁊ acuere ingenia sardis vero dicta est eo q primũ reperta fuit a sardis: vel dicitur sardis a regione vnde reperitur. hec rubrum habet colorem.

¶ Granatus lapis fm Mat. silua. ex autoritate Alberti est de genere carbunculi est aũt lapis rubeus: ⁊ perlucidus in colore similis quitinos. i. balaustijs: est autẽ rubeus aliquantulum obscurior carbunculo: ⁊ cum subijcitur ei in sigillis niger color inuenit quidã modus qui intra ruborem sparsus hbet viole colorem propter hoc genus violatum dicitur: ⁊ est speciosior alijs granatis letificat cor: et pellit tristitiam.

¶ Feruzegi sicut dicit Me... est smaragd⁹: ⁊ sic reperit apd Mattheũ silua. in.c. de lapide smaragdi. mirãdũ est de Symone ia... ueñ. ingenioso in simplicib⁹ q dixit q feruzegi est stannũ: ⁊ qd in hoc nõ ꝯuenit. postea ipsemet in.c. de lapide ferugei. sic ait. lapis ferugei fm alhani est lapis topaci⁹: si dicis feruzegi idẽ est: qd nõ est credẽdũ: qr intẽtio dñi Mes. est q feruzegi sit smaragd⁹: ⁊ nõ stã... nec lapis topaci⁹ cũ ibi nõ cõueniãt. Aui. aũt in ter... cañ. in fen. xj. in.c. de medicinis cordialib⁹ hz feruzegi: ⁊ i.v. ca. in simplicib⁹ exponit qd est smaragd⁹ ⁊ sic est smaragd⁹. aiam viridi tare dr. Ser. de lapide smaragdi dicit q ille q est viridior ⁊ fortis viriditatis ẽ melior alijs ⁊c. hic lapis est satis not⁹: vz aũt smaragd⁹ ad pcogitationẽ futurorũ auget substãtiã cõpescit mot⁹ lasciuie tẽpestates eliminat emitritum sanat: ⁊ obsistit epilepsie.

¶ Zedoaria siue zedoar arabice. Sera. aũt fecit vnum ca. de zedoaria: ⁊ duo. c. de zurumbet: sed in vno est scriptũ sic zurumbet: de quo infra in predicta declaratione istius electuarij videbis quid est. aliud ca. facit qd dr zurumbeth cũ. h. ⁊ istud idẽ est q zedoaria: tu vo cõsidera differẽtiã que reperit pro vna syllaba: ⁊ he sunt radices rotunde similes radicib⁹ aristologie rotunde in rotunditate earum: ⁊ sunt similes in sapore: et colore zinziberi: ⁊ afferuntur de seni. Aui. in.ij. cañ. duo ca. facit vnum de zedoaria: et aliud de zedoar. quod vt dicit Symon ... nec satis sunt nota.

... citri est fruct⁹ magnus sic vocatus Sera. ca. de citro. dicit atrogi. i. citrũ. Gal. fructu ... cuius arboris noiatur in greco pomũ aque: et cortex eius nõ est frigidus: imo est aut equalis: cõplexionis aut minus equalis: et parũ iste fructus not⁹ oibus: quidã vero de nouo scribẽs intitulatus lumẽ apothecariorũ: qui poti⁹ est discere volentiũ tenebra in hoc valde decept⁹ est dicit em corticũ citri q nõ est bene ex... itũ: qr vide Dia. qd vnũ cap. facit de citro. ⁊ aliud de cedro. ⁊ nõ sunt idẽ melius vero si deus voluerit infra in mitridato q Nico. scripsit declarabo qd est cedrus de quo fit pix cedraria siue al... quõ aũt citrãgulũ differat a citro vide in.v. cañ. ⁊ qu... eius folia sunt cordialia. vide eundem. xj. tertij.

¶ Alt... niemisch siue f... niemusch est ozimũ gariofilatum ... icit Sera ... de ozimo gariofilato. ⁊ dr q folia eius ... orũ color est inter virorẽ: ⁊ glaucedinẽ ⁊ odo... herbe est similis odori gariofilorũ: et eius semen est ... utũ nigrũ: ⁊ colligit in mense iunij. Sciendũ est qñ ... eritur feleniemich: siue ozimum. siue basilicon ga... filatum in electuarijs: et in cõfectionibus semper scri... intelligitur: sed in vnguentis: ⁊ emplastris herba ... igitur. hoc apd Aui. in.ij. cañ. vocat falamamisch ... itur q est ozimũ gariofila. nam ipsius odor est simili... secũdum circa in sta... ... annos ... tur.

¶ Corallus rubeus est nobilior alijs. Diaf. corallꝰ quē multi lichodēdron dicūt arbor est in fundo maris: que dum velli ceperit accepto aere graue fit: nascitur vero multum in promontorio sicilie nomine pachino eligendus est colore coccineus. i. rubeus post in bonitate est albus. ⁊ deterior est niger.

¶ Charabe siue cacabre est gummi secundū [illegible] sandacha. i. vernix tendens ad citrinitatē: ⁊ al[illegible] ⁊ peruietatē: ⁊ quandoqꝫ declinat ad rubedinē q[illegible] trahit paleas: ⁊ fracturas plantarum ad se. et propter hoc nominatur charabe. i. rapiens paleas persice et ⁊ e hoc fiunt pater noster quibus vtuntur mulieres pro deuotione: ⁊ hoc gummi satis est notum.

¶ Limatura eboris. i. limatura siue rasura dentis elephātis: vñ vide Simo. ianueñ. in. c. de ebore vbi ait ebur est dens elephātis inde eburneus: aptū est medicine in multis confectionibus ingrediens: ⁊ sic est.

¶ Been albi: et rubei sunt quedā radices que de armenia deferuntur. Serap. dicit species eius sunt due. s. rubee ⁊ albe. ⁊ sunt ambe vene in magnitudie radicis pastinace parue: quarū quedam *sunt tortuose*: ⁊ deferunt ab armenia. odor eiꝰ *est bon*ꝰ: ⁊ est in eis viscositas: moderni herbarij *inuenerunt* in nostris partibꝰ de vtraqꝫ specie: sed in odore non conueniunt: vt armeno.

¶ Foliū siue malabatrū: [illegible]icit Sera. herba est q̄ nascit in india ⁊ hꝫ folia q̄ expādunt sup faciē aq̄ in illis partibꝰ: sicut lēticula aq̄: ⁊ nō hꝫ radicē: ⁊ qñ colligit inserit in filo. Gal. in. vij. simpliciū inquit malabatrū foliū i. foliū indianū spice sile est: sm ꝟtutē: ⁊ sic est Auic. in. ij. cañ. in. c. de folio dicit ꝙ loco eiꝰ ponit pōdus ipsius de mace aut etiam de spica. et sic fit. quidam mercator[illegible] vendūt folia gariofilorū pro vero folio. sed verum fo[illegible] nunqꝫ vidi nec audiui aliquē citra mare vidisse est enim preciosum.

¶ Troc. diarodō. troc. aūt dr a trocos qd est rota: quia trociscus est similis rote currentis diarodon idest de rosis: descriptio ipsius apparebit infra.

¶ Galange sunt quedam radices odorifere. sicut sunt note infra apparebit diagalanga: et ibi melius ostendetur.

¶ Zurumbet est species zedoarie. idē tñ nō est: vt quidā volūt in isto electuario possumus certificari ꝙ zurūbet nō est zedoaria. qr Mes. hꝫ zedoariā ⁊ zurumbet ꝙ nō sunt idē. radices vero zurumbet sunt radices similes cipero in figura: sed multo maiores: et duriores intꝰ subcitrini coloris odore ⁊ [illegible]pore zedoarie. Sera. c. de zurūbet dicit ex auctoritate Gal. zurūbet ex speciebꝰ odoriferis: ⁊ ꝑpter hoc admiscet cōfectionibꝰ aromaticis. Aui. in. ij. cañ. dicit zurumbet est herba similis ci[illegible]o: sed est maior: et minus odofera.

¶ Folia auri [illegible] argēti sunt nota: ⁊ ambo debet eē mera.

¶ Muscus apud Aui. in. ij. cañ. est foliculus animalis: sicut gazel ipse nisi: qr hꝫ duos dentes albos flexos ad interiora: sicut duo cornua. Sera. ꝟo in. c. de musco vult ꝙ muscus sit foliculus gazel: qui cū Aui. nō conuenit: ego vero interrogās quendā mercatorē si gazel est animal proferens muscum [illegible] respondit ꝙ nō: sed in similitudine differunt parum: muscus vero melior est ille q̄ defertur de regionibus tumbaci vt dicit Ser. quia illud animal in illis regionibus comedit spicā nardi: ⁊ alias species odoriferas: ⁊ ꝓpto muscus magis redolet [illegible] melior est: hodie raro reperitur bonum falsific[illegible] cum epate lupi. et alijs rebu[illegible]

¶ Mel emblicorū est illud q[illegible] rasis in 4 [illegible] almā for[illegible] in fine electuarij letificantis [illegible] bit infra.

¶ Colatura geleniabin de rosis sec[illegible] modernorū vsum est mel rosatū colatū. Aui. in. ij [illegible] in. c. de rosis ait aqua ros. est bona capiti et stomac[illegible] ⁊ cōfortat. q̄ ex ea nutrita est cum melle stomachum [illegible] est geleniabin. in quinto vero cano. in distinctione d[illegible]nditis. de geleniabin loquitur. Paulꝰ in capitulo [illegible] dolore stomachi ait addatur muraba. i. geleniabi[illegible] in litera murab dicit ꝙ est cond[illegible] sicut rose viole ⁊c. et ita dicit Simon ianuen[illegible]

Confectio alchermes: ⁊ sunt grana tinctorum. ℞. sete tincte ex chermes circiter lib. j. ⁊ proprie super cuiꝰ tinctura nō preterijt spacium extensiuum. et submerge eam in succo pomorum dulcium: et aqua rosata. ana lib. j. ß. et dimitte die vna. deinde fac modicum bullire donec aqua rubeat: deinde extrahe ab ea setam: et exprime eam ⁊ pone in ipsaꝫ zuccari tabarzed. ℥. cl. et coque vsqꝫ ad spissitudinem mellis: et remoue ab igne. ⁊ proijce in ea actu calida ābre minutim incise. ℥. iiij. ⁊ dimitte in eo liquefieri. deinde proijce sup ipsum puluerem haruꝫ rerū. ℞. ligni aloes crudi ⁊ darseni ana. ℥. ij. auri boni. ℥. j. musci boni. ℥. j. tertiam confice et fiat.

¶ Confectio. i. simul factio: et deriuatur a *conficio conficis*: quia ex pluribus rebus conficitur ⁊ pōt esse mollis seu solida seu dura: hec apud nos est in vsu: sed non multum dominus Mesue in. c. de lapide stellato habet confectionem lapidis la[illegible]: ⁊ idem est.

¶ Alchermes siue chermes sunt grana tinctorū q̄bus tingunt panni reperit aliqñ scriptū chermes cū. s. ⁊ tūc sunt passule sine ossibꝰ de q̄bus Sera. in. c. de granis tinctorū cū q̄bus tingunt panni inq̄t chermen. i. grana. in [illegible]ero vite: ⁊ eius spēbus: ⁊ q̄ ex eo sunt: dicit aliꝰ phs [illegible]chesmes ita noiant in lingua ferisis: ⁊ sunt passule [illegible] granis. ⁊ sic est. Dia. vocat coccū īfectiuū. i. quo tingitur: ⁊ hec grana: vt dicit Mat. sil. in q̄ tingit scarlatū: vñ dr de christo quod fuit vestitus veste coccinea. i. tincta cocco. scilicet grana de scarla.

¶ Poma dulcia apud omnes pomaꝫ parisiana siue de paradiso sunt magis laudata q̄ alia poma: ⁊ si illa habere non poteris accipiātur redolentia: que etiam sunt laudata ad confortandum cor.

¶ Zuccarum tabarzed. i. zuc. album. de quo Mat. silu. in litera tabarzed. i. album quod fit in illa regiōe sic nominata.

¶ Darseni. i. cinamomum grossum: nō est autem foliū: vt exponunt sinonima Mico. nec darseni est cinamomū finum: vt quidam dicunt infra apparebit cōfectio de cinamomo: ⁊ ibi melius ostendam.

¶ Lapis lazuli: sm circa instans determinatur ab auctoribus vena terre: et est de qua fit lazulus similiter lapis armenꝰ dicit: qr in armenia reperit: de modo lauādi lapidē lazuli: scias ꝙ dꝫ fieri sicut fit de lapide armeno: vt docet Me. i. c. de lapide armeno: ⁊ modꝰ eiꝰ iste est terat lap[illegible] lazuli vel armeni i vase lapideo vel in mortario lapideo: deinde fundat sup ipꝫ aq̄ dulcis. i. aq̄ cōis: ⁊ lauet sic terēdo: ⁊ fiat illud trigesies semper innouando aquam: et adhuc decies post illud lauetur cum aqua rosata. et dixit alchindus lauetur cum aqua rosa. ⁊ buglosse post purgationem [illegible]s: acquiritur enim mirabilis proprietas ex hoc ad egritudines melācolicas. [illegible] de lapide lazuli loquitur in capitu. de lapide stellato: et ibi describit confectionem de lapide lazuli: que videtur esse eadem cum confectione de alchermes: ⁊ sic si legis istam descriptionem de alchermes cum illa de lapide lazuli videbis ꝙ in simplicibus et in virtute: ⁊ in omnibus conueniunt.

Confectio de xiloaloes. ℞. ligni aloes crudi: et rose. añ. ℥. viij. grario. Spice nardi macis nucismu. gal. mus. cubebe cardamomi ⁊ beil masticis cinamomi ciperi sqnāti zedoarie beē albi: ⁊ rubei folij sete crude margaritaꝝ corallorū rubeoruꝫ charabe foliorū citri: ⁊

corticū eius: ꝛ alfelem gemisch sansuci sisim briȷ mente sicce piperis longi zinzi. aā. ℥. iiȷ. musci boni. ℥. vni⁹ tertiam ambre. ℥. vnius se mis. ꝛ confice cum melle emblicorum: et mi na aromatizata.

¶ Confectio de xiloaloes .i. cōpositio de ligno aloes que etiā ad formā electuarij reducit. Auicen. in. v. cano. po nit vnā aliā descriptionem: ſʒ non est eadem cū ista quā facit Mesue. Rasis etiā in lib. de diuisionibus hʒ vnam descriptionem que non concordat cum ista: tamen apd nos nulla illarum in vsu est.

¶ Xiloaloes apud grecos est lignū aloes: ꝛ sic reperit apud Aui. in. iȷ. cañ. ꝙuis Christoforus de honestis su per cōfectione de dia musco credens se inuenire capitu lum de ligno aloes in littera. l. et nō aduertēs ꝙ vocare tur xiloaloes dicit: mirādum est ꝙ Aui. nō facit de ipso ca. s. ligno aloes. in. iiȷ. cano. vbi de simplicibus tractat. ſʒ hoc recte nō dicit: qꝛ bene Aui. in. iȷ. cañ. de xiloaloes loquitur in lrā. x. ꝛ ibi docet modū cognoscēdi bonuʒ a malo dicens vniuersaliter melius xiloaloes est illud qꝺ magis submergitur in aqua natans vero est priuatum vita: ꝛ spiritu. Alio modo cognoscitur: veʒ in colore: qꝛ oportet esse nodosum: fuscuʒ ꝛ obscuri coloris in odore ꝗñ comburitur sup carbones facit fumū boni odoris: ꝛ facit velut spumā i sapore ꝙ sit amarū: ꝛ in pōdere si na tat super aquam est malum: si submergatur est bonum.

¶ Ciperus est species iunci: ꝛ sic a multis triāgularꝭ di citur apud nos in pratis ac in locis aquosis nascitur: radix vero eius competit vsui medicine.

¶ Squinantum est palea camelorū: quia cameli ea co medunt. circa instans ꝛ Serap. ca. de squinanto dicit quod de ipso administratur sunt flores: ꝛ radices ꝛ lia. hoc est notum.

¶ Seta cruda. i. nō cocta: que nullā aut paucam effica ciam habet in medicina: vt infra in diamusco melius ostendam.

¶ Sansucus. i. maiorana circa instans in. c. de maiora na dicit: maiorana. i. sansucus flores: ꝛ folia vsui medici ne cōpetūt: colligitur in estate cū floribus: ꝛ in vmbroso loco desiccatur p annū seruat. Sisimbriū. i. mēta aqua tica: siue balsamita. Aui. in. iȷ. c. dicit nemen. i. sisimbriū: ſʒ fuit error trāslatoris: vt puto qꝛ nemē apud Sera. est serpiliū: ꝛ sic est magis credēdum autoritati Serap. in simplicibus ꝙ Aui. vide etiā apud Jo. archulanum in c. de cura cephalee: tā calide ꝙ frigi. qui dicit nemen. i. serpilium: ꝛ non est sisimbrium: ꝛ sic est. licet Christofo rus harzicius sup illo passu exponat nemē est sisimbriū vel serpilium quod non acceptatur.

Descriptio electuariȷ sarborteng. ꝛ est leti ficans descriptione hamec filiȷ zacharie. ℞. Rosarū: lig. aloes aā. ℥. vȷ. macis n..cis mu scate gallie muscate: cardamomi: heil. aā. ℥. iȷ. cinamomi: croci. aā. ℥. iȷ. ʒ. ciperi. ℥. v. gario filo. masticis spic..assari. aā. ℥. iiȷ. fiat om nium trituratio bona: ꝛ confice cum em..li corum: et aromatiza ipsuʒ cū musci. ℥. vni.. quarta.

¶ Ista descriptio electuarij sarborteg. i. letificantes fm intentionem Mesu. est descriptio hamec filiȷ zacharie. i. Ras. ſʒ ego nō reperi istā descriptionem apud ipm verū est ꝙ Ras. in nono Al. habet vnā descriptionem que est nobilior ista: sicut infra ostendā: illa vero simplicia ꝗ in isto electuario ingrediuntur declarata sunt superius.

¶ Trituratio fit tribus modis: vt docet Mesue in: lib. j. in summa secūda. ca. iiȷ. ꝛ ibi docet de modo trituratio nis dicens ꝙ officium est necessarium: tripliciter.

¶ Mod⁹ electuarij de citro ex inuētiōe nr̄a nō est i vsu.

Cōfectio de musco dulcis. ℞. croci: doro nici: zedoarie: ligni aloes: macis aā. ℥. iȷ. al barum margaritarum: sete crude: aduste ka rabe coralli ru. aā. ℥. iȷ. ʒ. gallie musca. ocimi citraci omniū aā. ℥. iȷ. ʒ. been albi et ru. foliȷ: spice: gariofilorum ana. ℥. j. zinziberis: cube be..peris longi. aā. ℥. ʒ. musci. ℥. vnius par t..cōfice cū melle crudo: quod sit quadru plu ponderis omniū: ꝛ pone in vase vitreo: ꝛ sit dosis eius aā. ℥. j. vsqꝫ ad. iȷ. si autē hanc confectionē amarā facere volueris valētior efficietur ad ea que dicim⁹: ꝛ ad exiccanduʒ humiditates stomachi: ꝛ putrefactiones ei⁹ ꝛ proprie si addatur in permixtiōe ei⁹ absin thiȷ: rose. aā. ℥. iiȷ. aloes optimi abluti. ℥. iiȷ. cheisim. i. leuistici: castorei. aā. ℥. j. cinamomi ℥. j. ʒ. et fiat.

¶ Confectio vero de musco dulcis: a musco dicit ista cō fectio: dulcis autē dicitur: q.. si sit sine additione rerum amararum: ꝗ in fine ponūtu.. descriptionis: tūc appel latur diamuscū ..ulce. Aui. in. v. cañ. de hac hʒ multas descriptiones: sed nō sunt in vsu. Ras. ponit vnā descri ptionē: ꝗ noiatur diamuscū preciosum: sicut infra apparebit: sed ista Me. apud nos est nobilior aliȷs descriptio nibus: haliab. autem in to. practi. ait. musci medicami.. dulcis: ꝛ est quasi idem.

..Seta cruda adusta: ꝛ nō cocta. reperiunt vero multi ..eceptores qui faciūt ipsaʒ bullire in aqua: ꝛ tali aqua vtuntur ad multa cōmoda: sed tūc talis seta efficaciaʒ nō habet in medicina. sicut homo mortuus: scias ergo ꝙ est quidā vermiculus qui texit setā super se: ꝛ facit co operturam: ꝛ dimittit donec perforat illā telā: ꝛ dimittit soli donec moritur vermis: ꝛ ista seta defertur de vltra marinis partibus. Mesue hʒ aduste: sed Sera. in. c. de seta sic ait. est bona cordi: ꝛ cōfortat substantiā: vel tota liter ei⁹: ꝛ clarificat sanguinē eius: ꝛ ꝓpter hoc ponit in medicinis cordis: ꝛ ꝑcipue in diamusco: et qdā cōburūt eā: vt possit facil⁹ teri: ꝛ meli⁹ puluerizari ꝓpter desicca tionē: et quibusdā non vr̄ hoc bonū ne amittat virtutē suā: sed melius esset incidere ipsam cū forficibus ꝛ post ea teratur in mortario cū marg..ritis karabe ꝛ coral. et tunc teritur facile. Haliab. ibi dicit. serici noui: ꝛ nō adu sti: si aūt cōburere volueris: oportet vt accipias setā no ..am no.. tinctā: ꝛ incidatur minutim: et pone ipsam ..ni..: et ponatur in furno panis: ꝛ ibi dimitta tur tantum quod sit parum cōbusta: et n..n oportet cō burere valde: sed solum afficitur parum vt possis terere: ꝛ vtere vbi oportet.

¶ Ozimum citratum. i. melissa: quidam vero de nouo scribens intitulatus lumen apothecariorum in hac ex positione deceptus est: nam putauit ꝙ ozimum citratū sint due res: videlicet ꝙ ozi..n sit basilicon: et citratū sit melissa: quod non est verisimile: nam quando reperi tur ozimum gariofilatum non intelligimus ozimum: ꝛ gariofilos: et quando reperitur ozimum carmenum: ..telligimus ozimum: et ciminum carmenum: si cō poim..dicit ozimum citratum: debemus ergo videre o mnes.. tes ozimi: ꝛ illud quod odorem habet citri in telliger..bemus: ꝛ c..prie mellissa: quod si fricaue ris folia..s od.. citri habebunt: preterea vide si moñ. Janu... quit turugemara. est dictum citra ria: est autem in.. a aut ozimum citratum: quod ha bet odorem citri.. sic volunt moderni doctores: pre terea vide quod..icen. etiam habet ozimum citratuʒ: quod idem est.

¶ Been ibi dʒ f..ip duplex e. ad. dr̄iam bē. ꝓ solum e. qꝺ Dia. voca..m repersicum: et non est cathapu tia: vt exponit lum.. ..nā Mesue docet fa cere..leg. de ben ꝛ de sh.. ..appȷia: hic ē dicit ꝙ

been cordiale debet scribi per. h. qͦ apud probos medicos nō reperitur. Mesue dicit: si autē hanc cōfectionem amarā facere volueris: opꝫ ꝙ accipiāt suprascripte species: diamusci dulcis omnes: ⁊ supra ipsas admisceantur res quas inferius ipse describit: ⁊ tunc appellatur diamuscū amarum: qͦ etiam in vsum venit.

¶ Aloes optimi abluti. i. loti cum aqua endiuie: infra in iera Galeni ostendam melius: optimū vero alo[illegible]m Mesue est succotrinu[illegible]id est de illa prouincia.

¶ Castoreum sunt te[illegible]uli animalis quod vocatu[illegible] stor: vt dicit Serapi. ⁊ hoc est satis notū. ipsius testicu[illegible] etiam vocantur gendebedust: ⁊ ab aliquibus ium debedust. de qua infra in confectione Anarcardina meliꝰ ostendam si deus voluerit.

Confectio testiculoꝝ vulpis: et est satirion. ℞. satirionuꝫ qui abscinduntur a patre suo lib. j. ⁊ terant̄ ⁊ coquātur cū lacte ouino dulci in quātitate sufficiēti sup prunas quousqꝫ decocti sint: ⁊ sit cōsumptū lac: ⁊ tunc funde sup eos olei amigdalarū dulciū. ℥. iij. ⁊ agitetur sic cōterendo cū ligno: ⁊ postea sup totū sirupū: cuiꝰ descripti[illegible]alis est. ℞. succi buglosse cocti: et dispumati lib. ij. [illegible]ucci pomorū dulciū. ℥. xij. zucc. boni albi lib. iij. misceātur agitādo cum predictis vsqꝫ dū fiat eius cōpetens decoctio: et deponatur ab igne: et pijciat̄ sup ea cinamomi subtilis ⁊ electi. [illegible] v. been albi: et rubei añ. ʒ. ij. ligni aloes. ʒ. iij. croci sandali citrini dragagāti gūmi ar. alfelēgemisch. i. seminis ozimi gariofilati cubebe macis añ. ℥. j. ʒ. cōfice ⁊ pone ī vase vitreo.

¶ Mesue habet confectionē testiculorū vulpis: et dicit ꝙ est satirion: inferius vero habet vnā aliam descriptionem: et hec dicitur ꝙ est diasatirion.: et est illa qua nos vtimur sicut ostendam infra.

¶ Satirion. i. testiculi vulpis qui abscinduntur a patre suo scꝫ hec radix dicta testiculus vulpis: dixerunt quidam sapiētes si vir comederit partē maiorem eius generat masculos: ⁊ si mino[illegible] comedit generat feminā: experimentū qͦ reperitur apud Nicolauꝫ florentinū in lib. xvj. in ca. de sterilitate: vbi sic ait. ex autoritate Rasis dicens: cū volueris generare masculos. ℞. du[illegible] testiculos apressos: ⁊ comede ⁊ eodē die coeas: nam[illegible] si nō fuerit defe[illegible]tus ex parte mulieris: si solū vnū testiculum comederis nascitur infans cū vno testiculo.

¶ Lac apud Auicē. in. ij. cañ. ex tribus compositum est substantijs aquicitate: ⁊ caseitate ⁊ butirositate: ⁊ in vaccino quidē multiplicatur butirositas: lac vero camelarum partui vicinarū minus habet butirositatis: ⁊ caseitatis ⁊ est subtile valde: [illegible]c asinarū etiā minus existēs butirosum est subtile: caprarū vero lac est temperatū: et lac ouinū est grossum valde: et istud est illud qͦ ingreditur hanc descriptionē: et lac vaccinū est pinguiꝰ: ⁊ grossius: equarū vero lac est sicut lac camelarū partu[illegible]narū subtile: a quosum vero melius est lac muli[illegible] bus speciebus lactis. Isidorus in capi. de esc[illegible]it. lac a greco sermone deriuatum [illegible]o candore.

¶ Buglosa vero est herba nota: [illegible] em a[illegible]laucon dicūt oībus hoc apud grecos voca[illegible] apud nos vero lingua bouis: vnde macer. ling[illegible]bouis greco sermone buglosa vocatur.

¶ Dragagantū vero est gūmi dictū [illegible]pud Dia. tragagantū: ⁊ quāto albius tanto melius e[illegible] circa instans in ca. de dragagāto ait. est autē eligend[illegible]ragagantuꝫ qͦ nō est obscurū sed clarū nihil terre[illegible]ixtuꝫ: ⁊ nota ꝙ albū in frigidis me[illegible]am: ⁊ citrinū in calidis debet poni. Gūm[illegible] Sera. per decē annos potest seruari: ex auctoritate Diasco. est gummi qͦ reperitur super arborem acatie sicut alie species gūmarum: ⁊ qñ simpliciter reperitu[illegible] gummi arabicum intelligitur: ⁊ secundum circa in[illegible]ans potest seruari diu in multa efficatia.

Confectio alia testiculorū vulpis: ⁊ est diasatiriō. ℞. secacul albi mūdi elixati in aqua cicerū: quoruꝫ eiecta fuerit prima aqua lib. j. testiculorū vulpis. ℥. viij. radicis rafani. ℥. iij. lufplani. ℥. ij. terantur ⁊ infundantur sup ea lactis vaccini aut ouini quātitas que superemineat radicibus duobus digitis: ⁊ olei sisamini ⁊ butiri vaccini recētis. ℥. iiij. ⁊ coquatur cū facilitate vsqꝫ ad spissitudinē: ⁊ si adhuc radices nō bene decocte. sint fundat̄ sup eas ex lacte: ⁊ oleo ⁊ butiro vsqꝫ dū pfecte decocte sint: ⁊ post hoc funde sup hoc totū mellis boni: ⁊ dispumati lib. vj. succi cepe humide lib. j. ʒ. decoq̄ oīa simul vsqꝫ ad pfectā decoctionē: tūc vero depone ab igne: ⁊ proijce sup eā puluerē: cui pmixtio hec est. ℞. caudarū stinci cū renibꝰ: ⁊ sumine. ʒ. viij. seminis eruce. zinziberis: been al. ⁊ ru. lingue auis: se[illegible]nis nasturtij cinamomi: piperis lō. bau[illegible]eminis napi. sparagi añ. ʒ. iiij. ⁊ cōficiantur cū eis: vltimo vero ponat̄ in medicamine pinearum mundatarum lib. j. fisticorum mundatorum. ʒ. x. cerebrorum passerum. ℥. ij. conficiantur omnia bene: et aromatizētur cum. ʒ. j. boni musci: ⁊ vsui reserua.

¶ Hec confectio est illa qua nos vtimur: ⁊ maxime fm istam descriptionē. Nicolaus in suo antido. habet vnā aliam descriptionem: sed nō fit apud nos: tamen si facere volueris descriptionem suā infra apparebit.

¶ Secacul fm moder. est sigillū sancte ma ⁊ nō iringꝰ: vt quidā herbolarij volūt. quare Sera. aliud ca. facit de secacul aliud de iringo. preterea vide Sera. in. vij. ca. de cōditis: qui inquit qͦ secacul est radix sicut zinziber: et asportatur ex india. ⁊ fit ex eo in gibba dū est recēs ⁊ sic est fm veritatē qͦ secacul fm modernos habet radiceꝫ similem zinziberis: ⁊ hec est que nostro idiomate vulgariter zone[illegible]zello vocatur in partibus nostris: et in multa quati[illegible]te reperitur.

¶ Cicer fm Sera. ex autoritate Gal. cicerum tria sunt genera: sunt em̄ alba ⁊ nigra: ⁊ est alia species que dicit̄ kersenne: ⁊ cicera minuta que dicūtur chersenne sunt alba. ⁊ assimilātur orobo: ⁊ ni[illegible] nominātur cubes ⁊c. Pli. inquit arietinū ciceris genus qͦ capiti arietis assi[illegible]: qͦ ceteris magis diureticum creditur: est ⁊ ag[illegible]: est ⁊ erraticū ⁊ columbinū qͦ aliqui venereū dixerunt candidum rotūdum leue aretino minus.

¶ Cicer erraticū apud Dia vocatur a qbusdā serpiliū. Gal. in. vj. simplici. inqt cicera sunt species leguminuꝫ.

¶ Testiculi vulpis sunt satirio. Dia. de satirio tria ca. facit sub litera satirion: ⁊ aliud. c. facit de orchis: ⁊ ibi ponit duas spēs: qͦ etiā inter spēs satirionis sunt in mira. et hec apͦ Aui. vocāt testiculi canis. alij cinosorchin. i. canis testiculi. Isi. in. c. de herbis aroma. siue cōibꝰ ait. satiriō dicta a satiris ppter incēdiū libidinis: quā vulgꝰ stincū vocat: venerē em̄ suscitat: eadē ⁊ orchis: qͦ radix eiꝰ in modū testiculoꝝ sit quos greci cinosorchin vocāt: in pratis apͦ nos reperiunt̄. circa instās satiriō herba est cuius radix vsui medicine cōpetit dū est recens.

¶ Raffanus.s.radix dumestici.circa instās ait raffanꝰ
est herba cuius radix simili nomine appellaꝛ:⁊ p annū
seruaꝛ radix cōpetit:vsu[illegible] medicine:qdā de nouo scribēs
intitulatꝰ lumē apothecarioꝝ sup istā ꝯfectionē exponit:
qꝺ ꝑ radices raffani intelliguntꝛ radices siluestris:ſʒ nō
est vera expositio:quia regula est apud nobiles apothe
carios:quod quādo reperiꝛ raffani simpliciter de vsua=
li semper intelligitur.

¶ Luf planū.i.dragontes.Mes.in ca.de luf.dicit qꝺ est
serpentaria:⁊ est plāta que dꝛ collum draconis:⁊ ex ea
alia est plana habens folia.alia crispa:⁊ melioꝛ totius
pars plāte est radix.circa instās ait:serpētaria colubꝛia
na dragōtea crocodilla idem est:herba est cuius radix
maxime vsui medicine cōpetit:⁊ dꝛ serpētaria:qꝛ macu
las habet distinctas:sicut serpēs:vel qꝛ venenuʒ serpen
tis fugat:infra in hiera hermetis ostendam aliam spe=
ciem que vocatur iarus.

¶ Sisamum est semen ex quo oleum sisaminū exprimi=
tur:sicut infra in distictione de oleis.

¶ Butirū vaccinū recēs.Aui.in.ij.cañ.duo ca.facit vnū
de butiro qꝺ calidū:⁊ humidū in.j.⁊ eius gradus in hu
miditate est altioꝛ.aliꝺ ca.facit ꝙ dicit butirū nō recēs:
⁊ dicit ꝙ facit operationem butiri crudi:⁊ est foꝛtius in
maturatione:hoc est satis notum.

¶ Cepe humide.i.recētis.Aui.in.ij.ca.dicit bulbus.i.ce
pe quod comeditur.Isido.in cap.de oleribus dicit cepe
vocatur:quia non aliud est nisi tuum caput.Nico.loco
eius habet semen bulbi.quod idem est.

¶ Stincꝰ qꝺ renibꝰ ⁊ sumine.i.ab vmblico ſm Dia.est
quoddā aial qꝺ in india inueniꝛ q̄drupleх:⁊ siꝛe lacer=
te:ſʒ multo maiꝰ:⁊ lōgius:⁊ vētosiꝰ:hoc apꝺ Auic.voca
tur garil.in egypto capiꝛ.circa instās ait.stinci pis[illegible]
sunt q̄ in fluminibꝰ:⁊ maxime in aq̄s dulcibꝰ iuxta [illegible]
tā inueniunꝛ:⁊ lacertis assimilanꝛ:ꝑ hyemē pōt se[illegible]
ri.infra vt in electuario de stinco:de ipso iterū ostenda.

¶ Eruche ſm Mattheum sil.sunt due species:domesti=
ca ⁊ siluestis:⁊ ambe sunt oibus note:domestica mino=
ris est efficacie q̄ȝ siluestris vsui medicine cōpetūt semi=
na sicut folia.Secūdum vo circa instās est cōtrarium:
qꝛ eruca domestica maioꝛis est efficacie:⁊ siluestris mi=
noꝛis:vsui medicine competunt semina.Pli.ait in.ca.de
eruca est ex ea domestica:⁊ silue.miscetur in condimen=
tis in quibus carnes:⁊ pisces intinguntur:⁊ tanta sua=
uitas est:vt greci euzonomiam appellauerint.

¶ Lingua auis est semē fraxini.Chꝛistophorus de ho=
nestis sup isto passu exponit quod lingua auis est semē
de liagrestis:quod ignoꝛo.Aui.in.iij.cañ.de ipsa loqui=
tur etiam in tertio fen.in.xx.c.de medicinis singularibꝰ
ad coitum inter medullas computat.An.guainerius
in.c.xxiij.de pulueribus ⁊ cōfectionibus aliȷs ab intra
sumendis que adaugēt ad coitū:⁊ ibi ponit lr̄am qꝺ lin
gua auis est semē fraxini.preterea vide Nico.q̄ hʒ p̄di=
ctā descriptionem diasatirion:⁊ ibi hʒ linguā auis:⁊ in
suis synonimis exponit qꝺ est semen fraxini [illegible] sic est ſm
modernos:ſʒ ſm circa instās lingua auis est herba sa=
tis cōis q̄ folia hʒ parua:⁊ acuta siꝛia lingue auis:viri
dis multe est efficacie:⁊ per id credo ꝙ ignoꝛauit eam.

¶ Nasturtiū ſm circa instās qñ repitur nasturtiū sim=
pliciter semen dʒ poni [illegible] ius semen ꝑ quinqȝ annos ser
uaꝛ:hoc apud Dia.carⁿamꝰ vocatur:⁊ spēs sunt due:
scʒ domesticus ⁊ agrestis domesticus vero est il[illegible]
mus q̄ intelligitur.Siluestris vero est senatio siue c[illegible]
nes vt dicit mat.sil.in ca.de carda.infra in dianasturtio
de ipso melius ostendam.

¶ Napus ſm isiꝺ.in.c.de oleribus a siꝛitudine rape vo
catꝰ nisi ꝙ radices:⁊ folia latioꝛa.existimāt quidā quod
Dia.vocat ipsuʒ bunias.i.napitiū:napi vero semē vsui
medicine cōpetit:⁊ sunt semina nauoni domestici.

¶ Sparagus ſm circa instas fructꝰ eius:⁊ semē medi=
cine competunt.Dia.dicit vocatur aspagus aspꝛatalis
quam multi iniacāton aut imon appellant.Saꝛ.in lib.
de cibis:vocatur omnis summitas plāte dū est in teneri
tate sua asparagi.

¶ Fistici.i.pistachia.Dia.c.de pistachiȷs dicit.in syꝛia
nascuntur siꝛia strobilibꝰ.i.seminibꝰ pini sunt:⁊ veniūt
de damasco.circa instās:pistace sunt fructus qui vltra
mare nascūtur:⁊ sunt similes pineis:⁊ interioꝛ substan=
tia ponitur in medicinis.

**Cōfectio de galāga.℞.galāge ligni aloes
añ.ʒ.vj.gariofi.macis cheisin.i.leuistici.añ.
ʒ.ij.zinzi.macropiperis cinamomi piperis
al[illegible] añ.ʒ.j.ʒ.calamēti sicci mēte sicce.añ.ʒ.ʃ.
[illegible].i.cardamomi maioꝛis spice.i.spice nar=
di seminis apiȷ feniculi.carui anisi añ.℥.j.ca=
lami aro.ʒ.j.zuc.taberzet:idest albi.℥.x.mel
lis dispumati quantum sufficit.**

¶ Galāga ſm Sera.ex autoꝛitate isaas eben amara est
vena in grossitudine cassie lignee:⁊ coꝛtex eius est rubeꝰ
et interius eiꝰ est puluerulentus:⁊ defertur ex sim.Aui=
cen.de ipso duo cap.facit vnū de carsurudat ex autoꝛi=
tate mesangue:⁊ inquit quod est galāga:aliud cap.fa=
cit de galanga ſm circa instans galanga per quinqȝ
annos seruatur in multa efficacia.

¶ Hec cōfectio reperiꝛ etiā apud Auic.in.v.cañ.in tra=
ctatu.vj.de ventre inferioꝛe debilitatis stomachi:sed nō
est eadē:ista vero est illa qua nos vtimur.Ioā.angli.in
ca.de passionibus stoma[illegible]:⁊ ponatur manus caꝛa su
per stomachū [illegible] in illud cōfoꝛtat:⁊ calefacit stomachū
caloꝛe natura[illegible]:deinde detur diagalāga.vnde dicit ver=
sificatoꝛ:cōfoꝛtat stomachū dialāga meū ⁊c.ibi descri=
bit suam descriptionem:sed non est similis.

¶ Macropiper.i.piper longum siue darfufel:vt dicunt
arabes:albū vero piper appellatur leucopiper infra in
diatritōpiperon declarabo.

¶ Calamētū siccum.i.vsuale siccū:⁊ nō viride:qꝛ maio=
rem efficaciā hʒ in medicina:vt dicit etiā circa instans.

¶ Apium scilʒ semen apiȷ domestici circa instans inq̄t
cum autē inuenitur in receptis medicine apium simpli
citer semen apponendum est.Macer ait.est apiū dictuʒ
quod apex hoc ferre solebat victoꝛis veterum fieret dū
moꝛe triumphus ⁊c.

¶ Carui.scʒ semen ipsius Dia.dicit careos semen est oi
bus notum:est alia species carui que diciꝛ aggreste:et
istud a modernis coꝛdumenū dicitur. Circa instans:
carui herba est⁊ semen appellatur in transmarinis par
tibus sicilie:⁊ in multa quātitate reperitur per quinqȝ
annos in magna efficacia potest seruari.

**Diarodō descriptiōe [illegible].℞.folioꝛū rosarū
rubearū.ʒ.xxx.troc.diarodō Trociscoꝛū de
spodi[illegible] ligritie añ.ʒ.iiij.gariofiloꝛum gallie
[illegible] añ.ʒ.iiij.spodiȷ croci masticis ligni
aloes añ.ʒ.ij.triū sandaloꝛum añ.ʒ.iiij.assari
spice ide macis cardamomi poꝛtulace lactu
ce scariole seminū cōmuniū maioꝝ frigido=
rū albarū margaritarū alfelē gemisch:idest
seminis ozimi gariofilati rasure eboꝛis dra
gagāti gūmi ara.añ.ʒ.j.cāphoꝛe.ʒ.j.ʒ.mu=
sci.ʒ.vnius sextam confice cum sirupo de ro
sis [illegible] aqua rosa.**

¶ Di[illegible]don dꝛ a rosi[illegible]as recipit magis q̄ȝ de aliȷs
specieb[illegible] Nico.h[illegible] aliā descriptionē que noiaꝛ dia
rodon ab[illegible]mbe apꝺ nos sunt in vsu.infra appa
rebit descript[illegible]ico.descriptio troc.de spodio appare=
bit infra in tra[illegible]tu de troc.

¶ Liqritia est [illegible] radix dulcis sapoꝛis nota omnibus.

¶ Spodiū ſm [illegible]ui.est radix cānarū adustarū:moder=
ni vero pro spo[illegible] vtuntur eboꝛe combusto siue ossibus
elephantis c[illegible]stis.

¶ Triū sandaloꝝ [illegible]bi rube[illegible]⁊ citrini qui sunt noti

¶ Poꝛtulaca.s.semē ip[illegible]tās dicit poꝛtulaca vi

ridis multe est efficacie epicedata vero non tante.

¶ Lactuca .s. semen. Isido. in ca. de oleribus dicit lactuca dicta est ab abundantia lactis exuberantis seu quod lac multiplicat illis que lactant puellas.

¶ Scariola secundum Sera. ex auctoritate Dia. c. de endiuia habet duas species: vna est ex ea domestica: et scariola: secundum vero Simonem ianu. est velut lactuca aggrestis: secundum circa instans endiuia est scariola. moderni vero distinguunt species scariole moderni endiuie: et [illegible] per alia nomina tamen vna pro alia pot poni. in [illegible] dis autem scariola reperitur.

¶ Semina com̄ia maiora frigida sunt quatuor ad numerum: et sunt proprie melonis citruli cucumeris: et cucurbite: confice cum sirupo de rosis .i. quod secundum istam cofectionem dz fieri cum sirupo rosato cuius descriptio est hec. Recipe aq infusionis rosarum ex quo fit sirupus rosa. vt docet me. in distinctione de sirupis: et clarificet zuccarum cum predicta infusione: et aqua rosa. et simul coquatur vsque ad consumptionem aque quasi predictus sirupus fuerit bene coctus secundum artem addatur species: et fiat confectio in morsellis vel in forma liquida: sed in morsellis apud nos fit.

Aromaticum rosatum. R. foliorum rosarum rubearum. ʒ. j. ß. ligni aloes macis gariofilorum: trociscorum diarodon galie muscate ana ʒ. ij. ß. liquiritie munde ʒ. viij. [illegible]namomi subtilis: et electi ʒ. iij. galage. zinziberis nucis musca. ana. ʒ. ij. ß. beil spice ana ʒ. j. sirupi ro. et sirupi corticum citri quantum sufficit.

¶ Aromaticum rosatum secundum istam descriptionem apud apothecarios non fit nec apud medicos est in vsu. Simplicia vo que ipm ingrediunt sunt declarata superius.

Aromaticum rosatum descriptione gabrielis. R. foliorum rosarum .s. rubearum ʒ. xv. liquiritie rase munde ʒ. vij. ligni aloes boni sandalorum mabazari ana ʒ. iij. cinamomi boni subtilis: et electi ʒ. v. macis gariofilorum ana ʒ. ij. ß. gummi ara. dragaganti ana ʒ. ij. et partes duas alterius nucis musca. cardamomi galange ana ʒ. j. spice ℈. ij. musci ℈. j. ambre ℈. ij. sirupi rosa. et siru. cortic[illegible]m citri. q. s.

¶ Istud aromaticum est famosum: et ociosum apud medicos: et sic generaliter secundum istam descriptionem fit: simplicia vero que in ipsum ingrediuntur que non [illegible] rata declarabo.

¶ Sandali m[illegible]bazari secundum modernos sunt sandali citrini: et sic reperitur apud Sal. in suis secretis: in. c. de ictericia cause calide quandam cofectionem: qui sic ait. mahazari .i. sandali citrini: et sic intelligimus nos. partes alterius .s. duas partes alterius dragme: et sunt ℈. j.

¶ Aromaticum rosatum minus secundum istam descriptionem non est in vsu. simplicia vo decla[illegible]a sunt dr aute minus respectu precedentis quia pauciora simplicia ingrediuntur compositionem ipsius.

¶ Aromaticum muscatum nec istud aromaticum apud nos fit. muscatum autem dicitur a musco in bona qua[illegible]tate ingrediente.

Aromaticum gariofi[illegible]. R. gario[illegible] ʒ. vij. macis zedoarie galang[illegible]nd[illegible]habazari .i. citrini trociscorum dia[illegible]n cinamomi ligni aloes spice inde pip[illegible]s longi beil ana ʒ. j. rosarum: scz rubearu[illegible] ʒ. iiij. liquiritie gallie muscate ana ʒ. ij. fo[illegible] cubebe. ana. partes. ij. ʒ. vni⁹ sirupi de [illegible] quantum sufficit ambre ʒ. j. m[illegible] fiat.

¶ Istud aromaticum secundum istam descriptionem apud nos non est multum in vsu. tamen apud apothecarios reperitur: et dicitur aromaticum. a rosis gariofilatum a gariofilis qui ingrediuntur.

¶ Gariofilus siue chariofol⁹. Arabes dicunt harunphel: et sic repitur apud Se. in. c. de gariofolo. et ibi ex autoritate gal. nomen suum in greco est folium nucis et c. Et circa instans gariofolus p sex annos seruat in multa efficacia. Aui. in .ij. canon. dicit quod gariofolus est sicut sambuc⁹ sed est niger: et mascul⁹ est sicut nucle⁹ oliue et longior et vehementis nigredinis et est fruct⁹ arboris in insula indie et gluten ipsius existit in virtute glutinis albotim .i. terebetine. Electio ille quod est melior est sil'is nucleo sicco suauis odoris et acuti: sz moderni opinant quod ille gariofolus qui est in magnitudine nuclei oliue non hz multam efficaciam in medicina et hoc est notum oibus et pdicti gariofoli vocant a multis antophali .i. gariofili magni: illi vero quib⁹ nos vtimur noti sunt oibus et sunt minores satis quam nucleum oliue. Sunt quedam flores in aliquib⁹ partib⁹ italie qui gariofili vocant: eo quod odore gariofilo. spirant quorum alij sunt coloris albi alij vo rubei: et isti apud lombardos reperiunt in multa quatitate et maxime apud nobiles viros de noie suo apud autores non reperi: sed vidi depictum in lib. qui dr mafredus de monte imperiali. et ipse vocat tunici reperitur etiam herba que vocatur filius ante patrem siue oculus xpi siue oculus consulis vt volunt herbatici: forma vero ipsius reperit apud Math. silua. et hec herba apud nos nascitur in pratis.

Aromaticum nardinum. R. spice inde ʒ. ij. rosarum ʒ. iiij. liquiritie ʒ. ij. ß. gallie sebelie cubebe ligni aloes macis gariofilorum cinamo. [illegible]ij indi .i. malabatri anisi corticum citri troc. [illegible]rodon ana ʒ. j. et tertiam alterius pinearum purgatarum: amigdalarum purgatarum a corticibus eius ana ʒ. v. gummi arabici dragaganti ana ʒ. ij. musci ℈. j. conficiantur cum sirupo rosato. q. s.

¶ Istud aromaticum nardinum .i. de spica nardi apud nos non multum in vsu est: simplicia vero que ipsum ingrediuntur: quedam sunt declarata: quedam non.

¶ Galie sebeline siue sebellie est quedam confectio que fit in trociscis quorum descriptionem describit ipse Mesue in distinctione de trociscis: vt infra apparebit.

¶ Pinee purgate .s. a corticibus suis Aui. in .ij. canon. facit ca. de geleum et ibi dicit quod est granum pini maioris et est melioris nutrimenti quam nux: postea vero aliud ca. facit de grano pini: et dicit quod est minus sisticos: et aliud capitulum facit de pino. hoc est satis notam melius tamen ostendam infra in loco de pino si deus voluerit.

¶ Amigdale purgate .s. a corticib⁹ suis Me. hz amigdalarum [illegible]non dicit si sint dulces vel amare. pe. de crescentijs in proprio ca. de amigdalis ait. amigdala est arbor satis nota. et est quedam densitas in eius fructu quam quedam faciunt fruct⁹ dulces quedam amaros. dulces vsui hominum in cibum competunt: amare que sunt calidiores magis competunt vsui [illegible]edicine: et sic est regula quod amigdala dulcis est conuenientior in escis et amara [illegible] edicina.

Diaciminum bonum. R. cimini pridie in aceto infusi et exsiccati ʒ. x. zinziberis cinamomi ana ʒ. iiij. gariofilorum ligni aloes macis ana ʒ. ij. ß. galage piperis longi cardamomi ana ʒ. ij. musci ℈. ß. mellis dispumati. q. s.

¶ Diaciminum dr a cimino quod recipit. hec descriptio reperitur in multis alijs secundum diuersos autores. Mesue habet diaciminum bonum. et inferius habet vna alia de qua infra. et aui. in. v. cano. hz multas descriptiones: sed illa descriptio quam ipse vocat diaciminum Sal. quod facit ad vētositates frigidas est diapolitico sicut infra ostēdā. Nic. in suo antidotario hz vnā aliā descriptionē: sed non est

silis huic. In partib⁹ nostris gñaliter ſm descriptionez Me. fit tamen etiam ſm descriptionem Ni. si facere volueris infra apparebit d riptio sua.

¶ Ciminũ .s. ciminũ vsuale qd notũ est. circa instãs inquit ciminũ semen est herbe in multa q̃titate nascens non sophisticat̃ pter eius copiaz per quinq̃ annos seruatur. Aui. in .ij. cañ. dicit ciminũ aliud est carmenuz ⁊ aliud persicum ⁊ aliud enium ⁊ aliud nabatium carmenum vero est nigri coloris ⁊ persicuz est citrini coloris ⁊ persicum est fortius: nabatiũ vero est aliud qd inuenitur in alijs locis. Serap. cap. de cimino ex autoritate Gal. d̾t q̄ ex eo est domesticũ ⁊ agreste. domesticuz vero est illud qd magis administrat̃: et sic est. infundat̃ ergo ciminũ per diẽ in aceto postea ad solez desiccetur siue ad vmbram ⁊ cum alijs teratur.

¶ Mel ſm Auic. est ros occultus cadẽs super flores: ⁊ super reliqua quod colligũt apes ſm intentionẽ Mes. diaciminũ debet fieri cũ melle: sed hoc hodie in partib⁹ nostris gñal̾r fit cuz zuccaro: ⁊ fit ĩ morcellis seu ĩ bolis.

Dianisum. ℞. anisi. ʒ. xx. liquiritie masticis añ. ʒ. viij. carui macis galãge zinziberis feniculi cinamomi. añ. ʒ. v. triũ piperum calamẽti scilicet vsualis piretri casie añ. ʒ. ij. heil gariofilorum cubebe croci spice. añ. ʒ. j. ʒ. minue. ℥. ij. mellis dispumati. q. s.

¶ Dianisum dicit̃ ab aniso qd ingreditur magis q̃ de alijs speciebus apud nos est multũ in vsu: ⁊ vz mirabiliter contra grossas ventositates.

¶ Anisum est omnib⁹ notũ. Gal. in. vj. de simplicib inquit de aniso id qd vz ex hac planta est semen ei ca instans ait. anisum .i. ciminum dulce semen inte tur in medicina.

¶ piretrũ est radix satis nota. hoc apud Aui. vocatur tarcon: circa instans ait. piretrũ herba est satis cõis cuius radix in medicina ponit̃ cum inuenit̃ in hyeme colligitur radix eius per quinq̃ annos seruat̃: est autẽ eligendum q̄ est acutum solidum ⁊ non perforatũ ⁊ cum frangitur non pulverizatur.

Diãbra. ℞. cinamo. doronici gariofilorũ macis nuc̃ muscate foliȷ̃ galãge. añ. ʒ. iij. spice cardamomi maioꝝ ⁊ minoꝝ. añ. ʒ. j. zinziberis. ʒ. j. ʒ. sandalorũ citrinorũ ligni aloes piperis lõgi. añ. ʒ. ij. ambre aure. j. musci. ʒ. ʒ. confice cum sirupo rosato ⁊ aqua rosata.

¶ Diambra dicit̃ ab ambra ingrediente in bona q̃titate. hec apud medicos est multum in vsu ⁊ maxime ista descriptio Mes. Aui. in. v. cañ. inq̃t electuariũ alchesin dictum electuariũ ambre: ⁊ hoc electuario   fuerunt reges grecie: non fit ſm Auic. sic.

¶ Cardamomũ maius est heil vt dicit Serap. ⁊ gñaliter ponimus loco eius grana paradisi siue melegetam: ⁊ pro cardamomo minori ponimus vsuale.

¶ Ambra ſm Sera. ex ctoritate dia. nascit in mari: ⁊ gñatur in eo sicut gñatur spẽs fungorũ in terra. et q̃n mare turbatur eijcit a fundo ei⁹ lapides magnos eis eijcit frusta ambre ⁊ pl̾z q̄ egredit̃ ex mari in terris zig. Auic. in .ij. cañ. ait. ambra ſm qd existimo est manatio fontis in mari illud vero qd dicitur q̄ est de spuma maris aut stercore animalis maris longinquũ est. Electio melior est grisia fortis aseheliti: deinde varia post eam citrina ⁊ deterior est nigra mala multotiens assumitur ex ventre piscis q̃ eã comedit ⁊ morit̃. circa instans ait. ambra .i. sperma ceti .i. balene. nõ est ergo gummi: vt quidam dicũt nec est spuma: nec est stercus animalis: nec est iecur piscis: vt q̃daz mercatores dicũt. Auerrois in. v. col. ait. ambra est vna de speciebus cãphore q̃ orit̃ in fontib⁹ marinis ⁊ natat super aquã maris. Cõfice cũ sirupo rosato ⁊ aqua rosata vide supra in cõfectiõe diarodon descriptione communi vbi ostensum fuit de hoc.

Confectio de cinamomo. ℞. cinamomi subtilis et electi. ʒ. xv. darseni cimini enule añ. ʒ. iiij. galange. ʒ. vij. gariofilorũ piperis longi cardamomi. s. minoris zinziberis heil macis nucis muscate ligni aloes añ. ʒ. iij. croci. ʒ. j. zuccari taberzet. ℥. v. cõfice cũ melle dispu o et quandoq̃ ponitur in eo duplum ponderis medicinarũ de zuccaro pulverizato sine melle et accipitur sicut suffuf. et alij addunt in eo musci. ʒ. vnius partes. ij. ⁊ pulverizetur cum eo.

¶ Hec cõfectio de cinamomo apd nos non est valde in vsu: tñ simplicia q̃ ipsam ingrediunt̃ declarabo. Aui. i. v. can. hz vnã aliã descriptionẽ: sz nõ est eadez cinamomi subtilis ⁊ electi .i. fini. Sera. in ca. de cinamomo ex autoritate Dya. ponit multas spẽs ſm diuersitatẽ locorum. Aui. dicit cinamomũ notũ est ⁊ eius q̃dẽ spẽs est vna bona ad aliquãtulũ declinans nigredinẽ. Electio melius est illud qd est boni odoris ⁊ acutũ hz saporẽ sine mordicatione ⁊ color ei⁹ est pu s ⁊ nõ cõmixtus: aliud capitulum facit   cherfe cin nomi: ⁊ ibi d̾t q̄ est de cinamomo ⁊ d̾t q̄ alterius gñis: ⁊ iđm quidẽ est duruz sicut cinamomũ: de ipso tñ est quoddã q̄ nõ durescit. Serapi. vero de cherfe loquitur in capitulo. de cinamomo et vult quod si genus cinamomi. quando autem reperitur cinamomuz simpliciter de fino intelligitur. Auer. in quinto col. ait canella vel cinamomũ .i. recapaldereca.

 Darseni .i. cinamomum grossũ dictum scanizũ: non est autẽ folium vt exponunt sinonima nico. vide Serap. in cap. de cinamomo vbi ponit darseni .i. cinamomum. preterea vide apud Auer. in quinto col. vbi inquit. Darseni id est canella subtil̾ dulcis aromatica. In hac oportet videre si darceni sit cinamomũ finum aut non. ſcđm vero Mes. cinamomũ grossum: quia ipse Mesue in ista confectione habet cinamomi subtilis et electi: ⁊ darseni id est cinami vel cinamomi grossi: ⁊ sic credo: quia Aui. in. v. cañ. in predicta cõfectione habet cinamomi: ⁊ loco darseni habet cinami: qd idem est. Preterea apud auẽzoar in suo antidotario in electuario quod confert stomaco ⁊ adiuuat digestionẽ et est delectabile ad comedẽdum qui inquit Darseni et est cinamomum nigrum et odoriferum valde. Sapientes dixerunt quod quando reperitur in cõfectionibus cinamomum intelligitur de fino. ⁊ per darseni de grosso.

 ardamomum maius. sed lumẽ obscurũ seri d am confectionem: et exposuit quod heil est cardamo um minus: quod falsum est: quia ipsemet in aromatico gariof. dicit heil .i. cardamomũ maius: ergo sibijpsi contradicit. Sera. sicut ostẽsum est supra vult q̄ heil sit cardamomũ maius: et sic est secũdum veritatẽ.

Electuarium de granis mirti cõfortans stomachum et epar et cõfe ns solutioni ⁊ lubricitati viscerũ propter malitiam digestionis: et modus eius est vt in confectiones de aromati us adiungatur granorũ mirti tritorũ sicut a obol. ʒ. cent mirobalanoꝝ nigrorũ belleric ũ et   bolicorũ super quos iã ptereat ebu   ona in aqua citor orum ⁊ vino odorifero i. ʒ. vij. carui anisi cimini seminis apij infu ũ in aceto vini die ac nocte ⁊ exiccatorũ a . v. cõfice cũ mina aramatizata ⁊ da cũ s decoctiõis đ citonijs. Cõfectio de granis m   emie mirtilorũ

apud nos non est in vsu: nec apud alios: sim pliciavo q ipsaz ingrediunt declarata sunt.

Diacalametũ descriptione gal. ℞. calamẽti fluuialis et montani sisileos ⁊ petroselini añ. ʒ. vj. zinziberis. ʒ. iij. seminis apij extremitatũ albasce añ. ʒ. ij. cheysim. i. leuistici. ʒ. vi. pipe. s. nigri. ʒ. xij. mellis dispumati. q. s.

¶ Diacalametũ dr̃ a calamẽto ingrediẽte hoc apd̃ nos est multũ in vsu ⁊ maxime ſm istã descriptionẽ. Mesue dicit ꝙ est descriptio Gal. sed Christophorus de honestis dt ꝙ nõ ponitur sicut Gal. sz non vidit bene Galenum: qꝛ est verũ ꝙ Gal. cõposuit ⁊ ipse describit ipm in iiij. de regimine sani. ⁊ vr̃ cõcordare in isto. ⁊ maxime in simplicibus: in põdere vero nõ. Nic. vero in suo antidotario hz vnã descriptionẽ sed nõ fit nec cõcordat cũ ista tñ si facere volueris ſm Nic. infra apparebit descriptio sua. Auic. in. v. cañ. hz electu. diacalamentũ fluuiale: et electũarium de calamento qd̃ est *quasi idem cum isto.*

¶ Calamenti fluuialis *.i. aquatici.* qdã herborarius dicebat ꝙ calamentũ fluuiale est menta aquatica vel mẽta eqstris: ꝙ nõ est: vid̃ Ni. q̃ expõit ꝙ calametũ fluuiale: est mentastrũ ⁊ silr̃ ait [illegible]. de crescentijs sicut ostendam in capit. de calamento montano: [illegible]c volũt sapiẽtes ꝙ calamentũ fluuiale sit verũ ment[illegible]trum.

¶ Calamentũ montanũ. i. nepita siue gataria. qdam dicunt ꝙ est origanũ: alij pulegiũ: qd̃ nõ est: verum est qd̃ qdam ponũt vnũ ꝓ alio: qꝛ in omnibus istis plantis nõ curant arabes ponere in medicinis vnã ꝓ alia: qꝛ ipi iudicant habere eandẽ virtutẽ: sed verũ calamentũ mõ[illegible]num est nepita siue herba quã rustici nostri *gatariam* vel gatam vocãt herbã: ⁊ dr̃ herba gata: qꝛ cati libenter ipsam comedũt. Dia. in cap. de calamẽto hz diacalamẽtum ⁊ loco calamenti mõtani hz nepita. Nic. dt ꝙ calamentum mõtanũ est nepita. Itẽ Macer in cap. de calamento inquit herbã quã nepitã vulgari sepe vocamus: hanc medici greco calamentũ nomine dicũt. Item vidi Pet. de crescentijs in cap. de calamento. vbi sic ait. calamentum aliud est aquaticũ. i. fluuiale ⁊ vocatur mẽtastrum: ⁊ aliud est montanum ⁊ vocatur nepita. ⁊ sic est ſm veritatem.

¶ Sisileos vel siler vel platociminũ est siler montanũ. Pet. de crescentijs dicit siler montanum siue sisileos. Et sic est.

¶ Alahsce siue hasce est timus: extremitates vero ipsi⁹ sunt note quid sint.

Diatritõ pipereõ. ℞. triũ piperũ [illegible] zinziberis anisi hasce. i. thimi añ. au[illegible] ij. spice amomi añ. aur. j. casie seminis apij: sisileos id est sileris mõtani assari enule sicce añ. aur. ʒ. confice cum melle dispumato ⁊ fiat.

¶ Diatritõ pipereõ dici[illegible] rebus generibus piperum que ingrediunt cõpositionẽ ipsius: ⁊ sunt ꝓprie nigrũ albũ et longum: hoc apud nos nõ est valde in vsu. Aui. in. v. canoñ. habet vnã descriptionez que videtur quasi esse eadẽ cum ista. Mes. habet hasce. Auicen. vero non. Auicen. habet xilobalsami. Mesue non: in reliquis concordantur in simplicibus eius.

¶ Piper ſm Serap. ex auc[illegible]tate Dia. est [illegible]ustũ in regionibus indie nascẽs: hz se[illegible] in ortu [illegible] est longũ simile faseolis et elongat in fo[illegible] macropipere. i. piper longũ: ⁊ intra ipm sunt [illegible] parua similia gegueres: q qñ maturant fit pipe[illegible] hoc qꝛ separat ⁊ sicut racemus in quo sunt grana p[illegible]ua primo ⁊ sunt g[illegible] ana piperis: ⁊ qñ colligit perfecte [illegible]aturũ est pip nigrum: sed qñ colligit ante maturati[illegible] est piper albũ nam color eius est albus ⁊ nõ recip[illegible] colore suo nigredinẽ ante maturationẽ. Eliger[illegible]ũt est ex pipere nigro illud qd̃ est noti[illegible] res similis grano furfuris ⁊ plenũ: sed ex pipere albo melius est illu[illegible] qd̃ nõ est rugosum album ⁊ graue: sed ex pipere longo eligendum est illud ꝙ qñ frangitur apparet densum habens grana que sunt intra ipsum [illegible] inuicem iuncta: ⁊ sapor eius est acutus mordicans linguam.

Diaciminũ. ℞. cimini carmeni ꝑ die in aceto infusi et siccati. ʒ. xx. zinziberis albasce añ. ʒ. iij. piperis cinamomi añ. ʒ. ij. ameos. ʒ. ʒ. foliorũ rute siccorũ baurach rubei añ. ʒ. iiij. cõfice cum melle dispumato.

¶ Diaciminũ dicit a cimino: vcz a cimino carmeno qd̃ intrat: sed xpoforus de honestis dicit diaciminũ. i. diacinamomũ qd̃ nõ est. Superius est positũ diaciminũ bonũ. i. diaciminũ qd̃ fit de semine cimini vsualis. h̃ [illegible]o hz diaciminũ. i. de cimino carmeno: qꝛ ipse Mesue non habet aliud ciminũ nisi carmenũ. sed hoc apud nos nõ est in vsu. Ciminũ carmenũ ſm Gal. in suis secretis medicine qd̃ incipit: sic Herodi ad stomachũ exponit qd̃ est sisileos. Serapi. in ca. de simino ex autoritate Rasis dicit ꝙ ciminũ carmenũ est agreste. Aui. dt ꝙ est nigrũ. Mathe. silua. in cap. de cimino. dt ꝙ carmenũ est siseleos: et sic volunt moderni: tñ ego non nego: nec affirmo: verũ vnum pro alio ponitur quandoqz.

¶ Ameos Dias. multi ciminũ ethiopicũ dicunt aut basilicum: sed ameos alterius est nature. est eñ semen penes ethiopicos cimino simile: sed minus ⁊ est albidi⁹ et quodãmodo spissius gustum habẽs similẽ origano. Sera. ex auctoritate Gal. dicit magis iuuatiuũ ꝙ est in eo est semen eius ⁊ in sapore eius est amaritudo pauca et acuitas. hoc est notum.

¶ Ruta. s. domestica. circa instãs dicit rute folia ⁊ semi[illegible] competũt vsui medicine. Cum aũt reperit ruta folia [illegible]cent poni⁹ per annũ seruantur ſm Dias. melior est ruta que nascitur circa cucumeres. Et ſm Auic. est melior que nascitur apud arborem ficij. Inuenitur autem alia species rute que vocatur pigamũ: ⁊ vna alia que vocatur harmel: de cuius forma ostendam in tractatu de pillulis.

¶ Baurach rubeũ. i. sal rubeũ vl̃ armenũ vl̃ afronitrũ. i. spuma nitri: vt dr̃ a Serap. capi. de baurach. Mesue in ca. de baurach dicit aliud est minerale. aliud artificiale minerale aliud armenum aliud affricanum: aliud romanum aliud egyptium ⁊c. Moderni apothecarũ loco baurach sunt qui ponũt sal panis rubeum: et sunt qui ponunt sal nitrum quo vtuntur bombardarij.

Confectio de citonijs bona. Accipe carniũ citoniorũ coctorũ in vino lib. iij. mellis boni dispumati tantũdẽ decoque cũ facilitate: et postꝙ coctũ fuerit proijce super ipsum cinamo. gariof. cardam. galange añ. ʒ. j. darseni. ʒ. iij. zinziberis pipis lõgi macis. añ. ʒ. iiij. et quãdoqz innitat necessitas: ⁊ coquunt citonia in aceto ad causas calidas: ⁊ quãdoqz permiscet eis aceti tertia pars eorũ aut media: [illegible]andoqz permiscet eis succus granatorum acetosorũ in medio ponderis eorũ. Et quãdoqz succus citri in quarta parte ponderis eorum.

¶ Confectio de citonijs bona. i. de carnibus citoniorũ est in vsu: verum sunt ex hominibus qui faciunt eã cũ speciebus: et sine speciebus: et sunt qui faciunt eam cũ zuccaro: et sunt qui faciunt cũ melle: sed cũ zuccaro est magis laudata: qꝛ retinet mirabiliter fluxũ ventris.

¶ Jo. autem anglicus in capi. de passionibus stomachi inquit: sed nota ꝙ diacitonitem paruũ valet in materijs calidis: sed cum piper et zinziber in materijs grossis frigidis valet eius descriptio est hec. ℞. succi citoniorum acetosorum vel aquosorum parum ponticorũ lib. j. vel

de substantia eorum eodem modo mellis ad calefaciendum zuccari infrigidādū lib. aceti fortis ⁊ boni lib.j. ꝑparent super ignē l[illegible]tū ⁊ calide reponant. Quod si vis fortius facere ad calefaciendum ponatur ibi zinziber et piper. vnde apothecarij accipiunt citonia ⁊ scindunt ꝑ mediū ⁊ extrahunt ⁊ grana ⁊ semina et arillos ⁊ medullā eorū coquūt in aqua: ⁊ addunt succū et pistāt simul in modū electuarij: ⁊ tunc vocatur caro: citoniorū vel diacitonitem purū ⁊ cū speciebus calidis sic compositum: de quo dixit versificator in his versibus. Si v[illegible] memitez. Si vis dissoluere litē Da diacitonitē: da mihi frater idem. Nec multū plāgam si iungas diagalāgā.

Confectio de seminibus cui⁹ permixtio est hec. ℞. cimini se. feniculi carui anisi dauci ameos se. apij amomi infusorum die ac nocte in aceto ⁊ exiccatorū añ. ʒ. vj. cinamomi ʒ. v. cherfin. ʒ. iij. cardamomi spice gariofili añ. ʒ. iiij. zinziberis macropiperis siseleos galange añ. ʒ. v. mellis dispumati sufficit: ⁊ qñq̃ ponit in eo zuccari duplū pōderis oīm: ⁊ fac sicut sufficit: et est sanū ⁊ expertū: ⁊ quandoq̃ fit sine specieb⁹ ⁊ quādoq̃ cū specieb⁹ predictis: ⁊ qñq̃ cū puluere isto accipe spodij berberis se. acetose triū sandalorū rosarum rubearū ꝑtes equales: et quādoq̃ ponunt alia scōm intentionē phiscorū ⁊ qñq[illegible] cū zuccaro ⁊ qñq̃ cum melle.

¶ Confectio de seminibus. i. diaspermatō ꝑm Mathe. siluati. in litera diaspermaton dicit ipse q̄ est ex seminibus herbarū. Nic. floren. in lib. v. in tractatu quarto in cap. de cōplexione stomachi nō pura in generali inquit diaspermaton. i. electuariū de seminib⁹: qd̄ describitur in antidotario Mesue: et sic est: sed non est in vsu. infra apparebit vna alia descriptio que est ex auctoritate Rasis. Nicolaus habet diaspermaton: sꝫ non est in vsu.

¶ Cōfectio de citonijs facta cū succo citoniorū excitās appetitum mortuū. ℞. succi citoniorū ⁊ mellis añ. lib. ij. ita q̄ sit mel dispumatū. aceti boni puri lib. ij. deinde coquant cū facilitate ⁊ cōtinue auferat spuma eius et sepe cum mellis spissitudinē habuerit puluerizent sup ipsum piperis longi zinziberis cinamomi añ. ʒ. j. gariofilorū ligni aloes añ. ʒ. ß. musci. ʒ. vnius tertiā: ⁊ qñq̃ fit sine speciebus ⁊ quādoq̃ cū specieb⁹ alijs sicut necessitas cōducit et quandoq̃ fit cum zuccaro ⁊ quan[illegible] variatur alijs modis.

¶ Ista cōfectio de citonijs facta ex succo citoniorū papie nō fit nec est in vsu: sed apothecarij Mediolanēses faciunt ipsam et illi medici vtuntur ea.

¶ Acetum apud grecos dr̄ oxos. Serapi. ex auctoritate Dia. dicit q̄ acetum infrigidat ⁊ stipticat: ⁊ est bonū stomacho et prouocat appetitū. Pet. de cre. docet q̄liter fit acetū ⁊ virtutē [illegible]eti.

Electuariū de pomis bonū. ℞. carniū pomorū dulciū ⁊ redolentiū mūdatorum [illegible]forū per frusta lib. vj. zuccari albi boni libr. v. aque rosarū lib. ij. ligni aloes. ʒ. v. sandali citrini. ʒ. iij. gariofilorū. ʒ. iiij. cinamomi electi. ʒ. iiij. ⁊ sem. ambre. ʒ. ij. musci. ʒ. j. tertiā [illegible] etiā modo fit electuariuꝫ de pomis acetosis. Et electuariū de pomis paruis et aromaticis ⁊ dulcibus.

¶ Electuariū de pomis nō est in vsu: tñ hic volo ostendere quare dicit pomū ex auctoritate Isidori dicētis q̄ poma sunt dicta ab opimo. i. a copia seu vbertate. De-sue habet carniū pomorū dulciū que sunt dicta poma paradisi siue parisiana. ⁊ hoc pomū est magis laudatū q̄ sint alia poma redolentia: et sic a vulgo vocantur.

Electuariū de persicis. Accipe carniū persicorum mediocrium inter maturitatem et acerbitatem et mundatorum a corticibus suis et succi eorū añ. lib. iij. zuccari tabarzet libr. ij. Terantur persica ⁊ fiant sicut medulla: et exerceas in eis decoctionem cum syrupo sicut diximus in confectione decitonijs. Et cum coctum fuerit pulueriꝫetur super ipsuꝫ ligni aloes. ʒ. ij. cinamomi cubebe macis añ. ʒ. iiij. sandali citrini. ʒ. j. sextam: ⁊ quādoq̃ fit sine speciebus et est sanū et expertū.

¶ Electuarium de persicis non est in vsu: persicum autem apud multos inter genera crisomilorum est positū. Isido. in capi. de proprijs nominibus arborum habet. c. de malo persico: et aliud ca. habet de persico solum in capitu. vero de malo persico ait. malum persicum cuius breue est quēadmodū vita cōcessa est: ⁊ tria genera dicuntur. [illegible]uracemum [illegible]mentacum et persicum duracemum n[illegible]cupatur: eo quod pomum eius in gustu acorem referat. in ca. vero de persico dicit persicum vocatū q̄ eā arborē pri⁹ in egypto seuerint perse a quo se oriūdos Ptolomei ferebant.

Electuarium quo vtuntur reges ⁊ prelati. ℞. pinearum mundatarum. ℥. viij. amigda. mundatarum. ℥. vj. zuccari albi lib. iiij. aque rose lib. j. ⁊ ß. olei rosa. amigdale recentis et dulcis añ. ℥. ij. cinamomi electissimi. ʒ. viij. et. ß. gariofi. ʒ. iij. ligni aloes. ʒ. iiij. sandalorū citrinorū. ʒ. iij. ambre bone. ʒ. j. musci. ʒ. j. sextam: et est bonum et expertum ⁊c.

¶ Electuaria quib⁹ vtunt reges et ꝑlati nō sunt i vsu.

¶ Pinus arbor picea ab acumine foliorum vocatur. pinum antiqui acutum nominabant: pinum autē alij pitin vocat greci peucem vocant quam nos piceam dicimus: eo quod desudet p[illegible]cem. nam in specie eius differunt: in germanie autem insulis huius arboris lachrima electrum gignit vt inquit Isid. Sed miror q̄ Isid. di[illegible] quod lachrima huius arboris electrum gignit: qd̄ [illegible]ō [illegible]do: q2 Simō. iañ. dicit electrū succinū ⁊ charhabe vel [illegible]chabre q̄ idē sūt similiter dicit Mat. siluati. quod electrum succinum. ⁊ charabe idem sunt. istud electuarium vocatur apud quosdam. electuarium de pineis.

Electuaria de fructibus magni iuuamenti. Accipe carnium citoniorū ⁊ pirorū ⁊ malorum acidorum qu[illegible]ū singulū elixatū fuerit in aceto vini fortis in quo infusum fuerit sumach die ac nocte ⁊ succi agreste sup cui⁹ trituratione elaborandū est vsq̃ ad cōsumptionem vltimam [illegible]ranorum añ. lib. j. carnium so[illegible]arum im[illegible]aturarum. ℥. v. zuccari li. iiij. coque [illegible] spissitudinem mellis: idē pone sup ipsum su[illegible]i berberis. ℥. ij. spodij seminis acetose añ. [illegible], repone postquā cōfectū est in vase vitrea[illegible]: et da a. ʒ. ij. vsq̃ ad. ʒ. iij. cū aqua frigida ⁊ [illegible]citri aut ribes aut aliquo taliū.

¶ Electuariū de[illegible]ni iuuamēti nō est in vsu.

¶ Pirus vocata quan[illegible]gnis speciē formata: nā hoc

genus pomi ab amplo incipit ⁊ in angustum finit sicut ignis. pirus arbor. fruct⁹ eius pira sunt. Isidorus.

¶ Ponticus. s. sapor. Se. in. c. de diuisione generali. fm sapores in vno ca. de stiptico ⁊ pontico loquitur. ⁊ ibi sic ait. sapor stipticus est sapor ponticus debilis: ⁊ hi duo s. ponticus ⁊ stipticus nō differūt nisi in multa ⁊ pauca stipticitate. ponticum etiam appellatur in quadam insula vbi reperitur reuponticum.

Confectio alia gal. Cuius ꝑmixtio est hec. ℞. xiloaloes cubebe añ. ʒ. iiij. rose coralli rubei margaritarū albarū sādali citrini fausel añ. ʒ. ij. berberis se. cucumeris cucurbiti citrulli añ. ʒ. iiij. spodij karabe gūmi dragagāti añ. ʒ. iij. boliarmeni. ʒ. j. ℈. se. acetose. ʒ. iiij. se portulace buglose ana. ʒ. iij. ℈. cāphore. ʒ. j. cōfice cū rob citri aut rob agreste: dos. ei⁹ est añ. ʒ. ij. vsq₃ ad. ʒ. iiij. cū aq̄ frigida. Cōfectio alia Gal. nō est in vsu: sed illa simplicia que ĩgrediunt̄ ⁊ q̄ declarata nō sunt h̄ dclarabo.

¶ Fausel fm Serap. est auellana indica: ⁊ dr̄ quod est sicut dactilus ⁊ arbor ipsius no[illegible]est in terris arabum Aui. in. ij. canonum de ipsa duo cā. facit vnū de fausel ⁊ ibi dt̄ quod virt⁹ ei⁹ est ꝓpinqua virtuti sandali aliō c. facit de roba. ⁊ ibi dicit ꝙ est auellana indica: qd̄ dñs rab. velle etiā videt̄ in li. ij. asso. in cura fluxus. fausel vo fm Simonem ianueñ. est fructus similis nuci muscate. nisi qr prima pars eius est aliquantulo pacut or ⁊ alia est plana: ita quod possit stare erectus sicut calculus q̄ in ludo dr̄ pedes in citeris intus et extra nuci muscate si[illegible]s est sine odore ⁊ sapore. nascitur inclusus in q̄dā lanugine simili foliculo serici: multotiens defert̄ inter alias species aromaticas ⁊ simplicia maxime cu₃ cinamomo ⁊ equiparatur sandalis in frigiditate.

¶ Bolus armenus siue lutum armenū est quedā terra rubea que defertur ab armenia. Circa instās dicit. bol⁹ est quedam vena terre que precipue in armenia reperit̄ vnde dr̄ bolus armenus. nō sophisticatur propter multam eius copiam: per centum annos potest seruari: et hoc est satis notum.

¶ Acetosa fz Aui. alia ē domestica ⁊ alia siluestris. Dia. vero vocat eam lapatiū: ⁊ illius ponit quatuor genera: vnum qd̄ māducatur ⁊ istud [illegible] illud quo nos vtimur ⁊ est alterum qd̄ dicitur oxila patium. i. acutū lapatiu₃ hoc est satis notum semen intelligitur alia legas ibi.

¶ Rob est succus cuiusdā fructus coct⁹ ad spissitu[illegible]ē vt seruari possit. Rob vero citri descriptio nō repe[illegible] a. Mesue: sed fit sicut rob de berberis: quando aut[illegible] reperitur rob absolute ponitur sapa vel carenum.

Cōfectio de prunis. Accipe carniū prunorū nigrorū oblōgorū ⁊ muzorū accedētiū ad dulcedinē ⁊ elixatorum in aq̄ in q̄ portulaca elixata fuerit li. ij. zuccari albi li. j. aq̄ violarū li. ij. decoq̄ cū facilitate vsq₃ ad spissitudine₃: reconde in vase vitri: ⁊ da aur. iiij. vel sex.

¶ Confectio de prunis nō est in vsu vt infra in antidotario Nicolai apparebit diaprunis vel diamasceon. et fm illam descriptionem fit: et pote[illegible]eri solutiuū: ⁊ nō sicut postea ostendam.

¶ Pruna fm Mesue dant̄ ad alterandū ⁊ ad [illegible]endū ⁊ sunt ex eis alba aut citrina aut rubea. D[illegible]ascena ⁊ armena sunt fortiora oibus alijs. Isido. dic[illegible] coquimella quā latini a colore prunum vocāt alij a [illegible] altitudine cuius fruct⁹ nixā appellāt cui⁹ generis dam[illegible]cena dicta sunt a damasco oppido: vñ pri⁹ asportata [illegible]t cui⁹ solū pomum stomacho mederi probatur.

¶ Muzū ꝓprie dr̄ cuius sapor est co[illegible]tus ex dulce dine et acetoso: et hoc dic[illegible]ibum.

Electuariū de sorbis. s. accipe carnē sorbarū immaturarū ⁊ vicinarū maturitati ⁊ elixarū in aq̄: in q̄ rose pri⁹ decocte fuerint ⁊ corticū ḡnatorū li. iiij. mel. assi zuc. li. ij. ⁊. ℈. coq̄t̄ vsq₃ ad spissitudinē: ⁊ recōde ipm ĩ vase ⁊ da. ℥. j.

¶ Electuariū de sorbis. s. de carnib⁹ ipsi⁹ nō est in vsu.

¶ Sorba fm Sera. ex auctoritate Diasc. est arbor spinosa folia ei⁹ sunt similia nanarico: ⁊ h₃ fructū paruū similē malis paruis ad cōedēdū ē: ⁊ vnūq̄dq₃ pomū ei⁹ h₃ tria ossa ⁊ ideo noiat̄ triconiū: ⁊ ei⁹ expositio est triū granatorū. Sera. allegat de forma sorbe fz Dia. qd̄ apd̄ ipm Dia. in ca. de sorba nō reperit̄ ita: sz vide ca. de mespilla apd̄ Dia. in cap. de sorba apd̄ Sera. videbis ꝙ in oib⁹ idē sunt Aui. in. ij. cañ. in ca. de zarur. vr̄ loq̄ de sorba: quāuis Serapi. vult ꝙ zarur sit sorba vel spēs eius.

Theriaca diatesserō. ℞. gētiane: baccarum lauri mirre aristologie rotūde añ. ꝑtes eq̄les confice cū melle dispumato et fiat confectio.

¶ Theriaca vero fm quosdā dicitur a tyro serpēte: alij dicūt qd̄ nō: quia reperiuntur multe alie: tyriace quas nō ingredit̄ tyr⁹ vt est in tyriaca de terra sigillata: ⁊ ista que fit ex quatuor rebus. Potest bene aliquis dicere qd̄ tyriaca dr̄ a tyrū grece qd̄ est venenū: qr oēs tyriace sūt medicine que valent cōtra venenū vt lapis bezaar. Joā. angli. in ca. de venenis inquit. Si igit̄ illa medicina faciat euadere: ex venenis optima est: ⁊ de illis que faciūt euad. r̄ ex venenis h̄ntiū venena q̄ nō cognoscunt̄ nisi p experimētū est tyriaca que cōponitur ex carne tyri que e[illegible]osa: inde venenū suū est humiditas expulsa p v[illegible]onē eius. vnde versus: allea nux ruta. pura rafan[illegible] tyriaca. hec sunt antidotū cōtra mortale venenum. dr̄ aūt tyriaca diates. id est de quatuor reb⁹ descriptio ipsius reperitur in multis alijs locis. Nico. in suo antidotario h₃ vnā descriptionē: sed in ipsa quidā philosophi postea addiderūt alias res sicut fenu grecū nigella zedoaria diptamū ⁊c. Auic. in. v. cañ. habet vnam descriptionē que eadem est cū ista Mesue. Rasis etiam in. viij. almanso. in cap. de morsibus scorpionū h₃ vnam descriptionē que est eadem cum ista: sed apud nos non est in vsu.

¶ Gentiana fm Serap. est basilica. idem dicit papias: basilica etiā aliquando inuenitur pro serpentaria. Aui. in cap. de gētiana dicit ꝙ nō nominat̄ gentiana: nisi qr primus qui eā agnouit fuit gentinus rex: ⁊ ipsa quide₃ crescit in montibus altis: ⁊ sic credo quia reperitur in multis confectionib⁹ gentiana romana: vt habet Aui. [illegible] predicta tyriaca: illa est ꝓprie gētiana q̄ repta fuit a gētino rege romanorū. radix ipsi⁹ cōpetit vsui medicine.

¶ Bacce lauri siue granū lauri circa instans dicit lauri folia et semina vsui medicine competunt: infra apparebit electuarium de baccis lauri. ⁊ ibi melius ostēdam si deus voluerit.

Tripherā sarracenica magna. ℞. chebulorū: idorū bellicorū ēblicorū ⁊ citrinorū añ. ʒ. v. Cinamomi triū piperū secacul folij spice cardam[illegible] maior. i. heil ⁊ minoris cassie seitaragi indi ciperi apij lingue auis gariofilorū been albi ⁊ rubei zinziberis añ. ʒ. ij. spice nucis muscate macis sisami excorticati añ. ʒ. iij. amigdalarū dulciū ⁊ amararū añ. ʒ. v. ligni aloes reubarbari seminis feniculi masticis ana. ʒ. ij. Alfelegemisch idest seminis ozimi gariofilati mēte sicce origani persici añ. ʒ. j. ℈. fricent̄ mirabolani cū butiro vaccino ⁊ ceter̄ spēs cū oleo amigdali. ⁊ cōfice cū melle. q. s.

Triphera grece est dicta delicata. saracenica: q2 a saracenis inuẽta sũt. Nic. i suo ãtidotario hz vnã descriptionez: ⁊ dr triphera: q2 hoiem iuuenẽ reddit: saracenica vero: quia a saracenis fuit inuẽta. descriptio Ni. nõ cõcordat cum ista Mesue: nec fit ẽm ipsum scilicet. Nicolaum.

¶ Chebuli alio nomine mirobalani chebuli vocantur: Mes. de ipsis loquitur in tribus generib⁹ in vno ca. ⁊ sũt proprie citrini chebuli ⁊ indi et laudat chebulos vt sint grossi ⁊ quanto grossiores tãto meliores ⁊ sint subnigri declinãtes ad rubedinem ⁊ sint graues in pondere cite submersionis in aqua: ⁊ sint habentes spissitudinẽ corticum suorum.

¶ Indi. s. mirobalani dicti nigri vt dicit Sera ca. de mirabolanis. Mesue laudat nigros vt sunt grossi et graues ⁊ carentes ossibus. quanto aũt ab his elõgãtur ꝓprietatib⁹ tãto a bonitate remoti. Auicẽ. dicit nigri indi sunt illi q̃ vltimi sunt in maturitate ⁊ sunt pinguiores.

¶ Bellerici mirobalani sunt ex medicinis benedictis vt dicit Mesue ⁊ meliores sunt grossi et spissi ponderosi et densi cortice.

¶ Emblici mirobalani ẽm Mesue sunt ex medicinis cõfortantibus stomachuz cor epar ⁊ viscera: ⁊ meliores ex eis sunt habẽtes frusta grossa ⁊ densa ⁊ grauia et q̃ minus crescũt in ossib⁹ et plus in carne: rari quoqz nõ habẽt spiritũ. Mesue ibi docet modum faciẽdi seremblac. infunde emblicos in lacte dulci ⁊ mutet super co[...] mane ⁊ sero: ⁊ hoc per triduũ: ⁊ exiccẽtur in vento [...]mbra ⁊ recondant. Serap. in cap. de emblicis in[...]li ci nominãt emblicos siremblicos. ⁊ ideo qd quan[...] infunduntur in lacte in terra in qua nascuntur nominantur sirẽblengi: et ipsi ponuntur in lacte sicut dixi.

¶ Citrinos mirobalanos ẽz Mes. laudauerũt sapiẽtes in colore vt sint citrini multe citrinitatꝫ declinãtes ad viriditatẽ ⁊ sint põdere graues ⁊ densi: ⁊ vt in ꝯfectionib⁹ suis inueniat sicut gũmositas ⁊ vt sint grossi: ⁊ vt cortex eorũ sit spissa densa cõplens ossa parua: silr ait Auicen.

¶ Secacul. idest sigillũ sancte. Marie: et alio nomine a vulgo dicitur zonegeto vt dictum fuit.

¶ Spica nardi siue p̃ciosa. Mesue. habet in ista descriptione spirã: idest nardi ⁊ infra iterũ hz spicã quod ignoro: verũ dixerũt q̃dã sapiẽtes ꝙ ꝑ vnũ spica intelligitur spica nardi. ⁊ ꝑ aliud spica celtica: ⁊ ambe debẽt poni.

¶ Seitaragi aũt indi est genus eruce. Aui. in. ij. canoñ. ait seitaragi ille q̃ est indus est frusta ligna parua subtilia ⁊ cortices sicut gariofili: neqz per id agnouit qui[...] Gale. in septimo simpliciũ nominat lepidũ ⁊ ibi dicit ꝙ est gen⁹ eruce ⁊ sic est. q̃d aũt sit cõiter ignorat. etiã Diasco. vocat lepidũ: ⁊ q̃ mihi nõ credit qd [l]epidũ sit seitaragi indi legat ca. de lepido apd Dias. cũ ca. de seitarago. apud Sera. ⁊ videbit ꝙ idez est. Simon vero Januẽ. in ca. de hiberida cum. h. describit de forma. hiberidos qd est verũ seitaragi. in fine cap. in se inquit. hec videt quã nasturciũ agrest[...]minamus: in cap. vero de iberidos ꝑ. i. seitaragi inquit ex autoritate pauli iberidos herbe vsus quã et lepidũ alij vero agricardamũ [...] nasturtium agreste appellant. in cap. de seitaragi iterũ dicit ex autoritate Pauli qd in cap. de seitatica iberidos inquit quem lepidũ: alij agricardamũ appellant: quidã vocãt ipsum capsiam indã: tu vero vide certitudinem huius plãte quod verũ seitaragi ẽm Paulũ est agricardamuz agreste: et agricardamum agreste est nasturtiũ aquaticum et nasturtium aquaticũ ẽm circa instans est senatiõ. ⁊ senatiõ ẽm Diasco. est illa herba quam lombardi vulgo crisonũ vocant: et sic sine dubio seitaragi est species nasturtij: quia Sera. in suo capi. dicit ex autoritate Galeni virtus eius sapor ⁊ odor sunt similia virtuti sapori ⁊ odori nasturtij. et sic loco seitaragi indi potest poni semen nasturtij quod est species eius. infra in dianasturtio de ipso aliquid ostendam.

¶ Sisamus scilicet semẽ ex quo oleum sisamũ exprimitur tempore antiquo nõ reperiebatur istud semẽ in partibus nostris: sz hodie aliqui detulerũt ad nos: ⁊ hodie reperitur in multa quãtitate ⁊ siculi appellãt illud giorzolenũ. de modo excorticãdi docet liber qui dicitur bulchasim in tractatu secundo: cui⁹ modus est iste. Recipe de sisamo ⁊ illud purga a terra que est in eo et aliis superfluitatibus ⁊ pone in vase fictili cũ aqua frigida ⁊ dimitte per noctem ⁊ in mane cola et dimitte siccari parũ ab humiditate aque: ⁊ pone in pecia lini forti ⁊ liga os ⁊ ꝑcute sisamũ ab omni parte eius donec excorietur totum: ⁊ ꝓijce super ipsum aquam frigidam ⁊ misce bene: nam cum videbis corticem ei⁹ natare sup faciem aque proijce cũ aqua: ⁊ fiat ita quousqz nihil remaneat ex cortice. deinde sicca illud ab aqua ⁊ reseruetur.

¶ Origanum persicũ, non reperitur ab autorib⁹ quare ita appelletur: moderni vero per origanuz accipiunt quãdam herbã quam lombardi vulgo cornabobium vocant. circa instans inquit origanũ. i. golena exsiccatis foliis cum floribus abiectis stipitibus in medicina debet poni per annum seruatur. singulis annis renouetur. Sera. in ca. de origano describit multas species illius: ⁊ ponitur diptamus inter species origani.

Trifera muscata quã fecit alcãzi. ℞. mirobchebulorũ nigro[rũ] i. indoruz emblicorũ bellericorũ [p]iperis macropiperis zinziberis ciperi cassie spice inde añ. ʒ. v. seminis aneti seminis porri. añ. ʒ. ij. seminis baucie rosarũ. s. rubearũ cinamomi nucis muscate gariofilorũ añ. ʒ. j. ʒ. macis heil galãge ligni aloes crudi et non cocti. musci añ. ʒ. j. granoruz nasturtij. ʒ. x. confice cum melle dispumato.

¶ Trifera. i. delicata muscata dicitur: quia recipit muscum: apud nos videlz in papia nõ est in vsu: sed in mediolano vtuntur ipsa multum.

¶ Anetũ ẽm circa instans qñ simplr ponit semen intelligitur: hoc semen est satis notũ: de forma ipsius plante non reperitur ab autoribus: sed folia habet sicut abrotanum vel feniculus hasta similis feniculo et capitellum simile feniculo: semen vero est minus et in hortis reperitur.

¶ Porrum ẽm Serapi. e[st] ex eo domesticum ⁊ est hispanum ⁊ est ex eo nabati: ⁊ est montanũ ⁊ est porrum vinee. Auicen. dicit aliud est scemiũ ⁊ aliud est nabathiũ et aliud est, qd dicitur porrũ siluestre: et est illud quod [e]st [int]er porrum ⁊ allium: quod est melius in medicina qu[am i]n cibo sed nabathiũ magis ingreditur in curationibus. quam scemiũ semen ipsius intelligitur.

¶ Baucie id est pastinace de semine intelligitur vt infra apparebit baucie condite: et ibi ostendam melius. auerrois in quinto colli. vocat ipsum halgazar.

Triphera gal. ℞. oim mirob. añ. ʒ. x. ziziberis masticis cina[m]omi gariofilorũ. añ. ʒ. vij. galãge maratri anisi apij ameos spice assari croci añ. ʒ. iiij. costi pipis nigri ⁊ lõgi cassie ana. ʒ. iij. nucis musc. macis cardamõi maioris ⁊ minoris calami aromatici ligni aloes añ. ʒ. ij. tuderi albi ⁊ rubei alufulfumẽ ciperi ana. ʒ. i[...] ambre. ʒ. vni⁹ partes tres: fricent mirobal[a]ni cũ oleo amigdalarũ dulciuz: et cõfice om[n]ia cũ melle dispumato. ⁊ Gale. quidem qua[n]doqz addit scoriam ferri nutritaz in aceto v[...] scdm mensurã medicinarũ omnium: ⁊ quand[o ...] medietatem earuz.

¶ Hec descriptio istius triphere apud nos non est in vsu: sed simplicia que ipsam ingrediuntur declarabo si deus voluerit.

¶ Maratrũ.i.semẽ feniculi de quo Macer. feniculum medici calidum siccũq; secũdo dicunt esse gradu: maratrum grecus vocat illud. Auerrois in quinto colliget dicit Alrigmeg.id est feniculum.

¶ Ameos est semen notũ oĩbus. Gal.in.vj.simplicium inquit enuchs.i.ameos.magis iuuatiuũ ex hac plãta est semẽ eius.nota ꝙ meo tempore vidi multos herbaticos vendere Ameos apothecarijs indoctis pro opio: et generalr vltra padũ apud ciuitatẽ Papi.vtũtur in cõuiuijs folijs ameos pro folijs apij.qđ erroneum est.

¶ Tuderi fm Auic.ex autoritate Dia.est herba habẽs folia similia prassio ꝛ radicẽ quadratam: ꝛ eius radix mensurã habet medij cubiti: ꝛ hꝫ capita in quibꝰ sunt semina,lõga nigra: ꝛ est hec vsitata.tuderi siluestris vero semẽ est rotũdum. Auic.in.ij.canoñ.declarat formã tuderi ex autoritate Dia.sed nõ reperitur sub illo noĩe: q: a dis.vocatur orminon ꝛ latini emolã vel auri galis siue reicialis.ꝛ reperiũtur ex eis duplices: vnus cũ flore rubeo ꝛ alter cũ flore albo: ambe apud nos nascunt in tectis ac parietibus: ꝛ iuxta orthos abũdãter inuenit.

¶ Alufulfamen siue fulfumen est radix piperis fm Sera.in ca.de radice piperis. Aui.in.ij.cañ.ait. Fulfumen est radix piperis. Idẽ in synonim[...]e que sunt in fine q̃nti cañ.dicit fiumine.i.radix piperis vel lignum [...]ius: ꝛ sic est: ꝛ loco eius administratur piper nigrum.

Triphera minor ex arte fenonis. ℞.mira. chebulorũ idorꝫ bellericorꝫ emblicorꝫ nucis muscate añ.ʒ.v.nasturcij.s.semẽ qđ vocatur cardamũ assari.s.radix ipsius que competit vsui medicine origani psici piperis olibani ameos.zinziberis carmezit spice squinãti.i. palea camelorũ ciperi ana.ʒ.iiij.scorie ferri nutrite in aceto diebꝰ quinq; ꝛ asse.ʒ.xx.mirobalani assentur cũ butiro vaccino: inuoluãtur cetera cũ oleo amigdalarum dulciũ: ꝛ aromatizent cum musci.ʒ.j.et confice cum melle dispumato: et da post sex menses.

¶ Hec descriptio istius cõfectionis apud nostros medicos est multũ in vsu: valet mirabiliter ad corruptionẽ et exuberationẽ menstruorum ꝛ emorroidarum.

¶ Carmezit aũt fm Serap.est fructꝰ tamarisci: nã ipse Serap.in capi.de tamarisco inquit ex autoritate [...]a tamariscus est arbor erecta que nascit in aquis: e[...]abet fructũ q̃ assimilat floribus et est similis in fluxibilitate sua vsnee.et est.in babylonia ꝛ in sceni.

¶ Tamariscus domestica q̃ nominatur carmezit: et sic est. Aui.in.ij.cañ.dicit carmezit est fructus tamarisci: et quidã vocant nucem tamarisci et idem est Auerro.in v.coll ait alcharsar.i.tamariscus.

¶ Ferrũ fm Aui.hꝫ tres species.s.seneburucã et lierenchẽ ꝛ suludet.aliud capi.facit de scoria ꝛ ibi dicit ꝙ fortioris exiccationis est scoria ferri.idẽ ait sarsar.i.ferruꝫ. Isid.in ca.de lignarijs inq̃t.claui aũt dicti quasi calibi q: ex calibe fiunt.i.ferro: calibs eñi ferrum est. Sera. ex autoritate Diasco.dicit tubel ferri est squama ferri seu batitura.nutrit aũt scoria ferri per quinq; dies in aceto fortissimo omni die mutando acetũ post hoc proijciatur sup laminam ferream ignitam et torrefiat: deinde pulverizetur subtiliter ꝛ reseruetur: et vtere [...] oportet.

Triphera minor descriptione co[...]ita. ℞. mirabolanorũ chebulorum indor[...]n bellericorũ ꝛ emblicorũ ana partes equ[...]es: inuoluãtur butiro vaccino ꝛ fricẽt[...] cõficiãtur cũ melle emblico[...]atizẽtur cum musco: ꝛ in descriptione alia ciperi olibani seu apij nasturtij assari ana.sextam partem. ʒ.vnius: ꝛ apud alios scorie ferri nutrite partes tres: ꝛ est bonum et expertum.

¶ Triphera minor descriptione cognita nõ est in vsu simplicia que in ipsa ingrediuntur declarata sunt.

Diacurcuma magna. ℞.croci assari.petroselini.dauci anisi.semĩs apij.añ.ʒ.iiij.raued seni meu: spice: ana.ʒ.vj.costi et mirre cassie squinãti carpobalsami rubee tinctorꝫ succi absinthij succi eupatorij olei balsami añ.ʒ.ij.calami aromatici cinamomi añ.ʒ.j.ʒ.scordeõ.scolopẽdrie succi ligritie ana.ʒ.ij.ʒ.dragaganti.ʒ.j.cõfice cũ melle dispumato ꝛ fiat.

¶ Diacurcuma aũtẽ dicitur a dia qđ est cõfectio. Cucurma dicit,q: in colore fit sicut curcuma: et est species celidonie: nõ autẽ dicit diacurcuma a radice curcume: sed dr diacurcuma a croco qđ recipit ibi bona in quãtitate ꝛ in colore ipsius fit citrina sicut ipsa radix que dicitur curcuma.sed melius esset qđ diceremus diacrocoma a croco quẽ recipit: vt ait Saladi. Christoforus vero de honestis dicit ꝙ diacurcuma sumitur pro rubea tinctorũ qđ nõ credo. Mat.silua.in littera Dia.inquit sic: sed illa regula habet exceptionem in vno electuario posito a Gal.in antidotario suo ꝛ etiam in damasceno qu[...]vocatur diacurcuma: ꝛ nõ est electuarium de curcu[...]cua nõ recipit aliquid de curcuma.

¶ [...]endũ est ꝙ illud nomẽ fuit impositum predicto electuario propter quãdam similitudinẽ quã habet in colore cũ curcuma: quoniã recipit crocum: cuius tinctura tingitur electuariũ tanq; si recceperit cucurma.et ob hoc diacurcuma vocatur: q: recipit crocũ qui tingit colore curcume. Auic.in.v.cano.habet duas descriptiones.s.maiorem ꝛ minorẽ: ꝛ nõ habet curcuma. Mes.habet diacurcumã magnã ꝛ minorẽ: ꝛ dicit ꝙ minor valet ad ea sicut maior: sꝫ maior est illa que vsui venit: curcuma est radix satis nota. Mesue laudat ipsam in ca.de scabie oculorum sub nomine huruch.i.hauroch.

¶ Petroselinum.scꝫ semen eius. Isido.in ca.de oleribꝰ ait petroselinũ vocatũ ꝙ sit simile apio ꝛ nascitur in petris montibusq; preruptis qđ nos petrapiuꝫ dicere possumus: et hoc est satis notum.

¶ Daucus fm Auicẽ.in secũdo cano.est semen baucie siluestris.et ibidem dicit distinctio eius dicetur in capi[...] baucie siluestris: sed non reperitur.

¶ Rauedseni.i.reubarbarum. Mesue.in cap.de reubarbaro inquit.electio ex speciebus raued aliud est quod nascitur in indijs ꝛ est rauedseni ꝛ aliud est raued barbarũ: ꝛ aliud est raued turchinum: ꝛ melius est rauedseni. Io.angli.in libr.v.quasi in fine ait.reubarbarũ diuersimode administrat: aliqñ in colatura tm: aliquãdo in forma substãtia: aliqñ in pillulari: aliquãdo in liquida ꝛ dicunt aliqui ꝙ in substantia p[...] laxat ꝛ aliqui ꝙ in colatura eius plus.

¶ Mergin[...]. Auic.vocatur meu: ꝛ dr ꝙ est frusta diuerse figure in colore agarici. Dias.dicit meu.qđ attamanticum dicitur: quidã vero anetum siluestre vocãt.radix ipsius cõpetit vsui medicine: sꝫ lumen male lucẽs exposuit in predicto electuario ꝙ meu est semen aneti siluestris: cuius falsa est opinio: ꝛ qui mihi nõ credit videat Aui.capi.de meu.ꝛ Serapi.et circa instans oẽs volunt ꝙ radix sit illa que est efficacior in medicina infra in confectione dicta aurea alexãdrina: de meu iterũ aliq̃d ostendam si deus voluerit.

¶ Mirra fm Auicen.est gumma currens super arborẽ in iamenia que dimittitur donec cõgeletur: deinde colligitur sicut galbanum et oppoponacum in terra nostra grecus appellat smirna.

¶ Carpobalsamũ est fructus seu semen balsami: vt dicit Dia.

cit Dia. in ca. de Balsamo. lignū ipsius appellatur xilo balsamum. succus opobalsamum.

¶ Rubea tinctoꝝ fm Isid . dicta est q radix ei9 sit rubea: vnde et colorare lanas perhibetur. Christoforus de honestis putauit: sed non recte qđ diacurcuma efficiatꝫ in colore curcume ꝑpter rubeā tinctoꝝ: sed non est.

¶ Absinthiū fm Mesue est multiplex: sed illud qđ intēdimus est absinthiū romanū: et melius est illud qđ est remotum ab odore maris: et qđ oritur in terris liberis et habet folia alba plana et lenia. hoc est satis notū. Iste est modus operationis succi eius: exprime succi ei9 quātitatem quā volueris et proprie in medio veris et purifica illud fm artem: et fac siccari cinere calido in vase vitreato sicut siccatur aloes.

¶ Eupatoriū fm Sera. est gafit: nō est ergo policaria vt dicūt quidā arabes. in ista plāta Mesue et Aui. sunt differentes: nā Mesue dicit q ipsius flos est sicut subcitrini. Aui. vero ait flos. eius sicut nenufar. igiꝫ nō concordant: infra iterū de ipo loquemur: succus vero ipsius fit sic: oportet vt teratur folia ipsius et exprime succū eius vsq ad quātitatē quā volueris et dimittatꝫ soli donec siccetur: vt possint fieri tro. sunt etiā qui ponūt succū ipsius in vesica porci: et siccāt. liber q̄ dicitꝫ bulchasim in trac. ij. docet modos exprimēdi succū ex gafit. i. eupatorio.

¶ Oleū balsami qđ ex ligno balsami manat. descriptionem ipsius describit ipse Mesue sicut ostendā infra: sed q illa descriptio Mesue non potest fieri apud nos: ego describā vnam descriptionē que reperiꝫ apud petrū de abano. et fm illā facere debemus etiā si vis facere ꝑ aliū modū: vt docet Guiliel. lombardus. de quo infra Jo. anglicus in ca. de paralesi inquit. Septē sunt cara. q sunt bona: vel q rara: balsam9 ambra tirus caro lignū camphora muscus. per tiru intelligitur tiriaca vel troci de tiro quos recipit. per hoc nomē caro / caro leonis. lignū / lignū aloes. et alia sunt satis plana. et nota q balsamus est succus balsami. i. illi9 arboris que est parua quasi frutex circa babyloniā tm̄ crescens et vocaꝫ opobalsamus: et lignū eius vocaꝫ xilobalsamus: et est ꝯfus de hoc. Est opos succus xilo lignum carpoqꝫ fructus.

¶ Scordeon fm Auic. est aleū agreste. circa instans inquit scordeon est aleon agreste solus flos eius medicine competit. Sera. in ca. de oleo ait: sed scordeon est aleum agreste et est fortius aleo domestico.

¶ Scolopendria fm modernoꝝ vsum est lingua ceruina: antiqui aūt vtebātur alia scolopēdria: et hec est illa quā hodie nos cetherac vocam9. infra apparebit sirup9 de scolopēdria et ibi melius ostendā si deus voluerit.

Diacurcuma minor valens ad ea sicut maior. ℞. spice mirre cassie croci floris squinā ti costi cinamomi. añ. confice cum melle.

¶ Diacurcum a minor est in vsu fm intentionē Mesue: minor valet ad ea sicut maior: sed nō fit. Sed poterit dicere aliqs si Mes. laudat minorē: ergo possumus facere minorē ꝑ maiore. Ad hoc dici posset qđ sic inolevit vsus apud nos etiā quod etiam illa posset fieri.

Diamoruſion. ℞. croci acori añ. ʒ. ij. mirre. ʒ. iiij. baccarum laur . ʒ. ij. ʒ. dauci cinamomi. cassie cimini carmeni. i. sisileos fm [illegible] uat. carpobalsami florum squināti seminis anisi apij. cordumeni spice mēte sicce marmacur ameos añ. ʒ. j. costi. triū piperū. s. nigri albi et long añ. ʒ. j. cōfice cū melle dispumato.

¶ Illud electuariū apud nos nō est in vsu.

¶ Hec descriptio videtur concordare cum descriptione quam Auicē. in quinto cano. describit sub nomine hemorusis.

¶ Acorus fm Dia. est herba venerea vel affrodisia vel piper apum et c. radix ipsius cōpetit vsui medicine. quidam vocant ipsum geliā alij gladiolum.

¶ Dauci. i. semen baucie siluestris. Auicen. in predicto electuario habet dauci et ibi exponitur quod est semen baucie siluestris.

¶ Carpobalsamus fm Dias. in capi. de balsamo est semen balsami et hoc est satis notum.

¶ Cordumeni fm Sera. est carui agreste: et a romanis dicitꝫ cardamon. mirādū est q Dia. cōcludit sermonē de cardamomo cū ſmone de cordumeno apđ Sera. qđ nō est credendū q sint idem: quidā vocat ipsum siler creticum. Mat. silua. vocat ipsum cordilion infra in atanasia [illegible] agna ostendā quid est: si deus voluerit.

¶ Marmacur. i. maru. de quo Auicē. in. ij. cañ. speciale ca. facit et ibi distinguit in plures spēs: scđm vo stephanum est marubiū: si aūt reperiꝫ marmacor est mellissa Guil. pla. ait maru est species lingue bouis et vocatur in cremona sclarea. sapiētes dixerūt q per marmacur volumus intelligere prassiū siue marubiū. et quod marmacor volumus intelligere citrariam. i. mellissam.

Dialacha magna. ℞. lacce ablute rauedseni. i. reubarbari añ. ʒ. iiij. spice aromatice mastici seminis apij squinanti absinthij succi eupatorij. Ameos sauine amigdalarū amararū costi mirre rubee tinctoꝝ seminis feniculi anisi assari aristol[o]chie gentiane croci cinamomi iso[p]i sicce cassie cimarū squinanti bdellij añ. ʒ. j. ʒ. piperis zinziberis añ. ʒ. j. infunde mirram et bdelliū in vino: cetera tere et confice cum melle dispumato.

¶ Dialacha magna dr̄ magna q cōpositionē ipsi9 plura simplicia ingrediūtur quā in minore: vel dicitur magna: quia habet maiorē efficaciā. Auicē. in. v. canoñ. habet duas descriptiones quia non sunt similes: sed ista Mesue est illa quas nos vtimur.

¶ Lacha fm Serap. ex autoritate Dia. est gummi arboris cuiusdam et nascitur in terris arabū. et est similis mirre et storaci: ipse Sera. quasi in fine ait lacha est res rubea: que est super ligna subtilia. et sapor eius est bonus et ipsa coquitur et tingūtur inde panni in rubeū colorem et dicitꝫ tinctura illa kermes. reperitur apud ipsuꝫ karmen qđ est grana tinctorū cū quo tingūtur panni. Auicē. in. ij. cañ. duo ca. de ipsa facit. vnū sub noīe kelkē. sed in arabico est kakamō. et dicit Aui. qđ est gūmi horribilis saporis. et videtur ignor[auisse] quid esset. et sic ignorauit scripsit aliud cap. de lacha. et qui mihi nō credit: videat ca. de lacha apud Serapi. cū c. de kaiken apud Aui. et vid[ebit] q idē est modū aūt ablutionis docet Se[rapio ...] a. de lacha. in fine. et sic ait. modus ablutionis eius [...] ꝑ accipiūtur gūmi eius. et terūtur et ꝓiciūtur super aqua calida in qua bulierint aristologia et squinantū. et mouetur bene cū pistello et dimittitur residere et eijcitur aqua. deinde desiccatur in vmbra et reponitur in vase vitreo si nō clarificatur prima vice eijcias fedo. et de ꝑdicta decoctione fiunt troci. de lacha.

¶ Spice aromatice. i. nardi.

¶ Squinantū sicut dictū est: est palea camelorū. Mes. in isto electuario habet squinantū et inferi9 habet cimarum squināti. et ambo debent poni.

¶ Sauine fm circa instans solū folia cōpetūt vsui medicine. Mat. ait. Bracteos grece sauina vocata latine. Sera. ca. de sauina dicit. abel. i. sauina: de qua mirandum est q Auicē. in. ij. cañ. in ca. de abel. inquit est fructus iuniperi: qđ non est verum: quia sicut dictum est Sera. vult q ab[el] sit sauina. et sic magis est credendum autoritati Sera. [in] simplicibus quam Auicen.

¶ Aristologia sci[licet] aristologia rotunda. de qua circa instans in capi. de aristologia ait. aristologia rotunda magis medicine [co]mpetit quam longa et radix intelligitur et per tres a[nn]os seruatur radix in autumno colligitur et siccatur.

¶ Isopus scꝫ herba [...] dicitur [a]d differentiā humide que est pinguedo lana[rum ...] ij. cañ. duo ca. fa=

b

cit, vnum de isopo humido. et aliud de isopo sicco. que est herba satis nota.

¶ Bdelliũ ſm Auicẽ. aliud est bdelliũ mechium: aliud est bdelliuȝ iudaicũ. aliud est siculũ ⁊ aliud arabicũ qđ est aliđ a bdellio palmaꝝ siluestriũ ⁊ ãbo sũt ex palmis siluestribꝰ: mechiũ aũt est ex fructu arboris palmarũ siluestrium: ⁊ nõ reperio aliquẽ autorẽ dicẽtem ꝙ bdelliũ fiat ex fructu arboris palmaꝝ siluestrium: vt dicit. Aui. Pli. ait in bactria nascit̃ bdelliũ nominatissimũ: cuiꝰ arbor est magna magnitudine olee folijs arboris fr[illegible]u capsici. cuiꝰ gũmi alij precon appellãt: alij malachin: in hoc nomen arabes imitãtur mochal alij maldacon ⁊c.

Dylacha minor. ℞. lacce ablute croci costi floꝝ squinãti rubee tinctorũ aristologie longe liquiritie piperis ana. ʒ. j. et. ſ. rauedseni. ʒ. iij. mirre bdellij an. ʒ. j. confice sicut p̃mũ.

¶ Dyalacha minor non est in vsu.

Confectio de rauedseni. ℞. rauedseni succi eupatorij: succi absinthij añ. ʒ. v. fumiterre spice anisi cimaꝝ squinãti seminis apij. assari cassie amigdalarum amararũ excorticatarum. ana. ʒ. ſ. mirre c[illegible]ci ana. ʒ. [illegible] confice cum melle dispumato.

¶ Cõfectio de rauedseni nõ ẽ i vsu. ⁊ hec ẽ ꝯfec. de reub.

¶ Rauedseni sicut dictũ fuit est reubarbarũ. ⁊ Auer. in quinto coll'. inqt raued. i. reubarbaꝝ. Isidorus ait reubarbarũ siue reupõticũ sed nõ recte: illud qđ trans danubium in solo barbarico: istud quod circa ponticum colligitur nominatum est: reu autem radix dicitur barbarũ greca: quasi radix barbarica. Mesue. laudat illud quod magis est subnigrum declinãs ad rubedinem et quod est tincture croci adulteratur in illis partibꝰ: accipitur ex eo integro sicut est quantitas magna ⁊ submergitur in aqua per dies quinqꝫ: ⁊ dimittitur aqua illa siccari: ⁊ fiũt inde trocisci: ⁊ sunt ipsi medicina regum. reubarbarum vero siccatur ⁊ vẽditur: sicut est quod iã perdidit animam: et est sicut homo mortuꝰ. ⁊ illud in quo non cadit adulteratio est raruȝ: ⁊ habet tincturã croci: adulteratum vero habet cõtrarium: cõseruatur per annos tres vel quatuor si sepeliatur in psilio aut in milio sicuti est consuetudo.

Diacostuȝ. ℞. co[illegible]i amari cassie cinamomi añ. ʒ. v. seminis anisi apij cimarum squinãti rauedseni añ. ʒ. iij. assari. ʒ. iiij. croc[illegible] ristol. [illegible] rotunde mirre añ. ʒ. ij. mellis. q. s.

Diacostuȝ aũt dicitur a costo qđ recipit: hoc apud nos nõ est valde in vsu. Aui. in. v. cañ. habet vnã descriptionem que videtur quasi esse similis huic. Nicolaus describit vnaȝ aliam descriptionem: sed non est similis isti quam infra describemus.

¶ Costum aũt est radix [illegible] mara. hoc satis notũ est: reperitur aliquando in confectionibus costum dulce: sed nostri autores de eo non loquuntur nam vide Sera. in cap. de costo ex autoritate Ga. qui inquit sapor eius. s. costi est amarus multum fortis acutus. Macer ait. Costi sunt gemine species grauis vna rubẽsqꝫ. Est et amara nimis: ⁊ indica dicit̃ esse Altera vero leuis nec amara colore subalba hanc arabes mittunt prior vtilior medicine. s. ſm circa instans costum potest seruari per decẽ annos in virtute.

Confectio electuarij ex inuentione nostra. ℞. ligni aloes spice gallie m[illegible]scate ciperi calami aromatici añ. ʒ. ij. cimin[illegible] carmeni infusi in aceto die ac nocte et assat[illegible] ana. ʒ. iij. se. porri torrefacti. ʒ [illegible] ſ. [illegible]icorum et bellericorum infusorum in succo citoniorum ⁊ tostorum nucis muscate añ. ʒ. ij. ſ. granorum nasturcij tostorum. ʒ. v[illegible] granorũ passularũ. ʒ. v. granorũ myrti tritorum sicut alcohol. ʒ. xxvj. balaustie conchiliarũ adustarũ olibani fructꝰ thamarisci ana. ʒ. ij. ſ. ameos. ʒ. iij. tere omnia ⁊ fricentur in vino odorifero: deinde exiccentur ⁊ fricentur iterũ in aqua citonioꝝ aut aqua granorũ mirti ⁊ exiccentur deinde dimitte siccari super vase vitreo ⁊ iterum terantur sicut alcohol: et inuoluantur in mirra aromatica ⁊ sit dosis. ʒ. iij. cum syrupo de citonijs aut myrtino.

¶ Cõfectio electuarij ex intentione nostra nõ est in vsu: sed simplicia que non sunt declarata declarabo.

¶ Alcohol. i. subtile sicut athomi solis. Nicolaus florentinus in lib. iij. in ca. de curatione egritudinum oculorũ inquit administrantur autem medicine oculis in forma pulueris et vocantur cochel vel cohol siue achoel vel achofol. ⁊ significat puluerem debere esse subtilissimum sicut athomi qui apparent in sphera solis: ⁊ sic intelligere debemus per alcohol puluerem subtilissimũ.

¶ Balaustia ſm Auicẽ. Dia. ⁊ Sera. Isidorum est flos maligranati agrestis. Isido. in capit. de proprijs nominibus arboris ait. flores malorũ a grecis appellati sunt quitinos latini caducum vocant agrestium autẽ malorum flores greci balaustium appellauerunt: quorum [illegible]ij albi: alij purpurei: alij rosei reperiuntur similes flo[illegible]ibus mali punici.

¶ Concule apud nostros auctores reperiuntur multe species: nam Sera. de ipsis diuersa capitu. facit ipse facit vnum capitulum de conchilio: et ibi sic ait hedes. i. conchilion coclee parue sicce quando aduritur cinis eorum secundum quod dicitur est cinis multum adurens: aliud capitulum facit de ostracha marina, et teste conchilium: et ibi de ambabus loquitur dicens ostracorum ex mari que dicuntur barcora non vsus sum corporibus eorum nisi comburantur prius ea: qr sunt testa dura multũ ⁊c. etiã in capitulo de blacte bisantie id est purpura marina inquit conchilium est ex speciebus ostracorum: et consimiliter de conchilijs palpir. ⁊ reperiuntur in regionibus idem in aquis iuxta quas oritur spica nardi ⁊c. Dias. facit capitulum de coclea terrena idest limacis: que etiam inter species conchilium est posita: reperitur apud nos alia species que nascitur i aqs dulcibus et hec vocatur conchula aque dulcis inuenitur alia species conchule quam peregrinantes portant de sancto Jacobo ⁊ iste vocantur venerie. Auicen. autẽ in. iij. cañ. in fen. xxj. in capitu. de cura fluxus sanguinis et in fine eius patientis fluxum menstruorum inquit cõchularum marinarum que asportantur a sancto Jacobo adustarum: aduruntur autem vt docentur bulcaim ⁊ modus ipsius iste: terant̃ in primis et ponantur in olla munda: et ponantur in fur[illegible] vna nocte: deinde extrahãtur si sunt combuste sicut cinis bene: si nõ iã sit ponas [illegible] in furno panis ⁊ dimitte donec fiat alba calcinata et vtere vbi oportet.

Confectio alchanzi. ℞. rosarum costi spice añ. ʒ. iiij. florum alcheil. ℥. j. nucis muscate calami aromatici gariofi. macis cardamo. añ. ʒ. iij. ⁊. ſ. zinziberis. ʒ. ij. mirabolani Indi emblici bellerici añ. ʒ. vj. granorum myrti lib. ſ. balaustie thuris corticum citri fructus thamarisci añ. ʒ. iiij. bulliant cum bono vino antiquo bullitione vna et exiccentur deinde bulliant cum succo citoniorum ebullione

alia et exicca in vase terreo vitreato et tere omnia sicut alcochol[illegible] ⁊ confice cum miua.

Cōfectio alchanzi nō e[illegible] in vsu. simplicia q̄ in ipsa ingrediunt̄ declarabo. Aui. in. v. cano. hȝ duas descriptiones electuarij alchanzi: sed non sunt in vsu.

Florum alcheil. i. floꝝ roris marini: siue corone mōtis: siue alcheliges vt apud grecos si vero reperies scriptum in confectionibus granorum alchilil intelligitur granata siluestris.

Electuariū cōfortās stomachū. ℞. granorū mirti tritorū sicut alchol. ʒ. xij. rosarū spodij sumach triū pipeꝝ sandali balaustie gummi assi añ. ʒ. j. ß. granorū granatorū assatorū. ʒ. vij. coriādri īfusi ī aceto ⁊ assati. ʒ. iiij. se. acetose se. rosarū añ. ʒ. ij. fiat oīm cōtritio bona fricentur cum succo agreste vel succo mirti ⁊ aceti ⁊ siccentur deinde inuoluātur in miua acetosa et fit dos. eius. ʒ. ij. vel. ʒ. iij. cum syrupo acetosorum citoniorum.

Istud electu. non est in vsu: simplicia intrantia iam declarata sunt.

Confectio de assa. ℞. asse piperis mirrhe foliorum rute siccorum ana. ʒ. iiij. confice cū melle dispumato et est dosis eius a. ʒ. j. vsqȝ ad aureum. j. et pro prie enim ex melle in f[illegible]bre per vnam horam ante periodum ⁊ ve[illegible]nosis morbibus cum vino calido.

Cōfectio de assa. i. de assa fetida nō est in vsu. Aui. in v. ca. hȝ vnā aliā descriptionē que: eadē: est cū ista Mes.

Assa fm Dia. est gummi silfij apud Pli. iterdū vocat̄ lacerpitiū: vel assa vl' herba ei⁹ q̄dā ē fetida alia ē dulcis quā apud Symonē nunqȝ vidi nec audiui aliquē vidisse: sed matheus silu. exponit ꝙ assa dulcis est gūmi liquiritie. Rasis in li. diuisionū in ca. de diminutione coitus inquit altit. i. assa dulcis: assa dulcis, secundum veritatem loquendo est gummi benioin.

Confectio anacardina. ℞. piperis. s. nigri macropiperis. i. pipe. longi: mirabolanoꝝ chebulorum: emblicorum belericorū indorum ⁊ iundebedust añ. ʒ. ij. costi anacardi zuccari taberzet. i. zuccari albi burungi bacharū lauri añ. ʒ. vj. ciperi. ʒ. iiij. tere anacardos per se. deinde medicinas alias et confice cuȝ butyro vaccino ⁊ melle quātitate equali bullitis prius et da post sex menses.

Confectio anacardin[illegible]st confectio sapientium ⁊ illorum qui desiderant scire: acuit em̄ intellectum. Auic. in. v. cañ. habet duas descriptiones cōfectionis: [illegible]dine: sed nō sunt similes huic quā scripsit Mesue iferi⁹ vero hȝ electuariū anacardinū qꝺ subtiliat cogitationem ⁊ sensum ⁊ est electuariū sapientiū: ⁊ ꝺr est salomonis et hec descriptio videt̄ eadē isti Mesue ipse Mesue in ca. de egritudinibus neruorum scribit vnam aliā descriptio. de qua infra erit sermo.

Iundebedust siue zūdebedust sunt testiculi castorei: q̄dā apothecarioꝝ falso dixerunt qꝺ debet dicere vinū debedust et volunt intelligere per vinum debedust duas res scilicet qꝺ iunlit vinū ⁊ debebust sit q̄dam herba: sed falsa est opinio eorū nā vide Aui. in predicta confectiōe ꝙ loco ium debedust habet castorei. similiter hȝ Ioan. Serapio in suo antidotario. Item vide in tertio practi. haly in predicta cōfectione qui hȝ zundebedust. i. testiculi castorei: ⁊ sic moderni doctores volūt qꝺ intelligamus ꝑ iū debedust testiculos castorei: ⁊ animal illud fm Serap. vocatur castor ⁊ fm Gulielmū placentinum est quoddam animal qꝺ appellat̄ bauera. Nota ꝙ herba beduster in partibus nostris vt dicit Mat. silu. nō reperitur Mesue in capi. de debilitate visus laudat ipsam vide Symonē Ianuen. in. c. de beduster vbi sic ait beduster apud abē Me. herba est quā ignoro: ium de beduster sunt testiculi castorei ⁊ sic est. Itē circa instans ait. castoreū est testiculus cuiusdā animalis dicti castor vel beum alij ieum quod idem est.

Anacardus fm Nicolaum est fructus cuiusdā arboris que pediculus elephantis vocatur. Circa instās dicit anacardi. dicunt quidā qꝺ sunt pediculi elephantis: sed falso. Ser. inquit anacardi est fructus arboris similis cordi auis: cuius color est rubeus parū: ⁊ inter ipm est res similis sanguini: ⁊ est id quod administratur in eo. Auicē. dicit est fructus similis ossi dactili: ⁊ medulla eius est similis medulle cunis dulcis: et etiam ipe Aui. in. iiij. cañ. enumerat anacardos inter venenosas plantas: sed oportet anteqȝ administrentur in medicinis vt preparentur: vt infra ostendam in predicta confectione nascuntur in cicilia in montibus ignis. Auer. in. v. coll. ait balador. i. anacardi.

Burongi vel abrungi idem sunt: vt dicit Symon. Serapi. de ipso ca[illegible]ulū facit [illegible] nomine abrungi: ⁊ dicit qꝺ est granum [illegible]aruum punctatum nigredine ⁊ albedine rotundū sicut granum mcs. i. robilie nullius odoris defertur. de seni. in sapore ipsius est amaritudo ⁊c. non est bedereg. siue erismon. i. eruca gorgana: vt quidā apothecariorū dicunt: nam Sera. aliud capitulum facit de erismon: ⁊ dicit quod est granū sicut granum nasturtij: ergo nō conuenit bederegi cum burugi. gentilis super quintū cañ. Aui. exponit ꝙ burongi est granū in magnitudine piperis: ⁊ hec est modernorum opinio. nō est aūt nigella: vt exponit lumen male lucens. Nā rasis in nono almansoris in ca. de lumbricis ⁊ vermibus qui nascuntur in ano: ⁊ in ventre habet burongi excorticati: ⁊ intellige qꝺ nō sunt idem. quidā vero sapientes dixerūt quod verum burongi est mirtus alba siue mirtus agrestis: ⁊ sic sine dubio videtur: quia mirtus alba est cubebe quod est granum in magnitudine piperis: ⁊ sic Mattheus siluaticus in. c. de cubebe inquit.

Cubebe. i. darmita vel borongi apud arabicos: et sic nostri doc. volunt quod pro burongi ponimus cubebe: quia in ista materia multum valet: ⁊ sic est experientia apud multos quod si accipiat[illegible] cubebe: et masticetur conuenit memorie. Mesue inquit quod ista confectio non debet dari si non transiuerint menses sex. quidam admiran[illegible] de talibus verbis dicentes quod in ipsa nō [illegible]t[illegible]opium: ⁊ si opium non ingreditur ergo potest dari [illegible]omni etate. sed non valet hoc: nam in ista cōfectione ingreditur in bona quantitate de anacardis q̄ sunt venenosi et oportet administrare ipsos preparatos vt docet Raynaldus de villa noua in primo lib. in cap. de defectu memorie: ⁊ de iuuantibus ad memoriam vbi sic ait anacardi autem ante medicinas aliquas primo debent in hunc modum prep[illegible]ari. accipiantur anacardi: ⁊ optime terant̄ in mortario: ⁊ in aceto fortissimo ponant̄ ⁊ ibi stēt dieb⁹ septē postea lento igne in predicto aceto coquant̄ quousqȝ tertia ps aceti remaneat: ⁊ cola fecē illā que in fundo vasis remāserit aceto extra colato ⁊ in medicinis pone: nunqȝ em̄ anacardi debēt in medicinis poni nisi pri⁹ hoc mō preparent̄ ⁊ si mel anacardinū facere volueris pone cū ipsis anacardis cū predicto aceto coctis tantundē mellis dispumati ⁊ bulliant ambo simul vsqȝ ad spissitudinē: et habebis mel anacardinum: qꝺ in predictis egritudinib⁹ operatur mirabiliter: ⁊ sic debent preparari in ista confectione.

Cōfectio phi[illegible]onij ex inuētione prima Mesue. ℞. piperi[illegible] albi iusquiami albi. añ. ʒ. xx. opij. ʒ. x. croci. ʒ. [illegible] spice piretri castorei añ. ʒ. j. cōfice cū melle di[illegible]ꝺ sit q̄druplū

ponderis omniū et sunt qui ponunt musci. ʒ. vnius tertiam.

Hec confectio philonij est famosa et maxime de istis duabus descriptionibus quas describit hic Mesue. verum reperiuntur alie descriptiones que etiā in vsu sunt vt est philonium persicū Mesue quod describit in sua practica Aui. et etiam alij describunt sicut ostendam si deus voluerit.

Iusquiamus grece latine ſm Diaſ. dicit̄ canicularis secūdum alios dens cabalinus ⁊ bengi apud arabes: Mesue habet iusquiamum albū. ⁊ apud omnes auctores est herba nobilior alijs speciebus: sed quia i nostris partibus nō reperitur ponimus loco eius illum qui hʒ semen subruffum: sed illa que habet semen nigrū est fugiēda: vt inquit Macer. iusquiamum greci quam nostri caniculatam dicunt huiꝰ herbe virtꝰ est frigida valde tres habet hec species semen profert prior album altera subruffum producit tertia nigrum nobilior reliqꝫ est semen que gerit album pro quo si desit mos est apponere ruffum nigrum vero frequens medicorum respuit vsus: ⁊ ista est illa herba que in papia a vulgo herba pinula vocatur: idem sentit auic. ij. cano.

Opium ſm Dia. succꝰ est herbe ⁊ lac papaueris qđ colligitur: vt ipse ibi docet: opiū aūt componit̄ ab opos quod est succus ⁊ lachr[illegible]a apud A[illegible] est succus papaueris nigri et egyptij ipsum semin[illegible]: quandoqꝫ vero fit opium etiā ex semine lactuce agrestis ⁊ est stupefactiuum debile subtile. Sera. de opio nullū facit capitu. sed in capi. de papauere de ipso loquitur ⁊ dicit gummi vero papaueris nigri est opium. Auic. ⁊ Diaſ. non ponunt dosim opij: sed quod debet poni sine nocumento. Sera. autem in capi. allegato quasi in fine inquit de dosis eius. s. opij est ab vno danich vsqꝫ ad duo et quantitas occidens ex opio est. ʒ. ij.

Cōfectio philonij descriptiōe hamech. ℞. nigelle castorei piperis ameos bacharū lauri cimini foliorū ruthe calamēti opij iusquirini cortic. mādragore añ. partes equales in alio opij partes. ij. croc. partē. j. confice cum melle dispumato dosis eius est a. ʒ. ij. vsqꝫ ad aureos. ij.

Confectio philonij [illegible]scriptione hamech non est in vsu secundum istam descriptionem sicut dixi. simplicia que declarata non sunt declarabo.

Nigella ſm Sera. ex autoritate Diaſ. est quoddā semen nigrum acutum boni odoris: quidā m[illegible] semen cū massa paste et faciunt inde panē. m[illegible] vero apothecarij vtunt̄ quodā semine triangulato habente citrinū colorē ⁊ odorē iocundū: ⁊ de hoc nostri autores nō loquunt̄ nā oēs scribūt de nigella ⁊ nō loquunt̄ nisi de illa nigella que vocatur melachion siue melantiū: vt dicit Dia. sapiētes vero dixerūt ꝙ qñ reperit̄ in receptis nigella de citrina debet [illegible]telligi: ⁊ qñ reperit̄ malachiō siue git intelligit̄ de nigra: nō est illud git qđ dicit̄ gitō: sed est aliud. Auerrois in. v. colliget ait scamū. i. nigella mādragore. s. corticis ipsius. Auic. vocat Jabrol. ⁊ dicit est radix mandragore siluestris: ⁊ est radix ois mādragore. ⁊ magne similis forme hois et propter hoc noiat̄ mandragora: est eñ nomen imaginis naturalis. s. sicut planta existēs in forma hois ⁊ ſm Petrū de crescentijs herba Aui. sunt male traducta: vt infra ostendā in oleo de pomis Jabrol. Auer. in. v. coll. appellat lesaha. Joh. Serapi. in antidotario in confection[illegible] dicta kreslrigerij inquit zuferaud: id est radix mandragore.

Egetea vel fazenea. ℞. castorei: mirre opij piperis: macropiperis: galb[illegible]ni: costi: cinamomi fu. meu. dauci assari [illegible]oci ana. partes equales confic[illegible] dispumato ⁊ fiat.

Egetea secundum intentionem Mesue est fazenea ⁊ sic credo: qꝛ Aui. in. v. cañ. habet fagzeneam magnā ⁊ minorē que videtur esse idē. Albucasis autē in tertia pticula azarauij inquit antid[illegible]rum quod arabice aragzenea maior et antiqua nominatur que ab antiqꝭ multum experta fuit ⁊ đr qđ fagzenea infinitis confert passionibus ⁊c. ibi describit suā permissionē que quasi est eadem apud nos est in vsu maxime ista Mesue.

Galbanum secundum Dia. est lacrimum cuiusdam herbe similis ferule que in nicomedia nascit̄ ⁊ siria cuiꝰ optimū est qđ est mūdissimū et simile armoniaco et hoc est satis notum apud Auerroin in quinto colliget galbanum appellatur halcarina.

Fu. i. valeriana vel potentilla vel amantilla secundū Dia. fu. multi appellant nardū agrestem. Circa instās dicit fu. itelligitur radix: ⁊ sic est apud nos: nascit̄ iuxta fossas: multi vulgares nomine vocant ipsam herbam benedictam.

Meu vt dicto qñ similiter ponitur radix intelligitur in medicina: sed lumen tenebrosum seu male lucēs scripsit predictam confectionem et exponit quod meu est semen aneti siluestris cuius falsa est opinio sicut est notū nobilibꝰ apothecarijs. Plinius ait Meu in Italia non nisi a medis seritur.

Athanasia magna. ℞. opij croci mirre castorei iusqami albi costi cordumeni seminis papaueris nigri. spice. i. nardi eupatorij epatis adibet cornu dextrū ex cornibus capre ⁊ in alio de cornibus cerui similiter de singu[lis] añ. partes equales et tere q̄ terenda sunt: [a]lia liquefiant vino: et confice cum melle dispumato et da post sex menses.

Athanasia autē magna đr respectu minoris: eo qđ pauciora simplicia ingrediūtur. tñ Mesue nō describit nisi magnā. Aui. vero in. v. cañ. hʒ athanasiā magnā: et minorē que satis videt̄ cōcordare cū ista: ⁊ dicit qđ minor hʒ illa iuuamēta que sunt in magna. Nicolaus in suo antidotario hʒ athanasiam de qua infra: sed ista Mesue est illa qua nos vtimur. haliabas autē in. x. practice habet athanasiam que cum epate lupi fit.

Cordumeni carui agreste quidam de nouo scribens intitulatus lumen apothecariorū super istum passum loco cordumeni posuit carui: cuius falsa est opinio: nā aliud est carui agreste aliđ carui domesticū: qđā dñt qđ cordumeni est siminella qđ nō ē. alij cardamomū: qđ nō est quibus mirandum est quod illud ca. de cardamomo apud Dia. est idem cum capi. de cordumeni apud Sera. sed moderni distinguunt per alia nomina videlicet quod aliud est cardamomum aliud est cordumeni. nā Sera. duo cap. facit in capi. vero de cordumeni dicit qđ cordumeni est carui agreste. preterea vide apud eundē in suo antidotario in cōfectione tiriace qui exponit cordumeni. id est carui agreste: ⁊ sic dicit Gulielmus placētinus in predicta confectione. Democritus vero ibidem dicit quod est cheisim campe[str]e siue siler creticū. Mattheus vero siluaticus in capi. de cordilion inquit. cordilion [gr]ece latine vero carui aggreste vel siler creticū vel cordumeni ⁊ dicit ex autoritate diasco. qđ est herba que nascitur in sicilia. eius fructus est fermentosus habens semen rotūdum: ⁊ duplex sicut est faba viscidum ⁊ odoratum. vide ergo quod verum cordūeni est carui agreste: et ſm Democritum est cheisim campestre: ⁊ cheisim campestre est leuisticum: ⁊ sic est secundum veritatem.

Adib. i. lupꝰ similiter Auic. habet epatis adib. quidā scribunt adip. inde epatis adhib. i. lupi: haliabas loco eius habet epatis lupi: quod idē est. oportet anteq̄ administretur in medicinis optime lauetur vino albo odorifero ⁊ bene mundetur ab omnibus stupefactionibus deinde exiccetur et inuoluatur absinthio: et ad vsum reseruetur.

Reperitur quedam herba dicta adhil quam mesue in capi. de egritudinibus oculorum laudat: ⁊ est eufra-

gis: ꝺm Wat. Mus. Joan. aūt anglicus in ca. de debilita
te visus ⁊ cecitate accidentali inquit herba adhilis: est
herba lupi interficiens e[illegible] est satirion. ipse eñ ꝺm oēm
modū administrationis eius est sublimis in cōfortatio
ne visus. ꝺm aliquos est herba eufragie: ⁊ vtraq3 est bo=
na: verū ex meo iudicio herba adhil magis pōt dici esse
eufragia ꝙ satirion: qr in illa materia magis valet.

Diasulfur. ℞. piperis albi ⁊ longi añ. ℥. vj. sulfuris citrini thuris. meu. iusquiami albi. mirre. storacis. cordumeni ana. ℥. viij. ruthe. costi. añ. ℥. vj. opij. mandragore añ. ℥. iij. croci. ℥. ij. ʒ. cassie. ℥. vj. confice cum melle dispumato ⁊ vtere post sex menses.

¶ Hec descriptio dia sulphur apud nos nō est valde in
vsu. Aui. in. v. cañ. habet vnā aliā descriptionem que vi
detur esse eadē. Sulfur. citrinū est satis notū reperitur
aliud sulfur qđ a multis lapis sulfuris dicitur siue sul=
furviuū siue thiron a piron. i. quasi sine igne. inde tiba pi
ron. i. sulphur. Papias dicit sulfur dictū. qr igne accēdi
tur. ignis eñ est. nā vis eius in aquis feruētibus sentit.
neq3 alia res facilius accēdit. fulgur quoq3 sulfuris odo
rem habet ⁊ lux ipsa sulfurea est nascitur autem in insu
lis eolijs inter siciliam et italiam. ⁊c. post iterum ait. sul
fur dicitur quasi soli pyr. id est terre ignis.

Confectio de storace. ℞. storacis liquide: opij assari: seminis iusquiami albi. castorei: croci mirre. olibani añ. partes equales mellis quantum sufficit.

¶ Hec cōfectio apud nos nō est valde in vsu. Rasis in
nono almāsoris in. c. de fluxu vētris describit vnā descri
ptionē q est eadē nisi in vna re. vc3 qđ mesue habeat cro
cum. Rasis non in reliquis concordant.

¶ Storax liquida ꝺm Jo. Ser. in suo antidotario in cō
fectione dicta kes est mel storacis calamite. spēs vero sto
racis tres sunt sc3 storax calamite. siue lubue ⁊ musca=
ta et ista est illa que intelligit qñ absolute ponit vt est
storax liquida dicta sigia: ⁊ ista ꝺm quosdā fit ex fructu
q nascit in arbore. lubue exprimit ⁊ est storax liqda. ⁊ est
storax rubea dicta apud quosdā corumbrū vel thus iu
deorū ⁊ ꝺm quosdā oēs spēs ab vna arbore nascunt de
qua storace Nicolaus ait. storax est triplex liquida ru=
bea ⁊ calamita ⁊ oēs sunt gūme de quadam arbore.

Confectio iere pigre galeni. ℞. cinamomi. masticis: assari. spice carpobalsami. croci: xiloaloes: cassie. añ. partes equales: et qdā3 addiderūt florū squinanti partē vnā. ⁊ quidam addiderūt absinthium ⁊ alij alia. aloes autem sit duplum ponderis omnium.

¶ Jera. i. sacra pigra. i. amara. inde iera pigra. id est cō
fectio amara sacra ꝺ3 int[illegible]tionē mesue ex autoritate ga
leni. et sic est qđ galen⁹ [illegible]posuit ipsam ⁊ describit ipsam
in tractatu. ij. anya. in capi. de dolore capitis q[illegible] sto=
macho fit. Auic. in. v. cañ. h3 vnā aliā descriptione[illegible] ⁊ est
similis huic. ⁊ ibi inquit hec est iera aloes et associat ei
cinamomū pter subtilitatē suā ⁊ iuuamentu3 qđ facit
visceribus ⁊ stomacho ⁊ mastix similiter vt cōseruet et
similiter cassia ⁊ crocus propter digestionē ⁊ cōfortatio
nē cordis ⁊ stomachi ⁊ fortasse croc⁹ facit incurrere in
ea dolorē capitis. quare op3 vt minoret pond⁹ ei⁹ aut
expellat ⁊ assarū: qm inest ei adiutoriū ad solutionē fa=
ciendā: ⁊ precipitationē humiditatē: ⁊ qñq3 ponunt lo=
co ei⁹ cubebe: ⁊ sunt subtiles: ⁊ carpobalsam⁹: et xilobal
samus pter cōfortationē stomachi ⁊ resolutionē albe
zaharati: ⁊ de hoibus sunt quidā qui ponūt in ea florē
squinanti: quare prohibet rosarū que timet ex aloe ⁊ ro
sas vt expellant maliciā caliditatis aloes a stomacho
⁊ a capite. Mesue in sua descriptione nō h3 xilobalsa=
mum. Aui. vero h3 ⁊ Aui. non xiloaloes. i. lignū aloes
Mesue vero h3 tu vero vides qđ Mesue vult qđ ingre
diatur xiloaloes ⁊ nō xilobalsamū. Aui. est contrarius:
Galenus cōpositor nō h3 xiloaloes: sed loco ei⁹ h3 xilo
balsamū vt h3 Aui. ⁊ si Galenus magis laudat xilobal
samū quā xiloaloes debetis ponere. Gentilis sup. v. Aui
cenna ait. intelligendum est qđ iera de aloe intelligit qr
principalis medicina que ibi ponitur est aloes ⁊c.

¶ Aloes ꝺm Jsidorū est succus herbe amarissime pa=
nace. Mesue in capit. de aloes inquit qđ vnum est qđ fit
in succutri regione: aliud in persia. aliud in armenia:
aliud in arabia ⁊ melius ex eis est succotrinū: post illđ
persicū ⁊ illud scđm est epaticū deinde armeniū ⁊ dete=
rius est arabicū ⁊ istud apud quosdā est cabalinū ⁊ di=
citur ꝙ est fex aliorū. moderni vero cōiter vtūtur epati=
co p meliori: sed Mesue et alij autores magis laudant
succotrinū quā epaticū. species vero aloes ꝺm Mesue
sunt tres vel quatuor. ⁊ similiter ponit Auic. sed Dia. et
Sera. nō ponūt nisi duas species. sed ꝺ3 multos species
aloes sunt tres vc3 succotrinū dictu3 ab illa prouincia
sic nominata epaticū. qr in colore suo assimilat epati. et
iste due spēs sunt nobiliores alijs. ⁊ est aliud qđ dicitur
cabalinū: ⁊ istud est fex aliorū ⁊ est deteri⁹ in medicina.
Mesue de forma ipsi⁹ herbe nō describit: sed vide apud
Dia. ⁊ ibi reperias. ⁊ hec he[illegible]a vocatur zabaera: et de
mō faciēdi ip[illegible] [illegible]ocet Albu[illegible] tractatu. ij. de pparatiōe
medicinarū q [illegible] ex plātis. Ser. laudat illud aloes qđ
est glutinosu3 nō habēs in se lapides: splēdidū ad rube
dinē declinās cito frangibile et fortiter amarum quasi
in fine ponit modum faciēdi iere pigre sicut habet gale.

¶ Mesue inquit ꝙ illa medicina in qua pōicitur aloes
confortatior est: ⁊ si non sit lotus illa efficitur plus solu
[illegible]iua et minus confortatiua.

¶ Nicolaus florentinus in lib. v. in tractatu quarto in
ca. de cōplexiōe stomachi nō pura in gñali cū materia
inqt in pdicta cōfectiōe. ⁊ dicit Galen⁹ aloe lotū effica=
cius est ad cōfortandū stomachū sed nō lotū efficacius
est ad purgandū ipm. ⁊ dicit. si iera pigra data fuerit ad
purgandū stomachum tpe cōgruo est efficacior oibus
alijs: ita tñ ꝙ patiēs ambulet post potū ei⁹ moderate: ⁊
permutet aliqd in mēsa regiminis eius. ⁊ dixit nō d3 pi
gra distēperari cū melle. cōfortatio ⁊ corroboratio quā
facit in stomacho cū melle fiet minoris effect⁹. iera qdē
hec vocatur iera Gale. simplex: ⁊ a quibusdam vocat
iera de octo rebus: et est illa de qua intelligitur cum ab=
solute ponitur: cuius descripti[illegible] reperitur duplex. vna
cum aloe loto: alia cum aloe non loto.

¶ Nicolaus aūt dicit ꝙ ista descriptio iere vocat a qui
busdā iera de octo reb⁹ in hac nescio quid dicā: nā gale.
cōp[illegible] [illegible]i⁹ cōfectiōis in. c. noiato inquit sic. pessima
aute[illegible] d[illegible]ositio in prauis humorib⁹ inhibitis abiectis
in tunicis vētris quorū optimū auxiliū est id qđ p aloē
farmacū: qđ vocāt quidā pigrā. alij aūt ierā q per aloē.
et ponūt quidā centū. ℥. aloes. vj. vero de vnoquoq3 alio
rū que ibi miscent: q sunt numero sex sc3 cinamomū: spi
ca: xilobalsamū: mastix. assarus ⁊ crocus. vide ergo ꝙ
Mesue: Aui. Nicola⁹: ⁊ alij p[illegible]nūt in predicta cōfectiōe
octo res ad numerū sine aloe. [illegible] Gal. nō ponit nisi sex. ve
re credo ꝙ sit error scriptoris. Scias ꝙ de predictis spē=
bus possunt fieri ⁊ fiunt pillule q dicunt de iera simplici
vel de iera gal. ⁊ etiā fit cōfectio iere gal. que cōficit cu3
melle in modū electuarij: reperit alia iera q dicitur iera
magna ⁊ ista reperit in antidotario Nicolai sicut infra
ostendā. Secundū intentionē Nicolai aloes d3 esse lo=
tus in ista descriptiōe: sed in alia nō. ⁊ mod⁹ ablutionis
ei⁹ fit multiplr: nā quidā lauant ipsum cū aqua endi=
uie. alij cū aqua pluuiali: sed melius est l[illegible]uare ipsum:
vt docet bulcasim in tractatu secūdo vbi sic ait modus
ablutionis aloes seu preparationis ad expellendā ma=
liciam et acuitat[illegible] eius et conficiendi ipsum. ℞. de aloe
succotrino mūdo qđ cito frangit ⁊ h3 colorem epatis. ⁊
cuius odor est bo[illegible]s pondus libre vni⁹ terebene ⁊ cri=
bra. deinde accipe c[illegible] lignee: spice: nardi: assari: squi=
nāti. carpobalsami: xilo[illegible] [illegible]amomi: ligni aloes
croci: masticis lacce. añ. ℥. iij. contunde et coque vt ipse

docet in fine eiꝰ capituli ait. ⁊ vtere eo. Rcꝫ aloe in medicinis laxatiuis ⁊ ſpēbus iere. ⁊ alijs medicinis in quibꝰ aloes ingredit̃. itē Sera. in ca. de aloe. quaſi in fine ait. ⁊ qñ aliqs vult illū ſumere miſceat ipm cum maſtice. aut abluat ipm cū aqua ſpērū ſicut ſpice maſticis aſſari. ſicut dicit bulcaſim. dñs Meſue in deſcriptione pillularū de aromatibus etiam de modo abluendi aloē oſtendit. ſed ſecundū illum adminiſtratur in predictis pillulis.

Sed vt melius dictis ſic de cõpoſitione yere ſimplicis fides adhibeat̃: deſcribā q̄ a Serapione in ſuo antidotario dicũtur. Et dicit ꝑ miſcet̃ hec yera ſm tres modos. Quidā em̄ cõponunt eā ſm ꝙ cõpoſuit eā andromacꝰ ponētes ſm oēs cētū aureos ex aloe ſex aur. ex vnaquaqꝫ aliarū medicinarū quas proijciunt in eā. Et medicine quidez relique ſunt etiā ſex. ſ. cinamomū xilobalſamū: aſſarum: ſpica: crocus et maſtix. ⁊ in lib. de cõſeruatione ſanitatis Galeni loco xilobalſami carpobalſamū ponit. Hec eſt ergo y[illegible]a pigra quā fecerunt omnes homines rome et andromachus quidē addidit iſtis ſex medicinis medicinam aliam ſeptimam ⁊ eſt ciuir ſquinanti et proijciebat oleum poſtꝙ abluebat ipſum et reliquorū quidā fuerũt qui ꝓijciebāt ipm ablutū et quidā qui nõ abluebāt ipm: et opꝫ vt ſciamꝰ nos ꝙ aloes qui nõ abluit̃ eſt conueniētior in ſolutione vētris qḋ eſt q̄ eſt plꝰ ſolutiuꝰ et minus cõfortatiuus ſtomachi et ablutus eſt ecõtrario illiꝰ qḋ eſt q̄ eſt minoris acuitatis ⁊ calefactionis illo ꝓpter illud eſt ergo minoris mundificatiõis et plꝰ cõfortatiuus ⁊ confortat ſtomachum ꝓprie aloe huiuſmodi. Medicus enim cõfortaſſe ipm in dando eum ei qui habet febrem ⁊ nõ opꝫ etiā qñ eſt febris acuta vt det̃ imo [illegible] eſt debilis valde qḋ eſt q̄ aloes ꝙuis ab[illegible] tñ eſt cõtrariꝰ ei q̄ hꝫ malitiā cõplexiõis calide ſicce abſqꝫ humiditatibꝰ malis: ⁊ ēt ego permiſceo cū hac medicīa duas medicinas alſ ⁊ multiplico in vna [illegible]arū quātitatē medicinarū calefaciētiū ⁊ in altera minoro ex eis. multitudo aũt quātitatis earū eſt qñ minuimus ex quātitate aloes donec nos ꝓijcimꝰ ſuper octoginta aureos aloes ex vnaquaqꝫ medicinarū reliquarū ſex aureos aloes et minuimus ex quātitate eaꝝ qñ multiplicamꝰ quātitatē aloes ⁊ addimꝰ ſuper eā. xl. aureos donec nos ꝓijcimꝰ ſup. ccxx. aureos ex aloe ſex aureos ex vnaquaqꝫ reliquarū medicinarū. Et illa q̄ permiſcet̃ ſm cētum aureos aloes eſt equata inter [illegible]lā in q̄ [illegible]ũt. lxxx. ⁊ inter illā in qua cadũt cētū ⁊ viginti. ⁊ opꝫ vt ſcias etiā ꝙ illa in qua cadũt ex aloe. c. ⁊. xx. aurei vehemētiꝰ ſoluit vētrē [illegible] illa ī cuiꝰ ꝑmixtiõe cadũt. lxxx. aurei. ⁊ illa ī cuiꝰ ꝑmixtiõe cadũt centū aurei eſt media īter vtraſqꝫ vide ſi vis ꝑ ampliꝰ ad lõgū in eodē Serapiõe loco iā allegato. Jera hermetis ē iera luſ. ℞. aloes. ℥. j. trociſco. alandal. aur. viij. ſiue. ℥. j. ʒ. tur bith. agarici luſ. vtriuſqꝫ ſicce ireos ſerapini mira citrinorū. chebulorū idoꝝ añ. ʒ. j. ʒ. zinziberis. cinamomi. maſticis. bdellij. ellebori nigri. euforbij. aſſari. caſſie lignee. ſalis indi: caſtorei. croci. apij. keſim. ſeminis mezereõ. ſtica. ana. ℥. j. ſquille aſſate. ʒ. ij. fiat oīm contritio bona gummi autē ponantur in vino odorifero. et inuoluatur puluis in ſucco cucumeris aſinini quantitate qua bene inuoluatur et exiccetur. et iterū denuo inuoluatur in predicto ſucco. et pauco oleo nucū et iterū ſiccet̃ et cõficiatur totū cū melle diſpumato quantitate qua fiat totuꝫ ſicut paſta ⁊ detur poſt ſex menſes. Jera hermetis ſm intētio[illegible] Meſue eſt Jera luſ. hermetis autem dici[illegible] a compoſitore. Aui. in quinto ca. habet duas deſcriptiones cõfectionis que nominatur confectio hermetis: ſed non concordant cum illa Meſue: illa vero meſue eſt illa qua vtimur.

¶ Troc. Alandahal. ideſt trociſci de coloquintida nam arabes vocāt handal coloquintidā. deſcriptio ipſiꝰ reperitur apud Meſue in diſtinctione de trociſcis. et ibi ait. Trociſcorū alādahal. qui ponunt̃ in iera hermetis: ⁊ in alijs cõfectiõibꝰ loco coloqntide: vt īfra erit ſermo.

¶ Turbith ſm Meſue eſt radix herbe: cuius folia ſunt ſicut folia ferule. minora tamē: et eſt ex habētibus lac. et ex eo ſilueſtre ⁊ domeſticum. et ex eo etiā eſt magnū ⁊ ꝑuū et adhuc ex eo aliud albū aliud citrinū: aliud nigrū ſed meliꝰ eſt illud qḋ ſit albū ⁊ vacuū arundinoſum et gūmoſum. et ſit cortex eius cineritius ⁊ planus et ſit recens ⁊ facile frangibile citrinum eſt malum.

¶ Agaricus ſm diaſcori. eſt radix ſilis ſilfio ideſt radici amudē ſiue arboris aſſe fetide: ſed nõ eſt ſic dura. agarici gñā ſunt duo: maſculꝰ ⁊ femina. maſculꝰ rotūdꝰ eſt ⁊ in ſe collectꝰ ⁊ maior. femina vero pectini ſilis eſt: quo capilli diſcernunt̃ ⁊c. ⁊ ille q̄ eſt albꝰ ⁊ leuis. ⁊ velociter frāgibilis ⁊ poroſus ⁊ rarus [illegible]alde: vt appareat dulcis in primo guſtu eius deinde [illegible]cedat ei amaritudo. iſta eſt femina vt dicit meſue. ⁊c.

¶ [illegible]. vtriuſqꝫ. ſ. luſ. maioris ⁊ minoris. meſue de luſ. fecapitulū facit et dicit ꝙ eſt ſerpentaria. et eſt q̄ planta dr collum draconis. et ex ea alia eſt plana habens folia. alia criſpa. electio melior pars totius plante eſt radix: et melior radix eſt groſſa completa et orta in locis liberis. et melius tempus collectionis ipſius eſt ver et principiuꝫ eſtatis. Diaſco. facit vnum capitulum de arron. ideſt de dragontea minori vel pes vituli vel barba aarõ. aliud capitulum facit de dragontea. et iſta eſt ſerpentaria maior ſiue colubrina ſiue viperina ſiue biſſaria: ⁊ he ambe ſunt note: et in hortis reperiuntur. Petrus de creſcentijs in ca. de ſerpentaria ait radix eius per fruſta minuta diuiditur et ſiccatur et puluerizatur. ⁊ per pannū cribellatur et conſeruatur.

¶ Ireos ſm Aui. eſt radix lilij celeſtis: q̄ ſatis eſt nota.

¶ Serapinū ſm Meſ. eſt gūmi alaſce hūdeg. ⁊ eſt arbor ſil'is oleandro mōtano. ⁊ melius eſt cuius intra ſubrubeū ⁊ ſubalbidum eſt: ⁊ q[illegible]d habet odorē porrorum ⁊ quod eſt facile reſolubile in aqua. ⁊ quod clarum.

¶ Euforbiū ſm Aui. eſt gūmi calidū. cuius virtus alterat᷑ poſt tres aut quatuor annos circa inſtās in. c. de euforbio ait. eligēdū quoq; eſt groſſum ⁊ clarū ⁊ purū ⁊ lucidū in ſubſtātia in colore citrinū: et per. x. ann. ſeruat᷑.

¶ Sal indus ſm Aui. in. ij. canon. eſt ſal niger nigredine napticitatis que fit in ipſo: ſed ꝓpter ſubſtātiā ipſi⁹: ⁊ marinus q̄dā cū aque obuiat illico liquefit ⁊ nō eſt ita terrenus. Meſue in ca. de ſpēb⁹ ſalis. dicit ſalis indi ali⁹ ſubniger ali⁹ ſubrufus ⁊ obſcurus eſt. Serapi. in ca. de baurach. de ipſo loquit᷑. Mathe⁹ ſiluaticus dixit. ſal indus eſt in colore ſalis ⁊ dulcedine mellis vt Aui. in q̄rto can. fen. j. de aſperitate lingue ⁊ eſt zuccarū qđ inuenit᷑ coagulatū ſuper cannam melius in india ſicut ſal loco eius ponit᷑ zuccarū candidū. Aui. aūt in quarto can. in ca. allegato: ex autoritate. Mathei ſiluatici nō ita dicit. imo ait aut ſaltē qui aſportat᷑ de india ⁊ ſunt in colore ſalis ⁊ dulcedine mellis. p iſta verba nos poſſum⁹ intelligere: ſi ſal ſit zuccarū cādidum vt vult Mattheus ſiluaticus. verū multi modernoꝝ ſunt qui loco ſalis indi ponunt zuccarū candiduz etiā ſunt qui ponūt ſal panis q̄ eſt ſpēs eius ⁊ dixerūt ſapientes qđ eſt meli⁹ ponere ſal rubeū ſeu ſal panis quā zuccarū candidū vel candum.

¶ Meſereon. ſ. ſemē ipſi⁹ qđ appellat᷑ cocognidiū. Dia. in ca. de camelea id eſt mezereō dicit camela aut cocognidion nō eſt ſemen laureole vt dicit circa inſtās in ca. de laureola. Sera. de laureola loquitur in ca. de lauro. Alexāder in cap. de hydropiſi inquit camelea vnde cocognidium colligit᷑: ⁊ eſt lacticiniū folia oliue habēs [illegible] ſic eſt ⁊ propter id apud multos herbaticos vocatur [illegible]ba oliuella ꝓpter ſimilitudinē foliorum ipſius.

¶ Sticados ſm Meſ. laudant ſtichados arabicū ⁊ melior pars plante eius eſt flos poſt hunc folia.

¶ Squilla ſm Aui. eſt cepe muris: eo qđ interficit mures. Meſue in cap. de ſquilla docet modū preparationis eius in aſſatione. et eſt vt accipiantur lamine ipſius et ſepatim inuoluant᷑ in paſta ⁊ ſepeliant᷑ in cinere calido donec coquātur ſufficiēter poſtea extrahātur ex paſta ⁊ adminiſtrentur vbi oportet.

¶ Mod⁹ ali⁹ aſſationis ipſi⁹ ponat᷑ in vaſe luteo vitreato ſtricti orificij ⁊ ſigillet᷑ ligatiōe forticū ꝑgameno ⁊ dimittat᷑ dieb⁹ xj. ⁊ ꝓprie dieb⁹ maioris eſtus ⁊ moueatur vas ⁊ mutet᷑ viciſſim oī hora. ita qđ equal'r in ſingl'is ptibus caleſiat. deinde extrahat᷑ ſquilla ⁊ adminiſtret᷑ vbi opz. albuchaſis aūt in lib. ij. de ꝑparatione medicinarū inq̄t modus ꝑparādi ſquillā in oīb⁹ modis ꝑparatiōis ei⁹. ⁊ eſt cepe muris: ⁊ primo de mō aſſandi ſquillā: vide ibi qđ ei⁹ modus eſt vt faciunt moderni.

¶ Scamonea ſm Meſue eſt ſolutiuū magnū ⁊ dicit democritus: qđ eſt ſolutiuū anthonomaſice. ⁊ qđ eſt gen⁹ ſolutiuorū ⁊ gn̄ale eſt ſup oia ſolutiua. Planta ꝟo ipſi⁹ vt dicit Meſue eſt ſpecies volubilis ⁊ dicit qđ notatur dn̄s laticiniorū laudatur anthiochena ⁊ armena.

¶ Cucumer aſininus eſt fructus ſicut cucumer paru⁹. et melior pars plāte eius eſt fructus ipſius ⁊ ꝓprie ei⁹ cōpleti ſuccus ⁊ poſt ip[illegible] radix. ⁊ melior fructus ei⁹ eſt completus citrinus. iam expoliatus a viriditate [illegible] qui eſt vere amaritudinis ⁊ melius tēpus operation[illegible] ſucci ei⁹ eſt finis eſtatis ⁊ collectionis radicis ei⁹ eſt finis veris ⁊ modus oꝑationis ſucci ei⁹: vt docet ibi Meſ. iſte eſt. ℞. ex ſucco eorū quātitatē quā volueris ⁊ ꝓprie q̄n citrineſcūt ⁊ ſunt maturitatis complete. ⁊ fiat extractio ſucci cū facilitate. nō cū cōpreſſione ⁊ expreſſione laborioſa ⁊ exſiccetur vt exſiccatur ſcamonea ⁊ aloes.

Confectio iere archigenis. ℞. pulpe coloquintide. ℥. ij. praſſij ſticade ellebori nigri camedreos ſcamonee leucopiperis macropiperis omniū an̄. ʒ. ij. cepe muris aſſati euforbij aloes croci gentiane petroſilini armoniaci ſerapini mirre ſpice ſquinanti calamenti montani ariſtologie rotunde omniuz an̄. ʒ. ij. mellis quantum ſufficit ⁊ fit doſ. aure. iiij. cum decoctione epithimi ⁊ paſſularum mundatarum.

Confectio hiere archigenis deſcriptione vniuerſali non eſt in vſu. Auicen. v. cano. inquit deſcriptio vniuerſalis hiere archigenis ſi legis ambas deſcriptiones ſunt idem. Archigenes autem eſt compoſitor iſtius confectionis de quo papias ait. archigenes eſt princeps medicorū. Simplicia vero q̄ in ipſa ingrediuntur declarabo ſi declarata nō ſunt.

¶ Praſſium. i. marubium albū ſed praſſion eſt porrum. Dia. de ipſo duo facit capi. vnū quod incipit marubiū qđ greci praſſiū vocāt ꝓpter amaritudinē. Aliud ca. facit de praſſio: qđ idē eſt: hoc eſt ſatis notū. Papias ait. Piolopes herba eſt que a grecis praſſio vocatur a latinis vero marubium dicitur.

¶ Camedreos [illegible] Aui. eſt q[illegible]rcus terre que hz folia ꝑua ſimilia folij [illegible]uerc⁹. Gulielm⁹ placentin⁹ dicit quercus terre vel quercula minor eſt camedreos hec a lombarbis vulgo calamendrina vocatur.

¶ Armoniacū ſiue amoniacū ſm Sera. ex auctoritate Dia. eſt gūmi plāte ſimilis plante galbani in figura ſua naſcitur in terra dicta a rege minoris. et eſt in partibus codi ⁊ dicit᷑ herba eius grece aſios. huius radix vulneratur ⁊ egrediunt᷑ lachrime que colligunt᷑ ⁊ ſeruantur.

¶ Opponax ſecundū Diaſco. ſuccus eſt herbe que panax dicitur. Secundum meſue eſt gummi plante cuiuſdam ſimilis ferule. Apud auerro. in quinto col. appellatur inhauſir.

¶ Polij. ſ. polij montani. circa inſtans dicit. polij montani diuerſa ſunt genera. vnde quādo ſimpliciter ponitur montanum debet poni cum flores producit debent colligi. ⁊ per annuz ſeruatur. Apud Aui in ſecundo canonis poliū eſt ſpecies ſceha. i. ſandonici in qua eſt caliditas ⁊ acuitas pauca. Auerrois. in. v. col. dicit ſedes. i. polium. ſ. polium montanum.

Hiera archigenis d[illegible]ſcri[illegible]tiōe pauli. ℞. praſſij agarici camedreos pulpe colloquintide ſticade. oīm an̄. au. quatuor oppoponaci ſerap[illegible]i p[illegible]troſilini. ariſtologie rotunde piperis albi oīm an̄. aur. v. cinamomi ſpice polij croci an̄. aur. quatuor. Tere ex medicis q̄ ſicce ſunt ⁊ gūmi cōquaſſa ⁊ infunde in melle ⁊ ꝑmiſ. ⁊ fit doſſis aur. q̄tuor cū ſalis triti pondere. ʒ. j. cū aq̄ mellis. H[illegible]era archigenis deſcriptione pauli nō eſt in vſu. Auic. in quinto canone habet vnam deſcriptionē: que eſt eadē cū illa meſue. Hiera diacoloquintidos inuentione ruffi. ℞. ſticados agarici camedreos. an̄. ʒ. x. coloquintide bone et electe. ʒ. xx. ⁊ ī alio loco colog̃ntide trociſcorū alādabal. ʒ. xxv. ſerapini oppoponacis an̄. ʒ. vij. cinamomi croci ſpice mirre polij an̄. ʒ. iiij. mirrā ī vino infunde medicinas tere ⁊ cōfice cū melle diſpumat[illegible]. Hiera diacoloquintidos inuentione raſis non e[illegible] Meſue dicit

quod est ex inuētione rasis: sꝫ ego nūq̄ vidi apud rasim sed in antidotario vniuersali est scripta vna descriptio.

¶ Coloquintida ſm Meſue est quā perſe cucurbitam deserti vocant etiā fel terre appellatur: eo qđ in toto ambitu ortus eius interficit herbas. ⁊ est sicut venenuꝫ eis. Mesue inquit. coloquintide loco coloquintide bone pone trociscos alandahal. Et sic est qđ in omnibus locis vbi ingreditur coloquintida poni debēt trocisci alādahal. Et si queraꝛ si coloquintida debet poni in medicinis grosso modo cōtrita aut subtiliter puluerizata. vide Mesue in suo cap. vbi inquit ex autoritate filij zezar. nō oportet eñ vt multū cōteratur. vltima eñ puluerizatio cui⁹ excoriat vias ⁊ venas ⁊ dixit fili⁹ Serapio. oportet vt perueniatur ad vltimū puluerizatiōis eius aliter eñ vlcerat viscera. Uide Serap. in cap. de coloquintida: quasi in fi. qui dicit: opꝫ, q̇d̄e ꝙ coloq̄ntida teratur multum ne adhereat intestinis vlcerādo ⁊c. Mesue iterum inquit ⁊ mihi videtur qđ in vltimo puluerizata cōfrangitur virtus a permixtione adiutorū eius ⁊ pertrāsit loca viscerū absq̄ impressione nocumentorū in ipsis. ⁊ forsitan in ea in qua nō exquisita sit illi⁹ pars sensata grossa ex ea adherens in vijs ⁊ in volutionibus apostematis. ⁊ vlcerat loca. Trita vero vltima contritione nō operatur illud.

Modus tñ rectificationis eius ſm Mesue est vt incidatur minutissime cū inscisorio et inuoluatur subtili inuolutione cum glutino dragagāti aut bdellij ⁊ exicceꝛ ⁊ ꝯteraꝛ post illud vltima cōtritione ⁊ fiāt trocisci cū pauco mastice resoluto in oleo rosato vel cū laudano: vel cū aqua mellis. hec eñ ars eā facit sine molestia. Et scias ꝙ de decoctione rem cōpletā. Et hoc mō corrigendo colloquintidam rectificātur quatuor nocumēta que vt plurimū reperiunꝛ in ea corrigibilia q̄ sunt: q2 nocet stomacho cordi ⁊ epati: ⁊ est cōturbatiua subuersiua: viscerū faciens operationes difficiles ⁊ aperit orificia venarū aptione sanguinē fluere faciēte: ⁊ operaꝛ illud vehemētius quā aloe ⁊ velocius. Hiera ex inuentione nostra. ℞. aloes boni. ʒ. v. [illegible] cinami: costi añ. ʒ. v. euforbij: croci: spice: camedreos. añ. ʒ. vj. agarici. ʒ. ix. gariofi. ʒ. ij. cabini aromatici: masticis: cassie añ. ʒ. vij. xilobalsami ⁊ in alio xiloaloes. ʒ. iiij. piperis albi ⁊ nigri: gētiane [illegible] amonij. añ. ʒ. j. scamonee cocte in pomo. ʒ. ij. mellis quantū sufficit dosis est ei⁹ est auꝛ. j. Hiera ex inuētiōe nr̄a nō est in vsu. Hiera ꝯstātini descriptione hierani. ℞. alciracost boni ⁊ recētis. ℥. quatuor thamarindorꝫ cheyrō. ℥. vj. medulle cassie. ℥. iiij. zuccari violati. ℥. xvj. succi endiuie: succi apij: succi mallorꝫ dulciū ⁊ acetosorꝫ: ⁊ muzorꝫ. succi acetositatis citri. añ. ℥. iij. dissoluanꝛ alsiracost ⁊ thamarindi ⁊ cassia fist. i liquorib⁹ iā dictis pri⁹ tñ depuratis. deinde cola ⁊ munda [illegible] deinde accipe radicis endiuie apij añ. ℥. iij. foliorū lupulli capillis ve. añ. ʒ. ij. prunorꝫ siccorꝫ nūero cētū viola. ℥. j. ⁊ ʒ. rosarꝫ. ℥. j. spice. ʒ. iij. decoquanꝛ hec oīa in trib⁹ libris aq̄ fontis vsq̄ ad lib. vnā et. ʒ. ⁊ ꝓ͡yce i ea zuccari tar barzet libras tres aceti boni lib. vnā: ⁊ coq̄ ebullitiōe vna. deinde ꝓ͡yce sup illud collaturā priorꝫ ⁊ coq̄ duꝫ mellis habeat spissitudinē. vltimo v̇o ꝓ͡yce in medicamīe sandalorꝫ citrinorꝫ rosarꝫ spodij charabe berberis seminis portulace se. acetose se. cōiū. s. melonis cucumeris cucurbite citruli añ. ʒ. iij. ligni aloes. ʒ. iiij. cubebe. ʒ. v. camphore. ʒ. j. Repone in vase vitri: est enim medicamen nobile. dosis eius est ab. ℥. j. vsq̄ ad. ʒ. ij. cum aqua frigida ⁊ hoc in estate estiuali.

¶ Hiera cōstantini a Constātino cōpositore dicta non est in vsu: simplicia v̇o que sunt declarāda declarabo.

¶ Alsiracost al's xiracost est species mānę: vt ait Auic. in. ij. cañ. ca. de manna. Nā ipse Auic. ait. manna est ros cadēs super lapidē aut arborē ⁊ fit dulcis ⁊ coagulatur sicut mel ⁊ exiccatur sicut gūma quēadmodū terenіabin. ⁊ alsiracost. ⁊ mel asportatum de terra cusura [illegible]stri. nos loco eius ponimus manna vsuale.

¶ Tamarindi ſm Mes. sunt dactili acetosi ⁊ sunt ex fructibus palmarū silnestriū in india; ipsi quoq̄ sunt ex medicinis nobilioribus in quibus nō est excessus.

¶ Cheiron aūt est q̄dā ꝓuincia vbi tamarindi ⁊ dactili abūdant. Matt. silua. in lr̄a heirō ait heiron vel cheiron est regio in qua anthonomasice dactili abūdant. Sera. in ca. de dactilis dicit ex autoritate abonisa. chairon est spēs dactilorꝫ. Ego aūt puto qđ est differētia in lr̄is. Nā heiron est regio ⁊ chayrō scriptū per. a. est q̄dā spēs dactilorꝫ: vt dicit Sera. Mesue laudat nigros nō vere nigredinis cū luciditate ⁊ q̄ sunt teneri, ⁊ mixti cū villis q̄ sunt sicut radices ⁊ sint recētes ⁊ pingues absq̄ desiccatione. ⁊ sint cū dulcedine acetositatis pauce: veri puri et nō permixti ⁊ sunt ex adulteratoribus q̇ eos falsificant cū carne prunorꝫ sed deoccultat fallaciā nigredo sine luciditate in ipsis q2 sunt humorosiores ⁊ q2 i eis est odor et sapor prunorꝫ. Aui. in iiij. cañ. in fen. ꝑma. in. c. regiminis sitis corꝫ supflue dicit almosophat ⁊ sūt tamarindi.

¶ Cassia fistula. s. medulla vel pinguedo ipsius est satis nota. verū reperiꝛ aliq̄ñ cassia fistula q̄ pōt capi ꝓ cassia lignea. Circa instās de vtraq̄ capitulū facit zuccarū violatū siue cōditū violatū est cōditū qđ fit ex tribus partibus zuccari ⁊ vna parte violarū de quo infra in tractatu de conditis ostendam si deus voluerit.

¶ Endiuia nomē latinū est: post grecum intuba arabes etiā post grecū hūbere ſm circa instans endiuia est scariola. Petrus de crescētijs dicit endiuia que alio noīe dr̄ scariola vel lactuca agrestis: verū moderni distinguunt [illegible]oia. nā aliud est endiuia: aliud est scariola: aliđ cicorea: aliud est taraxacō. q̄uis vna ꝓ alia pōt poni: vt infra apparebit in sirupo de cicorea ſm Nico. florētinū. et ibi si de⁹ voluerit ostendā spēs endiuie vel scariole q̄ sunt ad numerū septē. Endiuia vero satis est nota.

¶ Mallū ſm Isido. in ca. de ꝓprijs noībus arborū inq̄t mallū a grecis dictū ꝙ sit fructus ei⁹ pomorꝫ oīm rotūdissimus. vnde ⁊ hec fiunt vera malla: que vehemēter rotūda sunt. Mes. dicit succi malorꝫ. s. pomorū granatorꝫ: vt dicūt quidā sapiētes acetosorū. s. in sapore ⁊ mucorū. id est saporis cōpositi ex dulcedine ⁊ acetoso.

¶ Lupulus ſm Mes. est species volubilis ⁊ est habens folia silia folijs citruli cui⁹ flos est sicut sunt ampule adherētes simul. Petrus de crescētijs ait hūlus. i. loleuertigo. ⁊ sic est qđ nos vulgo vocamus loleuertigo.

¶ Capillꝰ veneris ſm Serap. eſt beſeguaſen ſiue coriādrū putei ſiue capillus algol ꝛ capillꝰ procinus. Auic. in .ij. cano. de beſceguaſ[illegible] ꝛ ſi nace eſt capillus porcinꝰ ꝛ arabice eſt capillꝰ algui. Meſue dicit. capillus veneris dicitur apud quoſdam capillus fontium ꝛ dicitur capillus hominis nemoralis. ꝛ ab alijs dicitur coriandrū putei ꝛc. hec herba eſt ſatis no. Auerrois in .v. coll. dicit cuſta rabber ideſt capillus veneris.

Triphera perſica. ℞. ſucci ſolatri. ſucci endiuie. ſcz vſualis apij. ꝛ ſucci lupulli depuratoꝝ. añ libram .j. et pñjciant̃ ſup eos violarū ſiccarū aut viridiuz. ʒ. iij. foliculoꝝ ſene. ʒ. ij. agarici. ʒ. j. prunorū damaſcenorū pinguiū numero .l. cuſcute. ℥. ſ. mira. citrinoꝝ: chebulorū indorum fricatoruz in oleo violarū aut amigdalarū dulciū ana. ʒ. ij. ſpice aromatice. ʒ. iij. bulliāt ſup prunas cū facilitate vſqꝫ dū remaneāt libre .ij. ꝛ pñjciant̃ ſup illa epithimi boni mūdi. ʒ. xl. et bulliāt ebullitione vna ꝛ deponant̃ ab igne: ꝛ colent̃ ꝛ diſſoluātur in vna parte iſtius colature tamarindoꝝ bonoꝝ recētiū. ℥. iij. mãne. ℥. j. ſ. pulpe caſſie. ℥. iiij. ſuccari violati. ℥. xij. colētur ꝛ mūdentur a granis ꝛ ſcoſis. ꝛ in illa pte aque pñjciātur zuccari tabarzet. i. albi. lib. iij. aceti v[illegible] lib. j. coquātur cū facilitate. deinde pñjciant ſuper illud qđ diſſolutū eſt in ſuccis: ꝛ aggregētur ſimul in vnum ꝛ coquātur vſqꝫ ad mellis ſpiſſitudinē: vltimo vero puluerizent̃ ſup illud raued. boni. i. reubarbari electi. ℥. ij. mira. citrinoꝝ. ℥. j. ſ. cheſulorum maloꝝ añ. ℥. j. bellericorū: emblicorum añ. ʒ. iiij. granorū fumittere troc. diarodō: macis maſticis: cubebe. ſpodij: ſandali citrini añ. ʒ. ij. ſ. quatuor granatorū añ. ʒ. ij. ſ. aniſi. ʒ. iiij. ſpice. ʒ. ij. inuoluātur in oleo violato. ꝛ repone in vaſe vitreo ꝛ da cum aqua frigida aut ſucco endiuie aut ſucco ſolatri.

¶ Triphera dicit̃ delicata. et perſica dicit̃: quia apud perſas inuēta fuit: vel dr̃ perſica qꝛ in illis partibꝰ vtūtur ipa ſicut fit in nr̃is partibꝰ. Nicolaꝰ florētinus in li. v. in. c. de debilitate ſtōi in qt ſic ꝛ medicamen perſarū et pro. i. triphera pſica. eiꝰ deſcriptionez ipſe Nicolaus deſcribit: ſz nō cōcordat c[illegible]ſta Meſue in ſimplicibꝰ nec in reliqs ipſe Nicolaꝰ hz m[illegible]rabolanoꝝ indoꝝ aſſorū cum butiro vaccino: naſturtij ꝛc. ſed iſta domini M[illegible]e eſt nobilior illa.

¶ Solatrū. ſ. ſuccꝰ ipſiꝰ herbe. Dia. De ipſo qtuor cap. facit ſub noīe ſtrignū. ꝛ dr̃ ꝙ pma eſt hortulana. et hec apđ nos dr̃ herba morella vulgo. Alia ſpēs eſt alchekingi dictū cacabū ſiue fiacho a vulgo. Alia dr̃ cabalaris vel a latinis lunaria ꝛ iſta eſt faba inuerſa. et eſt altera dicta manicon aut periſon ꝛc. macer dicit herbā quaz grecu ſtrignū dixere latini Maureolā dicūt vis eius frigida valde ſecūdum Serap. ſolatrū eſt vua vulpis. alij vuam caninam vacant.

¶ Apij. ſ. ſuccꝰ ipſiꝰ Iſid. in. c. de oleribꝰ ait apiū dictū ꝙ ex eo apes. i. caput antiquoꝝ triūphaliū coronabatur. Hercules aūt hanc herbā primus capiti circuntulit ꝛc. Auerroys in. v. col. dicit alcharphas. i. apium.

¶ Viola. ſ. vſualis. Sera. c. de violis dicit ꝙ flos eiꝰ a proprietate q̄ eſt i eo qñ bibit̃ cū aq̄ cōfert ſquinātie ꝛ epilēſie: q̄ accidit pueris: ꝛ eſt illa quaz vulgares nominant matrem puerorum.

¶ Foliculꝰ ſene. Meſue de ipſo loquit̃ in capl'o de ſene dicēs. ſene eſt foliculꝰ plāte. quā pſes halzemer ꝛ eiꝰ hortus eſt ſm ſemitā orobi: ꝛ inuenit̃ ex eo domeſticus ꝛ ſilueſtris. Electio melior pars plāte eius eſt folliculus. deinde folia. ſed tñ in eis eſt virtus debilis valde ꝛ melior foliculꝰ eſt cuiꝰ color tēdit ad viriditatē ꝛ ſubnigredinē ꝛc. Miror ꝙ Auicē. eo vtit̃ in multis caſibꝰ ꝛ nūqꝫ de ipſo ſcripſit ſcđo canonis. Scđm inſtās folia ſola cōpetūt in medicina: ꝛ ponūtur in medicinis abiectis ſtipitibus per decem annos ſeruatur.

¶ Pruna damaſcena apđ oēs autores ſunt magis laudata qꝫ alia pruna. Circa inſtās i ca. đ prunis inqt. pruna alia nigra alia rubea q̄ nigra ſūt. ꝛ aliquātulū dura magna vocāt: ꝛ p̄cipue damaſcena. cū matura ſunt colligunt̃ ꝛ ponunt̃ in ſole per decē dies aſpergunt̃ aceto ꝛ ita ſeruantur in aliquo vaſculo per annum.

¶ Cuſcute. i. podagra lini: eo ꝙ linuz necat. Sera. c. de cuſcute. dicit ꝙ in latino eſt tima: ꝛ eſt herba inuoluēs eas: ſicut fila: ſz in ſummitatibꝰ hz fructū ſubtilē ꝛ ipſa creſcit in arboribus et in vineis. Pet. de creſcentijs dicit cuſcute. i. podagra lini vel gringus et ſic eſt ꝙ cuſcute vulgo dicitur gringus.

¶ Epithimū [illegible] circa inſt[illegible] eſt herba p̄cipue in locis calidis creſcē[illegible] herba aūt iſta cōuertit̃ circa thimū: ſcilz quādā herbā: ꝛ q̄ flos eius eſt epithimū q̄ ſup thimū creſcēs flos aūt in medicinis ponit̃ ꝛ nō herba qñ pducit flores colligitur. Diaſ. aūt dicit epithimū flos eſt thimi ſil'is timbre. i. ſaturegie. Meſ. ait laudat̃ illud qđ eſt ſubruffuz cretēſe acuti odoꝛ. forma vo ipſiꝰ ē ſil'is cuſcute.

¶ Grana fumitterre ſunt ſemina ipſiꝰ fumiterre: ſcđm Me[illegible]e eſt ex medicinis benedictis: ꝛ eſt ex eo alius cuius flos eſt ſubalbidus cinericius ꝛ aliꝰ cuius color eſt pallens violaceus. Electio melior eſt cuiꝰ herba viridis tenera ꝛ cuiꝰ folia ſunt plana ꝛ tenera: ꝛ cuius flos eſt violaceꝰ. Criſpus vo nō eſt bonꝰ. ꝛ melius tēpus collectionis herbe eius et operationis ſucci eius eſt principium veris ꝛ ſeminis eius eſt finis ipſius veris.

¶ Quatuor granatoꝝ aliquando reperit̃ quatuor granorū et ſunt quatuor ſemina cōmunia maiora frigida ꝛ ſunt proprie melonis cucumeris citrulr et cucurbite.

¶ Citrulus autem eſt quedā ſpecies cucumeris ſed eſt lōgior ſatis noſtro. eius ſemen nigrum. ſ. cortex ipſius: ſed ſemina munda ſunt a[illegible]

Cōfectio electuarij alharif ꝛ eſt electuariuz boni ſaporis. ℞. mirabolanoꝝ citrinoruz ꝛ che[illegible]ul[illegible]ū indorum añ. partes equales tere ꝛ cribe[illegible]: accipe olei amigdalarū dul. quantū ſufficit ꝛ infunde ſup ipſos ꝛ frica manibꝰ et hoc facias tribꝰ diebꝰ in ſole ꝛ dū iugiter oleū exſiccat̃ ſemp infunde oleū: deinde quātitatē zuccari albi ſuffi[illegible]ntē in decuplo ipiꝰ aq̄ fontis diſſolue cū aqua p tres dies mixturā p̄dictā cōtinue triduo tere ſemp in ea parū de oleo infundēdo: ꝛ hoc facias vſqꝫ dum mirabolanorū amaritudo ceſſet: deinde fac in vmbrā ſiccari. deinde accipe de hoc toto ʒ. xv. turbith bōi. ℥. vj. aniſi maſticis. añ. ʒ. ij. ſpice. ʒ. j. ꝛ. ſ. vio. ſicce. ʒ. vij. ſe. apij. ʒ. j. ꝛ. ſ. nabothzuccari albi. añ. ʒ. x. ꝯfice cū melle diſpumato ꝛ ſit doſis eius. ʒ. iiij. cum aqua calida.

¶ Cōfectio electuarij alharif. ꝛ eſt electuariū boni ſaporis nō ē i vſu. Simplicia vo q̄ ſūt declarāda declarabūt̃.

¶ Nabeth ſm modernos eſt z[illegible]ū cādidū. Mat. ſilua. in lr̃a nabeth dicit eſt cādi. Preterea vide apđ Leo=

nardum de preda palea in ca. eradicationis vestigiorũ qui inquit. anabeth zuccarũ candidũ. ꝛ sic hodie intelligimus per nabet zuccarũ candidũ: qd satis est notum.

Confectio alia electuarij albarif boni saporis. accipe mirabolanoꝝ chebulorũ ꝛ nigrorũ añ. ptes duas emblicorũ añ. ptẽ. j. ꝛ. s. citrinoꝝ ptes duas tere ꝛ cribela ꝛ iuxta modũ supioris doctrine in eoꝝ rectificatiõe opus est obseruandum. deinde accipe ex hoc toto. ʒ. xiiij. turbith albi ꝛ mundi. ʒ. vij. zinziberis heyl masticis cinamomi boni ligni aloes gariofilorũ piperis cubebe galange macis se. apij. ana. ʒ. j. ꝛ. s. spice. ʒ. vniꝰ partes. ij. pinearũ mũdatarũ zuccari tabarzet ꝛ nabeth. añ. ʒ. xij. cõfice cum melle dispumato ꝛ fit dosis eius. ʒ. iij. cum aqua calida.

¶ Hoc scdm electuariũ alharif silr nõ est in vsu. que sũt declaranda iam sunt declarata in primo.

Cõfectio electuarij [i]ndi maio[r]is. ℞. cinamomi gariofiloꝝ rosarum. s. [s]pi[c]earũ cassie macis ciperi. ana. ʒ. iiij. sandalorũ citrinoꝝ. ʒ. ij. s. ligni aloes nucis muscate ana. ʒ. ij. turbith boni albi ꝛ gũmosi et arũdinei. ʒ. l. zuccari ꝛ penidioꝝ. ana. ʒ. x. galãge heyl. cardamomi assari masticis. añ. ʒ. j. s. scamonee bone ꝛ cocte in pomo. ʒ. xij. oĩa cũ oleo amigdalino fricentur. deinde recipe succi citoniorũ ꝛ granatoꝝ succi apij ꝛ feniculi ana. li. v. dei de pone succos cũ melle dispumato ad spissitudinẽ cõuenientẽ ꝛ cõfice cũ speciebꝰ et fiat.

¶ Istud electuariũ indi maioris apud nos est in vsu: ꝛ maxime ista descriptio: verũ est q Mes. hz maiorẽ ꝛ minorẽ: ꝛ dr minor est aliqñ in intẽtione maioris. tñ qñ medicus ordinat electuar[iũ in]dũ de maiore intelligit. ille vero qui de nouo scrip[sit] intitulatus lumẽ apothecariorũ seu lumẽ fuscum dicit q qñ simplr scriptũ repitur electuariũ indũ: de minori est intelligẽdũ qd nõ credit: sicut est notum apud medicos ꝛ apothecarios p[eri]tos.

¶ Penidij. s. lenis cõfectio. Serap. ca. de zu[ccaro] i[nquit] penidij sunt calidi ꝛ humidi in primo gradu maxime albi. et sunt grossiores zuccaro. Liber q dicit albuchasis in trac. ij. docet modũ faciendi penidios. nã inqt penidij fiunt ex melle ꝛ ex puluere zuccari bono albo ꝛ mundo ꝛ; postea sequit modꝰ ipsius q satis est notus aromatariis. Etiã circa instãs docet modum ipsiꝰ cõpletũ: sicut fiũt apd nos. Idẽ docet [Io]ã. anglicꝰ in li. v. qsi in fine dicẽs. Nicolaꝰ ponit diapenidion de quo infra heil. i. cardamomũ maius sicut dictũ est verũ illud lumẽ male lucẽ sup istũ passuz. dicit heil. i. cardamomũ maiꝰ ꝛ post sequit dicẽs. cardamomũ. s. minꝰ. i. melegeta qd falsuz est. nã ipe in cõfectiõe de cinamomo. dicit heil. i. cardamomũ minꝰ. ꝛ in ista dicit q est maius. q sibijpsi ɔtradicit.

¶ Scamonea bona ꝛ cocta in pomo. s. in citonio ꝛ tunc appellat diagrediũ siue scamonea ꝑparata. Jo. anglicꝰ in. c. de fluxu vẽtris ait. post assumptionẽ pillularũ acutarum cuz diagredio vel esula vel coloquintida. tamen diagredium est magis familiare. ꝛ ideo dicitur in versibus. Si vis subsidium per fluxum ventris habere. Sume diagredium nec oportet plus adhibere. et capiatur in citonio vel in pomo cocto et sic arguitur coloquintida nõ debet multum conteri. Dia. in capi. de scamonea ait. eligenda est sc[amo]nea: que cum lingua tacta est ab ipsa alba efficitur. multi vero succum titimali cõmiscẽt ei: sed intelligitur q linguam exaspat ꝛ exardescit. nascitur autem in india ꝛ in siria diagrediũ sz graue ꝛ spissuz scilicet diagrediũ quod ipsi ɔdulterãt permiscẽt titimalum ꝛ polines herbi. liber qui dicit albucasis docet modum extrahẽdi lac scamonee. ꝛ coquẽdi ꝛ preparãdi cꝰ malitiã auferẽdi. quidam apothecariorum preparãt ipsam cũ vino citoniorum posito in vesica porci circũuoluta ꝛ sepeliũt cum pasta. ꝛ ponũt in furno tãtum q sit cocta pasta. postea extrahũt ꝛ sic vtũtur ea. sed ego dico q melius est coquere in citonio: vt est notum apud nobiles apothecarios.

¶ Granatũ malum fm Isido. in ca. de proprijs noibꝰ arborũ inquit malũ granatum dicitur eo q inter corticis rotũditatẽ granorũ cõtineat multudinẽ. arbor aũt mali granati est gñis feminini. pomũ vero neutri gñis. vñ malus mala creat: sed gestat carbasa malus.

¶ Electuariũ indũ minꝰ habẽs intẽtionem maioris. ℞. turbith. ʒ. vj. zuccari tantundẽ: macis: piperis scz nigri zinziberis. gariofiloruz: cinamomi: heil. nucis muscate. añ. ʒ. vij. scamonee. ʒ. xij. ɔfice cum melle dispumato.

¶ Istud electuariũ dr minus: q paucιora simplicia ingrediunt q in maiori fm intẽtionẽ Mes. minorẽ habẽs intentionẽ maioris. tñ regula est a nobilibus apothecarijs q maius est magis in vsu q minus. Et qñ simpliciter medicus ordinat electuariũ indũ de maiori debemꝰ intelligere: ꝛ sic de electuario hamech: et sic de singulis. simplicia sunt supra declarata.

Cõfectio de dactilis: ꝛ est diafinicõ. Dactiloꝝ hairõ infusoꝝ in aceto tribꝰ diebꝰ ꝛ noctibꝰ. ʒ. l. penidioꝝ sibari. ʒ. xxv. amig. mundarũ. ʒ. xv. turbith. ʒ. xviij. scamonee. ʒ. xj. zinziberis: pipis lõgi: filoꝝ ruthe siccoꝝ: cinamomi macis. ligni aloes. anisi feniculi: dauci. i. seminis pastinace siluestris: galãge añ. ʒ. j. ꝛ gra. xv. ꝛ fiãt de omnibus ɔtritio bona. ꝛ cõfice cum melle dispumato quãtũ sufficit.

¶ Diafinicon aũt dr a dia qd est ɔfectio. ꝛ fenicon vel fenichion grece. i. dactilus inde cõfectio de dactilis. i. diafinicõ vt dicit Mes. idẽ in. c. de turbith. ait inqt Joãnitiꝰ dactiloꝝ infusorũ in aceto die ac nocte partes centũ ꝛc. hoc vr habere silitudinẽ diafiniconis. Aui. in. v. cañ. habet tres descriptiones: sed nõ cõcordant cũ illa Mes. nec fiunt fm ipsum: ista vero Mesue est illa qua vtimur: hoc antidotũ fm intentionẽ Mes. est i medicina securitatis

¶ Dactilus fm Isido. dr a silitudine digitorũ. nam sic nũcupati sunt quorũ etiã eoꝝ noia variant. nã alij appellãtur palmelule siles mirabolanis. alij thebaici qui sunt nicolai. alij muscales quos greci cariatos vocant. Circa instãs dicit opz fenicia. i. fenicon indi vel dactili. Petrus de crescentijs dicit palma est arbor ferẽs dactilos. simlr ait Auicẽ. in ca. de [p]alma ꝛc. satis noti sunt. Pli. in vno loco inquit palma que fert mirabolanũ proba[t]...a in egypto ossa non habet.

¶ Cheiron vel hairon. fm Matt. silua. est regio in qua antonomasice dactili abũdant: et oriũtur in ea meliores et pinguiores. dulciores oibus alijs aliarũ regionum ꝛ sunt mediocris figure nõ longi: neq multũ parui: pingues satis et dulcissimi. ꝛ meliores ex eis sũt citrini ꝛ rubei. Mattheus ibi inquit. istud vocabulum ponitur in antidotario. Mesue in electuario; de dactilis: et etiam in loth de pino ꝛc.

¶ Rotab fm Matt. sil. ꝛ fm Simonẽ ianuen. et Sera. sunt dactili: sed miror q Rasis in. iij. almansoris in. c. de virtutibus fructuũ et pomorũ inquit rotab minus calidi sint q dactili. ergo rotab nõ sunt dactili: sed maiores habent opi. q rotab apud arabes sunt dactili.

¶ Penidij fm Auic. natura calidi sunt ꝛ humidi in pri

mis ꝛ ꝓprie alibi ꝛ sunt humidiores aliis. Mesue inq̃t penidiorū sihari.i.penidii qui fiunt ex zuccaro dissoluto in aqua decoctionis or[illegible].i.vcz in aqua cōi sihari vel sihar apud arabes est ordeū nā vide. Sera.c.de ordeo q̃ dicit sahar.i.ordeū sił̄r dicit nicola⁹ in suis sinominis.

¶ Amigdalarū mūdatarū.s.a corticib⁹ suis. Mesue hʒ amigdalarū: sʒ nō specificat si debēt esse dulces vel amare: fm Pe.de crescentiis debēt esse amare: etiam fm Simonē Januen͂.amigdala dulcis esui conuenit: amara medicine est aptior.

¶ Mesue in hac cōfectione.inquit mellis qr̃ātū sufficit hoc notū est ab aromatariis expertis: ille vero q̃ de nouo scripsit intitulat⁹ lumē apothecariorū inquit mellis colati ꝛ dispumati li.j.ꝛ.℥.j.ʒ.qđ nō est credēdū ꝙ si feceris diafinicon cōpletū vt hʒ Mes.dico ꝙ ingrediuntur ad minus lib.iiij.mellis dispumati ꝛ colati.ideʒ errauit in dosi scamonee.

Electuariū de psilio. ℞. succi buglosse domestice ꝛ siluestris ꝛ succi endiuie.ꝛ succi apii coctorū ꝛ dispumatorū an͂.li.ij.ꝛ pijce super ipsos cuscute.i.podagre lini anisi.foliculoꝝ sene an͂.℥.v.capillorū veneris manipulū.j. succi fumiterre.℥.iij.assari.s.assarabaca ꝛ.℥.iiij.spice.ʒ.ij.ꝛ dimitte per diē ꝛ noctē postea bulliāt ebullitiōe vna ꝛ pijciat sup ea violarū viridiū vel siccarū.℥.iij.epithimi.℥.ij.ꝛ bulliāt adhuc alia ebullitiōe pua: deinde colent ꝛ exprimant: ꝛ in colatura ponat psil[illegible] ℥.iij.ꝛ dimittat p diē ac noctē oi hora: tame agitādo illđ cū spatula.deinde exprimat vi scositas ei⁹ tota.deinde accipiant hui⁹ viscositatis.ll.iiij.ꝛ pijciant sup eā zuccari albi.lr.ij.ʒ.scamonee cocte in pomo.i.diagredij.℥.ij.ʒ.ꝛ decoquant cū facilitate: postq̄ coctū fuerit pijciat sup ipm pul.tro.diarodō ꝛ de spodio et ranedseni.i.reubarbari ana.℥.j.ʒ. troc.de berberis.℥.ʒ.ꝛ vocauit hamech cōfectionē hāc electuariū tro.sunt alij q addūt aceti.lib.j.ʒ.alij addūt succi violarū.ll.j.ꝛ est medicamē.nobile.

¶ Istud electuariuʒ apud nos est in vsu: ꝛ maxime fm istā descriptionē Mesue. Nicolaus in suo antidotario inquit.electuariū psiliticum a psilio đr: sed nō fit sic nec est idem cum illo Mesue.

¶ Buglosa.s.domestica et est lingua bouis Dia. vocat buglosos.ꝛ dicit ꝙ hʒ folia similia flommos.i.tassobarbaso. Macer ait lingua [illegible]ouis greco sermone buglosa vocat.ista est illa qua v[illegible]mur.siluestris vero buglosa est borrago. Et non reperio auctorē auctēticum fa[illegible]ntem capitulum de vtraq̃.nam qui scribit de vna non [illegible]ribit de alia.tamen he ambe sunt note.

¶ Manipulus intelligit in receptis tantū quantū manu capi potest. Isidorus inquit.manipulus ducentorū est militū.manipuli aūt dicti sunt milites: siue qr bellū primo manu incipiebant: siue ꝙ anteq̄ signa essent manipulos sibi.i.fasciculos stipule vel herbe alicuius pro signis faciebāt: a quo signo manipulares milites cognominati sunt ꝛc.

¶ Psiliū dictū: eo ꝙ semen ei⁹ pulicib⁹ assimilet. Isidorus in.c.de herbis aromaticis: siue cōib⁹ ait: psileo dicta eo ꝙ semē est simile pulicis vñ eā latini pulicarē vocant. miror tñ ꝙ matthe⁹ siluatic⁹ i lr̃a dicat zicharđ.i.psiliū. postea ait zacharie: idē ꝙ supra qđ nō ē ꝯsonū: qr zacharie apđ nos est q̄dā herba: q̃ in pratis reperit ꝛ fm q̄sdā est spēs ferule.ꝛ sic a multis vulgarib⁹ zacharie đr: sed psiliū appellat a nostris rusticis linorella in bladis reperitur. Auerrois in quinto colli.vocat bescarcoron.

Electuariū elescop. ℞. scamonee antiochene bōe turbith.an͂.ʒ.vj.gariofilorū cinamoni.zinziberis emblicorū.s.mira.emblicoruʒ nucis muscate.polipodij.ana.ʒ.ij.ʒ.zuccari albi.ʒ.vj.cōfice cum melle dispumato ꝛ fiat.

¶ Istud electuarium elescof.i.electuarium epi est i vsu.

¶ Scamonea de ipsa dictū.est antiochena.i.de illa prouincia.nā vide Mesue in suo capi.qui inquit.melior est anthiochena: ꝛ armena ꝛ post istā: q̃ vo orit in partib⁹ nostris ꝛ corasceni est mala prorsus ꝛc.

Cōfectio hamec. ℞. mirabo.citrioꝝ.℥.iiij. chebulorū ꝛ nigrorū: reubarbari boni an͂.℥.ij.agaraci colo͂qntide polipodij.ana.ʒ.xviij. absinthij hasc.an͂.ʒ.vj.succi violarū.ʒ.xv.epithimi.℥.ij.anisi rosarū feniculi.an͂.ʒ.vj.fumiterre.li.j.prunorū nu[illegible]r.passularꝫ enucleatarū.℥.vj.infu[illegible]dant oia [illegible] aqua casei q̄titate. sufficienti: ꝛ [illegible]onant in vase vitreato stricti orificij.ꝛ obturet os eius: ꝛ dimittat p dies q̃nq̃ demū bulliāt ebullitiōe vna.postmodū colet.ꝛ in tali colatura ponant cassiefistule mūde.℥.iiij.tamarindoꝝ.℥.v.tereniabin.℥.j.fri[illegible]ent manib⁹ ꝛ colent et pijciat sup illđ zuccari bōi albi li.j.ʒ.scamonee.℥.j.ʒ.coquātur vsq̃ dū habeat spissitudinē mellis: deinde puluerizent sup illđ mira.citrinorū chebulorū idorū an͂.℥.ʒ.belericorū emblicorū: reubarbari: seminis fumittere an.ʒ.iij.anisi spice.an͂.ʒ.ij.et fiat.

¶ Confectio hamec.i.illius hominis q̃ ipsam cōposuit. hec apud nos est in vsu: ꝛ maxime fm istā descriptionē.

¶ Mirabolani nigri.sunt [illegible]t ait ipse in suo.c.ꝛ sunt sine ossibus.

¶ Colloquintida fm Mesue est quam perses vocāt cucurbitā deserti.fm Sera.colloquintida est melon agrestis. Me[illegible] describit trociscos alandal.ꝛ ibi ait ꝙ ponūtur [illegible]e[illegible]ermetis ꝛ in aliis confectionibus loco colloqntide.ergo in ista ꝯfectiōe predicti trocisci dñt poni.

¶ Polipodiū fm Mesue est radix plāte ꝛ ort⁹ ei⁹ est sup arbores ꝛ sup lapides: ꝛ eā vocauit grec⁹ felicē arborū ꝛ melius ex eo est illđ qđ nascit sup arborē ꝯcretē glādes. Circa instās inq̃t polipodiū herba est sil'is filici q̃ crescit sup querc⁹ ꝛ muros ꝛ lapide[illegible] hec apud herbaticos đr liquiritia siluestris ꝛ ab aliis [illegible] polipodiū quercinum. Auer.in quinto colliget dicit besgeg id est polipodium.

¶ Hasce fm Sera.in cap.de thimo est thimus aliqñ inuenitur alhasce vel hasce: qđ idem est. Aui.in.ij.cañ.speciale facit capl'm de hasce.ꝛ dicit ꝙ est herba hñs floreʒ albū declinātē ad rubedinē: sʒ apđ Dia.ꝛ Sera: flos ei⁹ est purpure⁹: ergo nō cōueniūt cū Auicē. Preterea ipse Aui.dicit Dia.dicit ꝙ est arbor cui⁹ spine sūt pue qđ nō reperit apud Dia.sʒ si q̄uocūq̃ thimus est satis notus.

¶ Sene.s.foliculus ipsi⁹ ꝛ nō.folia vt quidā apothecarij dicūt: nam Mesue in capitu.de sene dicit melior pars plante eius est foliculus deinde folia: sed tñ in eis est virtus debilis valde.

¶ Aqua casei.i.aqua lactis: siue serum fm Mat.silua. Mesue dicit aqua lactis est materia infusionū.ꝛ ipsa p se est medicina bona carēs nocumēto melior est sumpta ex lacte iuuenum caprarum et [illegible]arum ꝛ boni pastus in proprio capitu.ipse ait. Operatio aque casei si succi

rosarū.℥.j.misceatur cū aqua casei ⁊ pauca spica est so-lutiuū conueniens.et similiter infusio.ʒ.vj.foliorū rosarum in aqua casei cū pauco melle soluit sine molestia.

¶ Tereniabin fm Aui.est ros q̄ p̄lm cadit i corasceni ⁊ in locis qui sunt vltra fluuiū.Et est māna vel spēs eius. Sera.ca.de tereniabim ait expositio eius est de melioribus.sic dixerūt mihi quidā sapientes ꝙ tereniabim est māna purū.⁊ ex melioribus aliarū specierum.Auicen. in quinto colli.dicit tregebin.i.manna est ex speciebus antiquis māne.

Confectio alia hamech. ℞.mira.nigrorum chebulorū idorū epithimi añ.ʒ.l.fumiterre. absinthij.añ.ʒ.xx.hasce.i.thimus:calamēti. s.domestici:polipodij agarici liquiritie buglosse ana.ʒ.x.sticados camedreos camepitheos:bedeguar:anisi añ.ʒ.v.prunorum iuiube sebestē añ.nu.lxx.passularū enucleatarū.li.j.coquant in aqua sufficiēti vsqꝫ ad cōsumptionē tertie partis:⁊ pone i ea rob li.ij. mellis lib.j.scamonee.℥.ij.coquat cū facilitate quousqꝫ mellis sp[issi]tudinē habeat.

¶ Scdm istam descriptionē apud no[s] [n]ō fit:simplicia vero que sunt declaranda declarabo.

¶ Mirabolani nigri sunt mirabolani indi:vt ipse mes. dicit capit.de mirabolanis dicit nigri ⁊ sunt illi q̄ nominant indi.Miror ꝙ Mesue in ista cōfectione habeat mira.nigrorū ⁊ indorū ex quo idem sunt:sed vere credo ꝙ est error scriptoris q[uia] ipsemet ⁊ Serapio volunt ꝙ mirabolani indi ⁊ nigri idem sint.

¶ Camepitheos grece interpretat' ifima pinus a came et pitheos qđ est pin⁹:eo qđ fm oēs doctores vel aromatarios sue species odorē hn̄t pini.Colligēda est quando semē ei⁹ est maturū ⁊ est colligenda cū suo semine.Isid. in capitu.de herbis aromaticis siue cōibus dicit camepitheos a grecis dicta est:qđ terre adhereat ⁊ odorem pini habeat.hunc latini cucurbitam vocant ꝙ ex parte odorem cucurbite referat.

¶ Bedeguard fm Diasc.est achātis leuce.siue spina. alba etiā fm Sera.Bedeguard est spina alba.Auicen. Duo facit capitula:vnū de bedeguard.aliud de spina alba:qđ idem sunt infra [in] grupo de eupatorio ostēdā formā bedeguard.⁊ differentias que reperiūtur in ipso si deus voluerit.

¶ Iuiube fm Dia.sunt zizifa iste est fructus satis not⁹ sebestē fm Sera.ex autoritate Aboanifa.d[icit] [q]d [ar]bor [q]ta[m] fructificat fruct⁹ dulces ⁊ nominant eos gē[tes] p[e]rsas sebestē.Matth.sil.dicit sebestē in lingua persica vocatur māmilla canis.vnde sebestē māmilla canis fertur psica lingua.Rob qn̄ absolute ponit' est idem qđ carenū nos vero vocamus mustū coctum aliqn̄ sapam.

Electuariū rosatū. ℞.succi rosarū rubearū cōpletarū.lib.iiij.zuccari tabarzet.i.zuccari albi lib.j.⁊.ʒ.j.tereniabim puri ⁊ recentis.℥.vj.scamonee antiocene.℥.j.ʒ.coquantur oīa cū facilitate sup ignē q̄ sit sicut cādela vsqꝫ dū mellis habeat spissitudinē:deinde p̄ijce sup illud troc.de spodio.℥.j.galie scilicet muscate:troci.añ.ʒ.ij.troc.de berberis.ʒ.iiij.repone in vase vitreo et reserua.

¶ Istud el'ium est famosum ⁊ apud nostros medicos in vsu est Gal:in.c.de medicinis zenonis in suis experimētorū libris hꝫ el'ium rosarū:sꝫ nō est i vsu:nec cōcordat cū illo Mesue.istud el'iū pōt appellari katarticū.nā katarticū grece ē purg[a]t[o]riū:⁊ sic de p̄dicto el'io cōficiunt' pillule de hermodact[ilis] minores de quibus infra Nicola⁹ in suo antidotario hꝫ el'ium de succo rosarū.qđ et in vsu est sꝫ qn̄ medic⁹ ordinat el'ium rosatū itelligit' de illo Mes.⁊ qn̄ ordinat el'ium de succo rosarū:est intelligēdū de illo Nicolai.Ipocrates in lib.suo affo[r]ismorum dixit nō opꝫ ꝙ det' medicina laxatiua qn̄ ascēdit sahari.⁊ in magna hieme.⁊ intelligit' in iunio:iulio ⁊ augusto.⁊ p hyemē voluit intelligere nouēbrē decēbrē ⁊ ianuariū. In his igit' duob⁹ tp̄ib⁹ anni nō opꝫ ꝙ det' medicina laxatiua:⁊ ꝑprie acuta.sꝫ solū duob⁹ tp̄ib⁹ alijs volo dicere in vere ⁊ in autūno.qn̄ igit' bibit' coloquintida i hora magna caloris nocet mēbris interiorib⁹ fortiter:nocet etiā stō.expellit sanguinē p ora venarū abradēdo ea et qn̄ dat' in hora magni frigoris fatigat ꝑpatientē fortiter quia natura nō assentit ei quia facit torsiones.

Confectio alphesere. ℞.radicis alphesere mundate ⁊ cōtrite li.ʒ.mellis passula.li.iiij. squille assate pinearū mūdatarū añ.℥.j.⁊.ʒ. nucis muscate cordumeni macis zinziberis añ.ʒ.ij.gariofi.pipis lōgi añ.ʒ.j.⁊.ʒ.siseleos salis gēme gallie añ.ʒ.j.spice.ʒ.ʒ.agarici.ʒ. iij.sticados.ʒ.j.⁊.ʒ.dosis eius est añ.ʒ.ij.vsqꝫ ad.iiij.da post sex menses.

¶ Confectio de alphesera non est in vsu.ipse Mesue in capitulo de alphesera habet vnam aliam que idem est.

¶ Alphesera vel phesera fm Mesue.est planta quā vocāt vitem albā cui⁹ radix est cerei coloris exteri⁹:interi⁹ vo alba.Auic.de ipsa duo ca.facit in.ij.cañ.vnū de phesire.⁊ ibi dicit ꝙ est alpha zarasim.⁊ est vitis alba.post[ea] aliud.c.facit de hezeriazē.vbi dicit ꝙ de ipsa loquit' [e]xquisite in ca.de phesire.Itē in.iij.cañ.in' fen.xv.in ca. de rationibus splenis dicit radix alphesire.i.radix vitis albe apud Diasco.vocant' ampellos leuce aut brionia. aut cucurbita agrestis:siue vt latini vitis alba.Diasco. facit aliud cap.de ampellos melana.i.vite nigra siue fesiresim vt apud Auic.⁊ hec nostro idiomate vulgariter vocatur tanarus:ambe iuxta hortos reperiuntur.

Confectio manne ex inuentione Gal. ℞. māne pure ⁊ recētis lib.j.scamonee anthiocene.℥.j.dissoluat' manna cū succo rosarū rubearū et sit succi quātitas conueniens circiter lib.j.⁊ coquat' cum facilitate donec habuerit sufficientem coctionem:deinde pone super illud masticis.ʒ.iij.⁊ da.℥.ʒ.inq̄t Galenus ostendit cōpositio huius medicine nobilitatē eius:est enim composita ex partib⁹ conuenientibus cōplexione et proprietate.

¶ Confectio manne ex inuentione Gale.non est in vsu.

Confectio de mezereō ex inuētione nostra. ℞.foliorū almezereon [p]reparatorū ptes.x. carniū citoniorū elixatorū i aceto vini ⁊ zuc. tabarzet añ.ptes.lxxx.aq̄ casei infusiōis agarici ptes.xxx.tereniabin.i.māne ptes.xl.olei. almezereō ptes.xij.dissoluant' zuccarū ⁊ tereniabin i aq̄ casei p̄dicta.⁊ misceant' cū carne citoniorum.⁊ coquant' cū facilitate vsqꝫ dū mellis habeat' spissitudinē ⁊ iuoluat' puluis foliorū almezereon cū oleo iā dicto.et conficiatur cum eis.

¶ Hec cōfectio apud nos est in vsu:ipse Mes.in cap.de mezeron hꝫ vnam aliam descriptionem que idem est.

¶ Almezeron vel mezereon fm Diasco.est camelea vel

cocognidiũ. Auic. autẽ in .iiij. cañ. in fen. vj. inquit de almezereõ ꝛ camelea. ꝛ earũ cura hic videtur ſm intentionem Auicẽ. ꝙ mezereon et camellea idẽ non ſint: ſed cõtra eſt intentio Diaſco. ꝛ Serap. ſm aũt Meſue mezereõ eſt plãta vocata apud perſas rapiens vitã et a quibuſdam faciens viduas: ꝛ a pluribus leo terre. Chriſtofor⁹ de honeſtis ſuper iſtum paſſum errauit dicens qꝺ confectio de almezereõ eſt de laureola: qꝺ nõ eſt: nã moderni poſſunt certificari ꝙ mezereon nõ eſt laureola: quia mezereon eſt camelea. ꝛ eſt plãta habens folia ſicut oliua. Laureola vero habet folia ſimilia folijs lauri. et qꝺ hoc ſit verũ. vide Dia. c. de dafnoides cũ quarta ſpecie lauri apud Serap. ꝛ videbis ꝙ idem ſunt. quidã ſapiẽtes dixerũt ꝙ mezereõ habens folia parua eſt verũ mezereõ habẽs folia magna eſt laureola apꝺ herbaticos mezereon ꝺr herba oliuela ꝛ ſemẽ eius cocognidiũ.

¶ Preparatur autem mezereon iſto modo: accipiat̃ ex mezereon quãtitas quã volueris ꝛ terat̃ groſſo modo ꝛ infundatur in aceto fortiſſimo per diem vnum vel duos poſtea exiccetur et vſui reſeruetur.

¶ Deſcriptiones olei almezereon id eſt herbe oliuele deſcribit ipſe Meſue: ſicut infra apparebit.

Modus confectionis de eupatorio. ℞. ſucci eupatorij raued boni ana. ʒ. iiij. croci. ʒ. ij. lacce ſe. cuſcute añ. ʒ. iij. cimarũ ſquinanti ſe. citruli cucumeris portulace ſucci abſinthij añ. ʒ. iij. ſcamonee cocte in citonijs. ʒ. ij. et. ℈. fiat omnium contritio bona: ꝛ ſit doſis eius aure. j. cum lacte camellarum aut aqua caſei alchirigi. ſi illic eſt caliditas reprime cũ ſucco ſolatri et endiue ꝛ volubilis.

¶ Confectio de eupatorio non eſt in vſu. Sal. in ſuis experimentis habet electuarium de gafit, id eſt de eupatorio: ſed non eſt in vſu: tamen ſimplicia que ſunt declarãda declarabo.

¶ Eupatoriũ ſm Sera. eſt gafit. Auer. in. v. dicit olibarda. i. eupatorium. Miror quod Auic. in. ij. cañ. ait quod eupatorium habet florem ſicut nenufar: quia non cõuenit cum ſententia Meſ. nec conuenit cum illo quo moderni vtuntur circa inſtans inquit quod ſaluia agreſtis eſt eupatorium quod non eſt. nam vide Simo. ian. et Matth. ſil. qui dicunt qꝺ non eſt coniza: vt quidam dicũt: nec eſt marubium: vt quidam dicũt: nec eſt ſaluia agreſtis: vt quidam dicunt. vnde miror qualiter medici noſtri temporis non aduertentes verba Dia. Auicẽ. Plin. Sal. ꝛ Damaſce. credant potius herbolarijs ſaluiam agreſtem eupatoriuꝫ eſſe: que nec in ſapore: nec in odore cum eo conuenit.

¶ Eupatorium vero dicitur ab eu qꝺ eſt bonũ. et pator quod eſt epar. vnde eupatorium. i. bonum epati: apud nos naſcitur iuxta vias.

¶ Camelorum duo ſunt genera. ſ. maſculus et femina Iſido. dicit: camelo cauſa nomẽ dedit: ſiue ꝙ onerantur vt breuiores ꝛ humiliores fiãt accubãt: quia greci cami humile et breue dicunt h[...]c quia curuus eſt dorſo.

Alchelẽgi eſt medicamẽ magnum. ℞. ſucci volubilis ſucci endi. ſucci apij. purgatorum añ. li. iiij. proijce ſuper eos mirabolanorum citrinorum chebulorum. añ. ʒ. xij. emblicorum. ʒ. l. indorũ bellericorum añ. ʒ. viij. agarici. ʒ. xx. abſinthij cuſcute ra. apij fenicli aniſi. añ. ʒ. iiij. yreos. ʒ. x. paſſularum enucleatarum. ʒ. lxxx. bulliant cum facilitate vſqꝫ ad medietatẽ ſuccorũ: deĩde coletur: poſtꝙ oĩa fuerint manib⁹ bñ fricata et proijciat̃ ſuper partẽ. j. ſuccorũ tamarindorũ cheirõ. ℥. viij. tereniabin. ℥. iij. caſſie. ℥. viij. deĩde coletur a ſcoſis: ꝛ in alia parte aq̃ proijciat̃ penidiorũ ſabari. lib. iiij. deinde miſce. oĩa ſimul ꝛ bulliãt ebullitionibus duabus: tũc vero proijce ſuper illud olei ſiſami recentis. ℥. xv. ꝛ agitẽtur omnia ſimul. deĩde coquant̃ vſqꝫ ad mellis ſpiſſitudinẽ: tunc vero deponat̃ ab igne ꝛ puluerizent̃ ſuper illũ trociſcorũ dyarodõ tro. de eupatorio trociſcorũ de abſinthio et tro. de reu. añ. ℥. j. ꝛ. ℈. ireos. ℥. j. agarici foliorum almezereon nutritorũ in aceto añ. aur. viij. ſcamonee ſucci eupatorij ſucci abſinthij croci lacte ablute mirabolanorũ citrinoruꝫ chebulorum. añ. aur. iiij. bellericorũ emblicorum indorũ añ. aur. ij. ſpice aniſi. añ. aur. ij. turbith boni. ℥. vj. inuoluant̃ omnia pri⁹ cũ olei almezereõ. ℥. iij. ꝛ miſceãtur cũ predictis et bene incor[...]rentur: [...] ſit doſis eius añ. ʒ. iij. vſqꝫ ad. ii[...] cum aqua endiuie.

Alchelengi medicamẽ eſt magnum et non in vſu: hoc medicamẽ videtur conforme in multis proprietatibus illi qꝺ Auic. nominat achalchelengi. Simplicia q̃ ſunt declaranda declarabo.

¶ Volubilis ſm Meſ. ſunt plures ſpecies quarũ vna ẽ [...] ꝺr funis arborũ: cuius flos eſt albus: ꝛ iſta eſt volubilis maior: ꝛ eſt alia ſpecies cui⁹ rami repũt ſuper terrã ꝛ ſup ramos plantarũ cui⁹ folia ꝛ flores ſunt minores: et dicit̃ volubilis minor: ꝛ alia hñs folia ſubalbida lanuginoſa: et habet lac ꝛ eſt ſpecies tertia: et eſt hñs folia aſpera ſicut folia citruli: cuius flos eſt ſicut ampule adherentes: et vocatur lupulus. et eſt alia ex qua fit ſcamonea. Sera. c. de volubili ponit ciſſos. i. ederam inter ſpecies volubilis Dia. vero in ca. de ciſſos infundit̃ ſermo de hypoquiſtidos laudano volubili ꝛ edera: arabes vocant leleb Ioã. anglicus in ca. de phthiſi inquit volubilis maior ꝛ minor que funis pauperis: vel corrigia monachi vocat̃ apud no[...] volubilis dicitur. ꝛ naſcitur in vineis: ꝛ ſuper arbores.

Confectio de zinzibere: accipe zuccari boni albi [...] viij. mellis tabarzet partes. ij. zinzib[...] [...]oni puluerizati puluerizatione vltima ſicut alcohol partes tres: aqua ĩfuſiõis zuccari q̃tũ ſufficit deſtẽperet̃ zuccarũ cum aq̃ ꝛ melle: ꝛ coquant̃ vſqꝫ dũ ſufficit deinde proijciat̃ ſup puluis ill[...] zinziberis: ꝛ agitet̃ et incorporetur cũ eo. et adminiſtretur.

¶ Cõfectio de zinzibere non eſt in vſu. Auic. in. v. cano. hꝫ electuariũ de zinzibere qꝺ nõ eſt idẽ. etiã Guil. placẽtinus hꝫ vnã deſcriptionẽ: ſed nõ eſt in vſu. Simplicia vero que ſunt declaranda declarabo.

¶ Mel tabarzet. i. albũ. Auicen. in. ij. cañ. in ca. de melle. de melle tabarzet loquitur dicens. mel vero tabarzet eſt mel albũ cadẽs de celo ad modum roris ſm quoſdam alij dicunt quod eſt mel quod reperitur in illa regione ſic nominata. ꝛ ſic per mel tabarzet itelligitur mel albũ. ego autẽ in partibus noſtris vidi mercatores vendere mel albũ. ſicut tabarzet. ꝛ erat artificiatũ cũ farina fabarũ et aliarũ rerũ ſimiliũ. Si vero reperitur mel albũ qꝺ ſit naturale habet efficaciã in medicinis: ſin autem nõ.

¶ Sera. in ca. de melle docet modũ cognoſcendi mel dicẽs in auctoritate. Dia. ꝙ mel b[...] [...]ſt illud qꝺ eſt dulce et in quo eſt acuitas aliquãtula in guſtu. ꝛ habet odorẽ

bonū ⁊ color eius est vergēs ad rubedinē neq; est nimis liquidū ⁊ qñ miseris in eo digitū adheret digito: ⁊ illud est bonum ⁊c. Auerro. in. v. colliget dicit ;alces. i. mel.

Confectio de iacur ꝺm intentionē Gal. est diacodion purū. ℞. decē capita papaueris albi: in quib⁹ sit mediocritas inter paruitatem ⁊ magnitudinē ⁊ humiditatē ⁊ exiccationem: proijciatur super ea aque sextariū vnū. i. lib. ij. ʒ. ⁊ sit aqua pluuialis: ⁊ si sit humida plusq̄ sicca dimittatur: die ac nocte: et si sint sicciora dimittantur plus: tūc coque ea vsq; dum decocta sint: ⁊ aque due partes sint consumpte: tunc vero cola succum eius.

¶ Mesue inq̄t ꝙ ꝯfectio de iacur ꝺm intētionē Gal. est diacodiō purū ⁊ sic est ꝺm ỽitatē ipē ỽo Gal. in trac. vij. meimir habet diacodiō: ⁊ ibi docet conficere per varias intētiones vt docet Mes. nam scias ꝙ descriptio suprascripta nihil minuendo nec addendo est diacodiō purū Inferius vero ostendā per ordinem conficere alia. Ipse Mes. in ca. de ptisi. quasi in fine habet confectionem de iacur. sed nō est in vsu. Nicolaus in [illegible] antidotario habet diacodion ⁊ dicit a co[illegible] quod est [illegible] hauer nigrum. sed non est in vsu Joā. concore. in cap. [illegible] de catarro dicit. Laudat ⁊ cōuenit electuariū quoddam seu loth. descriptum a Me. in suo antidotario qđ dicitur confectio seu loth de iecure. et sub isto nomine ibi describitur: sȝ alio nomine dicitur diacodiō et sic ab aromatarijs vocatur. Mes. inquit.

Et restat post illud duplex cōsideratio: qñ si catarrus subtilis fuerit ⁊ timet fluxus ei⁹ ad pectus ⁊ pulmonem ⁊ cannā ⁊ timent vigilie: opȝ tūc vt misceat ex rob quātitas cuius sit medietas aque ⁊ coquatur super igne in quo non sit flāma neq; fumus sed sup prunas tantū. Intelligitur autē hic dñs Mes. si in diacodion puro misceatur ꝙ quelibet li. i. diacodion. ʒ. vj. rob ⁊ coquantur simul sup prunas: tunc appellat diacodion cum rob. Et nō cōuenit in hac intentione mel: qm̄ mel est ex habentibus acumē quare est subtiliatiuū ⁊ est preter hoc qđ intēdimus qm̄ est materia subtilis valde ⁊ mel est ex subtiliantibus. cū autē plenitudo cōtinet in torace et pulmōe ⁊ velis medicamē facere abstersiuū. tunc mel cōuenientius est. qm̄ dominire facit ⁊ materias que sunt in pectore ad expellēdum habilitat: ⁊ qñq; fit medicamē ex vtroq; qñ cadūt in occupatione duplicis intentionis ⁊ sit dosis eius. ʒ. j. ⁊ plus ⁊ minus scđm ꝙ exigit dispositio. ⁊ opȝ ⁊ teneat eā patiēs in ore suo ⁊ transglutiat inde modicū qđ dissoluit ex ea cū saliua. Siłr nota si vis facere diacodiō cū melle. fac sicut fecisti aliud vȝ si i diacodiō puro loco rob addat mel tūc appellabit diacodiū cū melle. Si aūt velis vt sit recētis nature ⁊ eruptiōis sanguinis a locis que sup diafragma. ⁊ ab alijs locis manatiōis ⁊ a ptib⁹ viscerū tūc ad vnāq̄q; li. ipsi⁹ ꝓijciat acatie rubee euphistides croci mirre balaustie añ. ʒ. j. ⁊ ramich. ʒ. iiij. ⁊ admistret. Scias etiā ꝙ ꝓ qlibet lib. vna diacodiō puri addant loco mell' spēs supradicte. tūc appellat diacodion cōpositū. Jo. sera. i suo antidotario hȝ diacodiō cōpositū ⁊ ibi addit accatiā rubeā tictorū ⁊ alias spēs sicut facit Me. Plini⁹ inqt medicamētū qđ diacodiō ⁊ asterice vocat vtilissimū fit: aut ex papaueris aut cuiuscūq; siluestris capitib⁹. cxx. in aq̄ celestris sextarijs trib⁹ biduo maceratis i eadēq; decoctis. deīde siccatis iterū cū melle decoctis ad dimidias partes vapore tenui addidere postea dragmas senas croci ipoqstidos thuris accatie ⁊ passi cretrici sextariū hac ostētatione simplex quidem et antiqua illa salubritas papauere ⁊ melle cōstat.

¶ Accatia ꝺm sera. est spina babilonica ⁊ est arbor gūmi arabici. Jsidorus ait zillo quippe dicunt lignū licon dulce cuius arboris pomo succus expressus accatia a grecis đr moderni quia carēt vero fructu accatie faciūt accatiā ex succo prunellorū siluestriū ⁊ accipiūt ꝑdictū fructū ⁊ exprimūt; ⁊ sic i sole siccat ⁊ ibi. inuenit idonea virt⁹. liber qui đr bulcasum in trac. ij. docet modū faciēdi accatiā dicēs modus extrahēdi succū prunorū siluestriū ex quo fit accatia ⁊c.

¶ Rubea. i. rubea tinctorū. Gal. in. vij. simpliciū inquit crocus vasicus. i. rubea tinctorū hec radix a rusticis đr rozia. Auerroys in. v. colliget ait ena. i. rubea tinctoruȝ hec apud quosdā vena tinctorū dicitur.

¶ Heusistides siue hausistides vt apud Auicennā scđo can. habetur est succus plante que dicit barba hircina. ergo est ipoquistidos vt reperitur apud sera. ca. de ipoquistidos fit aūt ipoquistidos ex quodā fungo qui nascitur in radice rose canine ⁊ ille fungus đr torathit. exprimit succus ⁊ siccatur ⁊ ille est ipoquistidos. diasco. i. c. de cissos. i. edera de ipoquistidos loquit. tamē. Symō Januēsis i. c. de barba ircina dicit ꝙ text⁹ dia. est falsus: qr ipoquistidos nō est edera nec ē species ei⁹: vt đt dia.

¶ Ramic est quedā cōfectio que fit in trociscis. cui⁹ descriptionē describit Mesue: de qua infra. istud est vltimū simpliciū qđ ingredit. diacodiō cōpositū: nūc vero alia icipiāt si de⁹ voluerit. Et sunt q̄ ponūt in iacur puro loco mellis penidias. Hic est notādū ꝙ si ponant i diacodiū puro loco mellis pēidie: tūc ē diacodiō cū penidijs. Et sūt q̄ ponūt zuccaꝝ: ⁊ qñq; exigit dispō egritudis q̄ ē mł'te caliditat' ⁊ acuitat' medicamē ex papauer nigro ⁊ st ei⁹ capita vsq;. l. ⁊ qñq; ex albo ⁊ nigro ⁊ loco mell' ponūt zuccarū aut penidie. et est notādū ꝙ si ponat in diacodiō puro loco penidiorū zuccarū: tūc est diacodiō cū zuccaro: in Mediolano repe[illegible]de oī gñe ⁊ in vsu sunt.

Cōfectio de succis nucū et vocat grece diacariaiō. ℞. succi exterioꝝ corticū nucū i diebus canicularib⁹. li. iiij. decoq̄ ipm bullitiōe vna: deīde adde ei mellis li. ij. ⁊ decoq̄ donec ipinguet ⁊ fiat sicut mel et post illō nobis occurrēt intētiōes q̄tuor: nā ꝓ pueris ⁊ mulierib⁹ ⁊ hūidis natura sufficit medicamē sic factū ⁊ qñ morb⁹ est i pncipio aliqđ de stipticitate hñtib⁹ misceri opȝ sicut sūt rose ⁊ balaustia. ⁊ qñ i statu egritudo croc⁹ ⁊ mirra miscēda sūt i decliatiōe vo baurach ⁊ sal armoniacus ⁊ silia: ē eni medicamē sublime ⁊ exptū.

¶ Hec cõfectio de succis nucũ fm intẽtionem Mes. q a grecis vocat diacaridion apud nos est in vsu. Mat. silùaticus dicit diacareos di[illegible] q de succo corticũ nucuz recentiũ fit. Diacareos fm Symonẽ fit de succo corticum nucũ recentiũ Alexãder describit in ca. de squinãtia: carpocareos autem est cortex nucis regalis: sed carpocanticos est semen ferule: fm Nicolaum.

¶ Nux fm Isido. in ca. de pprijs noibus arborũ appellata est: q vmbra vel stillicidiũ foliorũ eius pximis arboribus noceat. hãc alio noie latini: iuglandẽ vocãt q̃si iouis glandẽ. est cũ hec arbor cõsecrata ioui. Petr9 de crescẽtijs dicit nux a nocendo dicta est eo q ei9 vmbra noceat alijs arboribus. Dia. dicit carea basilica. i. nux alexãdrina: quã multi persicã dicũt: vbi sciẽdũ q multe sunt spẽs sed q̃n simplr ponitur de vsuali intelligitur.

¶ Dies caniculares sunt. xl. nã reperit apud Dia. ca. de origano vbi ait. coques in sole diebus canicularib9 per dies. xl. Sera. in codẽ loco ex verbo Dia. dicit. ponit in sole. xl dieb9. s. in canicularibus. Matth. siluaticus dicit canicula est stella que dñatur dieb9. xl. fm Gal. in lib. de cibis. c. j. de fructibus horarijs. sapiẽtes vero dixerũt q dies caniculares sunt viginti iulij ꝛ viginti augusti. nã in illis diebus est maior calor q̃ in alijs diebus.

¶ Baurach est apõ grecos affronitrũ ꝛ ẽ spuma nitri. Sera. in ca. de baurach. inquit sic ex autoritate Gal. si cõsideras aũt sermonẽ Gal. in quarto de nitro ꝛ affronitro et cõparas ipsum cũ sermone suo in. xj de baurach affrice qõ est spumosum ꝛ baurach similr ꝛ aggregas operationes eorũ scies pro certo q intellexit per baurach affrice nitrũ per baurach affronitrũ spumã nitri et dicit q affronitrũ est spuma nitri ꝛ est baurach armenum. sumit. ergo per hoc qõ baurach fm Gal. est baurach. siue sal armenum.

¶ Sal armoniacus fm Pli. inuenit iuxta pleusiũ. ptholomeus rex cũ castra faceret quo exemplo. postea inter egyptũ ꝛ arabiã ꝛ squallẽtia loca incepit inueneri detractis arenis. fm aũt circa instans dicit sal armoniac9 qꝛ in armenia reperit. Sera. ex autoritate isaach ebenamarã in. c. de sale armoniaco ait. est sal albus ꝛ rubens et extrahit a lapidibus duris claris ꝛ est salsus mordicans. multũ defertur ex rasceni ꝛ sunt ex eo multi colores. sed melior est ille q̃ est sicut cristallus. Matth. siluaticus in. c. de salamoniaca. i. herba quã Aui. in. ij. cano. rhean salamoniaca dꝛ: qꝛ existimant q ex eo fit sal armoniacũ aurifices vtũtur ipso sale etiã separarũ idẽ est. liber qui dꝛ albuchasis in fine tertij tractat9 docet modum faciẽdi salẽ armoniacũ. ꝛ dꝛ q fit ex lapidib9 q̃ reperiunt in sterq̃linijs balneorũ q̃ incendunt cũ igne sordiciei illi9 loci: ꝛ sunt lapides nigri qui coagulant ex virtute salsedinis que est in illa sordicie: ꝛ etiã vide ibi.

¶ Expliciunt electuaria ꝛ cõfectiones super antidotarium Mesue: et inferius describã illa que sunt in practica sua.

Confectio de sticados in. capi. de flegmatica scothomia ꝛ vtigine.

℞. iere pigre. i. specierũ iere gal. ʒ. x. aga[illegible]i epithimi añ. ʒ. iiij. mira. chebulorũ indorũ emblicorũ belle[illegible]orũ sticados añ. ʒ. iij. salis indi. ʒ. ij. cõfice cum secaniabin: idest oximelle.

¶ Hec confectio non est in vsu.

¶ Sticados. s. sticados arabicũ: vt dicit Mes. est plãta foliorũ subtiliũ oblõgorũ habẽs stipitẽ subtilẽ cinericiũ: cui9 eleuatio sup terrã est in mensura cubiti: ꝛ hꝫ flores assimilãtes spicis siliginũ: sed sunt breuiores sine semine silr ait Aui. q est sine semine miror tñ q' Dias. ꝛ Sera. dicãt q hꝫ semen minutũ: qꝛ hoc nõ ꝯsonat dictis Mes. nec Aui. sticados ṽo quo moderni vtunt hꝫ semẽ minutũ: sed nõ est verũ sticados de quo intellexit Mes. ac Aui.

Confectio triphere de epithimo in. c. de cura manie ꝛ melancolie sanguinee.

℞. chebulorũ. s. mirabolanorũ chebulorũ emblicorũ bellericorũ ꝛ indorũ añ. partes equales epithimi subtilis partes. ij. iere pigre partẽ. j. confice cum melle emblicorum aut chebuloruz ꝛ da omni die.

¶ Hec cõfectio in Papia. nõ est valde in vsu: sed in Mediolano vtuntur ipsa magis. Epithimũ fm Isidorũ in ca. de herbis aromaticis siue coibus inquit epithimũ grecũ nomẽ est qõ latine dicitur flos timi. nã flos grece timũ vocatur: est aũt flos timbre. i. saturegie similis.

¶ Mel emblicorũ de mõ ipsi9 apparebit infra in tracta. Rasis in fine electuarij letificãtis si deus voluerit.

Confectio mirabilis ad epilẽtiã in proprio ca. de epilẽtia.

℞. piretri sisileos. i. sileris mõtani sticados. añ. ʒ. x. agarici. ʒ. v. cordumeni. i. carui agrestis siue leuistici asse aristologie rotũde afodili liquiritie carpobalsami. i. seminis balsami peonie. añ. ʒ. ij. accipe expssionis squile ꝛ mellis partes equales quib9 coctis ad spissit[illegible]inẽ q̃tu[illegible] sufficit ad aggregãdũ ea accip[illegible] deinde recũde in vase vitreo.

¶ Hec cõfectio apud nos nõ est valde in vsu. in Mediolano vero vtuntur magis. verũ est q Rasis in nono almansoris describit vnã aliam descriptionẽ que videtur esse eadẽ ꝛ nõ differũt nisi q Mesue adiũgit in sua descriptione liquiritiaꝫ capobalsamum ꝛ peoniã: in reliquis vero idẽ sunt. ꝛ sic multi secundum descriptionez Rasis faciunt cuius infra apparebit descriptio.

¶ Epilẽtia aũt est morb9 caducus ꝛ vocat mr infantiũ.

¶ Asse. s. asse fetide in quodã libro Mes. est scriptum hasce. i. thimus sed vere dꝫ dicere asse, i. asse fetide. Rasis hꝫ asse optime quod idem est. preterea in ista meteria magis conuenit assa fetida q̃ thimus.

¶ Affodil9 fm Dia. est herba oibus nota folia habẽs sicut porrũ virgã leuẽ quã multi ablutiũ. i. aleta dicũt fm. circa instãs affrodilus est quedã herba que vocat centũ capita. cui9 radix vsui medicine ꝯpetit. hic textus est falsus. nã affodilus nõ est centũ capita: vt vr p Sera. c. de astaratico. ꝛ in. c. de ast[illegible]aticõ. ꝛ in. c. de iringo. afodilus vero dicit apud herba[illegible] herba porraria propter silitudinẽ foliorũ. peonia fm q dicit Auerrois in. v. colliget est rosa asinorũ. Macer in. ca. de peonia inq̃t radix illius [illegible]ueris suspẽsa caducis: nõ modicũ pdest ga. vt a[illegible] tor quẽdã se puerũ narrat vidisse caducũ: etas [illegible]t annorũ circiter octo. peonie puer hic radicẽ ferre solebat appensam collo quadã vice decidit illa: morxq puer cecidit solito quo more ligata: protin9 euasit Gal. ṽo probare rẽ plene cupiẽs radicẽ denuo dẽpsit de collo pueri: cecidit: surgit qua resũpta cognita vis herbe fuit huius sic manifeste ipse Diasco. cunctis ait esse caducis aptã si bibit vel si s[illegible]dit illa feminis illi9 ter quinqꝫ rubentia grana ꝛc. Papias ait peõia grece qõ significãti9 latine dꝛ cadauer ab eo q cadat p mortẽ peonia hasta rubea est coloris rubei herba.

Cõfectio de piretro ibidẽ. vꝫ. in. c. de epilẽtia.

℞. secacul lib. j. piretri humidi aut hũefacti. ℥. vj. mellis dispu. li. v. pinearũ purg. lib. j. s. cõdies cũ zinziberis ꝛ piretri. añ. ℥. j. gariofilorũ nucismus. cubebe. añ. ʒ. iij. cinamõi. ʒ. v. ꝛ in alio piretri hueg aut humidorum aut humectatorum. añ. ℥. iij. ꝛ est expertum bonuz: ꝛ alij addunt musci. ʒ. j.

¶ Hec confe. non est in vsu.

¶ Piretrũ vel piretron vt grece [illegible] a pir qõ est ignis:

eo ꝙ igneā virtutē habeat. Pli. ait pirctrō vocāt qꝺ nunq̄ floret. Aui. in. ij. cañ. duo cap. facit. vnū qꝺ incipit piretrū: aliud qꝺ dicitur tarcon etiā tarcō aliqñ capitur pro quodā pisce: de quo recitat Joā. Anglicus in ca. paralesis: qui sic ait. ligatura tactus leuiusdā: piscis qui vocatur tarcon: ⁊ dicitur piscis iste merguri: ⁊ fm Aui. ca. de stupore vocatur berile: hec radix est satis nota: dolorib⁹ dentiū medetur. piretrū apud Auerro in. v. colliget vocatur halacartaa. Papias dicit. pirctrū herba dētaria ignea. vnde ⁊ piropum dicitur. Haliabbas autem in. ij. practice vocat ipsum harcharach.

¶ Hueg vel huegi vel oegi est acorus. Galenus in septimo simplicium dicit cegi. i. acorus et ex hac planta non vtimur nisi radice eius.

Cōfectio cōditi ad egritudines neruorū frigidas mirabilis in ca. sūma quarta de egritudinib⁹ neruorum. ℞. secacul pinearū mūdatarū radicū acori añ. li. j. ʒ. et sint secacul et acorus elixata ⁊ expressa et misce cū eis ꝑter pineas mellis dispumati. li. x. ⁊ decoque lento igne vsq3 dū spissitudinē acquirāt: deinde deponatꝛ ab igne ⁊ proijciātur sup ipm pinee misceantꝛ adinuicē post h[illegible] pulueriza super ea piperis. s. nigri. ℥. j. piperis lōgi gariofilorū zinzibers macis. añ. ʒ. iiij. nucis muscate galāge cardamomi añ. ʒ. iij. misce ⁊ fac.

¶ Hec cōfectio apud nos non est multū in vsu sub illo noie id est cōfectionis cōdite: sed facimus ⁊ vtimur sub nomine confectionis dyacorı. vnde Nicolaus floreti. in lib. iij. in. c. de cura egritudinū nuce ⁊ neruorū in ḡnali inquit. confectio fm Mesue conditi ad egritudines neruorum frigidas ⁊ est diacorus ⁊ sic est.

¶ Secacul. s. sigillū scte marie ⁊ nō est sigillum salomonis: vt quidā herbatici dicūt. liber qui dicitur albuchasis in tractatu secūdo vbi docet formā desiccādi radices ait. secacul. i. sigillū salomonis: quod nō est bene expositū: qꝛ Mattheus silluaticus in ca. de danoisdes dicit: ꝙ camedafne vel daphinides alexandrie est sigillum salomonis ⁊ hoc est certū. de quo Sera. in ca. de luro describit formā. sigillū autē sancte Marie siue secacul est radix similis zinziberi di[illegible] modernis a vulgo zenogeto et granum eius fm Sera. vocatur granum culcul.

¶ Acorus est radix satis nota. fm Auicē. est radix plāte que est sicut papirus. nō autē intelligi debz de papiro in qua scribimus que de pannis lineis fi[illegible]d[illegible] reperitur apud Aui. vel in alijs libris in medici[illegible] de[illegible]ccatiuis papirus intelligitur quedā herba que in aquis nascitur et est iuncus vel species eius.

Cōfectio Anacardina fm filiū zacharie. i. rasim in. ca. ⁊ summa supradictis vz in sūma quarta de egritudi[illegible]b⁹ neruoꝝ. ℞. zinziberis costi piretri nigelle pipis macropiperis hueg añ. ʒ. x. mirre folioꝝ rute asse gentiane aristologie baccarū lauri castorei tapsie sinapis añ. ʒ. v. mellis anacardi. ℥. v. aꝛs. ʒ. v. ⁊ terciam. inuoluātur oīa cū oleo nucum ⁊ cōfice cū melle apū ⁊ da ex eo in modū grani lauri.

¶ Hec cōfectio in Papia nō est valde in vsu: sed in Mediolano magis. fm intētionē Mesue est ex autoritate filij zacharie siue Rasis. ⁊ sic est fm veritatē qꝺ rasis cōposuit ipsam ⁊ describit eā in. ix. alman. in. c. de paralesi. idem in li. diuisionū in eodē ca. vz paralesis ait. cōfectio anacardi q̄ est triaca paralisis ⁊ illa idē est, in oībus vt ista. supra etiā pos[illegible]uit vna alia descriptio que potest vocari cōfectio sapiētū: ⁊ illa apud nos est magis in vsu

⁊ est illa que debet intelligi quando absolute profertur.

¶ Hueg. id est acorus sicut dictum est aliqñ dr cogi. vt dicit Simon. rasis loco huer habet ogi. qꝺ idē est: ⁊ est certū. qꝛ ipse rasis in lib. diuisionū in eadē cōfectione loco ogi habet acorus.

¶ Asse. i. asse fetide nō autem debet dicere alasse vt quidam apothecarioꝝ dicūt. vide filanū super nono almāsoris qui in predicta cōfectione habet asse fetide. ⁊ idem est. ⁊ sic assa fetida magis conuenit in ista egritudine q̄ alasse: id est thimus.

¶ Aristologia simpliciter de rotunda intelligitur sicut dicit circa instans.

¶ Tapsia fm Dia. nominatꝛ eo qꝺ primo in tapso insula inuenta fuit. arabes vero nō potētes dixere tapsia. dicunt tesixia de qua Aui. in. ij. canonis capitulū facit ⁊ dicit qꝺ est gumma rute agrestis: idē in quarto canonis in fen. vj. inquit de thesixia ⁊ eius cura hec est gūma rutel montane: ⁊ quādoq3 sentitur in sapore ei⁹ sicut sapor albedarūgi id est ozimi fluuialis siue citati: id est melisse. gētilis super quintū Auicen. exponit quod tapsia est cassia lignea. Rasis in predicta cōfectione loco tapsie hꝫ seitarangi. tu vero vide quod Mesue habet tapsie: id est gūmi rute agrestis: vt dicit Auicē. fm Simonē Januensem tapsia ex autoritate haliabbatis est ruta siluestris siue becur: ⁊ Rasis habet seitaragi. id est lepidū siue hibederidos. qꝺ idē est secūdum circa instans: tapsia vsui medicine cōpetit. per tres annos potest seruari. Pli. inq̄t tapsia ex genere ferule est folijs feniculi inani caule nec excedente baculi longitudinē semen quasi ferule radix cādida que incisa lac emittit ⁊ cōtuso succoneū cortice ⁊c. fm Sera. tapsia siue tassia est tantū siue gingion. ergo est lepidū fm Dia. meo tēpore in ꝑdicta cōfectione vidi ponere loco tapsie rutā siluestrē que virtutē habet in subito desiccando. illa vero descriptio que repitur apud eundē Rasim in libro diuisionū habet tapsie: vt habet Mesue ⁊ fm intentionem ipsorum nō est differētia inter seitaragi ⁊ tapsia: si siue sit differentia siue non ruta siluestris conuenit aut lepidum aut cassia lignea.

¶ Sinapis. s. vsualis que nigrum colorē habet circa instans dicit. sinapis semē ponitur in medicinis ⁊ p duos annos potest seruari.

¶ Mel anacardinū fit ex quodā fructu cuiusdam arboris que pediculus elephantis apud quosdā vocatur. de modo faciēdi mel anacardinū repitur apud bulcasim: sed fm ipsum apud nos nō pōt fieri: qꝛ oporteret habere anacardos recētes. sed qꝛ anacardos recētes habere nō possumus in nr̄is partib⁹ hic ostēdā facere vt docet Gulielm⁹ placēti in ca. vj. de cōfectionibus. ibi vero ipse. sic. Accipe anacardos et pone eos in aceto ⁊ dimitte ait Mel anacardinū quod intrat in electuario de anacardis ⁊ alijs cōfectionibus sic fit. tere sic diebus octo ⁊ coq̄ eos lēto igne ⁊ renoua acetū ad duas partes que colate cum linteo pone fecem in medicina loco anacardi ⁊ cū aceto pone tātūdem mellis ⁊ coq̄ hec simul vsq3 ad spissitudinem. et hoc erit mel anacardinum. ⁊ sic fit.

¶ Mel apum. i. vsuale. Dia. in ca. de melissofilos. i. melissa. dicit melisilon. dr qꝛ apes ipsam diligūt quasi apum amor. Mesue dicit qꝺ predicta cōfectio datur in modū grani lauri. granū vero lauri apud Auic. est granū ademest, ⁊ est sicut auelana parua et cortex eius ad nigredinem [illegible]dit: sicut est notum omnibus.

Cōfectio Diairūdinis in. c. de sintia gutturis. ℞. anisi seminis apij ameos florū squināti lilij celestis cinamomi amōi aristologie lōge aluminis iameni armel mirre cassie: id est cassie lignee liquiritie croci añ. aur. ij. troci. croci. magnetis seminis rosaꝝ añ. aur. iiij. costi cineris irundinis recentis ana. aur. vj. spice amili añ. aur. j. galax aur. j. ʒ. cōfice cū melle ⁊ fiat confectio.

¶ Hec cōfectio apud nos nō est valde in vsu: tñ repitur apud

apud apothecarios: descriptio vero ipsi⁹ reperit̃ apud multos alios autores. Jo. Sera. in suo antidotario habet vnā descriptionẽ que e[illegible] similis huic. Auicẽ. in. v. canõ. habet vnā aliam que eadem est. Haliabas autẽ in x. practice inquit chatartici medicaminis assignatio est gutturis prodest doloribus est idem cum confectione diairũdinis. Alexāder medicus in ca. de squinātia habet vnam aliam que eadem est. ⁊ sic postq̃ ego aggregaui predictā confectionem apud autores nominatos cũ vna confectione quā describit Sal. in tracta. vj. meimir que vocatur diabissasa. vidi quod idem est.

¶ Lilium celeste. i. ireos: vt reperitur apud Auic. in. iij. cano. in ca. de ireos. radix ipsius cõpetit vsui medicine. Sal. in predicta cõfectione loco lilij celestis habet ireos illice qd idem est. Haliabbas habet ireos.

¶ Amomũ semen est minutũ quod ab oriente defertur. Jsido. in. c. de arboribus aromaticis dicit. amomũ vocatum quod veluti odorem cinamomi referat.

¶ Aluminis s̃m Dias. species sunt multe: sed medicine tres necessarie. s. rotundũ scissum ⁊ liquidũ. rotũdum vero dr̃ zuccarũ ob eius similitudinẽ. scissum. i. iamenũ dictum vulgo de pluma. liquidũ siue humidum est illud quod dicitur de roca: seu lipparinũ. vide ergo q̃ Mesue habet aluminis iameni. Sal. habet aluminis scissi. Auicen. aluminis iameni: qd idem est: ⁊ est alumen de pluma dictũ a vulgo. Dinus florenti. in lib. ij. de cura scrofularũ dicit q̃ alumen iamenũ est alumen scissum.

¶ Armel s̃m Matt. silua. est tertiũ genus rute: ⁊ in fine ca. ait qd harmel scriptũ per h. est cicuta: sʒ harmel scriptum per a. est illud genus ruthe: qd nõ est credẽdũ: nā vide. q̃ Mesue hʒ hic armel scriptũ cum a. Aui. hʒ harmel. cũ. h. Haliab. idẽ hʒ Sal. hʒ bisane ⁊ ibi ait qd quidaʒ armel vocāt. Et idẽ Sal. in. lxx. simpliciũ inquit: meli quidā hanc rutā siluestrẽ noiant: quidā autẽ armolā. Suriani vero bisanā sicut capadocũ moli: eo qd in radice ⁊ moliori. i. nigrũ florẽ vero hʒ lacteũ. Simon ianuẽ. dicit bisaria in antidotario oribasij in cõfectiõe diairundinis: quā vocat diairinas inquit bisare quā alij armolam vocant: alij rutā agrestẽ ⁊c. sine dubio opinio mea est qd harmel scriptũ cũ h. sit tertiũ genus rute: cuius in descriptione pupillarũ aggregatiuarũ apperebit forma vera: ⁊ ibi videbis qd harmel scriptum cum h. nõ erit cicuta: vt dicit Mat. silua.

¶ Troc. croci magnetis descriptio ipsius reperit̃ apud oẽs auctores q̃ scripserunt ꝯfectionẽ diairũdinis. scias qd Nicolaus in suo antidotario hʒ trociscos croci magnetis: sʒ ponẽdi nõ sunt in ista cõfectiõe: sed descriptio que debet administrari est ista. ℞. cinamomi croci añ. ℥. ij. rosarũ. s. rubearũ amomi. costi. añ. ℥. j. mirre ℥. iiij. radicum liquiritie folij. indi. i. malabatri pone loco eius spice aut macis añ. ℥. ij. ʒ. aggrega cum vino ⁊ fac trociscos ⁊ exiccentur in vmbra: vt ait Auicenna.

¶ Rosa. s. semen ipsi⁹ qd a multis modernis antera vocatur: de qua Joãnes anglicus siue rosa anglica. in ca. de fluxu vẽtris. in febre inquit antera. i. semen rosarum. preterea vide eundẽ in ca. de cura flu. sanguinis qui dicit rosa et antera. i. semen eius: ⁊ sic communiter vtuntur antera pro semine ros[illegible] cuius fructus apud Auicẽ. vocatur rubus etiā Sera. in ca. de ru. de ipso loquitur: et hic fructus apud Dia. vocatur cinosbatus.

¶ Irũdo vero est auis satis nota. Dias. in ca. de lapide celidonio dicit: lapis celidonius inuenitur in vẽtribus irũdinũ: cuius genera sunt duo. s. nigrũ ⁊ ruffum q̃ tolluntur captis pullis irũdinũ ex nido: ⁊ scissis eoꝝ ventribus ⁊c. modũ cõburendi irũdines. Mesue in fine eiusdem cõfectionis docet: qui talis est. Oportet eas irũdines primo decollari vt sanguis earũ fluat sup animas ipsarũ: deinde puluerizetur sup eas sal: deinde mittat̃ in olla vitrea stricti orificij ⁊ cooperiat̃ ⁊ sigilletur cum luto sapientie. i. luto vnde fit forma cāpane: vt exponit Nico. in suis sinonimis: et ponatur in furno vsq̃ dum aduratur ⁊ conseruetur cinis eaꝝ: ⁊ vtere cũ necesse fuerit. Sal. hʒ etiā de modo comburẽdi in ca. allegato: vbi est p̃dicta ꝯfectio. similiter habet Jo. Serap.

¶ Amilũ. i. amidũ s̃m Dia. appellatũ est ab eo qd greci milos molā vocā. i. qd sine mola fiat. est autẽ vtile amilũ qd ex tritico sicamo fit ⁊ certior aut egyptiaco ⁊c.

¶ Galarũ. s. galarũ asinarũ que sunt nõ perforate. Dia. dicit cecidos. i. galla semen est cendrios. i. arboris quercus: cui⁹ vnũ genus onfacitis dr̃: ⁊ Serap. in ca. de galla dicit. est ex ea que accipitur ex arbore sua recens immatura parua rotũda nodosa nõ perforata ⁊ grauis: ⁊ est alia que est leuis perforata: sed melior est nõ matura ⁊ nõ perforata parua que primo dicta est.

Cõfectio medicamis d gẽtiana ĩ ca. d asmate. ℞. capilloꝝ veneris. ℥. x. amigd. amaraꝝ. ℥. v. ireos. ℥. iij. corticũ radicũ caparoꝝ orobi seminis apij feniculi añ. ℥. ij. gẽtiane aristologie rot. añ. ℥. v. confice cum melle despu. ⁊c.

¶ Hoc medicamen de gentiana nõ est in vsu. Aui. in. v. canõ. habet artẽ medicine de gentiana: sed nõ cõcordat cũ illa Mesue. Nico. florentinus in lib. v. in ca. de debilitate epatis habet electuariũ de gentiana: sed nulla istarum concordat simul.

¶ Capparus vel kaparus s̃m circa instans radices folia flores competunt vsui medicine.

¶ Orobus. i. herbilia. Dia. in ca. de herbo inq̃t. herbũ siue vt alij orobũ [illegible]scitur in [illegible]ticula. seritur etiā cuius aliud est pallid[illegible] aliud subruffum: ⁊ aliud albũ. Nico. in suis sinonimis dicit. harbilis. i. orobõ. infra apparebit electuariũ de orobo est ibi melius si deus voluerit.

¶ Gentiana est radix amara satis nota. Pli. ait. hāc inuenit Gentius illiricoꝝ rex vbiq̃ nascentẽ in illirico tñ prestantissimā: folia fraxini: sed magnitudine lactuce tenere. pollicis grossitudine cauo et inani ex interuallis foliat[illegible] triũ aliq̃n cubitoꝝ radice lẽta subnigra sine odore aquosa montibus subalpinis plurima vsus in radice et succo. Auic. in. ij. cañ. ca. de gẽtiana ait: q̃ nõ noiatur gẽtiana: nisi q2 pri⁹ qui eā agnouit fuit Gẽtianus rex. ⁊ ipsa quidẽ crescit in mõtibus altis: ⁊ eius radix s̃m circa instans seruatur tres annos in multa efficacia.

Electuariũ de orobo in ca. de tussi humida. ℞. spice. i. nardi croci añ. ℥. j. isopi sicce prassi añ. ℥. iij. mirre ireos añ. ℥. ij. farine orobi. ℥. vij. piperis. s. nigri. ℥. j. ʒ. hesmes ⁊ carniũ dactiloꝝ ficuũ pinguiũ [illegible]inearum mundataꝝ añ. ℥. vj. confice cum loch de caulibus.

¶ Istud electuariũ nõ est in vsu: scias q̃ Mes. in ca. nominato nõ dicit electuarium de orobo: sed ipse in ca. qd incip[illegible]o in aqua cicerũ ait. ⁊ hui⁹ etiā intentionis [illegible]e caulibus loch de squilla ⁊ electuariũ de orobo que nos scripsim⁹ in ca. de asmate ⁊ thussi in ca. ꝓ de asmate nullũ reperit̃ electuariũ in quo ingrediat̃ orobũ: sed vide in ca. de thussi humida: nā habet per ordinem loch de caulibus ⁊ loch de squila: et postea seq̃tur electuarium de orobo: et descriptio illi⁹ illa est. preterea vide q̃ in predicto elect[illegible]rio ingreditur plus farine orobi q̃ aliarum rerum.

¶ Orobum apud Dias. vocatur herbũ. Auic. in. ij. cañ. de ipso duo capi. facit: vnũ de herbo: aliud de herba iudaica: qd idem est. Isido. in ca. de legũibus dicit: herbũ a greco trahit vocabulum: in hoc eũ illi orobum dicũt: qd dum sit quibusdā pecoribus infestum: muros tamẽ pingues efficit. Sinonima Nicolai exponunt q̃ est herbilia: ⁊ species eius tres sunt vnũ triangulatũ: aliud album ⁊ aliud rubeũ: nõ est autẽ vicia vt quidā apothecarij dicunt apud auer. in. v. colliget orobus vocatur alcharsena. Papias ait. Orobũ grecũ verbũ est. est autem genus leguminis quod herbum dicitur.

¶ Chesmes aliquādo aschesmes et sunt passule sine ossibus. Serapi. in ca. de vitibus ⁊ eius speciebus: et que ex eis sunt inquit philosophus alchesemes ita nominat in lingua feresis ⁊ sunt passul[illegible]e granis ponuntur in sole virides et passescunt ibi [illegible]ine grano et sunt dulces. habitantes quidem in oriente diligunt eas cum

zuccaro nucib⁹ amigdalis ꝛ auellanis ꝛc. chermes vero scriptū cum r. est grana tinctorum qua tingūtur panni vt dictū fuit in eadē cōfectione. Descriptionē loch de caulib⁹ describit ipse Mesue in ca. vbi est ꝑdictū electuarium de qua infra in tractatu de loch erit sermo.

Cōfectio filonij persici in ca. de fluxu sanguinis ab ore. ℞. piperis albi iusquiami. añ. ʒ. xx. opij terre sigillate añ. ʒ. x. sedenegi croci ana. ʒ. v. castorei spice nardi euforbij piretri margaritaꝝ nō perforatarum carabe zedoarie doronici ramic. añ. ʒ. j. camphore. ʒ. vni⁹ tertiam: confice cū melle rosato colato. q. s.

¶ Hec cōfectio isti⁹ philonij apud nos est in vsu. existimauerūt quidā quod dicitur philoniū persicū q2 inuentum fuit in persia. de qua Joannes Concoregius in ca. de vigilia ꝛ sathara inquit ꝙ due famose descriptiones ponuntur ab autoribus medicine de philonio. ꝙ vbilibet generaliter ꝑm illas preparātur ꝛ habentur in vsu. vna ipsaruꝫ ponitur a Nicolao in suo antidotario quā ipse vocat philonium romanum. et ponit ex autoritate Aui. quod infra ego describam. ꝛ est alia famosa descriptio filonij. que multum [illegible]abetur in [illegible] ꝛ vbi preparatur que ponitur a Mesue in suo de a[illegible]opriatis. cap. de sputo sanguinis a pectore ꝛ vocat ip[illegible] philoniū persicū: q2 adinuētum est in persia. ꝛ istud philoniū persicū est multū efficax. Joan. Sera. in suo antidotario habet vnam descriptionē: sed nō est eadem. Aui. in. v. canonis habet philonium romanum ꝛ philonium persicum sed non sunt idem tamē descriptio Mesue ac. Auicē. ambe veniunt in vsum.

¶ Terra sigillata dicit esse rubei coloris. vt patet [illegible] Aui. Sera. ꝛ p Dias. c. delen[illegible]ias. Auer. in. v. coll. ait thitiuacrum. i. terra sigillata.

¶ Sedenegi: id est lapis ematitis: sed lumen tenebrosorum exponit in predicta cōfectione ꝙ sedenegi est semē canapis: cui⁹ falsa est opinio: q2 oēs codices Mesue habēt in ꝑdicta cōfectione senegi sine h. ꝛ ipse lumē scripsit schedenegi. cū h. qd est semē canapis. ꝛ sic meo tempore vidi multos apothecarios in hac cōfectiōe ponere semē canapis: quod in hac nō ꝯuenit: sed sedenegi verū est lapis ematitis: et q̄ mihi nō credit ꝙ sedenegi sine h. sit lapis ematitis ꝛ schede[illegible] cū h. sit semē canapis videat Sera. q̄ de vtraq[illegible] [illegible]it in ca. de canape dicit schedenegi cum litera h. est semē canapis in. c. ꝓ. de lapide ematitis hꝫ sedenegi. i. lapis ematitis: ꝛ qñ reperit schedenegi cū h. tūc est semē canapis etiā videtur [illegible]er. in quinto colli. ꝙ habet sedenegi. i lapis ematitis [illegible] sanguinaris ꝛ d2 sanguinaris eo ꝙ trita ꝛ cōfri[illegible] sanguis colorē repsentat q̄ fluxui cuiq3 apta est a quacūq3 horū nomen accepisse potest: ꝛ sic iste lapis in ista egritudine multum conuenit.

Electuariū ꝯciliatoris in differētia ca. xcvj. cui⁹ ꝑmixtio hec e[illegible] ℞. succi pomoꝝ dulciū dispuma. ꝑm arteꝫ. succi buglose dispumati añ. ʒ. v. doronici corticū citri floꝝ boraginis rosarū rubearū been albi ꝛ rubei colati limature eboris añ. ʒ. iiij. spodij macis gal. muschate karabe ossis de corde cerui sandalorū rubeorū añ. ʒ. iij. seminis basilicōis folij mirtilorū melisse coriandri cinamomi galange zedoarie spice nardi ligni aloes minuti incisi aut cōbusti modicuꝫ croci oīm añ. ʒ. ij. omniū mirobalanoꝝ añ. ʒ. iiij. berillorū smaragdoꝝ hiacitho[illegible] sardoni saphiroꝝ granatorum ana. ℥. j. albarum margaritarum. ʒ. iij. auri ꝛ argenti limatorum ana. ʒ. ij. ʒ. ambre camphore. ana. ℈. v. [illegible]usci. ʒ. vnam fiat electuarium cum zuccaro arte et ingenio laudabile.

¶ Istud electuariū apud nos est in vsu. nomē ꝓ suum est deriuatū a cōpositore: qui fuit inuētor qui vocat cōsiliator seu pe. de abbano. hoc apud quosdā medicos appellat electuariū letificās Conciliatoris: q2 cor letificat et confortat ipsum. est aliud electuariū letificans: quod est ex auctoritate domini rasis: sicut infra apparebit si deus voluerit.

¶ Poma ꝑm Jsidorū in ca. de arborib⁹ dicta ab opimo idest a copia vel ab vbertate. inter alia poma parisiana sunt magis laudata q̄ alia poma: ꝛ si habere non poteris habeas poma dicta redolentia que etiam sunt laudata in ista egritudine.

¶ Rosa rubea ꝑm Mesue ē melior q̄ alba. ꝛ dicit ꝙ virtus faciens ruborē eius plus impressit q̄ amaritudinē faciens ꝓpter qd in abscisiōe amaritudinis ipsius que remouetur. per solā exsiccationē eius non resoluit species: in abscisiō e vero rubedinis non plus est rosa quā homo mortuus est homo.

¶ Coralus. s. rubeus est nobilior albo ꝛ nigro. eligend⁹ est autē coralus rubeus grossus ꝛ planus et clarus: et quāto plus accedit ad rubedinē tanto melior est etiā q̄ nulla foramina hꝫ aut pauca.

¶ Limatura eboris. i. rasura et est dens elephantis.

¶ Os vero de corde cerui est medicina mirabilis in ista egritudine vt est notū circa instās in cap. de osse cordis cerui ait. in corde cerui reperit quoddā os in parte sinistra in qua est quedā cōcauitas ad quā splē hꝫ receptaculū et emittit supfluitatē que propriā siccitatē cordis imitat in ossuosa substantia. os illud est quasi cartilago: ꝛ habet de carne. est autē subruffum. de sanguine cordis discernit a cartilagine q̄ reperit in pectore caprarū: apothecarij vtunt. q2 non habet ita carnē. nō est ita subruffum. sed album ꝛ melius per. xxx. annos seruat: sed debet primo aliquantulum desiccari ad solem.

¶ Basilicon. s. semē eius qd appellat ozimū gariofilatū: vnde circa instās ozimū alio nomine basilicō appellat Mattheus siluati. in. c. de berengemich. i. ozimo gariofilato dicit ꝙ ozimum in latino vocat basilicon gariofilatū. ꝛ de semine ipsius intelligitur ꝛ maxime in electuarijs: sed in emplastris herba.

¶ Mirtus ꝑm circa instās sunt mirtilli: cuius precipue in medicina ponunt: mirti autē ꝑm modernorū opinionem sunt due species. scilicet albi ꝛ nigri. albi vero sunt cubebe. ꝛ nigri sunt mirtili qui satis sunt noti. auer. in. v. colli. dicit hes. id est mirtilla.

¶ Melisa apud Sera. est hederāgie. i. turūgē ꝛ dicit mamacor. i. melisa. ꝑm Simo. ianuē. turūgen est ozimū citronū quod idem est. Dias. vero vocat ipsam mellilophilos. nos vero nominamus citrariam a vulgo eo ꝙ folia ipsius odorem citri habent.

¶ Coriandrum siue coliandrum. Gal. in. vj. simplicium dicit coriandrum vel orium [illegible]el ccoriandrum vel qualitercunq3 nominare voluerint. semen vero ipsius administr[illegible]ur in medicinis preparatū et maxime in istis egritudinibus et modus preparandi est quod tu accipias de semine ipsius quantitatem quam volueris et superaspergatur vinum citoniorum et acetum fortissimum sicut est notum: deinde exsiccetur et vtatur vbi oportet: si vero ponatur semen coriandrorum in medicinis ante preparationem est venenosum: de quo vide Aui. in. i. ij. cañ. q̄ in numero venenosarum medicinarū enumerat. Serap. in. c. de coriandro ait in lib. venenorum quando bibuntur de succo ipsius recentis dragme. iiij. occidit: eius planta dum est recens habet odorem fetidum.

¶ Omnes mirabolani sunt quinq3 ad numerū ꝑꝫ Mes. et sunt proprie citrini vꝫ. quorū color sit citrin⁹ indi. i. nigri chebuli debent esse grossi et quanto grossiores tanto meliores: emblici et belerici, iste sunt quinq3 species

mirabolanorum qui debent intelligi per omnes mira=
bolanos: ⁊ oēs quinq; sunt noti: poterit aliquis dicere
ꝙ per oēs mirabolanos i[n]telligūtur oēs spēs mirabo=
lanorū que sunt ad numerū.vj. ⁊ pro hoc vide Sera. in
ca.de emblicis de duobus generibus loquitur in capit.
vero de mirabolanis de.iiij.loquit̄: ipse addit semini qđ
non reperitur apud dñm Mesue: nec sunt noti.

¶ Berillus.s.lapis ⁊ hic est de genere cristalli: sed est ob
scurior sed ego vidi et habui. defertur autem a venetis
ad nos. Isido.in capi.de viridioribus gēmis inquit. be=
rillus in india gignitur gentis seu lingue nomē habēs
viriditate similis smaragdo: sed cū pallore. politur autē
ab indis in.vj.angulas formas vt hebetudo coloris re=
percussione angulorū excitetur. aliter politus nō hȝ ful
gorē: genera eius.ix.sunt. crisoberillus dictus eo ꝙ pal
lida eius viriditas in aureum colorē resplendeat: et hūc
india mittit. alia ipsius genera vide ibi.

¶ Smaragdus est lapis cuius color est viridis: ⁊ quā=
to viridior tanto melior. hic consiliator habet smaragdi
hiacinthi sardoni safirorum ⁊ granatorum: que possu
mus nominare quinq; fragmenta cordialia: de quibus
Mesue in electuario de gēmis dicit fragmentorū: et ibi
habet quinq; lapides preciosos: vt habet Conciliator.

¶ Aurū et argentū est notū. Conciliator vero dicit auri
et argenti limatorū modū dat nobis liber qui dr̄ albu=
casim in fine primi lib. ibi sic ait. modus limature auri
⁊ argenti quibus vtimur in medicinis cordis. ℞. ergo
de bono auro ⁊ puro frustū et habeas corā te parapsi=
dem cum aqua munda ac dulci ⁊ habeas pannū de li=
no asperū mundum. cuius vnū caput teneas in manu
tua aliud stet mixtum fundo parapsidis in qua tūc fri=
ca aurum vel argentum in panno semper madefacien=
do pannū cū aqua ⁊ limatura descendet in fundo vasis
subtilis. fac ergo tandiu ꝙ limetur de auro illo quantu
volueris. deinde dimitte per horam ⁊ proiice aquā cum
facilitate ⁊ ablue ter. et sicca et serua codē modo fac de
argento et sunt qui limāt cū lima subtili ⁊ sic vtūtur ve=
rum ille est modus limandi ipsum sed apud modernos
nō est multū in vsu: sed hodierni apothecarij ponūt au
rum et argentū in isto electuario isto modo cōtritū: acci
piamus ergo foliorū auri ac argenti finissimi quantuȝ
volueris ⁊ habeas paratū vnū lapidē marmoreū lotū
albū ab oib⁹ sordib⁹ ⁊ ibidē habeas paratū parū aq̄ ro
sate: et super ipsum lapidē de predicta aqua aspergat̄:
deinde ponant̄ supra folia auri aut argenti ⁊ cum vno
alio lapide facto ex porfido terantur vt faciunt pictores
tantū qđ efficiantur sicut lignitiū: deinde accipiat̄ illud
⁊ vtere dū necesse est. ⁊ isto modo vidi apothecarios his
panos facere etiā apud neapolitanos sic fit. Auic.in.v.
cano.in confectione de hiacintho docet liquefieri aurū
et argentum per alium modum. vt ibi videtur.

Confectio diacassie fistule s̄m franciscū de pedemontiū in ca.de cura male complexio=nis epatis simplicis ⁊ composite. ℞. mellis cassie fistule lib.ij. penidiorū.℥.iiij. succi vio=larū.℥.iiij. candi ro[s]ati.℥.iij. tamarindorū.℥.iiij. sirupi violati.℥.ß. fiat cum decoc[ti]one herbarū frigidarū ⁊.iiij. seminū vsualium et prunorū q̄tū sufficit ⁊ reubarbari.℥.j. ⁊ sunt qui addūt manne.℥.iiij. ⁊ fiat electuarium.

¶ Hec confectio diacassie fistule apud nos nō est in vsu
s̄m istā descriptionē: sed illa descriptio quavtunt̄ est ma
gistralis: sed vere ista francisci est nobilior. Et credo qđ
in partibus patauinis faciunt diacassiā secundū istam
descriptionē. Pe.de tussignana in.c.paralesis tremoris
torture ⁊ spasmi ⁊ repletionis hȝ vnā aliā descriptionē:
sed nō est similis huic tñ parū differt ab ea Joannes cō
coregius describit vnā aliā de qua īfra. Mel cassie fistu
le est medulla ipsius. Mesue in ca.de cassia fistula dicit
qđ sunt medicine in qb⁹ est fiducia iuuamentorū ⁊ sunt
sine nocumento carentes acuitate ex mordicatiōe et oī
excessu ledente sup cui⁹ exhibitionē presumit̄ in oī etate
ita qđ pueris ⁊ pregnantib⁹. electio ei⁹ cōstat vt sit arū=
do eius grossa plena ⁊ splendēs ⁊ multi ponderis et sit
pulpa eius splendens ⁊ pinguis ⁊ hausta ex arundine
conseruatur in vasis pigritatur.

¶ Candū rosatum.i.zuccarū candidū duratum in fun
do vasis iulep rosati et sic qñ reperitur candum violatū
similiter intelligitur. de illo zuccaro candido in fundo
vasis iulep violati indurato.

¶ Sirupus violatus.i.ille qui fit per infusionē violarū
vt docet Mesue. de quo infra habebimus sermonem.

¶ Decoctio.i.apozima. nā apozima est decoctio diuer=
sarū medicinarū.s.aqua in qua coquunt̄. Frāciscus di
cit cū decoctione herbarū frigidarū que sunt proprie en
diuie scariole lactuce ⁊ portulace: ⁊ hec quatuor sunt q̄
intelligi deberent s̄m sententiam modernorum.

¶ Quatuor s̄o semina vsualia sunt quatuor semīa ma
iora frigida ⁊ sunt melonis citruli cucumeris ⁊ cucurbi
te q̄ satis nota sunt. Manna est ros cadēs de celo super
lapides descriptio diacassie fistule q̄ fit magistraliter. nō
autē dico cassiam fistulā q̄ fit p̄ clisterijs quā nō ingredi
tur manna: sed Franciscus et Petrus de tussignana et
Joan. Cōcorregius laudant ipsam: et sic sapientes dixe
runt quod manna in diacassia poni debet.

Confectio [de] spica ro[m]ana secundū eundē in.c.de opi[la]tione epatis. ℞. spice romane ʒ.iij. absinthij.ʒ.j. terantur. et cribellent̄ ⁊ cō=fice cū melle dispumato ⁊ administretur.

¶ Hec cōfectio nō est in vsu apud nos. spica romana se
cundū Sera.in.c.de spica est spica celtica. Aui.in.ij. ca.
dicit [n]eridē dicetur in.c.de spica ⁊ ipsa est spica aroma=
na.in.c.vero de spica dicit qđ due sunt spēs: quarū vna
est spica aromatica: ⁊ est spica auiū: altera est neridē et
est spica romana. Macer inquit est nardi species q̄ celti
ca spica vocatur. Celtarū tantū qđ nascitur in regione.
Omnia que nardus valet indica dicitur ista. Posse licet
vires videatur habere minores.

¶ Hactenus adducte et congeste fuerunt descriptiones
electuariorū ⁊ cōfectionū ⁊c. positorū a dño Joāne Me=
sue. et Frācisco de pedemōtiū: deinceps si de⁹ voluerit ag
gregabo descriptiones saltē famosiores positas Nico.

Aurea alexandrina. ℞. assari carpobalsa=mi.idest seminis bal[sami] [...]ana.ʒ.ij.ß. gariofi=lorum opij mirre ciperi ana.ʒ.ij. balsami ci=namomi folij zedoarie costi coralli albi ⁊ ru=bei [...] fl[...] lignee euforbij draganti turis sto=racis calamite spice celtice meu cardamo=mi. sisilei napei saxifra. anisi aneti ana.ʒ.j. li=gni aloes reubarbari alipte castorei spice galange oppoponaci anacardi masticis sul=phuris viui peonie iringi rose.idest rosaruȝ rubearum thimi acori pulegij aristologie longe gentiane corticum mandragore ca=medreos fu. bacarū lauri ameos dauci ma=cropiperis leucopiperis xilobalsami carui amomi petrosilij semis leuistici semīs rute sino. añ.ʒ.ß. auri cocti: argēti meri albarum margaritarū: blacte bisantie: ossis de corde cerui. añ.℈.j.gr̄.xiij. limature eboris calami aromatici piretri añ.gra.viij. mellis qđ suf=ficit det̄ in modū auellane cum vino albo.

¶ Aurea alexandrina s̄m intenti[o]ne[m] [...]ȝ nicolai dicta est
aurea ab auro quod recipit. alexandrina ab alexandro

peritissimo medico ⁊ philosopho a quo fuit inuẽta. hec apud nos est in vsu. ⁊ sic ad laudẽ dei ⁊ virginis marie simplicia que sunt declaranda declarabo.

¶ Balsamꝰ aũt est liquor emanãs a balsamo: sed in ptibus nostris raro repit. sed moderni auctores scripserũt olea ⁊ alia q̃ pñt administrari in oibꝰ locis vbi ingredit balsamus sicut apparebit infra in tractatu de oleis.

¶ Coralli fm Auic. sunt tres species. scilicet rubeꝰ albꝰ ⁊ niger reperitur quedam descriptio istius confectiõis vbi ingrediunt nisi solũ coralli s. rubei: ⁊ in alijs igrediũtur albi et rubei ⁊ ambo sunt laudati i hac ⁊ debẽt põi.

¶ Spica celtica fm Ser. est spica romana. Gal. in. viij. simpliciũ dicit nardꝰ celtica similis aliqualr est fm genus in virtute predicte. reperit aliqñ in p̃dicta cõfectiõe qđ loco spice celtice habet saliuncã ⁊ saliunca fm cõpositorẽ est spica celtica. sed fm Dias. ⁊ Pli. aliud est spica celtica. aliud est saliunca. Itẽ circa instãs in. c. de spica celtica est vt quidã dicunt saliunca. qđ mentiuntur. tñ hic spica celtica siue spica romana intelligitur.

¶ Meu. i. sistra vel sister .. nodi apud Aui. vocat mu. et ibi dr. nõ em̃ administratur de eo nisi radix eiꝰ ⁊ multiplicat in terra megdua. Sera. c. de meu: dicit habet radicẽ nõ subtilẽ cuius alique partes diuidunt in plures quarũ quedã sunt tortuose ⁊ quedã recte longe. hʒ odorem bonũ: ⁊ radix eiꝰ est o[illegible] administ[illegible]tur. postea iterum ait ex auctoritate Gal. ra[illegible] huius h[illegible]e est id in quo iuuamentum: similiter ait circa insta[illegible] sed lumen apothecariorum male lucens in predicta confectione exponit meu. i. semen aneti siluestris cuius falsa est opinio. sicut ostẽsum est per autores supradictos. preterea est cõsuetum ab aromatarijs quod meu sit radix et non semẽ vt dicit lumen male lucens.

¶ Sisilei. i. sisileos sileris montani. vt reperit apud Petrũ de crescentijs alij platociminũ vocãt. Napei [illegible]l napiũ est semen sinapis fm cõpositorẽ. circa instans in. ca. de sinapi dicit sinapis semẽ ponit in medicinis: ⁊ qñ inuenitur sinapis vel napeos semẽ intelligitur. Itẽ Simõ ianuẽsis inquit napion etiã vt dicit paulꝰ in. c. de cephalaca ⁊ in suo antidotario aureo exponit napiõ. i. semen sinapis: et sic moderni loco napei ponũt semen sinapis.

¶ Saxifragia fm cõpositorẽ tres hʒ species: quarũ vna habet folia silia pimpinelle sed maiora ⁊ hec est nota. minor vero dicit qđ est oculus xpi ⁊ sic est oculus xpi vel oculus consulis fm Mattheũ siluaticũ est filius ante patrem media dicitur qđ est [illegible]trahit. i. herba iudaica circa instans dicit saxi[illegible] dicitur: qr saxum frangit vinum radix ipsius solum in medicina competit.

¶ Alipta muscata. i. mixtura muscata quia recipit muscũ. Simon ianuensis dicit alipta est quedam confectio in antidotario Nicolai et quia muscum re[illegible] muscata dicitur. lumen male lucens in predicta [illegible]tione debere dicere alipte muscate: et dicit galie muscate qđ non est idem quia compositor ponit ambas descriptiones sicut infra apparebit.

¶ Iringus. aut irigion: aut nux agrestis. vt dicit Dias. ab alijs cadopanis dicitur ⁊ est species centũ capitũ: vt apparet apud Sera. n[illegible] se Sera. ait astariticon istud centũ capita est celestis coloris inferius dicitur iringi: sed cẽtũ capita alba est species spine: ⁊ sic est. ⁊ nõ est secacul vt q̃dã sinonima dicũt: opinant aliq̃ q iringus sit secacul: quod falsum est sicut ptʒ p Sera. q̃ de vtroqꝫ diuersa facit ca. Iringus aũt fm sententiã modernorũ est planta spinosa que in vijs ac pratis nascitur.

¶ Aristologia longa dicitur qr radicẽ habet longã: altera rotũda. similiter appellatur: qr radicẽ hʒ rotundã. Nicolaus cõpositor vult q in ista cõfectione ingrediatur aristologia. sed lumen male lucens habet aristologiam rotundam quod non est credendum.

¶ Fu. i. valeriane circa istãs dicit fu. de radice itelligit.

¶ Petroselini. s. semen petroselini domestici quod satis est notum Simonum fm cõpositorem ⁊ Simo. Januẽ. est petroselinũ agreste fm matheum siluaticũ in ca. de apio est petroselin[illegible] macedonicum: ⁊ si sic est quod petroselinũ agreste [illegible] petroselinum macedonicum. ego dico quod est olixatrum et compositor dicit alexandrum vel olixatrum. i. petrosilinum macedonicũ: ⁊ sic ponunt moder. ille vero qui de nouo scripsit intitulatus lumen apothecariorũ: sed apud ar[illegible]atarios est lumen male lucẽs. ipse em̃ hʒ loco simoni petrosilij qđ est falsum.

¶ Aurum coctum secundum Nicolaum est aurũ purũ et foliatum. Isido. ca. de auro dicit quod aurum ab aura dictum. i. a splendore quod repercusso aere plus fulgeat. vñ ⁊ Virg. discolor vnde aurũ. naturaliter em̃ est vt plus fulgeat ⁊ alijs metallis splendidius sit.

¶ Argentum merum. i. purum. ⁊ foliatũ fm cõpositorẽ. Isidorus in lib. de potu inquit merum dicimus: cum vinum purum est significans. nam merum dicimus quicquid sincerum vel purum est: sicut aquam meram nulli vtiqꝫ rei mixtã hinc et merenda dicta est: eo quod antiquitus id temporis pueris et operarijs tantum panis merus dabatur: aut q meridient eodem tempore. i. soli ac separatim: nõ vt in prandio aut in cena ad vnam mẽsam inde credimus etiam illud tempus: qđ post mediũ diem est: meridiem appellari: quod purum sit.

Adrianum. ℞. opij thebaici. ʒ. iij. xilocassie iusquiami albi. añ. ʒ. ij. ℈. ij. ⁊. ſ. leucopiperis euforbij. ana. ʒ. ij. gra. vj. ⁊ tertiã partem gra. vniꝰ se. apij sisileos añ. ʒ. j. ℈. ſ. gra. ij. folij origani dragaganti añ. ʒ. j. oppobalsami storacis calamite zinziberis zilobalsami petro. macedõici ciperi añ. ʒ. j. minꝰ gr. vj. maratri ℈. ij. gra. ij. spice cinamomi croci costi reupõtici. piretri acori dauci cretici anisi ana. ʒ. ſ. gra. vj. castorei. ʒ. ſ. serapini mirre rosarum cardamomi amomi semi. rute agrestis ameos añ. ℈. j. gra. iiij. alij addiderunt lilifagij. ʒ. j. mellis quod sufficit.

¶ Adrianum dictũ ab adriano romoranum imperatore: qui illud composuit non est in vsu: sed simplicia que sunt declaranda declarabo.

¶ Opij thebaici. i. illius regionis. et fit ex lacte papaueris nigri. reperit in multis alijs cõfectionibꝰ vbi dr opij thebaici: ⁊ hoc est qr nobilius est alijs et in illa regione non fit aliud opiũ: nisi de papauere nigro. Isi. a regibus egypti dr thebaicus. sed a thebis cadmi dr thebanus: ⁊ istud est fortius narcoticũ. vnde quando simpliciter ponitur narcoticũ forte vel aliud opium debent intelligi.

¶ Reuponticum fm Matth. silu. est herba siristra et est radix pontica multum similis reubarbaro: ulterius habet venulas distinctas vt reubarbarum: sed non tingit vt reubarbarum et dicitur reuponticum eo q in ponto insula reperitur: vel quia põticum habet saporem. ⁊ reu tantum est dicere quantum radix.

¶ Daucus creticus secũdum Simonem est semẽ daucie. i. pastinace ortensis. Mat. sil. in. c. elezar. i. daucus dicit q quando reperitur daucus simpliciter intelligitur pastinaca siluestris. i. dauci [illegible]asininus.

¶ Lilifagus. i. saluia. Mat. sil. in fine ca. de elifago dicit ⁊ di[illegible]t magi de saluia q ipsa putrefacta sub fimo generat auis quedã habẽs caudã serpentinã ⁊ albã merule similis: de cuius cinere si ponatur in lampade apparet q domus sit piena serpentibus.

Acaristum. ℞. costi galbani opij finicõ indi isopi. selini. añ. ʒ. j. spice nardi coralli croci xilobalsami cassiefi. calami aromatici reupontici mirre storacis calamite opoponacis. bdellij mollis. amoniaci olibani cicidis. spice celtice abrotani acori azari bractei. roris siriaci. squile. dãnidis. piretri anisi amomi psilij. ozimi dauci cretici leuistici: mara-

tri.miconis leucopipis melanopipis macropipis florū siriaci an̄.℈.ij.elepij.℈.j.℥.ʒ.
elebori nigri zinziberis an̄.℈.j.mellis.q.s.

¶ Acaristum sine munere interpretatur: ꝛ nō est in vsu sed simplicia que sunt declaranda declarabo.

¶ Olibanum fm̄ compositorem est thus masculum.

¶ Cicidō: vel cicidos: vel kikidos grece est galla. ꝛ sic reperit apud Dia. c. de cicidos. Gal. in. vij. simplici. dicit cicis. i. galla que quidem onfancina nominatur.

¶ Abrotanū fm̄ Diaſ. multi eradiā dicūt aut glitiatō: ꝛ sunt due spēs. s. masculū ꝛ femina. Arabes vocāt ipm̄ kaisim: sed nō keisim q: keisim est leuisticū. Hoc apud Aui. in. ij. cano. vocatur berengif. sed non recte.

¶ Bracteos. i. sauina: de qua Sera. in. c. de iunipero dicit sed sauina est, illa que dicit bracteos. et sic est. Pli. inquit sauina herba sabina brathi appellata a grecis duorū generū est: altera amarici similis folio est altera cupresso. quam quidam creticam cupressum dixerunt. Gale. in. vj. simpliciū inquit ab hei. id est sauina.

¶ Ros siriacus fm̄ cōpositorē est flos omni: sed rossiriacus est sumach. nā vide Diaſ. in ca. de origano inquit. si cum oleo cepullas ꝛ rossiriacus. Sera. vero in eodem ex verbo Diaſ. habet sumach: ꝛ sic est: verum est quod reperitur herba siriace: ꝛ secundum Mattheum silua. ꝛ compositorem ꝛ malua.

¶ Micon. i. semen papaueris fm̄ Gal. in. vij. simpl. Dia. de miconio. c. facit ꝛ est idem elempni. fm̄ cōpo. est enula apud Dia. vocatur ellenium.

Athanasia. i. imortalis. ℞. cinamomi cassie fistule an̄. ʒ. iij. gra. viij. croci squinanti storacis calamite fu. i. valeriane fileri. i. fileris mōtani betonice iusqami apij anisi dauci opij an̄. ʒ. j. ʒ. gr̄. iij. spice folij castorei mirre lapidis ematitis sanguinis draconis. coralorū rube. costi minute boliar. simphiti lēpnias assari. i. acori mandragore polij baccarū lauri meu: i. radicis macropiperis. i. leucopipis petrose. an̄. ʒ. ʒ. mellis quantum sufficit.

¶ Athanasia sicut inquit Nico. interpretatur immortalis. thanatos em̄ grece mors ꝛ a. i. sine quasi sine morte. hoc est quod sepius liberat hoiem ab extremis mortis. supraposita fuit alia descriptio que est de mēte Mesue q̄ vocat athanasia magna: ꝛ sic gn̄aliter fm̄ illā descriptionē faciūt: etiā ista descriptio fit in aliquib9 partibus sicut dictū fuit mihi. ꝛ sunt multi qui errauerunt in lempnias credētes q etiā esset aurū pigmentū qđ nō est. de quo. infra. Guil. placentinus habet vna aliam descriptionem in qua aliqua simplicia mutat ꝛ aliqua dimittit. athanasia etiam est quedam planta amara que a quibusdam athanacetum vocatur. ꝛ hec videtur fm̄ intentionem Nicolai esse species arthemisie.

¶ Lapis ematitis fm̄ [illegible]s. est sedenegi sine h. ꝛ est lapis sanguine9 cui9 color est siſis colori sanguinis ꝛ melior est ille q̄ cito frangit cōparatione alicuius [illegible]idis qui nō est sedenegi: hoc lapide pictores vtuntur.

¶ Sanguis draconis est succus plante. apud Serapi. describitur auctoritate Dia. qui vocat suderitis ꝛ istud nomen multis plantis attribuit sicut patet apud Dia. ca. de sideriti. Aui. dicit sanguinis draconis ꝛ est sceni ꝛ est succus rubeus notus.

¶ Mumia fm̄ Sera. sepulcrorū aloes ꝛ mirra ꝛ quod admiscetur eis ex humiditate corporis humani ꝛ descēdit de terris que dicunt acolonie. Aui. in. ij. ca. dicit mumia ipsa est in virtute picis ꝛ aspalti. inuenitur etiā mumia in sepulcris balsamatorū in quibus humor morsui cū aloes ꝛ mirrha resoluit: qbus ipsa corpa ꝯdiebantur vel vngebant. solebant em̄ antiqtus corpa balsamo mirrha ꝛ aloe cōdiri: vel inūgi. ꝛ adhuc fit apud paganos. ꝛ saracenos ꝛ circa babyloniā vbi ē copia balsami.

¶ Bolus armen9 est terra rubea q̄ de armenia venit apud Aui. vocatur lutum armenum ꝛ hoc est notum.

¶ Simphiton fm̄ Diaſ. est consolida maior aut anagalicum. Aui. vero ignorauit quid esset sicut s legis ca. de simphito apud Dia. cum ca. de sucuto apud Aui. vide bis q idem sunt si vero sucutum est simphitum mire q Aui. inquit q est semperuiua ꝛ dicit q est species seminis mandragore q male traductus est textus eius. naz sucutū in arabico est sinphitū. i. consolida: ꝛ hoc apud nostros rusticos dicitur anealco.

¶ Lempina fm̄ quedam sinonima est aurū pigmentuz rubeum. sed falsa est opinio. eorum: sed fm̄ veritatem est terra sigillata. ꝛ sic dictū fuit mihi q fuerunt quidaz facientes predictā confectionem qui posuerunt aurum pigmentū rubeum: quod nō conuenit si bene cōsideres virtutē eius ꝛ ipsius operationē. Dia. aut lennias frigis terra est ꝛ hec est, quā. A. vocat lutū sigillatū. i. terra sigillata. Simō. ianuē. dicit lennias quidā falso exposuerūt auri pigmentum rubeum ꝛ sic multi posuerunt in confectione athanasie scripte in antidotario vniuersali. sed lennias est terra sigillata. ꝛ illa est que in dicta cōfectione debet poni. ꝛ Gulielmus loco lennias habet auripigmentum: quod non conuenit vt dictum est supra.

Alcanchalon. ℞. corticum mirabolanoruz citrinorum [illegible]ebulor[illegible]n indoruz ana. ʒ. vij. seminis por[illegible]lace se. violarum seminis scariole an̄. ℥. ʒ. bellerici emplici an̄. ʒ. j. gra. vij. masticis. ʒ. ij. ℈. j. tamarindorum. ℥. iij. florū nimphe berberis been rubei reubarbari ana. ʒ. j. gra. iiij. medulle cassiefistule. ℥. iiij. sirupi violati quod sufficit dosis. ʒ. ij. mane cum tepida.

¶ Alcanchalon. id est nunciū. bonum nō est in vsu hꝫ simplicia que sunt declaranda declarabo.

¶ Nimphee. s. flos apud Dia. est nimpha ꝛ apud aliqs est veneris. i. papauer palustre siue vt latini alga palustris: et. in nenufar apud Sera. ꝛ nepita fm̄ cōpositoreꝫ est calamentuz montanum. de quo dictum est supra in diacalamento descriptione Mesue.

Anthamarō. ℞. aloes. ʒ. v. ꝛ. ʒ. gra. vj. cassie fistu. ʒ. j. gra. vj. ꝛ. ʒ. m[illegible]is. ℈. ij. gra. v. croci. ʒ. ʒ. assari. ℈. ij. gra. v. xilobalsami. ℈. j. gra. ij. ʒ. cinamomi. ℈. ij. gra. v. ireos. ʒ. j. barbe aar[illegible]ra guntee an̄. ℈. j. gra. ij. et. ʒ. agarici colloquintide nitri euforbij castorei ana. ℈. ij. gra. v. ellebori nigri. ʒ. v. petrosi. alexandri apij ana. ℈. ij. gra. v. coconidij. diagredij an̄. ℈. j. gra. v. mellis. q. s.

¶ Anthamaron. i. contra m[illegible]em: nō est in vsu declarabo tamen simplicia: que declaranda sunt.

¶ Aaron. i. pes vituli siue dragontea minor in ista confectione ambe ingrediūtur. s. maior ꝛ minor. Petrus de crescentijs dicit iarus qui alio nomine dicitur barba aaron vel pes vituli: ꝛ sic est.

¶ Dragontea fm̄ Diaſ. est colubrina vel viperina: sed fm̄ Mesue est lusiue serpentaria maior: siue colum draconum: ambe radices vsui medicine competunt ambe in ortis nascuntur.

¶ Nitrum secundum compositorem est sal indus secūdum Serapi. in. c. de baurac nitrum est afronitum siue spuma nitri. Dia. de niro. c. facit ꝛ dicit eligendum est le ue: ꝛ colorem rubeum habēs autem album ꝛc. est baurac armenum sicut dictum est.

¶ Alexandrum. i. olixatrum siue apium macedonicuꝫ siue smirnon: vt dicit Mat. sil. in c[illegible] apio estimatur q illud ca. de smirnō apud Dia. sit. c. de apio macedonico: siue sit alexandrum quod notum est.

¶ Cocognidium.i.semen camelee:vt dicit Dia. in capi. de camelea. Alexander capi. de idropisi ait. camelea vnde cocognidium colligitur et est lacticinium folij oliue habens similitudinem ⁊ sic est secundum veritatem q̄d cocognidium folia habet sicut folium oliue.⁊c. infra in hieralogodion de ipso iterum ostendam.

Antidotū emagogon. ℞. assari acori. amomi seminis atriplicis maratri.i.se.feniculi. añ.℈.j.gra.vj.anisi.℈.ij. aristologie lon. arthemi.cassiesi.añ.℈.ij. ⁊ gra. xiiij. centauree minoris.℈.ij.gra.vij.dauci cretici.i.seminis ℈.ij.ellebori nigi.℈.j.foliorū lauri.℈.j.ʒ.gr. iij.liquiritie.ʒ.j.℈.j.lupini.ʒ.ij.melantij.℈.ij. mirre.℈.ij.⁊ gra.xiiij.macedonici.℈.j.orobi i.herbi.℈.j.stipteris.℈.ij.piretri.℈.ij.gradu. xiiij.pipis nigri.ʒ.j.℈. ij. gra. vij.pulegij.℈. ij.⁊ gra.xiiij.peonie.℈.j.gra.vij.ciperi.℈.j.seminis rute.℈.ij.⁊ gra.xiiij. spice.i. nardi.℈. ij.⁊ gra.xiiij.betonice.℈.ij.squināti.℈.j.gra. xiiij.apij sauine añ.℈.j. xiloba[illegible]mi.i. ligni balsami.℈.j.⁊ gr.xiiij.zizīberis.℈.ij.gr.xiiij. gariofili.℈.ij.radicum caparis cimini añ.ʒ. j.mellis quod sufficit.

¶ Antidotū.i.cōtradatū emagogū.i.menstrualem sanguinē ducēs. Mat. silua. in litera emac inquit emac interpretatur sanguis. vnde emagogū quasi sang[illegible]nem educēs ab emac q̄d est sanguis et gois q̄d est flux⁹ ⁊ ob hoc dicitur emoragias vel emorosagia ⁊c. hoc antidotū apud nos nō est in vsu valde tñ reperit apud apothecarios. Papias dicit antidotū grece dicitur ex cōtrario datum contraria enim contrarijs curantur.

¶ Assarus.i.assara bachara. Dia. facit vnū.c. de assaro scripto solū cū vna litera.s.⁊ est asara bachara. aliū capitulū facit de assaro scriptū cū duabus s.⁊ illud apud quosdā est herba dicta prouinga a vulgo.

¶ Attriplex.i.semē ipsi⁹ q̄d apd̄ Dia. vocat andraphasis. Aui. de ipso duo cap̄la facit vnū d̄r crisolacāna: aliud q̄d d̄r cataf. s̄m inuentio[illegible]. andafaxis olus est de gñe duplici scʒ ortiuū [illegible]greste elixa sic comedunt sine dubio apud modernos cōputāt ipm de gñe oleris.i. ol⁹ iamenū quod est blitis. nam hec planta in ortis reperitur: cuius longitudo est duorū brachiorū a[illegible] pl⁹. semē eius est ad modū pastinace.⁊ dum est rece[illegible]ducatur sicut alia olera. ortulani papienses at[illegible]licem vocant ⁊ ab aliquibus dicitur bleta alba ⁊ idem est.

¶ Artemisia s̄m circa instans, est mater herbarū cuius folia magis cōpetunt vsui medicine q̄ radix. quidā experimentatores dixerunt. Si quis iter faciens eā secuʒ portauerit nō sentiet itineris laborē: fugat etiā demonia in domo posita. proh[illegible]t etiam mala medicamenta ⁊ auertit oculos malorum. hec est satis nota.

¶ Cassia fistula.i.cassia lignea, vt dicit compositor scias q̄ in tp̄e antiquo vocabāt cassiā ligneā cassiā fistulam: vt reperio apud Simonē ianuensem. ⁊ sic in ista confectione pro cassia fistula intelligitur cassia lignea.

¶ Centaurea minor est quā alij fel terre vocāt. Isi. in.c. de herbis aromaticis siue cōibus inquit, centaureā greci vocant quam a chirone centaureo fertur: ⁊ reperitur ipsa, in limosis: quia in locis humidis nascit. ⁊ ideo dicitur fel terre propter amaritudinem eius.

¶ Lupinus apud Auic. est granū cōpresse figure amari saporis percussum in medio ⁊ est faba egyptiaca, hic vero textus Auic. male traductus est. nam Gal. in li. de ali. dicit q̄ faba egyptiaca, nō est, lupinus vt putauerūt aliqui. ⁊ ibi fecit aliud, ca. de lupinis. faba, egytiaca accipitur aliquando p[illegible]pondere. lupinus vero est semē notum omnibus et saporis amari: vt Uergi. in geor. Tristesq̄ʒ lupini id est amari.

¶ Melancium.i.git siue malanchion. Dia. de melācio. c. facit. sed apud Sera. est nig[illegible]lla ⁊ si legis ca. de melancia apud Dia. cū ca. de nigella apud Serap. videbis q̄ idem sunt: species vero nigelle s̄m modernos sunt due vna habens semē citrinū cū odore prioris sed forma est vt est semen porri: ⁊ ista est illa que debet poni in ista cōfectione.

¶ Macedonicū s̄m Nicolaum est semen, alexādri siue apium macedonicum siue, olixatrum.

¶ Stipteris.i.alumē sed nō dicit quare alumē sit: sp̄es vero aluminis s̄m Dia. sunt multe. sed sp̄es sunt tres q̄ necessarie sunt in medicina: ⁊ sunt proprie alumē iamenum.i.scissum q̄d alumen de pluma a vulgo dicit: ⁊ est rotundū q̄d zuccarinū vocatur ⁊ est liquidū q̄d d̄r alumen de rocha siue ripparium. neq̄ʒ per id cognoui quale sit illud quod intelligi debet: sed s̄m Mat. silu. intelligitur de alumine scisso iamenum.

¶ Betonica secūdum Sera. est astarum. ⁊ id quod plurimum accipitur de, ea sunt folia. infra in sirupo de betonica melius ostendam.

Blanca. ℞. terebētine oppoponaci galbani assefetide serapini castorei amoniaci sulphuris bdellij aspalti antimonij storacis liquide carnis leonis dyagredij euforbij agarici interioris coillogntide ellebori nigri polipodij quercini tapsie piretri, squināti paucedani assari radciperi peonie bethonice camedreos polij amomi leuistici seminis rute sangui. draco. añ.ʒ.j. cinamomi gariofiloruʒ macis cardamomi anisi maratri balsami. añ.℈.j.⁊.ʒ.ambre. gra.v. mellis q̄d sufficit.

¶ Blanca dicta, est quia albos humores. scilicet flegmaticos purgat: non est in vsu sed, simplicia q̄ sunt declaranda declarabo.

¶ Terebentina v̄o est resina terebinthi arboris q̄ apud arabes vocat, glutē albotim siue glutē alimbat. Aui. in ij. cañ. vocat semē ei⁹ granū viride: ⁊ arbor d̄r nominari albotim. hec a multis dicitur larg[illegible]um.

¶ Antimoniū s̄m Auic. est substātia, plūbi mortui ⁊ ei⁹ virt⁹ est, similis virtuti, plūbi adusti: antimoniū vero est vena terre similis plūbo verū est q̄ antimoniū terit ⁊ nō fundit: plūbū vero fundit ⁊ nō teritur. ⁊ [illegible] in fracturis suis claritatē q̄ñ frangitur ⁊ illud est melius q̄d in fracturis non, habet aliquid ex terra nec sordis.

¶ Aspaltum s̄m Dias. est bitumen iudaicum aliud est aridum. aliud liquidum. Aui. vocat ips[illegible] bitumen iudaicum. sterc[illegible] demonis napta et bitumen iudaicum vnius generis sunt.

¶ Paucedanum s̄m Mat. silua. est cauda porcina: sed cauda porcina s̄m Simonē vocatur, a quibusdam milium solis. Gal. in. viij. simplicium farmacorum dicit q̄ administratur ex hac plant[illegible]st radix.

¶ Feniculus algul s̄m Mat. silua. est paucedanū. quidam [illegible]iculum agrestem vocant. Petrus de crescentijs inquit paucedanum est herba que alio nomine dicitur feniculus porcinus.

Benedicta simplex. ℞. turbit[illegible], esuli zucca. añ.ʒ.x. diagredij hermodactili rosarū añ.ʒ. v. gariofi. spice. zinziberis: croci saxifragie macropiperis.i.piperis. long. amomi selini spermatis saligēme galange macis carui: feniculi: sparagi: brusci: litospermatō: polipodij: cardamomi masticis: ameos: lapidis lincis añ.ʒ.j. mellis quod sufficit.

¶ Benedicta d̄r q̄r oibus a quib⁹ sumit benedicit. Sic

liber. de anglia in .c. de cura arctice fm magistros habet vnã aliã descriptionẽ q̃ eadẽ est: hec apd nos ẽ multũ in vsu. sz vere ego vidi de h[illegible] multas descriptiones q̃ differunt inter se ⁊ hoc aduenit errore trãslatoris: sz hec est optima de p̃dictis ex specieb⁹ bñdicte simplicis fiunt pillule que dicuntur de benedicta. de quibus infra in tractatu de pillulis.

¶ Esula fm circa instãs cortex radicis ei⁹ medicine cõpetit apud Mesue vocat alscebrã: ⁊ dr q̃ est spẽs lacticiniorũ ⁊ est solutiuũ rusticorũ reperit alia herba q̃ multũ sibi assimilatur sed nõ habet lac vt habet esula. ⁊ dr vers⁹.
Esula lactescit sine lacte linaria crescit.

¶ Diagredium fm vsum modernorum est scamonea p̃parata in pomo citonio.

¶ Hermodactil⁹ est dictũ grece hermetz digit⁹. Aui. i. ij. cañ. dicit digitus hermetis est flos hermodactili radix eius vsui medicine competit.

¶ Selini spermatis fm cõpositorẽ est semen apij. nã celinum grece est apium. ⁊ sic debes.

¶ Salgemma fm Mesue in cap. de specieb⁹ salis est sal sicut cristalus scindibilis: sal capadocius idem est.

¶ Brusc⁹ ex oib⁹ est not⁹. Mat. silua. ex autoritate Pauli dicit q̃ folia eius sunt similia folijs mirti cum extremitatibus spinosis facientibus plures stipites cuz fructu rubeo. sicut fructus cerasi semen ⁊ radix ipsius vsui medicine competunt.

¶ Litospermatõ. i. miliũ solis: vt dicit Simo. iañ. in ca. de litospermatõ grece est dicta lapideũ semẽ eo q̃ sit durũ vt lapis Giliber. de anglia loco ei⁹ hz granũ solis q̃ idez est. Auicẽ. in. ij. cañ. dicit. calab nõ est saxifragia: vt quidã dicũt error vero in hoc est q̃ reperitur in aliq̃bus descriptionib⁹ istius ↄfectionis in qua ingredit saxifragia litospermaton ⁊ miliũ solis q̃ nõ est credendũ: q̃ litospermaton est miliũ solis. Barthol. montagnana in suis cõsilijs. in cõsilio de cura p m[illegible]dicinalia inq̃t aq̃ sublimationis litospermatis [illegible] miliũ solis ⁊ sic est.

¶ Lapis lincis fm Nic. est lapis q̃ fit ex vrina lupi cerueri sunt autem alique descriptiones in quibus ingreditur lapis lincis ⁊ alique in q̃bus nõ q̃ forsan potuit contingere errore scribentium.

Confectio alipte muscate. ℞. laudani purissimi. ℥. iij. storacis calamite optime. ℥. j. ß. storacis rubee. ℥. j. ligni aloes optimi. ʒ. ij. ãbre ʒ. j. camphore. ℈. ß. musci. ℈. ß. aque rose q̃ sufficit. conficiantur sic in diebus canicularibus ponat storax calamita ⁊ storax rubea et laudanũ in [illegible] ad solẽ coopto cũ subtilissimo pãno ne puluis possit attingere. ⁊ cũ mollificata fuerint ad solẽ pone i mortario eneo ⁊ cõcalefacto fit cũ pistello suo ferreo calefacto fortiter semel ↄterant donec ad nigrũ deueniãt colorẽ: ⁊ postea puluerẽ adde ligni aloes simul f[illegible]iter tere ⁊ camphoraz similiter. postea contere multum in [illegible]bus ℥. aque rose. ⁊ de hac aqua madefac aliquãtulũ marmor prius bene ablutũ ⁊ calefactũ ad solem et accipe. ʒ. j. cũ tabula planissima de eadẽ aqua madefacta sup marmore diu agitetur donec ad subtilitatem vnici deueniat. hoc modo facias semper madefaciendo marmor ⁊ tabulam. ⁊ de hac aqua supradicta: ⁊ cum reposueris superasperge de illa aqua. valet enim vt superius diximus: accipe tabulam planissimã similiter ablutam ⁊ desiccatam ad solẽ. Et humecta marmor ⁊ tabulam de aqua rosa. in qua resolutus est muscus est interpone supradicta tandiu agitando donec ad subtilitatem vnici deueniãt ne semp adhereãt cũ supradicta aqua marmor ⁊ tabulã madefaciendo demũ duos fumiculos simil'r torque ⁊ predictã aquã in vase mundissimo ⁊ bñ obturabo vsui reserua.

¶ Confectio alipte muscate. i. mixture muscate dr q̃ recipit muscũ apud nos est in vsu tamen non multum.

¶ Laudanum dictum est ab ea herba vnde colligitur aqua in cipro laudã vocãt. fm Ser. ex auctoritate Dia. laudanum colligitur ex vna specie cussi. i. edere ⁊ forti⁹. ex laudano est illud quod est boni odoris coloris vergẽtis ad virorẽ sub molli tactu. ⁊ quãdo malaxatur adheret manibus ⁊ non est in eo sabulũ ⁊ nõ assimilat resine pini ⁊ fit in terris arabũ. Aui. laudat illud quod est pingue ponderosum ⁊ cabrosũ boni odoris quod ad citrinitatem declinat.

¶ Storax rubea fm compositorẽ est cõfita rubea apud eundem est coxumbrũ siue thus indeorũ: ⁊ sic est Coxũbrum vel stora[illegible] rubea. est t[illegible]iama ⁊ est fex storacis liq̃de non est stor[illegible] calamite v[illegible] dicunt quidam in hac possumus certific[illegible]i q̃ idez non sunt: q̃ Nico. in predicta confectione habet storacem calamitã ⁊ storacẽ rubeã. ⁊ dicit Nicola⁹ q̃ storax liquida rubea ⁊ calamite sunt gumme cuiusdam arboris.

¶ Dies caniculares sunt quadraginta: sicut ostensum fuit supra in confectione diacaridionis.

¶ Eneũ vas vel mortarium est: vas vel mortarium factum [illegible] de aramo vel ere. Matth. silua. in ca. de ere inquit faciunt ex ere vasa ad comedendum vel bibendũ ⁊ nocet eis multum ⁊ maxime illis qui assueuerunt hoc diu nam parati sunt tales incurrere elephantiam et cancrum ⁊ dolorẽ epatis et splenis et maxime comedentes in eis res acras et bibẽtes in illis vina dulcia: ⁊ qñ comeditur cibus qui stetit in eis die vna ⁊ nocte est peius multum et quando ponitur vas eneũ super pisces assatos calidos, fit venenum mortiferum ⁊c.

Cõfectio cuminate alexãdrine. ℞. cinamomi: cardamomi g[illegible]alãg. añ. ʒ. ij. gariofolij. i. malabatri. macis pip[illegible] añ. ʒ. j. cimi. ʒ. iiij. et aliquãtulũ spice cõfice cum zucc. ⁊ fiat.

¶ In partibus modiolani est multum in vsu.

D[illegible]margariton. ℞. gariof. cinamo. spice galang. ligni aloes liquiritie troc. diarodõ troc. dyani añ. ʒ. j. ß. nucis muscate. macis alipte muscate ⁊ est cõfectio supraposita zedoarie reubarbari storacis calamite añ. ʒ. j. margaritarũ pforatarũ ⁊ [illegible]grarũ zinziberis ossis de corde cerui rasure eboris. blacte bisantie añ. ʒ. ß. musci: ambre cardamomi leuistici seminis basilicõis. i. ozimi gariofo. añ. ℈. j. min⁹. g. ij. cãphore. vj. g. vj. mell'. rosa. q. s.

¶ Diamagaritõ dr a duob⁹ gñibus margaritarũ pforatarũ ⁊ nõ pforatarũ. Aui. in. iij. cañ. hz vnã aliã descriptionẽ q̃ eadẽ nõ sunt vex sunt q̃ faciũt fm descriptionẽ Nicolai ⁊ q̃dã faciũt fz descriptionẽ Auicẽ. sicut est intentio medicorum descriptio Aui. apparebit inferius.

¶ Trociscorũ diarodõ. i. de rosis descriptio ipsius reperit in antido. Mesue. sz ponere nõ debes in ista cõfectione q̃ ipse Nicolaus describit vnã aliã descriptionẽ que debet administrari in predicta confectione vt dicit ipse.

¶ Trociscorũ diani. i. de violis alb[illegible]t dicit Nicolaus. infra apparebit descriptio sua.

¶ Margaritarũ.i.lapis thic. Nicola⁹ in ista cõfectione habet margaritarũ perforatarꝝ ⁊ integrarũ.i.nõ perforatarũ ẜm Mat.silu.sunt artificiose ⁊ nõ perforate nãq₃ naturales.quidam vero mercator dixit mihi quod margarite perforate sunt naturales et reperiũtur in ostreis sic.tam perforate ꝙ̃ non vsui medicine cõpetunt et sunt proprie albe clare. Obscure vero non sunt ponende in medicina. Stephanus autem scripsit iulus pro iulo et est margarita.

¶ Blacte bizãtie sunt coopertoria ostracorũ marinorũ siliũm limacijs et sunt siles vngulis ⁊ ꝓpter id vocãtur vngula aromatica albe odorifere sunt meliores. Dia.vocat purpurã marinã.⁊ dr alij blactã bisantiã appellant eo ꝙ in bisantio primũ est inuẽta q̃ ideo blacta appellatur:eo qđ quasi blatula sanguinis.quidã vngulam sanguinis:quidam vngulam aromaticam vocant.

Diacameron. ℞.antofolij zinziberis añ.ʒ.v.℈.j.gra.xvj.cinamomi gariofilorũ añ.ʒ.iiij.℈.j.gra.xvj.carniũ dactilorũ tantũdem galãge spice nardi zedoarie costi piretri coralli al.⁊ rubei dragaganti reupõti.saliũce anacardi ossiũ dactilorũ.carpobalsami anisi baccarũ lauri seminis iuniperi añ.ʒ.j.℈.j.gra.viij.melanopiperis leucopipis macropipis añ.ʒ.j.℈.ij.gra.viij.limature auri ⁊ argenti ossis de corde cerui ana.℈.ij.⁊.ʃ.rasure eboris musci ana.℈.j.gra.viij.ambre.℈.ʃ.mellis.q.s.

¶ Diacameron dr qr hominẽ reducit de morte ad vitaʒ nõ est in vsu:ʒ simplicia que sunt declarãda declarabo.

¶ Saliunca ẜm cõpositorẽ est spica celtica.⁊ sic reperitur apud Matt.sil.in litera saliunce:sed ẜm Dia.⁊ Pli. aliud est saliunca. Dia.dicit saliunca genus herbe est q̃ radiculas et folia hʒ:flores siles viole spica celtica hʒ florẽ citrinũ:q̃ nõ ꝯuenit cũ colore viole verũ sicut dictũ fuit loco Saliunce celtica ponatur.

¶ Anthophali.i.gariofoli grossi.

¶ Amifructus ẜm Nicolaũ semen iuniperi seu fruct⁹. Auic.in.ij.cañ.dicit. Abel est fructus iuniperi silis zarur.hic textus Aui.est co[illegible]s.naʒ fructus iuniperi dr halharhar.⁊ Abel e[illegible]uina.sicut pʒ apud Sera.in c.proprio de sauina.nã Sera.maiorem auctoritatẽ hʒ in simplicibus ꝙ̃ Aui.

Diãthos. ℞.florũ rorismarini.ʒ.[illegible]ro.vio.ligritie añ.ʒ.vj.gariofoli.spice.i.spice nardi nucis musc.galãge cinamomi zinzib.zedoarie:macis ligni aloes.cardamomi.anisi.i.se.feniculi romani.aneti añ.℈.iiij.mellis.q.s.

¶ Hoc antidotũ apud nos est in vsu.dr aũt dianthos: qr fit ex florib⁹ rorismarini.q̃ libanotides nũcupatur.nã anthos apđ grecos est flos.inde alosantos.i.salis flos. Papias inq̃t anthos grece flos. Gilibert⁹ de anglia in li.vj.in ca.de dissenteria epatis calide siue frigide ⁊ humide inq̃t dianthos bezonis:ʒ nõ est idẽ.ibi idẽ.iterũ inq̃t diãthos vsualis:sed nõ est idẽ nec in vsu sunt. Anthos vero est flos rorismarini q̃ alio noie flos achilil dr vnde zuc.alchilil.i.de florib⁹ rorismarini.⁊ hec apđ Dia.libanotides:quã romani vocãt rozeni marinũ:⁊ est planta quã multi ponũt in sertis vel coronis.hʒ virgas multas nõ grossas flexibiles hũidas sup̱ quas sunt folia multa indẽsa subtilia lõga:quoꝝ color exteri⁹ est alb⁹ ⁊ interi⁹ viridis habẽtia odorẽ fortẽ cũ grauedine quadã. Circa instãs in.c.de roremarino ait.flores ⁊ folia ꝯpetũt vsui medicine flos aũt dr anthos.vñ fit electuariũ qđ dr diãtos.cũ aũt reperit̃. ℞. Anthos vel rorismarini debẽt poni flores.vnde foli[illegible] flores collecta aliquantulũ exiccata ad solem per annum seruantur:hec apud nos dicitur corona mortis seu montana.

Diasatirion. ℞.testiculorũ viridiũ:satiriõ baucie:secacul:nucis idice:pistaciarũ pinearum mũdatarꝝ añ.ʒ.xij.gariofoli:zinzibe.anisi:lingue auis:seminis eruce añ.ʒ.v.cinamomi:caudarũ stincorũ recẽtiũ:seminis bulbi añ.ʒ.ij.ʃ.musci gra.vij.cõfice sic in tantũ mellis dispumati qđ sufficit ponant̃ satirionis testiculi et baucie vnaquaq₃ per se bñ prius cõtrita:⁊ cũ spatula bene misceant̃ ⁊ bulliãt aliquãtulũ:deinde apponant̃ pinee ⁊ pistacee silr bene trite:⁊ cũ aliquãtulũ bullierunt ab igne deponant̃:⁊ puluis supradictarum specierum ibi ponendo admisceatur.ad vltimum vero muscũ cum aqua rosata apponatur et vsui reseruetur.

¶ Diasatirion aũt dr a satiriõis testiculis satiriasis grece latine dr erectio virge. Gilib.de anglia in ca.de gomorea hʒ vnã aliã descriptionẽ ⁊ idẽ est.supra est posita cõfectio testiculoꝝ vulpis siue satiriõis:⁊ ꝯfectio alia testiculoꝝ vulpis ⁊ hec est diasatiriõ quo nos vtimur magis ꝙ̃ isto.verũ est ꝙ sunt ex hoib⁹ q̃ faciũt ẜm illã suprapositã.⁊ q̃dã faciũt ẜm istã Nico.satiriõ aũt sũt testiculi vulpis q̃ satis noti sunt supra de ipsis meli⁹ ostẽdi.

¶ Baucia.i pastinaca maxime domestica Galie.in.vj. simpliciũ inquit lezar.i.pastinaca que oritur in campis minus ista pastinaca comeditur ꝙ̃ illa que seminatur in ortis sed est fortior ꝙ̃ ortulana in oibus rebus:sed ortulana comeditur plus:sed debilior ꝙ̃ siluestris.ideʒ in.viij.inquit.stafilinus.i.pastinaca domestica.

¶ Secacul.sigillũ sancte Marie.vt dictũ fuit in ꝯfectione diasatirion descriptione Mesue.

¶ Pistacia.i.fistici.ẜm cõpositorẽ.isti fructus feruntur de damasco. Isidorus pistacha dicuntur:quia habent odorem nardi pistici.

¶ Lingua auis.i.semen fraxini ⁊ nõ est lingua passerina vt quidã crediderunt.supra in alia descriptione de ipsa melius ostendi.

¶ Eruca semẽ est herbe que nota est. Dias.de ipsa facit duo ca.vnũ de domestica vbi inq̃t eruca multũ comesta vẽtrẽ stimulat.aliud de eruca agresti semine multi p sinapi vtũtur. Pli.ait eruce in ꝯdiẽdis obsonijs.i.salsamẽtis in q̃bus carnes ⁊ pisces intingũtur tanta suauitas est vt greci heuzomõ appellauerint idem in vno alio loco.tertiũ eruce semen optimũ egyptiũ athenienses napi appellauerunt alij tapsium alij saurion.

¶ Stinchus est animal satis notũ apud Auic.melius quod est in ipso est illud quod inde parte renum.

¶ Bulbus ẜm cõpositoreʒ est cepe. Mesue loco eius habet succi cepe humide.i.bulbi recẽtis.verum potest dici ꝙ omnis radix rotunda voc[illegible]ur cepe apud vero Pli.cepe ois radix rotunda simile vocatur bulbus nec p noia scio [illegible]d sit proprie bulbus.

Diaprunis. ℞.prunoꝝ damascenoꝝ virsidium nũero centũ ponant̃ in stãnato i tãtũ aque ꝙ bene cooperiantur ⁊ bulliãt donec dissolui videant̃:tũc ab igne deponãt̃:cũq₃ aliquãtulũ tepefacta fuerint ab aqua extrahantur:⁊ cribro sup̱ cacumẽ posito tãdiu in ipso cribro manib⁹ fricent̃ ꝙ nihil preter ossa ⁊ cortices ibi remaneat:in illa aqua i qua pruna decocta fuerint ponat̃.ʒ.ʃ.viola.⁊ iterum bulire permittat̃.⁊ fiat sirupus cũ.ij.li.

zuccari::in quo sirupo li.j.de pulpa prunoꝝ
ponat̃:⁊ ad spissitu[d]inē decoquat̃ incipiēte
quidē inspissari addat̃.℥.j.tamarindoꝝ et
℥.j.medulle cassie dissolute ⁊ colate cū supra
dicta decoctione prunoꝝ:memēto tñ ꝙ in
aq̄ prunoꝝ bulliat.℥.j.⁊.ʒ.violarū vt supra
dictū est:cū aqua ad spissitudinē decoctiōis
puenerit cū spatula,semp agitādo,harū spe-
cieꝝ puluerē supasperge q̄d.℞.sandali albi
et rubei spodij reubarbari cinamomi añ.ʒ.
iij.rosa.vio.seminis portulace.semis scario
le berberis succi liqritie dragagāti añ.ʒ.ij.se
minis citroli:⁊ est q̄dā species cucumeris:
melonis:⁊ cucurbite mūdate añ.ʒ.j.detur in
hora diei sine diagredio ad modū castanee
cū aqua frigida:et si laxatiuuz facere volue-
ris ponatur pro qualibet lib.j.ʒ.vij.diagre-
dij prius ꝙ̄ ab igne deponatur.

¶Diaprunis autē vel diamasce nō a prunis damasce-
nis dicitur ⁊ ipsum potes cōponere solutiuum ⁊ nō so-
lutiuū ⁊ vtrūqꝫ est in vsu. Gilibertus de anglia in ca.de
cura artetice ꝑm magistros inquit diapunis sed nō est
idē.pruna vero apud Diascoridē vocantur cicinela di-
cens ꝙ est arbor quā latini prunā vocant;nota est oib⁹
cuius fruct⁹ iocund⁹ est ⁊ molliens ventrē:sed cacosto-
macus est:verum illi⁹ qui in siria damasco nascitur est
aptior.Petrus de crescētijs:prunus est arbor nota:⁊ ei⁹
quidē diuersitates sunt:qr quedā est domestica quedaz
est siluestris ⁊ domestice quedā faciūt pruna alba que-
dam nigra quedam rubea.

¶Scariola ꝑm cōpositorē est endiuia vel lactuca agre
stis infra apparebit sirup⁹ de cicoria ⁊ ibi de generibus
ipsius faciā mētiōez.Nic.inq̄t detur omni hora diei sine
diagredio ad modū castanee cū aqua frigida/hoc est de
diapruni nō solutiuo:nā hoc antidotū pōt ꝯponi cū dia
gredio:⁊ sine diagredio vt.ś.dictum est.

Diaprassiuz.℞.prassij mundi viridis.ʒ.v.
ʒ.dragagāti.pinearū mūdatarū amig.pista
tiarū.i.fisticorū:carniū:dactiloꝝ ficuū.i.ca-
ricarū:passularū añ.ʒ.iij.ʒ.cinamomi gario
filo.nucis mus.macis ligni aloes galāge ze-
doarie zinzibe.spice.i.spice nardi.liquiritie.
reupōtici.Anacar.storacis calamite masti
cis mirre.galba.terebēti.irei.i.ireos si dice-
ret iari esset barba [a]arō seu dragūtea minor
aristologie rotūde.radicis caperis gētiane.
melanopiperis.i.piperis nigri.anisi.[fe]niculi
aneti.apij semis macedonici.saxifragie.añ.
ʒ.ij.hermodactiloꝝ origani.peucedani.squi
nāti cardamomi.leucopiperis.i.pipis albi.
carui.leuistici vicetosici añ.ʒ.j.ʒ.⁊ gr.ij.ʒ.bal
sami.⁊ pulegij.diptami.costi.piretri.sature
gie.basiliconis peonie macropipis.i.pipis
lōgi amomi.petroselini agrest.i.orobi.her-
bi.añ.ʒ.j.gra.ij.⁊ tertiā partē alteri⁹ xilobal
sami.cassie.corali.s.rubei.rasure eboris car-
poballsami.dauci.cretici.añ.ʒ.ʒ.musci.am-
bre ossis de corde ceruī.añ.gra.xiiij.mellis
q̄d sufficit.conficiat̃ sic.in lib.iiij.mellis dis-
pumati pone prassiū viride aliquātulū cra-
tusum ⁊ quartā partē pinee recētis cū resina
sua ⁊ de vino vetustissimo optimo.℥.iiij.et
bulliāt simul lento igne vsqꝫ ad ꝯsumptionē
caricarū ficuū pinguiū bñ purgatoꝝ intus ⁊
extra ⁊ de dactilis eodē mō purgatis ⁊ pas-
sis sine granulis suis.i.passularū que noia-
tur alchesimes sine arilis.i.sine granis et pi-
nee ⁊ amigdale.et pistatie.ista oia bene mū-
data pistent̃ tantū vnūquodqꝫ per se.⁊ post-
ea simul misceātur in mortario.et addat̃ ibi
terebētina:et simul pistentur:et cum predi-
cto melle calido in eodē mortario paulatim
posito distemperetur.⁊ postea addatur pul
uis supradi[c]tarum specierum ⁊ fiat.

¶Diaprassiū [dici]t ꝑm intēt[ion]ez cōpositoris dr a prassio
viridi:q̄d ibi p[on]it̃ plus ꝙ̄ de alijs.Giliber.de anglia in
ca.de strictura thoracis.i.pectoris.habet vnā aliam de
scriptionem que eadem est.

¶Prassium vero viride ꝑm ꝯpositorē est flos eris:seu vi
ride eris:nō aūt dr diaprassiū a marubio albo:sed dr dia
prassiū a prassio viridi q̄d est flos eris.Hoc antidotū nō
est valde in vsu.

¶V[in]cetoxicū.i.antifarmaticū ⁊ est q̄dā planta q̄ mul-
tū iuxta eleborū inuenit̃ quare putat̃ sibi cōtraria:ap-
pellat̃ aūt vincetoxicū eo q̄d cōtra toxicū est.cui⁹ radix
vsui medicine cōpetit.Nico.floren.in li.vij.in.c.de antra
ce.siue althoin inq̄t ⁊ ex dictis est cōsolida minor dicta
a quibusdā vincetoxicū ⁊ a nobis morella.⁊ a quibusdā
dicitur herba venti vel herba sancti laurentij:neqꝫ p id
Nico.cognouit ipsum.

¶Diptamū.idest pulegiū indū apud Aui.in scdo cano
nis vocat̃ mesca tremescir.Serapio autē de ipso loquit̃
in ca.de origano.Anto.muse inq̄t.herba diptami a gre-
cis dr arthemideo cret[ic]on.alij bubulcos.alij esfemerō.
alij eleaecotoros.alij do[...].alij eululiō.itali tussela
rustica.sithe emenipse.alij diptacos romani librū vene-
ris.nascit̃ aūt i insula crete.i mōte ida ꝑm intētionē An-
to.labrū veneris apd romanos est diptamū:sꝫ apd Pli.
lab[ru]m [v]eneris est/cimbaria seu vmbilicus veneris.

¶[Sa]t[ure]gia est herba q̄.apud nos nascitur in hortis:
cui⁹ folia sunt silia thimo:⁊ qñ est recens manducatur.
Plinius ait.timbra vero que sit cunilia hec apd nos hꝫ
vocabulū:⁊ aliud a saturegia dicta in cōdimentario ge
nere seritur mense februario ⁊c.

¶Petroselinū agreste ꝑm copositorē est sinoddū.circa
instās inq̄t.Petroselinū est [du]plex scꝫ domesticū ⁊ silue
stre:siluestre dr sinonū cui⁹ [se]mē vsui medicine cōpetit.

Diaolibanū.℞.castorei.opij.iusqami añ.
ʒ.iiij.cassiefistule.ʒ.ij.⁊.℈.ij.folij.i.malabatri
ponit̃ macis loco ei⁹ croci thurꝫ masculi añ.
ʒ.j.ʒ.reupōt.amomi añ.ʒ.j.℈.ij.mirre.ʒ.j.spi
ce piretri euforbij leucopip.añ.℈.ij.ʒ.peo-
nie stora.calamite.macro.añ.ʒ.j.mellis.q.s.

¶Diaolibanuz autē dicitur ab olibano q̄d ibi ponitur
hoc apud nos nō est valde in vsu rasis in lib.diuisionū
capitulo de medicinis stomachi habet vnā aliā descri-
ptionem sed non est eadem.

¶Olibanum autem est thus masculum.Dia.inquit
thus lachrimum est arboris:q̄d gr[e]ce libanus dicit̃.q̄d
autem de arabia/defertur cādidu[m] est;q̄d vero de indis
subrussum.sed vtrūqꝫ masculum dicit̃:⁊ est tertium ge-

nus minutū valde & ruffum de quo maxime fit.est ergo optimū thus qđ masculū dicit̃ subalbidū & rotundū et pingue naturaliter leue & fragile qđ ab igne cito accenditur odorē suauem copiose emittens Macer ait.i.censo sine thure.hoc satis est notum. Galenus in.vij.simpli.ait libanotriue.id est thus.

Diarodō abbatis. ℞.sandali albi et rubei an̄.ʒ.ij.ß.dragāti gūmi ar̃.spodij an̄.℈.ij.asari.i.asare baccare: spice masticis: cardomomi.croci.xiloaloes gariofoli galie muscate.anisi feniculi cinamomi.succi liquiritie reubarbari.seis basiliconis berberis scariole.portulace.malue lactuce papa.albi:semis citoni.citroli.i.citruli.melonis cucume.& cucur.an̄.℈.j.margari.ossis de corde cerui an̄.℈.ß.zuccari cādi.i.nabati rosarū an̄.℥.j.&.ʒ.ij.camph.gr̃.vij.musci gra.iij.ß.sirupi facti de aqua rosa.q.s.

¶Diarodon autē dicit̃ a rosis que recipiūtur ibi plusꝗ̄ de aliis speciebus.abb[illegible]is dicitur [illegible] abbate: qm̄ abbas de curia eū cōposuit.i. suprapositā [illegible]it vna alia descriptio que vocatur diarodon descriptione cōi & ambe sunt in vsu.sed quādo doctor simplr̃ ordinat diarodon abbatis de hoc intelligitur.

¶Galia muscata est quedā cōfectio que fit in trociscis et eius descriptiones sunt diuerse sm̄ diuersos autores. nam Mesue in tractatu de trociscis de galia loquitur & ibi ponit qualiter debet ipsa fieri: sed illa nō deb[illegible] administrari in receptis Nicolai.imo debet poni in suis receptis. Nicolaus compositor idem describit.& hec est illa que debet poni in suis receptis.

Diapenidiō. ℞.penidiarū.ʒ.xvj.ß.pinearū & amigdalarū mūdatarū.seis papaueris albi an̄.ʒ.iij.ß.&.℈.j. cinamomi.gariof.zizibe. succi ligritie dragaganti gūmi arab.amidi. seis citruli melonis cucume.& cucurbite purgatarū an̄.ʒ.j.ß.caph[illegible] tertiā partē vni℈. sirupi vio.qđ sufficit.cōficit̃ sic in vna lib.aq̃ bulliāt.iij.violarū donec aq̃ aliquātulū inficiat̃.i.tingat̃.postea colature addā[illegible] zuccari & bulliāt donec icipiat ispissar[illegible] addant̃ pinee & amigdale seia vnaq̄ꝙ per se bn̄ cōtusa cū spatula semp mouēdo addant̃ penidie subtilr̃ puluerizate: & cū liq̄facte fuerīt illud qđ supnatat [illegible] grossum cū cassia colādo in mortario iterū bn̄ terat̃.deinde camphora ammisceat̃.ad vltimū puluis supradictarū specierū cū supradicto sirupo semp agitando in mortario moueat̃ donec incorporetur & postea vsui reseruetur.

¶Diapenidion antē dicit̃ a penidiis que ibi intrāt plꝰ ꝗ̄ de aliis speciebus hoc antidotum apud nos non est valde in vsu.scias ergo ꝙ quādo doctor ordinat diapenidion de hoc intelligitur: quādo ꝟo ordinat penidios intelligitur de illis que fiūt ex zuccaro dissoluto i aqua aliquādo fiunt ex zuccaro dissoluto in decoctione ordei.& tunc illi penidij dicuntur penidij sihari.et isti debent poni in cōfectione diasiniconis de quo supra.

Diaciminū. ℞[illegible]cimini p diē i aceto ifusi et exiccati.ʒ.vij.&.℈.j. cinamomi.gariofi.an̄.ʒ.j.ß.zizibe.melanopipis. galāge. saturegie calamēti an̄.j.℈.ij.ameos leuistici an̄.ʒ.j.gr. xviij.macropipis.ʒ.j.nardi.i.spice nardi nucis muscate anisi an̄.j.ij.ß.mellis.q.s.

¶Diaciminū autē dicitur: eo qđ ibi plus ponitur de cimino ꝗ̄ de aliis speciebus. Giliber.de anglia in cap.de strictura thoracis.idest pectoris habet tres descriptiones: quarum prima est eadem huic: altera dicit diaciminum sed non est idem.altera dicit diasciminum preciosum sed idem non est. Rasis in nono almāsoris in ca.de his que cōfortant stomachum: & ciborum perficiunt digestionem.habet vnam aliam descriptionē.sed nō est eadem: in partibus vero nostris sunt ex hoibus qui faciūt hoc antidotū sm̄ Nico.& sunt ex hoibus qui faciūt sm̄ descriptionē Mesue qđ intitulatū est diaciminū bonū.

¶Saturegia herba est satis nota. Gili.loco eius habet timbre qđ idem est nā saturegia apud grecos dicit̃ timbra.vnde macer. Timbra solet grece dici saturegia latine & hec apud lombardos scegresola vocatur.

Diadragagātū frigidū. ℞. dragagāti albi ℥.ij.gūmi.arabici albi.℥.ij. Amili.ʒ.iiij.ligritie.ʒ.ij.semis citruli melonis cucumeris: & cucurbite an̄.ʒ.ij.penidiarū.℥.iij.cāphore.℈.ß.sirupi albi gal̃.qđ sufficit & fiat.

¶Diadragagātū autē dicitur a dragaganto qđ recipit hoc antidotum apud nos est multū in vsu sub nomine diadragagāti frigidi ad differētiā descripitonis que vocatur diadragātū calidū & hoc in Nico.nō repit̃ sed Gili.de ang.iij.c.de strictura thoracis.hꝫ diadragātū frigidum: quod idē est.idē habet diadragatū calidū de q̄ infra erit.smo.Nic.& Gil.hn̄t dragagāti albi.℥.ij.sumnē male lucens hꝫ diadragantū gūmi ar̃.an̄.℥.ij.&.ʒ.ij.qđ est falsuꝫ.nō dꝫ cōponi sm̄ ipm̄ idē errauit in dosi cāphore.

¶Dragagātū vero est gūmi qđ apđ Dias.vocat̃ draggātū & meliꝰ dragagātū est albū & tenue limpidū & lucidū & leue & mūdū. Pli.tragagantū est spine albe radice multū plāta apud medos.& caucasū nascit̃. Ga.in.viij. simpl̃.ait tragātū.i.dragagātū.h̄ satis est notū qđ nos fit antidotū i morsellis apđ venetos fit q̄si i modū trocis̃.

¶Sirupus albus. Gal̃.i.iulep q̄ solū fit ex aqua & zuccaro. Gili.loco eiꝰ hꝫ sirupi iulep.q̄tū sufficit.qđ idē est. Jo.Angli.in.c.de passionibus stomachi in quodā antidoto ait fiat electuariū cū sirupo qui vocat̃ iulep.

Diacastoreū. ℞.castorei: milabolanorū citri.an̄.ʒ.iij.minꝰ gra.xv.aloes.s.aloes succo. ʒ.j.ß.folij antimonij piret.ligritie dragagā. calami aromati.nitri.i.affroniti: galba.squināti.spice croci.cassie.i.cassie lignee: pipis albi nigri & lōgi.carpob[illegible]sami: xilobalsami. colo[illegible]nti.oppoponacis.reupōtici.serapini storacis. calami.zinzi.cinami an̄.ʒ.j.gariof. asse fetide mirre.euforbij an̄.ʒ.i.gr.xvij.stafisagr.dauci: maratri.i.feni.apij.sileris.i.siler montani: daupno cocti simoni.i.petrosilij agrestis petrosellini.i.seis petroselij domestici: storacis rubee petrolei: sanguīs dracōis: cardamomi maioris & mioris: thuris agarici: masticis: salis armoniaci: zedoarie anisi an̄.ʒ.j.gra.lx.saturegie.i.timbre ysopi: camedrei.i.camedreos: pulegij.origāi balsamite

i.mēte agstice:ozimi.i.ozimi:gariofilati:brā ce v:sine:diptami:seis rute.aristologie lōge & rotūde:aarō mabatpematicō:asari.saluie. rose.bdelij añ.gr.xvij.epithimi.polipodij. oppobalsami añ.gr.xix.Alipiados.cappa ris añ.gr.xj.anacardi.gētiane sauine corti cum mādra añ.gra.xj.absinthij paucedani añ.gra.vij.ireos gra.iij.& tertiam partem vnius grani mellis.q.s.

¶Diacastoreū autē dr a castoreo qđ recipit hoc antidotū apud nos nō est in vsu.Gilibert⁹ de anglia in cap. de paralesi hz vna; aliā descriptionē que eadē est: casto reū est quoddā aīal qđ castor appellatur:& istud aīal vi uit extra aquā & in aqua & nutritur ex piscib⁹ & cancris eligēdi sunt aūt ex his testiculi gemini pendētes ex vna radice inter⁹ habentes sicut mel & ipsi sunt sic⁹ cere in colore sanguinis coagulati & qui sunt in pelliculis suis granis odoris pingues & qñ separantur debēt mūdari ab ipsis pelliculis & sic poni in medicinis. Gulielmus placētinus inquit:castoreū est testiculus aīalis marini qđ bauera appellat adulterantur cū opio.

¶Dāpno cocti fm cōpositorē sunt bacce lauri.f.semē ipsius circa instās inqt lauri folia & semina vsui medici ne cōpetunt.Aui.in.ij.cañ.de ipso facit tria ca.vnū qđ incipit ō mes.aliū de granis lauri aliud de lauro.i.gar. quod satis est notum.

¶Petroleum fm modernorum sententiā est inter spēs bituminis iudaici seu aspalti.Aui.in.ij.cañ.inquit pe troleū albū note speciei ē & nigrū.ē calamētū picis baby lonice & reliqua.Bartholome⁹ mōtagnana in suis cō siliis,in ɔsilio de medicinis hñtibus cōe iuuamentū ad nocumenta stomachi visus & auditus inqt ē aūt oleum de napta oleum de petris factū.i.oleū petroleū.nos ve ro generaliter pro petroleo intelligimus oleū petroleū. quod satis est notum.

¶Barō.i.barba aaron.Diaf.de aaron facit capi.& inqt aaron quā siriaticā vocāt folia hz dragontee similia.sed maiora & non varia virgā hñs duorū palmorū & colorē purpureū atq3 semē croceū,coloris hz radicē albam simi lem dragontee:q cruda & cocta manducari potest. quia non est valde vestita:folia eius composita in sale man ducantur &c.hec estq3 moderni serpentariā minorem vocant seu dragonteā minorem seu pedem vituli.

¶Mambathematicon fm cōpositorē est succus cauli culi agrestis quidā mābathematicon vocant quod idē est circa instans ait structiū.i.caulicul⁹ agrestis:sz hic textus ē corruptus.nā structiū apud Dia.sunt radices rotunde & oblonge qbus lanarij vtūtur ad fumigandū lanas qđ fumigiū limpidat lanā.fm eundē cauliculus agrestis nascitur in locis maritimis & de[illegible]tis albidior et longior domestico & amarior.

¶Opobalsamū.i.lachrymū balsami cōponit ab opos qđ est succus & lachryma.Dia.in.c.de balsamo inqt.est enim arbor tenera & asp[illegible] oblōga stipitē hñs similem: iunco.arbor dr balsamus lignū xilobalsamū:semē car pobalsamū:succus opobalsamū. balsamus aū[illegible]pur⁹ fuerit tātā vim hz:vt si sol icāduerit sustineri in manu nō possit.& hic succus apud nos nō inuenitur: sz infra apparebunt olea que loco eius possunt administrari.

¶Alipiados secūdum compositorem est mezereon: et semen ipsi⁹ cocognidion vocatur:& non est laureola.vt quidam existimauerunt.hec planta apud Diaf.voca tur camelea aut cocognidion.idem in.c.de oleo catho lico inquit tolle herbe catholice.i.alipiados nam sine dubio alipiados apud grecos est herba catholica seu camela.verum sapientes dixerunt: quando inuenitur in quodam antidoto.vbi ingrediatur alipiados & coco gnidium:debet intelligi laureola et semē mezereon hec apud herbaticos dicitur herba oliuella:propter simili tudinem foliorum eius.

Diacatalicō.℞.folliculorū sene pulpe cas sie fistule.tamarindorum añ.℥.ij.reubarba ri.violarum polipodij añ.℥.j.liquiritie rase penidiorum cādi.quatuor seminū cōium frigi dorū mūdatorū añ.ʒ.ij.zuccari lib.ij.fiat.de coctio cum.ʒ.vj.seis feniculi &.℥.iiij.se.poli podij:recētis distenperetur cassia.et tama rindi coquantur lento igne ad spissitudinē tunc recipe pulueres harum rerū.& fiat ele ctuarium.cuius dosis ē.℥.ß.vsq3 ad.℥.j.cum aqua calida.

¶Istud electuarium apud nros doctores est multū in vsu maxime fm istā descriptionē: dicit aūt catholicon ab inuentore.descriptio vero quā scribit lume male lu cēs.nō dz fieri: q2 hodierni doctores non laudāt ipsam. Isidorus in lib.x.inquit catholic⁹.i.vniuersalis grecū eīn nomē est charus grecū nomē est sicut & charitas vñ & eucharistia sacrificium id est bona gratia. hoc potest accipi per diuersa nomina.

Diacostū.℞ anisi an[illegible]j.assari añ.ʒ.ij.Ɔ.ij. squinanti m[illegible]nopipi[illegible] mirre añ.ʒ.ij.ß.reu barbari croci aristologie lōge: & rotūde añ. ʒ.j.Ɔ.ij.costi.ʒ.j.ß. cinamomi cassie lignee añ.ʒ.j.Ɔ.j.mellis quod sufficit.

¶Diacoston aūt dr a costo.qđ recipit supra posita fuit alia descriptio q est de mēte Mesue q qñ eadē est.tñ dif fert.[illegible] sunt ex hoibus qui cōponunt ipm fm istā de scriptionem alij secundū illam.costum autem est radix amara que satis est nota.

Diairis de melle.℞.ireos.℥.j.pulegij yso pi liquiritie añ.ʒ.vj.dragaganti.amigdala rum amararum pinearum cinamomi zinzi beris: piperis añ.ʒ.iij.caricarum carnium dactilorum: passularum enucleatarum añ. ʒ.iij.ß.storacis rub[illegible] storacis calamite añ.ʒ. ij.Ɔ.j.mellis quod su[illegible]t.

¶Diairis aūt dicit a radice illa que ireos appellatur. Gilibert⁹ de anglia in capi.de strictura thoracis habet vnā [illegible] descriptionē que eadē est.Itē Aui.in.v.cañ.in tracta[illegible] ventre inferiore:& debilitate stomachi inqt medicame qđ dicit diaireos:sz idē nō est.descriptio fo luminis apothecariorū seu luminis male lucētis est fal sa.na3 quedā simplicia subtraxit dicit diai ris de melle ad differentiam descriptionis que fit de zuccaro: & eius modus est quod accipiatur zuccarū depuratū ac clari ficatū & coctū ad debitā co[illegible]ā:& qñ infrigidatū fuerit addatur puluis radicum ireos quantitas debita:& fiat cōfectio in morsellis & id vocatur diairis de zuccaro qđ magis in vsu venit q̄ diairis de melle.

¶Ireos vero secundum modernorum opinionem est radix lilij celestis.

¶Carice secundum cōpositorē sunt ficus pingues sic⁹ ce:idem habet Gilibertus:sed lumen male lucēs detra xit caricas carnes dactilorum passulas & alia multa.

¶Storax rubea: id est cozūbrium apud modernos est timiama seu fex storacis liqde storax cal[illegible]mite est satis nota.inuenit quedā descriptio vbi nō ingredit nisi sto rax rubea.In aliqb⁹ ingredit storax rubea & calamite. in descriptione Gililber.non habetur nisi storax rubea i.cozūbrū:sed secundū quosdā ambe debent poni.

Diacalamētū.℞.calamēti:pulegij mela nopiperis: siselei.i.sileris [illegible]tani:petrosel

lini añ.ʒ.iij.℈.ij.leuistici.ʒ.ſ.℈.j.ſeminis apij ℈.j.ameos:thimi aneti añ.℈.j.cinamomi:zinziberis añ.ʒ.ij.mellis.q.s.

¶ Diacalamētum dicitur a calamēto qḋ recipit ſupra poſita fuit vna alia deſcriptio que eſt de mente Meſue ⁊ ſecundū illam deſcriptionem a multis fit.⁊ apud quoſdam fit ſecundum iſtam deſcriptonem ⁊. hoc eſt ſecūdū voluntatem medicorum ac apothecariorum.

Diacodion. ℞.capita papa.nigrorum non nimis ſiccorum numero.xij.roſa.ʒ.ij.ſ.croci. acatie.liquiritie añ.ʒ.j.boliar.℥.ß.cinamomi.ſimphiti.ipoquiſtidos.balauſtie ana.ʒ. vnam mirtilorū.℥.j.coralli albi et rubei.ſumach.ſanguinis draconis lache.roris ſiriaci añ.℈.ij.ſe.portulace.ʒ.v.cōficiant ſic capita papauerū ponantur in tantū aque pluuialis ꝙ bene cooperiantur:et per tres dies ibi dimittantur et in ipſa aqua vſqȝ ad tertiam partē bulliāt:⁊ poſtea colent ⁊ in colatura lib.j.ſ.mellis mirtini addatur in tali melle ſupradicta ad admiſceant:confectio mellis mirtini talis eſt:in duabus libris mellis diſpumati ponatur lib.j.ſ.ſucci mirtini ⁊ coquatur ad ſucci conſumptionem et poſtea coletur.⁊ hoc erit mel mirtinum.

¶ Diacodion dr̄ a codia qḋ papauer nigrū interpretatur qḋ ibi intrat hoc apud nos nō eſt in vſu illa vero deſcriptio qua nos vtimur eſt de mēte Meſue quā ipſe vocat cōfectionē de iecur:⁊ ipſe docet ipſum fieri diuerſimode:qñqȝ fit ſimplex qñqȝ cōpoſitum:quādoqȝ fit cū melle qñqȝ fit cū roſ.qñqȝ fit cū penidijs:⁊ ſic de ſingulis.et ſic vide ſupra qḋ oſtendi ipſum cōponere ſeparatim ſm̄ diuerſitates compoſitionum.

¶ Simphitū.i.cōſolida maior ſeu anagalicū de quo ſupra in cōfectione dicta athanaſia.

¶ Roſſiriacus ſm̄ cōpoſitorē [illegible] os orni:ſm̄ vero Symonem ianuen.roſſiriacus [illegible]mach.vnde mirādū eſt ꝙ Nico.in iſto antido.habet ſumach ⁊ rorē ſiriacum.ergo idē nō ſunt:veritas aūt eſt ꝙ roſſiriacus eſt ſumach:ſȝ iſte textus eſt corruptus.debet eñ dicere herbe ſiriace q̄ eſt malua.Cōfectio mellis mirtini eius modi [illegible] ſcut docet Nico.in iſto antidoto.

Diapapauer. ℞.ſucci liquiritie dragagāti gūmi ar.penidij.añ.ʒ.x.amig.dulcium mūdatarū.ʒ.v.amidi.ſeminis citoniorū.portulace añ.ʒ.ij.ſ.ſeminis citruli cucurbite cucumeris.⁊ melonis.lactuce.malue añ.ʒ.j.ſ.fac puluerem tempora.cū ſirupo violato vel cū ſapa.detur añ prandium vel poſt.

¶ Diapapa.autem dr̄ a papauere albo.qḋ recipit.Gili.de angli.in.c.de cauſis tuſſis hȝ vnā aliā deſcriptionem q̄ eadē eſt Meſ.i diſticte de loch inq̄t.loch de papauere ⁊ ē diapapauer ſȝ apḋ apothecarios modernos aliḋ eſt loch de papauere aliud eſt diapapa.⁊ ſic fit loch de papauere de mente me.et diapapauer de mente Nicolai.

¶ Sapa.i.muſtū coctū vſqȝ ad cōſūptionē duarꝝ ptiū.et ꝑpterea dr̄ triplicatū ſeu dulcor:aliq̄n carenū.Iſido.i.c.de potu inq̄t carenū dr̄ eo qḋ feruēdo pte careat:tertia eñ pte muſti amiſſa qḋ remāſerit carenū eſt:cui ɔtra ſapa eſt q̄ feruēdo ad tertiam redacta deſcenderit.

Diaſene. ℞.ſene.ʒ.iij.cinamomi gariof.folij cardamomi galā macis ligni aloes piperis lōgi zinziberis zedoarie ſpice.i.ſpice nardi nucis muſ.ana.ʒ.iij.boragi.calamētū adde ⁊ cetera que melencoliam purgāt auellanarꝫ aſſatarꝫ nūero.l.ſete ɔbuſte.ʒ.ij.lapidis armeni.ʒ.j.lapidis lazuli.ʒ.iij.zucc.℥.v.mellis diſpu.q.s.

¶ Diaſene dr̄ a ſene qḋ ibi ponit pluſqȝ de alijs ſpēbus gili.de ang.i.c.de vitijs ſplenis hȝ eādē deſcriptionē hoc antidotū apḋ nos ē i vſu:ſȝ ego nō certificor ſi iſta dſcriptio ſit illa q̄ vtimur aut nō qr vidi fieri ſm̄ iſtā deſcriptionē ēt aliquos cōponentes ſm̄ aliā deſcriptionē de q̄ infra erit ſermo ⁊ credo qḋ vtraqȝ ſit de mente Nicolai.

¶ Sene vo ſm̄ Meſ.ē folicul⁹ plāte quā vocant partes ahal zemer ⁊ ei⁹ ort⁹ ē ſm̄ ſemitā orobi ⁊ inuenit ex eo domeſticū ⁊ ſilueſtre.Electio melior ps plāte ei⁹ ē foliculus:deinde folia.ſȝ tñ i eis eſt virt⁹ debilis valde:hic vo poſſum⁹ certificari qḋ intētio Meſ.ē qḋ ſene ſit folicul⁹ plāte:⁊ melior ps plāte ē folicul⁹ ⁊ in folijs ei⁹ eſt debilitas:⁊ ꝑꝑ id dico qḋ ꝑ ſenem intelligit folicul⁹ ⁊ nō folia eius vt faciunt quidam.

¶ Borago eſt herba ſatis nota.

¶ Cōpoſitor inq̄t boraginē ⁊ calamētū addūt q̄dā ⁊c.q̄ melācoliā purgāt i h̄ ſapiētes itellexerūt qḋ hec duo ⁊c. addūt i h̄ antidoto ꝑꝑ malitiā q̄ iuenit i lapide armeno ⁊ lazuli.qr in eo loti nō ponunt.imo hodierni doctores laudāt qḋ ambo debeāt lauari ⁊ eius lotionis modum oſtendi ſupra.

Diaſene alia. ℞.ſene.℥.iij.auellanarꝫ aſſatarꝫ nūero.l.ſerici cōbuſti.ʒ.ij.lapidis armeni.℥.j.lapidis lazuli.zuccari.℥.vj.cinamomi ℥.j.gariofolorꝫ:galange:piperis ſpice ſozimi id eſt ſeminis alfegemeniſcb ſiue baſilicon gariofilatū:zinziberis folij cardamomi croci zedoarie floris roris marini.macropiperis.añ.ʒ.ij.mellis qḋ ſufficit.cōficit ſic cum melle auellane bene puluerizate diſpumate mel ad ignē decoquit.deinde puluis ſpecierū admiſceat.⁊ fiat electuariū i bona forma.

¶ Diaſene vt dictū fuit dr̄ a ſene.qr pl⁹ de ſene ponit q̄ȝ de alijs ſpēb⁹.h̄ ātidotū dupl̄r ɔficit:nā ſūt ex hoib⁹ q̄ faciūt ipm̄ ſm̄ ꝑmā deſcriptionē:⁊ ſunt ex hoib⁹ q̄ faciunt ipm̄ ſm̄ iſtā deſcriptionē ſm̄ diuerſitates ꝓuinciarum.

¶ Sene aūt ē folicul⁹ plāte:vt dictū fuit ⁊ melior foliculus eſt:cui⁹ color trahit ad viriditatē ⁊ ſubnigredinem quādā ⁊ in quo eſt de amaritudine res modica cū ſtipticitate ⁊ q̄ eſt magis cōpletus.⁊ in q̄ ſunt ſemina ꝫampla cōpreſſa:ſubalbidus aūt non eſt bon⁹ ⁊ incōplet⁹ ſit r.⁊ meliora folia ſunt viridia ſubalbida.⁊ tenuia nō bona ⁊ antiquatū ex eo eſt ſine ſpirit[illegible] ſtipites ei⁹ ſūt inutiles.

Eſd[illegible] ℞.alipte muſcate.mirrhe.zuccari:foliorꝫ rute:ſemis apij:camedreos fenugreci.ana.ʒ.j.℈.j.⁊ gra.j.limature eboris pigami ſeminis lilifagi:balauſtie golene.añ.ʒ.j. ⁊ grana.vij.ſ.cinamomi.gariofilorum:capparis:pulegij:xilobalſami.ſpice.zedoarie lache roſe.abrotani.melanopiperis.petroſelini.oſſium dactilorum añ.℈.ij.ſ.⁊ grana. iiij.galange zinziberis croci hortenſis ana. cardi.liptodemonis mandragore.acorpeomethimi.iſopi.roris ſiriaci.baſiliconis

dauci feniculi.seminis altee ossiū.dactilorū
vini veteris optimi. an̄.ʒ.v.ꝛ.϶.j.ꝛ granū.j.
balsami croci oriētalis folij costi ꝛ gallie cas
sie fistule:mirab.oīꝫ nardi.celtide xiloaloes
calami aromatici:dragagāti coralli albi et
ru.confite rubee castorei opponacis bdellij
galbani aspalte terebentine tyriace masticis
adriani splenis pultri ventris merguli reu-
pōtici aristologie lōge assari hermodactilo-
rū meu ireꝫ piretri peucedani gentiane epi-
thimi violarū artemisie chimolee foliorum
citri laureole mēte malabatri qnqꝫ folij car-
pobalsami anisi amomi cimīose.ozimi pla-
tocimini:ruthe scꝫ hortēsis baccarum lauri
sanguinis draconis lapidis magnetis:lapi-
dis agapitis ossis de corde cerui:muscellini
petrolij.an̄.϶.j.ꝛ tertiā partē alteriꝰ cāphore
ambre margaritaꝝ pforataꝝ:blacte bisātie
sābuci storacis calamite sera.sulfuris viui ar
moniaci antimonij acatie betonice:caballi
marini ipoqstidos macis licij squinanti her
be ciriace floris oleādri.fumarubij sulfurate
absinthij alexandrini euforbij cardamomi
cardami aneti.seminis ameos git.leuistici se
minis citri leucopiperis nigelle vzi fur corti
cum nere mabathematicon.aqvitis.an̄.϶.5.
gra.ij.litargirij amid.opij thebaici radicis
iūci.calamēti iusqami.an̄.gra.vij.mell.q.s.

¶ Esdra aūt dr̄ qr̄ esdra pꝛpheta iuenit eam:vt dr̄ in babylonia gilibertus de anglia in.c.de variolis ꝛ morbilis habet vnam aliā descriptionē q̄ eadē est hoc antidotuꝫ videt̄ esse ad modū tyriace ꝛ sine dubio pōt ipse dici tyriaca.nā aui.in.v.can̄.inquit tyriaca esdre in cuiꝰ descriptione ingrediunt̄ multa simplicia que ingrediunt̄ hāc descriptionē verū in hac multa ingrediunt̄.hoc antidotum apud nos in vsu nō est verū quedā simplicia si deus voluerit breuiter declarabo.

¶ Alipta muscata vel mixtura.i.confectio que in modū trocisci reducitur.cuius descriptio supra posita fuit.

¶ Limature eboris.i.limatura ossis vl' dētis elephātis. Isi.in ca.de bestijs inqt.elephantem greci magnitudine corporis vocatū putāt q̄ꝺ formā mōtis p̄ferat.grece em̄ mons elepho dr̄.apud indos aūt a voce barro vocat̄.vn̄ et vox eiꝰ barritus dr̄.ꝛ dētes eiꝰ ebur:inde ebur.i.dens elephātis limature ebo[ris] i.rasure dētis elephātis.

¶ Pigamū s̄m cōpositorē est rutha agrion.i.agrestis. gal'.in.viij.simpl'.inquit pigamū.i.rutha siluestri[s]. Macer in.c.de rutha describit diapigamū.i.electuarium de rutha ꝛ dia.in eodem cap.describit diaspoliticon.quod idem est de quo infra.

¶ Lilifagus.i.saluia.

¶ Golene s̄m circa instās est origanū q̄ꝺ exsiccatis folijs cū floribus abiectis stipitibꝰ in medicinis ponitur. Petrꝰ de crescentijs.origanū alio nomine dicit̄ golena. cuius duplex est maneries.s.origanū agreste q̄ꝺ latiora hꝫ folia ꝛ fortius operat̄ ꝛ est domesticū q̄ꝺ in hortis reperitur.ꝛ minora habet folia:ꝛ operat̄ suauiter quod in medicinis ponitur.colligitur aūt tempore productiōis florū:in vmbra suspēdit̄ ꝛ siccat̄.folia cū floribus debēt in medicinis poni abiectis stipitibus p̄ annū seruatur hoc apud lōbardos cornabolia vulgo dicitur.

¶ Petroselinū domesticū quod notū est.Isido.in cap.de olerībꝰ inquit.Petroselinum vocatū q̄ꝺ sit simile apio: nascatur in petris montibusq̄ preruptis quod nos petrapium dicere possumus.

¶ Crocus hortēsis.i.hortulanus seu infectiuus eo q̄ꝺ de ipso tingitur siricum:et est flos cartami.cuius semen gineo dicit grecus.hoc apud dias.vocat̄ cinicū:ꝛ de eo dictum est supra.

¶ Liptodemonis s̄m cōpositorē est lapis niger qui de indis venit quidā vocāt ip̄m lapidē demonis.ꝛ hic est lapis qui inuenitur prout aspaltū.ꝛ quidā putauerunt esse idē:sed nō recte.Nico.florē.in sermone.vij.in cap.de curatione hernie s.ue ramicis hꝫ glutinis litodemonū: et inquit quod litodemonum.i.cum quo lapides ꝛ vrcei conglutinantur.

¶ Rossiriacus s̄m cōpositorē est flos orni de quo abūde supra diximus.

¶ Nardus.i.spica nardi seu aromatica apud Auicen. dicitur spica auium.

¶ Celtica.i.neridem seu spica romana et ambe debent hic poni.

¶ Confita rubea s̄m cōpositorem est storax rubea scd̄m quosdā est laudanū.non est aūt storax calamite:vt q̄dā dixerūt:nā infra iterum ponit̄ storax calamite.moderni vero opinant̄ esse corumbrū.i.fecem storacis liquide:et est thus iudeorū [qo]m iudei vtuntur ad fumigium in synagogis suis.h[in]c timiam[a d]icere possumus.

¶ Tyriaca dr̄ [a ty]ro serpēte[.q]uidā dicūt q̄ꝺ est tyriaca Gal'.alij dicūt q̄ꝺ p̄ tyriacā intelligit̄ vinū rubeū coctum cū castoreo.Splen pultri nō determinat̄ ab auctoribus cuius cōplexionis sit splen pultri.tn̄ effectus eius manifestat quod sit de massa sanguinea.alij dicūt ꝙ est splen. sed nō recte.sed nostri doctores opinātur ꝙ sit quedam superfluitas cerebri pulli equini que in tempore sue natiuit[ati]s per motū suū per nares emittitur.ꝛ nisi statim ab aliquo recipiatur mater pulli eā absorbet.soli exponitur ꝛ siccatur ꝛ reseruetur ꝛ quāto magis exsiccatur tanto est melior.A.in tyriaca esdre loco eiꝰ habet epatis almelichi q̄ꝺ reperio apud gentilē esse epar pulli equi idē in.iij.can̄.in fen.xv.in ca.de curationibus splenis inquit.sumatur splen asini siluestris:et splen equi.Symō ianuēsis in ca.quebenomolet:inquit quebenomolet vel quebelecmelet:in decimo practice:alia in confectione esdre quā azere vocat eo loco apud auic.est almelichi.et in pātegini est epar pulli equi:sed in antidotario ilium splē pulli equi habetur [St]ephanus.et sic est ꝙ epar almelichi ꝛ splē pultri et ep[ar pu]lli equi idem sunt.

¶ Mergulus s̄m multos est a[ui]s q̄ vulgari nomine vocat̄ mergonus in aquis habitat ꝛ eiꝰ color vergit ad nigredinē ꝛ omnibus satis notū est.Rasis in lib.afforismorū in [li]b.i[j] in ca.de dictis medicinis ꝛ cibarijs inquit. Altr[.]i[.me]rlus auis nescio autem an sit idem tu considera.

¶ Chimolea s̄m cōpositorē est terra sarda siue Ispana. quida terrā argentariā vocāt.Gilibertus ibidē ait:chimolea.i.terra alba Jo.serap.in ca.de mulieribus qual'r significetur ꝙ ipse sint pregnantes inquit chimolea est marmor inuentum in luto v[iri]di.Idem in suis simplicibus in ca.de chimolea inquit ꝙ sunt eius due spēs vna est alba olida alia est purpurea velut vnctuosa.que qn̄ tangitur adheret digitis.ꝛ est melior alijs hec apud dia. vocatur gicimolia cuius alia est alba atq̄ densa.alia purpurea:ꝛ quasi pinguis apud Auic.vocatur lutum chimolee.quidā falso putauerunt esse terrā sigillatā q̄ꝺ non creditur.

¶ Laureola s̄m circa instās est cocognidiū semē eiꝰ.hic textus est falsus.nā laureola apud Serap.inter species lauri describit̄ et cocognidiū apud diascoridē vocat̄ camelea que alio nomine dicitur mezereon.vnde per hoc dico ꝙ laureola nō est semē cocognidiū imo cocognidiū est semen camelee seu mamereon.

¶ Platocimiū scd̄m cōpositorē est siler ergo est siler mōtanū nā platacimiū est dictū latū cimiuꝫ.q̄ꝺ est sisileos. preterea gilibertus ibidem ait.Platocimini id est sileris montani.

¶ Lapis magnes s̄m dia.gignit̄ atq̄ inuenit̄ circa littꝰ

oceani.apud ragodicas ꝛ in india ab inuētore sic vocatus.est aūt colore ferrugineus magis hn̄s virtutes ꝛ velut spiritū in attrahēdo ferrū.hūc lapidē qdā probandi cā maioris virorū.Papias ait.magnes lapis indic⁹.ab inuētore eiusdē nois.dict⁹ cui tāta vis est vt ferrū ad se trahat ꝙ si iuxta eū adamas posit⁹ fuerit mox remittit.

¶ Lapis agapis fm cōpositorē est lapis agarista.qdā falso putauerūt esse lapidē iudaicū fm Dia.est lapis potentias habens maximas sed qui colorē habet similem pelli leonis vꝫ ad morsum scorpionis.

¶ Muscellinū.i.oleū muscelinū qd ex musco ꝛ aliis speciebus fit cuius descriptio infra apparebit.quidā falso oleū balaninū putauerūt:sed nō recte.nā muscelinū dr a musco ꝛ balaninū a granis been.

¶ Petroleū.i.oleū petroleū qd a modernis dr esse napta seu spēs ꝛ ab aliquib⁹ dr sterc⁹ demonis.Mesue in distinctiōe de oleis in confectione olei philosophorū inqt est aūt ei⁹ aliud qd fit a natura ꝛ perfert aliud minera.aliū mare ꝛ est loc⁹ manatiōis ei⁹ in insulis ꝛ scopulis maris:ꝛ vocat napta:cui⁹ tres modi sunt.est eīm quod dā subalbidū:et qddā subrubeū tenue:ꝛ aliud grossum subnigrū subalbidū vero est meli⁹ aliis.subrubeum est post illud:aliud vero postea.

¶ Caballi marini fm cōpositorē sunt pisces habentes collū ꝛ caput ꝛ rostrū ad modū equi:caudā ad modū lacerte reuolutam super dorsum ꝛ isti sunt pisces qui in mari inueniunt dicti vulgari noie caballi:eo ꝙ caput habēt simile caballi capiti:ꝛ pedes simili modo.

¶ Liciū fm eūdē est succus de florib⁹ caprifolii vel oculus lucidus ergo est succus matris silue que apud nos iuxta hortos inuenit.infra in pupillis lucis minoribus ostēdam melius.

¶ Herba siriaca fm eūdē:ꝛ Mattheū siluaticū est malua.Gilibert⁹ ibidē ait.herbe siriace.i.malue si vero dicerem roris siriaci non esset idem.nam rossiriacus est sumach.et herba siriaca est malua:ꝛ ambo reperiuntur in hac compositione.

¶ Flos oleādri.i.nerion siue rododēdron ꝛ est planta venenosa:cui⁹ folia sunt silia amigdale:sed maiora ꝛ pinguiora:ꝛ flores rodon.i.rose similes semē est patēs sicut cornu veluti lanā de intus habēs similē iacinto scꝫ herba est illi oblōga ꝛ angusta falsa nascit in locis aquosis et maxime in maritimis hec apd qsdā lādrū vocat Dia.Sulfuracha fm qsdā est herba q̄ odorē hꝫ sulfuris ꝛ dr ꝙ est spēs trifolii.Symō Januēsis ait.dens equinus a qbusdā vocat sulfuracha.nata iuxta fluuios nascēs fm do Mattheū siluaticū dēs caballin⁹ vel dens equin⁹ est cassilago siue iusquiam⁹.nā sine dubio dēs equinus dr a multis iusquiam⁹:ꝛ est plāta q̄ nascit multū iuxta fluuios et in sterqlinis locis ꝛ est quā papiēses herbam pinnlam vocant.

¶ Cardam⁹.i.nasturtiū ꝛ est nomē grecū.Gilbert⁹ ibidem ait.cardamū.i.nasturtiū.scꝫ ei⁹ semē.miror ꝙ galienus in.vii.simpliciū dicat cardamus.i.crocus ortulanus.ꝛ est ex herbis spinosis.qd falsum est.nā cardamus est nasturtium:preterea idē in.vii.dicit cardamus.i.nasturtiū credo tn̄ ꝙ hoc accederit errore scriptoris.nā dꝫ dicere cardamus.i.crocus hortulan⁹.Dia.de cardamo duo facit ca.nā ei⁹ species sunt multe.est eīm.cardamus domesticus dictū nasturtiū ꝛ est cardam⁹ aquaticus dictus senation seu crisonū.ꝛ sic de singulis.

¶ Git.i.melantium siue melanchion.ꝛ apud modernos est nigella nigra q̄ apud Dia.vocat melātiū.multi falsi apothecarii loco git vtuntur illo semine qd in bladis inuenit qd a multis gitono vulgariter dr.sed non recte nā git que in medicina efficaciā habet est semē minutum sile semini porri cū odore iocūdo:hoc semē inuentū fuit ab hodiernis.ꝛ apud nos vltra padum in terra noīata pinarolli inuenit ꝛ vocāt rochetam.eadēꝫ tpe vtebatur nigella.q̄ colorē citrinū habebat ac triangulatū cū odore priori.vn̄ sapiētes volūt ꝙ per git intelligat nigella nigra ꝛ per nigellā intelligatur nigella citrina ꝛ que hodie ambe note sunt.

¶ Vzifur fm gilibertū ibidē est miniū:sꝫ puto falsū nec sinopodia vt qdā dicūt imo vzifur verū est cinabriū.Symon ianuensis inqt vzifur siue vzifur qd cūqꝫ dicas corruptū est nā arabice zengifur dicūt ꝛ est cinabriū.Bulcasim in tractatu primo.inqt modus faciēdi zengifur:ꝛ est cinapriū ergo vzifur est cinapriū ꝛ nō minium nec est sanguis draconis.vt quidam crediderunt.

¶ Cortex nere fm cōpositorē est cortex cerasi agrestis.ꝛ ei⁹ semē a multis modernis machaleb dr.Jo.archulan⁹ in ca.de signis lapidis renū inquit.nere.i.cerasorū siluestriū.sed plateanus inquit ꝙ est arbor in apulia inuenitur producēs fructū ad modū bacharū lauri:qua vtuntur saracenī ad faciēdū tincturā:si sic est cerasa agrestis nō sunt nere ꝛ pro certo idē nō est quia Matt.silua.in.c.de machaleb inqt machaleb est medulla fructus cerasi domestici vel siluestris:ꝛ est in veritate medulla cerasi siluestris cuiusdam qua mulieres arabū vtunt in oleo vngunt capillos suos et alio nomine vocat nere ꝛ est arbor cerasi siluestr apud nos defert machaleb ex ianua cuius magnitudo non est vt dicit platearius.

¶ Mabathematicon fm cōpositorē est succus caulium agrestiū ꝛ sic credo esse verū fm circa instās est structū: quod non est ꝛ vide de ipso supra qr meli⁹ ostēsum fuit.

Electuariū ducis.℞.anisi.ʒ.ii.gr.xv.liqritie masticis añ.℈.ii.gr.v.camedreos zinziberis cinamomi galange maratri.i.feniculi carui añ ℈.i.gr.xv.calamēti piretri piperis albi:ꝛ longi ciperi:sqnāti.dauci:irei.i.ireos amomi folii assari añ.℈.i.spice croci gūmi arabici.dragagāti.seis aneti calami aromatici.cubebe cardamomi.carpobalsami:leuistici.alexādri:iuniperi:sileris mōtani:pētafilō:seminis sparagii reubarbari vztice reupōtici:nucis miristice ligni aloes.basilicōis milifolis.saxifragie:citri seis citrñ:ameos radicū sparagi:melonis.cucumeris:ꝛ cucurbite:scariole:et petroselini beē.albi ꝛ rubei:storacis calamite añ.gra.xv.penidiorū.℥.ʒ.et.℈.ii.ʒ.mellis.q.s.

¶ Istud electuariū nō est in vsu:fm intētionē cōpositoris dr ducis ab abbate de curia qui illud composuit ad opus regii ducis filii roberti guiscardi.

Electuariū pliris arcoticō.℞.cinamomi:gariofolorū ligni aloes galāge spice nucis muscate:zinziberꝫ.spodii sqnāti:cipi rosarū rubearū violarū añ.ʒ.i.ꝛ gra.xv.folii liqritie masticis storacis.calamite sansuci balsamite.basiliconis.cardamomi.macropipis.mirtilorum corticū citri.añ.℈.i.ꝛ gra.v.gēmarū been albi ꝛ rubei.corali albi ꝛ rubei.sete combuste añ.℈.i.gra.ii.ʒ.musci gra.vii.ʒ.caphore gra.v.sirupi rosati qd sufficit.

¶ Istud electuarium non est in vsu dicitur aūt pliris.i.copleta medicina.arcoticon principiū interpretat.valet tristibus.melancolicis.Gilibert⁹ de anglia in.c.de differētia intestinali vel epatica habet vnam aliā descriptionem que eadē est huic.

¶ Sansucus fm Dia.a siculis amaracus nominatur.itē apud eundē cētaurea minor ab aliqb⁹ amarac⁹ vocat qd falsum est:nā amaracus si est sansuc⁹.nō est cētaurea.ppterea fm modernorū opinionē gñalr tenet ꝙ amarac⁹ sit alacoē siue vehuen.nā Aui.in.v.cañ.in descriptione tertia tro.alindacaron ingredientiū in tyriaca magna.inqt amaracus.i.ala coē alba ergo amarac⁹

est matricaria. que apud Auicē. in .ii. cano. vocatur vehuen. et est herba que apud lombardos crispula vocatur: sed sansucus est vera [illegible]iorana.

¶ Balsamita sm cōpositore est menta aquatica q̄ alio nomine sinsibriū vocatur. verū sinsibriū apud Auicē. in ij. cano. vocatur nemē. sed nō recte. q: nemen est serpillū balsamita vero est menta que odorē parū balsami reddit. ⁊ est herba que apud nos iuxta aquas inuenitur.

¶ Sēme sm nostrorum doctorum sniam sunt lapides p̄ciosi quas Mes. in electuario de gēmis nā electuariū de gēmis dr̄ ꝓpter lapides preciosos qui ipsum ingrediūtur. et vocantur a multis fragmēta cordialia. ⁊ sunt proprie zaphiri hiacinti sardini granate ⁊ smaragdi ⁊ istos qn q; lapides meo tempore vidi in ipso electuario ponere: quidam dicunt q per gēmas intelligūtur extremitates been albi ⁊ rubei: sed prima opinio est melior. Constantinus in viatico in ca. de lachrymis oculorū inquit gēmarū nō perforatarū. ego existimo qd sm ipm debēt esse margarite siue perle: verū est qd margarite sunt laudate in isto electuario sz magis laudāt illi lapides p̄ciosi.

¶ Sirupus rosatus fit ex aqua infusionis rosarum et zucca. vt docet cōpositor. idē docet Mes. opz aūt si hāc cōfectionē facere volueris sm intentionē compositoris: qd accipiat infusio rosarū de qua fit sirupus rosatus: et hec infusio clarificetur ⁊ coquatur zuccaruz sm artē. et quando coctū fuerit adde species supradictarū rerū: et fiat electuariū in morsellis quod satis est notum.

Electuariū de succo rosarū. ℞. zuccari: succi rosarū añ. li. j. et. ℥. iiij. sandali albi rubei et citrini. i. mahazari añ. ʒ. vj. spodij. ʒ. iij. diagredij. i. scamonee cocte in citonio. ʒ. xij. camphore. ℈. j. tempera ad modum electuarij cū sirupo facto de predicto zuccaro ⁊ succo rosarum: et fiat electuarium.

¶ Istud electuariū est in vsu. dr aūt electuariū de succo rosarū ab eodē succo qd recipit. Gilibertus de anglia in ca. de cura arthetice: sm modernos hz vnā aliā descriptionē que idē est. Petrus de crescētijs in ca. de rosaria: habet mel rosatū electuariū de succo rosarū. sirupū rosatum ⁊ oleū rosatū. que oia sunt ex autoritate Nicolai supra est positū electuariū rosatū. qd etiā est in vsu sub noie electuarij rosati Mes. ⁊ istud est in vsu sub noie electuarij de succo rosarum qd satis est notum.

Electuariū diaisopū. ℞. isopi ireos thimi melanopiperis. i. piperis nigri añ. ʒ. xx. gliconi. timbre. pigami. cimini. añ. ʒ. xx. carniū dactilorum caricarum pinguiū. passularum enucleatarū maratri. i. feniculi. añ. ʒ. x. ziziberis. anisi. carui. leuistici. añ. ʒ. v. mellis quod sufficit.

¶ Istud electuariū nō est multum in vsu. Gilber. de anglia in ca. de causis tussi[illegible] hz vnā aliā descriptionē que eadē est. isopus aūt est herba satis nota. ⁊ hic est isopus sicca. isopus vo humida est pinguedo seu sordi[illegible]s lanarū ouiū. Auic. in. ij. cañ. de ytraq; ca. facit. circa instās inquit isopus herba est satis cōis virtutē habēt folia ⁊ flores. nō aūt radix: in estate cū flores pducit colligitur in vmbroso loco nō fumoso suspēditur ⁊ desiccatur: in medicinis folia ⁊ flores abiectis stipitibus ponātur per annum seruātur. singulis annis renouantur.

¶ Gliconiū sm cōpositorē est pulegiū. Giliber. etiā in sua descriptione posuit gliconiū. quod sm quosdā est mētastrū. alij dicūt quod est calamentum montanum. sz opinio modernorū est si intētio cōpositoris est quod ipsum sit pulegium nos possumus ipsum sequi.

¶ Timbra. i. saturegia. sm macrū. idē inuenitur apud Sera. in. c. de saturegia. et hec est herba: que in hortis inuenitur. circa instans ait saturegia cum flores producit colligatur ⁊ in vmbra desiccetur.

¶ Pigamū est ruta agrestis sm Ga. in. viij. de simplicibus. itē inuenit diapigamū. i. electuariū de ruta cuius descriptio infra apparebit.

Electuariū ad restaurationez humiditatis. ℞. liquiritie. rase zuccari añ. ℥. ij. dragagāti gūmi añ. ℥. j. sandali albi ⁊ citrini. ʒ. vij. pa. albi. ℥. j. ß. succi ligritie amidi. portu. scariole. añ. ℥. ß. spodij. gariofilorū. florū vuarū agrestiū añ. ʒ. iiij. cinamomi. ℥. j. storacis. calamite zinziberis añ. ʒ. ij. croci. ʒ. j. penidij. ℥. ij. se. citroli. i. citruli. melonis cucumeris. ⁊ cucurbite añ. ℥. ß. se. citoniorū. ʒ. iij. amigdalarum pinearū berberis. sebesten. se. malue. violarum añ. ℥. j. sirupi albi quod sufficit.

¶ Istud electuariū nō est in vsu vua agrestis sm cōpositorē est lambrusca. Dia. in cap. de euāthio inqt euāthio flos est vitis agrestis: q̄ cum ceperit florere colligēdi sunt flores ipsi ⁊ desiccādi ⁊ in testa reponēdi. Alius nascitur in siria ⁊ sicilia. Plini. euanthiū flos est vitis agrestis q̄ lambrusca dr. It[illegible] alibi oenantū vitis labrusce vua colligit cum flore. ⁊ d[illegible]ccat in v[illegible]a ⁊c. cōponit aūt ab oenos quod est vi[illegible]m grece. ⁊ [illegible]thos quod est flos.

Electuariū cōtra lūbricos. ℞. herbe de mōte pessulano. i. santonici li. j. cornu cerui vsti. ℥. iij. se. canapis. ℥. ij. cinamomi. ℥. ij. abrotani absinthij origani carui baccarū lauri añ. ℥. j. t[illegible]mi zinzibe. git. i. nigelle nigre q̄ malachion appellat lupinorum añ. ℥. ij. cardamo. ℥. j. mellis decocti cū gramine quod sufficit.

¶ Istud electuariū nō est in vsu. Rainaldus de villa noua in libro scdo in cap. de lumbricis ⁊ ascaridib9 ponit electuarium ad lumbricos necādos expertū: ⁊ illud electuarium videtur in aliquibus rebus esse idē. verū Nicolaus in sua descriptione plura simplicia habet.

¶ Santonicum sm cōpositorem: est herba q̄ inuenit in monte pessulano. Rainaldus loco eius habet centonice que alio noie herba ba[illegible]ica appellatur: ⁊ videt esse spēs absinthij: qd apud Se[illegible]thea vocat qd sm cundē est absinthiū marinū ⁊ sic est sine dubio. hoc apd modernos est absinthiū marinū. ⁊ est illud qd hodie granela vocat; aut herba marina aut somenzina desert de ianua [illegible] ⁊ sunt q̄ vocāt ipam herbā zenuinā: ⁊ ab aliqbus [illegible] scm̄. Nicola9 florētin9 i li. vj. in ca. de vermib9 vētris ⁊ cura inqt dixit iudeus qd semē bran. alias btm̄ datū in quātitate. ʒ. v. emitti facit nidū vermiū q̄ appellant cucurbitini penitus: ⁊ ego existimo q sit semen scm̄ qd vocat semen vermiū. Idē infra ibidē in vno electuario ait seminis vermiū. qd dr scm̄ a quibusdam sdr semen santonici: quod idem [illegible] sm modernoruz sniam.

¶ Ceru9 atal est satis notū. os qd inuenit i corde ipsius ⁊ cornu ei9 adustū ⁊ alie partes ipi9 multa iuuamenta hñt in medicina sicut est notū practicātib9: mod9 autez adustionis cornu eius est q accipiatur cornu cerui: incidatur minutim: ⁊ ponatur in olla in fornace: ⁊ ibi dimittatur die ac nocte: deinde extrahatur: si est album signum est q est combustum: sin autem facias iterum tātum q sit bene album: deinde reseruetur.

Filioantropos. ℞. folij. i. malabatri. squināti: ciperi: assari: euforbij: thimi: petrosilij: macedonici: aneti. lapidis lincis añ. ℈. iij. ß. cinamomi: calami aromatici polipodij: sisalidos: melanopipis. i. piperis nigri leuistici se. petroselini. seminis vrtic[illegible]thos sperma-

tis:bardane gummi hedere añ.℈.ij.galãge. nardi.i.spice nardi.zedoarie betonice.fu.i. valeriane.meu.sparagi cardamo.apij.mara tri.i.feniculi.eruce sinapis.orobi al.et rubei añ.ʒ.ß.gario.zinziberis.costi cassie lignee pi retri costi spice celtice.mira.chebuloꝝ.corti cũ olibani leucopipis.i.piperis albi carpo balsami.carui.cimini baccaꝝ lauri sileris.i. sileris mõtani añ.℈.j.olei nardi.pulegij sam bucini.i.de sambuco muscellini.id est de mu sco añ.grañ.xv.mellis quod.s.

¶ Filioantropos amicꝰ hois vel misericors interpreta tur hoc antidotũ apud nos est in vsu ꝫ eius descriptio nes sunt diuerse ꝑm diuersitatẽ locoꝝ.nã sunt ex hoibꝰ q̃ faciẽdo ipm errãt.sicut ostendã ꝫ.gilibertus de anglia in ca.de signis descriptionis lapidis renũ ꝛ vesicce hꝫ filoantropon maius ꝛ minus que fere idẽ sunt licet que dam simplicia mutauerit quedam omiserit.

¶ Filoantropos etiã aliqđ inuenit pro quadã herba q̃ est spẽs lappagi.vñ dia.i[illegible]a.de app[illegible]ne inq̃t apparine quã greci filoantropõ [illegible]cãt latine [illegible]rpurea vel lap pago đ herba eius cuius [illegible]ormã ibi d[illegible]et que apđ nos circa hortos nascit ꝛ muros.pli.inq̃t apparine aliq̃ on faco carpon alij filoãtropon vocãt,ramosam vrsutã qui nis senis ve in orbẽ ramoꝝ folijs.ꝑ interualla semẽ rotũ dũ durũ et cõcauũ subdulce nascitur ĩ frumẽtario agro aut hortis pratis ue asperitate vestium tenaci.

¶ Foliũ.i.malabatrum sunt ex hoibꝰ q̃ loco eiꝰ ponũt folia gariofili.sed hioderni doctores magis lau[illegible] spi cã aut macem q̃ folia gariofili.et sic meo tẽpore in isto antidoto macem viridi ponere.

¶ Assari.i.assarabacare:cuiꝰ radix vsui medicine cõpe tit.Unde gal.in.vj.simpliciũ cassaron.i.assarabacara.iu uamentum quod est in hac planta,sunt radices eius.

¶ Petroselinũ macedonicũ ꝑm cõpositorẽ est Alexãdrũ vel olizantrũ:cuiꝰ semẽ est nigrũ:qđ satis est notũ : sunt ex hoibꝰ q̃ cõponũt in isto antidoto semen petroselini ꝛ macedonicum:ꝫ errãt:nã sapiẽtes volunt intelligi solũ petroselinũ macedonicũ.qđ est alexãdrũ.ꝛ hoc est verũ. nã paulo inferiꝰ in descripti[illegible]huiꝰ antidoti recipitur semen petroselini id est [illegible]selini vsualis.

¶ Lapis lincis ꝑm cõpositorẽ.est lapis q̃ fit ex vrina lu pi ceruarij coagulata in mõtibꝰ.Enax in suo lapidario in cap.de lapide lincis.dixit qđ fit de vrina lupiceruarij micta:ꝛ in mõtibꝰ coagulata que in domo [illegible]at[illegible]ẽnat optimos fungos.Diasco.facit capitulum [illegible] o[illegible] lin cis.i.vrina lincis quem multi ligurum vocant.

¶ Fisalidos scđm cõpositorẽ est filipẽdola.dãt mihi ad mirationẽ vba Symo.Januensis:q̃ dicit fisalidas:vesi chagorehechẽdi:cacabũ.idẽ species est solatri . ꝑm eũ intẽtionẽ suã fisalidolidos est alchechengi:qđ moderni nõ approbãt.ipse etiã me[illegible]pra in ca.de filipẽdula inq̃t. filipẽdula in antidotario Nicolai.in cõfectione filoan tropos.ꝫ manifestũ est legẽtibꝰ Nicolaũ in ꝑdicto an tidoto nõ expssisse filipẽdulã nisi sub noie fisalidos:aut igitur textꝰ est deprauatus:aut sub nomine textꝰ fisali dos intellexi.filipẽdula:ꝛ si sic sibiipsi cõtradicit dũ dicit qđ est alchechengi.veritas aũt est qđ filipẽdula ibi po nit sub noie fisalidos.Matt.silua.in ca.de filipẽdula in q̃t.filipẽdule fisalidos patrisciria idẽ.Itẽ circa instãs fili pẽdula fisalidos alio noie appellat in maritimis parti bus.ꝛ in apulia in mõtuosis locis reperit.radix eius ꝑ cipue medicine cõpetit.per decẽ annos in multa effica cia seruatur in fine autũni colligit.Idem in fine ait.va let electuarium hoc apud fit ex ea.scilicet filoantropos ad eadem apud nos etiam nascitur:cuius folia sunt si milia petroselino.sed plena ꝛ non expansa cum capitel lo simile aneto habẽte florem album:radicem habet fa ctam vt peonia:se[illegible]minorem : hec apud nos in pratis inuenitur.

¶ Litospermatis ꝑm compositorem est milium solis.ꝫ gilibertus ibidem habet milium solis et litospmatis:et dixit quod est saxi fragia:q[illegible]d credo esse falsum sicut apparet apud symo.ianuen.in multis locis:vt in ca.de calib.ꝛ in ca.de litosparmatõ ꝛ sic meo tẽpore cõcordati fuerunt doctores ponere in isto antidoto pro lithosper mate milium solis.sunt ex hominibus qui ponũt selinũ spermatis ꝑ litho spermate:sed nõ recte.q2 ibi habet se minis apij.

¶ Bardana.i.lappago maior:quidã ꝑsonatiã vocaue runt alij lappam vocant.quidã sapientes dixerũt quod bardana siue lappa ingreditur,in isto antidoto.q2 filo antropos ꝑ herba idẽ est.vñ Isido.lappa dicta qđ hẽat caulẽ ingentẽ ꝑ terrã dispositum.hec a grecꝭ filoantro pos vocat:quod vestibꝰ hoim inhereat ob aspitatẽ sui.

¶ Orobꝰ albus.i.herbilia alba orobꝰ rubeus.i.herbilia rubea.de qua dia.in ca.de herbo dixit herbũ siue vt alij orobũ nascitur in lenticula.seritur etiã cuius aliud pal lidũ:aliud subruffum.ꝛ aliud albũ.ab aui.i scđo canoñ. eodẽ noie vocat:sed miror qđ ipe in sinonimis q̃ sibi at tribuuntur dicat herbũ.i.orobus ꝛ est ameliciarda que est aurũ romanũ ꝛ achirosa.cuiꝰ gũmi dicit carabe.qđ falsum est nã herbũ est orobũ.sed non carabe.sunt q̃ po nũt viciã ꝑ orobo:sed errãt.ꝛ miratus fui de quodã apo thecario q̃ ponebat loco orobi viciã ꝑm autẽ guilelmũ placentinum herbum est robilia seu cicercula.

Galia muscata que intrat in ꝑciosis medici nis ꝛ electuarijs sic fit. ℞.masticis.℥.ij.gũ mi.s.gũmi.ar.℥.j.cãphore.℈.j.hec autẽ bene terãtur et cribelẽtur ꝛ trocisci informẽtur cũ aqua rosata.ꝛ siccẽtur in vmbra ꝛ postq̃ fue rint deficcati terãtur subtilissime.ꝛ misceã tur cum.℥.iiij.olei sambucini colati.etiã bul liti ad medietatẽ cũ spẽbus istis bene tritis. ℞.cinamomi.gariofiloꝛum nucis muscate ana.℥.ß.ex omnibus istis bene manibꝰ ma laxatis fiant trocis.in medio concaui ꝛ cũ si gillo sigillati ad põ.ʒ.j.ß.et postea vngantur aqua rosata mixta cum musco.

¶ Galia autẽ muscata ꝑm cõpositorẽ sunt trocisci facti cum musco ꝛ alijs spẽbus.q̃dã dixerũt qđ đ galia.q2 ꝑ mo in galia ꝑuincia fuit repta.circa instãs dixit galia muscata q̃dã dicũt qđ fructꝰ est.ꝫ falsum.ꝫ est q̃dã cõ fectio ex spẽbꝰ aramaticis ꝛ musco.Mesue in distinctio ne de trociscis posuit aliã descriptionẽ que nõ cõcordat cũ ista.ꝛ ꝑpter hoc volũt medici qđ qñ inuenit in rece ptis Nicolai galia muscata.intelligamꝰ de illa q̃ fit ꝑm hoc.idẽ intelligere debemꝰ in receptis Mesue apud ara bes such est galia.infra apperebit descriptio mesue ĩ tra ctatu de trociscis.

¶ Oleũ sambucinũ.i.oleũ qđ fit ex floribꝰ sambach seu zãbach:seu vt vulgo gesemin[illegible]uiꝰ modꝰ infra appebit. hãc cõfectionẽ opꝫ ꝯficere cũ bona diligẽtia:ꝛ isti troci sci de[illegible]t sigillari cũ sigillo facto:vt docet albuchasim.

Aqua rosata mixta cũ musco sic debet fieri. ℞.aque rosate bone et electe ll.ij.musci.bo ni odoris:non falsificati aur.j.tere ꝛ pone in bocia de vitreo ꝛ distilla cũ lẽto igne paula tim quousq̃ tota distillet.postea repone eaꝫ in vase vitreo.ꝛ stringe os eiꝰ ꝛ vtere in istis trociscis.et vbi opoꝛtet. Justinũ.℞.cina momi folij costi.nardi.i.spice nardi.cassie li gnee.aristologie rotunde ꝛ longe.elenij.ẏso pi.pulegij.artemisie.pentaphilonis.i.q̃nq̃

folij.

folij.leucopiperis albi.orobi.i.herbilie.petroselini.leuistici.i.cheisim.macedonici.seminis vrtice.seminis grani solis.citri saxifragie:iuniperi seminis sparagi sileris montani apij.aneti.pigami.i.rute.feniculi.anisi.bacarū lauri.anā.℥.j.ß.mellis quod sufficit.

¶ Iustinū autē a iustino imperatore cōpositū seu inuentum dr.Giliber.de anglia in.c.de signis discretionis lapidis renū z vesice habet vnam aliam descriptionē que conuenit cum ista.hoc antidotum est multū in vsu.

¶ Elenij.i.enule cuius radix vsui medicine cōpetit circa instans ait enule duplex est maneries:scz hortulana et campestris que maioris est efficacie radix eius in medicinis debet poni non folia.colligitur radix in principio estatis:z soli exsiccatur ne humiditate putrescat.per duos annos seruatur vel per tres.

¶ Artemisia.i.mater herbarum siue berēgesis.plinius inquit de artemisia mulieres hāc gloriā affectauere in quibus artemisia vxor mausoli regis adoptata herba hoc nomine vocatur:que ante paternis vocabaturt.sunt qui ab arthemide que est diana arthemiā cognominatā putāt:quoniam priuatim medicatur feminarum malis.

Catarticum imperiale.℞.diagredij mirabola.citrinorū hermodactilorū.zuccari.anā.ʒ.iiij.ß.cinamomi nardi:saxifragij polipodij.anā.ʒ.ij.cardamomi:zinziberz.celtice melanopiperis.i.nigri.macropiperis.i.longi.gariofilorum anā.ʒ.j.ß.mellis quod sufficit.

¶ Catarticū aūt imperiale.i.laxatiuū pro imperatoribus vel pro alijs delicatis hoibus interpretatur gilbertus de anglia in.c.de signis discretionis lapidis renū z vesice habet hanc eandem descriptionem.

Litontripon.℞.nardi.zinzi.xilobal.i.ligni balsami.acori.cinamomi paucedani meu.melanopiperis leucopiperis z macropiperis saxifragie anā.ʒ.ij.ß.carpobalsami gario.costi reupon.liquiri.dragan.alexandri.i.macedo.camedrei.apij semis sparagi basiliconis seis vrtice se.citri anā.ʒ.j.z gr.xv.folij croci.squināti.cassie lignee bdellij.masticz.irei.i.ireos:amomi.leuistici seminis grani solis.petroselini semis synoni.cardamomi aneti.euforbij lapidis lincis.olei nardini z muscelini anā.℈.j.minus gra.iiij.mellis qd sufficit.

¶ Litōtripon.i.cōterēs z frangēs lapidē interpretatur gilibertus de ang.in.c.de signis discretiōis lapidis renū z vesice ponit hanc eande[m] descriptionem.

¶ Nardi.i.spice nardi.aui.in libello de viribus cordis enumerans simplicia cordialia pmittit se dictu[m] de cipero z mace.in ca.de spica nardi.z tamē de ea ibi nullū reperitur fecisse capitulū qd ex defectu translatoris accidisse suspicandum est.

¶ Paucedanū scdm cōpositorē est feniculus porcinus z apud Sera.in proprio ca.est herbaturū.circa instās ait.paucedanū herba est que alio noie funiculus porcinus dr.cū autē inuenitur in receptis medicine radix poni dz:quia plus habet efficacie radix collecta per duos annos seruatur:sed melius est vt singulis annis renouetur.

¶ Melanopiper.i.piper nigrum.leucopiper.i.albū macropiper.i.longum.et hec tria inueniūtur aliquando in receptis sub nomine triū piperū qd idē.sunt ex hominibus qui non ponunt in isto antidoto nisi piper nigrum et album:sed scdm plures tria debent ingredi.

¶ Carpobalsami.i.seminis balsami.sunt ex hominibus qui dicunt qd debet dicere opobalsa.z est succus emanans ab arbore balsami.deus scit.

¶ Reuponticū est radix similis reubarbaro.z dicitur a reu qd est radix z ponticū:quia inuenitur in insula ponti.vel dicitur ponticū a sapore:circa instans inquit reupōticum per decē annos potest seruari.est autē simile reubarbaro.z eligendū est qd grauius est in suo genere et amari saporis:continuū.habens venulas sicut reubarbarum distinctas.non tingit sicut id aliquantulum est amarum:z ponticum habet saporem.

¶ Basilicon.i.ozimū gariofilatum:vt dictum fuit.Auicen.in libello de viribus cordis testatus est:quod ozimum est basilicon.

Mitridatū magnū.℞.storacz cala.ʒ.j.℈.j.gariof.nardi.i.spice nar.xilobalsami.i.ligni bals.orobi lētici.lace.draga.masticis galbani.gūmi.iuniperi aspalti.castorei.ossei bdelij.terre sigillate mellilotі.laudani.oppoponacis.armoniaci.opij sulfuris viui liquiritie nitri.ipoquistidos.acacie rose.camedreos ipericō.abrotani peonie isopi origani.elenij.i.enulera[?]i cedri.[?]pbinidos.aristologie longe ci[?]ri.pau[?]ani.roris marini.radicū iringi balaustie cimarū mirti psidie seminis romei.squile.carpobalsami.i.seminis balsami.anisi git.iusquiami.cimini.feniculi.cardamomi.sileris montani.tesapij seminis rute.simoni.i.petroselini agrestis.seminis miconis leuistici.apij.dauci.i.seis pastinace agrestis.seis rape.macropiperz.i.lōgi piperis.seis vrtice amomi anā.ʒ.ij.acori illapheos.cassami catariace.zucorarie anā.℈.ij.balsami cinamomi croci costi squināti zinzi.malabatri.mirre terebētine.olibani.i.thuris cassie lignee a[garici] spice celtice reupōtici ireos diptami pran[?] narubij albi colognti.sticados arabici arthemesie calamenti scordeon.i.allei agrestis camepitheos piperis [?] piperis nigri seis petroselini ozimi anagoaa folij aquatici carthami.i.seis croci hortulani pētafilonis:anā.℈.j.baccarū lauri.℈.ß.vini vetustissimi.℥.j.mellis.q.s.

¶ Metridatū aūt.scdm intenti[o]nē cōposito.est mater oim antidotorum.Gilibertus de ang[li]a in ca.de dissenteria intestinali vel epatica dixit metridatū.i.mr oim antidotorum vel a metridato rege dictū sine dubio metridatū ē confectio magna sicut tiriaca a metridato rege ponti inuētore dicta.nā cū metridates res pōti in bosphoro vrbe a pompeio a romanis obsessus esset iam de seipso desperans venenum vxoribus pellicibus ac filijs potandum dedit qd cū z ipse nouissimo sumpsisset beneficio medicaminū quibus vitalia sua premuniuerat nequaquam mori poterat:proinde tandē gallo cuidā militi qui iam muro defossato intrauerat vrbē iugulū pbuit:sicqz finiuit vitam.Aui.xv.cañ.habet vnā aliā descriptionez quā dicit esse descriptionē cōmunē.sed nō est eadē.verū est quod sunt ex hominibus qui faciunt ipsum metridatū scdm Nicolaū:et sunt ex hominibus qui faciunt ipm scdm Auicē.z propter id ambas descriptiones annotabo.

¶ Orobus lentici scdm cōpositorē es[t ...]tca:sed scdm sapiētes ille textus est falsus:quia dz dicere orobi z leuistici:et sic credo esse verū.quia Giliber.ibidez dixit orobi leuistici:

ex quo ꝑꝫ qđ ꝑ orobū intelligit herbū ⁊ ꝑ lentisci intel-
ligit leuisticū: qđ alio noīe choisim appellatur: ⁊ sic meo
tpe ꝯcordati fuerūt docto. Papiēses esse tenendum.

¶ Gūmi iuniperi ſm Mat. siluati. est vernix: vt apparet
in ca. de vernice: vbi sic ait ex autoritate Pauli: vernix est
gūmi cuiusdā arboris q̄ in christianoꝝ partibus nasci-
tur: q̄ arbor iuniperus vocat ergo ꝑ gūmi iuniperi in-
telligit sandaraca. seu vernix. verū aliq̄ in ista descriptiōe
loco gūmi iuniperi ponūt gūmi cedri. vt Gil. si aūt gūmi
cedri ponere volueris infra in litera de ramis cedri di-
cam quid sit.

¶ Offei ſm cōpositorē est gūmi hedere. Idē exponit Gi-
li. ibidē: ⁊ hoc gūmi est satis notū vocatur ab aliquibus
opocisinancisos apud Dias. est hedera.

¶ Nitrū apđ Aui. ij. cañ. est baurach. armenū. Jo. Ser.
in suo breuiario in ca. de egritudinibus que generātur
in aurib⁹ dixit: ꝙ nitrum est baurach rubeū. Idem Se
ra. in lib. de simplicib⁹ in. c. de baurach ait affronitrum
baurach. i. nitrū ⁊ spuma nitri spēs baurach et minere
ipsius sunt, sicut minere salis nā ex eo est ad modū aq̄
fluēs: deinde petrificat et ex eo est qđ est in minera sua
sicut lapis ⁊ ex eo est rubeū et ex eo est albū puluerulē-
tum ⁊ multoꝝ coloꝝ. ⁊ nitrū q̄uis sit ex spēb⁹ baurach
hꝫ tñ opationes alias a baurach. ⁊ ibi Sera. de eo mul
tū loquitur in hoc antidoto. sunt ex [illegible]ibus qui ponūt
ꝑ eo sal panis: sunt etiā [illegible] ponūt sa[illegible] nitrū: quo vtunt
bombardarij ⁊ sunt qui [illegible]aunt sal r[illegible]ū vt eis placet.

¶ Rami cedri ſm ꝯpositorē sunt rami iuniperi: sꝫ igno
ro. verū est ꝙ vnū ꝑ alio pōt poni. rami aūt ſm Isi. in. c.
de arborib⁹ dicit ꝙ sunt q̄ de trūco manāt sicut ⁊ ramu
cul⁹ cetera sꝫ cedr⁹ non est iuniperus verū est ei⁹ spēs.
Dia. de vtraq; cap. facit. ⁊ inq̄t cedrus est arbor vnde fit
pix cedria q̄ est parua atq; spinosa ⁊ sunt ei due species
vna earū q̄ gerit fructū silem cupsso. sꝫ est mino[illegible] mul
tum: ⁊ alia gerit fructū sicut granuꝫ mirti: ⁊ hec est ar-
bor q̄ apud Aui. in. ij. cañ. vocat serbin. ⁊ ipē cōputat eā
arborē inter genera arboris pini. et⁹ lignuꝫ nominatur
lignum mortuorū: q̄ conseruat corpora mortua a pu-
trefactione: ⁊ custodit corpora mortuorū ⁊ destruit qđ
est in eis de humiditate. Postq̄ dixi de arbore ipsi⁹. nūc
volo narrare de gummi ipsius q̄ inuenit aliq̄ñ in isto
antidoto loco gummi iuniperi scribi gūmi cedri. sicut
supra ꝓmisi. dico ergo ꝙ gummi cedri est quā Auic. in
ij. cano. vocat chitrā. et dixit ꝙ est arbor q̄ nominat al-
scerbi ⁊ virtus fumi eius est [illegible]t virtus fumi picis ⁊ fit
ex eo oleum cuius sepa[illegible] cū luna: sicut separatur
ex pice. idem in cap. de pice de ipsa loq̄tur idē in cap. de
serbin ait. Serbin est arbor alchitrā. nos quidem iā lo-
cuti sumus de alchitrā. Serap. in cap. de chitrā dixit est
oleum qđ egreditur ex serbin. ⁊ serbin sunt due species
de q̄bus idē narrat qđ narrat etiā Dia. de [illegible] melius
aūt alchitrā est illud qđ spissum clarū ⁊ hꝫ fortem odo-
rem cum horribilitate ⁊ q̄ñ intingitur digitus in eo non
cito fluit ex digito propter suam spissitudinem: ⁊ quādo
stilla eius cadit in loco remanet collecta: ⁊ nō expan-
ditur. hec a multis dicitur pix liquida et ab aliquibus
vocatur picula. ⁊ ab ali[illegible] gummi cedri quod idem est.

¶ Daphinidis ſm ꝯpositorem est laurus. f. folia ipsius
arboris: q̄ nō semē vt q̄dā crediderūt: q̄ infra iterū ha
bet baccaruꝫ lauri que sunt fructus eius arboris. Gal.
in. vj. simpl. inquit. gra. j. laurus folia hui⁹ arboris ⁊ fru
ctus ei⁹ sunt bacce lauri. i. est alia spēs lauri noīata no-
mine lauri et est planta parua que nominatur laurus
alexandrina.

¶ Iringus ſm Dia. est nux agrestis et est herba spino-
sa: cuius folia in initio cōeduntur ⁊ in sale componun-
tur: ⁊ hec apud Serapionem est spēs cuiusdā herbe vo-
cate centū capita alba: que apud nos dicitur a multis
cardo panis: ⁊ eius ortus est in pratis ⁊ in locis sabulo
sis nō est aūt secacul: vt q̄dā crediderūt. Auer. in. v. col.
dixit eligazaria. qđ hispani vocāt paniculach. ⁊ in ara-
bico alchartama: ⁊ alij secacul. ⁊ in latino iringi dicunt
Bartho. monthagna. in suis consilijs in consilio de steri
litate dixit ꝙ iri[illegible]as est secacul: quod est falsum. quia
Serap. de vtraq; separatum facit capi. et hoc satis est
notum qđ apud sapientes iringus non est secacul.

¶ Psidie. i. cortex mali granati ſm cōpositorē. si autem
reperitur psidie intelligitur [illegible] corax liquida.

¶ Romei ſm eundem est semen raffani. Idem Gilber-
tus dixit romei. i. raffani: ⁊ sic meo tempore vidi semen
raffani ponere.

¶ Git. i. melancium. Aui. in sua descriptione hꝫ mela-
chion: ⁊ est pepium qđ falsum est. nā infra in eadē cōfe
ctione hꝫ opiū: qđ nō est cōsonū: de quo infra. git auteꝫ
ſm circa instans herba est que inter frumentū nascitur
⁊ semen hꝫ nigrū triangulatū: cum in medicina reperi-
tur semen nō herba debet poni. aliquātulum hꝫ amari
tudinem per hec verba videt hic auctor denotare illud
qđ inuenitur in bladis. ⁊ comeditur cū frumēto sed nō
recte. q̄ illud in medicina nullam aut paucā hꝫ effica-
ciam: sed git quod debemus intelligere est semen nigrū
simile semini porri cū odore iocundo ⁊ nigella nigra. cu
ius capitulū inuenies apud Dia. sub noīe melanciam.
Itē Pli. git. est grecus melanciū alij melanspermon vo-
cant. ille qui de nouo scripsit intitulatus lumen male lu
cens dicit nafeos. i. lappa, qđ falsum est. nā infra habet
illapheos: quod est bardana.

¶ Cardamus ſm Gal. in. vij. simplicium nastur. idē di-
cit Gilibertus in eodē loco ſm vero illud lumen: qđ vo-
co male lucens est cardāmoum qđ falsum est: aliud eñ
est cardamos ⁊ aliud est cardamomuꝫ. sicut est notum
sapientibus. tesapij secundū cōpositorem, est semen sina
pis vsualis ⁊ non semen sinapis albe vt dicit lumē ma
le lucens.

¶ Micon ſm cōpositorem est semen papaueris albi ſm
lumen male lucens est semen papaueris nigri quod fal
sum est nam micon est papauer ⁊ quando inuenit pa-
pauer. simpliciter de papauere albo intelligitur.

¶ Leuisticum apud Aui. in. ij. cañ. vocat cheisim ⁊ ſm
quosdā est quā Dias. ligusticū vocat supra in isto anti-
do. dictū fuit ꝙ inueniunt multe descriptiones in q̄bus
nō ingreditur leuisticū; sed in loco vbi dixit orobi lenti
sci dꝫ dicere orobi ⁊ leuistici: quod melius est.

¶ Illapheos. i. bardana: siue lapago maior seu ꝑsona-
tia quod idem est.

¶ Cassam⁹ ſm cōpositorem est panis porcinus. Giliber
tus dicit ciclaminis. i. cassami. ⁊ sic est. nā cassamus pa-
nis porcinus: ⁊ ciclamē idē sunt. hec a Mesue vocatur
Tartanita. ⁊ ab aliquibus vocatur malū terre: ⁊ ab alijs
buthor marie apud romanos dicit tuber terre eius ra-
dix vsui medicine competit.

¶ Cathariace est rasura cornu cerui ſm ꝯpositorē. Gil.
dicit cathariace vel carnarti. i. cornu cer. zucozarie ſm
prefatos auctores est flos agni casti. circa instans ait.
agnus castus frutex est siue arbor: cuius folia cōpetunt
vsui medicine ⁊ ei⁹ flores: nō aūt radices: flos aūt appel
lat agnus cast⁹ a vulgarib⁹ aūt q̄busdā salices marine
vocant. herba et iā vocat agnus castus ⁊ vbicunq; in re
ceptis simpliciter agnū castum inuenies: intelligas flo-
res: agnus castus in omni tēpore reperitur in aquosis
locis. flores in vere: ⁊ in autumno colligunt. per annū ⁊
non plus in multa efficacia seruatur. viridis agnus ca-
stus maioris efficacie est q̄ [illegible]sicatus.

¶ Balsamus est liquor emanās ab arbore balsami ſm
Au[illegible]. ij. cañ. balsam⁹ est arbor q̄ nascit i egypto. i loco
vbi dicit oculus solis ſm autē Dias. nascit solummodo
in iudea in curtib⁹. vel in locis humidis: ⁊ sunt ex homi-
nibus q̄ sophisticāt ipm sꝫ potest ꝓbari multis exēplis.
primo ex eo ꝙ videm⁹ adherere labijs vulnerum ei⁹ li-
gni a quo emanauit balsam⁹ etiā in aqua dissoluitur: ⁊
propterea dicunt auctores ꝙ facile de panno eo infecto
lauatur. Dia. aūt dicit i aqua iniectum: primo petit fun
dum postmodū dissoluit: ⁊ totā aquā albā facit et pro-
pterea vocat ipm lachrymū. ⁊ grece dr opobalsamū. nā
opos est lachrym⁹ velut lac. ⁊ similiter opofici⁹ vocatur
lac ficul nec ab ipō. sed q̄ i ptib⁹ nr̄is verū balsamū nō
inuenit cōposuerūt autores quedā olea q̄ possunt ad-
ministrari in oīb⁹ locis vbicūq; igredi[illegible]tur balsam⁹: de
quibus infra in tractatu de oleis dicitur.

¶ Malabatrū. i. foliū indū: ⁊ nō sunt folia gariofiloꝝ.

vt quidā credūt. Gal. aūt in .vij. simpliciū inquit. malabatrū foliū .i. foliū indianū: spice simile est sm virtutem. Dia. aūt de ipo duo capitu[illegible]a facit: vnū qd incipit foliū vel folia sunt herbe q in in[illegible]a nascunt locis humidis ⁊ paludosis. colligunt aūt hec folia: in aqua supnatantia. est aūt optimū foliū qd est leue: ⁊ albidū viscidum. ⁊ suauiter olēs in modū spice: gustū nardi referēs: ⁊ aliud capitulū facit de malabatro: ⁊ ibi dicit malabatrū: putauerunt multi esse nardi indici foliū: sed fallunt ⁊c. circa instās sit. malabatrū .i. foliū paradisi vel foliū albū multū est carū. sed illo caremꝰ, cuiꝰ loco ponimꝰ folia gariofoli: vel spicā nardi. Auic. in .ij. can. in ca. de folio in fine dixit: loco eiꝰ ponit pondꝰ de mace: aut etiā de spica: et sic hodierni loco folij indi ponūt spicā nardi aut macē. Anagodā sm cōpositorē est sumach. idem exponit Gilibertus ibidē. sumach aūt apud aliquos rossiaricꝰ vocatur. foliū aquaticū apud auctores nō reperio ca. sub illo noie. verū secundum quosdā folium aquaticū ⁊ folium agreste: ⁊ si sic est Dia. de ipo facit ca. sub noie folij agrestis cuiꝰ duo sunt genera masculus ⁊ femina q in saxosis nascit locis sicut brion .i. herba epatica vel illa herba nascēs super lapides: sed viridiora folia hʒ sicut oliue ⁊ virgam teneram ⁊ breuē ⁊ radicem tenuē ⁊ florē albū ⁊ minutum sicut miconij .i. papauer. ⁊ ego vidi in ptibus nostris foliū aquaticum natans super aquam cuius folia sunt maiora folijs oliue quod est notum.

Musa enea. ℞. piperis albi gr. xvij. thuris masculi: mirre. gentiane iusquiami. an. ʒ. vj. opij. ʒ. iiij. croci. ʒ. iiij. minꝰ gra. vij. euforbij. aristo. longe ⁊ rotunde. mandragore. ana. ʒ. j. ⁊ ℈. mellis quod sufficit.

¶ Musa enea aūt dicitur a peritissimo philosopho musa inuenta: pprie datur quartanarijs ante horā accessionis in modū auellane cū vino calido. Gilibertꝰ de anglia in ca. de cura arthetice sm magistros hʒ hanc descriptionē: hoc antidotum apud nos est in vsu maxime sm stam descriptionē: qr Nicolaus habet vnam aliaʒ descriptionem que vocatur mula magna q in vsu non est: reperitur etiam quidam fructus vocatꝰ musa. ⁊ iste est fructus in quo peccauit pimus parens.

Micleata. ℞. mirabo. citrinoruʒ indorum cheb. mūdatorū: ⁊ assatorū an. ʒ. ij. ꝭ. belericorū. emblicorū assatoruʒ an. ʒ. ij. cimini. anisi maratri .i. feniculi ameos carui an. ℥. j. ꝭ. nasturtij. ʒ. ij. ⁊ ꝭ. infusa in aceto die ⁊ nocte dimittantur: ⁊ assata puluerizentur. tunc adde spodij balaustie masticis. sumach. gūmi arabici an. ʒ. j. ⁊ gra. xv. fricentur omnia cū oleo rosato: ⁊ temperentur cum succo mirtino.

¶ Micleata aūt dr ex petra. pprie valet ad emorroidas ⁊ ad vētris tortionē. ⁊ alia multa. Gilibertꝰ de anglia in ca. de diaria habet vnam [illegible]iam descriptionē que similis est huic. item Aui. in .v. capi. habet vnam aliam: sed non est similis. nec in vsum venit.

¶ Mirabolani indi .i. nigri. qui sine ossibus inueniūtur chebuli ac alie species sunt note. ⁊ modū assationis docet liber qui dicit bulchasim. in libro secundo de preparatiōe medicinarū: qui modꝰ iste est oportet ꝙ imbibas mirabolanos indos vel chebulos vel citrinos vel bellericos, vel ēblicos. in aq citoniorū .i. i succo citoniorū aut granatorū acetosorum aut in succo vue acerbe deinde sicca eos bene ⁊ madefac in oleo rosato vel in oleo de lentisco aut oleo masticino vel butiro vel oleo oliue: deinde assa super patellam ferream, vel testā calefactam primo: ⁊ caue ne adurantur ita vt destruatur virtus eorū.

Rosata nouella. ℞. rosarum zuccari ligritie an. ℥. j. ʒ. j. ℈. ij. ꝭ. cinamomi. ʒ. ij. ⁊ ℈. ij. gr. ij. gariofilorū nardi .i. spice nardi zinzi. galange nucis muscate zedoarie storacis calamite cardamomi apij ana. ℈. j. et gra. ix. al. viij. mellis quod sufficit.

¶ Rosata aūt sm cōpositorē dr a rosis ⁊ nouella respectu veteris q recipiebat tabari. sulphur vinū: tn̄ miror qr in ea sulfur vinum non ingreditur. Guli. pla. in suo antidotario habet hanc eadem descriptionem.

¶ Apium herba est satis nota. secundum circa instans qn̄ simpliciter ponit in receptis, semē dʒ poni. Cloumella in suo lib. de cultu hortorū inquit. nūc apio viridi crispetur florida tellus nunc capitis porrilongo resoluta capillo.

Rubea trociscata. ℞. liquiritie cinamomi papaueris albi. an. ʒ. iij. ⁊ ℈. ij. ⁊ gra. v. croci. rose iusquiami seminis apij an. ʒ. ij. ⁊ gra. xv. nardi violarum an. ʒ. j. gra. vij. ꝭ. gariofilorū storacis opij thebaici .i. illiꝰ prouincie an. ʒ. ꝭ. trocis. croci: magnetis ⁊ trocisci ydiocri mirre. anisi an. gra. xv. mellis qd sufficit.

¶ Rubea aūt di[illegible]ur ipso co[illegible]e trociscata qr in ea trocisci ingrediun[illegible]. Gilibertu[illegible] de anglia: in cap. de cura arthetice sm m[illegible]gistros hab[illegible] hanc descriptionem. idē habet Guil. placen. in suo antidotario.

¶ Uiola apud Dia. vocatur nō. ⁊ est flos herbe q satis est nota. columella in libro de cultu hortorum inquit. ponatur viola ⁊ nimium rosa plena pudoris.

Tiriaca magna Gal. ℞. troz. squilliti. ʒ. ij. ⁊ ℈. [illegible] piperis longi. ʒ. ij. tro. tiri. troc. diacoralli an. ʒ. j. ⁊ ℈. j. xilobalsami .i. ligni balsami. ℈. ij. ⁊ gr. vij. opij: iris .i. ireos: agarici rose scordeon .i. alei agrestis seminis rape siluestris cinamomi opobalsami an. ℈. j. gr. xiiij. reubarbari croci spice costi squinanti zinzi. cassie lignee storacis calamite mirre terebētine thuris mascu[illegible] calamenti diptami. sticados polij. radicum [illegible]tafilion petroselini piperis albi apij ana. ℈. j. ⁊ gra. vij. folij .i. malabatri gummi ar. acori calcati vsti serapini [illegible] sigillate ipoqstidos celtice .i. spici romane [illegible]amedreos gētiane meu carpobalsami .i. fructꝰ balsami amomi apij: maratri .i. semis feniculi carui siluestris siseleos idest sileris montani nasturtij se. anisi. ipericon .i. herbe sancti Joā. ana. [illegible] j. mumie. castorei oppoponacis aspalti: galbani cētauree: minoris aristologie lōge et rotūde. dauci siluatici ana. ℈. j. mellis quod sufficit: que terenda sunt tere: ⁊ gummas in vino liquefactas cum puluere melle commisce sufficienti vel cum speciebus teras. da in modum auellane.

¶ Tiriaca autem magna Gal. secundum intentionem Nicolai dicitur tiriaca esse domina medicinarum que composita fuit a Gal. ⁊ sic est ꝙ Gal. composuit vnam descriptionē sicut apparet apud ipsum in tractatu suo tiriacalium: sed nō videtur esse eadē [illegible] ista: sed sit quōcunqꝫ ab hodiernis practicantibus magis est laudata

descriptio andromaci quã Aui.in.v.cañ.ex auctoritate andromaci scripsit: q hec Gal. andro. fuit primus inuẽtor tiri: ac aliarũ rex q iuuatiue sunt sup oia venena. nã sicut narrat Aui.in.v.cañ. in ꝯfectiõe metridati: dicit q metridates erat rex põti ꝛ noiauit eã suo noie ꝛ ꝯposuit ipam. ꝛ.I.ait. fuit ergo tiriaca in magna multitudine iuuamẽti. deinde postq accidit andro. illud qḋ expertus fuit ipsum super iuuamentũ carniũ serpentũ ꝛ alioꝝ addidit in eo trociscos de viperis: ꝛ alteratum est parũ per additionem ꝛ diminutionem ꝛc.

¶ Si autẽ queraṫ quare dr tiriaca. dico q tritica maxĩe illa q ñt ẜm istã descriptionẽ dr a tiro serpẽte. Dico aũt q tiriaca põt pmo mõ dici quasi tirie caro qm in ipa ponit caro tirie. i. serpẽtis feminine talr noiati: q etiã vipera ꝛ ecbidua ab auctoribꝰ nũcupaṫ: ꝑpter quã ꝑcipue carnẽ tiriaca poniṫ valere ꝯ venena ꝑsertim aĩaliũ venenosorũ. scdo mõ põt dici tiriaca a tiros grece latine fortis. est nãq fortis ꝛ validissima medicina. ꝑsertim ꝯ venena. Haliab. aũt. x. practice ca. de tiriace vtilitatibus ꝛ ꝓbatiõe eiꝰ in attrahẽdo ait. trahit eñ tiriaca ad se venena. alie aũt tiriace in quibꝰ nõ ingrediṫ caro tiri dicũtur esse medicina que vꝫ ꝯ venenũ: vt lapis bezaar q est medicina liberatiua a veneno. Auic. aũt in. ij. cañ. c. iiij. de opatiõibꝰ medicinaꝝ singulariũ inqt. Albezaar aũt ꝛ tiriaca sunt oẽs medicine quarũ ꝓprietas est vt ꝯseruẽt sanitatẽ ꝛ ꝟtutẽ in... : vt ex eis ... pellat nocumẽtũ veneni a se: ꝛ quasi nom... triace arti... alibꝰ digniꝰ cõuenit: ꝛ nomẽ albezahar singularis cadẽtibꝰ ẜꝫ naturã digniꝰ: ꝛ vr q vegetabilia ꝛ mineralia ex artificialibus digniꝰ nomẽ tiriace sumãt: mineralia nomẽ albezaar: ꝛ vr ẽt q nõ sit iter eã magna dria. postq dixi de bezaard ex auctoritate Aui. idẽ volo dicere ex auctoritate Nic. flo. vt ait in li. iiij. in. c. de medicinis bezaaralibꝰ a venenis liberãtibꝰ in gñali: quasi in fine. c. inqt. c q... ẽt aliqñ bezaar siue tiriaca triplr pñt sumi: vt innuit Sera. in simplicibꝰ. c. de lapide bezaar. vno mõ largissime pro oĩ medicina principalr vel scdario faciẽte ad liberationẽ a venenis. alio mõ large ꝓ medicinis bezaaralibus supradictis: ꝛ tertio mõ stricte. verbi gratia tiriaca ꝓ tiriaca ipsa q est vna cõfectio dicta tiriaca magna vel liberãs: ꝛ dr tiriaca Gal. ꝛ est illa in qua ingrediṫ caro tiri ꝛ nõ ꝑpterea vt multi credũt vocata est tiriaca. imo ꝑpter sue ꝟtutis tiriacalis excellẽtiã nomen gñis sortita est et suo noie meruit appellari ꝛ est de qua intelligiṫ cũ absolute ꝓferṫ ꝛ silr bezaar stricte sumptũ dr de quodã lapide q ꝑ excellẽtiã sue ... ꝟtutis noie gñis cõsimilr est vocatꝰ. de que lapide hic asserunt q de ipso scripserũt sapiẽtes dixit Sera. bezaar est nomẽ ꝑsicũ ꝛ eius expositio est ꝯ venenũ vel expellẽs venenũ ꝛc. de lapide bezaar multũ loquiṫ: sed nõ notificat in quo loco gñaṫ iste lapis: sed infra in alia descriptiõe tiri... dã si deus voluerit. Si etiã queraṫ quõ faciebãt antiqui medici medicari illis q a morsibus venenatis fuerunt contamiati anteq habuissent noticiã tiriace: declarat Pet. de ebano seu cõsiliator in trac. suo de venenis qui sic inquit: septẽ sunt herbe habẽtes proprietatẽ liberãdi a cibis venenosis ꝛ potibꝰ ... cõferentibꝰ morsibꝰ ꝛ vulneribus venenatis: quarum prima est ipericon dicta herba sancti Joan. q alio noie dr ꝑforata: quã achilles oraculo apollinis in exercitu troianoꝝ dr inuenisse. scḋa est vincetosicũ. tertia est enula: quarta raffanꝰ quinta diptamus. sexta aristologia longa ꝛ rotũda. septima lactucella. quarũ vnaqueq dr equipollere tiriace. ita vt vulneribus venenosis succus alicuiꝰ predictarũ datꝰ in potu vulnera veneno infecta purget ꝛ saluet. ꝛ per istũ modũ oẽs antiqui talia curabant vulnera anteq tiriace habuerint noticiã. Item quelibet predictarum curat morsus venenosos loco tiriace superposita.

¶ Trociscus squilliticus. i. de squilla. idẽ hꝫ Aui. squilla aũt vocaṫ cepe muris: eo qḋ mures interficit: eiꝰ vero descriptio infra apparebit. trociscus tiri. i. de tiro serpente. Aui. hꝫ trociscos viperarũ. qḋ idẽ est: de quo infra. tirus aũt est serpens dictus a multis scurzoni. Sera. in. c. de lapide smar... i ait autoritate Rasis ꝛ dixit in li. de proprietatibus. si cadat aspectus tiri super lapidẽ smaragdi dissoluuntur oculi tiri: et liquefiũt. Trociscꝰ dira corali. i. de coralo. Aui. loco eorũ hꝫ trociscos Alindaacaron qui sunt trocisci andromaci de quo infra.

¶ Rapa siluestris ẜm Nic. est rapistrũ vel napus siluestris. Aui. loco eius hꝫ seminis napi siluestris rotundi. qḋ apud multos idẽ est. ꝛ si sic est qḋ rapa siluestris sit napus siluestris: ergo est rapistrũ qḋ a romanis aromarachia vocatur: tñ q non est aliq auctoritas firma. hic describã formã rape siluestris ex auctoritate Sera. q sic inquit de mẽte Dia. rapa agrestis est plãta habẽs multos ramulos quoꝝ longitudo est vniꝰ brachij. nascitur in locis siccis: ꝛ hꝫ summitates leues et folia mollia quorum latitudo est vniꝰ pollicis aut amplius parũ. et hꝫ semẽ in vaginis ꝛ est semen nigrũ paruũ qḋ cũ frangiṫ est album interius. ꝛ hec a multis rapilla vocatur.

¶ Terebẽtina est rasina. seu lachryma terbinti arboris que a vulgo largatũ solet vocari. Aui. loco eius hꝫ gũmi alboti quod idem est.

¶ Diptamũ ẜm Petrum de crescencijs dicitur alio nomine frassinella: q frondes habet ad modum frassini. Ser. de ipso loquitur in. c. de origano. Aui. loco eius hꝫ pulegium indum: quod idem est.

¶ Acorus ẜm Dia. est herba veneria. vel aphrodisia vl piper apum: qḋ satis est notũ. Serap. in ca. de acoro inquit. hueg. id est acorus: ꝛ nominatur spatella. Item infra ait. succus radicis eius abstergit obscuritatẽ visus: ꝛ radix quidem acori ingreditur in confectionibus tyriacarum ꝛ aliorum antidotorum.

¶ Meu apud aui. in. ij. cañ. vocatur mu: ꝛ id qḋ de ipsa planta administraṫ in medicina est radix. ille qui de nouo scripsit quẽ in pluribus locis vocaui lumẽ male lucens: in eadem cõfectione loco meu hꝫ sistrã. i. valerianam: qḋ falsum est: q si Nicolaus vult quod ponamꝰ meu. quare illud lumen male lucens vult ponere valerianam: que idem non est.

¶ Amomũ semen est minutum: qḋ ab oriente defertur. Papi. inquit amomũ dictũ: q cinamomi odorẽ habeat frutex botruosum semẽ redolẽs sibi cõnexum flore albo hoim summo suauificat. Sera. in. c. de amomo inquit. amenie. i. pes colũbi: ꝛ est amomũ idẽ infra ait. autoritate humayn filij isaac tiriaca. amomũ est ex rebus q inebriãt. est eñ in ꝓprietate eiꝰ q inebriet ꝛ facit dormire.

¶ Carui siluestris. s. semẽ ipsius Auic. loco eius hꝫ cordumeni: qḋ idẽ est: ꝛ per carui agreste nõ intelligitur ciminella: vt quidã crediderũt: imo intelligitur siler creticũ siue cheiim cãpestre: qḋ alio noie leuisticũ hortulanum vocatur: sed lumẽ male lucens intellexit per carui siluestre carui vsualiter: q nõ cognouit differentiã que est inter carui siluestre: ꝛ inter carui domesticum. si aũt queratur qualiter ipsa tiriaca debeat confici infra ostẽdam alia descriptione. ꝛ ibi dabo modum ipsam regulariter componendi.

¶ Mel. s. mel apum. Gal. autẽ hꝫ mellis atticii. mellis atheniẽsis. nam vide qḋ Dias. in ca. de melle ait: q eius genera sunt duo. vnum qḋ cupiliones apes colligunt: que sunt oblonga: aliud qḋ sub terra inuenitur ꝛ atticũ dicitur. idem infra ait: mel autem atticum quod elimaticum appellatur ꝛ illud quod appellatur ypleõ bonũ est: et dulce ꝛ odoratum: et ruffum. Itẽ Pli. mellis attici sum... laus toto orbe existimatur: sed thimum magis laudatur quare in aliquibus antiquis antidotis mel atticum mel timum exponitur sine dubio mel atticum vt dictum fuit mihi dicitur ab attica. id est atheniẽsi regione vbi optimum mel colligitur nam regio attica est regio in qua abundant ipse apes. notandum est q mel ponendum in constructione tiriace nõ debet decoqui sed tantuꝫ ad ignem poni quousq eleuauerit spumam: et tunc illico sine mora colari: aliter etenim construi tiriaca non posset cum quantitate sola mellis in ipsiꝰ descriptione posita andromacus loco eius habet melius alhasse de quo infra.

¶ Uinum. s. vinum odoriferum vsuale. Gal. autem habet vinum falernũ. i. illius regionis. vnde Papi. neapolis oppidum prope falernum vbi optima vua nascuntur. Dias. inquit vinum italicum quod falernũ dicitur.

vtilius est maxime vetus idē infra vinū albanū fortius falerno ⁊ gustu subdulce ⁊c. ⁊ sic per vinū falernū intelligitur vinū qđ fit in illa regione: ⁊ vocantur vue falerne q: de eis est copia in regione falerni.

Trifera magna. ℞. opij. ʒ. ij. ⁊ gra. xv. cinamomi. gariofilorū galange spice. s. spice nardi. zedoarie. zinziberis costi storacis. calamite calami aromati. ciperi. ireos paucedani acori mandragore celtice. i. spice celtice. rose piperis. anisi: apij petrosilij: feniculi macedonici. apij montani. dauci. i. seminis pastinace agrestis iusqami ozimi. i. semen ozimi gariofilati añ. ʒ. j. mellis quantum sufficit.

Trifera aūt magna dr: q: fructū magnū cōfert mulieribus: ⁊ proprie matricis earū dando qñ dolorē matricis patiunt cū vino decoctionis altilie. i. matris herbarū q alio noie artemisia vocat. Siliber. de anglia in. j. li. hz vnā descriptionē que idē nō est. verū idē in. c. de retentione mēstruorū habet vnā aliā que est similis huic. hoc aūt antidotū pōt cfici per duos modos: vcz q ipsuz potest cōponi cū opio ⁊ sine opio: ⁊ illa in qua ponit opiū appellat trifera magna cū opio: ⁊ qñ nō ponit opiū appellatur trifera sine opio: ⁊ qñ fit sine opio nō subtrahatur nisi solū opiū ⁊ illa in qua ponit opiū non administretur si non transiuerint sex menses: vt est notum.

Paucedanum ſm pera. est herbaturū ⁊ apud herbaticos dicitur feniculus porcinus. cuius radix ac semen vsui medicine cōpetunt verū qñ simpliciter inuenit paucedanū radix debet intelligi ⁊ qñ inuenitur in vna recepta cheisim ⁊ cordumeni intelligit per cheisim leuisticū ⁊ per cordumeni intelligit semen cheisim montani qđ est semen paucedani: ⁊ hoc apud sapientes est ex secretis simpliciū: mādragora apud Aui. in. ij. cañ. vocatur Jabrol cuius radix vt dicit habet formam hominis: qđ nō creditur. columella in libro de cultu hortorū inquit mandragore pariat flores moestamqꝫ cicutam.

Triofilon. ℞. piperis albi. ℥. ſ. piperis nigri. ʒ. ij. cimini assi. ʒ. ſ. zinziberis nitri. i. afroniti piretri ana. ʒ. ij. piperis longi. ʒ. ſ. petroselini amei dauci: anisi elenni. i. radicis enule: spice ciperi apij. sisilei. i. sileris montani costi añ. ʒ. ſ. gariofili. ʒ. j. ⁊ gra. vij. ſ. dactilorū numero xij. florum rute viridis. ℥. j. ſ. mellis quantum sufficit.

Triofilon aūt ſm cōpositorem dr a viridibꝰ folijs rute que in ea ponuntur.

Ruta aūt est herba satis nota. columella i lib. de cultu hortorū ait. rutaqꝫ palladie bacce victura saporem

Triasandali. ℞. sandali albi rubei ⁊ citrini rosarū zuccari añ. solidos. ij. reubarbari spodij succi liquiritie seminis portulace añ solidum. j. ſ. amidi gummi ara. dragagāti. seminis melonis citruli: ⁊ est species cucumeris. cucumeris. s. vsualis ⁊ cucurbite. seminis scariole añ. solidos. j. camphore. ℈. j. ſ. alij quadruplicant pondus rosarum: sirupi rosati quantum sufficit.

Triasandali aūt dicuntur a tribus generibus sandalorum que ibi intrant: ⁊ sunt proprie albi dicti: leuci rubei rosa rosacei citrini dicti mahazari ⁊ omnes sunt noti hoc antidotū est multū in vsu: solidꝰ ſm cōpositorem in tractatu de ponderibus est exagiū ⁊ exagium apud cum est. ʒ. vna cum dimidia ⁊ sic moderni de solido. ʒ j. ſ. ponere solent.

Theodoricon anacardinū. ℞. aloes epatici ℥. j. ſ. ireos cassie. i. cassie lignee añ. ℥. vij. minus gra. xvj. zinzib. anacardi carpobalsami añ. ʒ. iiij. ſ. folij spice corticū mirabolanorū. s. oīz meu epitimi añ. ʒ. iij. ⁊. ℈. j. gariofili reu pontici masticis squinanti. añ. ʒ. iij. ⁊ gra. iij. ſ. mellis qđ sufficit: cōficit sic. accipe corticū radicis feniculi. bene abluti cōtriti lib. j. ⁊ pone in duabus lib. aceti: ⁊ stet ibi per septē dies: ⁊ postea tere ipsas radices: ⁊ in eodem aceto coq vsqꝫ ad tertiā partē: ⁊ cū omi diligentia cola per pannū ⁊ pone in duabꝰ li. mellis dispumati ⁊ bulliat vsqꝫ ad aceti csumptionē. cum tali melle cōfice. supradicte radices colligantur in maio vel iulio: quia ante hoc tēpus humide sunt ⁊ post hoc sicce.

Theodoricon [illegible]t anacar[illegible]ū dr ab anacardis qui ibi recipiunt. A[illegible] in. v. cañ. h[illegible] heodoricon magnum ⁊ multa alia. sed non sunt idem. anacardus autē ſm cōpositorē est fructus cuiusdā arboris quem pediculus elephantis vocat. idem dicit Simon Januensis. sed ſm circa instans hoc est falsum.

Feniculus est herba satis nota: ⁊ eius semen apud grecos maratrū vocatur. Nicolaus aūt inquit. accipe corticū radicis feniculi abluti. i. loti ⁊ sic generalr apotheca[illegible] debēt scire q omnes radices cortices folia ⁊ rami non debent poni in medicinis nec debent desiccari si ablute non sint a terra: ⁊ sordibus eorum ⁊ desiccātur in loco vbi non sit humiditas.

Vomitus valens tertianarijs ⁊ qrtanarijs: sed maxie cōpetit quotidianarijs. ℞. tapsie. ℥. iij. assari. i. assare baccare. ℥. j. cinamomi mēte vincetoxici. i. antifarmaci croci hortulani. i. cartami. se. atriplicis añ. ℥. j. mell. q. s.

Tapsia est herba de q[illegible] [illegible]arnaldus de villa noua in libro secundo in capi. de sca[illegible] ⁊ pruritu ait. Et scias q tapsia q in vnguento intrat est facta in modū lazulate siue mente romane: ⁊ vocatur piperia: ⁊ loco piperis ponitur in salsa: ⁊ in foro iulij ⁊ in campo ferici tantum iuxta [illegible]ur[illegible]n reperitur: ⁊ habet acuitatem sicut piper ⁊ est fa[illegible]ta[illegible] modum lapacij acuti siue lasulate. alia vero de tapsia vide ibi. de tapsia etiam vide supra in confectione anacardina.

Atriplex apud Dia. vocat andrafasis. Aui. in. ij. ca. duo. c. facit de eo. vnū sub noie cataf aliud de crisolocāna: ⁊ ibi ait q est attriplex que plurimū inuenitur in seni. Collumella in li. de cultu [illegible]torū inquit. Ex granis attriplicis cōsurgit longa fasellus ⁊ hec est herba que apud hortulanos papienses bleta alba vocatur cuius semen vsui medicine competit.

Jerapigra magna. ℞. cinamomi. spice. i. spice nardi. croci squinānti. i. palee camelorū assari xilocassie. i. cassie lignee xilobalsa. i. ligni balsa. carpo. i. fructus balsami: violarū absinthij epithimi agarici: loco eiꝰ ponitur agaricū trociscatū. rosar. s. rubear turbith. coloquintide. sed loco eius ponuntur trocisci alandabal masticis. ana. ℈. ij. aloes ad pōdus oīm specierum mellis c[illegible]ati dispu. q. s.

¶ Iera aũt.i.sacra pigra.i.amara:inde iera pigra.i. sacra amara.vocat̃ aũt iera pigra magna ad differentiã alterius que dr̃ simplex. magna dr̃ q: in ea plura ⁊ fortiora simplicia ingrediunt̃:⁊ vtraq; possunt cõfici nam primo ex speciebꝰ iere magne fit cõfectio cũ melle q̃ appellatur iera pigra pro clisterijs. Itẽ de predictis speciebus cũ melle rosato cõficiunt̃ pillule que dicunt̃ de iera magna seu de iera maiori.qđ satis est notũ. de speciebꝰ aũt iere simplicis fit iera pigra cuȝ melle que vocat̃ iera Gal.⁊ hec comeditur. Item de predictis speciebꝰ fiũt cum melle rosato pillule que dicuntur de iera simplici aut de iera Gal̃.vt dictum fuit.

Ieralogodiũ mesituȝ. ℞. coliquintide interioris:polipodij añ.℥.ij.euforbij:polij.cocognidij.añ.ʒ.j.ʒ.⁊ gra.vj.absinthij. mirre añ. ʒ.j.⁊ gra.xij.centauree.agarici:armoniaci: thimiamatis folij spice sq̃lle diagredij:ana. ʒ.j. aloes. thimicomarini:cassie camedrei: bdellij:prassij añ.℈.j.gra.xiiij.cinamomi.opoponacis:castorei:aristologie longe:triũ piperũ:croci:cera pini.petroselini añ.ʒ.ʒ.ellebori albi ⁊ nigri.℈.gra.vj.mellis qđ sufficit. Iera aũt.i.sacra.logos.i.sermo.mesitũ. impeditũ. Gilibertus de anglia in ca.de digerẽda materia:⁊ euacuãda hȝ hanc descriptionẽ. Ioã.cocoregiꝰ in.c.de epilẽtia inq̃t. electuariũ solutiuũ qđ dr̃ hieralogodiũ:cuiꝰ descriptio ponit̃ a Nicolao:⁊ sic apud oẽs hec est illa que debet fieri.

¶ Polliũ.i.polliũ montanũ. circa instans polij diuersa sunt genera que nota sunt:ex parte:sed precipue polliũ montãnum competit vsui medicine.vnde cum simpliciter inuenitur polliuȝ montanum debet intelligi ⁊ poni cum floribus.per annum seruatur.

¶ Cocognidiũ.i.semen mezereon. circa instãs in ca.de laureola:dicit laureola frutex est: cuius semẽ vel fructꝰ vsui medicine cõpetit ⁊ appellatur cocognidium. hic textus est falsus.nam cocognidiũ laureole non est semen laureole sicut apparet. apud Dias.in proprio ca.inquit eñ camelea:aut cocognidium ergo est mezereon nam camelea est mezereõ seu herba dicta apud herbaticos oliuella propter similitudinem foliorum.

¶ Thimiamatis ỹm cõpositorẽ est thus inꝯ [illegible]. Gilibertus ibi dicit thimiamatis.i.corũbri. ergo est ex storacis liquide que alio noĩe a multis modernis storax rubea appellat̃. Isidorus.in ca.de odoribus ⁊ vnguẽtis inquit. odor vocatus ab aere thimiama lingua greca vocatur:q̃ sit odorabile.nã thimus dicit̃ flos:qui odorẽ refert:de quo: Virgi.redolentq; thimo fragrãtia mella. itẽ papias thimiama grece dicitur q̃ sit odorabile. nã thimus dicitur flos.quoniam odorem refert thimiama insensum.i.confectio odoris aromatum.

¶ Thimicomarinũ.i.cima timi:sed sunt ex hoĩbus qui dicunt q̃ thimicomarinũ nõ dȝ in isto electuario ingredi.sed non recte:q: Gili.idẽ habet.preterea Matt.sil. in litera.t.inquit thimicomarinum.i.cima timi:vide in antidotario in confectione ieralogodion.

¶ De electuarijs ac confectionibus super antidotarium Ioan. Sera.

Confectio de electuarijs de lacuna liberans ex venenis perniciosis. ℞.luti de lacuna arciatidos ⁊ est granum iuniperi añ. ʒ.r.duos.coaguli.gazel aur.septẽ.coaguli leporis aur.iiij. gẽtiane.baccarũ lauri.aristologie rotunde ⁊ seminis ruthe siluestris myrre añ.aur.vnũ.terant̃ ⁊ cribellentur ⁊ conficiantur cũ melle dispumato et detur in potu.cuius sit quantitas vt faba.

¶ Istud electuariũ nõ est in vsu: ỹm vero intentionem Io.Sera.est optimũ cõtra venenũ.dr̃ aũt electuariũ de lacuna a luto de lacuna. qđ est terra sigillata vnde electuariũ de lacuna.i.electuariũ de terra sigillata.Gal̃.in suis experimẽtis in.c.de medicinis zenonis habet electuariũ luti:quod est lutũ sigillatũ sed non est idẽ.Circa instans dicit.terra sigillata terra argẽtea saracenica idẽ est.Ego credo q̃ textus sit falsus: q: terra argentea est cimolea:⁊ nõ est terra sigillata:nã terra sigillata est rubei coloris cimolea vero est alba:⁊ que purpurea: verũ est q̃ secundũ quosdã terra sigillata alba est cimolea.

¶ Artiatidos ỹm compositorem est granum iuniperi: granum autem iuniperi apud Aui.in secundo cañ.vocatur abel:sed male:nam abel non est fructus iuniperi:imo est bracteos seu sauina.

¶ Gazel est animal:qđ in nostris partibus nõ inuenit̃. Aui.in ij.cañ.in.c.de musco inquit.muscus est foliculꝰ animalis sicut gazel:⁊ habet duos dentes albos flexos ad interiora:sicut duo cornua. Ser.in lib. de simplicibꝰ in.c.de musco inquit ex verbo almasealdi in lib .auri et minerarũ ⁊ margaritaruȝ terre in quibus sunt gazele musci:⁊ sunt regiones tumbaci.⁊ seni sunt terre ꝯfines. verũ muscus regionis tumbaci est melior musco seni q: gazele de tumbaci comedũt spicã nardi.⁊ alias species odori. gazele vero de seni comemedũt alias herbas ⁊c. o quanta diuersitas inuenitur in isto animali:nã Aui. vult q̃ sit sicut aĩal qđ facit muscuȝ:ideo discordãt: sed vere sicut dictũ fuit mihi:gazel non est animal qđ facit muscum verum habet similitudinem. sed idem non est.

Electuarium altalisafar,conferens ad frigiditatem stomachi ⁊ ventositates accidentes in epate et in stomacho. ℞.talisafar.ʒ.v.ziniberis.ʒ.xx.macropiperis.idest piperis lõgi.ʒ.xij.heil.idest cardamomi maioris cinamomi.gariofilorum omnium ana.ʒ.vij.zuccari quantum est pondus omnium medicinarum terantur cribellentur et confice cum melle et detur.

¶ Istud electuarium non est in vsu: sed ego solum scripsi vt innotescat nunquid talisafar sit macis vt quedã sinonima dicunt. Aui.in.v.cano.habet vnam aliam descriptionem que eadem est.

¶ Altalisafar ⁊ talisafar apud Auicen.in.ij.cano. sunt cortices indi:in quibus est stipticitas ⁊ acuitas ⁊ odoris boni parum ⁊c. Matth. silua .in littera t. dicit talasafar.i.nux muscata vel arbor. Postea inquit talisafar idẽ est:quod falsum sicut ostendam. Sera.in ca.de mace de talisafar loquitur et credo q̃ secundum suam opinionẽ talisafar sit macis vel ei proximum in virtute. sed idem nõ sunt.⁊ ob hoc possumꝰ dignoscere q̃ talisafar nõ sit macis:vt dicit Mat.sil.⁊ alij:nã Io.sera.in suo antidotario ponit electuariũ de talisafar:⁊ electuarium de mace.quod nõ faceret si idem essent.Fran. de pedemon. in c.de fluxu.ven.omnium modorum ⁊ curis eius ait talisafar est cortex citri:quod non creditur.

Electuarium de mace qđ cõfert ad frigiditatẽ stomachi ⁊ vẽtositates ex malicia digestionis. ℞.macis,gariofilorũ cinami.heil.cinamomi zinziberis.assari.i.assare baccare oim añ.ʒ.j.cardamomi.ʒ.v.piperis albi.ʒ.ij.zuccari.ʒ.ix.terantur.⁊ fiat electuarium.

¶ Istud electuarium nõ est in vsu: sed in ipso reperitur differentia maxime in mace. nam macis apud Auic. in ij. can. ex autoritate filij M[illegible]sangue. est cortex nucis muscate. scdm vero circa instans macis nõ est cortex nucis muscate. Auerro. in. v. col. inquit. besbese. i. macis dr qd sit cortex cuiusdã fructus q portat de india. Guiliel. placẽ. inqt. macis est cortex nucis musca. declinans ad rubedinẽ, & citrinitatẽ. Dias. vocat eã machir. & dicit qd est coriũ ligni veniẽtis de barbarico coloris ruffi cũ rubore solido &c. Simon Janu. nõ negat nec affirmat an macis sit cortex nucis muscate: aut nõ. Multi mercatores tenẽt q macis sit cortex vel flos nucis muscate. sed sit quomodocũq macis nota est.

¶ Heil. i. cardamomũ maius & sm Bart. montagnanã est melegeta & sic hodie tenetur.

¶ Cinami. i. cinamomi grossi. nõ est ergo cinamũ: vt dicunt quidã/ nec est cinamomũ finũ. qr ipse Sera. in pdicto electuario inferius habet cinamomi. s. fini. Nico. in suis synonimis dicit cinamomũ. i. cinamomũ subtile et optimũ: sed apud Sera. est 3riũ vt apparet apud ipsuz in cap. de cina. vbi dicit inuenitur alia species cinamo. que dr vasot & cinamũ & est grosse plante nõ habẽs fortem odorẽ & est debilis virtutis: & hoc est darsens. i. cinamo. grossum dictum scauizon.

Electuarium de heil ad frigiditatem stomachi bonũ est. ℞. heil cardamomi. neremisch cinamomi. macropipe. i. longi piperis. aã. ℥. v. zinzibe. ℥. x. cinami. i. cinamomi grossi. ℥. iij. zuccari. lib. j. mellis quãtum necesse est.

¶ Istud electuariũ in vsu nõ est & est electuariũ de cardamomo maiore qd hodie granũ paradisi vocamus.

¶ Neremisch sm Mat. sil. est rosa asini infra in ɔfectiõe electuarij letificãtis rasis ostẽdam quid sit neremisch.

Cõfectio de vsnea. ℞. cinami. i. cinamomi. grossi vsnee calami aromatici: spice romane. i. celtice masticis cassie lignee. oim. aã. ℥. j. florũ squinanti. costi croci mirre oim. aã. ℥. iij. heil nucis muscate masticis xiloaloes. i. ligni aloes musci oim. aã. ℥. 5. terant medicine sicce et infundantur mirra et crocus cum aliquo potuum conuenientium: conficiãtur cum melle & administrentur.

¶ Hec cõfectio non est in vsu apud nos tñ pro declaratione vsnee. Aduerte q vsnee est muscus quercus. et dr caniaurs. Sera. ex autoritate Dias. dicit vsnee & est res que reperit nascens sup arborẽ serbin. i. cedri: & nucis & glandiũ. & melius ex eo est qd reperitur sup serbin montana: & post illud qd reperit sup arborẽ nucis &, melius horũ est qd magis odoriferũ & albioris coloris. nigrum vero est malũ. Sera. aliud ca. facit de vsnee q est herba kali nascẽs in mari similis vermiculari. & est illa de qua fit sal alcali. Leonardus [illegible]pda palea in. c. de cura vindemie inquit vsnee est quedã superfluitas oriens in trũcis arborũ. sed alij dicũt q sunt flores auellana[illegible]t dicitur in vulgari sermone gazelli.

Confectio tiriace cõtra scorpionũ morsus. ℞. calamẽti fluuialis. i. aquatici qd alio nomine mẽtastrũ appellat calamẽti mõtani. i. nepite aã. ℥. iij. gentiane. ℥. piperis opponacis aã. ℥. v. confice cũ melle quantum necesse est: & detur. ℥. j. cũ pontico. id est forti.

¶ Hec cõfectio nõ est in vsu. sed sm intẽtionẽ Jo. Sera. valet ɔtra morsum scorpionũ mirabiliter. dr aũt ista cõfectio tiriaca. nõ q ipsam ingrediat tirus: sed solũmodo dicit tiriaca a tiron qd est contra venenum.

¶ Scorpiones sicut inquit Auicen in. iiij. cano. in fen. vj. in tractatu quinto in capit. de punctura paruorum. venenosorum morsuuz eorum loquens de speciebꝰ scorpionis siluestris.

¶ Dixerũt quidã q scorpio femina maior est masculo masculus eñi extenuatus est & minutus. & femina pinguis magna & aculeꝰ femine est subtilis & masculi aculeus est grossus & inferius ait. existimauerunt quidam q scorpiones sũt nouẽ colorũ. s. albi citrini rubei & cineritij ferrandi & virides & de eis sunt aurei habentes nigras caudas & extremitates caudarum & de eis sunt vinosi coloris in quorum percussione sentitur punctura acus & dolor nociuus. & de eis sunt fumosi & occidũt de morsu eorum. risus & permixtio rationis &c.

¶ De proprietate que reperitur in radice colloquintide contra morsum scorpionis ait Sera. in ca. de colloquintida ex auctoritate rasis dicens. dixit mihi quidã q radix colloquintide est melior medicina que esse possit puncture scorpionis & arabes habẽt ipsam pro communi & manifesta medicina ad hoc dixit mihi arabs q scorpio pupugerat filium suum in quatuor locis corporis & dedit sibi in potu. ℥. j. de radice colloquintide & sedata sunt statim omnia, que patiebatur etiam Auic. in. c. de cura scorpionum supradictorum similiter ait.

¶ De electuarijs ac confectionibus: sm [illegible]asim in qu[illegible]to Almansoris.

E[illegible]ctuariu[illegible] ad scabiem & pruritum valẽs in tractatu. v. almansoris in. c. de pruritu & scabie & magnis pustulis. ℞. mirab. citrinorũ partẽ vnã sene fumiterre aã. partẽ mediã. succ[illegible]absinthij quantum adeorũ sufficit cõspersionẽ. aliquoties antẽ addit huic medicine absinthij quantũ quarta pars mirabolanorum: & cõficiantur oia cũ melle & sumat ex ea q̊tidie quãtũ est auellane magnitudo.

¶ Istud electuarium non est in vsu sed generaliter loco huius electuarij vtimur vnguẽto quodã p scabie cuiꝰ cõpositio nota est aromatarijs.

¶ Auelana aliqñ sumit pro fructu aliquando pro pondere. vt apud Auic. in [illegible]ctione de ponderibus et est pondus aurei vnius; ergo e[illegible] ℥. 5. vniꝰ dragme. vt dicit Simon Januẽ. Auelana vero pro fructu sm Isi. dr ab auelano cãpanie oppido vbi abundant hec a grecis pontice appellantur eo q circa ponticũ mare abundãt. Ra. d[illegible]it o[illegible] de predicto electuario dat quantum est auelane [illegible]g[illegible]ude: magnitudo auelane apud Aui. est sicut granum lauri vt dr in suo. c.

Electuariũ de nucleis fructuũ ĩ tractatu. v. almansoris in ca. de his que augẽt sperma & que valẽt ad erectionẽ [illegible]rge. ℞. amigdalarũ, auelanarũ nucis indice pinearũ enucleatarũ. granorũ chilchil: granorũ zeilem. grani viridis. oim aã. ptes equales: zinziberis piperis longi: seminis peonie aã. tertiã partis penith ex zuccaro tãtum q tẽperari possint: sumatur ex eo in mane quotidie ad oui magnitudinẽ: & in sero tantũden.

¶ Istud electuariũ nõ est in vsu. ipse eñi rasis appellauit istud electuariũ de nucleis fructuũ: sed sm intentionem meã videtur esse idẽ cũ illo qd reperitur apd Aui. in. iij. cañ. qd noiatur confectio de medullis: & sine dubio idẽ sunt. sed differũt solum in re vna. & hoc est qd rasis hz auelanarũ. Aui loco eius hal[illegible]fisticorũ. & vt cer-

nioꝝ reddaris infra ponã descriptionem do. Auic. ⁊ videbis in quo ca. ipse describat eam. Simplicia vero que sunt declaranda declarabo.

¶ Nux indica ſm Sera. est neregil. ⁊ sic credo esse bene expositũ. nã Aui. in ca. de nuce indica in ij. cañ. dicit qđ nux indica est neregil. Propterea Aui. in eadẽ cõfectione hʒ neregil qđ idem est sicut infra ostendam.

¶ Grana alchichil: vel chelchil sunt semina granati silvestris: vt reperio apud Joã. Sera. in ca. de fluxu menstruoꝝ qui inquit sumãtur grana silvestria: ⁊ sunt grana alchilchil. Etiã vide apud eũdem in ca. de egritudinibus gingiuarũ ꝙ similiter dicit. Itẽ Auicẽ in ij. cañ. in c. de grano alchichil sic ait. granum alchichil est sicut piper albũ maius cartamo nõ pure rotũdum: ⁊ frãgitur a medulla vnctuosa boni saporis ⁊c. postea statim ibi dicit. quidã aũt dixerũt ꝙ est semen granati silvestris et dixerũt isti eius radix est almugat. ⁊ sic ẽ ꝙ granum alchichil est semen granati silvestris.

¶ Granũ alzcilẽ ſm Auic. est pip nigrũ. ⁊ sic dicit, Mat. sil. sed ambo errant salua ipsoꝝ reuerentia. nam Sera. de grano azeilem. c. facit dicens ꝙ est granũ: pingue in magnitudine piperis citrinũ: et habet bonum saporem defertur ex terris barbarie ⁊ nominatur piper nigroꝝ: et post statim ait. verũ scđm veritatem piper nigrorum est aliud ⁊ sic est ſm opinionẽ Simonis Januẽ. Bartholomeus montagnana in [illegible] is cõsilijs [illegible] cõsilio de sterilitate ait. granũ azeilem [illegible] radicule [illegible] cõtorte. nodose. subcitrine. in sapore notabiliter [illegible] substantie viscose. quas incole veronenses futrasium vocant: loco eius ponuntur testiculi vulpis.

¶ Granũ viride apud Aui. est fructus arboris terebẽtine ⁊ arbor ipsius apud Arabes dr botin. Sera. ca. de terebentino dicit ꝙ sunt duarũ specierũ. s. domestica ⁊ silvestris: domestica vero est botin ſm veritatẽ et fructus eius est granũ viride ⁊ silvestris est lentiscus. ⁊ am[illegible]: habent gũmi. ſm Isido. gummi lentici est mastix.

¶ Peonie. scʒ semen ⁊ satis est notum. Auicẽ. loco peonie habet neremisch, quod idem est. Antonius musce inquit nomen herbe peonie a grecis dicitur pẽthorobon. alij hicliodenũ. alij aglaofotis. Itali peoniã vocant. Penith ex zuccaro sunt penidie. Auicen. loco penith habet penidiorum: nam idem est.

Electuariũ de seminibus in. v. almãsoris in ca. de his que augent sperma: ⁊ que valẽt ad erectionẽ virge. ℞. se[illegible]is baucie. i. pastinace: semis napoꝝ [illegible]eparũ ⁊ raphani ⁊ sparagi atqʒ semis alphasasa: ⁊ eruce semis pinearũ: medulle interioris: granoꝝ chilchil. i. granati silvestris: granorũ ceilẽ: [illegible] linguẽanis. i. se. fraxini. secacul. i. sigilli sctẽ marie becẽ albi ⁊ rubei satiriõis. i. testiculoꝝ vulpis costi dulcis. zinzi. macropiperis. i. piperis longi: nasturtij c[illegible]niũ añ. terantur: ⁊ cuz melle conficiantur.

¶ Istud electuarium apud nos nõ est in vsu. Mesue in suo antidotario habet vnã aliã, descriptionẽ: sed nõ est similis huic. ſm vero Nicolaũ florentinũ. Electuarium de seminibus est diaspermatõ: sicut ostẽsum fuit. simplicia que sunt declaranda declarabo.

¶ Alfasasa ſm Sera. est chahodad. sed ſm Auic. cot. et ibi dicit ꝙ est alistiscat. ⁊ nominãt alfasasat. Aliud. c. facit dẽ ipso in litera r. ꝙ dicitur ratuba. hec in hispania nascitur ⁊ est species trifolij. vt apparet apud Simonẽ Janu. in ca. de ratha. Dias. vocat ipsam medicã. Isidorus vero medicam inter legumina scripsit.

¶ Tuderi sic est noiatũ apud Auicẽ. in. ij. ca. sed apud Dia. est ormmon. de quo supra in trifera Galeni.

Confectio tiriace de terra sigillata in octauo Almãsoris in ca. de venenis ⁊ venenosorum morsibus. et eorũ curatione et cautela. ℞. terre sigillate. baccarũ lauri vtriusqʒ partes equales terãtur: ⁊ cũ butiro vaccino inũgantur: et cum melle conficiãtur et recondãtur. est enim nobile.

¶ Descriptio istius tyriace apud nos non est valde in vsu: tamẽ reperitur apud apothecarios maxime mediolanenses. Guliel. placẽtinus in suo antidotario describit vnã descriptionez: que eadẽ est. illa descriptio est ex autoritate rasis auicẽ. in fen. vj. quarti cañ. in ca. de canone curationis eius qui in potu sumpsit venenum habet vnã aliã descriptionẽ. sed nõ est similis huic. tamen differunt parũ inter se. nam Aui. in sua descriptione hʒ ireos. Rasis vero nõ. Auic. etiã dicit cõficiantur cũ oleo. Rasis vero dicit cũ melle. In reliquis vero nõ differũt. tamẽ illa Rasis est nobilior ꝙ̃ illa Auicen.

¶ Terra sigillata est terra rubea q̃ oibus nota est: apud Aui. vocaẗ lutũ sigillatũ. Sera. ex autoritate Dia. inq̃t. terra sigillata est sigillũ marinũ ⁊ sigillũ lacce. ⁊ est vna ex terris almairin ⁊ multi ex eis assimilanẗ illi ⁊ sigillãtur. ⁊ color eius est sil'is colori magre. i. sionpodie.

Confectio tyriace ad morsum rutele vtilis et fuit approbata in. viij. almãsoris in ca. de morsibus rutele ⁊ sith. ⁊ aranei. ℞. nigelle. ʒ. x. dauci. cimini. añ. ʒ. ʒ. semis abel. gallarũ cipressi. añ. ʒ. iij. spice inde bacca. lauri aristologie longe carpobalsami. i. se. balsami. cina. gentiane semis andacoche. semis apij. añ. ʒ. ij. confice cum melle et detur ex eis ad nucis magnitudinem cum vino veteri.

¶ Hec cõfectio apud nos nõ est in vsu: sed qr Ra. dicit ꝙ ẽ vtilis ⁊ approbata scripsi illã Nic. flo. in li. iiij. i ca. de pũc. aranei ⁊ rutule describit vnã descriptionem que est ex autoritate Ra. ⁊ est eadem huic.

¶ Rutela autẽ ſm Rasim est animal paruo araneo assimilatum ꝙ phibit. muscas venari solitũ. Auicẽ. in. iiij. cano. in f. n. in ca. de specie aranearũ et alceibent et rutellarũ dicit rutella est animal simile aranee que nominatur alsehel ⁊ est venatrix muscarum et species eius sunt plures. et ſm qđ dicit Gal. sunt duodecim species ⁊c. ibi Auicẽ. de omnibus speciebus loquitur et describit formas ipsarum.

¶ Abel ſm Sera. est sauina ⁊ sic exponit Simõ ianuẽsis: sed apud Auic. est fructus iuniperi. qđ credo sit errore translatoris. Nico. vero floren. in predicta cõfectione loco abel hʒ seminis iuniperi qđ nõ est bene expositum: nam certũ est qđ Sera. ⁊ Simon Januen. habent majorẽ autoritatẽ in simplicibus ꝙ̃ Aui. ac Nico. scias autẽ ꝙ expositio falsa Nico. est ex autoritate Auicen.

¶ Galla cupressi. i. nux cupressi. Auicẽ. in. ij. dicit cupressus nominatur in syria arbor alta ⁊ romane cupressus hec arbor satis est nota.

¶ Handacocha ſm Auicen. alia est silvestris et alia est domestica et alia egyptiaca ⁊ fit ex semine eius panis. est autẽ trifoliũ vel species eius sicut apparet apud Serapi. in ca. de andacocha. nam ipse Serapi. sine dubio vult ꝙ andacocha sit trifoliũ ⁊ sic est. Etiam Nico. in predicta confectione loco andacoche habet seminis trifolij quod idem est.

Cõfectio electuarij letificãtis in nono almãsoris in. c. de melãcolia. ℞. melisse. i. ozimi citrati corticũ citri gariofiloꝝ: galie musc. masticis croci oriẽtalis cinamo. nucis musc. cardamomi: neremisch been albi ⁊ rubei zedoarie: doronisi: se. ozimi maioris: semis ozimi

gariofilati:oim añ.partes eq̃les musci quã-
tũ est decima pars [illegible]:deinde sumant̃ che
buli.xx.⁊ emblici.xxx.terant̃ in.iij.li.aq̃ deco
quãtur donec ad vnã redeãt et colent̃:in co-
latura v̄o mittat̃ mellis li.j.deinde bulliant
donec aqua consumpta sit.post ex hoc melle
conficiãtur predicte species quod tamen in
pondere sit triplum ad species de quo cum
necesse fuerit ad magnitudinem auelane su-
mendum est.

¶ Istud electuariuz est illud:quo nos vtimur.Mes.in
suo antidotario hz vnã descriptionẽ que nominatur ele
ctuariũ sarbortẽg.sed nõ est silis huic.sz vna alia descri
ptio q̃ repit̃ apd eũdẽ in.c.de mania ⁊ melãcolia sangui
nea videt̃ q̃si esse eadem cũ ista.Bartho.mõtagnana in
suo antidotario hz vnã aliã descriptionẽ:et est ex aucto
ritate rasis:sed nobilior oim est ista.Scias etiã q̃ Ra.in
lib.diuisionũ in loco vbi ait.melãcolia timor habet vnã
descriptionẽ:sed nõ est eadẽ:nec fit sm illã descriptionẽ.
¶ Crocus orientalis.i.crocus cois seu vsualis:alter.ve
ro crocus dicitur hortulan⁹ ⁊ infectiu⁹ eo q̃ ipso sericũ
tingit̃ ⁊ est flos cartami cuius semen appellatur ginco:
⁊ dia.vocat ipsum cinicum.
¶ Neremisch apud Auicen.in.ij.canoñ.est flos ⁊ cortex
⁊ capita similant̃ maci:sz est minus rube⁹ ad citrinitatẽ
declinãs.⁊ est aromaticus ⁊c.neq̃ per id cognoui quid
sit. Simon ianueñ.inq̃t neremisch:sed in arabico nere-
misch.est vt aui.describit.sz nec Symõ videtur cogno-
uisse quid esset.Mattheus siluatic⁹ dicit q̃d neremisch
est semẽ rose asini vel flos ipsius.Auic.in suis simplicib⁹
in fine antidotarij ait.neremisch.i.musaha.⁊ est flos peo
nie vel peonia.⁊ sic credo esse bene expositũ.nã sicut di-
ctum est.Matthe⁹ siluat.dicit q̃d neremisch est flos rose
asini.Auer.vero in.v.col.dicit peonia.i.rosa asinorũ pre
terea vide apud Jo.herculanũ in ca.de melãcolia q̃ de-
scribit p̃dictũ electuarium ex auctoritate rasis.⁊ ibi in-
q̃t neremisch.i.semẽ peonie.Barthol mõtagnana habet
loco neremisch peoniã que idẽ est.Gentilis vero super
v.cano.Aui.ignorauit q̃d esset neremisch.Dicit eñi ibi
q̃ Cõciliator dicit falsum in ca.de colica dũ dicit q̃ nere
misch est semẽ peonie.⁊ sic ego reperi apud Cõciliatorẽ
differẽtia ducẽtesimanona que est penultima oim sua-
rũ differẽtiarũ.dicit eñi ibi neremisch.i.peonia.et sic ex
meo iudicio cõsiliator ⁊ alij bene dixerãt.sed gẽtilis nõ
bene dicit.sicut ostendi supra p supradictos autores:q̃
verũ neremisch est flos peonie:vel semẽ ipsius.Preterea
vide etiã q̃ rasis in electuario de nucleis fructuũ habet
seminis peonie.⁊ Aui.in eadem cõfectione habet nere-
misch quod idem est.
¶ Ozimũ maius de ipso nescio quid dicã.q̃r de ipso in-
ter doctores reperio varias opiniones sm gẽtilẽ dr ozi-
muz maius:q̃r maiora folia habet alijs speciẽb⁹ ozimi
q̃d nõ credit̃.Mesue in s[illegible] practica in cap.de mania et
melãcolia sanguinea in [illegible]odã antidotario inq̃t scessa-
brã.i.ozimi maioris.Serap.vero de ipso special[illegible] capi-
tulũ facit sub noie ozimi carmeni.⁊ ibi dicit sce[illegible]brã.i.
ozimũ carmenũ etiã auic.in.vij.cañ.de ipso ca.facit sub
noie hoalmarã.⁊ dicit q̃d scessabrã.Neq̃ per id cogno-
ui q̃d sit.Matth.vero silua.in.c.de senatiõ dicit q̃d scessa
brã.i.nasturtiũ aquaticũ siue crisonũ:⁊ sic credo esse be-
ne expositũ:⁊ qui mihi nõ credit videat p̃mo q̃d Mesue
vult q̃d scessabrã sit ozimũ mai⁹.Et apud Serap.est ozi
mũ carmenũ:⁊ apud auic.est hoalmarã.⁊ apud Mat-
theũ sil.est senation.si vero legis ca.de ozimo carmeno.
i.maiore.Sera.capi.de hoalmarã.apud auic.⁊ cũ cap.
de senation apud Math.sil.videbis q̃d in rei veritate ve
re idem sunt.Quidã putabãt quod esset scebrã.i.esula.
sed nõ est cõsonũ.q̃r aui.in.iij.cañ.in.c.de medicinis cor-
dialibus habet alscesbebrã ⁊ semen eius ⁊ tamẽ ibi esu
la nõ conueniret.Postq̃ ostendi de ozimo maiori sm au
tores supradictos ⁊ feci videre q̃d volunt q̃ sit senation
sed sm cõpositorẽ aliud est vt reperit̃ apud ipsum.Ra-
sis in.li.ij.aphorismorum de experimẽtis ⁊ cõfidentijs in
quodã emplastro inq̃t.seminis basilicõis gariofilati:se-
minis basiliconis maioris q̃d vocat̃ burungi.i.cubebe
sm mattheũ silua.tu vero cõsidera.
¶ Ozimũ gariofilatũ apud Serap.est berengemisch eo
q̃ odorem habet similẽ gariofilis.Rasis in electuario
tres species ozimi ponit.s.melisam.i.ozimũ citratũ ozi-
mum maius ⁊ gariofilatũ due alie species ozimi repe-
riuntur:⁊ sunt proprie amechin ⁊ bedarog.i.ozimũ nos
gariofilatum.
¶ Emblici vero sunt mirabolani emblici.Rasis inquit
sumant̃ chebuli ⁊ emblici ⁊ terantur ⁊ in tribus libris
aque decoquãtur donec ad vnã redeant et colent̃:in co
latura v̄o mittat̃ mellis lib.vna deinde bulliant donec
aq̃ cõsumpta sit:⁊ hoc mel apd modernos appellat̃ mel
emblicorũ:⁊ sic apud oẽs est certũ q̃ rasis vult q̃ iste sit
modus faciẽdi mel emblicorũ:de quo vide Joannẽ mat
theũ gradi.in ca.de vermibus qui in vẽtre nascunt̃ q̃ sic
ait.q̃ intelligere debeamus p mel emblicorũ q̃d reperit̃
in fi.c.electuarij q̃d vocatur letificans:ibi eñi ipse Rasis
docet cõficere mel emblicorũ hoc modo.℞.mirobolano
rũ emblicoruz recentiũ numerro.xx.terant̃ ⁊ in trib⁹ li-
bris aque coqu[illegible]ur donec ad vnã librã redeant.deinde
fortiter exprim[illegible]tur:⁊ in ill[illegible]olatura addat̃ mellis di
spumati li.vn[illegible] simul coq[illegible]ur donec aqua consum-
pta fuerit.tunc deponat̃ ab igne ⁊ illud erit mel embli-
corũ.q̃d ingreditur in electuario de gẽmis ⁊ in triphera
de epithimo:⁊ in alijs confectionibus:si aũt mel chebu
lorum facere volueris facias sicut mel emblicorum ap-
ponendo chebulos loco emblicorum.

Electuariũ q̃d omni epilepsie speciei reme-
diũ [illegible]ffert in nono almãsoris in ca.pprio de
epilẽsia.℞.piretri sisiloes sticados oim añ.
ʒ.x.agarici.ʒ.ß.cordumeni.i.carui agrestis
recentis ⁊ acuti asse optime.i.asse fetide ari-
stologie rotũde oim añ.ʒ.j.ß.deinde extraha
tur succus ex squilla ⁊ mixtus cũ pari quãti-
tate mellis coquat̃ ⁊ cõficiant̃ ex eo species
⁊ fiat electuariũ:[illegible]uo patiẽs quotidie su-
mat:⁊ caueat sibi a gr[illegible]s cibis.

¶ Istud electuariũ apd nos nõ est valde in vsu:sed Me
diolanẽses eo magis vtunt̃ maxime sm istã descriptio-
nẽ.supra in tractatu mesue scripsi vnã aliã.sz nõ est silis
huic [illegible]ut ostẽdi.Ra.v̄o in lib.diuisionũ in eodẽ ca.scri-
bit v[illegible]:sed nõ est eadem.sed illa videtur magis con
cordare cum illa Mesue quam ista.
¶ Epilepsis vel epilẽtia.i.morb⁹ caducus:eo q̃d cadat
patiẽs cũ ea capit̃.pedicon a pueris quibus facilius et
sepius accidit:nã pedia grece puer.Rasis ibi ait:cũ ali
quis cadit in terrã ⁊ torq̃tur ⁊ cõmouet̃ intellectũ amit
tit dicimus ipsum epilẽticũ [illegible] q̃d spuma exit p os:aut
se cõmingit:aut sperma egredit̃:aut egestio:passio tunc
est grauior ⁊ vehementior.
¶ Experimentũ mirabile ad epilẽtiã:q̃d allegat Sera.
in cap.de lapide smaragdo dicẽs et qui defert in anulo
smargdũ p̄seruat illũ ab epilẽtia:qñ induit eũ in suo di-
gito anteq̃ sup̄ueniat ei epilẽtia.⁊ pp̄ter hãc cãm docet̃
reges q̃ suspẽdãt smaragdos ad colla suorũ filiorũ sta-
tim quãdo nascuntur ne superueniat eis epilentia.
¶ Sisileos.i.sileris montani.Miror q̃ ipse Rasis in li.
diuisionũ in predicta ꝯfectione dicit q̃ sisileos est aniu-
den romanũ:etiã Auicẽ.in.ij.cañ.ait sisileos est alaniu
den romanũ:sed hi viri nõ bene senserũt aut q̃d eorum
litera est corrupta:nõ eñi sisileos est aniudẽ:vt isti dixe-
runt:q̃r alaniudẽ apud Sera.in pp̄rio ca.dicitur q̃ est
foliũ arboris asse fetide.Preterea vide apud eundem in
ca.de agarico inq̃t ex autoritate [illegible]s.agaricũ esse silẽ
radici aniudẽ.i.arboris asse.s.asse fe[illegible]de.Itẽ Stepha.

scripsit hardclum; pro ianiuden qd est silphiũ infra apparebit electuariũ de aniuden: ⁊ ibi melius ostendam si deus voluerit.

¶ Asse optime.i.asse fetide in descriptione Mesue reperitur aliquãdo scriptũ asse qd est thimus: sed debet dicere asse vel assa.i.fetida.

Electuariũ diamuscũ ꝑciosum in.ix almansoris in.c.de tremore cordis. ℞.masticis cinamomi seminis ozimi maioris de quo dictũ est: ⁊ seis ozimi gariofilati.i.basiliconis semis melisse.i.ozimi citrati: vel citrarie se. sisimbrij semis sansuci macropipis: oĩm añ. partes equales ex quibꝰ oĩbus puluerizatis ʒ.x.sumanꝉ margaritaꝝ minutaꝝ: coralli rubei carabe sete crude been albi et rubei folij oĩm añ.ʒ.x.musci tubaci: adthiburi puri.ʒ. ʒ.Cõficiatur cũ melle de mirabolanis chebulis.hoc enĩ electuariũ ad frigiditatem stomachi ⁊ digestiue egritudinẽ optimũ existit.

¶ Istud electuariũ diam[illegible] preciosi [illegible] nos nõ est in vsu: sed illa descriptio qu[illegible] os vtimur [illegible] ex autoritate Mesue ⁊ ꝼm illam potest fieri dulce et amarum sicut apparet supra in isto vero Rasis ingrediũtur quedam simplicia que declarabo.

¶ Sinsibriũ.i.menta aquatica siue balsamita: vt dictũ est supra in confectione de xiloaloe.

¶ Sansuccus.i.maiorana siue ꝑ se que satis est nota.

¶ Musci tubaci.i.illius regionis.nã reperiꝉ apud Sera in proprio ca.de musco. Muscus regionis tub[illegible]ci est melior musco seni duabus causis.vna est qꝛ gazelle tubaci comedunt spicã nardi ⁊ alias species odoriferas. Gazelle vero de seni comedũt alias herbas ab istis quas diximus odoriferas.

Cõfectio de scoria ferri in.ix.almãsoris in c.de emorroidibꝰ ⁊ fistulis ⁊ ragadijs que in ano fiũt. ℞.mirabolani nigri.i.indi: vt reperitur apud Serap.et me.belerici emblicorũ: oĩm añ.ʒ.v.spice so[illegible]cipi zinzibe.piperis: ameos olibani.i.thuris boni: oĩm añ.ʒ. ij.scorie infuse in aceto per hebdõam vnaz: ⁊ postea torrefacte.ʒ.xv.cõficiãtur oĩa cuz melle dispumato qd fuerit coctũ cuz ap[illegible]ate emblicorum: sicut in.c.de melãcolia noĩauimus: de quo quotidie ad nucis magnitudinem sumatur.

¶ Hec cõfectio apd nos [illegible]st in vsu: ⁊ maxime ꝼm istã: descriptionẽ. Ipse vero rasis in nono almansoris in ca. de his que ꝯfortãt stomachũ.⁊ ciborũ perficiũt digestionẽ habet vnã aliã descriptionẽ: sed nõ est eadem nec fit. Itẽ apud eundẽ in libro diuisionũ ca.de medicinis stomachi habenꝉ tres descriptiones: quaruz vna valet ad debilitatẽ stomachi.⁊ hec ꝯficitur cũ melle alia cũ lacte acetoso: alia cum vino sed non sunt in vsu.

¶ Mesue in ca.de vlceribus auriũ hz cõfectionẽ de scoria ferri: sed illa adoperatur cum licinio quod non fit.

¶ Scoria ferri de ipsa dictũ est: ⁊ similiter de preparatione et de torrefactione. Rasis vero inqt ꝙ ista cõfectio debet cõfici cũ melle dispumato: quod fuit coctũ cũ apozimate emblicorũ sicut in.ca.de melãcolia nominauimꝰ: ibi vero nõ reperiꝉ apozima emblicoruz: verũ est ꝙ ipse in.c.denoĩato de melãcolia: habet decoctionẽ de epithimo ⁊ qñ facere volueris ꝑdictam confectionem oportet facias predictam [illegible]coctionem sicut infra ostendam vt ipse Ra.describiꝉ.

Electuariũ de baccis lauri in.ix.almansoris c.de colica. ℞.folioꝝ r[illegible]te siccoꝝ.ʒ.x.ameos cimĩ nigelle cheisim.i.leuistici: origani: carui alexãdrini.amigdalarũ amararũ melanopipis.i.nigri: macropipis: mentastri dauci: acori: baccarũ lauri castorei: oĩm añ.ʒ.ij.se. rapini.ʒ.iiij.oppopo.ʒ.iij.cõfice cũ melle dispu.eiusdem ponderis.

¶ Istud electuariũ apud nos est multũ in vsu.idez Rasis in lib.diuisionũ cap.de medicinis colice: hz vnã aliã descriptionẽ: sed nõ est eadẽ nec fit ꝼm illam. Etiã Guil. placẽtinus in suo tractatu de cõfectionibꝰ hz vnã aliaz descriptionem que est eadem: ⁊ est ex autoritate Ra.qui fuit pmus inuentor.

¶ Alexãdrinũ.s.semẽ eius qd a modernis macedonicũ vocatur siue petroselinũ macedonicũ ⁊ est quoddam semẽ nigrum qd apd oẽs satis notũ. Ille vero qui scripsit librum intitulatũ lumen apothecariorum: sed est male lucẽs in predicta ꝯfectione nõ posuit semẽ alexãdrinũ: cũ in ea rationabiliter debeat poni. Nico.florẽ.in tractatu.vij.quinti lib.in.c.de preseruatione a generatione lapidis inquit macedo.i.alexandri.in alle.macedonicum alexandrum.

¶ Oppoponax est gummi satis notũ: arabes vocãt iansur vel iansir de quo dixerunt mihi quidã sapiẽtes ꝙ illud vocabulum qd reperitur apd Aui.in.iij.cañ.in fen. xxj.in ca.de cura ꝑfocationis matricis vbi ait.asofir vero cũ ex eo potu sumiꝉ: est in eo sanitas: est corruptum: nã dz dicere iansir.i.oppoponax: ⁊ sic vide ꝙ ipse in scdo in.c.de oppoponaco ꝙ mirabilr laudat illũ in illa materia.quidã existimauit ꝙ esset zedoaria: sed ignoro: quia ipse Auicen.in ca.de zedoa.de ipsa non loquitur in illa materia sicut facit de oppoponace.

Cõfectio de enula in lib.diuisionum in capꝰ de medicinis epatis. ℞.aristologie.s.rotunde: zinziberis.enule sicce: istirgar eruce: seis apij: feniculi anisi: ameos añ. partes equales terantur ⁊ aggregentur cuz melle et fiat.

¶ Hec confectio apud nos nõ est in vsu.tamẽ simplicia que sunt declaranda declarabo.

¶ Enula apud Dias.vocaꝉ ellenniũ. Macer dicit enula quã vulgus enullã vocat que dr a medicis est forma cognita cũctis. Isido.in ca.de oleribus dicit enula quã rustici alã vocant. Pet.de cresẽtijs dicit enula nõ seritur qꝛ semen nõ hz.sed plantaꝉ. Corona eiꝰ tota vel maior pars in terra pingui.⁊ alte fossa.radix eius ꝼm circa instans cõpetit vsui medicine. Papi.ait alam herba radicis aromatice ⁊ est inulla. Pli.iquit inulla quoqꝫ ieiunis cõmanducata dentes confirmat si vt ruta est terrã nõ atingit cõdita tussim emundat.

¶ Istirgar ꝼm Matt.siluati.e[illegible] falsa que fit ex aniudẽ. hoc apud Auicẽ.in scdo vocatur astirgar.⁊ dr ꝙ est ꝓpinque aniuden i.plãte cuius gũmi est assa fetida: sed non a[illegible]mo ꝙ istirgar sit aniuden: sed loco eius poniꝉ gummi ipsius quod est assa fetida.

Cõfectio ad rupturã experta. ℞.acatie nucis cipssi sansuci rute sicce granoꝝ lauri: gallarũ. Mugat gũmi arabici añ.ʒ.xx.teranꝉ ⁊ cribellenꝉ ⁊ eliquetur glutẽ piscinũ cũ aceto ⁊ aggregentur oĩa cũ eo ⁊ fiat emplastrum.

¶ Confectio ad.c.epatos in libro diuisionũ ca.de medicinis vrine non est in vsu.simplicia vero que sunt declaranda declarabo.

¶ Cipressus apud Auicẽ.noĩatur in siris arbor alten romane cupressus. Ra.dicit cipressi nucis: sed ego puto

ꝙ vult dicere nucis cipreſſi: que ſunt note.
¶ Sanſuci.i.maiorane ſicut dictū eſt ſupra.
¶ Mugath.i.radix gran[illegible] ſilueſtris. Auicen. in ſecun
do de ipſo ſpeciale capitulum facit: ſed ignorat quid eſ
ſet: ⁊ redarguit dicentes ꝙ eſſet radix granati ſilueſtris.
ip̄e etiā in ca. de grano alchilchil.i.granati ſilueſtris di
cit ⁊ dixerūt iſti eius radix eſt almugath: vide etiam de
mugat apud Simonem ianuenſem.
¶ Glutē piſciū.i.colla piſciū: que fit ex inteſtinis piſciū.
hec apud grecos ictiococolla dicitur. Nicolaus floren-
tin⁹ in li.vij.t.c. de curatiōe hernie ſiue ramicis ait. glu
tinis piſcis. al's piſtatorum. id eſt colle de piſcibus ⁊c.

¶ Finita ſunt electuaria ⁊ confectiones raſis nunc
vero incipio ab Auicen. ſeu abohali ſuper ſuo anti-
dotario. in.v. canonis.

Triaca prima Auicē. ⁊ eſt deſcri
ptio Adromachi. ℞. trociſcorū
ſquile. ʒ. xlviij. trociſcorū viperū
ʒ. xxiiij. trociſcorū alidaracarō pi
peris nigri opij añ. ʒ. xxiiij. cinamomi. ʒ. xij.
roſar. ʒ. xij. ſeminis napi ſilueſtris: ſcordeō
radicis lilij: celeſtis: agarici: ſucci ligricie:
olei balſami añ. ʒ. xij. mirre electe croci zin-
zibe. reubarbari pentafilonis calamēti mō-
tani praſſij ſeminis macedonici ſticados co
ſti amari piperis albi macropiperis pule-
gi indi olibani.i.thuris ſquinanti gūmi albo
tin caſſie lignee nigre ſpice.i.nardi polij mō
tani: oīz añ. ʒ. vj. ſtoracis liquiritie: ſeminis
apij ſiſileos.i.ſileris mōtani ameos came-
dreos camepiteos: ſucci ipoquiſtidos: ſpice
celtice ſchee mōtane. folij gentiane ſeminis
feniculi: terre ſigillate rubee: colcotar: adu-
ſti: amomi acori: naſturtij albi: carpobalſa-
mi: ipericū: ſu. gūmi arabici: cordumeni ani
ſi: acatie: dauci: bdellij añ. ʒ. iiij. bezard. aſ-
palti: oppoponacis: centauree mino. ariſto
logie rotū. oīm añ. ʒ. ij. caſtorei ſerapini añ.
ʒ. iiij. mellis diſpu. li. x. vini antiq odoriferi
li. iij. liqfiant que de eis liqſcūt ⁊ infundātur
que infundūtur ⁊ terant̄ ſicca ⁊ cribellent̄ et
cōficiātur cū melle ⁊ ponant̄ in vaſe vitreo:
aut plumbeo: aut argēteo: ⁊ non impleatur
vas immo ſit in eo ſuperfluitas: vt reſpiret
medicine medicina: ⁊ omēs preter mel ⁊ vi-
num: ſunt ſexaginta quatuor medici[illegible].

¶ A tiro ſerpēte dr̄ tiriaca: ⁊ maxime ſm iſtā deſcriptio
nē: qr reperiunt̄ multe alie tiriace que nō dicunt̄ a tiro.
vt eſt tiriaca diateſſaron.i. de quatuor reb⁹: ſicut dictū
fuit. ⁊ eſt tiriaca ruſticorū: qḋ eſt alleū agreſte et eſt tiria
ca de fuſſio.i. alcaochion. ⁊ eſt tiriaca de terra ſigillata.
et multe alie tiriace reperiuntur quarum deſcriptiones
non ingreditur tirus: vnde per hoc moderni diſtingunt
ꝙ tiriaca dicitur medicina q̄ valet contra venenū vt be
zabar. quod apud arabes ſignificat omnē medicinam
liberantē a veneno. vide Aui. in. ij. cañ. pri. ca. de arco-
lis venenorū qui inquit. tiriaca bezabar. interficit vene
noſa ⁊ expellit venenū. Serapi. dicit lapis bezahar.i.
lapis liberans a venenis: nam tiriaca albezabar eſt no

men perſicū et eſt expellēs nocumentū: ⁊ hoc nomē ca-
dit ſuper duo vnum eſt quod cadit ſuper omnē medici
nam conuenientē alicui veneno eo quod reſiſtit virtu-
ti eius et expellit nocumentū ab eo per proprietatē que
eſt in ea. ſcḋm eſt qḋ cadit ſuper lapidē notū qḋ cōuenit
oībus venenis ipſe Serap. ibi nō loquit̄ in quo iſte la-
pis inueniat̄ verū ipſe docet diſcernere ab aliis lapidi-
bus ciſſimilantib⁹: in fine vero ait abdalaanarcah vidi
lapidem bezahar. fili⁹ almirama murā cuſtoditionis le
gis dei et eſt verū ꝙ ipſe emit lapidē iſtum et dedit pro
precio lapidis bezabar placatū cordube in p̄ncipio be-
lij. Et iſte lapis: vt dicit enax in ſuo lapidario e[illegible] quidā
lapis multū carus regib⁹ qui generat̄ in oculis cerno-
rum in oriente: qui cum ſerpentes comedūt deponen-
tes ſeniū vt fortiores fiant intrant flumen vbi morantur
immerſi vſq̄ ad caput tandiu quouſq̄ ſentiant virtutē
veneni ſeparatā interea lachrymā emittunt que coagu
lata in oculis interdum vſq̄ ad magnitudinem nucis
deliccatur donec cadat cū de flumine exierint. ⁊ ſic inue
nitur: ⁊ hec dr̄ venenorum tiriaca.
¶ Hec deſcriptio iſti⁹ tiriace reperit̄ in multis aliis lo-
cis. nam Ralis in. viij. Almāſoris in. ca. de morſibus vi
perarū habet vnā deſcriptionē. Guilel. placēti in ſuo an
tidotario hz vnā aliā. Jo. Serap. in ſuo antidotario hz
vnā aliā. Haliabbas in. x. practice habet eandem. Nico
laus etiā in ſuo [illegible]tidotario habet vnā aliā: ſed illa eſt
ex auctoritate Galeni ſicut [illegible] dr̄ ꝙ eſt domina me-
dicinarum: ⁊ [illegible] ipſam cō[illegible]uit. ſed in veritate ſicut
inquit Aui. Haliabbas ⁊ alij auctores dicunt ꝙ deſcri-
ptio radicalis eſt ādromachi: ⁊ ē melior aliis deſcriptio
nibus. ſed verum eſt ꝙ fuerūt plures medicorum ſicut
Gal. democritus: ⁊ alij qui voluerunt in ea addere vel
minuere de pondere: ſed neceſſitas non erat: qr Andro-
machus predictā deſcriptionem compoſuit cū tanta di
ligen[illegible] ꝙ non erat neceſſitas ꝙ aliquis adderet nec mi
nueret aliquid. in tempore vero antiquo accidit Andro
ma. illud qḋ expertum fuit ſuper iuuamentum carniū
ſerpentū ⁊ aliorū addidit in eo trociſcos de viperis.i. de
tiro: in reliquis vero non diminuitur metridatum a ti-
riaca niſi in re vna: quod eſt venenum ſerpentum: et ſic
iſta deſcriptio domini Auicen. eſt deſcriptio radicula-
ris andromachi: ipſe Auicen. habet tres deſcriptiones:
ſed prima eſt nobilior aliis: ⁊ ſic hodie noſtri medici vo-
lunt ꝙ iſta deſcriptio ſit illa qua vti debemus ſed in no
ſtris partibus reperiuntur rari apothecarij faciētes ip
ſam: ſed emūt a merca[illegible]ibus Januenſibus que nō ha
bet tantam virtutem quā[illegible] dixerunt auctores eam
habere ⁊ hoc eſt vt credo q[illegible] faciunt ipſam ſm intē-
tionem andromachi: et ſcias pro certo ꝙ allocutus fui
illos qui faciunt ipſam. et ſcio ꝙ decipiuntur in multis
ſimplicibus et nō cognoſcūt certitudinē rerū: ſz quō de-
bea[illegible] p[illegible]ri ⁊ p̄bari bonitas tiriace ſtatim declarabo.
¶ Expe[illegible]a tiriace: ſi erit bona aut mala: vt docet An
dromachus Aui. Jo. Sera. Guilelmus placentinus et
Haliabbas eſt talis. dicūt accipiatur gallus ſilueſtris
vel domeſticus: ſed ſilueſtris eſt melior: ⁊ exiſtimant qḋ
ſit faſian⁹: quia ipſe eſt ſiccioris complexionis q̄ dome
ſticus: ⁊ mittat̄ ſuper ipſum [illegible]al venenoſum vel ponat̄
de aliquo veneno in vulnere [illegible]acto ſup alā ſiniſtrā prope
coxam ⁊ poſt hoc detur in potu cum vino de tiriaca. et
ponatur de ea etiā in vulnere poſt venenum ſpecialiter
cum animal incipit debilitari: ⁊ tūc ſi aīal vixerit erit tiria
ca bona ⁊ bone etatis. ſi moritur erit praua. Alia proba
tio ſi detur tiriaca illi qui ſumpſit opiū vl' iuſquiamum
nigrū vel corticē mādragore: ⁊ ſi tiriaca deſtruxerit vir-
tutem alicuius iſtorū venenorū erit bona. Alia proba-
tio eſt: vt ſi homo ſumat chatarticū et cōſideret̄ tunc ſi
ſolueri[illegible] cū ſumat in potu tiriacā: ⁊ tūc ſi retinet cū eſt
recēs et bona: ⁊ ſi non eſt mala. Vide ergo ſi cognoſcere
volueris tiriacā bonā ⁊ mala. Poſtq̄ oſtendi de proba-
tione ipſius: nūc volo oſtendere quanto tempore debet
permanere ipſa tiriaca anteq̄ diſpenſetur.
¶ Sciendū eſt igitur ꝙ ſm Andromachum et auicen.
debet ſtare per ſex mēſes anteq̄ bandiatur ad minus.
vñ q̄ñ eſt infans. ⁊ ante ſex menſes [illegible]upefacit: de q̄ Gen-

tiis ait: dicūt qdā sapiētes ꝙ tiriaca noua stupefacit ꝑ opium quod natura separat ab aliis: ⁊ mandat illud per partem dolentem.

¶ Si querat quot res ingrediantur in ista tiriaca: dicatur ꝙ computatis simplicibus ⁊ cōpositis ipsam ingredientibus sunt ad numerum .lxiiij. duobus liquoribꝰ. scilicet melle eo vino exceptis.

¶ Si etiam querat in quo vase tiriaca melius cōseruetur. in hoc est regula. qꝛ cōiter cōseruant ipsam in vasis plumbeis: sed male: qꝛ plumbū attrahit ad se venenositatē: nec debet esse de ferro: quoniam pars vasis que vacua remaneret posset fieri eruginosa. et illa erugo propter permixtionē tiriace opportunā ⁊ ipsiꝰ tiriace bullitionem cōmunicare posset ipi tiriace aliquid de venenosa natura sua. nec dꝫ esse de auricalco: qm̄ ipsum principaliter fit ex ere: nec debet esse de cupro. qm̄ ipsum fit ex parte eris: nec debet esse de peltro qm̄ ipsum cōponitur ex parte plumbi: immo cōseruetur aureo vel aurato argēto vel argētato, stāneo vel stānato vitreo: vel vitreato vel marmoreo seu de alabastro bene polito ⁊c.

¶ Si etiā querat quotannis durat tiriaca: dicatur ꝙ Aui. ibi de ipsa loquit dicēs: tiriace quidē adsunt infantia ⁊ pubertas ⁊ adolescētia ⁊ senectꝰ ⁊ mors. ⁊ sit infās post sex mēses. deinde incipit in pubertate ⁊ augmētat vsqꝫ ad tempus in quo stat per decē annos in regionibꝰ calidis. ⁊ viginti annis in regionibꝰ fri[gi]dis. deinde stat aut decem annos. aut v[ig]iti. deinde [d]eclinat. aut post quadragita annos. dein[de] [e]xpoliat v[irtu]te tiriace: aut post quadragita annos. aut post sexaginta. ⁊ fit vna cōfectionū declinata a gustu tiriace ⁊ opꝫ vt detur in potu morso de illa q̄ est recens et fortis et reliquis quibus in potu datur de illa que est debilior. et fortasse est necesse vt in potu detur morso recenti ex medio aureo vsqꝫ ad auř. j. ⁊ ex eis quibus destinguitur inter illam que est recens ⁊ fortis. ⁊ inter antiquā ⁊ debilē ⁊ malā dict[u]m est paulo superius. vbi diximus de eius experientia. Communiter aūt tenetur quod tiriaca duret in bonitate annis triginta aut quadraginta post illud est debilis.

¶ Notandū est ꝙ melius tempus cōstruendi tiriacā est tempꝰ veris ⁊ tēpus estatis: qꝛ tiriaca iuxta auctorū sententiā sex mensibus permanet anteqꝫ perfectissime commisceatur qꝺ equidē albucasis quarta particula azarauij post descriptionē tiriace: ⁊ oim troci. ipsam ingredientiū expresse innuit dicēs ꝙ post sex menses cōpletur temperamētū tiriace: ⁊ fermētatio: ⁊ ad minus post sex menses administrari potest: vt dic[tum est].

¶ Postqꝫ dixi de probat[ion]e [o]pii ⁊ alia: nunc volo ostēdere de modo cōficiend[i] ipsam: vt docent andromacus ⁊ Rasis dicentes necessitas est vt sumamus opiū. ⁊ mirrā ipoquistidos ⁊ serapinū. succū liquiritie. ⁊ storacē liquidā ⁊ acatiā ⁊ oppoponacum. ⁊ oia hec in mortario posita cū pauco melle dispumato moueant[ur] [do]ne[c] molescant. deinde ex vino infundant ⁊ per tres [di]es in vase vitreato manere pmittantur: postea spica. ⁊ cinamomū. ⁊ zinziber. ⁊ cassia lignea ⁊ nasturtiū atqꝫ castoreum ⁊ foliū et terra sigillata: ⁊ colcotar ⁊ aspaltū acamomū. nā hec tria i mortario pmisceātur. et ex vino aspergant donec vniant. deinde mel [⁊] gūmi arabicū ⁊ terebētina ⁊ galbanū et balsamū sum[u]nt et in cazola posita donec mixta sint aggreg[a]ntur: que talř preparata aliis medicinis q̄ in mortario sunt adiungant ⁊ cū oia simul fuerit terātur et agitent donec bn̄ sint mixta. deinde qꝺ ex eis fit in pixide argētea. aut in vase plūbi q̄ medicamē hoc in duabus ptibus suis capere possit reponat. vas autē in quo ponatur non opꝫ ꝙ sit plenū cuius os cū corio optime ligetur quotidie tamen discooperiatur ac ꝑ vnā horā manere permittatur: ex hac quoqꝫ etiā medicina non nisi post sex menses aliquid sumatur: et illo modo fiat. ⁊ scias ꝙ in primo mense oi die bis. videlicet mane et sero per mediā hora vel circa tiriaca ipsa est fortiter agitanda et commiscenda. et semper postea suo coopertorio obturanda ac sigillanda. Secundo aūt mense omni capite quatuor dierū semel tiriaca ipsa est per mediā horā similiter bene agitāda et cōmiscenda. In tertio vero mense omni ca[pite] septē dierū semel ipsa est cōsimiliter commiscenda. Quarto autem mēse omni capite decem dierum semel similiter per mediā horam est permiscenda. Quinto vero mense similiter quindecim dierum capite est cōmiscenda. Itē ca[pi]te autē sexti mensis similiter semel per mediā horā est permiscenda: post modū vero tanqꝫ ꝑfecte cōmixta dimittenda est optime obturata aliquādo tamē in tēporis processu cū opportunū videretur precipue propter ebullitionē ipsius tempore caumatis factam nō cōuenit ipsam aliqualiter permiscere. Postqꝫ ostēdi conficere ipsam: nunc vero intentio mea est declarare illa simplicia que magis difficilia sūt. et primo incipio a trocis. squille: quorūꝫ descriptio infra apparebit. Haliabbas habet trocis. hausali: quod idem est: nam hausal est squilla.

¶ Troscis. de viperis. i. de tiro. s. de femina est certum ꝙ tiriaca dicit a tiro serpente. Haliabbas habet trociscos tirie ⁊ idem est: infra in sua descriptione melius ostendam si deus voluerit.

¶ Troc. alindaracarō. i. andromaci. Gal. loco troc. alindaracaron habet tro. diacoralli. de quibus infra.

¶ Napus siluestris est rapistrū siue rapistri: ille vero q̄ de nouo scripsit lumē male/lucēs habet semē sinapis ꝙ nequaqꝫ benefactum est sicut ostendā. Gētilis aūt ignorauit quid esset. sed ego aggregaui auctores qui scripserunt predictā descriptionē. et vidi intentionem omniū: nā vidi ꝙ andromachꝰ habet. rapistri. Auicen. napi siluestris: etiā Guilel. placentinus, habet napi siluestris et ibi dicit ꝙ est rapistrū. Democritus vero hꝫ rapistrū qꝺ idem est. Haliabbas aūt habet seminis rape siluestris quod ſm quosdā est idē. Ergo sinapꝰ siluestris est rapistrū. ego dico qꝺ est raphanus agrestis: ⁊ ꝙ hoc sit verū vide Simonē Januē. q̄ dicit ꝙ rapistrū aromarachia. ⁊ raphanus agrestis idē est: similř ait Matt. silua. Rasis in suis sinonimis in fine dicit napi siluestris i. rapistri. Sinonima Nicolai aūt napi siluestris. i. rapistri: postea in litera. r ait rapa siluestris. i. rapistrū vel napi siluestris ⁊ sic si bene consideretur: videbis ꝙ napus siluestris et rapistrum est raphanus agrestis que alio nomine a romanis aromachia dicit: ⁊ sic meo tempore vidi ponere semen aromachij.

¶ Postqꝫ dixi de napo siluestri: nunc vero mea intentio est narrare vnā aliā spēm napi q̄ a multis vulgari nomine vocatur rāpuncillus: ⁊ nomē ſm pluriū medicorum modernorū opinionē est illud qꝺ ab Auicē. in. ij. vocat melha. sꝫ nō recte: nā si legis bene illud ca. de melha. videbis ꝙ rāpūculꝰ nō cōuenit. nā ipse aui. ait ꝙ est sicut rānus: rānus vero apud Serap. est bausegi: et bausegi apud Aui. est rubus qui rāpunculus nō est. sed sit quomodocunqꝫ rampunculus est spēs napi: de quo Nico. floren. in lib. iiij. in tractatu. iiij. in ca. de preuisione cautelis ⁊ custodia a venenis ⁊ coꝝ nocumētis in generali ait. semen. napi parui et existimant quidā ꝙ sit rampūculus quo comedit cōmuniter. Bartho. mōtagnana in suis cōsiliis in consilio rerū preseruātiū ab oppilationibus et a tensione magna in stomacho inquit sic melius tn̄ salaticū esset locuste. i. rāpunzeoli suo tempore: reperitur aūt quoddā animal noiatum locusta ⁊ illud est grillus viridis: vt dicit Nicolaus.

¶ Scordeon ſm Aui. ⁊ circa [in]stans. ⁊ Guilelmū Lombardū est aleū agreste. ⁊ ſm circa instans solus flos cōpetit [vsui] medicine. Pe. de crescētiis dicit scordeō. i. aleū agreste. solus flos eius competit medicine. et est tiriaca rusticorū ſm Gal. macer inqt. Scordeō argiue sunt alea dicta latine. Liliū celeste apud Aui. est ireos cuius radix vsui medicine competit.

¶ Oleum balsami est quod ex ligno balsami manat. andromacus habet olei balsami. sed Rasis et Guilelmus habent balsami puri. Haliabbas vero habet olei balsami optimi idem habet Joan. Serap. sed pro certo auctores qui de ea loquuntur non intelligunt oleum balsamum factum artificialiter ex multis: verum est quia balsamus apud nos raro reperitur. auctores moderni scripserunt olea et alia que possunt administrari in omni loco vbi ingrediatur balsamus prout infra appebit

¶ Pentafilion.i.quinqз folium. Isido.in cap. de herbis aromaticis siue cõibus dicit pentafilon a nũero foliorũ dicta. vñ ⁊ eam latini quin[que] foliũ vocãt. reperit̃ vna alia plãta q̃ multũ sibi assimila[tur]: sed habet septẽ folia ⁊ hec vocatur eptafilon: ambe in pratis reperiunt̃. Jo. Sera. inquit albetafilon ⁊ est quinqз folium.

¶ Prassiũ.i.marubiũ: vt dictũ fuit. Haliabbas ibidẽ dicit prassiũ.i.porr⁹ mõtan⁹. Macedonicũ.i.apiũ mõtanũ siue alexãdrũ. Rasis loco ei⁹ hз olixatri. Joan. Serap. hз apij montani quod idẽ est fm Mattheũ Siluaticũ.

¶ Pulegiũ idũ pulegiũ ceruinũ. nã Rasis ⁊ Guilel. habẽt pulegiũ ceruinũ. ⁊ Joan. Sera. hз alchatamũ: ⁊ dicit̃ q̄ est pulegiũ ceruinũ. In tertia ꝑo descriptiõe Aui. ait. tuctamis ⁊ est pulegiũ: ⁊ ipm diptamũ sine dubio ẽ spẽs pulegij: vt patet apud Sera. in ca. de origano: vbi de diptamo loq̃tur. sine dubio ex meo iudicio credo q̃ verũ pulegiũ ceruinũ sit diptamũ: nam Isido. in cap. de herbis aromaticis siue cõibus ait. diptamũ herba nomen accepit: propter quam apud Uirgi. cerua vulnerata salt⁹. itẽ Haliabbas loco pulegij indi hз diptamum quod idẽ est. Papias dicit pulegiũ martis diptamũ est: sed lumen male lucẽs putat q̄ pulegiũ indũ sit pulegiũ vsuale: sed nõ cognoui quid esset. meo vero tẽpore pro pulegio indo diptamum vidi ponere.

¶ Gummi albotin.i.terebentina: nã si ꝯsideret̃ bene gummi albotin e[st] terebentina dictũ largatũ. Rasis loco ei⁹ hз terebẽtinã. Aui. in .ij. descriptione glutinis alimbac. q̃ idẽ est Haliabbas hз gumme botani: q̃ idẽ est: fructus ipsius vocatur grana virida ⁊ arbor botin.

¶ Storax liquida.i.signa. Jo. sera.i predicta descriptione dicit. storacis liquide: ⁊ est mel alubne: ⁊ in cõfectiõe chefete inq̃t storacis humide ⁊ ẽ mel storacis calamite.

¶ Ipoquistidos est succus cuiusdam rei q̃ assimilatur fungo qui nascitur in radice rose canine: seu barbe hircine. Auicẽ. in cap. de barba hircina dicit q̄ radix est fortioris stipticitatis et ponitur in tiriaca: ⁊ sic est. Franciscus de pedemonitum in cap. de fluxu ventris omniũ modorum ⁊ curis eius ait barba hircina et flos eius: ⁊ succus qui est ipoquistidos.

¶ Scheẽ mõtane nõ inuenit̃ sic apud alios: verũ est q̄ Haliab. habet fici mõtani. q̃ est tñ si intẽtio andromaci est q̄ ponam⁹ scheã debem⁹ eã ponere pro schea intelligit̃ sandonicũ vt reperit̃ apud Serap. in ꝓprio ca. de schea ⁊ dicit q̄ est absinthium marinũ ⁊ si est [ita] ⁊ est illud quod hodie herbã sauinã dicimus aut somenzinam aut semẽ sanctum defertur de ianua ad nos et mirabiliter valet ad vermes interficiendos.

¶ Colcotar vero apud Aui. in secũdo cañ. cap. de atramento. est vitriolum citrini. Jo. Serap. habet calcadis. Guilel. lõbard⁹ dicit q̄ vitriolũ adustũ de quo fit encaustum vocat̃ colcotar. Haliab. vero hз vitri assati quodã modo nõ ad ꝑfectionem. Ego credo q̄ ista sententia sit falsa. q̄r nõ est cõsonũ dicere vitri assati. imo debet dicere vitreoli assati. ⁊ sic hodie loco colcotar ponitur vitriolũ viride adustũ. Andromacus dicit q̄ adustio ipsi⁹ nõ sit vltima: sed adurat̃ fm medietatẽ ad hoc vt possit conteri: oportet ergo accipere vitreolum ⁊ ponere ipsum in patella ad ignẽ donec i[nfl]catur. et cõtinue vitreolũ voluatur: ⁊ tandiu hoc facias q̄ eius color mutetur. ⁊ tũc deponatur ⁊ vsui reseruetur. etiã Jo. Sera. dic[it] q̄ calcadis debet esse vstum fm medietatẽ sue adu[sti]onis.

¶ Nasturtiũ albũ. de ipso nescio quid dicã: q̄r sapientes dixerũt q̄ nasturtiũ albũ est nasturtiũ babylonicuз quod nõ consonat: q̄r Rasis ⁊ Guilel. ambo habent in predicta tyriaca. scilicet nasturtium album ⁊ nasturtiũ babylonicum: ergo non sunt idem. Auicen. in secunda descriptione dicit. alme ⁊ alceis: ⁊ est nasturtium albũ. Joan. Serap. in codẽ loco habet seminis azufere neqз per id cognoui quid sit. Matth. sil. in litera alcis inquit. alcis.i.nasturtium babylonicum. ⁊ est nasturtiũ orientale. Serap. vero in cap. de nasturtio formam nasturtij oriẽtalis describit ex auctoritate Diasco. sed apud Diasco. non reperitur sub nomine nasturtij orientalis: sed meo iudicio credo q̄ illud ca. debriõ herba apud Diasco. sit idẽ cũ nasturtio oriẽtali apud Sera. ⁊ sic sine dubio si legis ca. debriõ apud Dia. cũ ca. de nasturtio oriẽtali apd Sera. videt̃ q̄ idẽ sunt. Sunt etiã qui loco eius ponũt nasturtium aquaticũ quidã nasturtium vsuale. Haliabbas autẽ loco nasturtij albi habet cardamomũ quod est nasturtium vsuale.

¶ Gummi.s.gummi arabici: ⁊ hoc reperitur super arborem ex qua fit acatia sicut reperiuntur alie gumme: vt dicit Sera. Halibbas in multis locis dicit gumma zabara.i.arabica.

¶ Cordumeni.i.carui agreste. vt dicit Joan. sera. in predicta cõfectione similiter ait Guilel. ⁊ fm Matt. silu. est cordilion seu siler creticũ ⁊ fm democritũ est cheilim cãpestre. ergo est leuisticum. vide supra in cõfectione athanasie magne vbi melius ostensum fuit.

¶ Bezaard.i.galbanum: q̄r alij auctores loco eius habent galbanum. Preterea Sera. in ca. de galbano dicit q̄ bezaard. est galbanũ. similiter dicit in descriptione tiriace etiã vide q̄ Aui. in .iij. descriptione in fine ait. ad literã bezaard: ⁊ est galbanũ. ⁊ sic est. Alia vero simplicia satis declarata sunt. Liber qui dicit̃ bulchasis i[n] tractatu .ij. docet formã extrahendi succum galbani ⁊ inquit. recipe bauciam siluestrem fetentem cum suis summitatibus ⁊ incise vide ibi.

¶ Mel.s.mel apum. q̃ est notũ. Aui. rasis Guliel. habẽt mel.s.vsuale Andromacus aũt habet mellis alhasce et dicit q̄ est mel q[d] sugunt ap[es] ex herba q̃ dicitur alhasce. ergo debet [esse] mel q̃ ap[es] colligunt ab alhasce q̃ est thimus. Jo. [S]era. ibi dic[it] mellis siluestris mũdi q̃ colligunt apes ex alhasce. Haliabbas aũt dicit mellis q̃ apes ex plantis colligunt. Gal. in sua descriptiõe hз mel atticum de quo supra. Notandum q̄ regula multorum modernorum est q̄ in ipsa tiriace constructiõe ponunt multo plus mellis q̄ debeat poni sed si vis q̄ tiriaca sit laudabilis ponãtur pro qualibet lib. mellis .з. vij. speci[er]ũ ad min⁹. ⁊ hoc fuit approbatũ meo tp̃e in alijs confectionibus non ingreditur tantum specierum.

¶ Uinum antiquũ odoriferũ ⁊ optimũ hoc est satis notum. Aui. Andromacus. Rasis. Guliel. ⁊ Jo. Sera. ponunt in suis descriptionibus vinũ odoriferũ. ⁊ nõ exponunt si deberet esse coctũ: aut nõ: sed secundũ opinionẽ meã debet esse coctũ ⁊ istud vinũ debet fieri ex vuis electis albis factũ ⁊ coctum vsqз ad consumptionem vni⁹ tertie partis eius vel plus quousqз habeat prefati mellis colati consistentiam. et debet esse trium annorum vel circa quod equidem [m]ult expresse albucasis quarta particula azararij capi. p[ri]mo inquiens debere sumi carenum vetus de trib⁹ annis. ⁊ [Ha]liabbas decimo practice ca. de tiriaca dicit sume canum.idest. vinum dulce coctum quod appellatur mustum vetus de tribus annis. Gal. loco eius habet vinum falernum de quo supra.

C[onfe]ctio metridati. ex descriptione cõi omniũ. ℞. mirre croci agarici. zinziberis cinamomi. dragagãti oim. ana .з.x. spice olibani. Alsei ⁊ est nasturtiũ babylonicũ squinãti. xilobalsami. sticado[s] sisileos costi camepitheos galbani nebesce[t]: macropiperis. ⁊ succi barbe hircine castorei. melanchion: ⁊ est opium folij indi idest malabatri.i. storacis. oppoponacis añ .з. viij. cassie leucopiperis. melanopipis: hermodactilorũ polij scordeon dauci. melliloti. gẽtiane olei balsami carpobalsami.s. seis balsami troc. [s]cochiõ. bdellij. omnium. ana .з. vij. ruthe .з. ij. amoniaci spice romane. idest celtice masticis gummi arabici petroselini. cordumeni. idest carui agrestis seminis feniculi omnium. ana .з. v. anisi acori meu. serapini. añ[...]i. añ .з. iij. rosa

rum rubearū pulegij.oim ana.ʒ.v.su.acatie ⁊ vmbilici scinzi.se.pertici.omniū.ana.ʒ.xlv.vini odoriferi.antiqui in quo infundantur ea que oportet infundi mellis dispumati qđ sufficit:misceatur ⁊ reseruet ⁊ administret post sex mēses. ⁊ sit dosis sicut auellana cum eo quod est conueniens de potionibus.

¶ Hec cōfectio metridati:sicut inquit Aui. est cōfectio quā fecit metridates rex ponti ⁊ nolauit suo noie ⁊ cōposuit ipsam.⁊ est ex medicinis expertis sup venena ꝓprie ⁊ super egritudines alias vt esset aggregatiuū iuuamēti venenorū diuersorū ⁊ egritudinū diuersarū.fuit ergo ipsum tiriaca in illo tempore.deinde postq̄ accidit andromaco illud.qđ expertus fuit ipsuz super iuuamētum carniū serpentū ⁊ aliorū addidit in eo trociscos de viperis ⁊ alteratū est parū per additionē ⁊ diminutionē. fuit ergo tiriaca magna in multitudine iuuamenti. verūtamen tiriaca magna est magis iuuatiua ipso in re vna ⁊ est venenū serpentum in reliquis vero nō diminuit metridatū a tiriaca ⁊ propter id ego dico ꝙ tiriaca magna dr̄ a tiro serpente:vt dictū est. Rasis in primo tractatu octaui almansoris de venenis ⁊ venenosorū morsib⁹:⁊ eorum curatione ⁊ cautela hz vnā descriptionem q̄ eadē est. Guilel.placentinus in suo tractactu de cōfectiōibus hz vnā aliā que eadē est. Haliabbas in.x.practice hz eandē.etiā vide supra vbi posui vnā aliā descriptionē que est ex auctoritate Nicolai.Et dicit ꝙ est mater oim antidotorū: sed nō est eadē. generaliter autem conficitur ſm descriptionem Aui.istā ⁊ maxime Mediolanenses. Simplicia que declaranda sunt declarabo si deus voluerit.

¶ Alscis.ſm intentionē Aui.est nasturtiū babylonicuz ⁊ ſm Matth.silua.est nasturtiū orientale.ipsemet in ca. de cardamomo.i.nasturtio iquit.sed nasturtiū cōmune notum est melius illud quod defertur a babylonia.Hic intelligendū est ꝙ nasturtiū babylonicum est commune:sed babylonicum est nobilius nostro. Diasco. in ca. de cardamo.i.nasturio ait cardamus vtilior esse dicitur babylonicus omnibus. nos vero ponimus de nr̄o quo vtimur ⁊ sunt qui ponūt de aquatico.

¶ Nebescet vel tebescet.i.glut... mbat. ⁊ est terebentina.nam Rasis Guilelmus ⁊ Jo. Ser.in eodem loco habent terebentinā:⁊ idē ... Haliabbas autē loco eius hz ratinegi.ergo est colophonia.vt videt apđ Aui.i.ij.can. sed.isto antidoto terebentina intelligitur.

¶ Barba hircina est planta ſm Aui. ex qua fit ipoquistidos.⁊ sic credo qr Haliabbas ibi dicit hab... suci ipoquistidos idē est cōsonū propter alios auctores.⁊ nos vocamus ipsam rosam caninā in cuius radice distante a stipite plāte eius nascitur quedā res ad similitudinem fungi . cuius forma est ac si plures balaustias infigeres vnā in aliā.⁊ dr̄ taratich qui fungus tunsus ⁊ expressus succū emittit deinde ad spissitudinem coctus ⁊ siccatus ipoquistidos efficitur.

¶ Melachiū ſm.Aui.est opiū.sed est textus corruptus: nā ipse i predicto metridato inferi⁹ habet opiū.ergo melachion nō est opiū . Nicolaus in sua descriptione loco melachiū habet git.ergo est nigella que vocat melāciū. nam vide Pli. qui ait git ex grecis.alij melantium. alij melāspermon vocāt.⁊ nō est illud git quod reperitur in nostris partibus in gladis sed git est melachion ⁊ est nigella nigra.cuius semē est odoriferū cū odore iocundo ⁊ eius semē habet similitudinē seminis porri:hāc vltra padum rustici vocant rochetam.

¶ Opium apud ipsum est succ⁹ papaueris nigri quod egyptij seminant vide ergo si est consonuz ꝙ malachiō sit opium:nā supra est positum malachion.i.nigella. sz ipse dicit ꝙ est opium quod credendum nō est inferius vero iterum habet.

¶ Oleum balsam... qđ ex ligno balsami emanat.descriptio ipsi⁹ reperitur apud Mesue.sed nō potest fieri apđ nos:tamē infra apparebit oleū qđ in omnibus locis potest administrari sicut balsamus.

¶ Trociscus cochion est tiriaca que vocatur de fussio. nam postquam aggregaui istos trociscos apud Aui. cum tiriaca de fussio.apud Rasim ⁊ Guilel. vidi quod idem sunt. Haliab.habet trociscos mefrinosersiō: quod idem est pulegium.s.pulegium induz:vt habetur apud alios auctores sicut est Rasis ⁊ Guilelm⁹ ⁊ est pulegiū martis siue ceruinū.i.diptamū:sicut dictū est in tiriaca. preterea Jo.Sera.loco ei⁹ habet mesca tramescit:quod est verū diptamū:vt patet apud Gal.in.vj. simplicium.

¶ Fust.i.valeriana cui⁹radix vsui medicine competit. Rasis vero in sua descriptiōe nō habet effu:sed loco ei⁹ ponit fausel.i.auellanam indicam.

¶ Umblici stinci.i.sumen siue venter stinci:vt dicit Gentilis Rasis loco eius ponit inguina stinci.i. guaril. Jo. Serap.habet pinguedinis stinci.haliabbas autem habet caudarum stinci.

¶ Ipericon apud ipsum in.ij. canoñ.est vua demonis. Auer.in.v.col.ait.heufericon.i.ipericō nelifricon:⁊ quidam appellant hanc herbam cordialem eo qr assimilatur cordi:eius semē apud Pli.vocatur caros:et est herba sancti Joannis.dicta fuga demonum siue perforata que satis est nota.

Confectio filonij romani:tersensis. ℞. leucopiperis: seis iusqami albi.añ.ʒ.xx.opij.ʒ.x. croci.ʒ.v.euforbij: spice piretri añ.ʒ.j. castorei zedoarie doronici margaritaꝝ nō pforataꝝ.sel.añ.ʒ.ß.mellis dispumati.q.s.

¶ Hec confectio in Papia non est valde in vsu sed in mediolano magis. Auicen.narrat philonium dicēs:inquit Gal.in lib.decē.tractatuum in quo narrauit narrationem philonis. inquit cū Gal. in persona philonij ego sum de expositiōe philonis medici tarsensis:⁊ meū quidē iuuamētū ad eū cui dimissa est mors est iuuamētum maximū ⁊ rectifico dolores antecedentes in egritudinibus pluribus ⁊c. Jo. Sera.in suo antidotario habet vnam descriptionem sz nō est eadē tñ ibi Joh.Sera.ait philoniū tarsense. ⁊ dicitur philonū romanū Joh.Concoregius in ca.de vigilia ⁊ sabara:inquit de virtute isti⁹ philonij romani:⁊ dicit ꝙ fuit inuentū a philone medico romano.propter quod appellatū est philoniū romanū:valet autem ad somnum inducendum.

¶ Sel apđ Aui.in.ij.est medicina inda similis zinziberi.quid aūt sit cōmuniter ignorat:sed Sera.de ipso etiā loquit:⁊ in vno ca. ꝯfundit de belsel ⁊ phel:⁊ dicit ꝙ sūt medicine inde:⁊ dr̄ ꝙ sel ē citoniū idū. Matt.silua.de citonio indo.c.facit.ibi dicit bel vl' sel est citoniū indū ⁊ sic quidā sapientes dixerūt ꝙ bel vel sel in virtute sunt cōuenientes ⁊ existimāt quidā esse idē. Sera.vero in capi. de darsisahan.i.arbore granati siluestris ait. ꝙ fructus ipsius arboris est bel ergo bel vel sel est arbor granati siluestris ⁊ dicit gentilis ꝙ bel est herba de qua fit licium ⁊ sic est ꝙ moderni faciūt licium de arbore mali granati.i. emiberberis:quidā falsa sinonima exponunt ꝙ sel est sambucus:qđ non est credendum.

Confectio philonij persici. ℞.piperis albi: seminis iusquiami albi añ.ʒ.xx.opij terre sigillate añ.ʒ.x.croci.ʒ.v.euforbij spice piretri añ.ʒ.ij.castorei.ʒ.j.zedoarie doronici margaritarum nō perforatarū musci añ.ʒ.ß. cāphore sextam ⁊ semis.ʒ.j.mellis despūati colati quantum sufficit.

¶ Hec cōfectio apud nos nō est in vsu:sed in mediolano magis.supra posita fuit vna alia descriptio que valet ad fluxum sanguinis nariū ⁊ ad multa alia.⁊ istđ vz ad fluxū mēstruorū ⁊ emorroidarū ⁊ ad alia. verū gñaliter ſm descriptionē superi⁹ positā est in vsu. Jo. Serap.

i in suo antidotario habet vnã aliã descriptionẽ:sʒ non est eadem:simplicia ingredientia declarata sunt.

Confectio de iacinc[illegible] Aui. ℞.fracture iacincti ⁊ proprie rubee granate ⁊ ei filiũ aur.ʒ.j.que ponant in instr̃o terẽdi ⁊ incipiat eius cõtritio cũ facilitate subtil'r vt alterent:deinde ponant in tabula ⁊ pparet sup ea ad terẽdum:⁊ sumat lapidis alumis.ʒ.j.halabic alachie.ʒ.j.⁊ auri liq̃facti in crucibulo suo linito cũ litargirio donec aurũ fiat sicut vitrũ ⁊ teratur põdus tertie.ʒ.j.⁊ argẽti vitreati cum odore stãni põdus sexte.ʒ.j.⁊ fiat cũ vnoquoq; eoꝝ de cõtritione ⁊ puluerisatiõe illud qḋ fit in iacincto:deinde sumatur summa eoꝝ ⁊ pijciat in tabulã vitriatã et inuoluat in vino odorifero ⁊ terat donec exiccet:et terat donec fiat puluis subtilissim⁹:deinde sumat et reponat sit ergo sũma pars.j.deinde sumat agarici:epithimi pipis.s.nigri:zinzibe.gariofi.sansuci.i.maiorane oĩm añ.pars.5.⁊ sumat lapidis armeni.lapi.lazuli:salis naptici:zedoarie doronici.been albi ⁊ rubei:lingue bouis oĩm añ.tertia partis.j.deinde sumat spice celtice:⁊ est nereidẽ amomi:acori foli.i.malabatri cinamomi:origani:basce:isopi:cimini oĩm añ.q̃rta ptis.j.deinde sumatur pulegij.petrosel.lapidis iudaici:seis apij mirre olibani:croci pipis albi oĩm añ.sexta ptis.j.⁊ sumat ossiũ elephãtis tertia ptis.j.tere ergo oẽs has medicinas:⁊ pijce super has calcẽ lapidũ ⁊ tere et cõfice cũ melle emblicoꝝ qḋ sit põdus dupli eoꝝ:et fiat.

¶ Hec cõfectio apud nos nõ est in vsu tñ in Mediola.vtũtur:⁊ sic simplicia que declaranda sunt declarabo.

¶ Jacintus lapis est cui⁹ fm Serapi.species sunt tres quaruʒ vna est coloris rubei.ij.est coloris citrini.tertia est coloris chabali ⁊ coloris antimonij.⁊ melior eoꝝ est rubeus:sicut dictũ est.virtus autẽ iacinti est multũ vulgata ⁊ honorata inter hoies.reperit etiã quedaʒ herba que vocatur iacintus que florẽ purpureũ hʒ.⁊ radicem similẽ bulbo.vñ Jsido.in ca.de herbis aromaticis siue cõibus inq̃t.Jacinctus herba est habẽs florẽ purpureũ traxit autẽ nomẽ a puero quodã nobili qui in saltibus inter purpureos flores [illegible]ertus est interfectus:deditq; nomẽ herbe puerilis funeris.casus est autẽ radices et flore viole sẽis pueros a pubertate retinens.eti[illegible]dia.de ipsa loquitur:vide Ouidiũ in lib.metamorpho.

¶ Lapidis aluminis est alumen scissum vt inq̃t gẽtilis et est illud qḋ a vulgo de pluma vocat.Alexan.in ca.de collirijs ad cicatrice in collirio dicto diatici ait lithosiston:id est lapis aluminis ⁊ credo quia sision apud grecos est alumen.

¶ Halaltic vel falachil est lapis sicut reperit apud Sera.dictus lapis corneoli.species eius sunt multe.defert eñi ex terris iameni:⁊ ex maritimis romanoꝝ ⁊ melior ex eo est ille qui magis vergit ad rubedinẽ:etiã Simon Januẽs.dicit halachil.i.lapis corneolis.

¶ Aurum liquefactum cuius liquefaciendi modus alchimistis notus est.dicit Auic.donec aurũ fiat,sicut vitrum valet.taliter q possit teri vt vitrum.

¶ Argenti vitreati:fm Gentilẽ.i.exiccati indurati taliter q possit teri vt vitrum.⁊ sic cum odore stanni fm q alchimiste docent.

¶ Lapis armenus fm Auic.in.ij.cañ.est in ipso aliquantulũ azul.coloris nõ tñ est in colore azuli ⁊ nec in ei⁹ soliditate.sed in eo arenositas quedã ⁊ qñq; vtũtur eo tinctores ⁊ pictores loco azuli ⁊ est lenis tactus:non possum dicere diuersitates quas vidi de hoc lapide ita qḋ non est certificor de esse ipsius.pictores sine dubio pingunt cum eo loco azuli.

¶ Sal napticus fm Mesue in ca.de speciebus salis est niger habẽs odorẽ napte.Auicẽ.in ca.de sale inquit.sal napticus est niger cuius nigredo est ex parte napticitatis que est in ipso cũ tandiu suffumigatur donec ab eo napticitas remoueatur remanet simul salgẽma.

¶ Lingua bouis.i.buglosa.Papias dicit arnoglosa lingua bouina,herba est:iste textus est corruptus:nam arnoglosa apud Dia.est plantago siue lingua arietis:vt apud Auicẽ.⁊ apud omnes habetur.

¶ Hasce.id est thimus sicut patet apud Serapi.in capitu.de thimo.

¶ Lapis iudaicus fm Jsid.est lapis albus admodum glãdis in quãtitate scripturis quibusdã insertus quas greci grãmas vocant.dicitur autẽ iudaicus q: inuenit in terris iudeorum ⁊ in india.

¶ Ossium eleph[illegible]tis.i.rasure eboris.vt inquit genti.quidam vocant ebu[illegible] ⁊ est dens [illegible]phantis ⁊ hec medicina est apta in me[illegible]inis magn[illegible]odoriferis.

¶ Mel emblicorũ de modo ipsius vide supra in tractatu Ra.in fine electuarij letificantis.

Electuariũ de granis viridib⁹. ℞.gra.viridiũ mellis anacardi sisami excorticati añ.sextaria.vj.zucca.tabarzet.i.albi sextaria.xxiiij.[illegible]irab.cheb.bellericoꝝ embli.ablatis nucleis zinzi.macropi.burũgi folij indi capsie añ.ʒ.iiij.pip.sancuci.i.maiorane añ.ʒ.ij.cõfice has medici.cũ melle dispu.⁊ butiro vaccino:et vtere post sex menses.

¶ Jstud electuarium non est in vsu sed simplicia que sunt declaranda declarabo.

¶ Granum viride apud.Aui.in.ij.cañ.est fructus arboris terebẽtine vnde te[illegible]bẽtina colligit vt ptʒ in suo cap.⁊ arbor vocatur botin.[illegible]a.ca.de terebinto dicit botin.i.arbor grani viridis.et sic est[illegible]

¶ Mel anacardinum qualiter fiat vide supra in tractactu Mes.in confectione anacardina.sextarium vero est pondus fm gentilem.ʒ.vj.Aui.in fine quinti cañ.in descrip[illegible]one de ponderibus dicit sextarium est.ʒ.vj.et daui.ij.[illegible]at[illegible]r.quatuor similiter ait Jo.Serap.moderni vero dixerunt q sextarium medicine est pondus,duarum librarum cum dimidia.⁊ sic quãdo reperitur in receptis sextarium vini vel aque vel olei vel aceti intelligitur duarum,librarum cum dimidia:sed quãdo reperit sextarium cinamomi gariofilloruʒ.⁊ sic de singulis intelligitur.ʒ.vj.tu vero consid[illegible]

¶ Berungi.i.burungi.et dicit gentilis q est granum in magnitude piperis:⁊ sunt qui vocant mirtum album.⁊ fm intentionem Mat.sil.est cubebe.et sic est opi.multorum sapientum:de ipso vide in confe.anacardina.

¶ Cassie idest,sceitaragi et est planta quam Diasco.lepidum vocat.et est tapsia fm gentilem:ipse Auicenna in isto canone in confectione electuarij Alfagius habet cassie inde.Joannes Serapinus in suo antidotario in eodem loco habet sceitaragi.quod idem est et est agricardamum agreste siue nasturtium aquaticum vt dictum est in trifera saracenica.

Electuarium aniuden. ℞.seminis apij piperis.ana.ʒ.xij.aniuden nigri.ʒ.xiiij.petrosellini celidonie calamenti:basce.id est thimi sisileos.ana.ʒ.viij.chei[illegible].id est leuisti-

ci.ʒ.xiij.aggrega has medicias tritas ꝛ cico trigonizatas.ꝛ cōfice cū melle dispumato:ꝛ repōe i vase:ꝛ vtere cū necesse fuerit.

¶ Istud electuariū in vsu nō est:ſ; scripsi solū vt certificeris ꝙ aniudem non est sisileos vt ipse Auicenna dicit. Aniudē apud Auicen.in.ij.est plāta cui⁹ gūmi est assa: tñ in ca.de sisileos dicit ꝙ sisileos est alaniudē romanū. silr in.iij.i sen.xiiij.in.c.de cura asclitis dicit sisileos ꝛ est aniudē romanū.etiam Rasis in li.diuisionū in cōfectione ad epilēsiam dicit:sisileos ꝙ est aniudē romanū.ſ; ꝙ hij tanti viri salua tñ eorū pace non bene senserint patis eiꝰ descriptio nobis manifestat:in quo aniudē ꝛ sisileos ingrediunt̄ qḋ fieri in his q̄ idem importāt nō cōtingit. Preterea vide ꝙ Rasis in li.diuisionū in.c.medicinaꝝ stōi in cōfectione de scoria ferri cū vino inquit aniudē.i.radix herbe de q̄ fit assa fetida. Itē Sera.de aniudē ꝛ assa simul ca.facit ꝛ inq̄t aniudē.i.foliū arboris asse.post ca iterū in.c.de agarico dicit est silr radici aniudez.i.arboris asse. Diasc.est silr sillio.i.lachrimo lafar:ꝛ est assa fetida fm veritatē vide Franciscū de pedemō.in.c.de dolore humeri ꝛ spatule ꝛ medicinis eius in speciali q̄ inq̄t:radix aligath.i.herbarū de qua fit assa:ꝛ est aniudē. Guiliel.placētinus in suo tractatu de simplicibus dicit aniudem est de qua fit assa.

¶ Sisileos:id est siseleris [illegible]tani.vide ergo si possibile est ꝙ aniudem sit sisileos.v[illegible]tūt Aui.ꝛ [illegible]s.in aliquibus.

Electuariū de camphora. ℞.cāphore:croci xiloaloes.i.ligni aloes.cardamo.et girboe: cubebe:cheisim cinami.i.darseni:gariofil. vsnee:spice macis:sandali albi macropipis cinamomi:capsie seitaragi ne remisch.i.rose asini:secacul.i.sigilli sancte marie galāge nucis muscate:zinziberis:ciperi fulfumine omnium partes equales:zuccari quātū est pondus medicinarum omnium.

¶ Istud electuarium nō est in vsu. Aui.habet tres descriptiones.et differūt vna ab altera:sed in vsu nō sunt.

¶ Camphora fm Sera.et Aui.est gummi arboris.nescio medicinam in qua plures [illegible] miracla:nam cum in tertio gradu frigida in[illegible]cetur nihil odoratius est:ignisq; amicabilius.cito em̄ inflammatur ꝛ preclaram flammam p se emittit:que nisi pulio obruatur euanescit natura sub innata saporis acuti cum amaritudine:et hoc est notum.

¶ Girboe.i.elbue:vt inquit Gentil. Aui.in.[illegible]ne.c. facit ꝛ dicit ꝙ est vizbue:ꝛ est subtilior q̄ cl[illegible]cula.i.cardamomū vsuale vel cardamomi spēs nos loco eius ponimus grana paradisi.i.melegetam.

¶ Fulfumine apud ipsum in secundo est radix piperis. Sera.de radice piperis ca.facit:ꝛ dicit fulfumine.i.radix piperis.ꝛ sic est.

Electuariū de stico. ℞.seminis sparagi:seminis cepe:seminis alrotab:seminis porri:seminis baucie:seminis eruce:seminis vrtice:granoꝝ viridiū.i.granoꝝ arboris albotin hui⁹ gūmi est terebentina:lingue auis.i.seminis frasini excorticati:seminis raffani tuderi vtriusq; amigdalarum.s.amararum pinearum:granorum nasturtij añ.ʒ.iij.zinziberis secacul galange macropiperis añ.ʒ.v.cinamomi nucis muscate:been vtriusq;.s.albi et rubei añ.ʒ.ij.stinci.ʒ.v.squille assate.ʒ.iij.penidiorum quantum est pondus harum omnium medicinarum.tere cribella:ꝛ confice cū melle dispumato.

¶ Istud electuarium apud nos non est in vsu.

¶ Arotab siue rotab.idē est fm Simo.ia.sunt dactili q̄ tamar vocātur:silr ait Mat.sil.sed Rasis.in.iij. Almās. in ca.de virtutibus fructuū ꝛ pomoꝝ inquit.rotab minus calidi sunt q̄ dactili.ergo rotab nō est dactilus.Sera.in ca.de dactilis dicit rotab:id est dactili sic generaliter habetur opinio.

¶ Stincus est animal de quo Aui.duo ca.facit vnū de guaril.aliud de stinco:qḋ idem est ꝛ melius qḋ est in ipso est illud qḋ est in parte renū. Diasco.ait. Stincus est quoddā animal:qḋ in India inuenit̄ quadrupes ꝛ silr lacerte:ſ; multo maius ꝛ longius ꝛ venenosius hoc est satis notū.etiam de ipso dictum fuit.s.in diasatirionis.

Trifera maior. ℞.mirabolanorum nigrorum belericorū:emblicorū macropiperis.i. lōgi pipis nigri añ.ʒ.iij.zinziberis:buze idē si reblengi:capsie inde.i.agricardami agrestis:ꝛ in descriptione alia macis oim añ.ʒ.j. tuderi albi ꝛ rubei:lingue auis:semis granati siluestris:ꝛ est assehedenegi:ꝛ granorū alkikil:ꝛ est persice:darsisabā ꝛ sisami excortizati:zuccari tabarzet:ꝛ oim añ.ʒ.ij.beē albi ꝛ rubei añ.ʒ.ij.tere ꝛ sicca p se:sisami per se:ꝛ inuolue cum butiro et confice cum melle dispumato:ꝛ fiat.

¶ Trifera grece est delicata.hoc apḋ nos nō est in vsu: nec credo apud alios:ſ; ille descriptiōes quib⁹ nos vtimur sunt ex autoritate Mesue:ac Nicolai:vt apparet in suis locis:sed solū istam descriptionē scripsit propter quedam simplicia.

¶ Buzeidem fm Gal in lib.secretoꝝ in medicamine ad sciaticā exponit:qḋ est satirion:ꝛ sic meo iudicio est:qḋ buzeidē est satiriō vel species eius:nā ca.suū reperies in Serap.ꝛ ibi inq̄t buzeidē est spēs satirionis:ꝛ sunt radices dure albe similes been:ꝛ si sic est verum ego existimo ꝙ plāta sit illa que a modernis palma citri vocat̄:nam sine dubio palma christi est species satirionis.

¶ Sireblēgi fm Mesue sunt emblici infusi in lacte:naz ipse dñs Mesue in ca.proprio de emblicis dicit modus faciēdi serēblac infunde emblicos in lacte dulci ꝛ mutetur sup eos lac mane ꝛ sero:ꝛ hoc p triduū et exiccētur in vēto ꝛ in vmbra ꝛ recōdātur. Sera.in ca.de emblicis quasi in fine ait:quidā medici nominānt emblicos sitemblicos:ꝛ hoc ideo ꝙ qñ infundunt̄ in lacte in terra in q̄ nascūtur nominātur sitemblici ꝛ ipsi ponūt in lacte.

¶ Semen granati siluestris fm intētionē Aui.est aschedenegi:sed textus est corruptus:nā schedenegi est semē canapis ꝛ granata siluestria sunt granata alchichil:postea ipse Auicē.seq̄tur:ꝛ ĩt granorū alchilchil:ꝛ est persice darsisahā:vide quod possibile nō est ꝙ semen granati siluestris sit alchedenegi:q: semia granati siluestris ꝛ granoꝝ alchilchil idē sunt:preterea vide in.vij. Io.sera.in eadē cōfectione qui inq̄t bundach:ꝛ est semen granorum siluestrium:ꝛ sunt grana alchilchil:ꝛ sic reperit̄ in multis aliis locis apud eundem.

¶ Grana alchilchil sicut dictum est sunt grana siluestria:vt patet apud Ioan.sera.in cap.de egritudinibus gingiuarum:ꝛ in cap.de fluxu menstruorum:et in cap. de sputo sanguinis:qui inquit:sumantur grana siluestria:et sunt grana alchilchil. Auicen.in.ij.de grano alchilchil ca.facit ꝛ redarguit dicens ꝙ sit semen granati siluestris:vide ergo ꝙ textus hic Aui est corruptus:nā ipse vult ꝙ semina granatoꝝ siluestrium sint achedenegi.id est semen canapis:quod non est credendum:sicut ostendi supra.

¶ Expliciunt confectiones/ꝛ electuaria super antidotarium

tarium. Auicen. tam vsualia ꝙ non: nunc vero mea intentio est ostendere: quedam alia que reperiũtur in tertio cano. ac in quarto.

Eleccuariũ de passulis in fen. xiiij. tertij i ca. de cura debilitatis epatis. ℞. passulaꝝ enucleatarũ: aur. xxv. croci aur. j. calami aromatici: aur. ij. bdellij iudaici aure. ij. ʒ. cinamomi aur. cassie medietatē aur. spice aromati. aur. iij. squināti aur. ij. myrrhe aur. iiij. gummi albotin aur. iiij. darsisahan aur. ij. mellis aur. xvj. vinum quantum. s.

¶ Istud electuariũ, apud nostros medicos est multũ in vsu: ⁊ ſm intentionē Aui. est ex medicinis laudabilibꝰ ꝓlatis alijs. in fine descriptionis istius electuarij ait et existimat Gal. ꝙ hoc medicamē cōpositũ est ex medicinis cōuenientibus cũ suis ꝓprietatibus epati. ⁊ sic credo ꝙ valet ad ea que dicit Auic. ex autoritate Gal. qꝛ predictũ electuariũ reperitur apud Gal. in octauo de meimir: de quo infra. sed ipse Gal. vocat ipsam cōfectionē chifodea. ⁊ si legis illā descriptionē de chifodea. apud Gal. cũ electuario de passulis vel de vino apud Auicē. videbis ꝙ idem est sed in suo tractatu ostendam.

¶ Darsisahā ſm Sera. est arbor granati siluestris que apud Dias. vocatur aspaliũ: vide Gal. ꝙ loco darisahā hꝫ limaturā aspalegi. qꝺ idē est. infra melius declarabo. vinũ notũ est. hic vero opꝫ ꝙ apothecariꝰ in coquēdo sit ꝑfectus: qꝛ predictũ electuariũ oportet facere coquere ipsum cũ lento igne sine fumo aliter nihil faceret propter vinum ⁊ passulas que ibi ingrediũtur ⁊ vocatur electuarium de passulis vel de vino.

Electuariũ de cineribus in fen. xviij. in. c. de medicinis cōuenientibus lapidi. ℞. cineris vitri: cineris scorpionuꝫ: ⁊ cineris radicum cauliuꝫ nabati: et cineris leporis: et lapidis spongie. sanguinis hirci exiccati cōtriti: ⁊ cineris corticũ ouorũ de quo pullus egressus est lapidis iudaici: gũmi nucis acori añ. partes equales: petroselini: dauci: pulegij: gũmi arabici: seminis alteth piperis añ. partē j. ʒ. conficiatur cum melle ⁊ fiat cuius dosis sit vsqꝫ ad aur. ij. et supra cũ aqua tribuloruꝫ decoctorum cum cineribus nigris.

¶ Istud electuarũ apud nos est in vsu: ⁊ mirabiliter valet ad ea que dicit aboali: ⁊ oportet facere ipsum cũ magna diligētia: ⁊ multi sunt qui faciũt: sed nihil faciunt. predicta descriptio reperitur etiā apud Frācīscũ de pedemontiũ in ca. de opilatione renũ ⁊ vesice ex lapide, et medicinis eius. sed est ex autoritate Aui. siue aboali vt dicit Francis. Michael [illegible]onarola in. c. de lapide renũ habet eādem: scias ꝙ de predictis cineribus f[illegible] troci sci de cineribus sicut infra ostendam.

¶ Cinis vitri fit cũ magna diligentia sicut ostendā: sed primo volo narrare de vitro dicens ꝙ vitrũ ſm Auicen. inter lapides est sicut stultus inter hoīes. Sera. ca. de vitro dicit ꝙ est ex eo lapidosum: ⁊ ex eo arenosum: vtraqꝫ autē sunt multi coloris: nam ex eis est albũ fortiter. simile cristallo: ⁊ ex eo est rubeũ ⁊ est citrinum: ⁊ viride. et azulinum ⁊ vitrũ est lapis magnus stultius alijs lapidibus et est inter lapides: sicut homo stultus inter homines: cristallus etiā est species vitri: sed melius vitruꝫ est album. similiter ait Auicē. in isto ca. de modo vero cōuertēdi vitrũ in cinerem reperitur apud albucasim. sed nō potest fieri ſm illũ modum etiā lumen male lucens ponit modum cōburendi qui possibilis nō est: ⁊ sic multi credunt ipsum cōburere ſm illum modũ: sed nihil faciunt: cōburatur autē vitrũ vt docet Barth. montagnana in suis cōsilijs in cōsilio de instrumētis lapidibus ⁊ arenarũ ⁊ trũborũ cōminutiuis inquit. Modus ꝓ adustionis vitri est talis. ℞. vitri albi ⁊ clari: igniat̄ vsqꝫ quo rubescat in fornace accēsa. inde submergatur in picem. et toties fiat hoc quoties erit facilis ipsum ⁊ in cinerem cōuerti. alius modus nobilior: vt docet Auenzoar in capi. de lapide vesice vbi sic ait. vitrum autē adustum qꝺ superiꝰ dixi multi medicoꝝ sic id credũt adducere: imponũt eñ ipsum ad ignē donec rubicundũ efficitur et extinguũt in aquā frigidam et hec pluries sic faciunt. et cum credunt aliqua facere nihil faciunt comburitur autem isto modo: accipe vitrum ⁊ vnge ipsum cum alchitrā: idest oleo qꝺ egreditur ex serbin. i. cedro: et est pix liquida que nostro idiomate pecula vocatur subtili et pone in ignē donec rubeũ fiat. postea cũ tenaculis recipias eũ: ⁊ extingue in aqua ⁊ abl[illegible] eũ ibi: ⁊ iterũ inũge ex alchitrā ⁊ repone in ignem ⁊ extingue in aqua et ablue eũ postea in aq̄ ⁊ sic septies facies ⁊ erit cōbustũ.

¶ Cineris scorpionis. species aũt scorpiōis multe sunt vt dictũ est: sed ille que nobis vsu veniũt sunt ille que note sunt oībus. de modo cōuertendi ipsas in cinerē sunt difficiles. ipse Auicē. in ꝓprio ca. docet de modo ipsius. etiā in. v. cañ. in tractatu sexto de vētre inferiore debilitas stomachi h[illegible]tiā liber q̄ dꝛ albuchasim etiaꝫ docet: modus iste est [illegible]cipiant̄ sc[illegible]iōes viui i quātitate quā volueris: ⁊ po[illegible] ipsos in ol[illegible] noua mũda ⁊ liniat̄ olla ex massa tritic[illegible] cũ pasta uue cũ luto sapiētie. deinde ponat̄ olla in furno panis calido. et dimittat̄ ibi die ac nocte. deinde extrahat̄: ⁊ cinerem ipsoꝝ habebis.

¶ Cineris radicũ cauli nabathi. i. de illa regione. vnde caules nabatij sunt caules orientales qui iacēt inter iudeam ⁊ arabiā: ⁊ sic Aui. vult ꝙ per caulē nabatij intelligim[illegible]s de illis qui nascunt̄ in illis regionibus. vñ Jo. Ser[illegible] in suo breuiario in ca. de distillatione vrine ⁊ lapide inq̄t in quodaꝫ medicamine vt istud et ibi hꝫ caules nabatij vel armenij ⁊ sic est ꝙ per caules nabatij vel armenij intelligendũ est de illis regionibꝰ: sed lumen male lucens putat qꝺ sint caules nō transplātati: qꝺ nō est credendũ. Scias ꝓ certo qꝺ in tpe antiquo ꝑdicti caules nō reperiebantur in nr̄is partibus: sed moderni detulerũt ipsos ad nos. ⁊ sic hodie in partibꝰ nr̄is reperiũtur. fortiores sunt in illa materia ꝙ nostri. ⁊ forma ipsiꝰ est, ꝙ habēt stipitē longũ duoꝝ brachioꝝ: aliqñ aũt minorē ſm diuersa loca [illegible]bus nascunt̄. in stipite ipsius nascit̄ quedā res ad [illegible]dinē rape hortulane. nostri seminant ⁊ recolligũt: modus c[illegible]uertēdi ipsas radices in cinere est ꝙ accipias radices ipsius et munda ipsas a terra ⁊ sordibꝰ earum deinde incidātur minuti ⁊ ponātur in olla coopiatur olla cooptorio perforato ita vt fumus [illegible]ossit exire: ⁊ ponatur olla in furno panis calido ⁊ di[illegible] [illegible]per diē sero vero remoueat̄. ⁊ reperies ꝙ dicte radices fiant ad similitudinē carbonũ. post hoc ꝑdictos carbones tere bene ⁊ in alia olla parua repone et coperi ipsam totā ⁊ iterũ pone in furno ⁊ dimitte tantũ ꝙ predicti carbones in cinerē albũ efficiantur: ⁊ de illo cinere pone in predicto elect[illegible]ario.

¶ Cineres leporis. s. leporis [illegible] manducat̄. seruitor i tractatu. iij. inquit. forma cōburendi leporē pro illo qui hꝫ lapidē. ℞. ergo leporē ⁊ decolla ⁊ pone in olla noua cũ suo corio ⁊ alijs ⁊ cōbure donec fiat cinis. deinde tere cinerē ⁊ vtere vbi oportet. Joā. angli. in ca. de lapide renũ inquit. Item lapis vnus integer ponatur in olla in furno calido quousqꝫ assetur intantũ ꝙ possit puluerizari: et tunc de isto detur. ʒ. j. ⁊c.

¶ Lapis spongie adherēs nō oīs q̄ in cauernis spōgie inuenit̄: sed proprie q̄ naturalr̄ adhereb[illegible]t in saxo dum viueret: ⁊ est asper: ⁊ durꝰ valde. Sera. c. de spōgia inq̄t. Et lapis inuentꝰ in spōgia hꝫ virtutē que desiccat: ⁊ cōtingit ex virtute eius quod frangit lapidē generatũ in vesica: sicut dixerunt. Aui. de ipsa ca. facit. ⁊ dicit ꝙ est lapis inuētus in corpore spongie.

¶ Sanguinis hirci exiccati, ⁊ etiā ꝑparati: vt ostendā. hircus vero ſm Isidoꝝ in cap. de p[illegible]ribus ⁊ iumētis inq̄t. hircus lasciuũ animal est petulcu ⁊ feruēs semper

ad coitũ. cui9 oculi in libidinẽ in transuersum aspiciũt vnde ꝛ nomẽ traxit. nã hirci sunt oculorum anguli ſm Suetoniũ vt Virgilius in bucolicis: trãsuersa mẽtibus hircis. cuius natura adeo calidissima est vt adamãtem lapidem quẽ nec ignis nec ferrũ domare valet materia solus huius cruor dissoluat. maiores hirci cinifij dr̃ a fluuio cinife in libia vbi grãdes nascunt̃. O quãtum est magnificata virt9 sanguinis hirci in p̃dicta egritudine: est tã magnificata et in tãta nobilitate q̃ apud Aui. nominat̃ manus dei ꝑpter suã nobilitatem: ꝛ est medicamẽ thesaurizatũ de regimine ipsius potu cã p̃parandi ipsum sanguinẽ: ꝛ exicandi. Ipse vero Aui. in predicto ca. docet modũ exiccãdi ipsum sed de modo cibãdi non loquit̃. Raynaldus de villa noua in libro ſcdo in ca. de vitio lapidis in renibus et vesica clare loquitur dicens. Sãguis hirci nutriti per. xv. dies, vel xxx. ex frõdib9 hedere vel saxifragie in dieb9 canicularib9 interfecti exiccatus ꝛ puluerizatus postea iterũ inq̃t. Sanguis hirci in diebus canicularib9 interfecti prius per. xxx. dies cũ frõdib9 hedere vel saxifragie nutriti. ꝛ sic faciũt quidam alio mõ vt reperit̃ apud Gordoniũ dictũ liliũ medicine in ca. de dolore renum periodali. ꝑpter eorũ opilationẽ vbi ait. vsus tro. sanguinis hirci per se curat. recipe igit̃ hircũ antiquũ ꝛ nutriat̃ ordeo feniculo petroselino pimpinella saxifragia milio solis berbena [illegible] lipẽdula ꝛ similibus diureticis ꝛ post le[illegible]ũ tempus huj9 acceptionis decollet̃ ꝛ primus sang[illegible] ꝛ vltimus [illegible]ijciatur ꝛ medius reseruetur. ꝛ fiant trocisci. ꝛ desiccentur in vmbra in loco sicco non ventoso ꝛ vngatur cum balsamo. Ioã. Arculanus in ca. de lapide renum inq̃t. sanguis hirci p̃paratus ſm artem est fortis. ꝛ modus preparationis est vt eligatur hircus quatuor annorũ aut circa rube9: et nutriatur ꝑ mẽsem ex herbis ꝛ graminibus proprijs in hoc cap. ꝛ sunt hec betonica: pentafilõ capill[illegible] veneris grana solis: saxifragia: scolopẽdria: hedera cuiã valet petroselinum: apiũ feniculus ꝛ similia in potu dabis vinũ album bonum odoriferũ clarum subtile: ꝛ post iuguletur de mense augusti ꝛ extrahat̃ sanguis: cui9 primus abijciatur ꝛ postremus: medius vero reseruetur et fiat eius p̃paratio bona. Nicolaus florẽtinus in lib. q̃nto in ca. de cura lapidis per potionẽ inquit. hircus quidem melior est qui sumit̃ in hora in qua coloratur vua. s. de mẽse augusti. qr tunc sanguis est acutior: quere ergo ollam lapideam: qr est melior: et hircus sit quatuor annorum: modum vero exice[illegible]i quere ab alijs.

Cineris corticum o[illegible]rũ: de quo pullus egressus est. hoc est q̃n filij sui nascunt̃: modus cõuertẽdi ipsos in cinerẽ est difficilis. oportet eñ q̃ accipiat̃ cortex ouorũ: a quo pullus egressus fuerit ꝛ terat̃ bene. deinde ponat̃ in olla noua ꝛ obturet̃ os ei9 ꝛ ponatur in furno et dimittat̃ per diem vnũ si sint cinerate bene be[illegible] [illegible]sinautem ponatur iterũ in furno ꝛ ibi dimittat[illegible] vsq̃ q̃ sint bene incinerate: ꝛ q̃n fuerint ad suũ terminũ: q̃ color eorum sit albus extrahãtur ꝛ vtere vti oportet.

Lapis iudaicus dicit̃ qr in terris iudeorũ inuenitur. Auicen. in ij. cano. dicit q̃ est lapis sicut nux paruus ad longitudinẽ paucã dec[illegible]ans ꝓximus figure amigdale aut dactili ꝛc. o quãnta virtus in suo lapide cõtra lapidẽ renũ: extrahit enim ipsum.

Gũmi vero nucis ſm quosdaʒ est fungus qui reperit̃ super arbores diuersas. huius color est ad similitudinẽ spongie: sed nõ recte sentiũt: qr illa res vocatur narcotica nucis: gũmi vero nucis ſm veritatẽ est gũmi qd̃ reperitur super arbores ferẽtes nuces: sed in partibus nr̃is nõ reperiũtur. ego autẽ vidi predictũ gũmi qd̃ in colore est sil'is colori myrrhe grosse: sed odorẽ nõ habet defert̃ de apulia ad nos ꝛ in illis partibus inuenitur. Auic. dicit q̃ dosis istius electuarij sit vsq̃ ad aur. iij. ʒ. iij. ꝛ supra cum aqua tribulorũ decoctorũ. s. tribulorũ marinorũ quos ipse in secũdo vocat hasellu: ꝛ sunt qui nominant ipsos vulgo castaneolos lacus.

Electuariũ de margaritis in. xxj. tertij. in. c. de regimine [illegible]niuersali pregnantis. ℞. margaritarũ nõ perforatarũ: piretri. añ. ʒ. j. zinziberis masticꝫ añ. ʒ. [illegible] j. zedoarie: doronici: seminis apij: tapsie: cardamomi: nucis muscate: macꝫ. cinami: añ. ʒ. ij. beẽ albi ꝛ rubei piperis ꝛ macropiperis añ. ʒ. iij. cinamomi. ʒ. v. zuccari sulimini quãtum omnia: ꝛ fiat electuariũ cuius dosis sit coclearium vnum.

Istud electuariũ apud nos est in vsu. ꝛ vꝫ mirabiliter ad ea q̃ dicit Aui. supra in tractatu Nic. est alia descriptio que dr̃ a duob9 generib9 margaritarũ. s. ꝑforatarũ ꝛ nõ ꝑfora. tñ Aui. in sua descriptione nõ hꝫ nisi nõ perforatarũ: ꝛ sunt qui faciunt ſm descriptionẽ Nicolai ꝛ sunt qui faciunt ſm descriptionẽ Aui. ſm voluntatẽ medicorum: ꝛ ambe descriptiões apud diuites apothecarios reperiuntur. Io. Sera in suo breuiario in ca. de mulieribus qualr̃ significet q̃ ipe sunt pregnãtes hꝫ vnam aliam descriptionem: que quasi eadem est.

Margarita lapis est. Isi. in. c. de lap. p̃ciosis candidis dicit Margarita prima candidarũ gemmarũ quã inde margaritã aiunt vocatã: q̃ in cõculis marinis hoc genus lapidũ inueniat̃ inest eñ in carne cochle calcul9 natus sicut in carne ostree preciosissima margarita reperiri dicitur: vel sicut in cerebro piscis lapillus gignit̃: ꝛ meliores sunt candide ꝛ albe.

Tapsia quam arabes corrupte dicũt teffisie: vt dictũ fuit in confectione anacardina que confert egritudinibus neruorum.

Cinami. i. cinamomi grossi. ꝛ alio nomine darsani vocatur: vt dictũ est: tamẽ propter ignorantiã aliqui apothecarij aliquãdo ponũt in isto electuario loco cinami ciminũ: sed nõ recte qr species cinamomi sunt multe vere pꝫ ꝑ Dia. ꝛ Ser. nã Serapi inuenit̃ alia spẽs cinamo. que dicitur vasorh: ꝛ est cinamo. ꝛ est grosse plante non habens fortem odorẽ ꝛ est debilis virtutis etiam Pli. inquit cinamomũ ꝛ cinamũ nasci[illegible] in etiopia. ꝛ considerei bene q̃ cinamũ ꝛ cinamomũ idẽ sunt. Ra. etiã. in. iij. Almã. in fine. c. xvij. inquit. cinamũ cinamomo vicinuꝫ existit. lꝫ eo sit debilius ignorãtia vero apothecariorũ est qr in isto electuario ingredit̃ cinamũ ꝛ cinamomũ: ex quo videtur diuersificari: verũ per primũ itelligim9: cinamomũ grossum: ꝛ p ſcdm cinamomũ finum.

Zuccarum sulimenũ. i. illius regionis: vt dicit gentilis. nos loco eius ponimus zuccarum taberzet. i. albuꝫ. Io. Sera loco eius habet mundum.

Cõfectio de medullis i. xx. tertij. i. c. de medicinis singularib9 ad coitũ. ℞. amigdalarũ excorticatarũ: fisticorũ neregil excorticatorũ cõtritorũ. ꝛ amigdalarũ pini ꝛ g̃norũ alchilcbil: ꝛ sũt g̃nata siluestria. ꝛ g̃norũ azelẽ ꝛ granorũ viridiũ. i. feminũ arborꝫ botim: cui9 gummi est tereb[illegible]ina ptes eq̃les. neremisch: pipis lõgi. ziziberꝫ: oĩm añ ptes. x. et pl9 parũ terant̃ oĩo ꝛ ꝯficiat̃ cũ penidijs: de quo sumatur omni die quantũ est ouũ vnũ.

Ista confectio non est in vsu: sed ideo eam descripsi: vt ostenderem q̃ confectio de medullis apud Auicen. est eadem cum electuario de nucleis fructuũ apud Rasim: vt dictum est: nec differunt nisi qr Aui. loco auellanarum posuit fisticos.

Neregil. id est nux indica: vt dicit Auicen. in capitu. de nuce indica: ꝛ sic esse credo. qr rasis loco eius habet nucem indicam.

Grana azelẽ. ſm ipsum i ſcdo dicit̃ piper nigrum: sed non intelligimus de isto pipere nigro sed de alia re sili de qua superius ostẽsum fuit clare quid sit.

Neremisch. i. rosa asinorũ siue peonia. Rasis loco ei9

habet semen peonie quod idem est: vide supra quia dif fuse declaratum est.

Medicamẽ de marc[h]asita in.iiij.cañ.in fen. iij.in.c.de cura eruptionis exiturarũ. ℞.lapidis marchasite.ʒ.xij.armoniaci. tantũdez farine fabarũ.ʒ. vj.misceantur cũ rasina humida ⁊ liniatur super cutem ⁊ ponatur super sanien donec cadat per se ⁊ oportet vt admi nistretur statim.

¶ Istud aũt electuariũ reperitur apud Fran. de pedemontiũ in.c.de appropriatis apostematũ ſm diuersitatẽ mẽbrorũ in qbꝰ fiunt.sed est ex auct. Auic.qr idẽ sunt Lapis marchasita apud dia. vocat pirrites ex quo eramen fit: eligendus est colorẽ eraminis habẽs.⁊ ibi Dia. tradit modũ cõburẽdi ipm. Aui. ait vocat marchasita. ⁊ dicit ꝙ sunt pluriũ specierũ alia eñ est aurea. ⁊ alia argentea.⁊ alia erea ferrea.⁊ sunt qui noiant eã lapidẽ luminis ꝓpter iuuamẽtũ qd vult affert. pirites vero dr a pir qd est ignis: qr percussus ferro ignem emittit. Mesue de ipsa loquitur in.c.de lapide stellato.

¶ De tribus generibus confectionum ſm Anto.guaine.Papiensem.

Confectio mixture cordialis in.c. vj.de signis tã ꝓnosticis ꝙ demõstratiuis febris pestilẽtialis ⁊ eiꝰ cura. ℞.cõserue rosaꝝ buglosati boraginis ⁊ violati añ.℥.ß.cõserue.florũ nenufare.ʒ.ij.manus xpi cũ plis li.ß.fragmentorũ oim pretiosorũ.ʒ.ij.margaritarũ subtiliter tritarũ.ʒ.ß.foliorũ auri numero.xvj.fiat mixtura deaurata de qua sepe comedat ⁊ de ea bibat cum aqua zucca.si libuerit.

¶ Hec confectio apud nos nõ est in vsu ſm illam descriptionẽ.illa vero qua generaliter vtimur est magistralis ⁊ non est eadem sed pro nobilibus ista est nobilior illa sicut infra apparebit.

¶ Conserua rosata.i.ex rosis ⁊ vocat zuccarũ rosatuz. ⁊ fit ex tribus partibus zuccari ⁊ vna rosarum.

¶ Buglosatũ siue diabuglosatũ.i.cõserua que fit ex floribus lingue bouine: ⁊ modus eius est sicut rosarum.

¶ Boraginatũ siue diaboraginatũ.i.cõserua q̄ fit ex floribꝰ boraginis.⁊ modꝰ ipsius fit sicut rosarum.

¶ Violatũ siue zuccarũ violatũ.i.cõserua violarũ qd ex floribus fit: ⁊ modus eius est sicut rosarum.

¶ Conserua florum nenufaris.i.ex floribus nenufaris: ⁊ vocatur zuccarum nenufarinum ⁊ modus eius est sicut rosarum.

¶ Fragmentorũ oim preciosorũ ſm gñalẽ regulã sciendũ est ꝙ per fragmenta preciosa intelligunt q̄nq3 gñã lapidũ p̄ciosorũ.⁊ sunt p[...] illa q̄ Mesue in electuario de gẽmis noiat.⁊ sunt zaphiri.iacinthi sardinis granate feruzegi.i.smaragdi: ⁊ de oibus istis ostẽsum [...]it.ß.

Cõfectio manꝰ xpi cũ plis in.c.iiij.de cura quartane a melancholia sanguinea ꝓueniẽtis. ℞.margaritarũ splẽdidarũ tritarũ subtilissime.℥.ß.zuccari in aq̄ rosata dissoluti li. ß.⁊ fiat decoctio in planta ⁊ vsui reseruetur.

¶ Hec descriptio istius cõfectionis que vocat manus xpi cũ perlis est descriptio ꝓ nobilibꝰ: qr cõsuetudo.apothecariorũ est facere manus xpi sine perlis. sed loco eiꝰ ponũt puluerẽ cordialẽ.aliquando fragmenta ſm necessitatẽ.⁊ possunt fieri cuz aqua rosata.tunc vocantur manꝰ xpi rosate.fiunt etiam cũ aqua violarum tunc vocantur manus xpi violate.fiunt etiam cũ aqua buglose.tunc vocant manus xpi buglosate.aliquando fiũt cũ aqua capillorũ veneris ſm diuersas infirmitates ⁊ eiꝰ forma est ad modum rotule.⁊ id est satis notum.

Cõfectio diacoralli in.c.viij.de signis ⁊ cura causonidis. ℞.corallorũ rubeorum.ʒ.iij. zuccari.li.j.dissolue zuccarũ in aqua rosa.in qua infusione steterit.ʒ.j.sandaloruz machazari.i.citrini ⁊ gra.iiij.camphore ⁊ istorum forti facta expressione in illa aqua zuccarum dissoluatur: ⁊ fiat confectio in morsellis.

¶ Hec cõfectio apud nos nõ est in vsu. Nico.in suo antidotario describit troc. dia coralli qui ingrediuntur in tiriaca Gal.sed non sunt idem.de quo infra.

¶ Corallus rubeus nobilior est albo.⁊ albus nigro. rubeus autẽ cõfert oibus egritudinibꝰ stomachi si suspẽdatur super ipm directus vnde Gal.inquit.ego expertꝰ fui ipm ⁊ suspendi ipm in collo eiꝰ q̄ habebat dolorẽ stomachi: ita vt eẽt corallus super os stomachi ⁊ remotꝰ fuit dolor cũ ergo accepit ipm redit sicut expertꝰ fui lignũ crucis in habẽte epilentiã: ⁊ q̄ suspenderit in collo suo in diebꝰ sanitatis sue corallũ rubeum securus erit a dolore stomach[i] ꝓpter hoc mulieres appendunt eũ in collis pueror[um].[...]n.Busadr[...] autem scripsit stephanꝰ pro bassed.quo[d] est corallu[s].

¶ De electu[a]rijs ⁊ confe[c]tionibus ſm Jo. anglicũ que alio nomine rosa anglica nominatur.

Electuariũ de caulibꝰ in.c.de cura lepre. ℞.succi cauliuz.li.j.bulliat ⁊ exprimatur croci.ʒ.iij.panis zuccari.⁊ mellis añ. li.ß.fiat electuarium cum leui decoctione.

¶ Istud electuariũ apud nos non est valde in vsu: tñ reperitur apud aliquos apothecarios.

¶ Caulis ſm Aui.alius est domesticꝰ: ⁊ alius siluestris ⁊ alius marinꝰ.⁊ alius caulis aque.Caulis vero apud Dias.vocatur brassica.vnde macer.caulis romula grecorum brassica lingua.Agrestis apud quosdã putatur cõdisi.sed nõ est. canabis etiã est spẽs caulis dictus capucius vel caulis cap[...].vel imperialis. Petrꝰ de crescentijs dicit gambusij sunt de [n]atura cauliũ. ⁊ habent formã cauliũ donec clausi fuerũt: sed postꝙ clausa sunt folia ipsorũ fiunt quasi alba ⁊ grossa sicut tunice cepaꝝ ⁊ crispa ⁊c. Ser.in.c.de caule de canabit loquit. Simõ ianu[e]. dicit ꝙ Aui.de canabit singulare facit capi.qd non [...]r verũ est ꝙ Aui.in ca.de caule.de canabit loquit. Jo[h]a.arculanꝰ in.c.de epilẽsia dicit canabit que est caulis.iperialis scz canapiũ carnebuz scripsit Ste. pro coruo quod est caulis.

Cõfectio diagarici optimi in.c.de verruca in oculis ⁊ cura euodi[...] ℞.agarici boni albi lenis ⁊ puluerizabilis.℥.ß.turbith.zinziberis ana.ʒ.ij.nucis muscate.ʒ.j.auellanarũ.ʒ. iij.misce.⁊ cum zuccaro.lib.ß.fiat confectio.

¶ Hec cõfectio apud nos nõ est in vsu.sed virtꝰ agarici est magnificata apud nostros auctores.

¶ Agaricus ſʒ Mesue ex medicinis magni iuuamẽti: cuiꝰ ortꝰ est secꝰ arbores magnas quibꝰ iã accidit corrosio ⁊ putrefactio.⁊ eiꝰ gñatio est sicut gñatio fungoꝝ: ⁊ ꝓpter id vocat a multis fungꝰ abietis. Gal.in lib.ad parteniaнũ inquit.agaricus ab arboribꝰ excrescit ꝓut tubera.i.fungus dictus teratur apud lombardos.

Electuariũ diacubebe i.c.de idropisi in cura gñali. ℞.sanda.oim.s.albi ⁊ ru.⁊ ci.añ.ʒ. ij.spo.rasu.eboꝝ añ.ʒ.j.⁊.ß.o[...]ni.s.gariofi-

lati cubebarũ añ.℥.ß. vel.ʒ.iij.si sit caliditas multa:quatuor seminũ frigidorũ mũdatorũ añ.ʒ.ij.seminis endiuie portulace. añ.ʒ.j. ligni aloes. nucis muscate.ana.ʒ.ß. zuccari li.j.⁊ dissoluantur cum decoctione endiuie.vel cũ aqua endiuie ⁊ vtant̃ mane:⁊ est expertũ.

¶Istud electuariũ in papia nõ est in vsu:sed in mediolano vtunt̃ ipso: sed nõ faciũt ipsum ſm descriptionem Joã anglici.sed illa descriptio qua vtunt̃ reperit̃ apud thesaurũ pauperum sicut infra apparebit. tamen inter ipsas est parua differentia.

¶Cubebe siue cubebe:⁊ nõ cubeze: quia cubeze apud Aui.est malua vel species eius.Sera. in ca.cubebe ait. ego postq̃ aggregaui Dia.⁊ galenũ sup oẽm herbã inueni q̃ galenus nõ memorauit mirtũ agrestẽ.⁊ dia.nõ memorauit cubebas.⁊ vidi q̃ descriptio dia.super mirtum agrestẽ ⁊ descriptio gal.super cubebas idẽ sunt.

¶Cubebe Dia.mirta agria ⁊ est mirtus siluestris siue mirtus alba:vt dicunt moderni.⁊ ſm Mat.sil.est abrongi.stephanus vocat ipsum carpision.

Cõfectio alia diacubebe ſm thesaurũ pauperũ in.c.de hydropisi de frig[illegible]da cã. ℞.sandalorũ añ.ʒ.j.spodi[illegible]sure eb[illegible]s añ.ʒ.j.cubebe.ʒ.iiij.seminũ cõiũ frigidorũ añ.ʒ.j.ß.seminis endiuie: ⁊ portulace añ.ʒ.j.zuccari li.j.fiat cũ decoctiõe endiuie:⁊ fiat electuariũ.

¶Ista descriptio thesauri est illa qua vtuntur Mediolanenses tamen vt dictum est inter ipsas est parua differentia. Gilibertus de anglia in ca.de cura specie[illegible] habet vnam aliam descriptionem que valet ad ca.ad que dyalaca:sed non est eadem.

Dianasturtiũ ſm Jo.angli.in ca.de sterilitate. ℞.cõsolide maioris ⁊ minoꝝ añ./M.j. coralli albi ⁊ rubei sandalorũ alborũ ⁊ rub. añ.ʒ.j.rosaꝝ.ʒ.iij.spodij gariofilorũ margaritarũ integrarũ añ.ʒ.j.charabe.ʒ.ij.seminis nasturtij agrestis.ʒ.ß.r[illegible]ũ sanguinarie pipinelle:paritarie añ.ʒ.j.zuccari alexandrini li.ij.fiat electuariũ:q2 tñ illud foret magnuz de cõsolida ponat̃.ʒ.ß.⁊ de alijs ꝓportionaliter diminuat̃:ita q̃ ad.ʒ.j.pulueri[illegible]p[illegible]natur lib. vna zuccari vel mellis: et voco illud dianasturtium quod valet in omni fluxu sanguinis menstruorum ⁊ emorroidarum ⁊ vẽtris:⁊ est mihi valde [illegible]eciale.

¶Istud antidotũ apud nos nõ est in vsu ſm aũt cõpositorem valet mirabiliter in illa materia.

¶Nasturtiũ aũt herba est satis nota maximeq̃ domesticũ.Hic Jo.angli seu cõpositor h3 nasturtiũ agreste: qd̃ nasturtiũ domesticũ nõ est:imo h3 quosdã est nasturtiũ aquaticũ:qd̃ alio noie senation vocat̃.⁊ hoc apud multos est certũ.vide aũt de eo apud Mat.sil.in.c.de cardamo.i.nasturtio vsuali qui sic ait.

¶Cardamus agrestis quẽ multi senation vel crissum vocãt:vel nasturtiũ aquaticũ ⁊c. Hoc apud Auic.in.ij.cañ.vocatur pupilla oculi.⁊ apud Dia.eius semen vocatur lepidũ ⁊ herba apud eundẽ senation: eciã apud Sera.seitaragi:⁊ apud arabes dicit̃ scescebrã.⁊ ab aliq̃bus dicit̃ saxabrã:de q̃ nũq̃ inueni vllũ habere certitudinẽ qd̃ sit scescebrã:quidã credũt sed nõ recte qd̃ esset esula qd̃ nõ est q2 A[illegible]in.iij.cañ.in.c.de medicinis cordialibus.h3 in quod[illegible] antidoto scescebrã:⁊ semẽ eius ergo esula ibi nõ cõuenit idẽ in.iiij.cañ.in fen.ij.in.c.de cura ethice scescebrã laudat ⁊ ſm quosdã medicorũ est granatum siluestre qd̃ nõ credo:nec gentilis super illũ passum cognouit certitudinẽ.[illegible]tias q̃ in hoc sunt diuerse opiniones.sed hic si deus voluerit declarabo de ipõ opinionem doctorũ multorũ. Et primo dico qd̃ postq̃ ego vidi in practica dñi Mesue in.c.de cura manie ⁊ melancolie sanguinee in quodã antidoto qd̃ incipit.filius zachari.modus cõfectiõis cõferẽtis melancholie ⁊c.⁊ ibi habet ad literã.scescebrã idest ozimi maioris. Ozimũ autem maius apud Serapionẽ vocat̃ ozimũ carmenũ:⁊ ab Auicẽ.in scd̃o canonis vocat̃ ohalmaram.vt apud Matt.sil.est senatiõ.⁊ q̃ mihi nõ credit videat Mesue in c.allegato ait.q̃ scescebrã ẽ ozimũ mai9:⁊ ozimũ mai9 apud Ser.est ozimũ carmenũ:⁊ apud Mat.sil.est senation siue nasturtium aquaticũ:⁊ sic lege illud capit. de ozimo carmeno apud Sera.⁊.c.ohalmarã apud Ser. ⁊.c.de ohalmarã apud Aui.cũ.c. de horochalchai apd̃ Matth.silua.⁊ videbis quod idem sunt.

¶Notandũ est qd̃ hec herba plura noia h3.nã senatiõ est lepidũ seitaragi indũ hibederitos: agricardamum agreste capsia scripta cũ.c.nasturtiũ aquaticũ ozimum maius ozimum carmenũ.pupilla oculi.scescebrã eius radix medetur doloribus dentium. Etiam de ipso dictũ fuit in electuario qd̃ dicitur letificans almansoris ⁊c.et hoc apud me fuit secretum.

¶Sanguinaria aũt apud moder. est bursa pastoris q̃ mirabiliter valet contra fluxum sanguinis. verũ est qd̃ inuenitur alia sanguinaria que vocat̃ corigiola:seu virga pastoris:sed hic Jo.angli.per sanguinariã intelligit bursam pastoris.⁊ qd̃ sit verũ vide apud eundẽ in lib. j. in ca.de accidentibus febris qui sic ait.modo de empiricis videamus. vade ad locuz vbi crescit sanguinaria.i. bursa pastoris:⁊ genibus flexis dicas ter Pater noster ⁊ aue maria:⁊ istum versiculũ.Te quesumus dñe famulis tuis subueni quos precioso sanguine redemisti.⁊ sic dicendo collige vnã herbã vel duas. Sed si multas colligas oportet orationes iterare. ⁊ tunc suspende herbã circa collũ patientis a quo fluit sanguis vel circa membrũ a quo fluit:⁊ ibi dimitte:⁊ stringet certissime: si visne homines cognoscãt herbã tuã frica eã inter manus tuas:⁊ post suspẽde eã in aliquo panno. vel in sindone vel in aliquo tali.Item Nico.dicit bursa pastoris idest sanguinaria vel capsella aut scindi vulua: sine dubio est consonũ q̃ bursa pastoris sit capsella:q2 eius semen fert in capsellis:⁊ propter id apud lombardos dicit̃ herba.gugarolla ipsa em̃ in vijs ac ciuitatibus inuenitur:⁊ comeditur cum est recens:sicut alia olera.

¶De quatuor generibus cõfectionũ ſm Petrũ de tusinana super nono almansoris.

Confectio diarob cũ reubarbaro in tractatu.ij.in ca.fina.de solutiuis. ℞.turbith.albi gũmosi cãnosi. ℥.j.ziziberis.ij.ß.reubarbari. ij.j. spice.ʒ.ß.cinamo.gariofi.añ.ʒ.ij.galãge pip[illegible]s lõ.macꝫ añ.ʒ.j.diagredij.ʒ.iij.ß.zuccari albi.ʒ.xvj.cum vino citonio[illegible]um fiat confectio:dosis.añ.ʒ.ij.a[illegible].vj.

¶Hec cõfectio diarob cũ reubarbaro est in vsu:⁊ fit aliquando cũ reubarbaro. aliquãdo sine tamen cum reubarbaro est nobilior.de hac reperiunt̃ varie descriptiones ego meo tpe vidi fieri diarob cũ reubar.i.cõfectionẽ delectabilẽ ſm Bartho.monta.quam ipse cõfectionem diaturbich. cum reubarbaro.de quo infra.

Confectio diarob.cum turbith ibidez. ℞. turbith albi gummosi ⁊ cannulosi.℥.j.zinzi.ʒ.ß.cinamomi gario.ana.ʒ.ij.galange piperis lõgi macis. ana.ʒ.j. diagredij.ʒ.iij.zuccari lib.j.fiat confectio cum vino citoniorum ⁊ aqua communi dosis vt precedens.

¶ Ego vidi multotiens aliquos nõ facientes differentiã inter diarob cũ turbith: ⁊ inter diarob cuʒ reubarbaro: sed errant: nam aliud est diarob cum turbith: aliud est diarob cum reubarbaro.

¶ Hec confectio solutiua: reperitur etiã apud Jo. cõcoregiũ in: ca. de paralesi ⁊ iectigatione. tamen differt notabiliter ab ista. sed vna descriptio que inuenitur apud Leonardum de preda palea in ca. de cura scrophularũ est huic similis.

Cõfectio diarob. cũ agarico ibidẽ. ℞. agarici. ℥. j. salis gẽme. ʒ. iij. spice nardi. ʒ. iij. ʒ. cinamomi: gariofi. macis galãge añ. ʒ. ij. diagredij. ʒ. iij. polipodij. ʒ. j. ⁊ ʒ. zucca. albi. li. j. ʒ. cũ vino citoniorũ ⁊ aqua cõi fiat cõfectio dosis vt precedentis.

¶ Hec cõfectio nõ est in vsu. Leonar. de preda palea in c. de cura scrophularũ habet etiã hãc descriptionẽ. Jo. cõcoregius in. c. de paralesi ⁊ iectigatione habet vnam aliam descriptionem: sed non est eadem.

Cõfectio diarob cũ sene in. c. de paralisi tremore tortura ⁊ spasmo de repletiõe. ℞. sene mũde. ℥. j. cinamomi: gariofi. macis. masticis añ. ʒ. ʒ. diagredij. ℈. ʒ. ⁊. cum zuccaro fiat confectio cum vino granatoruʒ. dosis eius ab. ℥. ʒ. ad. ʒ. vij.

¶ Hec confectio non est in vsu.

¶ Sene vero qđ de arabia deferꝛ magis laudaꝛ ꝙ illđ de mecha. Miror qđ Aui. in. ij. cañ. vbi de simplicib⁹ tractat qđ de sene nõ fecerit capitulũ. cum ipse in multis locis eo vtatur. Mesue laudat foliculos sene: ⁊ dicit quod est melior pars ipsius plante.

¶ De confectio. ac electuarijs: super antidotarium Bartho. monta.

Confectio de fisticis. ℞. fisticorũ mũdatorũ ⁊ tritorũ. ℥. iiij. zuc. albi li. j. incorporenꝛ simul in mortario cũ aq̃ rosata quãtũ sufficit ⁊ coquantur sup ignẽ ⁊ fiat ꝯfectio cũ spẽb⁹ triasãdalorũ aliqñ: ⁊ aliqñ cũ cinamomo ponẽdo de q̊libet istorũ. ʒ. j. ʒ. ꝑ tota ista recepta. Põt etiã fieri solutiua vt scis. vʒ. s. in cõfortãdo epar frigidũ qñ fit cũ cinamomo: ⁊ epar calidũ: qñ fit cum spẽbus triasandalorũ: ⁊ ipsius opilationes semper aperit.

¶ Hec cõfectio apud nos nõ est in vsu: sed credo qđ in partibus venetiarum vta[...]ur illo.

¶ Fistici ſm Dia. sunt pistachie que in siria nascuntur similia strobilibus. i. pineis. Rasis aũt in li. a forism[...]ruʒ in. c. de fructibus ait. ⁊ comedere cinamomum cuʒ oleo alsalforat: illud remouet. alforat. idest fisticus est arbor cipresso similis.

¶ Pistachie ſm Nico. sunt fruct⁹ qui veniũt de damasco qui satis sunt noti. Plinius pistachia eosdẽ vsus et effectus habent quos pine. i. nuclei preterꝗ̃ ad serpẽtũ ictus siue edantur siue bibantur.

¶ Triasandali dicunꝛ a tribus generib⁹ sandalorum que ibi intrãt. descriptio ipsorum est posita supra: et est ex auctoritate Nicolai florentini.

Confectio diamusci matricalis. ℞. spẽruʒ diamusci dulcis. ʒ. j. diambre. ʒ. ij. ligue auis i. seminis fraxini rasure eboris nepite añ. ʒ. ʒ. zuccari albi. ℥. v. fiat confectio solida cum aqua matricarie in rotulis.

¶ Hec ꝯfectio diamusci matricalis apud nos nõ est in vsu. illa vero descriptio qua nos vtimur est diui Mesue qui docet facere diamuscũ dulce ⁊ amarũ: sicut ostẽsuʒ fuit: spẽs vero diamusci dulce que ibi ingrediũtur sunt spẽs diamusci Mesue ⁊ similiter species diambre.

¶ Nepita est herba dicta, neuida. siue gataria: ⁊ scđm macrum est calamentum.

¶ Matricaria est apud Aui. in. ij. cañ. vocata vehuen. ⁊ est spẽs arthemesie: ⁊ est illa q̃ a lõbardis crispula vocatur: sapientes dixerunt ꝙ ista descriptio diamusci dicit matricalis ꝓpter aquã matricarie que ingreditur. Bartholomeus inquit: quod predicta confectio debet fieri in rotulis sicut fiunt manus christi.

Confectio ꝑ vermib⁹ cõis apł̃orũ. ℞. seis alexãdrini. ʒ. ij. cornu ceruivsti: corticũ granatorũ añ. ʒ. j. diptami: gariofilorũ reubarbari añ. ʒ. ʒ. cẽtonici. ʒ. j. ʒ. cinamomi. ʒ. iiij. croci ʒ. ʒ. zuccari libram. j. ʒ. fiat cõfectio solida cuʒ aqua absinthij vel graminis.

¶ Hec cõfectio a[p]ud nos n[õ e]st in vsu: sed valet mirabiliter ꝑ vermib[u]s. simplicia [qu]e sunt declarãda declarabo. ipse Bartholomeus habet vnaʒ aliã descriptionẽ sed ista est nobilior illa.

¶ Alexandrũ apud modernos est semen macedonicũ: ⁊ nõ est semen sanctũ vt quidã dicũt: qđ in ista cõfectione possumus videre: quia hic Bartholomeus ambo in ista confectione ponit.

¶ Centonicũ siue sandonicũ idẽ est: ⁊ est spẽs absinthij. sicut [pate]ʒ apud Sera. in. c. de absinthio. Preterea ipe Serapi. in. c. de scedahs inquit sceha. i. sandonicũ vt in ca. de absinthio. et dicꝛ: ex auctoritate Dias. sandonicũ est plãta ⁊ est absinthiũ mirtinũ ⁊ sic mea opinio est quod sceha siue sandonicũ sit absinthiũ marinuʒ qđ alio nomine herba marina appellatur ⁊ sic reperiꝛ apud Micha. sauona in. c. de vermibus q̃ inquit. Quidã dant semen sanctũ siue semencinã qđ idẽ est. Jõ. Matthe gradi in. c. de vermibus qui in ventre nascuntur dicit seminis sancte vel herbe iannine vel soch qđ idẽ est sed vult dicere schea. Infra hʒ quoddã emplastrũ: ⁊ dicit seminis alexandrini qđ cõiter a[pp]ellant herbã iannuinã: sed falsum est. nã semen alexandrinũ [nõ] est herba iannuina. ꝑ hoc vide ꝙ in ista cõfectione ingrediunꝛ semen alexandrinũ. i. macedonicũ. ⁊ centonicũ. i. semen sanctũ. qđ nõ fit in his que idẽ sunt: tu vero vide ꝙ semen sanctuʒ est verũ [sa]ndonicum siue schea siue sementina siue granella ⁊ h[...] ꝓprobata ꝙ mirabiliter vʒ ad interficiẽdũ vermes defertur de ianua ad nos.

Cõfectio diaturbit cũ reubarbaro. ℞. sandalorũ alborũ ⁊ rubeorũ: violarũ zinzi. añ. ʒ. j. ʒ. anisi cinamomi cro[c]i masticis ana. ʒ. ʒ. turbith. hermodactiloruʒ añ. ℥. j. reubarba. electi. ʒ. x. diagredij. ʒ. iiij. zuc. albi li. ij. fiat cõfect. solida.

¶ Hec est cõfectio diaturbith cũ reubarbaro: ⁊ sunt ex hoĩbus qui vocãt ipsam diarob cũ reubarbaro: alij cõfectionẽ delectabilẽ vt dictũ est supra. ⁊ sunt ex hoĩbus qui faciũt ipsaʒ cũ reubarbaro: ⁊ qñꝗ̃ sine reubarbaro scđm diuersitates descriptionum que reperiuntur.

Electuariũ de ouis. ℞. albuminis ouorum lib. ij. mellis cocti dispumati li. j. misceãtur simul ⁊ diu agitenꝛ cũ spatula agitãdo vsꝗ̃ q̊ inspissenꝛ. deinde addanꝛ he spẽs. ℞. zedoarie. ʒ. ʒ. cinamomi gariofi. spic[e] ligritie. zinzibe. piperis galange. rosarũ sandalorũ ru-

beorũ añ.ʒ.j.misce ꝛ fiat electuarium. Istud electuarium non est in vsu apud nos.

¶ Oua ẜm Auic. meliora sunt oua gallinarũ recẽtia. ꝛ meliꝰ qḋ est in eis est vitellꝰ: ꝛ meliꝰ eorũ artificiũ est vt nõ cũ alio cõgelent: post aũt oua gallinarum sunt oua auiũ q̃ cursu eiꝰ ꝓcedũt sicut antẽdarã. ꝛ adorã. ꝛ alcubugi. i. perdicũ: ꝛ attenugi. oua ṽo anatis ꝛ similiũ sunt mali humoris. Sera. dicit ex autoritate Gale. illa q̃ eligimꝰ sunt oua gallinarũ. nõ ergo opꝫ ꝙ narremꝰ naturã aliorũ fiat cõfectio solida cũ aq̃ matricarie in rotulis ouorũ. q꞉ natura eorũ est eadẽ natura istorũ ꝛc. Rasis aũt in tertio almansoris in. c. de alijs ouis ait. oua plus oĩbus conuenientia galline sunt ꝛ perdicis ꝛc.

Electuariũ de lepore combusto. ℞. lapidis iudaici ꝛ spongie añ.ʒ.j. pulueris leporis cõbusti ẜm artẽ.ʒ.ij. spẽrũ electuarij litõtripõ descriptiõe Nico.ʒ.ij. zuc. lcõe decoctionis. ℥.iij. cum aqua saxifragie fiat cõfectio in rotulis. i. in forma manꝰ xp̄i. Istud electuariuꝫ non est in vsu.

¶ De lepore Aui. in. ij. cañ. duo cap[illegible]la facit vnũ de lepore siluestri. aliud de l[illegible]re marino: quẽ q̃dã existimãt eẽ cuniculũ quẽ dixit A[illegible] esse aial o[illegible]acũ lutosum. declinãs ad rubedinẽ aliq̃ñtulũ inter p̄res cuiꝰ sunt quedã siĩa folijs alusnẽ. i. herbe schali. illũ vero quẽ hic intelligimꝰ est ille qui oĩbus est notus. de modo cõburendi vide supra in electuario de cineribus.

¶ Litõtripon. i. cõterẽs ꝛ frãgẽs lapidẽ interp̄retaꝛ: descriptio ipsius posita fuit supra ex intentione Nico.

Electuariũ de sebestẽ. ℞. sebestẽ recẽ[illegible]s.℥.v. infundanꝛ in li.j. aq̃ violarũ ꝛ bulliãt dein de coleꝛ ꝛ predicte colature addaꝛ aq̃ yris. i. ireos ꝛ ãgurie añ.℥.vj. tamaridorũ prunoꝝ siccorũ ꝯtusorũ. añ.ij.v. violarũ seminũ cõiũ frigidorũ añ.℥.ij. succi mercurialis.℥.iiij. coquanꝛ simul vsq꜡ ad cõsumptionẽ medietatis: ꝛ fortiter exprimanꝛ ꝛ colenꝛ, ꝛ colature addatur penidior[illegible]n.℥.viij. diaprunis non solutiui lib.j.ꝛ.ȝ. pul. diagredij.ʒ.ij. misce et fiat electua.

¶ Istud electuariũ apud nos nõ est in vsu sed i[illegible]medio lano vtunꝛ ipso. Scias ꝙ ego vidi p̄dictũ [illegible]prium scriptũ: sed nõ apud auctorẽ autẽticũ. ꝛ ibi ingrediꝛ q̃dã herba q̃ noĩatur chachilc. quã Bartho. in sua descriptiõe nõ hꝫ: tñ si esset aliq̃s q̃ vellet eã ponere declarabo q̃d sit. chachile est q̃dã herba q̃ reperiꝛ in ꝑtibꝰ rome in loco q̃ ḋr cornetũ: folia hꝫ siĩa vmblico veneris: ꝛ hec a modernis soldanella vo[illegible]. et est alia species a chachile habens folia siĩa vermiculari: ꝛ nascitur in sterquilinijs locis: ista vero non est ita nota vt altera.

¶ Sebestẽ. i. mãmi la canis. Sera. c. de sebesten narrat arborẽ ipsorũ ꝛ de fructu ipsius dicẽs ꝙ mochatica est rech in arabia. ꝛ est arbustũ altũ sup terrã habẽs corticẽ cuiꝰ color vergit ad albedinẽ: ꝛ fructꝰ ipsius est sicut granũ oliue. iste fructꝰ colligitur ꝛ exsiccaꝛ donec corrugetur et est illud quo vtuntur in medicina.

¶ Aqua violarũ intelligitur esse illa que fit ex floribus violarum per sublimationem in alembico.

¶ Anguria est melon magnus viridis qui apud Auic. in. ij. cañ. vocaꝛ batega. in t̄pe antiquo in ꝑtibus nostris nõ reperiebantur sed hodie deferunꝛ ex venetijs.

¶ Mercurialis est herba satis nota. hec apud Dia. vocaꝛ linozotis. galenus etiã in septimo simpliciũ dicit linosostia. i. mercurialis. Pli. linosostis siue paternius a mercurio inuen[illegible] est: ideo apud grecos ermiporona dicitur. nã multi ex nostris vocant mercurialem.

¶ Diaprunus vel Diamasceon a prunis damascenis ḋr. descriptio ipsius est posi[illegible] superiꝰ autoritate Nico. ꝛ ibi videbis ꝙ fit sine diagredio ꝛ cum diagre. illud vero quod fit sine diagredio appellatur nõ solutiuum. qñ fit cum diagredio appellatur solutiuum.

Electuariũ de polipodio ad melãcoliã. ℞. anisi ligritie. dauci seis leuistici. ameos floꝝ eupatorij añ.ʒ.j.ȝ. acori. zinziberis. cinamomi. croci añ.℈.ij. semis aneti. petroselli. apij. añ.℈.j. hermodact.ʒ.j.ȝ. turbith.ʒ.vj. diagredij.ʒ.iij. polipodij q̃rcini.ʒ.ix. thimi epithimi añ.ʒ.v. lapidis lazuli. hematitꝫ p̄patorũ añ.ʒ.vj. penidioꝝ.ʒ.iij. zuc. li.iiij. coquãꝛ zuccarũ ꝛ penidij cũ aq̃ sublimatiõis ireos vsq꜡ ad decoctionẽ zuccari ꝛ fiat cõfectio solida: poteris ẽt facere ĩ forma liq̃da ad modũ electuarij: deĩde zuccaro liq̃facto addãtur pulueres. Istud electuariũ non est in vsu.

¶ Polipodiũ aũt dictũ est a similitudine flagellorũ polipi piscis in eminẽtijs q̃ sunt in ipsis flagellis seu pedibus: sed pedes dici p̄nt. nã radicibꝰ polipodij sunt siĩes eminẽtie. vñ polipodiũ quasi polipes. Dia. dicit ꝙ polipodiũ nasciꝛ in parietibꝰ humectis ꝛ in ripis ꝛ circa radices arborũ vetustarum ꝛ in quercubus: ꝛ propter id dicitur polipodium quercinum hoc quidam herbatici liquiritiam siluestrem vocant.

¶ Hematites. s. lapis qui dicitur ematites: siue sanguinaris hoc lapide pictores vtuntur.

¶ De confectionibus ac electuarijs secundum Nicolaum florentinum.

Confectio diacartami in sermone scdo in ca. de cura emitritei vꝫ ĩ euacuatiõe cholere ꝛ flegmatis. ℞. spẽrũ diadragãti frigidi.℥.j. carniũ citoni.℥.ij. zizi. albi.ʒ.j. medul. cartami.℥.ȝ. turbith electi.ʒ.ij. diagredij.ʒ.v. mãna granate: mellꝫ rosati ad solẽ purificati añ.ʒ.iij. zuc. albi.ʒ.xv. fiat cõfectio in bolis quoꝝ vnusq̃sq꜡ sit.℥.iij.

¶ Hec confectio apud nos non est in vsu. Pe. argillata in capitu. de podagra siue gutta habet vnam aliam descriptionem que eadem est. lumen male lucens describens hanc confectionem dicit eam esse magistralem cũ non sit: vt eius descriptionem sibi vendicaret: et quidem indigne.

¶ Cartamus est crocus hortulanus: cuius flos tingit sericum: eius semen inter la[illegible]ua ponitur hoc gincus vocat grecus. Diasc. vero cinicum. Auer. in quinto col. dicit [illegible]atis alcartamum. idest semen papaga. ego credo quod vult dicere quia illud animal quod vocatur papaga comedit ipsum libenter. Mesue de ipso loquitur dicens. melius est illud quod est album et planum et grossum et plenum cuius medulla est vnctuosa pinguis ꝛc.

Electuariũ sublime cõseruãs sanitatẽ oculorũ: ꝛ ꝯfortãs spiritũ visibilẽ ĩ claritate sua in lib. iij. in. c. de custodia sanitatis oculorũ: ꝛ de iuuãtibus ꝛ nocentibꝰ oculis. ℞. herbe adhil.℥.ij. seminis feniculĩ.ʒ.ȝ. macis cubebe. cinamomi piperis longi. gariofilorum

añ.ʒ.j. pistent͛ ⁊ cribellent͛: ⁊ accipe mellis dispu. lib.j. succi feniculi cocti et dispuma. ℥.j. succi celidonie silr̃ cocti. ʒ.ß. coquant͛ succi cũ melle: quousq; mel habeat spissitudinẽ ⁊ cõficiant͛ cũ eo spẽs ⁊ reseruet͛ in vase vitreato.

¶ Istud electuarium nõ est in vsu: sed Nico. ipsum laudat mirabiliter.

¶ Herba adhil sm̃ Nico. in lib. ⁊ capi. predictis est herba de qua quidã dicunt q̃ est herba quã comedũt aquile ⁊ cõfricant oculos suos: ⁊ dicit͛ q̃ est eufragia. postea iterũ ait. verũ alij dicunt q̃ est quedã species herbe albe: cuius folia quãdo rumpũtur in loco rupture faciũt fila quasi ad modum bombacis. ⁊ est amari saporis ab Auicen. vocata bombacũ. a quibusdã cassilago. a quibusdam dicitur herba verula: ⁊ postea dicit verula est auis ⁊c. neq; per id Nico. cognouit quid esset herba adhil. ipse dicit q̃ ab Auicẽ. vocata est bombacũ: de quo nõ reperit͛ vllum fecisse capitulũ in. ij. canoñ. vbi de simplicibus tractat. ⁊ dicit qd̃ a quibusdã cassilago dicit͛ qd̃ non credo: quia cassilago est iusquiamus sed sit quomodocũq; prima expositio est melior. hoc qd̃ herba adhil est eufragia. quia in hoc multũ valet. Preterea Matth. silua in ca. de eufragia inquit sic. eufragia latine arabice herba adhil. Mesue in ca. de egritudinibus oculorũ laudat ipsam. sed cõtradicit Jo. cõcoregius in ca. de debilitate visus qui inquit herba adhil. i. nux muscata. s; sm̃ aliquos eufragia quod nõ creditur. sed mea opinio est quod adhil sit eufragia.

¶ Celidonia sm̃ Isidorũ ideo dicitur vel qd̃ aduẽtu hirundinũ videt͛ erumpere: vel q̃ pullis hirũdinum si oculi auferantur matres eorũ illis ex hac herba mederi dicuntur. liber qui dicitur bulcasim in tractatu secũdo in cap. de modo colligendi lac celidonie: ⁊ extrahendi succum eius inq̃t: principiũ ortus celidonie est qñ hirundines incipiunt apparere: ⁊ qñ desinũt apparere desiccat͛ et non appa͛et. ⁊ propter hoc appellatur herba hirundinum ⁊c.

Diabutirũ expertũ i li. iiij. in. c. de tussi. ℞. mellis dispu. ⁊ butiri añ. iiij. cimini anisi añ. ℥.ß. liquiritie. ʒ.j. cõfice in forma loch.

¶ Istud electuariũ nõ est in vsu. ⁊ sicut reperit͛ apd̃ Oribasium in cap. de tussi. est ex autoritate ipsius.

¶ De butiro Auicẽ. in secundo cano. duo cap. facit vnũ de butiro simpliciter aliud de butiro nõ recẽti. Sera. de butiro lacte ⁊ caseo in vno capitulo loquit͛: ⁊ sic inquit libẽ. i. lac. lubon. i. caseus. zebd. i. butirũ: serum. i. mantega. Papias dicit butirum pinguedo que ex lacte colligitur. est tamen pinguis ⁊ solidius oleum ex butiro fit.

Diapigamũ in li. v. in. c. de inflatiõe ⁊ tẽsione stomachi. ℞. nitri pipe. cimini ĩfusi ĩ aceto ⁊ postea torrefacti añ. ʒ. iiij. fo. ruthe siccorum ad põdus oĩm. cõfice cũ melle ⁊ fiat.

¶ Hec cõfectio apud n[illegible] est multum in vsu: sed nõ sub hoc nomine diapigamũ. imo sub nomine diaspoliticõ: qd̃ idem est. Ipse Nico. in eodem libro inquit [illegible]pigamum idest electuarium de ruta postea in cap. de debilitate digestionis ponit electuarium de rutha quod idez est cũ diapigamo. ⁊ sic dico qd̃ electuarium de rutha secundum Nico. diapigamon ⁊ diaspoliticon idem sunt de quo infra in diaspoliticõ. Dias. in capi. de rutha ponit descriptionem diapigami que eadem est. Macer in cap. de rutha describit diapigamum in versiculis incipiẽdo. Ex hac antidotum non paucis vtile causis conficitur medici dicũt diapigamon illud. Pigamon in greca nostra quia rutha vocatur. Illius antidoti confectio talis habetur. Pondere iunge pari nitrum piper atq; ciminum. De tribus his tantum: de rutha ponito, quantum. Sed prius ex acri vino macerare ciminum conuenit ferro plus assari calefacto, omnia deinde simul be-

ne trita ex melle ligabis ⁊c.

¶ Nitrũ. i. affronitrũ in ista cõfectiõe laudat͛: sal nitruz quo vtunt͛ bõbardarij q̃ est fortius quã sal. panis.

Electuariũ de ficubus i eodẽ lib. in. c. de cura colice ex fece ⁊ est vtile senibus. ℞. croci hortẽsis. zinziberis albi mũdi añ. ℥. ij. terantur ⁊ cribellent͛. ficuũ albarũ pinguiũ nũero xxx. terant͛ in vno mortario ligneo in modũ qd̃ nõ appareãt gr̃. ⁊ si nõ pñt teri bñ ferueãt modicũ ⁊ ponat͛ cũ eis de baurab. i. affronitro ⁊ fece argẽti añ. ℥.ß. ⁊ pistent͛ oĩa simul et incorporent͛ cũ melle dispu. in quo misceat͛ de aqua in qua decocte fuerint ⁊ fiat.

¶ Istud electuarium nõ est in vsu: sed sm̃ intentionem Nico. est vtile senibus.

¶ Crocus hortensis est crocus affricanus siue hortulanus cuius semen gincus seu cartamus dicitur.

¶ Ficus. idest carica. Isido. inquit ficus a fecunditate vocat͛. est eñ arboris ceteris fecũdior nã terq; quaterq; p singulos annos generat fructũ. atq; altero maturescẽte alter oboritur [illegible]ne ⁊ carice a copia nominate ⁊c. est alia fic⁹ dicta pharaõis siue [illegible] fatua siue sicomorus ⁊ est nomẽ cõpos[illegible] a fic⁹ grec[illegible] qd̃ est ficus ⁊ moro latine ⁊c. Inde sicophata. i. comestor ficuũ vt apud Terentiũ.

¶ Fex argenti sm̃ Nico. est scoria argẽti. ego puto q̃ sit merdasengi qd̃ alio nomine litargirium appellatur.

Electuariũ de cicadis in eodẽ li. i. c. de cura lapidis. ℞. cicadarũ abiectis capitib⁹ alis: ⁊ pe[illegible]ibus: granorũ solis seminis saxifragie añ. ʒ.j. piperis galange cinamomi. ana. ʒ. ij. ligni aloes. ʒ.ß. mellis quod sufficit.

¶ Istud electuariũ nõ est in vsu. Isidorus in ca. de minutis volatilibus inq̃t. Cicade ex cuculorũ nascunt͛ sputo. he i Italia apd̃ reginos multe sunt: nec vsq; alibi. Ortus medicine ait. cicade sunt vermes ad similitudinẽ locuste: ⁊ habitant in locis calidis. quidã vero sapientes dixerunt qd̃ cicada est animal paruum vergens ad nigredinem que in capi[illegible] ipsius habet duo cornua minuta: ⁊ in tẽpore estatis [illegible]oris caliditatis apparet: ⁊ volat sup cacumina domorũ vl' [illegible]arũ rerũ: ⁊ ibi stat ⁊ garrit quousq; sol amittat suam caliditatẽ: ⁊ pdictum animal a multis vulgari noĩe sic est vocatum.

¶ Grana solis. i. miliuz solis siue lithospermon. Sera. in ca[illegible]e milio solis inquit ex autoritate Gal' in translatione [illegible]e lisacos: q̃ est semẽ qd̃ assimilat͛ lapidi: et est chulb. i. miliũ solis: ⁊ semen herbeq̃ dr̃ stroncos: qd̃ si bibit͛ frãgit lapidẽ ⁊ puocat vrinã. Se. iterũ ait ex autoritate abẽ mesuai ialbalfari: qd̃ achuch defert͛ ab india ⁊ assimilatur semini lini nisi q̃ est maius: miror tamen q̃ Serap. dicat q̃ milium solis hz semen simile semini lini: ⁊ tamen illud quo n[illegible]timur nõ assimilatur semini lini. hec herba in nostris hortis nascit͛ ⁊ abundat plurimũ: q̃uis dicat Ser. qd̃ defertur ab india.

Medicamẽ de sisileos in lib. vj. i. c. de sterilitate. ℞. sisileos. limature eboris: radicũ et granorũ peonie: darsisabã añ. ʒ.j.ß. cinamomi: ciperi. calami aromatici: squinanti: artemesie añ. ʒ.j. nardi. scilicet spice gariofolij masticis olibani ana. ʒ.ß. ambre purissime. ℈. ij. mellis. q. s.

¶ Istud medicamen de sisileos. id est sileris montani non est in vsu.

¶ Darsisahan i. est cortex radicũ huzie. siue cortex radicũ mali granati agrestis apud. Di[illegible]. vocatur aspa-

lium. de quo dictum fuit in electuario de vino.

¶ Arthemisia. i. mater herbarum.

¶ Mastix est gummi lentici vel species eius. Diasco. in cap. de thure ait. thus lachrymū est arboris que grece libanus dicitur.

Electuariū de iua in lib. vij. in. c. de preseruatione a doloribus iuncturarū. ℞. iue recentis subtilissime incise: et cōficiatur cum melle et fiat s̄m artem.

¶ Istud electuariū apud nos est in vsu: ipse em̄ Nico. nō ponit dosim iue: sed proportio mellis ad iuam apothecariis est nota.

¶ Iua s̄m Simonē ianuen. est iua: vt dicit supra in camepiteos: ipse vero in ca. de camepiteos ait quasi in fine: vide q̄ nulla istarū specierū sit illa qua moderni vtunt̄ pro camedreos. Arbitratus fui q̄d prima istarū sit plāta illa quā iuā moderni vocant ꝑpter silitudinē huius descriptionis cū ea: ⁊ ꝑpter experientiā que inuenit̄ in ipsa sciatica qua ipsa laudat̄. postea vero intellexi quod apud grecos siculos maxime ipsam iuā camepiteos vocant: ⁊ sic meo iudicio credo q̄d vera iua sit camepiteos et qui nō credit consideret formā camepiteos q̄d apud Diascoridē vocatur camepitis: ⁊ ponit species tres quarum vna est spansa super [illegible]rrā. et gib[illegible]osa habēs folia rizo minori. i. semper[illegible] siue ver[illegible]iculari similia: sed tenera ⁊ pinguiora et [illegible]aspersa ⁊ sp[illegible]a circa virgas odorē redolentia pini ramulos mittit oblongos ⁊ curuos in silitudine acuse. i. lactuce asini ⁊ frondiculū tenuē: vel semen cū tenui coma flores minutos ⁊ mellinos profert: ⁊ semen nigrū odorē pictuinū. i. rasine pini: vide ergo illā iuam qua vtimur ⁊ aggrega ipsam cū illo ca. de camipiteos ⁊ videbis q̄d in odore ⁊ in oībus iua est camepitheos ⁊ habēt oēs species odorē pini: sʒ n[illegible] silior est que magis odorē pini refert. illud vero camepiteos quo vtunt̄ moderni nō hʒ formā camepiteos: vt describunt nostri autores sicut est notū eruditis apothecariis. Mesue in ca. de egritudinib⁹ laudat ipsam sub nomine ziziniam et est iua.

Electuariū de anagalico siluestri in lib. vij. in ca. de cura eminētie vmbilici: ⁊ est multū vtile. ℞. radicū eius bene decoctarū in vino austero: ⁊ postea optime [illegible]tritarū: ⁊ mellis despu. añ. li. ij. ⁊ co[illegible]ātur in lento igne vsqʒ ad perfectionē: ⁊ tunc supponat̄ puluis qui sic fit. sanguinis draconis. ʒ. ß. masticis: tepidoꝝ lapidis incisoꝝ añ. ʒ. ij. gūmi [illegible]. ʒ. ij. lapidis ematitis. ʒ. j. nucis cipressi. ʒ. ij. gariofiloruʒ: macis cinamomi: nucis muscate añ. ʒ. iiij. piperis: zinziberis croci: añ. ℈. j. et bene incorporent̄: ⁊ [illegible]at electuarium.

¶ Istud el'ium nō est i vsu: sed s̄m intētionē Nic. est vtile.

¶ Anagali s̄m Dia. sunt due species: vna est que iacinthinū ꝑfert sed apud Sera. hʒ florē celestē: altera est cuius flos dactili colorē habet: sed apud Sera. hʒ florē rubeum ⁊ est plantula habens folia subtilia parua: et ramos quadrāgulatos: ⁊ ambe habēt semen rotūdum simile semini coriādri apud nos in pratis ac. viis reperit̄. Quidā exposuerunt q̄d esset cicorea. q̄d nō est. alii q̄d sit maiorana. q̄d nō ē: alii auricula muris dicūt: q̄d nō est. Auicen. in. ij. cāh. caplm̄ vnuʒ facit de auricula muris. aliud de anagalo. in cap. de anagalo inquit est duobus modis. vnus eorū est cuius flos est citrinus ⁊ alius cuius flos est celestis: hic textus Auicen. videtur corruptus: dum nō dicit q̄ prima species anagali habet florem rubeū vt dicit Serapi. Gale. in sexto simpliciū inquit anagallus: id est morsus galline. ⁊ dicitur q̄d vna habet florem cele[illegible] coloris: alia rubei: et sic est s̄m veritatem ⁊ est quā nostro idiomate morgelinam: aut morsum galline vocamus aliquādo ipiam. Matthe⁹ silua. dicit morsus galline vocatu[illegible]a quibusdā anagallus q̄ ipia vocatur: quidam morg[illegible]inam vocant ⁊c. Nicola⁹ dicit electuariū de anagalico siluestri. i. de illo qui florē rubeum gerit ⁊c.

Confectio boli armeni in li. iiij. in ca. de preuisione cautelis: ⁊ custodia a venenis et eoꝝ nocumentis in generali. ℞. boli armeni: terre sigillate añ. ʒ. j. granoꝝ iuniperi. ʒ. ß. conficiātur cū melle: dosis est. ʒ. ij. cum vino.

¶ Hec cōfectio apud nos nō est in vsu: bolus armenus est quedam vena terre que reperitur precipue in armenia ⁊ eligendū est subrubeū apud Auicen. vocatur lutum armenum.

Electuariū de moris s̄m Michaelē fauonsionalā in. c. de disinteria intestinali. ℞. carniū mori immaturi. ℥. iiij. zuccari lib. j. coque cū facilitate: deinde ꝑijce stiptica calida aut frigida: vt exigit dispositio: ⁊ fiat electuarium quod apud nos in vsu non est.

Confectio chifodea s̄m Gal. in tracta. viij. in meimir in ca. de cura passionū epatis. ℞. carniū passularū. ʒ. xxv. croci. ʒ. j. calami aromatici. ʒ. ij. bdellij. iudaici. ʒ. ij. ß. cinamomi. ʒ. j. cassie. s. lignee. ʒ. ß. spice. s. nardi. ʒ. iij. squinanti. ʒ. ij. ß. mirre. ʒ. iiij. ⁊ in alio. ʒ. iij. terebētine. ʒ. iiij. limature aspalti. ʒ. ij. mellis. ʒ. xvj. vini quod sufficit ⁊c.

¶ Istud electuariū apud nos est in vsu: sed nō vtimur sub nomine chifodea: imo vtimur sub nomine electuarij de vino. ipse Gal. describit duas descriptiones: quarum prima est nobilior ⁊ dicit q̄d chifodea nomiatur: ⁊ em̄ in odore ⁊ in gustu silis est vocato ab egyptiis chifi qui primo cōposuerūt hoc ⁊ vtūtur eo. Idē in partibus nostris facim⁹ ⁊ sic postq̄ ego aggregaui istud electuarium de chifodea apud Gale cum vno electuario quod habetur ab Auicē. in. iij. quē nos facimus sub nomine electuarij de passulis seu de vino. vidi q̄ idem sunt: ⁊ sic vt meli⁹ ⁊ apertius rem dignoscas lege illam descriptionem quā superius posui sub nomine electuarij de passulis cū ista: ⁊ videbis q̄ eadē est. Franciscus de pedemō. in ca. de debilitate epatis habet eadē. Michi. sauonarola in. c. de debilitate epatis habet eādem.

¶ Limatura aspaltri seu aspalei. i. rasure aspaleos. et hec est arbor sicut narrat Diasc. que nascitur in asia: et rhodo: cui⁹ species duplex est. Est em̄ vna spinosa fruticem ⁊ tirsum grauē habens ⁊ depositū cum cortice purpureo vel rubro: ⁊ depresso oderis summi ⁊ amari. altera est alba: lignosa ⁊ imbecil[illegible] ⁊c. quid autem sit fere ab oībus ignoratur. s̄m aliquorū modernorū medicorū opinio[illegible] tenetur q̄ sit aspaltū. i. bitumen [illegible]daicū: sed nō recte. nam si Gale. habet aspaltri fuit errore scriptoris: q̄ debet dicere limature aspalei. ⁊ est quedā arbor q̄ apud Sera. ⁊ Aui. vocatur darsisahan: ⁊ sic est s̄m veritatē. nam ibidē Aui. loco ei⁹ hʒ darsisahan. q̄d idem est. michael fauona. loco aspalei hʒ radicē spine. inde ⁊ ibi ait: loco eius potest poni xilocaracta. vt vult Simon ianuen. verū Auicē. loco eius ponit fructus aliembuch: id est xilocaracte ⁊ hoc aduenit q̄ ipse ignorauit quid esset. verū loco ei⁹ xilocaracta potest poni: t̄n idē non est sed Sera. vere agnouit ipm̄ dicens q̄ est arbor granati siluestris: ⁊ sic est s̄m veritatē. nam si legis capituluʒ de aspaleos apud Diasco. cum. c. de arbore granati siluestris: seu darsisahan videbis q̄ idem est. Preterea Joannes Arculanus in capitu. de debilitate epatis inquit:

darsisahã.i.arbor granati siluestris.ſm vero modernorū sniam granati siluestris due sunt spēs quarū vnū est darsisahã: seu arbor dicta [illegible]miberberis: cuius fruct⁹ dicit abel: ⁊ de hoc a multis [illegible]iciū efficit. vnde Rasis in sinominis suis dicit licinz loch. de aq̄ in qua cortices berberis coquunt: ⁊ sic approbatū fuit ꝙ arbor berberis in debilitate epatis: ac in fluxu epatico multū valet. Aliud est xilocaracta siue siliqua: siue charubie q̄ sunt idē: ⁊ sic a modernis vnū ꝓ alio ponit: sꝫ debēt ponere corticē buzie.i. corticē radicis mali granati, seu berberis. ⁊ est arbor dicta apud herbaticos crispinus: hec duo apud sapientes sunt ex secretis aliorum.

¶ Vinū satis notū est. Serap. de ipso loquit in ca. de vite ⁊ ei⁹ spēbus: ⁊ que ex eis sunt. Isido. ait vinū dictū est eo ꝙ eius potus venas sanguine cito repleat: hoc alij ꝙ nos curis soluat lieum appellant. alij lineum a leniēdo veteres vinū venenū vocabāt. sed postq̄ inuentū est virtus letiferi succi hoc vinū vocatū est illud venenū. vnde ⁊ Hierony. in lib. quem de virginita. cōseruāda scripsit adolescentulas dixit ita vinū bibere debere fugere vt venenū: ne pro etatis calore feruenti bibant ⁊ pereant. Inde est ꝙ apud veteres romanos femine non vtebant vino: nisi sacroꝝ cā certis dieb⁹: hodie vero inueniunt homines multi: qui si nō biberēt vinū deficerent oīno. Joā. angli. in cap. de passionibus stomachi recitat hos versus. Dat vinū purū tria nobis cōmoda pmū. Cōfortat stomachū: cerebrū: cor dat tibi letū. Vires multiplicat: ⁊ viscera plena relaxat. Efficit audacē: sudorezꝫ prouocat aptat. Ingeniū tali lusus cōgaudet amico. Sit mēsura comes ne violetur opus. Nam sine mensura deperit omne quod est.

¶ Dicitur aūt electuariū de vino eo q̄d ingreditur et dꝫ coqui cū magna diligentia.

Confectio diaspoliticō ſm eundē in tractatu quarto de regimine sanitatis. ℞. cimini piperis longi foliorū ruthe nitri añ. ʒ. iij. terātur grosso modo: ⁊ cum melle bene dispumato quantum sufficiat fiat confectio.

¶ Hec confectio est in vsu. ipse vero Gal. in sexto de regimine sanitatis ipsam describit ⁊ solet cōfici dupliciter. Quidam em̄ cōponūt ipsam ex. ʒ. iiij. rute viridis: ⁊ alio equali pondere. sꝫ ſm modernos ex oīb⁹ cōponentibus sumit equale pond⁹: ⁊ conficitur: ⁊ sunt ex hominibus qui vocant istā ꝯfectionē siue istud antidotū electuariū de ruta. verū ipse Gal. in ca. de medicinis zenonis in suis experimētis hꝫ electuariū de rutha: q̄d idem nō est. forsan illo tpe nō erāt idē: sꝫ apud multos modernos idez sunt: nā Petrus argillata in cap. de duritie splenis inq̄t. ꝯfectio diarutha ⁊ ibi habet eius descriptionē sicut habet hic Gale. in fine eius descriptionis dicit ⁊ Gal. appellat hoc diaspoliticum. Nicolaus florentinus in li. v. in cap. de inflatione ⁊ tentione stomachi ait: diaspoliticō. i. electuariū de cimino. nā apud medicos vocat hoc electuariū de cimino cum spēbus grossis. Aui. in. v. cañ. hꝫ diaciminū Gale. q̄d idē est. Dia. in. c. de rutha hꝫ idem Macer in eodē ca. habet [illegible]dem sub nomine diapigami. vnde ꝓ hoc possumus [illegible]cere diaspoliticon cōfectio de diarutha: diapigamon et electuariū cū specieb[illegible]s grossis esse idē vide supra in diapigamon.

¶ Ciminū. s. ciminū vsuale. hic Gale. non dicit si ciminū debet poni infusum in aceto: ⁊ torrefactū aut nō: veruꝫ nostri doctores magis laudant ipsum debere poni infusum in aceto et torrefactum: quam non infusum. nam Petrus argillata. Nicola. Diascori. Macer. ⁊ Auicen. habent omnes ciminum infusum. ⁊ idem volunt facere hodierni. ⁊ modus est ꝙ accipiatur ciminū: ⁊ mūdetur a sordibus eius: ⁊ superponatur acetum quātitatis sufficiētis, ⁊ ibi dimittatur per diem ⁊ noctem: deinde extrahatur et desiccetur: ⁊ eius torrefactio est ꝙ ponatur super patellam terream latam: ⁊ calefiat ipsa sine cimino: deinde auferatur ab igne ⁊ statim cito superponatur ciminum ⁊ ipsum misceatur ⁊ voluatur semper cum aliquo: et hoc fiat bis vel ter: quousq̄ eius torrefactio sit completa: et vtere vbi oportet. idem potest fieri de alijs seminibus. Species piperis note sunt, ac eorum nomina ⁊ greca: ⁊ latina: per piper vero absolute piper nigrum intelligimus: aut quia nobilius: aut q̄r fortius est alijs: aliquando tamē ſm diuersas intētiones in aliquibus electuarijs ac cōfectionibus magis cōuenit piper albū aut lōgum q̄ nigrū sicut in cōfectione ꝓxime descripta in qua licet aliqui dicant debere poni nigrum plurimi tamen ac fere oēs laudant apponendum esse piper longum ab aliquibus vero magis laudatur piper album.

¶ Ruta est herba satis nota. Dias. autem laudat illam que nascitur circa cucumeres. Aui. vero laudat illam que nascitur circa arbores ficus. hic Gal. nō dicit si ruta debeat esse sicca: aut viridis verū moderni doctores laudāt mediā inter viriditatē ⁊ siccitatem. Dia. in eodē antidoto dicit rute viridis. Petr⁹ argillata dicit ⁊ vult ꝙ ruta non sit sicca nec viridis: ⁊ sic debent facere apothecarij.

¶ Nitrū. i. affronitrum. Aui. loco eius habet baurach. i. sal rubeum. idem inquit baurach est fortius sale et est de gñe virtutis eius idem in cap. de nitro ait nitrum est baurach armenuꝫ in loco eius sunt ex hominibus qui ponūt sal panis: ⁊ sunt ex hoibus. qui ponunt sal nitrū quo vtuntur bombardarij et hoc est fortioris virtutis in hac materia.

Diacappa[illegible]s ſm G[illegible]ertū de anglia in. c. de vitijs splenis. ℞. capparis. ℥. iiij. squille. i. cepe muris assari: centauree piretri: piperis scilicet nigri: thimi: apij seminis git agrimonie radicis añ. ʒ. j. mellis quod. s.

¶ Istud electuarium nō est in vsu apud nos capparis seu k[illegible]pparis cum k. est planta vel frutex spinosa spāsa super terram spinis vncis plena sicut rubus folia similia citonio fructum similem oliue qui si aperiatur emittit florem album. si vero ceciderit de plāta sua apparet lōgus vt balanus: ⁊ tūc si aperiatur inueniuntur in eo grana minuta. ⁊ hoc in alexādria maiori reperitur. ⁊ in magna copia. Haliabbas in scdo practice ca. de radicibus vocat ipsum bubugi.

¶ Git. i. semē nigelle nigre que vocat melachio de qua supra dictum fuit.

Diaceraseos i[illegible]ē. ℞. succi cerasorū li. iiij. mellis lib. iij. diagredij [illegible]. xxviij. cinamomi masticis añ. ℈. j. cōficiant sic. succus cū melle lento igne ad spissitudinē decoquentur et in eo [illegible]lueres terēdos temperabis cum. ʒ. iij. mane [illegible] ieiunet vsq̄ ad sero.

¶ Diaceraseos autem dicitur a succo cerasorum quē recipit plusq̄ de alijs rebus cerasa ſm Serap. sunt grana parua similia pinis. et sunt in oriente ⁊ est granum regum. et est illud quod apud nos intelligendum est iuxta autoritatem Serapi[illegible]anum regum duo significare etenim ſm ipsum significare videtur cerasa secūdum vero illustres medicorū sic: Auicen. in. ij. cañ. ca. de mehembethene. ⁊ Mesue ca[illegible]tu. de albemesuch. est cherua siue cataputia maior. Isidorus in cap. de proprijs nominibus arborum inquit. cerasus a ceraso vrbe ponti vocata. nam lucullus cum cerasum ciuitatem pōti delesset: hoc genus pomi inde aduenit ⁊ a ciuitate cerasuꝫ appellauit arbor eni cerasus pomū cerasuꝫ d̄r.

Diadragātū calidū ſm eundē [illegible] ca. de strictura toracis. i. pectoris. ℞. dragaganti triduo in aqua infusi temperati. ℥. iij. ⁊ isopi. ℥. j. ⁊. ʒ. ij. cinamomi. ℥. ß. zinziberis. ʒ. ij. liquiritie et succi eius añ. ʒ. j. ⁊ gra. xv. confice cum calamento dragaganto cum [illegible]fficienti mel-

le ci lēto igne ad spissitudinē decoquas post ab igne deposito: ⁊ puluere specierū adde et vsui reserua da in modum castanee.

¶ Diadragātum aūt dicitur a draganto quod recipit. dicit calidum ad differentiā alterius descriptionis que dr̄ diagragantū frigidū que superius posita fuit: ⁊ dixerūt qdā ꝙ ambe descriptiões sunt de mēte Nico. pñt ēt esse ābe de mēte Gili. nā Gili. in ca. allega. ambas descriptiones composuit: ille vero quē voco lumē male lucēs ambas posuit descriptiones de mēte vt asserit Nicolaus. et tamē ambe a vera descriptione declināt nec ꝑm eius descriptiones debent construi dicte confectiones.

Diapente ꝑm eūdem in ca. de causis tussis. ℞. storacis optime: mirre dragaganti: galbani: croci: opij ana. ʒ. xvj. balsami: aut olei nardini mellis quod sufficit.

¶ Istud electuarium in vsu nō est. Nico. florē. in li. v. in c. de tussi: hꝫ electuariū diapente qđ quasi idē est verum Nico. ponit iusquiamum album Gilibertus loco eius habet opiū. Nicolaus habet ciminū torrefactū. Gilibertus habet crocum: in reliquis idem sunt.

Diacassia fistula ꝑm Jo. cōcorre. in. c. de paralesi et iectigatione ℞. prunorū damascenorū viola. añ. li. ß. bulliāt in li. v. aque vsqꝫ ad cōsumptionē tertie partis ⁊ colature addatur māne cassie pinguis ⁊ munde añ. li. ß. tamarind. ℥. v. lento igne ⁊ claro vsqꝫ ad spissitudinē: deinde addatur cādi puluerizati. i. zuccari cadi. ℥. iij. penidij. ℥. ij. zucca. rubei li. j. sirupi violati. ℥. x. fiat electuariū: ⁊ est ꝓ delicatis et eius dosis est. ℥. j. vel. ℥. j. ß.

¶ Diacassia aūt dr̄ a dia qđ est cōfectio. cassia dr̄ qr in ipsa cassia ingredit: supra posita fuit vna alia descriptio que est ex autoritate Frācisci de pedemōtiū q apđ nos nō est in vsu: verū nostri doctores magis laudāt istā descriptionē qr est cōfectio leuis: ⁊ fit pro delicatis.

Electuariū lenitiuū. ℞. passularū. ℥. ij. capillorū veneris viol. j. ordei añ. M. j. iuiubarū sebesten: añ. nūero. xx. liquiritie. ℥. ß. prunorꝫ tamarind. añ. ʒ. vj. foliculorū sene polipodij añ. ℥. ij. misce ⁊ fiat decoctio ad cōsumptio. tertie partis: deinde addat mercurialis. M. j. ß. bulliāt bullitiōe vna ⁊ colet ⁊ dissoluat pulpe cassie tamarind. prunorꝫ zuccari fini zuccari violati añ. ℥. vj. coquēdo lento igne semp mouēdo cū spatula in fine adde ꝑ qlibet libra electuarij. ℥. j. ʒ. iij. foliculorꝫ sene: ⁊ fiat electuarium ꝑm artem.

¶ Istud electuariū apud autores nō inueni: nec apud nostros doctores est in vsu: sed vtūtur ipso in partibus venetiarum: ⁊ vtūtur ipso in illis partibus sicut nos vtimur diaprumi non solutiuo.

¶ Mercurialis est herba q in nostris partibus in ciuitatibus inuenitur iuxta muros. ⁊ dicitur vulgo mercorela: hec apud dia. vocatur linozotis. ⁊ sic eam vocat gal. in. vij. simpliciū. pli. ait linozostis siue prenius a Mercurio inuentus est. ideo apud grecos ermiporona dicitur nam multi vocant mercuriale.

Electuariū de farfara. ℞. radicū farfare li. j. lauent bene in aqua: ⁊ decoquant optime: deinde pistent cū. ℥. iij. passularuꝫ: ⁊. ℥. iij. pinearū in mortario lapideo: post hoc. ℞. zuccari albi li. ij. ⁊ dissoluat in ꝑdicta decoctione farfare: ⁊ coquat ad formā electuarij: deinde addātur pulueres infrascripti. ℞. dragaganti albi. ʒ. ij. cinamomi: macis croci añ. ʒ. j. succi ligritie. ʒ. j. ß. nucis muscate. ℈. j. misce et fiat electuarium.

¶ Istud electuarium apud medicos papienses non est multū in vsu: sed apud medicos Mediolañ. magis est.

¶ Farfara vero a modernis dicitur vngula caballina: quidam mali herbatici crediderunt ꝙ hec in vineis inueniatur sed falso: nam apud nos eius species sunt due quarum vna habet florem album: ⁊ hec dicitur nenufar: ⁊ est illud quod magis vsui medicine competit altera habet florem rubeum. ⁊ est apta in medicina sed non tantū. et vtraqꝫ in aquis inuenitur apud sapientes note sunt: apud Auicen. in. ij. cano. vocatur nenufar. ⁊ dicit ꝙ Gale. vocat ipsum caulem: et aque nominat granum eius granū sponsi. hec apud Diasco. vocatur nimphea siue vt alij cacabus veneris: id est papauer palustre. siue vt latini alga palustris. Antonius musce: inqt nomen herbe nimphee a grecis dicitur prothea alij cacabos. alij litometra. alij androcinos. alij idrogorhos. alij heracleos alij. arnenon. itali nimpheam vocant.

Electuariū cōtra pestē ꝑm dūm bñdictuꝫ de nursia physicū illustrē. ℞. boli arme. diptami albi: mirre pīpinelle: zedoarie añ. ℥. j. tyriace. s. tyriace andromachi distēperate cuꝫ aqua vite optimi vini: ⁊ distillate in balneo marie. ℥. ß. croci. ℈. j. cāphore margaritaruꝫ nō perforatarū smaragdi añ. ʒ. iij. tormētille sigilli marini añ. ℥. ij. se. citri. ʒ. j. ß. oīa puluerizentur ⁊ incorporent cū sirupo de acetositate citri: ⁊ ex eis fiat electuariū de quo det ℥. ß. cum aqua mellis se ieiuno stomacho: certe tollit fetorem pestilētie. ⁊ extinguit omne venenum in corde ⁊ toto corpore.

¶ Istud electuarium in tempore pestilētiali valet mirabiliter ad ea que diximus: ⁊ est optimū in illo casu.

¶ Diptamū albū credo ꝙ sit vsuale: nā illud diptamū quo vtimur hodie est album secundum Dias. diptamū multi dicunt pulegium agreste. et describit tres vel quatuor species quarum prima species dicitur ꝙ nec florē nec semē hꝫ: sꝫ illud diptamū quo vtimur hodie hꝫ florē purpureum ac semen nigrum quod apud omnes est notum. Serap. de ipso loquitur in cap. de origano Simon ianū. in. c. de aldarhami inquit: ꝙ Serap. in cap. de calamento de diptamo loquitur quod non est verum diptamum apud Auic. in. ij. vocatur mescatramesit. Aqua vite est aqua distillata facta ex vino optimo et quanto vinum est bonum tāto melior erit aqua: et eius modus est notus. Raynaldus de villa noua in lib. primo in ca. de passionibus aurium: ⁊ primo de surditate tinitu ⁊ sonitu inquit: dixit mihi quidam predicator in vrbe ꝙ imposuit de aqua q dr̄ vite quā ponit Aristote. in li. xij. de aqua ⁊ vere. sed si hoc sit verum non vidi.

¶ Hic huius distinctionis calcem attigimus annuente altissimo: pientissimaqꝫ eius genitrice que cuiuslibet gñis ꝯfectiōes ac electuaria. vcꝫ solutiua ⁊ nō solutiua dulcia amara opiata et non opiata rationabiliter complectitur: quamuis diuus Mesue in tres distinctiones secuerit. Initium vero nunc dabimus sequenti sectioni que est de conditis: si opifex ille rerum conditorqꝫ vniuersi. cunctorumqꝫ initium mentem nostram suo lumi-

ne illustrauerit: vt tandem oĩa in illiꝰ decus atq̃ laudem sicut par est sint euasura: accedamus iam igitur ad propositum negociu[illegible]

¶ De decem generibus conditorum ſm Mesue tã vsualium ꝙ non.

S Ecacul conditum. ℞. radices eius albas grossas ⁊ teneras: et radat cortex eius cineritius ⁊ elirent ⁊ mundẽtur a venis interioribus ⁊ incidãtur in frusta sicut est mensura pollicis: ⁊ ponat in eius vacuitatibus arundinosis frustum zinziberis humectati sicut dicemus in ca. de zinzibere cõdito ⁊ gariofilus vnus humectatus: ⁊ accipiat ad oĩe põdus eoꝝ mellis põdera .iij. ⁊ alij ponũt mellis põdera .ij. ⁊ zuccari põdꝰ. ⁊ post ꝙ fuerit coctũ cũ facilitate ꝓijciat sup illud specierũ elefanginarum partes conuenientes ⁊ fiat.

¶ Secacul sicut dictũ fuit est sigillũ sctẽ marie. Matt. autẽ silua. nõ cognouit eũ. qꝛ ipse in litera .s. inq̃t sigillum sancte marie .i. secacul. Itẽ ait. secacul .i. yringus: idem sentit in capi. de astaraticon: sed si legis capitu. de astaraticon apud ipsum et capitulum de astaraticon apud Serap. videbis quod yringus non est secacul nec species eius. si quis recte consideret capitulum de grano culcul apud Mattheum siluaticum deprehendere poterit ea que dicit de grano cucul conuenire cum capitu. de secacul apud Serap. ⁊ ꝙ idem sunt licet ipse nõ videat cognouisse. est enĩ granũ cucul fructus ipsius secacul: ⁊ propter verba Matth. silua. sunt quidã apothecarij q̃ falso opinant yringũ esse secacul: quod nõ est: qꝛ Serap. reponit yringũ inter medicinas frigidas secacul vo inter calidas. Itẽ vide apd Mãfredum de monte imperiali: qui de formis vtriusq̃ scripsit ⁊ ibi cõprehẽdit yringũ esse speciẽ spine: sed secacul est radix quã moderni zenogello: vulgo dicũt ⁊c. Aui. in .ij. cano. in cap. de cõditis habet etiã de modo cõdiendi. et dicit ꝙ secacul est vena sicut zinziber ⁊ affertur ex india. hodie in nostris partibus reperitur in multa quãtitate ⁊ est multum in vsu apud nos.

¶ Conditũ autem .i. preparatũ ⁊ sunt multiplicia: nã quedam sunt ex radicibus: quedam ex floribus quedam ex fructibus: nã ex radicibꝰ sunt sicut zinziber. secacul: yringus ⁊ similia de floribus sunt sicut viole rose de fructibus sicut pira citonia emblici chebuli et siꝛia. Matt. silua. in. c. de rapa inquit ex auctoritate Gal. rapa multiformiter aũt ⁊ hãc hoies preparãt vsq̃ ad hoc ꝙ cõponũt eã cũ garro .i. almuri. qd vulgariter nũcupatur salmuria ⁊ aceto vt habeãt pro vsu per totũ annũ: credo ꝙ hoc sit illud qd cõmuniter comedit in quadragesima. Isido. ait cõditũ vocatũ quod non sit simplex sed cõmixtione pigmẽto[illegible] cõpositũ. Pli. in. c. de vinis ficticijs: fiunt inquit alia vina ⁊ nũc ex pipere ⁊ melle et alijs specieb' de quibus supra dixi: que inquit [illegible]ij cõdita: alij piperata vocant. Mesue inquit ꝙ sup[illegible] secacul proijciantur species elefangine .i. de aromatibus: ⁊ sunt ille species que ingrediuntur in miua citoniorũ id est conditum de citonijs sicut infra apparebit.

zinziber conditum. ℞. zinziberis recentis si haberi potest vel saltem humectati per artem partẽ vnã: mellis partes tres: ⁊ zuccari partem vnam coquatur sicut secacul: ⁊ quidã accipiũt sicut secacul ⁊ zinziberis humectati añ. partẽ. 5. ⁊ fit delicatiꝰ: ⁊ quidã super cõdiũt cũ specieb' elefangis: ⁊ quidã faciũt aliter. modꝰ aũt humectatiõis eiꝰ est vt ĩfundat in aqua: deinde sepeliat in arena: et fit zinziber album ⁊ mundũ ⁊ recens humectatur zinziber: vt docet ipse de chebulis.

¶ Zinziber siue zengibel ſm Diasco. arbor est nascens in arabia plurimum cuius coma frequenter vtuntur incole sicut nos rutha in bibendo ⁊ manducando. sunt vero ei radices minute sicut in ciperi subalbido colore habentes sicut per gustũ eligẽde sunt non perforate sed graues. has multi comedũt vel condiũt .i. ne putrescant ⁊ mittunt in vas cui addunt mel coctũ ⁊ sic reponunt. Gal. inquit radix huiꝰ plãte defertur ad nos ab india. et est id in quo est iuuamẽtũ. Pap. ait zinziber q̃ ⁊ artemisia genera hꝫ tria menoglosa tãgẽtes ⁊ leptophilos: miror ob talia verba: infra vero dicit zinziber genꝰ pigmenti est qd in india nascit. lingua eorũ ita dr.

¶ Conditũ .i. preparatũ: vt dictũ est. Aui. in .v. cañ. etiã docet modũ condiẽdi zinziber ⁊ dicit ꝙ zinziber est vena de ventre terre: sicut vene tinctorũ: Nic. i fine sui antidotarij etiã docet modũ cõdiẽdi zinziber ⁊ inquit. ℞. yringorũ qui hñt folia ad modũ cretani marini: qd saraceni secacul vocãt. verba hec iferũt mihi admirationẽ: qꝛ yringus nõ est secacul nec folia hꝫ sicut cretanꝰ marinus sicut ꝑꝫ [illegible] Sera. ca. de yringo. ⁊ p cretanũ marinũ apud Dia. quẽ ipe vocat [illegible]thimõ: tñ hic declarare volo ꝙ cretan[illegible] marinus e[illegible]dã herba q̃ in tpe antiquo nascebatur i maritimis locis. sed hodie delata est ad nos ⁊ nascit in nostris partibꝰ: ⁊ est illa que nostro idiomate bazigia vulgariter vocatur mirabiliter valet doloribus renũ ac lapidis: existimãt q̃dã ꝙ hec apud Aui. in .ij. cañ. vocatur alblage. Mesue dicit ꝙ zinziber cõdiatur cũ melle ⁊ zuccaro. Aui. vero dicit apud nos affer[illegible]r conditũ cũ melle aut cũ aqua rizi. Sera. in proprio ca. de zinzibere inquit sunt quidã cõdientes zinziber cũ melle: quidã cũ rob .i. sapa moderni vero gñaliter cõdiũt solũ cũ zuccaro ⁊ est nobilior modꝰ defertur de damasco ad nos. ⁊ quanto albius tanto melius.

Baucie cõdite valent sicut secacul: et eiꝰ modus est sicut secacul .i. sigilli sancte marie.

¶ Baucie .i. pastinace: cõditũ apud arabes nominatur algingibel. Aui. in .v. cañ. docet modũ cõdiẽdi ⁊ dicit sumant de duris clari coloris munde pastinacã autẽ ſm Isido. in ca. de oleribu[illegible]icit sic vocatã: qꝛ radix eius p̃cipuꝰ pastꝰ sit hois. vñ macer [illegible] ait. ꝙ pastũ tribuat est pastinaca vocata. est enĩ odoratu iocũda: cibo delectabilis: reperitur alia spẽs q̃ dr siluestris: q̃ vocat Daucꝰ apud Aui. in .ij. cano. quidã crediderũt ꝙ baucia esset chariota. quod non credo. na Gal. li. ij. de alimentis facit v[illegible] c[illegible] pastinaca ⁊ dauco ⁊ chariota: qd nõ faceret si essent idem. sed sit quomodocunq̃ hic volo declarare ꝙ chariota est species pastinace cuius radix est citrina bona ad manducandum ⁊ est illa quã lombardi vulgariter gniffo vocãt. Pli. ait alterũ genꝰ est staphilinos quã pastinacã creticam vocant.

Acorus conditus val[illegible] egritudinibus cerebri ⁊ neruorum: ⁊ eius modus est sicut secacul conditi. Adduntur tamen ad omnem partẽ eius secacul boni partes due.

¶ Acorus .i. piper apum vel affrodisia: vt dicit Diasc. conditũ .i. preparatũ hoc apud nos est multum in vsu reperitur etiã vna cõfectio conditi ad egritudines neruorũ frigidas mirabilis quã ipse describit i sũma quarta de egritudinibus neruorũ ⁊ est confect[illegible] diacori que etiam in vsu est: vt dictum fuit.

zuccarũ rosatũ. ℞. foliorũ rosaꝝ albaꝝ: aut rubearũ quãtitatẽ quã volueris: ⁊ expãdãt sup tabula in vmbra vsq̃ dũ supfluũ humiditatis ipsarũ resoluat. ⁊ sint [illegible]se habentes

medietatē inter cōplemētū ⁊ acerbitatē: et terātur in vase lapideo: deinde proijciatur super eā zuccarū tabarzet.i.albū triplū pon deris earū: ⁊ reponant̄ i vase vitreato: ⁊ obturet̄ os ei⁹ cū pargameno et apponat̄ soli mēsib⁹ trib⁹ oī die sepe agitando illud: dein de remoueat̄ a sole ⁊ seruet̄: et quidā faciūt illud cū rosis nō habētib⁹ aliqd de cōplemē to: ⁊ inuenitur magis stipticum: ⁊ sunt qui non terunt rosas sed incidunt cum forficib⁹ et fricāt manibus fricatione vltima rosas ⁊ zuccarum: deinde exponunt soli.

¶ Zuccarū rosatū siue conditū rosatū siue cōserua rosarū idē est. Nicolaus in suo antidotario ait. rodozachara.i.zuccarū rosatū: sed nō est sic sicut dicit Mesue. Petrus de crescentijs in.c.de rosaria.i.rosa habet vnā aliā descriptionē sed nō eadem. moderni vero generaliter faciunt: vt docet hic Mesue.

Zuccarum violatum ei⁹ mod⁹ est sicut zuccari rosacei: indigen[illegible]tū viole expāsione lōgiori ⁊ expositiōe pro[illegible]xiori sol[illegible]

¶ Zuccarū violatum.i.conditum violatū siue conserua violarum quod satis est notum.

Zuccarum buglossatum ei⁹ modus est sicut zuccari rosacei.

¶ Zuccarū buglossatū siue diabuglossatū dr̄ a floribus lingue bouis s q̄ alio noīe buglossa vocat̄. Aui.in [illegible] cañ. de lingua bouis ca. facit: sed vere credo q̄ illa quā vtūtur moderni non sit illa de qua loquitur Aui. ipse autē Aui. ponit q̄ sit genus almaru.i.marmacor. vt dicit in ca.de marū. Mesue nō ponit modum cōficiendi zuccarū boraginatū quod fit ex florib⁹ boraginis que est species buglosse: tñ si diaboraginatū facere volueris facies illo modo sicut buglossatū. Christopho.de honestis putauit: sed nō recte q̄ zuccarū alchilil sit zuccarum de floribus boraginis: qd̄ non est app[illegible]ebit infra conditū de buglossa qd̄ est cōserua vel diabuglossatum.

Zuccarum alchilil stomac[illegible]um cerebrum: et cor confortat. vento[illegible]itates fugat: ⁊ eius operatio est sicut zuccari rosati.

¶ Zuccarū alchilil.i.zuccarū quod fit ex floribus ros. marini qui alio nomine corona montis vocatur. Christophor⁹ de honestis dicit zuccarū alchilil. [illegible]rū factū ex floribus boraginis: sed nō est vera expositio: vt patet apud Matt. silu. in litera kinkil. vbi sic ait. chinchil.i.rosmarinus. illud vocabulū ponit̄ i antidotario damasceni.i. Mesue septimo qui incipit zuccarum alchilchil post sex qui incipit zuccarum buglossatū ⁊ sic est quod alchilchil vl' ach[illegible]hil. flos est rorismarini: sed grana alchilhil sūt gr. siluestria.

Cōditum de citro. ℞. corticū citri. ℥.vj. buglose. ℥.j.ß. marmacor.i.melisse. ℥.ß. gariofilorū aur.j. ligni aloes aur.ß. terātur ⁊ proijciātur super ea vini boni li.iiij. ⁊ dimittatur diebus.iij. deīde proijciant̄ super ea zuccari tabarzet [illegible]d est albi libras.ij. ⁊ aromatizetur cum gallie bone aur.ß. croci.ʒ.j. quarta masticis.ʒ.j. musci.ʒ.j. sexta.

¶ Cōditū i. pparatū. Mesue i distinctiōe de cōditis ponit citra cōd[illegible]ta ⁊ i distictiōe de sirupis hʒ duas descriptiōes cōditi d̄ cit[illegible]: ʒ ille due descriptiōes nō sūt i vsu. ego do scripsi: s[illegible] descriptionē vt declararē quid sit marmacor: marmacor s̄m intētionē Mesue est melissa ⁊ sic credo esse bene expositū. qr̄ Sera. in ca. de melissa inquit benerangie.i.turūgen. ⁊ dicit̄ marmacor.i. melissa. Aui.in.ij.cañ.in ca.de mar[illegible] de marmacor loquit̄. ⁊ ibi distinguit in plures spēs: ⁊ ponit linguā bouis.i.buglossam inter species eorū. Stephanus iudeus affirmabat q̄ est marubiū qd̄ ignoro: ver sapientes dixerūt q̄ marmacor est melissa. ⁊ marmacur est marubiū. Siulel pla. dicit marmacora.i.marubiuʒ siue prassiū: quod idē est.

Mod⁹ cōditi de buglossa boni. ℞. buglosse mēte sicce foliorum rosarū corticum citri aut foliorū ei⁹ añ. ℥.iij. alfelēgemich.i. seis ozimi gariofilati. ℥.j. triū. generū citoniorū: triū generū pomorū. añ. ʒ.j.ß. sete crude icise: nucꝫ muscate: zedoarie: galāge: been: vtriusqꝫ scilicet albi et rubei sandali citrini: croci añ. ℥.j.ß. ligni aloes.ʒ.ij. vini ⁊ aque añ. ℥.vj. mellis libras.viij. aromatizetur cum musci. ʒ.j. tertia: ⁊ gallie.ʒ.ij.

¶ Conditū.i.preparatū de buglossa.i.lingua bouis cōditū aūt de buglossa nō est zuccarū buglossatum. qd̄ fit ex zuccaro ⁊ floribus buglosse: vt quidam crediderunt.

¶ Triū generū citoniorū vel triū specierū citoniorum. greci vero ponunt ipsas in numero malorū ⁊ genera ipsorū sunt multa: quorū queda sunt dulcia: quedā acria quedā muza ⁊ sic de singulis. sed hic solū intelligimus tria gña que sunt dulcia acetosa ⁊ muza.i. q̄ sapor ipsius sit compositus ex dulcedine ⁊ acetositate.

¶ Triū generū pomorū similiter intelligitur de trib⁹ generib⁹ pomorum ⁊ sunt proprie dulcia acetosa ⁊ muza.

¶ Sete crude ⁊ nō cocte: vt dictū fuit. Papias inquit bombices dn̄r apud seres frodiū vermes q̄ sericum creāt ex cuius tictura bōbicin⁹ fit.

¶ Hic sectio de conditis cōplementum suscipit s̄m do. Mesue: nunc vero aggrediamur sectionem de speciebus loch s̄m eundem.

¶ Nobis igit̄ adsit dator auxilij de⁹ terrarū celiqꝫ rerūqꝫ oim opifex ⁊ conditor.

Loch de pino. ℞. gnorū pini.ʒ.xxx. amigdalarū dulciū auellanarū assatarū. dragagāti: gūmi arabici: ligritie ⁊ succi ei⁹: amili capillorū venerꝫ: radicū lilij celestꝫ.i.ireos añ. ʒ.iiij. carniū dactilorū chairō.i.illi⁹ regiōis. ʒ.xxxv. amigdalarū amararum.ʒ.iij. mellis passularū zuccari tabarzet.i.albi butiri recētis añ.ʒ.iiij. mellis tabarzet quantum sufficit: sumatur ex eo quasi lambendo. Loch ex ex inuētiōe nr̄a. accipe [illegible]minis papauerꝫ.ʒ.x. radicis ligritie.ʒ.vij. sebesten.xx. p[illegible]lij granorum citoniorū añ.ʒ.v. coquant̄ cū.iij.lbi. aq̄ vsqꝫ ad li.j.⁊.ß. ⁊ colēt̄ ⁊ pijciant̄ sup illud rob ⁊ penidiarum añ.ʒ.iiij. et iterum coquātur impinguentur: deinde misceantur cum cum eis dragaganti ⁊ gummi.ʒ.v. papaueris albi ⁊ trium granorum añ.ʒ.ij.

¶ Loch autē est medicina liqda in modū sirupi. sed est inspissata valde aliqualiter viscosa apta vt lambat̄ deglutiendo ipsam paulatim contra dispositionem pectoris ac pulmonis vz. Lanfrancus chirurgicus in capi. de gibbositate impari habet vnum medicamen ⁊ inqt. fiat loch.i. medicina spissa [illegible] cut mel liquidum seu crudum mitigās tussim apud nos istud loch est multū in

vsu. Aui. in quinto can. in tractatu tertio de auris dolore h3 vnã aliã discreptionẽ sed non est eadẽ. Jo. Sera. in suo antidotario habet vn[illegible] aliam descriptionem que vocatur loch de granis pini. ⁊ ibi inquit astroculibe. et sunt grana pini.

¶ Pinus arbor scđm Isido. in capi. de proprijs nominibus arborum vbi inquit. pinus arbor picea ab acumine foliorũ vocata. pinũ em̃ antiqui acutũ noiabant pinũ aũt aliã pitim: aliã greci peucẽ vocant. quã nos piceã dicim⁹: eo q̃ desudet picẽ: nã i specie sibi differũt: in germanie aũt insulis hui⁹ arboris lachryma electuariũ signit. hic tex. Isido. nõ acceptat: nã electuariũ non est lachryma pini: sed potius agiros et est gummi dictum charabe vt patet apud Simo. ianuẽ. Auicen. in. ij. can. facit vnũ capit. de grano pini: ⁊ aliõ de gelou: ⁊ ibi dicit quod est granum pini maioris: certe illud nomen de gelou apud arabes est de auellana maiore quã nos nucellam dicimus. hoc granum satis est notum.

¶ Auellane note sunt. Jo. Serap. in suo antidotario in cõfectione alchechingi⁹ inquit abuse. ⁊ sunt auellane affate. Petr⁹ de crescẽtijs ait. auellane ex eis quedã sunt silue. que in nemoribus ⁊ sepibus nascũtur quedã domestice. silucstres sunt parue saporose grossam testam habẽtes. Domestice vero quedã sunt rotunde grosse: et quedam longe ex quibus longe saporosiores sunt ⁊ citius maturant: et assant auellane: vt dictũ fuit de cimino.

¶ Liqritia est radix dulcis satis nota. Albuchasis in tractatu scđo docet modũ faciẽdi succũ ipsius: et dicit quod fit de mẽse iulij: q: tunc planta eius est plena succo. cassi⁹ felix ca. de glicoritia inquit glicoritia grece ex eo dicta q̃ dulcẽ radicẽ habet: gliẽ em̃ grece dulce dicitur. Sal. ait maius iuuamentũ qđ est in liquiritia est in succo radicis eius. quidam praue sophisticant succum ipsius ex puluere ipsius et melle.

¶ Amilũ. i amidũ. Sera. in cap. de frumẽto docet duos modos faciẽdi amilũ siue amidũ. Sal. in. li. ad partenium dicit amilum omnibus notum. est enim quasi medulla frumenti.

¶ De melle passulato seu passularũ ingrediente cõpositionem hui⁹ loch. cõtrarietas existit aliqñ inter apothecarios nõ parua. aliqui em̃ male accipientes verba Mesue apponũt mel ⁊ passulas pro loch cõficiendo: qđ minime facere cõuenit: q: hec nõ est intẽtio dñi Mesue: nã nec ipsẽ nec alij post mel vix vnquam medicinas aliquas in suis cõpositionib⁹ subiungũt: sed per mel passularum intelligere debemus cum passulis confectum sicut etiam cõficitur cũ embelicis et anacardis et alijs rebus ⁊ modus ipsius est quod accipiantur passularũ mũdatarũ a fordibus eorũ. ʒ. iiij. aque cõmunis li. j. coquantur simul vsq; ad cõsumptionem aque: deinde fiat fortis expressio cui addatur mellis duplũ ponderis hoc est pro qualibet lib. j. carnium passularum addantur li. ij. mellis bene dispumati ⁊ iterum simul conquant vsq; ad necessitatẽ deinde deponatur ab igne: ⁊ vsui reserua in vase vitreato id erit mel passulatũ: si etiã mel mirtinũ facere volueris de modo ipsius docet Nicolaus in fine diacodion vt ostensum fuit.

Loch. de papauere [illegible] diapapauer. ℞. papaueris albi. ʒ. xxv. amigdalarũ dulciun[illegible] excorticarum granorũ pini gummi arabici. draganti succi liquiritie ana. ʒ. x. amij. ʒ. iiij. seminis portulace seminis lactuce: seminis citoniorũ an. ʒ. iiij. croci. ʒ. j. penidiorũ alborũ. ℥. iiij. sirupi de papauere quãtum sufficit etiã sit proprie sirup⁹ ex capitib⁹ papaueris albi ⁊ nigri ⁊ semine lactuce ⁊ violis.

¶ Loch de papauere ẽm intentionem Mesue est diapapauer: sed ẽm intentionem apothecarior aliud est loch de papa. aliud est diapapauer. tamẽ vnum pro alio potest dari. Ipse in sua practica describit multas descriptiones diapapaueris: vt in ea. de tussi ⁊ in. c. de fluxu sanguinis ab aure: sed non sunt in vsu: alia vero descriptio est quam nos habem⁹ in vsu et ex auctoritate Nico. de quo supra Auicen. in. v. can. habet vnam descriptionem loch de papauere sed nõ sunt idem: ista vero est nobilior illa.

Loch de squilla. ℞. squlle mellis dispumati partes cõuenientes: decoquantur in substãtia loch: ⁊ accipiatur sic lãbendo.

¶ Istud loch apđ nos est multum in vsu. idem Mesue describit aliam descriptionem in capi. de tussi humida sed eadem est. Aui. in. v. can. habet vnam aliam descriptionem que eadem est.

¶ Squilla apud Aui. in. ij. can. est cepe muris eo quod interficit mures. circa instans squilla alio noie cepa marina d: illa q̃ sola reperit nisi sit plantata mortifera est. Succus aũt sqlle isto mõ fit. op3 vt mundet sqlla cũ cultello ligneo ex corticib⁹ supiorib⁹. ⁊ postea: inuoluat illa recte i pasta facta ex farina frumẽti vl chersene. i. siliginis ẽ3 albuchasi3: ⁊ ponat i furno panis tẽperato nõ nimis calido, nec nimis frigido ⁊ ibi dimittat vsq; q̃ postea erit cocta. deinde extrahat: et accipiãtur lamme squille ita calide. ⁊ habeas paratũ mortariũ lapideũ calidũ cũ pistello ligneo ⁊ [illegible]ne cõtundantur. postea cũ petia lini subtilis exprimantur fortite[illegible] succus extrahatur.

Loch de alt[illegible]cera vale[illegible]icut loch de squilla, et eius modus est sicut in illo: et est medicamen expertum.

¶ Istud loch de alsescera non est in vsu. ideo non est necesse vt ipsum describam. fescera vero ẽm Mesue est vitis al[illegible]a. que alio nomine briona vocat. hec apud Dia. voca[illegible]r ampellos leuce: ⁊ apud herbaticos cucurbita siluestris dicitur.

Loch sanũ ⁊ expertum. ℞. cinamomi: isopi sicce: liquiritie an. ℥. ʒ. iuiube: sebestẽ an. nũero. xxx. passularũ enucleatarũ: ficuũ siccarum. ⁊ dactilorũ pinguiũ an. ℥. ij. fenu. greci. ʒ. v. capillorũ veneris. M. j. anisi: feniculi: ireos calamẽti: seminis lini an. ʒ. iiij. hec omnia coquant in lib. iiij. aque vsq; dum remaneãt li. ij. ⁊ proijciant sup ea penidiorũ lib. ij. ⁊ coquãtur ⁊ impinguẽtur vsq; ad spissitudinẽ mellis: deinde proijciant super eum pinea[illegible]dataru. ʒ. v. amigdalarũ mundatarum: liquiritie: draganti: gummi arabici: amili an. ʒ. iij. ireos. ʒ. ij. misceãtur omnia ⁊ agitentur vsq; dum medicamen maceret et album fiat: ⁊ reserua[illegible]

¶ Istud loch apud nos est multum in vsu ⁊ est sanũ ⁊ expertum ad tussim ⁊ ad raucedinem vocis.

Loch ad caliditatem ⁊ asperitatem pectoris. accipe radi. liquiritie. ʒ. xv. chesmes: pinguiũ. ℥. ij. sebestẽ: iuiube an. ʒ. xv. decoquantur cũ facilitate cũ quatuor li. aq̃ vsq; ad lib. j. ⁊ proijciatur sup ipsum cassie[illegible]. ʒ. j. deinde colent a scosis ⁊ proijciãtur superillud rob. ℥. iiij. penidiarum lib. ʒ. deinde coquãtur donec impinguẽtur: deinde misceantur cũ eis farine fabarum. ℥. ij. ⁊ labatur ex eo.

Loch ad caliditatẽ ⁊ asperi[illegible]atẽ pectoris.

et ad tussim calidam: sed non est in vsu.

¶ Chesmes sunt: passule sine ossibus. et meliores ex eis sunt ille que veniunt de oriente que satis sunt note.

Loch aliud ex intentione nostra hoc non est in vsu: simplicia tamen que sunt declaranda declarabo.

¶ Per tria grana secundum quosdã: intelliguntur tria semina ex seminibus quatuor maiorib⁹ frigidis. s. semina melonis citruli ⁊ cucumeris: et quãdo reperitur quatuor granorum vt est in trifera persica quatuor semina communia maiora frigida intelliguntur. s. melonis citruli cucumeris et cucurbite.

Loch bonũ conferẽs ethicis ⁊ cõsumptis ⁊ ptisicis. ℞. papaueris albi: spodij. semis lini torrefacti: croci amigdalarũ dulciũ añ. ʒ. ij. amili dragagãti gũmi. s. gũmi arabi. seminis citoniorũ: semis citruli: qđ est spẽs cucumeris añ. ʒ. vj. granorũ nasturtij coctorum: amigdalarũ amararũ fabarũ añ. ʒ. j. ß. penidiorũ. ʒ. lx. dissoluãtur penidi[illegible] in aqua fontiũ ⁊ coquãtur ⁊ c[illegible]iãtur cũ eis ⁊c.

¶ Istud loch in vrbe Ticinensi non e[illegible] valde in vsu: sed in vrbe Mediolani magis: ipse Mes. in cap. de ptisi: qua si in fine habet vnã descriptionem ex auctoritate sabor qđ dicit loch cõferens ptisicis ⁊ cõsumptis: sed nõ sunt eadẽ: nec fit secundum illã descriptionem.

¶ Granis nasturtij cõtrariũ euenit ei qđ aduenit ligno aloes nã istud per decoctionẽ debilitat: immo extinguit. illa vero fiunt virtuosiora: nasturtiũ vero apud [illegible]iasc. vocat cardamus. Gal. in. vj. simpliciũ inquit cardam⁹. i. crocus ortulanus ⁊ est ex herbis spinosis. hic textus Gal. nõ videt bene sonare: sed credo q̃ fuit error scriptoris. nã ipsemet in septimo inquit cardam⁹. i. nasturtiũ: ⁊ sic est secundum veritatẽ: sed sicut dicit cardamũ debet dicere cartamũ. i. crocũ hortulanũ. Mesue inquit grano ⁊ nasturtij coctorũ nõ intelligitur q̃ debeãt coqui in aqua: sed intelligitur q̃ sint bene cocta. i. matura ad solem.

Loch ad asma bonũ. ℞. squille assate. ʒ. iij. radicis lilij celestis. ʒ. ij. [illegible]opi: pressij: id est marubij añ. ʒ. j. mi[illegible]e: croci añ. ʒ. j. ß. confice cum melle et fiat.

¶ Istud loch apud nos est multum in vsu. idẽ in capi. de asmate habet vnã aliã descriptionem ex auctoritate Jo. Sera. que eadem est: de modo assandi s[illegible]ill[illegible] vide supra vbi ostensum fuit.

Loch de amigdalis. ℞. amigdalarũ dulciũ ⁊ amararũ seminis lini torrefacti: granorũ pini anisi dragagãti [illegible]ũmi arabici: succi liquiritie et radicis eius ana. ʒ. j. ß. zuccari penidiorum añ. ʒ. iij. conficiantur cũ melle: ⁊ succi feniculi: ⁊ succi apij: prius bullitoruz quãtitate sufficienti.

¶ Istud loch apud nos est in vsu. Amigdala scđm Isi. apud grecos idẽ sonat q̃ latine nux lõga: hãc alij nucli cã vocãt q̃si minorẽ nucẽ. amigdala etiã pro morbo aliqñ accipit: ⁊ s[illegible]nt due eminẽtie iuxta radicẽ ligue i faucibus similes capitib⁹ mammillarum: et dicũtur brãci.

¶ Secundum eundem in sua practica.

Loch de aleis in. c. de tussi hũida. ℞. aleorũ mundatorũ li. ß. ⁊ elixa ea in aqua decoctionis cicerũ: ⁊ ysopi sicce vsq; dũ sint bene decocta: deĩde [illegible]ẽtur ⁊ terãtur alea sicut medulla: ⁊ proijce sup ea mellis ⁊ butiri añ. ʒ. vj. ⁊ decoquant lento [illegible]gne vsq; ad terminũ loch: ⁊ vtere bonum est.

¶ Istud loch apud nos nõ est in vsu. Aleũ secundum Isi. in. c. de oleribus dicit aleũ dictũ q̃ oleat vlpicũ appellatũ q̃ olei odorẽ habeat. Papias iquit. aleũ dictũ q̃ oleat: cuius odorẽ venenata ferre nõ sustinẽt: leo quoq; ⁊ pardus fugiũt: corporib⁹ tñ humanis salubre est: nã sui calore deducit ⁊ interius medicatur doloribus oculis vero in cibo crebrius sumptũ caliginẽ inducit. Aui. in. v. cano. habet vnam aliã descriptionem que eadẽ est.

Loch de caulibus in eodẽ capi. ℞. succi cauliũ lib. v. lento igne coque auferendo spumã eius vsq; duz redeat ad lib. ij. deinde coquatus cũ rob. i. musto cocto siue sapa: mellis li. j. vsq; dum ingrossetur: ⁊ bonum est.

¶ Istud loch apud nos est multũ in vsu. Jo. Serap. in suo breuiario i. c. de ptisi absq; febre hz vnã aliã descriptionem. ⁊ fere eadem est.

¶ Caulis a greco caulos qđ ẽ hasta hastile ⁊ virga virilis. s. veretrum: vnde caulis est tirsus cuiuslibet plante. Isid. inq̃t caulis est gñaliter herbarũ ⁊ olerũ medius frutex qui vulgo tirsus dicit q̃ a terra sursum cõscendat. est aũt gñale nomẽ: ois em̃ frutex caulis dr. cauliũ aũt genera quinq; cumanũ. s. pompelanũ arcinũ sabellicum brucium: apud Dia. caulis vocatur brasica.

Loch de pulmõe vulpis i ca. de ptisi. ℞. pulmonis vulpis sicci. succi liquiritie: capillorũ veneris semis feniculi añ. ʒ. iij. cõfice cũ zuccaro decocto cũ aqua quãtũ sufficit: ⁊ qñ cõficit cũ rob mirtino. ⁊ ẽ cõfortatiuũ ampli⁹.

¶ Istud loch apud nos est multũ in vsu: secundum intentionẽ Mesue ⁊ est medicamen galeni. Aui. decima tertij in cap. de cura vlcerũ pectoris et cura ptisis habet vnam aliã descriptionẽ: que est eadẽ: sed lumẽ male lucens inquit. loch de pulmone vulpis magistrale. videlicet qđ nõ reperit ab auctoribus: sed falsa est opinio sua: nam vide qđ sua descriptio est eadẽ cum ista. preterea Nicolaus florentinus libro. iij. in ca. de catarro ⁊ coriza ponit ad literã loch de pulmone vulpis: ⁊ ibi nec addit vł minuit aliquid: immo est eadem descriptio. Pulmonez vulpis anteq; administretur in medicinis oportet primo preparari: ⁊ modus eius est q̃ accipias pulmonem vulpis ⁊ mundet optime ⁊ incidatur per venas: postea abluatur cũ vino albo odorifero parũ calido: hoc fiat tñ q̃ pulmo vulpis efficiatur sine putredine: postea ponatur in olla ⁊ exiccetur i furno leniter calido: ⁊ post ipsius exsiccationem reseruet sed prius inuoluatur cum absinthio ⁊ vtere vbi oportet. Diascorides ait. pulmo vulpis cũ vino nigro asmati[illegible]s subueuit.

¶ Uulpes est animal satis notũ. Isido dicit vulpes dicta qu[illegible] volupes: est em̃ volubilis pedibus: ⁊ nunq; rectis itineribus: sed tortuosis anfractibus currit: fraudulentũ animal insidijsq; decipiens. nã dũ non habuerit escã fingit mortẽ: ad eamq; descẽdentes quasi ad cadauer volucres rapit ⁊ deuorat: hoc apđ arabes vocatur thaleb. Sera. in ca. de amigdalis inquit ⁊ qñ vulpes comedit amigdalã amarã cũ aliquo cibo moritur. Mesue ac Aui. volũt q̃ predictũ loch cõficiatur cũ zuccaro: sed hodie generał cõficitur cũ melle: etiã Nico. vult q̃ cõficiatur cũ zuccaro. Mesue inquit etiã si conficitur cum rob mirtino est confortatiuum optimum.

Loch de semine lini ad illum qui tussit in antidotario. Jo. Sera. ℞. se. lini torrefacti. ʒ. iiij. confice cum melle. et fiat loch.

¶ Istud loch est multū in vsu: tñ ego vidi ipsum fieri ex farina seminis lini nō torrefacti ⁊ melle ⁊ est mirabile ad tussim puerorum. Auicē. in. v. [illegible] cañ. in tractatu. v. de alohocat. ad spumalia habet loch ad tussim siccā: ⁊ est idē cū descriptione Sera. Linū. s. semē medicine aptū ad multa. Isi. in cap. de linis inquit. linū ex terra spē mittenti oritur. de fluxu nēq nomen eius ex greco est. nā linū greci linarin dicūt siue q sit molle ⁊ lene. Petrus de crescētijs in. c. de canabis dicit q est de natura lini: torrefit autem semen lini sicut alia semina.

Loch albothin ſm Aui. in. v. cañ. ℞. seis lini torrefacti: passularū mundatarū añ. lib. j. amigdalarū pini ⁊ amigdalarum dulciū amigdalarū amararū mundatarū añ. ℥. vj. auellanarū torrefactarū: glutinis albotin: radicum lilij celestis. i. ireos añ. ℥. j. myrrhe: croci: thuris masculi añ. ℥. ß. tere ⁊ cribelletur ⁊ inuoluātur cū lacte asinino: ⁊ cōficiatur cum eo: ⁊ fiant trocisci: ⁊ exiccētur in vmbra: deinde terātur ⁊ conficiātur cum melle.

¶ Istud loch apud nos non est in vsu.

¶ Albothim vero terbētina q̄ alio noie largatū dicitur: ⁊ granū ipsius ſm Aui. in. ij. cañ. vocatur granū viride ſm circa instans terbentina melior est albida vel citrina ⁊ clara sine putredine: p centuz annos seruatur. Sera. in ca. de terebinto dicit q sunt due species. s. domestica ⁊ siluestris domestica est bothin secūdum veritatē et fructus eius est granum viride ⁊ siluestris est lentiscus. ⁊ ambe habent gummi. Gal. in suis secretis in. c. de dolore ⁊ capitis ⁊ splenis ⁊ multorū aliorum inquit cere elechalimbac. i. terebentina vel albotin.

¶ Amigdale pini sunt grana ipsius vel semina que alio noie nuclei pinearū dicūtur greci vero dicunt strobilia.

¶ Loch de farfara magistrale. ℞. radicuz farfare. ℥. vj. lauent bene a sordibus earū: deinde bulliāt bene donec sint bene cocte: deinde bñ pistent prius cū dicta aqua. dissoluāt zuccari li. j. ß. coquant vsq ad formā electuarij: deinde addat pinearum mundatarū. ℥. j. ß. passularū. ℥. ij. pistent in mortario lapideo et misce cū sirupo suprascripto: deinde adde croci gariofilorū añ. ℈. ß. succi liquiritie. ʒ. j. gra. xv. cinamomi macis añ. ℈. j. misce: ⁊ fiat loch in forma bona.

¶ Hoc medicamē in papia nō est in vsu. imo magis est in vsu in partibus mediolanensib⁹. sed descriptio ipsius ab autorib⁹ non reperitur: farfara vo ſm modernos est vngula caballina siue vt alij dardanam vocāt. species ipsius due sunt vna est [illegible] prime dicta altera vocata nenufar vtraq in aquis nascitur: vna cum flore albo: altera cum flore rubeo. vt dictum fuit supra in [illegible]ectuario de farfara.

¶ Perfecimus fāutore domino fectionem de loch. prosequamur nunc circa fectionem siruporum ⁊ iuleb: prestet igitur almus nobis gratiam et sub vmbra alarum suarum protegat nos. De iuleb. sirupis acrob ſm do. Mesue et alios doctores per ordinem: si deus voluerit describam que sunt in vsu: et que non.

Modus operationis iuleb cōferentis aduestioni febriū. ℞. aque infusionis rosarū lib. v. zuccari lib. iiij. coquātur cū facilitate: ⁊ administretur cum aqua frigida.

¶ Iuleb. vel iulep. arabice est sirup⁹ simplex ex sola aq̄ ⁊ zuccaro vel adhibita aliquā parte aque rosacee: vt inquit Ioan. Serapi. in septimo Gentilis sup. v. cañ. Aui. dicit iulep. arabice iuleb grece est sirupus ex sola aqua rosata vel cōmuni ⁊ zuccaro. istud iulep apud nos est multum in vsu. sed non vtimur sub nomine iuleb. veruz est q facimus ⁊ facere debemus et vtimur sub nomine sirupi rosati ex infusione rosarum: ⁊ predictam infusionem ipse docet inferi⁹ quādo vo medicus ordinat iuleb nō intelligitur de ista descriptiōe sed illud iuleb quo vtimur apparebit infra sub noie iuleb aliud rosarū. Nicolaus ponit sirupū rosatum cuius infusio eadē est cum illa Mesue: tamen in dosi non concordant.

¶ Infusio rosarū est illa quam docet idem sub nomine operatio infusionis rosarum aut violarum.

Operatio infusionis rosarū aut violarū. ℞. foliorum rosarū aut violarum recentiū lib. vj. ponātur in vase vitreato terreo stricti orificij: ⁊ fundant sup ea aq̄ calide li. xv. ⁊ stringat orificiū vasis: ⁊ dimittat per horas. viij. tūc denuo colent: ⁊ in vase iterū tantūdē foliorum rosarū recentiū: aut violarū immittātur: ⁊ denuo eadez aq[illegible]a calefacta sup ea mittatur et stringat ori[illegible]iū simil[illegible]r. viij. horas: deinde coletur: et si cōseruare volueris ponat in vase vitreato stricti orificij: et distillet oleuz in orificio eius ⁊ stringat caput ei⁹ ⁊ exponatur soli dieb⁹. xl. ⁊ dr illud mucharus rosarū aut [illegible]iola. Hec opatio infusionis rosarum: aut violarū est illa de qua fit sirupus rosatus ex infusiōe rosarū: etiā illo modo fit infusio violarū pro faciēdo sirupū violatū ex infusione violarū vt dictū fuit supra: et qñ pdicta infusio est cōpleta potest cōseruari in vase vitreo et nō in vase terreo: qr putrefit: ⁊ in hac infusione zuccaro di[illegible]oluto ⁊ cocto ſm artē possunt fieri cōfectiones: ⁊ alia: vt est diarodon descriptione cōmuni: ⁊ ita de alijs. Modus iuleb violati cōferens ad febrē ⁊ inflāmationem ⁊ asperitatē pectoris ⁊ tussim ⁊ pleuresim. [illegible] opatio est sicut iuleb rosati.

¶ Iuleb vt dictum fuit est sirupus simplex ex sola aqua et zuccaro: ⁊ propter id dñs Mesue dicit. iuleb violatū quod fit ex infusione violarū: et nos facimus ⁊ nominamus sirupum violatum ex infusione violarū et ei⁹ modus est sicut modus sirupi [illegible]ati hoc est q pro lib. v. infusionis violarum addantur lib. iiij. zuccari: et fiat sirupus violatus ex infusione: et est ille de quo intelligitur quādo medicus ordinat iuleb violatum simpliciter. infra apparebit vna alia descriptio que vocatur sirupus violatus cōpositus qui etiam in vsu est. etiā apparebit aliud iuleb rosatum vel violatum ⁊ fit vterq ex aquis distillatis ⁊ non per infusionem.

Iuleb aliud rosatum. ℞. aque rosa. lib. iiij. zucca. lib. ij. et fiat iuleb.

¶ Istud iuleb quod fit ex aqua rosata distillata ab alembico est ille quo vtimur pro iuleb rosato et est ille de quo intelligitur quando absolute ponitur: due descriptiones iuleb posite fuerunt que fiunt ex infusione florum sicut rosarum siue violarum et nominantur suo nomine. Auicenna in quinto canoñ. etiam docet facere iuleb cū aqua rosata.

Julebviolatum. ℞.aque violarũ libras.iij. zuccari.libras.ij.coquantur:ꝛ fiat vt supra.

¶ Simili mõ iste iuleb debet fieri ex aqua violarũ distillata sicut fit iuleb rosatũ qđ etiã in vsu est in fundo vasis iuleb violati vel rosati aliqñ inuenitur zuccarũ induratũ in fundo vasis:qđ vocant moderni candum violatum vel rosatum.

Juleb alchesmes ẜm eundem in sua practica cap.sermo in aqua cicerum ꝛc.℞.alchesmes et decoquãtur in aqua decoctione sufficiẽti:ꝛ recipe huius aque partem vnã penidiorũ:partem.ʒ.decoquãtur vsqꝫ dũ sufficit ẜm eundẽ modũ fiat iuleb qđ in vsu non est.

¶ Alchesmes vel chesmes scriptũ hic cũ litera.s.sunt passule sine arulis:ſꝫ cermes scriptũ cũ r.est grana cũ q̃ tinguntur panni:ꝛ apud Dia.vocatur coccus.

Sirup⁹ de pomis. ℞.succi pomorũ dulciũ ꝛ acetosorũ añ.li.v.coquat᷑ succus vsqꝫ ad cõsumptionẽ medietatis ipsi⁹:ꝛ dimittatur ꝑ dies.ij.vsqꝫ dũ clarescat:deinde colet᷑ ꝛ cum li.iiij.zuccari:fiat [illegible]up⁹:ꝛ sunt qui submergũt in succo setã tinctã ex chermes.i.granis cum quibus tingũtur pãni ante succi depurationem vsqꝫ dũ fit rubea ꝛ recipiat virtutem tincture.ꝛ est excellentior.

¶ Iste sirup⁹ apud nos est multũ in vsu et maxime ẜm istam descriptionẽ qua dicit᷑ sirupus de succo [illegible]morũ:vel sirupus de pomis simplex ad differentiã alterius descriptionis que vocat᷑ de pomis ꝯpositus:de quo infra.

¶ Succus ẜm Isidorũ in cap.de potu dictus est ꝙ succo exprimatur vt ꝓtisane.Plinius in cap.de generibus succorũ ꝛ de odore ait interim que sunt cõmunia ex pomis oibus succis saporũ genera tres ꝛ decẽ reperiũtur dulcis suauis pinguis amarus austerus acer acutus acerbus albus salsus ꝛc.

¶ Mesue inq̃t ꝙ sunt aliqui qui submergũt setã tinctã ex chermes in isto sirupo:ꝛ est excellẽtior:sed raro apud apothecarios fit per illum m[illegible]um.

Sirupus de piris modus eius est sicut sirupi de pomis:sed non est in vsu.

¶ Auicen in quinto canonis habet vnã aliã descriptionem q̃ eadẽ est.idẽ in quarto cano.in fen.prima in ca.de cura morbili laudat ipsuꝫ sub noie sirupi [illegible]:nã altelea vt exponitur in suis sinonimis sunt pira ꝛ sirupus de altelea.i.de piris:vt exponit etiã Jo.arculanus super illo passu.

¶ Pirus vocata videt᷑ qđ ĩ ignis speciẽ formata:nã hoc genus pomi ab amplo incipit:ꝛ in angustum finit sicut ignis.pirus autem arbo[illegible]fructus eius pira sunt.

Sirup⁹ de citonijs valet sicut sirupus de piris ꝛ est idem mod⁹ vtriusqꝫ hoc est ꝓ qualibet lib.j.succi citoniorũ purificati adde li.j.ʒ.zuccari:ꝛ fiat ẜm artem et vocetur sirupus de succo citoniorum.

¶ Citoniũ ꝟo est fructus satis notus.Mesue hꝫ hic sirupũ de cito[illegible]:qui apđ quosdã est mina citonioꝝ simplex.tñ idẽ iterũ ponit descriptionẽ mine citoniorũ q̃ potest fieri cũ speciebus ꝛ sine speciebus.Aui.in quinto distinctione de sirupis hꝫ sirupũ de citonijs:ꝛ dicit quod est mina.quidam sapiẽtes dixerunt quod si necessitas fuerit in operando loco sirupi de succo citoniorum potest dari mina citoniorum sine speciebus:tamen differunt inter se.

Sirupus de succo acetose. ℞.succi acetose purificati lib.iij.zuccar.lib.ij.et fiat sirupus ẜm artem.

¶ Iste sirupus est multũ in vsu.Acetosa vero est herba satis nota:cuius ortus est in pratis folia ipsius dũ sunt viridia manducantur.apud Dia.ꝛ Serap.vocatur lapaciũ sicut patet si legatur vtriusqꝫ ca.de lapacio cum acetosis apđ Aui.Gul.placẽ.inq̃t ribes.i.acetosa vl' acetosella.hic textus Guliel.est falsus.nã ribes non est acetosa.sicut pꝫ ꝑ Ser.ac Aui.q̃ de vtraqꝫ.c.faciũt.verũ ad necessitatẽ vnum ꝓ alio potest poni:tñ idem non sunt.

Sirupus de succo cucurbite. ℞.cucurbitã magnam.ꝛ inuoluatur pasta ꝛ decoquat᷑ in furno:ꝛ recipe expressionis ei⁹ lib.v.zuccari albi lib.iij.misce ꝛ fiat sirupus.

¶ Iste sirupus nõ est valde in vsu.Cõcurbita ꝟo cõmuniter satis est nota:reperitur alia cucurbita dicta siluestris apud herbaticos:et hec apud Diasco.vocat᷑ ampellos ieuce.i.brionia.

Sirupus de granatis acetosis valet ꝯtra febres colericas.℞.succi granatorũ acetosorum purificatorũ lib.v.zuccca.albi li.iij.fiat sirupus secundum artem.

¶ Iste sirup⁹ ẜm plurimũ est ille qui nobis est in vsu.tñ q꞉ idẽ describit vnam aliam de granatis dulcibus ambas describam.

¶ Granatũ malum.i.pomum granatũ.Serap.capi.de granatis ex auctoritate Gal.inquit ꝙ sunt ex eis acetosa ꝛ dulcia et virtus cuiusqꝫ eorũ est ẜm suũ saporẽ.ꝛ sapor totius granati ꝛ granorũ ipsius est plus stipticus ꝙ̃ sapor succi eius et pluris desiccationis.reperit᷑ aliud granatuꝫ:cuius sapor est muzus.s.cuius sapor est mixtus ex dulcedine ꝛ acetositate.

Sirupus de granatis dulcib⁹. ℞.succi granatorum dulciũ purificatoꝝ lib.v.zuccari li.iij.ꝛ fiat vt supra:sed sunt qui immergunt in suco setã tinctã ex chermes.i.grana cũ qua tingunt᷑ pãni:ꝛ est excellẽtior inter has duas descriptiones sirupi de granatis:sed secũdũ plures prima est nobilior.

¶ Petrus de crescentijs inquit mala punica sunt mala granata q̃ nota sunt ex quib⁹ quedã sunt dulcia:quedã acria siue acetosa quedaꝫ mediocris saporis inter dulce ꝛ acre composita.

Sirupus de corticib⁹ citri. ℞.corticũ pomorũ citri recentiũ lib.j.decoq̃ cũ libris.v.aque fontiũ vsqꝫ ad ꝯsumptionẽ duarũ partiũ:et cũ lib.j.zuccari fiat sirupus ꝛ cõdiatur.i.aromatizet᷑ cũ granis.iiij.musci ꝛ sunt qui in iuleb [illegible]ijciũt ex corticibus citroꝝ partes cõueniẽtes et proprie qñ vicinatur cõplexioni cocture eius est delectabilis:ꝛ qñ submergit᷑ in aqua decoctionis citri seta tincta ex chermes.i.granis tinctorum tũc est excellentior.

¶ Iste sirup⁹ apđ nos est in vsu:citrũ vero apđ arabes vocatur hateogi.Serapio in.c.de citro ait ex autoritate Gal.fruct⁹ hui⁹ arboris noiatur in greco pomũ aq̃.Itẽ in.vij.inq̃t mille medica.i.citrus huius fructus nondũ pomum medicum sed citrum ab omnibus nominatuꝫ.

Sirup⁹ de acetositate citri. ℞.succi acetositatis citri lib.xij.decoq̃ in vase vitreato sup

prunas

prunas cũ facilitate vsq; dũ cõsumatur tertia pars ipsi⁹: deinde coletur ⁊ dimittat͛ donec clarificet͛: et accipe ex eo qđ est clarũ lib. vij. et funde super ipsum ex iuleb claro ⁊ depurato. lib. v. et coquãtur donec inspissetur: si autem estas fuerit: dimittatur in sole donec acetositas consumatur.

¶ Iste sirupus de acetositate citri est multũ in vsu: ⁊ debz fieri cũ magna diligentia. apud nos generaliter faciũt ipsum hyemali tempore apud festum natiuitatis domini nostri iesu christi: q2 illo tempore citri deferuntur ex ianua ad nos: tunc faciũt sirupum.

Sirupus de agresta. modus operatiõis ei⁹ est sicut sirupi de acetositate citri: et quidam condiunt cum gariofolis.

¶ Iste sirupus est in vsu. auic. in quinto canonis habe vnã aliam descriptionẽ et est fere eadem. Etiã francisc⁹ de pedemõtiũ in. c. de cura. male cõplexionis stomachi cum materia simplicis ⁊ cõposite habet vnam aliã; descriptionem que eadem est cum illa. d. Auicen.

¶ Mesue dicit qđ modus operationis ei⁹ est sicut sirupi de acetositate citri. ⁊ si est quod accipiãtur lib. xij. succi vue acerbe ⁊ decoquãtur lento igne: vel ponantur ad solẽ vsq; ad cõsumptionẽ tertie partis: deinde coletur et dimittatur donec clarescat: tunc accipe ex eo. s. succo qñ erit clarus lib. vij. zuccari clarificati sicut iuleb li. v. ⁊ coquant͛ simul vsq; ad perfectã cocturã ⁊ reseruentur.

¶ Uue plura genera sed hic intelligunt͛ ille que in colore sunt citrine ⁊ russe. ⁊ dicũt sapiẽtes ꝙ predicte vue debent esse ex illis ex quibus fit agresta. Albucasim i tractatu scđo docet modum extrahendi succũ vue acerbe. Pet. de crescẽtijs inquit. agrestũ fit duplex liquidum et siccũ. agrestũ liquidũ fit hoc modo. cũ vue, sunt acerbe vsq; ad debitũ vel quasi, peruenerint ad augustũ colligũtur ⁊ pistãtur ⁊ in mastellũ vel tinã vel aliud vas ponũtur ad solem et eis aliquid de sale ponatur: postq; duos dies vel tres ad solem steterit accipiatur succus ⁊ repositus vsui reseruetur ⁊ quidam sal non ponunt. sed cũ comelius reseruat͛ ⁊c. ibi etiã docet facere agrestũ siccum.

Sirupus de granis mirti. ℞. succi granorũ mirti purificati lib. vij. zucca. albi lib. v. fiat sirupus s̃m artem.

¶ Iste sirupus apud nos est in vsu: mirtus est arbor: semen vero ipsius dicitur mirtillus: species eius due sunt scz alba ⁊ nigra. idẽ posses dicere domestica ⁊ agrestis: domestica vero est mirtus que semen nigrũ habet. agrestis est chubebe que alio nomine mirtus alba appellatur: et ambe sunt note.

Sirupus de albelac. ℞. albelac ⁊ enucleentur et cõterantur et coquantur vsq; ad consumptionem duarum partium ⁊ fiat sirup⁹ cum zuccaro s̃m artem.

¶ Iste sirupus apud nos nõ est in vsu. Io. Ser. in suo antidotario habet vnã aliã descriptionẽ albelac vel belac s̃m opinionẽ plurium doctorũ sunt dactili immaturi. alij dicunt qđ sunt anacardi: qđ ignoro. Mat. siluati. inquit. albelac est species dactilorũ. et sunt dactili immaturi. i. acetosi. Nico. florenti. in lib. iiij. in cap. de squinantia dicit albelac. id est aldela. i. dactili immaturi. et hec communis est opinio.

Sirupus de papauere. ℞. papaueris albi ⁊ nigri et proprie capitum eorũ. añ. ʒ. lx. et decoquantur in lib. iiij. aque pluuialis vsq; dũ redeat ad lib. j. ß. et cum zuccari albi: et penidiorum añ. ℥. iiij. et fiat sirupus.

¶ Iste sirupus s̃m intentionẽ doctorũ nõ est ille quo vtimur: sed ille quo vtimur est sirupus de papauere cõpositus cui⁹ descriptionẽ idẽ describit: de quo infra. Nico. habet vnã descriptionẽ: sed nõ est in vsu. Auicen. habet duas in. v. can. sed nõ cõcordant cũ ista: nec in vsu sunt. Miror ꝙ illud lumẽ vel verius tenebra apothecariorũ posuerit descriptionẽ sirupi de papauere ex autoritate Mesue: sed nõ cõcordat descriptio sua cũ illa dñi Mes. Rasis in lib. diuisionũ in ca. medicinarũ tussis asmatis ⁊ sanici habet vnã aliã descriptionẽ: sed non est eadem.

¶ Papauer quãdo simpliciter reperitur de semine papaueris albi intelligitur. Macer inquit. Dicunt vim gelidam siccãq; papaueris esse. Tres illi tribuũt spẽs. flos vnius albus. Alteri⁹ rube⁹ roseus pallẽsq; minoris flos est. hanc vulgo dicunt agreste papauer. Nobilior cunctis est semen que gerit albũ florem. ⁊ hoc est notum.

Sirupus dinarij et eius interpretatio est sirup⁹ de bisantijs. ℞. succi endiuie succi apij añ. li. ij. succi lupuli: succi boraginis aut buglose. añ. lib. j. bulliãt ebulitione vna ⁊ dispumentur ⁊ depurẽtur. ℞. eorũ depuratorũ li. iiij. zuccari tabarzet. i. albi lib. ij. ß. et coquat͛ cum facilitate donec fiat sirupus: et quãdoq; ad omnẽ par[tem] succi depurati ponitur aceti boni albi: ⁊ clari pars. ß. et quãdoq; bulliãt in succis foliorum rosarũ. ℥. ij. liquiritie. ℥. ß. spice. i. nardi. ʒ. ij. anisi feniculi: semis apij. ana. ʒ. iiij. et est mirabilis.

¶ Iste sirup⁹ est in vsu. sub noĩe sirupi de bisantijs: nõ autẽ dicitur sirupus de bisantijs qđ in ipso blacte bisantie ingrediuntur. sed potest dici de bisantijs a loco quodam nominato bizantiũ in confinio macedonie: vt dicit genti. super. v. can. A. Diaf. autẽ in ca. de purpurea marina. i. blacta bizãtia ait qđ bizantiũ est quidã locus in quo primũ inuenta fuit blacta bizantia. ⁊ ideo bizãtia a quodã loco potest appellari. Papias etiã dicit bizantium est vrbs thracie a pausania rege spartanorũ cõdita: post a cõstantino principe in maius aucta cõstantinopolis nũcupata. est totius caput orientis. Ioã. tortelius inquit. bizantiũ [...] cũ y greco sequẽte cõsonante. penultima cum t exili. et i. latino scribit͛. vrbs est tracie maritima a pausania spartanorũ rege prius condita. vt testatur iustinus libro suo epithomatis nono. nũc vero cõstantinopolis a constãtino imperatore qui eam adauxit ⁊ exornauit vocatur. idẽ etiã notat supplementum [cro]nicarũ lib. iiij. etiã alio vocabulo potest dici ꝙ bizan[tium] [...] genus denarij vel ducati. Unde guarinus veronẽsis ait. bizantiũ vel bizante olim dicta est constãtinopolis. inde bizantius bizãtia bizantiũ. vel bizante⁹ bizantea bizanteũ. i. constãtinopolitanus. hinc etiam adhuc moneta istius ciuitatis dicit͛ hic bizanteus. vel hic bizantius. ⁊ sic Mesue vult ꝙ per bizantiũ intelligamus denarium ⁊ hoc q2 iste [sir]upus apud medicos est charissimus. et etiã apud infirmos ꝓpter vtilitatẽ que reperitur in ipso sicut bizantij vel denarij sunt charissimi apud homines. ⁊ iste sirup⁹ potest fieri cũ aceto ⁊ sine: sed sine aceto est magis in vsu.

¶ Si autẽ sirupũ de bizantijs cũ aceto facere volueris addatur ꝓ qualibet lib. sirupi de bizãtijs sine aceto lib. semis aceti boni: ⁊ iterũ coquatur qđ tunc appellatur sirupus de bizãtijs cũ aceto. sed quãdo doctor ordinat sirupum de bizantijs simpliciter de illo qui fit sine aceto intelligitur ⁊ illos succos qui in ipso ingrediũtur oportet conseruare per totum annum ad necessitatẽ trociscorum de eupatorio ac aliorum.

Sirupus acetosus. ℞. zucca. boni albi li. v. et funde super illud in vase lapideo aque fontium dulcis ⁊ clare lib. iiij. et [c]oquat͛ semp

abijciendo ſpumam eius et ſit ignis in quo coquitur prunarū aut tenuis flāme ſine fumo ⁊ decoque hoc modo donec clarificetur ⁊ diminuta ſit aqua ſicut medietas ei⁹: dein de funde ſuper ipſum aceti vini albi clari li. ij. in leui ⁊ forti lib. iiij. ⁊ in mediocri lib. iij. ⁊ da ei poſt illud perfectionem ⁊ cocturam.

¶ Iſte ſirupus eſt multum in vſu. Meſue dicit ſermo. in ſirupo acetoſo dicēs ꝙ iam magnificata eſt inter verificatores virtus ſirupi acetoſi. ⁊ excellētia eius. ſ. in cōitate et poſſe ipſius in materias calidas ⁊ frigidas ⁊ ſubtiles ⁊ groſſas ⁊ viſcoſas ſiue adherentes ⁊c. iſte eſt ſirup⁹ acetoſus ſimplex. Sale. in lib. ſecretorū habet vnam deſcriptionem ſirupi acetoſi qua pſeruatur ſanitas corporis. ſed non ſunt idem. Auicen. in. v. habet multas deſcriptiones ſed non ſunt in vſu.

¶ Acetū i. oxos. oxi vero grece eſt acutū. Sera. in ca. de aceto ex autoritate Diaſ. dicit ꝙ infrigidat ⁊ ſtipticat ⁊ eſt bonū ſtomacho. ⁊ puocat appetitū. Pet. de creſcentijs docet qualiter fit acetū ⁊ de virtute eius. Liber qui dicit albuchaſis in trac. ij. ca. de preparatione medicinarum que fit ex plātis inquit. modus diſtillandi aquā ex ſquilla que occidit mures et que ponitur in medicinis ex qua fit ſirupus acetoſus hic intelligitur ꝙ ex aqua diſtillata ex ſquilla debet fieri ſirupus acetoſus. ſed iſta nō eſt intētio dñi Meſue ipſe dicit aceti vini albi clari et nō dicit aquā factā ex ſquillis vt vult Albuchaſis. Sale. in ſuis ſecretis dicit ſatureli. i. acetū acetoſum. et hoc eſt in ca. de ſtrictura anhelitus. ⁊ doloris ſtomachi.

Sirupus acetoſus cum radicibus. ℞. aque fontiū clare lib. x. pijce ſup ipſam radicis feniculi. apij endiuie. añ. ℥. iij. aniſi ſeminis feniculi apij. añ. ℥. viij. ſeminis endiuie. ℥. 5. coquatur cū facilitate vſqꝫ dū veniat ad lib. v. tūc pijce ſuper ipſam zuccari boni lib. iij. et clarificet ſicut pri⁹. deinde funde ſup ipſam aceti boni quātitatem ſufficientē iuxta modum ſuperioris doctrine ⁊ da vbi oportet.

¶ Iſte ſirupus eſt in vſu: ſed [illegible] vtimur ſub noie ſirupi acetoſi cū radicibus [illegible] aliter faciūt ⁊ facere debēt apothecarij ſub noie ſirupi acetoſi cōpoſiti vel ſub noie ſirupi de duab⁹ radicibus tñ Meſue habet tres radices qđ nō eſt cōſonū. ſed error hic eſt ꝙ radices cōmunes ſunt ad numerum quinqꝫ videlicet feniculi: apij: petroſilij: bruſci ⁊ ſparagi. de quarū ex iſtis quinqꝫ n[illegible] ingrediuntur in iſto ſirupo: ⁊ propter id nominatur ſirupus de duabus radicibus: endiuia vero non ponitur in numero iſtarum quinqꝫ.

Sirupus de cannis. ℞. ſucci granorū dulcium lib. iij. aque [illegible]lorum de ſeni et aqua cancarum zuccari aut penidiorum añ. lib. j. 5. et fiat ſirupus.

¶ Iſte ſirupus nō eſt in vſu. Meſue habet ſirupum de cannis ſ. de canna de qua fit zuccarū. quidā mel canne vocāt hec in ſicilie partibus reperit ſicilia inſula eſt pe ſardiniā ab oriente cingitur mari adriatico. a meridie africo ⁊ ab occidente. forma cannarum zuccari eſt ſicut forme cannarū mellice foris ⁊ intus. ſꝫ ſi cāna mellis dulcē guſtum reddit. cāna vero melice hꝫ ɔtrarium.

¶ Malum ſeni ſiue mororum de ſeni ſunt moroni groſſi: de quo fit diamoron.

Sirupus de portulaca. ℞. ſucci endiuie cocti depurati lib. iiij. ſeminis portulace. ℥. xij. terātur ſemina ⁊ fundatur ſup ea ſuccus ⁊ dimittatur in vaſe lapideo per diē ⁊ noctē ⁊ coquatur cū facilitate vſqꝫ ad mediū: ⁊ addas zuccari lib. ij. fiat ſirupus ⁊ quandoqꝫ addit aceti lib. j. aut ſucci malorum granatorū acetoſorum lib. j. fiat ſirupus.

¶ Iſte ſirupus nō eſt valde in vſu: ⁊ pōt fieri per duos modos vꝫ ſi accipiat ſucc⁹ endiuie coct⁹ ⁊ depuratus ⁊ addas zuccarū tūc eſt ſirupus de ſucco endiuie ſi aūt addas alia tunc eſt ſirupus de portulaca.

¶ Portulaca ſm circa inſtans habet maiorē efficatiā viridis ꝙ ſicca. Sera. c. de portulaca nominatur herba ſtulta parpitella. Hec apud Dia. vocat andragne. Macer ait. andragnis grece que portulaca latine dr hec vulgipes pulli more vocatur.

Sirupus de violis. ℞. violarū. ℥. ij. ſeminū citoniorum ſeminuꝫ malue añ. ʒ. viij. iuiube ſebeſtem añ. numero. xx. ⁊ coque cum lib. vj. aque cucurbite vſqꝫ ad tertiam partem: ⁊ cū lib. j. 5. zuccari fiat ſirupus.

¶ Iſte ſirupus eſt in vſu ſub noie ſirupi de violis cōpoſiti. ſed qñ doctor ſimpliciter ponit Recipe ſirupi de violis: intelligitur de illo qui fit ex infuſione violarū cuius deſcriptionē vide ſupra. idem Meſue in ſua practica in c. ſermo in aqua cicerum. habet duas deſcriptiones: ſed iſta eſt nobilior illis.

¶ Viola ſm Meſue eſt medicina temperata cōueniens ⁊ fit per eam male qualitatis permutatio ⁊ nature ſolutio melior eſt quecunqꝫ eſt ex primis quā nō inuenit color reſoluens virtutem: aut pluuia diſſipans. Iſi. inquit viola propter vim odoris nomen accepit cuius genera ſunt tria ⁊ ſunt hec purpurea leuce. i. alba chein. i. viola citrina dicta ſaracenica ⁊ omnes ſunt note: ſcđm circa inſtans omni anno viola debet renouari.

¶ Malua. ſ. ſemē qđ ſatis eſt notū. Plini⁹ ait. Malue ſatiue ⁊ ſilueſtris duo ſunt genera. amplitudine foliorum diſcernunt maiorem greci malopē vocant in ſatiuis alterā a moliendo ventrē malabhē vacāte ſilueſtribus cuius grāde foliū ⁊ radices albe altera vocat ab excellentia effectus. Serap. capi. de malua dicit cubeze. i. malua. Aui. in ſcđo de cubeze cap. facit ⁊ inquit ꝙ eſt ſpecies malue et dicuntꝙ cubeze eſt ſilueſtris: ⁊ maluchia eſt domeſtica ⁊ cubeze quidē eſt ſpecies quedam que dicitur maluchia arborea ⁊ ipſa eſt altea ⁊ eſt olus iudaicum: et non eſt longum quin ſit ſpecies eius. et eſt melior que ſit in ipſa ⁊c.

Sirupus de iuiubis. ℞. iuiubarū lib. x. violarum: ſeminis malue. añ. ℥. v. capillorū veneris. ℥. j. ſeminum citoniorū papaueris ſcꝫ ſemen papaueris albi: melonis: lactuce: dragaganti. añ. ʒ. iij. liquiritie ordei mundi. añ. ʒ. viij. decoque in li. iiij. aque fontium: et cū li. ij. zucc. fiat ſirupus.

¶ I[illegible]ſirupus eſt in vſu: ⁊ maxime ſm iſtā deſcriptionē. Idem in ſua practica in capit. de aſmate habet vnā aliam deſcriptionē ex autoritate hamec: ⁊ eſt fere eadē: tamen iſta eſt nobilior illa.

¶ Iuiube apud Auicen. in ſexto cañ. meliores ſunt maiores earū. Dia. nota zizifa. ſed de forma ipſi⁹ nō loquitur. Aduenzoar in ca. de fractura oſſis cauſa doloris. dicit iuiube q̄ arabice dñr aupini hꝫ fructus ſicut cornu quod apud omnes ſatis eſt notum.

¶ Capill⁹ veneris ſm Meſue dicit apud quoſdā capillus fontiū: ⁊ dr capillus hois nemoralis capillus veneris vero eſt debilis in aqua et virtus eius cito tollitur.

Sirup⁹ đ papauere. Recipe papauerꝫ albi ⁊ nigri. añ. ʒ. l. capillorū veneris. ʒ. xv. liquie

ritie.ʒ.v.iuiube nūero.xxx.semis lactuce.ʒ.xl.semis malue: semis citonioꝝ añ.ʒ.vj.coquãt in li.iiij.aque vsq; ad duas ⁊ cū zuccaro ⁊ penidiorum.ana.℥.viij.fiat sirupus.

¶ Iste sirupus est ille qui nobis scđm plurimū vsu venit: supra posita fuit alia descriptio ex auctoritate eiusdem: sed nō est ita in vsu.idem in ca.de tussi habet tres descriptiones sed non sunt in vsu nec eadem.

¶ Papauer sicut inuenitur in septimo simpliciū apud Gal.sunt multe species: nā inquit micon.i.papauer.sc; album micon caratides.i.papauer cornutū nominatū quidē, sic a fructu breuē conexionē habente sicut fenugrecum: vt assimiletur cornu bouino vocaẽ. ⁊ est aliud qđ dicitur micon: iracleia.i.papauer herculeum. vocaẽ autem ⁊ spumosum.quoniam totum albū est ⁊ spumosum.parum.secūdum circa instans semen papaueris albi ⁊ nigri seruatur per decem annos.

Sermo in aqua mellis. ℞.mellis boni ⁊ mūdi ꝓprie cui⁹ color est sicut color palee ⁊ qđ est iter tenue ⁊ spissum: ⁊ qđ est boni odoꝝ: ⁊ qđ modice acuitatis: ⁊ qđ nō est antiquū: ⁊ fit ei⁹ li.j.⁊ pone ipsum in vase lapideo aut vitreato: ⁊ funde sup ipm aq̃ font; dulcis: ⁊ clare.li.viij. Et coq̃ ipm cū facilitate: ⁊ auferaẽ spuma eius: ⁊ nō dimittaẽ sup ipm multiplicari: imo quamcito apparet auferaẽ.deinde coleẽ colatorio denso de panno ⁊ vtere ꝑm qđ ipse docet. Et sunt ex hoibus qui aromatizant illā cū specieb⁹ alefangineis: sicut zinzibere croco cinamomo: mace ⁊ similibus.⁊ sunt qui aromatizant cum galla muscata: ligno aloe ⁊ similibus.

¶ Mesue inquit: q posuerunt antiqui diuersitatem in aqua mellis: qui locuti sunt de ipsa: ⁊ scripserunt ei iuuamenta plurima que sunt in ea: q;litim sedat ⁊ multa alia: vt videtur ibi: hec apud nos est in vsu.quidā existimant q sit mellicratū: qđ ignoro: q; idē aliud capitulū facit de mellicrato: de;quo infra etiā idromel apud grecos est aqua mellita. Rasis in nono Almāsoꝛis.in.c.de collica habet modum faciendi idromel. ⁊ est quasi idē. Aui.in.v.cañ.habet duas descriptiones sirupi de fauis mellis: ⁊ idem est, cum idromelle ꝑm descriptionē Joan. Sera.⁊ si legis vtriusq; descriptiones videbis qđ sirup⁹ de fauis mellis apud Auicen.cum idromelle apud Jo. Serapi.sunt idem.

¶ Mel ꝑm Dia.est ros celestis quē apes colligunt. Jsi. in ca.de escis dicit mel grece appellatū est qđ ab apibus nomē habere probatur.nam apis grece melesse dicitur ⁊c. Mel ꝑm intentionem Mesue melius est qđ colore palee habet.⁊ qđ est tenue ⁊ [illegible] ⁊ qđ est boni odoris. ꝑm autem Serap.bonum [illegible] cuius color tēdit ad rubedinem neq; est nimis liquidum: ⁊ quando immiseris in eum digitum adheret digito ⁊ venit cū eo ⁊ mel[illegible] qui dem.est mel veris deinde mel estatis: mel vero hiemale est malum. Auicenna laudat illud qđ est vere dulcedinis: boni odoris declinātis ad acredinem ⁊ ad rubedinē ⁊ quod est vt palea in colore: quod non est subtile visco sum qđ nō abscinditur: ⁊ melius est vernale: deinde estiuum: hiemale autem est malum.idem ait Sera.

Secaniabin purū. ℞.mellis boni lib.ij. aceti boni.lib.j.aque fontiū clare ⁊ est dulcis li.iiij.⁊ quandoq; exigit dispositio vt addatur ad quantitatem aceti.sicut te scire fecimus in.c.de sirupo acetoso: ⁊ operatio est vt accipiatur mel ⁊ aqua ⁊ abijciatur spuma eius: deinde fundatur super illud acetum ⁊ decoquatur ⁊ non dimittatur eleuari ⁊ excrescere super ipm spuma eius imo auferaẽ omni hora ⁊ clarescat ⁊ cum coctū fuerit reconde.

¶ Iste secaniabin vel squingebin est in vsu: sed nos vtimur sub noie oximellis simplicis. Simon ianuen.dixit squingibin arabice est sirupus acetosus siue mellinus: qđ est oximel: ⁊ sic sapientes hodierni faciūt oximel simplex ꝑm istā descriptionē de secaniabin puro ⁊ sic debet fieri. vide Nic.in suo antidotario.nam habet scriptum oximel simplex quod idem est.

Secaniabin de radicibus. ℞.corticum radicis apij feniculi añ.℥.ij.seminis anisi: feniculi: apij.añ.℥.j.mundentur cortices.coterantur: ⁊ proijciantur super eos in vase lapideo aceti boni antiqui ⁊ albi li.x.aque libras.xij. ⁊ dimittatur per diem ac noctem: deinde coquantur donec eius tertia cōsumatur: postea coletur ⁊ proijciatur super ipsum mellis quod sit medietas eius. [illegible]quatur cum facilitate: sicut superius diximus.

¶ Secaniabin sicut dictū fuit est oximel ⁊ ꝓprie secaniabin de radicibus est oximel ⁊ est quo moderni pro oximelle composito vtuntur.oximel vero ꝑm Jsidorum appellatum: quod aceti ⁊ mellis permixta conficiatur materia vnde ⁊ dulcedinem retinet ⁊ acorem .idem in.c.de pleureⁱˢ habet vnam aliam descriptionem ex auctoritate [illegible] ⁊ ibi habet mellis ⁊ zuccari sulemeni.i. illius regionis: sed non sunt idem nec vtuntur illa.

Sirupus de menta ex intentione nostra ⁊ est excellētior priore. ℞.succi citonioꝝ muzorū: ⁊ est sapor cōposit⁹ ex dulci ⁊ acetoso sic [illegible] citonioꝝ dul.succi granatoꝝ acetosoꝝ: ⁊ dulciū ⁊ muzoꝝ.ana.lib.j.ʒ.proijciaẽ sup eos mente sicce lib.[illegible]ʒ.folioꝝ rosaꝝ.℥.ij.et dimittantur per die ⁊ noctē: deinde coquantur cum facilitate vsq; ad mediū.⁊ cū mellis vel zuccari lib.ij.fiat sirupus ⁊ aromatizetur cum gallia.s.gallia muscata.

¶ Ist[illegible]s est ille qui est in vsu.idem habet vnam aliam descriptionem: sed ista est excellētior priore. Auic. in quinto canoñ.habet vnam descriptionem sed non vtimur illa.

¶ Menta apud Diasco.vocatur ediosmum: mente aūt genera sunt quinq;: scilicet menta domestica que ꝓprie hortulana dicitur vel cōmuni[illegible]el odorifera. ⁊ est alia siluaticaq̃ mētastrū siue calamētū fluuiale dr: ⁊ est alia dicta balsamita siue mēta aquatica ⁊ hec iuxta aquas reperitur: ⁊ est alia, cuius folia sunt nigriora alijs ⁊ hec dicitur mēta romana vel saracenica.et est alia dicta mēta non odorifera et hec est calamētum.et oīa ista quinq; gña debent poni in vnguēto maciaton de quo infra.

Sirup⁹ de absinthio. ℞.absinthij romani lib.ʒ.folioꝝ rosaꝝ.℥.ij.spice.ʒ.iiij.vini albi boni antiq ⁊ odoriferi: succi citonioꝝ ana. lib.ij.ʒ.⁊ dimittantur per diē ⁊ noctē in vase lapideo: deinde coquanẽ cum facilitate vsq; ad medietatē: ⁊ cū mellis libr.ij.fiat sirupus expertus ⁊ nobilis.

¶ Iste sirupus est ille q̄ vtimur: idē describit vnā aliaz descriptionē: sed ista est nobilior. Absinthiū ſm eundez Mesue, est multiplex: sed illud qđ intēdimus nūc est absinthium romanū. Isidorus ait absinthium grecū nomen cuius probabilius est, qđ in ponti regione nascitur vnde absinthium ponticū nominat. Diasco. absinthiū est omnibus notum cuius probabilius est ponticum ⁊ cappadocium nascens in monte vnde nomen accepit. Haliabbas practica vocat ipsum bulengi.

Sirupus de fumo terre maior. ℞. mira. citrinorū chebulorū. añ. ʒ. xx. boraginis vel buglosse violarū absinthij cuscute. i. podagrelini añ. ℥. j. liquiritie rosarū. añ. ℥. ß. epithimi polipodij añ. ʒ. vij. prunorū numero. c. passularū enucleatarū lib. ß. tamarindorū cassie fistule añ. ℥. ij. hec oīa bulliant in aq̄ li. x. vsq̄ dū deueniāt ad lib. iij. ⁊ cū succi fumiterre cocti ⁊ depurati ⁊ zuccari añ. li. iij. fiat sirupus.

¶ Iste sirupus de fumo terre maior est ille q̄ est in vsu ⁊ habet maiorem efficaciam ꝙ̄ minor. Fumus terre ſm eundem ponitur inter medicinas benedictas sed de forma herbe ipsius non loquitur ⁊ hoc est qz credo qđ sit nota omnibus. Circa i[nst]ās dicit: fumus terre dicitur quasi fumus a terra in multa quanti[t]ate emittit. dicit aūt fumus terre qz generatur a quadā grossa fumositate a terra resoluta: ⁊ quanto viridior est tanto melior: et in sicco nulla est efficacia. Aui. in. ij. c. inquit fumus terre melior est ille qui est viridis recens acutus amarus ⁊c. Mesue dicit. boraginis vel buglosse q̄si dicat. pone vnū pro alio, ex istis duobus: qz in virtute ⁊ specie fere conueniunt: ambe confortant cor: sicut est notum.

Sirupus de ligritia. ℞. ligri. ʒ. ij. capillorū veneris. ℥. j. isopi sicce. ℥. ß. pijce sup illud aq̄ lib. iiij. ⁊ dimittant̄ die ⁊ nocte. deinde coquātur vsq̄ ad mediā partē. deinde pijce sup illud mellis ⁊ zucca. ⁊ penidiorū añ. ℥. viij. aq̄ rosate. ℥. vj. fiat sirupus ⁊ administretur.

¶ Iste sirupus apud nos est multum in vsu.

¶ Liquiritia vero apud Dia. vocat̄ gliquiritia. glocoritia vero reperit̄ in m[ulti]s libris de greco trāslatis: qđ est dictū dulcis radix nā glicō dulcis rixa radix. Isido. inquit girica grece, ex eo dicta ꝙ dulcē radicem habeat eadē ad ipsos qz sitientibus sitim sedat hec est satis nota. Gal. in. vij. simpli. ait ghus. i. liquiritia id qđ est vtile de hac planta est succus radicis eius. Me[sue] [in i]sto sirupo aque rosate ꝙ sapientes volunt intel[li]gi [a]quam rosatam, distillatam per alembicū: quidā vero dixerunt quod intelligitur de aqua que fit ex infusione rosarum: sed non est credendum.

Sirupus de isopo. ℞. isopi sicce. radicū apij. petroselli. fenicu. ligritie añ. ʒ. c. ordei mūdi. ij. ß. seīs malue: dragagāti: semīs citoniorū añ. ʒ. iij. capillorū veneris. ʒ. vj. iuiubarū sebestē añ. nūero. xxx. passularū enucleatarū. ʒ. xij. ficuū siccarū ⁊ dactilorū pinguiū ana. nūero x. albarum penidiarum lib. ij. ⁊ fiat.

¶ Iste sirupus est in vsu ⁊ maxime ſm istā descriptionē. Idē Mesue in capitulis de tussi hz quatuor: vel quinq̄ descriptiones sirupi, de isopo: quarum nulla cū ista concordat nec etiam inter se.

¶ Isopus sicca ad differentiā isopi humide dicit̄ q̄ est sordes aggregata sup lanā. Isidorus isopus herba purgandis pulmonibus apta. vnde ⁊ in veteri testamento per isopi fascic[ul]os aspergebant̄ agni sanguine quos mundare volebant: de ipso vide supra in diaisopo.

Sirupus de prassio. ℞. prassij. ℥. ij. isopi capillorū veneris añ. ʒ. [i]j. ligri. cala. anisi. radi. apij. feni. añ. ʒ. v. seīs malue fenugreci. ireos ana. ʒ. iij. seminis lini: seminis citoniorū añ. ʒ. ij. passularū enucleatarū. ℥. ij. ficus siccas pingues numero. xv. penidiorū lib. ij. mellis boni dispu. lib. ij. fiat.

¶ Iste sirupus est in vsu ⁊ maxie ſm istā descriptionē. Idē in. c. de asmate hz duas descriptiōes ex auctoritate hamec: sed cum ista non concordant nec in vsu sunt.

¶ Prassiū. i. marubiū albū. Pli. ait. greci psion vocāt alij linostrofon: nonnulli philopede aut philogares. Circa instans ait. marubiū herba q̄ et alio noīe prassiū dr. folia eius medicine cōpetunt: herba collecta: ⁊ in vmbroso loco suspēsa pannū seruari pōt. est aliud prassiū qđ vocatur, prassiū viride: ⁊ hoc ſm intentionē nicolai est flos oris. prasson apud grecos est porrū prassium vero est marubium album: ⁊ est herba satis nota.

Sirupus de cala. cōfert spleneticis. ℞. calamenti domestici ⁊ sil. añ. ʒ. ij. keisim. i. leuistici: dauci: squinanti añ. ℥. v. passularum enucleatarum lib. ß. ⁊ mellis li. ij. ⁊ fiat sirupus.

¶ Iste sirupus est ille q̄ cōiter est in vsu. idē hz vnā aliā descriptionē: sed hec est nobilior illa. Gal. in li. secretorū hz vnam aliam: sed non est eadem: nec est in vsu.

¶ Calamentū domesticū ſm modernos est vsuale. Circa instans calamentum inquit herba est que alio noie nepita dicitur.

¶ Calamētū mōtanū melius est: qz est magis siccū cū flores pducit dz colligi. Dia. ait calamitē ꝙ̄ pulegiū agreste multi dicūt: ⁊ ipsa mōtuosa est ⁊c. calamētū vo agreste ſm intentionē Nicolai est nepita siue herba dicta a vulgo gataria siue neuida. nā sine dubio nepita est calamenti spēs. vñ Macer. Herbā quā nepitā vulgari sepe vocamus. Hanc medici greco calamenti noīe dicunt.

Siru. de eupatorio. ℞. radi. apij. feni. endi. añ. ℥. ij. lig. sq̄nā. cuscute. absinthij: rosa. ana. ʒ. xvj. capillo. veneris: bedegar: suchaa: florū buglo. aut radi. eius: anisi: fenic. eupatorij. añ. ʒ. v. rauedse. i. reubarbari: masticis añ. ʒ. iij. spce assari. idest assare baccare. folij. ana. ʒ. ij. coque in aque lib. viij. vsq̄ ad tertiā: ⁊ cuz li. iiij. zuccari fiat sirupus addēdo succi apij endiuie q̄titatem sufficientem ⁊ vsui reserua.

¶ Iste sirupus apud nos est multū in vsu. ⁊ magnificata est virtus eius vt docet experiētia: sed nō solū in opillationibus, epatis vt in alijs, pprietatibus: sed sunt q̄ faciūt: ⁊ q̄n credūt aliqua facere nihil faciūt: ⁊ hoc est propter simplicia que in ipso ingred[iu]ntur: vt ostendam.

¶ Bedeguar siue bedeguard idē sunt: ⁊ est [apud] Dia. Acātis le[uce] vocat: sz apud Ser. est spine alba de q̄ ipse Ser. scribit in lr̄a. b. bedeguar. ⁊ in lr̄a. s. scripsit spina alba: q̄ idē est, sil'e facit. A. in. ij. cañ. sed opinio ignorātiū apothecariorū multorū ē qđ bedeguar sit q̄dā res sil'is spongie q̄ nascit̄ sub q̄dā plāta q̄ apud Dia. vocat̄ cinosbatus. i. rubus canis ⁊ in ea aliq̄n repiunt̄ vermes: ⁊ sic meo tpe vidi multos eā ponere in isto sirupo loco bedeguar: sed decipiunt̄. nā vide Nico. flo. in li. vij. in. c. de cācro q̄ dicit. dicūt q̄dā expimētatores qđ fiat puluis ex eritō q̄ oriť sup rubū canis q̄ a q̄busdā sed nō recte ponit̄ p bedeguard. Moderni gn̄alr, in puluere q̄ fit ꝯ botiū gule hn̄t bedeguard: sed lr̄a nō est bona: qz p̄dictus puluis reperit̄ apud Ray. de villa noua in. c. de botio gule ⁊ ibi dicit. ℞. spine rosa. ⁊ credo, ꝙ sit illa spōgia q̄ falso bedeguar, dr. Ille q̄ de nouo scripsit lumē apothecariorum

dicit ꝙ bedeguard est radix cardonis bñdicti masculi qđ nõ est credẽdũ: sed vt veritati aptior sit via: hic volo scribere formã veri bedegu[illegible]d. ⁊ qđ dꝫ administrari in isto sirupo ſꝫ Ser. ex aucto[illegible]ate Dia. q dicit bedeguar i. spina alba. Dia. noiat acanthis leuce ⁊ in greco est spina alba: ⁊ est plãta q nascit in mõtibꝰ zagial: ⁊ hꝫ folia similia cameleũte albe: nisi qꝛ sunt strictiora ⁊ albiora ⁊ sup ea est simile borre albe: ⁊ sunt spinosa ⁊ hꝫ stipitẽ longũ duobꝰ brachijs in grossitudine digiti pollicis vł plꝰ color eiꝰ est vergẽs ad albedinẽ ⁊ sup summitates eiꝰ sunt capitella spinosa silł'ia eritio marino: nisi qꝛ sũt minora: ⁊ oblõga: ⁊ flos eiꝰ est coloris purpurei ⁊ semẽ eiꝰ est simile grano cartami: sed apud Dia. est silł'e grano ginco qđ idẽ est: nisi qꝛ est rotũdius eo: ⁊ id qđ administrat ex ipsius plãta est radix vide ergo si bedeguard est illa spongia: vt volunt ignorantes.

¶ Suchaa est etiam spẽs cardoni ⁊ est ꝓpinqua bedeguar est quã Dia. vocat acãthis arabicã. i. spinã arabicã ⁊ est silł'is supradicte. i. silł'is bedeguar. nascit spinosa ⁊ alba. Mat. sil. vult ꝙ succa sit cameleũta alba qđ non credo. Nã dia. ⁊ Ser. de vtraq; faciũt distincta capł'a et ſm Chri. de ho. suchaha bedeguar qđ nõ est: ⁊ ſm lumẽ est radix cardonis bñdicti femine qđ nõ repio apud auctores: ſꝫ sit quõcũq; suchaha apđ Dia. est acãthis arabica. ⁊ ſm Ser. est spina arabica. ⁊ ſm Ra. est megailẽ ⁊ idẽ Ser. ex auctoritae Gal. ait. hec herba est silł'is plãte bedeguar nisi qꝛ virtꝰ eiꝰ desiccat ⁊ stipticat plꝰ eo: ⁊ fructus ⁊ radix eiꝰ est fortior. ſm Pau. succhaha est herba dulcis q extẽdit sup terrã: ⁊ facit capita grossa ꝓpe radicẽ ⁊ exeũt ex illis capitibꝰ flores sanguinei ⁊ sic est ſꝫ veritatem ꝙ suchaha est herba spinosa alba expandẽs se sup terrã. cuius flos est in colore sanguinis ⁊ hec est proprie suchaha que administratur in ipso sirupo radix eius vsui medicine competit.

¶ Postq; dixi de bedeguar ac suchaha q sunt spẽs cardonis: ẽt mea intẽtio est declarare quasdã al'ꝰ spẽs q ponunt in nũero cardonũ: nã primo est cameleũta alba ⁊ nigra: sed de alba Sera. dicit ꝙ sunt hoies q noiant eã acasiã: ⁊ de nigra dicit ꝙ noiant eã hoies cameleuntaꝫ propter varietatẽ florũ eius: qꝛ ex eis reperiunt virides multũ ⁊ aliqui ad albedinẽ declinantes: ⁊ aliqui ad celestẽ colorẽ ⁊ quidã ad rubedinẽ sanguinis ſm diuersitatẽ locorũ in quibꝰ nascunt. ⁊ est aliꝰ cardꝰ q alio noie scolimas vocat ⁊ iste apud quosdã est cardꝰ dictꝰ arcosof. sed ignoro verũ. Ser. in suo ca. ait in fine capituli de cardo. comedit planta ista recens, sicut comedunt sparagi. ego vero nec nego nec affirmo ꝙ scolimas sit arcosof. i. artigioch. sed nomẽ suũ verũ est chinera: aut alio noie dicit archosof. de quo vide rasim in tertio almansoris qui virtutẽ eius describit: sed formã nõ: tñ iste cardꝰ est spinosus cuius capita comedũt deferunt de ianua. Auic. ij. cañ. dicit cheuchem sed est gũma alcorsof. Joã. Sera. in suo antidotario in fine inquit cancarzed. i. gũmi alcorsof. Auer. in. v. coł'. inqt harchaf. i. cardus alchi vult dicere archigioco: ⁊ est alius cardꝰ quo vtunt homines ad gargellãdũ pãnos ⁊ bireta ⁊ silł'ia: ⁊ iste apud Dia. vocat dispacus. ⁊ a multis ignorantibꝰ virga pastoris: ⁊ est alius cardus dictus astaraticon: siue centũ capita celestis coloris: ⁊ [illegible] apud nos nascitur iuxta vias: ⁊ est alius q dꝛ centũ capita alba: ⁊ hic est [illegible]ringꝰ: ⁊ est aliꝰ q a modernis cardꝰ bñdictꝰ appellat e[illegible]e est quẽ hodie herbã turchã vocãt siue sedũ vt apud Dias. siue eregeron vt apud Pli. flos buglosse aut radicũ eius flos vero vt vult Papi. dictꝰ est ꝙ cito fluat quasi fluor. Isido. vero inquit. flores nominantur ꝙ cito defluãt de arboribus: quasi fluores quod cito fluant.

¶ Folium idest malabatrum in hac descriptione loco eius ponitur macis. vt dicit Auicen. in. ij. capi. de folio. si vero in ipso ingrederetur spica potest poni: sed qꝛ spica ingreditur macis.

Sirupus de thimo. ℞. extremitatũ timi. ℥. ij. calamẽ. mẽte sicce añ. ʒ. v. seminũ anisi feniculi. apij. dauci. añ. ʒ. iiij. passularꝫ enucleatarũ. ℥. iiij. ⁊ cũ lib. ij. mellis fiat sirupus: ⁊ aromatizetur cum. ʒ. ij. gallie muscate.

¶ Iste sirupus est in vsu. Thimꝰ ſm Isido. appellatum est ꝙ flos eiꝰ odorẽ refert: de quo Virgi. redolẽtq; thimo fragrãtia mella. Pli. Thimũ flore sato nascit: nec durat nisi in afflatu maris propter thimũ eñ qđ in attica regione abundat mel atticũ summe laudis in toto mũdo est. Mes. in. c. de isopo quẽ vocat hasce inqt. dicũt qdã ꝙ est isopus hortensis. ⁊ dicũt alij ꝙ est vna ex spẽbus origani: ⁊ i fine forme predicte plãte ait. ⁊ plãta eiꝰ vt dꝛ est mater epithimi: ergo est thimꝰ: nã sine dubio hasce est thimus ⁊ flos ipsius e[illegible] epithimꝰ: quidã thimũ policariã maiorem vocant alij hasce. Mesue hab et hic extremitatum thimi: ⁊ est melior pars plante eius.

Sirupus de epithimo. ℞. epithi. boni hortẽsis. ʒ. xx. mirabola. citri. indorũ. añ. ʒ. xv. cuscute fumiter. añ. ʒ. x. thimi buglo. calamẽti. embli. belleri. ligritie. polipodij. agarici. sticados. añ. ʒ. vj. rosa. seminis fenicu. anisi. añ. ʒ. ij. ß. prunorum numero. xx. passula. enucleatarũ. ℥. iiij. tamarin. ℥. ij. ß. zuc. libr. iij. rob. i. vini cocti lib. ij. ⁊ fiat sir[illegible]pus.

¶ Iste sirupus [illegible] in vsu. Ep[illegible]thimuꝫ vero ſm Mes. est ex herbis supra crescẽtibus alijs herbis ⁊ est silł'e cuscute ſm dia. Epithimũ est flos thimi silł'is timbre. i. saturegie. Isi. inquit. epithimũ grece latine dꝛ flos thimi. nam flos grece thimũ vocatur. est aũt flos timbre silł'is circa instans epithimũ flos ⁊ nõ herba medicine cõpetit. ⁊ qñ producit flores colligi debẽt. Mesue laudat subrufum creten[illegible] acuti odoris. A. laudat cretẽse ⁊ hierosolymita. ⁊ est d[illegible]liue ad rubedinem.

Sirupus de sticados. ℞. florum sticados. ʒ. xxx. hasce. i. thimi calamẽ. origa. añ. ʒ. x. anisi piretri añ. ʒ. vij. pipis lõgi. ʒ. iij. zinzibe. ʒ. ij. passularũ enucleatarũ. ℥. iiij. mellis li. v. condias cũ cinamomi calami. aroma. spice. idest nardi croci. zinzibe. pipis nigri ⁊ lõgi. añ. ʒ. j. ß. liga in pãno raro. ⁊ suspẽde in sirupo: dosis eiꝰ est. ℥. j. cũ aqua decoctiõis spice ⁊ florũ alchilil. i. chilchil. ⁊ est flos roris marini.

¶ Iste sirupus est in vsu maxime ſm descriptionẽ. idem Mes[illegible] in ca. de egritudinibus neruorũ hꝫ vnã aliã descript[illegible] e[illegible] ex auctoritate iudei ⁊ dicit ꝙ est medicina mirabilis cõferens omnibus egritudinibus neruorum: sed nõ est eadẽ nec in vsu: tñ ibi hꝫ ziniã qđ est in iua siue camepitheos vt dictum fuit in electuario de iua.

¶ Sticados ſm mesue medici laudant arabicũ ⁊ melior pars plante est flos post f[illegible]lia Dia. dicit sticados ab insula galatie que sticados [illegible] nomẽ acceperit. in rei veritate illud sticados quo moderni vtuntur nõ est, veruꝫ sticados de quo intelligunt Mesue. ⁊ Aui. vt dictũ fuit in confectione de sticados.

Sermo in mellicrato cõdito ⁊ sunt q vocãt mellicratũ sirupũ factũ ex vino ⁊ melle: ⁊ cõditũ vocãt quidã qđ fit ex melle ⁊ vino ⁊ sunt ex hoibus q vocãt vtrũq; vtroq; noie ⁊ modi eorũ sunt diuersi. ℞. vini boni antiq li. x. mellis boni ⁊ dispumati libr. ij. ꝓijce sup ea cinamo. boni ⁊ subtilis. ʒ. v. spice aromatice. i. nardi. ʒ. j. gariofilorũ ziziberis ligni aloes macis añ. ʒ. iiij. heil. i. cardam[illegible]ni maioris.

ʒ.ij.croci.ʒ.j.ß.tere cōtritione grossa ⁊ colet cū colatorio grosso de panno ⁊ aromatizet cum musci dragme vnius tertia.

¶ Mellicratū ſm Dia. est mulsa ⁊ ipse docet facere: sed nō hoc mō. mellicratū ūo ſm Simonē est vinū: ex melle ⁊ aqua factū ⁊ vocat mulsa. s. ex tertia pte mellis ⁊ duabus aq̄: differt aūt ab idromelle: eo qd̄ idromel plus aq̄ habeat: quasi ipsa sit aq̄mellita. mellicratū ūo est vinū ex melle a crasis qd̄ est vinū: ⁊ ipsa est mulsa. Isi. inquit mellicratū vinū melle mixtū medius quasi melleus.: qr ex melle fit sicut calamitas pro cadamitas: nō est aqua mellis vt quidam cerdiderunt: nam supra etiam posita fuit descriptio aque mellis.

Modꝰ cōditi de citonijs ⁊ est miua. ℞. succi citoniorū acetosorū li. xx. vini antiq boni lib. x. coquant cū facilitate vsq dū ɔsumpta sit eiꝰ tertia semp auferēdo spumā eiꝰ: deide colet ⁊ dimittat residere ⁊ clarescat. postea proijce super illud mellis boni ⁊ dispumati lib. vj. ⁊ iterū bulliant ⁊ auferatur spuma eiꝰ ⁊ coquantur vsq dum habeat perfectam cocturam ⁊ reseruetur.

¶ Conditū ex citonijs ſm intētionē Mesue est miua: ſʒ ſm Aui. ⁊ Guil. placē. est sirupus de citonijs. tñ Mesue ponit etiā descriptionē sirupi de citonijs q̄ aliud est. hec. s. miua pōt fieri cū specieb' ⁊ sine spēbus ⁊ ambe sunt in vsu: sed ista miua citoniorū sine specieb'. Rasis autē in ix. Almansoris in. c. de his que confortant stomacum: ⁊ ciborū perficiunt digestionē: hʒ descriptionē miue ⁊ sirupi acetosi de citonijs. Idē in libro diuisionū: in. c. de medicinis solutionis ventris ait. confectio miue cōstrictiue: que est sirupus de citonijs.

¶ Citoniū est pomū notū. Petrꝰ de crescētijs dicit coctanū siue citoniū est arbor nota. ⁊ ex his q̄dā sunt q̄ faciūt piracitonia ⁊ he arbores maiores sunt: ⁊ minora habēt folia: ⁊ q̄dā sunt arbores minores ⁊ latiores habentes frōdes. quarū fructꝰ ꝓprie vocant coctana. Papias ait mala cidonia esse dicta ab oppido in insula creta.

Miua citoniorū cū speciebus. ℞. vini citoniorū acetosorū lib. xx. vini boni antiqui lib. x. coquant cū facilitate vsq dū cōsumpta sit eiꝰ tertia sup auferēdo spumā eiꝰ deinde coletur ⁊ dimittat residere ⁊ clarescat. et pijce sup illud mellis boni ⁊ dispumati lib. vj. ⁊ iterū bulliat ⁊ auferat spuma eiꝰ ⁊ pijciant super illud species alefangine ligate in panno suspenso sup illud medicamē ⁊ sunt ꝓprie cinamomi. ⁊ heil añ. ʒ. ij. gariofilorū. ʒ. ij. zinziberis mastic añ. ʒ. j. ß. croci. ʒ. ij. ligni aloes macis añ. ʒ. j. ß. oīa preter crocū terant cōtritione grossa. ⁊ suspendant in panno sicut diximus omni hora fricando illud sup medicamine donec fiat ⁊ spissitudo. deinde aromatizet cū. ʒ. x. ai' tertia musci hoc est. ℈. j. ⁊ gallie. s. muscate. ʒ. ij. ⁊ reseruentur.

¶ Hec vero est miua citoniorū cū spēbꝰ siue mina aromatizata. i. q supra miuā citoniorū simplicē adduntur q̄dā aromata. i. quedā redolētia ⁊ sunt ꝓprie illa que in pāno ligant: ⁊ de p̄dictis aromatibus aromatizant et q̄dā alia cōdita vt est secacul cōditū ⁊ alia huiusmodi.

¶ Heil sicut dixi fuit ex auctoritate Ser. est cardamomū maiꝰ: de quo miror q Auic. in p̄dicta cōfectione hʒ cardamomū maiꝰ ⁊ minꝰ ⁊ heil. Chrisostophorꝰ de honestis in predicta cōfectione dixit: q heil est spēs cardamomi quā non habemus hic: sed loco eius assumitur cardamomū maius: quasi dicat quod heil non est cardamomum maius hoc affert in dubitationem.

¶ Guil. placen. eodē loco hʒ cardamomū maiꝰ ⁊ minꝰ ⁊ melegetā etiā textꝰ Guil. ſm opinionē Bartho. mōtagnane est falsus: nā sicut dictū fuit supra in electuario de aromatibꝰ cardamomū maius est melegeta: ⁊ sic hodie generaliter habetur opinio qd̄ heil sit cardamomum maius: siue melegeta: que alio nomine grana paradisi vocatur. etiam Mat. sil. in ca. de cardamomo errauit dicens ex auctoritate Sera. q heil est cardamomū minꝰ: nam Serapi. non dicit q heil sit cardamomum minus imo dicit q est maius ⁊ sic est.

Sermo in aceto squil. ℞. ex lamis sqlle ꝓprie q̄ sunt medie inter corpꝰ ⁊ corticez ipsiꝰ q̄titatē quā volueris: ɔsue eas sepati in filo cū stillo ligneo. ⁊ dimitte siccari ī vmbra diebus. xl. post illud cōminue eas in frusta cum incisorio ligneo ⁊ pone ad omnē librā eius aceti bōi albi li. viij. ⁊ pone ī vase vitreo stricti orificij ⁊ stringe caput eiꝰ: ⁊ dimitte in sole per alios dies quadraginta. post illud cola ⁊ administra vbi oportet.

¶ Mesue inq̄t q ɔcordati sunt antiq̄ sup iuuamēta aceti squillitici ad egritudines multas. descriptionē ipsius describit etiā Sera. in. c. de squilla: ⁊ sirupū de squilla ⁊ multa alia liber qui dicitur albuchasim docet modum preparandi: ⁊ desiccādi. ⁊ de forma castrādi squillā ⁊ cōficiendi acetum squilliticū ⁊ distillandi aquam ipsius ⁊ demū albificandi acetum squilliticum ⁊ sic de singulis. squilla dicitur cepe muris: eo q interficit mures.

Oximel squilliticū descriptione democriti. ℞. origa. isopi sicce. albasce. i. thimi cheisim. cordumeni: sticados añ. ʒ. v. coquant in tribus libris aque vsq dū deueniant ad lib. j. ⁊ proijce super ipm mellis lib. ij. mellis passulati lib. ß. succi alfescere. ℥. v. aceti squillitici lib. j. ß. auferatur spuma eius omni hora: ⁊ coquatur ad perfectā decoctionem.

¶ Oximel grece ē sirupꝰ acetosꝰ tā cū zuccaro factꝰ q̄ cū melle. itē hʒ duas aľs descriptiōes: ſʒ nō sunt in vsu vt est ista: ⁊ sunt q̄ faciūt ipm: sed decipiunt vt ostendā.

¶ Cheisim. i. leuisticū hortulanū. ⁊ est aliud cheisim dictū cāpestre ⁊ istud est est cordumeni: qd̄ apd̄ ignorātes nō est notū. supra ostēdi q cordumenū est carui agreste siue leuisticū: tñ opinio multorū est falsa: qr hic Mesue ī isto oximelle hʒ cheisiz ⁊ cordumenū: ergo nō sūt idē: sed error est horū: q̄ nō cognoscūt spēs leuistici. ſʒ ſʒ modernorū sniaz sunt due spēs. s. hortulanū ⁊ cāpestre: hortulanū ūo est illud q̄ cōiter vtunt: cāpestre ūo est cordumenū: ⁊ est leuisticū cāpestre siue mōtānū ⁊ est semē qd̄ reperit sub plāta q̄ dr̄ paucedanū: ⁊ sic est opinio herbaticorū: tñ scias qn̄ reperit in cōfectiōe aliqua vbi solum ingrediatur cordumenū: intelligitur de hortulano sed hic ambe species debent poni.

¶ Mel passulatū est medicamē qd̄ fit ex melle ⁊ passulis expssis vt ostendi supra in cōfectione loch de pino.

¶ Alfescera vel fescera est vitis alba que alio noīe brionia vocatur siue ampellos leuce vt apud Diasc. Gal. in vj simplicium inquit. carinabia: idest vitis alba ⁊ dicit alscūre: hanc plantā quidam nominant brioniā: ⁊ quidam abradentes cutem summitates eius comedunt in principio sui ortus sicut mos est.

Oximel iuliani ſm Gal. ī tracta. ij. ad glau-

conē in.c.de cura podagre facte ab humore colerico. ℞.folioꝝ rute.origani.añ.ʒ.iiij.radicis mādragore:an̄.añ.℥.ij.ireos.℥.j.agarici.℥.ij.tede pinguis li.j.cocognidij.℥.iij.lacteri.alipiados añ.℥.s.polipodij.℥.ij.folij costi spice nardi añ.℥.j.reupōtici.℥.j.squille interioris cimarū ebuli añ.℥.iij.assari.i.assare bacare.ʒ.j.canopi.℥.iij.epitimi ellebori: acori ana.℥.ij.ysopi amomi iperici:cimini.añ.ʒ.j.anisi.℥.ij.aceti acris lib.j.mellis li.ij. cōfice aūt hoc modo.lacterides:⁊ costū cocognidū.⁊ spicā nardi teres diligēter: ceteras aūt herbas infundes in aceto ꝑ dies tres.et postea coques donec media pars aceti decoquatur.⁊ tunc proiectis herbis mittes.⁊ cū iterū decoctū fuerit ad spissitudinem mellis supra scriptas species tritas miscebis.⁊ vtere vbi oportet.

¶ Istud oximel apd̄ nos nō est in vsu. Nic.in suo antidotario hꝫ vnā aliā descriptionē q̄ quasi eadē est. Alex.in c.de catarticis ad podagrā ex flegmate hꝫ vnā aliā q̄ eadem est:simplicia autē que declaranda sunt declarabo.

¶ Teda pinguis est nomen qd̄ apud rusticos appellatꝛ theia:⁊ est lignum pingue pini.vel abietis.⁊ vtūtur ipso ad faciendum lumē pro candelis. Sera.in ca.:de pino inq̄t ꝙ vna est spēs pini.ex cuius sudore extrahitur pix.⁊ cum ligno suo fit lumē sicut cum cera.

¶ Cocognidium sicut dictum fuit est semen mezereon.

¶ Lacterides.Joā.Sera.in.vij.c.de laxatiuis simplicibus inq̄t lacterides est mēdana:qua dr̄ fruct⁹ amarus: hec quā Aui.in.v.cano.vocat menhētene.ergo est cataputia minor:nā vide Sera.in ꝑprio.c.de cataputia minore:q̄ inq̄t. Mēdana.i.cataputia minor:⁊ est plāta quā multi cōputāt inter spēs laticiniorū ⁊ hec plāta apud nostros rusticos dr̄ cagarolla:⁊ in hortis abundat.

¶ Alipiados ſm Nic.est cocognidium vel laureola:qd̄ nō vr̄ esse verū:nā si ↄsideretꝛ bn̄ in p̄dicto oximelle ingreditꝛ cocognidiū.i.semē mezereō:⁊ etiā alipiados qd̄ nō fieret si idē eēnt ſꝫ cōiter tenetꝛ ꝙ alipiados sit laureola.

¶ Canopis ſm Nic.est median⁹ cortex sambuci.silr̄ ait Sal.qdā crediderūt ꝙ esset canapis.qd̄ nō est:nā alexāder inquit.Canopis est cortex medianus sambuci.

Acetū passulaꝝ ſm Ant.cermisonū in.c.de egritudinib⁹ capitis. ℞.acetū vini nō multū vinosi li.ij.passulaꝝ.℥.ij.bulliāt vsqꝫ ad cōsumptio.tertie ꝑtis aceti:deinde coletꝛ.⁊ fortiter exprimantꝛ passule.deinde iterū passule terantꝛ in mortario.⁊ fiat eaꝝ expssior acetū tali vsui reserua.ſꝫ apud nos tale ace[...] nō ē in vsu. Siru.ↄferēs ad ea q̄ dixim⁹ est nobile ⁊ exptū.⁊ ↄfert q̄rtane. In practica Mes. in.c.de soda frigida ab humore melācolico. ℞.capilloꝝ veneris.radicū buglosse domestice siluestris:⁊ floꝝ earū:polipodij.epithimi añ.℥.j.foliculoꝝ sene.camepitheos.sticados añ.ʒ.vij.camedreos.squināti.elebori nigri añ.ʒ.iij.fumiterre.ʒ.viij.eupatorij.ʒ.iiij. succi pomorū dulciū.℥.viij.oīa ꝑter epithimū ⁊ succū pomoꝝ bulliāt in li.iiij.aque vsqꝫ ad lib.ij.deinde bulliat in eo ebulitione vna epithimum ⁊ coletur: ⁊ cum succo pomorū ⁊ li.j.zuccari fiat sirupus.

¶ Iste sirupus est preciosi⁹ ac dignissim⁹ ↄ quartanā ⁊ suo noīe ab apothecariis nō est sic appellat⁹:sed ad meliorē declarationē feci sub isto nomine:q: in mediolano multi medici ordināt sirupū ad quartanā: ſꝫ apud apothecarios fit sub nomine sirupi de pomis cōpositi ⁊ idē est Franciscus de pedemontiū hꝫ vnā aliā descriptionē sirupi ad quartanam que non est eadem: nec est in vsu sicut infra ostendam.

¶ Buglossa est lingua bouis:⁊ proprie domestice siluestris vero buglosa est borago cuius herba cibo apta et medicine:flos:folia:⁊ semen: ac radix in isto sirupo debent poni.

¶ Pomū vero ab opimo.i.a copia.i.vbertate est dictuꝫ inter alia poma parisiana sunt magis laudata quam alia:post hec est pomum dictum redolens.

Sirupus de psilio.ſm eundē in ca.de ptisi. ℞.spodij.seminis portulace.semīs citoniorūꝫ papaueris albi añ.ʒ.ij.psilij.mundi.ʒ.v. succi arnoglose cocti ⁊ dispumati.ʒ.xxx.cancrorum fluuialium lo[...]rum ſm doctrinam ʒ.xx.decōq[...]antur in li[...].5.aque vsqꝫ ad lib. j.⁊ cum lib.j.zuccari fiat sirupus.

¶ Iste sirupus apud nos nō est valde in vsu. Raynaldus de villa noua in li.iiij.in.c.de ethica hꝫ vnaꝫ aliam descriptionē:sed nō est eadē.psiliū ꝟo est semē silꝛe pulicibus ⁊ laudabile est ad ↄseruādū cāphorā:in bladis ac viis [...]būdat:⁊ vulgari sermone linosella dicitur.

¶ A[...]noglosa ſm papiā i lr̄a a.inq̄t qd̄ est q̄ a latinis dr̄ plātago.i.lingua agni:in lr̄a p.ait.plantago a romanis dicta ꝙ plāta ei⁹ cito terre adhereat.herbe:quam greci arnoglosam vocāt. Macer herbā q̄ nr̄a lingua pl[...]tago vocatꝛ.hanc arnoglosam grec⁹ vocat q: est lingue. Agnire silis folijs plātaginis. hui⁹ sunt gemine spēs: ſꝫ maior prima vocatꝛ. Altera vero minor quā vulgo lāciolatā dicūt ⁊ sic est.plātago ꝟo maior ſcd̄m opinionē modernorū est quā nr̄i rustici bletā siluestrē vocāt minor est quā falsi herbatici linguā caninā vocāt ſꝫ decipiuntꝛ: in pratis a[...] ac viis repiuntꝛ. Cācer fluuialis not⁹ est.alib̄ caplm̄ facit de c[...]ro marino:⁊ ibi inq̄t. cū dr̄ cācer marin⁹ nolum⁹ itelligere ꝑ hoc oēꝫ cācrū maris:imo spēm cācri q̄ ꝑprie hꝫ oīa mēbra dura vt lapis.

Sirup⁹ saborꝫ ſm eūdē in ca.de mania ⁊ melāc[...]lia sanguinea. ℞.succi buglosse domestice.[...]ualis ⁊ siluestris.i.boraginis añ.li. ij.succi pomorū dulciū redolentium lib.iiij. foliculorū sene.℥.iiij.croci.ʒ.ij.zuccari tabarzet.i.albi li.iij.fit autē [...]c.sene ꝑiciatꝛ in succis ꝑ diē ⁊ noctē post cotritionem ei⁹.deinde bulliat ebullitiōe vna aut duab⁹ deide cū zuccaro fiat sirup⁹ croc⁹ aut confricetur in panno ⁊ eius decoctione et fiat.

¶ Isto sirupo in ꝑtib⁹ Mediolani vtūtꝛ apotecharij.q̄dam crediderūt ꝙ esset sirup⁹ de pomis cōposit⁹:ſꝫ alib̄ est.Jo.cōcorregi⁹ i.c.d̄ mania ⁊ melanc[...]ia inq̄t. sarbor rex medorū q̄ ab hodiernis practicātib⁹ penitus hr̄ in vsu quo vt plurimū vtor ⁊ i q̄ multā inueni vtilitatem.

Sirup⁹ de herbis ſm Frā.de pedemōtiū in ca.de cura vomit⁹ sanguis. ℞.spodij.ʒ.iiij. berberꝫ.℥.iiij.vue acerbe.ʒ.ij.cicoree.M.5. zuccari li.ij.fiat sirup⁹ ſcd̄m [...]em.

¶ Iste sirupus non est in vsu.

¶ Berberis est fructus rubicundus satis notus apud Auicē.in.ij.cañ.vocatꝛ amiberberis:sed apud Dias.vocatur oxiachātos:ꝛ est arbor minuta spinosum habēs fructū rubicundū ꝛ ex eo fructu a modernis cōficitꝛ litium ꝛ arbor ipsiꝰ vocatꝛ darsisahā. Ab alijs crispinꝰ arbor. Negāt quidā ꝙ hec arbor sit darsisahā:sed errant vt dictū fuit.do. Pet.de crescētijs inqt.berberi sunt fructus cuiusdaꝫ arboris parue valde spinose sicut arbor mali punici.i.arbor mali granati domestici ꝛ sunt rotūdi rubei:quasi subnigri sicut fructus spine albe aliquātulum oblongi ꝛc.

Sirupꝰ de endi.ſm eūdē Frāci.in.c.de cura male cōplexiōis epatis simplicis ꝛ cōposite. ℞.endi.vtriusqꝫ.añ.M.j.semi.cōmu.recētiū.℥.ij.aceti al.℥.ij.zucc.tabarzet.i.albi.li.j. et sirupizetꝛ cū aq̄ ordei ꝛ aromatizetꝛ cū sandali vtriusqꝫ ꝛ spodij.añ.ʒ.j.ꝛ vsui reserua.

¶ Iste est siru.de endiuia cōpositus ad differentiā simplicis q̄ fit ex succo.ꝛ zuccaro sicut ostendā infra in tracta.de magr̄alibꝰ.gētilis scripsit vnā aliā descriptionē ꝛ ſm illā gn̄alr̄ faciūt sirupū de endiuia cōpositū ſm gentilē:cuiꝰ infra apparebit descriptio.sunt quidā qui faciunt ipsum ſm Francis.ꝙ etiam est laudabile.

¶ Endiuia ſm Gal.in oc[...]uo simpliciū est seris. Dias. vocat ipsam seridis.ꝛ est illa qua cōiter [...]tuntꝛ. Hic frāciscus habet endiuie vtriusqꝫ qḋ intelligitꝛ vsualis ꝛ cicoree que flores azurinos habet. Auicen.in ca.de endiuia in.ij.canoñ.ait ꝙ magis iuuatiua ex eis epati est illa que est magis amara.ego existimo qḋ ipa sit cicorea: quia est magis amara ꝛ mirabiliter confert epati.

Sirupꝰ de epatica ſm eūdē in eodē.c.v[bi] est sirupꝰ de endi. ℞.epatice.M.j.lēticulaꝝ aq̄ M.j.florū cucurbite.violarū rosa.añ.℥.j.cimarū squināti.ʒ.j.zucca.tabarzet.i.albi.li.j. irroretꝛ cū succo granatorū.℥.iiij.et aromatizetur cū sandali ꝛ spodij.añ.ʒ.j.et fiat.

¶ Iste sirupus non est in vsu.

¶ Epatica ꝟo est herba nascēs sup lapides semper madidos iuxta flumina ꝛ fontes su[...]tēsa lapidibus. Sera.ca.de epatica ex autoritate Gal.inqt nascitꝛ in lapidibus humectatis.ꝛ ca[d]it sup ea ros ꝛ est siṁlis lenticule aque.hec est illa quā Dis.vocat licenē circa instās ait epatica herba est.ꝛ quāto maiora folia hꝫ tanto melior est:ꝛ dr̄ epatica:qꝛ ꝑncipalr̄ est iuuatiua iepati.arabes vocāt ipsam azezalsahel.rustici nostri frigidari[...]cūt.

¶ Lenticula aque ſm Dias.sup aquā inuen[...]tans rotūda est sicut leticula colorē viridē habens. Sera.dicit ꝙ est ex ea marina:ꝛ est ex ea aque dulcis sed illa q̄ est dulcis vtuntur vt plurimum.

Sirupus de nenufare ſm eūdē Frācis.ꝛ i eo.c.vbi est siru.de epati[ca]. ℞.florū nenufaris.℥.ij.vngule caballine aquatice.psilij integri.acetose.añ.℥.j.semi.cōmu.℥.ij.seminū frigidorū.℥.ß.radicū feniculi.℥.j.bulliāt in aqua ordei:et addatꝛ li.j.zuccari aceti albi et succi granatorū añ.℥.ij.et aromatizetꝛ cū sandali et spodij.añ.ʒ.j.et addatur parū spice ne frigiditate opilationem inducat.

¶ Iste siru.nō est valde in vsu:Guil.placē.in suo trac.de ꝯfectio.hꝫ vnā aliā descriptionē ſꝫ nō est eadē.ipse Guil. facit suā descriptionē ex decoctione florū nenufaris incorporata cū zuccaro ꝛ albumine ouorū et fit sirupus ſm artem isto modo vt docet Guil.idem ait circa instās in ca.de nenuf[ar].

¶ Nenufar.i.nimpha apḋ Dia.ꝛ nascitꝛ in aq̄s stātibꝰ sicut dictū fuit.spēs eiꝰ suntꝛ due.s.vna q̄ in medio floris croceū hꝫ colorē.ꝛ est ꝓprie nenufar siue vngula caballina.alia ꝟo hꝫ florē albū ꝛ i[sta] ē nenufar vsuale ꝛ ambe in aquis nascuntꝛ. vide de ipso in electuario de farfara.

¶ Vngula caballina aquatica est nenufar ſm modernos q̄ florē croceū hꝫ ꝛ eius folia ad similitudinē nenufaris albi.ꝛ ista est illa q̄ apud herbaticos farfara vocatur.nō nascitꝛ aūt in vineis.vt quidā falso crediderunt. imo hec duo genera in aq̄s currētibus ꝛ nō currētibus reperiūtur.hic Frācis.habet semina cōia.sed nō specificat si debēt esse semina cōia maiora vel minora.sed species volūt ꝙ sint semina cōia minora frigida.ꝛ sunt hec scꝫ portulace scariole lactuce ꝛ endiuie.

¶ Semina frigida simplr̄ intelligūtur semina cōia.maiora.frigida que sunt ad numerū quatuor.s.melonis cucumeris.citruli ꝛ cucurbite.et sic in isto sirupo semina minora ac maiora frigida debent poni.

Sirupus ex intētiōe nr̄a exptus ad quartanam ſm eūdē in ca.de medicinis febriū melancolicarū. ℞.kalendule lauādule pimpinelle lupuli quinqꝫ folij.i.pētafilon:trifolij lingue arietis.capillorū veneris.endiuie cū radicibus boraginis.fumiterre.radicū buglosse vtriusqꝫ et florū earū.cicoree:epatice bedeguar.i.spine albe quercule maioris et minoris caparoꝝ recentiū et corticū radicū eorū corticū tamarisci.scolopēdrie cū radice añ.M.j.violarū.florum boraginis añ.℥.ij. prunorū sebesten.añ.nūero.xxv.sene cuscute.thimi epithimi.anisi feniculi.añ.℥.ß.ligritie.passularū sticados.añ.℥.ß.ordei mundi pugillū vnū.semi.cōium.corticū citri.añ.℥.ij.squināti.ʒ.ij.quinqꝫ radicū cōium residentium in aceto.℥.ij.ꝑdicta bulliāt in aque lib.vj.vsqꝫ ad mediā.deinde colentꝛ:et colature addatur succi buglosse.succi pomoꝝ dulciū añ.li.j.ß.et dissoluantꝛ in eis zuccari lib.ij.et mellis rosati lib.ß.aceti predictarum radicum.℥.iiij.et aromatizetur cū sandali.ʒ.j.gariofilorū.ligni aloes.añ.ʒ.ß.et fiat sirupus ſm artem et vsui reserua.

¶ Iste sirupus ſm intentionē Frācisci est sirupꝰ expertꝰ ad quartanā:q̄ apud nos in vsu nō est maxime ſm istā descriptionē sed supra fuit posita vna descriptio huius sirupi:que ꝯfert quartane.ꝛ ille est quo vtimur sub nomine sirupi de pomis cōpositi.sꝫ qꝛ in isto Frāci.ingrediuntꝛ quedā simplicia q̄ de[...]rāda sūt ideo declarabo.

¶ Chalēdula vel kalēdula ſm Nicolaū ꝛ Māfredū de monte [im]periali est herba dicta herba blanca de qua Matt.silua.speciale facit capitulū ex autoritate plinij et vocat ipsam charamos.quidā crediderūt ꝙ esset primula veris siue herba paralesis.sed falso:nam ſm opinionē modernoꝝ vera chalēdula est herba dicta apud nos herba blanca:in hortis reperitꝛ:cuius folia comedūtur sicut alioꝝ olerū. Joan.angli.in ca.de paralesi dicit chalendula.i.solsequiū vel primula veris. Idem in ca.de sterilitate ait.ꝛ chalendula crescit in hortis portans florem rubeū vel croceū:de quo flore faciunt puelle coronas ꝛ in mulieribꝰ in quibꝰ aliqñ infiāt māmille ꝓpter retētionē menstruoꝝ dētur flores chalēdule cum spica ꝛ vino:qꝛ tumorē sedat ꝛ mēstrua prouocat.

¶ Laureola ſm Matt.siluati.est primula veris:sed nō scribit de forma ipsius.sed lauendula ſm modernos est planta sicut libanotides:cuius folia similia sunt ros[marini]

marino: ſꝫ albiora cũ flore purpureo paruo: apud nos in hortis reperitur cũ odore iocundo. hunc florem mulieres ponunt in pannis p[illegible]pter odorem suum.

¶ Pimpinella est herba fa[illegible]a sicut saxifragia sed minora folia habet hec apud nos est nota.

¶ Trifoliũ ſm Sera. est andacocha ⁊ spẽs eiꝰ sunt plures. nã est trifoliũ trigonũ. vel polifilon qđ latini trifoliũ odoratum dicũt: ⁊ est trifoliũ acutũ ⁊ est trifoliũ leporinum: ⁊ est alia species a modernis dicta planta leonis siue herba flaura ⁊ sic de singulis. Isidorus inquit. trifolium est qđ greci trifilum vocant ꝙ sit folijs trinis per singulas annotationes.

¶ Lingua arietis. ſm Aui. est duorum generuꝫ scilicet parua ⁊ magna. hec est quam Dia. arnoglossam vocat siue alio nomine siue bletem siluestrem: minor dicitur a falsis herbaticis lingua canis. sed aliud est.

¶ Quercula maior ſm Simo. Januensem est camepitheos ⁊ interpretatur apud grecos infima pinus a cami. ꝙ est breue ⁊ pitheos qđ est pinus eo ꝙ oẽs species ipsiꝰ odorẽ pini habeant. hec a modernis est vera iua quã Mesue in. c. de egritudinibꝰ neruorum laudat sub nomine ziniam: ⁊ idem est.

¶ Quercula minor est camedreos ⁊ non camepitheos: vt dicit Mat. sil. guil. pla. inqt quercus terre vel quercula minor est camedreos. ⁊ est dicta infima quercus a cami. i. infima. et dris dria grece id est quercus. inde camedreos. idest infima vel parua q̃rcus: q̃ folia sunt similia folijs quercuũ. in antidotario vniuersali positũ est trisogũ. i. camedreos. Pli. camedreos est herba quam latini querculam dicunt. Aui. in secũdo canoñ. in. c. de camedreos dicit ꝙ nominatur quercus terre. ⁊ est quam hodie calamandrinam vulgariter vocant.

¶ Quinꝫ radicũ apothecarij gñaliter debẽt scire ꝙ p quinꝫ radices cões intelligũtur radices feniculi. apij. petroselini. brusci ⁊ sparagi: ⁊ sic iste quinꝫ poni debẽt in isto sirupo. radix aũt ſm Isido. appellat ꝙ quasi radijs quibusdã fixa terris in p funda dimergatur: nã phisici dicũt parem esse altitudinem radicũ ⁊ arborum: alij radicem a similitudine radiorum dictã putãt: vel q̃ si eradatur nõ repullulat.

Diamorõ Nico. ℞. mororũ celsi lib. ij. mororũ bati li. j. mellis li. ℥. iij. Cõfice sic. succũ mororũ cũ melle ⁊ sapa in vase eneo stãnato ad prunas leues ad pfectã decoctionẽ bulire desine. Cũ aũt scire volueris si coctũ sit: pone guttã sup marmor ⁊ inclinato marmore si se vt mel retinuerit coctũ est: ⁊ tunc cola: et in stannato vase vsui reserua.

¶ Diamorõ ſm intẽtionẽ Nico. dr a moris celsi batinũ a moris rubi. Mesue in suo antidotario in distinctione de loch hꝫ ꝯfectionẽ de moris: ⁊ dicit ꝙ est diamoron ⁊ sic est nã sua descriptio cũ ista Nico. cõcordat: ſꝫ gñaliter cõficit ſm istã descriptionem. ipse Mesue in practica. in ca. de sinãtia gutt[illegible] hꝫ vnã aliã descriptionẽ ex auctoritate Alexãdri: ſꝫ nõ est in vsu. in eodẽ. c. hꝫ vnã aliam quã dicit diamorõ: quã Gal. cõposuit [illegible] est in vsu. Gal. vero in tractatu demeimir describit duas descriptiones quarum vnam ipse composuit. aliam composuit Andromacus. sed non sunt vsuales.

¶ Mora celsi sunt fructꝰ arboris sic dicte ⁊ ex folijs huius arboris pascunt vermes q̃ generãt sericũ. Isid. in. c. de noibꝰ arborũ inquit sicomorus sicut ⁊ morus greca noia sũt. dicta aũt sicomorus: eo qđ sit folijs silis moro. hãc latini celsam appellant ab altitudine. q̃ nõ est breuis: vt morus. sicomorus vero ſm sniam modernorũ est nomẽ compositũ: a ficos grece qđ est ficus: ⁊ moro latine. ⁊ vocat ficus fatua: siue ficus pharaonis. Mesue loco eius habet mororum de sini: quod idem est.

¶ Morꝰ batꝰ. i. mora. Mesue hꝫ mororũ dulciũ ⁊ idem sũt: ⁊ est rubus ferẽs mora. est aliud rubꝰ canis q̃ apud Dia. canosbatus vocatur. ⁊ est spina que nostro idiomate rosagna vocat. Isido. ait morus a grecis vocata quã latini rubũ appellãt. Gal. in. vj. simpliciũ inquit. in laich est rubus vel de bato qui dicitur rubus.

¶ Sapa ſm compositorẽ est vinũ coctum siue mustum coctum vsꝫ ad cõsumptionẽ duarum partiũ. Mesue loco eius habet rob. i. carenum siue triplicatũ: ⁊ dicit carenũ: eo ꝙ feruẽdo parte careat tertia. Mat. silua. inqt. sapa est mustũ coctum ad consumptionem trium partiũ.

¶ Vas eneũ. i. vas de aramine. Nico. vult ꝙ pdictus sirupus fiat in vase eneo stãnato ⁊ hoc est: q̃ generaliter apothecarij faciũt sirupos in cazijs de ere q̃ nõ sunt stãnate. ⁊ ibi coquunt: sed faciũt male: q̃ ille cibus vel potus qui coquitur et stat in illis vasis si comeditur facit aliquãdo incurrere elephãtiam: ⁊ cancrum: ⁊ dolorem epatis ⁊ splenis: ⁊ malitiã cõplexionis. Isiđ. in. c. de vasis olearijs inqt. lẽticula modicum vas eneum vel argẽteum quadrãgulum latere apertum: qđ ⁊ lechitum. est enim vas olei quo reges ⁊ sacerdotes vngebantur a liniendo dictum.

Mel rosatũ Nico. ℞. mellis albi dispumati lib. x. succi rosarũ recẽtiũ li. j. ponant in caldario ad ignẽ ⁊ cũ bullire iceperit viridiũ rosarũ cũ forficibꝰ vel cũ cultello incisarũ. lib. iiij. addant: ⁊ tãdiu bulliãt quousꝫ ad succi deueniant c[illegible]sumptionem. ⁊ dum bullierit semper agitetur cũ spatula: ⁊ cũ coctum fuerit in subtili vase recondatur.

¶ Mel vero rosatum ſm intentionẽ Nico. apud grecos appellat rodomel: q̃dã geleniabin vocãt. Mesue in antidotario. in distinctione de cõditis hꝫ vnã aliam descriptio[illegible] ſꝫ ista Nico. est illa qua gñaliter vtimur: tñ inter ipsas est parua differẽtia. circa instans in. c. de rosis hꝫ vnã aliam descriptionẽ: ⁊ eadẽ est. Isido. inqt in. c. de potu. rodomel dr: eo qđ in succo rose mel admisceat. geleniabin: ⁊ chaliebinũ repio in practica Haliabbatis pro geleniabin: ⁊ sunt rose cõdite hodie⁊ vo p geleniabin mel rosatũ [illegible]ntelligũt. si mel violatũ facere volueris eodẽ modo fit: sed non est tantum in vsu vt est rosatum.

Oxizachara. Nico. ℞. zuccari li. j. succi malorũ granato. ℥. [illegible]iij. aceti. ℥. iiij. ponant sup ignẽ in vase stãnato. ⁊ tã[illegible]diu bulliat cũ spatula semp agitãdo donec ad quantitatẽ zucca. veniat: et in pixide possit deportari ad modum electuarij.

¶ O[illegible]ara ſm intẽtionẽ Nico. dr ab oxi qđ est acetum ⁊ zuccaro: ipsẽ Nico. habet vnã aliam descriptionem que dicit oxi ſꝫ hec dicitur ab acetoso succo malorum granatorum: sed in vsu non venit.

¶ Malũ granatũ est pomũ granatũ qđ satis est notuꝫ. Papias inqt. mala granata. i. punica dicta: qđ interiꝰ grana habeant olẽtia q̃ co[illegible]dunt ⁊ significãt ecclesiã de multis gẽtibus congregatam vel gratias habentes.

¶ Acetũ qđ oxos dr. Isido. in. c. de potu. Nic. vult ꝙ oxizachara coquatur tm̃ ꝙ possit ferri in pixide ad moduꝫ electuarij: sed nos gñaliter facimꝰ ipsam ad formam sirupi: ⁊ nõ ad formam electuarij. Isidorus in. c. de vasis olearijs inquit pixides vascula vnguentaria ex buxo facta: nam quod nos buxum greci pixum vocant.

Sirupꝰ de mirobalanis citrini[illegible] ſꝫ Rasim in tractatu de egritudinibꝰ iũct[illegible]rarũ in ca. de medicinis mũdificãtibꝰ sanguinẽ ⁊ colerã. ℞. mirobolanorũ citrinorũ. ℥. cẽtũ ⁊ ablue cũ aqua calida reubarbari. ℥. centũ mitte in aquã frigidã ita ꝙ aqua supemineat duobus digitis. postea in estate p[illegible]ne ad solẽ per

quatuor dies. deinde aquā abijce iterū: ⁊ remaneāt mirabolani: ⁊ iterū mitte in aliā aquā ⁊ dimitte tādiu donec amittāt saporeʒ suū ⁊ albescāt. deinde aggrega p̄mā ⁊ scd̄am aquā. ⁊ cū. ʒ. cētū māne albe coq̄ ad ignē ⁊ remoue spumā donec fiat sicut iuleb. et si vis acue eū cū scamonea super qualibet li. pone ʒ. vnā scamonee ⁊ super qualibet lib. pone. ℥. j. aque rose et vtere quādo volueris.

¶ Iste sirupꝰ nō est in vsu credo ꝙ sit ex carioribꝰ alijs. mirabolani citrini magis sunt laudati illi qui in colore suo sunt citrini multe citrinitatis declinātes ad viriditatem ⁊ in pondere sint graues ⁊ grossi ⁊ cortex ipsoruʒ sit spissus dēsus completus ossa parua. Guil. placentinus inquit. mirabolani sunt quinq̧ specierum: sed citrini sunt meliores omnibus alijs.

Siru. de turbith: s̄m eūdē in eodē tracta. in ca. de medicinis q̄ purgāt flegma et crudos humores. ℞. turbith. li. j. mitte ī tribꝰ libris aq̄ frigide ⁊ moreꝛ vna die ad solē. deinde cola: ⁊ deinde si saporē amiserit [illegible] ijce: ⁊ aquaʒ serua: sin aūt appone aliā aquā: ⁊ iterū appone ad solē donec amittat saporē. postea aggrega illas duas aquas ⁊ mitte vnā li. zuccari ⁊ coque donec fiat sicut iuleb educit multoties humorē flegmaticū. et si volue[ri]s citius facere coque ad ignē: qm̄ est debilior a principio: sed postea non est ita clarus.

¶ Iste sirupus non est in vsu.

¶ Turbith s̄m Mesue est radix herbe cuiꝰ folia sunt sicut folia ferule minora tm̄ ⁊c. Dia. de ipso ca. fa[c]it. sʒ nō inuenitꝛ sub noīe turbith. sʒ ipse vocat tripoliō. quapropter miror ꝙ Mat. sil. de tripoliō capitulū facit: sed non cognouit q̄d esset sed postq̄ ego aggregaui. c. de tripliō apud Dia. cū ca. de turbith apu[d] [Se]ra. vidi ꝙ idē sunt. scias ꝙ flos ipsius mutat colorem suum ter in die nam in mane est albus ⁊ in [m]eridie declinat ad colorem purpureum: in vesperis vero fit rubeus.

Siru. de vua s̄m Auicē. in. v. cano. ℞. succi vue pōtice stiptice li. vj. ⁊ decoquanꝛ vsq̄ ad tertiā. ⁊ fundanꝛ sup ip̄m mellis li. [illegible] [su]mac radicis ligritie. gallarū balaustiaꝝ ⁊ supioris rosaꝝ oīʒ aū. sextariū vnū et est. ʒ. vj. s̄m gentilē croci. ʒ. ij. mirre aluminis iameni aū. ʒ. j. decoquatur ⁊ col[e]tur ⁊ potetur.

¶ Iste sirupus apud nos non est in vsu. Frāci. de pedemōtiū in. c. de solutione cōtinuitatis stomachi ⁊ vlceribus. ⁊ ruptura ⁊ eius cura hʒ vnā aliam descriptionē: sʒ est ex autoritate Aui. ⁊ eadem est.

¶ Vua pōtica stiptica. i. in sapore. nō aūt intelligitꝛ pōtica ab illa regione. sʒ dr̄ ⁊ intelligitꝛ pōticū q̄r pōticū. i. fortē hʒ saporē. Pet. de crescētijs docet modū cōseruationis vuaꝝ. [d]e virtutibus: ⁊ de apparatu vindemie: ⁊ de tempore vindemiandi: ⁊ sic de alijs.

Siru. de fructibus s̄m eundē in eodē canone. ℞. succos cidonioꝝ. et malorū pirorū et granatorū. muzoꝝ. et sumach. et zarur. ⁊ decoquanꝛ leui igne donec ingrossenꝛ: si autē vis dulcorar[e] ipsum p̄ijce super ip̄m zuccari quantū vis et bulli ipsum et cola et vtere.

¶ Iste siru. nō est in vsu. idē hʒ vnā aliā descriptionē inferius: sʒ nō est eadē. Gal. q̄ [in] lib. secretorū hʒ vnā aliam que eadē non est: nec alique sunt vsuales.

¶ Fructꝰ. Isid. in. c. de arbori. ait ꝙ fructꝰ nomē accepit ab eminēte gutturꝭ p̄te q̄ vescimur. idē ⁊ fruges fructꝰ aūt ꝓprie dicunꝛ agroꝝ ⁊ arboꝝ q̄bus vtimur. in aīalibus vo abusiue ⁊ trāslatiue vocari fructum dicimus.

¶ Zarur s̄m Aui. i. ij. cano. est noīatū triāgulꝰ latinoꝝ ⁊ zarur est spēs quā noīant greci telesimō: ⁊ sentabinū. ⁊ qn̄q̧ noīant eā malū siluestre. zaror vel zarur s̄m intentionē modernoꝝ est fructꝰ silꝭis piro in figura sua: sʒ est minor. q̄dā putauerūt ꝙ esset sorba. sed nō est. verū est ꝙ loco zarur ponit sorba. Sera. in. c. de sorba ait zaror. i. faciens appetitū: ⁊ est sorba. ⁊ ibi describit formā ipsiꝰ. si zarur sit sorba aut nō: nō nego nec affirmo: sʒ vnū ꝑ alio potest poni. zaror s̄m Matt. siluati. est mespilū siue azarola vel tricoctū Gal. in. vij. simpliciū inq̄t mespilum q̄d tricoctuʒ nominaꝛ: eo ꝙ tria habeat ossula oīa inter se. Joan. arculanus in ca. de opilatione epatis inquit. zaror. i. sorba. Nico. florēti. in lib. iiij. ca. de squinantia dicit ꝙ zarur est mespilla.

¶ Sirupus de fructibus aliꝰ s̄m eundē: sʒ nō est in vsu. sed q̄r ibi ingrediunꝛ quedā simplicia que nō ingrediūtur in alia descriptione: ego solum illa declarabo.

¶ Alnabach s̄m eūdem in scd̄o cano. est fructus arboris dicte sadar. ⁊ hec est quā Dia. agrifoliū vocat: cuius semē est silꝭe piperi dulcis saporis. idē aliud ca. facit de lotheos ⁊ dicit ꝙ caligarij rosum vocāt. Joānes concoregius in ca. de capillis dealbādis ⁊ denigrādis inq̄t. ℞. foliorū roci de quo p̄parātur coria: hec nō sunt agrifoliū nec lothos: vt q̄dā volūt. Sera. de nabach sp̄ale caplm̄ facit ⁊ inq̄t: nabach est cortex similis cortici mori. ⁊ odoris boni: hoc nō est ca. de vero nabach. sʒ est caplm̄ de nascatimon: sicut ptʒ si legis illud caplm̄ de nabach apud eūdē cū ca. de nascatimō apud Dia. videbis ideʒ sunt. sʒ textus Sera. ibi est falsus. nā ipse Sera. in. c. de sadar inq̄t. Sadar est arbor ⁊ fructꝰ eius est nabach. ergo est agrifolium: ⁊ non est cortex: ⁊ hec arbor nascitꝛ in partibus Januēsibus: semē est rubicūdū maius pipere comestibile: ⁊ vocant ipsum herbatici laurū siluestrem.

¶ Amiberis s̄m eūdē in scd̄o cano. est azatarach: ⁊ est ex eo rotūdū: rubeū: cāpestre: ⁊ nigrū. lōgum arenosum aut mōtanum: ⁊ est forte hec arbor quā Dias. oziachātos vocat: ⁊ est arbor dicta apud herbaticos crispinus siue berberi: ⁊ satis sunt noti.

Sirupꝰ scti Ambro. s̄m magr̄m Antoniū guaineriū in ca. j. de febre tertiana pura interpolata ⁊ eiꝰ cura. ℞. parū milij a cortice supiori depilati: q̄d pistū appellaꝛ: et decoq̄ facies in aqua donec crepeꝛ: q̄r cito decoquitur: deinde de tali bulliēte brodio accipiantur. verbigratia. ℥. iiij. et imponātur. ℥. ij. vini: et ita calidum bibat[u]r: et mirabiliter sudorem prouocat: et sedat sitim.

¶ Ist[e] [sir]upus s̄m intētionem domini magistri Antonij: mediolanenses tp̄e magni estus vtuntur eo: ⁊ cōiter appellant ipsum pistum vini: ⁊ sic adhuc gn̄aliter vtuntur ipso: sicut est notum apud ipsos.

¶ Miliū. i. miliū quo vtimur gn̄aliter. Serap. c. de milio inq̄t ex autoritate Dias. ꝙ sunt due species vna earū est asperū habēs granū ⁊ est illud q̄d pōt teri: ⁊ a quo aufertur cortex sicut fit a rixi ⁊ alia spēs est fortissimi ⁊ asperrimi grani: ⁊ nō pōt ab eo auferri cortex. Gale. in. vij. simpliciū inq̄t dogni. i. miliū. hoc granū est de speciebus granorum: ⁊ est simile panico quod notum est.

Siru. de pimpinella s̄m Joan. anglicū qui alio noīe rosa anglica nominaꝛ in ca. de cura ptisis. ℞. pimpinelle: ꝯsolide maioris cō

solide minoris ꝯsolide medie: ysopi recētis politrici ceterac. adiā[t]hos scariole: radicis: vngule caballine aquatice. i. farfar. añ. M. j. capillorū veneris. M. iij. violarū. ʒ. ij. foliorū nenufaris q̄tuor seminū frigidorꝝ. mūdatorꝝ ligritie mūde. añ. ʒ. j. cādi. i. zuccari cādi: penidiorū medulle seīs bōbacis. seīs citoniorū. boli ar. seīs lactuce portulace papaueris albi mirtillorū succi ligritie. añ. ℥. ß. dragagāti: gūmi arabici. amidi foliorū rosarū rubearū spodij sanguinis draconis. ana. ʒ. iij. seīs altee. seīs malue: vue passe mundate ab arilis. i. a granis pinearū. caricarum. i. ficuum. añ. ʒ. ij. ordei mundi li. j. zuccari. li. iij. fiat sirupus cum aqua pluuiali: ⁊ bene clarificetur ⁊ detur mane ⁊ sero.

¶ Iste sirup⁹ nō est in vsu. Pimpinella est herba cuius folia sunt sīlia saxifragie: sꝫ minora. hāc gnāl'r lōbardi in hortis hñt. Matthe⁹ saluaticus inq̄t. pimpinella ca est herba multū sīlis saxifragie. vñ dr̄. pimpinella pilos saxifragia non habet illos.

¶ Cōsolida maior est herba q̄ a vulgo anealcho dicit. Dias. de ipsa capi. facit sub noīe simphitū. ⁊ ibi describit duas spēs: quarꝝ prima nascit iuxta riuos. cui⁹ flos est albus radicē hꝫ subnigrā: ⁊ est illa q̄ iuuamētū hꝫ in medicina. Aui. in scdo cañ. de ipsa capitulū facit sub nomine sucutū. sꝫ in arabico est simphitū. ⁊ sic appet manifeste ꝙ illud capitulū de sucutū apud Auicē. cū capitulo de simphito apud Dia. sunt idē: sed ipse Aui. non habuit pfectā noticiā q̄d esset: q2 dicit est semperuiua: ⁊ dicit ꝙ est spēs seminis mandragore: ⁊ dicit aliud nec Guilelmus placentinus agnouit eam sicut patet in ca. de anagalo. ⁊ in ca. de succuto. hanc quidam anagalicum consolidam vocant.

¶ Consolida minor est herba hñs folia sīlia artetice: sꝫ nō sunt ita nigra sicut artetice. sꝫ flos ipsi⁹ est purpure⁹. fact⁹ i modū floris sticados: hec herba in pratis ac vijs nascit. hāc rustici pa piēses soda vulgariter vocāt.

¶ Consolida. de ista pauci autores sermonē faciūt: sed vide de forma ipsius apud manfredum de mōte imperiali. si vero nō poteris hr̄e. ponatur loco eius radix consolide maioris in pondere.

¶ Politricū vel politricō grece dictū multarū comarū: nā greci thrix comā seu capillū vocāt. Pli. politrica distāt a galitricis ꝙ iuncos habeant albos ⁊ folia plura maiora q̄ fructice quoqꝫ maiora sunt. Dia. inquit adianton s[iue] galitricō. vel polittricō. sed aliud est. ⁊ sic ex isto sirupo possumus certificari ꝙ adiantō non est capillus veneris: nec politricō. vt quidā volunt.

¶ Ceterach ſm modern[orum s]niam est herba q̄ in muris humidis: ⁊ i lapidib⁹ nascit: ⁊ ſm intentionē meā ē spēs scolopēdrie. verū moderni distingunt aliter vo[cant] ceterach. est herba dicta apud herbaticos adorata: ⁊ scolopendria lingua ceruina: infra apparebit descriptio sirupi de scolopendria. ⁊ ibi melius ostēdā si deus voluerit.

¶ Adiantū. Dia. inquit. adiātū siue galitricon vel politricon. folia hꝫ coriādro sīlia scissa in summitate. hꝫ ramos subtiles duos logitudine vni⁹ palmi nigros ⁊ non hꝫ stipitē nec florē nec semen. hoc est ca. de capillo veneris sicut ptꝫ si legis capit. de capillo veneris apd̄ Aui. ⁊ Sera. videbis ꝙ idē sunt. sꝫ moderni distinguūt p diuersas herbas: vꝫ ꝙ aliud est adianton aliud est capillus veneris: aliud est politricon: aliud est galitricon: lꝫ tres prime species habeāt quasi eandem virtutem.

¶ Bombax vel bōbix ſm quosdam est vermis q̄ facit sericum. Papias inquit. bombix grece vermis. est penultima producit. Sera. inquit. coton id est bōbax. Auicen. in. ij. cano. vocat ipm kotū ⁊ ait ꝙ semen ei⁹ est calefactiuum ⁊ lenitiuum hoc est notum.

¶ Altea ſm gal. in. vij. est malua siluestris Macer. inquit. Alteam malue spēm nullus negat esse. Alteāqꝫ vocant illā ꝙ crescat in altum. Hāc ipsam dicūt euiscū ꝙ quasi visco illius radix cōtrita madere vr̄. A multisqꝫ solet agrestis malua vocari.

Sirup⁹ de lilio scd̄m eūdē in eodē. c. hoc est in ca. de cura ptisis. ℞. radicū enule campane: ireos añ. ℥. j. isopi calamēti: adiātos añ. M. j. succorū caulīū: galitrici añ. ℥. ij. carniū dactilorū: succi ligritie añ. ʒ. j. muscilaginis: seminis lini: ⁊ fenugreci añ. ℥. ß. mellis dispumati lib. j. ⁊ si non abhorreat amara. tunc addatur de prassio. id est marubio ⁊ gramine. ana. ʒ. iij. et fiat.

¶ Iste sirup⁹ apd̄ nos nō est in vsu: ſm itētionē Jo. anglici siue cōpositoris ē sirup⁹ de lilio q̄ florē purpureū gerit: sed gnāl'r hr̄ opinio ꝙ qñ repit sirup⁹ de lilio simpliciter de lilio albo intelligi debeat. tñ hic Joannes hꝫ sirupū de lilio ⁊ ibi nō hꝫ nisi ireos. q̄d est radix lilij celestis: ⁊ ppter ho[c] dico ꝙ iste ē sirup⁹ lilij purpurei. si aliquis voluerit facere sirupū de lilio albo, īfra apparebit eius descriptio.

¶ Enule cāpane. nō aūt est enula q̄ eleniū dr̄. sed poti⁹ est q̄dā spēs panacis de qua Dia. c. facit sub nomīe panax chiroma dicit: q2 nascit in mōte pel[i]on: folia habet amaraco similia ⁊ florē aurosum: ⁊ radicē tenuem. hec apu[d n]os nō est cognita. Ireos apud Aui. in scd̄o cañ. est ra[d]ix lilij cel[e]stis. vide ergo ꝙ iste sirupus est verus sirupus de lilio celesti seu purpureo generaliter: moderni admirantur q̄d Mesue in capi. de ireos dixerit ireos due sunt species. Una que florē habet purpureū: ⁊ alia que hꝫ album. Electio habēs florē album melior est in omni re[. h]oc est ireos q̄ florē gerit albū est melior q̄ꝫ qui gerit purpureū q̄d nō reperit esse verū: circa instās inquit. liliū est domesticum ⁊ siluestre. sed siluestre album gerit florē purpureum ⁊ efficacius est ⁊ sic hodie pro lilio celesti siue ireos [r]ecipitur radix lilij q̄d florē purpureum facit ⁊ nō album[.] vt dicit Mesue.

¶ Galitricō siue cētrū galli. e[st p]lāta quā multi moderni vulgari noīe bozomo vocāt. ei⁹ spēs sunt due. vna q̄ in hortis nascit q̄ comedit sicut alia olera. alia nascitur in pratis: ⁊ hec est siluestris: ⁊ est illa quā rustici nostri vulgariter scarlezam dicunt: ⁊ ista ſm plures est nobilior i[n me]dicina q̄ hortulana. circa instans dicit galitricō [i]d est centrum galli.

Sirup⁹ digestiu⁹ ſm eundē in ca. de cura paralesis. ℞. seīs feniculi: petroselij. dauci. i. semi. pastinace siluestris anisi: saluie: origani lauēdule: primule veris. betonice silerꝫ mōtani sticados: sanamūde: abrotani: iuniperi. añ. M. j. zinziberis piretri costi: nigelle: piperis nigri ⁊ lōgi: ozimi: ruthe sicce basiliconis maiorane: aristologie rotūde baccarꝫ lauri sinapꝫ: gētiane añ. ʒ. ij. pistent ⁊ coquātur ⁊ colent: ⁊ fiat sirup⁹ cū melle quātū sufficit vl' cū li. ij. mellis si vis vl' cū li. j. si patiēs sit robust⁹ ⁊ rudis. tñ si patiēs sit delicat⁹ ponat min⁹ d' abrotano. ⁊ si vis adde acetū sq̄lliticū. Et voco istū sirupū de sanamunda.

¶ Iste siru. nō ē in vsu: sꝫ itētionē c[ompo]sitoris est sirup⁹

digestiuus. idē inferius in ipa descriptione ait. voco istū
sirupum de sanamūda. id est gariofilata de quo infra.
¶ Lauēdula scdm mat. sil. est pmula veris. sz non credo.
qr in hoc possumus certificari q lauēdula nō sit pmu=
la veris. qr in isto sirupo hz lauēdulā ꝛ primulam veris
q si essent idez nō repeterentur.
¶ Primula veris scdm Nicolaum est herba scti petri. si=
ue herba paralesis qd idē est. moderni vero ponunt q
de hac reperiunt maior ꝛ minor. ꝛ maior scdm veritatem
est herba scti Petri que oibus est nota. minor vero est
illa que in pratis ac vijs reperitur. cuius folia comedū
tur sicut aliorū olerū. Et ista a vulgo dr herba margari
ta ab alijs el primo fiore.
¶ Sanamunda. i. gariofi. nō est pes leporinꝰ: vt qdam
ignorātes herbatici volūt. sz gariofilata siue sanamun=
da siue anātia est herba similis agrimonie: cuiꝰ radix
odorem habet gariofili. hec apud nos nascit iuxta hor
tos ꝛ in cāpis hāc adolescētes suo tpe euellunt et por=
tant ipam i manibus pter odorē. folia ipsius sunt illa
q hnt efficaciā i medicina. de q ait circa istās. gariofila
ta vel gariofilatū dr pprie qdā cōfectio ex gariofilis
confecta. vn folia ꝛ nō radices in medicinis ponuntur.
ꝛ quanto est recens tanto melior est. Pli. aūt vocat ipaz
gethim. hic sirupus scdm intentionem cōpositoris est siru
pus de sanamūda. i. gariofilata.
¶ Ozimū. s. ozimū gariofilatū. qd alio nomine alfelēge
misch vocatur. hic Ioā. anglicꝰ i isto sirupo hz ozimū ꝛ
inferiꝰ hz basiliconē. qd idē est tn spēs ozimi sunt plu=
res ꝛ sic hic p ozimo possumus intelligere semē ozimi
gariofi. ꝛ p basilicone possumꝰ intelligere herba ipam
ozimi vl quādā spēz ozimi vt ē ozimū citratū. i. melissa.

Sirupus de raffano scdm eundē in capi. de
cura paralesis. ℞. radicū raffani lapacij acu
tilis. peonie. ana. ptē. j. temperētur cū vino
ꝛ aceto p diē ꝛ noctē: tunc recipe saluie eupa
torij camedreos camepitheos. calamēti. pē
tafilōis isopi. añ. M. j. anisi. maratri. i. feni
culi carui peonie. ana. ʒ. j. acori sqnanti. añ. ʒ.
ij. nucis muscate. cinamomi. ana. ℥. ß. folio
rum boraginis. ℥. j. corticis fraxini ꝛ arbo
ris tremule. añ. ℥. ß. mellis lib. j. decoquan
tur ista in aqua extinctionis ferri ꝛ in tpe ca
lido ꝛ in etate iuuētutis posset addi scolopē
dria cum herbis predictis.

¶ Iste sirupꝰ nō est in vsu dias. c. de raffano inqt raffa=
nū greci: nos vo radicē vocamus: eo q totꝰ deorsum
mittitur: cū reliq olera magis sursuz psiliāt ꝛc. infra po
nit qd est aliud genus raffani qd multi aromachion
dicunt ꝛ sic inuenit apud Sera. in. c. de semine raffani
vbi sic ait. sz raffanus agrestis quē romani vocāt aro=
morachiō. Sal. i. viij. iqt raffanꝰ. i. raffanida. Isi. ait raf
fanū greci nos radicē vocamꝰ. eo q totꝰ deorsuz mittit.
¶ Fraxinꝰ. est arbor satis nota. Pe. de cresce. inquit. fra
xinus est arbor satis magna q in pinguibꝰ ꝛ humidis
nemoribus delectat eius lignū satis igni cōpetit. ꝛ est
optimū p circulis vegetum ꝛ tinarū. eius semen est fa
ctū ad modū lingue passerū ꝛ propter id apud nos vo=
catur lingua auis.
¶ Arbor tremula scdm opi. plurium modernorum est ar
bor granati silvestris. sed scdm opi. bartholomei mōtaga
na alid est. nā ipse bartholomeꝰ i suis cōsilijs in cōsilio
de regimine ardoris vrine p medicinalia inqt. ibi admi=
nistratio est trociscorū de charabe et pprie q scribūtur
nono Almāsoris alleg. c. quorū descriptio hec ē. ℞. cha
rabe gūmi arboris tremule. et est populus sed in verita=
tate ille textus est falsus. nā mat. sil. in litera inqt arbor
tremula. i. arbor granati silue. Ioā. arcu. in ca. de mictu
sanguinis ꝛ saniei ait. gūmi tremule arboris. i. granati
siluestris. Rasis in suis sinonimis in fine libri ait.

Sirupus de mezereon scdm eundē in ca. de
fluxu ventris. ℞. radicū feniculi. petroseli
ni. bruci. radicum peonie lapatij. acuti ari
stologie rotūde. ana. ʒ. j. isopi. pulegij mōta
ni. pentafilonis camedreos. camepitheos.
thimi. rosarū ana. M. j. mēte modicū succo
rū boraginis scabiose fumitere. añ. ʒ. ij. semi
nis peonie. anisi maratri. carui. ana. ℥. j. a
meos. ʒ. ß. cuscute. ʒ. vj. visci qrcini. epithimi
sene foliorum sticados arabici añ. ℥. j. poli
podij. ʒ. j. ꝛ si sit i estate ponatur īter herbas
scolopendrie corticū genestre fraxini añ. ℥. j.
mezereon boni. ℥. j. mel. rosa. li. j. ß. fiat dige
stiuum qd vocet siru. mezerinus.

¶ Iste sirupus apd nos nō est in vsu. Mezereō aūt her
ba est q apud dia. vocat camelea ꝛ eiꝰ semē est cocogni
diū. Uide supra de ipso in electuario de mezereon.

Sirupus de rubea tinctorum scdm eundē
in. c. de sterilitate. ℞. arthemisie rubee ma
ioris. sauine. añ. li. ß. tn sauina amara est iō
pōt poni in minori quantitate. foliorū men
te foliorū absinthij summitatū origani ꝛ ca
lamenti. añ. ʒ. ij. spice nardi. ʒ. j. squinanti. ʒ.
ij. calami aromatici. ʒ. iij. anisi. maratri. car
ui. ana. ʒ. j. sileris montani: ameos. ana. ʒ. ij.
peonie. ʒ. ß. mellis rosati. li. ij. fiat sirupꝰ quo
vtatur mane ꝛ sero.

¶ Iste sirupus nō est in vsu. Rubea aūt maxime tincto
rum est herba cuius radix vsui medicie cōpetit. dia. aūt
de ipa duo ca. facit vnū sub nomie eritrodanū alid sub
noie rubea: ꝛ hec herba apud rusticos dr rosa. ꝛ ab ali=
qbus dr vena tinctorū sed vena citrina aliud est.

Sirupꝰ macedonicꝰ scdm eūdē ꝛ ibidē. ℞.
radicū petroselini domestici: ꝛ macedoni
ci. apij. feniculi. aristologie lōge ireos. lilij.
enule cāpane rubee maioris. añ. M. j. ß. ar
themisie. pulegij calamenti. isopi. epatici.
origani. diptami. solsequij. añ. M. j. cinano
mi. anisi. carui. peonie. dauci. maratri. scili
cet seminis ameos. añ. ʒ. j. spice celti. ʒ. ij. spi
ce nardi. ʒ. j. cassie lignee. costi. añ. ʒ. ß. liquiri
tie. ʒ. ij. mellis quod sufficit ꝛ fiat.

¶ Iste sirupꝰ apud nos nō est in vsu: macedonicū aūt est
olixatrum. ꝛ est ex speciebus apij ꝛ est quam diasc. hipo
sellinum vocat: alij apiū agreste vocāt siue vt latini ob=
fastrum melius est hortino et albidiꝰ. radix est illi gros=
sa et alba et mollis. folia habens obrotunda et viridia
in capite plenū ē flore i quo semē ē viride ꝛ oblōgū ꝛ vi
scidū aromaticū hns odorē. radix eiꝰ odorata ꝛ alba ꝛ
estomacat. nascit i locis vmbrosis humidis: ꝛ in hortis
herba h cibis apta est cruda cocta comedit sicut apiū.
Hec apd modernos alexādrū vocat. Nic. ēt dicit alexā
drū vl olixatrū ē macedonicū seu petroselinū macedo=
nicū idē est. Matt. siluaticꝰ de ipso loqtur i ca. de apio.
¶ Solsequiū scdm simonē ianuē. a multus vocatur intu
ba. ergo est endiuia. nā intuba est nomē grecū: sed a la=
tinis endiuia nūcupat. circa instans in. c. de spōsa solis
ait. spōsa solis eliotropia intuba cicorea dionisia solse=
quiū idē sunt. mat. silua. capi. de cicorea dicit cicorea la

tine vel sponsa solis vel solseq̄a ẜm Nic. solseqꝫ ē mira sol .i. spōsa solis siue cicorea. hic textꝰ nicolai nō videt sonare bñ: qꝛ mira sol nō e[illegible]cicorea. imo ē pētadactilus hec vero plāta ab aliq̄bꝰ p[illegible]dactilia vocat et ab aliis eliotropia. Joā. vo anglicꝰ seu cōpositoꝛ in ca. de palesi ait. kalēdula .i. solseq̄ū vel pimula veris. ergo est herba. dicta a vulgo herba blāca ⁊ hec vr̄ habere plura noīa: nam cicorea potest dici solsequiū eliotropia idē kalēdula idem. sed qꝛ intentio cōpositoris ē ꝙ solsequiū sit kalendula ergo debemus eam ponere.

Sirupꝰ de pulegio scd̄m eūdē ibidē. ℞. arthemisie .i. altilie. ℥. iij. sanamūde calamēti. caprifolij. origani pulegij camomille. mellisse. costi. balaustiarū. sinsibrij .i. mēte aquatice. radicuꝫ feniculi. petrosellini .i. cordumeni lapacij. radicum lilij. capillorum veneris recentis adianthos. enule campane. añ. ℥. j. maratri seminis petrosellini calami aromatici vtriusqꝫ sticados anthos thimi epithimi. nucis nuscate: macis seminis basiliconis. camedreos. endiuie. pastinace. añ. ʒ. ij. mellis li. ij. zuccari. lib. vini albi quar. j. 5. fiat sirupus scd̄m artem.

¶ Iste sirupus nō est in vsu ẜm vero intētionē cōpositoris iste sirupus est de mēte albucasim q̄ ipsum describit in sua practica.

¶ Pulegiū aūt herba ē satis nota. circa instās in ca. de pulegio ait. pulegiū i tpe florū colligit p annū ẜuatur. dia. in. c. de diptamo dicit: diptamū mlti dicūt pulegiuꝫ agreste esse. sine dubio pulegiū est spēs diptami sicut apparet apud sera. in. c. de origano. idem in. c. de calamento de pulegio loquit. pli. inq̄t. pulegiū femina: efficacior est aūt flore purpureo. mas cādidū hꝫ ⁊c. siluestrica q̄ de domestico dicta est efficacior vis est q̄ȯ sile est origano: minoribꝰ folijs q̄ꝫ satiuū ⁊ a quibusdā diptamos vocatur gustatum a pecore caprisqꝫ balatū cōcitat vnde quidā greci literas mutātes ibeconō vel bliconō vocauerūt ẜm aūt modernos pulegiū regale est vsuale: sꝫ pulegiū indum seu ceruinū est diptamum.

¶ Sanamūda .i. gariofilata seu assara bacara agrestis siue auātia: vt inq̄t cōpositor. in. c. de vulneribꝰ recētibꝰ in carne ⁊ neruis ⁊ hec apud herbaticos dr̄ pes leporinus sed non recte vide in sirupo de sanamūda quod de ipsa aliquid ostendam.

¶ Caprifoliū ẜm Nicolaū est matrisilua. matrisilua aūt apud Dia. peridemenō vocatur ex folijs ipsiꝰ apȯ quosdā fit liciū ⁊ est herba q̄ iuxta hortos inuenit ⁊ est illa quā rustici vocāt cezolo infra in vnguēto de matrisilua meliꝰ ostēdā si deus voluerit.

¶ Adiāthos seu adiāthos ẜm Dia. adiathū siue galitricon siue politricon est herba q̄ hꝫ folia silia coriādro scissa in summitate hꝫ ramos subtiles duos in lōgitudine vniꝰ palmi nigros ⁊ [illegible] hꝫ stipitē: neqꝫ florē: neqꝫ semen hoc vr̄ esse capitulū de capillo veneris. Nā adiāthos seu politricon spēs sunt capilli veneris ⁊ [illegible]t ex hoibus q̄ ponūt vnū p alio. Hic cōpositor in isto sirupo habet adianthos q̄ȯ pōt dici esse florē roris marini: vel potest dici adianthos confectio de floribus roris marini: sed quia compositor in isto sirupo iterum inferiꝰ habet anthos: ideo idē nō sunt.

¶ Anthos vo apȯ grecos est flos. Vñ anthos .i. flos roris marini ⁊ adiāthos: ē spēs capilli veneris: de qua vide circa instās i. c. ȯ rore marino q̄ sic ait cū aūt reperit. recipe anthos vel roris ma. dicūt poni flores: ⁊ sic est.

Sirupus columbinus scd̄m eundem in ca. de sterilitate. ℞. radicū feniculi petrosilij ysopi recentis radicum lilij: radicū apij capillorū veneris recētiū ceterach .i. asplenō. pollitrici adiāthos. radicū scabiose buglose. añ. ℥. j. herbe scti Christo. amarusce. pedis colūbini pipinelle cōsolide minoris. vtriusqꝫ lactꝫ corticū mori celsi fumitere ipericō .i. herbe scti Joannis añ. ℥. 5. liquiritie mūde. ʒ. j. maratri .i. feniculi florū boraginis florū camomille. seīs brusci. seīs sparagi. florū violarum. añ. ʒ. j. zuccari li. ij. fiat sirupus quo vtatur mane ⁊ sero.

¶ Iste sirupus non est in vsu. ẜm intētionem cōpositoris curat omne apostema ⁊ omnē inflationē tēpore frigido. ⁊ a veneno liberat. dicitur aūt sirupus columbinꝰ a pede columbino qui ingreditur.

¶ Pes aūt colūbinus ẜm Serap. est amomum sed hic aliꝰ intelligit. apud modernos pes colūbinꝰ est herba de quo infra in tro. diacorali de forma ipsiꝰ apparebit.

¶ Herba scti Christofori: scd̄ꝫ Nicolaū est filiꝰ añ preꝫ vel oculꝰ cōsulis: scd̄m vero Matt. Syluati. filiꝰ añ patrē est herba q̄ ex auctoritate pli. dr̄ gariofilū: ⁊ est herba faciēs florē sicut butalmos cuiꝰ stipites faciūt ramulos plurimos: sed ramꝰ post natꝰ excedit lōgitudine añ natū: ⁊ ob hoc fil[illegible] añ patrē vocat. Similiter oculꝰ xp̄i: hec herba apud nos in pratis inuenit: sed flos eius nō est ita: vt inq̄t Mat. sil. qꝛ eiꝰ flos nō est sicut butalmos: nā butalmos hꝫ florem citrinū similē flori camomille: ⁊ oculꝰ ꝯsulis hꝫ florē nigrū. q̄ nō ꝯueniūt sꝫ error ē hic nā butalmos ẜm antiquā trāslationē hꝫ flores nigros: sicut hꝫ oculus xp̄i: sꝫ scd̄ꝫ trāslationē nr̄aꝫ butalmos siue oc[illegible]ꝰ bouis: hꝫ flores citrinos. ⁊ oculꝰ Christi seu herba [illegible]i Christofori hꝫ flores nigros vt est notum.

¶ Amarascus seu amaracus. scd̄m Dia. ⁊ pli. ⁊ Isi. est sansucꝰ q̄ alio noīe maiorana vocat. scd̄m aūt. Modernorū opinionē amaracꝰ est alachoen seu vehuē vt apȯ A. in fi. cañ. ⁊ est illa q̄ a Dia. ꝑthemō dr̄. ⁊ apȯ Serap. matricari[illegible] ⁊ sic credo ꝙ intētio ꝯpositoris sit ꝙ amaruscus sit matricaria. qꝛ in illa materia multum valet.

¶ Sirupus de scolopēdria ẜm magistruꝫ Pet. de tussignana i. c. de ytericia. ℞. scolopēdrie. lingue ceru[illegible]e. endiuie epatice. absinthij. cicore. añ. ℥. 5. cuscu[illegible]. ʒ. j. seminū cōiū s. maiorū florū boraginis buglose añ. ℥. j. capillo. venerꝫ. radicū feniculi. petrosilij brusci añ [illegible] 5. ⁊ cū zuccaro fiat sirupus scd̄m artem qui aromatizet cū isto puluere. ℞. folij loco eius ponit macis. spice. s. nardi lacce cassie lignee. añ. ʒ. ij. ligentur in panno lineo ⁊ bulliant in sirupo [illegible]sui reserua.

¶ Scolopēdria scd̄m Sera. ex auctoritate Diasco. nominatur hoc noīe ꝑpter similitudinē cuiusdā vermis dicti scolopendria. ⁊ eiꝰ expositio est. xiiii. pedū hꝫ folia multa egrediētia ex vna radice ⁊ nascit in petris in muris edificiorum: et non habet stipitem nec florem. nec semen et folia eius sunt sicut folia polipodij et pars eiꝰ inferior est quasi rubea: ⁊ pars superior viridis ⁊c. hec est quam Diasco. a splenon vocat ⁊ sic si le[illegible]is bene illud capitu. de asplenon apud Diasco. cum capitu. de scolopendria apud Serap. videbis quod idem sunt: sed moderni p asplenō intelligunt ceterach sꝫ ego credo ꝙ in tpe antiquo vera scolopendria erat ceterach que a modernis herba dorata vulgariter vocatur. ⁊ sic vocatur. et sic in isto sirupo pro scolopendria intelligitur ceterach siue herba dorata. alia vero scolopēdria que inuēta fuit a modernis vocatur lingua ceruina et

ambe in isto sirupo ingrediuntur.

¶ Lingua ceruina ſm modernorum opinionem est vera scolopendria que folia magna longa et lata habet ab vno latere rugosa ⁊ hec ſm herbaticos est vera scolopendria: alie vero species nõ habent cognitionē per scolopēdriā sed si vocas ceterach scolopēdriam negant et falsa est opinio vt ostensum fuit.

Sirupus de sebesten scdm bartho. monta. in suo antidotario. ℞. sebestem. ℥. ij. rubee tinctorū. ℥. ß. anisi: cimini. liquiritie. seminis lactuce: melonis: cucumeris: maluarū añ. ℥. ij. alchechingi. fenugreci: sticados prassij añ. ʒ. iij. seminis apij: ameos seminis petroselini: radicum tribuli marini dauci: feniculi: meu. ʒ. ij. sanguinis ericij ꝑparati scordeon añ. ʒ. v. lapidis spongie: iudaici corticum auellanarum añ. ʒ. vj. coquantur in li. ij. aque vsqꝫ ad consumptionem medietatis deīde coletur ⁊ colature addātur aceti squilitici. ℥. ij. ß. zuccari scđe decoctiōis li. ij. ß. coquatur lento igne: fiat sirupus.

¶ Iste sirupus apud nos in vsu non est. Sebestē sicut dictum fuit in electuario de sebesten est quidam fructꝰ sicut granum oliue. hic fructus colligitur ⁊ exiccatur donec fiat passus: ⁊ sic vtimur.

¶ Tribuli scdm Diasc. gña sunt duo siccus ⁊ humidꝰ: sed humidus est ille q̄ nos vtimur ⁊ gerit semē ad modū castanee: ⁊ ꝑpter id a multis castanealꝰ dr̄ [illegible] sunt recētes comedūtur ⁊ dixit Mattheus siluaticꝰ ꝙ ex semine eiꝰ fit panis. nā ipē est dulcis ⁊ nutrit ⁊ sic vtimur loco panis tritici: ⁊ apđ Aui. i scđo cañ. vocatur halck.

¶ Ericiꝰ aliꝰ est marinꝰ aliꝰ est terrenus. Isidorus ait. criptiꝰ aial spinis coopertū qđ exinde dr̄ noiatum: eo ꝙ subrigit se qñ spinis suis claudit q̄bus vndiqꝫ ꝓtectum est cōtra insidias ⁊c. Auicē. in scđo cano. dicit eritiꝰ siluestris est notus ⁊ mōtanus est aduldn habens spinas sagittales ꝓpinquꝰ nature siluestris vel terreni. ille ꝟo q̄ est marinꝰ est spēs habētiū ost[illegible]ca. Guilel. placē. dicit eritiꝰ est triuꝫ specierū vnus q̄ est notus. alius qui habet spinas sagittal[illegible] ⁊ appellatur porcus spinosus ⁊ alius est marinus: ⁊ est species pisciū habētiū ostracū. ille q̄ est notꝰ est ille quem intelligere debemus: ⁊ de modo preparandi dicunt quidam sapientes ꝙ modus preparandi est sicut modus sanguinis hirci.

¶ Iudaicus. s. lapis q̄ dr̄ iudaicus: cuiꝰ fig[illegible] similis glādi albus bone figure multū habēs l[illegible] angulatas in longitudinē ꝓtendētes ⁊ noiatur summitates lacerate ⁊ est lapis q̄ dissoluitur in aqua: ⁊ nõ hꝫ saporem: ⁊ dr̄ iudaicus: q2 in partibus iudeorū reperitur.

Sirupus de cicoree ſm Guilelmū placētinum in suo antidotario. ℞. foliorū cicoree. M. j. foliorū boraginis lactucarū: violarū squariole: ligue bouine. i. buglose acetose bactisoscere ⁊ est herba cuiꝰ flos est celestis et eiꝰ semē est vt semē scariole: ⁊ agrestis: sꝫ nõ albū neqꝫ nigrū: ⁊ nascit in bladis vt plurimū credo ꝙ sit scariola agrestis. añ. M. ß. reubarbari. ʒ. ij. pistentur herbe ⁊ coquātur in lib. ij. aque donec. iij. pars consumpta fuerit: ⁊ colet ⁊ addatur in illa aqua li. ij. zuccari. ⁊ cum dissolutum fuerit zuccarū ad ignē cum aqua i[illegible]rum coletur ⁊ ponatur ad ignē cuꝫ reubarbaro puluerizato ⁊ ligato in vna pecia: ⁊ sepe exprimat cū manu pecia reubarbari tandiu permittatur decoqui ꝙ bene sirupizatum fuerit totum ⁊ tūc ab igne deponatur ⁊ reseruetur.

¶ Iste sirupꝰ est ille quo vtimur ⁊ maxime ſm istā descriptionē: ⁊ sic adhuc i mediolano vtūtur ipso: ⁊ sic faciunt in alijs ciuitatibꝰ: sed collegiū nostrorū doctoruꝫ papiēsium magis laudat vnā descriptionem quā describit Nico. floren. ⁊ dicūt ꝙ illa Nicolai est nobilior ista Guilelmi ⁊ hoc est q2 ipse Nicolaus hꝫ plura simplicia in sua descriptiōe q̄ Guilelmus. ⁊ sic est de reubarbaro maiorem quantitatem hꝫ Nicolaus q̄ Guilelmus. Si aūt facere volueris sirupum de cicorea ſm Nicolaum infra apparebit eius descriptio.

¶ Cicorea ſm quosdā est intuba. alij solsequiū alij spōsam solis vocāt. Columella in lib. de cultu hortorū ait. Cicorea iā teneris frōdēs lacticula fibris. Pli. ait intubum erraticum apud nos q̄dā ambulāt. In egypto cicoriā vocāt ⁊c. Cicorea ꝟo ſm cōpositorē est rostrū porcinū ⁊ est herba cuius flos est celestis ⁊ sic est ſm veritatē: ꝙ ꝟa cicorea ſm sniam modernorū hꝫ flores azurinos: ⁊ est spēs endiuie: de q̄bus Guilel. in isto sirupo. nõ hꝫ nisi tres spēs. s. cicoreā. endiuiā ⁊ scariolā: sed Nicolaus in sua descriptione habet sex: de qua infra.

¶ Scariola etiā est spēs endiuie vel cicoree. Mattheꝰ sil. in. c. de lactuca inquitꝙ sunt eius tres spēs: vna est q̄ vocat agrestis: quā greci sarraliā vocāt: nā sine dubio sarralia ſm Isi. ē lactuca agrestis: vt ait in. c. de oleribꝰ vbi inq̄t. lactuca agrestis est quā sarraliā noiamꝰ: eo ꝙ dorsum eiꝰ in modū serre est. Simon ianuensis dicit scariola scdm modernos est velut lactuca agrestis: nisi q2 in dorso costaruꝫ hꝫ spinas paruas ꝓ endiuia ponitur ſm Serap. et circa instans scariola est endiuia. et ſm petrum de crescentijs. endiuia est scariola vel lactuca agrestis. infra in alia descriptione de speciebus endiuie si deus voluerit ostendam.

¶ Bactisoscere apđ nr̄os auctores nõ reperio aliquem de ipō loqui: sꝫ scdm intētionē cōpositoris ē q̄dā herba cuiꝰ flos est celestis ⁊ eiꝰ semē est vt semē scariole agrestis: sꝫ nõ est albū neqꝫ nigrū: ⁊ nascit in bladis vt plurimū ⁊ credo ꝙ sit scariola agrestis q̄d aūt sit cōmuniter ignorat: sꝫ ſm plures est illa herba q̄ in bladis reperit: quā nos vulgo moneghetā vocamꝰ: ⁊ sic meo tpe vidi eā poni i isto sirupo: sꝫ ſm plures sapiētes errāt illi apothecarij q̄ ponūt ipsam et male faciūt medici q̄ dimittūt ipsam poni. ⁊ hoc aduenit. q2 non hn̄t cognitionē quot spēs endiuie vel scariole sint: sed ſm modernorum opinionem species scariole sunt. vj. vel. vij. de quibus tres vel quatuor sunt que faciunt florē celestē: ⁊ vna de ipsis hꝫ florem ac semē: vt dicit cōpositor: ⁊ in bladis reperitur sicut monegheta. Uerum existimauerunt aliqui ꝙ monegheta sit bactisoscere: eo ꝙ apud tuscos ita vocetur: sꝫ error est nec eorū sermo apud sapiētes acceptat: nam opinio ꝯpositoris est apte ꝙ sit scariol[illegible] agrestis q̄ similis est maneghete: vt in[illegible]ere vr̄ in pn̄ti loco. Si ergo cōpositor credit ꝙ bactisoscere sit scariola agrestis: nos d[illegible]mus intelligere scariolā agrestem q̄ formā hꝫ vt ipse docet: ⁊ nõ moneghetā: que nõ hꝫ odorē nec saporē ⁊ ꝑ bactisoscere siue scariola agresti intelligitur cicorea agre. siue scariola agrestis q̄ florem celesteꝫ gerit. preterea oēs spēs endiuie vel scariole vel cicoree. sunt laudate in isto sirupo.

Sirupus de opio ſm eundē in eodē tractatu. ℞. opij pondus gra. ordei. iiij. iusqami: pōdꝰ gr. viij. ordei corticū mādragore gra. j. ß. seis apij. ℈. iij. semis papaueris: semis lactucarū añ. ℥. j. ß. foliorū lactucarum endiuie vel cicoree añ. M. j. folioꝝ papaueris ⁊

mercuriale añ.M.j.pistenł grosso modo ⁊ bulliāt in lib.iij.aque donec cōsumał medietas ⁊ coletur: ⁊ addatur zuccarum: ⁊ inspissetur ⁊ clarificetur ⁊ reseruetur.

¶Iste sirup⁹ in vsu nō est.opiū ſm A.in.ij.cano.est succus papaueris nigri: ⁊ egyptū ipsum seminant.macer in cap.de trib⁹ generibus papaueris inquit.exuuūs teneris opiū faciūt capitellis: incisa leuiter summa cute lac qꝫ qđ inde defluit excipiūt cocleis siccūqꝫ reseruāt: antidotis multis aptū varijsqꝫ medellis: sunt qui cōtūdunt cum lacte suo capitella: de quibus expressum siccant in sole liquorem ⁊c.

Sirupus de plātagine ſm Rainal.de villa noua in li.ij.in ca.de dissenteria epatica ⁊ intestinorum. ℞.succi plātaginis depurati.℥.iiij.aque pluuialis vel rosarū qđ melius est li.j.spodij: nucis cipressi balaustie sumac sanguinis draconis gūmi arabici: masticis thuris.gallarū ipoquistidos: lapidis ematitis rasure eboris añ.ʒ.ij.terantur oīa in predicto succo: ⁊ aqua rosata vsqꝫ ad medietatem coquantur ⁊ addito zuccaro fiat sirupus.

¶Iste sirup⁹ apud nos nō est in vsu.plātago vero apud Aui.in.ij.canone.vocatur lingua arietis: et sunt ei due species.s.maior ⁊ minor: maior est quā rustici nostri bletam siluestrē dicunt: ⁊ minor est quinqꝫ neruia que alio noīe lanceola vocatur: ⁊ hec est illa que apud falsos herbaticos pro lingua canis habetur: sed errāt. Dia.ait vocał arnoglossa siue eptapleuros.i.septem costarum: Sera.ait lisen alkamel.i.lingua arietis ⁊ dicitur arnoglossa: et eius expositio est lingua agni: ideo qꝫ greci nominant arnon agnum: ⁊ glossam linguam: ⁊ dicitur etiam eptapleuron.i.habens septem costas.nam in folio eius sunt septem coste: et epta in greco est septem et pleura idest costa.

Sirupus de iua ſm Nico.flo.in lib.iij.in ca.de paralesi. ℞.iue.M.ij.saluie: maiorāe rorisma.polij.i.polij mōtani origani: calamēti: mētastri: pulegij: isopi thimi: ruthe domestice ⁊ siluestris: betonice serpilli añ.M.j.radicū acori: aristologie lōge ⁊ rotūde: paucedani valeriane brionie: gētiane diptami añ.℥.ß.radicum feniculi: petrosilij: apij sparagi: brusci añ.℥.j.sticados anisi feniculi: leuistici ameos carui sileris mōtani añ.ʒ.iij.piretri.℥.j.ß.passularum.℥.ij.aq̄ ⁊ mellis quātū sufficit: ⁊ aromatize[illegible]ar cuz cinamomo: nuce musc.⁊ cubebis ⁊ fiat. Iste eñ sirup[illegible]s in hac materia est optimus.

¶Iste sirupus nō est in vsu. Iua vero vt dictū fuit est verū camepitheos ⁊ nō est camedreos: vt qdā crediderūt: sīlr tenet qꝫ iua nō sit camepitheos: sed errāt. Nā ego vidi apđ multos apothecarios in sacculis cāepitheos: sed nec in sapore: nec in odore nec in forma nō est cāepitheos: de quo loquunł nr̄i auctores: sꝫ loco cāepitheos habēt camedreos.vñ per hoc dico si aspereris illā iuam qua moderni vtūtur ꝓ iua muscata: videbis qđ in forma ⁊ in reliquis est verum camepitheos.

¶Ioan.angli.in ca.de dolore iuncturarū ait qđ ꝓdest guttosis: vñ v̄sus.si capias iuam guttā tollet tibi vinā.

¶Serpillū ſm Pli.a serpēdo putāt dictū: qđ in siluestri euenit in petris maxime satiuū nō serpit sꝫ ad palmi altitudinē crescit. Dias.serpillū siue vt alij herpillū latini cicer erraticū vocant: ⁊c.folia ⁊ florem ſm circa instans medicine competunt.

¶Valeriana.id est fu.

¶Brionia.i.cucurbita agrestis. Papias ait empellos leucos seu brionia qꝫ latini albam vitē vocant. vide de ipsa in confectione de alfescera.

Sirup⁹ de lilio ſm eundē in li.v.in.c.de bolis. ℞.flores lilij albi: ⁊ decoquanł in aqua: nō quidē soli: qꝛ nocēt stoma.cū proprietate eorū: sed cū alijs aro.corrigētib⁹ maliciā eorū: ⁊ fiat siru.cū zuc.⁊ decoctio eoꝝ ſm artē.

¶Istius siru.sicut inquit ibi Nico.nō reperitur descriptio apud aliquos auctores: ſm intentionem ipsius potest fieri sicut ipse docet.

¶Liliū scꝫ liliū album qđ florem album gerit. Rosa anglica hꝫ vnā descriptionē sirupi de lilio: sed ibi nō hꝫ nisi ireos.i.liliū celeste: ⁊ ꝓpter id ille est sirupus de ireos vt dictū fuit. Macer ait.lilia iure feq̄ que nec specie nec odore.cedere credunł. Roseo collata decori.nec min⁹ in multis hoīm sunt apta medellis eius radicis bulbus qui lilia profert ⁊c.hoc liliū satis est notum.

Sirupus optim⁹ ad omnē emorosagiā vndecūqꝫ fiat ſm eundē i lib.v.in ca.de preseruatiōe a sputo sanguinis ⁊ cura ei⁹. ℞.ipoqstidos chimolee: boli armeni: acatie: coralli albi ⁊ rubei: mumie: psidie: galle mēte balaustie: gummi arabici: dragāti simphiti: corigiol[illegible] semis arnoglosse.i.semis plātaginis suma[illegible]: radicū pentaphilonis.i.quinqꝫ folij: sanguinis draconis añ.j.decoquantur in aqua pluuiali vsqꝫ ad tertiā ⁊ coletur: ⁊ addantur lib.iij.zuccari: et fiat sirupus.

¶Iste sirupus apud nos nō est in vsu: sed ſm intentionem Nicolai est optimus in illa materia.

¶Chimolea ſm Dia.est gicimolia cui⁹ alia est alba atqꝫ densa alia purpure[illegible] apud Auicē.vocatur lutū chimolea.vide de ea sup[illegible] in confectione esdre.

¶Psidia ē cortex mali granati [illegible] psidia ē storax liqda.

¶Simphitū de ipso dictū fuit qđ est cōsolida maior: siue anagalicū.vide de ipso sirupo in pimpinella.

¶Corrigiola.i.polligonia siue centūnodia siue virga pastoris. Dias.vocat ipsam poligonos masculū.et ibi etiā d[illegible]ibit aliā que dicitur poligonos femina. Pet.de cres.in[illegible] virga pastoris est cardus siluestris: ille textus nō videtur bene sonare: nam virga pastoris nō est cardus: vt ipse ⁊ alij dicunt: nā si legis capitulū de poligonos apud Diasco.cū ca.de virga pastoris apud Serapi. Auicē.videbis qđ idem est. Et idem Ioā.Sera.in ca.de lapide vocat ipsaꝫ dim[illegible]on: ⁊ hec herba in vijs multū reperitur. Matt.silua.in cap.de dipsaco fulonū.dicit qđ est virga pastoris: sed non recte. Quidā vocant corrigiolam sanguinariā: sed ſm aliquos sanguinaria est illa herba quam hodie bursam pastoris vocamus: siue a vulgo herba gugirolla.

Sirupus aromaticus ſm eundē in eodē lib.in ca.de debilitate digestionis. ℞.cubebarū: gariofilorū: zinziberis cina.nucis musc.cardamomi macis: calami aromatici.añ.ʒ.j.ß.spice masticis assari squāti folij.añ.ʒ.vj.amomi ameos.costi.ciperi.carpobalsami.i.fruct⁹ balsami xiloaloes.i.ligni aloes añ.ʒ.iiij.suppistata infundanł in vi[illegible] albo veteri

pōderis lib.x.tribus diebus decoquatur ad tertiā partē: ⁊ cū frigescunt manibus fricentur et colētur: et cum lib.iiij.mellis decoquātur in vase bene obturato reponantur cum musco aromatizentur.

¶ Iste siru.nō est in vsu.dr aūt aromatic⁹ ꝓpter species odoriferas q̄ in eo ingrediunt. Isid.in.c.de arborib⁹ aromati.inqt aromata sūt queq; fragātis odoris q̄ india et arabia mittit siue alie regiones: nomen autem aromata traxisse videntur siue quod aris imposita diuinis inuocationibus apta videantur: seu qd ipsa aeri inseri ac misceri probantur: nā quid est odor nisi aer cōtractus.

Sirupus de cicorea ſm eundē in eodez lib. in.c.de opilatione epatis. ℞.endiuie domestice ⁊ siluestris cicoree et taraxacon añ.℥.ij.cucurbite epatice scariole lactuce fumiterre lupinorū.añ.℥.j.ordei non excorticati alchechingi.añ.ʒ.iiij.ligritie capillorū veneris cetherach politrici adianti cuscute añ.ʒ.vj.radicuz feniculi ⁊ apij et sparagi añ.ʒ.ij.ferueāt in aqua sufficiēti ⁊ co[illegible]at: et cū zuccaro albo solido fiat sirupus ꝑ cui⁹ vnaquaq; libra ponātur ad decoquendū.ʒ.iiij.reubarbari electi et.Ↄ.iiij.spice ligati in pecia rara que sepe exprimatur donec sirupus sit perfecte decoctus.dosis.ʒ.iij.cum aqua [illegible]lsionis seminū cōmunium frigidorum.

¶ Iste sirupus ſm collegiū nr̄orū doctorū ticinensiū est ille quo vti debemus.aliqui tñ magis laudāt descriptionem Suil.placē.⁊ ea vtunt sicuti mediola.q̄ descriptionem Suli.preparant.Jo.Matt.gradi in ca.d[illegible]cura malarum dispositionum epatis habet vnam aliam descriptionem que quasi idē est cum illa Nicolai: licet aliqua simplicia mutauerit: aliqua omiserit.nunc vero intēdo declarare omnes species endiu[illegible]icoree vel scariole.

¶ Endiuia nomē latinū est post grecuz intuba arabes etiā post grecū habē[illegible]e dicūt. In hac vero volo ostendere oēs spēs cicoree vel endiuie vel scariole: sed primo volo ostēdere illas species de quibus ipse Nicolaus in proprio lib.loquitur nam in ca.de debilitate epatis ait sic.dixit Auicē.taraxacon quā Sētilis dicit esse cicerbitā siue rostrū porcinū: ⁊ Suli.dicit ipsa[illegible]:oreaz ⁊ illa species q̄ a multis vocat plāta leonis[illegible]textus Nicolai vr corruptus.nā ipse Nicolaus debebat dicere qd dēs leonis que est species cicoree ⁊ non planta leonis que est herba dicta flaura vel herba maura q̄ odorem aspalti habet: ⁊ hec est species trifolij qd est cōsonū.idē in ca.de opilatione epa[illegible].dicit.taraxacō est species spōse solis ⁊ inferius in eodē ca.inqt.Rostrū porcinū est cicerbita ⁊c.habita opinione Nico.sequit opi.Jo.ang.in ca.discrasie calide epatis que est qd altaraxacon est rostrum porcinum vel cicorea idē sentit in.c.de fistula vlcere cancro ⁊ sanie oculorum.

¶ Postq; ostendi verba Nico.⁊ Jo.ang.de taraxacō ⁊ rostro porcino etiā volo ostendere opinio.aliorū: ⁊ dico quod species endiuie vel cicoree sunt septē ad numerū: de quib⁹ ipse Nico.sex spēs in isto sirupo ponit.Suil.autē in sua descriptione nō ponit nisi tres.s.cicoreā.scariolam ⁊ baptisocerem ⁊ ꝑ ordinem ostendam.

¶ Endiuia domestica.i.vsualis est herba satis nota siluestris vero pōt dici ꝙ sit crispin⁹ herba cicorea vero ſm sniam modernorū hʒ flores azurinos vertentes seipsos ad solē quare spōsaz solis ⁊ solsequiū vocauerūt de qua circa instās ait.spōsa solis est cicorea.vel intuba vel sol sequinū.hec c[illegible] satis est nota.Sera.i.ca.de endiuia inquit.vnde sunt spēs.nā est ex ea domestica ⁊ est scariola ⁊ est ex ea siluestris que est taraxacon.⁊ est tertia species que dr cādarek.⁊ c[illegible] mirō etiā ſm circa instās ⁊ petrū de crescē.endiuia est scariola.Gale.in.viij.simplicium dicit seris id est endiuie inferius dicit.

¶ Cōdrine est species cicoree vel lactuce.Aui.in.ij.cañ.in ca.de endiuia ait.quod est ex ea siluestris ⁊ hortulana ⁊ est duarū specierū: ⁊ magis iuuatiua ex eis epati est illa que magis amara.ego credo ꝙ sit cicorea.idem aliud capi.facit de taraxacon: ⁊ dicit qd est species endiuie etiam ista nota est.

¶ Scariola vo ſm Simo.iannē est velut lactuca agrestis.nisi qr in dorso costarū hʒ spinas paruas: sed Mat.sil.⁊ Isido.volunt quod lactuca agrestis sit scariola: vt dictū fuit: etiā hic dicam herba Isidori qui in ca.de oleribus dicit lactuca agrestis est quā sarraliā noīamus: eo quod dorsum eius in modum serre.Simon in hac errat: nā in cap.de scariola dicit qd ipsa est velut lactuca agrestis vt in.c.de sarralia inquit ex autoritate Isidori quod sarralia est lactuca agrestis et in fine dicit quod est scariola: ⁊ sic volunt multi moderni.

¶ Cicerbita vero sicut dicit Nico.est rostrum porcinū ſm Suli.est cicorea.⁊ est herba cui⁹ flos est celestis.etiā reperiuntur due alie spēs que florem celestem habēt et oēs in bladis reperiuntur: et sic si bene cōsideretur videbis qd spēs endiuie vel cicoree sunt septem: sunt iste vez endiuia domestica.i.vsualis: cicorea que ab omnibus nota est rostrū procinū ⁊ dens leoninus differūt parū inter se: scdm modernoruz opi.in pratis reperiuntur cū flore croceo: nisi solum in folijs differunt post maturationem florū producunt quandam lanuginē albam que cū tangitur euolat: ⁊ alia est dicta crispinum a vulgo: ⁊ hec apud quosdam est lactuca asini quod non credo sicut patz si legis ca.de anchusa apud Dia.videbis qd cū.c.de crispino nō cōuenit ⁊ est alia species que dr cicoriastrū ⁊ est scariola q̄ etiā in bladis reperit et oēs iste spēs vocantur endiuia vel cicorea vel scariola: et he note sunt apud sapientes.

¶ Alchechingi vel chechingi est strignus agrestis.ſm Dia.⁊ est herba proferens granum rubicūdū simile ceraso in vesica inclusum citrina in colore q̄ a multis vessicaria dr: sed apud lōbardos siacho noiatur ⁊ in vijs reperitur. Aduertendū est in descriptione p̄ntis sirupi ꝙ in oibus codicib⁹ Nico.quos vidi deficit dosis ordei ⁊ alchechingi ingrediētiū dictā descriptionē qd credo accidisse errore scriptoris potius q̄ alia cā: sed vt haberet modus dosandi predicta duo simplicia volui ꝯferre hāc descriptionez cū illa quā ponit.Jo.Mat.gradi qui etiā predictū sirupum describit et inueni eas in ordine pondere ⁊ in oibus alijs cōcordare ⁊ ipsum dosare predicta duo simplicia hoc modo.sumit em̄ ordei nō excorticati ʒ.ij.Alchechingi capil.veneris ⁊c.ſm ordinē Nicolai añ.ʒ.vj.ideo ⁊ nos debemus etiaz proculdubio eo modo dosare illa duo.videlicet ordei nō excorticati.ʒ.ij alchechingi.ʒ.vj.quāuis preter nostrā voluntatē appofuerint impressores equale pōdus eorum: nam si sumeremus.ʒ.ij.hecingi excederet debitum pondus nec bene proportionaretur alijs.

¶ Cetherac.sicut dictum [illegible] in sirupo de scolopendria est herba que a modernis herba dorata dicitur.politricon [illegible]herba que in puteis ⁊ in locis humidis reperit vt dictum est.s.in sirupo de pinpinella.

Sirupus de ficubus ſm eū in eodē lib.in.c.de cura colice ex fece.℞.ficuū alb.ʒ.j.aq̄.ʒ.x.coquant ad lētū ignē vsq; quo venerint ad statū iuleb de quo accipiatur omni die.ʒ.iiij.

¶ Iste siru.apud nos nō est in vsu ficus.i.carica.Sera.in ca.de ficu ex autori.Gal.inqt.ꝙ sunt ex eis domestice ⁊ siluestres ⁊ mōtane.⁊ ex domesticis q̄dā sūt recētes ⁊ q̄dam sicce.virt⁹ recentiū est debilis: qr admiscetur eis de humiditate: sicce sunt meliores maxime carnose siluestris vero ficus secundum quosdam vocatur caprificus.et dicit Plini.ꝙ huius fructus nūq̄ maturescunt

Sirupus

Sirup⁹ de arthemisia ſm eundẽ in li.vj.i.c. de retẽtiõe mẽstruoꝝ pter naturã. ℞.arthemisie. M.ij.pulegij:calamẽti:mẽtastri:origani.mellisse:pſiccarie:sauine sansuci.i.maiorane camedreos perforate:camepitheos mricarie cũ flore:cẽtauree minoris:ruthe betonice:melisse añ.M.j.radicũ feniculi:apij: petrosilij:sparagi:brusci:saxifragie:enule: diptami:ciperi rubee tinctoꝝ:ireos:peonie añ.ʒ.j.ſeis iuniperi:leuistici:petrosilij:apij: anisi:nigelle:carpobalsami:costi:assari.i.assare baccare:piretri:cassie lignee:cordumeni calami aromatici:fu.i.valeriane añ.℥.ß. cõquassent꞉ ⁊ infundant꞉ in aqua pluuiali sufficiẽti per diẽ ⁊ noctẽ:postea decoquãtur ad medietatis aq̃ cõsumptionẽ:tũc deponatur igne ⁊ dimittat꞉ donec aq̃ tepuerit:tũc manibus in ipa aq̃ positis fricent꞉:postea colent꞉: ⁊ i colatura addat꞉ mellis vel zuccari quãtũ sufficit:⁊ fiat sirup⁹:⁊ si humor fuerit viscos⁹ acetoset꞉ cũ aceto acuto vel squillitico:⁊ fiat sirupus aromatizatus cũ cinamomo ⁊ nardo.i.spica nardi:cuius dosis sit.℥.ij.

¶ Iste sirupus apud mod.in vsu non est.⁊ maxime ſm istã descriptionẽ.sed illa descriptio qua vtimur est magistralis quã moderni practicantes maxime papiẽses multũ laudãt et multũ valet ad ea q̃ dicit Nico.Joan. Mat.gradi.in cap.de prouocatione mẽstruorũ hʒ vnã aliam descriptionem que ab hac nõ differt.

¶ Arthemisia ſm circa instans est mater herbarum cuius folia magis cõpetunt vsui medicine q̃ radix.Dia.in ca.de arthemisia dicit arthemisie tria sunt gña.vnũ est q̃ vocat꞉ arthemisia monodos.i.mr̃ herbarũ que est fructuosa ⁊ sil'is absinthio.folia pinguiora ⁊ maiora hñs ⁊ hastas lõgas nascitur in maritimis locis lapidosis ⁊ sabulosis.altera arthemisia tagetes noiat꞉ que tenera est semen habens minutũ ⁊ vnam hastã folijs plenã ⁊ nos lingua latina vocamus tanasiã vel ſm quosdã athanasia:est ⁊ tertia arthemisia que leptafilos dr̃ nascit꞉ circa fossas ⁊ agros flosculũ eius si cõtriueris sansuci odorez habet.Gal.in.vj.simpliciũ ait berengesif.i.arthemisia. ſʒ textus aui.ij.cañ.non videtur multum consonus:qr ponit q̃ est abrotanum q̃ cõiter non creditur:nisi sumpsisset abrotanum pro arthemisia.

¶ Mellisa ſm moder.sniam est oximũ citratũ cuius folia odorem citri habẽt etiã citraria dr̃.miror q̃ Nicol.in isto sirupo habeat.℞.mel[illegible] ⁊ inferius iterũ replicat eãdem.credo q̃ sit error scriptoris vt ostendã in alia litera.

¶ Persicaria.i.herba sctẽ marie.et est herba q[illegible] habet folia similia persicis signata apud nos iuxta hortos reperit꞉:existimãt quidam q̃ hec sit zinziber caninũ vt videtur sentire Aui.in.ij.cañ.etiam putauerunt quidam q̃ ipsa sit piper aque.

¶ Perforata.i.herba scti Joan.siue fuga demonũ siue ipericon:⁊ dr̃ perforata:qr folia eius habent foramina parua:in locis domesticis reperit꞉.Auer.v.col.ait heufericon.i.ipericon nelifricon.⁊ quidã appellãt hanc herbam cordialẽ eo quod assimilatur cordi.

¶ Matricaria etiam est arthemisia ⁊ est illa quã Diasco.vocat septafilos:sed Auicen.in.ij.cano vocat ipsam vehuen꞉ aliquãdo alacoen.⁊ acc.quam lombardi crispulã dicunt:de ipsa melius ostendam infra in.c.de trociscis alindararacon.si deus voluerit.

¶ Mellissa vt dictũ fuit:est ozimũ citratũ.miror q̃ Nico.in isto sirupo hʒ superius mellissam ⁊ inferius iterũ habet mellissam:sed existimo q̃ sit errore scriptoris.nã Jo.matt.gradi.loco ei⁹ hʒ abugillissam.i.lactucã asini. sicut pʒ apud Aui.in.ij.cañ.in pprio ca.de abugillisse. et idem de ipsa quatuor ca.facit:vnũ sub noie abugillisse:aliud sub nomine hearselli.aliud sub nomine lactuce asini.aliud sub nomine sciniar:⁊ hec apud Dias.vocatur ancusa.sapientes vero existimant q̃ Nico.volelebat dicere abugillisse.vt dicit Jo.mat.⁊ dicunt q̃ loco eius potest poni lactuca vsualis.

¶ Leuisticũ apud Aui.vocatur cheisim.⁊ est semen satis notum:sed eius genera sunt duo.s.hortulanũ ⁊ campestre:hortulanũ vero est propriũ illud qd̓ notum est. campestre ſm modernoꝝ opi.est cordumenũ siue carui agreste.⁊ ambe in isto sirupo ingrediuntur.

¶ Cordumenũ ſm Sera.est carui agreste.Jo.archula. in ca.de epilentia in electuario qd̓ valet ad oẽm epilentiam inquit q̃ cordumenũ est cardamomũ:sed mihi nõ placet.liber qui dicit꞉ albuchasis in tract.ij.in ca.de forma stipticandi oleũ ad faciendũ oleũ de lino ait carui agreste ⁊ est cordumenũ.silr̃ ait Guil.pla.in distinctione de tyriaca vt dictũ fuit.⁊ hoc pro cordumeno intelligit꞉ semen leuistici cãpestris ⁊ hoc semen qd̓ reperit꞉ sub plãta paucedani:⁊ hoc est ex secretis simplicium.

Siru.de endiuia cui⁹ inuẽtor fuit Gent.de fuligineo.℞.succi endiuie:succi epatice añ. li.iiij.clarificent꞉ predicti succi ad ignẽ vt expedit rosarũ violaꝝ:lenticule:aq̃ florũ nenufaris pollitrici añ.℥.ß.capillorũ veneris ordei mũdi:semi.cõiũ maioꝝ frigidoꝝ añ.℥.j. fiat siru.cũ zuccaro:quãtũ sufficit ſm artem et aromatizet꞉ cum sandalis albis et rube.et berberis semi.citonioꝝ ligni aloes cinamomi corticũ citri añ.℈.j.⁊ vsui reseruetur.

¶ Iste sirupus ſm plurimũ est ille quo vtimur pro sirupo de endiuia cõposito:tñ sunt qui faciunt ipsum ſm descriptionẽ quã superius posui ex autoritate Francis. de pedemontiũ et sic ambo habẽt efficaciã. Epatica est herba satis nota.Dias.vocat ipsam licenam vt dictum fuit in sirupo de epat[illegible].

¶ Sirupus ad matricẽ magr̃alis.℞.matricarie:carpobalsami:calami aromatici: xilobalsami:sileris mõtai:cassie lignee añ.ʒ. iiij.anisi:feniculi.semi.carui:pulegij:origani:ca[illegible]ti:rorismarini:serpillij añ.M.j.ligni aloes:doronici:cinamo.añ.ʒ.ij.semi.agni casti.cuscu.añ.℥.iiij.radicũ mãdragore:iusquiami añ.℥.ß.mellis dispumati quãtũ sufficit:fiat sirup⁹ ſm artẽ [illegible]etur mulierib⁹ habentibus malũ stomachum frigidum:⁊ ad passionem matricis mirabiliter valet.

¶ Iste sirupus ſm istam descriptionẽ est in vsu in partibus Mediolanensibus ⁊ debet fieri decoctio cũ aqua ferrea ad pondus lib.j.vini albi odoriferi:et boni coquatur vsq̃ ad cõsumptionẽ medietatis.Mat.siluati.de ipsa loquitur in litera ferugo.matricaria est a[illegible]themisia ⁊ illa quã Dias.vocat parthemon:sed Auicẽ vocat ipsam vehuẽ.aliquãdo alcoehu idem est:et hec est herba quã lombardi crispulam vocant.

¶ Agnus castus.scʒ semen notum est.Dia.inquit agn⁹ siue aligos latine alexandrina appellata.Sera.de ipso duo ca.facit vnum de arbore quod dicit agnus castus aliud de piperelle que est semen eius infra apparebit descriptio trocis.de agno casto:et ibi m[illegible]s ostendam si domino placuerit.

Sirupus de arthemisia. ℞. florũ arthemisie. M. ij. calamẽti folij saturegie: origani: thimi tamarisci: sticados an̄. M. j. florũ camomille: florũ mellilloti: sansuci .i. maiorane: anthos an̄. ℥. j. blacte bisantie: calami aroma. an̄. ʒ. iij. celtice .i. spice celtice. ʒ. j. camedreos matricarie minoris betonice abrotani ana. M. ß. acori: prasij folior̃ rubee maior̃ sileris mõtani an̄. ʒ. j. assari squinãti: anisi: maratri .i. feniculi. ameos an̄. ʒ. vj. fiat decoctio ex istis: ⁊ cũ melle quãtum sufficit sirupus.

¶ Iste sirupus est ille qui gñaliter in vsu est: tñ hodie inueni vnã aliã descriptionẽ quã describit Nico. flo. q̃ etiã est laudata apud nostros doctores de qua vide. s. tñ vide vtramq̃ ⁊ elige quam volueris.

¶ Arthemisia .i. altilia siue berengesif. Pa. ait arthemisiã ab inuentore dictã: vt Plinio pl3; herba a gentilibus diane cõsecrata nam grece artemis diana dr̃. Macer inquit in principio libelli sui. herbarũ quasdam dicturus carmine vires herbarũ matri dedi arthemisia nomen: cui grecus sermo iustũ puto ponere. primo huius opẽ fertur prior inuenisse diana arthemis [illegible] ece que dicitur: indeq̃ nomen herba tenent ⁊c. ꝭm circa instans est mater herbarum.

¶ Foliũ .i. malabatrũ: loco eius ponat̃ spica aut macis saturegia .i. timbra. Pli. inquit timbra vero q̃ sit cumilia hec apud nos h3 vocabulum ⁊ aliud saturegia dicta in condimentario gñe. seritur mense februario.

¶ Anthos grece est flos vnde alofautos .i. salis [illegible]os sed hic per anthos intelligitur flos rorismarini: idẽ Nicol. dianthos dicitur q: fit de floribus rorismarini: etiam flos eius dicitur alchilil.

¶ Matricaria minor ꝭm plurimũ est scd̃a spẽs arthemisie. Diasco. de forma ipsi⁹ describit. ⁊ hec est illa quã hodie tanacetum siue daneta vocant.

¶ Abrotanũ herba est satis nota. Io. ser. in. c. de retentione mẽstruorũ ⁊ cura eius inquit. sanguasora est abrotanũ. in antidotario in decoctione ad idropicos dicit: belengesif est sanguasora hic text. Sera. nõ videt̃ verus: nã ipse vult q̃ sanguasora ⁊ ab[rot]anũ ⁊ berẽgesif sint idẽ sed nõ est: q: berẽgesif apud Gal. ac Simonẽ est arthemisia ⁊ non est abr[ot]anũ. vt dicit Ioã. Sera. et Aui.

Sirupus cordialis. ℞. mellisse lingue bouine .i. buglosse. boraginis. endiuie. lactuc. an̄. a[n̄]. M. ij. semi. cõmu. frigidor̃ maior̃ sandalorũ rubeorũ acetose an̄. ℥. j. fiat decoctio cum aqua rosa. aq̃ melisse. aque buglosse. aq̃ endiuie. aque boraginis. vini granato. vini berberorum: agres[ti]: succi ranxiorum ana. ℥. vj. zuccari albi lib. vj. misce et fiat sirupus secundum artem.

¶ Iste sirupus in papia nõ est valde in vsu: s3 in Mediolano magis. ⁊ sine dubio est cordialis: q: ɔfortat cor ⁊ custodit pericula que accidunt in corde.

Sirupus de acoro ꝭm intẽtionẽ dñi magr̃i Hiero. de casali physici clarissimi. ℞. radicum acori ℥. iij. ysopi. calamẽti origani sicce melisse buglosse an̄. M. ß. sticados. arabici. polipodij. piretri boni an̄. ʒ. vij. piperis longi ⁊ nigri an̄. ʒ. iij. cinamomi fini. zinziberis fini: sene bone an̄. ℥. ß. mira chebulor̃. indorum: embl[icor]u3 an̄. ʒ. j. ℥. sansuci .i. maiorane ruthe betonice: pulegij: saluie ana. ʒ. vj. hasce: epithimi ana. ℥. j. zuc. lib. iiij. fiat sirupus secundum artem.

¶ Iste sirupus a modernis practicãtibus nõ est valde in vsu: sed tpe dñi magistri Hiero. magis erat in vsu. ⁊ ipse laudat eũ ad egritudines neruor̃ ⁊ ad multa alia. Acorus ꝭm Diaſ. est herba venerea vel affrodisia vel piperapum. Pli super hoc ait. quod semper in aquosis nascitur. Sera. dicit hueg .i. acorus ⁊ nominatur spatella q̃dam vocant ipsum geliam. ⁊ ab alijs gladiolus palustris dicitur. arabice vero nominatur huegi vel ogi: radix eius vsui medicine competit.

¶ Hasse .i. thimus. Io. Sera in. c. de retentione mẽstruorum dicit: alfohura .i. alhasce quod idem est.

Sirupus de scabiosa. ℞. succi scabiose depurati. li. j. aq̃ decoctiõis ordei capillorũ veneris an̄. quãtũ sufficit: zuccari li. ij. dissoluti in p̃dicto succo: ⁊ decoctione: cui addant̃ corallorũ rubeorũ tritorum. ʒ. iij. ligatorum in pecia rara: ⁊ ex eis fiat sirupus.

¶ Iste sirupus in partibus nostris non est valde in vsu.

¶ Scabiosa vero est herba satis nota: sed miror q̃ nostri auctores de ipsa nõ loquunt̃. tñ ꝭm intẽtionẽ Mat. silu. dicit q̃ scabiosa latine grece stibes vel stibeos. ⁊ ibi loquit̃ de scabiosa ex autoritate Dia. sub litera scabiose: q̃ non reperitur. verum est q̃ Diaſ. c. vnũ facit de stibeos: sed ignoro qd̃ illud sit de scabiosa sed ꝭm intentionẽ Matthei idẽ est. Conceregius in cap. de tussi in fine ca. inquit sic. sed q: scabiosa cõfert in hac passione ⁊ parũ de ea dr̃ ab auctoribus. ideo hos versus nota. Urbanus per se nescit precium scabiose. Nã purgat pectus qd̃ cõprimit egra senectus. Purgat pulmonẽ laterisq̃ simul regionẽ. Rumpit apostemata lenit virtute probata. Emplastrata fortis necat antracem tribus horis. Intus potatur: ⁊ sic vnus euacuatur.

Sirupus de betonica. ℞. betonice. M. j. ruthe celidonie fragarie: eufragie: leuistici pulegij camedros: roris marini: origani foliorũ lauri: saluie isopi: ligritie rubee .i. rubee tinctorũ gariofilate .i. sanamũde an̄. M. ß. se. anisi aneti ameos petrosilij lactuce an̄. ℥. j. ß. rosarũ flor̃ boraginis an̄. ℥. j. fiat ex ipsis decoc. cũ zuc. albo fiat sirupus.

¶ Iste sirupus apd̃ nos non est in vsu. Sed in mediolano vtuntur ipso.

¶ Betonica vero est herba satis nota. Diaſc. vocat ipsam betonicam. Serap. in. c. de betonica dicit plurimũ qd̃ ex ea administratur sunt folia. Galenus in septimo simplicium dicit cestrum latine dictũ betonica. Macer. ait. Betonica soliti sunt ce[str]on dicere greci vetones in hyspania eam que betonic[a] dr̃ in gallia in Italia autem [se]rratula. a grecis cestron dicitur. Auerrois quinto col. ait alchisom que in latino dicitur betonica ⁊ in persica lingua berahuem.

¶ Fragaria herba est ferens fraga. ⁊ granũ ipsum scd̃3 Matt. siluaticũ est granũ acetosum: eius planta similis pentafiloni est: quapropter Pli. in ca. de quinq̃ folio dicit. quinq̃ foliu3 fraga gignere: nõ q̃ illud sit quinq̃ folium quo nos vtimur in medicinis: sed ad eius similitudinem. s. a numero foliorũ quinq̃ foliũ appellauit: apd̃ nos vero fraga sunt fruct⁹: qui quãdo maturescũt rubicũdi efficiũtur: ⁊ satis noti sunt.

¶ Eufra. herba q̄ i prat[is] ac alibi iuenit̃ ⁊ s3 mat. silua. ẽ herba adhib. laudat ipsa3 q: medet̃ egritudib⁹ oculor̃.

Sirupus de lupulis. ℞. succi lupulorũ lib. ij. succi fumitere lib. j. purificentur succi ⁊ cũ

li.iij.zuccari fiat sirupus.

¶ Iste sirupus apud nos nõ est in vsu. Lupulus vero s̄m Mesue est species volu[illegible]is ⁊ est habēs folia similia citrulo cuiꝰ flos est sicut ampulle adherentes. ipsa vero planta dū est recēs in principio ortus sui comedit̄ cima ipsiꝰ. Petrꝰ de crescētijs dicit humilus .i. leuertigo flos eius propter siccationē maximā suā seruatur per longissimū tempus in virtute sua: ita ꝙ vulgaris opinio est ꝙ nunꝗ̄ putrescat. ⁊ est acuti odoris, ⁊ fortis: hec apud nos in hortis reperitur.

Sirupus de buglossa. ℞. succi buglosse succi boraginis an̄. li. ij. succi pomorū dulciū li. j. ß. foliculorū sene. ʒ. iiij. croci. ʒ. ij. foliculi sene ⁊ crocꝰ ponant̄ in infusiōe per diē ⁊ noctē in ꝑ parū aq̄: ⁊ cū illa infusione fiat decoctio: ⁊ cū succo ⁊ li. iij. zuccari fiat sirupus s̄m artē.

¶ Iste sirupꝰ in vsu nō est apud nos. buglossa vero herba est satis nota. Gale. in .vj. simpl'. dicit lisen althaur .i. lingua bouis. Isi. ait buglossa a grecis dicta eo ꝙ folia asperrima ad modū lingue bouis habeat. Auicen. in .ij. canon̄. de ea loquitur in tribus locis. videlicet in cap. de chenzauguen. ⁊ in .c. de lingua bouis: ⁊ in ca. de maru. ⁊ s̄m quosdam habetur opinio ꝙ ipse Aui. non cognouerit veram buglossam.

Sirupus de succo endiuie. ℞. succi endiuie depurati lib. viij. zuccari tarbarzet lib. v. ß. fiat sirupus s̄m artem.

¶ Iste sirupus apud omnes generaliter est in vsu: ⁊ miror ꝙ descriptio sua ab auctoribus auctenticis nō reperiatur: vnde qn̄ doctor ordinat sirupū de endiuia simpl'r de isto semper intelligitur. ⁊ est sirupus de endiuia simplex vel sirupus de succo endiuie. supra posite fuerunt due descriptiones: sed sunt descriptiones sirupi de endiuia compositi.

Sirupꝰ rosatꝰ ex infusiōe rosarū siccarū. ℞. infusiōis rosarū siccarū zuccari an̄. li. ij. coq̄tur ⁊ colet̄: ⁊ fiat sirupus s̄m artem.

¶ Modus aūt faciēdi infusionē rosarū siccarū est sicut fit ex rosis viridibꝰ: cuius descriptionē ipsius supra posui: ⁊ scias ꝙ etiā ista descriptio. aliqn̄ vtimur tn̄ raro. si esset aliquis qui vellet facere sirupū rosarū solutiuū videat descriptionem suā apud Aui. in .iij. can̄. in fen. xxij. in .c. de solutiuis: sed non est in vsu.

Rob de ribes. ℞. succi ribes lib. x. decoquātur cū facilitate vsq₃ dū cōsumat̄ tertia ipsiꝰ deinde colet̄ ⁊ dimittat̄ residere vsq₃ dū clarescat: deinde coquatur cum multa facilitate in vase vitreo vsq₃ dum habeat spissitudinem: aut exponat̄ soli vsq₃ dū pinguescat et conseruetur.

¶ Rob vero apud arabes est succꝰ cuiusdā fru[illegible]us coctus ad spissitudinē vt seruari possit. Auic. in .v. can̄. in vj. tractatu ponit differentiā q̄ est inter sirupū ⁊ robub: ⁊ ait ꝙ sirupi sunt decoctiones ⁊ succi inspissati cū dulcedine: ⁊ robub sunt succi inspissati per seipsos. Gal'. in lib. secretorū in ca. de frenesi. ⁊ tussi sicca ⁊ febre cōclusa ait coagulatum ⁊ est rob: tamen scias qn̄ simpliciter reperitur rob intelligitur mustum coctum.

¶ Ribes s̄m Sera. est plāta habēs capreolos recentes rubeos ad viriditatē tendētes: in fine ca. ait. ⁊ putauerunt aliq̄ medicorū ꝙ sit illa quā nos noīamꝰ acetosam i. lapaciū: ⁊ putauerūt alij ꝙ ipa sit granū acetosum qḋ defert̄ ex corasceni: ⁊ Guil. pla. ait ribes .i. acetosa vel acetosella qḋ nō credit̄: nā aliud est ribes aliud est acetosa: verum est ꝙ ambe vident̄ habere eandē virtutē: sed nō sunt eedē. Aui. in .ij. can̄. in ca. de ribes ait. inest ei virtꝰ acetositatis citri agresti. ⁊ fit in damasco sirupus de ribes qui defertur ad nos ⁊ vtimur ipso.

Rob de agresta modus eius est sicut rob de ribes: sed in vsu non est.

Rob de cornibus valens sicut rob de agresta. ℞. succi cornium. ⁊ proprie quibꝰ est mediatio inter maturitatē ⁊ acerbitatē. ⁊ operatio eius est sicut rob de ribes.

¶ Cornu est fructꝰ similis oliue: sed oblōgiꝰ apud nos in hortis nascit̄. hoc apud Diasc. vocat̄ carnea arbor .i. cornea: semen hʒ sil'e. oliue sed paulo oblongius ⁊ viride: qḋ cū maturū fuerit obrusi coloris est: existimāt quidā ꝙ iste sit fructus qui apud Aui. in .ij. can̄. vocat̄ manrā. Ouidius metha. primo ait. Corna que ⁊ in duris herētia mora rubetis. ⁊ Virgilius. Victū in felicē baccas lapidosaq₃ corna dant rami.

Rob de sumac non est in vsu cum musci. ʒ. ß. partes duas ambre camphore ana. aure. ß. ℞. trocisci ⁊ sigillantur.

¶ Sumach s̄m Auic. aliud est corasceni: ⁊ aliud est seniminus corasceno rubeū: lentis similitudinē habens: ⁊ est cōueniens ei cui cōueniunt acacia ⁊ rosa ⁊c. Ser. ca. de sumach di[illegible]it ex auctoritate Dia. sumach sunt q̄dam qui noīan[illegible]pm adiratio ⁊ est sumach cibꝰ in arabico est planta que dr̄ ros barsodisticos ⁊ est in arabico sumach coriorū: si est arbor nascēs in locis saxosis cuiꝰ longitudo est duorū brachiorū: folia habens ablonga quorū color vergit ad rubedinē sanguinis: grana hʒ in magnitudine lentisci aliquātulum lata iuuamentū eiꝰ in cortice granorū. Gal'. melius qḋ est in tota arbore est corte[illegible] grani eius ⁊ succus eius: s̄m circa instās etꝰ granum per quatuor annos seruatur.

Rob de moris sceni. id est moris celsi non est in vsu.

¶ Sectioni de sirupis ⁊ robub s̄m intentionē diui Mesue et al[illegible]rū doctorū hoc loco finē imponimus. vertamꝰ modo sermonem nostrum in sectionem de decoctionibꝰ. Illuminet igitur sensus ⁊ corda nostra ille qui est lux veritas ⁊ vita.

¶ De decoctiōibus [illegible] dn̄m Mesue ac alios doctores.

Decoctio capillorꝫ vene[illegible] Mesue in suo antidotario. ℞. ca. vene. ℥. j. ß. fumiterre. ℥. j. lupuli violarꝫ siccarꝫ. an̄. ʒ. viij. prunorꝫ nūero xl. iuiubarꝫ nūero. xx. coquāt̄ li. iij. aq̄ cū facilitat[illegible] dū redeāt ad li. j. ⁊ pȳce ī ea carne fistule mūdate a cortice suo. ℥. iij. tamarin. ℥. ij. siracost. ℥. j. reubarbari boni. ʒ. iij. fricetur manibus ⁊ coletur ⁊ propinetur ius in mane. ⁊ quandoq₃ ponitu[illegible] oco aque seri caprini .i. aque lactis vel casei lib. iiij.

¶ Decoctio vero est apozima diuersarum medicinarū scilicet aqua in qua medicine coquuntur. idem in capi. de tussi humida habet vnam aliam descriptionem. sed non est idem in fine decoctionis dicit ⁊ si volueris accipere ex hac decoctione libr. ij. ⁊ cum meihueg .i. vino cocto et zuccari. ℥. x. fiat sirupus et per ist[illegible] verba que dicit Mesue existimant quidam ꝙ ex illa decoctione pōt fieri sirupus de capillo veneris.

¶ Capillus veneris apud Aui. in .ij. cano. vocat̄ bescegnascem et dicit ꝙ est coriandrum putei. ⁊ persice est besecgnasce. ⁊ siriace est capillus porcinus: et arabice est capillus algul Isido. dicit capillum veneris vocatum sine ꝙ elcasos post alopiciam capillos recreat: vel ꝙ capillorū fluores coerceat: vel ꝙ sit virgu[illegible] nigris leuibꝰ cū splēdore quasi capilli eius spēs. sec[illegible]dū modernorū

opinionē ſunt tres.ſ.capillus veneris qui ſatis eſt notus:politricum quod herba eſt que in puteis reperit̄:⁊ adianthon quod ſimilitudinē habet capillorum veneris:⁊ hec iuxta foſſas reperitur:⁊ ſic iſte tres ſpecies in virtute differunt parum abinuicem.

¶ Ciracoſt eſt ſpēs manne ſicut apparet apud Aui. in ij.cañ.in.c.de mãna.⁊ dicūt quidã ſapientes ꝙ ſiracoſt eſt deterior alijs ſpeciebus manne.

Decoctio de epithimo ſm̄ Raſim in.ix.alman.i.c.de melãcolia. ℞.mira.indo.ʒ.x.polipodij.ʒ.v.ſene.ix.turbith.ʒ.iiij.ſticados.ʒ.x.paſſularū enucleatarū.ʒ.x.epithimi cretēſis.ʒ.x. oīa excepto epithimo in tribꝰ libris aq̄ coquēda ſunt donec ad vnã lib.⁊ mediã redeãt:⁊ cū hoc factū fuerit:addat̄ epithimū et ilico ab igne remoueant̄ ⁊ dimittant̄ donec īfrigidari ceperint:cūq; infrigidata fuerint manibꝰ fricata colent̄ ⁊ vſui reſeruētur.

¶ Hec decoctio de epithimo ſm̄ aliquos eſt illa de qua intellexit Raſ.in hoc.ix.c.de emoroidibꝰ ⁊ fiſtulis ⁊ ragadijs in fine cōfectiōis de ſcoria ferri cū dixit: cōficiat̄ cū apozimate emblicorū:ſic in.c.de m̄ria noīamꝰ.ſed ſi bñ cōſideremꝰ iſta nō eſt apozima em[illegible]icorum :de quo Raſis intelligit:q2 ibi nō ingrediunt̄ emblici verū potiꝰ apozima de q̄ intelligere debemꝰ eſt illa q̄ ponit̄ a Ra. in fine dicti.c.de m̄ria.in deſcrip.eſ̄ij letificãtis in qua ingrediunt̄ mira.chebuli:⁊ emblici hoc modo. ℞.mira.chebu.embli.añ.numero xx.terantur:⁊ in tribus libris aque coquant̄ donec ad vnã redeãt ⁊ colent̄. ⁊ ꝑfecto de iſto apozimate intelligere debemꝰ,vt volūt ſa[illegible]iētes. ⁊ eã ponere in dicta cōfectione de ſcoria ferri ⁊ nō decoctionē de epithimo q̄ nō cōuenit:⁊ in caſu:l3 in declaratione dicte cōfectionis:dictū ſit debere intelligi decoctionem de epithimo ſuperius ſcriptam.

Decoctio cōis ſm̄ magiſtrū Pet.[illegible] tuſſignana i.c.de paraleſi:tremore tortura ⁊ ſpaſmo de repletiōe. ℞.ordei.℥.iiij. prunorum nūero.xij.ligritie.tamari[illegible]orū aniſi fenicu. añ.ʒ.ʒ.aq̄.li.iij.bu[illegible]iãt ſimul vſq; ad cōſumptionē tertie partis lēto igne ⁊ conſeruetur.

¶ Hec decoctio apud nos eſt multū in vſu : ſed ſunt ex hoibus q̄ faciūt ipſam per aliã ſm̄ voluntatē doctorū:⁊ ſi ſm̄ iſtã deſcriptionē facere volueris addant̄ in fine decoctiōs iã dicte bugloſſe ⁊ boraginis añ.p[illegible] ſui reſerua:⁊ quãto recētior tãto melior:in ampullis de vitro meliꝰ cōſeruat̄. Iſi.dicit ꝙ ampulla eſt dicta quaſi ampla bulla.ſil̄is eſt eñ in rotunditate bullis q̄ ex ſpumis aquarum fiunt:atq; ita inſlantur vento.

Decoctio pectora[illegible] ſm̄ Bart.mōtagnanã in ſuo antidotario. ℞.caricarū pinguiū.i.ficuū ſiccarū.ʒ.vj.dactilorū pinguiū.v.numero praſſij.ʒ.j.ſeminis apij feniculi.paſſula℞.capillorū veneris iſopi liquiritie añ.ʒ.v:coquant̄ oīa in li.xiiij.aq̄ vſq; ad cōſumptionē medietati[illegible].⁊ coletur:⁊ fiat decoctio.

¶ Hec decoctio fit ex varijs intētiōibꝰ ſunt q̄dã q̄ faciūt ipſam magiſtraliter:⁊ ſunt quidã qui faciunt ipſam ſm̄ aliã deſcriptionē ſicut eſt intentio medicorum

¶ De trociſcis ſecundum ſententiam domini Meſue ⁊ aliorum doctorum.

Confectio galie muſca. ℞.xiloaloes crud[illegible] boni ⁊ electi.ʒ.v.ambre.ʒ.tres muſci boni.ʒ.j.glutinis draganti.ʒ.j.gummi dragaganti ⁊ aque roſe.q.s.ad miſcēdū ea fiant troc.ſimiles folijs mirthe ⁊ ſigillent̄ ⁊ reponant̄ in vaſe vitri:⁊ adminiſtrentur. ⁊ apud alios diſſoluat̄ ambra in vaſe vitreo cū oleo de bē.pauco:⁊ cōficiant̄ cetera cū eo.

¶ Hec cōfectio apud apothecarios eſt multū in vſu et maxime ſm̄ iſtã deſcrip.⁊ dixerūt ſapiētes ꝙ iſta deſcriptio d3 poni in cōfectionibꝰ ac electuariis q̄ ſunt ex auctoritate ipſius Meſue Nic.in ſuo antidotario h3 aliã deſcri.cōfectionis gallie muſcate q̄ etiã eſt in vſu:⁊ ſapiētes dixerūt ꝙ etiã ſm̄ illã deſcrip.d3 fieri ⁊ adminiſtrari in cōfectionibꝰ ac alijs que ſunt ex auctoritate Nic. ſunt ex hominibus qui vocant trociſcos de gallia muſcata Meſue et dicunt ꝙ gallia dicitur a quadam prouincia ſic nominata. Guil. placen. inquit gallia dicitur a quadam herba q̄ gallia odorifera appellatur. Ser.de gallia cap.facit:⁊ dicit ꝙ eſt fuch. Raſis in nono almãſoris deſcribit trociſcos muſcatos ſed non ſunt idem de quibus infra.

¶ Trociſcus aūt dicitur a trocos q̄d eſt rota:q2 trociſcꝰ eſt factus ad modū rote. Simon.iañ.inquit trociſcꝰ dictus a trocos grece q̄d eſt rota vel aliq̄d ſimile rotundū. Meſue dicit ꝙ fiant troc.ſimiles folijs mirthi.hodierni apothecarij nō faciūt ipſos illo modo: ſed faciūt ad modū rote curētis vt eſt notū. Meſue dicit ꝙ p̄dicti troc. debēt ſigillari.liber aūt q̄ d2 bulchaſim in trac.ij.docet modū faciēdi ſigillū quo ſigillantur trociſci ⁊ fit ſigillū ex ligno ebani aut buxi aut eboris aut alterius rei.

¶ Oleū de ben.i.de granis ben.quod vocat balaminū ⁊ non mucelinum vt quidam putauerunt:eius faciēdi modum ponit Meſue.de quo infra.

Confectio galie ſebelline. ℞.foliorū roſa℞ recentinū ⁊ humidarū q̄ iã incipiūt reſerare nodos.℥.j.⁊.ʒ.terant̄ contritione vltima in mortario lapideo.deinde ꝓijciant̄ ſup illas ligni aloes boni ⁊ electi gariofilorū gummi ſpice inde añ.ʒ.j.⁊.ʒ.ſand.citrini.ʒ.ij.ramich ʒ.iij.terant̄ ſicut arcohol ⁊ terant̄ cū roſis et humectent̄ cū modico aque roſarū infuſione gūmi arabici ⁊ iterū terant̄ deinde iterum et humectentur ⁊ terantur ⁊ hoc fiat per diem vnum.vltimo vero aromatizetur.

¶ Confectio gallie ſebelline non eſt in vſu tamen ingrediuntur in confectione aromatici nardi.ſed loco eius ſunt qui ponunt galliam muſcatam.

Confectio gallie alefangine ⁊ eſt eiꝰ interp̄tatio de aromatibꝰ. ⁊ eſt illa de qua antiqui cōſiderãt:⁊ de qua pl[illegible]imū loquunt̄. ℞.mirabolanorū emblico℞ abiectis oſſibꝰ.℥.iiij. cōterant̄ ꝯtritiōe groſſa:⁊ ponant̄ in vaſe vitreo fundat̄ ſuper eos aq̄ roſate bone ⁊ electe infuſionis roſarū ſiccarū ⁊ corticū citro℞ li.ʒ.⁊ ſtrigat̄ os vaſis ⁊ dimittat̄ p dies tres: deinde fundant̄ in eis aq̄ p̄dicte infuſiōis.℥.iiij.et in craſtinū fiat ſil̄r vſq; quo emblicorū virtus in qua impreſſa ſit.tūc vero. ℞.ligni aloes boni.ʒ.viij.ramich.℥.j.ʒ.roſarū.ʒ.x.gari.ʒ.x.ſpice ide.ʒ.iij.ſandali citrini aromatici.ʒ.iiij.gummi arab.ʒ.vj.terantur omnia

sicut alchohol.i.subtiliter sicut sunt aathomi solares ⁊ fundat su[...]ea par succi infusionis predicte emblicorū: ⁊ terant cuz eo vsq; dū totū in eo paulatim fundatur. vltimo vero aromatizetur cum.ʒ.j. cāphore ⁊ ambre.ʒ.ij.musci boni.ʒ.ij.fiant inde trocisci ⁊ sigillentur sicut diximus ⁊ ponantur in vase vitreo ⁊ administrentur.

¶ Hec cōfectio istius gallie sm intentionē Mesue eius interpretatio est de aromatib9 que apud nos est in vsu. Liber qui dicitur bulchasis docet modū faciendi troc. de gallia ⁊ inquit.si vis facere troc.alios de such.i. gallia.sed non sunt idem.infra ait. qando autē transiuerit super eos annus erit gallia bona.⁊ quāto amplius tēpus habuerit tanto erit gallia melior: ⁊ gallie quatuor sunt spēs scz gallia ex musco ⁊ gallia ex ventribus ⁊ ex corio ⁊ ex aqua operatio gallie ex musco est illa quam dixi: ⁊ iterabo operationē eius breuiter qn̄ ramich fuerit siccū ⁊ est ꝙ accipias ex musco ⁊ teras ipsum per se ⁊ teras ramich per se ⁊ cribra cū cribro mediocri ⁊ proijce super ipm mu.⁊ malaxa in vase qd arabice dicitur salachia cū oleo.de cheiri aut zabath.⁊ fac trociscos et existimant quidam sapientes ꝙ isti trocisci sunt illud quod nos zebeth vocamus. Simon ianue.inquit in litera gallia muscata dicebat iudeus vocari zebet arabice nos seneram vocamus.

Cōfectio trociscorū diarodō. ℞.folior rosarū rubearū.aur.vj.spice aromatice.i. nardi aur.ij.ligritie au.iij. ligni aloes aur.ij.spodij.aur.j.croci.aur.ß.masticis.ʒ.ij. confice cū vino albo ⁊ fiant inde trocisci.

¶ Trocisci diarodon sm Mat.sil.sunt trocisci de rosis. tn̄ sm intentionem Mesue aliud sunt troc.dia rodon: et aliud sunt troc.de rosis: vt apparebit quod ipse Mesue aliam descriptionē facit ⁊ de hac debent fieri due descriptiones quarū vna est ista dn̄i Mesue que solū dz administrari in suis cōfectionibus vt est in diarodon.⁊ in electuario de gēmis ⁊ in alijs. Alia vo descriptio est ex auctoritate Nic.⁊ illa dz administrari in suis cōfectiōib9 vt docet ipse Auic.in.v.cañ.hz trociscos de rosis nominatos diarodon: sed non sunt in vsu.

Confectio trocis.de rosis. ℞.foliorum rosarum.ʒ.x.liquiritie.ʒ.v.spice aromatice.i. nardi.ʒ.ij.ß.cōfice cū vino albo.⁊ si laxatiuū facere volueris adde scamonee.ʒ.iiij.⁊ reseruēt.

¶ Isti troc.sunt illi quib9 nos vtimur: idē inferi9 habet vnam aliā descriptionē: sed hec est nobilior illa. Aui.in v.cano.hz multas descriptiones quarum prima descriptio est de rosis vniuersalis. secūda est de rosis asclepiadis.tertia est de rosis cū sc[...]onea. ⁊ iste eedē sunt cum illis dn̄i Mes.addēdo scamoneā: vt dicit ipse: aliū faciūt cū spodio.aliū cū spica ⁊ sic de singulis.sz nō sun[...] vsu. Rasis in nono alman.in.c.de his que cōfortant stomachum ⁊ ciborum perficiūt digestionē habet vnā aliam descriptionē.⁊ in.x.alman.in.c.de quotidiana que vocatur flegmatica habet vnā aliā descriptionē quam nominat de rosis completis.sed non est in vsu.

Cōfectio trocis.de rosis ⁊ de eupatorio. ℞. foliorum rosaruz.ʒ.viij.spice.ʒ.iij.rauedseni id est reubar.ʒ.iiij.spodij.ʒ.j.liquiritie.ʒ.iij.ß.succi eupatorij.ʒ.x.fiant trocisci cum tereniabin.id est manna.

¶ Hec descriptio istorū trociscorū de rosis ⁊ de eupatorio apud nos est multū in vsu. rosa flos est satis notus. pli. ait. Rosa nascitur spina verius ꝙ fructice in cibo quoq; prouenies: illic etiā iocūdi odoris quāuis augusti sm circa instans rosa sicca ⁊ viridis cōpetit vsui medicine.⁊ est magne efficacie: spēs autez rose sunt multe: nā est rosa asini que neremich dr sine peonia. ⁊ est rosa regia.i.staphisagria ⁊ est rosa vinee. i. flos spine ⁊ albe. ⁊ est rosa zamen.i.maluauisci.⁊ est rosa persica.i.rubea qm̄ a persia habuit ortum: ⁊ est rosa canina .i. planta in cui9 radice nascitur fungus: ex quo fit ipoquistidos. ⁊ est rosa marina que apud quosdam corona montis siue roris marini dicitur.⁊ sic de singulis.

Trocisci de rosis. ℞.rosa.ʒ.iiij.ligni aloes.ʒ.ij.masticis.ʒ.j.ß.absinthij.spice.s. nardi cinamomi cassie lignee florum squinanti. añ.ʒ.j.fac troci.ʒ.ij.cum vino antiquo ⁊ aqua decoctionis radicum.

¶ Ista vero descriptio apud nos est in vsu. illā qua vtimur supra scripsi. Mesue inquit ꝙ predicti trocisci debent fieri cū vino ⁊ aq̄ decoctiōis radicū.sed nō specificat q̄ sint ille radicees debēt poni.sed sapiētes credunt ꝙ qn̄ simplr reperit radicū intelligit de quinq; q̄ sunt proprie iste.s.feniculi apij: brusci: petroselini ⁊ sparagi.⁊ sic iste quinq; radices debēt bullire in aqua: ⁊ de illa aqua que erit decoctio debent fieri predicti trocisci.

Sucahalertu[...].⁊ est gallia magna siue regalis. ℞.succi albelach lib.j.bulliat ebullitiōe vna: deinde coletur ⁊ proijciat sup ipm gallarū recentiū contritarū cōtritione vltima.℥.iij.⁊ bulliāt donec fiat sicut mel currēs.deinde [...]℞.foliorū rosarū.℥.ß.cardamomi lingue auis.i.seminis fraxini gariofilorū nucis muscate.masti.ligni aloes.a ñ.ʒ.vij.ß.darseni.ʒ.iij.sandali.mahazari.i.citrini.ʒ.v.croci.ʒ.ß.gu[...]mi arabi.℥.j.terant ⁊ cribellētur et misce cū predictis ⁊ expande super marmore inuncto oleo ami[...]gdalarū donec siccetur. deinde puluerizetu[...] sicut alcohol: ⁊ aromatizetur cū musci aur.ß.deide [...]ū aqua rosata fiāt troc.subtiles ⁊ siccentur in vmbra.

¶ Hec descriptio istius gallie nō est in vsu sm intētionē Mesue est gallia magna siue regal.i.imperialis.

¶ Al[...]ac[...] sm multos sunt dactili immaturi. Supra posui [...]up[...] de albelach ⁊ ibi ostēdi ꝙ Aui.in.ij. cano. in.c.de gallia inquit.gallia vera est sima facta ex emblicis: nūc aūt qm̄ illud est difficile sumitur pondus ipsorum de gallis ⁊ albellam qd est albelach vt dicit gentilis: ⁊ sunt proprie dactili immaturi.

¶ Darsem est cinamomum [...]ssum.sed lumen apothecariorum vel verius tenebra exponit ꝙ est cinamomuz electum quod non est: sicut ostensum fuit supra in confectione de cinamomo.

Confectio ramich que est medicina cōposita: ⁊ recipit in alijs medicinis. ℞.succi herbe acetose.℥.xvj.bulliat ebullitione vna cuz ℥.j.rosarū.⁊.℥.ij. granorū mirtilorū ⁊ colet ⁊ misce cū eo gallarū recentiū ⁊ [...]amidaruz tritarū vltima cōtritione.℥.iij.⁊ coquat adhuc: deinde puluerizetur sup ea foliorū rosarum.℥.j.sandali mahazari.i.citrini.℥.j. ⁊ q̄rta.j.ʒ.ij.gūmi arabici.℥.j.ß.carniū sumach.i. roris siriaci spodij.añ.ʒ.viij.su[...]i agreste.ʒ.

viij. succi granorū mirti tritorū cōtritione vltima. ʒ. iiij. ligni aloes gariofilorū macis nucis muscate añ. ʒ. iiij. inuoluant̄ oīa simul: et expande in scutella lapidea vsq̄ dū siccētur. deinde tere sicut alchoel. i. subtil'r sicut athomi solis: ⁊ cū camphore aur. j. ⁊ aqua rosata fac trocis. subtiles ⁊ exicca in vmbra: ⁊ apud alios loco succi acetose ponit̄ succi citonioꝝ acetosorū immaturorū tantūdem: ⁊ qdā sunt qui aromatizant cum musci. ʒ. vni⁹ quarta.

¶ Hec confectio ramich. seu trocisci de ramich ⁊ apud nos est multū in vsu: ⁊ vtimur multū in alijs confectionibus sed descriptiones ipsius sunt diuerse ꝓm diuersitatē medicorū. nā eius descriptio reperitur etiam apud Sera. in suis simplicibus qui sic ait. ramich est gallia seu materia ex q̄ fit gallia. ⁊ dicit q̄ accipitur ex m'tis speciebus ⁊ aliqñ accipit̄ ex dactilis immaturis: ⁊ aliqñ accipitur ex gallis. ⁊ aliqñ accipitur ex corticibus granatorū ⁊ ex herbis asperis, ⁊ oēs spēs eius sunt frigide ⁊ stiptice ⁊ ipsum est radix such. i. gallie ⁊c inferius docet modū faciēdi: sed nō est similis isti Mesue. liber qui d' albuchalis in tractatu secūdo hꝫ vnā aliam descriptionē que fit ex passulis bonis rubeis [illegible] alijs sed nō fit. nobilior vero omnium est hec. d. Mesue.

¶ Mesue inquit succi herbe acetose. i. lapacij acuti: quidam crediderunt q̄ esset ribes: sed non est: si aūt habere non poteris succū acetose pone succū citoniorū immaturorum ad pondus eorum.

Trocisci de camphora.

℞. foliorū rosarum ʒ. iiij. spodij. ʒ. ij. sandalo. citri. ʒ. ij. ß. [illegible]ci. ʒ. j. liquiritie. ʒ. ij. seminis citruli melonis cucumeris: ⁊ cucurbite: dragaganti. gummi. s. gummi ara. spice ana. ʒ. j. ligni aloes. cardamomi: amili. i. amidi camphore. añ. ʒ. j. partes duas. s. ℈. ij. zuccari tabarzed. i. albi. ⁊ tereniabin. i. manne. añ. ʒ. iiij. confice cum muscillagine psilij. ⁊ aqua rosata.

¶ Hi trocisci apud nos sunt in vsu: ⁊ maxime ꝓm istā descriptionē. Aui. in. v. cañ. hꝫ q̄nq̄ descriptiōes: sed nō vtimur illis etiā Rasis in. x. almāsoris in. c. de febre ethica habet vnam aliā descriptionē. sed non est in vsu.

¶ Camphora ꝓm Auic. ⁊ Sera. est gummi arboris sed Sera. de ipsa melius loquitur dicens: q̄ c[illegible]ora est gummi arboris nascens in partibus illis: ⁊ e[illegible] gummi maculati coloris rubei: ⁊ lignū eius est album tenerum quasi velit fieri nigrū: ⁊ camphora reperitur in corde ligni arboris in petijs ligni q̄ sunt ibi intus extēse. Auerrois in quinto colliget dicit ambra est vna ex speciebus camphore que oritur in [illegible]ntibus maris.

¶ Modus faciendi muscillaginē psilij qd̄ est semen factum ad moduꝫ pulicis oportet q̄ accipiatur psilium ⁊ mundet̄ a sordib⁹ suis in pondere, lib. j. ⁊ postea ponant̄ supra ipsum aque calide lib. iiij. aut minus. ꝓm q̄ tu volueris magis vel minus pinguē muscillaginē: ⁊ dimitte per noctē: in mane vero calefacias parū predictū psiliū cū aqua: post hoc pone ipsum in pecia: vel sacculo ex tela lini fortis noua ⁊ grossa ⁊ stringe os suū cū ligamento fortiter, ne aliquid de psilio lubricet extra deinde fortiter exprimatur tantum q̄ ibi nihil de muscillagine remaneat ⁊ vtere vbi oportet.

Trocisci de Reubarbaro.

℞. raued boni. i. reubarbari. ʒ. x. succi eupatorij. ʒ. iiij. rosarū. ℥. iij. spice anisi rubee tinctorū seminis apij: absinthij amari añ. ʒ. j. amigdalarū amaraꝝ ʒ. iiij. ⁊ fiant troc. aur. j.

¶ Hi trocisci apud nos sunt multum in vsu. ⁊ maxime ꝓm istā descriptionē. Aui. in. v. cañ. hꝫ vnā aliam descriptionem que quasi idē est. Rasis in. ix. Almansoris in. c. de dolore epatis habet troc. de raued. i. de reubarbaro: sed non sunt in vsu. Mesue nō ponit cū quo liquore debeant fieri isti trocisci sed ꝓm quosdam debent componi cum succo de eupatorio: ⁊ sic conficiuntur.

Trocisci de spodio.

℞. spodij. ʒ. iiij. rosaruꝫ rubeaꝝ. ʒ. vij. seminis portulace: succi ligri. añ. ʒ. ij. ꝯfice cū mucillagine psilij. ⁊ fac trociscos. ʒ. j. ⁊ da cū succo mali granati. ⁊ alij addiderunt quatuor seminum gummi arabi. dragaganti croci. ana. ʒ. j. ß.

¶ Isti trocisci sunt in vsu: ⁊ maxime ꝓm istā descriptionem ipse mesue dicit q̄ debēt fieri predicti trocisci ex illis quatuor rebus. inferius vero ait q̄ alij addiderunt quatuor seminū. i. quatuor semina communia frigida maiora: gummi ara. dragagantū ⁊ crocū: ⁊ sic debēt fieri. q: sunt multe efficacie. Aui. in. v. cañ. habet vnam descriptionem: ⁊ dicunt̄ troci. de spodio cum terentabin ⁊ sunt quasi idē. Rasis in. ix. almansoris in. c. de fluxu ventris habet vnam aliam: ⁊ in. x. almansoris in. c. de febribus ex quib⁹ accidit frigus ⁊ calor similiter habet vnā aliā: ⁊ in eodem tractatu in ca. de febre ethica hꝫ vnam aliam: sed non sunt in vsu.

¶ Spodiū ꝓm Aui. in. ij. cañ. est radix cannarū adustarum. Auer. aūt in. v. colliget dicit tamen baisir. i. spodiū carbo est nodorū arundinū adustarū. nos vero loco spodij vtimur osse elephantis cōbusto: de quo circa instās ait spodiū os est elephantis cōbustū: elephas habet ossa solida vt sunt dentes ⁊ illa nō cōburentur: sed ad diuersa officia ⁊ artificia seruantur: sophisticantur sepe ex radice cuiusdā canne cōbuste: qñq: ex ossibus canis cōbustis. qñq: ex marmore cōbusto sed hoc nimis pōderosum est. vñ eligēdū est subalbidū ⁊ valde leue ⁊ grossum: q: in puluere facile adulteratur ⁊ vix cognoscitur.

Trocisci de spodio cū sale acetose.

℞. rosaꝝ rubeaꝝ. ʒ. xij. spodij. ʒ. x. semis acetose. ʒ. vj. se. portulace. seis coriandroꝝ infusoꝝ in aceto ⁊ torrefactorū ⁊ pulpe sumach. añ. ʒ. ij. ß. amili assi. balaustiarū berberorū añ. ʒ. ij. gūmi ara. assi. ʒ. j. ß. confice cū succo agreste.

¶ Isti troc. etiā in vsu sunt. Auicē. in. v. cañ. habet troc. de spodio cum sale acetose: sed idem non sunt.

¶ Coriādrū est semē satis notū. Infusorū in aceto. i. preparatorū. mod⁹ torrefaciēdi coriādrū opꝫ calefacere patellā ad ignē. deinde supra semē coriandri ponat̄: ⁊ cuꝫ aliquo instrumēto misceat̄: ⁊ hoc facias tantū q̄ sit bene torrefactum: ⁊ vtere vbi oporet.

¶ Gūmi ara. ꝓm Ser. ex auctoritate Dia. est gūmi qd̄ reperit̄ sup arborē acati sicut alie spēs gūmi: ⁊ meli⁹ ex eo est illud qd̄ est ex hac arbore qd̄ est simile vermiculis in figura [illegible] color ei⁹ ē sicut vitrū clarū: ⁊ nō hꝫ lignū. Modū [illegible]ndi ipm docet li. q̄ d' bulchasis in tra. ij. ⁊ ei⁹ modus iste est. accipiat̄ gūmi arabi. ⁊ frangat̄ in frusta ad magnitudinē orobi. deinde accipiat̄ patella ⁊ calefiat ⁊ auferat̄ ab igne ⁊ ponat̄ sup ea gūmi ara. ⁊ misceat bñ sine intermissiōe donec albescat: ⁊ si nō albescit prima vice fiat iterū vt prius donec fiat albū: codē mō de dragaganto ac gummi amigdalarū dicendum est.

Troci. de berberis.

℞. berbe. aut succi eorū spodij succi ligritie ⁊ seis portula. añ. ʒ. iij. rosa. ʒ. vj. spi. croci amili. i. amidi dragaganti ana. ʒ. j. semi. citruli. ʒ. iij. cāphore. ʒ. ß. confice cum tereniabin. i. manna.

¶ Isti troc. apud nos sunt in vsu maxime ꝓm istā descri

ptionē: qr idē inferius describit vnā aliā descriptio. sed ista est nobilior. Auicē. in. v. ca. habet septē descriptiōes que in vsu nō sunt. etiā R in. ix. alman. in. c. de dolore epatis habet vnā aliā descrip. que nō est in vsu.

¶ Berberi apud Auicē. in. ij. c. noiatur amiberberis: et apud Dia. vocatur oxiachātos. i. spina acuta: ⁊ est arbor que in partibus nostris iuxta aquas nascitur. eius fructus exprimit. et fit ex eo vinū qd apud herbaticos dr vinū de crispino etiā apud modernos ex succo ipsius fit liciū ⁊ sm multos hec ē arbor mali granati siluestris que a Ser. darsisahan vocat. Sapientes hn̄t p secreto.

¶ Citrulus est cucumer cui⁹ forma longior ⁊ maior est nr̄o: ⁊ sunt qui loco ei⁹ ponūt semi. cucumeris vsualis: ille vo q̄ de nouo scripsit dicit semi. citruli an̄. ʒ. iij. ß. ille textus hui⁹ tenebre est falsus: nā regula est inter medicos ac apothecarios q ana significat duas vel plures res esse acceptas: sed hic nō intelligitur nisi semen citruli: quapropter illa dictio ana non conuenit.

Trocisci de absinthio. ℞. ros. absinthij: anisi ana. ʒ. ij. raued. i. reubarbari. succi eupatorij assari apij. amig. amar. spice masticis. ⁊ folij an̄. ʒ. j. fac troc. cum suc. endi.

¶ Isti troci. in vsu sunt ⁊ maxime sm istā descriptionē. Auicē. in. v. can̄. habet duas descriptiones: sed nulla earum est eadem huic.

¶ Absinthiū sm Dia. est notū: cuius pbabilius est ponticū ⁊ capadociū nascens in mōtibus vnde nomē accepit a terra infra habētur due alie species. Pli. dicit plura sunt ei⁹ genera sandonicū appellatur a ciuitate gallie: ponticū de pōto: vbi pecora illo pinguescūt: et ob id sine felle reperiūtur: neq alius prestātius multū italico amarius: sed medulla pōtici dulcis sed illud absinthiū: quod hic intendimus est absinthiū ponticum vel romanum vel cōmune quod satis est notum.

¶ Folium. i. malabastrū: raro inuenitur: sz loco eius ponimus macem aliquando spicam.

Trocisci de eupatorio. ℞. tereniabin. i. mā ne succi eupatorij an̄. ℥. j. rosarum. ℥. ß. spice. i. nardi. ʒ. iij. raued. i. rebar. assari. i. assare bacare anisi ana. ʒ. ij. ß. spodij. ʒ. iij. ß. fac troc. cū succo herbarum.

¶ Isti troci. sunt in vsu. Eupatoriū vero sm Guil. placē. et circa instans est saluia agrestis: sed hoc videtur alienum a snia Dia. nā dicit ipse eupatoriū vocāt greci radicem agrimonie: eo q diuretica sit valde: etiā sm eūdem marubiū quidā eupatoriū vocauerūt: sz moderni distinxerunt per alias herbas. Gal. in. vj. simp. inquit cafith. i. eupatoriū: sed meli⁹ est dicere gafith qd idē est. Mes. inquit q predicti trocis. debent fieri cū succo herbarū: sed non specificat cū quo succo herbarum fieri debeant. sed sm modernorū opinio. fieri debent cū succis qui fiunt ex quatuor herbis. ⁊ sunt proprie ille que ingrediūtur descrip. sirupi de bisantijs. ⁊ sunt iste endiuie: ⁊ apij. ℥. j. lupuli ⁊ buglosse vel bora. ℥. ß. ⁊ simul misceātur ⁊ fac troci. de eupato. ⁊ alios: ⁊ qu o non habemus predictos succos loco eius ponatur in siru. de bisantijs.

Trocisci de aniso. ℞. ani. eupatorij . ʒ. ij. se. aneti: spice masti. folij. i. malabatri absinthij. assari: apij: amig. ama. an̄. ʒ. ß. aloes. s. suc. ʒ. ij. confice cum suc. absinthij ⁊ apij.

¶ Isti trocis. sunt in vsu: ⁊ maxime sm istam descriptionem. Auicē. in. v. canon̄. habet vnam aliam descriptionem: que quasi eadem est.

Trocisci alij de aniso ⁊ sunt de decem medicinis. ℞. anisi. ʒ. iiij. masti. spice apij. absinthij romani assari. folij. an̄. ʒ. j. amigda. amara. ʒ. j. ß. aloes boni. ʒ. ij. succi eupa. ʒ. iiij. confice cum decoctione absinthij.

¶ Istis troci. vtimur sub noie troc. de decē medicinis. et nominant de decē medicinis: qr ibi non ingrediunt nisi decem simplicia ad numerū. A. in. v. can̄. quasi in fi. habet troc. de decē medicinis. ⁊ idē sunt: oportet autem scire q qn̄ doctor simpliciter ordinat trociscos de aniso de prima descriptione intelligi oportet.

Trocisci de lacca. ℞. lacce mūde suc. liquiri. absinthij herbe. suc. eupa. raued. i. reubarbari aristolo. lon. costi. assari amigdala. amararū. rubee tinctorum anisi apij. squinanti. an̄. ʒ. j. fac. trocis. de. ʒ. j.

¶ Isti tro. sunt in vsu maxime sm istam descriptionem. Auicē. in. v. can̄. habet vnam aliam: sed eadem non est. Ras. in. ix. Almansor. in ca. de dolore epatis habet vnaz aliam: sed non vtimur illa.

¶ Lacca vero est gummi rubicundū quo tincture fiūt. arbor eius est in arabia similis arbori mirre. dixerūt qdam sapientes q lacca non debet poni in medicinis si abluta non fuerit: ⁊ eius modum abluendi ostendi supra in confectione dia lacce: ⁊ de predicta decoctiōe possunt etiam fieri isti trocisci.

Trocisci de terra sigillata ex inuentione nostra. ℞. sang inis draconis gūmi ara. assi. ramich foliorū rosarū ⁊ seminū earū amili. assi. spodij. acatie. ipoquisti. lapidis ematitz balaustie. boli ar. terre sigilla. sehedenegi coralli. s. rubei charabe ana. ʒ. ij. margaritaruz drag ganti papa. nigri ana. ʒ. j. ß. portulace. asse ornu cerui adusti. thuris. gallar. croci. ana. ʒ. ij. fiant troc. cum aqua arnoglose.

¶ Isti tro. sunt in vsu. Terra sigillata sm Dia. ⁊ Auic. est terra rubea. sed hodie quidam vtūtur vna alia que est albi loris: sed nō est tante virtutis. Serap. in cap. de terra sigillata ait q est sigillum marinum: quidam sigillum laice vocant.

¶ Semē rose sm plurimū est illud semen qd reperit in fructu cenos batu. I ang. in ca. de fluxu ventris in febre inquit. authema est semen rosarum.

¶ Sehedenegi sm Auicen. est men arboris canapis. etiam Serap. in. c. de canape dicit sehedenegi est canapis. si autem reperitur scriptum seedenegi sine h. nō est idem: sed est lapis ematitis. christo de ho. super hoc passu dicit q sedenegi est fum⁹ terre: sed hoc mihi nō multum p cet quia si diceret seeheteregi bene esset fum s terre. mpositor dicit sehedenegi qd est verum semen canapis. ⁊ sic debet poni.

Trocisci halandahal qui ponuntur in iera hermetis et in alijs confectionibus loco coloquintide. ℞. pulpe co oquintide albe et leuis et munde a granis. ℥. x. incidantur cum incisorio incisione conuenienti et fricentur cum. ℥. j. olei rosati. deinde. ℞. dragaganti. gummi. bdellij. ana. ʒ. vj. infundantur cum aqua rosata per dies quatuor: et conficiantur coloquintida incisa cū glutino eorum et fiant inde tro. ⁊ exsiccent i vmbra. deinde iterū terant cōtritione bona: ⁊ iterū confice cū glutino eorum: ⁊ fiant tro. et administrētur.

¶ Isti tro. sunt in vsu sub noie troci. alandahal. ⁊ sub noie tro. de colloqntida. ⁊ sm intētionē ipsius debēt poni de iera hermetis ⁊ alijs cōfectionib⁹ oqntide: ⁊ sic

generaliter faciunt apothecarij.
¶ Gūmi.s.gūmi ara.quidā crediderunt sed nō recte ꝙ esset gummi bdellij.s.lachrymū eius quod non est.

Trocisci de sandal. ℞. triū sandalorū.añ.ʒ.viij.spodij semi.cucumeris cucurbite citruli portulace añ.ʒ.iiij.rosarū.s.rubearum.ʒ.vij.camphore.ʒ.j.berberorū aut succi eius.ʒ.vj.boliar.ʒ.iiij.confice cum aqua portulace.

¶ Hos troci.nos non habemus nec sunt valde in vsu. Mesue habet duas descriptiones: sed ista est illa qua magis vtimur.
¶ Sandalus ſm ser.defertur ex sim.⁊ est albū rubeū et citri nū.⁊ idē Sera.ex autoritate Isaac eben amrā inquit sandalū est lignū.qđ defertur ex sim.⁊ species eius sunt tres:scʒ album:rubeū ⁊ citrinum:et omnes sandali competūt vsui medicine:et sic hic per trium sandalorum de illis tribus intelligitur.

Trocisci de ciperis. ℞.zinzibe.seil.i.cardamomi maioris nucis muscate:cubebe macis gariofilorū:gallie.s.muscate añ.aur.j.corticū citri masticis florū squinâti:ciperi spice cinamomi embli.extremitatum mirthi añ.aure.ij.et in alio musci chara[illegible]s.ij.confice cum melle passu.et fiant.

¶ Isti trocis.sunt in vsu.ciperus ſm modernorū sententiam est iuncus triāgularis in pratis ac iuxta fossos reperitur. Gale.in.vij.simpli.inquit.ciperi vtiles maxime sunt radices.Circa instans in ca.de cipero ait.Est autē radix iunci triāgularis q̄ in trāsmaritimis partibꝰ nascitur.eius radix cōpetit vsui medicine.per annū [illegible]ruat. Halia b.aūt in.iij.practi.scripsit suadū ꝑ cipero.Differētia aūt magna est inter ciperū cupressum ⁊ ciprū:q2 ciperus est iūcus triāgularis:cupressus est arbor: ex qua fiunt capsule sic odorifere:⁊ gerit fructū dictuʒ nux cupressi.Ciprus etiā est arbor q̄ apud arabes alchāna vocatur:vñ oleū de alchāna:grece ꝟo vocat̄ oleū ciprinū.
¶ Charates vel cherates siue chirat est pōdus sumptū a semine xilocaracte siue silica.Isi.dicit silica vigesima pars solidi est ab arbore suū vocabulū tenens. Charactes oboli pars media est habens siliquā vnam semis. hinc latinitas semibolū vocat.charactes autē grece latine siliqua cornu interpretatur.nos vero vocamus chirat pondus quatuor granorum ordei.

Trocisci de capparibus. ℞.corticū capparis.seminis agni casti.añ.ʒ.vj.nigelle calamenti succi eupatorij.acori amigd[illegible]rarū nasturtij armoniaci foliorū ruthe aristo.rotunde añ.ij.ciperi scolopēdrie añ.ʒ.j.armoniacū dissoluatur in aceto ⁊ aliarū rerū puluis cōficiatur cum eo:sunt qui duplicant armoniacum et est melius.

¶ Isti trocis.apud nos sunt in vsu maxime ſm istā descrip.Auicē.in.v.cañ.habet vnā aliā descrip.sed eadem nō est.sed vna descrip.que reperit̄ apud ralim in.ix.almanso.in.c.de dolore splenis:videt̄ quasi esse eadem.
¶ Capparis ſm circa instans cortices radices folia et flores cōpetunt vsui medicine debet colligi cortex in vere.et in vmbra suspendi ⁊ desiccari vel etiā ad solē.per sex annos in multa efficacia seruatur. Columella in libro de cultu hortorum ait.Capparis et trilles inule ferule que minaces.

Troci.de charabe. ℞.charabe an.vj.cornu cerui adusti gūmi.s.ara.corali adusti dragagāti acatie [illegible]poquistidos balaustie.masticis.lacce papa.nigri assi.añ.aur.ij.thuris croci opij.añ.ʒ.j.ʒ.fac trocis.cū muscilla.psilij.

¶ Isti troci.sunt in vsu.maxime ſm istā descri. Rasis in ix.almā.in ca.de mictu sanguinis ⁊ puris habet vnam aliam descrip.sed nō est in vsu apud nostros docto.
¶ Charabe vel cacabre est gūmi arboris ſm Aui.⁊ Sera.dicte haur romi.⁊ ſm Dia.est species populi arboris iuxta rhodanū fluuiū nascētis ſm Symonē ianuē.electrum est charabe.⁊ est gūmi arboris dicte agiros apđ Dia.⁊ est species populi arboris.Isid.in.c.de.pino dicit in fi.huius arboris lachryma electrū gignit.Barth.mōtagnana in cōsilio de regimine arboris vrine per medicinalia dicit.administratio est troci.de charabe ⁊ ꝓprie illorū qui scribūtur nono almāsoris allegato cap.quorū descriptio hec est.R.charabe:gūmi arboris tremule est populus hic textus Bartho.nō videt̄ securus:nam arbor tremula nō est populꝰ:sed arbor mali granati siluestris:vt dicit Mat.sil.charabe autem dicitur quasi rapiens paleas.
¶ Coralus est arbor nascēs in mari:⁊ eiꝰ spēs ſm Aui.sunt tres.s.albus rubeus ⁊ niger:⁊ modus cōbustionis ipsorū est:vt docet Bulcasis in tracta.j.et iste.terantur corali grosso modo ⁊ ponātur in olla terrea ⁊ ponantur in furno per noctē:si bene cōburunt̄:bene est:si nō autē iterū ponātur donec comburātur ⁊ reseruentur.

Troci.de alchechingi. ℞.gra.alchechingi.ʒ.iij.seis citruli ⁊ albatheche cucurbite.añ.ʒ.iij.ʒ.boli armeni gūmi arabici thuris:sanguinis draconis papaueris albi amigdala.amararū succi liquiritie dragaganti amilli granorū pini.añ.ʒ.vj.seminis apij:charabe boli iusquiami opij añ.ʒ.ij.et fiāt troci.da.ʒ.j.cum iuleb aut aqua mellis.

¶ Isti troci.sunt in vsu maxime ſm istā descriptionē:et possunt fieri cū opio ⁊ sine opio ſm voluntatē medicorū. Auicē.in.v.cañ.hʒ duas descriptiōes:sed nō sunt i vsu.etiā Rasis in lib.diuisionū in cura medicinarū vrine hʒ vnā aliā descriptionē que cadē nō est:nec est in vsu.
¶ Alchechingi ꝟo est spēs solatri.sicut apparet apud Dia.in ca.de strigno.⁊ ipsa est scđa species strigni.i.solatri.eiꝰ granū inuenit̄ in q̄dā re simili vesice rubicundū:et est id qđ a nostris rusticis fiacho vulgariter đr. Haliabbas aūt in.iiij.ca.de electione granatorū scripsit caquenegi pro alchechengi.Symon ianueñ.dicit ꝙ trocis.diafisalidos sunt troci.de alchechengi:qđ nō nego:nec affirmo:sicut ostēsum fuit in filoantropos.
¶ Albatheta siue batheca:vt apud Auicē.in.ij.cañ.qđ sit cōiter ignoratur. Guil.lōbardus inquit.batheca est quedā species melonis.⁊ sic est:ego existimo ꝙ sit anguria ⁊ sine dubio sic est:sicut reperit̄ apud Guaineriū in ca.de tertiana cōtinua:⁊ eius cura:qui inquit.batheca est melon magnus qui a venetis vocat̄ languria. Auenzoar in capi.de saphat dicit. ℞.cucumerū saracenorū.i.anguriarū.Symon ianuē [illegible]it batheca arabica est melon magnus viridis qui anguria a quibusdā dicitur.et sic est [illegible] modernorū opinionem:eius semen vsui medicine competit.
¶ Bolus vel boli quidaʒ falso putauerūt qđ iste bolus nō debet hic ingredi:⁊ dicūt ꝙ est bolus ara.qđ nō creditur:nā supra in ꝑdictis troci.hʒ.℞.boli armeni.⁊ inferius iterū hʒ boli qđ indicat qđ idē nō sunt.Sapiētes ꝟo exponūt qđ boli sit terra rubea qua vtunt̄ carpētarū ad signandū ligna.Auerro.in.v.col.dicit balmogra.id est bolus cum quo tingūtur muri seu parietes.Item aggregator patauinus dicit bolum.i.sinopodie vel macra lutum carpētariorum vel lutum pictorum:⁊ sic est:⁊ hec terra est quā auicen.vocat macra ⁊ apđ dia.multa sinopodia:⁊ apud Serap.dicit̄ sinopodia:⁊ sic si legis illa.c.videbis ꝙ eadē sunt verū moderni loco eiꝰ ponunt terrā sigillatā rubeā:q2 existimāt ipsaʒ esse speciē.

¶ Opiũ succus est papaueris nigri vt dictũ fuit: predicti troc. possunt fieri cum opio ⁊ sine opio: si sine opio facere volueris non diminuatur ex illa descriptione nisi opium: ⁊ tunc dicuntur tro. de alchechengi sine opio: ⁊ debent fieri cum aqua mellis.

Trocisci alchadicõ in practica Mesue in capitulo de polipo qui fit in naribꝰ. ℞. calcis non extincte arsenici citrini. añ. ʒ. ij. colcotar floris eris aluminis. scilꝫ aluminis iameni. añ. ʒ. j. gallarum chacie balaustie añ. ʒ. ß. tere ea in mortario eneo. id est eraminis cũ aceto forti cõtritione vltima vsqꝫ ad quinqꝫ dies: deinde fiant ex eis tro. ⁊ conseruẽtur in vase vitreo in loco frigido.

¶ Isti troc. apud nos nõ sunt in vsu. Io. Serap. in cap. de alcols dicit calidicõ sunt troc. facti cũ arsenico. ⁊ ſm almansorẽ dicuntur achali. qḋ recipit tñ Mesue in sua descriptione nõ habet chali. verũ est qḋ vnã descriptionẽ que reperitur apud Dinũ florẽ. ingreditur chalij. de quo infra declarabo quid sit si deus voluerit.

¶ Calcis ſm Auicẽ. in. ij. canonis per calcem significat cinereitas corporum lapidosorũ ⁊ ostracorum natura. illa quidẽ quã nõ tetigit aqua et illa quã aqua tetigit cũ remanet extincta duobꝰ diebus aut tribꝰ tũc nõ adurit: imo calefacit: tamen abluta quidem est sicca ⁊c.

¶ Arsenicũ ſm Dia. nascitur in metallis vbi ⁊ sandaraco verũ optimum est laxiores laminas hñs: ⁊ aureũ colorẽ ⁊ venas separabiles a sẽ vt se separari videãtur mũdum sine sorditie. tale in helesponto nascitur cuius gña sunt duo: vnũ est equale supradicto ⁊ aliud fuscũ. apud Aui. sunt tria gña. s. albũ: citrinũ: et rubeũ: album vero ſm modernorũ opi. est arsenicum cristallinum. rubeuꝫ est rezagala. citrinum est auripigmentum vsuale: ⁊ omnia tria nota sunt.

¶ Colcotar apud Aui. in. ij. cañ. in cap. de attramento est vitriolum citrinum: ⁊ ibi ponit quod species vitrioli sunt quatuor. s. colcotar. i. citrinum. calcadis. i. album calcantum. i. viride. alsurit. i. rubeum. Io. arculanus in cap. de sebel dicit. colcotar vstum. id est vitriolum romanum et hoc est notum.

¶ Flos eris ſm intẽtionem Simo. nõ est viride eris: sꝫ moderni generaliter loco floris eris ponunt viride eris. Ser. in ca. de ziniar. inquit ziniar. i. erugo eris siue viride es: qḋ est. in ca. vero de ere. ⁊ que ex eo fiunt docet modum faciẽdi florem eris de quo infra in emplastro apostolicon erit sermo.

¶ Chachie credo qḋ vult dicere acatie: nã Dinus ⁊ alij loco eius habẽt acatie. ⁊ ſm modernorũ sentẽtiã succus prunellorum siluestrium: vt est notum.

Trocisci orobi in. c. de vlceribꝰ ⁊ vulneribꝰ gingiuarũ. ℞. farine orobi q̃tum volueris ⁊ misce cum ea tãtum mellis: vt cõfici possit ex eis sicut pasta du[...] ⁊ fac tro. ⁊ pone super laterem: ⁊ mitte in furnum vsqꝫ dũ maturãtur bonam faciunt nasci carnem.

¶ Isti tro. apud nos nõ sunt in vsu. Rasis in. viij. almã. in ca. de morsibus viperarũ habet vnã descriptionẽ tro. de herbo. i. orobo: sed eadem nõ est. de qua infra. orobꝰ. i. herbũ siue herba iudaica: de ipso vide supra in electuario de orobo: Ra. in li. de experimẽtis in ca. de medicinis que ornant faciẽ dicit qḋ orobus dicitur carthena. Bulcasis docet modum faciendi amidum ex orobo.

Trocisci de gariofilis in cap. de fetore oris. ℞. gariofilorum corticuꝫ citri: ciperi: spice: nucis musca. suchele mese. xiloaloes. i. ligni aloes cinamomi: macis: heil: cubebe: añ. ʒ. j. musci chirat. j. fac trociscos: cum aqua malorum: ⁊ teneat in ore suo super cibum.

¶ Isti troci. non sunt in vsu. Auicen. in. iij. capi. de cura fetoris oris habet descriptionem pillularum de gariofilis: de q̇bꝰ infra. gariofilus vel chariofilus est satis notꝰ.

¶ Suchelemese. i. gallie muscate sicut reperitur apud Sera. in proprio capitulo de gallia. liber q̄ dicitur bulchasis: in tractatu scḋo inquit modus faciẽdi tro. de gallia: sed si vis facere troci. alios de such. i. gallia. ⁊ sic arabes dicunt ꝙ such est confectio ex qua fit gallia vel ipsa gallia. grecus vocat locum.

¶ Chirat est pondus granorum quatuor ordei vt dictum fuit supra.

Trocisci de violis in. c. de asmate. ℞. foliorũ violarum mediocrum in exiccatione ⁊ humectatiõe. ʒ. vj. turbith boni arũdinei. ʒ. iiij. succi ligritie tereniabin. i. manne añ. ʒ. ij. scamonee. ʒ. ij. ⁊ fiant tro.

¶ Isti troc. sunt in vsu maxime ſm istam descriptionẽ: sunt vero ex hominibus q̄ faciũt troc. de violis ſm vnã descriptionẽ quã idẽ in. c. de turbith. ponit ex auctoritate hamech. sed isti sunt nobiliores. Rasis in libro diuisionum ca. de. medicinis colice hꝫ duas descriptiones: sed non sunt eedem: nec in vsu sunt.

Trocisci nostri de agarico ſm Pe. de ebano in. c. de vomitu. ℞. agarici boni vigorati. ʒ. v. zinzi. ʒ. j. saligẽme. ʒ. j. ß. masticis. ʒ. j. calami aromati. ʒ. j. ß. turbith. ʒ. ij. anisi. ʒ. j. aceti. ʒ. [...] fiant ex eis tro. da cũ aqua calida.

¶ Is[ti] tro. apud nos nõ sunt in vsu maxime ſm istã descriptionẽ: illa ṽo descriptio q̄ est magis vsualis est vna descriptio quã describit Mesue in lib. de ꝯsolatiõe medicinarũ: in ꝓprio ca. de agarico q̄ sic inq̇t. ⁊ Gal. dixit fiãt tro. ex eo. s. agarico cũ vino infusionis zinziberis in quo puluis [ip]siꝰ sepe submergatur. ⁊ fiet operatio eius completa: ⁊ ex rebꝰ sibi additis vigorãtibus ipm est spica et aqua casei ⁊ ꝓprie sumpta ex capris. Gal. nõ ponit in ipsis salgẽma: sed gñaliter moderni addunt cũ infusione zinziberis parũ sali[s] gẽme: ⁊ fiunt inde troc. et ad minꝰ debẽt fieri tribꝰ vic[ibus] ⁊ si p̄dicti tro. fiũt cũ agarico prauo tũc illi troc. in colore efficiu[ntur] nigri ⁊ quãdo fiunt cũ agarico albo leui: et frangibi[li] ⁊ dulci in primo gustu: tunc in colore sunt albi: ⁊ etiã. sunt meliores. dicũt quidam differentiam esse inter troc. de agarico ⁊ agaricum trociscatũ sꝫ medicorũ modernorũ opinio est vera qḋ inter a[ga]ricũ trociscatũ ⁊ tro. de agarico nulla sit dif[fer]entia: m[aximẽ] si fiãt ſm descriptionem: quã dixi de mente Gal. scias etiã si loco infusionis zinziberis addas oximel: ⁊ facias inde trociscos sicut priores tunc vocatur agaricum trociscatum cum oximelle: cuius etiã est magnificata operatio. Democritus autem dicit qḋ agaricus est medicina familie: q[uo]d singulas ptes corporis commoditatem affert.

Trocisci de spica ſm Frã. de pedemontium in. c. de medicinis apostematum stomachi. ℞. florũ sq̄nanti: tapsie. ligni aloes cina. reubarbari ana. ʒ. i. croci mirre. apij anisi pipis añ. ʒ. j. semis calami aromatici. spice nardi añ. ʒ. iij. bdelij subalbidi. ʒ. ij. masticis storacis. liquide añ. ʒ. j. armoniaci. ʒ. ß. fiant troc. in pondere. ʒ. j.

¶ Isti troc. non sunt in vsu. Ras. in. ix. Almã. in capi. de dolore ⁊ apostemate stomachi habet vnã aliam descriptionem ⁊ fere eadem est.

¶ Spica. s. spica nardi siue spica aro[ma]tica. siue spica

suium: vt dicit Auic. Macer inquit. Esse gradu primo calidā siccāq͂ periti. Testātur spicā que dr̄ indica nardus. Isid. nardus est herba spicosa. vnde a grecis nardos tacos appellata quarū alia indica: alia siriaca vocatur: nō qd̄ in siria nascatur: sed qd̄ mons in quo inuenitur alio latere indiā spectat alio siriā. Gal. in. viij. simpli. inquit nardostochis. i. nardus spicatus siue spica: nardus celtica similis aliquātulū est fm̄ genus in virtute predictis: nardus oria que in thilaricis et piricis nominatur generatur quidē in cicilia ⁊c.

¶ Tapsia dr̄ q2 p̄mo in tapso insula inuēta fuit arabes corrupte dicūt teffissie: vt apud Auicē. in. ij. cañ. ⁊ exponit q͂ est gūmi ruthe agrestis ⁊ fm̄ cōpositorē est setaragi: vt dicit in. c. de cura opilationis splenis.

¶ Setaragi vero: vt dictū est: in trifera saracenica est hiberidos idest nasturtiū agreste siue senation. Ras. loco eius ibidē hʒ xilocassie. i. cassie lignee. tu vero considera qd̄ opi. Frā. est qd̄ tapsia sit seitaragi. ⁊ opinio Gentilis est qd̄ sit cassia lignea: credo q͂ nō inueniatur certitudo qd̄ ipsa sit sed hodie sunt q̄ loco ei⁹ ponūt cassiā ligneā: qdā senatiō: qdā rutā agrestē: vt dictū fuit supra in cōfectione anacardina cōferēs ad egritudines neruorum.

¶ Seminis calami puto qd̄ vult dicere calami aromatici: nam loco eius habet calami aromatici.

Trocisci de siliquidis secūdū eūdem in cap. de tenasmōte et medicinis eius. ℞. gallarū siliquarum nabati: fructus tamarisci. thuris balaustie añ. ʒ. j. gummi. s. gummi arabici. opij añ. ʒ. ʃ. fiant trocis. cū aqua pluuiali pōderis. ʒ. ij. ʃ. ⁊ vsui reseruentur.

¶ Isti tro. nō sunt in vsu. Siliqua nabatia. i. a septētrionali pte siue regione: ⁊ est fruct⁹ lōgus ad sil[illegible]tu[illegible]ē fabe magne: sed magis sunt lōgiores: grossiores: [illegible] hn̄t semē ad modū cassie fistule: ⁊ hic fruct⁹ defert̄ de ianua ad nos. ⁊ vocam⁹ ip̄m carobas: quidā vocāt bazianas marinas ⁊ ei⁹ arbor est spēs darsisa hā. Isi. inq̄t silicon quā latini corrupte siliquā vocāt: ideo a grecis tale nomen accepit: eo q͂ ligni eius fructus dulcis es[illegible] Serap. vocat ipsam xilocaractā. Dia. siliquā. Gal. in. vij. simp. inquitceratōia. i. arbor xilocaracte. Siliqua etiā est pōdus ⁊ ponderat vigesimam quartam partem solidi.

Trocisci de alumine scd̄m [illegible]ūdē in ca. supradicto. ℞. gallaru[illegible] aluminis acatie. balaustiarum corticis granatorum succi ipoquistidos añ. ptes equales. terantur clisterizentur c[illegible] decoctione mediani corticis glandi[illegible] balaustiarum ⁊ rosarum: ⁊ fiant inde [illegible]

¶ Isti tro. nō sunt in vsu. Rasis in li. diuisionū in ca. de medicinis solutionis vētris hʒ vnam aliam descriptionem que eadem est.

¶ Alumis fm̄ Dia. spēs sūt multe: sʒ medicine tres sūt necessarie. s. rotūdū sciss[illegible] liq̄dū rotūdū dr̄ ,ppt̄ siltitudinē zuccari scissum. i. iamenū dictū a vulgo de plumali q̄dū. i. de rocha vel lipparinū: qn̄ ꝟo simpl'r reperit̄ alumē de scisso intelligit̄: vt dicit Mat. sil. in. c. de alumine: ⁊ p alumē scissum intelligit̄ alumē dictū de pluma: qd̄ apud quosdam dicitur flore de preda: ⁊ quādo extinguitur ipsum in oleo facit lumen sicut bombax: et non consumitur.

Trocisci de dactilis fm̄ eundē in. c. de cura ethice febris. ℞. dactiloꝝ immaturorū. ʒ. ij. spodij armeni. i. illi⁹ regionis au. iiij. rosarū. ʒ. vj. portulace citruli ⁊ est spēs cucumerꝫ cucurbite charabe añ. ʒ. iiij. fiāt ex eis trocisci.

¶ Isti tro. apud nos non sunt in vsu: dactilus fm̄ Auicen. ⁊ petruz [illegible]crescen. sunt fructus palmarum. Circa instans ait oxifenicia: id est fenicon indi vel dactili. dactilus apud medicos venetos significat vnum bolum cassie.

Trocisci diarodō fm̄ Nicolaū. ℞. croci. ℈. ij. gra. vij. cāphore gra. xij. rosarū viridiū. ʒ. iiij. spodij. sandali rubei. ʒ. j. ʃ. gra. vij. sandali albi. ʒ. j. gra. xij. cōficiātur sic in marmorea pila recētis rose sine intermissione terantur deinde ceterarū subtilissimus puluis specierū superponat̄: ⁊ cū sufficienti rodostomate cōficiantur ad vltimū adhibeatur cāphora deinde tro. informentur: ⁊ ad vmbram exiccentur ⁊ vsui reseruentur.

¶ Trociscus fm̄ intentionē Nico. est rotūda confectio: vt dictū fuit. Isti trocisci reperiunt̄ etiā in antidotario Mesue: sed nō sunt idē: ⁊ ,ppter id ambe descriptiones debēt fieri: nā ista descriptio Nico. nō debet administrari nisi solū in suis receptis: vt est in diamargariton: ⁊ in diarodon descriptio Mesue nō dʒ administrari nisi in receptis suis: sed sunt quidā qui faciūt vnā pro alia ⁊ nō faciunt differentiā ponere troci. diarodon descriptione Nicolai in receptis Mesue: et descriptione Mesue in receptis Nicolai: sed recte non faciunt.

¶ Rodostoma fm̄ compositorē est aqua rosa. quidam dixerunt q͂ est mel rosatum: sed nō ccredo: quia idem in descriptione pilularū de cinoglosa inquit. temperentur cum rodostomate. id est cum aqua rosata: ⁊ sic est.

Trocisci diaui fm̄ eundē Nicolaum. ℞. florū violarū albarū viridiū. ʒ. v. amili. i. amidi. ʒ. iij. semis papaueris albi. ʒ. ij. ⁊. ℈. j. balsami. ℈. j. reubarbari. ℈. j. semi. plantaginis. ʒ. j. rodostomatis. i. aque rose qd̄ sufficit confice ad modum precedentium.

¶ Isti trocisci scd̄m intentionem Nicolai dicūtur a violis albis que ibi ingrediuntur: et sic debent fieri de violis albis ⁊ debēt poni in diamargariton: et predicte viole apud Diascori. vocantur leucis: nam leucos album interpretatur.

Trocisci idiocri fm̄ eundeꝫ. ℞. amomi. ʒ. j. cinamomi: croci: folij: mirre cassie. i. cassie lignee añ. ʒ. ʃ. spice scʒ nardi. ℈. j. opobalsami. i. succi balsami: costi: sqnāti: calami aromatici: xilobalsami. i. ligni balsami: assari: fu. i. valeriane añ. gra. xv. maratri. i. feniculi: masticis añ. gra. x. tamarisci gra. vj. vini ascalonis quod sufficit. hec omnia tere cum vino albo: trociscos inform[illegible] et cum fumo storacis sicca.

¶ Isti [illegible]cisci sunt in vsu: sed nō multū: ingrediuntur in rubes troscicata ⁊ in sotira. Gilibertus de anglia in ca. de cura arthetice fm̄ magr̄os hʒ vnā aliā descriptio. que eadem est et dicūtur idiocri a compositore qui idiocritus dicebatur. Guliel. placentinus habet vnā aliam descriptionem que eadem est.

¶ Vinum ascalonis fm̄ compositorem est vinum optimum tendens parum ad rubedinem. Gilibertus codeꝫ loco habet halcaloni. Guli. autem ait conficiantur cuꝫ vino in quo dissoluta est storax sicca idest calamita.

Trocisci croci magnetis fm̄ eundem. ℞. croci. ʒ. iij. rosarum ameos: mirrhe añ. ʒ. j. ʃ. xiloaloes idest ligni aloes. ℈. ij. informentur

cum aqua rosa.

¶ Isti trocisci sunt in vsu: et ingrediuntur in rubea trociscata et dicuntur a croco q[uia] ingredit[ur]. Isi. inquit. crocum magna expressus aromatib[us] crocini vngu[en]ti atq[ue] informato sedimine in pa[n]nusculos fit: et ideo sic appellatur. Auic. in. ij. cano. inq[ui]t. crocoma est fex olei de croco. reperitur etiam vna descriptio troc. croci magna: sed no[n] est eade[m] et ambe debe[n]t fieri: s[ed] vna ingreditur in rubea trociscata: alia ingreditur in confectione[m] diairundinis vt ostensum fuit.

Troci. diacorali s[ecundu]m eunde[m]. ℞. corali rubei cinamomi: mirre amomi: papaueris an[a] ʒ. iiij. squinanti. croci an[a] ʒ. ij. calami aro. xilobalsami. i. ligni balsami cassie: folij: masticis: fu. i. valeriane: polij. i. polij montani. asari. id est assare bacare: pedis colu[m]bini ana. ʒ. j. de illis omnibus facto puluere cum vino tempera. et troc. pensantes solidos singulos informa et in vmbra sicca.

¶ Isti trocisci sunt vsuales ap[u]d illos qui facere volunt tyriaca[m] que fit de me[n]te Gale. Andromacus loco trocis. diacorali habet tro. alindaracaron. ipse Gale. in tractatu septimo memiri in ca. de expultio[n]e sanguinis habet vnam aliam descriptionem: sed non est eadem: nec in tyriaca illa descriptio debet poni.

¶ Amomu[m] seme[n] est minutu[m] nigru[m]: q[uo]d ab oriente desert. Sera. in ca. de amomo dicit amenie. i. pes columbi. et est amomu[m]. miror de verbis Sera. na[m] in istis v[er]bis troc. ingreditur amomu[m] et pes colu[m]binus ergo no[n] sunt idem. Uerum est q[uod] pedis colu[m]bini sunt species quatuor: de q[ui]rum vna illarum pot[est] dici q[uod] sit amomum.

¶ Pes vero colu[m]binus s[ecundu]m Sera. est amomu[m] s[ecundu]m [quan]do opinionem est herba habe[n]s folia rotu[n]da: parua diuisa in magnis et puis incisuris: stipites ip[s]i[us] sunt subtiles coloris subrubei habe[n]tes nodos raros in q[ui]b[us] sunt duplicia folia: et semina tria/vel q[ua]tuor vel q[ui]nq[ue] co[n]iuncta i[n] medio eoru[m] sicut acus. Hec apud nos nascit[ur] i[n] vijs ac pratis. Auer. in. v. col. dicit eluegat. i. pes colu[m]bin[us] est. quatuor specieru[m] et parum diuersificantur vna ab alia.

¶ Solidus est po[n]d[us] s[ecundu]m co[m]positorem diagme vnius cu[m] dimidia: etiam exagium est idem: vnde exagium a solido differt in nomine solo.

Trocisci de tyro s[ecundu]m eunde[m] inuenias tyros lo[n]gitudine vni[us] palmi: oculos rubeos habentes: et lingua[m] mobile[m]: et cornua in modu[m] grani frume[n]ti: caput et cauda[m] tribus digitis me[n]suratis: abscinde mediu[m] q[uo]d remanet excoria et ite[s]tinis p[ro]iectis optime dulci aqua laua: et sic coque donec spine a carnib[us] separentur et spinis proi[ec]tis caro in marmoreo mortario teraf[ur] et co[m]misceatur tantu[n]dem de farina orobi vel panis assi: et cum iu[re] ipsorum tempera. et fac trociscos pensantes solidos singulos et diligenter siccentur in vmbra. et vsui reseruentur.

¶ Hos trociscos apud nos habemus in vsu.

¶ Tyrus au[tem] est a[n]i[m]al: cui[us] forma est vt dicit Nicolaus ei[us] sp[eci]es sunt tres. s. tyrus vipa et idra. Andromacus in[ue]ntor istius alalis scripsit etia[m] de forma ipsi[us] et ait q[uod] tyriaca no[n] dicit[ur] nisi a tyro serpe[n]te. Aui. i. v. ca[n]. ponit tro. de viperis: et ibi describit forma[m] vipere et idem est de quo infra. Isido. in capitu. de serpen tibus dicit vipera dicta q[uia] vi pariat: na[m] cu[m] ve[n]ter ei[us] ad partu[m] intumuerit catuli no[n] expecta[n]tes matura[m] nature solutione[m] corrosis ei[us] lateribus vi eru[m]punt cu[m] matris interitu. lucanus. Uipericoeu[n]t abrupto corpore nati. Fertur au[tem] q[uod] mascul[us] ore inserto vipere semen expuat. Ex vipera au[tem] fiunt pastilli q[ui] tyriaci voca[n]tur a grecis. Nic. dicit admisceatur cu[m] tyro panis assus. Andr. et Aui. habent tortellas. id est tortellas de semi de cuius mo[do] infra apparebit.

Trocisci de herbo s[ecundu]m rasim in. viij. alman. in ca. de morsib[us] viperaru[m]. ℞. seminis andachoche. aristologie rotu[n]de: pigami: farine herbi. oim ana. partes equales: ex istis tritis et cum aceto commixtis fiant trocisci de quibus pondus vnius aurei cum. ℥. vini veteris in potu tribuatur.

¶ Isti troc. no[n] sunt in vsu. Supra posita fuit vna descriptio trocisco[rum] de orobo. et. herbi sed eade[m] no[n] est. herbum ap[u]d Aui. e[st] herba iudaica: s[ed] apud Dia. herbu[m] e[st] orobu[m].

¶ Andachoche v[e]l andachocha. vt apud Aui. et Sera. est trifolium: cuius alia est siluestris et alia domestica: et alia est egyptiaca: et fit ex semine eius panis.

¶ Aristologia rotu[n]da d[icitu]r q[uia] radice[m] rotu[n]da[m] habeat. Isid. inq[ui]t. aristologia d[icitu]r q[uia] mulierib[us] fetis optima sit: na[m] superfessa post partum matrice[m] b[e]n[e]ficio vaporis expurgat et sunt due sp[eci]es. vna est rotunda dicta p[ro]pter q[uod] rotunda[m] radice[m] habeat: altera longa q[uia] longam radice[m] habeat. Dias. h[abet] tertiam [...]e[m] que d[icitu]r dermaticis.

¶ Pigamu[m] s[ecundu]m [...] in. viij. simpli. est ruta siluestris. Macer in cap. de ruta quasi i[n] fine ait. Pigamu[m] in greca nostra q[uia] ruta vocat[ur]: sine dubio pigamum est ruta: na[m] greci pigamum rutam dicunt. Item circa instans in. c. de ruta ait. rute duplex e[st] maneries: scilicet domestica et siluestris que pigamum dicit[ur] et cu[m] inuenitur. ℞. pigami folia s[i]l[u]estris ponuntur cu[m] semine pigami semina collecta [pe]r quinq[ue] annos seruantur.

Trocisci muscati s[ecundu]m eunde[m] in. c. de tremore cordis. ℞. masticis: spice. s. nardi xiloaloes. i. ligni aloes: cinamomi: gariofilorum galliemu[sc]ate nucis muscate cucube cardamomi maioris: et ibelobe. corticis citri: omniu[m] ana. pondus vnius aurei. musci. sextam. ʒ. j. ex istis omnibu[s c]um vino redolente conspersis fiant trocisci.

¶ Hos trociscos no[n] habemus in vsu. supra habita est co[n]fectio gallie muscate Mesue: et p[ro]fectio gallie muscate Nic. et s[ecundu]m illas descriptiones facimus.

¶ Ibelobe vel ibeleuche est cacula vel cardamomu[m] minus [...] q[uo]d nos p[ro] cardamomo magistral[ite]r vti[mu]r.

Tro[cisci] de olibano s[ecundu]m eu[n]dem in. ix. alma[n]. in ca. de passione colerica. ℞. boli corasení. id est cretensis insule. thuris ambor[um] an[a] ʒ. x. cucube. cardamomi a[n]a ʒ. ij. ʒ. campbore galle. gariofilo. omniu[m] an[a]. sexta. ʒ. j. fiant trocisci pondere aurei vnius.

¶ Hos tro. no[n] habem[us] i[n] vsu. Ra. [quan]do inq[ui]t trocis. de olibano: s[ed] no[n] h[abet] olibanu[m] veru[m] loco ei[us] h[abet] thus: q[uo]d ide[m] e[st] tu[m] q[ui]dam admira[n]tur dice[n]tes si trocisci de olibano et trocisci de thure sunt idem: quare idem ponit etiam trocisc. de thure. vnde ad hoc dico q[uod] si doctor ord[i]nat trociscos de olibano no[n] debent intelligi troci. de thure. simili modo est d[iffe]r[enti]a inter pillulas de raued et pill[u]las de reubarbaro: s[ed] moderni no[n] habe[n]t cognitionem veram.

Tro. de agno casto s[ecundu]m eu[n]de[m] Rasim in. ix. alma[n]. in ca. de dolore splenis. ℞. se. agni casti se. tamarisci. i. carmezith an[a] ʒ. x. seminis endiuie. seminis portula[ce a]n[a] ʒ. v. ex his

fiāt trocisci: de qb⁹ quotidie deť vnus cū si/rupo acetoso de zuccaro: cui⁹ pōd⁹ sit.ʒ.iij.

¶ Isti trocisci sunt in vsu multū apud nos Frāc. de pe=demontiū.in.c.de cura opilationis splenis habet vnam aliam descriptionem q̄ est eadem.

¶ Agnus cast⁹ s̄m Se.ex auctoritate Dia.sunt ei due spēs: ⁊ dr̄ chistos: eo ꝙ religiosi sternūt hāc plantā sub lectis ad refrenādā libidinē: ⁊ noiať lōgin ꝑpť duritiē virgarū ei⁹. ⁊ ē plāta i magnitudine arborū nasciť ꝑpe aquas: ⁊ in locis aq̄strib⁹. Gal. ait id qđ administratur ex hac arbore in medicina sunt folia: ⁊ semē est factum ad modū piperis: ⁊ propter id vocatur piperella. Auer. in.v.coll. inquit. pentasuer dicitur a persis arbor labra=ham ⁊ in latino agnus castus.

Trocisci de balaustijs s̄z Rasiz i.ix. almā. in.c.de fluxu ventris. ℞. gallarum siliqua/rū. nabiti.i.seminis tamarisci. olibani.i. thu/ris. balaustie omniū aā. partes equales opij gummi aī. amborū aā. partē mediam infor/mentur tro. pondere.ʒ.ij.

¶ Hos trociscos nō habemus in vsu. Aui.in.v.cañ. hʒ vnam aliā descrip. sed nō est eadem. Idem describit ale=xander in ca.de tro.ad disenteriam ⁊ disenteria.

¶ Balaustia vo apđ Auic.in.ij.cañ. e[illegible]os mali grana ti siluestris ꝑsici aut egyptij. aliud de ipis.c. facit in lrā hasceh. dia.i.c.de malo granato dicit agrestū aūt malo rū flores greci balaustiū vocauerūt: s̄z gal.in.vij. simpl. dicit. z i.c.de iulinar q̄ sic inq̄t iclinare ē flos mali ḡnati siluestris sicut balaustia ē flos mali granati domestici: nā iulinar apud arabes est balaustia. Aliabbas autem generari scribit sine dubio balaustia qua apot[illegible]carij vtūtur: est flos mali granati domestici seu vsuali[illegible].

¶ Siliqua nabatia.i.illius regionis. ⁊ est faba marina vel baziane maritime: vel carobie vel charub: vel xiloca racta que idez sunt. Supra de ipsis dictum fuit diffuse.

Trocisci de thure s̄m eūdē rasiz in.ix. almā. i.c.de singultu. ℞. thuris.ʒ.ʒ. enule.ʒ.iij. mē tāstri foliorū ruthe sicce amili.i. amidi. aā.ʒ. ij. seminis nemen.ʒ.iij.ʒ. in[illegible]rmentur ex his trocisci pondere vnius aurei.

¶ Hos tro. nō habem[illegible]s in vsu. dia.ca.de thure inquit thus est lachrymū arboris qđ grece libanus dr̄ qđ autē de arabia defertur cādidū ē qđ vero de india subruffum s̄z vtrūqz masculū dr̄. est. ⁊ tertiū gen⁹ minutū valde et ru[illegible]um de q̄ mannis maxime fit: ergo optimū thus qđ ma[illegible]culū dr̄ subalbidū est ⁊ rotūdum. Isi. th[illegible] [illegible]sculū appellať eo qđ sit natura rotūdū i modū testiculorum: generaliter hr̄ opinio ꝙ olibanum ⁊ thus idem sunt et sic est verum.

¶ Nemē s̄m Ser.i.c.de serpillo dicit ꝙ nemē est serpil=lū sed aui. vel translator [illegible]ius errauit in hoc in.ij. cañ. vbi ca. facit de nemē. ⁊ ex[illegible]onit qđ est sinsibriū qđ falsuz est. Nā ioā. arcula. in.c.de cura cephalee tā calide q̄z fri gide di. qđ nemē est serpillū ⁊ non sinsibrium.

Trocisci de mirrha s̄m eūdē in.ix. Alman. in.c.de ꝓuocatiōe mēstruorū. ℞. mirrhe.ʒ. iij. lupinorū optime tritorū.ʒ. v. foliorū ru/the menta[illegible]tri. pulegij cimini rubee. de qua tingitur es[illegible] serapini oppoponacis aā.ʒ.iij. informentur trocis. ponderantes.ʒ.iij. ex q/bus detur vnus in die cum aqua in qua se/men iuniperi coctum fuerit.

¶ Hos tro. habemus multum in vsu. Guil. placentin⁹ in suo tractatu [illegible] confectionibus hʒ vnā aliam descri=ptionem. q̄ eadē est. Bartholomeus mōtagnana in suo antidotario habet vnā descri. trocis. optimorum ad pro uocandum mēstrua: ⁊ est [illegible]em. Nico. floren. in sermo ne.vj. in ca.de retentione mēstruorum ꝑter naturam in=quit. dixit almansor trocis. de mirra: ⁊ ibi describit in=fra etiam almansor in lib. diuisionum in ca. medicina ꝓ mēstruorū ⁊ emorroidarum hʒ vnam aliam descriptio=nem sed prima est nobilior.

¶ Mirra latinū est grecus smirna dicit s̄m Aui. mir=ra est gūma currens sup arborē in iameni q̄ dimittiť do nec congeleť: deinde colligiť sicut galbanū: ⁊ eius qui=dem alia est pura ⁊ alia adultera. Melior est illa q̄ ad albedinem declinat: et rubedinem: nō commixta ligno: et cuius arbor est boni odoris.

¶ Lupinus s̄m Sera. ex lupinis sunt q̄dam, q̄ dicunť regales: ⁊ q̄dā sūt domestici ⁊ domestici comeduntť post eorū elixationē: ⁊ infunduntť in aqua pluribus diebus.

¶ Rubea.s. rubea tinctorum ita habēt alij doctores ra dix eius herbe est id quod iuuatiuuz in medicina Pli. ait. erithrodanis quam aliqui erenthodanum vocant nos rubeam qua tinguntur lane pellesqz perficiuntur in medicina vrinam ciet.

¶ Asse.i. asse fetide nā. Bartholomeus loco eius hʒ as=se fetide qđ idē est in hac descriptione codices Nicolai flor. deprauati esse cernuntur: nam vbi debent dicere as=se.s. fetide scribitur hasce qđ est thimus: sed hic manife ste comprehendi pōt esse scriptoris male intelligentis. debemus autem ponere assam fetidam: ⁊ nō thimum. Rasis non ponit cum quo liquore debeant fieri. Bar=tholomeus dicit ꝙ debent fieri cū decoctione sauine s̄z artē ⁊ sic apđ nos generaliter fit ex illa decoctione: etiā sunt qui faciūt ipos cū aq̄ decoctionis rubee tinctoruz vel iuniperi: sed prima est nobilior.

Trocisci de alcarmescit scđm eūdē in libro diuisionum in capi. medicinarum splenis. ℞. seminis alfagradi. seminis tamarisci. se minis endiuie aā.ʒ.iij. scolopendrie quartā vni⁹: scilicet dragme fiant tro. aure.ij. suma/tur cum sirupo acetoso.

¶ Hos tro. nō habemus in vsu. Rasis noiat tro. alcar mescit sed ibi alcarmescit nō ingrediť s̄z loco ei⁹ hʒ se=mē tamarisci. ꝙ idem est. Aui.i.ij.cañ. inq̄t chamezik est fructus tamarisci: etiā Sera. in de tamarisco idez dicit: Vñ trocisci de carmescit.i. de tamarisco.

¶ Alfagradi vel alfagdi est semē agni. casti sicut reperi tur apud gale.in.vj. de simplici medicina in proprio ca. de agno casto. ⁊ credo esse bñ expositū: nā agn⁹ castus in ista materia multum valet.

Trocisci alindaracon s̄m aui.in.v.cañ. ℞. corticum radicis darsisaham.vj. superioris squinā ti.ʒ.xij. calami aromatici costi. xilo/balsami.i. ligni balsami assari mirre amo/mi poli.i. poli mōtani [illegible]m aā.ʒ.xxiij. masti/cis e[illegible]ruchit: ⁊ est alacoē alba. fu.i. valeria ne aā.ʒ.vj. aristologie rotunde.ʒ.xx. reubar/bari xilocassie.i. cassie lignee: et cinamomi aā.ʒ.x. spice inde folij.i. malabatri. aā.ʒ.xvj. croci.ʒ.xij. terať totū ⁊ cribelleť per se: ⁊ con ficiantur cū vino odorifero antiquo decli/nante ad dulcedinem: ⁊ fiant trocisci ⁊ excic centur in vmbra et conseruentur sicut fit in trociscis de viperis.

¶ Hos tro. habemus in vsu maxime qñ facere volum⁹ tyriacam que est de mēte andromaci. Aui. ibi hʒ duas

alias deſcriptiones: ſz hec ē prima ⁊ ē nobilior alijs: nã Jo. Sera. Raſis Guil. pla. iſti oēs habent primam deſcriptionē ſed lumē apoth[e]cariorum vl' verius tenebra ſcripſit tertiã deſcriptione [n]atius trociſci q̄ in vſu nō eſt.

¶ Galen⁹ aūt loco tro. alindaracaron .i. andromaci hȝ troc. diacorali. 𝔖. in tyriaca. Auicē. poſuit auctores qui ſcribunt iſtã tyriacã in quo ca. deſcribūt. Dariſaham eſt cortex radicis arboris mali granati ſilueſtris: ſz nec Auicē. nec gentilis cognouerūt certitudinaliter q̄d eſſet darſiſahã ipſe aūt Aui. in. ij. cañ. ponit loco darſiſahã fructus aliebuc. i. xilocaracte: ſz per illa verba non cognouit q̄d eſſet: ⁊ gētilis credidit q̄ꝺ darſiſaham intelligeret darſeni. i. cinamomū: q̄ꝺ nō eſt: nã Guil. pla. i p̄dictis trociſcis inq̄t: ⁊ intellige p̱ darſiſahã habentē arborem ſpinas magnas que appellat̄ ſpinū albū preterea Ser. in. c. de darſiſahã dicit ibi: q̄ꝺ eſt arbor granati ſilueſtris ⁊ hȝ ſpinas in fi. ca. dicit ingredit̄ in trociſcis tyriace: ⁊ nominãt eū in barbaria alba. i. lumē male lucens inquit q̄ darſiſahã eſt arbor cornuta vel neſpilli: quod eſt falſum: hec arbor apud modernos d̄r criſpin⁹ ſiue amiberberis. i. ſpina acuta.

¶ Emerukit ſm intentionē. Aui. eſt alacoen alba. Andromac⁹ hȝ amaracum. Raſis hȝ cotillam albã. Joã. Sera. hȝ coen. rubeã. Guil. pla. hȝ flores coctille albe. ⁊ dicit q̄ꝺ appellat̄ anatellum fetidū. Gal'. hȝ anaricum. Auic. i. ij. cañ. deſcriptiōe hȝ alacoē. in tertia hȝ amaracon: ⁊ dicit q̄ꝺ eſt alacoen. alba: hic poſſumus videre ſi andromacus cōpoſitor ⁊ Auic. volūt q̄ꝺ ipa ſit alacoē: ſiue vehuē: vt apud ipm Aui. in. ij. cano. q̄d aūt ſit communiter ignorat̄ male lucēs hȝ amaricū: ⁊ dicit q̄ꝺ eſt maiorana: ſed eſt falſum. Gētilis in tractatu de febrib⁹: dicit amaracū eſſe maioranam: Que d̄r vehuen: ſz non eſt maiorana que d̄r ſanſucus. Mattheus ſilua: dicit alacoen. i. pes coruinus: q̄ꝺ eſt falſum: nam pes coruinus eſt ſolutiuus: ⁊ alacoen non: nec eſt camomilla: vt quidam putauerunt: ſed veritas eſt q̄ꝺ alacoen: ſiue vehuen. ſiue partemō: vt apꝺ Dia ſ. ſiue matricaria idem ſunt: ⁊ qui mihi non credit videat bene cap. de matricaria apud Sera. ⁊ videbit quod idem ſunt. preterea vide q̄ꝺ Nico. florentinus in lib. vij. in. c. de apoſtematibus emunctoriorū ſiue de bubonib⁹. dicit alacoen. i. matricaria: ⁊ ſic eſt. ⁊ hec eſt illa q̄ a lombarbis criſpula vocatur: ⁊ ſic iſta in p̄dictis tro. debet poni.

Trociſci ſq̄lle ibidē opȝ vt eligãtur de ſq̄llis humidis illa q̄ eſt grauis: ⁊ nō eſt magna et nō linias ipam cū luto. q̄m illud facit eam rancidã: et erūpit ipam. immo linias eã fermēto: et aſſa eã in olla: donec coquat̄ aut in furno iã calefacto et extracto cinere ei⁹ aut in patella de terra. ſup quam coquet̄ panis eius. cū ergo extrahet̄ inde tunc ſumat̄ interius ei⁹ leue: et terat̄ optime: et miſceat̄ cuȝ eo farina orobi recēs ſm v̄tutē ſq̄lle: et erit⁹ eius. Andromac⁹ v[er]o miſcebat cum parte vna ſquille duas partes farine or[obi]: et alij equalē menſurã: cum ergo permixta eſt ſquilla cū farina orobi: tunc fac ex ea troc. ſubtiles: et vnge man⁹ tuas: et facias ex ea troc. cum oleo roſato: et excicca eos: et conſerua eos ſicut dicam inferius in deſcriptione troci. de viperis.

¶ Iſti trociſci ſunt in vſu apud illos q̄ faciūt tyriacaȝ: ¶ Squilla autē ſm Aui. eſt cepe muris: eo q̄ interficit mures. Raſis nominat p̄dictos tro. ſquilliticos. ⁊ vult q̄ ſumatur ſq̄lla tēpore meſſiū: ⁊ opȝ q̄ ſquilla non ſit minima: neqȝ paruiſſima. Raſis. ac Guil. volūt q̄ ſquille ſit pars vna: ⁊ farine media. etiã Aui. dicit q̄ medici ſui tp̄is accipiūt ſq̄lle partes. ij. ⁊ farine herbi p̱tez vnã: ſed Andromacus dicit cōtrariū: hoc eſt q̄ ſquille addere debemus duplum farine orobi: ⁊ ſic fiat.

Trociſci de viperis eiuſdē. accipiant̄ vipere cū ē finis veris: ⁊ incipit eſtas ⁊ ſi fuerit ver hiemale: dimittant̄ vſqȝ quo cōſequat̄ eſtas ⁊ vipere q̄ dē ſunt ſerpentes capita habētes plana que ſunt lata p̄prie apud propinquitatem colli minuti ſubtilis valde quorum caude ſunt curte ſtrepitum facientes: ⁊ ſonitum in inceſſu et iſtis quidē trociſcis non cōueniunt oēs vipere. immo flaue: ⁊ de flauis femine: ⁊ earū ſignū eſt q̄ maſculi in omī latere habēt vnū dentē: ⁊ femine plures vno: ⁊ opȝ vt alienent̄ cornute ⁊ varie et aſpides declines ad albedinē: ⁊ nō capiant̄ ex piſcinis ⁊ littorib⁹ fluuiorū et aquarū ⁊ neqȝ petroſe: q̄m i eis ſunt q̄rcine faciētes ſitim immo capiant̄ i loco lōginquo ab humoroſitate: ⁊ nō capiant̄ ille q̄ ſunt debilis mot⁹ imo eligant̄ ille q̄ ſunt velocis mot⁹ hn̄tes caput eleuatū: ⁊ opȝ vt nō moreā̄ dū capiuntur ſi poſſibile eſt: ⁊ abijciãt̄ a p̄te capitis ei⁹ quatuor [d]igiti ⁊ ſi'r a p̄te caude ipſi⁹ ⁊ ani ei⁹ q̄ ſi cu[c]urrerit ⁊ erit ſanguis plurim⁹ ⁊ ſi fuerit mot⁹ ei⁹ in illa diſpoſitione plurimus et mors ipſi⁹ tarda tūc erit electa: ⁊ ſi fuerit p̄ui mo[tus] ⁊ pauci ſanguis velocis mortis tūc erit mala: ⁊ de ſignis eius iterū eſt vt ſit motus eius velox: et aſpectus eius aſpect⁹ audacie et preſum[p]tionis et ſit egreſſio fecis eius ex poſtremo caud[e] eius: cumqȝ mortua eſt extrahant̄ viſcera ei⁹: ⁊ p̄prie fel ipſius: ⁊ abluat̄ cū aqua ⁊ ſale ablutiōe exq̄ſitiſſime facta: deinde coquant̄ in aq̄ ⁊ ſa[le] et ſi cū […]anetū nō erit malū in eo decoc[ti]ōe decoquente cū aq̄ leuis fiat collectio carnis eius ab oſſe ipſi⁹: mūdificet̄ ergo caro ipſi⁹ ab oſſe ⁊ p̄ijciat̄ i mortario: et terat̄ bn̄: ⁊ p̄cipiat̄ illi q̄ facit illō v[n]do et oleū balſami ⁊ ſi'r inungat ipm ſup digitos. cū ergo p̄trita eſt miſceat̄ cū tortellis ſm deſcriptiones diuerſas: ⁊ nō eligat̄ ſupra deſcriptionē andromaci: deinde fiãt ex ea troci. minuti ſubtiles: et exiccētur in vmbra: ⁊ reponãtur in repoſitorio: opȝ vt nō cadat ſup eos radi⁹ ſolis omino neqȝ an̄ exiccationē: neqȝ poſt ipſam. ſol nãqȝ deſtruit: ⁊ expoliat eos a virtute appropriata carnib⁹ viperarū interficiēte venena que ſunt ex morſione ⁊ ebibita.

¶ Iſti troc. ſunt de vipera. i. de tiro: et ſic p̄pter iſtã deſcriptionem iſti⁹ troc. tyriaca deriuat[ur] […]b. eis: q̄dã cre=

diderunt ꝙ trocisci de viperis nõ essent troc. de tiro: sed errãt nã andromacus vult ꝙ vipera sit huius: ⁊ vult ꝙ troci. de viperis, sint troc. de tiro. eiusdẽ opiniõis est Haliabbas: q̃ dicit ꝙ tyriaca dꝫ esse in etate adolescẽs sexu femina nõ masculus: vide etiã supra vbi posita descriptio troc. de tyro: ꝙ sunt idẽ. Andromac⁹ ⁊ Rasis meli⁹ ostendũt de forma vipe: ꝗ̃ Aui. Rasis in tractatu tyriace: inq̃t sumãtur vipe femine q̃ in hoc discernunt: ꝙ plures duob⁹ habẽt dẽtes: masculi vero sexus duos tm̃ habent dẽtes: ex quib⁹ eligantur ille tm̃ q̃ ruffo vicinãtur colori: ⁊ sunt cito mobiles caput frequẽter agitãtes ⁊ q̃ sunt bone habitudinis: ⁊ pingues: oculos habẽtes rubeos: ⁊ capita lata: quaꝝ anus iuxta caudã inuenitur. in tp̃e veris colligant̃ in eius. s. medio: ille tñ q̃ in littoribus maris morant̃ aut in lacub⁹: vel in locis que aque salse vicina existunt nequaq̃ accipiãtur. siĺr ait Andromacus. Nicolaus florẽ. in lib. iiij. in. c. de speciebus serpentũ inq̃t ex eis est serpẽs paruus dictus tyrus vel tyriaca. cuius est q̃dã spẽs: que etiã tactu occidit. vñ Gal. de tyriaca ad cesarẽ ait. dictũ regina egyptiꝗ̃ interfecit seipsã p̱ impositionẽ manus sup̱ tyriã: q̃ ipsa hora appositionis mortua est ⁊ hoc volũtarie fecit: qꝛ rex q̃ inuaserat regnũ mittebat eã capere: ⁊ dixit. Gal. ego vidi hanc tiriã in alexãdria: ⁊ interficere feci eã sine mora ⁊ postea cęterũ ait de viperis etiã; malis reperiũtur alique apud nos: ⁊ ex istis sunt q̃daꝫ curte ⁊ grosse dicte nostro idiomate scorzoni vel scurtij. Scias qd̃ p̄dicti tyri spẽs sunt tres: quaꝝ vna vulgari noĩe dr̃ vipera: alia dr̃ de tyrus: alia hydra in nostris partibus bone raro reperiuntur: immo hodie reperitur serpẽs dictus scurtinus q̃ pro tyro habet̃: sꝫ credo ꝙ hodie sint ex hoĩbus qui faciũt tyriacã de tyro: verũ tp̃e quo p̄dicti tyri nõ reperiebantur collegiũ medicorũ venetorum ordinauit vnã descriptionem trociscorum qui pñt poni in tyriaca loco tro. de tyro. sed melius est si possibile esset ponere de tyro [illegible] ad min⁹ malũ est ponere illos trociscos: quorũ modus iste est. ℞. tortellarũ de seni. i. panis assi. ʒ. iiij. ʒ. farine orobi. ʒ. xxij. ʒ. tormẽtille diptami. añ. ʒ. iiij. fiant trocisci ex eis cũ vino in quo infusum sit gũmi ara. siccentur ⁊ reseruentur. Aui. dicit misceatur cũ tortellis ſm descriptiones diuersas. Nic. loco ei⁹ hꝫ panẽ assum. Sim. placẽ. hꝫ tortellas: ⁊ dicit p̱ tortellas itelligas panẽ de frumẽto coctum vt possit cõteri: ⁊ in quo nõ sit multũ fermẽti. imo vicinet̃ pani azimo: ita ꝙ nõ habeat aliq̃d acetositatis in se. imo sit p̱fecte exiccati[illegible]s terat̃ ille panis vt alchool. i. subtiliter ⁊ reseruetur. moderni non faciũt ipsum ſm illud modũ. ve[illegible] est ꝙ opꝫ ꝙ ipse sit panis azimus: sꝫ fit cũ decoctiõe masticis ac passularũ sicut ostẽdam infra in emplastro diasiniconis si deus voluerit.

Trocisci cochion administrati ĩ metridato ib[illegible]lẽ. ℞. passulaꝝ rubearũ enuc[illegible]ũ. ʒ. iiij. glutinis albotin id est terebẽtine. ʒ. xxiij. squanti. mirre añ. ʒ. xij. cinamomi bdellij sub albidi: blacte bizãtie: spice romane. i. celtice: cassie melliloti: [illegible]eri: baccarũ lauri. añ. ʒ. iij. calami aromatici. ʒ. ix. croci. ʒ. j. bituminis iudaici. ʒ. ij. ʒ.

Hec descript. est sabor filij sebel in qua est additũ bitumẽ iudaicũ: ⁊ in descriptiõe alia additur darsisaham põd⁹. ʒ. ij. ʒ. ⁊ ĩ descriptiõe alia sunt addite assari. ʒ. ij. ʒ.

Isti tro. de cochiõ sunt in vsu apud illos q̃ facere volunt metridatũ ſm descriptionẽ cõem. Ra. ⁊ Guil. loco eius habent tyriacam diffusio ⁊ idem est. Aui. vero inquit ꝙ hec descriptio est sabor filij sebel in qua additũ bitumẽ iudaicum. ⁊ in descriptione alia darsisaham: et in descriptiõe alia assarum. ista vero duo simplicia Ra. et Guilel. non habent. Auicen. non ponit modum ipsos cõficiẽdi: sed Ra. ⁊ Guil. dicũt conficiant̃ sic ea q̃ mollificari pñt in vino veteri posita resoluantur donec liquidant̃: alia autem omnia trita ⁊ cribellata cũ eis inungãtur ⁊ cum melle dispumato cõlecta ⁊ mixta reponant̃. Guilel. dicit medicine ei⁹ cõfectionis preter mel ⁊ vinũ sunt. xiij. hoc enim electuar[illegible] s. metridatũ sic ꝯfectũ ponitur in omni re loco aur̃. alexandrine ⁊ adriani: q̃ ambe in antido. Nico. ponuntur.

Bitumen iudaicũ. i. aspaltũ: nã alij habẽt loco eius aspaltũ: qd̃ idem est. Dias. autem inquit aspaltum. i. bitumen iudaicum: aliud aridum: aliud liquidum.

Trocisci de mezereon ibidẽ. ℞. anisi seminis apij calamẽti hortulani: mente petroselini ameos añ. ʒ. vj. opij castorei: piperis albi: et macropiperis: sinsibrij. mirre absinthij: añ. ʒ. iiij. corticum cassie. ʒ. ij. conficiantur cum melle et fiant trocisci.

Isti tro. nõ sunt in vsu. ipse A. hꝫ vnam aliam descri. sed hec est nobilior: sed dubitat̃ cur isti trocis. dicant̃ de mezereon cum illorum descriptionẽ mezereon nõ ingrediatur. Ad hoc põt dici: vt quidã ꝙ est nomẽ eq̃uocum. forsan. n. significat nomẽ cõponẽtis. Rasis aũt in. ix. almã. i. c. de hydropisi hꝫ vnã aliã dscri. ⁊ ipe hꝫ mezereõ.

Troci. de rubea ibidẽ. ℞. rubee. ʒ. xij. corticum radicum capparis. aristologie lõge: radicũ ligritie añ. ʒ. j. conficiantur cum sirupo acetoso ⁊ informent̃ troc. ponderis. ʒ. j.

Hos tro. nõ habemus in vsu.

Rubea. s. rubea tĩctorũ q̃dã vocãt vena tinctorũ: ⁊ dicitur rubea: qꝛ radix eius est rubea vñ ⁊ in colorãdo lanas adhibetur Gal. i. vj. simpli. dicit falma. i. rubea. hec medicina est rubea qua vtuntur tinctores ĩ septimo dicit cocus vasic⁹. i. rubea tinctorum hec medicina apud Lombardos dicitur roxani vel roxa.

Troci. de cucuste ibidẽ. ℞. semis citruli se. portulace: se. alsechesabrã. añ. gipsi. ei⁹ similitudine est vt alumẽ scariola: et hec terra a. ʒ. iij. suchaha. i. achantis arabice bedoard. i. spine albe: fumi multa vulgo in Lõbardia talcho vocat̃: ⁊ sic trocisci de terra. añ. ʒ. iiij. dragaganti amili gũmi añ. ʒ. j. ʒ. spodij turbith: seis cuscute añ. ʒ. iiij. tereniabin. ʒ. xxx. zuccari Albusar. ʒ. xxx. cro. ʒ. iij. ꝯficiãtur cũ aqua ⁊ melle ⁊ fiant troc. ⁊ administrentur.

Hos trociscos non habemus in vsu.

Cuscute vero ẽ herba que inuoluitur circa alias herbas: sicut circa linum: ⁊ p̱pter id a multis podagra lini dicit̃. Ser. i. c. de cuscute dicit ꝙ in latino vocat̃ tima. apud nos dr̃ a vulgo grẽgo ei⁹ forma est sicut epithimi.

Alfechesabrã vel scechesabrã. idẽ Aui. in. ij. cañ. habet ca. in litera o. qd̃ vero al[illegible]rã: sꝫ nõ declarat q̃d sit. Gentilis super isto verbo dicit quod est herba similis parita[illegible] neq̃ per id credo qd̃ Gentilis cognouerit q̃d sit sed verum scesabrã est oximum carmenum: sicut reperitur apud Serap. in proprio capitu. de ozimo carmeno: de quo supra est dictum in electuario quod dicitur letificans.

Zuccarum alhusar apud eundem in. ij. cano. habetur qd̃ est mãna cadẽs super alhusar: ⁊ ẽ sicut frusta salis: ⁊ in ipso quidem est cum abstersiõe ⁊ resolutione põticitas ⁊ amaritudo: et de ipso aliud est iamenum album: et aliud est agizimum ad nigredinem declinans: aliud. c. facit de hausurũ: ⁊ dicit ꝙ est arbor arabica armena: ⁊ est vnũ de lacticinijs: ⁊ q̃dã dixerũt ꝙ desurum est quedã spẽs iterficiẽs sedentẽ i vmbra ei⁹ ⁊ hec arbor videt̃ hr̃e similitudinẽ cuiusdã plante q̃ apd̃ Dia. vocat̃ tax⁹ sub cui⁹ vmbra si q̃s dormitauerit aut sederit stat

superuenit periculum vite sicut dicit Aui. Sera. in. c. de zuccaro describit formam zuccari alhusar.

Trocisci stelle ibidē. ℞. mirre castorei spice ce. s. nardi cassie. i. cassie lignee terre sigillate corticū mandragore añ. ʒ. iiij. opij croci costi. stelle: terre ana. ʒ. v. papaueris albi. ʒ. vj. dauci anisi sisileos. i. sileris mōtani seīs iusquiami albi. storacis liquide semis apij añ. ʒ. viij. infunde gūmas in vino odorifero. ⁊ tere medicinas et cōfice cū eo. ⁊ fac trocis. ponderantes. ʒ. ß. et exiccentur in vmbra.

¶ Hos troc. habem⁹ in vsu: sed nō multū. Joā. Sera. in suo antidota. hȝ vnā aliā descrip. que eadē est etiā Bartho. mōtag. in suo antido. hȝ vnā aliā descriptionē que eadem est: sed sua descriptio in vno loco est falsa: credo tñ ꝙ hoc fuit errore scriptoris: et infra ostēdā errorē vbi sit. Rasis in lib. diuisio. in ca. de medicina stomachi. ponit hanc eadem descriptionem. dñs Mesue in. c. de tussi humida ait. Galie. trocisci cognominati assem us: ⁊ sunt tro. stelle cōferunt tussi iuuamētū sublime. Mat. siluati. in litera. t. ait. trocisci stelle: et antiqui medici nominauerunt eos aluirolacāce huiusmodi non permittunt vitam recedere.

¶ Stella terre apud ipm in. ij. cañ. vocat lutū samiū: et ibi inqt ex autoritate Gal. nos vtimur eo ex hoc qđ noiatur stella samia ego autem dico ꝙ hominib⁹ videt ꝙ illud sit talk. verū de talk iam dixerunt veridici ꝙ ipsum inuenitur in terra grecorū in insula cipri in. iij. cañ. in. c. de cura sputi sanguinis. iterū ait lutū samium ⁊ existimauerunt quidam qđ nominatur grece stella terre: et nominibus nominatur pluribus ⁊ videt ꝙ sit nomē altalk: ⁊ hec est quā Dia. vocat gissamiā: ⁊ eligēda est alba valde ⁊ leuis lingue adherēs leuis ⁊ aspergēs se sup cartā: ⁊ fragilis qualis est quā multi colerio dicūt: duo sunt gña eius vnū qđ predictum est ⁊ alterū qđ dr aster placodes: qđ est laminosum. ambo vere ꝟtutis sūt. aster vero placodes est dicta stella lata vel plana. Jo. Sera. ibidem hȝ stellam terre. sȝ Bart. dicit troc. stelle: sȝ nō debet sic dicere: imo debet dicere stelle terre: ⁊ hanc terram multi moderni dicūt esse speciē de stella terre fiunt trocisci de talcho. idē Auerrois in quinto colliget dicit terra stella: idest talch.

Trocisci de croco ſm eūdē in li. iij. in fen. j. in. c. de cura sode calide absq; materia aut adustione solis et reliqs ex materia calida aut sanguinea. ℞. croci aur. vij. mirre aur. ij. expressionis agreste calcadis. añ. aur. j. ß. aluminis iameni. i. scissi siue de pluma. aur. viij. colcotar. aur. v. medicine iste bene puluerizate cum vino pontico temperentur et ex eis trocis. informentur.

¶ Hos troc. non habemus in vsu.

¶ Alia descriptio reperitur etiam in antidotario. Bartholo. de montagnana que eadem non est. idem dominus. Mesue in sua practica in capi. de emigranea calida inquit Alexan. confectio troc. quibus fit linimentum ad emigraneum idem sunt nisi in vna re: et hoc est ꝙ Auicen. non habet gummi af. Mesue. vero habet in reliquis rebus idem sunt. Sed insurgit dubitatio ex eo ꝙ dominus Mesue. dicit in practica sua in cura sode frigide hec verba formalia eodem modo troc. de croco dicti in antidoto. ⁊ tamen in antidotario nusq̄ reperio illorum descriptionem tu igitur considera. Mat. sil. in capitu. de calcitris dicit. Joan. me. in trocicis de croco ponit colcotar ⁊ calcadis. Gentilis in tractatu de febribus ait. troci. de croco. i. sief de croco non inuenitur propria descriptio: sed nescio cur hec verba protulerit.

¶ Crocus. i. zafarā. Isi. inqt crocū dictū ab oppido cicilie qđ vocat corticū ꝗ̄uis ⁊ alibi nascat sȝ nō tm̄ vel tale quale in cicilia. vñ ⁊ a potiori parte nomen accepit.

¶ Agrestū autē fit ex vuis immaturis: ⁊ pōt appellari onfaciū. Dia. inqt onfaciū est succus vuarū albarū immaturarū que vne añ. dies caniculares colligēde sunt onfaciū autem pōt capi. multis modis: nā pōt dici ꝙ onfaciū est oleū qđ fit ex oliuis. immaturis etiā pōt dici ꝙ onfanciū est succus expssus vel liquor amar⁹ ⁊ acerbus. vnde Gal. in lib. dinamidiarū dicit onfanciuȝ sic fit a cimis vue agrestis expssis: carnes ipsarū ⁊ nucleos in sole siccatos tūde ⁊ fac puluerē: ⁊ erit onfanciū: etiā fit ex fructu vitis immature exprimit eni ei⁹ fruct⁹ anteꝗ̄ matur⁹ sit: ⁊ succus inde fact⁹ inspissatur ⁊ recōditur.

¶ Calcadis apud ipm in scđo cañ. in. c. de attramēto est vitriolū albū: quidā crediderūt calcadis ⁊ colcotar idē esse: sed nō recte: nā in istis trocis. possum⁹ certificari: ꝙ idē nō sunt verū vnū pro alio pōt poni. Jo. Sera. in ca. de eruptione sanguinis ex matrice inqt ꝙ calcadis est calcantū cui⁹ color est viridis: ⁊ qñ antiquat calcadis fit colcotar. Jo. arculanus in. c. de vngula. ait. quatuor sunt species vitreoli. s. colcotar qđ est citrinū: calcantum viride calcadis quod est album. alsurit rubeum. similiter ait in. c. de attramento.

¶ Colcotar. i. vitriolū citrinū apud ipm in ca. de attramento. Et ideȝ dicit Nico. Jo. arcula. in ca. de sebel. dicit ꝙ colcotar est vitriolum romanum.

¶ Uinum pon[...] i. forte vel acutū nō autē dicit ponticum a ponto insula: sed hic dicitur ponticū in sapore. ⁊ idem dñs Mesue loco eius habet vinum forte vel acetum: quod tantum valet.

Trocisci de elleboro in. iiij. tertij. in ca. de cura opilationis accidētis in aure. ℞. ellebori albi [...] ar. iij. nitri. idest salis nitri aur. xvj. cro. aur. [...]ij. constringantur et terantur cum aceto. et fiant inde trocisci.

¶ Hos trociscos non habemus in vsu.

¶ Elleborus ſm Mesue est barba alfugi: ⁊ ei⁹ due sunt species. [...]am alius est albus alius niger: et niger incolumior est albo. Gal. in lib. ad partenianū dicit velatrū. id est elleborus. Auer. in. v. col. dicit cōdisi. id est elleborus quod non videtur verum sicut patet per Diasco. et Auicen. qui de vtro[...] faciunt cap. elleborus vero apud teutonicos vocatur velax: si detur in potu de radice ipsius gallinis interficit ipsas. de qua vide Serapi. in capitu. de elleboro nigro in fine ait. mesarugine: elleborus albus est fortioris operationis ꝗ̄ niger: et timor est ne ille qui sumit elleborum incurrat spasmū: ⁊ ipse occidit columbos quādo infunduntur fabe aut frumentu[...] in aqua [...] infunditur elleborus ⁊ datur colūbis [...]aut pullis ad comedendum.

Trocisci de bdellio ſm eundem in lib. iij. in fen. xiiij. in capi. de cura apostematū durorū. ℞. rosarū tritarū. ʒ. x. sp[...]ce aromatice. i. inde. ʒ. ij. mirre. ʒ. j. costi. ʒ. j. ß. masticis. ʒ. j. amigdalum amararū. ʒ. j. ß. bdellij. ʒ. iij. terantur medicine et dissoluatur bdellium cum vino et conficiantur cum eo medicine: et fiant inde trocisci.

¶ Hos trociscos non habemus in vsu. Rasis in lib. diuisionum in ca. de egritudinibus exatis habet vnam aliam descriptionem que eadem est. bd[e]llium vero est gummi quod satis notuȝ est. Gale. in vj. simplicium inquit: mochi. id est bdellium due sunt eius species: vna est sethelina: ⁊ est magna ⁊ mollior altera: ⁊ eius virtus est mollificatiua: altera vero species est arabica.

Trocisci de carta cōbusta ī eodē lib. fen. xvj. in ca. de cura excoriationis in[...]tinorū ⁊ vl-

cerū. ℞. arsenici adusti. ʒ. x. corticis eris: alu minis iameni: gallaꝝ calcis q̄ nõ est extincta oīm añ. ʒ. xij. fiant ex eis trocisci cū succo arnoglosse. i. plātaginis: quoꝝ vnusq̄sq; ponderet. ʒ. iiij. ꝛ parū ex eis administretur.

¶ Hos trociscos nõ habemus in vsu. dicuntur aūt trocisci de charta: licet illoꝝ descriptionē charta nõ ingrediat. idez vero in. ij. canoñ. de charta ca. facit idē in. c. de papiro ait ꝙ ex ipsa q̄dem fiunt charte: ꝛ ipsa q̄dē est in potētia charta ꝛ qđ ex ea adustū est: est vehementioꝛis exiccationis. Dia. inq̄t papirus vnde charta alexandrina fit vtile est. Ser. in. c. de burchdi dicit: burchdi est notum: ꝛ ex eo fiūt charte: ꝛ vtunt eo medici qñ volūt dilatare orificia fistularū. idē Sera. ait. ꝛ kirtas. q̄dē combustum est fortioꝛis operationis q̄3 burchdi cõbustū. Etiā dicit Gal. hec herba non administrat in medicina sola. idē Ser. īfra ait. burchdi vis. i. ioc⁹: hec vo plāta est q̄dā spēs iunci in aquis nascētis: nõ aūt intelligitur de charta in qua scribim⁹ que de pānis lineis fit: sz sapiētes credūt ꝙ hec sit q̄dā herba in qua arabes faciunt sextariola in qb⁹ inuoluūt spēs ꝛ ꝙ est quedā herba viscosa nascēs in palustribus. vnde Aui. prima quarti tractatu. ij. c. x. de curationibus febrium acutarum: sic inquit: et si domus est proximi temporis ex quo linita fuerit luto: ꝛ proprie illo in quo ponitur loco pa[illegible] coctum papyri tunc est melius.

¶ Es apud ipsum Aui. in. ij. canoñ. aliud est rubeū ad citrinitatem declinās: ꝛ est alchabrusi quod est melius ꝛ aliud est rubeum clarum: ꝛ aliud rubeum ad nigredinem declinans: ꝛ est genus eris quod dicitur talacon. Dia. Es vstum qđ. aliȷ calcucecamenon vocant. Sera. inquit in. c. de ere. dicit philosophus quidam fa[illegible]nt ex ere vasa ad comedendū et bibendum in eis ꝛ no[illegible]nt eis valde ꝛ hoc notum est.

Trocisci de cinerib⁹ descriptio hoꝝ ab autoribus nõ reperit: sed nostri medici clarissimi faciūt ipsos cõponere cū specieb⁹ electuarij de cinerib⁹ quoꝝ descriptio est posita ex autoritate Aui. ꝛ sic ordināt. ℞. specierum completarū electuarij de [illegible]eribus. ℥. j. cum vino albo odorife[illegible]. q. s. fiant trocisci et siccentur et vsui reserua.

Trocisci alcadicon ꝫm Dinū florē. in suo t[illegible]ta. de cõpositionibus. ℞. calcis viue. ʒ. v. vna arsenici rubei et citrini. chali [illegible] añ. ʒ. oīa hec trita conficiantur cū aqua que vocatur prima et in vsu reserua.

¶ Hos trociscos nõ hab[illegible]⁹ in vsu. ipse din⁹ inferi⁹ describit vnā aliā descri. sz [illegible]dē nõ est. cadicõ vt dictū fuit ex Aui. Jo. Sera. sunt. tro. facti ex arsenico: ꝛ ꝫm Almā. dicuntur achali qđ recipit. Nico. florē. in. lib. vij. in. c. de medicina diminutiua carnis: siue corrosiua eius habet vnam aliam descriptionem que est ex auctoritate Gal. que eadem est.

¶ Arsenicū rubeū. i. asinagal. Nico. loco ei⁹ hz auripigmētū rubeū: credo ꝙ idē est ꝛ per arsenicū citrinū intelligit auripigmētū citrinū seu vsuale ꝛ ꝑ arsenicū rubeuz intelligitur arsenicum dictum arisagal.

¶ Kali vel alkali. vt hz Nic. est q̄dā plāta q̄ in littorib⁹ maris nascit: sitis vermiculari. i. semipuine minoꝛi. pinguis ꝛ salsa. ꝛ de cinere ipsi⁹ fit vitrū. Ser. in. c. de vsnen inq̄t. vsnē est herba chali. Aui. in. ij. cañ. de vsnē. c. facit ꝛ dicit ꝙ est plurium specierum ꝛ subtilioꝛ earum est albe ꝛ nominatur stercus passerū. nõ est vsnee vt quidam crediderunt. nam vsnee est res collecta sup arboꝛes glādium ꝛ alias a[illegible]boꝛes.

¶ Acatia ꝫm Aui. est succus alcharisti exsiccat⁹: deinde in tro. mutatus: ꝛ melioꝛ ex ea q̄ est melioꝛis odoꝛis viridis declinās ad nigred[illegible] ꝛ põderosioꝛ ꝛ durioꝛ. Mesue loco eius habet chach[illegible] quod idem est.

¶ Aqua prima ꝫm intētionē cõpositoꝛis sic fit. ℞. calcē viuā et chali. i. herbā vsnen añ. ꝑtes equales: ꝛ terant: ꝛ septuplū ꝑcedēs ipsoꝛū ex aqua eius admisceatur: ꝛ septulū ꝑcedens ibi moꝛet quotidie agitādo: ꝛ postea coletur ꝛ ex ea cõficiātur: ꝛ fiant troci. ꝛ reseruētur. Nico. loco eius hz capitellū cõmune qđ fit ex cinere fabarū: ꝛ stipitibus eius: ꝛ calcis viue ꝛ coletur ad modū lixiuij.

Trocisci de celidonia ꝑ ruptorio leui ꝛ bono ꝫm Bart. mõtag. in suo antidota. ℞. succi radicū celidonie: vrine pueri añ. ℥. iiij. calcis viue. ℥. iij. arseni citrini. ℥. j. ruptorij de capitello. ℥. ʒ. bulliāt simul succus et vrina: deinde superaddat calx ꝛ coquat ad ignē lignoꝝ vsq; ad cõsumptionē succi et vrine: et reliqua addant cū calce: et fiant trocisci.

¶ Hos trociscos nõ habem⁹ in vsu. idē inferius describit vnā aliam descriptionē: quam vocat trociscos de celidonia cauterizatiuos: sed idem non sunt nec in vsu.

¶ Celidonie vero ꝫm Serap. in. c. de curcuma due sunt spēs. s. maioꝛ ꝛ minoꝛ: ꝛ dicit ꝙ nominantur hoc noīe eo ꝙ incipit apparere añ aduētū hyrūdinū: ꝛ desiccat qñ recedūt: putātaliq̄ etiā ꝙ sic noīet ꝓpterea ꝙ qñ excecātur pulli hyrūdinū: defert eis mater hāc herbā ꝛ dat eā illis in cibum: ꝛ reddit visus hyrūdinis: de q̄ etiā Joan. anglicus in. c. de sterilitate inq̄t: ꝛ est hic notādū ꝙ celidonia dr̄ quasi celi donū: q2 ipa aufert maculā oculoꝝ ꝛ ideo hyrūdo q̄rit eā qñ pulli ei⁹ nõ vidēt ꝛ matricē mūdificat cõceptionē ꝑparat: hicteritiā curat ꝛ scabiē succus ei⁹ suppositꝰ curat ꝛ aufert: vñ versus. Ictericos ꝑ se sanat celidonia succ⁹. iniectus oculis maculas disrūpit eoꝝ: aufert ꝛ cācros qualiscūq; capiatur. maioꝛ vero celidonia est nota minoꝛ est illa q̄ apud arabes memitē aut memite dr̄. Leonardus de preda palea in. c. de formica ait foliorum domini dei. i. celidonie.

¶ Capitellū vero apud nos vocat aqua fortis saponarioꝝ lixiuiū est de quo fit: sapo: ꝛ ei⁹ cõpositio est diuersa sed illud capitellum qđ ibi ingredit fit hoc modo. ℞. aque ꝑme saponis lib. ij. bulliant lõga ebullitione vsq; ad ꝯsumptionē tertie partis. deinde addat calcis viue. ℥. j. opij. ℥. ʒ. ꝛ decoquātur: deinde addat auripigmēti. ℥. ʒ. ꝛ reserua ꝛ de hac facias trociscos de celidonia.

Troci. de calamēto ꝫm Guil. placen. in suo antido. ℞. eris vsti vitreoli de quo fit encaustrū añ. ℥. vj. floꝛis eris. ʒ. ij. salis armoniaci baurach. i. salis rubei seu afronitri arsenici sublimati. añ. ʒ. j. terantur ꝛ dimittantur sic per hebdomadam ꝛ fi[illegible]t ex eis trocisci cum succo rute.

¶ Ho[illegible]ocis. in vsu non habemus. Guil. nominat istos trociscos de calamento: id est de calcanto quod est vitreolum de quo fit encaustrum: sed non recte: nam hec confectio est sic de calcāto: sicut apparebit infra ex auto. Rasis ꝛ videbis quod idem est.

¶ Flos eris non est viride eris ꝫm Simo. iañ. verum multi moderni loco eius ponunt viride es. Rasis loco eius habet ziniar. i. viride es: sed opinio Guil. est ꝙ flos eris ꝛ ziniar idem sint.

¶ Arsenicum sublimatum ꝫm quosdam est argentum sublimatum. liber qui dicitur bulcasis in lib. j. docet modum sublimandi arsenicum vide ibi.

Troci. de scolopēdria ꝫm Nico. flo. in li. v. in ca. de opilatione splenis. ℞. scolopēdrie

isopi

isopi.prassij.i.marubij.fructus tamarisci.i. carmezit.corticū radic capparis aā.ʒ.ʒ.se- minis agni casti.semi.ruthe gētiane aristolo gie rotūde florū genestre.aā.ʒ.ij.ʒ.armonia ci dissoluti in aceto.ʒ.j.ʒ.cum quo reliqua cō ponantur et fiant trocisci.

¶ Isti troci.in vsu sunt.Jo.Sera.in suo antidotario hʒ vnam aliam descrip.sed eadem non est.

¶ Scolopēdria vt pluries dictū est:est lingua ceruina.

¶ Genestra est frutex oibus not⁹. existimāt qdā ꝙ hec apud Diasc.dicitur spartus eius semen affertur in folliculis sicut fasceolus. Gal.in.viij.simpliciū ait spargamum:id est genestra.infra de ipsa apparebit melius in vnguento genestrato.

¶ Armoniacū gūmi est satis notū. Gal.in.vj.simpli.inquit:armoniacū est gūmi daltala ꝙ est vnū ex gūmis arboris:idem in lib.ad parthemianū ait:armoniacum est quasi lachrymū herbe que grece asilius appellatur.

Trocisci de cicadis ꝭm eundē in eodē lib.in ca.de cura lapidis per potionē. ℞.milij so- lis pētafilonis semis vrtice nucleoꝝ cesaro- rum semis nasturtij petroselini alexandri.i. macedonici tartari vini albi.aā.ʒ.ʒ.sanguis hirci cicadarū aā.ʒ.iij.galange.ʒ.j.olei mu- scelini ⁊ nardini.i.de spica nardi ⁊ balsa.aā. ʒ.j.ʒ.succi saxifragie.ʒ.iij.misce ⁊ fiant troci sci et siccentur in vmbra.

¶ Hos trociscos non habemus in vsu.

¶ Cicade sunt quedā aialia de qbus supra dixi ex intē tione Isi.ac alioꝝ.hic ꝟo volo dicere de mente Pli.ꝙ cicade nō nascūtur in raritate arboꝝ.idcirco non sunt in cirenis circa oppidū nec in campis:nec in frigidis aut vmbrosis nemoribus:est quedā ⁊ his locoꝝ differētia in milesia regiōe paucis sunt in locis:sed in cefalenia nimis quodā penuriam earū ⁊ copiā dirimit: at in regio agro silent oēs:et vltra flumen in locis canūt:pēnarū illis natura que apibus:sed ꝑ corpore ampliores.

¶ Urtica est herba satis nota. Dia.dicit acalifex siue vt alij ignidia.latine dicit̄ vrtica ei⁹ altera maior q̄ ⁊ vsualis est ⁊ simplex cum tenui semine ac folijs minutis asperis:altera agrestis est densioribus folijs atqꝫ latioribus nigrioribus. Etiā Aui.in.ij.cañ.ait calixte.i.vrtice: est etiā alia vrtica dicta mortua:⁊ hec apud modernos dicitur angelica seu archāgelica:⁊ est alia dicta vrtica mora:cui⁹ folia magna ac nigriora sunt:⁊ hec dr̄ mille morbia siue herba sicaria:sed a latinis dr̄ scrofularia.

¶ Tartarū generat̄ in vino i fundo ⁊ laterib⁹ vegetis:⁊ est fex vini vel aceti. Concoregius in ca.de surditate in speciali inquit:tartari qđ adheret in parietibus vegetis intrinsecis:hoc notum est.

¶ Sanguis hyrci de ipso dictū fuit. Mico.non dicit hic si debet esse preparatus a nō:sed in hoc est regula qđ ipsum nō oportet administrari in aliqbus medicinis si preparatus nō fuerit:⁊ modus eius est multi x: supra dixi de ipso in electuario de cineribus ꝭm intentionem pluriū doctoꝝ:etiā hic iterū volo ostēdere de modo ipsi⁹ ex autoritate Jo.Se.in.c.de illis in qbus generatur lapis:⁊ magnificat̄ qui sic inquit:medicamen cū sanguine hirci ad dolorē renū ⁊ lapidē ⁊ nō est ei sile:et est mirabile:⁊ modus eius est iste qñ incipit vua denigrari sumatur olla noua a figulo:⁊ fundat̄ in ea aqua: et ferueat donec auferatur ab ea terrestreitas: deinde decoletur hircus ⁊ accipiat̄ ex medio sanguis qui currit ex eo: in ollā:⁊ non accipit̄ primus sanguis neqꝫ postremus ei⁹:⁊ dimittamus ipsum donec coagulet̄.deinde incidamus ipm in paruas partes eo existēte in cōcauitate olle:⁊ cooperiamus ipm cū reti stricto: aut cū pāno subtili raro:⁊ dimittamus ipsum sub celo donec recipiat radios solis:⁊ lune:⁊ dimittam⁹ ipm donec exiccetur bene:⁊ caue ne veniat ei humectatio ex rore.deinde teratur multū:et seruetur ⁊ detur ex eo coclearīū vnum cū decoctione dulcis aque.idē Jo.Sera.ait.et ꝭm illud qđ dixit filagri⁹ in primo sermonū suorū necesse est vt sit hircus iuuenis in etate sua ex eis quibus aduenerunt quasi quatuor anni:⁊ proijciamus in hoc medicamine folium indum et amomū ⁊ spicam ⁊ que sunt illis similia donec aromatizetur odor eius.

¶ Oleum muscellinū a musco dictū est:descriptio vero ipsius ꝭm quosdaꝫ sapientes reperitur in antidotario. Gal.qđ apud nos nō est.tamē descriptio infra apparebit.quidā moder.crediderūt ꝙ oleū balsaminū.i.de granis de been esset oleū muscellinum:sed non recte.

Trocisci affodilloꝝ ꝭm eundē in li.vij.in.c. de medicina diminutiua carnis siue corrosi- ua eius. ℞.succi radicū affodillorū.ʒ.ʒ.cal- cis viue.ʒ.ij.auripigmenti.ʒ.j.cōficiantur et exiccentur ad solem in mense augusti.

¶ Hos trocis.in vsu nō habemus.dñs magister Petr⁹ argil in ca.de medicinis corrosiuis habet vnā aliā descrip.⁊ idē est. Affodillus circa instans affodillus est cētum capita:cuius radix competit vsui medicine.idem dicit Pet.de crescen.sed vterqꝫ falsum dicūt dicentes ꝙ affodillus sit ce m capita:nam si vis videre certitudinem,vide in antidotario Gal.in quodā antidoto qđ incipit antidotū qđ facit epilēticis.⁊ ibi habet centū capita ⁊ affodillos:qđ nō esset si essent idem.veritas aūt est: affodillus est herba dicta apud nos porrago ꝑpter similitudinē folioꝝ.⁊ ꝭm Pap.affodillus herba quā latini albuciā vocant ⁊ centū capita est vna species yringi sicut tet apud Sera.in suo ca.de yringo.

Tro isci de calce in eodem lib.et in eodem capi. ℞.calcem viuam puluerizatam ⁊ com misce cum melle:⁊ cōmixta in olla noua po ne in clibano:et dimitte donec comburetur et vsu reseruetur.

¶ Hos trociscos nō habemus in vsu. Pet.argillata in ca.de medicinis corrosiuis habet vnā aliam descriptionem que eadem est.

¶ Calx ꝭm Guil.pla .per calcem significamus cineritatem corporū lapidosorū:⁊ stracorum extinctam ⁊ non extinctam. Auer.in.v.col.ait mura.i.calx viua: et est calx lapis decoctus.

¶ Superno numine ducti compleuimus sermonem in sectionē trociscorū prolixā aliquātisper.verū cōpendiosam f ra modū:erit vero nūc sermo noster circa n ction ꝭm mentem diui Jo. Mesue ⁊ Rasis.

¶ De Sief ꝭm sententiam Mesue ⁊ Rasis.

Sief citrinū Mesue in sua practi ca in ca.de optalmia. ℞.climie lote.deinde aduste et extincte in lacte mulieris.ʒ.viij.ceruse lote ʒ.xvj.croci.ʒ.iiij.opij.ʒ.j.dragāti.ʒ.ij.aq̄ plu uialis qđ sufficit:vtere cum albumine oui.

¶ Sief vero apud nos est confectio ocularis formata ad modum nuclei dactili que fricatur super cotem cuꝫ aliquo liquore conuenienti:hanc medicinam quidam collirium vocant.

¶ Climia seu cadimia vt apud Diascori.dicitur ꝙ bona est cipria ⁊ botiriades:et que spissa fuerit. Serapi.c. de climia inquit ꝙ eius species sunt due,est lapis repertus in cipro in cursibus aquarum ⁊ est petrosa: et melior alijs speciebus climie:et alia generatur in fornacibus:et aggregatur in tecto fornacis quando purgatur

es: et generatur ex ere quando ponitur in fornace: et liquescit: nam resoluitur fumus ab eo & adheret parietibus fornacis in tecto eius &c. secundum modernorum opinionem climia est fuligo vel fumus qui adheret superioribus partibus fornacis in purificatione argenti: vel aliorum. vnde dicitur climia auri vel argenti: de qua vide in .ij. cano. Auicē. qui .c. de vtraque facit: ille lapis quē dixit Sera. credo quod sit lapis dictus a vulgo calamina: seu calaminaris: de quo tingitur es.

¶ Modus autem lauandi climiā et adurendi habetur in lib. j. qui dicitur albucasis in lib. in capi. de modo preparādi katimiā: id est tuciā. nam climia est spēs tucie: et preparatur sicut tucia etiam Sera. in ca. de tucia habet modum lauandi tuciam: et dicit abluitur sic climia: lauatur etiam tuscia similiter: & in ista materia lauatur ipsa cum aqua rosata.

¶ Cerusa. id est biacha que satis est nota. de modo abluendi. docet seruitor in suo primo libr. et eius modus iste est. tere cerusam in aqua sepe. & proijce supra aquā sepe & fiat hoc sepe tandiu quod non appareat super aquā aliquid putredinis. deinde collige: sicca & reserua: & bona cerusa est que multū est candida & partes eius sunt de se clare: & quādo tangis eam digito inuenies partes eius lenes sine asperitate.

Sief rosatum ibidem. ℞. foliorum rosarū scilz rubearum. ʒ. xv. croci. ʒ. viij. opij. ʒ. ij. spice inde. ʒ. ij. gummi arabici. ʒ. vij. aque pluuialis quantum sufficit.

Sief album. Rasis in nono almansoris in ca. de obtalmia. ℞. ceruse ablute. ʒ. x. sarcocolle grosse. ʒ. iij. draganti. ʒ. j. opij. ʒ. ß. fiant ex eis forme lenti similes.

¶ Istud sief apud nos nō est multū in vsu: & eius modus est duplex: videlicet quod ipsum possumus facere cum opio & sine opio. si cum opio facere voluerimus: addatur de opio in pōdere. vt dicit compositor: si autem sine opio facere volueris non ponitur aliquid opij. Mesue in ca. de obtalmia habet multas descriptiones: quarum vna est descriptio filij zacharie que eadem est nisi in vna re: hoc est quod Mesue habet amilum. Rasis vero non: in reliquis sunt idem.

¶ Sarcocolla secundum Auicē. est gummi arboris spinose: & in ipsa est amaritudo: et melior ex ea est illa q̄ ad citrinitatem declinat: et est similis olibano. i. thuri. medici nostri dixerunt quod hāc medicinam in collirijs nō oportet ponere si nutrita non fuerit in lacte asine. Et eius modus iste est. accipe de sarcocolla bona alba grossa: et pone eam in vase vitreo amplioris orificij et mulge super eam lac asininum in quantitate pauca [illegible] infundatur in ea: & liquefiat: sed remaneat sic et pone [illegible] in sole: vt cito desiccetur: & quando erit sicca: oportet vt iterum mulgeas secundum quantitatem prioris et semper caueas cooperias eam lacte: nec arescat lac antequam desiccetur & destruatur & fac ita quater & cum hoc feceris sicca bene & conserua: & si nutrire volueris in lacte mulieris eadem forma & modo facias.

Sief de thure secundum eundem in. ix. almanso. in capi. de vlceribus oculorum. ℞. armoniaci sarcocolle añ. ʒ. ß. thuris. ʒ. x. croci. ʒ. ij. cōficiātur cū mucillagine fenugregi: et fiat ex eis sief.

¶ Istud sief non est valde in vsu. Mesue in. c. de vulneribus & vlceribus oculorū habet vnam aliam descriptionem que eadem est.

¶ Thus vero est olibanum de quo supra in trocis. de de olibano.

Sief de plūbo secundum eūdē in eodē ca. ℞. plumbi adusti antimonij. tutie ablute calcucecamenon gūmi ara. dragāti añ. ʒ. viij. opij. ʒ. ß. terantur & cū panno sericino. i. de serico qui sit subtilissimus cribellentur & conspergantur ex aqua pluuiali & fiat ex eis sief.

¶ Istud sief in vsu nō est. Mes. in. c. de vulneribus & vulceribus ocolorū: habet vnam aliam ex auctoritate filij zacharie. i. Rasis que eadem est.

¶ Plumbū species est antimonij. Pli. vocat plumbū quandā egritudinē oculi q̄ curatur cū quadā herba q̄ grece dicitur molendina qđ est dictu plūbago. Auic. in. ij. dicit alanoch & alahabat vtrūque est plumbū nigrum in quo est substantia aquosa multa quā cōgelauit frigus. Modū aūt adustionis eius docet bulchasis in li. j. q̄ est iste. ℞. laminas plūbeas: & pone in olla fictili: & proijce super eas parū sulphuris radēdo ipsum sulfur super eas: deinde accipe alias laminas plūbi: et pone super prunas: & iterū radas super eas de sulfure & iterū alias laminas superpone & sulfur rade & fac ita quousque olla sit plena. deinde accende super eas ignē: & quā videris plūbum inflāmari opz quod cōmisceas cū virga ferrea donec plūbū conuertatur i cinerē: ita quod nihil remaneat de substātia plūbi quin sit totū in cinerē cōuersum: & quā erit ita aufer ab igne et dimitte infrigidari: & opz ille qui facit cooperiat faciē suā: nam odor multum nocet: et sic vtere.

¶ Antimoniū vena est terre similis plūbo: sed antimonium teritur & nō funditur. plumbū vero funditur et nō teritur. Dias. vocat ipsum stibiū et inquit stibius formosus est et lucidus: et qui radiosus paret cū fractus fuerit: & gustu salsus: et fragilis nihil habens terrosum aut sordidum: hunc multi obtalmon nominant: hec est medicina ocularis: que est satis nota.

¶ Tutie vero nomen cadit super tres res: primo super id de quo Aui. in. ij. cañ. propriū capi. facit sub noie tutie. Et Dia. sub noie pōfolix cui sunt due spēs: vna quarū dicitur ponfolix a Dia. alia spodiū: que ab Aui. dicitur succudus: et ambe sunt fuligo ex fumo eleuato in fornace in qua fit auricalcū: et eleuatur ille fumus a lapide calaminaris: quo extinguitur: et fit auricalcū: moderni generaliter loco spodij vtūtur osse elephantis cōbusto. Gal. in. viij. simpliciū dicit caldimia: id est tussia. de mō ipsam abluendi vide albuchasim in lib. j.

¶ Calcucecamenum. i. es vstum: & est nomen copositū a chalchos qđ est es cecamenon: incensum Dia. in cap. de ere. dicit es vstū qđ alij calcucecamenon vocāt. Circa instans es vstum. i. calcumenon. Auerrois in quinto coll. ait calcecumenon: id est es vstum: idem ait Leonar. de preda palea in ca. de vlceribus putredinis: et sic est secundum veritatē: modū adustionis eius docet Dia. in propio ca. de ere. & idem facit Serap.

Sief rubeum: scdm eundem in nouo almanso. in. c. de scabie & sebel. ℞. ematitis colcotar cōbusti. i. vitrioli citrini añ. ʒ. iij. eris vsti. ʒ. ij. mirre croci añ. ʒ. j. piperis lon. ʒ. ß. cōspergantur ex vino veteri. & fiant ex eis sief.

¶ Istud sief in vsu non est: & dicitur rubeū a colore ipsius propter lapidē ematitē sanguinariū qui ibi ingreditur. Mesue in ca. de scabie oculorū: hz vnā aliā descriptionem & loco ematitis habet sedenegi. quod idē est.

Sief viride in. ix. almā. in. c. de vngula. ℞. ziniar. ʒ. iij. cholcotar vsti. ʒ. vj. arsenici rubei baurach: spume maris ana. ʒ. j. salis armoniaci. ʒ. ß. amoniaci. s. gummi. ʒ. ij. amoniacum in succo rute dissoluatur & species ex eo cōspergantur. & fiāt ex eis sief. est enim mirabile.

¶ Istud sief apud nos est in vsu. Mesue in. c. de scabie oculorum hz vnam descriptionem et eadem est.

¶ Ziniar. i. erugo eris. Liber qui dicitur bulchasis i lib. primo docet modum faciendi ipsum: & abluendi & colligēdi ex eo. qđ est bonū. Auic. in scđo cañ. de ziniar capi. facit: et

dicit species faciendi ziniar sunt cū ex aspersiōe eris in
fece aceti:⁊ rotatione limature eius cū aceto:⁊ sepultu-
ra ipsius in loco humorosō ⁊ inclinatur vas ereū super
vas in quo est acetū. ⁊ dimittatur quousqꝫ in ipso fiat zi
niar. Auer.in.v.col.dicit.ziniar.i.viride es.⁊ sic est ꝺm ve
ritatē. Mes.loco ei⁹ hꝫ florē eris ⁊ idē nō est:vt dicit Si-
mon Janu.verū hodie vnū pro alio ponitur.

¶ Spume maris ꝺm Aui.⁊ Ser.sunt quinqꝫ spēs Idē
dicit Dias.ꝙ ipsam vocant alcioniū.ꝺm Pli. qui simili-
ter vocat.quatuor spēs tm̄ describit Gal.in trac.j.de me
miri:in.c. de scriptis in alopicia ⁊c. ait adarcham. ⁊ in
medio eorū est vocata spuma maris. Dinus flo. in li.ij.
in.c.de cura scrofularum dicit punicis.i .spume maris:
sed nō mihi placet:nam vera spuma maris est spissa so
lida grauis habens odorē pisciū putridorū similis spō
gie:⁊ inuenitur in littoribus maris.

**Sief de calcāto ibidē. ℞.eris vsti calcāti an̄. ʒ.v.ziniar.ʒ.ij.salis armoniaci:baurach ar-
senici sublimati an̄.ʒ.j.terant:⁊ per hebdo-
madam vnam dimittantur:deinde fiant ex
eis sief ⁊ fricetur vngula cum eis.**

¶ Istud.sief in vsu nō est.Guil.lombardus vt dictū fuit
describit troc.de calamento.i.calcanto.⁊ idem sunt cū
sief de calcanto:sed non recte.Nā aliud est sief.aliud est
trociscus vt ostensum fuit.

¶ Calcantū apud Aui.in.c.de atramento est vitriolum
viride.Idem facit aliud capitulū de calcanto.Jo.arcu-
lanus in .c.de vngula dicit calcantum.i.vitriolū viride.
idē dicit Gal. in.viij.simpli.⁊ idem Gal. dicit calcantos
i.eris flos ⁊ est nomē cōpositum a calchas grece qđ est
es antos vero flos. vnde calcantos.i. eris flos:sed cal-
cantum est vitriolum viride de quo fit encaustrum.

**Sief de fellibus in.ix.almā.in.c. de aqua de
scendente in oculum. ℞. fellis gruis:fellis
sabot:fellis ircini.fellis accipitris fellis aq-
le:fellis perdicis omnium siccorum vnū aut
plura sumantur quoqꝫ pro oībus.ʒ.x.istorū
siccorū euforbij colloquintide:serapini oīm
an̄.ʒ.j.trita aggregentur ex succo feniculi te-
neri:⁊ mittantur in oculos.**

¶ Istud sief nō est valde in vsu:⁊ hoc venit qꝛ simplicia
que in eo ingrediunt difficilia sunt inueniri tpe debito.
aliter magis in vsu esset. Mes.in ca. de debilitate visus
ait.inquit Gal.fella oīa abstergunt oculū:⁊ clarificant
visum:⁊ eligantur ex aīalibus ibi dn̄s Mesue allegat q̄
dam simplicia que etiam in isto sief ingrediuntur de q̄-
bus infra.

¶ Grus est auis volatilis.cui⁹ forma omnib⁹ nota est.

¶ Sabot est piscis.nā Mes.dicit ⁊ ex piscibus est fel sa-
bot quid sit generaliter ignorat. Bartholo.montagna-
na in suis cōsilijs:in cōsilio de medicinis cōis iuuamē-
ti ad nocumenta stomach[illegible] visus ⁊ auditus in quodaꝫ
collirio bono habet fellis saboth:⁊ inquit ꝙ est piscis no
minatus luci⁹ idē in cōsilio ad malā cōplexion[illegible] frigidā
⁊ humidā stomachi ⁊c.dicit fellis piscis sabot.⁊ est lu-
cius vel vairolus.ista verba nō conueniūt esse idē: nam
aliud est lucius aliud est vairolus:verū aūt est ꝙ ipe est
vairolus.et est piscis noīat⁹ labrax ⁊ hꝫ plura noīa ꝺm
prouincias:nā sabot apud romanos vocatur spinula
a venetis vairolus:⁊ ab alijs louacius.

¶ Accipiter auis est quā nos in manu portam⁹ in ciui
tatibus et alijs locis. Isidorus ait.accipiter dicitur acci
petris ab capiēdo.est em̄ auis rapiens alias. auis aui-
da.ideo vocatur accipiter hoc est raptor qꝛ rapit . si q̄s
accipit ipsum.fertur antē accipitres circa pullos suos
impios esse:nā dum viderint eos posse tentare volatus
nullas eis prebent escas:sed verberant pennis:et a ni-
do precipitāt: atqꝫ a tenero cōpellunt ad predā ne for-
te adulti pigrescant.vnde hec auis satis nota est.

¶ Aquila est auis ex volatilibus quā dn̄i italici pro si-
gno victorie portāt. Mesue idē laudat:hec vero auis re
peritur in partibus indie:et iuxta littora oceani etiam
inuenitur apud nos tamen raro. Sera.facit ca.de la pi
de aquile:⁊ inquit ꝙ est lapis indus qui qn̄ agitat au-
ditur intra ipm lapillus alius.et minera eius est in mō
tibus indie inter chinoas et saradin. et greci noīant eū
antarront:et expositio eius est alleuians partum.

¶ Perdix auis est que gn̄e eius coturnix nūcupatur est
em̄ auis que satis nota est.hec apud Aui. in.ij.can̄.vo-
catur cubugi.Gentilis sup.iij.can̄.de cura lubricitatis
stomachi ait cubugi.i.pdix.Simon ia . ait cubugi are.
perdix et algel.Itē Matt silu.in litera c.ait cubugi.i. p-
dix.Jo angli.in.c.de debilitate visus:et cecitate acciden
tali inquit. ℞.fellis galli aut pdicis:aut fasiani qui vo-
catur alcubugi a Mes.et ꝙ cubugi sit capo seu gallus:
ex hoc colligi videtur:nā Aui.in.ij.can̄.in.c. harmel al-
legans verba Dias.dicit ꝙ ipsa trita cū melle et vino: et
felle alcubugi et gallinarū:sed patere potest legenti ꝙ
Dia.in loco allegato nō hꝫ fel alcubugi : sed caponis.
Serap.vero etiā eodē loco ex verbo Dia.hꝫ fellis galli.
Item Dia.in.c.de felle laudat fel cubugi. Sera.eodē lo
co auc.Dia.laudat fel galli.ex quibus possumus cōpre
hendere intentionē Aui.fuisse qđ cubugi sit capo.et Se
rapi.ꝙ sit gallus:sed intellexit vt opinor de gallo silue-
stri.qui fasianus appellatur quē aliqui dicūt esse cubu
gi.licet velit syr[illegible]n ꝙ nō sit capo et mesue qđ nō sit gal
lus nec perdix:nā Mes.in.c. allegato scripsit cubugi et
galli et perdicis ex quo apparet ꝙ ꝺm eū idem nō sunt.
tm̄ intētio arabum est ꝙ cubugi est agel aut perdix.

**Sief memithe secundum eundem in sinoni-
mis que sunt in fine sui libri fit hoc modo:
expr[illegible]itur succus memithe. et in sole desic-
catu[illegible] ⁊ ex eis informantur pillule in moduꝫ
nuclei dactilorum:vel informantur magda
leones parui.**

¶ Istud sief non est in vsu : tamen eius compositio in
alijs co[illegible]ijs multum operatur. Memite vero secundū
Serap.ex auc.Dia.est succus herbe eiusdē noīs que est
similis in folijs suis herbe speciei papaueris dicti cera-
tides.i.cornuti.nisi qꝛ est in ea humiditas adherēs ma-
nui.⁊ est propinqua [illegible]rc:et habet grauem odorem ha
bet multum succum:et color succi eius est similis colori
croci hec apud Dia.sub isto no[illegible]mine non reperitur ve-
rum est ꝙ Dias.de ipsa facit ca. sub nomine glaucium
quod idem est quid autem sit communiter ignoratur:
sed secundum existimationem modernorum est species
celidonie et sine dubio hoc sonat:nam Serapinus [illegible].
de cur[illegible] idest celidonia inquit minor chilodom[illegible]:
et est m[illegible]mithe.

¶ Nicolaus florentini.in lib.v.in.c. de hidropisi in spe-
ciali dicit memithe.i.volubilis minor sed nō bene sonat
hic textus:nam idem in.vij.libr.in.c.de apostematibus
emunctoriorum; siue de bub[illegible]ibus ait memithe idest
celidonia quod recte dicit. Jo[illegible]n.arcu.in ca. de cura ce-
phalee tam calide qꝫ frigide,dicitur sief.memithe.i. suc-
cus memithe per decoctionem inspissatus vel ad soleꝫ:
et est herba similis papaueri dicta glaucinum:et est spe
cies celidonie. Ille autem succus sic inspissatus dicitur
sief.vꝫ sief memithe.et est medicina ocularis . Item Jo.
anglicus in ca. de surditate et debilitate auditus ait.
succus memithe.i.celidonie agrestis.

¶ Guilelmus placentinus ait.memithe est simile glādi
nibus coloris citrini.et est fructus cuiusdā herbe q̄ na-
scitur in littoribus aquarum. Idem dicit Aui.in.ij.can̄.
bulchasis in lib.secundo docet modum exprimendi suc
cum ex memithe.et ignorat de ipsa inuenire veritatem
quid esset.moderni vero habent ipsam per cognitioneꝫ
veram:nam vt dictum fuit de mente Serap.ipse vult ꝙ
sit celidonia minor ⁊ sic hodie generaliter habetur opi-
nio: Quis aliqui contradicāt dicentes ꝙ memithe non

est celidonia:nã celidonia est calide cõplexionis memithe vero frigide:quibus respõdet ꝙ ⁊ si celidonia sit calide cõplexionis ꝑpter hoc tñ nõ tollit quin memithe sit species celidonie vez celidonia minor:nã qui dicunt ꝙ celidonia est calide cõplectiõis forte intelligunt de celidonia maiori.vel de eius succo vel radice:sed hoc nullã includit repugnantiã ꝙ celidonia minor nõ sit frigide virtutis:non enim repugnãt in eadẽ specie esse indiuidua seu simplicia diuerse cõplexionis:⁊ hec apud lombar.reperitur in hortis ac locis aquosis ⁊ est quam anglicam siue archangelam vulgo vocamus ⁊ sic si legis bene illa.c.videbis ꝙ angelica est memithe in folijs.in colore.in radice.⁊ in reliquis preterea in folijs multum similatur celidonie magne.

¶ Habita sectione de sief. cõsequenter elucubrabimus sectionẽ de pillu.ẜm mentẽ diui Me. ⁊ aliorum doctorũ clarissimorũ. Si modo tenues vires nostras paululũ refocillauerit ipse deus bonorũ oĩm largitor: sine cuius nutu que fiũt omnia cassa atqꝫ irrita extant. Is igitur adiutor ac protector noster adsit.

¶ De pillulis.

Pillule alephãgine ex inuentione Me.quarũ interꝑtatio ait pillule de aromatibꝰ ℞.cina cubebe.i.mirti albe ligni aloes calami aromatici macis nucis muscate cardamomi gariofilorũ assari masticis squinãti spice carpobalsami añ.ʒ.j.absinthij succi rosaꝝ añ.ʒ.v.terant cõtritione grossa ⁊ fundant sup ea aque lib.xij.⁊ coquant vsqꝫ ad cõsumptionẽ duarũ partiũ:deinde fricent manibꝰ ⁊ colentur ⁊ exprimat aquositas eiꝰ: ⁊ recipe aloes succotrini boni li.j.⁊ lauet ĩ scutella lapidea vitreata cũ aqua pluuiali lauationibꝰ pluribus:deinde exiccetur ⁊ fundatur super ipm expressionis predicte circiter li.ij.⁊ terantur in sole.deinde admisceant cũ aleo mirre masticis añ.ʒ.v.croci.ʒ.iij.tere contritione bona. deinde predicte expressionis residuũ sup ea fundatur et cõuertant vsqꝫ dum siccẽtur: ⁊ fiant ex eis pillule in modum ciceris: ⁊ da ex his añ.ʒ.ij.vsqꝫ ad aur.ij.

¶ Iste pillule apud medicos nr̃os sunt nobiles ⁊ ipsis vtunt multũ sub noĩe pillularũ alefanginarũ ⁊ de arotibus.qḋ idẽ est.pillula aũt a rotunditate dicitur: nam eius forma est vt pila qua ludit.etiã põt dici ꝙ dicunt pillule a pistando:nam ipse fiunt cum pistello in mortario cũ multo labore.in aliquibꝰ libris inuenit pillula pro cataputia.papias catapodia dicta.eo ꝙ modica potetur vel inglutiat ⁊ est pila.in li.de greco translatis reperitur sepe catapodia pro cataputia. Sunt ex hoĩbus qui fortasse queritabunt:quare inoleuit vsus qḋ pillule dentur in numero impari laxatiue. Ad hoc rñdet cõciliator differentia.xlix.circa mediũ differentie dicens ꝙ ille pillule debẽt agere:actionis aũt ratio sumitur a forma tanqꝫ ab eo qḋ ipsius est principium sustentatiuum ⁊ non a materia. Impar vero habet rationem forme et multa alia dicit que videas.

¶ Aloes succotrinus ẜm ipsum Mes.est nobilior alijs speciebus aloes.⁊ dr̃ succotrinũ qr̃ fit in succutri ꝑuincia ⁊ hec planta apud arabes vocat zambaera. Isi. in ca.de herbis aro.ait.aloe herba amarissima succi panacee. Papi.aloe spẽs aromatica amarissimi succi herba resistens vermibus ⁊ putredini.si ablucre vis aloen. qui ibi ingreditur fac ẜm formam quã tradit Mes. ibi ẜm quosdã predictus aloes lotus debet poni in iera. Gale. ac in alijs locis.sed supra [illegible]endi per aliã viam in iera. Gal. vt docet bulchasis in [illegible]ac.ij.qui inferiꝰ in ea.alleg. inquit ⁊ vtere in medicinis laxatiuis ⁊ in speciebus iere.⁊ in alijs medicinis in quibus aloes ingeditur.

Pillule stomatice caput ⁊ stomacũ mundificant. ℞.iere pigre.i.iere simplicis Gal. ʒ.viij.triũ mirab.añ.ʒ.iij.agarici. ʒ.ij. turbith boni.ʒ.x.epithimi cretẽsis.i.illius insule añ. ʒ.ij.ʒ.salis indi.i.salis nigri.ʒ.ij.absinthij scamonee añ.ʒ.iij.penidiarũ.ʒ.iij. ⁊ fac pillulas cũ succo scariolarum.dosis eius est.ʒ.ij.

¶ Iste pillule ẜm quosdã sunt quibus vtimur. Me.aũt in distinctione de pillulis hꝫ multas descriptiones sub noĩe pillularũ stomaticarũ ⁊ oẽs differunt inter se: verũ oẽs stomacũ mũdificant ⁊ propter id sunt qui faciunt vnam descriptionẽ pro alia:moderni vero doctores laudant primam descriptionem ⁊ penultimã.i. ex his q̃ in hac distinctione ponuntur ⁊ sic infra apparebit alia descriptio Mesue habet trium mirabolanorum qui sunt isti.scilicet citrini chebuli ⁊ indi.nam belerici ⁊ emblici nõ computantur inter species mirabolanorũ.quare idẽ et Sera.de illistribus in vno ca.loquuntur:et alij separata faciunt capitula.

¶ Scariola de ipsa dictum fuit in sirupo de cicorea.

Pillule aggregatiue ex inuẽtione nr̃a. ℞. mirabola.citrinorũ rauedseni añ.ʒ.iiij.succi eupatorij succi absinthij ana.ʒ.ij.scamonee anthio.cocte in pomo.ʒ.v.chebulorũ indorꝫ agarici coloquintide polipodij añ.ʒ.ij.turbith boni.aloes añ.ʒ.vj.masticis rosarũ salis gem.epithimi anisi zinzi.añ.ʒ.j.electuarij rosati quantum sufficit ad aggregationem. fiant pillule grosse:da.ʒ.j.vel aur.j.

¶ Iste pillule sunt ex intentione Me.⁊ sic ẜm istã descriptionẽ sunt apud quosdam in vsu.sed medici moderni laudant magis aliam descriptionem que dr̃ descriptio pillularũ aggregatiuarũ maiorũ.et sic describã ipsas. Aui.in.v.cañ.hꝫ vnã descri.et dicunt pillule aggregatiue filij hilbegen.sed idem non sunt:nec sunt in vsu.

¶ Scamonea anthiochea.i.illius ꝑuincie. idẽ in.c. de scamonea magis laudat anthiochenã ⁊ armenã:⁊ laudat illã q̃ est in colore clara sicut gũmi subalbida:⁊ si tãgatur cum aqua vel saliua fiat sicut lac et sit tenera ad frangendũ et puluerizandũ et in pondere sit leuis: ⁊ sit in odore bona:nõ grauis:remota vero ab his proprietatibus nõ est bona. Conseruatur quoqꝫ per annos. xx. verum quãnto antiquior tanto nobilior.

Pillule aggregatiue maiores. ℞.bdellij mira.nigrorum.i.indorum belericorum.embli.añ.ʒ.iiij.turbith boni ⁊ electi.ʒ.xiij.seminis apij feniculi:anisi carui: ameos origani rosarum seitaragi indi.barmel hermodactili.salis indi.i.nigri masticis hermõ.añ.ʒ.j.ʒi ziberis.cinamo.carda.croci.spice acori. cassie añ.ʒ.ʒ.serapini.ʒ.iiij.cologntide.ʒ.iij.penidiaꝝ al.ʒ.iiij.aloes succotrini.ʒ.xv.confice cum succ.caulium.⁊ inunge manus tuas cũ oleo sambucino.

¶ Iste pillule apud nostros phisicos sunt vsuales.dicuntur autem maiores ad differentiam minorum eo ꝙ plus

ra simplicia ingrediātur. Supra posita fuit alia descri. pillula. ex inuētione sua: que etiam sunt laudate.

Seiteragi indum vide de ip in confectione trifere sarracenice. Hec est quā Dia. lepidum vocat. ⁊ fm Paulū est hebederidos fm Plin. hibederidam quanq̄ ficto nomine inuentioni eius assignato carmine nascitur maxime circa vetera monumenta parietinasq̄ et occulta iterum flores semper folio nasturtij caule cubitali: semine tamen paruo vt vix aspici possit radici odor nasturtij: vsus estate efficacior ⁊ recenti tantum hic est quam lōbardi crisonam vocant.

¶ Harmel .i. tertium genus ruthe fm Matthe. siluati. harmel scriptum cū h. est semen cicute ⁊ armel scriptū sine h. est genus rute. eandē habet opinionē lumen tenebrosum: q harmel sit cicuta: sed falsum est: sed harmel cū. h. est tertiū genus rute. nā Dia. in. c. de ruta quasi in fine ait. alterum genus rute qd nascitur in macedonia ⁊ galatia quam molin ciues appellant. Idē in fine ait rutam multi armolam vocant sirij vasasa: nascitur in locis cultis. Aui. in. ij. cañ. inquit ruta siluestris vehemētioris est nigredinis quam alchermel cum h. item lege capitulū de harmel scriptum cum litera h. apud eundē est idem cum ca. de armola apud Dia. idem in. iiij. cañ. in. c. de curatione morsus viperarum cū eo quod sicut Canon ait rutha siluestris. ⁊ non est alharmel fm q existimauerunt quidā: imo est species ruthe ipsius. ⁊ sic est sine dubio. sed Auer. in. v. col. ait. alharmel .i. cicuta qd falsum est. nam fm plures sapientes creditur q harmel cum h. et sine h. idē sit. ⁊ possibile non est q harmel cum h. sit cicuta: nam Sera. de harmel cū h. ca. facit: cuius formā hic volo describere: vt magis appareat veritas: et hec est harmel fm Serap. nominatur moli. ⁊ nominant eā multi rutā siluestrē. et est planta que egreditur ex vna radice cum multis ramiculis: ⁊ habet folia longiora folijs ruthe alterius ⁊ meliora habentia grauē odorem: ⁊ habet florem albū ⁊ capitella maiora satis q̄ capitella ruthe domestice diuisa tribus diuisionibus in quibꝰ est semen amarū: cuius color est ad rubedinem decliuis. et habet tres angulos. ⁊ est id qd de planta venit in vsum medicine: et ipsum maturat ⁊ colligitur in autumno: ⁊ sic est si aggregaueris rutham siuestrem qua vtunt moderni eadem est cum illa.

¶ Sambac siue zambac .i. ieseminum. ⁊ fit oleum de eiꝰ floribus: sicut infra ostendam si deus voluerit.

Pillule de eupatorio maiores. ℞. mira. citrinorū succi eupatorij: succi absinthij añ. ʒ. iij. rauedseni. ʒ. iij. ʒ. masticis. ʒ. j. croci. ʒ. ʒ. aloes boni. ʒ. v. confice cum succo endiuie. dosis eius. ʒ. ij. cum aqua casei.

¶ Has pillulas apud nos non habemus in vsu maxime secundum istam descriptionem. idem describit vnā aliam descriptionem pillularum minorū. sed in vsu non sunt. Aui. in. v. cano. habet vnam aliam descriptionem: sed eadem non est.

¶ Eupatorium .i. gafit. Plini. eupatorium regiā habet auctoritatem caulis lign nigritantis: hirsuti cubitalis: aliquādo et amplioribus folijs per interualla quinq̄ vt canapis per margines incisis nigris: et i plumosis radice superuacua.

Pillule de reubarbaro. Recipe rauedseni. ʒ. iij. succi. liquiritie. succi absinthij. masticis añ. ʒ. j. mirab. citrinorū. ʒ. iij. ʒ. seis feniculi: apij ana. ʒ. ʒ. trocisci diarodon. ʒ. iij. ʒ. biere pigre. idest specierum biere Galeni. ʒ. x. confice cum aqua feniculi: ⁊ da. ʒ. ij. cū aqua casei calida in sero.

¶ Has pillulas habemus in vsu. Mesue inquit quod sunt pillule de reubarbaro: sed loco reubarbari habet rauedseni: quod idem est: ergo possumus dicere quod pillule de reubarbaro et pillule de raued. idē sunt: ⁊ sic meo tēpore vidi apothecarios dare pillulas de reubarbaro pro pillulis de raued. sed errant multum: nam si vides bene Mesue, in hac distinctione de pillulis, habet descriptionem pillularum de reubarbaro que conferūt ad febres antiquas: et pillularum de rauedseni que cōferunt ad opilationes splenis: que nec in virtute nec in alijs concordant. ⁊ sic apothecarij et etiam medicus debent scire differentias que sunt in ipsis: et sic in multis alijs.

¶ Reubarbarum fm Isi. est reuponticū: sed non recte. vide de eo in confectione de rauedseni.

Pillule de alchechingi ex inuētione nostra ℞. absinthij ⁊ succi eius: et succi eupatorij: aloes mirab. citrinorum: masticis: croci rauedseni: lacce ablute. anisi assari: cassie fistule: seminis fumiterre ana. ʒ. ij. biere pigre. ʒ. iij. confice cum aqua solatri: ⁊ si est tussis cū febre pone venarum liquiritie: sunt enim sane ⁊ experte.

¶ Has pillulas habemꝰ in vsu: sed nō multū. Occurrit hic dubitatio similis ei que occurrit in diacucurma in qua licet dicat curcuma: nō tñ ingredit cucurma: sic in his pillulis: licet nō ingredit alchechingi: dicunt tñ pillule de alchechingi: sed fm quosdā possunt dici a compositore vel quod vitio scriptorum descriptio non est integra: vel potius quia conficiuntur cum aqua solatri quod est species alchechingi.

Pillule inde quas scribit Hali. ℞. mirabola nigrorum ellebori nigri: polipodij añ. ʒ. v. epithimi sticados añ. ʒ. vj. agarici: lapidis lazuli loti .i. abluti: colloquintide: salis indi. añ. ʒ. iiij. succi eupatorij: spice añ. ʒ. ij. gariofi. ʒ. biere pigre. ʒ. biere galeni. ʒ. xij. fiāt pillule cum succo apij. dosis eius est añ. ʒ. ij. vsq̄ ad aure. ij.

¶ Has pillulas ha nus in vsu. dixerūt quidā q dicuntur inde. quia in partibus indie sunt magis in vsu q̄ in partibus alijs. alij dixerūt q dicu inde. ppter sal indū qd recipiunt: ⁊ per sal indū intelligitur sal nigrū: sed cū caremus eo: sapientes volunt quod loco eius ponamus sal rubeum: quidam ponunt zuccarum candidum: sed non est ei proximum vt est sal rubeum.

Pil l sarcocolla. ⁊ sunt pillule albe. ℞. sarcocolle. ʒ. iij. turbith. ʒ. iiij. coloquintide. ʒ. j. ʒ. zinziberis. ʒ. j. ʒ. salis gemme. ʒ. j. dissolue sarcocollā in aqua rosata: ⁊ cōfice alia cū ea et fiant pillule. sunt nim sane et experte. Dosis. ʒ. j.

¶ Has pillulas habemus in vsu: ipse Mesue in cap. de sarcocolla habet vnā aliā descriptionē ex auto. Halifenis ⁊ idē sunt: sarcocolla est gūmi arboris que est sicut frutex ⁊ est spinosa cuius rami sunt nodosi ⁊ colligit ex ea gūmi. et est eius aliud album sicut thus et aliud subcitrinū. Electio fortius est subcitrinum a o ⁊ quod est amarius melius et modus nutriendi ipsam est q infundatur in lacte asine per quatuor vel quin dies ⁊ semp infundendo lac super eam: ⁊ hoc facias in scutella lapidea. supra de hoc in quodam sief melius ostendit.

¶ Sal gemma .i. sal capadotiū. Me. in. c. de speciebꝰ salis dicit qd sal gēma est sicut cristallus scindibilis. Idē dicit Aui. in. ij. cañ. in ca. de sale. quidā dixerūt quod sal gēma dicit. qr est clarū vt gēma ⁊ est vena terre: ⁊ habet effectū salis armoniaci de quo circa i ns ait sal gē=

ma dr: q: gēme assimilatur: vel q: clarum est vt gemma. ⁊ de eo fiūt suppositoria vt est notum omnibus.

Pillule fetide maiores. ℞. serapini: armoniaci: oppoponacis: bdellij: colloquintide: harmel aloes epithimi añ. ʒ. v. hermodactilorū alscebraz añ. ʒ. ij. scamonee. ʒ. ij. cinamomi: spice: croci: castorei. añ. ʒ. prio turbith. ʒ. iiij. zinziberis. ʒ. j. ʃ. euforbij. dragme vnius partes duas dissoluatur gūmi in aqua porri ⁊ fiant pillule. da. ʒ.

¶ Has pillulas habemus in vsu. Fetide autē dicunt: q: fetidos ⁊ corruptos humores educunt: vel dicunt fetide: q: ingrediuntur quedā fetida. idē in ca. de egritudinibus neruorum habet quatuor descriptiões: quarū vna est maior: ⁊ hec est ex auct. Sal. alia est minor: ⁊ credo qd nō sit ex autoritate eiusdē: postea alie due descriptiones sunt ex auctoritate filij zacharie siue Rasis. et sic sine dubio Rasis in nono alman. in. c. de paralesi posuit pillulas fetidas quas ipse cōposuit: sed non sunt in vsu. Idem in lib. diuisionū habet vnā aliā descriptionē. Aui. in. v. cañ. hz quatuor descriptiões q̄ in vsu nō sunt.

¶ Alcebram. i. scebrā. Aui. in. ij. cañ. dicit scebrā quidē oriṫ in hortis habens cannā subtilē equalē et habet pilos et folia sunt sicut tarcō fm qd exis[illegible]o. ⁊ habet lac sine dubio scebrā hz lac et est spēs lacticiniorū: sed non cōputatur inter septē species titimalorum que a Dia. et Sera. describunt. Mesue ait alchebrā est species laticiniorū ⁊ est solutiuorū rusticorū. ⁊ eius aliud est magnū: habens radices rotūdas ⁊ grossas: ⁊ aliud est paruū habens radices subtiles: et est tenuis corticis: magnū est malū: paruū vero est illud qd eligitur. ⁊ meli[illegible] pars plāte est cortex radicis eis. et lac eius est acutiu[illegible] fortius. Hec est quā nos esulā vocamus: nā arabes vocāt ipsam xebrā nos vero esulā. hec apud nos in pratis ac alijs locis inuenitur est similis linarie: sed ipsa non hz lac vnde dicitur. Esula lactescit sine lacte linaria crescit. ⁊ est medicina rusticorū: vt supra dixi. Differē[illegible] autē est inter scescebrā ⁊ scescebrā: nā scescebrā est esula: et scescebrā est ozimū carmenū de q̄ vide supra in diana sturtio.

Pillule de serapio. ℞. serapini armoniaci bdellij. oppopo. aloes: ca[illegible]orei: harmel añ. ʒ. ij. coloquintide. ʒ. iij. fiāt pillule cum aqua porri.

¶ He pillule raro habentur in vsu. illa vero descriptio [illegible] est magis in vsu: est vna alia quā idē inferius de[illegible]it. Aui. in. v. cano. habet vnam aliam descriptionē: sed non est in vsu. Serapinū apud Dias. v[illegible] sagapignū: et est lachrymū ferule nascens in india eligendum est limpidum foris ruffum intus albū odorē silfij i. asse fetide ⁊ galbā habēs gustū viscidū. Mesue autem ait. serapinū est gūmi alacehundeg. ⁊ est arbor similis oleādro. i. nereon manta[illegible] ⁊ melius est cuius intra est subrubeū ⁊ subalbidū ⁊ qd hz odorem porrorū ⁊ qd est facile resolubile in aqua ⁊ est clarū ibi Me. docet de mō preparandi ipsum duobus modis.

Pillule de euforbio. ℞. euforbij: coloquintide: agarici: bdellij: serapini añ. ʒ. ij. aloes s. succotrini. ʒ. v. fiant pillule cum aqua porri: portio est añ. ʒ. ʃ. vsq; ad. j.

¶ Has pillulas habemus in vsu. maxime fm istam descrip. Aui. in. v. habet vnam que eadem est in simplicib9 sed differt in vno vz q: Mes. vult q9 conficiantur cum aqua porri. Aui. vero. cum aqua caulium.

¶ Euforbium fm Mesue est gummi excedens oia genera gummi in calefaciendo ⁊ subtiliando: ⁊ melius ex eo est leue frangibile habens colorē palearē ⁊ clarum: ⁊ qd est vehe[illegible]is acredinis ⁊ odoris valde acuti: ⁊ qd est recens: super quod iam preterijt annus recens vero anni sui est sicut venenum ⁊ ignis.

Pillule de rauedseni. ℞. rauedseni. ʒ. vij. armoniaci: serapini: bdellij añ. ʒ. x. lacce. ʒ. viij. oppoponacis. ʒ. iiij. mezereon gūmi. s. gūmi arab. añ. ʒ. iiij. turbith. ʒ. x. spice nardi: polij. i. polij montani: aloes ana. ʒ. v. masticis. ʒ. ij. mirab. citri. ʒ. x. dissolue ī vino gūmas: ⁊ fac pillulas. dosis eius est. ʒ. ij. cum aqua casei.

¶ Iste pillule ab apothecarijs tenent cōfecte: ⁊ sunt in vsu sub noie pillularū de rauedseni: nō aūt ista descrip. dz dari pro pillulis de reubar. q: lz rauedseni sit reubarbarū: tñ pillule de reubarbaro nō sunt eedē: vt dictum fuit supra. Rasis in. ix. alman. habet vnam descriptionē in ca. de hydropisi: sed non est in vsu.

Pillule de mezereon. ℞. fol. mezereon. infusorum in aceto ⁊ exiccato. ʒ. v. mirabolan. citrinorum. ʒ. iij. chebulorum. ʒ. iij. confice cū tereniabin. i. manna ⁊ tamarindis dissolutis in aqua endiuie.

¶ Has pillulas habemus in vsu. dicunt aūt de mezereon: q: ibi magis ingrediṫ mezereō quā aliud simplex. Christopho. de honestis inquit: pillule de mezeron. i. de laureola: sed falsum est nam mezereon vt dictū fuit in confectione almezereon non est laureola.

Pillule lucis maiores. ℞. rosarū violarū absinthij cologntide p. q̄ pone troc. alandahal: turbith: cubebe calami. aroma. nucis muscate: spice epithimi: carpobalsami: xilobalsami. sileris seminis ruthe: squināti assari: masticis gariofilorū. cinamomi: anisi: feniculi: apij: cassie: croci: macis añ. ʒ. ij. mirab. citrinorū: chebulorū indorū: emblicorū: bellericorū: rauedseni añ. ʒ. iiij. agarici sene añ. ʒ. v. eufragie. ʒ. vij. aloes succotrensis: ad pond9 omnium confice cū succo feniculi: dosis eius est ana. ʒ. ij. vsq; ad. iij.

¶ Iste pillule apud nos sunt in vsu: dicunt aūt lucis: q: valent ad oculos medendos: vel dicunt lucis: q: obscuritatē oculorū prout sol noctē remouēt: de ipsis reperiūtur ibi maiores ⁊ minores sz maiores sunt ille quas nostri medici laudāt. verum sunt ex hominibus qui faciūt vnā aliā descriptionē pro alia eo qd in minoribus pauciores res ingrediuntur: ⁊ propter id ambas describā.

¶ Eufragia est herba que apud nos in pratis reperiṫ: ⁊ est minuta herba. mirabiliter medetur egritudinibus oculorum et propter id Me[illegible]e in sua pactica in. c. allegato: vocat ipsam herbam [illegible]hil. feniculus similiter vz in illa [illegible]teria. vñ versus. Feniculus verbena rosa celidonia rutha. Ex istis fit aqua que lumia reddit acuta. ⁊ non est completus versus nisi addatur capillus veneris eufragia et betonica.

Pillule lucis minores intētiōe maiorū. ℞. xilobalsami. i. ligni balsami. carpobal. añ. ʒ. j. celidonie. ʒ. v. rosarū violarū absinthij: eufragie añ. ʒ. iij. sene epithimi: mirabo. citrinorū: chebu. indorū. bellericorū ēblicorū: agarici cologntide. squināti licij: lapidis lazuli añ. ʒ. j. ʃ. aloes boni ad pondus omnium cōfice cum succo feniculi aut celidonie.

¶ Celidonie secundum Plinium genera sunt duo. Maior fruticoso caule folio pastinace erratice amplior ipsa altitudine duorum cubitorum: c[...] albus flos luteus: minor folia hedere rotundiora minus candida succus vtriusque croceus mordax semen purpureum. florent aduentu irundinum discessu macrescunt.

¶ Licium Dia. est, eligendum intus colore rufo. et deforis nigro quod diuisum brunum habet stipticum: est et coloris rufi. et croceri apparet cum gusto amaro sicut est indicum quod et melius. arbor vnde fit est lithios appellata siue exacanton folia buxo similia atque spinosa generans. nascitur in dumosis locis: cuius folia et grana et radix in vnum contunduntur: et ex aqua dulci coquuntur vsque ad crassitudinem. apud Sera. vero sunt folia spinosa et habet ramos longitudine duorum brachiorum. Pli. autem ait. fit ex arbore spinosa fructu simile piperi precipue amaritudinis folijs paruis. Auicen. in. ij. canon. de ipso duo facit ca. vnum quod incipit feluzcharagi. aliud quod incipit licium. Jo. Sera. in antidotario in ca. de: epitimatibus ait licium. i. feilneragi. liber qui dicitur Bulcasis in tractatu. ij ait. sunt qui faciunt licium ex radice arboris que dicitur curtam. et species eius licium nominatur cohagulem et est quoddam quod affertur ex aliemen. et sunt qui faciunt licium secundum hunc modum vt ibi docet: neque per id cognoui quid sit. Gentilis super quintum Auicen. in fine inquit. bel est herba qua fit licium. in vno, alio loco super quodam passu quarti ait. licium fit ex arbore spinosa que vocatur azarach siue oxilacantos: quod est notum. Guil. placentinus ait. licium est succus granorum cabrosie vel cornastelli. Nico. dicit licium est succus de floribus caprifolij vel oculo lucidi. Idem in litera o ait oculus lucidus: idest caprifolium vel matrisilua. vide ergo si bene consideretur ca. Dia. de licio quod eius arbor est exacanthos et secundum Gentilem est azarasch siue oxilacanthos. i. spina acuta. ergo licium fit ex arbore spinosa que apud nos berberis vocatur: nam sine dubio est consonum. quia vt dictum fuit. Genti. in vno loco allegato dicit quod bel est herba sed debet dicere arbor de qua fit licium. bel vero apud Se. est arbor granati siluestris quod idem est: et sic meo tempore vidi facere licium ex fructu arboris granati siluestris que proprie est berberis quod apud Dia. oxiacacantos dicitur. et hoc licium est optimum. verum sunt ex hominibus qui faciunt licium vt dicit Nicolaus de quadam herba que matersiluarum vocatur: et hec apud nos iuxta hortos nascitur: cuius folia sunt ex vno latere subalbida et ab altero viridia se adherens et inuoluens sepius super alias plantas et hec a nostris rusticis dicitur scizo sed est debilius priore: etiam sunt ex hominibus qui faciunt licium ex fructu nigro cuiusdam arbusti quod quidam lustragum vocant. cuius folia sunt similia folijs buxi ramuli recti quibus cauee auicularum fiunt succo granorum expresso et cocto in quo etiam inuenitur idonea efficacia: et habet licium primum etc.

Pillule stomatice nostre stomachum et caput mundificant et accipiuntur omni tempore. ℞. turbith. ʒ. x. masticis. ʒ. iiij. rosa. ʒ. iij. aloes optimi ad pondus omnium confice cum succo absinthij.

¶ Iste pillule cum alia [...]riptione . ʒ . posita sunt ille quibus vtimur.

Pillule alandahal. ℞. troci. alandaha[...]. ʒ. x. salis geme. ʒ. j. laudani. ʒ. xij. olei rosati quantum sufficit: et sunt experte.

¶ Has pillulas habemus in vsu sub nomine pillularum alandahal siue hermetis: non debemus vti sub nomine pillularum alandahal: vt quidam credunt: nam vide quod Mesue in sua distinctione de pillulis habet pillulas alandahal hermetis: et pillu. alandahal. siue hermetis ergo differunt inter ipsas: et per tro. alandahal intelliguntur troc. de coloquintida: quorum descriptio superius est posita.

Pillule de agarico. ℞. agarici: masticis ana. ʒ. iij. radicis lilij celestis: prassij. id est marrubij ana. ʒ. j. turbith. ʒ. v. iere pigre. ʒ. iiij. coloquintide: sarcocolle ana. ʒ. ij. mirre. ʒ. j. confice cum robub. i. rob et est mustum coctum.

¶ Iste pillule sunt multum in vsu. Idem Me. in. c. de asmate habet vnam aliam descriptionem que eadem est. Aui. in. iij. can. in fen. x. in. c. de cura asmatis habet vnam aliam descriptionem que eadem est.

¶ Agarici autem virtus est magnificata vt docet experientia: non solum in euacuando flegma quod a predominio euacuat. verum etiam alios humores farmaco educibiles.

¶ Lilium celeste apud Aui. est yreos. Mesue in alia descriptione habet yreos: quod idem est.

Pillule de turbith: et dicuntur pillule auree. ℞. turbith boni. ʒ. xvj. aloes. ℥. j. ss. masticis rosarum ana. ʒ. vij. mirabo. citrinorum. ʒ. x. croci. ʒ. iij. Confice cum succo absinthij.

¶ Has pillulas habemus in vsu sub nomine pillarum turbitharum: etiam sunt in vsu sub nomine pillularum aurearum. Mesue tamen quando medicus ordinat pillulas aureas intelligit secundum descriptionem que est de mente Nicolai. Joan. Serapio in suo antidotario ait. pillule albeen: et dicuntur pillule albeen: et dicuntur pillule auri: sed non sunt in vsu.

Pillule de lapide lazuli. ℞. lapidis laz. abluti. ʒ. vj. epi[...]imi: polipo. ana. ʒ. viij. scamo. ellebori nigri: salis indi. i. salis nigri. ana. ʒ. ij. ss. agari. ʒ. viij. gariofi. anisi ana. ʒ. iiij. biere pigre. scilicet biere Gal. ʒ. xv. confice cum succo endiuie.

¶ Ha[...] pillulas habemus in vsu. lapis laxuli secundum Ser. opor[...] quod eligatur color cuius est celestis multum: et est, lenis sine asperitate et sine mixtione alterius lapidis: qui non frangitur facile: et cuius frusta magna. Mesue de ipso loquitur in ca. de lapide stellato: modus autem abluendi eum dictus est supra: et sicut abluitur lapis lazuli sic etiam abluitu[...]apis armenus.

Pillule de lapide armeno. ℞. lapidis ar. loti preparati: iere pigre ana. ʒ. v. epithimi polipodij ana. ʒ. viij. [...]amonee cocte in citonio. i. diagredij. ʒ. iij. gariofil. [...] ij. salis indi. ʒ. j. ss. confice cum succ. solatri. id est herbe more: vel morelle.

¶ Has pillulas habemus in vsu: sed raro idem Mesue i[...] de sod[...] fri[...]ida ab humore melancolico habet vnam aliam [...]ription[...] [...] ex auctoritate alexandri: sed non idem est.

¶ Lapis armenus secundum Mesue melior habens colorem medium inter viridem et obscurum terreum et indum et habet macularum distinctiones virides et nigras. Auic. ait. in ipso est aliquantulum azuli coloris: et non tamen est in colore azuli: et non est in eius soliditate. et modu[...] [...]bluendi ipsum est sicut abluitur lapis lazuli: cuius modus supra fuit positus.

Pillule ad omnes morbos catarri et corrize et tussis catarralis. ℞. mirre pure. ʒ. vj. olibani. i. thuris. ʒ. v. opij iusquiami ana. ʒ. iiij. croci. ʒ. j. ss. radicum lingue canis. ʒ. iiij. ss. fiant pillule et administrentur.

¶ Iste pillule apud nobiles medicos sunt multum in vsu sub nomine pillularum ad omnes morbos catarrales etiam sunt in vsu sub nomine pillularum de cinoglossa. Sed hoc est ex secretis medicine et a multis cognite non sunt. Nicolaus habet vnam aliam descriptionem: sed sue proprie vocantur pillule de cinoglossa: sed non sunt in vsu tamen infra apparebit earum descrip. etiam infra apparebit vna alia descript. pillularum que dicuntur pillule de alchaiber. i. cinoglossa:

sed non tenentur confecte.

¶ Lingua canis.i.cinoglossa.⁊ componitur a cinos qđ est canis ⁊ glossa quod est lingua inde cinoglossa.i.lingua canis.Jo.angli.in.ca.de scissuris labiorum inquit. cinoglossa.i.lingua canis.Mesue nō ponit cum quo liquore debeāt fieri:sed vidi ipsas confici ex succo radicis ipsius cinoglosse.

Pilule de serapino experte. ℞.serapini armoniaci.opoponaci.bdellij añ.ʒ.ij.ʒ.seis apij.ameos.armel.anisi añ.ʒ.j.acori seitaragi indi.i.lepidi.calamēti folij cētaure.polij. costi.salis gēme añ.ʒ.ʒ.aloes.ʒ.vj.coloquintide.ʒ.v.fiant pillule ⁊ administrētur.

¶ Iste pilule sunt ille quas nostri doctores laudant:supra posita fuit vna alia descriptio ex auc.eiusdem:sed nō sunt ita laudate.Armel vero scriptū sine litera h ꝺm Mat.silua.est tertiū gen⁹ rute:sed harmel cū h.est cicucuta sed falso:nā harmel tam cū h.ꝙ sine h.idē importat vt dictū fuit supra:de forma ipsius in cōfectione pillularum aggregati.maiorum apparebit.

¶ Foliū id est malabatrū loco eius a modernis multis macis ponitur aut spica nardi.

¶ Centaurea.s.centaurea minor.sunt em̄ due species ꝺm Me.maior.inter q̄s distinguūt ꝓprietates note electio.minor melior est in omni re:cuius [illegible]ores ⁊ cura colorē hn̄t citrinū palearē et melior pars plante sunt flores ⁊ semina ipsius ⁊ melius tempus collectionis ipsius est principium estatis.

Pillule de bdelio maiores. ℞.bdelij.ʒ.xij. ameos.ʒ.iij.chebulo.indo.belleri.embli.venarū adu.charabe añ.ʒ.ij.ʒ.infundat̄ b[d]eliū in suc.porri.⁊ fac pill'.in modū ciceris.

¶ Iste pillule sunt ille quib⁹ cōiter vtimur.dicunt̄ autē maiores ad differentiā minorū:eo ꝙ plura simplicia ingrediant̄.idē habet vnā descriptionem:⁊ sunt ex inuētione sua:⁊ hec sunt apud quosdā in vsu.Jo.[S]erap.in suo antido.hꝫ tres descriptiones:sed nō sunt in vsu.Rasis in.ix.alman.in cap.de emorroidib⁹ ⁊ fistulis ⁊ ragadiis q̄ in ano fiunt hꝫ vnā descriptionē.sed idē non est.

¶ Bdelliū ꝺm plinių in britania [na]scit̄ cuius arbor est nigra magnitudine olee folijs arboris ⁊c.Diascori.autem in armenia illud n[asc]i dicit ⁊ laudat illud quod lucidum est.⁊ subalbidum lene qualiter cereum et quod facile molitur ⁊c.Auicen.distinguit inter iudaicū ⁊ mechium ⁊ dicit ꝙ ambo sunt ex palmis siluestribus.lau[dat] aūt illā speciem que est clara ⁊ amari saporis:⁊ est m[un]da a lignis:et est facilis resolutionis boni odoris: cuius fum⁹ hꝫ odorē picis.⁊ cū antiquat̄ b[deliū i]udaicū egredit̄ a lenificatione ad exiccationē.Din⁹ florē.in lib.secūdo in.c.de cura scrofularū ait.almugath.i.bdellium qđ falsum est.nā almugat siue mugath est radix granati siluestris de qua Aui.in.ij.cañ.speciale facit.c. et redarguit:sed male eo[s q]ui dicunt ꝙ est radix granati siluestris.

¶ Venarū adustarū.notandū ꝙ vena per varias intētiones accipitur.de qua Gentilis in.iij.cano.super cap. de canonibus generalibus curationis egritudinū oculorum inquit ꝙ vena aliquādo accipitur pro vena tinctorū.i.rubea tinctorū:aliquādo pro vena celidonie:aliquādo pro mineralibus terre:aliquādo sumitur vena pro vermibus terrestribus.alij vero per venas intelligūt radices feniculi ⁊ petroselini ⁊c.sed in isto loco per venam aliud intelligitur:est eni litera corrupta:nam debet dicere auellanarum adustarū sicut testatur Matt. siluati.in litera vena.vbi sic ait.Vena est radix plantarum vel vena corporis.verum est ꝙ in antidotario damasceni.id est Mesue in receptione pillularū de bdelio ponitur venarum adustarum:quod contingit ex errore scriptoris:quia debet dicere auellanarum adustarum que omnibus [no]te sunt:lumen apothecariorū dicit qđ debet dicere veneriarū adustarū.i.radicū acori:sed hoc falsum est:vt patet ex sententia Matthei siluati.qui alterius est autoritatis ꝙ[ua]ist[e] fuscum lumen:vel adhuc verius tenebra.

Pillule de bdellio ex inuētione nostra. ℞.mirab.nigrorū embli.bellericorum añ.ʒ.v. bdellij.ʒ.x.scorie ferri seis porri:añ.iij.corali adusti.karabe cōcule aduste añ.ʒ.j.ʒ.margaritarū.ʒ.ʒ.cōfice cum aqua porri.

¶ Has pillulas habemus in vsu:sed nō tm̄ vt maiores: coralus ꝺm Diaſ.arbor est que in fundo maris nascit̄. qñ autē simpliciter reperit̄ coralus de rubeo intelligit̄: modus aūt adustionis ipsi⁹ talis est.opꝫ ꝙ terant̄ grosso mō:⁊ ponant̄ in olla terrea ⁊ ponant̄ in furno per noctem.si bene cōburit̄ bene est:si nō iterū ponātur donec comburantur.et melior coralus est qui est vere rubedinis ⁊ qui nulla aut pauca foramina habet.

Pillule de cologntida. ℞.cologntide.ʒ.vj. mirab.nigroꝝ citrinoꝝ.serapini.bdellij sarcocolle añ.ʒ.vij.nigelle cimini.carmeni origani.persici.nasturcij albi.salis gemme.visci romani ana.ʒ.j.infunde gummas in aqua porri.et fac cum ceteris pillulas.

¶ Has pillulas habemus in vsu:sed nō multū.Colloquintida ꝺm intentionē Mesue est fel terre.ꝺm ꝩo intentionē Isido fel terre ꝓprie est centaurea.Idē sentit Simon ianuē.Circa instans aūt ait:coloqntida pomū est cuiusdā fructus in trāsmarinis partibus nascētis circa regionē hierusalē ⁊ cucurbita alexādrina dr̄:⁊ nota qđ tam pomū ꝙ fructus dicitur coloquintida.

¶ Nasturtiū albū.i.nasturtiū babylonicū.Auicē.in.v. canoñ.in metridato inquit alseis.i.nasturtiū babylonicum.⁊ ꝺm Mat est nasturtiū orientale:de eo dictum supra in confectione metridati.

¶ Viscū romanū.i.glutē romanū:⁊ glutē romanū apđ Sera.est mastix.Auicē.mastix alius est romanus alb⁹ et alius est nabathi ad nigredinē declinans:et melior est ille qui est albus mūdus et magnus.

Pillule de oppoponaco. ℞.oppoponaci. hermodactili.serapini.bdelij armoniaci.coloquintide añ.ʒ.v.croci castorei mirre zinziberis.piperis.macropiperis cassie mirabo. citrinorū indorū.bellericoꝝ emblicoꝝ añ.ʒ.j.scamonee.ʒ.ij.turbith.ʒ.iiij.aloes.ʒ.xij.infundatur gummi in aqua caulium.et fiant ex eis pillule.

¶ Has pillu.habemus in vsū.maxime ꝺm istā descrip. ipse in ca.de paralesi hꝫ vnā aliā descriptio.sed nō est eadem.⁊ Aui.in.v.cano.habet aliā:et est eadem.

¶ Oppoponacū ꝺm Mes.e[st g]ūmi plante cuiusdā similis ferule cuius stipites eleuant̄ sup terrā circiter cubitum v[el d]uos ⁊ meli⁹ ex eo est qđ est citrinū extra ⁊ subalbidū intus:⁊ qđ est amarū.Aui.ait oppoponax est arbor q̄ nō eleuatur a terra ⁊ similant̄ ipsi⁹ folia folijs ficus.idē in ca.de kemescir ait.qđ est in dispositionibus alicusir.i.oppoponacis:⁊ aliqñ vocatur alsolir.

Pillule de hermodactilis maiores. ℞.hermodactilorum.aloes.mirab.citrinorū.turbith.coloquintide.cuius loco possunt poni trocis.alandahа.bdellij.serapini añ.ʒ.vj.castorei.sarcocolle euforbij.oppoponaci:harmel.i.tertij gn̄is ruthe apij añ.ʒ.iij.croci.ʒ.j. ʒ.cōfice cū succo caulium:⁊ fac pillulas.

¶ Iste pilule sunt ille qbus communiter vtimur. dicũtur aũt maiores ad differentiã minorũ: eo qd plura simplicia ingrediunt pillula maiores q̃ minores: ⁊ ambe sunt in vsu. ⁊ ex inuẽtione sua sunt in vsu. Rasis in .ix. almã. hz vnã aliã descrip. sz apud nos nõ est in vsu tamẽ infra descriptio sua apparebit.

¶ Hermodactylus fm Mesue est radix herbe mõtane: ⁊ eius alius est longus sicut digitus: ⁊ ali⁹ rotũdus est: ille de quo ipse intelligit est alius albus. ali⁹ rubeus et alius niger melior ex eis est ille qui hz ꝓprietates tres bonas. s. q̃ est albus ⁊ vere albedinis intra ⁊ extra ⁊ q̃ est grossus: ⁊ q̃ est duriciei mediocris. Auic. in secundo cano. duo facit cap. vnũ de flore qui dicit digitus hermetis. aliud de hermodactilo hec apud nos in locis aquosis nascit sed nõ est valde vtile: ille vero qui in mõtibus reperit est nobilior hec radix vtilis est quidẽ egritudinibus iuncturarũ. Gale. autẽ in cap. de medicinis zenonis in suis experimẽtis in electuario de centaurea pro hermodactilo scripsit zurugẽ quod idem est.

Pillule de hermodactilis minoris. ℞. hermodactilo. ʒ. v. scamonee. ʒ. ij. ʒ. mirabolanorum citrinoꝝ. ʒ. iij. rosarum. ʒ. ij. aloes. ʒ. x. confice cum chatartico rosato.

¶ Iste pillule fm istam descriptionẽ nõ sunt in vsu. põt autẽ dici ꝙ dicunt minores eo ꝙ pauciora simplicia ingrediantur ad dr̃iam maiorum. vel dicuntur minores: q: habent minorem efficaciam.

¶ Chatarticũ vero apud grecos est purgatiuũ: ⁊ ideo Mesue docet cõficere ꝓdictas pilulas cũ chatartico rosato id est purgatiuo facto cũ succo rosarum qd vocatur electuariũ rosatũ ex auctorite ipsius: sed electuariũ de succo rosarũ est ex auctoritate Nicolai: sed hic de illo qd fit de mẽte Mesue dz intelligi: et poni ⁊ nõ aliud.

Pillule de hermodactilis ex inuẽtione sua. ℞. hermodactiloꝝ: aloes añ. ʒ. v. mirobalanorum citrinorum: turbith. añ. ʒ. iij. zinzi. ʒ. ij. fac pillulas cum electuario rosa. da. ʒ. ij.

¶ Ille pillule que sunt ex inuentione Mesue apud nostros medicos sunt multum in vsu sunt enim experte ad ea que dicit Mesue ⁊ sic etiam maiores sunt experte: sed minores non tantum.

Pillule sebelie. ℞. spice inde. ʒ. v. spice roma. ij. raued. agarici: epithimi añ. ʒ. iiij. costi masticis: camedreos amomi añ. ʒ. iij. croci. ʒ. ij. mirre. cinamomi. gariofiloꝝ. squinanti ana. ʒ. j. aloes. ʒ. x. fiant pillule cum vino antiquo: et da. ʒ. ij. cum vino permixto.

¶ Has pillulas habemus aliquando in vsu fm quosdam dicuntur sebelie a compositore.

¶ Spica romana apud Auicennam est spica celtica. idem ait Sera. in cap. de spica. vide de ipsa in confectione de spica romana.

¶ Hic est finis impositus distinctioni pillularum que posite sunt in antidotario Mesue: nunc alia[illegible]b eo et alijs alibi colligemus.

Pillule bichichie. Mesue in ca. de tussi sicca. ℞. succi liquiritie: zuccari tabarzet. i. albi ana. aur. vj. sine. ʒ. viij. amili. dragaganti amigdalarum dulcium ana. ʒ. iiij. confice cũ mucilagine psilij vel citoniorum.

¶ Has pillulas habem⁹ in vsu maxime fm hanc descriptionem idẽ in cap. de raucedine vocis hz vnã aliã descriptionẽ: sed nõ est in vsu. Rasis in .ix. Almã. in cap de tussi habet vnam aliam descriptionem ⁊ eadẽ est. Auicen. i. ij. canoñ. in ; fen. x. in ca. de cura tussis ⁊ sputo sanguinis habet vnam aliam descriptionem: sed non est eadem lumen male lucens describit vnã descriptionem ex autoritate Mesue: sed falsa est descriptio sua in ponderere: non debent fieri.

¶ Pilule autẽ bichichie vel bechias est compositio ad tussim ⁊ earũ forma est vt lupinus aut trociscus teneatur sub lingua lambẽdo.

Pillule de croco Mesue in. c. de raucedine vocis. ℞. croci. ʒ. iij. cubebe. ʒ. j. ʒ. succi liquiritie. olibani. i. thuris ana. ʒ. j. fac pillulas cũ rob. i. vino cocto ⁊ sunt pillule magne et teneat patiens vnam sub lingua et glutiat saliuam eius et sunt experte.

¶ Has pillulas non habemus in vsu.

¶ Crocus. s. orientalis qui vulgo dicitur zaffarã. Joan. Sera. in suo antidotario in cap. de egritudinibus que generãtur in auribus ait zaffaram id est crocus orientalis. idem dicunt arabes.

Pillule alie cõferentes ad oẽs reumaticas passiones sunt de lib. Alexan. medici et eas describit Mesue in. c. de cura catarri: quarum hec est permixtio. ℞. mirre. ʒ. iij. thuris masculi. ʒ. ij. ʒ. opij iusquiami radicũ alcalchar sicce ana. ʒ. ij. confice cum succo alchazaber humide. da ex eis a tribus vsqz ad. v. in sero sunt enim mirabiles.

¶ Iste pilule fm intentionem Mes. sunt ex auctoritate Alexandri medici. ⁊ sic credo. q: idem in ca. de tussi ait. Alexander cõfectio pillularũ ad tussim catarralẽ et est ex medicinis benedictis. ⁊ est ex secretis artis: et conferunt ad omnes egritudines catarrales ⁊ vocãtur pillule alchaiber. ⁊ dicte sunt in ca. de catarro: ⁊ sic est ꝙ hec est descriptio pillularum de alchaiber: ⁊ quid sit alchaiber gñaliter ignoratur. Jo. arculanus in cap. de catarro ait: pil[illegible] alchaiber fm descriptionem Alexandri medici apud Mes. in fine. c. de catarro sunt prestantissime. et per alchaiber intelligitur cinoglossa siue lingua canis. ⁊ sic est fm veritatẽ ꝙ hec est descriptio pillula. de cinoglossa: sed apud [illegible]s non sunt in vsu. illa vero descriptio qua vtimur est [illegible]a quã superius scripsi sub nomie pillularum ad omnes morbos catarri.

¶ Alcalcachar que calcacha. est lingua canis siue cinoglossa: ⁊ componitur a cinos grece ꝙ est canis: ⁊ glossa ꝙ est lingua ⁊ nota qd meo tẽpore vidi multos herbaticos vẽdentes ignorãtib⁹ apothecarijs quinqz neruiam siue plãtaginẽ minorẽ pro lingua canis: sed [illegible]d est hi[illegible]per alcalcachar siccam intelligitur ra[illegible] ipsius puluerizata ac contritata.

¶ Alchazaber humida. i. recẽs: ⁊ lingua canis seu cinoglossa: sz generaliter dubitãt aliq̃ an ⁊ alcalhar ⁊ alchazaber sint idẽ: sed sine dubio idẽ sunt: verũ est qd p alcalcathar intelligit radix ipsi[illegible] ⁊ p alchazaber intelligit succus ipsius. simlr in anti[illegible]tario. Nico. in cõfectione pillularũ de elacterio. Nico. quantũ de pulueribus hoc est de puluere radicum ⁊ elacterũ ⁊ est radix cucumeris asinini: postea cõfice cũ succo f[illegible]cidis. i. cũ succo cucumeris asinini: tamen idem debet intelligi.

Pillule de storace. Mesue in capi. de tussi. ℞. storacis liquide albe: olibani: mirre: succi liquiritie: opij ana. ʒ. iiij. fiant pillule sicut cicer dosis eius. ʒ. ij. aut. iij.

¶ Has pillulas nõ habem⁹ in vsu. Rasis in nono Alman. in. c. de tussi: habet vnã aliã descriptionem q̃ eadẽ est. idẽ in li. diuisionũ in ca. medicinarũ asmatis ⁊ saniei: habet vnam aliam descrip.

¶ Storax liquida est satis nota.

Pillule hiera simplici. Mes. [illegible]mẽte Gal.

℞.specierū hiere pigre. Gal. ʒ.j.conficiantur cum melle dicto geleniabin quantū sufficit et fiat magdaleon.

¶ Iste pillule sunt multū in vsu:descriptionem vero specierū vide supra in tractatu de electuariis:in loco vbi est hiera pigra:sicut dictū fuit de spēbus hiere pigre:fit cōfectio hiere pigre cū melle ſm artē ⁊ hec dicitur a doctoribus hiera pigra Gale.et qn̄qꝫ de predictis spēbus completis cū geleniabin fit pasta bona:⁊ tūc a doctoribus vocantur pillule de hiera Gal.seu de hiera simplici ⁊ de istis dꝫ intelligi qn̄ simpliciter medicus ordinat hierā.infra apparebit vna alia descri.pillullarū de hiera composita.que etiam sunt in vsu.

Pillule masticine ſm cōsiliatorē in capi.de indigestiōe stomaci. ℞.masticis.ʒ.iiij.aloes electi.ʒ.x.agarici boni.ʒ.iij.confice cum succo altilie et fiant.

¶ Iste pillule sunt ille quas nostri doctores laudauerunt in multis proprietatibus.Frāci de pedemontium in ca.de medicinis appetitus corrupti ponit hanc candem descriptionē.Idē.Frāciscus in ca.de nocumentis digestionis:ex quibus debilitatis destructione ⁊ corruptio.⁊ in cura eius habet aliā Mesue in suo grabadin in cap.de caputpurgiis cōferētib⁹ sode frigide hꝫ vnā aliā descriptionē ⁊ dicit ꝙ mūdificant stomachū. ⁊ caput accipiuntur omni tempore:⁊ dicūtur pillule de mastice sed non sunt in vsu.

¶ Altilia aut altimilia idē est o quāta differentia reperitur in hac maxime ab ignorantibus apothecariis ac medicis vt est lumē male lucēs:nā ipse dicit ꝙ altile est vinū vel sapa vel rob.quod falsum est.verū si cōsiliator diceret cōficiātur cū tile esset vinū coctū:sed ait [illegible] succo altilie.i.artemisie.nā istud vocabulū sicut di[illegible]i fuit mihi est quasi vulgare:qꝛ in partibus hispanie dicūt altimilia.i.artemisia.petrea Aui.in.v.can̄.in tyriaca eadē re inqt succi altile ⁊ est ablelēgesif:⁊ dꝛ abrotanū silue stre ergo est artemisia.nā belengesif.apd̄ Gal.i[illegible].simplicū est artemisia ꝓterea cōciliator seu Petru[illegible]ecbano dicit ꝙ cōpositio harū pillularū est medicina matricis viciose ⁊ viscerū interiorū artemisia ad idē mirabiliter valet:⁊ sic est ꝙ altilia est mater herbarū siue artemisia loco eius potest poni sirupus de [illegible]thados.

Pillule de quatuor rebus ſm Franciscū de pedemontiū in ca.de dolore intestinorū ⁊ medicinis ei⁹ ⁊ sunt expertissime. ℞.coloquintide.loco eius troci.alādabal:serapini salis gem[illegible]me:diagrediȷ̄ cocti ana.ʒ.ij.t[illegible]tur et conficiantur cum succo porri.

¶ Iste pillule non sunt in vsu apd̄ nos.dicuntur autem de quatuor rebus a quatuor simplicib⁹ que in ipsis ingrediuntur sine liquore.

Pillule de benedicta. ℞.specierū bn̄dicte simplicis cōpletarū.ʒ.vj.fiāt ex eis pillule cū geleniabin.i.melle rosato.

Pillule de spica ſm Franci.de pedemōtiū in ca.de hidropisi. ℞.spice.ʒ.iiij.agarici:amomi:raued.id est reubarbari.Epithimi masticis costi:camedreos ana.ʒ.iij.mirre cinamomi grossi:squinanti:gariofilorū ana.ʒ.j.aloes.ʒ.viij.fiant pillule.

¶ Iste pillule non in vsu.

¶ Spica.s.spica nardi.Dia.nard⁹ herba ē spinosa.nā a grecis nardostachios appellat.ei⁹ gn̄a sunt duo vnū indicū.⁊ aliud siriacū:sꝫ nō qꝛ in siria inuenitur ideo nomen accepit sed qꝛ mons vbi nascitur pars eius in indiam porrigitur ⁊c.

Pillule sine qbus es[illegible] nolo ſm Nico. ℞.aloes optimi abluti ⁊ odoriferi.ʒ.xiiij.quinqꝫ mirra.reubarbari masticis absinthij rose violarū.sene.s.foliculorū.sene agarisci cuscute an̄.ʒ.j.temperent̄ cū succo feniculi in quo sint scamonee bn̄ trite.ʒ.vj.ʒ.admisceāt̄ ita tn̄ ꝙ puluis scamo.ꝑ pannū in ipso succo sit expressus ⁊ sit tm̄ succi ꝙ sufficiat ad ꝯfectionem pillu.ad modū ciceris informent̄ manibus cū oleo violato vnctis vel oleo cōmuni abluto ſm doctrinam ⁊ vsui reserua.

¶ Pillule de rotūditate dicunt̄ sine qbus esse nolo propter magnā efficaciā quā hn̄t ad purgādos humores.etiā valēt ad obscuritatē oculorū.Gil.de ang.in c.de scotomia ⁊ vertigine hꝫ vnā aliā descrip.que est cōformis huic.qn̄qꝫ mirabolani sunt ꝓprie citrini chebuli nigri.i.indi emblici ⁊ bellerici:⁊ sic iste qn̄qꝫ spēs debēt intelligi per qn̄qꝫ mirabolanos.ſm em̄ quosdā sapiētes spēs mirabolanorū sunt tm̄ tres.s.citrini chebuli ⁊ indi.nam alias duas spēs nō cōputāt inter mirabolanos.quare Mes.separata de ipsis facit ca.moderni vo addiderūt bellericos ⁊ emblicos.⁊ sic ꝑ qn̄qꝫ mirabolanos de istis quinqꝫ intelligitur:vnde versus. Mirabolanorum species dic quinqꝫ bonorū.Citrinus chebulus bellericus emblicus indus.

¶ Scamonea est solutiuū magnū anthonoma siue ſm intentionē Nico.in istis pillulis dꝫ esse bn̄ trita.sed ſm opi.aliquorū doctorū dꝫ esse grossa dū ponit̄ in pillulis ac electuariis ⁊ inquiūt ꝙ ratio hec est primo ꝙ scamonea est venenosa ⁊ est valde nociua stomacho ⁊ furiosa.vnde si bene trituraret̄ intraret porositates stomachi ⁊ longo tp̄e ibi maneret.apothecarii vero moderni sic faciunt:sed loco eius ponūt diagrediū.i.scamoneā preparatam coctam in pomo citonio.antiqui dicebant diacredium vel acridium moderni diagredium.

Pillule aurec. ℞.aloes diagrediȷ̄ an̄.ʒ.v.rose seminis apiȷ̄ an̄.ʒ.ij.ʒ.anisi fenicu.masticis an̄.ʒ.j.ʒ.croci.colloquintide interioris.ʒ.j.informentur ad modum ciceris cū aqua infusionis dragaganti.

¶ Has pillulas habem⁹ in vsu.dicunt̄ aūt auree:qꝛ sicut aurum inter oīa metalla preciosius est.sic iste pillule inter oēs alias preciose habētur.Gilibertus de angl.in ca.de scothomia ⁊ vertigine hꝫ vnā aliam descriptionē que eadē est.supra posita fuit vna descriptio sub nomine pillularū de rurbith.⁊ sunt de mēte Me.qui dicit ꝙ sunt pillule auree:sed nō sunt tāte dignitatis vt iste.

Pillule de castoreo. ℞.casto.piretri opiȷ̄.croci.zinzib.eufor.ela[illegible]eriȷ̄.mathematicon leuco[illegible]pis.i.albi nigelle saxifra.epithi.spice scꝫ nardi.ellebori albi an̄.ʒ.j.cōfice cū succo blete:informa ad modum piperis.

¶ Iste pillule nō sunt in vsu.Castoreū aūt est animal qd̄ apud Ser.castor vocat̄.Aui.aūt ait.castoreū est testiculus aīalis marini qd̄ submergit̄ ⁊ inuenit̄ per suspēsū ex radice vna sicut duo fella vaccina exiccata.⁊ hꝫ corticē subtilē qui quolibet tactu frāgit̄.electū ex eo est ꝙ duo testiculi sunt simul adherētes ꝯpares.illud em̄ non adulteratū est.⁊ eius quidē adulteratio fit ex oppoponaco ⁊ gummi cōfectis cum oleo ⁊ pauco castoreo:⁊ desiccatur in vesica.

¶ Elacteriū est succus cucumeris asinini ſm compositorem.idem dicit Dias.infra in pillulis de elacterio me=

lius ostendam.

¶ Mabathematicon.i.succꝰ cauliculi agrestis ſm Ni co.caulis vero agrestis ſm [illegible]ia. nascit in locis maritimis ⁊ desertis.albidioꝛ ⁊ lōgioꝛ domestico: ⁊ amarus. quidā putā: ſꝫ nō recte ipm esse cōdisi seu structium: de quo circa instās structiū est caliculꝰ agrestꝫ. ſꝫ falsuꝫ dicit idē ibi ait vbi inuenit. ℞. mabathematicō succus ponit q̄ sic appellat. ṽitas tñ est ꝙ mathematicō ē succus cauliculi agrestis.sed nō.est structium idest cōdisi.

Pillule optomere. ℞. aloes diagredij.añ. ʒ.ij.colloquintide interioꝛis: epithimi creti ci.id est illius insule.agarici: chebuli: masticis.absinthij.ana: ʒ.j.tēperentur cum succo strigni: ⁊ in modum ciceris infoꝛmentur.

¶ Has pillulas nō habemꝰ in vsu: dicuntur aūt optomere.i.de octo rebus.

¶ Strinus ſm Dia.spēs hꝫ quatuoꝛ: quarū prima est hortulana odoris iocundi hec comedit ⁊ hec est quam nos solatrum vocamꝰ aut moꝛelā vulgo: macer herbā quam greci strignū dixere latini moꝛela,dicunt ſm Serap.solatrū est vua vulpis.ſm vero Mesue vua vulpis aliud est vt apparet apud ipsum in ca.de alfessera. sed maioꝛ ṗs sapiētū tenet hāc opinionē ꝙ vua vulpis siue vua canina sit stringnum seu solatrum.

Pillule stiptice valēt ꝯtra fluxū vētris. ℞. mirtiloꝛū balaustie.psidie.simphit sanguis draconis.boli.ar.acatie.rosarū.tartari.i.lapidis vini ipoquistidos. sumach.i. roꝛis siriaci croci: gallie muscate.galange.cinamomi spodij macis.gūmi.ara.añ.ʒ.j. opij thebaici.ʒ.ß.temperentur cū succo cimarū mirte.vel lētisci vel plātaginis: ⁊ fac pill̄.in modum ciceris: nō sunt tamen in vsu apd̄ nos.

¶ Psidia.i.coꝛtex granati.psigia vero ē stoꝛax liquida.

¶ Simphitū i.cōsolida maioꝛ seu anagalicū. Auicē.in ij.cañ.scribit succutū: sed est semphitū dicit qđ est semp uiua. et dicit qđ est species seminis mandragoꝛe. idē in iij.cañ.in fen.x.in ca.de cura sputi sanguinis ait succutū: ⁊ est semperuiua. ⁊ dixit vir in q̄busdā q̄ aggregauit ꝙ est species calamēti nascens inter lapides q̄ terit ⁊ comedit cū sale. ⁊ noiatur nimus[illegible]l albure siluestre ⁊ i hoc est cōsideratio neqꝫ per id Aui.cognouit quid esset.

¶ Lentiscus arboꝛ est nota. Isid.in cap.de pꝛopꝛijs nominibus arboꝛū ait Lentiscus dr̄ ꝙ cuspis ipsiꝰ lentus sit ⁊ mollis nā lentū dicimus quicq̄d flexibile est: vñ et lentū vimē ⁊ vites. Uirgilius et lente vites.i.flexibiles: cuius fructꝰ oleū desudat coꝛtex resinā que mastix appellat.cuiꝰ p̄ria ⁊ melioꝛ in chio insula gignit.

Pillule de quinqꝫ generibꝰ mirabolanoꝛū. ℞. oim mirabolanoꝛū: agarici: diagredij. colloqntide.sene añ.[illegible]ʒ.ß.epithimi turbith. anisi.maratri.masti.lapidis lazuli a[illegible].ij.ß. gra.v.aloes.℥.j.cōficiant cum succo absin.

¶ Has pillulas nō habemꝰ in vsu. Bartho.montag. in suo antidotario habet vnā aliā descriptionē ⁊ eadē est. Nico.dicit ꝙ sunt pillule de quinqꝫ generibꝰ mirabola. postea ait.℞.oim mirabo.quod nō est sic dicendū: nam per quinqꝫ mirabo.intelligitur citrini chebuli indi embilici et bellerici ⁊ per omnes mirabo. intelliguntur sex: nam Sera.ponit seni qđ non reperitur apud Mesue verum hodie per omnes mirabo.quinqꝫ mirabo. intelligi volunt.s.citri.chebu.indos.⁊ embli.

Pillule artetice valent cōtra arteticā ⁊ podagram. ℞. hermodactiloꝛū.turbith: agarici añ.ʒ.iiij.cassie.spice.gariofili.xilobalsami.carpobalsami.zizibe.masti.feniculi a[illegible]i. saxifragie seminis spargi.brusci.rose granorum solis.i.milij solis salis gemme ana.ʒ.ß. aloes ad pondus omnium conficiantur cū succo feniculi vel iue.

¶ Has pillulas habemus in vsu.dicunt autē artetice: q̄ valēt ad artetică passionē.i. ad passionē iuncturarū: nō aūt dicunt artetice ab herba que artetica dr̄ cuius foꝛma est sicut cōsolida minoꝛ cum flosculo celesti. iuxta vias hec nascitur. Gilib.de anglia in ca.de cura artetice scđꝫ magistros ait.pillule artetice magistroꝛū salernitanoꝛū ⁊ idē sunt Nico.floꝛē.in lib.x.i.c.de preseruatione a doloꝛibus iuncturarum ait. pillule salernitanorū q̄ vocantur pillule artetice ⁊ idem sunt.

¶ Iua.i.ziniā. Mesue laudat ipsam in cap.de egritudinibus neruoꝛum generaliter apothecarij faciunt ipsas pillulas cum succo feniculi: sed Giliber. ac Nic.laudāt magis succum iue: ⁊ est camepitheos: sed hec a multis cognita non est.

Pillule ante cibū ⁊ post. ℞. masti.granoꝛū solis.i. milij solis.croc.spice.s. nardi. nucis muscate gari[illegible]filoꝛū macis zinzi.galange iuniperi apij petroselini.feniculi sparagi.brusci ciperi carui cubebe xilobal. camedreos camepitheos.thimi epithimi.sene costi.saxifragie lapidis lincis pulegij.sileris montani t[illegible]rbith ameos.amomi semi.aneti.poꝛtula[illegible].lactuce.zedoarie ana.℈.j.reubarbari.ad pondus omnium. aloes.ad pondus reubarba.et omnium alioꝛum conficiuntur cum v[illegible]o veteri rubeo.

¶ Iste piuule apud nos nō sunt in vsu: sed ſm intentionē luminis tenebꝛosi sunt in vsu sub nomine pillularū imperialiū sed nō recte nam iste non sunt pillule imperiales: quibꝰ gener[illegible]ter vtimur vt est notum doctoꝛibꝰ ac apothe.illā vero de[illegible]criptionē pillularū imperialium quibus vtimur inferius subiun[illegible]am.

Pillule de elacterio. ℞. aloes.℥.ij.mastic℥.℥.j.elacterij quantū de pulueribꝰ.s.℥.iij.cōfice cum succo sicidis vel cum succo actis v[illegible] came[illegible]t[illegible].et da.ʒ.iij.vel.v.suauiter enim [illegible] uunt ⁊ pꝛincipaliter melancoliam ⁊ flegma purgant secundario coleram.

¶ Has pillulas habemus in vsu tamen non multum sub nomine pillularum de cu[illegible]umere asinino.nam elacterium est succꝰ cucumeris [illegible]nini sicut apparet apd̄ Diasco in pꝛopꝛio capitu.de elacterio: preterea Serap. capitu de cucumere asinino ait.elacterium fit ex fructu cucumeris amari.in hunc modum.accipe de cucumeribus istis antequam veniant ad plenam maturitateꝫ et coacerua eos.et dimitte sic nocte vna.postea in meridie pone coꝛam te vas et pone super cribꝛum non spissum ⁊ resupina sup ipsum cultellū ⁊ fac sicut docet tibi Ser.et melius elacteriū est illud qđ vergi. ad coloꝛem album leue.amarum.humidū ⁊ quādo appropinquatur lumini accenditur. Petrus de crescen[illegible]is ait. cucumer agrestis est herba nota: ex cuius succo fit elacteriū idē ait circa instās lacterides autem aliud est vt apparet. apud Dia.et est cataputia.

¶ Sicidis.i.cucumerꝭ asinini ⁊ sic intelligit de radice. ignorātes apothecarij mirātur ꝙ elacteriū sit succꝰ cucumeris asinini ⁊ sicidis sit radix ipsiꝰ.⁊ dicunt ꝙ pos=

sibile non est q̃ in istis pill'.ingrediatur succus fructus cucumeris et radix ipsius:sed tales ignorant nam experientia reperitur eadem,in;pillu.alchaibet.i.de cinoglossa vt dictum fuit supra.

¶ Actis.i.sambucus . cameactis.i. ebul⁹ quasi infima seu humilis actis a came qđ est infimū q̃ autē dicit.ebulus est actis sambuccus est cameatis.nō dicit veritatē et;hec apud nostros rusticos lorex dicitur.

Pillule de cinoglossa. ℞.cinoglosse. opiī seminis iusqani an̄.ʒ.iiij.smirre trocliten.ʒ.vj.olibani.ʒ.v. gariofili.ʒ.ij. cinamomi. corzumbri ana.ʒ.ij. confice cū rodostomate.i. cum aqua rosata.⁊ formētur inde pillule ad modum ciceris:ex quibus. v. aut. vij. eunti dormitum exhibeantur.

¶ Iste pillule apud nos non sunt in vsu:sed nō vtimur ipsis sm istā descriptionē illa;vero descriptio q̃ vtimur fuit posita supra sub nomine pillu.ad omnes morbos catarrales:etiam supra fuit habita vna alia descriptio de mente alexandri medici vt supra ostensum fuit . Gilliber.de angli.in.ca.de causis tussis habet vnam aliam descriptionem et eadem est.

¶ Cinoglossa est herba dicta lingua canis silis cinoglosse.i.plātagini maiori.nisi q̄ nō su[...]ei coste apparētes in folijs,eius sed sunt lenia satis . hec apud nos in pratis ac iuxta vias nascit̄ cū flore purpureo tendente aliquātulū ad rubedinē:falsi autē herbatici ignorantibus apothecarijs vendunt pro lingua canis quą neruiam seu lanceolam. sed ignorantia est in vtrisq̃.

¶ Corzumbri.i.fex storacis liquide sm cōpositorē est storax rubea seu timiama seu thus iudeorū i med[...] storacis calamite aliqñ corzumbrū inuenitur ei adh[...]ens.

¶ Mirra;torrentidem.i. mirra troclites siue smi[...] siue mirra rotunda minuta optima ac odorifera . circa instans.sit mirra gūmi est cuiusdā arboris:cuius eligenda est clara ⁊ citrina vel subrussa interius aliq[...]ātulū lucida ⁊ grossa. alia est mirra minuta.alia e[...]rossa.⁊ illa mirra troclitē dicitur vel a loco.vt quidam dicunt ꝺ mirra troclitidem potest seruari per.c.annos.

Pillule arabice. ℞.aloes.℥.iiij. brionie quinq̃ mirabo.masticis d[...]gredij assari.id est assare bacare.r[...]sarum ana.ʒ.viij.confice cum succo caulium vel absinthij addēdo croci.ʒ.j.castorei.ʒ.iij.

¶ [...]as pillu. habem⁹ in vsu.Gili.de anglia in capit.de c[...]artetice sm magistros hʒ vnā aliā des[...] eadez est.illa vero descriptio quaz scribit lumē ma[...]cēs nō est fienda.q̄ deficit croc⁹ in pondere.

¶ Brionia.i.cucurbita agrestis.hec apđ Dia. vocatur ampellos leuce.vide de ipsa in confectione de alfescera.

Pillule de hiera m[...]gna. ℞.specierū hiere pigre magne.ʒ.iiij.cum melle rosato fiāt pillu.aut cū succo absinthij.

¶ Iste pillule sunt i vsu sub noie pillularū de hiera magna:quidam vocant ipsas de hiera cōposita:cui⁹ descriptio fuit superi⁹ posita sub nomine hiere pigre magne et iste oīnes pillule supradicte sunt de mente Nicolai.

Pillule ad febrē quartanā in antidotario Jo.Serap.℞. costi amari spice aromatice camedros cinamomi croci assari cimarum squinanti carpobalsami amomi scordeō folij aristologie rotūde polij masticis gariofilorum gētiane ellebori nigri.an̄.ʒ.epithimi cretensis a[...]rici polip.mirre.an̄.ʒ.iij. aloes abluti.ʒ.ix.terant̄ ⁊ conficiantur.

¶ Has pillulas habemus [...]vsu ⁊ valēt mirabiliter cōtra quartanam.Idem Jo.se[...]a.habet vnā aliam descriptionē sed hec est nobilior.dixerūt quidā experimētatores si accipiant̄ cū vino albo quatuor folia pētafilonis puluerizati iuuāt ⁊ destruunt quartanā in matutinis tribus aut quatuor. ⁊ si dent̄ de ipsis folijs tria valent tertianarijs infra apparebit vna alia descriptio harum pillularum que etiam sunt optime.

Pillu.cōmunes sm Rasim in.iiij. alman. in.c.de pestilentia ⁊ eius cautela.℞.aloes.s. succotrini.ʒ.iiij.croci orien.i.cōmunis mirre.an̄.ʒ.ij.dentur ex eis i pncipio pestilentie.

¶ Iste pillule apud nos sunt in vsu sub noie pillularū cōium:etiā sunt in vsu sub noie pillularū sine custodia. Aui.in lib.iiij.ca.de preseruatione a pestilētia hʒ vnam aliā descri.sʒ ipse nō ponit dosim specierū:Frā.de pedemō.in cap.de cura passionū cordis ex aere pestilentiali hʒ vnā aliā descrip.sic dosando. ℞.aloes croci.an̄.ʒ.ij. mirre.ʒ.j.ß.moderni generaliter faciunt ipsas vt docet Rasis et debent cōfici cum vino albo claro subtili ⁊ odorifero.Fran.autem vult q̃ conficiantur cum aceto.

Pillule cochie sm Rasim in nono in.c.de cephalea ⁊ emigrana. ℞. pulueris pigre.ʒ.x.coloquintide.ʒ.iij. et tertiam scamonee.ʒ.ij.⁊.ß.turbith sticados an̄.ʒ.ß. misce et fiant pillule ex istis ⁊ sunt doses decem.

¶ Has pillu.habem⁹ in vsu maxime sm istā descriptionem dicūtur aūt cochie.i.capitales a cochos grece qđ est caput eo q̃ mundificant caput apud Haliabbatem pillule cōchā sunt pillule cochie. Mesue in suo grabadin in capi. de caputpurgijs conferentibs sode frigide vnā aliā descri.q̃ sunt ex auctoritate filij zacharie et est eadē in simplicibus.sed nō in pōdere.ipse. Mesue adiūgit pond⁹ sticados ⁊ turbith.idē in cap.de soda ex aggregatione colere ⁊ flegmatis hʒ vnā aliā descriptionē q̃ est ex auctoritate Gal.sed eadē nō est. Nic.habet vnā aliam descrip. que est de mente rasis que in simplicib⁹ eadē est sed in pondere adiungit vt Mesue idē hʒ vnaz aliā que est de mente Gal'.sed nō est in vsu.Si vero intētio medicorū est q̃ ipse debeant fieri secundum intentionē Rasis nō oportet addere nec minuere dosim specierū si ꝓo itētio eorū:sit aliter facias vt precipiunt.

¶ Pigra.i.amara.o quāta diuersitas opinionū inuenitur in hoc puluere pigre.vcʒ quis est ille puluis pigre quā intelligit Ras.generaliter habetur opinio q̃ ipse sit puluis specierū iere simplicis Gal'.⁊ sic vult lumē male lucēs.sed nō recte.q̄ Rasis in.ix.alman.in.c.de dolore apostemate stomachi habet vna aliā descriptionē pulueris pigre.⁊ hec est que administrari dʒ in istis pillulis ⁊ descriptio hec ē.℞.pulueris rosarū rubearū spicemasticis.xilobalsami.carpobalsami.cinamomi.xilocassie id est cassie lignee.assar[...].ʒ j.ß. aloes succotrensis ad duplum ponderis oīm qđ bene tritū cū alijs misceatur me[...]inis tritis.⁊ hic est puluis de quo intelligitur. verum [...] q̃ iste descriptiones nō differunt: nisi in vna re.vcʒ q̃ rasis habet rosas.Gal'.non.Gal'.habet crocuʒ rasis non in reliquis concordant.

¶ Coloquintida.i.cucurbita deserti.Mes.loco eius habet trociscos alandahal.ʒ.viij.scamonea est succus cuiusdam speciei volubilis. ra.aūt scamoneā Mesue habet scamoneā antiochenam coctam in citonio ergo est diagredium et predicte pillule sm plurimum debent fieri cum succo absinthij aut cum vino albo.

Pillule de hermodactilis maiores secūdū eundē ra.in nono almā.in.c.de podagra et sciatica.℞.hermodactiloꝝ satiriō melizia bara.an̄.ʒ.v.iere pigre.ʒ.x.coloqntide ceu-

tauree minoris. an̄. ʒ. v. euforbij. ʒ. ij. turbith. ʒ. x. seitaragi indi. zinziberis sinapis piperis casto. an̄. ʒ. j. informētur ex eis pillu. ex qbus a duab⁹. ʒ. ⁊. ʒ. ad. iij. sumantur.

Iste pillule apud nos nō sūt in vsu fm istā descriptionē. idē in li. diuisionū circa finē hʒ vnā aliā descriptionē que quasi eadē est. illa vero descriptio qua vtimur est de mente mes. vt ostēsum fuit. Hermodactil⁹ grece est dict⁹ hermetis digitus. Dia. de ipso videtur loq̄ sub noīe colticō: sicut apparet apud sera. ca. de hermodactilo. satiriū est radix dicta ab Aui. testiculus vulpis. Pli. ait satirionis duo sunt genera. vnū longioribus folijs olee: cau li quatuor digitorum flore purpureo radice gemina ad formā hoīs testiculorū. alterū vide apud eūdum de quo etiam dictum est in diasatirion.

Mizarā. i. meizarā. ⁊ dicūt q̄dam ꝙ est tapsia ab aliquib⁹ dr̄ esse mezereō ꝙ etiā videt̄ voluisse rasis: nam in descriptiōe pillularū de hermodactilis in fine libri diuisionū loco meizahara posuit mezereō. Aui. in. ij. can̄. vocat ipsam mehezerengi ⁊ dicit. est arbor scecebrā. i. esule: verūtamē est longior in cuius colore est cinereitas ad citrinitatē declinās: quidā vero hoīes numerauerūt ipaz inter lacticinia. Ser. de hac dicit ꝙ ꝯfert dolorib⁹ iūcturarū ⁊ articulorū ⁊ addit. ⁊ dixerūt quidā ꝙ viderunt in folijs huius plāte id qđ dixi in arbore agine. ⁊ hoc ꝙ qñ ponitur in fluuijs inebriat pisces neq̄ per id cognoui quid sit. Jo. arculanus in cap. de podagra. dicit meizara. i. senc. quod deus scit.

Seitaragi indū. i. agricardamū agreste. Rasis in lib. diuisionū: vbi vt diximus scribit aliā descri. pillularum de hermodactilis loco seitaragi indi posuit tapsiā indā: ex quo apparet ipsum velle ꝙ seitaragi idū sit tapsia inda. eādē opinionē habuit Frā. de pedemō. in descrip. trociscorū de spica: vt ostensum fuit supra.

Pillule d̄ tapsia maiores fʒ Aui. in. v. can̄. ℞. serapini armoniaci. euforbij. bdellij oppoponacis. an̄. ʒ. j. aloes. epithimi. agarici. an̄. ʒ. j. ʒ. aristologie rotunde. cētanree. f. minoris. castorei. an̄. ʒ. ij. macropiperis. i. lon. zinziberis. cimini ameos. seis anisi. apij. mirre croci. an̄. ʒ. j. mirab. citri. hermodac. almechei. zaengi. an̄. ʒ. ij. ʒ. sinapis tapsie. pulueris coloq̄ntide. ligni aloes acori. salis indi. i. salis nigri. an̄. ʒ. j. ꝯfice cū aqua alchechingi id est solatri minoris ⁊ fiant inde pillule.

Has pillulas nō habem⁹ in vsu: dicuntur de tapsia maiores ad differentiā minorū eo ꝙ plura simplicia ingrediunt̄. tapsia aūt est seitaragi ⁊ est quā Dia. lepiduz vocat. ⁊ fm Gal. est gen⁹ cruce: ⁊ est agricardamū agreste. ⁊ nasturtium aquaticū seu senatiō: vt ostensum fuit supra in trifera saracenica.

Pillule de dende fc... eūdem. ℞. cinamomi excorticati a cortice suo superiore ... quo proijciant̄ lingue repte inter duo frustra granorū deinde succi liquiri. aga. albi. alkeiati ⁊ herbe eupatorij. absin. aloes. an̄. partes eq̄les. tere ⁊ confice cū aqua apij. ⁊ informentur pillule parue. ⁊ ille qui de eis facit pillulas inūgat manū suam oleo balsami odorifero.

Has pillulas non habemus in vsu. Franc. de pedemon. in ca. de dolore dorsi habet vnam aliam descriptionem que eadem est.

Dende vel dendē fm Auic. in. ij. canon̄. que est sceni ex ea est sicut fistici ⁊ alseltrie est similis alcherua rubea habens pūcta nigra ⁊ inda est minor alsceni: ⁊ maior alsetrie. eius medulla est cineritia declinās ad citrinitatē. idē ait Serap. sed dicit aliud est sceni ⁊ aliud nō. quidā amic⁹ fideliter dixit mihi ꝙ istud granū reperitur in hispania super arbore dicta scortanū: ⁊ ipso ligno vtuntur tinctores ad tingendū pannos tñ deus scit. fm Frāciscū est species graminis vel cataputia qđ ignoro. verū aliquādo reperit̄ dēde pro cataputia. i. cherua. Alcheiati alias cheiati. Frā. loco eius hʒ alchegingi: ergo est solatrum minus: sed Gentilis super hoc canone dicit alcheiati. i. galbana.

Pillule de gariofilijs fm eundē in. iij. in fen. vj. in ca. de cura fetoris oris. ℞. gariofilorūz galange ana. ʒ. ʒ. musci: cāphore ana. danic. j. piretri. ʒ. j. aloes. ʒ. iij. sinapis. ʒ. j. fiant pillule cum vino.

Has pillulas nō habem⁹ in vsu. Mesue in eodem ca hʒ tro. de gariofilijs. Nico. florē. in lib. iij. in cap. de fetore oris habet vnā aliam descriptio. ⁊ est eadē huic. Danic est pondus octo granorum ordei.

Pillule de sandaracha ī eodē li. in fen. xvij. in capi. de liquidis que ponunt̄ super eas: et quib⁹ embrocātur. ℞. sandarache: corticis duorum fum[i]terre: seminis porri. an̄. ʒ. iiij. salis armoniaci. ʒ. ij. scorie ferri. ʒ. iiij. fiant ex eis pillule sicut nabac.

Has pillulas non habemus in vsu. Frā. de pedemontiū in ca. de emorroidib⁹ ⁊ medicinis eius hʒ vnam aliā descrip. que est similis huic. sandaraca vero fm modernorum [o]pinionem est vernix: nō est autem auripigmentum [r]eum vt dixerunt quidam ⁊ arbor ferens vernicem i[u]iperus vocatur.

Pillule de fumoterre fʒ Aui. i li. iiij. in fen. vij. in capi. de cura scabiei ⁊ prurit⁹. ℞. mirabolan[orum] ... citri. chebulorū nigrorūz. an̄. ʒ. v. aloes succotrēsis. ʒ. vij. scamonee. ʒ. v. sine cessatione. confice cum aqua fumiterre ⁊ fiant.

Has pillulas hab[e]mus in vsu. Nicō. in suo antidotario habet vnam aliā descriptionē que videt̄ quasi esse eadē: sed hec est qua vtimur. F[um]⁹ terre est herba que hʒ. folia similia dauco: nisi quia sunt magis minuta et amariora. ⁊ hʒ radicē: cuius color vergit ad albedinez. hec apud nos in vijs ac pratis ⁊ in rupibus inuenitur. Galenus in. vj. simplicium dicit xcitarig id est fum[i] terre sunt in sapore xeitararig arabes vocant i... m scehet... r...

Pillule de opio fm Pet. de tusig. i. c. de frenesi. ℞. opij. croci. cassie lignee an̄. ʒ. iiij. fiāt pillu. cum vino albo.

Has pillulas non habem[us] in vsu.

Opium est succus satis notus. Serap. in ca. de papauere ait gummi vero papaueris nigri est apiū. liber qui dicitur bulcasis docet modum ipsius ⁊ dicit ꝙ fit ex lacte papaueris nigri. Opium vero ab opos quod est lachrymum nomen extrahit.

Pillule de reupontico fm Bartho. montagna. in suo antidotario. ℞. succi cucumeris asinini arthanite an̄. ʒ. j. ʒ. reupōtic. ʒ. ij. aloes succotrini. ʒ. j. diagredij. i. cāne cocte in pomo. ℈. j. orobi. i. herbi sisileos spice ligni aloes ana. ℈. ʒ. fiant pillule cum succo apij.

Iste pillule apud nos nō sunt in vsu. Reuponticum vero est barba sirista: ⁊ est radix similis reubarbabarο

propter id multi mercatores ignorātib⁹ apothecarĳs vendunt mixtum vnū cum alio: sed potest cognosci q̄r reubarbarū optimū qñ masticatur causat saliuam rubeā similē tincture croci. reuponticū vero hʒ contrariū dicitur autē reuponticū a reu. qđ est radix ⁊ ponticum: quia in ponto insula reperitur. Dia. aūt ait. reuponticū nascitur in bossoro ⁊ est radix similis centauree maiori. Serap. nec reupontica nec de reubarbaro facit cap. verum facit capitu. de reu. ⁊ dicit raued. id est reu et dicit idem ꝙ dicit Dia. de reupōtico. sed moderni per raued. non intelligunt reuponticum: immo reubarbarum de quo vide Mesue in. c. proprio de reubar. Credo ꝙ antiq̄ vtebantur pro raued. reupōtico.

¶ Arthanita. i. panis porcinus de quo infra in vnguento de arthanite.

Pillule de diamusco ibidem. ℞. musci mirre. añ. ℈. iiĳ. sticados rubee tinctorum pulegĳ corticis citri piperis lō. corticū cassie lignee corticum interioris granorum peonie calami aroma. añ. ʒ. vj. spice. ʒ. ß. fiant pillule cum succo artemisie id est matris herbarum vel altilie.

¶ Has pillulas nō habemus in vsu. idē in suis cōsilĳs in consilio de prefocatione matricis ex nocumento ipsius habet vnā aliam descriptionē: sʒ differt ab hac mater herbarū adoptata herba que anteptemis vocatur.

Pillule assaieret ſm eundē et ibidem. ℞. iere pigre scilicet iere Gale. ℥. j. masticis mirabo. citrinorū añ. ʒ. iiĳ. aloes epatici. ℥. ĳ. fiāt pillule cum sirupo de sticados.

¶ Has pillulas habemus in vsu: ⁊ sunt ex auc[illegible]. Aui. sicut reperitur in. iĳ. cañ. in fen. j. cap. de canonibus vniuersalib⁹ curationis. nā ibi inquit. i. solutiua vero facilia ad purgandū caput vel asceiaret sunt ex quibus sumat pillula magna vt pax pōd⁹ operationē [illegible]ciat sufficientē cū mora ⁊ nō noceat ꝑpter paruitatē suā iteratio: ⁊ dormiatur sup ipsa nec destruant motus ⁊ vigilie eius operationē ⁊ Canō quidē in eis [illegible]t aloes ⁊ iera: deinde cadit in eis mastix ad cōfortandū stomachū ⁊ recipiunt in eis mirabolani vt proh[illegible]beāt vaporem acutū ⁊c. ipse Aui. nō ponit dosim ipsarū rerū: sed Gentilis loco allegato ponit dosim [i]psarum rerum. et est sicut est dosis Bartholomei: ⁊ sic generaliter ſm istā descriptionem conficiuntur.

[P]illule Imperiales magistrales. ℞. cina[mo]mi: amomi: anisi: masticis car[d]a[m]omi: zinziberis: zedoarie: macis: nucis mascate gariofilorum: croci cubebe: ligni aloes turbith tereniabin: id est manne pure agarici: folliculorū sene: spi[ce] nardi. quinq̄ mirabolanorū añ. ℈. j. reubarbari ad pōdus omnium aloes. succotrini ad pōdus suprascrip. receptorū conficiantur cum sirupo rosato ⁊ violato. q. s.

¶ Iste pillule apđ nos habētur in vsu maxime ſm istā descriptionē. ſm quosdā dicuntur imperiales: q̄r inuente fuerūt a quodā imperatore: vel dicunt imperiales: q̄r sunt in vsu m[u]ltū apud reges: tñ eius descriptionē ab autorib⁹ nō reperi: verū ſm quosdā iste pillule dicuntur describi a Rainaldo de villa noua. sed ego in practica Rainaldi qua vtimur nō reperi. Christophorus autem de honestis posuit pillulas magistrales pro regib⁹ inuētas: nec reperitur a q̄ autore sint descripte: tñ ibi describit suā descriptionē: ⁊ est eadē cū ista nisi solū in vna re: et illa est spica nardi: ſm autē lumen male lucens pillule imperiales inueniunt in Nicolao sub nomine pillule alie ante cibū ⁊ post cibū, [se]d videt esse falsus textus: nā ille pillule quas describit [N]ico. sub noie pillule: alie ante cibū ⁊ post cibū non sunt pillule imperiales: quibus vtunt medici. Et si tu legis descriptionē pillularum imperialiū vel pillularum ante cibum: apud lumen apothecariorū non sunt pillule imperiales nec ante cibuʒ nec post cibū: sed istam descriptionē aggregaui cū multis alĳs descriptionibus: ⁊ inueni eam optimam: ⁊ sic ſm istam confici volunt nostri medici.

Pillule ad quartanā magistrales. ℞. serapini bene gummosi: colloquintide ana. ʒ. ĳ. diagredĳ. ʒ. ĳ. salis gēme. ʒ. j. fiant pillule cum vino albo ad modum ciceris capiat vnam singulo die vsq̄ ad viginti dies saluo ꝙ non capiatur illa die qua febris ventura est.

¶ Iste pillule valēt multū ad quartanā verū ei⁹ descriptiones sunt diuerse ⁊ differunt inter se. Supra posita fuit vna alia descriptio que est de mēte Joannis Sera. sed ille nō sunt valde in vsu. Ja. Mat. gradi in practica hʒ vnā aliā descri. sed nō est eadem.

Pillule de hiera cōposita ſm Bartho. mōtagnanam in suo antidotario. ℞. aloes epatici. ʒ. xiĳ. cinamomi spice nardi: costi squinanti: xilobalsami: xilocassie masticis assari rosarum: cinamomi: absinthĳ añ. ʒ. j. agarici colloquintide. turbith: bdellĳ mollis ana. ʒ. j. fiant pillule cum sirupo de stichados.

¶ Iste pillule sunt in vsu: tamē nō valde. Quidam apothecariorum dāt pillulas de hiera magna ꝓ pillulis de hiera ꝯposita: sʒ nō sunt idē ſʒ intētionē Bartholomei: vt patet si legis istam descriptionem de hiera cōposita cum descriptione de hiera magna q̄ superius posita est.

¶ Cinamomū. i. canella fina subtilis ⁊ electa: vt ē notū.

¶ Hic Bart. in ista descriptione pillularū de hiera composita ponit bis cinamomū cui⁹ causam ignoro: sed ſm quosdā debet dicere cinam[om]ū. i. cinamomū grossum: aut potest dicere amomū: vt volūt multi.

¶ Aggregauimus in hac distinctione diuersarū descriptionū pilulas ex illustriū medicorū libris excerptas: q̄ deseruire possunt intentioni cuiuslibet practicātis. Trāsibim⁹ nunc ad sectionē de suffuf. ⁊ pulueribus si nos direxerit ille qui celi condidit ornamenta.

¶ De suffuf ſm Mes. in suo antidotario.

Suffuf de ligno aloes. ℞. ligni aloes. ʒ. iĳ. cardamomi: mente sicce spice n[ar]macur ciperi corticis citri añ. ʒ. ĳ. gallie squinanti añ. ʒ. j. masti. anisi: apĳ. añ. ʒ. ĳ. zucca. ad pondus omnium da cum miua.

¶ Suffuf autem istud in vsu non est valet autem tantum dicere suffuf quantum puluis subtilissimus sicut alcohol.

¶ Marmarcur apud Auic. vocatur maru: ⁊ ibi distinguit in plures species ⁊ ſm opinionem iudei est marubium: sʒ si diceret marmacor esset melissa siue citraria.

Suffuf. aromaticū nō est i vsu. ℞. anisi auf. xĳ. seminis feniculi auf. iiĳ. ligritie zinziberis ana. iĳ. gariofilorum: macis cinamomi

electi galãge añ.auř.ij.gallie muscate auř.j. ligni aloes:corticis ci[illegible].ana.auř.j.ß.musci boni.ʒ.j.quarta zuccari tabarzet.i.albi pondus omniũ zuccari habet.id est zuccari candi medium pondus omnium.

Suffuf bonũ impinguatiuũ.℞.farine cicerum infusoꝝ in lacte dulci ⁊ exiccatoꝝ.⁊ iterum infusoꝝ in lacte ⁊ exiccatoꝝ ⁊ sic fiat tertio:deinde coctorum.℥.vj.rizi abluti multoties.ʒ.ij.tritici ⁊ ordei excorticatoꝝ ⁊ ablutorum multoties exiccatoꝝ ⁊ multoties infusorũ in lacte ⁊ exiccatoꝝ añ.℥.iij.amigdala. dulciũ.℥.v.papaueris.tortellarũ de semi.i. panis assis.añ.℥.iiij.zuccari tabarzet li.j.terantur ⁊ da vt sorbeat omni die mane.℥.iij. postꝙ decoquitur cum lacte aut cum aqua ciceris.

¶ Rizũ semẽ est notũ.greci vocãt ipsum oriza granum. Aui.in.ij.cañ.vocat rizõ.idẽ in .iiij.cano.in fen.vj.inqt cũ alicui datur in potu cortex rizi ƀm qđ dixerunt qđã primorum accidit statim dolor in ore ⁊ in lingua ⁊ aspatur lingua eius:deinde extendiť dolor in vmbilico ⁊ stomacho ⁊ inflãmatur totũ corpus eius ⁊ nominat eum in venenis:de cura vide ibi.

¶ Triticũ.i.frumentum.Isid.ait triticum vel a tritura dictũ ꝙ purissimum horreo cõdatur:vel qr granũ eius commolitur ⁊ teritur.

Suffuf de granis mirti.℞.granoꝝ mirti.⁊ granoꝝ gra.acet.tostoꝝ añ.ʒ.xx.cimini carmeni.infusi die ac nocte in aceto:⁊ exiccati: et coriãdri sicci silr infusi ⁊ exiccati ⁊ torrefacti ⁊ sauich.anabac charub de spinis sumach glandium ana.ʒ.x.curth.⁊ tarathit.ana.ʒ.v. confice et da.

¶ Ciminũ carmenũ ƀm Sera.ex autoritate Rasis est ciminum agreste:⁊ ƀm Aui.est nigrum:⁊ ƀm Mat.siluaticum est sisileos sed non recte verum hodie loco eius sisileos ponitur.

¶ Sauich.i.ordeũ ⁊ ƀm Rasim est ordeũ vel triticũ fractum i parua frusta.Aui.in.ij.inquit sauich iã dictũ est in.c.tritici ⁊ ordei.in.c.vero de ordeo dicit aqua ordei est nutribilior sauich.Auerrois in.vj.col.frumentum fractum post lotionẽ in aqua infusum.deinde coctũ sauich vocať hec est polẽta.Nã vbicũqȝ in Dias.hř polẽta.Sera.eodẽ loco ex verbo Dia.hȝ sauich.⁊ hoc nomẽ cadit sup multas res:non põt fieri sauich.ex siligine:⁊ ex cucurbita.vñ circa instans in[illegible].de ordeo narrat ex ordeo multa fiũt q̃ cõpetãt vsui medicine.s.polẽta far ⁊ farina ⁊ aqua polẽte fit ex farina ⁊ aqua:⁊ sic de singu[illegible].Moderni ꝑ sauich simplr volũt intelligi ordeũ immaturũ.

¶ Anabac siue nabac est fructꝰ arboris dicte apđ Dia. agrifoliũ:⁊ apud Aui.est fructꝰ arboris dicte sadar: et hic fructꝰ plura noia hȝ:nã Dia.vocat ipsum agrifoliũ ⁊ lothos.Pli.lothos siue fabã grecã.Isido.ait mella quã greci loton appellãt que vulgo ꝓpter formam ⁊ colorem faba siriace.quidã vocãt:ipsum granum anescẽ ⁊ est fructꝰ rubicũdus quã nostri herbatici laurum siluestrem vocãt iniubas siluestres ſȝ prima expositio est melior vide de ipso in sirupo de fructibus.

¶ Charub apud arabes đr xilocaracta.ergo est siliqua siue basiana q̃ in maritimis partibus inueniť.Auic.intro.alindara caron.i.andromaci putauit:ſȝ nõ recte ipsum esse barsisahã ⁊ posuit xilocaractã ibi loco barsisaham qđ est cortex bucce qđ non creditur.

¶ Curt.i.gũmi arabicũ ⁊ eius arbor ƀm Sera.est arbor acatie.Gentilis super.iiij.cañ.in cura lubricitatis stomachi dicit achori.i.acatia.verũ moderni in eo carẽtes veram acatiam faciunt ex fructu prunellorum siluestriuȝ et inuenitur idonee virtutis.

¶ Tarathit est silis fungo que in radice plãte dicte barba hircina seu rosa canina nasciť ⁊ fit ex eo ypoquistidos apud Auicẽ.vocatur benfistides.Jo.Sera.in suo breuiario in.c.de egritudinibus que accidũt in naso dicit ꝙ ypoquistidos est barba hircina.

Puluis capitalis ƀm montagnanã in suo antidotario.℞.pulegij.calamenti.corticis citri maiorane.sticados betonice.sandarace.gario.añ.ʒ.ij.misce et fiat puluis ⁊ ponať super caput in loco cõmissure egrotantis.

¶ Sãdarax siue sandaracha ƀm moder.est vernix scriptorum vt inquit.Sera.

Puluis pro oculis ibidẽ.℞.sisileos eufragie.feniculi cubebaꝝ añ.ʒ.xviij.granoꝝ paradisi macis añ.ʒ.j.cinamomi.cimini.ana.ʒ. ij.foliorum roris marini.℥.j.anisi.℥.ß.misce et fiat puluis [illegible]btilis

¶ Grana padisi est nux acta que alio nomine melegeta vocatur:⁊ est quã Aui.in.ij.cañ.vocat cobeth bague et diciť melegeta:eo ꝙ hȝ grana ad silitudinẽ grani melice:hec apđ modernos vocať heil ⁊ ẽ cardamomũ maiꝰ vt ostensum fuit supra in electuario de gemmis.

Pul[illegible]s ꝑ botio ƀm Raynal.de villa noua in li.ij.[illegible]c.de botio gule.℞.spõgie mari.palee m[illegible]ri.ossis sepie pipis lõ.⁊ nigri zinzibe. cinamomi.salis gẽme piretri boni.gallarũ spice r[illegible]sarũ.añ.oim.℥.ij.hec oĩa puluerizentur excepta spongia marina ⁊ palea que debent cõburi:⁊ [illegible]inis ex eis factus cũ ꝑdictis debet admisceri [illegible]oĩa debent cribrari:et de hoc puluere pluries in die teneat in ore ⁊ in nocte.Iste puluis debet [illegible]uari in pixide ligni vel in sacculo de corio et debet cooperiri ne virtutem eius amittat.

¶ Iste puluis ꝑ me fuit exptus mirabiliter in illa m[illegible]ria vale[illegible]o met de ipso feci plura expimẽta:ver[illegible] iste puluis inueniť etiã in antidotario.Bartho.de montagnana:sed nõ valet tantũ:idem inuenitur in antidotario florentini qui minus valet.

¶ Palea marina ƀm modernorũ opinionẽ est balla marina cuius forma est rotũda ꝑ[illegible]balla.⁊ eiꝰ silitudo est sicut borra:⁊ hec inueniť in ptibꝰ ianue citra mare ⁊ inueniť sup quadã plãta q̃ folia hȝ lõga sicut corrigia ⁊ in fundo ipsiꝰ plãte inueniť qđã tuberositas grossa facta in modũ fungi:⁊ hec etiã apud multos mercatores spuma maris vocať:⁊ supra hãc plãtã nasciť qđã globus in modum pile rotũde factꝰ in colore supradicto:⁊ hec est palea marina seu balla marina:⁊ est id qđ de illa plãta administrať:hãc qđã mercatores ianuẽses algã vocãt:⁊ hec est quã Dia.alosatne insidẽs vocat:⁊ modꝰ adustionis ipsiꝰ est iste.incide eã minutim cũ manibus in quantitate quã volueris.deinde pone ipsam in olla terrea ⁊ ponať in furno panis per duos dies ⁊ totidem noctes tm̃ ꝙ in colore efficiatur nigra vere nigredinis postea depone ⁊ vsui reserua ⁊ eodẽ modo fit de spõgia. verum spongia nõ efficitur tam nigra in colore imo parum ad rubedinem declinans.

¶ Os sepie est os qđ inuenitur in corpore cuiusdaȝ pi-

scis sic vocati. Isid. in. c. de piscibus inquit. sepia dicit̃ q꜄ sepib⁹ interclusa facilius capit̃ in coeundo obscenũ genus. ore ẽm ꝯcipit sicut vipera. circa instans ait. os sepie. invenitur in ventre sepie.

¶ Spina rosarũ ſm modernorũ opinionẽ est q̃dã res similis spõgie q̃ nascit̃ circa hortos sup q̃dã plãta q̃ apd Dia. vocat̃ cinosbatus: ⁊ hec est spõgia qua vtũtur aliq̃ñ. in ecclesijs ad aspergẽdum aquã ⁊ est illa que a multis bedeguard vocat̃: sed non recte. Dinus florentinus loco eius hꝫ bedeguard qđ credit esse idẽ sed non recte: etiã multi medicorũ putãt ꝙ bedeguard sit illa spõgia sed errant vt ostensum fuit in sirupo de eupatorio.

Puluis cordialis cõfortãs cor ſm Nico. florẽtinũ in li. iiij. in. c. de sincopi. ℞. lapidũ preciosorũ iã pluries dictoꝝ añ. ʒ. v. amboꝝ corallorũ. añ. ʒ. ij. ossis de corde cerui. spodij limature auri ⁊ argenti. charabe. añ. ʒ. ij. croci xiloaloes. i. ligni aloes. añ. ʒ. j. cinamo. electi ʒ. iij. ⁊ sunt q̃ addũt cristalli ⁊ ambre añ. ʒ. v.

¶ Iste puluis ſm intẽtionẽ Nic. est exꝑt⁹ ad cõfortãdũ cor. Hodiernis tñ tꝑibus diuersimode fit iste puluis ſm diuersitatẽ regionũ ⁊ descriptionũ ꝑ lapides ꝟo ꝑciosos intellige fragmẽta quinq̃ lapidum preciosorũ positorũ a diuo mesue in electuario de gemmis.

Puluis ad prouocãdũ magistralis. ℞. seminũ pastinace. seminis napi: semis raphani. seminis anisi. feniculi apij aneti. añ. ʒ. ij. ruthe. farine cicerũ. cinamomi. sinapis albe. añ. ʒ. j. cristallini. ʒ. iiij. salis gẽme. ʒ. iij. zuccari. ℥. j. puluerizent̃ hec oĩa subtiliter ⁊ vtatur sepius cum brodio cicerum: ⁊ est expertus.

¶ Pastinaca alio nomine baucia vocatur. eius semen vsui medicine competit. Macer est pastinace virtus in semine tantum ⁊ radice sua.

¶ Napus. s. napus domesticus qui alio nomine nauoni dñr. Pli. naporum duas differẽtias in medicina greci seruãt angulosis foliorũ caulibus florentes ⁊ qđ bunion vocãt. Dia. aũt in. c. de bunio inq̃t bunias. i. napiciũ: ⁊ est vt rape radix que elixa comeditur: vt est notum apud oẽs ſm Bart. montagnanã in suo antidotario.

Sacculus tẽperat⁹ ꝑ corde calido. ℞. sandalorũ amborũ. rosarũ. coralorũ amboruꝫ. spodij. cãphore. foliorũ mirti boraginis añ. ʒ. j. been albi ⁊ rubei corticũ citri. macis muscate. sete cõbuste spice ossis de corde cerui. grane tinctoꝝ. foliorum lauri. gariof. zedoarie. ligni aloes. ozimi. idest basiliconis. gariofilati. rorismarini. cubebarũ melisse añ. ℈. j. musci. gra. iiij. ambre croci. añ. gra. iij. contũdantur: ⁊ fiat sacculus.

¶ Iste sacculus apud nos non est in vsu: tamen nostri docto. laudãt ipm: nam scias ꝙ sacculorũ fiunt plura genera ſm diuersitatem infirmitatum: ⁊ propter id generaliter medici ordinãt eos ſm suã voluntatem: dicitur autem sacculus: q꜄ ille res in vno sacculo ponuntur et super dolorem apponuntur.

¶ Grana tinctorũ sunt grana dicta chermes ⁊ sunt grana quibus vtũtur tinctores ad tingẽdũ scarlatũ: ⁊ hoc est quod apud Dias. coccus infectiuus vocatur. inde de domino dicitur ꝙ habebat vestem coccineam id est de scarlato.

Sacculus frigidus pro corde ibidẽ. ℞. rosarum buglosse florũ boraginis añ. ʒ. ij. ʒ. corticum citri fol. mirti: coralorũ amborũ coriãdri preparati añ. ʒ. j. cãphore. ℈. ij. sandalorum vtriusq̃ añ. ʒ. j. ʒ. misce ⁊ fiat sacculus.

Sacculus carminatiuus pro stomaco ibidẽ. ℞. seminis apij: anisi: sisileos: feniculi macedonici. i. apij macedonici ruthe. s. seminis ipsius añ. ʒ. ʒ. origani calamenti añ. ʒ. j. ʒ. ispopi: pulegij: sticados: ruthe sicce camedreos: camepitheos: ana. ʒ. j. absintij. ʒ. ij. calami aromatici: cinamomi: frustorum gariofilorum añ. ʒ. ij. macis contundantur omnia ⁊ fiat sacculus.

Sacculus ꝑ stomacho frigido ibidem. ℞. pulueris mẽte: absinthij: lambruce: calamẽti. pulegij añ. ʒ. ij. gariofilorũ. ℈. iij. nucis muscate: masticis macis añ. ℈. ij. galange. ʒ. ʒ. rosarum rubearũ coriãdrorum preparatoruꝫ añ. ʒ. ij. galie muscate. ʒ. misce.

¶ Mentha est herba satis nota maxime hortulana siue communis. Pli. ait. mentha plãta vel si nondum germinat spõgia minus hec humido gaudet estate viret: hyeme flauescit genus eius siluestre mentastrum est mente nomen suauis odoris apud grecos mutauit: cum alioquin mintha vocaretur.

Saccul⁹ ꝑ stomaco ibidẽ. ℞. ligni aloes absinthij: calamẽti betonice: masticis turis ciperi: costi: cimini: feniculi. rosarum viticelle ana. ʒ. j. cubebarum macis cinamomi gariofiloruꝫ spice: nucis muscate piperis albi: ⁊ longi. añ. ʒ. ʒ. calami. aro. cassie lignee: corallorum rubeorum añ. ℈. ij. ex his puluerizatis: fiat sacculus in forma scuti:

¶ Viticella ſm Mat. siluaticũ est fescera siue fesire ergo est brionia q̃ apud Dia. ampellos leuce vocatur: sed ſm Simonẽ Januẽ. est fesireliu. i. vitis nigra siue ampellos melana apud Dia. in hac discordia nescio quid dicã q꜄ ſm intentionẽ Matt. sil. est brionia siue vitis alba. ⁊ ſm Simo. est vitis nigra. nõ igit̃ concordãt verũ ſm plures viticella est vitis nigra ⁊ est plãta que iuxta hortos nascit̃ ⁊ est quã lombardi tenero vulgari nomine dicunt.

Sacculus ad fluxũ vẽtris sup quo infirmus sedere dꝫ ibidẽ. ℞. origani. sumac mirtilorũ coriãdri: camomille. i. bebonigi añ. ʒ. j. ʒ. balaustiarũ: corticũ granatorũ. ipoq̃stidos: seminis rosarũ añ. ʒ. j. radicuꝫ tassibarbassi cardonis corticis radicis: mori. añ. ʒ. ij. cõtundantur cõtundenda ⁊ reliqua incidãtur: ⁊ bulliãt in vino nigro deinde depone in sacculo ⁊ fac ipsum sedere superius.

¶ Tassus barbassus est planta omnibus nota. hec apd Dia. vocatur flosmos sed apud Auicen. in. ij. cañ. vocatur busiri. Isi. flosmos quam latini herbam lucernarem vocant ab eo ꝙ ad lichinia ꝑficiat hec plãta apud nos nascitur super muros ⁊ in campis ⁊ vocant eam rustici auidon. siue auion.

¶ Cardo. s. cardus qui apud Dia. vocat̃ dipsacus cui⁹ frutex est spinosus ⁊ iste frutex gerit quandã rẽ q̃ vtunt̃ fullones ad garzandũ pãnos ⁊ bireta. Gal. etiam in vj

simpliciũ farmacorũ dicit dipsacus.i.cardo. Pet.de cres. inqt. virga pastoris.i.cardus.s3 falsum ẽ qr virga pastoris est herba q̃ vocaẽ co[rr]giola ⁊ differt multũ: sicut p3 apd Dia.c.de dipsaco.⁊ apd Ser.c.d virga pastoris.

Pomũ de lauduno ẽm magistrũ Jo.cõcor regiũ in.c.da catarro. ℞.laudani.℥.j.ligni aloes.storacis calamite.costi.spice olibani id est thuris añ.ʒ.ß.nucis musc.nucis cipressi.sandarace.i.vernicis scriptorũ añ.ʒ.j.nigelle cinamomi gariofi.añ.ʒ.ij.gallie musc.mir.añ.ʒ.ß.ambre.℈.j.musci gra.iij.vel.iiij. puluerizẽtur pulueriʒanda: ⁊ cũ aqua rosa.⁊ vino odorifero ⁊ modico cere fiat pomum.

¶Istud pomumum est in vsu: sed nõ valde.

¶Laudanũ aũt ẽm Sera.colligiẽ ex vna spẽ cissus.i. hedere: ⁊ inqt: ex hac q̃dẽ spẽ accipiẽ laudanũ: qm qñ capre pascũtur ea: adheret humiditas eius pilis caruʒ qr est sicut viscus: quare apparet in coris earũ ⁊ in barbis: ⁊ ideo sunt hoies q̃ colligunt illã humiditatẽ ⁊ mundificãt eã ⁊ faciunt trociscos ⁊ reponũt: sunt hoies qui accipiunt funes ⁊ trahunt ipsos sup plãtã istã: ⁊ qd adheret eis de illa humiditate emungũt a fune ⁊ colligũt ⁊ faciunt trociscos: ⁊ fortius ex laudano est illud qd est boni odoris coloris virgẽtis ad virorẽ sub moli tactu: ⁊ qñ malaxaẽ adheret mãib⁹: ⁊ nõ e i eo sabulũ: ⁊ ñ assimilaẽ resine pini: ⁊ cipsse est hui⁹ ⁊ qd sit i terris arabũ ⁊ alibi est grossi⁹ ⁊c. Saẽ.aũt in lib.secretorũ in.c.ad oẽs egritudines inqt.glutinis pilorum barbe hirci.i.laudani.hec herba in cipro inuenitur ⁊ vocant eam laudam.

Pomũ odoriferũ cõtra pestẽ ẽm Bart.mõtagnanã in suo antidotario. ℞.storacis.calamite florũ buglosse.añ.℈.ij. gariofilorũ.ʒ.j. been albi ⁊ rubei añ.℈.j.ligni aloes.℈.ij.mirre.calami aromatici: nucis musca.spice.thuris.vernicis masticis ana.℈.j.ambre musci.añ.℈.ß.charabe croci.añ.ʒ.ß.acedule.ʒ.iij.cãphore.℈.ij.triũ sandalorũ añ.ʒ.j.rosarũ rubearũ.ʒ.iij.succi portulace: succi arancij añ.℥.iiij.nenuphbaris corriandri torrefacti añ.ʒ.ij.coralorũ rubeorũ spodij añ.ʒ.ß.sirupi de citro.boli armeni añ.ʒ.iiij.terre sigillate.ʒ.ij. misce oĩa que pulueriʒãda sunt ẽter ambrã et muscũ que duo de per se pulueriʒentur: et postea admisceantur: deinde recipe laudani infusi in aqua ros.⁊ aceti.ʒ.iiij.terebẽtine lote cũ aqua rosa.q̃tũ sufficit ad cõtinuationẽ et mollificationẽ ad o[mni]a ista ⁊ fiat pomum.

¶Istud pomũ est optimũ cõtra pestem ⁊ est in v[su]. Mesue.in.c.de cura catarri describit tres descriptio[n]es pomorũ q̃ cũ ẽdicta nõ cõueniunt. Verũ ibi h3 q̃dã simplicia q̃ difficilia sunt inueniri: sed q̃dã hic declarabo.ẽmo prima descriptione h3 faufel.qd est auellana inda ⁊ sandali mahasir in qt sunt sandali citrini.in scda descriptione h3 sandare que est vernix scriptorũ: ⁊ h3 bucur.i.ʒiʒenide: ⁊ ẽm plures ista est alipta muscata.in tertia descriptione h3 bucursendẽ qd ẽm plures est idẽ: tñ nõ recte: qr ibi dñs Mes.inquit.bucursenden.añ.partes.viij. ergo sunt due res quarũ bucur est alipta ⁊ senden.est sadurã siue algalia habẽs bonũ odorẽ: tamen deus scit.

¶Acedule ẽo nomen multis herbis attributũ est in diuersis regionibus: nã acetosa acedula põt dici idẽ trifoliũ acetosum siue panis cuculi siue alemi idẽ. Macer aũt de acedula speciale capl'm facit, inqt diximus acedulam quã grecus dicit aiʒon.ergo est semperuiua. Nam aiʒon apud Dia.est semperuiua ⁊ cõponiẽ ab ai qd est semper et zon qd est viua: verũ ẽm modernos acedula est acetosa: aut est idem in virtute.

Trazea cõfortans stomachũ ẽm Francis.de pedemontiũ in.c.de cura passionũ cordis ẽ compassionẽ ad stomachũ. ℞.coriãdri preparati.℥.ij.seminis melisse.℥.ß.cinamomi electi.℥.j.zuccari tabarzet.℥.iiij.pulueriʒentur ⁊ misceãtur: dosis coclear vnũ post cibũ non sequente potu: ⁊ est sana ⁊ experta.

¶Trazea autẽ sunt pulueres facti ex varijs rebus vt est notũ apud apothecarios. Hec apud apothecarios papiẽses nõ est in vsu sed in partib⁹ mediolanẽsib⁹ ea vtunẽ ⁊ valet mirabil'r ad cõfortãdũ stomachũ: infra apparebit vna alia descriptio q̃ valet ẽtra ardorẽ vrine.

¶Coriandruʒ siue coliandrum est semen satis notum. Eius autẽ preparatio fit cũ vino citoniorum ⁊ aceto: vt ostensum fuit supra.

¶Melissa est herba que alio noie citrina vocatur eo q̃ folia ipsius odorẽ citri habent.hec apud Dias.vocatur mellisofilos: quidã vocant eã bederangiã: ⁊ ab aliquibus oʒimũ citratum vocatur.

Trazea valẽ[s] ardori vrine: ẽm Nico.florẽ. in li.v.i.c.de ardore vrine. ℞.semi.cucume. cucurbite: citruli melonis: portulace: malue et papaueris albi añ.ʒ.j.dragagãti: gummi arabici violaruʒ.amidi: spodij: boliarmeni. añ.ʒ.[j].zuccari ad pondus omnium.

¶Tr[aze]a est confectio reducta in puluere ⁊ hec est in vsu ad illos qui patiũtur ardoreʒ vrine.supra est posita vna alia descriptio que valet ad confortandum stomachum: ⁊ vtrec̃ sunt vsuales.

Med[ica]mẽ de turbith.ẽm Aui.in li.iiij.in fen.j.in ca.de cura flegmatice. ℞.ʒinʒiberis. masticis.amb[o]rũ añ.ʒ.x.turbith.sicut alcohol.i.subtiliter [tr]iti.ʒ.x.zuccari tabarzet.i. albi quãtum oĩa: ⁊ fiat p[u]luis ⁊c.

¶Istud medicamen est in vsu: maxime ẽm istã descrip[tionem]. Mes.in ca.de turbith inqt filius ʒeʒar medicamẽ bonũ de turbith: ⁊ est in simplicibus. Nico.autẽ florẽ.in lib.ij. in.c.de cura febris flegmatice pure per potionẽ h3 vnã aliã descriptionẽ: sed nõ est eadẽ: tñ parũ differt et di[ffe]runt so[lum] [q]uicẽ.habet masticẽ. Nico.autẽ nõ h[abet] [u]er. idem. [Ni]co.describit vnã aliã descriptionem que est fortior altera: sed non est in vsu.

Puluis cõtra dolores post partũ magrãlis. ℞.corticũ cassiefi.et [c]assie lignee ⁊ cinamomi capillorũ vene.ana.ʒ.ij.seminis anisi passularum ana.ʒ.iiij.terantur subtiliter et detur cum vino albo ⁊ est optimus.

Puluis ẽ fluxu spmatis exptus magrãlis. ℞.mẽte sicce.ʒ.iij.semi.agni casti radicum treos añ.ʒ.ij.semi.rute.ʒ.j.semi.lactuce.ʒ.ij. ʒ.zuccari albi ad põdus oĩm fiat puluis subtilis de quo sumat cũ vino albo coclear medium ante cibum per duas horas.

Puluis expertus ad epilensiã puerorũ. ℞. coriandrorũ ẽparatorũ cũ aceto ⁊ vino citoniorũ.ʒ.ij.seis peonie.seis portu[la]ce.añ.ʒ.j.

vngularū asini vstarū.ʒ.iiij.misce ⁊ fiat puluis: ⁊ de eo parū cū aqua ruthe. vngula asini in illa materia multū valet: et modus aduſtiōis ipſi⁹ est ꝙ ponat̄ i olla ⁊ ponat̄ i furno panis ⁊ dimittat̄ tm̄ ꝙ ei⁹ aſſatio sit cōpleta. Sera. in. c. de vngula ait. quidā vo existimātes hoc accipiūt vngulam asini ⁊ adurūt et curāt cū ea epilensiam magnam.

Puluis ad frangēdū lapidē in vesica expt⁹. ℞. milij solis. i. litospermatis saxifragie. cinamomi capillor̄ veneris: seīs anisi. an̄. ʒ. ſ. liqritie rase. ʒ. j. ſ. lapidis lincis: lapidis iudaici an̄. ℈. j. semis sparagor̄: seminis melonis an̄. ʒ. j. misce ⁊ fiat puluis capiat cum modico vini albi odoriferi.

Puluis p̄ exitu itestini. ℞. masticis thuris nucis cupressi antimonij. corticū granator̄. balaustiarum glandium an̄. ʒ. j. misce et fiat puluis et vt ere et est bonus.

Puluis p̄ stomacho. ℞. cinamo. electi. ℥. ſ. ʒ. zinzib. pipis liqritie an̄. ʒ. v. pip. lōgi gariofilor̄ galāge macis cardamonij melegete nucis muscate. an̄. ʒ. j. spice. ʒ. ſ. misce ⁊ fiat puluis addendo in hyeme. ℥. j. zuccari a[...]i pro qualibet. ʒ. j. ſ. specierum: ⁊ in estate a[...]de. ℥. j. zuccari pro. ʒ. j. specierum.

Puluis dulcis ordinat⁹ p̄ illustrissimū dn̄z Rober. sanseuerinatē. ℞. cinamon[...]gariofilor̄ corticū interior̄ cinamomi amomi melegete trium piperū zinzib. f[...]ij ligni aloes macis ana. ʒ. ſ. cardamon[...] cubebe an̄. ʒ. j. spice nardi. ℈. ſ. musci gra. iiij. nucis muscate. ʒ. ſ. zuccari albi [...]oni. ℥. vj. foliorū lauri numero. vj. misce: ⁊ fiat puluis subtilis.

[...]uluis galatine. ℞. piperis li. j. zinziberis [...] lib. ij. cinamomi. ℥. ix. fusti gariofilor̄. ℥. iiij. nucis muscate. ℥. iiij. misce et [...] puluis subtilis: iste vo fit ex specieb⁹ aromaticis et est notus oībus: inuenit̄ aūt galitina piscium que fit quādo pisce[...] coquūtur i aceto ⁊ postea congelatur acetum cum quo coquūtur et eodem modo fit cum carnibus.

Puluis piperat⁹ cōis. ℞. pipis lib. j. ſ. zinzibe. fini lib. iij. croci infusi in vino rubeo p̄ noctem. ℥. j. ʒ. j. misce. et fiat ſm artem.

Epithima pro corde ſm Bartholo. montagnanam in suo antidotario. ℞. aquarū buglosse acetose ana. ℥. iiij. aquarū florum salicis rosarum absinthij. graminis: melisse. lābruce ana. ℥. ij. specierum cordialium temperatarum credo ꝙ sit puluis cordialis aut fragmētorū cordia. ʒ. j. ſ. croci gra. viij. mirre diptami. gentiane. ligni aloes: sandalorum citrinorū seminis alf[...] gemich. i. semis ozimi gariofilati. beē albi ⁊ rubei. iacithi ⁊ smaragdi. ana. ℈. ſ. succi limonum. ℥. iij. aceti. ℥. j. vini maluati. ℥. v. misce: ⁊ fiat epithima.

¶ Epithima aūt apud grecos est. superpositio siue emplastrū molle vel aquosum apud nos epithima est medicamentū aquosūz qd̄ stomacho cordi: ac epati supraponitur cū panno tinctū ex chermes scz scarl[...]tor: eius modus est diuersus ſm diuersa loca ac infirmitates.

¶ De cerotis factis cum ysopo humida ⁊ sine secūdum sententiam diui mesue in suo antidotario ac aliorum illustrium doctorum.

ISopi cerotum descriptione gale. recipe cere citrine olei camomile ⁊ olei irini. an̄. ℥. vj. masticis. ℥. j. spice. ʒ. iij. ſ. croci. ʒ. j. terebentine. ℥. j. resine. ℥. ſ. ysopi humidez. ʒ. x. ⁊ fiat cerotum.

¶ Istud cerotum apud nos non est in vsu. illa vero descriptio qua nos vtimur est descriptio filagrij de qua infra.

¶ Cere citrine. i. vsualis. Ser. laudat ex ea que est grossa munda a sorde. ⁊ in cuius odore est parum odoris mellis: ⁊ in colore cuius est parū rubedinis: ⁊ illa q̄ est alba per cocturā ⁊ pinguis est post ipsam. Reperit̄ etiā alia cera dicta propolis ⁊ hec est fex aluearis apum q̄ apud arabes mum vocatur.

¶ Oleū proprie sumpto vocabulo est omne oleū cuiuscunqꝫ sit rei vt oliuarum ac aliarum rerum. descriptio olei camomille infra apparebit etiā descriptio olei irini subiungetur et est oleum de ireos quod florem purpureum gignit.

¶ Resina. s. resina pitnina. i. pini. Pli. resine summē species sūt due sicca ⁊ liqda. sicca epino ⁊ pino ⁊ picea fit. liquida terebinto larice lētisco cupresso: nā ⁊ he fuerūt in asia ⁊ assiria: fallunt̄ q̄ eādē putāt esse ⁊ picea atqꝫ larice. picea em̄ pinguē ⁊ tirso mō succosam fundit. larix gracilē ⁊ mellei liquoris virus redolentē: medici liqda raro vtunt̄: moderni p̄ pice liqda chitran accipiūt: ⁊ est gummi qd̄ egreditur ex arbore dicta serbin seu cedrus.

Operatio isopi humide. ℞. lanarū ouium succidarum circiter lib. lx. ⁊ funde super eas aque fontium calide q̄tum sufficit ad infundendum et dimitte per horas. viij. deinde buliat ebulitione vna exprimat̄ aqua lanarum ⁊ coletur aqua ⁊ coquatur cū facilitate in vase stannato agitādo super fundum vasis cum ligno ampl[...]e recipiat de vestigio adu[...]ionis aliqd et coquatur vsqꝫ dum fiat sicut mel currens ⁊ seruetur.

¶ Hec est operatio isopi humide ad differentiam isopi sicce que est herba: de vtraqꝫ Aui. in. ij. can̄. facit capitulum dicēs: qd̄ isopus humida est sordes aggregata super lanam ouiū in armenia: ⁊ sternitur sup̄ herbas titimallorū ⁊ accipit virtutes ⁊ lac earuz: ⁊ fortasse est currens: ergo coquit̄ ⁊ p̄paratur ibi. Diascorides aūt isopi cirotū est q̄si sordes ex succo lanarū succidarū: vt docet ipse ibi. Plini. Isopum est sordes pecudū: sudorqꝫ femorum: ⁊ aliarum adherens lanis isopum vocant melior maritis omnibus genitus fit pluribus modis: sed probatissimum lana ab his partibus recenti capta: aut quibuscūqꝫ sordibus succidis. ⁊c. Melior aūt est q̄ non

habet odorem astaros: ⁊ si [illegible] mollis quãdo tangitur sine asperitate habẽs odorem [illegible] ne succide ⁊ qñ dissoluitur in coclea munda nõ apparebit ibi aliqua grossities: sicut apparet quando est adulteratum cũ cera aut sepo dissoluto cũ oleo, vt faciunt multi herbatici maligni. liber qui dicitur bulchasis in fine docet modũ seruandi zuccerach idest isopum humidam.

Jsopi cerotum descriptiõe philagrij. ℞. croci. ʒ. v. bdelij: masticis: armoniaci: aloes storacis liqde ana. ʒ. vij. cere citrine libr. j. terbẽtine. ℥. j. ß. medulle cruris vacce: adipis anseris añ. ʒ. xv. isopi humide li. j. ß. olei nardini: idest d spica nardi quãtum sufficit. bdelliũ armoniacũ: ⁊ aloes dissoluant in aqua infusionis fenugreci ⁊ camomille ⁊ cũ ceteris fiat vnguẽtũ ⁊ post filagrium addiderũt expressionis squille. ℥. iij. olibani: idest thuris. ℥. j. sepi vituli. ʒ. xv. ⁊ in alio cere lib. j. minus quarta ⁊ est conueniens.

¶ Hec descriptio istius isopi ceroti descriptiõe filagrij est illa quã laudant magis nostri doctores: ⁊ sic generaliter ista descriptione vtuntur.

¶ Uacca est animal quadrupes, oibus notum: modus faciendi medullã ex cruribus est talis: oportet primo qd eligat tẽpus in fine estatis: q: in alijs tẽporibus reperitur in eis superfluitas sanguinis que cõgelatur in loco cum medulla: ⁊ non nouit hoc nisi ille qui assueuit frãgere ossa ⁊ extrahere medullas: ⁊ oẽs species medullarum sunt mollificatiue resolutiue ⁊ modus extrahendi est qd accipias medullas recẽtes ⁊ purges a sanguine ipsius postea lauetur cũ aqua ⁊ dissoluatur ad ignẽ lenem ⁊ dimitte donec liquefiat medulla ⁊ coletur in vase: deinde accipe illud colatũ sclarificatũ ⁊ pone in vno alio vase terreo nouo ⁊ qñ apparet sordes colligatur: ⁊ ibi dimittatur donec fiat rubea: deinde accipitur: quod est desup ex q ei⁹: ⁊ qd est in fundo: purũ abijcit. Aui. in ij. cañ. in. c. d medullis laudat medullã vitulorũ ⁊ ceruideide thauri: ⁊ postea caprarũ. deide ouiũ ⁊ medulla qdẽ hircorũ cũ testicul ⁊ taurorũ, pprie nõ castratorũ est magis sicca ⁊ medulla extremitatũ est magis pinguis.

¶ Anser est auis cuius genera sunt duo. s. domestica et siluestris. Domestica est qua generaliter vtimur q moratur in locis domesticis siluestris vero est illa que i locis siluestribus moratur ⁊ ambe sunt note: ⁊ modũ preparationis eius docet bulcasis in trac. iij. qui iste est. accipe adipes anseris qñ est recenter occisa ⁊ purga bene a pelliculis suis: ⁊ pone in olla noua terrea. capacitas sit dupla quantitati adipis ⁊ cooperi vas ⁊ pone in sole calidissimo ⁊ aufer qd dissoluetur ⁊ pone in alio vase: ⁊ fac ita assidue ad illud fm clarificandum qd egredit ex eo donec nihil de eo remaneat, deinde accipe qd clarificatum fuerit ⁊ repone in [illegible] frigido ⁊ vtere vbi opꝫ ⁊ ille, qui vult facere opus cum preparatione oportet q dissoluat cum in olla duplici fm formam. vt ibi [illegible] cet eadem sit preparatio de adipibus anatis.

Jsopi cerotũ descriptiõe pauli nõ est in vsu tñ pmixtio hec est. ℞. armoniaci. ʒ. x. bdellij. ʒ. v. sigie. ʒ. iiij. croci. ʒ. j. ß. aloes. scꝫ succotrini masticis. olibani. idest thuris añ. ʒ. ij. ß. cere. ʒ. iij. ß. sepi ⁊ medulle vituli. añ. ʒ. ij. ysopi humide. ʒ. xl. irileon. q. s.

¶ Sigia. i. storax liquida nõ est storax calamita vt quidam dixerunt. Auicen. in. ij. canoñ. inquit lubne est arbor sigie ergo sigia est storax liquida: ⁊ hec apud quosdam est mel storacis calamite. Item circa instans ait. in c. de storace. storax alia calamita: alia, liquida que proprie sigia dicitur storax autem liquida, in calabria reperitur: storax calamita nõ a calamo sed a calo qd est bonum ⁊ micos qd est gutta per decem annos seruatur.

¶ Jrileon. idest illirica ⁊ est oleum de ireos que florem purpureum gerit. nam Dias. in ca. de balano repsico. i. ben et est semen arboris ait q ex eo. ʒ. j. bibita cum pusca splenẽ siccat cũ iris illirica mixtus ⁊ in cataplasmatibus posit⁹ et mulsa adhibita dolores podagricos mitigat ⁊c. Jllirica mixtus. Serapinus eodem loco ex verbo Diasc. habet ireos quod idem est. Jsidorus iris illirica a similitudine iris celestis nomẽ accepit vnde ⁊ a latinis argumentum dr iris qd floseius coloris varietate eundem arcum celeste imitetur. Jllirica autẽ dicit quia in illirico plurima nascitur.

Jsopi cerotum diatessaron descriptione democriti. ℞. cere citrine. i. vsualis terbentine añ. ʒ. xij. olei irini: idest de ireos. ℥. iiij. isopi humide. ʒ. ij. ß. ⁊ fiat ex eis vnguentum et administretur.

¶ Jstud cerotum apud nos non est valde in vsu. ⁊ sunt ex hominib⁹ qui vtuntur ipso sub nomine ceroti de isopo humida dicitur autem diatessaron a, tessara grece quod est quatuor vnde diatessaron. i. de quatuor rebus idem dicitur de [illegible] aca diatessaron. Joan. angli. in. c. de dolore iuncturarum cura, gutte melancolice habet vnã aliam descriptionem que eadem est.

¶ Jsopus humida vt dictum fuit est quasi sordes ⁊ succus lanarum succidarum. Joan. angli. ibi ait isopi humide. i. viscositatis lane ⁊ nõ lote prius deinde decoque ⁊ quod supernatat colligatur ⁊c.

Cer[illegible]um gal. stomachuum cõfortãs ⁊ emẽdãs [illegible] tia stomachi. ℞. rosarũ scꝫ rubearũ. ʒ. xx. foliorũ absinthij. sicci. ʒ. xv. masticis. ʒ. xv. spice inde. i. nar. ʒ. x. tere subtiliter ⁊ accipe cere mun[illegible]. ℥. iiij. olei rosati. lib. j. ß. dissoluant in igne lauationibus plurib⁹ in aqua rosata deinde iterũ [illegible] soluant ⁊ lauent in vino veteri ⁊ succo citoniorũ: ⁊ aceto pauco. deinde misceantur cũ puluere r[illegible]ĩ. ⁊ fiat cerotum ⁊ administretur.

¶ Jstud cerotum fm intentionẽ Mes. est de mẽte Gal. tamen apud ipsum Gal. non reperi. hoc apud nos e[illegible] multũ i vsu sub noie ceroti Gal. emẽdãtis vitia sto[illegible]chi: nõ [illegible] vnguẽtũ stomatichũ vt qdã dixert: ⁊ [illegible] ex hoibu[illegible] vendũt vnũ p alio: sed nõ recte. Moderni doctores exhibent istud cerotũ ad confortandum stomachũ addendo parum galie alefangine: inuenit in ipso virtus mirabilis.

Cerotũ diapẽte. ℞. cer[illegible]itrine. ℥. iij. sigie. i. storacis liquide. ℥. vni⁹ partẽ tertiã terbẽtine. ℥. j. muscillaginis glutinis zanach. ʒ. v. olei irini. q. s. ⁊ expertum est.

¶ Jstud cerotum est in vsu: sed non multum.

¶ Gluten zanach aliquando gluten alchanac. quid autem sit generaliter ignoratur]: ego autem testor nunq̃ vidisse auctorem autenticum de ipso loqui verum secũdum Modernorum opinionem est cola piscium. quod a multis creditur et a multis non sed an sit idem aut non infra in emplastro diaquilon magno iteruꝫ de ipso ostendam.

Cerotũ alexandrinũ optimũ stomachũ cõfortat. ℞. cimarũ absinthij. oliba. añ. ʒ. x. armoniaci. storacis. calamite. añ. ʒ. [illegible] spice scꝫ nardi. ʒ. iij. cere. ℥. iiij. olei camomille quãtuꝫ

sufficit olibanū ⁊ armoniacū in vino sufficiēti per diē ⁊ noctē infunde absinthiū aūt ⁊ spicam tere ⁊ cribra. oleum vero ⁊ ceram solue super ignem ⁊ cum eis reliqua misce.

¶ Istud cerotum apud practicantes papiēses non est multū in vsu: sed apud mediolanēses est multū in vsu: ⁊ valet multum ad illa que dicit dñs Mesue.

¶ Absinthium. scilicet absinthium romanum cima. i. comas. Ysido. in. c. de arboribus inquit. cimas vocatas dicunt quasi comas.

Cerotū de sandalis. ℞. rosarū. s. rubearum ʒ. xij. sandalorum rubeorū. ʒ. x. sandali albi ⁊ citrini: idest mabazari ana. ʒ. vj. boli armeni ʒ. vij. spodij. ʒ. iiij. camphore. ʒ. ij. cere albe. ʒ. xxx. olei rosati lib. j. ꝯficiant̄ ⁊ administrent̄: ⁊ sunt qui lauāt oleū ⁊ cerā prius ⁊ postea ꝑmiscent cum alijs ⁊ est melius.

¶ Istud cerotum est multū in vsu sub duobus nominibus: vȝ sub noie ceroti sandalini ⁊ sub noie vnguenti sandalini: sed cōiter ordinatur sub noie vnguenti sandalini: magis quā sub noie ceroti. dicitur autem sandalinū propter sandalos quos recipit.

Cerotum galeni albū. ℞. cere albe. ℥. j. olei ro. ℥. iiij. ⁊ sit radix olei. oleū onfancinū aque fontiū clare: ⁊ proprie vehementis frigoris quantū sufficit. oleum multoties bene lauet̄ lauationibus multis: ⁊ quāto magis e[illegible] boratur in lauando illud fit excecellentius: vltimo vero conquassetur cum aceto albo claro ⁊ pauco ⁊ seruetur.

¶ Istud cerotum est multū in vsu sub noie vnguēti al. Gal. dicitur autem albū qr eius color [illegible] albus propter cerā quā recipit: ⁊ quanto albius t[illegible]o melius.

¶ Cera alba. i. cera artificialis ⁊ [illegible] x cera cōi: cuiꝰ modus venetis est notus ⁊ ipsam faciunt in multa quantitate: liber qui dicitur b[illegible]hasis in trac. iij. dat duos modos faciendi cerā albam: sed nō oportet scribere de modo ipsius: qr satis manifestus est.

¶ Oleū rosatū qđ sit factum ex oleo onfancino. i. ex oli[illegible] immaturis. Isi. ait oleū spanū qđ ex albis oliuis fit q[illegible] grecis onfacon appellat̄: qđ aūt ex fuluis ⁊ nō maturis fuerit expressum viride appellat̄: qđ [illegible] nimiū maturis cōe dr. hoc ad nos defert̄ a ꝑtibus lanae ⁊ ibi vocāt oleū onfancinū. i. oleū de oliuis nō maturis.

¶ Aqua ſm papiam est sapientia. Dias. de aquis duo capitula facit. vnū de aqua marina. aliud de aquis oīdus: ⁊ sic ait aquarū oī[illegible]atura frigida ⁊ humida: aq̄ que de lapide emanat lenior ⁊ limpidior est: et ventrem ⁊ vrinam prouocat: aqua que de lapidibus argillosis emanat grauior est. Aui. aūt in. j. lib. in fen. ij. doctrina. ij. in cap. de dispositionibꝰ aquarū ait. aqua vnū existit elementorū: que sola inter oia elemēta hȝ proprium: vt in eo qđ comeditur ⁊ bibitur. ⁊ ibi Aui. de aquis multū loquitur: idē facit in. ij. cano. sed non tātum. Mesue posuit hanc aquam fontium: sed moderni doctores magis laudant aquam rosatam: sic hodie generaliter fit, et cerotum sandalinum. et hec multum sunt in vsu pro renibus vngendis.

¶ Ista suprascripta cerota reperiuntur in antidotario diui Mesue ⁊ inferius apparebit alia descriptio que inuenitur in suo grabatin.

Cerotum de eupatorio in capi. de spasmo. ℞. olei de cinamomo: aut olei antiq lib. j. cere citrine. i. vsualis. ℥. ij. euforbij boni ⁊ recētis. ℥. j. misce ⁊ fiat cerotum: ⁊ vngnatur spasmatus locus ⁊ est mirabile.

¶ Istud cerotum non est multum in vsu.

¶ Euforbiū vero est gūmi excedēs oia gūa gūmi in calefaciendo ⁊ subtiliando. Plinius ait. rex iuba inuenit herbam euforbiam medici sui fratris noie: cuius regis de ea volumen extat: inuenit eā in monte athlāte. Spectatur folijs acantis eius tanta est vt succus eius vel longinquo recipiatur incisa conto suscipitur ventriculo edino locato: humor lactis videtur effluere.

Cerotum pro capite ſm Bartho. mōtagnanā in suo antidotario. ℞. laudani gūmi elemi sandarace. i. vernicis olibani storacis liquide: ⁊ sicce resine. i. pini. añ ad libitum. misce: ⁊ fiat cerotum. pōt addi mirra et esset fortiꝰ: ⁊ hoc fac apud necessitatem.

¶ Istud cerotum est in vsu multū apud chirugicos.

¶ Gummi elemi. apud nostros auctores nō reperio scriptum aliquid de eo: tamen est notū omnibus ſm quosdam est gummi cuiusdam arboris que reperit̄ in regione sic appellata: alij dicūt ꝙ est gummi arboris dicte elimus: alij dicunt qđ est gummi cuiusdam arboris que reperitur in terris indie cuius fructus linei appellantur: alij dicunt. ⁊ hoc vidi scriptum in vno loco ꝙ gummi eleni est gūmi citri. nā sine dubio gūmi elemi est coloris citrini: sed hoc non est affirmatum.

¶ Storax liquida. i. signia storax sicca. i. calamita i isto ceroto debent poni storax liquida ⁊ sicca. i. calamita.

Cerotū de storace ibidē. ℞. laudani aspalti: arthamite. mirre. calami aro. squinanti añ. ℥. ß. ameos amomi. añ. ℥. ß. picis naualis. ʒ. viij. fiat ex eis cerotum ſm artē: supra addat̄ storax calamita.

¶ Istud cerotū non est in vsu. Storax ſm Dias. lachrymum est arboris eiusdem nominis eligenda est aūt storax q̄ est ruffa et pinguis ⁊ resine similis frustatim subalbida ⁊ odore plena et perseuerabilis: que cum malaxatione humiditatem dimittit ex se similem melli viscida naturaliter ⁊ odorata calefaciens. Aui. in. ij. canoñ. tria capitula de storace facit. vnum qđ dicitur lubne. i. arbor sigie. aliud de storace. ⁊ ibi ait ex mente Diasco. ꝙ ipsa est species storacis: ⁊ apud quosdā est gummi oliue: ⁊ ipsius quidem suffumigatio ponitur loco suffumigationis thuris in omni re. infra habet aliud capitulū de storace: ⁊ ibi ait storax humida: alia est que extrahitur per seipsam gumma: ⁊ alia est que extrahitur cum decoctione: per se autem extracta est citrina: ⁊ qñ antiquatur declinat ad aureum colorem: ⁊ est abūdās: sed que extrahitur ex cortice est nigra.

¶ Aspaltum ſm Diasco. est bitumen iudaicum et eius aliud est aridum aliud liq[illegible]dum: sed aridum gignitur in iude[illegible] fenicie sidonia: quod est primum ⁊ tondi potest vt cete[illegible] pigmenta: liquidum vero generatur in babylonia et polonia ⁊ cicilia. reperitur autem innatans in fontibus: ⁊ infra scribit aliud genus quod neq ferrū aqua rumpere potest nisi tātum mēstrua mulierum aut sanguis hircorum: ⁊ si volueris rumpere: sic rumpe: tolle filum laneum ⁊ intinge eum in sanguine: ⁊ sic hincinde circumponendo. Plinius bituminis sulphuris proxima est natura: est alius limus a iude lacu emergens in siria circa sidonem oppidum maritimū: aspaltum vero quod bitumen iudaicum est stercus demonis vocatur a quibusdam: est napta ⁊ petroliū vnius generis sunt. Bartho. montagnana in suis consilijs in consilio de medicinis habentibus commune iuuamentum ad nocumēta stomachi visus ⁊ auditus ait. est autem oleum de napta: oleum de petris factum et est oleum petroleum.

¶ Pix naualis. i. pix vsualis que nigra est. Plinius pix

liquida in europa teda coquitur naualibus muniēdis multos que alios ad vsus: lignum eius concisum furnus: vndiq; igni extat, circu[illegible]ato ferro vt primus sudor aque modo fluat canali hec in siria cedrum vocatur vel cedria cui tanta vis est vt in egypto corpora hominum defunctorum eo perfusa seruētur. Aui. pix est duarū specierū: vna est marina nigra liquida que ponitur in emplastris et est de genere picis ⁊ alia est mōtana silnestris: ⁊ siluestris alia est liquida: et est ex arbore aliē: buc ⁊ modis alijs pini.

Cerotum de galbano secundum eundem in consilijs in consilio de prefocatione matricis ex nocumento ipsius. ℞. galbani electi. ℥.j. bdellij mollis et subalbidi. ℥.ij. puluerū matricarie. ʒ.j.ß. mirre. ℈.ß. dissoluatur galbanum in aceto et diligenter coletur: deinde superaddantur pulueres suprascripti: et fiat cerotum.

¶ Istud cerotum apud nos non est in vsu: ipse Bartho. in suo antidotario habet vnam aliam descriptionem: sed nō est eadē: q2 illa solū fit ex galbano extenso solum super vno corio in forma rotunda ad modum vnius nebule: albanum vero gummi est satis notum.

¶ Matricaria fm Serapi. est acauem ⁊ dicit de mente Dia. qd habet folia similia folijs coriandri: ⁊ florem album circumquaq; ⁊ in medio citrinum et habet grauē odorem ⁊ in sapore eius est amaritudo. hic Sera. allegat hec verba de mente Dia. sed sub isto nomine nō reperitur. verum est, q Diasc. de ipsa. facit capitulum sub nomine Parthemon quod idem est.

Cerotum optimū ad crepatos cū pelle arietina secundū Raynaldum de villa noua in lib. ij. in ca. de crepatura. ℞. litargirij: opij: lapidis: sedenegi. i. lapidis sanguinaris: sanguinis draconis: boli armeni: masticis: armoniaci: mumie: galbani: thuris: costi lumbricorum terrestium aā. ʒ.ß. picis naualis. i. vsualis: colofonie: cere albe et rubee aā. ʒ.j. radicis consolide maioris medie ⁊ minoris aā. ʒ.ij. rosarum: mirre: aloes: aā. gra. xv. palee marine: combuste galle: balaustiarū aristologie rotunde aā. ʒ.vj. visci quercini. ʒ.ij. sanguinis hominis ruffi li. j. minus quarta: cōficietur hoc modo. accipe vnam pellem edinam vel arietinā cū omnibus pilis suis: ⁊ decoquatur quasi bulliendo per totū diem quousq; quasi tota liquef[illegible]a sit. ⁊ fiat sicut colla ⁊ parum vel nihil de aqua ibi remane[illegible] deinde ex illa aqua accipe libram vnā, optime cum staminea vel panno colatā: ⁊ adde cum eo viscū quercinū: ⁊ in olla noua lento igne fac liquefieri ⁊ bullire: ⁊ cū baculo semper et continue ducas: aut per aliū ducere facias: deinde lumbricos terrestres post cerā ⁊ picē addas: deinde adde terbētine. i. gūmi albotin. ʒ.ij. postea colofoniā masticē mirram armoniacū et galbanū adde ⁊ liquefac insimul ⁊ cū baculo semper ducatur: ⁊ signum quando erit coctū est quod ponatur vna gutta ex eo super lapidem marmoreum seu super cultellum oleo vnctum qd cū infrigidatū fuerit si malaxetur ⁊ optime coaguletur. tūc signū est perfecte decoctionis: sin autem lēto igne bulliat: ⁊ fiat ⁊ vsui reserua.

¶ Istud cerotum, est illud quo generaliter vtuntur doctores sub noie ceroti ad crepatos vel sub noie ceroti cū pelle arietina. ibi Ray. dicit qd crepatura accidit sepe iuuenibus et robustis viris qui volunt nimis saltare vel currere vel maxima pondera portare vel petras grossissimas iactare: vel eas viriliter eleuare: vel ex nimio ⁊ alto clamore. ⁊ Bartho. montag. in suo antido. habet vnū emplastrum vsuale pro crepatis: sed idem non est verū differunt; parum de quo infra. Gentilis in suis cōsilijs in cosilio primo h3 vnā aliā descriptionē: sed nō est eadem: nec in vsu apud nos est. moderni vere praticantes magis laudant descriptionem Raynaldi q̄ alias.

¶ Litargirium est nomen compositum a lithos quod est lapis ⁊ giros. quod est argentū: vnde litargiriū idest spuma argenti. Dia. litargirium nascitur ex arena melopdinis que combusta liquefit: ⁊ sic refunditur: multi ex argento hoc faciunt: ⁊ ex plūbo melius est tamē acticum fm hispna[illegible]n: tertiū siculū: q2 ibi plūbū abundat: ruffum vero ⁊ limpidū erutis dicitur exalbidū argiritis: q2 ex argento fit: aliud ca. facit de spuma argēti: q̄ etiā litargirios appellatur. Pli. spuma argenti genera ei9. sunt tria optima que cristi vocatur que ⁊ actica est hec ex ipsa vena fit secundū argiritim vocant que hispanensis est hec ex argento fit sicut dicit Dia. de litargirio: [illegible]as duas species vide ibi.

¶ Lu[m]brici terrestres fm Sera. sunt vermes qn̄ fodit terra: [illegible]l aratur inueniuntur qn̄ ipsi terūtur ⁊ ponunt sup neruos icisos cōferūt iuuamēto manifesto. hic apd Aui. in ij. cañ. vocantur charatim satis noti sunt.

¶ Col[o]fonia. idest pix greca. Aui. in. ij. cano. in ca. de ratinigi [illegible]atinigi noiatur colofonia: ⁊ est gūma pini. et nominatur arbor eius in sceni alherem. Joan. Sera. in suo breuiario i[n c]a. de paralesi inquit. gūmi granorum viridū qd noiatu[r r]atenigi. ergo ratenigi est terbētina. idē in ca. de asmate [illegible] accipe granorū pinearū sup q̄s est ratinigi: verū hoc gūmi cadit super oēs gūmas: sed ratenigi magis cōuenit esse colofoniā q̄ terbentinam.

¶ Cera rubea fm quosdā est cera vsualis fm quosdā est cera qua vtimur ad sigillandū literas: ⁊ hec est opinio pluriū: q2 ibi ingredit cera alba. i. cera artificialis sicut est notū ⁊ cera rubea. i. artificiata ⁊ propter id si p[o]nitur cera alba q̄ est artificialis nō d3 intelligi cera [illegible] ex cina[illegible]ter]bentina ⁊ cera et oleo vt est notum [illegible] apothe[cari]os tamen hoc non est firmum. vc3 si cera rubea sit cera vsualis aut cera qua sigillantur litere.

¶ Consolida maior apud Dia. vocatur simphitū ⁊ ibi ponit qd eius spēs sunt due: tn̄ apud Modernos inuenitur alia q̄ media dicitur et r[ar]o apud nos inuenitur: sed sunt ex hominibus qui lo[co] eius ponunt pondus equale maioris: sed si haberi poterit: est melius.

¶ Palea marina. i. balla marina. alij auctores hāc non ponunt. est aūt quedā res rotunda sicut bora defertur a ianua ad nos: ⁊ ibi eius herba algora vocat: hec balla ingreditur puluerem qui fit contra botium gule: vt dictum fuit et ibi melius ostendi.

¶ Uiscus quercinus. i. dabac fm Diasc. la[t]hrymus est arboris leuissi ⁊ viridis arboris deint9 obtusum ⁊ nihil asperum colligitur et de semine obrotunde quod in arbore dris: idest quercus nascitur folia habēs similia buxo hoc semen primo tūditur ⁊ lauatur: ⁊ postea coquitur: multi vero illum masticādo concassant: fit etiam ex arbore matiani: ⁊ de piro ex diuersis arboribus aliquādo: et in radice arborum et in frutice inuenitur. apud Aui. eius fructus est, similis ciceri nigro non sincere rotunditatis: virgularis: frangibilis ex que[illegible]anus inuiscantur: eius autem minera est arbor fereci[s] glandes et

malus ⁊ pirus in quo suntvirtus area ⁊ aque multiplicate valde ⁊ qui ex eo bonus est recens planus coloris puri interius viridis exterius teritur et lauatur deinde coquatur. hodieq̄ multi apothecarij qui se omnia scire fatentur loco eius ponunt viscum quo vtuntur nostri rustici ad capiēdas aues: sed verus viscus quercinus fit ex quodā fructu simili piro qui reperitur super arbores ferentes glādes seu arbores quercus ⁊ propter id visc⁹ quercinus appellatur: defertur a venetis ad nos in formis rotundis prout succus liquiritie.

¶ Sanguinis hominis ruffi. Bartholome⁹ habet sanguinis humani ⁊ idē est: sed nostri doctores magis laudant sanguinem seu robusti q̄ non ruffi: ⁊ oportet q̄ extrahatur ab homine colerico: q̄r est fortioris proprietatis in ista materia: ⁊ oportet quod iste sanguis sit flebotomatus in vna scutela lapidea vitreata: ⁊ ibi dimittatur siccari tātum quod veniat sicut est sanguis drachonis: postea vtere vbi oportet. Nicolaus florentinus in libro quarto in capitu. de nocumentis prouenientibus ex sanguine hominis: ⁊ sanguinis ⁊ lactis cōgelatorū inq̄t: sanguis hominis colerici ruffi extractus ab eo dū fuerit ab ira ⁊ furore semotus si sumptus fuerit in cibo vel potu: quia ipse protunc est vehentis colericitatis et inflammationis in stomacho existens magnam ⁊ acutam effumationem ad caput ⁊ cura eius si nō fuerit cōgelatus est vomitus: si vero fuerit cōgelatus educatur fluxu ventris.

Cerotum de bdellio ṡm Leonar. de preda palea patauinum in ca. de cura scrofularuz. ℞. armoniaci. galbani: ⁊ bdellij ana. tantundem cuius confectio est vt recipiantur ex his tribus gummis partes equales [illegible] in aceto vini fortis vsq ad tertiam diem di[illegible]ittātur quousq liquefiant: ⁊ deinde adde paruz sulfuris. ⁊ fiat cerotum.

¶ Istud cerotum non est in vsu: cerotum vero [illegible]cundū Mat. silnaticum dicitur a cera quia omne [illegible]tum recipit ceram vel aliquid loco cere: ⁊ sic istud dicitur cerotum non quod recipiat ceram: sed lo[illegible]ius habet gummas que liquefiunt prout cera: et [illegible] secūdum Saladinum quod sicut aloes vt pluri[illegible]m: est materia pillularum: ita cera vt plurimum cerotorum vel vnguentorum est materia.

Cerotū consiliatoris coadiuuatiuū fissi cranei in differentia eiusdem. clxxxj. ℞. gummi [illegible]i. ℥. iij. resine purissime. ℥. iiij. cer. ℥. v. olei rosati. ℥. iij. ß. aromatici. ℥. ij. t[illegible]ntine ℥. iij. ⁊. ß. fiat vnguentum.

Cerotum aliud eiusdē ibidē: similis intentiōis. ℞. gummi el[illegible]ni. ℥. iij. oppoponaci. ℥. ij. bdellij. ℥. ß. resine pini. ʒ. j. cere quantū sufficit fiat vnguentum.

¶ Postq̄ expediuimus duce xp̄o cerota: equum est vt transeamus ad vnguenta si idem annuat.

¶ De vnguentis super antidotarium diui Mesue ac aliorum doctorum:

Vnguentum diafinicon. ℞. adipis zirbi antiqui mundi ⁊ colati: ⁊ adipis vituli antiqui mundi ⁊ colati aū. li. j. ß. colcothar. i. vitrioli citrini. ℥. iiij. olei antiqui: ⁊ litargirij mūdi aū. li. iij. terantur litargirium ⁊ [illegible]lcothar contritione vltima ⁊ mūdentur per pannum ⁊ subtilem ⁊ spissum. deinde terantur cum oleo ⁊ elaboretur in p̄mixtione eorꝫ ante parū [illegible] oleo addendo: ⁊ fiat illud deinde coletur super illud adeps: ⁊ coquatur cū facilitate agitādo illud sine intermissione cū ramo palmarū ⁊ extremitate ei⁹ grossa abiecta cute eius: ⁊ sint rami sup quorum incisiōe nō preterierit spaciū: ⁊ quoties exhauritur humiditas rami a medicamine iterū alterius humidi extremitate agitetur: necnon ⁊ aliorū ramorum partes humidiores incidantur in frusta ⁊ ponantur in medicamine: deinde mutentur dum exiccantur: et hoc fiat donec perficiatur ei⁹ decoctio ⁊ fiat in termīo hore ignis aut sicut prune aut flāme tenuis.

¶ Istud vnguentum apud nos non est multum in vsu. Unguentum autem dicitur ab vnguendo. Isido. in ca. de odoribus ⁊ vnguentis inq̄t. vnguentū vero est omne quod ex communi oleo confectum aliarum specierum commixtione augetur odoris iocunditatem sumens: ⁊ longius redolens. vnguenta aūt quedam dicuntur a locis: vt telinū cuius iulius cesar meminit dicens corpus que suaui telino vngimur hoc conficiebatur in insula telo: que est vna ex cicladibus: sunt ⁊ quedam ab inuentorum noīe vt amaricinū: nā quidam tradunt regium quendā puerum amaricinū noīe complura vnguētorū genera ferentem casu prolapsum esse et maiorem ex cōmixtione odorem creasse. vnde nunc optima vnguenta amaricina dicuntur: sunt ex genere florum.

¶ Diafinicon dicitur a dia q̄d est confectio ⁊ finicon de dactilis: nā diafinicō est dactilus: tamen Mesue habet vnguentum diafinicon: nō autem hoc dicitur a dactilis: sed potius a palma ṡm Mattheum silua. vocatur vnguentum palme quod diacalcadis dicitur: verū est q̄ possunt sic dici. tū Mesue iterum scribit vnguentum palmeum: q̄d nō est idem differunt inter se: hoc vnguentum dicitur diafinicon: quia cōficitur cū ramis palme

¶ Zilbus est pinguedo inuoluens intestina ⁊ hec pinguedo in terra nostra nominatur radicella.

Unguentum arabicum. ℞. foliorum cheiri: saluie. trafilon acetosi. a cori. ana. lib. j. terantur contritione bona ⁊ funde super ea in vase lapideo olei rosati: aut mirtini: et adipis zirbi antiqui: et colati ana. lib. ij. ß. dimitte per dies nouem deinde accipe mirre mūde: aloes succrotensis ana. aure. viij. sarcocolle aure. vij. terantur ⁊ c[illegible]bellentur: et proijciātur sup ea in vase alto lapideo vini albi. aut succi [illegible]noglosse longe idest plantaginis maioris in quo cocta fuerint ex folijs earundez herbarum ana. ℥. iij. ⁊ sit vini aut succi quod funditur super ea quantitas sufficiēs ad dissoluendum ea: et dimitte per dies sex: deinde redeas ad herbas et decoque cum oleo et adipe ebullitionibus duabus ⁊ cola ⁊ exprime et oleū ⁊ adipem ⁊. Recipe ei⁹ expressionis lib. iij. ß. litargirij mundi ⁊ triti ꝯtritiōe vltīa li. iij. et ī alio. iij. ß. calcadis. i. vitrioli albi. ℥. iiij. ⁊ terātur et coquātur sicut superius

diximus in vnguento diasini con.

¶ Istud vnguentum fm [illegible]entionem Mes. est vnguentũ diasinicõ. postea ait q᷑ est descriptio arabica: est vnguentum arabicum: nõ autẽ dicitur arabicum a gummi arabicũ: sed dicit arabicum: q: in illis partibus fuit inuentum: ⁊ vtuntur ipso: sed nos raro.

¶ Cheiri arabice. est plãta q̃ flores citrinos seu aureos pducit ⁊ est viola citrina. Auerrois in quinto colliget. ait alcheiri est viola de romania. Sera. cheiri est plãta nota habens diuersitatẽ in specie sua quea diuersitate florũ cognoscitur: nã quedã habẽt album: quedã purpureum: ⁊ quedã citrinũ: que hз citrinũ melior est ⁊ aptior in medicina: satis est nota.

¶ Triofilõ acetosum. i. trifoliũ acetosum quidã dicunt qđ est falsum: q: reperitur in Nic. triofilon: ⁊ ibi dicit q᷑ trifilon d: a viridibus folijs ruthe que i eo ponunt: ⁊ dicunt q᷑ hic idẽ intelligit: sed ignoro: nam in aliquib⁹ codicib⁹ Mes. antiquis inuenitur trifolium acetosum qđ melius est: ⁊ est herba dicta alleluia siue panis cuculi q̃ in sapore est acetosa. pterea vide apđ Mattheum siluaticum in. c. de pane cuculi quid dicit de isto trifolio.

Unguentũ ceraseos magnũ. ℞. armoniaci. ℥. j. bdellij olibani masculi. i. thuris aristologine. s. rotũde. sarcocolle añ. ʒ. v. mirre. galbani. añ. ʒ. iij. litargirij. ʒ. xv. aloes oppoponacis añ. ʒ. iiij. resine. ʒ. xiij. cere albe. ℥. ij. olei quantũ sufficit: armoniacũ ⁊ bdelliũ dissoluantur in aceto litargiriũ teratur ⁊ decoquatur cũ oleo donec liquefiat: et tũc remoueat ab igne donec infrigidet purũ ⁊ pijce super armoniacum ⁊ bdelliũ dissoluta in aceto et reduc ad ignem donec coagulatur ⁊ post illud pijce super ipsum reliquas medicinas: et administretur.

¶ Istud vnguentũ apud nos nõ est in vsu sub isto noie verũ fm chirurgicos est in vsu sub noie vnguẽti apostolorũ: et sic sine dubio si legis hanc descriptionẽ cum descriptione vnguenti apostolorũ quã Aui. describit videbis q᷑ fere sunt idẽ. Petrus argillata in. c. de medicinis mũdificatiuis vel abstersiuis habet vnguentũ apostolorũ mundificatiuũ: ⁊ est descriptio Auic. ⁊ in fine eius descriptionis ait. ⁊ si bulliat vsq3 ad ingrossationem vocat ipm Mesu. ceraseos: ⁊ dñs magister Antoni⁹ de ianua grãm dei. q: mire rectificat vlcera maligna. Nico. florẽtinus in lib. vij. in. c. de medicina abstersiua ait. sic aliud de gummis ad mundificãdum saniẽ grossam. ℞. galbani: armoniaci: resine: ⁊ terebentine ⁊c. postea ait. cõficiatur vnguẽtum ex eis: ⁊. est vnguentum apostolorum. Et hoc vnguẽtum quãdo decoquitur donec nigrescat vocatur a Mes. vnguẽtum ceraseos ⁊ a quibusdam vocatur grã dei q: mirabiliter mundificat vlcera maligna s3 vnguentum grã dei est ali[illegible] apud nos. de quo infra.

Unguentũ de arthanita magnũ. ℞. [illegible]cci arthanite lib. iij. succi cucumeris asinini lib. j. olei yrini. i. de yreos lib. ij. butiri vaccini lib. j. pulpe. colloquintide. ℥. iiij. polipodij. ℥. vj. euforbij. ℥. ʃ. que terenda sunt tere ⁊ submerge in succis et oleis: ⁊ pone in vase vitreato stricti orificij ⁊ stringe caput eius: et dimitte per dies octo. deinde bulliat totũ ebullitione vna ⁊ coletur: et proijce super colaturam serapini aure. v. mirre aure. ij. ita q᷑ resoluatur prius in aceto vini et aggrega omnia simul: et bulliant agitando semper cum fuste vsq3 ad succi fere consumptionem. tunc proijce super ea cere. ℥. v. fellis vacini aur. vj. ferueat cum eis vsq3 dum liquefiat cera. deinde puluerza super ea sicut conterendo scamonee aloes mezereon. idest herbe oliuelle colloquintide ana. aure. vj. euforbij aur. ij. salis gemme aure. iij. turbith aure. v. piperis longi zinziberis camomille ana. aure. ij. conficiantur ⁊ administrentur.

¶ Istud vnguẽtum est in vsu maxime fm istam descriptionem que magnum nuncupatur. paruum vero non tantum. idem Mesue in cap. de arthanita habet duas alias descriptiones que idem sunt.

¶ Arthanita secundum Auicennã in secundo canone est buchormarien. tamẽ miror q᷑ idem in. iij. canone in fen xvj. in capitulo de compositione solutiuorum eius qui habet colicam ex ventositate aut materia flegmatica de quibus fiunt clisteria ponit ibi buchormarien et arthanitam. ergo falsus est textus secũdi cañ. Rasis in nono almansoris in capitulo de colica habet idem in capitulo de ap[illegible]plesia in clisterijs. idem habet Auicenna autem in secundo canone dicit arbor marie est buchormarien: et iam dictum est de ea. et est trium specierum: vna species eius sine fructu et due cum fructu ego non intelligo quid velit Auicen. per talia verba: nam arbor marie est rosmarinus ⁊ buchormarien secundum ipsum [illegible]st arthanita quod non est possibile. error vero qui in[illegible]enitur in ipso apud me nunq3 separabitur opinio q[illegible]asis in illo loco errauerit ponere buchormarien et art[illegible]anitam: sed non recte: quia in hac inuenitur differentia que reperitur inter scedenegi sine h. ⁊ inter schedenegi cũ h. similiter est differentia inter buthormarien scripti[illegible]m litera t. ⁊ inter buchormarien scriptum cũ litera c. [illegible] ibi Rasis habet buchormarien scriptum cum c. ⁊ hec est arbor marie siue rosmarinus si vero reperias buchor[illegible]rien est vel artanita de qua vide sera. in ca. de ciclami[illegible] qui inquit buchormarien. i. ciclamẽ. in ca. vero de arbor[illegible]arie dicit q᷑ est libanotis: ergo est rosmarin⁹ ⁊ sic si bene legeris videbis q᷑ buchormarien est arbor marie ⁊ buchormari[illegible] est ciclamẽ seu arthanita. Fran. de pedemontiũ in ca. j. de dolore intestinorũ ⁊ medicinis ei⁹ ait. buchormariẽ est radix piretri vł maliterre. qđ est falsum: nã buchormariẽ nõ est piretrũ. verũ si diceret buchormariẽ est malũterre: sed nõ pire[illegible]

Ung[illegible]ũ de arthanita parua. ℞. suc[illegible]arthanite ⁊ viscositatis que mulgetur ex radice filicis ⁊ succi: camenellis ana. ℥. viij. succi extremitatum tamarisci. ℥. ij. olei yrini lib. ij. isopi humide. ʒ. v. ar[illegible]oniaci. bdellij añ. ʒ. j. ʃ. aceti quantum sufficit. cere citrine. ℥. vj. corticis radicis caprorum. ℥. j. ʃ. spice. scilicet nardi. ʒ. iij. fiat sicut superius diximus.

¶ Istud vnguentum de arthanita paruum non est in vsu. Uerum sunt ex hominibus qui faciu[illegible]t vnum pro alio: quia in isto pauciora simplicia ingrediuntur: sed non recte faciunt.

¶ Filix fm Isi. a singularitate folij dicta. deniq3 ex vna virgula altitudine cubitali ij vnum scissum foliũ gignit res applicata velut pẽna Dias. aũt de ipsa duo facit. c. vnum de dipteris. aliud de feliteron: fm vero Matt. silua. dipteris est polipodiũ: sed nõ recte: nã si legis capi. de dipteri apud Diasc. cũ cap. de filice apud Serap. videbis q᷑ idem sunt. ipse ṽo Serap. in vno [illegible]p. loquitur de masculo et femina. Aui. in. ij. cañ. duo [illegible]pitula facit.

vnum de cildarij: ⁊ aliud de sarace. hec apud Dias. nascitur sine semine sine flore ⁊ sine hasta: sed quidam modernorū dixerunt ꝙ in nocte sancti Jo. aliqui vadūt ad locum vbi filix nascitur ⁊ ibi stant per horas tres et dicunt ꝙ cito in illa hora filix gerit florem post semen. deus melius scit.

¶ Camenclis istud vocabulū est corruptū: nam quedā descriptiones dicūt cauchēzich quedā camaclis: quedam camecactis qđ melius est: ⁊ sic hodie habet opinio ꝙ debeat dicere camecactis: ergo eshebulus cuius ortus est iuxta fossos: collumella in lib. de cultu horto ait. parturit: ⁊ rutilas ebuli creat viuida buccas: nam neqꝫ sicca placet: necque stagnata palude perpetitur querule semper cōuitia rane tunc que sponte sua frondosas educat vlmos: hec est species sambuci: ⁊ est quam nostri rustici loricem dicunt.

Vnguentū alhariel. ℞. alhariel recentiū. ʒ. x. axungie porcine. ʒ. xlv. terātur simul et dimittant marcescere per dies. vij. deinde bulliant et colentur: et seruetur vnguentum in vitri vase et administretur vbi oportet.

¶ Istud vnguētū apud nos nō est in vsu: verū vt dictū fuit chirugici vtuntur ipso sub nomine ruptorij de cantaridibus: ⁊ dicunt ꝙ alhariel sunt cātarides: sine dubio videtur habere eādem virtutem. preterea in fine practice Dini florētini: videlicet in antidotario, habetur vnguentum alhariel: ⁊ ibi ponit ad literā qđ sunt cantarides: ergo vnguentū de alhariel est vnguentū de cantaridibus. infra apparebit vna alia descriptio sub nomine vnguenti de cantaridibus: sed non erit eadem.

Vnguentū rosatū. ℞. axungie porcine recētis quātitatem quam volueris: ⁊ lauetur in aqua calida nouies: et tantūdem cum aqua frigida lauatione vltima: deinde terātur cū ea rosarū rubearū recentium quātum ipsa ⁊ dimittātur marcescere per dies. vij. deinde coquātur cum facilitate ⁊ colentur: ⁊ iterū tātūdem rosarū terātur ⁊ dimittant per alios septem dies ⁊ fundātur super ipsum succi rosarū circiter partē. [illegible] olei amigdalini partes sex: ⁊ iterū coquatur cū facilitate vsqꝫ ad succi cōsumptionē: deinde reponatur ⁊ administretur: ⁊ qñqꝫ disrumpit in aqua rosa. parū opij: ⁊ proijcitur in decoctione: et est [illegible]abile vbi oportet: ⁊ proprie quādo vigilie adsunt.

¶ Istud vnguentum est in vsu. dicitur autem rosatum propter rosas quas recipit. Dia. rosa aquosa colore mixta est. due generantur in [illegible] qualitates alterne scꝫ stiptica et amara flores autem eius plus sunt stiptici. et ideo plus desiccatiui.

¶ Axungia porcina pinguedo est satis nota. Serap. ex auctoritate Gale. ait in. c. de pinguedine quādo animal est humidum generatur in eo pinguedo sicut porcus et qñ est siccū generatur in eo adeps sicut thaurus: capra ⁊ alia que habent cornua. Dias. in ca. de axungia cum tunica ait in illo. c. de confectiōe q̄ sine sale est pessarijs miscetur axungia porcina ⁊ vrsina conficit sicut docet ibi.

Vnguentū violatum valet sicut rosatū ⁊ confert pleuresi et inflammationi pectoris: ⁊ fit sicut vnguentū rosatum: hoc apud nos non est in vsu vt est rosatum.

Vnguentum basilicon magnū. ℞. cere albe resine: scilicet resine pini: sepi vaccini: picis scilicet naualis: glutinis olibani: mirre. añ. ℥. j. olei quantū sufficit: in alio cere. ℥. vj. picis. ℥. iij. et aliorum añ. ℥. j. ß.

¶ Istud vnguētum est in vsu: maxime sm istam descriptionē. aliud vero quod dicitur minus nō tantum. Auicen. in. v. canon. habet duas descriptiones sicut habet mesue. sed nō concordant cum istis verum differunt parum dicitur autem basilicon: nō ꝙ basilicō: id est ozimū ingrediat. sed sm quosdā dr basilicon a suo cōpositore. nā basilicon seu vasilicon interpretat regale seu imperiale. nā greci vasilea regē seu imperatorē dicūt. inde basilicon vnguētum regale est triafarmacum.

¶ Glutē olibani. i. thus. quidā aūt crediderūt ꝙ per gluten olibani intelligerētur due res videlꝫ per glutē terebentina: ⁊ per olibanū thus ⁊ hoc approbat. q2 Auicē. ibidē q2 hꝫ loco ei9 glutinis alimbac. i. terebētina. sꝫ veritas est ꝙ per gluten olibani intelligitur solū thus: qđ satis est notū. sed Leonar. de pda palea in ca. de cura vlcerū in gñali. ibidē hꝫ glutinū albotin. ⁊ olibanū. ergo debemus ponere in isto vnguento terebētinam ⁊ thus: quia satis cōuenit. tamen sm intentionem Mes. solum thus debet poni.

Vnguentū de bdellio. ℞. bdellij. ʒ. vj. euforbij. ʒ. iiij. castorei. ʒ. iij. serapini. ʒ. iiij. cere. ʒ. xv. olei sambucini: aut olei de cheiri. ʒ. x. bdellium ⁊ serapinū dissoluantur in aqua ruthe agrestis: id est mole. cetera liniātur cū aqua calida: ⁊ fiat vnguentū et liniatur cum eo.

¶ Istud vnguentum est in vsu.

¶ Bdellium est gūmi arboris que nascitur in terris arabum. ⁊ melius ex eo est illud qđ est amarū clari coloris in se non habens ligna nec sordes.

Vnguentū filagrios ad spasmū. ℞. cere. ℥. iij. isopi humide: succi rute agrestis añ. ℥. ij. euforbij: pipis armoniaci: croci: olei balsa. castorei: glutinis alimbac. i. terebēti. oppo. añ. ʒ. ij. stigie. i. storacis liqde. ʒ. ij. ß. olei. q. s.

Vnguentū aureū. ℞. cere citrine. i. vsualis. ℥. vj. olei boni lib. ij. ß. terebētine. ℥. ij. resine colofonie. i. picis grece añ. ℥. j. ß. olibani: masticis añ. ℥. j. croci. ʒ. j. misce ⁊ fiat vnguētum.

¶ Istud vng. est in vsu. dr aūt vnguē. aureū. q2 est optimū. ⁊ excellētius inter alia vnguēta: sicut est aurū preciosum inter metalla. Leonar. de pda palea in ca. de vlceribus ambulatiuis hꝫ vnā aliā descrip. sed nō est eadeꝫ. Nic. flo. in li. ij. i. c. de maturatiōe viol. ⁊ cura ipsarū post apparitionē inqt sic. ⁊ qñqꝫ cōfectio vnguēti de cerusa. ⁊ litargirij. ⁊ vnguēti rubei est bona ad vlcera violarū. et hoc vnguētū est illud qđ ponit in antidotario. ⁊ hoc vocat ibi vnguentū aureū. hoc ego ignoro. q2 Auicē. in. v. canon. hꝫ vnguentū rubeū. qđ idem nō est Giliber. de anglia in [illegible]a. de cura arthetice: sm magistros habet vnaꝫ descriptionē vnguenti aurei: sed non est eadem.

Vnguentū de cerusa ad flegma salsum ⁊ scabien siccā. ℞. ceruse: merdasengi añ. ʒ. vj. plūbi adusti: scorie argēti añ. ʒ. iiij. masticis: olibani añ. ʒ. ij. ß. olei rosa. ⁊ aceti quātum sufficit: terātur in mortario: ⁊ ponatur prius oleū post acetū: añ. parū infundēdo: ita ꝙ sine intermissiōe teratur: nūc hoc nūc illud infundēdo donec impinguet: si autē eo indiget prurituū habēs argenti vini. ʒ. v. adde ⁊ admini-

stra: ꝛ quandoqꝫ apud necessitatem adde ziniar.ʒ.ij.

¶ Istud vnguẽtũ est in vsu solũ sub nomine vnguẽti de cerusa ad flegma salsum. sed quando medicus ordinat vnguentũ de cerusa simpliciter intelligitur vna alia descriptio q̃ inferi⁹ apparebit. Bartholomeus montagnana in suo antidotario habet vnã aliam descriptionẽ: sꝫ nõ est eadem nec in vsum venit.

¶ Cerusa ſm Auicennam est cinis plumbi aut alaunoch. et tñ in ea que fit ex alaunoch multũ elaboratur in adurẽdo fit asreng ꝛ acquirit superfluã subtilitationẽ qñqꝫ vero fiunt oẽs ceruse cũ aceto ꝛ qñqꝫ cũ salibus: et qñqꝫ fiunt pluribus modis ſm ꝙ scitur in libris huius artis. Leonardus de preda palea in.c.de inflammationibus ꝛ vesiccis inquit cerusa: id est blaca.

¶ Merdasengi: idest litargiriũ sicut inuenit apd Auerroim in quinto colliget. Auicenna in secundo canonis ait. merdasen est plumbum adustũ ergo litargiriũ ſm Auicẽnam est plumbum adustũ. tñ hic aliud intelligit: qꝛ ibi ingredit merdasengi: ꝛ plumbũ adustũ: q̃ idẽ non sunt. Leonar. de preda palea in.c.de inflãmationibus ꝛ vesiccis in quodã vnguento inquit. merdasengi idest litargiriũ ꝛ sic hodie loco merdasengi litargiriũ ponunt. plumbũ adustũ ſm Auic. in scdo canoñ. est merdasengi id ẽ litargiriũ sengi litargirũ ponunt. plũbũ abustũ ſm Aui. in. ij. canonis est merdasem. i. litargiriũ sed hic alr intelligit. Galen⁹ in li. secretoꝝ in.c.de squinãtia ait: merdasengi. id est plumbũ: plumbũ vero vena est terre similis antimonio a litargirio: ꝛ satis notũ est. ꝛ mod⁹ adustionis eius superius habitus est.

¶ Scoria argenti ſm Sera. ex autoritate alcãzi est stercus argẽti: ꝛ est bona scabiei ꝛ prurituí quidã litargiriũ putarunt: ꝙ nõ est. liber qui dr bulchasis in tractatu primo inqt doctrina qualiter adurunt scoria argẽti et auri ex libro almeiamir qb⁹ vtimur in collirijs. ℞. de scoria cabrussie quãtũ vis: ꝛ terc ipsam grosso modo. ꝛ ꝯfice cũ melle ipsam: ꝛ pone ipam in vase fictili nouo ꝛ fac: vt ibi docet Aui. in.c.de ere de alcabrussi loquitur.

¶ Argẽtũ viuũ aliud est minerale aliud artificiale: artificiale cõficit ex minio ꝛ cinabro: minerale aũt inuenit in mineris metalloꝝ: ꝛ ꝓpter id inter gña metalloꝝ est positũ quoꝝ spẽs metalloꝝ ſm Isidoꝝ sunt septẽ scilꝫ aurũ: argẽtũ: plũbũ. stãnũ: es: ꝛ argẽtũ viuũ: ꝛ ferrũ: qdã posuerũt argẽtũ sublimatũ: cerusam: ꝛ litargirium inter gña metalloꝝ. Gilibert⁹ de anglia in.c.de cura lepre in gñali dicit ꝙ fit de mercurio. i. argẽto viuo. hoc aũt ꝯseruat in vasis plumbeis: aut vitreis: aut in vasis de terra vitreata aut vesicis: qꝛ alia vasa corrodit: ꝛ ipsum cõputat inter venenosas medicinas.

Unguentum egyptiacum magnum. ℞. floris aur.v. mellis aur.xiij. aceti fortis aur.vij. coque super ignem donec inspissetur: ꝛ sunt q addunt in eo olibani masculi triti aur.ij.ß.

¶ Istud vnguẽtũ est in vsu maxime ſm istã descriptionẽ. Rasis in libro [diuisionum] i fine. in.c.de medicinis algebra hꝫ vnã aliam descriptionem que est quasi eadeꝫ.

¶ Leonardus de preda palea in capitulo de [illegible]eribus profundis habet vnam aliam descriptionẽ que eadem est. Forma autem istius vnguẽti efficitur in colore rubeo: nam quãdo flos coquitur colorẽ rubeũ sibi acqrit.

Unguẽtum triafarmacum. ℞. litargirij triti sicut alcohol: idest subtiliter sicut athomi solares partem vnam: ꝛ funde super ipsum nunc oleum nunc acetum: et teratur et adequatur: et proprie quantum sufficit: et administretur.

¶ Istud vnguẽtũ sub isto nomine nõ est in vsu: verũ ſm chirurgicos est in vsu sub noie vnguẽti de litargirio. tñ inferius iterũ apparebit descriptio vnguẽti de litargirio qua generaliter vtimur. dicitur autem triafarmacum a tribus medicinis que in ipso ingrediuntur. Auicen. in quinto canoñ. habet descriptionem vnguenti nigri: ꝛ eadem est huic.

Unguentũ alfecericon relatũ ad alexãdrum ℞. ceruse litargirij: alfecericon aloes boni: croci: argenti viui extincti añ. partes equales: olei de oleandro: ꝛ aceti quantum sufficit: fiat sicut vnguentum de cerosa.

¶ Istud vnguẽtũ nõ est in vsu. Aui. in.ij. cañ. de ipso facit capitulũ sub noie facuricõ. dicit qđ est medicina ad scabiẽ facta ex litargirio calcadis. i. vitrioli ꝛ aceto sine dubio alfecericõ ẽ medicamẽ cõpositũ cuiꝰ descriptionẽ Mes. inferi⁹ describit: et si facere volueris vnguẽtũ alfecericon similiter oportet facere cõfectionẽ de alfecericon.

¶ Oleander apud Dia. vocatur nereõ. Isi. ait rodandarũ qđ corrupte vulgo lorãdrũ vocatur ꝙ sit folijs lauri similis: florẽ vt rose. arbor venenata: interficit enim animalia: ꝛ medetur serpẽtũ vexationib⁹. descr. aũt olei ipsius describit Ra. de qua infra erit sermo.

Confectio alfecericon qđ est medicamen cõpositũ. ℞. litargirij albi: calcanti. i. vitreoli viridis de quo fit encaustrũ añ. partẽ vnam: floris eris partẽ mediã terãtur cũ aceto vehementer forti in sole, tempore estiuo fere ꝑ diem vnã semper ante modicũ addendo acetum: deinde ponatur in vase vitreo et stringatur os ei⁹ et sepeliatur in fimo diebus.xl. deinde administretur.

Unguentũ palmeuꝫ. ℞. olei veteris lib.iij. axungie veteris depurate a sale lib.ij. litargirij lib. [illegible] vitrio.ʒ.iiij. cõficiant sic: oleum et axũgie mittant in stãnato supra ignẽ: ꝛ liquefiant: deinde [illegible]dat litargiriũ ꝛ vitriolum ꝛ ducãtur cõtinue cum tribus ramis palme: et accipe vnũ ramũ palmarũ minutatim incisum: et intromittatur ꝛ tandiu bulliat supra ignem lentum factum de lignis siccis donec infletur et redeat ad suũ statum [illegible] spissitudinem et densitatem habeat.

¶ Istud vnguentũ nõ est in vsu sub isto noie: verũ est in vsu apud chirurgicos sub noie vnguẽti de colcothar: ꝛ sic sine dubio possunt vti sub noie: nã vidi ꝙ Nic. floren. in li.vij. in.c.de curatione flegmonis inquit sic, est emplastrũ de colcotar. ꝛ est illud q [illegible]ocãt Sera. in sua antidotario diapalma. Leonard⁹ de preda palea in.c.j.de flegmone ait vnguentũ de palma. i. de colcotar relatum ab Aui. ꝛ sic est ꝙ Aui. in.v. habet vnguentũ de calcadis. quod quasi idem est de quo infra.

Unguentũ de flore eris in suo grabadin in ca. de vulneribus nariuꝫ. ℞. cere.ʒ.iiij. olei antiqui vel facti ex oliuis immaturis. i. olei onfacini.ʒ.xvj. floris eris puluer[iza]ti ʒa. sicut alcohol. i. subtiliter.ʒ.iij. fiat ex eis ꝛ vtere licimo: ꝛ qñqꝫ additur ꝛ minuitur ex flore eris ſm quod exigit necessitas.

¶ Istud vnguẽtũ non est in vsu. Aui. in.v. canoñ habet vnã aliã descriptionẽ que eadẽ est: nisi [illegible] in vno. ꝛ hoc est ꝙ Mes. nõ posuit resinã. Auicen. ver[illegible] in reliquis

idem sunt Jo. Sera in suo antidotario habet vnguentum de ziniar: quod est idem cum vnguēto de flore eris apud Auicennam.

¶ Flos eris fm Simonē ianuē. nō est viride eris: verum hodie ponūt loco ei⁹: q2 reperit in multis locis vbi vn⁹ doctor habet florē eris in vno alio loco habet viride eris. vnā vide Ra. si es de calcāto vbi hz ziniar. i. viridū eris. Guil. pla. loco eius hz florē eris. Petrus de argil. in ca. de medicinis mūdificatiuis vel abstersiuis in vnguēto apostolor hz. ℞. viride eris. Auic. in. v. hz. ℞. floris eris Idem Jo. Sera. in suo antidotario hz vnguentū de ziniar. Auicē. in. v. cañ. habet vnguentū de flore eris quod idē est. ⁊ sic hodie vnū p alio ponūt. Sera. dat modū ei⁹ sicut apparebit infra in emplastro apostolicon ⁊c.

Vnguentū alabastri: nardi spicati: fm Nic. ℞. sauine viridis. ℥. v. hedere teranee viridis: millefolij: arthemisie. i. matris herbarū galle cupressi. fenugreci: herbe benedicte seminis lini roris marini: oīm octo. ℥. vj. pone hec oīa simul trita in aque sextarijs duodecim ⁊ dimitte macerari vsq3 ad tertiū: diem: postea adde olei sextaria quinq3 diligēter cū cautela tā diu vsq3 quo a[d] oleū perueniat remota aqua remoto vero ab igne ⁊ colato per saculū nitidū: adde cere. ℥. vij. colofonie terebētine galbani: masticis gūmi hedere: resine olibani: mirre añ. ℥. v. stora[c]is calamite. cozumbri. spice nardi oīm triu[m] añ. lib. j. balsami. ℥. iiij. que terēda sunt ter[e] que liquefacienda scil3 liquefac insimul mixtis omnibus diu agitando cum spatula [m]isce: deinde vsui reserua ⁊c.

¶ Istud vnguentū alabastri est in vs[u] [a]ppellatur aūt vnguentū alabastri nardi: nō qd al[aba]strū ingrediaꝛ. Hodierni autē vtūtur vnguēto ala[ba]stri: et in eo ponūt alabastrū qd est genus marmoris sed nō recte: quia ex meo iudicio alabastrū [q2] hoc nō debet ingredi: nā hoc vnguentum inuenitur in lib. vij. Giliberti angli. ca. de retentione menstruor qd alabastrū nō habet. Papias vero ait. alabastrū genus marmoris: vnde fit vas in quo [v]ntus vnguēta conseruātur. ⁊ ideo pro vnguento po[nitur] quia sine dubio hoc dicitꝛ alabastrū q2 ipsum conser[uar]i debet in vno vase facto ex alabastr[o] [p]rea vide in passione dñi nostri Jesu christi. fm Matth[eum] vbi dicitur. ⁊ cū esset Jesus betanie in domo Simonis leprosi ⁊ recūberet venit mulier habens alabastrū vnguenti nardi spicati preciosi: ⁊ fracto alabastro effudit sup caput eius: ⁊ hoc est illud [vn]guentū quo vtebātur Maria ⁊ Martha sorores. vnde per hoc vide apud Leonardum de preda palea in ca. de casu ⁊ offensione propria doctrina vbi sic ait: nota de vnguento alabastro quod operaꝛ mirabiliter in cōtusione ⁊ attritione ⁊ casu offensione. ac etiā in verberatis ⁊ flagellatis ⁊ tortis cū tortura. ⁊ similib⁹ ⁊ vocatur vnguētū alabastrū nardi de spica nardi preciosa: q2 romani a Hierusalē attulerūt tpe quo dñs noster Jesus christus crucifixus est. Bonum ⁊ probatū in oībus febribus ⁊ rigoribus ⁊ calculosis doloribus lumborū petram de vesica rumpit: renū dolorē aufert: et emigraneū dolorem amputat: casibus matricis optime subuenit. Maria ⁊ Martha sorores lazari hoc vnguento vse fuerunt omnibus diebus vite sue. Scias autem ꝙ veritas est qd hoc vnguentum dicitur alabastrum nardi spicati: quia conseruatur in vase alabastro propter spicam nardi quam recipit. ⁊ dicunt ꝙ hoc potest dici vnguentum de spica nardi conseruato in vase alab[ast]ro.

¶ Sauine viridis. i. recentis.

¶ Hedera apud Dia. vocat[ur] [ki]ssos. Plini. hedera spēs habet tres: candidam: nigram ⁊ elix. ⁊ he in spēs alias diuiduntur. Gay. in li. ad parthenianum ait: hedera nascitur in diuersis arboribus parietib⁹ vel petris ⁊ terra. s3 hic intelligiꝛ de illa que in terra reperitur: que satis est nota de qua antiquitus coronabantur poete. vnde Virgilius in bucolicis. Pastores hedera crescentem ornate poetam.

¶ Galla cupressi. s. fructus eius qui aptus est in medicina. Isido. in. c. de proprijs nominibus arbor inquit cupressus grece dicitur ꝙ caput eius a rotunditate in acumē erigiꝛ: vnde ⁊ conon vocaꝛ. i. alta rotunditas hinc ⁊ fructus conus. q2 rotunditas eius talis est vt conū imitetur. vnde conifere, ciparissi dicuntur huius lignū cedro pene proximā hz virtutē: templorū quoq3 trabibus aptu3 impenetrabili soliditate nunq3 oneri cedit: sed ea qua in principio fuerit firmitate pseuerat. Antiqui cupressi ramos prope rogū cōstituere solebant vt odorem cadauerum dum vrerentur comprimerent iocunditate odoris sui.

¶ Millefolium est herba que oībus nota est. Dia. miriofilos siue vt latini millefoliū. i. supercilium veneris. nascitur in palustrib⁹ locis tirsum habet ex vna radice mollē ⁊ subruffum: ⁊ quasi manib⁹ linitū ⁊ folia silia feniculo. Pli. mirlofilō quod nostri millefolium vocant.

¶ Herba benedicta fm cōpositorē est fu. q̄ alio nomine valeriana vocaꝛ. Simō vero ianuē. ait. terra benedicta in antidotario olim in vngento alabastri qd ignoro: verū est ꝙ Gilibertus loco herbe benedicte hz terrā benedictā. sed Leonar. habet herbā benedictā. ego vero ignoro quid sit terra benedicta. sed herba benedicta est valeriana quā meo tēpore vidi apponi in hoc vnguento.

¶ Ros marinus fm Dias. est libanotides. fm vero Sera. est arbor marie: de qua miror ꝙ ipse Sera. in suo breuiario in ca. de emoroidib⁹ inquit ꝙ arbor marie est arthanita: qd nō recte dicitur ab aliquibus corona mōtis vel montana: eius flores alchilil dicuntur vnde zuccarū alchilil. i. de floribus roris marini.

¶ Sextarium vero fm cōpositorē Auicen. Sera: est pōdus sex dragmarum: ⁊ danich duorū fm gentilē est pōdus. 3. sex. Leonardus idē inquit. sextarius est pondus aur. iiij. aureus vero quarta pars vncie. ⁊ in vncia sunt octo dragme. hodierni vero qñ reperiunt in receptis sextarium vini vel aque intelligunt duas lib. cum dimidia. s3 per sextarium piperis vel cinamomi sex dragmas intelligunt deus melius scit.

¶ Colofonia. i. pix greca. Dinus florentinus in primo li. in capit. de eruptionibus exituralibus ait. picis idest pice grece. Item circa instans colofonia. i. pix greca est gummi cuiusdam arboris que in grecia reperitur. vnde pix greca dicitur. etiam reperitur in alijs locis. Pli. vocat eam briciam dicens. bricia fit e picea resina. in hispania autem e picea nostris minime laudata: est enim resinarum amara et arida graui odore vnde resina frixa: pix bricia: pix romana. colofonia idem sunt.

¶ Cozumbrum fm compositorem est censura iudeorum vel timiamatis vel t[hus] iudeorum. Leonardus ibidem inquit cozumbrum sunt feces storacis liquide ergo co[zu]mbrum est storax rubea qua vtuntur iudei in ecclesijs pro fumigatione: etiam cozumbrum potest dici quod interpretatur omne fumigium odoriferum.

¶ Spica nardi. i. aromatica. istud vero vnguentum dicitur alabastrum nardi propter spicam nardi quam recipit in multa quātitate: conseruare debes in vase facto ex marmore dicto alabastrum.

¶ Balsamus id est opobalsamum: nam opos est balsamus vel vt lac: et similiter oposici vocatur lac ficulnee ab ipsa. Plinius autem ait. sed omnibus odoribus prefertur balsamum vni terraru3 iudee concessum quondam in duobus tantum hortis vtroq3 regio altero iugerum viginti non amplius altero pauciorum. ostendere arbusculam hanc vrbi imperatoris vespasiani clarūq3 dictu a Pompeio magno in triumpho arbores quoq3 diximus seruit nūc hec. ⁊ tributa pēdit cum sua gēte in

totum. alia est natura quam nostri externi que prodiderant. hoc preciosum est. in nostris partibus raro inuenitur. sed infra describam quedam olea que possunt poni in omni loco vbi ingreditur balsamus.

Unguentū martiatum ibidē. ℞. cere albe libr. ij. olei libr. viij. rute. ʒ. vij. maiorane. ℥. vj. tamarisci. ℥. vj. esbrij. roris marini foliorum lauri ana. ℥. viij. sauine id est bracheos balsamite lilifagi. ozimi id est herbe q̄ basilicon odoriferū vocat᷑ polij. id est polij montani. calamēti. artemisie. enule. betonice. brāce vrsine spergule. herbe venti. pimpinelle agrimonie. absinthij. herbe paralesis. herbe sancte marie cimarum sambuci. herbe grassule mille folij. semperuiue. camedreos centum neruie. centauree. fragule. quinq̄ folij. tetrabit. ana. ℥. iiij. ʒ. radicum euisci. cimarum mirti. id est foliorum mirtilorum ana. ℥. iij. fenugreci. ℥. j. ʒ. butiri. ℥. j. et. ʒ. ij. vrtice violarum papaueris nigri mente saracenice: ⁊ alie mēte lapacioli: politrici carduncelli: matris silue: maturelle. herbe muscate alleluie. lingue ceruine. crispule cāphorate. storacis: calamite medulle ceruine. an̄. ℥. ʒ. adipis vrsi: adipis galline. masticis an̄. ℥. j. thuris. ℥. ʒ. olei nardi. ʒ. ij. colligantur omnes herbe in mēse maij: ⁊ in vno die aut in duobus si potest ab hora tertia vsq̄ ad meridiē conficiant᷑ sic herbas tritas dieb⁹ septē in optimo odorifero vino infunde octauo autē die coquant᷑ lēto igne: et cū vinū aliquantulū inceperit cōsummari addat᷑ supradictū oleū ⁊ bulliāt donec herbe incipiant dimitti. deinde studiose colentur ⁊ proiectis herbis iterū super ignē ponātur ⁊ cū bullire inceperit ponatur storax et cum modicum bulierit ponatur butirum ⁊ axungia cōtusa ⁊ oleū nardinū. id est de spica nardi. ⁊ mastix. ⁊ olibanū. ⁊ postea cetera: et cum cera liquefacta fuerit bene cū spatula semper agitando ab igne deponat᷑. ⁊ cum coagulatum fuerit in vase reponatur.

¶ Istud vnguentum marciatū d̄r a martiatone peritissimo medico a quo fuit inuentū: hoc apud multos apothecarios in vsu est. sed pauci sunt apothecarij qui ipsum faciant: immo emunt a mercatoribus Januensibus ⁊ hoc aduenit: quia ibi ingrediuntur multa simplicia que difficilia sunt inueniri. sed ego consideraui dicens. si in partibus ianue ac in alijs faciunt: nonne idē possumus componere nos? nam sine dubio idem nos possumus componere: ⁊ melius. quia ego fui in partibus ianue. ⁊ interrogaui apothecarios qui componūt predictum vnguentum qui in multis simplicib⁹ errāt. et ponunt in eo quid pro quo. i. vnam rem pro alia. sed ego taliter agam q̄ nos: et alij apothecarij facere poterim⁹. Gilibertus de anglia in ca. de cura artetice fm̄ magistros habet vnam aliā descriptionē que eadē est. eādem habet Leonardus de preda pales in ca. j. de contusione ⁊ attritione.

¶ Ruthe. s. ruthe domestice. hec satis nota est. Secundum circa instans: si quis est tot⁹ circūdatus rutha viridi secure potest accedere ad interficiendum basilicū. sed hoc credo quod apud ipsum nunquam fuit probatum nec apud me.

¶ Maiorana herba est satis nota. hec est quā Dia. sansucum vocat. Pli. amaracum. Diocles medic⁹ ⁊ siculagrus appellauere qd̄ egypt⁹ ⁊ siria sansucum. In hac sunt diuerse opiniones: nā Silib. loco eius habet armoniacum. Leo. non h̄z maioranā: nec armoniacum: ⁊ sic meo tempore vidi facere ipsum sine maiorana. ⁊ sine armoniaco: tamen fac vt tibi placet.

¶ Tamariscus apud Diasco. vocatur mirica. Pli. miricem in Italia nasci quā tamaricem vocant. certum est achaia. aut brion siluestrē insignē ⁊ q̄ eam satiuā tantum ferat cui gallie similis fruct⁹ in curia ⁊ egypto copiosus. Gale. in libro ad partenianū inquit. miricas fruticulum afferre mollē frāgibilē ⁊ veluti florē tantū egypto quidē similē galle. huius igitur succus i qua fuerit coctus pediculos occidit: ⁊ culices et pulices fugat. Hec apud nos iuxta aquas nascitur.

¶ Esortum fm̄ cōpositorē est flos saluie fm̄ vero Mattheum siluaticum est maiorana. quod non creditur. nā Leonardus loco eius habet flores saluie quod idē est.

¶ Balsamita idem habent alij: est mentha aquatica seu simbrium: in hac errauit translator Auicen. in secūdo canone in capitu. de nemen dicens quod nemen est sinsibrium: quod non est. nam nemen apud Serapionē est serpillum. Balsamita vero siue mētha aquatica est herba habens folia similia folijs menthe: sed maiora cum flore celesti. iuxta aquas nascitur. Multi autem ignorantes apothecarij credūt sed non recte quod balsamita sit quedā herba inuoluens circa muros quam nos vulgo balsaminam dicimus sed aliud est: suum vero nomen de balsamina in latino est dictum momordica.

¶ Lilifagus. i. saluia. vnde macer. Lilifagus grece. sed saluia dicta latine. Dias. elisfagus: aut lilifag⁹: aut fagnon. Plinius [illegible]chium que et saluia dicitur. alias tussilago duo eius sunt genera. siluestris vbicunq̄ nascitur subesseq̄ aquas [illegible]unt. ita altera a quibusdam saluia appellatur similis verbasco.

¶ Calamentum est herba satis nota. Isidorus mentha agrestis quam greci calamentum nostri vulgo: neptam vocauerunt est maioris virtutis et vehemens in calore.

¶ Brācha vrsina secundum Petrum de crescentijs calida est ⁊ humida in primo gradu virtutē habet [illegible]liendi. [illegible] modernos due sunt species: quarum vna habet folia magna sicut folia caulis: sed incisa sicut brācha. vrsi in medio eorum stipes. in cui⁹ capite sunt multi flores purpurei spinosi ⁊ cōclusi: hec vero nascitur in montibus in locis vmbrosis. Altera vero species habet folia similia folijs paritarie: [illegible] longiora: ⁊ in ipsis folijs oriuntur: flores conclusi: sicut prioris purpurei: et quando siccantur efficiuntur spinosi. hec apud nos iuxta hortos inuenitur: et ponitur hec si habere non poteris priorem.

¶ Arthanita scd̄m Aui. in scd̄o can̄. est buchormarien. tamen miror q̄ idē in. iij. can̄. in fen. xvj. c. de cōpositione solutiuorū ei⁹ qui h̄z colicā ex ventositate. aut materia flegmatica dicit᷑ quibus fiunt clisteria ponit ibi buchormariē ⁊ arthanitā ergo falsus est textus. ij. can̄. Rasis in. ix. Almā. in cap. de colica idē in ca. de polepsia in clisterijs idē h̄z. Aui. aūt in. ij. can̄. dicit arbor marie est buchormariē. ⁊ iā dictū est de ea. ⁊ est triū specierū: vna species ei⁹ sine fructu ⁊ due cū fructu: ego non intelligo quid velit Aui. per talia verba: nā arbor marie est rosmarinus ⁊ buchormarien scd̄m ipsū est arthanita qd̄ nō est possibile: error vero qui inuenitur in ipso apud me nunq̄ separabit᷑ hodie generaliter [illegible] et opinio q̄

Rasis in isto loco errauerit ponere buchormariem ⁊ arthanitā: sed nō recte, q: in hac inuenit differentia q̄ reperitur inter scedenegi sine h. ⁊ iter schedenegi cum h. similiter est differentia inter buthormariē scriptū cū litera t. ⁊ inter buchomariē scriptū cum c.

Spargula, scđm cōpositorem est rubea tinctorū minor: ⁊ sic hodie habet similis opinio. Dia. vocat rubeā et, inquit rubeā ꝗ̃ alij erithordanū. latini vero rubricā dicunt herba est omnibus nota eiꝰ spēs sunt due vna agrestis: alia que appellatur spartos ramulos siue tirsos habēs tenues: ⁊ quasi nodosa folia: per interualla distantia: atqꝫ per singulas enodationes veluti stellarū imaginē mētiētia, fructꝰ siue semē rotūdum est: ⁊ viride dehinc rubrū: aut circa maturitatē nigrū radicem habet tenuem ⁊ paruam: ⁊ rubicūdā ⁊c. hec est forma rubee tinctorū. si autem habere non poteris minorem ponas maiorē. minor vero non est illa herba quam nostri rustici rasparellam dicunt sed est aliud.

Herba venti. s. herba vēti maior. ⁊ est paritaria. eius spēs due sunt. s. maior ⁊ minor: maior vero est pitaria siue vitreola: siue alisinē vt apud Dias. siue herba vitri: et apud Aui. idem circa instans ait paritaria herba est que alio nomine dicitur vitriola: q: optime vasa mūdificat. hec apud nos in muris nascitur. ⁊ dicitur a vulgo veraxium. minor vero est consolida minor habens florē sicut artetica: sed sunt purpurea. ⁊ dicunt sapientes qđ vtraqꝫ in hoc vnguento debet poni.

Agrimonia herba est satis nota: apđ nos in pratis reperitur. Diasco. autē inquit. agrimonia herba omnibus nota: que feraria minor dicitur. nascitur in cāpis vel circa sepes: cuiꝰ radix greco nomine eupatoriū dicitur eo ꝙ diuretica sit valde apđ modernos eupatoriuꝫ est aliud. Gale. in lib. ad partenianum et de agrimonia et eupatorio in vno capit. loquitur: in fine vero [illegible]t. huius igitur radicem greci eupatorium dicunt.

Herba paralesis ſm cōpositorem est herba s[illegible]ti petri: siue vt alij primula veris. eius sunt species du[illegible]. s. maior ⁊ minor. maior vero est herba sancti petri que in hortis nascitur cum folijs viridibꝰ par[illegible] incisis. he[illegible]nota ē omnibus. minor est illa quam hodie general[illegible] herbā margaritam dicimus, cuius flos similis c[illegible]mo[m]ille huius in pratis plurimum est.

Herba scte̅ marie ſm eūdē est per[illegible]ria seu sanguis christi ſm vero Matth. siluati. est [illegible]rba ad albedinem tendens cū folijs rugosis: sicut herba q̄ đr flosinos. i. tassus barbatus: sed nō re[illegible]e dicit. q: si cōpositor dicit qđ est persicaria eius forma nō est vt dicit Matth. preterea Leonardus ait herbā sancte marie siue persicaria: et sic est ſm veritatē ⁊ eius forma est q̄ habet folia similia [illegible]is persici. intra q̄ sunt puncta nigra apud nos iuxta [illegible]s nascitur. inuenit alia species q̄ caret maculis sed [illegible] nō est tante virtutis: quidā vocant [illegible] zinziber caninū alij persicariā cum sigillo ſm Pe. de crescen. herba sancte marie est mēta romana vl' saracenica,: qđ falsum est. nā in isto vnguēto vtrūqꝫ ingredit.

Sambucꝰ est actis. Sera. in. c. de sambuco inquit ꝙ due sunt spēs quarū vn[illegible] i greco actis: ⁊ in latino saboca vult dicere sambucꝰ. scđa noiatur i greco chameactis: ⁊ est eiꝰ intētio terrena: vel infima actis. in latino đr abolas: vult dicere ebulꝰ: ⁊ est arbor ebuli. vñ versus. sambucꝰ est actis: sed ebulus est cameactis.

Herba grossule ſm cōpositorē est faba grossa cuius species sunt tres. s. crassula maior. i. faba grossa. minor vero est vermiculus media est cardus benedictus: sed lumen verius tenebra apothecariorū exponit ꝙ est vermicularis: sed falsum est. nā vera crassula est herba habens folia viridia ⁊ pinguia vt semperuiua cum flore tendenti ad albedinē. nascitur aūt apud nos iuxta fossos et est illa quā nostri rustici vulgo fabam dicunt: sed non recte. q: aliud est. sed debēt dicere fabam grossam. infra apparebit oleum frigidissimum viride ibi melius certificabo ꝙ crassula non est vermicularis: vt dicit lumen male lucens.

Semper[illegible] apđ Aui. vocat succutū ꝫ nō recte. q: succutū est corruptū ⁊ debet dici simphitū. ergo est consolida maior: sed ipse ignora[illegible] quid esset apud Dia. vocatur aizō. Macer ait. Di[illegible]us accidulam quā grecꝰ dixit aizon. Sic dici credūt sapor illi ꝙ sit aceti. inferius idem ait. Altera vero minor species est illiꝰ herbe. quā semperuiuam dicunt quoniam viret omni tēpore barba iouis vulgari more vocatur.

Camedreos est herba dicta apud nos calamandrina. Pli. camedris herba est que latine tri[illegible]aga dicit aliqui camacropem. alij teucriam appellauere.

Centūneruia ſm cōpositorē ⁊ c Siliber. est arnoglossa siue plantago maior hec apud Auicē. vocat lingua arietis ⁊ est herba quā nostri rustici bletā siluestrē vocāt. illud vero lumē fuscū loco centumneruie hꝫ centaureā: qđ non recte actū est. nam in isto vnguento ingreditur et centumneruia et centaurea.

Centaurea. s. minor. sed lumē male lucēs inq̄t cētaurea. s. maior: sed non recte: nā vide ꝙ Mes. in. c. de cētaurea ait ꝙ eius spēs sunt due. s. maior ⁊ minor. minor vero est melior in omni re. Isido. centaureā greci vocant que a chirone cētauro fertur repta: eadem ⁊ limnosios quia in locis humectis nascitur eadem et fel terre propter amaritudinem dicta est.

Fragula est herba gerēs fraga. Vñ. Oui. metha. Mōtana que fraga legebant. ⁊ Virg. qui legitis flores ⁊ humi nascentia fraga. Apud nos omnes hec nascit iuxta fossos: cuius fructus comeduntur in suo tempore.

Quinqꝫ foliū. i. pentafilon. Aui. in. ij. cañ. duo capitula facit vnū de pentafilon. aliud de quinqꝫ folio: qđ idē est. dicit autem pentafilon a numero foliorū: q: per singulas anodationes habet quinqꝫ folia. Aui. in. c. de lacticinio ponit pentafilonē inter spēs eorū.

Tetrait seu herba tetrait: vt dicit Leonar. scđm Siliber. est herba iudaica. Idē ait cōpositor: sed multi hodierni apothecarij: credūt ꝙ dicat torathit: ꝫ nō recte quia torathit est fungus nascens in radice rose canine siue barbe hircine: ex q̄ fit ipoq̄stidos ⁊ hoc multi ponūt q̄ errāt. nā aliđ est tetrait. aliđ ē torathit. Si vero cōpositor vult ꝙ tetrait sit herba iudaica. ergo est herbū nam Aui. in secundo cano. inquit herba iudaica. i. herbum et herbum apud Diasco. est orobū. cuiꝰ aliud est pallidū: aliud subruffum ⁊ aliud albū. Circa instans dicit tetrait est herba iudaica: ⁊ sic est ſm veritatē ꝙ tetrait est herba iudaica siue herbū siue orobū: ergo est herbilia aut illa herba quā rustici elmocho vulgo dicunt.

Euiscus. i. maluauiscus seu altea. Aui. in. ij. cañ. ait. altee nomen in greco deriuatum est ex nomine plurium iuuamentorum.

Mētha saracenica. i. menta romana seu nigra. Mā eius planta est nigra ad similitudinē saracenorū cuius folia maiora sunt quam menthe hortulane: hec apud nos iuxta aquas inuenitur Petrus de crescētijs in ca. de mentha ait. mēthe tres sunt species est eīn quedā domestica que proprie hortulana đr. ⁊ est alia siluestris q̄ mēthastrū đr ⁊ est mētha q̄ longiora latiora ⁊ acutiora hꝫ folia: ⁊ hec est mētha r[illegible]ana: vel saracenica: ⁊ vulgariter herba sancte marie vocatur qđ falsum est. nam supra in isto vnguento posita fuit herba sancte marie, ergo n[illegible]est mētha saracenica: vt inquit ipse. Hic Nicolaus dicit ⁊ alie mēthe. idē dicūt alij vt Silib. ⁊ Leonardus ⁊ significat alias spēs mēthe quas ipse nominauit: nā spēs mēthe sunt q̄nqꝫ de quibꝰ tres noiauit supra ⁊ alias duas non noiauit: sed illas quas intelligere debemus per alias menthas est mētha communis seu hortulana: ⁊ mentastrum ⁊ sic meo tempore vidi i hoc ponere quinqꝫ spēs methe q̄ sunt mentha hortulana siue communis: vel odorifera: ⁊ siluatica: ⁊ est menthastrum. ⁊ est alia q̄ đr saracenica siue romana ⁊ est alia que dicitur aquatica siue balsamita. ⁊ est alia que dicit mentha nō odorifera: ⁊ hoc est calamētū: ⁊ sic oēs iste quinqꝫ debēt poni in isto vnguēto: sed lumē de q̄ supra inq̄t ꝙ per alias mēthas nō intelligit nisi mētha domestica: sed nō recte: vt est notū apud oēs sapientes.

¶ Politricum herba est mi[illegible]ta: cuius stipes vergit ad nigredinem. in puteis han[illegible] vidi ⁊ in muris ac in locis humidis. ⁊ hoc est satis notum.

¶ Lapatiolum siue lapatioli sm cōpositorem ac Sili. est lapatiū acutū. ergo est acetosa qua generaliter vtūtur: ⁊ sic est q illa acetosa qua vtūtur. est acutior oībus lapatiorū speciebꝰ. Macer ait. Herba solet lapaci vulgo paritella vocari. illius species dicunt q̄tuor esse. idē ait Diasco. in c. de lapacio. Circa instans inquit lapatiorum triplex est maneries: scilicet lapatium rotundū acutum ⁊ domesticū lapacium folia habēs acuta efficatius est lapatio rotundo: minus efficax est lapatium domesticum: quod folia habet aliquātulum lata ⁊ magna vsui medicine competunt.

¶ Cardūcellus sm Silibertū est cardꝰ benedictus idez dicit cōpositor. ergo est quē Pli. erigerō siue senectiō vocat de qua Isido. erigo nō a grecis dr: q vere primo senescat. vnde et eā latini herbā senectionē vocāt nō intelligitur de senatione qd dicitur cressonū sed de alia herba de qua Macer ait. Erigeron greci senectio nosq3 vocamus. Quod canis similis videatur flore capillis. Nascitur in muris: et in hortis: ⁊ tagulatis. hec apud Diasco. vocat sedum. ⁊ apud Gal. in libro ad Partenianuz vocat sudeo: quā alij senition vocāt. hec vero est herba q̄ in nūero cardonū est apud nos in hortis ac in muris inuenit: quā lombardi herbā turchā vulgariter dicūt.

¶ Matrisilus sm cōpositorē est oculus lucidus seu capusoliū: ⁊ de hac apud quosdā fit liciū: s3 illud liciū est debile. Hec herba apud nos iuxta hortos inuenit: cuiꝰ folia sunt ab vno latere subalbida: ⁊ ab altero viridia: se adherentes et inuoluentes sepius super alios plantas: vt est notum. Et est quam Diasc. periclimenon vocat: et nostri cesoli vulgariter dicunt.

¶ Maturella sm cōpositorē est potētilla seu amantilla ergo est valeriana seu fu. Matt. silua. dicit martorella. id est valeriana vel fu. vel herba gatte: sed herba gatte apud nos etiā h3 aliā significationē: nā significat nepitē seu calamētū mōtanū valeriana apud theutonicos dr thamara. hec herba oībus nota est. Circa instās ait fu intelligit radix i medicina. Lumē male lucēs nō posuit in sua descri. maturellā. forsan ignorauit quid esset.

¶ Herba muscata. s. herba muscata maior. Leonard. loco eius habet herbā gariofilatā. s3 nō recte. Silibert. habet herbā muscatā sm cōpositorē est maior ⁊ minor. maior aūt facit actus ⁊ nō redolet: minor nō facit actꝰ ⁊ redolet: quid autem sit cōmuniter ignoratur: nō enim est iua muscata: vt quidā dicunt: nec eius forma est vt dicit lumē male lucens. veritas aūt est q herba muscata maior est herba dicta fecabriō q̄ folia habet silia petroselino aliqualiter pilosa florē habet paruū tendentē ad rubedinē: ⁊ qn flos decidit facit quandā rem ad similitudinē acus acutam: vel ad similitudinem rostri ciconie: hec suo tēpore dum est recēs comeditur: in vijs ac pratis inuenitur: hāc vulgares rostrum ciconie vocāt. et hanc meo tēpore vidi ponere in hoc vnguēto.

¶ Aleluia idē dicit Leonar. Siliber. dicit aleluia ē species trifolij: ⁊ ē herba acetosi [illegible] poris: ergo est panis cuculi. vnde meo tempore vidi multos in hac errare. reperitur aūt super arborē vlmi: quedā res similis vesice et hec apud malignos herbaticos panis cuculi vocatur sed non recte: q: panis cuculi est aleluia: ⁊ est herba q̄ saporem habet acetosum habens tria folia sicut trifolium: sed sunt parua ⁊ tripliciter diuisa ⁊ in cacumine cuiuslibet partis est incisa semina ipsius sunt in vaginis similibus cornibus q̄ cū tangūtur tēpore maturationis euolāt ab eis semina sicut hādacoche. i. trifolij. tendentia ad rubedinem hec raro in pratis inuenitur.

¶ Lingua ceruina sm modernos est scolopēdria qua gnaliter vtuntur: vide de ipsa in sirupo de scolopēdria.

¶ Crispula idem habet Leonard. Siliber. dicit crispula. id est oculus bouis: sm autem compositorem est herba canceri: quid autem sit generaliter ignoratur: s3 quia Siliber. dicit q crispula est oculus bouis. ergo est quedam herba quo apud Diasco. vocatur butalmos: cuius folia sunt similia folijs maratri. id est. feniculi: flores habet nigros: hic textus Diasco. est corruptus: debet enim dicere q habet flores citrinos plus flore camomille: vt dicit Sera. ex verbo Diasco. in capi. de cotula que idem est. Aui. in .ij. cano. ait. bichar ⁊ est illa que vocat cheusem. s. oculus vacce rosa eius est citrini coloris rubea in medio grossior rosa camomille: ⁊ sic est vide ergo crispula est oculus bouis seu butalmos sine cotula. ⁊ hec apud nos in ciuitatibus ⁊ in vijs nascitur. Rasis in lib. aphorismorū in lib. iiij. de dictis medicinis ⁊ cibarijs inquit lādion. i. oculus bouis seu oculus vacce quod idem est hanc nostri rustici cotulam dicunt.

¶ Cāphorata sm cōpositorez est abrotanum siluestre: lumen male lucēs loco eius posuit cāphorā: s3 non recte factū est. nā Sil. ac Leo. posuerūt cāphoratā. i. abrotanū siluestre cuiꝰ folia folijs camomille assimilantur. loco eius vidi ponere abrotanum vsuale.

¶ Medulla ceruina seu serui. Sera. in. c. de medulla ossium inquit. ⁊ illa que est melior per experientiam est medulla ossis cerui: ⁊ post illā medulla vituli. Idē dicit Aui. in. c. de medullis. in. ij. cañ. Dia. ait. medulla oīs recens sine sale mollitiue atq3 mirifice virtutis est. inueterata sine sale sumpta recorporatiua efficitur laxando. verum de oībꝰ medullis melior est ceruina: scdo vitulina.

¶ Adeps vrsi sm Serapi. facit oriri pilos, in alopitia: et est conueniens scissuris que fiunt a frigore ⁊ apostematibus sangui[illegible]s. Aui. ait. adeps vrsi ⁊ adeps anseris conferūt alopitie. Adeps galline nota est. Dia. in. c. de axungia inquit. axungia omnis vtilis est matrici: maxime recens anserina vel gallinacea: sine sale condita: nam salita contraria est matrici.

Vnguentū aragon ibidē. ℞. roris marini maior[illegible]ne. radicis: iari: serpilli: ruthe: radicis fi[illegible]lis añ. ℥. iiij. ʒ. fol. lauri saluie: sauine añ. ℥. iij. policarie maioris. policarie minoris añ. ℥. iiij. brionie. ℥. iij. laureole. ℥. ix. nepite [illegible]i. folia ficidis. ℥. vj. mastic3 olibani. añ. ʒ. vij. piretri enforbij zinziberis: piperis ana. ℥. j. o[illegible] muscellini. ℥. ʒ. petrolei. ℥. j. adipis vrsi olei [illegible]rini añ. ℥. iij. herbe ⁊ radices colligātur ⁊ in maio sicut dictū est: nam in mense iunij non sunt apti nisi primus vel secundus dies: deinde fortiter tunse: in mortario ponantur in oleo per septem dies: septimo vero die super igne ponantur [illegible] nec co[illegible]antur bene postea super saccum colentur: ⁊ tunc super ignem ponātur: et cum inceperint bullire addant butiri. ℥. iiij. olei cōmunis lib. v. cere. lib. [illegible] iij. ⁊ cera liquefacta ponatur petroleū ⁊ muscellinū: ad vltimū mastix: ⁊ olibanū zizibe: pip: ⁊ piretrū: tunc ab igne deponantur et recondantur.

¶ Istud vnguentū est in vsu aragon. id est adiutoriū. Silibertꝰ de anglia in cap. de dolore renū habet idemmet. Leonardus de preda palea in cap. de cura. casus ⁊ ofensionis ponit vnguentum aliud magistrale mirabile: qd vocat aragō: ⁊ est idē nisi q ipe nō ponit policariā maiorē nec minorem in reliquis idē sunt. vnde meo tempore multos in hac vidi errare: et hoc est in policaria. de qua infra.

¶ Radicū iari siue iarus est dragōtea minor: ⁊ est quā Diasco. vocat aaron. Petrus de cres. inquit iarus. alio nomine dr barba aaron vel pes vituli. qd idē est. Gal. in vj. simplicium ait lus. i. iarus aaron.

¶ Radicum ficcidis. i. radicū cucumeris anini cuius

succus elacterium dr̄. Leonar. ibi dicit. radicū sicidis .i.
cucumeris asinini.

¶ Policaria maior apud grecos conisca vocatur: sed
apud Diasc. coniza cuius alia maior atq odoris gra-
uioris. alia minor ⁊ odoris iocūdi inter has alia est me
dia grauioribus odorib⁹ quorum prima appellata est
etiā coniza lata siue vanitatis: vel vt latini armentalis.
Itē scd̄a vocat̄ libanotis siue vt latini pix marina: vl' si
riscap. media appellat̄ ēt coniza cephaleos: siue vt lati
ni tim⁹ minor. maior ⁊ mīor coniza. folia oliue sil'ia hn̄t
ʒ aspsa ⁊ pinguia: minoris vo folia odorata sūt: maior;
vero grauis odoris. que etiam in frutice maior est. Dia
sco. ponit quod species conize sunt tres. sed ꝑli. nō po-
nit nisi duas. quid aūt sit cōmuniter ignorat̄. s̄m inten-
tionem luminis apothecariorū est elleborus: qd̄ falsuz
est. nā generaliter apud peritos tenetur quod coniza sit
policaria: vt inuenitur in septimo simpliciū apud Gal.
⁊ si coniza est policaria ⁊ s̄m intētionē Diasc. sunt tres
spēs. s. maior minor: ⁊ media. Ipe aūt Dia. dr̄ qd̄ media
cephaleos siue timus minor ⁊ tim⁹ maior: apud moder
nos est saturegia: ergo ꝑ policariā minorē itelligit̄ satu
regia: ⁊ ꝑ policariā maiorē itelligit̄ coniza maior seu ti
m⁹ maior. i. vsulis. ⁊ sic si bene cōsideret̄ videbis ꝙ poli
caria maior est tim⁹: ⁊ policaria minor ē saturegia.

¶ Policaria minor s̄m intentionē Diasc. est sicut maior
in folijs sed est odoris grauioris: ⁊ [illegible] est ꝙ policaria
minor. i. saturegia seu timbra habet maiorem odorem
quā maior. in folijs idē sunt: ⁊ ī veritate sunt quasi idē.
in partibus rome vn⁹ grecus dixit mihi quod polica-
ria minor apud ipos vocatur coniza seu timbra: ⁊ fecit
versiculos sic dicēs. Timbra solet grece saturegia dicta
latine. Tibra solet grece policaria dicta minor. Timus
dictus hasce nos policariā maiorē noiamus. [illegible] sic meo
tempore pro policaria maiori timum vidi ponere ⁊ pro
policaria minori saturegiam.

¶ Laureola apud Dias. vocatur dafnoides. Serap. ve
ro inter spēs lauri laureolā describit: ⁊ est quā dicit esse
gar. est spēs alia que dicit̄ daphnides: ⁊ ē arbor parua
cui⁹ altitudo est vni⁹ brachij. hʒ virgas [illegible] subti-
les a medietate: supra quibus superius sunt folia. ⁊ vir
ge ei⁹ nō facile frāgibiles. ⁊ sup ea est [illegible] tex fortiter ad-
herēs ligno ⁊ folia ei⁹ sunt sil'ia folijs lauri: nisi q: sunt
molliora ⁊ tenaciora: ⁊ ad frāgendū difficiliora mordi-
cantia ⁊ pungentia linguā. ⁊ linguā ⁊ gulā exasperan
tia: ⁊ habet flores albos: ⁊ grana qn̄ sunt matura fiunt
nigra. ⁊ habet radicē nullius valoris i medicina. nasci
tur in locis mōtuosis. Io. angli. in ca. de paralesi dicit.
semen laureole. ⁊ vocat cocognidiū: qd̄ nō est credēdū.

¶ Nepita scd̄m compositorem est calamentū montanū
[illegible] dubio est cōsonum ꝙ nepita sit calamentum. et est
[illegible] a que a lombardis gataria seu neui[illegible] dicitur.

Vnguētū dialtea ibidem. ℞. radicū euisci
lib. ij. seminis lini: fenugreci. ana. libram. j.
squille. ℥. vj. olei lib. j. terbentine: gūmi hede
re, galbani. an̄. ℥. ij. colofonie. i. picis grece re
sine. ana. ℥. vj. nota vero quod si ita ponatur
radix. scilicet actis. i. sambuci aut ciclamis
vʒ ad consolidationē vulnerum. omnes ra-
dices bene abluātur ⁊ terant̄: postea totum
in lib. vij. aque ꝑ tres dies ponātur ⁊ bulliāt
donec incipiant inspissari paulatim ponan
tur in sacco: cumq exprimere volueris ad-
de aliꝗtulum aque feruētissime ab exactio-
ne illius succi: de succo istorum accipe libr.
ij. et. mitte in lib. iiij. olei ⁊ bulliat vsq ad cō
sumptionem succi. postea addatur cera ⁊ cū
liquefacta fuerit addantur terebentina gal
banum. ⁊ gummi hedere: ad vltimum pona
tur puluis resine colofonie et coctum ab-
igne deponatur.

¶ Istud vnguētū est multū in vsu. dialtea aūt a radice
euisci dicitur malasticū. i. mollificatiuū. leonar. de ꝑda
palea in. c. de cura casus ⁊ offensionis inquit. vnguētū
malasticū dictum dialtea a radice illa euisci: ⁊ est idez.

¶ Euiscus s̄m cōpositorē est altea seu malua agrestis
Isid. inquit altea est malua agrestis siue malua uiscus.
sed altea ꝙ in altū surgat ⁊ euiscus. q: glutinosa est di-
cit̄. gal. in. vij. simplciū ait. malua siluestris. i. altea. Leo
nardus de preda palea in ca. de medicinis facientibus
nasci carnē in speciali inquit. ℞. radicum herbe que vo
catur falcumē aliter vocatur herba vngarica ⁊ assimi-
latur maluauisco. ⁊ in folijs ⁊ in radice. scd̄ʒ vero cōpo
sitorem vnguarica est malua agrestis seu bis malua.

Vnguentum citrinū quod fit in pomo citri
no ibidē. ℞. boracis. ʒ. ij. cāphore. ʒ. j. cora-
li albi. ℥. ß. amenti dulcis. ℥. j. vmblici mari-
ni. dragaganti albi. amidi christali anthali.
denthali. olibani albi. nitri. an̄. ʒ. iij. marmo
ris albi. ʒ. ij. gerse serpentarie. ʒ. j. ceruse com
munis. ℥. vj. hoc modo fit tere dragagantū
album et vmblicos marinos in mortario
marmoreo pistello ferreo. insimul cetera si-
gillatim in eodē mortario terantur et cum
panno subtilissimo cribellētur ⁊ cū axungie
nouelle porcine albissime lib. j. ß. sepi capri
ni vel pecorini. ʒ. j. ß. axungie gallinacie. ℥. j.
confice sic. Calderiū plenū aqua sup ignem
bulliat. ⁊ cacabus cum axungijs in caldario
pēdeat in ipsa aqua vt de calore ipsius axun
gie liquefiant ⁊ liq̄facte per subtilem pannū
colentur in catinū ⁊ mox totus puluis appo
natur preter cāphoram ⁊ boracē cum spatu
la semp agitando ⁊ oīm bona fiat īcorpora
tio: hoc facto in vino citro hoc est in vno po
mo citrino cauato vl' duob⁹ ponātur cū spa
tula semp agitādo: ⁊ cū inceperit bullire ite
rū in caldario ponātur ⁊ cū spātula semper
agitādo pulueres cāphore ⁊ boracis appo-
nātur: ⁊ donec incipiat frigescere agitentur:
et cum infrigidatum fuerit recondantur. et
nota quod pro lib. vna pulueris libras octo
axungie ponere debemus.

¶ Istud vnguētū est in vsu. dr̄ aūt citrinū q: coquit̄ in
pomo quod citrū dr̄ ⁊ nō cedrus: nō aūt dr̄ citrinū a co
lore vt quidā crediderūt: nā ei⁹ color est alb⁹. Guil. lom-
bar. in suo antidotario habet vnam aliā descriptionem
que idē est. Leonar. de preda palea in capit. de eradica
tione vestigiorum eandem ponit.

¶ Inuenitur aliud vnguentū noiatum citrinū a colo-
re vnde qn̄ medicus simpliciter ordinat vnguētū citri-
num de illo intelligitur: sʒ quando dr̄ vnguētum citri-
num coctum in pomo citrino: de isto intelligitur.

¶ Borax. i. capistrum auri. Serap. in capitu. de borax
inquit micar. id est borax ⁊ est ex spēbus saliū: ⁊ in sapo
re suo reperitur de sapore baurach ⁊ hʒ cum eo parum
amaritudinis: ⁊ est minerale: ⁊ artificiale: ⁊ minera ei⁹
est in ripis maris. Idem Serap. ex auctoritate rasis ait.

quod radix eius est vrina infantium: ⁊ intelligo eius qđ est artificiale: ⁊ est glutẽ auri. hec apud Dias. vocat. crisocolla: que in principio hꝫ colorẽ viridẽ valde. melior est armena. secundo maced[illegible]iaca ⁊ cipria. eligẽda vero est mũda sine lapide ⁊ sine terra. Aui. in .ij. can. duo facit ca. vnũ de eo quo aurũ adheret: aliud de tincar: ⁊ est capistrũ auri. eo qđ cũ ipso aurifabri aurũ: ac alia metalla ɔsolidãt. fm autẽ circa instãs borax est gummi cuiusdã arboris q̃ in partibꝰ trãsmarinis nascit ⁊ in estate effluit: hoc est satis notum.

¶ Amentũ dulce fm cõpositorẽ est gipsum coctũ: quidã crediderunt qđ esset quidã lapis albus qui de vitro cocto fit: sed ignoro sed si cõpositor vult qđ sit gipsuꝫ coctũ. ergo idẽ debet poni et sic meo tempore vidi gipsum coctum ponere. ⁊ modus coctionis eius est quod ponatur gipsum super ignem ⁊ ibi dimittatur tantuꝫ ꝙ in colore efficiatur album sicut fit de alumine roche.

¶ Umblici marini .i. bellerici marini eorum forma est quasi sicut forma vmbilici hois ⁊ sunt lapides parui et albi ⁊ inueniunt in ripis marinis coherẽtes sicut dẽtales deferuntur a venetis ad nos ⁊ sunt noti.

¶ Christallꝰ .i. lapis christallus est de gñe berilli. ipe em̃ reperit in fluuijs. hoc notũ est. eius puluis lac mulieribus prebet fm Sera. christallus est de genere vitri.

¶ Anthali sunt ossa facta sicut dentali, vtcũqꝫ maioris: sed nõ hñt superficiẽ leuẽ sicut dentali. sed virgulã ⁊ totã albã. oriunt sicut illi et candẽ habent virtutẽ in partibus marinis inueniuntur.

¶ Dentali sunt ossa satis alba. ⁊ sunt sicut canini dẽtes ſꝫ lõgiores ⁊ intus perforati ⁊ inanes .i. vacui: oriunt in cauernis lapidum existentium in profundo maris: et sunt noti.

¶ Marmor albũ inter gña marmorea lapis alabastrũ est positum. ⁊ hec est opinio cõpositoris. Item vide apđ Joannẽ angli in ca. de lepra. ait em̃ sic. ⁊ aliquando aliqui addunt de lapide alabastri: qđ idem est cum marmore albo: hic vero lapis nascitur in alabastria egypti ⁊ damasco. Isido. in cap. de marmoribꝰ ait. Post lapidũ genera veniemus ad marmora. Nã inter lapides ⁊ marmora differentia est. Nã marmora dicuntur eximij lapides qui masculis in coloribus cõmendantur. marmor sermo grecus est a viriditate vocatus. marmorum colores et genera innumerabilia sunt. idem ibidẽ ait. alabastrides lapis candidus intertinctus varijs coloribus: ex quo euãgelici illius vnguenti vasculum fuit: cauant em̃ ad vasa vnguẽtaria: qm̃ optime seruare incorrupta. dicit naci circa thebas egypticas ⁊ damascũ sirie ceteris candidior probatissimus vero in india ⁊c.

¶ Gerse serpentarie fm cõpositorem est lac serpentarie: vel columbarie vel viperine. quidã crediderũt qđ esset cerusa cõis: sed non recte. nam ibi cerusa cõmunis ingreditur. Circa instans inquit cerusa est flos plumbi siue gerse appellatur. Uerum gerse dici posset cerusa si illud non subiungeret: sed hic dicit gerse serpentarie: quod aliud est. Giliber. autem de anglia in capi. de pilis ⁊ rugis tollendis ait. gerse fit ex iaro vel de viticella: sicut de serpẽtaria extrahitur succus radicis et colatur ⁊ ponitur ad solẽ: ⁊ cum recesserit aqua superior proijcitur: et ponitur aqua alia: ⁊ resi[illegible] ⁊ proijcitur. ⁊ sic fit quousqꝫ substantia exiccatur et est gersa calida ⁊ sicca: sed cerusa est frigida. meo tpe vidi facere gersam ex serpẽtaria minori hoc modo. puluis subtilissimus ex r[illegible]dice ipsius cõficitur cum aqua rosata: et ponitur ad solem donec aqua ex toto consumatur: ⁊ ita fit quater vel quinquies tantum ꝙ eius puluis efficitur albus: ⁊ vsui reseruatur. ⁊ vocatur gerse serpẽtarie siue cerusa serpentarie: idem potest fieri de serpentaria maiori.

Unguentũ fuscũ .i. nigrũ. ibidẽ. ℞. olei li. ß. ʒ. cere noue. ℥. iiij. colofonie .i. picis naualis colate añ. ℥. ij. masticis. galbani olibani. terebentine añ. ℥. j. cõfice sic. oleũ in olla sup ignẽ mittatur ⁊ bulliat. tũc apponat cera. deinde colofonia: qua liquefacta ponatur pix naualis. postea gũmi serapini terebentine. ita tñ vt oĩa terãtur prius preter picẽ naualẽ ⁊ terebenti. pul. masticis. ⁊ olibani ⁊ cũ spatula agitando semper donec omnia liquefiant. et bene coctum sit. deinde cum infrigidatuꝫ fuerit vsui reseruetur.

¶ Istud vnguẽtum apud nos nõ est in vsu. Fuscũ dicit q: est nigrũ. Rasis in .vij. alman. in ca. de medicinis generãtibus carnem ponit vnguẽtum nigrũ quo vtenduꝫ est cum vulnus est siccũ: sed non est idem. Nico. florenti. in lib. vij. in ca. de vulneribus cuenientibus pectori habet aliam descriptionẽ huic cõformẽ nisi in vna re: ⁊ hoc est ꝙ Rasis habet armoniacũ. Nico. nõ. Leonardus de preda palea in ca. de cura vlcerũ in generali ponit vnguentũ fuscum .i. nigrũ: ⁊ est idẽ. Idẽ habet Gili. de anglia in ca. de vulneribus capitis ⁊ eorum curis.

Unguentũ populeõ. ibidẽ. ℞. oculorũ ppli li. j. ʒ. foliorũ papaueris nigri foliorũ mandragore cimarũ rubei. tenerrimarũ. foliorũ iusquiami. solatri. vermicularis. lactuce. bardane. sempuiue. viole scatũcelli añ. ℥. iij. axũgie nouelle porcine. sine sale lib. iij. oculi ppli per se bene pistent: ⁊ magdaleones informẽtur per duos dies dimittãtur. tertio vero die oẽs herbe supradicte colligant. per se bene terant [illegible]et cũ magdaleonibus iterũ terant: ⁊ misce[illegible]nt ⁊ formatis magdaleonibus p. ix. dies [illegible]seruent: postea vo magdaleones illi frustatim in caldario cum lib. ij. vini optimi odori[illegible] ponãtur: et bulliant vsqꝫ ad cõsumptionem vi[illegible] cũ spatula semper agitando ⁊ postea per sa[illegible] bene expressuꝫ cola: ⁊ colatum dimitte in[illegible]gidari. ⁊ in vase reconde.

¶ Istud vnguentũ est in vsu. Dicitur aũt populeon q: fit de oculis arboris que popu[illegible] nominatur et fit in tempore veris. Leonardus de preda palea in cap. de inflationibus ⁊ vesicis habet idem: populus autẽ est arbor satis nota: eiꝰ species due sunt sicut patet per Diasco. qui de ipso duo facit ca. vnum sub nomine agtr[illegible] aliud sub nomine populus. in capi. vero de agiro[illegible] aliqui e[illegible] [illegible]hibẽt eius lachrymũ .i. gummi arboris ⁊ rhodanum distillatum ⁊ coagulatum ⁊ succinũ facere. hic videtur ꝙ hec est arbor de qua fit charabe. nam sine dubio charabe est gũmi arboris fm Aui. dicte haurromanũ que iuxta rhodanum est nascens.

¶ Papauer nigrum: scilicet p[illegible]auer qui gerit semẽ nigrum. nam inter papauer album ⁊ nigrum in folijs est parua differentia: ⁊ sunt ex hominibus qui ponũt vnũ pro alio. nam nõ distinguũtur nisi in semine tantũ: hodierni apothecarij si nigrum habere nõ possunt: ponũt rubeum: sed non recte ⁊ hec est que a Diascori. anmonis vocatur. et a nostris rusticis dicitur rosella sed hoc non conuenit: quia papauer nigrum est frigidum: ⁊ rubeum calidum.

¶ Mandragore scilicet folia, apud nos raro inueniuntur: sed moderni herbatici reperiunt speciem vnam mãdragore in partibus comi et illa vtuntur: et si hanc habere non possunt ponunt folia brionie. Leonardus autem inquit. foliorum mandragore et loco eius fabe inuerse. faba vero inuersa apud Diascoridem inter species strigni describitur: et est tertius strignus: id est solatrum.

¶ Rubus alius batus ferēs mora. alius rubus canis: qui apud Dia. cinos batus vocatur: sꝫ hic intelligitur de rubo qui fert mora.
¶ Iusquiamus. i. dens equinus siue simphonica: et est herba que in sterquilinis locis inuenitur: apđ nos iuxta hortos ac in ciuitatibus inuenitur: hanc Papienses vulgo herbam pinulam dicunt.
¶ Uermicularis ſm cōpositorē est semperuiua minor. quidam portulacā agrestē vocant hec apud Dia: aizō minus vocatur. nascitur in parietibus: in ciuitatibus ⁊ super tecta. hec nota est.
¶ Bardana ſm cōpositorē est illapheos seu lapa: q̄dā lappagonē maiorē dicūt. Isid. ait: lapa dicta ꝙ habeat caulem ingentem per terram dispositam. hec a grecis filoantropos vocatur. supra de ipso dictum est in filoantropo antidoto.
¶ Scatūcellus ſm ꝯpositorē est vmiblicus veneris. Itē dicit Leonardus de preda palea ibidē: sꝫ hodierni apothecarij maxime ignorātes loco eius ponunt illū cardū: qui a Dia. vocaṫ dipsacus cuius frutex est spinosus habēs folia similia lactuce: ⁊ hoc vtuntur fullones ad garzandū pannos et bireta. ⁊ sic meo tēpore vidi multos ipsum ponere: sed errant: nā vt dictū fuit Nico. compositor vult ꝙ scatūcellus sit vmbilicus veneris. Itē dicit Leonar. ⁊ sic est ſm veritatē. hec a Dia. vocaṫ cotilidon. apud nos nasciṫ in tectis domorum ⁊ ecclesiarum ac alijs locis: ⁊ vocant ipsum vulgo herbam ronudelā: aut cimbalariam.

Unguentū agripe. ibidē. ℞. brionie. i. cucurbite agrestis lib. ij. radicis sicidis. i. cucumeris asinini li. j. squille. ʒ. vj. ireos. ʒ. iij. radi. silicis. ʒ. ij. radi. ebuli. ʒ. ij. tribuli marini. ʒ. ij. oēs radices ter vel quater abluātur ⁊ terant in pilla marmorea: ⁊ in lib. iiij. olei de leuco vel lentiscini ponatur per duos dies. tertio die super ignē ponātur ⁊ tantū bulliant: donec incipiant radices dimitti: post ponantur in sacco ⁊ exprimēdo colētur. ⁊ cū colata fuerint iterū super ignē mittātur ⁊ cū bullire inceperint ponātur. ʒ. xv. cere albissime. liquefacta cera ab igne deponatur: ⁊ dū infrigidatū fuerit collige in vase ⁊ serua.

¶ Istud vnguētū est in vsu. dr aūt agripa q₂ agripa rex vtebaṫ: vel q₂ ab eo: vel eius causa fuit inuētū. Leonardus de preda palea in cap. de cura casus ⁊ offensionis habet idem.
¶ Ebulus est species sambuci: ⁊ est chameactis. de forma ipsiꝰ appparebit infra in vnguento ebulino.
¶ Tribulus marinꝰ. i. cicer imperiale. hic apud Auic. in. ij. vocaṫ hasech. eiꝰ species due sunt. s. domesticus et agrestis: sed ille qui hic intelligiṫ est ille qui fert quedā fructū ad similitudinē castanee: ⁊ ꝑpter id multi vocāt ipsum castaneolū. ⁊ isti fructꝰ abundāt in locis vicinis sancte marie de mōte ⁊ ibi vocanṫ lagani ab incolis: ⁊ sunt primo viridis coloris deinde nigrescūt. ⁊ hn̄t angules acutos apud nos ijdē inueniunṫ vltra padū: maxime in aquis ⁊ hic fructꝰ piscatoribus nocet: eo ꝙ inuoluitur circa rhete ⁊ pisces fugiunt.
¶ Oleū de leuco. i. oleū albū de oliuis. naꝫ leucos grece albū interpretaṫ. ⁊ tale est oleū antiquū: q₂ quāto oleum est antiquius tāto albiꝰ est: in hac sunt diuerse opiniones. nā ſm multos nō dꝫ ingredi nisi oleū de leuco. id est albū: sꝫ in ista descriptione hꝫ oleū de leuco vel lentiscinum ⁊ hec literra vt puto fuit superaddita. nā in codicibus Nico. vetustis non reperitur nisi oleum de leuco. verum hodie generaliter ponunt oleum de lentisco: sed non recte faciunt.
¶ Lentiscus autem arbor est que in nostris partibus nō reperitur: imo nisi in chio insula: huiꝰ arboris lachrimū mastix est vt volunt moderni. Sera. in ca. de terebēto de lētisco loquiṫ in isto vnguento ingrediṫ oleū de leuco. i. albū vel lentiscinū. id est de granis lētisci: sed meliꝰ est ponere solū de leuco: vt dictū fuit. si tn̄ ponere volueris oleū de lētisco. modū ipsiꝰ inuenies apud Dias. sub noīe olei squinini. huiꝰ modꝰ est sicut olei laurini. scꝫ de semine ipsiꝰ in chio insula fit in multa quātitate. ⁊ vtūtur ipso i cōuiuijs loco olei oliuarū. ⁊ ad faciendū lumē hoc defertur de ianua ad nos. sed raro vtimur.

Unguētū de diapōfoligos ſm Gal. in trac. ij. ad glauconē in. c. de curatione cancri. seu cancrosi vlceris. ℞. pulueris plūbi vsti lauti ponfoligos. olibani an̄. ʒ. iij. absinthij. ʒ. ij cere. ʒ. iij. olei rosa. ʒ. v. vue lupine ex fructu succi quod sufficit. et coques et facies vnguentum.

¶ Istud vnguentū nō est in vsu sub nomine vnguēti pōfoligi: imo apud chirurgicos est in vsu sub noīe vnguēti de tutia. nā ponfolicos aut ponfilx: est tutia sicut patet si legis ca. de pōfilix. apud Dia. cū. c. de tutia: apud Ser. ⁊. A. videbis ꝙ idē sunt. sed dinus floren. in suo antidotario habet p̄dictū vnguētū: ⁊ inquit pōfoligos vel spodiū: ꝙ nō est bene dictū: vt iam dixi. ipse Gal. in lib. secretorū in. c. de cōseruāda sanitate oculi inquit alceonie. i. tutia inda. idē in. viij. de simplicibꝰ ait. chotimia. i. tutia vnde per hoc dico ꝙ vnguentum diaponfoligos est vnguentum de tutia.
¶ Uua lupina. i. solatrum ſm modernos nō est stafisagria: vt q̄dā crediderūt. miror ꝙ Mesue in. c. de alfescera dicat. nascūtur super ea botri sicut botri vuarū ⁊ vocantur vue lupine: sed apud modernos nō recte: nā vua lupina apud Sera. c. de solatro est idē. Auerr. i. v. colꝰ. inq̄t hupne phataphlep. i. vua vulpis q̄ in latino noiaṫ vua canna: hec herba scꝫ. vua vulpis vel maurella. preterea Aui. in. c. de chechingi ait virtus eius est proxima vue lupine ⁊ ꝓprie vtrtus foliorū eius: nam sine dubio chechingi est species solatri siue vue lupine: ꝙ idē est. Item circa instans strignum vua lupina solatrū morella idem est. ⁊ sic ex meo iudicio dico qđ vua lupina est solatrum que apud Dia. strignus vocatur a vulgo dicitur herba mora. Papias ait. vua lupina dicta qđ semē eius vue simile est. hec strignos grece dicitur.

Unguentum de ziniar ſm Io. Sera. in suo antidotario. ℞. ziniar. ʒ. ij. cere resine. s. pini an̄. ʒ. v. misce ⁊ liq̄fiat cū oleo et administreṫ.

¶ Istud vnguentum non est in vsu. Hoc vnguentum videtur concordare cum vnguento de flore eris quod describit in quinto can̄. Aui. ⁊ sic sine dubio idem est.
¶ Ziniar aūt ſm intētionē Simo. ianuē. nō est flos eris: vt apparet in ca. de erugine eris: ⁊ in cap. de flore eris. ergo vnguētū de ziniar nō debet esse vnguentum de flore eris: sꝫ moderni generaľr loco floris eris ponunt ziniar. i. viride eris: ⁊ sic si consideras intentionē Aui. ac Ser. videbis ꝙ ziniar ⁊ flos eris idē sunt. Io. ang. in. c. de vlceribꝰ ⁊ cancribꝰ nasi dicit ziniar. i. viride eris. sciniar aūt est ancusa: idest lactuca asini. vt apud Aui in. ij. can̄.

Unguentū de melle ſm Ra. in. vij. almāsoris in. c. de carbūculis. ℞. sarcocolle mellis partes equales: deinde sarcocolla puluerizata cū melle misceatur ⁊ recōdatur.

¶ Istud vnguentum non est in vsu. Dubitāt nostri chirurgici an istud vnguētum sit vnguentum de melle an de sarcocolla quod ignoro: quia ſm intentionem Rasis est de melle: ⁊ sic credo: quia istud vnguentum inuenitur apud Nicolaum floren. in lib. vj. in capitu. de ademul ⁊ foruncuIo spina siue claua vbi ponit vnguētum de melle: quod idem est.

Vnguentũ de flore eris sm Auic.in.v.canõ. seu in suo antidotario. ℞.floris eris.ʒ.ij.cere resine.ãn.ʒ.v.teratur flos eris: et liquefiãt relique medicine cũ oleo mensura que est necessaria: ꝛ proijciatur desuper flos eris: ꝛ cõmoueatur donec equetur ꝛ administretur.

Istud vnguentum nõ est in vsu. Me.in suo grabadin describit vnã aliã descriptionẽ.·sed nõ est idẽ.vt dictum fuit: tñ differt parũ Jo.angli.in ca.de vlceribus nasi habet idẽ: sed nõ est simile.imo est idẽ cum illo Mes.Joan. Serap.in suo antidotario habet vnguentum de ziniar quod idem est in omnibus sm intẽtionem vtriusqꝫ flos eris et ziniar idem sunt.

Vnguẽ.d calcadis ibidẽ.℞.adipis zirbi.i. pinguedinis seu panniculi coopericẽtis itestina antiq.li.iij.olei antiq.li.iij.calcadis.℥.iiij. quefiat adeps: ꝛ teratur calcadis: et misceat cũ lib.iij.olei ꝛ terãtur lib.iij.litargirij: ꝛ misceantur cũ eis ꝛ cũ adipe in mortario: deinde ponatur in frixorio mũdo: et permisce ea cum spatula que sit abscisa ex palma donec equetur ꝛ administretur.

Istud vnguentum in vsu nõ est sm Leonardum de preda palea in cap.de flegmone: ꝛ est vnguentum de palma: nam ibi inquit vnguentum de palma.i.de colcotar relatum ab Auicẽ.in suo antidotario.

Calcadis vero apud Auicẽ.in.ij.canoñ.in ca.de atramento est vitriolũ albũ. Leonar.loco calcadis habet vitriolum.supra fuit positum vnguentum palmeũ qd idem non est.

Vnguentũ rubeũ ibidem.℞.litargirij contriti ꝛ cribellati eminã: id est olei oliue lib.ij. aceti.lib.x.concutiantur donec coagulentur et ponantur super ipsa postquã coagulantur lib.j.de venis tinctorum.

Istud vnguentũ nõ est in vsu sm intentionem Nico. floren.est vnguẽtum aureũ: tñ Mesue ponit vnguẽtum aureum qd idem nõ est: vt ostensum fuit. Leo.de preda palea in ca.de medicinis facientibus carnem.habet idẽ quod est huic conforme.

Emina sm ipsum Auicen.maxime romana est.℥.xx. sed emina Italica ꝛ egyptiaca est.℥.vj.ꝛ sic sm modernos emina est.℥.xvj.

Vena tinctorum sm intentionẽ Auic.est rubea tinctorum. quidã crediderunt ipsam esse venã citrinã: sed nõ recte sm intentionẽ Nico.vena tinctorum est rubea tinctorum ꝛ vena citrina est radix celidonie seu curcuma.

Vnguentũ apostolo[illegible] ibidẽ.℞.terebẽtine cere albe resine.s.pini.ãn.ʒ.xiiij.opopo[illegible]naci. floris eris.ãn.ʒ.ij.armo.ʒ.xiiij.aristologie lõge thuris masculi ãn.ʒ.vj.mirre galbani ãn. ʒ.iiij.bdellij.ʒ.vj.litargirij.ʒ.ix.infundatur bdelliũ in aceto vini: ꝛ coquant in estate cũ duabus lib.olei.ꝛ in hyeme cum lib.iij.

Istud vnguẽtum sm intentionẽ Auicẽ.est vnguen apostolicum: ꝛ nominatur vnguentũ veneris.ꝛ dicitur quod est medicina duodecim apostolorũ. Pe.argillata chirurgicus in capi.de medicinis mundificatiuis ꝛ abstersiuis habet idem.in fine vero eiusqꝫ descriptionis inquit.vocat ipsum Mesue cerasceos.ꝛ magister Antonius de ianua gratia dei quia mire rectificat vlcera maligna vt dictum fuit in vnguento cerasceos. Leonardus de preda palea in ca.de vlceribus virulentis habet idem: ꝛ est simile: ꝛ sic apud nos est multum in vsu.

Flos eris loco eius. Petrus argillata habet viride eris. ergo est ziniar: ꝛ sic moderni viride eris in ipso ponunt.

Vnguentũ de calce sm eũdem in.iiij.canoñ. in fen.iij.in ca.de medicinis que sunt ad cõbustionẽ sm intentionẽ scdam.℞.calcem et abluatur septies donec separetur eius acuitas tota: deinde coquasset cũ oleo rosa.aut oleo oliue: ꝛ pauca cera si indiget ea.ꝛ fortasse addunt super ipsum chimolea ꝛ albumen oui: ꝛ parũ vini: ꝛ fiat vnguentum.

Istud vnguentũ nõ est in vsu: idẽ habet vnã aliã descriptionẽ ibi subsequentẽ: ꝛ vtraqꝫ est optima cõtra cõbustionẽ ignis. Barth.montagnana in suo antidotario habet idem. Leonar.de preda palea in ca.de cõbustione ignis vel aque vel olei.ponit vnguentũ mirabile de calce quo vsus fui in abbate: quẽ afflauit fulmen: ꝛ ille abbas erat de villa cararie peduauensi.ꝛ combustus erat ab vna parte integre per mediũ corporis: ꝛ per mãmillã cordis: ꝛ obstruxit ferrũ id fulmen absqꝫ lesione vagine et cõbussit camisiã absqꝫ lesione aliorũ pannorũ.ꝛ ante ipsum a latere m[illegible]rtuus est vnus suus famulus: ꝛ mortui sunt duo canes distãtes per.xx.pedes ꝛ plus.℞.calcem viuã ꝛ decies extinctam in aqua feruentissima: et postea exiccatam sparsa aqua cum pecia ꝛ exiccatam calcem ad vmbrã reserua et tempore quo volueris vti: vtere vt ibi docet.

Vnguentũ comitisse sm Gul.varignanã in ca.xx.de his que a cõi natura magis sistunt mẽs[illegible]ua mulierũ.℞.corticũ medianorum castane[illegible]rũ ꝛ glandiũ ꝛ arborũ glãdiũ mirtinorum.[illegible]nde caballine.gallarum corticũ fabarum. acinorũ [illegible]rũ.sorbellarũ siccarũ.mespillorum matur[illegible]radicũ celidonie.folio.prunorum siluestriũ [illegible] terãtur grosso modo.ꝛ coquãtur in aqua plantaginis.ꝛ colentur.recipe ergo tũc cerã quãtum [illegible]is: et dissolue illã cũ oleo mirtino et laua eã nouies cũ pdicta aqua semper innouãdo aquã qualibet vic[illegible] post hoc recipe iterũ cortices predictorum [illegible] stane[illegible] glãdiũ ꝛ arboris glãdiũ ãn.partem vnã.cineris ossiũ cruris bouis mirtilorum acinorum vuarũ ãn.partẽ mediã terant.et fiat puluis.recipe ergo huius [illegible]ulueris ptes duas trociscorũ de charabe partẽ vnã: misceãtur et cum predicta cera et oleo mirtino: ꝛ oleo masticino ãn.quãtum sufficit fiat vnguẽtum ex quo cum expedit renes ꝛ pecten.ꝛ omnes partes circunstantes inungantur.

Istud vnguentũ est multum in vsu: maxime sm istam descriptionẽ istius auctoris.hoc multi moderni faciunt per aliam viam.sed ista descriptio est nobilior aliis: qr inuentor primus istius vnguenti fuit Guillel.nam ibi Guilelmus sic ait.ego vero in restrictione menstruorum mirabilem habeo experientiam cum hoc vnguento: qd propria industria inueni pro comitissa vadre: ipsa enim pregnans existens propter pressuram gentium sibi factam in festo sancti grisogoni iam inceperat abortiri: et sanguis et aqua iam in magna quanti[illegible] cressa fuerant.perunxit ergo se tantum semel cum ipso ꝛ sanata

est partum conseruãs vt debuit: ⁊ postea semper ꝑpter ea vocaui ipsum vnguẽtum comitisse. ⁊ cum ipso etiam postea plurimas alias seruaui. et si ex eo ⁊ renes a sursum vsqꝫ deorsum inungantur sistit emoroides: ⁊ ibi ponit duo experimenta mirabilia in restrictione menstruorum. magister Joan. cõcoregius in ca. de partu innaturali habet idem: sed istud est nobilius. Nico. floren. in li. vj. in ca. de fluxu humiditatum a matrice ponit vnguẽtum vtile quo vtebatur ducissa austrie: ⁊ a quibusdam dicitur vnguẽtum comitisse. ⁊ est idem. sed Nico. nõ fuit primus inuẽtor. magister Anto. guainerius in. c. de approximãdis ab extra ⁊ cura superfluitatis menstruorũ ab emoroidibus matricis prouenientibus seu rupture vene frigide describit. idem scias qꝺ multi hodierni medici ac apothecarij querebant predictum vnguẽtum in Guilelmo lõbardo: ⁊ hoc aduenit: qꝛ nõ habuerunt cognitionem Guilelini de varignana.

¶ Castanea fructus est satis notus. Isid. ait. castaneã latini a greco appellant vocabulo hanc greci castaneã vocant propter quod fructus eius gemini in modũ testiculorũ intra folliculum reconditi sunt: qui dum eijciuntur quasi castrantur.

¶ Glans nota est. Serapi. de glande ⁊ castanea in vno capitu. loquitur sicut etiam Auicen. in. ij. cañ. Guilel. inquit ⁊ glandium hoc est mediani corticis glandium sicut habet Nicolaus.

¶ Arbor glãdis seu glandiũ nota est [illegible]anibus. Guilel. inquit ⁊ arborũ glandiũ. i. corticum medianorũ arboris glandiũ siue quercus: nicholus loco arboris glandiuꝫ inquit. ⁊ iterum cupularũ glandium: sed hoc Guil. non habet. verum est qꝺ hodierni cupulas glandium in ipo ponunt que sunt laudate.

¶ Cauda caballina est cauda equina. ⁊ est quã Diasc. hipporin vocat. Nico. loco eius habet caudã [illegible]uinaꝫ. que idẽ est. Sera. in ca. de cauda equina inquit aliquãdo vero egreditur a muris in quibus nascitur. [illegible]pecli nat inferius propter multitudinem foliorũ que [illegible]int. sicut coma: vt videatur velut cauda pendens in [illegible]uro: et propter hoc sic nominatur: moderni autẽ du[illegible] ponũt species: vna est maior et asperior: qua tor[illegible]s cifos poliunt ⁊ alia tornatilia. aliquãdo asp[illegible]a dicitur. aliquãdo troxia. Guil. lombar. ait caud[illegible] qui est asprella. hec apud nos in fossis ac iuxta ag[illegible] inuenitur.

¶ Faba scꝫ corticũ ipsarũ. Isido. [illegible]a. de leguminibus inquit. faba greca ethimologia a vescendo vocabulum sumpsit. quasi faga: fa[illegible]em grece comedere dicitur: primum enim homines hoc legumine vsi sunt. cuius species sunt due. quarum altera. cõmunis. altera egyptia faba frisa. dicta. eo qꝺ eã hoies frendãt. i. frangãt. ⁊ mo[illegible]ndo comminuant. ipse Isido. describit fabam grecam [illegible] species leguminis: sed ꝫm modernorum opinionẽ fa[illegible] greca est fruct⁹ cuiusdã arboris ma[illegible]e apud Dias. grifolium vocatur.

¶ Acini vue ꝫm quosdã sunt acini vue dicte lãbrusé qꝛ habet maiorem stipticitatẽ ꝙ̃ alie nicholus ⁊ magister Antho. guainerius loco acinorum vuarum habẽt arillorum vuarũ. ergo sunt [illegible]ana vue seu semina que magis laudata sunt.

¶ Sorba vero apud Sera. est. zarur: sed apud modernos nõ recte. verum est qꝺ ponunt vnum ꝓ alio ⁊ eius arbor sicut narrat Sera. est spinosa cuius formam vide in electuario de sorbis. Gal. viij. simplicium ait. nix. i. sorba arbor eius fructus a multis dicitur omnia.

¶ Mespilla ꝫm dia. semẽ habet rotundum ⁊ minutum matiano simile: tria ossa habẽt: vnde ⁊ triconum dicit: ⁊ alia que in hispania nascitur: quam multi epinelidã vocant semẽ rotũdum hñs hoc aptũ est ad edendũ. ⁊ stipticum. ⁊ tarde maturescit. ⁊ hec apud Sera. est cap. de sorba: ⁊ sic si legis ca. de mespilla apud dias. cum ca. de sorba apud Sera. videbis ꝙ idem est. Isido. ait mespilla arbor spinosa fructui similis malorũ. sed paulo breuior. vnde ⁊ appellata ꝙ pillule formã habeant eius poma. Guil. compositor ⁊ magister Anthoni. guainerius ponunt mes[illegible]: sed Nicholus habet mespillam: ⁊ sic hodie mespillam in eo ponunt.

¶ Pruna siluestria ꝫm modernorum opinionẽ sunt fructus ex quo acatia fit de q[illegible] liber qui dicitur bulchasiꝫ inquit. modus extrahẽdi [illegible]uccũ prunorũ siluestrium ex quo fit acatia. lumen male lucens loco eius hꝫ folia pini siluestris: sꝫ nõ recte: qꝛ cõpositor ⁊ Nicholus habẽt folia prunorũ siluestriũ: cõpositor aũt Nicholus ⁊ magister Anthoni. guainerius nõ ponũt dosim ipsarũ rerum: tñ notũ est ꝙ qñ dicitur ana significat equale. et sic in predicto vnguento idẽ intelligitur: ⁊ põt fieri in magna quantitate ⁊ in parua: sed magis fit in magna ꝙ̃ parua si vero facere volueris istud vnguentũ de manipulis duobus pro qualibet rerũ supradictarũ dosim cere ac aliarum rerum ostendam infra.

¶ Plantago herba est satis nota: cõpositor ait. coquantur in aqua plantaginis. Nicholus inquit coquantur in succo vel decoctione plantaginis cera. f. cera vsualis. cõpositor ⁊ alij inquiunt cere quantũ oportet: supra dixi ꝙ ana significat equale. ⁊ si predictũ vnguentũ facere volueris de manipulis duobus cuiuslibet predictaruꝫ rerum debet poni libra vna ⁊. ʒ. iiij. cere noue. ⁊ dissolue ipsam: vt docet compositor.

¶ Olei mirtillorum descriptionẽ docet dñs Me. in trac. de oleis de quo infra cõpositor. nec alij etiã ponunt dosim istius olei: sed generaliter ponitur tantum olei quãtum cere. postea dicit cere quantum vis ⁊ dissolue illã cum oleo mirtino ⁊ laua eam nouies cũ predicta aqua semper innouando aquam qualibet vice. Nicholus dicit semper innouando eam vnaquaqꝫ vice accipiendo de ipsa omni vice portionem eius sufficientem ad lauãdum. ⁊ hoc facto. ℞. vt dicit compositor añ. i. equaliter cõpositor ait. añ. partem vnam. s. rerum supradictaruꝫ. ⁊ debent esse pro qualibet. ʒ. ij. per partem mediã que ponitur inferius intelligitur. ʒ. j.

¶ Troc. de charabe. descriptio inuenitur in pluribus auctorib⁹ vt dictũ fuit: sed generaliter faciũt ꝫm discriptionẽ Mes. quã superi⁹ posui. dr aũt charabe quasi rapiẽs paleas. ⁊ est gũmi arboris dicte haur. romanũ. Jo. ang. in capi. de feb. ethica ait. charabe ⁊ est charabe idem ꝙ vernix: sed charabe: idẽ ꝙ ambra. pond⁹ eorũ dꝫ esse. ℥. iij. ʒ. vj. Opꝫ iterũ addere oleũ mirtinũ ⁊ oleum masticinũ: sꝫ cõpositor. nõ dicit si debẽt esse lota aut nõ. Nicho. autẽ ait. oleo mirtino loto addito eis oleo masticino nõ loto. quidã tñ lauant ipsum simul cũ illo postqꝫ omnia sunt simul cõmixta. ⁊ cõfecto vnguẽto ex quo vnguẽto vnguãtur renes a sursum vsqꝫ deorsum. dosis vero istorum duorũ oleorũ. s. mirtini ⁊ masticini. i. de mastice debẽt esse añ. lib. ij. ⁊. ʒ. iij. ⁊ fiat. istud vnguẽtũ dꝫ cõfici cũ optia diligẽtia ꝑpter optimã vtilitatẽ q̃ i optio inuenit.

Unguẽtũ psilotrũ ꝫ Dinũ florẽtinũ ĩ suo antidotario. ℞. calcis fortis supra quã ponat septuplũ aq̃ ⁊ ꝑ tres dies sic dimissa colet. postea ĩ aqua. vj. ꝑtis calcis ponat: et ꝑ tres dies morentur: his gestis sexta pars arsenici citrini in predicta aqua mittatur: ⁊ tãdiu ad solem dim[illegible]ntur donec penna immiss[illegible] depiletur: cũ extrahitur vero loc⁹ fricetur. id enim cito abradit pilos.

¶ Istud vnguentum non est in vsu. liber qui dicit bulchasim in trac. j. scribit modum psilotri noti. sed non est idem. verum superius posuit. modum faciendi medicinam depilantem pilos vna hora. ⁊ hoc videtur esse melius vnguentum psilotrum; pro psilotro intelligitur medicamen depilatorium.

Unguentũ genestricũ cõe ꝫm Joã. anglicũ est ca. de cura quartane. ℞. florũ genestre. ℥. vj. butiri maij. s. facti de mense maij. vel alterius si hoc haberi nõ possit: axũgie porcine recentis lib. j. modicuꝫ vel fiat liquidum:

vel pōt cōfici cū oleo camomille. ⁊ tunc cera plus valebit. ibi cōter[illegible] flores cū istis predictis vel cū aliq̄ istorū. ⁊ tūc ista per. x. dies cōtinue agitando. ad solē ponendo. ⁊ tūc vltimo ponantur in patella ferrea ad ignem ⁊ dissoluantur. ⁊ liquefiat pinguedo vel butirum. ⁊ tūc deponatur ab igne. ⁊ cito post coletur per medium panni linei bene comprimendo. ⁊ erit vnguentum.

¶ Istud vnguentū apud nos non est in vsu idem in eodem capi. describit duas alias descriptiones que idem non sunt. ego vero solum scripsi istam descriptionem. quia compositor intitulat ipsam vnguentum genestricum commune.

¶ Genestra aūt fruct⁹ est oībus nota: hoc apud Diasc. vocat̄ spart⁹. Pli. geniste vinculi vsū prestāt. flores apibus gratissimi. dubito an hec sit quā greci autores sartō vocāt. q̄dā miricā vocāt. sed nō mirice. Mesue inq̄t. albrachin est capistrū arboris. ⁊ est arbor mōtana super cuius stipitē eleuat̄ dēsitas fustiū multe rectitudinis ⁊ dū plicant̄ nō patiunt̄ fracturas. vñ ligant̄ ex eis arbores ⁊ ꝓducunt flores figure lunaris citrinitatis multe ⁊ ꝓfert folliculos ſm semitā orobi habētes semia distincta sicut lēs: sed in lingua latia genesta siue mirica appellatur. Electio vltramarina est melior ⁊ oēs que in ꝑtibus orietalibus oriuntur. Sal. in. viij. simplicium ait. spargamum .i. genestra.

Unguentū de talpa ſm eundē in. c. de cura lepre. ℞. talpā cōbustā. cortices auellanaꝝ. nucū maiorū castanearū. ⁊ cū his apes ⁊ muscas ⁊ oīa ista comburunt̄. deinde recipe capillorū veneris recentiū. spice nardi. laudani bulliāt oīa in oleo laurino. ⁊ addatur cera. ⁊ fiant vnguentum.

¶ Istud vnguentum non est in vsu.

¶ Talpa animal est q̄d vocat̄ irbea: ⁊ est notū. Papias inquit. talpa d̄r q̄ sit dānata cecitate perpetua. est enim absq̄ oculis terrā semꝑ fodiens que grece dicit̄ talpas. Isido. in. c. de minutis aīalibus inquit talpa dicta q̄ sit damnata cecitate perpetua ⁊ tenebris: est eñ absq̄ oculis: semꝑ terrā fodit. ⁊ humū egerit. ⁊ radices subter frugibus comedit: quā greci affalā vocant. cōburat̄ autē istud animal vt cōburit̄ lepus cuius modus patuit supra. Apes sunt posite inter minuta animalia ⁊ he note sunt. Isido. inquit. apes aūt dicte vel q̄ se pedibus inuicem alligent: vel ꝓ eo q̄d sine pedibus nascant̄: nā postea ⁊ pedes et pennas accipiunt: he solertes in generandi mellis officio assignatas incolūt sedes. domicilia inenarrabili arte cōponunt ex varijs floribus fauum condunt: textisq̄ ceris inminers prole casta replent exercitum ⁊ reges habēt: prelia [illegible]uēt fumū fugiūt: tumultu exasperantur. has pleriq̄ experti sunt nasci de boue ⁊ cadaueribus: nam pro his creandis vitulor[illegible] occisorū carnes verberantur vt ex putrefacto cruore vermes creentur: que postea efficiuntur apes. proprie tamen apes vocantur orte de bobus. sicut scabrones de equis fuci de mulis. vespe de asinis. Dia. i. c. de melle inq̄t mel est ros celestis: quem apes colligunt.

¶ Musca apud oēs nota est. Isi. musca ex greco venit sicut ⁊ mus. hec sicut ⁊ apes necate in aq̄ aliq̄ties post j. hore spaciū reuiuiscunt: reperit̄ alia species musce q̄ vocatur cinomia apud grecos. ⁊ est musca canina. nā cinos grece canis vocatur.

Unguentū de castoreo ſm eundē in capi. de spasmo. ℞. piperis nigri. castorei euforbij añ. ℥. ij. piretri. costi amari añ. ℥. ij. costū resolnatur in. ℥. iij. vini albi per vnā diē ⁊ noctem in crastino addatur. ℥. iiij. olei ⁊ bulliāt vsq̄ ad consumptionē vini. ⁊ postea addātur pulueres: ⁊ fiat vnguentum.

¶ Istud vnguentū apud nos nō est in vsu. verū ſm intētionē cōpositoris est exptū in illa materia. ipse vero in ꝑncipio nō dicit q̄ istud sit vnguentū de castoreo: imo in fine eius descriptionis ait. ⁊ fiat vnguētum quod ego voco vnguentum castorinum.

Unguentū ebulinū ſm eundē in. c. de dolore iūcturarū. ℞. foliorū ebuli. M. iij. coquātur in aqua diu. deinde extrahant̄ ⁊ cōterantur sicut si deberent comedi. pistētur in mortario. ⁊ tunc modicū axungie porci vel butiri de maio. ⁊ flores genestre misceant̄ et per mediū panni linei extrahantur ⁊ erit vnguētum optimū i causa frigida sicut ego probaui in vno podagrico ⁊ sciatico pingui valde nec valuit sibi aliquid aliud.

¶ Istud vnguentū nō est in vsu. tamen secundū intētionem compositor[illegible] est mirabile in illa materia.

¶ Ebulus autem est species sambuci. vnde versus. Sābucus est actis. sed ebulus est cameactis. de quo Sera. in. c. de ebulo de vtroq̄ loquitur. ⁊ ibi describit de forma ipsorū dicens q̄ illa species que dicitur cameactis est minor prima. ⁊ habet ramos magis herbe pertinentes quadratos in quibus sunt multi nodi. ⁊ folia inuicē distātia [illegible] singulis nodis, similia folijs amigdale in summitatibus suis: nisi q̄r habet venas ⁊ sunt longiora eis habe[illegible]a grauē odorem. ⁊ in summitatibus ramorū sunt [illegible]pitella seu corone sic̄ corone supradicte spēi. ⁊ flos si[illegible]. ⁊ h̄z radicem longuā in grossitudine digiti ⁊ apud [illegible]os in vijs ac in multis locis nascitur et vocant ipsum [illegible]icilorex.

Ungu[illegible] quercinū ibidē. ℞. visci quercini rubee m[illegible]oris ebuli ⁊ mediani. corticis sambuci ana. ℥. [illegible] coquantur in aqua camomillina. et fiat vnguētum quercinum. est eñ secretissimum.

¶ Istud vnguentum non est in vsu.

¶ Uiscus autem quercinus ſm Serapi. ex auctoritate Dia. Melior ex eo est nou⁹ qui est similis in colore [illegible] porris exterius vero subrubeus sine asperitate [illegible] furfure[illegible] ⁊ sic ex fructu rotundo qui nascitur [illegible]arbore gi[illegible]m. idem Sera. dicit: reperitur aūt in arbore malorū ⁊ pirorū: ⁊ alijs multis arboribus. ego vero vidi predictū fructū qui est in grossitudine ciceris ⁊ parū plus. etiā sunt ex hominibus qui dixerūt q̄ inuenit̄ aliq̄n eius fructus in magni[illegible]ine piri parui et aliq̄n in magnitudine ciceris. sed parū plus ſm diuersorū locorū varietatē ⁊ nascit̄ sup quercū cui⁹ folia sunt citria lōgiora ⁊ puiora ⁊ iuenit̄ i hispania. cōpositor i fine descriptiōis isti⁹ vnguēti ait. ⁊ tñ loco visci q̄rcini. pōt poni visc⁹ alteri⁹ arboris ⁊ q̄ddā viride inter ramos arboris nascēs ⁊ ꝑ totū annū est viride. ⁊ h̄z baccas ⁊ grana sicut solatrū ⁊ folia talia qualia crassula maior. sed sunt strictiora. ⁊ vz in oī gutta fomētata ⁊ emplata ⁊ iuncta vt satis vidi: ⁊ visc⁹ quercinus est optim⁹ in epilētia. et vocat̄ ab Aui. ij. cano. c. de corallis lignum crucis.

Unguentum de euforbio ſm Petrum de tussignana in. c. de parelesi tremore tortura et spasmo ex repletione. ℞. olei antiq multū lib. j. cere rubee. ℥. ij. liquefiat cera cū oleo ad ignem et proijciatur desuper [illegible]forbij. ℥.

i.castorei.℥.ʒ.fiat vnguentum: hoc enim mirabile est in passionibus neruoꝝ: apud nos in vsu est.

Vnguetum de corticibus castanearum ſm Bartho. montagna. in suo antidotario. ℞. olei de mastice li.j. olei mirtini citonioꝝ añ. ℥.vj. masticis. acatie. sanguinis dracõis añ. ℥.j. coralloꝝ rubeoꝝ. ℥.j. charabe. terre sigillate añ. ℥.j. corticũ castanearũ. scorie ferri preparate vcȝ in aceto: vt ostensum fuit ana. ℥.ij.ʒ. resine scilicet pini. ℥. cere quantũ sufficit: ⁊ fiat vnguentum.

Istud vnguentum non est in vsu. maxime apud nos.

Castanea, est fructus omnibus satis notus. Sera. de castanea ⁊ glande in vno ca. loquitur apud Aui. de castanea nõ inuenitur ca. imo de ipsa loquitur in capi. de glande. glans eñ generale est vocabulũ ad plures fructus sicut ad castaneas nuces ⁊c. vnde nucem dicim᷒ iuglandem quasi iouis glandem: cui est dicata. Petr᷒ de crescen. in lib. v. in ca. de natura arboꝝ ⁊ de vtilitate fructuũ ipsoꝝ inquit. Castanea est arbor nota. ⁊ earuȝ quedã domestice: quedã siluestres. ⁊ [illegible]mestice quedaȝ mediocres fructus facientes que castanee dicuntur: et quedam faciunt fructus valde grossos quos Mediolanenses marones vocant vulgariter.

Vnguentũ ꝓ vermib᷒ ibidẽ. ℞. succi ꝑsicarie absinthij abrotani cẽtauree mino[illegible]is mali terre: folioꝝ ꝑsici: folioꝝ lupinoꝝ: [illegible]adicũ ebuli: corticũ granatoꝝ añ. ʒ.j. porro[illegible] non trãsplantatoꝝ: sunt porri dicti purir[illegible]li. ℥.ij. nasturtij aquatici: libr. j. aceti fortis[illegible]mi. ℥.iij. cere quantum sufficit: fiat vng[illegible]tum.

Istud vnguentum est in vsu: tamen [illegible] valde. Idem compositor describit duas alias des[illegible]tiones: sed hãc opinantur esse nobiliorem alijs.

Persiccaria ſm Nic. est herba [illegible]cte Marie: cui᷒ folia sunt similia folijs pe[illegible]siccorũ nascens iuxta hortos eius species due. sunt q[illegible]rũ vna: in medio foliorum hȝ maculam fuscã alia vero est absq̄ macula: sed prima ⁊ melior est quam persiccariam cum sigillo vocant.

Malum terre est ciclamen aut buchormarien.

[illegible]asturtiũ aquaticum. i. fenation hoc apud Aui. in ij. [illegible]. vocatur pupilla oculi. de nasturtio [illegible]quatico vide [illegible]a in dianasturtio.

Vnguentũ de mucillaginibus: ibidem. ℞. mucillaginis fenugreci: semis lini altee ana. li.ʒ. coquanẜ donec [illegible]spissenẜ: et quando coquitur semꝑ aspergatur cũ aceto: deinde sumãtur lib.ʒ. merdasengi. i. litargirij ⁊ coquãtur in lib. j. olei sisamini lento igne: deinde ꝓijciatur super ipsum mucillago: ⁊ ꝓijciaẜ super marmor: ⁊ malaxetur cũ manu: ⁊ fiat vnguentum mollificatiuum et lenitiuum.

Istud vnguẽtũ de mucillaginibus ſm modernos est diaquilon: ex [illegible]c sunt ex hoibus q̄ faciũt istã descriptionẽ, sub nomine diaquilon sine gummis: nam Matt. silu. in litera diaquilon ait. diaquilon est male scriptũ: ⁊ debet dicere diaquilon. i. compositio facta cum succis vel mucillaginibus. preterea Jo. Sera. in suo antidotario inquit vnguentum de mucillaginibus. ⁊ est diaquilon. idẽ dicit Ge[illegible]s super quintam canoñ. Auicen. infra approbat emplastrum diaquilon magnum: ⁊ ibi melius ostendam.

Vnguentũ pectorale: ibidẽ. ℞. pinguedinis anatis. pinguedinis gallinee añ. ℥.j.ʒ. butiri recentis. ℥.j. croci. ʒ.ʒ. olei violati. ʒ.ij. cere albe. ℥.vij. fiat vnguentũ molle qđ postea lauetur duabus vicibus cũ aqua ordei tepida.

Istud vnguentũ est multum in vsu: sed sunt ex hominibus qui faciunt ipsum ſm istam descriptionẽ: ⁊ sunt ex hominibus qui faciunt ipsum secundum aliam descriptionem: tamen moderni doctores laudant istã descriptionẽ adiungendo in ipso muscillaginis fenugreci ⁊ seminis lini añ. ʒ.v. Mesue in ca. de asmate hȝ vnam aliam descriptionẽ que satis laudata est vt apparet in c. allegato. infra apparebit vna alia descri.

Vnguentum mirabile de elleboro ad tineã ibidẽ. ℞. olei laurini. ℥.ij. mirre ellebori albi. ana. ʒ.j.ʒ. litargirij. ʒ.ij.ʒ. misce ⁊ fiat vnguẽtum molle.

Istud vnguentum non est in vsu apud nos.

Elleborus ſm Me. est barba alfugi ſm Auerroim in v. col. elleborus est cõdisi. qđ non creditur: verum multi moderni computant condisi inter species ellebori: eo ꝙ sternutationem commouet: tamen nostri doctores non ponunt species ellebori nisi duas. s. albũ et nigrũ qui satis noti sunt. infra in oleo de euforbio ostendam melius ꝙ condisi nõ est elleborus ſm intentionem Me. quãdo niger nascitur apud radices arboris fructuose sunt fructus eius solutiui. Papias inquit. Anticira est insula vbi abundat elleborus ad capitis purgationẽ necessarium: ⁊ ponitur pro elleboro antiqua parte templi que ortus respicit: hec ab aliquibus dicitur velar: ⁊ ab aliquibus dicitur stranudella eo ꝙ puluis ipsius in naribus posita sternutationem commouet.

Vnguentum de semperuiua ibideȝ. ℞. olei violarum: olei rosarum añ. ℥.j. pinguedinis anseris. ʒ.vj. succi semperuiue. ℥.iij. bulliant vsq̄ ad consumptionẽ succi postea adde croci. ℈.j. ⁊ fiat vnguentum.

Istud vnguentum non est in vsu.

Semperuiua scȝ maior ſm circa instans dicitur q᷑ semper viridis reperitur. Auic. in ij. inquit semperuiua est succutũ in. c. vero de succuto inquit succutum dicitur ꝙ est semperuiua: ⁊ dr ꝙ est species seminis mandragore: sed nõ recte: q᷑ illud ca. de succuto est corruptũ: nam apud arabes est simphitum: ergo est consolida maior. ⁊ sic si legis illud ca. de succuto apud Aui. cũ capi. de simphito apud Dia. videbis ꝙ idẽ sunt: semperuiua apud Dia. vocatur aizon maius: dicitur, qđ omni tpe folia viridia hȝ. dicitur ⁊ butalmon: qđ nõ est nam butalmon est oculus bouis: aut zotalmon: aut ambrosia: qđ non est. aliud facit. c. de aizõ minori: ⁊ hec est ꝟmicularis: ⁊ ãbe note sunt aizon vero est [illegible] nomen suũ: q᷑ cõponitur ab ay qđ est semꝑ ⁊ zob qđ est viua. vñ semperuiua dr q᷑ sem[illegible]lia virida hȝ nasciẜ suꝑ tegulas plurimũ: ⁊ in locis quibus stercora proiecta fuere: et alibi.

Vnguentũ de succo enule ibidẽ. ℞. succi radicũ enule: ⁊ lapacij. añ. ℥.vj. salis nitri sarcocolle: merdasengi. i. litargirij: masticis añ. ʒ.ʒ. vitrioli: aluminis iameni. añ. ʒ.iij. picis naualis. ʒ.ij. ⁊ fiat vnguentũ butirũ ⁊ terbentina dissoluantur simul deinde cũ eis incorporentur species omnes: ⁊ vltima oia cum succis bulliant lento igne vsq̄ ad cõsumptionem succorum ⁊ serua.

Istud vnguentum non est in vsu.

¶ Enula est herba omnibus nota. vide de ea in electuario de enula. Sal nitrū ſm modernorū opinionē est sal qđ ignē accēdere facit. ⁊ est [illegible] quo bōbardarij vtunt: nascit in muris veteribꝰ qđ qdā florē parietis vocāt. liber q̄ dr bulchasim in trac. ij. ponit operationē salis alchali: ⁊ est sal nitrū qđ ingredit in medicinis multis: ⁊ hoc sal vt docet ibi fit ex cinere cuiusdam herbe q̄ vocat chail seu vsnen vt apud Sera. ⁊ est stercus passerum.

¶ Argentū viuū inter metalla est cōputatū mortificat aūt argentū viuū cū saliua ſm artē. Aui. in. iiij. cano. in fen. vj. de argento viuo loquit dicēs ꝙ plurimi q̄ bibūt ipsum non ledunt eo: egredit em̄ cū dispositione sua p inferiorē regionē ⁊c. Nicolaus aūt florentinus in li. iiij. ad vltimū inquit argentū viuū interiꝰ cū sumitur sicut est ſm plurimū nullā aut paruā efficit lesionē: ⁊ per hāc causam existimauerūt quidā: ꝙ argentū viuū non sit in numero venenorū: verū veritas est ꝙ est venenū: imo vt dr multa venena ex eo cōficiuntur: ⁊ si maneret in spacio sufficiēti: ⁊ nō egrederet velociter interficeret: vt fuit de quodā apothecario qui sitiens in nocte bibit argentum viuū ⁊ mane mortuus est ⁊ ipsum quidez extinctū cum saliua deterioris est venenositatis.

Unguētum de amilo ibidē. ℞. olei sambucini. ℥. j. olei violati ⁊ rosati. añ. ℥. j. ß. ceruse. ʒ. x. thuris masticis añ. ʒ. j. cāphore. ℈. j. amili. ʒ. x. aque rosar. ℥. j. albumina duorū ouor. cere. ℥. v. coquātur simul oleū ⁊ cera. deinde addātur spēs alie prope infrigidationē post ea incorporentur simul albumina: ⁊ vltimo addantur boli armeni. ʒ. x. diligenter agitādo cum spatula: ⁊ fiat.

¶ Istud vnguentū nō est in vsu. Amiliū. i. amidū. Gal. in lib. ad parthenianū inquit amilū oibus notū est: est em̄ quasi medulla frumēti: nā apud nos amilū est succꝰ frumenti in aqua diu macerati collatus ⁊ desiccatus. amidū aūt apud apothecarios nostros nō est valde in vsu: sed in partibus Venetiarū apothecarij magis vtūtur in faciēdo quandā misturā que fit ex zuccaro albo aqua rosar: ⁊ amido. ⁊ hec tria bene coquūtur simul addendo si erit necessitas parū olei amigdalarum dulciuz recentium ⁊ fiat inde confectio in morsellis: quam Veneti sauoniam vocant.

¶ Oleum sambacinum. i. oleum qđ fit ex floribus zambac. cuius descriptio inferius apparebit.

Unguentū de terebētina ibidē. ℞. pulueris serpētarie. ʒ. j. sarcocolle ablute. ʒ. ij. ß. sandarace. i. vernicis. ℈. iiij. tutie pparate vczvt docet bulcasim. ℈. ij. terebētine lote cū aqua fumiterre libr. iiij. ß. cāphore. ℈. ß. vnguenti de succo enule. ℥. vj. misce ⁊ fiat vnguentum.

¶ Istud vnguentū apud nos nō est in vsu. Terebētina lachrymū est arboris satis notū. hāc quidā vulgo largatū vocāt. Moder. cōputant abiectinū inter spēs terebentine eoꝙ manibꝰ cito inuiscat: arbor aūt terebentine botin dr: eius fructus granū viride. Mat. aūt silua. in literat. inquit terebentina est gūmi arboris q̄ vocat terebintus. idē in litera g. dicit gūmi albotin. i. lacca. vide ergo ꝙ sibiipsi contradicit.

¶ Serpentaria. i. dragūtea maior seu colubrina: vide de ipsa in hiera hermetis.

¶ Sarcocolla abluta. i. lota aut nutrita in aqua rosata aut in lacte asine vel mulierum vt ostensum fuit.

¶ Unguentū de succo enule. i. elenij eius descriptio fuit polita superius ſm ipsum.

Unguentū viride ſm chirugiā ibidē. ℞. celidonie. leuistici herbe cētrigalli lilifagi. saluie añ. M. ß. mirre. ℥. iiij. cere terebētine añ. li. j. pinguedinis anatis li. iiij. olei cōmunis lib. vij. aloes. ℥. v. fiat vnguentum.

¶ Istud vnguentū apud nos nō est in vsu: tñ ſm intentionē cōpositoris est quoddam vnguentum viride quo vtuntur chirurgici.

¶ Cētrū galli. i. gallicrista: ⁊ est quā gallitricū vocam reperit ex ea domesticū ⁊ siluestre. de quo vide supra.

Unguētū de cerusa ſm Guliel. lōbardū seu placētinū in antidotario. ℞. ceruse. ʒ. v. litargirij. ʒ. ij. scorie argēti aure. j. dragāti. ʒ. j. terant ⁊ cribellētur ⁊ sumat cere albe. ʒ. j. liq̄fiat cū. ʒ. iij. olei rosati: ⁊ proijciant: ⁊ incorporentur medicine in mortario remouet em̄ excoriationem ⁊ adustionem ignis.

¶ Istud vnguentū est multū in vsu: sed hodierni apothecarij nō faciūt ipm ſm istā descriptionē: illa vero descriptio qua gñaliter vtunt p vnguento de cerusa cocto fit solū ex ceruse ⁊ olei rosati añ. partibꝰ equalibꝰ: ⁊ ambo bulliāt ad ignē lenē: ⁊ fiat ex eo pasta in magdaleonibꝰ: ⁊ vsui reseruet: quidā addūt in ipso parū litargirij: sed raro. Leonardꝰ de pda palea in. c. de medicinis consolidatiuis ponit cerotū siue vnguentū durū de cerusa coctū cū sepo castrati. istud est verū vnguentū de cerusa coctū adiungat sepū in reliquis est idē cū descriptione que oibus cōiter est in vsu: ⁊ hoc satis est notū: reperit alia descriptio que dr a multis vnguentū de cerusa crudum ⁊ a multis dicitur vnguentū albū: ⁊ ab aliquibus dicitur vnguentū de biacha crudū: ⁊ ambe descriptiōes sunt in vsu: sed hec descriptio infra apparebit pro vnguento albo quod idem est.

¶ Cerusa. i. biacha: ⁊ est erugo plūbi apud Auicē. in. ij. cañ. e[illegible]inis plumbi: aut alaunoch. quod idem est. Secundū circa instans cerusa est flos plumbi siue zersa. gersa etiam fit ex succo serpentarie sicut dictum fuit in vnguento martiatonis.

Ungu[illegible] pro capite puerorū ꝯtra grossaz ⁊ crustosam [illegible]biem ſm Raynaldū de villa noua in lib. ij. [illegible]a. de scabie seu pruritu. ℞. butiri recentis terebentine axungie galline recentis olei violati. añ. [illegible] j. cere. q. s. ⁊ fiat vnguē. quo vngat caput ter i die: ⁊ post supponat foliū sicle. i. blete aut brasse. i. caulis.

¶ Istud vnguētū est in vsu sed nō valde: sed vere a [illegible] fuit probatū contra crustā ⁊ scabiē puerorū mirab[illegible] valere [illegible] ipso vt docet compositor.

Unguentū de cicuta ſm Nic. floren. in li. v. in. c. de duritie splenis. ℞. de tota herba cicute. ℥. vj. armoniaci dimittantur. ix. diebus in aceto. nono die bulliant ad ignē donec armoniacum bene dissoluatur: postea colētur per pannū fortem: ⁊ illa liquositas iterū bulliat: ⁊ addito oleo ⁊ cera fiat vnguentum: est enim potissimū contra oēm duriciem.

¶ Istud vnguētū apud nos nō est in vsu: magister pe. argillata in. c. de duritie splenis hʒ vnū qđ idem est.

¶ Cicuta vero aut sucharā est herba satis nota apud Dia. vocat cōios: hastas hʒ nodosas sicut maratrū folia similia ferule: sed angusta apud Aui. in. ij. cañ. vocat sucharā ⁊ inq̄t sic. inq̄t Dia. crus huiꝰ plāte est sicut crꝰ ferule: ⁊ folia eiꝰ sunt sicut folia cucumeris. Hic textus Aui. est corruptꝰ: qr dʒ dicere hastas hʒ nodosas sicut maratrū folia similia. ferule sicut dicit Dia. Liber q̄ dr bulchasim in trac. ij. inq̄t forma extrahendi [illegible] ex sucharā: idest iusq̄amo qđ falsum est: nā Sera. in. c. de cicuta

aū sucharā sic noiaꝛ apud medicos: sed arabes noiant eā scicharā vel zucharā: ⁊ sic est: ꝙ zucharā vel sucharā est cicuta. Idē Sera. in fine ei⁹. c. inqꝛ ⁊ qñ poniꝛ cicuta sup testiculos puerorū non dimittit crescere eos: melior aūt ex hac planta est illa q̄ nasciꝛ in creta ⁊ in chio ⁊ in attica etiā apud nos in multis locis hec repiꝛ: vñ si fricueris folia ipsius recētia: grauē odorē referunt ⁊c.

¶ Armoniacū lachrymū seu gummi est satis notū. Micholus ⁊ magister Petr⁹ argillata nō ponūt dosim armoniaci: sed si ipsum dosare volueris: adde. ʒ. iiij. armoniaci. ⁊ confice vt ipse Micho. docet.

Unguentū de ranis vltimū in li. vij. in. c. de curatiōe dolorū iūcturarū p medicinas cōferentes a ppꝛietate. ℞. ranarū fluuialiū euisceratarꝫ ⁊ excorticatarū qd̄ volueris: ⁊ laua eas nouies ī aq dulci ⁊ olla lapidea ī sole sufficiēti coquanꝛ vsqꝫ ad ꝯsumptionē vel dissolutionē carniū earū: postea colenꝛ p pānū rarū fortiter manib⁹ exprimēdo carnes earū hoc eñ oleūꝫ pedibus vnctum. ⁊ iūcturis optime cōfert. etiā loco cancrosis inūctum.

¶ Istud vnguētū apd̄ nostro[illegible] doctores est in vsu: tñ nō valde: sed vtunꝛ magis medici mediolanēses: qꝛ ī ipso inueniūt mirabilem experiētiā in illa materia: verū est ꝙ hec descriptio nō est illa q̄ in vsu est: nā Michol⁹ dicit ꝙ est vnguētū de ranis. infra vō dic[illegible]. hoc eñ oleū pedib⁹ inunctū: ⁊ iūcturis op[illegible]e cōfert: ergo descriptio Micholi reduciꝛ a[illegible] modū olei. vel ad modū apozimatis: sꝫ m[illegible]⁹ est fieri vnguētū de ranis fm intētio[illegible]e. de tussignana positā apud eū in. c[illegible] podagra sciatica ⁊ arthetica quorū h[illegible]st descriptio ℞. sepi ranarū. ℥. j. ß. buti[illegible] agripe. scꝫ vnguēti de agripa añ ℥. j. olei camomille. olei aneti costini. añ. ℥. ij. olei rosati. ℥. iiij. vitrioli ℥. ij. cere albe. ℥. j. resine. ℥. ij. ⁊ misce fiat vn[illegible]entū ⁊ vngaꝛ loc⁹: hec vō descriptio a mo[illegible]s doctorib⁹ p vnguēto magi[illegible]laudata est ꝙ illa Micholi. verū infra appare[illegible]. ⁊ vna alia descriptio que est magistralis ⁊ hec est illa q̄ ab omnibus vsitatur de qua infra.

¶ Rana fm quosdā est [illegible]gñe pisciuꝫ q̄ satis note sunt oibus. Ipse Micholus in li. iiij. in. c. de spēbus serpentū facit capitulū de ranis ⁊ buffonib⁹ ⁊ inquit. buffo est de spēb⁹ ranarū: ⁊ rana magna a quibusdaꝫ dicta botrax ⁊ est turpis aspect⁹ ventrē habēs latū ⁊ grossum ⁊ cutē durissimā difficiliter penetrabilē: ⁊ color ei⁹ declinat ad citrinitatem obscuram ⁊ oculi eius sunt valde lucentes ⁊c. idem in. c. de animalib⁹ aquaticis venenosis inquit: ⁊ ex eis est rana quedā rubea maligna inuadens aīalia ptrāseuntia vt mordeat ea: ⁊ si nō possit mordere insufflat ab ipsa sicut buffo insufflatione nociua. sine dubio spēs ranarū sunt multe: sed nō vtimur nisi quadā earū spē que morantur in paludibus: que note sunt.

Unguentū diuinū optimū fm eundē in eodem lib. in. c. de medicina generatiua carnis ℞. pinpi[illegible]lle verbene betonice. añ. M. j. terantꝛ ⁊ bulliāt ī vino optimo albo vsqꝫ ad cōsumptionē quarte p[illegible] vini. deinde coleꝛ: et post colationē sumaꝛ tota substātia dictarū herbarū: ⁊ ponaꝛ in sacculo de pāno lineo: ⁊ fortiter stringēdo pmaꝛ cū torculari vel baculis supra aliqd̄ vas donec tota substātia herbarū cadat in eo: deinde recipe de tota substātia herbarū ⁊ terebētine. añ. ℥. vj. cere virginis. ℥. iiij. ⁊ pone in vase terreo nouo ad ignem donec dissoluantur ⁊ misceantur cum dicta substātia herbarū. deinde supermittatur masticis. ʒ. j. ⁊ lactis mulieris. ʒ. ij. ⁊ bulliant oīa sufficienter donec sit coctum quod cognoscitur quando modicum ex eo proiectum in aqua frigida adheret digito tangentis.

¶ Istud vnguētū apud nos est in vsu sed nō valde: sed ꝙuis nō sit valde in vsu apud nos forsan eo in alijs locis magis vtuntur. Leonar. de preda palea in tractatu de neruis in. c. de vulneribus ponit vnguentum diuinū a deo datum ⁊ est magistrale. ibi habet vnā descriptionem: sed non est idem.

¶ Uerbena seu berbena est herba q̄ apud Dia. gerebotanū vocaꝛ: qdā vocāt ipsam sacrā herbā que sagmē. i. sanctimē antiquit⁹ dicebaꝛ: eo qd̄ pagani in sacrificijs ⁊ oībus expiationibus ea vtebātur: hec aūt herba inde nomē accepit ꝙ sacerdotes eā purificationib⁹ adhibere cōsueuerūt: in passionario habeꝛ ꝙ si medicus visitādo infirmū ipsam in manu portauerit egroto insciente: ⁊ dicet egroto qualiter habes: si eger dicet bene sanabiꝛ ⁊ si dicet male morieꝛ: hec apud nos in ciuitatibus nascitur hanc quidā rustici herbā sancti Joannis vocāt: sed non recte. Papias herbena herba sagmē diciꝛ dicta quasi pura: hec ⁊ gerebotane dicitur grece.

Unguentū de lilio de radice lilij in eodē lib. in. c. de sudatiōibus. ℞. radicis lilij in aqua decocte: ⁊ optime trite. ℥. j. incorporenꝛ cum ℥. axūgie recentis liquefacte: ⁊ cola ⁊ cū. ℥. j. aque rosate. deinde superaddanꝛ ceruse puluerizate. ʒ. ij. pulueris masticis olibani ana. ʒ. ß. cāphore. ʒ. j. ⁊ optime incorporenꝛ ⁊ vsui reseruetur.

¶ Istud vnguentum nō est in vsu: maxime apud nos. Lilium planta est cuius species sunt multe de qua Serapi. in suo capi. loquitur.

Unguentū albū in eodē lib. in. c. de cōbustione ignis vel rei ardē[illegible] aq̄ feruētis vel olei ⁊ simil[illegible] ℞. olei rosati. ʒ. iiij. cere albe. ʒ. ij. ceruse. q. s. ad incorporandum ⁊ inspissandū: ⁊ in fine addantur duo albumina oui.

¶ Istud vnguētū est multū ī vsu: verū est ꝙ sunt ex hoībus q̇ vtunꝛ ipso sub illo noie. qdā vtunꝛ sub noie vnguēti de biaca crudi. aut de cerusa crudi ad differētiā cocti ꝙ superi⁹ scripsi. Rasis in libro de diuisionibus in. c. de adustiōe inqt cōfert adustioni ignis vnguētū de calce: ⁊ vngnentū de cerusa: ⁊ magis vltimū qd̄ experti sum⁹ ad hoc est vnguentū albū: ⁊ cū est res magna ⁊ plurima indiget flebotomia ex latere diuerso aut opposito: deinde curetur cū vnguento albo. volo ꝙ intelligaꝛ p vnguētum albū qd̄ est factū de cerusa oleo rosato: ⁊ cera. ⁊ nō de pluribus: idem hodierni faciunt.

Vnguētū de cantaridibus in eodē lib. in ca. de sapharitinea ⁊ al[illegible] pustulis capitis. ℞. cantaridarū purgatarū puluerizatarū. ʒ. ij. sulfuris. ʒ. ß. corticū nucis. s. nucis cōmunis dicte caree basilica seu regalis. ʒ. ij. sinapis. mirre an̄. ʒ. j. mellis ⁊ aceti quātum sufficit: et fiat et teneatur super locum per vnum diem postea eo amoto superponatur folia sicle id est blete vel caulium.

Istud vnguentū nō est in vsu apd̄ nos. Giliber. de anglia in ca. de paralesi habet idem sed nō est oino simile. Hoc vnguentū ſm intētionē Dini. florētini est vnguentū alhariel: hāc intētionē habēt hodierni chirugici: ⁊ eius descriptionem describit Mes. in suo antidotario: de quo vide supra.

Cantarides ſm Nicolaum sunt musce virides: quarū ort⁹ est in frumētis ac alijs locis ſm intētionē cōpositoris debēt esse purgate vz a malitia sua. Dia. inquit cātarides virtutē habēt putrefactiuā: sunt aūt bone ad repositionē in triticea segete colliguntur: que misse in vase fictili: ⁊ desuper ligato panno imponunt̄ supra cacabū vbi acetum bulliat vt vapore aceti bullientis eedem incluse necentur que postea lino inferuntur vel in vase nō picato. i. vitreato reponūtur. meliores autem sunt varie grosse ⁊ lōgiores: q̄ sup testā posite cōbuste virtutē habēt stipticā. Liber q̄ dr̄ bulchasim idest seruitor in tractatu tertio docet formā colligēdi cātarides: ⁊ reponēdi eas: sz ei⁹ forma nō est. vt docet Dias. ipse vero loco aceti ponit oleum vetus. Moderni vero ponunt acetū ⁊ nō oleum.

Vnguētū de plūbo ſm Leonar. de p̄da palea Paduanēsē i. c. de herisipila. ℞. plūbi vsti cū sulphure ſm seruitorē vncias duas. litargirij. ℥. ij. ceruse antimonij. an̄. ℥. j. olei rosati quantū sufficit: fiat vnguentū molle.

Istud vnguentum est in vsu. maxime ſm istam descriptionem. Idem in ca. de cura cancri habet: idem in cap. de vlceribus ambulatiuis habet idem. Sed vtraqꝫ ab isto differt. plumbum vero apud Auicen. vocatur alaunoch: ⁊ alhabar. vstum vero cum sulfure ſm seruitorez superius in quadam sief ostendi.

Vnguentū de litargirio ſm eum in capi. de pruna ⁊ igne persico. ℞. pulueris litargirij. ʒ. ij. ceruse. i. biache. ℥. ß. olei rosa. ⁊ aceti an̄. quātum sufficit: fiat vnguentum in catia decoctum ad ignem: sed melius adhuc est vt fiat in mortario sine decoctione.

Istud vnguentum est in vsu: maxime ſm istam descriptionem. Pet. argillata in [illegible]a de flegmone habet idez: et est simile nisi q̄ deficit acetum. Rasis in. vij. Almā. in ca. de his que vlcera cōsolidant: ⁊ in vlceribus multam habentibus humorositatem: carnem generant ⁊ ipsorū remouent humorositatez: habet idem: sed nō est in vsu. idem habet Guilielmus placentinus.

Litargiriū ſm Dia. est scoria argēti. idē est ſm Pli. ei⁹ vero species sunt multe: q2 quedā species ei⁹ est que fit ex plumbo: ⁊ quedā fit ex argento: ⁊ quedā fit ex auro: ⁊ quedā ex eis est nigri coloris ⁊ quedā aurei: que quidez melior est ceteris: nam vnguenta que fiunt ex tali litargirio declinant ad albedinē: ⁊ sunt nobilissime bonitatis: sed si litargirium fuerit nigrum aut habens in se aliquid plumbi erit vnguentum quod fiet ex eo nigrum et turpe: hoc est satis notum.

Vnguentū diabution ibidem. ℞. miniū et indicum ⁊ terram nigraz: de quibus tribus pingunt pictores an̄. ℥. ß. olei. ℥. iij. salis cōmunis bn̄ pistati. ʒ. ij. pone hec oīa ad ignez in catia lēto igne semper spatula agitando: ⁊ decoquant̄ donec ad formā qua vis vti ducatur ⁊ maxime ad formā ceroti.

Istud vnguentū diabutiō nō est in vsu. Aui. in li. iiij. in fen. ij. in. c. de curatione prune ⁊ ignis persici. in fine capituli inquit. cū ergo quiescit inflāmatio: ⁊ remanēt vlcera curent̄ cū eis que sunt sicut emplastra de merdasengi. i. de litargirio ⁊ emplastra diabuticiaron. Aui. ibi nō ponit descriptionē sed solū de ipso loquitur: ⁊ si facere ipsum volueris descriptionem habebis.

Miniū est res rubea qua pictores vtuntur. Gal. in li. ad partenianum inquit armenianum: vel miniū optimū dicimus qd̄ est leue equale ceruleū frangibile sine lapidibus habet erisocolle: hoc apud Dias. vocatur armenium: nam ibi Dias. dicit idem quod dixit Gal. sed Simon non cognouit ipsum.

Endicum siue indicū est quedā res qua vtunt̄ pictores ad pingendum colorē turchinum: ⁊ eius color tendit quasi ad celestem. pictores de ipso habent cognitionem: q2 eo vtuntur: ⁊ hoc notum est ⁊ fit de flore cuiusdam herbe que arabice dicitur nil. quo panni tinguntur. Macer vocat ipsum osatim. Osatis a grecis est vulgo guaido voc[illegible]us. Non modicum questū prebens tinctoribus herba. Moderni existimāt ipm esse verū gualdum seu telapsam: ⁊ est herba cū qua tingitur blauetū.

Vnguentū mirabile de cācris fluuialib⁹ ſz eundē in. c. de cura cācri. ℞. de cinerib⁹ cancrorū fluuialiū recētiū ⁊ climia auri: ⁊ de aq̄ solari q̄d sufficit: fiat vnguentū peroptime du[illegible]ndo in mortario de plumbo cum pistello a[illegible]t super tabulam plumbeam.

I[illegible]d vnguētum nō est in vsu. Cācri maxime fluuiales n[illegible]unt. Liber q̄ dr̄ buchasim. i. seruitor in trac. iij. ponit [illegible]cōburēdi sartas. i. cācros: ⁊ ait. accipe cancros fluuial[illegible]uos qn̄ sol fuerit i signo arietis. xiij. die mēsis intellig[illegible]naris: ⁊ pone in furno panis quousqꝫ cōburantur: ⁊ n[illegible]onuertantur in cinerem.

Climia auri ſm Aui. melior est illa que aurea est vt cincinus glacie cineritij coloris recēs: ⁊ laminosa grossior. Guilel. lōbar. inquit clim[illegible]auri ē superfluitas que adheret parietibus vasis in quo purificatur argētum. vltimo fit climia ex ere: ⁊ marchasita est sicut climia auri.

Vnguē. de dragātib⁹ ſm eundē in ca. de[illegible] dicin[illegible]s [illegible]cientibus nasci carnē. ℞. dr[illegible]ganti. ℥. ß. ⁊ ponatur ad mollificandum in aqua calida ad tantā quantitatem vt reduci possit ad formā colle: nam istud vnguentum est valde conglutinatiuum ⁊ si vis potes addere de sanguine draconis ⁊ sarcocolle ana parum.

Istud vnguētum nō est in vsu ſm intētionē luminis male lucētis: hoc vnguētū [nō reperit̄ ab autoribus.

Dragantum gūma est. q̄. apud Dia. vocat̄ dragagantum: sed apud Sera. dragagantū. Pli. ait dragagātum est spine albe radice multū plātata. apud medos ⁊ caucasum nascitur: eligendū est dragantū album ⁊ limpidum ⁊ lucidū ⁊ dulce ⁊ lene hoc satis est notum.

Vnguentum incarnatiuum secundum eundē ex autoritate Esculapij primi medici bonum in capi. de incarnatiuis i generali. ℞. herbe dicte litij. q̄ herba est tante [illegible]rietatis

ꝙ cecatis pullis irūdines tangūt oculos cū dictis folijs ⁊ faciunt cū dicta herba reuidere: ⁊ dicta herba reducat̄ ad formā pulueꝛ: et resine pini.an̄.℥.ij.olei ⁊ cere quantū sufficit: ⁊ fiat vnguentū: quoniā est mirabile

¶ Istud vnguentū nō est in vsu: sed fm intentionē Leonar.est ex auto.Esculapij primi medici: qđ valet mirabiliter in illa materia: ⁊ est certum ꝙ Esculapius prim⁹ medicus fuit inuentor medicine vt existimant hodierni. Isido.inquit.medicine autē artis auctor ac reptor apđ grecos perhibetur apollo.hanc filius eius Esculapius laude ⁊ opere ampliauit: sed postꝙ fulminis ictu Esculapius interijt: interdicta fertur medendi cura: ars simul cū autore defecit. Latuitq3 per annos pene quingentos vsq3 ad tēpus artaxercis regis persarū: tunc eā reuocauit ad lucem Hypocrates Asclepio patre genitus in insula coho.

¶ Litiū apud moder.fit ex succo fructus arboris q̄ darsisahābr: quidā hāc vocāt bugiā sicut Mat.sil.in lr̄a p.q̄ ait puluis bugie.i.puluis de radice arboris berberis. ipse Leonar.in.c.de vndimia inqt. Litiū est succus fructus cornastrelli: de ipso vero vide supra in descriptione pillularū lucis minorū vbi melius fuit ostensum.

Vnguentū de floribus salicis fm eūdem in ca.de incarnatiuis in generali. ℞.florū salicis vel succi foliorū ipsius.℥.ij.lachrymi vel terebētine loco eius.℥.ß.aspalti: vernicis bumide an̄.℥.j.colofonie.id est picis grece.ʒ.ij. olei et cere.q.s.⁊ fiat vnguentum.

¶ Istud vnguētū nō est in vsu. Salix aūt est arbor que in aquosis locis semper nascit̄ vt est notū oibus. Sera. in ca.de salice dicit ꝙ flos ⁊ rosa ipsi⁹ administratur ab oibus medicis in vnguētis desiccatiuis. Isido. [illegible] salix dicta ꝙ celeriter saliat hoc est velociter crescat [illegible] lēta vitibus habilis vinciēdis. Auic.in.ij.ca[illegible] de ipso facit.c.vnū sub noie ata: ⁊ ibi dicit ꝙ est [illegible] ab dicta i ca.de gami.aliud.c.facit de garab qđ [illegible] salix vl' species eius: ⁊ aliud sub noie salicis: hec ap[illegible] grecos ita vocatur. Circa instās ait. Salix cortex ⁊ [illegible] ⁊ folia vsui medicine cōpetūt. Petrus de crescē.dicit salix est arbor nota sic dicta eo quia eius [illegible] anta in altū salit. Pliñ.salicis fructus ante maturitatē in arenam abit.

¶ Lachrymū.i.lachrymū arboris balsaminā.ipse Leonar.in.c.de fistulis ait olei vitij seu lachrymū: qđ idē est [illegible] terebentine loco lachryme sine dubio fm intentionē [illegible] ositoris lachrymū est oppobalsamū: qr ipse dicit ꝙ loc[illegible] s ponitur terebētina vt faciunt m[illegible] alij.

Vnguentū de pulegio ibidē. ℞.succi pulegij montani: succi calamēti: succi centauree: vel pule.istorum.ana.℥.j.olei mirtini et cere quantum sufficit ⁊ fiat.

¶ Istud vnguentū nō est in vsu. Pulegiū herba est satis nota maxime pulegiū cōe.i.pulegiū regale. Isido.inquit.pulegiū apud indos pipere preciosius est. Circa instans ait.pulegiū in tpe florū colligitur per annū seruatur.folia cū floribus abiectis stipitibus in medicina ponuntur: gliconium etiam est pulegium.

Vnguentū de centaurea: fm eundē in.c.de medicinis cōsolidatiuis. ℞.centauree minoris.℥.j.aristo.lon.℥.v.vene tinctorū.i.rubee tinctorum ⁊ lacce an̄.ʒ.ij.terebentine.℥.olei masticis.i.cere.q.s.fiat vnguentum.

¶ Istud vnguētum nō est in vsu. Centaurea vero herba est nota Io.angli.in ca.de fluxu ventris ponit versus de cent[illegible]a ꝙ ipsa optime valet in emorroidibus.

¶ Cētaurea iuuat neruos pectusq3 scdm.i.secūdinam. Eijcit ⁊ vulnus solidat vi[illegible]n meliorat. Incisas carnes radix contrita reducit. Tu[illegible]bus atq3 scit valet ⁊ muliebria ducit. Si desiccetur ⁊ post bene puluerizet. Stringit emorroidas oleo si cōmiscetur. Plini⁹ inquit centaurea hac dicitur curatus kiron cum herculis exceptus hospitio pertrāti arma sagitta ei excidisset in pedē.quare aliqui chironiū appellant: alia est centaurea maior: sed ista nō est nota nec fuit nota tēpore macri.nam macer inquit.sunt centauree species maiorq3 minorq3.vt supradictis dixit de pluribus herbis: sed quia per paucas species est cognita maior hanc pretermittens vires narrabo minoris: quā notā coctis credo vulgarib⁹ ipsis apud nos in locis aquosis nascitur.

Vnguentū citrinum ibidē. ℞.terbentine.℥.ij.ceruse.ʒ.j.olei mirtini.℥.ij.argenti viui cū saliua extincti.ʒ.ß.cere.q.s.⁊ fiat vnguentum in mortario sine igne propter argentum viuum ne saliat.

¶ Istud vnguētum est in vsu: sed sunt ex hoibus qui cōponūt per aliū modum: dicit̄ autē citrinū: qr color eius efficitur citrinus. Guil.lombar.habet idem sed nō est in vsu: inuenitur aliud vnguentū dictum citrinū: qr coquitur in pomo citrino: sed hoc nō habet colorē citrinum: imo eius color tendit ad albedinem: cuius vnguēti descriptio superius ostensa fuit: infra apparebit vna alia descriptio que generaliter vsui venit ⁊c.

Vnguentū de hedera fm eū in ca.de combustione ignis vel aque vel olei. ℞.granorū et foliorū hedere ⁊ pistētur peroptime ⁊ extrahatur succus olei cōis an̄.partes equales cere albe quātum sufficit: oia insimul decoquātur vsq3 ad consumptionem succi: et postea proijciatur supra acetum album et malaxetur illud vnguentum.

¶ Istud vnguentū nō est in vsu. Hedera apud Aui.in ij.cañ.vocatur cussus: ⁊ sunt eius spēs tres.s.nigra alba ⁊ rubea ⁊ oēs sunt acres stiptice: ⁊ vna quidē spērū ei⁹ est quiddā qđ noiatur laudanū: ⁊ cussus quidā in radice est laudanū aut aliud.ambo em̄ sunt ppinquarū descriptionū. Serap.de hedera loquit̄ in ca.de volubili in fine eiusdē cap'li inquit.edē.i.laudanum colligitur ex vna specie cussus ⁊ noiatur laudanū apud Dias.hedera vocat̄ cissos: ⁊ dicit ꝙ multe sūt species: sed tria sunt genera.s.alba nigra ⁊ elix. Hec ab Aui dicit̄ rubea: alba vero semē affert albū nigrū aut croceū quā multi dionisiā vocāt.elix vo nō h3 semē ibi.a Dia.cōfundit̄ sermo de hereda volubili ipoquistidos ⁊ laudano ex quo videtur textus falsus: volubili nam ipoquistidos non est hedera: nec est spēs eius vnde Sera.de ipoquistidos separatum.c.facit: ⁊ illud quod dicit Dia.in.c.de scissos.idez dicit Sera.ex auctoritate [illegible]us in.c.de ipoquistidos: et sic si bene consideretur videbis ꝙ ille textus Dia.est corruptus. [illegible]al'.in.vij.simplicium inquit cissus vel laudanum infra ait.cissus vel hedera. Idem in lib.ad partenianum inquit. Hedera nascitur in diuersis arboribus parietibus vel petris vel in terra. Isidorus hedera dicta quod arboribus reptando adhereat: dicitur etiam hedera: quia libenter a capris editur vel dicitur edera eo quod hedis lactis abundantiam in escam teneris prebeat.

Vnguentū de vitro fm eūdem in.c.de eradicatione vestigiorū. ℞.vnum colū angiestare vitri albi: ⁊ accēdat̄ in igne ⁊ tingant̄ nouies in succo limonū et hoc facto vitrū subtilissime tere: et loco ipsius valet spuma vitri.et

est melius si haberi potest: si aūt nō potest accipite supradictum v[illegible]rū.℥.ij.pulueris sandalorū alborū ⁊ pul.cristali aā.ʒ.j.et diu oīa sup porfidum.i.lapidē quēdam sic vocatum bene ducantur cuȝ aqua limonum: donec tu scias vnguētum extendibile super locū quādo volueris extendere.

¶ Istud vnguentum non est in vsu. Colum vnum angiestare dicitur vulgari nomine: sed a latinis dicitur insula.⁊ hic est sermo venetorum ⁊ astantium regionum.
¶ Vitrum maxime album est laudabile: ſm Auicen. vitrum est inter lapides sicut stultus inter homines. species autem vitri sunt multe: nam est vitrum album: rubeum citrinū: viride ⁊ azurinum: sed nobilius cunctis est illud quod colorem habet album.

Unguentum de sandarach mirabile ſm eūdem in cap. de cura vulnerum. ℞.cere albe.℥.iij.terebentine lote.℥.viij.masticis.℥.j.ß.sandarache sarcocolle.thuris aā.ʒ.vij.misce ⁊ fiat vnguentum malaxando in forti aceto. vel in bono vino montano albo: ⁊ habeas ipsum ꝓ secreto: qꝛ bonā operationē facit in omnibus mēbris carniformibus neruosis.

¶ Istud vnguentum non est in vsu: sed Leonar. habuit ipsum pro secreto.
¶ Sandarach ſm Dia. in eisdem locis nascitur in quibus aurum pingentum eligenda quoqꝫ est que colore est ruffa valde ⁊ facile terribilis mūda colorem cinabrij habēs hanc multi greci crediderūt esse aurum pigmentum: rubeum: sed nō recte: nam apud arabes sandaracha est vernix: ⁊ idem apud Moder. itē Sera. in.c. de vernice ait sandarax.i. vernix. Itē Io. angli in.c. de reumate ait. vernix que vocatur sandaraca penultima genitiui producta: qꝛ ipsa breuiata vel correpta tunc est idem qđ auripigmētum. vnde versus est sandaraca vernix medicorū nō tinctorū. Sandaraca.s. auripigmētū rubeū vel citrinū: qꝛ color citrinus aliqñ vocat̄ rubeus apud grecos: sed non recte vt dictum fuit.

Unguentum de vulpe: ſm eundē in.c. vt supra vcȝ in ca. de cura vulnerū. ℞.olei iunipi terbētine sublimate ana.℥.vj.axungie porci.℥.ij.piretri: gētiane.pipis lon.baccarū lauri aristologie.s.rotunde: castorei: mirre: salis ana.ʒ.ij.adipis vrsi: adipis gatti: adipis tassi: mellis crudi: cere rubee aā.ʒ.ij.armoniaci: asse: fetide: galbani serapini: olei petrolei. aā.ʒ.j.euforbij nigel[illegible]napis laudani: masticis: olei.s.cōis aā.℥.j.ß.oīa suo mō [illegible]ant̄ et ponātur in vulpe ad ignē: ⁊ coquantur bene donec vulpes bene cōsumpta sit cū omnibꝰ supradictis rebus ⁊ fac vnguētum ſm arteȝ ex ingenio mirabili.

¶ Istđ vnguētū apđ apothecarios. Moder. papienses nō est in vsu: sȝ mediolanēses vtunt̄ ipso. magr̄ Pet. arg. in.c. de podagra siue gutta frigida ponit vnguētū de vulpe ipsiꝰ Mes. ℞.vulpē integrā interioribꝰ euulsis ⁊ pone in vase cū aq̄ calida vino ⁊ oleo: ⁊ vltra hoc pone in isto vase saluiā rorē marinū iuniperū anetū origanū ⁊ maiorana: oīa ista bulliāt vsqꝫ ad vini cōsumptionē ⁊ aq̄ et tm̄ ꝙ caro vulpis ab osse separet̄ ⁊ postea in coclear exprimat̄ ⁊ coletur: ⁊ ex ista colatura fiat vng. hec descrip. magistri Pet. vr̄ esse oleū vulpinū q̄ est mēte Mes. sȝ apđ nos aliud est vnguē. de vulpe aliud est oleū vulpinū. verū q̄dā sapiētes dixerūt ꝙ si addat̄ in illa collatura cere quātitas cōueniēs potest dici vnguentum de vulpe.
¶ Vulpes apđ arabes vocat̄ thaleb. Aui. in.ij. cañ. narrat virtutē suā dicēs ꝙ qñ vulpes coquunt̄ in aq̄ ⁊ embrocātur iuncture dolorose ex ea confert vehemēter ⁊c.

Unguētū mirabile qđ vocatur irinū ꝓpter colorem irinum ſm eum in.c. de vlceribꝰ virulentis. ℞.olei irini.i. facti de folijs liliorū celestiū.℥.ij.ponatur dictū oleum in bacili bene terso et mundo deinde recipe salis armoniaci.℥.j.ß.⁊ frica tandiu in oleo donec illud oleum remaneat celestis coloris: deinde recipe resine pini ⁊ terbentine.aā.℥.j.pul.indici.℥.ß.⁊ cere.q.s.⁊ fiat vnguentum.

¶ Istud vnguentū nō est in vsu: infra apparebit aliud vnguē. quod vocatur de ireos: sȝ istud fit ex puluere radicis ireos de quo infra.

Unguētum de minio: ſm Pe. argillatā in ca.j. de flegmone. ℞.minij.ʒ.j.olei rosa. vel mirtini ſm quē vis.ʒ.ij.ſm quātitateȝ ꝙ vis facere misceātur omnia in cazola et bulliant ad ignem cum paruo ⁊ lento igne vsqꝫ ad cōsumptionem olei ⁊ semꝑ misce cū spatula ne adur[illegible]tur fiat vnguentum in bona forma.

¶ Istud vnguentū non est in vsu apud chirurgicos ac alios. Leonar. de preda palea in.c. de medicinis cōsolidati[illegible] ponit cerotum de minio ⁊ id est idem.
¶ M[illegible]ium vero apud Aui. in.ij. cañ. vocat̄ sirengi. Sera. ve[illegible] vocat ipsum minium ⁊ inquit. arsrēgi.i. miniū Alex[illegible] paulus ⁊ alchindus dicunt ꝙ ipsuȝ est azar. cō: ⁊ ali[illegible]t ꝙ afrēgi: ⁊ fit ex plumbo qñ ponitur in igne ⁊ flatur [illegible] rubeū: pictores eo multū vtuntur.

Unguētum [illegible]ireos ſm eum in.c. de medicinis facientibus nasci carnē. ℞.sepi vaccini.℥.vj.olei rosa.℥.ij.cere.℥.[illegible] radicum ireos.℥.j.thuris masticis: sarcocolle: aloes.s. succotrini aristologie.s. rotunde.aā.ʒ.j.terbentine.ʒ.ij.⁊ fiat vnguentum.

¶ Istud [illegible]guētū nō est in vsu. Barth. mōtagna [illegible] suo antid[illegible] habet idem. Leonar. de preda pale[illegible] in.c. alleg. habet vnguentum irinum: quod est factum de oleo irino facto de floribus liliorum celestium.
¶ Ireos vero est radix lilij celestis. Serap. in.c. de lilio inquit. ꝙ hȝ stipitē sup quē est flos hñs colores diuersos: ⁊ sunt albus citrinus purpur[illegible]s ⁊ celestis: ⁊ ꝓpter diuersitatem istorum colorum noīatur ireos.i. arcus demōis s. ab illo arcu demonis qui apparet in aere tempore pluuioso ⁊ habet radices duras nodosas que habent odorem bonum: ⁊ hec satis est nota.

Unguētū grā dei ſm eūdē ⁊ ibidē vcȝ in.c. de medicinis facientibꝰ nasci carnē. ℞.cere albe resine.s. pini armo.aā.℥.vj.terbētine.℥.iij.galbani olibani masticis mirre clare aā.℥.ß.aristologie rotunde.ʒ.ij.terēda terant̄ et infundant̄ in vino in quo decocta fuerint betonice verbū: cōsolide maioris ⁊ minoris: centaure: pimpinelle: iipericō herbe grā dei bautie.aā.[illegible].j.⁊ postea extrahātur [illegible] malaxen

tur cũ lacte mulieris. hoc vnguentũ generat carnem ⁊ cõsolidat: ⁊ est cõe ad oĩa vulnera.

¶ Istud vnguentũ generaliter est in vsu: sed moderni nõ cõponũt ipsum ſm istã descriptionẽ. illa vero descriptio qua vtũtur est magistralis que ab autorib⁹ nõ reperit: sed hodierni chirurgici mirabiliter istã descriptionẽ laudant: q̄z mirabiliter generat carnẽ ⁊ cõsolidat: ⁊ est cõe ad oĩa vulnera. fasciculus medicine ĩ sua anotomia habet idẽ: sed nõ est simile ⁊ talis diuersitas inter multos est in hoc vnguẽto: nã quidã dicũt q̄ dicit gratia dei. i. a deo datũ. alij dicũt q̄ dr gratia dei: a quadã herba q̄ gr̃a dei vocat que ei⁹ cõpositionẽ intrat: cui⁹ formã infra ostendam: ⁊ sine dubio est consonũ q̄ debeat dici vnguentuz gratia dei: ab illa herba quã recipit vt dicim⁹ vnguentum de litargirio a litargirio q̄d recipit dicit ⁊ sic de singulis: sed q̄z hec descriptio in vsu nõ est valde: hoc aduenit q̄z pauci inuenerũt eius descriptionẽ: infra vero apparebit alia descriptio que est magistralis: hoc vnguentum apud quosdã dicitur vnguentum cerasceos.

¶ Herba gratia dei apud moder. herbaticos vulgo sic est vocata: ⁊ est herba cui⁹ lõgitudo est vni⁹ palmi: aut parũ plus. folia habet similia ysopo. florẽ habet inter folia perusi: cuius color tendit de bicoloribus ad albũ ⁊ purpureũ: sicut herba que dr volubilis que in vineis nascitur. radicem habet paruã ⁊ paucã. apud nos in pratis valde abũdat ⁊ cognoscitur propter saporem foliorum: nam folia ipsius habent amaritudinem prout centaurea minor aut parum plus.

Vnguẽtum de climia ſm eundẽ in. c. de medicinis cicatrizatiuis. ℞. climie aduste colcotar adusti añ. ℥. ij. ceruse litargirij añ. ℥. iiij. puluerizẽtur: ⁊ cum oleo mirtino ⁊ aceto vini granatorum ⁊ vino stiptico. i. forti misceãtur ⁊ fiat vnguentum.

¶ Istud vnguentũ non est in vsu. clima vero ſm modernos est res sicut fuligo que adheret superioribus partibus fornacis in depuratione auri. tunc dicitur climia auri vel argenti. tunc dicitur climia argenti vel aliorum: ⁊ modum eius adustionis docet liber qui dicitur bulchasim in primo tractatu.

¶ Colcotar est vitriolũ citrinum. [illegible] in lib. secretorum in ca. ad oẽs egritudines dicit q̄d est attramentũ albuz. ergo est visum multũ lau[illegible] Isido. in. c. de vermibus inquit vermis est aĩal q̄d plerũq̄ de carne: vel de ligno: vel de quacũq̄ re terrena citriolũ album sed nõ recte. Ioã. an. in ca. de vlceribus ⁊ vulneribus nasci ait colcotar. i. atramentum citrinum. ⁊ ita dicit Auicẽ. in ca. de atramentis. nos vero loco eius vitriolum viride generaliter: aut vitriolum romanum ponimus.

Vnguentũ de vermib⁹ incarnatiuum ſm eundem in. c. de medicinis incarnatiuis. ℞. vtriusq̄ consolide piloselle vtriusq̄ plãtaginis. añ. M. j. vermiũ terrestriũ. ℥. vj. teratur oĩa et ponant in lib. j. ß. olei cõis p septẽ dies. deinde bulliant modicũ ⁊ coletur exprimat: ⁊ tũc addat sepi arietini mundati lib. j. picis naualis. ℥. vj. pi. grece. ℥. iij. armoniaci galba. opoponaci. terbentine. añ. ℥. ß. dissoluantur gummi in aceto: ⁊ fiat vnguentum quod mirabiliter valet.

¶ Istud vnguentũ nõ est in vsu. Vermes. s. terrestres nullo cõcubitu gignitur: lz nomẽ q̄d ⁊ de ouis nascuntur vt scorpio: sunt autẽ vermes aut terre: aut aque aut aeris: aut carniũ: aut frondiũ: aut lignorum: aut vestimentorum. O quãta admiratio est q̄d in corpore humano generãtur lũbrici lõgitudinis duodecim brachiorum et isti vermes apud quosdã vocãtur solea piscis. Sera. de vermibus duo fecit ca. vnũ de lũbricis terrestribus vbi dicit ilculi vel lũbrici terrei. [illegible] aliud de vermiculis vasorum quos dicit esse vermiculos paruos: qui q̄n tangunt inuoluunt seipsos ⁊ sunt virides. Aui. in. ij. cano. vocat ipsos charathin: ⁊ sunt lumbrici terrestres. Leonar. de preda palea in cap. de medicinis cõsolidatiuis inquit pulmis vene terre: idest lũbrici terrestris hi satis noti sunt.

¶ Pilosella herba est satis nota. dr autẽ pilosella propter abundãtiã pilorũ quos in folijs hz ego nõ inueni auctorẽ auctenticũ q̄ de ipa spãle faceret. c. sz apud Modernos. pilosella est herba nascẽs in locis lapidosis siccis cũ folijs que expãdunt sup faciẽ terre: ⁊ sup ipsa folia hz pilos ab vno latere: ⁊ ab alio cũ flore rubeo: ⁊ hec a multis dũ est recẽs comedit: existimauerunt q̄dã q̄d hec sit quã Aui. in. ij. cano. vocat fistulem: sed non approbo.

Vnguentũ de matrissilua ſm eundẽ in. c. de fractura cranei. s. ossis capitis. ℞. ex matrissilua recenti: ⁊ fac ipsam bullire in vino vsq̄ ad cõsumptionẽ medietatis. deinde colet: ⁊ in ipsa colatura addatur oleum ⁊ cera ⁊ bulliat vsq̄ ad consumptionem: et pone super duram matrem.

¶ Istud vnguentũ non est in vsu. Leonardus de preda palea in. c. de cura vlcerũ in generali hz idẽ: sed non est cõforme. verũ differt parũ. hoc vnguẽtũ videtur esse idez cum vno emplastro q̄d scribit Nicolaus floren. sub nomine emplastri bouini quo communiter vtuntur. cuius descriptio inferius apparebit.

¶ Matrissilua apud Dia. vocat piclemenõ siue splemõ siue splenaria: ⁊ est herba frutex. vt dictum fuit supra in vnguẽto martiatonis. Leonar. inq̄t matrissilua. i. caprifoliũ. idẽ dicit nicholus de hac multi faciunt liciũ: sz est deterior in bonitate alijs speciebus licij.

¶ Olei. scz olei oliue. cere scz vsualis. hic magr̃ Pet. non ponit dosim de istis duab⁹ rebus: sed Leonar. ponit olei cõis. ℥. iiij. ℥. vij. cere. nicholus vero ponit cere citrine terebentine añ. ℥. iiij. olei rosati. ℥. ij. magister Petrus non habet resinã nec terebẽtinam. Leonar. habet resine terebentine añ. ℥. iij. bulliant omnia ad consumptionem medietatis succi: ⁊ fiat vnguentum.

Vnguẽtũ de vespertilionibus ſm eundem in. c. de podagra siue gutta frigida. ℞. vespertiliones numero decem: ⁊ pone in caldario ⁊ cooperi cum aqua pluuiali: coque vsq̄ ad medi. consumptionem aque ⁊ cola fiat vnguentum ⁊c.

¶ Istud vnguentum non est in vsu.

¶ Vespertilio est aĩal quod de nocte volat. Aui. in. ij. canon. de vespertilione sic ait. dr q̄d scrira zirac est lac ei⁹: ⁊ dr q̄d est vrina eius. Lanfrancus chirurgicus in ca. de panno lentiginib⁹ gutta [illegible] cea cicatricib⁹ vlcerũ. ⁊ eorum cura inquit. puluis paruorũ murium siue vespertilionum quod idem est.

Vnguẽtũ de formicis ibidẽ. ℞. terre formicarũ cũ ouis ⁊ toto. ℥. iij. farine ordei ⁊ fabarũ añ. ℥. j. rosarũ. ℥. ß. malue mãdragore añ. ℥. vj. coq̄ rosas maluã ⁊ mãdragorã ĩ trib⁹ libris vsq̄ ad medietatẽ ⁊ cola. ⁊ cõfice cũ reliquis medicinis in mortario puluerizatis addendo tria albumina ouorum ⁊ vtere.

¶ Istud vnguentum non est in vsu.

¶ Formica est aĩal paruũ omnibus notum. etiã formica aliquãdo accipitur pro quadam egritudine de qua Aui. in. iiij. cano. in fen. iij. ca. de formica miliari inquit.

formica est pustula aut pustule q̄ egrediuntur ⁊ faciūt accidere apostema purū ⁊ [illegible]bulāt: ⁊ fortasse vlcerant: ⁊ fortasse resoluūtur: ⁊ tu iā [illegible]uisti cām cuiusq3 illorū ⁊ color q̄dē formice ad citrinitatē est declinis: ⁊ est inflā mata cū substātia verrucali ⁊ rotūda. ⁊ s̄m plurimū h3 radicem latam. nisi quedā spēs eius acruhaurod: ⁊ est radicis parue quasi sit pendens. ⁊ sentit̄ in ol formica sicut punctura formice ⁊c. Leonar. de p̄da palea in ca. de formica inq̄t. formica d̄r esse pustula parua granata. de colera adusta [illegible]ominata sic tali nomine per formam coloris citrini: ⁊ per quantitatem paruitatis: ⁊ similitudine illius aīalis apparet sc3 in colore formice citrine ⁊ paruitate illius animalis ⁊ punctione.

¶ Postq̄3 dixi de formica q̄ pustula vocat̄: nunc h̄o volo narrare de natura q̄ inuenit̄ in formica: nā Isi. inter minuta aīalia cōputat ipsam et inquit formica d̄r eo q̄ ferat micas farris cuius solertia multa est: prouidet eīn in futurum: et preparat estate quod hyeme comedat: in messe autem eligit triticum ordeum non tangit dum pluit. et super frumentum totum eiicit: dicūtur in ethiopia esse formice ad formā canis: q̄ harenas aureas pedibus eruūt quas custodiunt ne auferantur: captantesq3 ad necem persequuntur.

¶ De vnguentis magistralibus.

Vnguētū3 de adipib⁹ magistrale qd̄ ī vsu est. ℞. olei camomille olei vio. an̄. ℥. vj. butiri recentis adipis galline. ana. lib. j. cere quantum sufficit.

Vnguē. gr̄a dei. ℞. galbani oppoponacis. viridis eris. thuris aristologie longe masticis. mirre. an̄. ℥. j. armoniaci. ℥. ij. ʒ. ij. cere. ℥. viij. olei cōmunis litargirij an̄. ℥. xviij. bdellij. ℥. ij. adamantis calamite lapidis ematitis. i. sanguinaris. an̄. ʒ. j. conficiantur s̄cdm artem addendo. ℥. vj. terbentine. ʒ. iiij. abiezij. ⁊ fiat in magdaleonibus vt est notum.

¶ Istud vnguētū est in vsu gn̄aliter: verū est qd̄ sunt ex hominib⁹ q̄ cōponūt ip̄m s̄m istā descriptionē: ⁊ sunt ex hominib⁹ q̄ cōponūt p̄ aliā descriptionē s̄m diuersitatē locorū. qn̄ aūt hoc facis ei⁹ color est triplr̄. scias aūt qd̄ hodierni chirurgici laudāt vnguētū gr̄a dei s̄m descriptionem petri argilate. ⁊ illud vocat̄ vnguētum gratia dei p̄pter herbā gratia dei quam recipit de quo supra.

¶ Thus d̄r a vulgo incēsū. Circa instans ait olibanum idem est qd̄ thus. gūmi est cuiusdam arboris. iuxta alexandriam nascitur quod alexandrinum dicitur: ⁊ est melius et purius nascitur etiam iuxta damascum ⁊ damascenum dicitur qd̄ est album purū: ⁊ inuenitur th⁹ grossum qd̄ thus mascul[illegible] dicitur.

¶ Adamas. s. lapis adama[illegible]. Sera. i ca. de lapide adamas dicit qd̄ lapis adamas est mes fluminis [illegible] quo est lapis de mes. ⁊ est flumen ad qd̄ nunq̄3 iuit a[illegible]is nisi alexander ⁊ est in finib⁹ corascen. ⁊ color eius approximat colori salis armoniaci. nō est lapis magnes: vt q̄dā putauerunt. Symon ianuēsis ait: adamas lapis durissim⁹: inter p̄ciosas gēmas cōputat⁹ sex angulos habēs ferruginei coloris qd̄ multi mētiti sunt nō posse frangi nisi cū hircino sanguie aut plūbo: qd̄ aurifabri experti negāt. aliq̄ adamas magnes vocatur: sed falso.

¶ Calamita. sc3 lapis calamite que a multis vulgari noie sic est vocata: s3 apd̄ Dia. vocatur lapis magnes: ⁊ est lapis q̄ inuenitur circa littus oceani apud troglodi tas ⁊ ī india ab inuētore sic vocat⁹. iste est lapis qui attrahit ferrū sicut est notū ob⁹ī Aui. in. ij. cañ. inquit magnes est lapis q̄ attrahit ferrū: cū ergo adurit̄ fit ematites: dant mihi admirationē verba Aui. dicentis qd̄ qn̄ magnes adurit̄ fit ematites. s. lapis ematites qd̄ ignoro: q3 lapis ematites est in colore rubeo et magnes nigro: quod non conuenit nisi forte vt arbitror acquireret illum colorem ex adustione.

¶ Abietinum est gūmi abietis: ⁊ est sicut terbentina: s3 non est ita subtilis: vt est notū. Isid. in ca. de proprijs nominibus arborum inquit abies. dicta q̄ p̄ ceteris arboribus lōge eat: ⁊ in excelsum p̄mineat: de qua Virg. ait. Et casus abies visura marinos que ex ea arbores nauium fiunt. hanc quidam gallicum vocant propter cādorem. Petrus de crescentijs dixit abies picea ⁊ arexes seu larices quasi eedem arbores sunt.

Vnguentū stafisagrium. ℞. stafisagrie saponis mollis an̄. ℥. ij. axungie. porcine. ℥. iij. argēti viui extincti. ℥. j. ʒ. misce ⁊ fiat vnguētū.

¶ Istud vnguentum est in vsu sub nomine vnguēti stafisagrij. aut sub nomine vnguenti pro piatellis: aut pro pedicul is: aut pro soldatis: quod idem est.

¶ Stafisagria autem s̄m Serapionem est granum capitis: ⁊ est dicta passula mōtana. Aui. in. ij. canonis ait. stafisagria est vua passa montana: ⁊ est granū capitis in monte libano inuenitur de eo plurimum: ⁊ est granum nigrum sicut cicer nigrum. circa instans inquit. stafisagria que etiam caput purgium dicitur: semen et herba simili nomine appellantur. dicitur eīn caput purgium. q3 caput purgat. multe est efficacie: semē vsui medicine cōpetit: p̄ decem annos durat. Isido. stafisagria: hec est herba quinq3 digitorum huius semen ⁊c.

Vnguentum optimū magnū de antera. ℞. antere. ʒ. vj. rosarū rubearū: balaustiarū corticū [illegible]anorū: gallarū nucis cipressi: gummi a[illegible]. mirre: mirtilorū: draganti: terre sigillate: cori[illegible]drorū preparatorū boliarme. sandalorū [illegible]beorū an̄. ʒ. iiij. sanguinis draconis: masti[illegible]thuris: ipoquistidos an̄. iij. ʒ. acacie: sumac[illegible] an̄. ʒ. v. bdellij: spodij: coralorū rubeorū an̄. [illegible]ij. camphore. ℈. j. copularum glandium. ʒ. vj. [illegible]arabe: seminis plantaginis an̄. ʒ. iiij. olei rosati lib. j. olei mirtilorū: olei citrinorum olei mali. ana. ʒ. vj. misce et fiat vnguentum secundum artem.

¶ Istud vnguentum est in vsu: sed sunt ex hominibus qui componunt ipsum s̄m istam descriptionem ⁊ s[illegible] ex homin[illegible] qui cōponunt ipsum per aliam tn̄ i[illegible]descript[illegible]d hodiernos doctores multū est lau[illegible]a: ⁊ sunt ex hominibus, qui vocant hoc vnguentum cōstrictiuum: infra apparebit vna alia descriptio.

¶ Antera autem s̄m communem opinionem est semen cuiusdam fructus qui dicitur a vulgo gratacu. Joan. angli. in capi. de fluxu ventr[illegible]n febr: e inquit antera: id est semen rosarum idem dicit in capitulo de cura flux⁹ sanguinis: circa instans antera dicitur flos rose. est autem quoddam quod reperitur inter rosam. eius fruct⁹ apud Auicen. in secundo cañ. vocatur rub⁹ cuius fructus est sicut oliua habens interius lanā. idem Serap. in. c. de rubo inquit: sed rubus canis est maior rubo satis: nam assimilatur in magnitudine sua arboribus: et folia ei⁹ sunt latiora folijs mirti. in ramis eius sunt spine dure: h3 florem album: et fructus eius est oblongus similis nucleo: qui quando maturauerit fit rubeus: et habet interi⁹ simile lane: qui qn̄ desiccat̄ aufert quod interius est ⁊ hec est plāta que apud Diasco. vocat̄ cinosbatus in cuius summitate nascitur quedā res similis spongie: ⁊ in ea interdum vermes inueniūtur: ⁊ hec apud ignorantes spina alba seu bedeguard vocatur.

Vnguētū aliud de antera. ℞. olei rosati. ℥.

vj.cere antere an.℥.j.acatie.ʒ.iij.sandalorū rubeorum:rosarū rubearum an.ʒ.ij.boliar.ʒ.j.misce ⁊ fiat vnguentum.

Vnguentū rubeū cāphoratū.℞.olei rosati li.j.℥.viij.litargirij.℥.ij.minij.℥.iij.ʒ.ceruse.℥.ʒ.tutie campho.ana.ʒ.iij.cere.℥.ij.in estate.⁊ hyeme.℥.j.fiat vnguentum in mortario plumbeo cum pistello plumbeo. ⁊ sunt qui addunt chimolee.ʒ.vj.

¶ Istud vnguētū est in vsu:maxime apud chirurgicos: dicit aūt vnguentum rubeum cāphoratum ad differentiam alterius descriptionis quod dicitur album.

¶ Cāphora aūt apud Ser. ⁊ Aui.est gūmi arboris: vt dictū fuit:sed fm circa instans cāphora est succ⁹ cuiusdā herbe q̄ in fine veris colligit ⁊ terit:⁊ succus ei⁹ exprimit qđ feculētū est residet ⁊ abijcit qđ est purū ⁊ liqdum retinet:⁊ soli exponit ⁊ desiccat:⁊ reducitur i substātiā cāphore.Jo.angli in.c.đ sterilitate ait.sił cāphora frequēter odorata multū impedit erectionē:⁊ ideo dr in versu.cōi cāphora per nares castrat odore mares.

Vnguē.aliđ đ cāpho.albū.℞.olei rosa.li.j.cere noue albe.℥.iij.ceru.℥.xij [illegible]bumia ouorū nūero.vj.i quib⁹ dissolute sint.ʒ.ij.cāphore cū aqua rosata:⁊ fiat vnguētū fm artem.

Vnguē.pectorale.℞.muscilagīs psilij:dragagāti gūmi ar.se.lini fenugreci.an.℥.j.pinguedis galline.medulle vituli:butiri recēt⁊ loti cū aq̄ violarū an.℥.j.ʒ.olei violati.olei amigdalarū dulciū an.ʒ.j.cere albe q[illegible]tuz sufficit ⁊ fiat vnguētū molle pro pecto[illegible].

¶ Istud vnguentum est illud quo genera[illegible]untur. verū supra est posita vna alia descriptio [illegible] ex auctoritate Bartho.montagnane:sed nō e[illegible]m. verum est q̄ hodierni auctores laudant etia[illegible]am: sed in vsu non est tantum hec descriptio in p[illegible]bus mediolanēsibus est multum in vsu.

Vnguētū de lapa[illegible].℞.olei violati.℥.vj.cere virginis.℥.ij.succi.lapatij in aceto infusi.℥.vj.ceruse.litargirij an.℥.ij.⁊.ʒ.ij.cam[illegible]ore.ʒ.ij. misce fiat ⁊ vnguētum et lauetur cu[illegible] qua solatri:⁊ optimum est.

¶ Istud vnguētū est in vsu:maxime fm istā descriptionē.ei⁹ aūt descriptionē nō reperi ab auctorib⁹: verū est q̄ Petrus argillata in ca.de corrosionib⁹ capillorū laudat vnguētū vnū factū [illegible]ucco lapacij scriptū ab ipso: vt inqt infra in.c.de tinea.[illegible]go aūt vidi p̄dictū.c. totū et predictū vnguētū non reperi:verum est q̄ ipse in illo.c. describit duo vnguēta:⁊ in vtroq̄ illorū ingredit succ⁹ lapacij:sed nō habeo certitudinē si sint de lapacio: aut nō.lapaciū aūt est rumex qđ apud omnes notum est.

Vnguentum pro stomacho quod in vsu est.℞.masticis.℥.j.aloes.℈.ij. gario.cinamomi cala.aro.ana.℈.iiij.aque rose ⁊ vini citoniorum an.ʒ.iiij.olei masti.ʒ.iij.cere.q.s.et fiat vng. qđ est bonum ⁊ expertum.

Vnguētū citrinū vsuale qđ in colore citrinum efficitur.℞.terbē.olei cōis an.℥.vj.rasepini.℥.iiij.cere citrine.℥.iiij.ʒ.gūmi elemi.℥.ʒ.misce ⁊ fiat vnguentum fm artem.

Vnguētū ad scabiē [illegible]o si plāte pedū ⁊ manuum vnguant oēm scabiem delet.℞.olei laurini.℥.iij.thuris albi: cere mūde an.ʒ.ij.argēti viui mortificati cum saliua.℥.ij.pinguedinis porci mūde.℥.v.salis cōmunis triti.℥.viij.succi plantaginis et fumiterre ad libitum omnia misceātur: ⁊ fiat vnguentum et est mirabile.

Vnguētū mollitiuū quo vtunt veneti.℞.mucillaginis altee mucillaginis fenugreci ⁊ mucillaginis seminis lini.an.℥.vj.litargirij aur.lib.ij.terbentine medulle cruris vacce.ana.ʒ.iij.cere.℥.iiij.ireos puluerizati olei seminis linj lib.ij.ʒ.misce ⁊ fiat vnguentum in bona forma.

¶ Utilis tractat⁹ de vnguentis coadiuuāte vniuersi orbis conditore feliciter explet⁹ est:sequit nūc tractat⁹ de emplastris super antidotariū Jo.Me.ac aliorum doctorum in sacra medicina scribentium.

Emplastrum diaqlon magnum ℞.litargirij mundi triti ⁊ cribellati.℥.xij.olei irini.i.ireos: ⁊ camomillini: et anetini.an.℥.viij.mucillaginis seminis lini. mucillaginis fenugreci:⁊ radicū altee: ⁊ mucillagis ⁊ ficuū pinguiū mucillagis passulaꝝ ⁊ succi ireos:⁊ succi sqlle ⁊ isopi humide et glutinis alchanac:an.ʒ.xij.ʒ.terbētine.℥.iiij.resine pini: et cere citrine.an.ʒ.ij.cōficiantur hoc mō.litargiriū ⁊ suprascripta oleo diu i mortario lapideo cum pistello ferreo cōquassentur per spacium medie hore: deinde bulliant super ignem lenē cum facilitate semper agitando cum spatula donec coaguletur totū tunc deponatur ab igne ⁊ dimittatur infrigidari: deinde.℞.mucillagines ac alia ⁊ simul iterū bulliāt donec efficiat ei⁹ forma dura: deinde ab igne deponat ⁊ ponat sup marmor: ⁊ fiat i magdaleonib[illegible]ngt fili⁹ zacharie ac grit ei ex decoctione vt descēdat a mollicie ⁊ acced[illegible] ad spissitudinē vnguētorū ⁊ liniatur in panno ⁊ superponatur vbi oportet.

¶ Istđ emplastrū est in vsu maxie scđm istā descriptionē: ipse aūt Me.intitulat hoc emplastrū diaqlō: sꝫ scđm modernorum opinionē dꝫ dicere diachilon.i. cōpositio facta ex mucillaginib⁹ ⁊ succis. ⁊ ꝓpter hoc a multis dr cerotū de mucillaginibus siue gummis: aut diaquilon gūmi: ⁊ sic si bn̄ legis expositiones doctorum videbis q̄ emplastrum diaquilon magnū: ⁊ cerotum de mucillaginib⁹: ⁊ vnguētū diaquilon siue gūmis: idē sunt: ⁊ qui non credit videat in antido.Jo.Sera. qđ dicit vnguētū de mucillaginibus ⁊ est diaqlō idē dicit Gētilis sup quintū can.Aui.magr̄ Pe.argillata in.c.de scrofulis ponit vnguētū diaqlō qđ idē ē ⁊ ibi docet ipꝫ ꝯficere

cum gūmis de q̃ infra supra est positū vnguētū, de mucilaginibus ex auctoritate Bartho montagnane. qd̓ potest fieri ꝓ diaqlon sine gummis. Scias aūt ꝙ gn̄aliter apothecarij maxime apd̓ nos faciūt emplastra in forma molli ꝛ cerota in forma dura de q̃ apothecarij neapolitani admirātur: q2 ipsi faciūt cōtrariū: nam emplastra faciūt in forma dura ꝛ cerota in forma molli. Leonardus de ꝑda palea in. c. de vlcerib9 profundis ponit emplastrū diafinicon descriptiōe Alexandri: sed dicitur emplastrū. i. dura cō[...]tio eadem est opinio Nicolai.

¶ Gluten alchanac siue alchanech siue alzanac q̄d sit generaliter ignoratur vere nūq̄ȝ vidi nec audiui ab aliquo vidisse auctorē autenticū de eo mētionē facere. verū scd̓m cōsuetudinē apothecariorū est colla piscium qd̓ nō nego nec affirmo. certe in partib9 rome dictū fuit mihi qd̓ in rei veritate gluten alchanac est quidā visc9 qui reperit̃ in arabia sup arborē asse fetide: tn̄ deus scit. magister Pet. argilata: q̃ sepi9 vtit̃ isto vnguēto ꝙ ipse describit in ca. allegato. ꝛ ibi loco glutinis alchanac ponit viscum cū quo capiuntur aues: sed nos intelligim9 viscū quercinū ꝙ cōuenit i isto casu: tn̄ ego nō affirmo q̄d sit: sȝ gn̄aliter loco ci9 ponit̃ colla pisciū: sȝ intentio nostrorū cirurgicorū visc9 quercin9 etiā valet. Si autē facere volueris vnguētum diaqlon seu emplastrum de mucillaginib9 cū gūmis opȝ facere vt docet magister Petrus argillata in capitulo allegato: vbi sic ait. in fine descriptionis dicens conficiatur sicut ipe Mesue docet in antidotario: ꝛ si cū istis addatur bdeliū serapinū armoniacū, an̄. ℥. j. erit diaquilon: gummatū siue cū gummis aut cerotū d̓ mucilaginib9 sine gūmis illas tres gūmas quas nominaui. tūc erit diaquilon cum gummis.

Emplastrū de granis lauri. ℞. olibani masticis. mirre an̄. ℥. j. granorū lauri. ℥. ij. ciperi. costi. an̄. ℥. ʒ. mellis collati. q. s. ad aggregādū extēdatur ī pāno: ꝛ calidū supponat̃ vbi opȝ si autem triplicetur ciperū ꝛ de stercore vaccarū aut caprarū sicco ad pōd9 omnium īuenitur mirabile ad hydropisim.

¶ Istud emplastrū est ī vsu tn̄ nō valde. Petrus de cre. inquit laurus est arbor satis magna: cui9 frondes sunt late ꝛ longe. ꝛ folia semper viridia odorifera valde: que arbor bachas facit que sunt fructus parui nigri: quorū magnitudo est sicut auelane parue sup quas sunt cortices nigri subtiles q̄ cōpressione franguntur in duas partes: ꝛ ille sunt que competunt medicine.

Emplastrum de galia. ℞. galie muscate. squināti an̄. ℥. j. ʒ. ramich: sumach acatie. ipoquistidos. laudani. galarum non perforatarum. calami aro. rosarum et seminis eius quod antera a multis modernis dicitur sandalorum alborum et rubeorum masticis. xiloaloes id ē ligni aloes gariofi. spice nardi. olibani: mirre costi ciperi absinthij. an̄. [...]ij. fiat eorum contritio bona. deinde accipe succi foliorū mirre humide. foliorū lauri aq̄ rosate ꝛ vini pōtici an̄. ℥. j. ʒ. ꝛ submerge ī eis calefactis tortellarū de seni. ʒ. iij. dactilorū sicco rū numero duodecim dimittāt̃ ꝑ diē ꝛ noctē deīde terant̃ ꝛ fiat sicut puluis ꝛ misceat̃ cū mīne aromatice. i. cū spēb9. ℥. iij. aut. iiij. gūmi assi. s. gūmi ara. ʒ. vij. coquātur oīa lēto igne vsq̄ ad spissitudinē mell̓. deīde aggrega cū puluere rerū ꝛ tere diu in mortario donec fiat totum viscosum. deinde lini ex eo super lamina ꝛ suffumiga cum ligno aloes et epithimetur cum eo.

¶ Istud, emplastrū nō est in vsu dixerunt autem qd̓ appellatur emplastrū de galia ꝓpter troc. de galia quos recipit. alij dixerūt quod dicitur de galia: quia in gallia prouincia repertum fuit: ꝛ vtuntur ipso. Bartho. montagnana in suo antidotario habet vnguentum de galia muscata quod in vsu non est.

¶ Remich vero est q̄dā ꝯfectio facta ex varijs reb9: ꝛ reducta ad formā trociscorū sicut apparuit supra galla s. gala asiana gallarū alie aūt ꝑforate alie nō: sȝ ꝑforate sunt magis laudate ī medicinis quā nō ꝑforate: circa instans ait. galla est fruct9 querc9. quedā inuenit̃ grossa ꝛ leuis ꝛ perforata q̄ modicū valet: alie reperiunt̃ in asia ꝛ affrica: ꝛ dicunt̃ asiane: q2 ꝑue sūt: ꝛ nō ꝑforate: q̄ vero inter eas inueniunt̃ grossiores meliores sunt.

¶ Tortelle de seni. i. panis assi: siue panis biscotelus: et eius modū ostendā infra in cōfectione emplastri diafinicon. Uinū ponticum. i. forte: nā ponticus est sapor dictus fortis: potest etiā dici ponticū ab insula que sic nominata est sed non est ad propositum.

Emplastrū relatū ad andromacū. ℞. sepi arietini. pic̄ an̄. ʒ. xvij. auri pigmēti rubei ꝛ citrini. alum[...]iameni. i. alumīs scissi. calc̄ nō extīcte. an̄. ʒ. xv. armoniaci. ʒ. ij. dissoluat̃ armoniacū cum vino rubeo: ꝛ dissoluatur in igne ꝛ dissoluātur cū eo lib. ij. ꝛ pulueriȝāda pu[...]erizētur: ꝛ aggrega oīa simul ſm decentem modum preparatiōis eius: ꝛ vtere v[...] oportet expansum in lamina.

¶ Ist[...] emplastrum nō est in vsu.

¶ Au[...] pigmentum latinū nomē est ab aureo colore. Isido. [...]a. de colorib9 inquit: arsenicū qd̓ latini ob colorē auri[...]tum vocāt sine dubio auripigmentum ꝛ arsenicū eiu[...] gn̄is sunt: sicut ptȝ si legis ca. de arsenico Dia. cū ca[...]e auripigmēto apd̓ Serap. videbis qd̓ idē sunt. spēs [...]arsenici vel auripigmēti ſm Dias. sunt due. s. rubeū ꝛ [...]rinū: sȝ scd̓m Auic. sunt tres. s. album citrinū. ꝛ rubeū de quo vide supra. liber, qui d̓r bulchasis in lib. j. docet modū co[...]urendi ꝛ vertendi citrinum in rubeū ꝛ de sublimatione arsenici: ꝛ de modo vertendi arsenicum citrinum in rubeum.

Emplastrū sinapis mūde. descriptiōe d̓mocriti. ℞. ficuū siccarū pinguiū partē vnā [...] infun[...]q̄ tepida ꝑ diē ꝛ noctē. tūc ex[...]me fortiter vt null9 humor ī eis remaneat. deinde sinapi tritā cū aceto cū eis misceas diligēter diu ꝯmiscēdo: ꝛ si[...]napi pars vna ꝛ ficuū pars alia. si vehemētioris v̓tutis facere volueris pone de sinapi ptes. ij. si aūt min9 ex ficub9 ptes tres: ꝛ ex sinapi ptē vnā q̄n aūt applicat̃ loco dimittat̃ in eo. ꝛ auferat̃ anq̄ quā vulneret̃ loc9 ꝛ ꝓprie q̄n solū calefacere opȝ. ꝛ q̄nq̄ dimittit̃ donec vulneret̃: ꝛ ꝓpe q̄n ꝓfūdarū materierū exclusionē q̄ris sicut in talib9. in defectu v̓o sinapis squbale capiṫe ponāt̃ ꝑ̄die ī aceto īfuse: ē ad hydropisim ꝛ duritiē ꝛ dolorē splenis efficax. ꝛ q̄nq̄ addit̃ in eis fimus colūbarū agrestiū ꝛ radix enule ꝛ semē nasturtij. ꝛ gran[...]ri: ꝛ cō

fert ad frigidas ꝛ ventosas egritudines visce rum ꝛ splenis ꝛ hydropisim ꝛ similia ꝛ est ex pertum ab antiquis medicis.

¶ Istud emplastrũ apd nos nõ est multũ i vsu. dñs Rasis in libro diuisionũ in. c. de sciatica ꝛ dolore iũcture anchẽ hʒ etiã hoc empalstrũ. sinapis aũt semẽ est satis notum. columella i libro de cultu hortorũ inqt. seqȝ lacessẽti fletum factura sinapis. hec apd arabes cardeldel dr. Sera. aũt in. c. de sinapi ex auctoritate Dia. inquit eligẽdum est illud qd nõ est siccum nimis neqȝ extenuatum habẽs granũ grossũ: ꝛ qñ frangitur est album interius ꝛ est humidũ: nam istud tale est nouum bonum.

¶ Squibale caprine: apud auctores non inuenit capitulũ sub hoc noĩe: sʒ squibale apud grecos stercora sũt vnde p squibalas caprinas intelliguntur stercora caprarũ: ꝛ sub isto vocabulo Aui. ꝛ alij de eis loquũtur.

¶ Columbi agrestes sm multorũ sniam sunt columbi quos rustici fauacios dicunt: quorum ortus sunt in arboribus: dñs Rasis in li. j. amphorismorũ inquit alchenehir. i. colũbe siluestres: existimauerũt quidã qd colũbus siluestris sit ille q apud Auicẽ. in. ij. canoñ. dicitur guarescen: sed non est certum.

Emplastrũ diafinicõ descriptiõe alexandri.

℞. dactilorũ vicinorũ maturitati sine ossibus. ℥. v. tortellarũ de seni. ℥. j. citonioꝝ ꝛ ꝓprie carniũ eoꝝ decoctorũ in vino stiptico. i. forti. ℥. j. ʒ. storac ʒ. ſ. calamite. mastic ʒ. landani añ. ʒ. iiij. acacie: succi agreste florũ vuarũ agrestium. rosarũ sandalorũ citrinoꝝ marchasite. ramic. mirre. xiloaloes. añ. ʒ. iiij. cere. ℥. iiij. olei rosati. ℥. xv. vini pontici quantum sufficit ad ĩfundẽdũ infundẽda ꝛ cõfi[...] ipm scdm artem ꝛ lini ex eo super lamina[...] cum xiloaloes suffumiga ꝛ superpo[...].

¶ Istud emplastrum est multũ in v[...] maxi. ne sm istã descriptionẽ que est de mẽte Alex[...]: ipse vero Mesue describit vnã aliam descriptionem: sed nõ est tante vtilitatis vt est ista tamẽ infra apparebit.

¶ Tortelle de seni. i. panis assus ꝛ ab aliquibꝰ vocat panis azimus: ꝛ ab alijs biscotelꝰ: ꝛ eius modus est multiplex scdm diuersa loca: nã scdm quosdã est panis biscoctus factꝰ de flore farine de illa cõtrata vel de illa regione que dr seni. Jo. mattheus gradi in ca. de fluxu vẽtris in [...]li inquit huic quoqȝ addat panis biscoctꝰ de syria. sēp qñ intendimꝰ facere cõfectionẽ s[...]ũ emplastri ad magis incorporandũ: nã talis panis sic biscoctus infundit in vino vel aceto: ꝛ cũ pulueribꝰ facta expressiõe reducit ad formã emplastri ꝛ talis panis biscoctus appellatur tortelle[...] seni. ꝛ a mesue ponuntur in emplastro diafiniconis sine dubio tortelle. de seni in emplastro diafiniconis intrant: sed ciꝰ modus nõ est: vt docet Jo. mattheus gradi. ꝛ ignoratur qd sit. Guilelmus pla. in troc. de viperis docet modũ faciẽdi vt vt ostẽsum fuit ibidẽ: tñ melius infra iterũ ostẽdã. Mattheꝰ aũt siluaticus inquit passime. i. tortelle panis azimi biscocte de seni. i. de terra hierusalẽ qm ibi arabes impastãt eas cum aqua decoctionis masticis ꝛ passularũ: verũ sunt ex hominibus qui solũ impastant cum aqua decoctionis masticis: sed nõ recte: nam hodierni maxime sapiẽtes impastant vt dixi et eius modus est q accipiatur farine frumenti purgate a furfure quãtitas quam volueris: ꝛ impastetur ea cum aqua decoctionis masticis et passularum quantum oportet: ꝛ fiat ex eis panis in forma panis qui manducatur et decoque in furno tantuʒ q in colore efficiatur niger: ꝛ quod facilꝰ terat: ꝛ postea vtere vbi o[...]ʒ. Isti. panis azimus est panis non fermẽtatus: nã azimus est sine fermento sincerus acrizimus leuiter fermentatus quasi [...]crozimus: flores vue agrestis sunt flores lãbrusce: ꝛ [...]c est quã Dia. enãchiũ vocat. Matthe. sil. in. c. de enãtio inquit ex aucto. Dia. Enãtium flos est vitis agrestis que cum fecerit flores colligẽdi sunt ꝛ desiccandi: ꝛ alio nomine vocatur vitis: flores eius optime redolent ꝛ siccantur in vmbra ꝛ cista reponẽdi sunt: melius nascitur in syria. idem in litera ait. inantum. i. flos lambrusce: ꝛ est flos vitis agrestis. idẽ dicit in litera massatis marchasita est lapis qui ab aliqbus vocatur luminaris eo q pcussus ferro ignem emittit. dñs Mesue in ca. de lapide stellato de ipso loquit. ꝛ hic est lapis qui a Dia. vocatur lapis pirrides: ꝛ dicit a pir quod est ignis: quia percussus ferro ignẽ emittit.

Emplastrũ diafinicõ cõfortatiuũ stomachi.

priꝰ fiat cerotũ cũ cera. ℥. ij. olei rosa. olei nardini añ. ʒ. iiij. deinde. ℞. dactilorũ siccorum nũero. xl. tortellarũ de seni. i. panis vsti. ʒ. v. deinde funde biduo in vino odorifero ꝛ accipe carniũ citoniorũ decoctorũ in vino. ʒ. viij. ꝛ tere cũ dactilis cõtritione vltima ꝛ misceãtur cũ ceroto ꝛ contundant in mortario donec aggregẽtur deĩde ꝓijce sup ea masticis. olibani absinthij romãi sicci. añ. ʒ. ij. ʒ. ligni aloes macis mirre aloes. spice. acatie. galie. ramic. calami ro. añ. ʒ. j. laudani. ʒ. ij. ꝛ iterũ cõterantur donec permisceant. deĩde lini super lamina ex eo suffumiga cum xiloaloes ꝛ pone sup stomacũ ꝛ epar ꝛ viscera. de meliori aũt opatiõe ẽ vt mastix ꝛ laudanũ cũ cera ꝛ oleis misceãt: ꝛ sic cũ ceteris emplastrũ fiat.

¶ Istud emplastrum est in vsu: sed non tantũ vt predictum: quod dicitur esse ex descriptione Alexandri. dicitur emplastrũ diafinicõ. i. de dactilis: species aũt dactilorũ sm modernorũ opinionẽ due sunt. s. domestici ꝛ siluestres. domestici autẽ sunt fructus ex palmis domesticis. ꝛ isti sunt noti. siluestres vero sunt dactili dicti acetosi. ꝛ isti sunt tamarindi vt allegat dominus Mesue in cap. de tamarindis. eius arbor a multis alcori vocatur. vnde Joan. Serapi. in cap. de debilitate epatis inquit. oleum de calcala. id est oleum de floribus dactilorum.

Emplastrũ filij zacharie.

℞. cere cittrini. ℥. iij. medulle cruris vacce: adipis galline mucillaginis seminis lini añ. ℥. iij. olei de lino quantũ sufficit. si aũt fortius facere volueris adde mucillaginis altee: ꝛ mucillaginis fenugreci partes cõuenientes: ꝛ pro oleo de lino ponat oleũ de cheiri citrina. i. de viola citrina [...] vtrunqȝ ꝛ si adhuc fortiꝰ facere volueris adde isopi humide ꝛ glutinis danaham quantũ de vna mucillaginũ ꝛ miraberis effectum ad ea que diximus.

¶ Istud emplastrũ apud medicos papiẽses nõ est multũ in vsu immo est in vsu apud medicos Mediolanenses: qz in ipso inuenitur virtꝰ mirabilis: nã lenit duritiẽ nodositatũ iuncturarũ et multa alia operatur.

¶ Gluten autem danahani vel zanach. de ipso vide in emplastro diaquilon supra.

Emplastrũ de allijs descriptiõe Alexãdri.

℞. spicarum allij mũdatarũ. ℥. iiij. ʒ. storacis

aloes boni.bdellij.an.℥.iij.terbētine.℥.iiij.
axūgie porcine recētis [illegible] dipis anseris an.℥.
v.masticis olibani an.℥.j.ß.euforbij.℥.j.cro
ci.℥.ß.cere citrine.℥.iij.olei nardi.i.de spica
nardi et vini odoriferi ana quātum sufficit.

¶ Istud emplastrū non est in vsu. Alliū autē dicitur q̄
oleat.maxime alliū de[illegible]esticū ⁊ est aliud qd̄ intelligit
quādo simpliciter ponitur:⁊ est aliud alliū qd̄ agreste
vocatur.⁊ istud appellatur scordeon seu tyriaca rustico
rum.Sera.in cap.de allio:ex autoritate Dia.inquit al=
lium aliud est domesticū ⁊ aliud agreste.et est quoddā
ex eo qd̄ inuenitur in babylonia qd̄ non est diuisum in
dentibus ⁊c.columella in lib.de cultu hortoꝝ inquit al
lia que in fractis spissis ⁊ ollentia ⁊c.

Emplastrū relatū ad aristarcū.℞.cere citri
ne.℥.j.terebentine.℥.vj.axungie porcine re
centis adipis anseris:medulle cruris vacce.
an.℥.iiij.bdellij.mirre.olibani.storacis.op
poponacis.aloes.masticis an.℥.j.ß.armo
niaci.℥.iij.colofonie.i.picis grece.℥.vij.alu
minis.s.aluminis qd̄ a vulgo de pluma vo
catur.℥.j.spice.ʒ.vj.folij id est malabastri.po
ne macē loco eius calami aromatici:eufor
bij.granoꝝ lauri an.ʒ.vij.olei balsami lib.j.
olei nardini:⁊ vini odoriferi qd̄ sufficit.con
fice sicut sepe narrauimus ⁊ vtere.

¶ Istud emplastrū apud medicos papiēses nō est mul
tum vsuale:sed apud medicos mediolanenses magis.

Emplastrū de melliloto.℞.melliloti.℥.vj.
florū camomille fenugreci granoꝝ lauri.ra
dicū altee ⁊ absinthij.an.ʒ.iij.seminis apij.
cordumeni ireos ciperi ameos anisi.id est se
minis feniculi romāi.spice cassie an.j.ʒ.ß.san
suci.ʒ.iij.armoniaci.ʒ.x.storacis:bdelij an.ʒ.
v.terbentine.℥.j.ß.ficuum pinguium nume
ro.xij.sepi caprini:resine ana.℥.ij.ß.cere.℥.
vj.olei sansuci et olei de spica.q.s.aqua de
coctionis fenugreci ⁊ camomille ⁊ melliloti.
q.s.ad infundendū infusione diligēti miscea
tur ⁊ cōficiantur et epithimetur cum eo.

¶ Istud emplastrū est in vsu apud omnes:maxime fm̄
istā descriptionē:qr inuenitur in ipso mirabile iuuamē
tum ad omnē duritiē que est in stomacho ⁊ multa alia.
Bar.montagnana in suis [illegible]iliis in consilio de indige=
stione habet hanc descriptionē:sed non est olno similis
nec vsualis.Jo.cōcoregius in ca.de spasmo [illegible]hano ⁊
cuzez:ponit emplastrū etiā molitiuū cōpotens ⁊ est em
plastrū de melliloto ponitur a Mes.in suo antidotario.
et sic ista descriptio Mes.est nobilior aliis.mellilotū autē
est nomen cōpositū a meli ⁊ lothos qd̄ est trifoliū:vnde
mellilotū inter species trifolij enumeratur.quidā sertu=
lam campanā vocant:eo qd̄ certo antiqui coronabant.
et propter id vocatur etiā corona regia.Sera.in cap.de
melliloton ex autoritate Isaac ebē amarā inquit.echi=
le melich est herba que habet folia rotūda viridia et ra=
muli eius sunt subtiles multū ⁊ folia rara ⁊ fructus ha
bens vaginas subtiles rotundas sicut virge puerorum
paruulorum:⁊ sunt in eis grana pauca glauci coloris
rotunda maiora granis sinapis:⁊ quod de ipsa admini
stratur sunt ille vagine cuz eo quod est in eis ex granis:
miror q̄ hodierni generaliter ista herba non vtūtur nisi

floribus ⁊ nō seminibus vt vult Isaac:⁊ Auerrois in.v.
colliget ait.alchesllac melcc.i.mellilotū vel corona re=
gia.circa instans ait.mellilotū herba est cuius semē si=
mili nomine appellatur corona regia semina cum ipsis
cornibus colligūtur per quatuor annos seruatur.semē
cū cortice in medicinis ponitur ob qd̄ miror vt dictum
fuit:quia apothecarij id non faciunt:hec autem herba
apud nos in ciuitatibus inuenitur cum flore croceo bo
ni odoris vt est notum.Cordumeni.i.carui agreste.⁊ a=
lio nomine a romanis charda vocatur.apud nos chei=
sim campestre dicitur.

¶ Sansucus fm̄ Diasc.a siculis amaracus nominat:
herba est ramosa multas virgas super terram spansas
habens cum foliis paruis ⁊ rotundis non dissimilibus
nepte.i.calamento.⁊ hec est herba que a nobis maiora=
na vocatur que nota est.

Mixtura ad vulnera sananda.℞.gariofila
te radicum arthemisie pimpinelle camomil
le pentafilonis violarum herbe venti caulis
rub.canapis renate omniū ana.M.j.rubee
quantū de oībus:hec oīa buliāt in vino vsqz
ad medietatem,postea cola ⁊ colature adde
tertiam partem mellis ⁊ cum eo bulliat dein
de cola ⁊ vsui reserua.

¶ Gariofilata herba est similis agrimonie cuius radix
odorē gariofiloꝝ refert:hec apud nos iuxta fossos inue
nitur:⁊ a multis sanamūda vocat.⁊ apud herbaticos
dicitur pes leporinus:quod falsum est.

¶ Herba venti.s.herba venti maior que paritaria voca
tur:mi[illegible] aūt vocat cōsolida minor vt dictū fuit supra
in vnguento martiatō.paritaria aūt apud Aui.in.ij.ca
non.vocatur herba vitri.sed apud dia.vocatur alsinem
aut p[illegible]themō qd̄ falsum est:qr parthemō apud ipsum
est he[illegible] que a modernis vehuē vocatur ⁊ apud sera.
matri[illegible]ria.⁊ sic si legis ca.de parthemon apud dia.cū
ca.de m[illegible]caria apud sera.videbis q̄ idē est:ergo par=
themō n[illegible]aritaria:hec paritaria apud nos nascit
in tectis ⁊ vo[illegible]eam rustici veraghium.

¶ Caules rube[illegible]ut caules sic nominati:quia eorum
color rubeus est [illegible]tis inueniuntur:quorum folia et
stipites rubrum habent colorem.

¶ Canapis renata.i.siluestris [illegible] quosdā.iste tex.est cor
ruptus qr dz dicere canapis [illegible]estris aut summitates
canapis.dinus aūt flo.in suo antidotario habet eandē
mixturam ⁊ loco eius habet summitates canapis.

¶ Rubea scilicet rubea tinctorū de qua diximus supra.

Emplastrū apl'icuz fm̄ Mico.in suo antid[illegible]
taric[illegible]itargirij.℥.vj.cere rubee:co[illegible]o
nie.i.picis gre.ana.℥.ij.propolei visci quer
cini an.℥.j.armoniaci lapidis calaminaris
an.ʒ.vj.masticis oliba[illegible] mumie an.℥.j.tere
bētine.galbani.bdelij.mirre.calcecucame
non:sarcocole lepidos calcis.diptami.ari
stologie longe prassij viridis oppoponacis
an.ʒ.iij.cōficit sic galbanū armoniacū ⁊ op
poponacū aliquātulū cōtusa ponātur in vi
no nocte ita vt bene cooperiant ⁊ mane bul
liant donec liquefiāt.per catiā colent ⁊ iterū
bulliant ad consumptionē vini:deinde litar
giriū in subtilissimū puluerē redactū cū suffi
ciēti oleo in caldario distemperetur:⁊ super
ignem mittatur:⁊ cū spatula agitando tam
diu bulliat donec superposit[illegible] lapidi in

modū cere inspissetur: ⁊ statim addatur cera: qua liquefacta addatur colofonia postea addatur mastix olibanū ⁊ mirra: ⁊ facto interuallo ponat̃ bdelliū: et viscus quercinus. liquefacto visco ponat̃ terebētina: ea liquefacta ponatur caldariū in terra: ⁊ tūc gūme in ipso caldario paulatim ponant̃ iterū sup ignē ponant̃: ⁊ cū spatula agitādo aliquātulū dimittat̃ bullire: postea addet̃ sarcocola. deinde lapis calaminaris fctō iteruallo ponat̃ flos eris ⁊ lepidos calcis post hec calcucecamenō sp cū spatula agitādo donec aliquātulū rubere incepit ad vltimū diptamū ⁊ aristologia rotūda: deinde infundantur in aqua frigida ⁊ ab aqua abstractum manibꝰ exprimendo ⁊ malaxādo ita tractetur: vt tota aq̄ inde exeat: ⁊ inunctis manibꝰ oleo laurino magdaleōes iformen̄t: ⁊ vsui reseruen̄t.

¶ Emplastrum dicitur dura cōfectio. apostolicon. i. supra positum vel supra missum interpretat̃. Gilibertus de anglia in cap. de vulneribus in partibus interioribꝰ hꝫ vnam aliam descriptionē que eadem est: hoc emplastrū multum est in vsu.

¶ Propoleum vel ꝓpoleos fm cōpositorem est fauus siue cera. Gil. ibidē dicit ꝙ propoleos est cera [illegible]: sed hoc nō approbatur a sapiētibus: nam ꝓpoleos est sordicies aluearioꝝ apum que vocatur mum qđ p[illegible]et per Dias. qui de cera ꝓpolei singulare facit cap. ⁊ in[illegible]uit qđ vtilis est ruffa: ⁊ adorata sicut storax: ⁊ mollis [illegible] valde quā manibus si volueris duces vt storacē. he[illegible]idetur esse cera que apud Aui. in secundo cano. [illegible] mum. vbi sic inquit ꝙ mum purū est paries d[illegible]um apum in quibus faciunt oua ⁊ pullos: ⁊ ad[illegible] eis mel. ⁊ mū quidē nigrū est sordes fenestrarū in[illegible]ecrarū ⁊ forinsecarum. Auerrois in quinta coll. a[illegible]umen. i. cera citrina. Sera. in ca. de cera: de ipso mum loquit̃: ⁊ inquit ex autoritate Dias. sed m[illegible] est superfluitas ⁊ sordes quā apes ꝓiciunt extra domicilia sua ⁊ reperitur in aluearijs: ⁊ melius ex mum est illud qđ est rubei coloris: odoris boni simile storaci nō dure substātie: sꝫ pōt malaxari sicut storax. hec est sordes vasoꝝ apū que inuenit̃ in ori[illegible]is aluearioꝝ ipsarū apum: ⁊ hanc vidi ponere in di[illegible]mplastro nō incōuenienter: nā emplastrum ex ea red[illegible]ur attractiuum: vt vult compositor.

¶ Uiscus quercinus lachrymū est arboris leue: ⁊ viridis coloris: intus obruffum: ⁊ nihil asperū habēs supra de ipso melius ostensum fuit in vnguento quercino.

¶ Lapis calaminaris fm cōpositorē est lapis magnes. Gil. ibidē dicit. lapidis [illegible]aminaris. i. calamite q̄ apud modernos ignorat̃ cōmuniter: q[illegible] lapis calaminaris nō est lapis calamite. i. magnes: imo lapis calaminaris est lapis qui a vulgo calamina dr̄. quo tingit̃ es. in antido. vero vniuersali in codē emplastrū est positū giro. i. lapis calaminaris. lapis vero calamite est lapis qui attrahit ferrū. fm intentionem Simonis Januēsis. lapis calaminaris est speci[illegible] tutie sicut apparet in cap. de cadimia: ⁊ apud nos est notum ꝙ lapis caluminaris ⁊ lapis calamite idem non sunt.

¶ Calcucecumenon. id est es vstum. Gilibertus ibidem dicit. calcecumenon. i. eris vsti. Diasco. in. c. de ere vsto dicit quod alij calcecumenō vocant. ⁊ sic est.

¶ Lepidos calcis vel lepidos calcu. i. squamma eris: inuenitur aūt in aliquibus descriptionibꝰ istius emplastri scriptum lapis calcis: sed debet dicere lepidos calcis: quia Gilib. ibidē dicit lepidos calcis. idest batiture eris. Dias[illegible] cap. de lepida dicit bona est que ex acutis ciprinis fit que ⁊ patia dicitur: aut elitis nugax que ex tenero carmine fit: hec a[illegible] arabes tubel vocatur seu squamma seu batitura e[illegible]s seu cuiusq̄ metalli. circa instans dicit. ferri ferrugo ⁊ squamma ferri eiusdem sunt virtutis. Idem dicit Mat. silua. tamen aliud est erugo: aliud ferrugo: ⁊ aliud squāma et scoria. nam squamma vel scoria est illud latum vel tenue qđ euolat per cōcussionem a ferro ferrugo est que per excoctionem liquescit a ferro alia vide ibi.

¶ Prassium viride fm cōpositorē est flos eris: prassium autē album est marubium. flos autē eris apud multos est viride eris. sed fm Simo. Ja. aliud est viride eris aliud flos eris: verū hodie pro flore eris viride eris ponit̃. inuenitur autem in antidota. Jo. Sera. vnguentū de ziniar. i. viride eris. Aui. in. v. ca. habet vnguentum de flore eris qđ idē est: ergo flos eris ⁊ viride eris idē sunt: vt ostēsum fuit supra verum est ꝙ Sera. in li. de aggregatione simplicium facit cap. de ziniar. idest erugine eris siue viridis eris: ⁊ aliud cap. facit de ere: ⁊ que ex eo fiunt. ⁊ ibi docet modū faciendi eris: ⁊ inquit. flos eris fit fm hūc modū: quādo liquefit es in botis metalloꝝ: ⁊ extrahit̃ a climia: ⁊ botis aliquātulū extra incēse de subtꝰ in fundo: ⁊ est purificatū dimittitur in loco vbi colatur: tunc purificatores eius ꝓiciunt sup ipsum aquam dulcem donec coagulatur. et faciunt hoc donec infrigidetur. et est aqua clara: ex hoc ergo quod accidit eri ex aggregatione partium adinuicem fit hec substantia: et est flos eris: alia vide ibi.

Emplastrū oxicroceum ibidem. ℞. croci picis naualis: colofonie: cere. an̄. ℥. iiij. terebētine galbani: armoniaci: mirre olibani mastic. an̄. ℥. j. ʒ. ij. fiat autem hoc modo galbanum ⁊ armoniacum cōtusa in sufficienti aceto ponantur per noctem: ⁊ mane ponant̃ ad ignē vsq̄ ad liquefactionē: ⁊ liquefacta colētur ꝑ cassiā paruam ⁊ coquātur iterū vt aliquātulū cōsumantur: ⁊ tunc addatur pix naualis bene colata. liquefacta pice adde cerā ⁊ ea liquefacta addatur colofonia ⁊ terebentina: interuallo facto ponat̃ mastix olibanū ⁊ mirra: ⁊ semp cū spatula agitādo: ad vltimū cū fuerit bene coctū aqua frigida infundatur. ⁊ ab aqua extracta manibꝰ exprimantur vt aqua inde exeat ⁊ sup marmor inūctū oleo laurino cū puluere croci supposito malaxet̃: ⁊ factis magdaleonibus vsui recōdat̃.

¶ Istud emplastrū est in vsu maxime fm istā descriptionē: dicit̃ aūt oxicroceum ab oxi qđ est acetū ⁊ croceum a croco dr̄: valet ꝓprie ad fr[illegible]urā ossiū ⁊ ad dolorē eorū: ⁊ ad multa alia. Gilib. [illegible] anglia in. c. de vulneribꝰ in partibꝰ interioribꝰ hꝫ vnā aliā descriptionē que idē est. Barth[illegible]meus montag. in suo antidotario habet vnā aliā. sed nō est similis huic nec in vsu est. crocus autē de quo intelligit̃ est crocꝰ orientalis seu cōis qui a vulgo zaffaram dicitur. Papias ait. crocus dicitur ab oppido cicilie quod vocatur coricium.

Emplastrū de caseo fm Rasim in li. de egritudinibꝰ iūcturarū in ca. de cura ꝓpria lapideitatis. ℞. caseū antiquū lōgi tp̄is ⁊ nasturtium. ⁊ pulueriza simul: postea accipe pedes porci anti qui salsi ⁊ coque cum illa aqua. accipe nasturtiū. ⁊ misce caseū: ⁊ fac emplastrū super iuncturas lapideas: ⁊ rumpet̃ cutis et exibit

exibit venenositas oĩs: ꝛ sic patiens sanabitur: ꝛ expertus sum ill[illegible]d sepe.

¶ Istud emplastrũ non est in vsu. Caseus ſm Aui. in .ij. can. q̃nq̃ fit ex lacte quãdoq̃ ex sero. ꝛ est ille qui nominat recocta natura: recẽs vero est frigidus ꝛ humidus in tertio et salitus antiquus est calidus et siccus in eo. Isidorus in capit. de escis ait. caseus vocatur: ꝙ careat sero quasi carenum.

Emplastrũ mirabile relatũ ad andromacuʒ ſm Aui. in suo antido. ℞. granorũ que inueniunt in fructu plante q̃ dr aumeli: baurach rubei .i. salis rubei salis armoniaci: aristologie cretice: ꝛ radicis cucumeris asinini et gũmi albotim oĩm añ. au. xx. piperis ꝛ macropiperis: armoniaci ꝛ amomi ꝛ xilobalsami añ. au. x. thuris: masculi: ꝛ mirre: ꝛ resine sicce ꝛ aldabac frigide. añ. au. x. lactis arboris mori au. x. cere au. xxx. ꝛ adipis capre au. xv. amurce olei de lilio quantum sufficit ad conficiendum medici. terantur medicine sicce et fricentur: etiam inungat qui fricat eas manus suas ex amurca olei de lilio. vt cum permixta fuerint omnia, bene reponantur ꝛ reseruentur et cum necesse fuerit vti eo ad auferendam laxitudinẽ: tunc sumatur de eo ℥. iij. ꝛ adipis anatis. ℥. iij. ꝛ olei de alcanna. ℥. iij. ꝛ permisceantur. ꝛ administrentur.

¶ Istud emplastrũ nõ est in vsu. hic Aui. dicit. ℞. granorũ que inueniuntur in fructu plãte que dicit aumeli: sed nõ dicit que plãta sit: verũ ipse in .ij. can. de ea capitulũ facit dicẽs ꝙ aumeli est oleum dulce valde spissum sicut mel ꝛ spissi⁹ eo extrahit ex crure arboris que est in terra muzie dulcis: ꝛ fit ex eo oleũ ꝛ cũ eo admiscet etiã oleũ de flore eius ꝛ nominat aumel ꝛ oleũ mellis: ꝛ melius ex eo est qđ est magis clarũ ꝛ spissum. ꝛ antiquius ꝛc. neq̃ ꝑ id cognoui quid sit. Isid. inquit. olea mella nascit palmaria in syrie ciuitate ex eo ita appellata ꝙ ex trũco oleũ defluat in crassitudine mellis saporis suauis.

¶ Aldabac siue dabac est viscus q̃rcinus sicut apparet apđ Ser. in .c. de visco. Itẽ dicit Aui. in suis synonymis.

¶ Amurca olei de lilio .i. fex olei de lilio. dias. inq̃t amurca fex est olei nigra ꝛ aquosa cũ premit: q̃ coqui solet ad mellis spissitudinem: ꝛ sic vetustatẽ accepit. Leonar. de preda palea in c[illegible]p. de cura scrofularũ inquit. amurca olei antiqui .i. fex olei. Itẽ Jo. anglicus in .c. de paralesi dicit. fex olei oliuarũ que vocat amurca. Sera. in ca. de oliuis dicit amurca olei qñ coquitur in vase eris cabrusei quousq̃ ingrossetur ꝛ fiat sicut mel.

¶ Oleũ de alcanna .i. oleũ d[illegible]prino vnde oleũ de alcanna. id est oleum ciprinũ: ꝛ [illegible]modus eius infra apparebit.

Emplastrũ aureũ ſm eundẽ in li. iiij. [illegible] fen. iiij. in ca. de curatione eorũ que sunt difficilis cõsolidationis et aliorũ que sunt in vltimo malitie. ℞. merdasengi aurei boni: eminam vnam cere: ꝛ radicis almezereon añ. au. xxxvj. floris eris au. xviij. limature auri tritе. limature almerdasengi añ. au. xl. olei antiqui lib. iij. ponantur super ipsum in primis merdasengi: et aurum et flos eris. deinde relique medicine et iterum sumatur ostracum furnorum. et cinis venarum ꝛ plumbum cõbustum ablutum. et fiat ex eis emplastrum cum oleo mirtino: et oportet vt sit illud oleum inspissatũ cũ merdasengi. verbi gratia. ℥. j. ꝛ aceti in triplo ipsi⁹: ꝛ ex eo aut oleo mirtino. aut oleo aneti. ℥. j. moueant cũ facilitate donec resoluat merdasengi ꝛ inspisset ꝛ nõ aduraf. ꝛ aliereuati de eis cortices eris ꝛ flos eris ꝛ calx abluta sine equisitione. fiat ex eis puluis. et antecedat ꝛ liniat ea cũ melle. deinde puluerizẽtur super hunc puluerem cõtritũ eris partes. ij. cere. x. dissoluantur digitis in sole. ꝛ administretur. aut ceruse ꝛ aluminis añ. ptes. viij. corticuʒ eris. salis gẽme. thuris floris. eris. corticũ granatorũ omniũ añ. ptes. ij. calcis partẽ vnam cere partes. x. olei mirtini quantũ sufficit: ꝛ iterum merdasengi olei añ. li. j. gallarũ nõ perforatarũ aristologie añ. [illegible]. armoniaci. ℥. j. minuti thuris. ℥. ij. fiat ex eis linimentũ sup ignẽ. ꝛ remoueatur cum radice canne.

¶ Istud emplastrũ nõ est in vsu. dr aũt emplastrũ aureũ ab auro: eo qđ limatura auri ingredit. nõ dr aũt a litargirio a[illegible]: vt quidã crediderunt: aurũ aũt inter metalla est posi[illegible] Pli. ait. aurũ effosso inest argentũ vario põdere alibi dena alibi octaua parte: in vno tñ gallie metallo qđ [illegible]cãt albucrarense tricesima sexta portio inuenit vbicu[illegible] vna argẽti portio est electrũ vocat ꝛc. electrũ etiã vo[illegible]t succinũ .i. chachabre: circa instãs ait aurum temper[illegible]ius est aliis metallis aurũ de vena terre fit per decoctio[illegible] quod superfluum est ab auro separatur ꝛ catimia seu [illegible]ma auri vocatur. Serap. in .c. de auro inquit. limatura [illegible]ri cõfert. cardiace melancolice infra ait. ꝛ dixerunt an[illegible]i qñ accipit anulus aureus aut argẽteus: ꝛ ponit in [illegible]ne: ꝛ cauterizant cũ eo alc, colũbarum veniunt cito ꝛ libenter ad turrim suam ꝛ non separantur ab ea.

¶ Merdasengi aureum: id est litargirium aureũ: nam merdasengi apud auerroim in .v. colli. est litargirium. idem dicit Joan. angli. in capi. de vlceribus ꝛ vulnerib⁹ nasi. inde merdasengi aureum .i. litargirium aureum [illegible] infra in isto emplastro habet almerdasengi. credo q[illegible] sit litagiriu[illegible] argenti.

¶ Alm[illegible]on. id est mezereon.

Emplastrũ de violis ſm Barth. montagnanã in suo antidotario. ℞. violarũ siccarum. vj. rosarũ. ʒ. ij. ʒ. spice m[illegible]icis añ. ʒ. j. ʒ. florũ camomille .i. bebonigi ꝛ mellilloti idest corone regie farine ordei seminis altee añ. ʒ. x. farine seminis lini. ℥. j. squinãti. ciperi: calami aro. añ. ʒ. j. fiat emplastrũ cum aqua cõi quod applicet oĩ die semel. Emplastrũ de eupatorio ibidem. ℞. eupatorij. ɱ. ij. camomille: mellilloti añ. ɱ. ʒ. ciperi masticis squinãti: spice añ. ʒ. j. sandali albi et rubei calami aro. absinthij añ. ℈. ij. spodij. ℈. j. mucillaginis altee. ℥. iij. olei de mastice de spica farine ordei ana. ℥. ij. aceti parum: et fiat emplastrum cũ

decoctione eupatorij.

¶ Istud emplastrum non est in usu. eupatorium autem herba apud arabes gafir vocatur: scd'z vero circa instās eupatorium est saluia agrestis qd' non est: vt ostensum fuit supra in confectione de eupatorio.

Emplastrum vsuale pro crepatis. ibidē. ℞. picis naualis. i. vsualis. ℥. iij. litargirij: armoniaci: galbani masticis añ. ʒ. ij. cere albe et rubee: colofonie: id est picis gre. aloes aristologie longe ⁊ rotunde añ. ℥. iij. visci quercini boli añ. ʒ. vj. gipsi: mirrhe thuris ana. ℥. ʒ. glutinis albotin loti cum aceto. ℥. iij. lumbricorū terrestrium. ℥. iiij. radicis consolide maioris et minoris añ. ℥. ʒ. mumie sanguinis draconis bdelij ana. ℥. j. pellis arietine a pilis mundate et frustatim incise partem vnam sanguinis humani libram vnam conficitur sic: buliat pellis in aqua quousq; fit liquefacta postea supra addatur predicte glutinis scriptorū glutinis pisci[...] añ. ℥. ij. bene incorporentur omnia ⁊ ceteris gummis liquefactis simul ⁊ pulueribus additis: fiat emplastrū ⁊ malaxetur cum oleo mirtino et fiant magdaleones: ⁊ ponantur in vase terreo vel cereo: ⁊ vsui seruentur: et cum opus fuerit super corio extendantur.

¶ Istud emplastrū ſm intentionē compositori[...] est vsuale pro crepatis. ⁊ est illud quo vtimur: verū sup[...] est positum cerotum ad crepatos cū pelle arietina [...] m illaz descriptionem a multis fit: sed qz etiā i[...]scriptio est laudata in illa materia eam scripsi: [...] illam descriptionem que tibi placet: quoniā am[...] sunt optime.

¶ Gluten scriptorū ſm multos est [...]a que vocat taurocolla que fit de corijs: sc Nico. s[...] in lib. vij. in ca. de curatione hernie sine ramicis inquit addatur gluten carpentariorū. i. quo lign[...] connectūtur adinuicem ⁊ gluten scriptorū aīs piscatorū. i. colle de piscibus. ergo gluten scriptoꝝ ſm intentionē Nico. est colla piscium. sed ſm intentionem Bartho. aliud est. qz in isto emplastro vtrūq; gluten ponitur. ergo non sunt idem.

[E]mplastrum de crusta panis ibidē. ℞. masticis menthe spodij corallorū rub. [s]andalorum rub. ⁊ alborū añ. ʒ. j. cruste panis assi infuse in aceto per mediā horā. ℥. ij. olei de mastice: et citrinorū [a]ñ. ℥. j. farine ordei quantum sufficit et fiat emplastrum.

¶ Istud emplastrum apud nos nō est in vsu: panis autem secūdum Auicennā in scd'o canon. oportet q' sit panis mundus salitus massam habens confectam fermētatus coctus bene in tanor vltime vna nocte permanēs et nō comedatur calidus sicut est electio panis de simil la nutribilior est alijs: ⁊ eius nutrimentū est meli⁹: sed est tardioris penetrationis.

Emplastrum de caricis ſm Leonar. de preda palea in ca. de cura carbunculi. ℞. caricarum bene pinguium ⁊ siccarum lib. j. sinapis. ℥. iij. farine fenugreci ⁊ seminis lini. ℥. j. bdelij armoniaci galbani añ. ℥. j. dissoluant gumme in oleo lignorum ⁊ postea simul oīa misceantur pingue[dini]bus prius colatis: et fiat emplastrum addendo farine ordei quod sufficit ad inspissandum.

¶ Istud emplastrū apud chirurgicos est multū in vsu sub noīe emplastri de ficubus. nā carice sunt ficus sicce pingues: de quibus Jo. angli in capi. de lapide renum inquit. fiat emplastrum de car[ic]is. i. de ficubus siccis. Ficcus autem pro morbo vocantur duricies vlcerose habentes in se grana sicut ficus: hec apud quosdā veruca. i. porrus vocatur.

Emplastrum mirabile de pentadactilis ſm eundem in. c. de medicinis maturatiuis. ℞. granorū mirasolis mūdatorū numero. xxx. amigdalarū dulciū numero. xx. foliorū rute ⁊ cicute ⁊ celidonie añ. M. ij. axūgie porci. ʒ. iij. olei cōis. q. s. ⁊ fiat emplastrum ſm artez.

¶ Istud emplastrū nō est in vsu. sed ſm intentionē Leo. est mirabile in illa materia. ipse vero Leo inquit. emplastrum de pentadactilis ⁊ postea dicit. ℞. mirasolis. scz granorū ipsi⁹: ⁊ idē est idē i. c. de vlcerib⁹ putridis inq̄s. alcherua. i. miraso. ergo ē cataputia maior. liber vero q̄ dr bulchasim: i. seruitor in trac. ij. ponit formā excoriādi grana alcherue: ⁊ vt inquit ipse est cataputia maior siue pentadactilus ⁊c. eius aūt species due sunt. s. maior ⁊ minor. de qua Sera. duo cap. facit: vnū in quo dicit cataputia maior est arbor sicut ficus cuius semē est factū ad modum zechiaron que inuenitur sub ventre bestiarum: minor vero est planta habens folia longa in lōgitudine vni⁹ digiti aut duorū: ⁊ ambe in hortis nascunt. Et minor apud rusticos herba chagarola vocat. ⁊ ambe sunt note. Mes. de vtrisq; loquitur in capi. de albeme such. dia. autem vocat eam ricij. siue sisamum agrestem.

¶ Cicuta aūt herba est que apud dias. conios vocatur. ⁊ apud Aui. sucharā: sed ipse ignorauit eā vt dictū est in vnguento de cicuta. Isi. Cicuta autē est dicta q' inter cannarū modos lateat in indicis stagnis nasci arundines calamiq; dicuntur. ex quorum radicib⁹ expressum suauissimum succū bibūt. vnde ⁊ varro ait. Indica non magnū i arbore crescit arūdo. illius ⁊ lactis pmit radicibus humor. Dulcia cumq; queūt succo cōcedere mella.

Emplastrū de cētaurea ſz petrū argillatā i c. de fractura cranei. s. ossis capitz. ℞. cētauree minoris. M. vj. tēperent p vnā noctē in vino albo. deide coquāt vsq; ad cōsumptionē medietatis vini deinde colet ⁊ colatura bulliat vsq; ad mellis spissitudinē. de qua accipias. ℥. j. cere noue virginis. ʒ. ij. lactis mulierz. ℥. ij. terbētine li. j. cere noue. ℥. iij. resine. ℥. j. ʒ. turis masticis. [g]ūmi arabici. añ. ʒ. misce: ⁊ [fia]t emplastrū ⁊ mirabiliter valet.

¶ Istud emplastrum apud nos non est in vsu.

¶ Cētaurea aūt maxime minor est herba q̄ satis est nota. Serap. aūt duo capi: facit vnū de centaurea maiore. aliud de minore: sed maior apud nos nō inuenit nec inuenta fuit tempore macri. Minor vero nascitur in locis aquosis ⁊ est similis herbe ipericon: aut pulegio mōtano hz virgam lōgam quadratā vni⁹ palmi: ⁊ florē rubeum vergentē ad purpureitatē similē flori plāte que dr ambes ⁊ hz folia pua oblongua sicut folia ruthe: ⁊ semen sicut granum frumenti ⁊ habet radicem paruam in qua nullum est iuuamētum. Idem in fine sui libri de virtute centauree loquitur.

¶ Lac mulieris ſm Aui. in. ii. can. in. c. de lacte ait. Lac quod melius est omnib⁹ est lac muliebre. ⁊ meli⁹ est qd.

ex vbere suggendo bibit aut sic mulget ꝛ melius est qđ vehementis albedinis equalis essentie qđ sup vnguē distillatū figitur ꝛ nō currit [illegible] pastus animalis ipsius planta bona ꝛ non est in ipso sapor extraneus declinās ad acetositatem aut amaritudinem aut acredinem aut odor extraneus horribilis.

Emplastꝝ de betonica.ibidē. ℞.succi betonice:succi plātaginis.succi apij colatoꝝ añ. li.j.resine cere no[illegible]e.añ.ʒ.iij. terebētine lib.j. coquanť primo vsqꝫ ad succorū cōsumptionē:vltio addať terebētina ꝛ fiat emplastrū.

¶ Istud emplastrum non est in vsu:maxime apud mediolanenses.

¶ Betonica vero est herba que apud Dia. vetonica vocať. Auer.in.iij.colľ.inquit.alchison que in latino dr betonica:ꝛ in persica lingua beruhuē. Apud quosdaꝫ dr etiā lingua bubali.ꝛ ab aliquibꝰ diciť lingua equi.vide supra in sirupo de betonica.quetiā aliquid de ea ostēdi. Hec est herba que apud nos in pratis inuenitur.

Emplastrū bouinū quo cōmuniter vtimur nos apothecharij ſm Nico.florē.in libr.vij. in ca.de cura fracture cranei per potionem. ℞.matrissilue recentis vel passe vel etiā sicce ad libitum:ꝛ decoque in vino optimo donec minuať tertia pars ipsius deinde coleť:ꝛ tunc habeas terebētine:ꝛ cere citrine.añ. ʒ.iiij.olei rosati.ʒ.ij. liquefiant:ꝛ coletur supra dictum vinū:deinde tam diu cū ipso vino ducatur cum spatula donec infrigidatuꝫ fuerit ꝛ tunc collige ꝛ vtere.

¶ Istud emplastrū ſm Nic.est emplastrū quo cōmuniter vtimur:ego vero existimo qđ istud emplastrum sit in vsu in partibus florentie sub noīe emplastri bouini:sed apud nos est vnguentum matrissilue:ꝛ sic si legis istud emplastrum bouinum cum vnguento matrissilue qđ suprapositum fuit videbis ꝙ quasi idem sunt.

Emplastrum de adipibus ſm gale.in lib.secretorū. ℞.adipis agni adipis porci:vrsi vituli:cerui:hirci asini siluestris anatis:galie:vulturis.añ.omniū.℥.j.olei fisamini olei de cherua:olei lentiscini.medulle cruris vaccini olei amigdalarū amararū.cere albe oīm. añ.℥.ß.cere rubee:butiri vaccini:oīm añ. li. ß.liquefiat:ꝛ coletur ꝛ administretur.

¶ Iud emplastrum non est in vsu.verum loco eius vtimur vnguento quod appellatur vnguentum de adipibus de quo vide supra.

¶ Agnus aūt ac porcus vrsus vitulus ceruus hircus sunt animalia que omnibus nota sunt.

¶ Asinus siluestris de asino siluestri nullum autorem inueni mentionem facere. Auic.vero in.ij.cano.facit.c. de asino:non dicit an sit domesticus an nō sit.ꝛ dicit ꝙ cinis carnis asini ꝛ epatis eiꝰ cum oleo valet superpositus fissuris frigoris.

¶ Vultur est auis maligna que alias aues offendit vngulis ipsius ac cum rostro:vt est notuꝫ apud aucupes. Papias inquit vultur a volatu tardo nominata dicitur inde infra vultures sicut ꝛ aquile vltra maria cadauera sentiunt.

¶ Oleū sisaminū.i.de granis sisami oleū de cherua.i.de pentadactilo seu cataputia maiori oleū lentiscinū.i.de granis lētisci que in insula chio inuenitur.ꝛ secundum multos gummi ipsius arboris mastix appellatur.

¶ Expleta sectione de vnguentis emplastris ꝛ cerotis: eam que vltima est iuxta ordinē premissum sectionem de oleis aggredimur:si nos oleo gratie sue perfuderit dominus cuius influxu deficiente in nihilū tendūt vniuersa:qua exacta huic operi nostro finem statuemꝰ ad alia forsan non viliora accessuri.

Oleum de amigdalis dulcibus oleū de amigdalis amaris oleum de nucibꝰ oleū de auelanis oleuꝫ de crisomilis oleum de persicis: oleū de been:oleū de cherua:oleū de carthamo:oleum de nuce indica:oleum de ceresis: oleum de amachaleb:oleum de granis citri citrangulorum oleum de fisticis:oleū de pineis:et sic de singulis.

¶ Oleorū genera sunt multiplicia:quedaꝫ sunt que ab ipsis seminibus fiunt:ꝛ hec sunt simplicia sicut oleum de amigdalis dulcibus ac amaris alia supradicta.quedam sunt cōposita que artificialiter per impositionē medicinarū in oleo antiquo fiūt.nō opꝫ enim narrare modum ꝛ formam faciendi olea supradicta. fiunt eñ per expressionē eorū vt docet Mesue ad quē si necesse fuerit recurratur.hec [illegible] olea plurimis nota sunt.

¶ Amigdala dulcis dicitur ad differentiā amare. Amigdalus autem arbor est eius folia fructus et gūmi medicine competunt.

¶ Amigdala amara aptior est in medicina: sed dulcis esui. Pe.de crescentijs ait.amigdalus est arbor satis nota.eiu[illegible]uidē diuersitates in fructibus sunt:qm̄ quedā faciunt fructus dulces quedā amaros. Dulces esui hominū in cibū cōpetunt:amari qꝛ sunt calidiores magis cōpet[illegible]t vsui medicine. Itē quedā sunt valde grossum ꝛ dur[illegible] habentes corticē:quedā subtilē:ꝛ quedā amigdala[illegible] longa quedā quasi rotunda:ꝛ quedā grossa:ꝛ quedā [illegible] eligende sunt grossum rotundū ꝛ subtilē corticē [illegible] habētes:amāt aerē clarissimum.

¶ Nux gros[illegible]sualis videlicet illa que comeditur de qua fit oleū quo [illegible]quando vtimur pro faciendo lumen loco olei seminis [illegible] aliquando vtimur in cibarijs loco olei oliue:ꝛ hec [illegible] est illa que apud Diasc.vocatur carea basilica.i. alexandrina quam multi persicam dicunt.quidā vocant ipsam nuc[illegible] regalem que idem est. Pe.de crescen.inquit nux a nocēdo dicta eo ꝙ eius vmbra noceat alijs arboribus. Ioan.angli.in ca.de discrasia calida epatis laudat ipsam ꝛ facit versiculos sic. Nux homini salus est si sumitur vt medicina. Si vel[illegible] esca datur non est salus imo ruina.

¶ Auel[illegible]autem est fructus satis notus.maxi[illegible]ue lana vi[illegible]lis. Isido.ait auelane ab auelano campanie oppido vbi abūdant cognominate sunt he a grecis pōtice appellantur eo ꝙ circa ponticum mare abundant. Auelana aliquando pro pondere sumitur. Ioā.angli. in capitu.de discrasia calida e[illegible]tis laudat auelanam: et est versiculus sic. Dic auelanas epati semper fore sanas. Sanant reumaticos frigidos et idropicos. scilicet quando assantur. Item in capi.de passionibus stomachi ait:dico tātum hic de auelanis: quod inter fructus post ficus ꝛ vuas sunt meliores.

¶ Crisomilla apud nos est fructus similis persicis: et computant ipsam inter genera ipsiꝰ. Pet.de crescen. vocat ipsam moniacham:ꝛ ait moniacus est arbor: quedam quasi similis pruno: sed est magis nodosa: et eius fructus est magnitudinis omnium prunorum: sed similis fructui persicorū in forma:est tñ valde odoriferū ꝛ in colore auri. Bartho.mōta.in cōsilio de exiccatione ꝛ cōsumptione emorroydarū ꝛ restrictiōe imoderati cursus earū inquit approbatū est oleū de crisomilis: ꝛ sunt fructus parui persicis aliqualiter similes coloris aurei cū maturescūt ꝛ ideo nominanť crisomila a cris grece qđ est aurum ꝛ milon malum.vnde crisomila [illegible] aurea

mala ex quorum nucleis tale pficit oleũ: vt dicit Mesue Gal. in lib. ij. de alimẽtis ait: armeniacis ⁊ prechochijs i. crisomilis. Isido. armeniacum dicit ꝙ primum gen⁹ eius ab armenia sit adductum.

¶ Persica fructus sunt satis noti. Pli. aũt a regionib⁹ distinguit eius genera. Petrus de crescen. ait persicus est arbor nota que parua est cito tamen crescit: ⁊ paruo tempore viuit.

¶ Been. s. granis been. hoc oleũ a multis ignorantibus dr muscellinũ: sed nõ recte. nã muscellinum dr a musco. Mesue de ipso facit. c. ⁊ inquit been. est granũ almesus ⁊ eius aliud magnũ aliud paruũ. magnũ aũt est in magnitudine fructus auellane triangulatũ. paruum vero est sicut cicer. ⁊ vtrunqꝫ hꝫ medullã vnctuosam leuem ⁊ albam. ⁊ hoc apud dia. vocat balan⁹ repersicus cuius semen est semini arboris simile miristico. i. tamarisco: vt hꝫ Sera. in eodẽ ca. ex verbo Dia. Auic. in. ij. c. de been. duo facit. c. vnũ de ben scriptũ cũ vnũ e. tm̃ ⁊ hoc est granum ben. aliud scribit cũ duobus e. ⁊ iste sunt ille radices quibus generaliter vtimur pro been albo ⁊ rubeo. Jo. angli. in. c. de sterilitate inquit oleũ de been. i. de pipere albo est optimũ in illo casu. itẽ Dinus florentinus in lib. ij. c. de cura apostematis duri inquit: oleũ de been id est cataputia: illa alba grossa quã speciarij piper album vocãt: hic tex. est falsus: nã oleũ de beẽ nõ est de cataputia: nec aromatarij eius semen vocãt piper album. etiã opinio luminis maiꝫ lucentis est ꝙ been sit semẽ cataputie: qd nõ est. qꝛ vide ꝙ hic Mesue docet modũ faciendi oleũ de been ⁊ oleũ de cherua. i. cataputia. ergo nõ sunt idẽ nec est piper albũ: qꝛ piper album apud oẽs est notũ ⁊ vocatur leucopiper. de quo infra in oleo de piperibus descriptio ipsius olei inuenitur idem reperitur apud Diasco. sub nomine olei balsami quod conficitur vt admigdalinum.

¶ Cherua. i. cataputia maior. Mesue de ipa facit. c. sub noie albemesuch. ⁊ dicit ꝙ est granũ regũ: ⁊ est eius aliud magnũ alid puũ: ⁊ dr ꝙ magnũ est cherua: mag[illegible] ⁊ puũ cõpetũt vsui medicie. Aui. in. ij. cañ. in. c. de ol[illegible] inqt oleum de cherua est bonũ lentiginib⁹, ⁊ panno [illegible] in. v. hꝫ duas descriptiones. de hoc oleo est vnum [illegible]positũ qd in vsu non venit. Aliud simplex quo [illegible] vtimur. hic possumus videre veritatẽ ꝙ beẽ nõ [illegible] cataputia vt dicũt multi. cherua aũt apud Dias[illegible] vocatur cici siue sisamus agrestis. sed apud Serap[illegible] catur cataputia maior: et ab aliquibus dicitur pẽtadactilius ⁊ ab alijs mirasot. et ab aliquibus custos horti: ⁊ ab aliquibus solsequia: minor vero e[illegible] sicut planta habens folia longa: et in hortis nascitur.

¶ Nux indica. i. nux magna q̃ de idia venit apud Aui. nux indica est neregil ⁊ bona ex ea est recens vehemen[illegible]s albedinis ⁊ aqua q̃ in ipsa est: est suauis: ⁊ cũ in ipa nõ [illegible]uenitur aqua significatur ꝙ est antiqua. ⁊ oportet [illegible]dẽ vt ab ea tollatur cortex medulle e[illegible]. hãc nucem ego vidi tante magnitudinis ꝙ ex ea pote[illegible] formari vasculũ quod implebatur vino loco cantari.

¶ De cerasis habitus fuit supra sermo diffusius recurre lector ad id loci.

¶ Machaleb fm Nic. [illegible] granũ cerasi siluestris ⁊ de eo in prioribus abunde diximus in esdre descriptione.

¶ Citrus fm Dias. est arbor cui oibus partib⁹ suis nõ vna eademqꝫ virt⁹ cõtinet: ⁊ hoc est pomũ dictũ citrũ: de acetositate cuius cõficitur sirupus in tẽpore hiemali qui appellat sirupus de acetositate citri. Nõ est autẽ cedrus vt quidã crediderũt: nã Diasc. aliud facit ca. de cedro cuius gummi a moder. alchitriõ seu pix liquida dr. Mesue inquit hic oleũ de granis citri ⁊ citrangulorũ. i. citroniolorũ: inferi⁹ oleũ de pomis citranguli et hoc est pomum apud moder. dictum arancius.

¶ Fistici. i. pistacia. Dia. inquit pistacia que in siria nascuntur similia strobilibus. idest pineis sunt. Auic. fisticum natura dicitur ꝙ est vehementioris caliditatis ꝙ̃ nux et amigdala ⁊ est calidum in fine secundi: et est in ipso humiditas: et existimauerũt quidam quod est frigidum: sed errauerunt.

¶ Pinus arbor nota est cuius fructus pinee dicuntur. Dia. pinee ex nucleis fortissimus cibus est et humores optimos gignit. Aui. in. ij. c. [illegible]o. inquit gelorum est granum pini maioris ⁊ est mel[illegible]ris nutrimenti ꝙ̃ nux: sed est tardioris digestionis. Infra aliud facit ca. pe de grano pini: sed si bene cõsideretur videtur ꝙ illud capitulũ de gelone sit ca. de auellana maiori.

Oleũ laurinũ. ℞. de granis lauri maturis quantũ volueris: ⁊ dũ adhuc sunt recentia tere in pila: ⁊ fac bullire cũ aqua i caldario: deinde exprime in zainari plano nõ habẽte cõcauũ ⁊ collige ex aqua qd supernatat oleũ: deinde iterũ exprime grana cõtrita in zainari habenti vacuum: ⁊ infunde aquã calidã ⁊ collige oleum ⁊ repone: administra vbi oportet: oleum de granis viridibus: ⁊ oleum de sticho eodem modo fiunt.

¶ Istud oleum est in vsu pro oleo de bacis lauri. ibidẽ est in vsu. pro oleo de vrbagis. eius descriptionem idem Diasco. describit.

¶ Laurus arbor satis nota: eius granũ apud Auic. est granũ ademest. hoc granũ satis notũ meli⁹ de ipso ostẽsum fuit supra in electuario de bacis lauri.

¶ Granũ viride fm Aui. in. ij. cano est fruct⁹ arboris terebinti. vnde terbentina colligit. Matt. aũt silua. in litera g. ait. gummi albotini. lacca qd ignoro. vide supra in vng. de terebentina: quia sibijpsi contradicit: non est autem resina vt quidam putauerunt.

¶ Stinchus fm Dia. est animal quod in india inuenitur: vide de ipso in electuario de stincho.

Oleum de balsamo fit ex planta longitudinis cubiti vnius aut duorũ ad plus ruthe agrestis cortici cui⁹ si accesserit scarificatio aut scalpellatio ex parte ortus solis fluũt sicut lachryme pinguedinis ⁊ est dimel ballsen. i. pinguedo balsami: ⁊ quandoqꝫ accipiunt palmites plante in principio veris ⁊ terunt in pila: ⁊ coquunt in aqua et exprimũt in zainari ⁊ vocatur oleũ balsami: ⁊ qñqꝫ terunt palmites ⁊ funditur super eos oleũ antiquũ ⁊ ponitur in sole diebus. xl. deinde coquitur in duplici vase: ⁊ iterum innouant in eo alij palmites ⁊ ita tertio. deinde colatur ⁊ reconditur.

¶ Hoc oleum fm istam descriptionem est illud quo vtimur: sed apud nos nõ põt confici. quia eius planta non reperitur in partibus nostris.

¶ Balsamus autem secun[illegible] Aui. est arbor egypti nascens in loco qui dicitur oculus solis. sed qꝛ in partib⁹ nostris predictum oleum nõ potest confici hodierni doctores [illegible]posuerunt olea que possunt administrari in oibus locis vbi ingreditur balsamus. et docto. isti sunt Pe. de ebano. Guili. pla. etiã Bartho. mõta. scripsit modum faciendi balsamum artificiosum: quod in omni ꝓbatione valet vt balsamus. de quo infra.

Oleum de granis sisami: oleũ de semine lini oleũ de granis papaueris: oleũ de semine lactuce oleum de semine cucurbite: oleũ de semine citruli cucumeris ⁊ melonis: hec oĩa fiunt eodem modo.

¶ Istud oleum quod fit de granis sisami ingreditur in multis confectionibus: sed hodierni apothecarij non

cognoscunt ipsum. Ego vero habui predictũ semen delatũ ex venetijs ⁊ fieri feci p̄dictũ oleũ: sicut oleũ de amigdalis: ⁊ inueni eũ optim[illegible] in cibis delicatissimũ ⁊ in colore clarũ: vnde per hoc dico ꝙ bonũ esset ꝙ oẽs idem facerẽt: ⁊ vterent̃ vbi opꝫ. Pli. ait. sisama ab indis venit ex ea oleũ faciũt. color eius est candidus. Matthe. silu. in litera f. ait. fesudegi. i. cõfectio de melle sicut penidie. ⁊ in lingua nostra vocatur sisami.

Oleum de semine lini est in vsu. ⁊ est duplex. vnũ qđ solũ fit ex semine ipsius ⁊ hoc đr oleũ linose purũ qđ aptũ est esui: aliđ fit cũ aqua. tñ nõ multũ: ⁊ hoc đr oleũ linose cõpositum hoc lucerne aptũ est. Isi. in ca. de linis ait. linũ ex terra specie intendi orit̃ deflexũqꝫ nomẽ eius ex greco. nã linũ greci linarin dicũt siue ꝙ sit molle ⁊ lene: hoc oleũ a quibusdam đr oleũ lineleon. Oleum rosatũ cõpletũ. ℞. de oliuis aut oleũ sisaminũ recens ⁊ lauetur cũ aqua fontiũ pluribus lauationibus. deinde accipe folia rosarũ rubearũ recentiũ cõtusarum quantitatẽ sufficientem ⁊ sepelias in oleo qđ modo lauasti: ⁊ reconde in vase vitreo ⁊ obtura orificium eius ⁊ exponas soli p dies. vij. deinde coque in vase duplici per horas tres. deinde fac permutationẽ foliorum rosarum ⁊ vtere alijs recentibus ⁊ dimitte per alios dies. vij. deinde exerce coctionẽ in eo sicut fecisti prius. ⁊ fac denuo permutationem foliorũ rosarũ. ⁊ proijce super illud aque infusionis rosarũ quã tradidim⁹ in ca. de sirupis sicut est quantitas olei ⁊ stringe orificiũ vasis ⁊ dimitte in sole per dies. xl. deinde excola ⁊ iterum expone soli ⁊ dimitte tempore extenso: ⁊ vtere vbi oportet.

Istud oleum apud nos est multũ in vsu. ſm aũt intentionem Me. est oleum rosatũ completũ. ipse enim docet facere ipsum tribus modis sed solũ scripsi vnũ modum: q̃ ab hodiernis in vsu nõ est ſm illũ modũ. Nico. habet oleũ rosaceũ. i. rosatũ qđ magis apud modernos in vsu est verũ est ꝙ sunt ex hominibus qui accipiunt foliorũ rosarũ recentiũ ⁊ cõminuunt cũ forficibus quantitatẽ quã voluerunt: ⁊ superponũt oleum cõmune ⁊ exponũt soli per dies. xl. deinde administrant vbi oportet. Circa instans in. c. de rosis inquit oleũ rosatũ sic fit. quidã decoquũt rosas cũ oleo ⁊ colant ⁊ reseruant alij terũt rosas virides ⁊ ponunt in ole[illegible] ⁊ in vase vitreo soli per. xl. dies exponunt: ⁊ hoc optim[illegible] est. Diasc. autem habet oleum rosatum: sed non est idem verũ ipse do[illegible] ipsum cõponere tribus modis: vt facit Mes.

Oleum camomillũ est oleũ benedictũ ⁊ modus operationis eius est sicut olei rosati preter ꝙ oportet vt fiat cum oleo de oliuis completo. aut oleo sisamino cum illis modis preparationũ quos diximus.

Istud oleum est in vsu. sed eius modus apud modernos nõ est idẽ: vt docet Mesue: verũ est ꝙ faciunt ipsum sicut dixi de oleo rosato. Mesue inquit ꝙ oleũ camomillinũ est oleum benedictũ. Jo. angli. in ca. de dolore iuncturarũ ait. Item in gutta indurata valet oleum camomillinum in quo coquantur flores iacincti crescentis in campis voco illud oleum iacincti.

Oleum violatũ ⁊ modus operationis eius est sicut olei rosati excepto ꝙ đꝫ fieri cũ oleo rudi aut amigda. aut sisamino cum illis modis operationum quos enarrauimus.

Istud oleum est in vsu ſm intentionẽ Mesue fit sicut rosatũ excepto qđ đꝫ fieri cum oleo rudi. i. oleo de oliuis immaturis qđ onfancinũ appellat̃: nã idẽ in. c. de oleo rosato inq̄t. rudis aũt materia est ex oliuis: quibus nõdum accidit cõpletio ⁊ maturatio. preterea Simon ianuen. inquit oleũ violaceũ. i. de violis ex onfancino oleo fieri debet. et sic intelligendum est pro oleo rudi oleum oliuarum immaturarum.

Uiola autẽ flos est satis notus. Bulchasis. i. seruitor trac. ij. in capi. de modo desiccandi violas dicit qui vult colorẽ ⁊ odorem earum seruare sicut est. viole montium sunt meliores hortulanis: ⁊ lib. x. ex recentibus conuertuntur ad vnam quando sicce fuerint.

Oleum anetinũ. ⁊ modus operationis eius est sicut olei camomille.

Istud oleũ est in vsu: ⁊ mod⁹ ei⁹ apud moder. est. accipiant̃ flores aneti ⁊ similitudinẽ hꝫ cũ feniculo ⁊ assimilat̃ plante ipsi⁹ ⁊ ponant̃ flores cũ oleo ⁊ exponant̃ soli per. xl. dies. deinde vtere vbi oportet.

Oleum de lilijs. ℞. ex folijs liliorũ. ℥. ix. masticis calami aromatici costi. carpobalsa. i. semis balsami ana. ℥. j. gario. cina. electi añ. ℥. ß. croci. ʒ. iij. oĩa preter sola foliorũ infundantur in aqua sufficienti ⁊ dimittant̃ die ac nocte. postea bulliãt ebulitione vna: aut duabus deinde p̃ijce olei sisamini super ea. aut olei [illegible]e oliuis cõpletis li. ij. ⁊ pone in vase vitreo [illegible]m folijs liliorum ⁊ dimitte in sole per dies. [illegible] deinde cola ⁊ administra.

Istud [illegible] est in vsu sub nomine olei liliorũ cũ speciebus aut su[illegible]omine de lilijs cõpositi ad differentiam alterius descrip[illegible]is ſm quam fit oleũ de lilijs simplex: cuius descriptio [illegible]nitur in antidotario Joan. serapi. de qua infra. Diasco. habet idem sub nomine olei susini. id est de lilijs.

Oleum irinũ. ℞. radicũ ireos quantitatem aliquã: ⁊ florũ eius duplũ: ⁊ aque decoctionis radicũ eius. q. s. ⁊ funde super ea olei sisamini. aut de oliuis maturis quãtum oportet ⁊ [illegible]oque in duplici vase. deinde permuta radices ⁊ folia liliorum ⁊ fac vt diximus de oleo rosato.

Istud oleũ est in vsu sub n[illegible]ine olei de ireos: aut irini: aut liliorũ purpureorũ: nã oleum irinũ est oleũ factũ cũ radice ireos: ⁊ est radix lilij ꝙ purpureũ florẽ gerit. gale. inquit. ireos ad similitudinẽ iris quẽ in celo videmus dicitur. ⁊ hinc cognominatur: quoniã illa plures ⁊ dissimiles hꝫ colores: sic ⁊ varios: ⁊ differentes mittit flores. aliqui enim sunt albi: aliqui cerulei: ⁊ aliqui purpurei. vnde Uirgi. de iri loquens ait. Mille trahens varios aduerso sole colores.

Oleũ de cheiri qđ est ex cheiri citrina est melius ⁊ subtili⁹. deinde qđ ex alba. est aũt oleũ de cheiri resolutiuũ sedatiuũ dolorũ q̃ fiunt in neruis ⁊ iuncturis ⁊ pectore renib⁹ ⁊ vesica. ⁊ eius modus est sicut olei de camomilla.

Istud oleum est in vsu. et debet fieri quia ingreditur in multis locis.

¶ Cheiri aũt est, viola citrina dicta apud quosdã sarracenica. Auer. in .v. col. inq̃t alcheiri .i. viola de romania. hec apud nos in hortis ac bladis inuenit̃. Aui. iij. cañ. in fen. xxij. in .c. de potionib⁹ falsus. nã mãdragora non est sicut forma hois: vt apparet eis inq̃t. albezed. de quo dixit quidã qȯ est alcheiri rubea. Hic tex. Aui. apȯ arabes est corrupt⁹: nã albesed est coral⁹ sicut apparet apȯ Sera. in proprio ca. de coralo. Nic. floren. in lib. vij. in .c. de cura dolorũ iũcturarũ in speciali. ⁊ ꝓprie sciatici inquit. Dixit Gal'. medicamẽ cõfectum cũ cheira citrina pluries dissoluit apostemata dura accidẽtia in articulis. Idẽ ibi ait. inq̃t Dia. hec est descriptio medica minis cheiri citrini qualiter dz fieri: ⁊ dz intelligi de flore ei⁹: q̃ ⁊ appellat̃ cheiri rufa ⁊ appellat̃ bassad. Similiter tex. Nicolai est corruptus dicẽtis ꝙ cheiri rufa appellat̃ bassad. nã vide in omnibus libris de arabico trãslatis in latinuz. ⁊ videbis ꝙ balsad est coralus. ⁊ alcheiri est viola citrina que satis est nota.

Oleum de melliloto nõ est in vsu. Mellilotum aũt componitur a melli. ⁊ lothos qȯ est trifoliũ nã sine dubio mellilotũ ẽ species trifolij. ⁊ dr ꝙ est trifoliũ odoratũ vt dictũ fuit in emplastro de melliloto.

Oleũ de nenufare cõfert sicut oleũ violatũ. ⁊ fit sicut illȯ qȯ apud nos est i vsu. sz cõponũt ipm ex florib⁹ nenufaris. ⁊ oleo onfancino posite soli per dies. xl. ⁊ postea vtantur.

¶ Nenufar aũt apud Diasco. vocatur nimphea siue vt alij cacabus veneris .i. papauer palustre siue vt latini alga pactuatio de farfara. q2 ibi clare dterminat̃ [illegible] ȯ eo.

Oleum de citonijs. ℞. carniũ citoniorũ tritorum cuz cortice suo quibus media a[illegible]idit maturatio ⁊ succi eoruz añ. partes eq[illegible]les. olei ex oliuis incõpletis quantũ suffi[illegible] pone in vase vitreo per dies. xv. a[illegible] deinde coque i vase duplici per hora[illegible]uatuor post illud fiat permutatio citonio[illegible]m ⁊ succi eorum ⁊ fiat sicut dixim⁹ bis vel ter. deinde cola et reconde.

¶ Istud oleum est in vsu. citonium autem fructus est satis notus: existimant aũt quidam ꝙ istud oleum sit illud quod a Dia. mellinum dicitur.

Oleum mirtinum fit sicut oleuz de citonijs.

¶ I[illegible] oleũ apud nos nõ est in vsu. mirt⁹ [illegible] est arbor cuius semẽ mirtil⁹ dr: cui⁹ spẽs ꝼm moder. du[illegible]unt .s. albus ⁊ niger. alb⁹ aũt est cubeba seu mirt⁹ agrestis. niger est ille quo vtimur generaliter. Isi ait mirt⁹ a mari dicta eo qȯ magis littorea arbor sit. vnde ⁊ Virg. Littora mirtetis letissima ⁊ a[illegible]ntes littora mirte. Hic est qȯ a grecis mirnee dr. Medicorũ autẽ libri hanc arborem aptã scribunt mulieꝝ necessitatibus plurimis.

Oleũ de pomis iabrol ⁊ sunt poma mãdragore. ℞. expressiõis eorũ cõpletorũ. ⁊ olei sisamini añ. partes equales. decoque in vase duplici vsq3 ad succi consumptionẽ. deinde cola ⁊ reconde in vase cũ eiusdẽ succi expressione sunt quarte partis ⁊ vtere.

¶ Istud oleũ nõ est in vsu. Nico. in suo antidotario hz hoc oleum sed non est omnino idem.

¶ Pomũ iabrol est pomũ mãdragore ꝼm intẽtionẽ Mesue. Aui. in ij. cañ. inq̃t iabrol est radix mãdragore siluestris: ⁊ est radix ois mãdragore magna silis forme hois. ⁊ propter h[illegible]oiatur mãdragora: est eñi nomẽ imaginis naturalis .s. sicut plãte existẽs in forma hois. hic textus. Aui. est falsus: nã ma[illegible]dragora: nõ est sicut forma hominis. vt apparet apu[illegible] Diasco. ⁊ Serapi. Preterea Pet. de crescẽ. inquit mãdragora nõ determinat̃ ab auctoribus cuius due sunt species .s. masculus ⁊ femina. ⁊ quidã vt Aui. ⁊ alij dicũt feminã formatã esse ad modũ femine masculũ ad modũ viri qȯ falsum est: ⁊ sic certũ est qȯ mãdragora nõ est in similitudine forme hois. verũ itali herbatici ⁊ maxime falsificatores accipiũt radicẽ brione ⁊ cũ certis instrumẽt[illegible] faciũt quandã imaginẽ ad similitudinẽ forme hois: ⁊ dicũt ꝙ illa vera est mandragora quibus nõ credit̃. Ser. in .c. de mãdragora narrat de pomo ipsius de mẽte Rasis ⁊ ibidẽ dicit. dixerũt mihi quidã ex antiquis babylonie ꝙ puella quedã comedit quinq3 poma mandragore ⁊ cecidit sincopizata ⁊ facta est tota rubicũda: ⁊ quidã superueniens effudit super caput aquã niuis toties donec surrexit.

Oleum de enula. ℞. radices enule cõtuse et succi eius radicis. ⁊ olei sisamini. añ. partes equales. vini odoriferi partẽ .5. fac sicut diximus in oleo mirtino. Alius modus operationis ei⁹ est. adde ꝑmixtiõis ꝓdicte foliorũ lauri: cordumeni .i. cheisim hortulani: spice inde. calami aromatici añ. vj. partem vnius et decoque sicut diximus

¶ Istud oleũ nõ est in vsu. Enula est herba satis nota.

Oleũ de cinamomo cõfert sicut oleũ de enula: ⁊ mod⁹ operationis ei⁹ est sicut illius.

¶ Istud oleum nõ est in vsu. Dia. hz descriptionẽ hui⁹ olei: sed nõ est eadẽ huic. Cinamomi aũt ꝼm Sera. spẽs sunt plures sicut apparet in suo cap. Macer. aũt inquit cinama tres spẽs dicũtur habere: sed harũ est preciosa magis que plus subtilis habet. ⁊ que plus mordet mixta dulcedie linguã ⁊c. ꝼm intẽtionẽ Macri ei⁹ species sunt tres: sed ꝼm Sera. sunt plures. Jo. angli. in. cap. de passionib⁹ stomachi inquit. item vtantur homines frequenter cinamomo q2 os redolere facit. ⁊ valet contra reuma frigidum ⁊ preseruat a corruptione humorum: ⁊ ideo dicitur. cur morietur homo qui sumit de cinamomo supposito bono regimine.

Oleũ de rutha. modus operationis eius est sicut olei mirtini.

¶ Istud oleũ ꝼm intẽtionẽ Me. fit sicut oleũ mirtinũ. fit aũt sicut oleũ de citonijs. hoc est ꝙ accipiat̃ foliorũ ruthe ⁊ succi eorũ añ. partes equales. olei oliuaꝝ incõpletarũ quãtũ sufficit: ponant̃ hec tria in vase per dies. xv. ⁊ obturet̃ os ei⁹. deinde coque in vase duplici per horas quatuor postea colentur fortiter manibus cõprimendo ⁊ bis vel ter hoc reiteretur deinde cola ⁊ reconde.

¶ Rutha autem herba est satis nota.

Oleũ nardinũ est ole[illegible]m benedictũ. ℞. spice aromatice. ℥. iij. vini ⁊ aque. añ. ℥. ij. 5. olei sisamin[illegible] ℥. vj. decoquantur in vase duplici lẽto igne quasi per horas quatuor ⁊ freq̃ẽter moueatur omni hora.

¶ Istud oleũ est in vsu maxime ꝼm istã descriptionẽ. verum est ꝙ mes. ponit ꝙ ipsum potest fieri duob⁹ modis: sed primus est magis in vsu. si aũt facere volueris iuxta ꝼm modum infra apparebit.

¶ Olei autẽ nardini: id est de spica nardi seu spica aromatica. Auicen. in .v. cano. habet vnam aliã descriptionem: sed non est idem. Rasis in nono Almansoris in .c. de dolore stomachi prouenieñte ex apostemate indurato ponit oleũ nardinũ: sed nõ est in vsu. Dia. ait oleũ nardinũ diuerse cõficit̃ cũ folio malabatri ⁊ sine isto miscet̃. Joannes anglicus in capitulo de modo abluendi oleũ

habet descriptionem huius olei: sed non est similis.

¶ Oleum sisaminum: idest oleum quod fit ex granis sisami cuius modus superius fuit positus sed nõ oportebat Mesue dicere oleum sisaminum: quia hodierni apothecarij apud nos generaliter ponunt loco olei sisamini olei oliuarum pro hoc oleo conficiendo: sed errant errore maximo.

Oleum nardinum ſm aliũ modum. ℞. spice inde .i. nardi ʒ. iij. sansuci .i. maiorane: xiloaloes .i. aloes enule. folij indi. calami aromatici. foliorũ lauri ciperi squinanti. cordumeni .i. carui agrestis: seu sileris cretici. ana. ʒ. j. ß. proijciãtur super ea priusq̃ fuerint cõtrita vini ⁊ aque fontis. q. s. olei sisamini li. vj. deinde fiat sicut primum ⁊ coquatur horis. vj. ⁊ agitetur omni hora.

¶ Istud oleum ſm istam descriptionem apud nos non est in vsu. Idẽ mesue ponit q̄ ipsum potest fieri per tertiũ modum: sed nõ est in vsu.

Oleum masticinũ. ℞. masticis. ʒ. iij. olei sisamini kist. j. coque in vase duplici. Secundus modus operationis ei⁹ est. ℞. olei rosati. ʒ. xij. masticis. ʒ. iij. vini boni. ʒ. viij. decoque sicut primũ ad vini consumptionem.

¶ Istud oleum nõ est in vsu: ſm intentionem Mes. potest ipsum cõfici duobus modis: sed primus apud nos nõ est in vsu: imo secũdus est ille de quo general'r Aui. in. v. canonis habet vnam descriptionem que est eadem cum prima.

¶ Mastix vero gummi est satis notum. Isid. mastix arboris lentisci gutta est. melior autem in chio insula gignitur odoris boni. ſm Sal'. mastix est gluten romanũ.

¶ Chist est pondus ſm modernorum opinionẽ libre. j. cum dimidia. Aui. in. v. canoñ. in tractatu de ponderib⁹ inquit. chist apud gẽtes que lingua greca loquntur cognitum est: super mensuram vero nõ cõueniunt oẽs: ⁊ illud est: q̃m quidam eorum vtuntur alia q̃ vtantur alij. Chist eñ apd romanos capit lib. j. ß. ⁊ sextã. quare est. ʒ. xx. ⁊ chist italicum lib. j. ß. et li. est. ʒ. xij.

Oleum de storace. ℞. olei sisamini. ʒ. xij. storacis. ʒ. iij. fiat sicut oleum masticinũ: deinde coletur ⁊ administretur.

¶ Istud oleum nõ est in vsu. idem Aui. in. v. canoñ. habet vnam aliam descrip. que eadem est. Diasco. habet descrip. huius: sed non est eadem.

¶ Storax. s. storax calamite que satis est nota. Mes. in suo grabadin in ca. de egritudinibus neruorum habet duas descriptiones olei de sigia ⁊ est storax liquida: sed non sunt in vsu.

Oleum costinũ. ℞. costi amari. ʒ. ij. cassie .i. cassie lignee. ʒ. j. extremitatũ sansuci. ʒ. viij. vini odoriferi quantũ sufficit ad in[...]dẽdũ noctibus duabus olei sisamini lib. iij. decoquatur sicut oleum nardinum horis sex.

¶ Istud oleum est in vsu. Aui. in. v. c. habet duas descriptiones: sed nõ sunt eedem.

¶ Costum vero est radix amara.

Oleum de alchãna. ℞. florum alchanne. ʒ. iiij. antiqui. ʒ. x. fiat sicut oleum rosatum. In defectu autem florum fiat cum folijs ⁊ iteretur decoctio eius cum modico vini.

¶ Istud oleum non est multum in vsu. Diasco. habet aliam descriptionem sub nomine olei ciprini: quod idẽ est: nam oleũ de alchãna apud arabes est oleũ ciprinuz apud grecos. Itẽ Dia. aliud de ipso facit. c. sub noie cipri arboris cuius folia sunt oliue similia: sed viridiora ⁊ paulo grossiora ⁊ semen nigrũ ⁊ florẽ albuz germinat cũ odore bono: apud modernos due sunt spẽs. s. alba ⁊ rubea. alba vero ſm existimationẽ pluriũ modernoruz est frutex sicut arborosa que iuxta hortos ac in campis inuenitur. ⁊ est quam nostri cauerox vulgariter dicũt: de cuius flore mulieres inficiunt capillos. rubea ṽo apd nos non inuenitur.

Oleũ de sansuco fit sicut oleũ de mirtho: vez fit ex folijs sansuci ⁊ ipsius succo ſm modũ supradictum in oleo de citonijs.

¶ Istud oleũ nõ est in vsu. Dia. habet vnã aliam descriptionem: sed non est eadem huic.

¶ Oleum vero sansucinũ est oleũ de maiorana. Diasc. inquit sansucus a siculis amaracus nominat'. Idẽ dicit Pli. sed ſm Aui. amaracus est alacoẽ siue veheuẽ: vt apparet apud eundẽ in. v. cano. in trociscis andaracharon: verũ generaliter hodierni habent opinionẽ quod amaracus sit maiorana. vez cõtraria est opinio Simonis Januen. in cap. de alaccon. Isido. dicit sansucus est quẽ latini amaracũ vocãt cuius noie vsus est Uirgili. etiã ad venerẽ referens vbi mollis amaracus illũ floribus ⁊ dulci spirans amplectitur vmbra. vnde ⁊ nomen traxit amaracus a puero cuiusdam regis qui casu lapsus dum ferret vnguenta nomen ⁊ gratissimum ex infusione vnguenti odorem creauit.

Oleũ de mezereon. ℞. foliorũ mezereon. ʒ. iiij. ⁊ proijce super ea aque dulcis li. j. dimitte d[...]ac nocte. deinde infundant' sup ipm lactis dulc ⁊ recẽtis. ʒ. vj. olei sisamini. ʒ. viij. coquantur vsq₃ ad lactis ⁊ aque cõsumptionem: deinde coletur ⁊ reponatur.

¶ Istud oleũ est in vsu: ⁊ d₃ fieri ſm istã descriptionẽ. Idẽ in [...] mezereon habet vnã aliã descriptionem: sed non e[st e]adem huic. Leonardus de preda palea in capitu. de fistulis habet vnam aliam descriptionem que est eadem.

¶ Mezereon apud Dia. vocatur camela siue cocognidium vt dictum fuit in electuario de mezereon.

Oleũ de hasce ⁊ est oleum sericinũ. ℞. hasce. ʒ. iiij. zinziberis. ʒ. j. ß. funde super ea in vase vitreato succi extremitatum halasce. [ʒ.] iiij. olei sisamini. ʒ. xiiij. aque dulcis q[ua]ntũ suff[ic]it decoque vsq₃ ad aque cõsumptionẽ. Modus alius. ℞. olei sisamini: ⁊ succi halasce: et lactis vaccini recentis añ. lib. ij. albarum penidiarum. ʒ. v[j]. [z]inziberis albi. ʒ. xij. ⁊ decoquantur vsq₃ ad succi et lactis consumptionem: ⁊ administretur.

¶ Istud oleũ nõ est in vsu: ſm aũt intentionẽ Mes. oleũ de hasce est oleũ sericinũ ⁊ sic credo: q' Joan. Serap. in suo antidotario inquit oleũ alsek. in fine descriptionis ait: coquatur donec cõsumatur aqua ⁊ remaneat oleũ sericinũ: ⁊ ibi docet ipsum facere duobus modis: vt facit Mesue. Auicẽ. in quinto cano. habet tres descriptiones. Mesue vero dicit. ℞. hasce. Joã. Serap. dicit alsek. Auicen. hasce. si hec tria idem sunt: est thimus: si autẽ non: est isopus vsualis: nã in isto oleo primo habet extremitatum halasce .i. thimi. ⁊ sic quidã sapientes dixerunt q̄ per hasce intelligitur isopus et per halasce thimus. Mesue ponit in alia descriptione penidio. vñ Joã. Sera. inquit in descriptione alia nõ dicitur vaccinum: et dicitur q̄ illud accipitur ex penidijs.

Oleum de cucumere asinino. ℞.succi cucumerum eius completorũ olei sisamini.añ.℥.vj.coque vsq₃ ad cõsumptionẽ succi ꝛ vtere.

¶ Modus alius. ℞.succi radicũ eius:ꝛ radicũ eius cõtritarum añ.ʒ.vj.olei sisamini.lib.j.coquantur sicut diximus ꝛ administretur.

¶ Istud oleũ est in vsu:tñ nõ multũ.Dias.hꝫ vnã aliam descriptionẽ sub noĩe olei sicionij.id est olei de radice cucumeris asinini:eius succus apud eũdem electuarium dicit. Mesue in ca.de cucumere asinino inqt.cucumer asininus est fructus sicut cucumer paruus qui satis est notus.ꝛ melioꝛ pars ei⁹ plante est fructus ipsius ꝛ pꝛopꝛie ei⁹ cõpleti succus:ꝛ post ipsum radix ꝛ melioꝛ fructus eius est completus citrinus iam expoliatus a viriditate ꝛ qui est vere amaritudinis:ꝛ cui⁹ succus est albus habens sicut de pinguedine aliquid. Incompletus vero est malus ꝛ melius tempus operationis ei⁹ est finis estatis:ꝛ collectionis radicis eius est finis veris.

¶ Operatio succi. ℞.ex succo eorũ quãtitatem quã volueris ꝛ ꝓpꝛie quãdo citrinescũt ꝛ sunt maturitatis cõplete:et fiat extractio succi cum facilitate nõ cum compressione ꝛ expressione laborioſa:ꝛ exiccetur sicut exiccatur scamonea ꝛ aloes ꝛ conseruatur succus eius triennio.ꝛ est administrandus post sex menses.

¶ **Oleum de pomis citrangul[...]s.** ℞.poma citrãgulorũ nume.xij.ꝛ sint ꝓpꝛie antiqua ꝛ pone ea integra in vase figuli vitreato.funde super ea olei de oliuis aut olei sisamini.℥.xxvj.aut plus ſm magnitudinẽ ꝛ paruitatẽ citrangulorũ ꝛ aque fontis ꝛ aque mar[...] añ.li.ij.coquatur ad cõsumptionẽ aque:deinde funde sup ipsam aque dulcis clare lib.[...].et proijce super ea penidiarũ albarũ.ʒ.vi[...] decoque vsq₃ ad aque cõsumptionẽ ꝛ [...]ministret in potib⁹ ꝛ cibis ꝛ pulmẽti[...]e farina.

¶ Istud oleũ nõ est in vsu. Superius [...]t positũ oleum de granis citri ꝛ citrãgulorũ:ꝛ hoc e[...]e pomis citrangulis ꝛ de hoc pomo testatur Simon Januen.ꝙ nunq₃ inuenit aliquem de eo mentionẽ fecisse:sed ſm modernorum opinionẽ est pomũ [...]tũ aranciũ. Matth.silua.inquit.pomũ arãcie.i.citrangulũ vel citroniolũ.nam [...]oc pomũ in coloꝛe est citrinũ. Auicen.in lib.j.in fen.ij.doctrina.iij.ca.ij.de significatiõib⁹ coloꝛis vrine inquit.ex [...]oꝛibus vrine sunt gradus citrinitatis sicut palearis:deind[...]citrinus:post flauus:deinde rufus:postea citrãgula[...]postea igneus qui tincture croci a[...]latur.

¶ Vas figuli.i.terra argille. Isid.in ca.de vasis [...]tarijs ait.vas dictũ a vescẽdo ꝙ in eo esce apponãtur:cui⁹ diminutiuũ vasculũ quasi vesculũ. Mesue habet in vase figuli.i.de argilla siue terra figuli vnde vasa fiunt dicta argis vbi pͥmo ipsa vasa [...]ta sunt. Pa.argilla terra humida ab argis dicta apud q̃s primũ ex ea vasa facta sũt.

Oleum de croco. ℞.croci.℥.j.mirre pure.ʒ.iiij.cordumeni.j.leuistici hortulani.ʒ.ix.calami aromatici.℥.viij.infundantur medicine in aceto diebus quinq₃ preter cordumenũ:die sexta ꝓijciatur super ea cordumenũ:ꝛ dimittatur die vna:deinde fundat sup ea olei li.j.ß.et coquatur lento igne vsq₃ ad aceti cõsumptionẽ et sũt qui loco aceti vinũ ponũt.

¶ Istud oleũ est in vsu:tamẽ nõ multũ. Auicen.in.v.canõ.habet vnam aliam descriptionẽ:sed nõ est eadem huic. Crocus.i.zaffarã ꝛ est crocus oꝛietalis seu cõmunis.inue[...]lius crocus qui hortulanus dicitur:et hic est cnr[...]amus.

Oleum de piperibus. ℞.triũ piperũ añ.℥.iij.chebulorũ:belleric[...]ũ emblicorũ:ꝛ indorum añ.ʒ.v.radicũ apij:feniculi añ.ʒ.iij.ß.ferapini:oppoponacis:iusquiami albi ana.ʒ.iij.ß.turbith albi boni.ʒ.xij.zinziber.ʒ.ij.caulis recentis hasce humide foliorũ ruthe humide.quãtum de singulis c[...]pi potest:decoquãtur oĩa post contritionẽ earũ cum aque lib.xxiiij.vsq₃ ad tertiã partem:deinde coletur ꝛ proijciatur super ea olei de cherua emine.ij.ꝛ coquatur vsq₃ ad cõsumptionẽ aque:et sunt ex hominibus qui addũt in eo ireos.ʒ.vj.tapsie.ʒ.ij.anisi cordumeni.i.carui agrestis añ.ʒ.j.ß.calami aro.ʒ.ij.ß.spice ĩde.i.nardi.ʒ.j.expressionis alasce.sextaria tria ꝛ administretur vbi opoꝛtet:ꝛ sunt qui loco olei de cherua ponunt oleum irinum.i.de ireos aut oleum de cherua:id est de viola citrina:aut oleum de amigdalis amaris.aut ex oĩbus partes conuenientes.

¶ Istud oleũ est in vsu maxime apud Mediolanenses. dicit autẽ de piperibus ꝓpter tria genera piperis que in eo ingrediũtur:ꝛ sunt propꝛie albi dicti leuci:nigri dicti melani:longi dicti macri:et hec tria genera nota sũt apothecarijs:sed apud medicos nõ tantũ:quia opinio multorũ medicorũ est ꝙ piper album sit cataputia:aut granũ been:quod nõ est credendũ.ꝛ ego summe admiroꝛ ꝙ doctoꝛes supꝛadicti in descriptiõe olei de been sint decepti in re tam facili:cũ habeant ca.speciale ꝛ clarissimum a Sera.qui hec tria genera apertissime declarat.

¶ Hasce humide.i.recẽtis ꝛ est thimus:nam inuenitur in aliquibus codicibus Mesue vbi dicitur hasce humide.ergo hasce est verus thimus sicut apparet apud Serapi.in capi.de thimo.quidam dixerũt quod est hysopus.deus vero nouit.

Oleum de cherua est oleum qđ fit ex semine: qđ dr̃ granum regum siue cataputia maioꝛ: vt apparet supꝛa. Emina ſm Aui.in.v.cañ.in.c.de põderibus. Emina italica ꝛ egyptiaca est.℥.xvj.ꝛ emina romana est.℥.xx. Papias ait.emina appẽdit li.j.q̃ geminata sextariũ facit:habet dragmas centum.

¶ Tapsia ſm dia.dr̃ tapsia:quia primo in insula tapso fuit inuenta.ab Aui.vocat texifisie:ꝛ dicit ꝙ est gummi ruthe: agrestis.ꝛ ſm halis[...]atẽ tapsia est rutha agrestis. Aui.in.v.col.inquit tapsia.i.gummi ruthe agrestis ſm quo[...] medicos:quidam praue crediderunt ꝙ esset rubea tin[...]oꝛum:sed non recte: verum est qđ tapsia ſm Simo.ex autoꝛitate Pauli est rubea tinctorũ sed aliud est. Aui.in.v.canoñ.in.c.de cura alguada ꝛ albaras in quodã medicamine habet tapsiã ꝛ rubeã tinctorũ:qđ non esset si esset idem.sunt ex hoibus qui loco tapsie ponunt ruthã siluestrem.ꝛ sunt ex hominibus qui ponũt cassiam.ꝛ sunt ex hominibus qui ponunt lelepidum qđ est genus eruce siue seitaragi indi.

¶ Sextariũ ſm Aui.in.v.cañ.in.c.de ponderib⁹ est.℥.vj. idẽ dicit gentilis super illũ passum.moder.vero gñaliter opinãtur ꝙ sextariũ sit pondus duarũ librarũ cũ dimidia:maxime qñ inuenitur vini vel aque vel succi.si vero inuenitur sextariũ cinamo.aut piperis intelligit põdus dragmarum sex:in hoc sunt diuerse opiniones.

Oleũ de euforbio. ℞.euforbij.℥.ß.olei de

cheiri.i.olei quod fit ex viola citrina.ʒ.v.vini odoriferi.ʒ.decoq[ue] vsq[ue] ad vini consumptionem:et vtere.

¶ Istud oleum est in vsu. Mes.ponit q[uod] illud oleū potest fieri duobus modis:⁊ sic est q[uod] sunt ex hominibꝰ qui faciunt ipsum fm primū modū:⁊ sunt qui faciunt ipsum fm aliū modū.verū nostri doctores magis laudant fm modū q[uam] primum. [A]uicen.in quinto canoñ.habet vnā aliā descriptionē que videt[ur] esse eadē cū secunda descriptione:⁊ sic aliam describam.

Oleum de euforbio fm aliū modū. ℞.stafisagrie cōdisi.añ.ʒ.iij.piretri.ʒ.vj.calamenti montani sicci.ʒ.xij.costi.ʒ.x.castorei.ʒ.v.tere ⁊ decoque in vase vitreo cū vini odoriferi li.iij.ʒ.post q[uam] infusa fuerint in eo diebꝰ duobꝰ vsq[ue] ad mediū vini:deinde frica manibꝰ fricatione vehemēti ⁊ cola ⁊ funde super ipsum olei de cheri.i.de viola citrina aut olei sisamini li.j.ʒ.⁊ decoque vsq[ue] ad consumptionē vini.deinde proijce super ipsum euforbij recentis:⁊ albi.ʒ.iiij.trita contritione vltima:⁊ coquatur cum eo et vtatur.

¶ Istud oleū est illd q[uo]d magis laudant nostri doctores.
¶ Euforbium vero est gummi satis notum.
¶ Sta fisagria fm Aui.in.ij.canoñ.est vua passa montana ⁊ est granū capitis ⁊ in mōte libano inuenitur de ea plurimum ⁊ est granum nigrum sicut cicer nigrum. et hec ab aliquibus dicitur pedicularia:eo quod pediculos occidit.
¶ Condex.i.condisi ⁊ est id q[uo]d Diasco.vocat structiū ⁊ sunt radices quibus vtuntur lanarū ad suffumigandū lanas fm intētionē Diascoridis nunq[uam] potui cognoscere quid esset.virtutē etiā habet ad prouocandū sternutationem:⁊ propter id multi crediderunt ipsum esse elleborū album:sed nō recte sicut patet per Dias.propterea Macer vocat id structiū.⁊ inquit q[uod] nō minus p[ro]uocat sternutationē quā elleborus albus. Dinus aūt florentinus.in li.ij.in.c.de cura scrofularū inquit.i.cōdisi.elleborus albus q[uo]d falsum est:idem dicit auerrois in.v.colliget.vide etiā Auic.in.iiij.canonis in fen.vj.in summa secunda venenorū ex plantis qui ait de condisi ⁊ elleboro albo:ergo idem nō sunt:verū hodierni putāt ipsum esse speciē ellebori:⁊ loco eiꝰ pōt poni elleborus eo carētes ⁊ nullo modo audeant huius interius propinare.

Oleum vulpinū. ℞.vulpem integrā cuiꝰ interiora sint euulsa:⁊ pone in vase:⁊ funde super ipsam aque fontiū ⁊ aq̄ marine.añ.krist.j.lib.j.ʒ.olei antiqui [cl]ari krist.ij.ʒ.decoq̄ lento igne cū salis.ʒ.iij.vsq[ue] ad aq̄ consumptionē:deinde pone in vase:⁊ proijce s[uper] ipsam herbe aneti ⁊ alasce.i.thimi añ.lib.j.⁊ funde super ea aq̄ dulcis vbi cocte fuerint ex ijsdez herbis añ.M.j.manipulus est tātum quantū capi pōt vna manu:decoque sicut prius vsq[ue] ad aque cōsumptionē:⁊ administret[ur] est enī mirabile:⁊ qñq[ue] peter oleū coquitur vulpes in aqua fontiū ⁊ aqua salsa:⁊ sit aq̄ quātitas multa cum eisdē herbis:⁊ administretur lauādo in tina:⁊ est efficax.hoc quoq[ue] nō pretermittimus q[uo]d vulpes tandiu d[ebet] coqui siue in faciendo oleum siue aquā ad abluendum donec sic cocta sit vt eius artus omnes laxentur ⁊ dissoluantur.

¶ Istud oleum est multum in vsu. Joan.anglicus in.c.de dolore iuncturarum inquit:oleum vulpinū est medicamen vltimum ad arteticam:⁊ podagrā:⁊ dolorem renū:⁊ dorsi.quod ita fit vt docet dñs. Mesue.⁊ Petrus argillata in.c.de podagra siue gutta frigida ponit vnguētum de vulpe ipsius. Mesue.℞.vulpē integram euulsis interioribus:⁊ pone in vase cū aqua salita vino ⁊ oleo:⁊ vltra hoc pone in hoc vase saluiā:⁊ rorem marinū iuniperum anetū origanū:⁊ maioranā o[mni]a ista bulliāt:vt docet ipse ibidem.miror ob talia verba:nā primo Mesue non ponit vnguentum de vulpe.preterea descriptio olei vulpini nō est eadē:sed vide supra in vnguēto de vulpe:vulpes vero apud arabes d[icitu]r thaleb. Guil.narrat virtutem ipsius dicēs q[uod] oleum in quo decoquitur vulpes cōfert multū doloribus iuncturarū:⁊ multi medicorū ponunt ipsam viuam in vase cum oleo:⁊ decoquunt:⁊ quidam ponunt eam mortuam:sed hoc oleum nō est plus resolutiuum q[uam] oleum in quo coquitur.adeb:nam qñ coquitur in oleo est virtus eius resolutiua multum:⁊ nos quidem diximus q[uod] medicine que hoc faciunt attrahūt ab interioribus corporis.

Oleum de [sc]orpionibꝰ. ℞.scorpiones circiter.xx.vel plus vel minus fm quātitatē eo[rum]:⁊ pone in vase vitreo:⁊ funde super eos olei amigdalarum ana.lib.ij.⁊ stringe caput vasis:⁊ dimitte in sole diebus.xxx.deinde cola et vtere.

¶ Istud oleum est in vsu. Mesue docet ipsum componere d[uo]bus modis:⁊ sic sunt ex hoibus qui componunt ipsu[m] fm primum modum:et sed nostri doctores magis l[au]dant secundam descriptionem q[uam] primam:et sic illam d[e]scribam.

Oleum [de] scorpionibus fm aliū modū. ℞.aristologie r[o]tunde gētiane ciperi.corticum radicis capp[ar]is.añ.ʒ.j.funde super ea olei amigdalarū amararuz krist.j.⁊ pone in sole.xx.diebus deinde p[ro]ijce super ea ex scorpionibus a.x.vsq[ue] ad.xv.⁊ iterū stringe orificiū vasis:⁊ dimitte in sole p[er] dies.xxx.deinde cola ⁊ reseruetur:est enim mirabile.

¶ Istud [ole]um maxime fm istam descriptionē [est] illud q[uo]d m[a]gis laudāt nostri doctores:vide etiā apud rasim in li.de diuisionibus in.c.medicinarum vrine vnam descriptionem que eadem huic est. Joannes anglicus in ca.de lapide renū h[abe]z hanc descriptionē:scorpiones aūt satis noti sunt supra narrau[i d]e ipsis in.c.de tyriaca:q[uod] valet contra scorpiones.

Oleum de serpētibus. ℞.ex serpentibus nigris circiter lib.ij.sint serpētes nigri integri et funde super eos olei sisamin krist.j.ʒ.et pone in vase terreo vitreato stricti orificij:et sigilla orificium vasis:et decoque lento igne vsq[ue] dum dissoluantur serpentes:et caueat sibi operator a vapore eius:et cum coctum fuerit dimittatur infrigidari:et recondatur in vase vitreo:et administretur liniendo cum penna.

¶ Istud oleum non est in vsu.
¶ Serpens aūt accepit nomē q[uia] occultis [...]ibus ser

pit. Auic. in .v. cano. habet vnā aliā descriptionē que est sil'is huic. adē hꝫ Leonar. de preda palea in ca. de fistulis. Giliber. de anglia in ca. de paralesi habet vnā aliam descriptionē: sed nō est similis isti: species autē serpentum multe sunt. Auicē. in .ij. cañ. de serpēte facit cap'lm: sed ibi nō narrat eius species: verum idem in quarto in fen. vj. in ca. de speciebus serpentū de ipsis loquitur: et narrat de morsu basilici .i. reguli quoniā habet coronā: cuius longitudo est duorū palmorū: ⁊ caput acutū valde: ⁊ oculi eius sunt rubei: ⁊ color eius ad nigredinē et citrinitatē decliuis est: qui adurit totū super qđ incedit: et nō oritur in circuitu cauee eius aliquid ⁊ cū opponitur habitationi eius auis moritur ipsa auis: ⁊ fm plurimū qui tangit eū cū virga moritur: ⁊ est mediāte virga: ⁊ ꝓpter illud iam tetigit illū miles quidā cū lancea sua: et statim mortuus est miles ⁊ animal eius: et tetigit ipse labium equi: quare mortuus est equus ⁊ miles: et hi quidem serpentes multiplicantur in terra arroth et nubie: verum de numero serpentū primi ordinis reperiuntur species quedā draconum interficientium sicut basiliscus flatu eorū: de quorū numero fuerunt dracones de quibus recitat aristoteles in libro de ꝓprietatibus herbarū ⁊ plantarū ꝙ tempore regis philippi erāt in duobus montibus inter quos montes erat posita via ducens ad ciuitatē: ⁊ quotquot per illam viā transibāt quādo erant inter illos mōtes moriebantur: ⁊ tunc Socrates ingeniatus est ad mortem ipso[illegible] ⁊ fecit fieri caueam vitream: ⁊ intrans in eā illuc perrexit: ⁊ vidit illos quorū flatu inficiebatur aer per cuius respirationē et contractum inficiebantur transeūtes: ⁊ moriebātur: dicunt etiā quidaꝫ ꝙ regulus serpens interficit suo sibilo ⁊ suo visu. regulus etiā est auis paruissima omnibus nota nullius effectus est opera medicine.

Oleum de ranis. ℞. ranarum aquati[illegible]rum capita circiter. ℥. vj. et funde super ea in vase vitreo olei sisamini. kist. 5. ⁊ obtura [illegible]rificium vasis decoque sicut diximꝰ in ol[illegible] serpentino: ex multis autem rebus fi[illegible] olea secundum hunc modum que reru[illegible] quibus fiunt virtutem habent: de qu[illegible]bus multi ex scriptoribus scripserunt in quibus sermonem non extendim[illegible].

¶ Istud oleum nō est valde in vsu. Joannes anglicus in. c. de dolore iuncturaruꝫ habet descriptionem hu[illegible]us olei: species autem ranarum multe: sunt. Auic. in secū[illegible] canoñ. de ipsis loquitur: sed nō distinguit species earū: verum idem in quarto canonis in fen. vj. in tractatu secun[illegible] de venenis ebibitis: que sunt ex anim[illegible]libus loquitu[illegible] de ranis lacunalibus viridibus: ⁊ [illegible] rubeis: ⁊ de ranis citrinis ⁊ ibi loquitur de venenositate q̄ est in ipsis: nam sine dubio omnes rane sunt venenose. Sera. in. c. de ranis inquit ex autoritate Dia. rane que sunt in paludibus qñ co[illegible]untur cum sale ⁊ oleo: ⁊ administrantur in cibo sun[illegible] bezaar venenis: nam bezaar est tyriaca contra venenum etiā bezoar est lapis contra venenum. Isid. in. c. de piscibus inquit. rane a garrulitate vocate eo ꝙ circa genitales strepunt paludes: ⁊ sono vocis importunis clamoribus reddunt. ex his quedam aquatice dicūtur quedā palustres: quedā rubete ob id qr in rubis viuunt grandiores cunctarum alie calamites vocantur qm̄ inter harundines ⁊ frutices viuunt. minute o[illegible]niū ⁊ viridissime mute: ⁊ sine voce sunt: agridule rane parue in sicco vel agris morātes: vnde ⁊ nuncupate: negant quidam canes lattare: quibus in offa rana viua fuerit data.

Oleum de ouis. ℞. vitella ouorum elixatorum circiter. xxx. et comminue ea manibus: et pone in sartagine lepida: et frige super ignem [illegible]ndo cum ligneo aut ferreo cocleari donec rubescant et resoluatur ab eis oleum: et tūc exprim[illegible]a cum cocleari: ⁊ manabit abunde.

¶ Istud oleum nō est in vsu: fm intentionem Mesue potest componi tribus modis. Leonar. de preda palea in ca. de fistulis habet etiam hanc descriptionem.

¶ Ouorū species sunt plures. Aui. in. ij. cañ. ait. oua nota sūt: ⁊ meliora ex eis sūt oua galline recentia: melius qđ in eis est vitellus: ⁊ melius eor[illegible]n artificiū est: vt non cum alio congelentur. Gal'. autem inquit: oua que eligimus sunt oua gallinarū: nō ergo oportet ꝙ narremus naturam aliorum ouorum.

Oleum de frumento modus operationis eius est. pone frumentū super laminam ferream ignitam non multū ⁊ cōprime ⁊ manabit oleum. Secundus modus ponatur frumentum excorticatum in vase sublimationis: et fit sicut dicemus.

¶ Istud oleum est in vsu Leonar. de preda palea in capi. de fistulis habet huiꝰ olei descriptionē. Frumentū .i. triticum. Isid. ait. frumenta sunt ꝓprie que aristas habent: fruges autem reliqua. frumenta autē vel fruges a fruendo hoc est a vescendo dicta sunt: nam frumentuꝫ dicitur summa pars gule: primitiue ꝓprie que sunt de frugibus percipiūtur: triticum vel a tritura dictum: qđ purissimum horreo condatur: vel quia granum eius commolitur et teritur.

Oleum sinapium: modus eius est sicut olei de frumento.

¶ Istud oleū est in vsu: fm intētionē Mesue: eiꝰ operatio est sicut operatio olei de frumēto: ego autē vidi fieri oleū de sinapi sicut fit oleū de amigdalis: sinapis autem due sunt species: scꝫ nigra ⁊ alba: nigra aūt est illa que intelligitur qñ simpliciter ponitur: ⁊ vtraqꝫ nota est.

Oleum de iunipero. ℞. ex lignis iuniper i quātitatem sufficientem: ⁊ scinde in frusta ⁊ imple ex eis dolium magnuꝫ vitreatum interius cuius orificium sit arctum: ⁊ fac foueā in terra: ⁊ prepara parietes eius cū terra figuli: deinde pone ollā vitreatā ex directo in fundo fouee habentē orificiū amplū: ⁊ cooperiatur lamina ferrea subtili perforata foraminibus multis sicut cribratoriū tritici: ita ꝙ lamina vndiqꝫ olle orificium cooperiat: deinde super laminā preparetur orificium dolij ex inuerso. ⁊ preparetur cum terra figuli vt nihil ex v[illegible]qꝫ orificijs respiret: post il[illegible] accende ignem super totū corpus dolij: et dimitte ardere sic per horas duas: manabit enim ex arte hac oleum quod recōde: et administra vbi oportet.

¶ Istud oleum est in vsu. Leonar. de preda palea in ca. de fistulis habet etiam hanc eandem descriptionem.

¶ Iuniperus aūt apud Aui. est cupressus siluestris: et eius qđē alia est parua alia magna: ⁊ arbor multiplicatur in terris romanorū ⁊ occidente: ⁊ assumunt ex ea ligna ad fabricas magnas: granū ipsius apud eundē vocatur abel: sed ille textus est corruptus: nā abel est sauina q̄ vocatur bracteos: ⁊ sic si bene legis illud capitulū de abel apud Auic. videbis ꝙ est falsum: nā Sera. in. c. de iunipero inquit ex autoritate Dia. iuniperus est vna

ex speciebus cupressi masculi: ⁊ oēs sunt quatuor spēs: ⁊ sunt iuniperus: id est pi[illegible]us ind⁹ ⁊ abel: id est sauina ⁊ sorbin ⁊ gar. vȝ iuniper[illegible]s ꝗ nominatur arconas ⁊ gū mi ipsius ſm modernorū opinionem est sandaraca seu vernix scriptorum.

¶ Terra figuli. i. terra seu argilla vñ vasa fiunt. Isido. in capi. de pulueribus: ⁊ glebis terre inquit argilla ab argis vocata apud q̄s primum ex ea vasa cōfecta sunt: creta ab insula creta vbi melior est. Joan. anglicus in capit. de sterilitate [illegible]. argilla anglice clei. ⁊ est terra rubea viscosa ⁊ tenax.

Oleum fraxininum valet sicut oleum de iunipero ⁊ cōfert spleni: ⁊ fit sicut illud.

¶ Istud oleum apud nos non est in vsu.

¶ Fraxinus aūt est arbor satis nota: eius semen apud modernos dicitur in lingua auis de fraxino apud nostros doc. reperiuntur varie opiniones. quidā volunt vt Mat. sil. qđ hec arbor sit illa que ab Auicen. in. ij. cano. dr̄ arbor cimicum: sed non recte. verū Matth. sil. inquit dirdam vel dirdar est arbor cimicū siue fraxinus quod falsum est nā dirdar est ptelea: ⁊ ptelea apud grecos est vlm⁹: ⁊ sic est ꝙ dirdar siue arbor cimicum est vlmus: fraxinus aūt ſm Isido. vocari fertur quod magis in asperis locis mōtanisq; fragis nascitur: hinc ꝑ deriuationem fraxinus sicut a monte montanus.

Oleum de gagatis: et est oleum sacratum. ℞. ex lapidibus gagatis quātum vis: ⁊ fac ex eis sicut diximus in oleo de iunipero: secundus modus est cum opere sublimationis: vt dicemus.

¶ Istud oleum non est in vsu ſm intentionem Mesue: est oleum quod fit ex lapidibus qui gagates dicuntur: et ipsum est oleum sacratum.

¶ Gagates aūt ſm Diasco. est lapis qui inuenitur in licia circa ripā ꝗ gāges appellatur: colore niger ⁊ arid⁹ ⁊ quasi luminosus mediocriter leuis valde: ⁊ est melior ꝗ facile exarserit igne ⁊ odorē aspalti hñs ſm Pli. optimus est qui ad lucernā accēdit: q̄dam estimauerūt ipȝ esse oleū petroleū alij dixerūt ꝙ est carabe: sed aliud est.

Oleum philosophorū. ℞. ex lateribus antiquis multe antiqtatis: ⁊ ꝓprie factis ex terra rubea: et cōminue eos in frusta: ⁊ accende super eos ignē carbonum sine fumo vsq; dū inflāmēt ⁊ rubeāt: deinde submerge eos in conca plena oleo de alchichil. aut oleo antiquo claro vsq; dū imbibant imbitione vltima: ⁊ pone in cazola: ⁊ ꝑmitte exiccari per se. post illud cōminue eos cōminutione vltima: ⁊ pone in cazola ⁊ sigilla orificiū cazole cū orificio alembici: ⁊ [illegible]gilla cum luto alchimistarum: ⁊ pone in fornace: cui⁹ ignis sint prune: ⁊ coquat vsq; dū distillet ole[illegible] ⁊ tu ordinabis vas sub rostro alembici in quo recondis: ⁊ administra vbi oportet ⁊ quanto antiquius tanto melius.

¶ Istud oleū est in vsu: sed opȝ ipm fieri cū bona diligētia ſm intētionē Mes. est oleū in quo cōcordati sunt antiqui: ⁊ verificatū est oleū secretorū iuuamētorū alij illđ oleum sapientie dixerūt: ⁊ aliū oleum benedictum: ⁊ alij diuinum: alij vero sanctum ⁊ a pluribus oleū perfecti magisterij vocatum est. ipse Mes. in sua distinctione de oleis ponit duas alias descriptiones olei ꝗ vocant oleū bñdictū: ⁊ sunt oleū camomille: ⁊ oleū nardinū: ⁊ hoc quia sunt olea multe vtilitatis: sed proprie oleum bñdictum est oleū phorum: nā vide apđ rasim in suo tracta. de oleis ꝗ hȝ oleū bñdictū: ⁊ est idē in fine vero eius descriptionis inquit. hoc oleū est de secretis phorum: ⁊ valet sicut oleum balsami. liber qui dicitur bulchasim. i. seruitor i tractatu scđo: hȝ vnā aliā descriptionē ꝗ eadē est istis. verū Mesue dicit ꝙ accipiant ex laterib⁹ antiquis multe antiquitatis. Albuchasim autē inquit accipe lateres rubeos nouos quos aqua non tetigit. Leonar. de preda palea in ca. de fistulis hȝ vnam aliam descriptionem que est similis huic quā ponit Mes. Jo. angli. in. c. de dolore iuncturarū ait petroleū: ⁊ ē oleū bñdictū factū de laterib⁹ tñ fetidū est: sed summe penetratiuum.

¶ Oleum alchichil. i. oleum qđ fit ex floribus rorismarini bulchasis. i. seruitor habet oleum vetustissimum. Leonardus habet oleum oliue vel oleum antiquum clarum si vero componere vis cum oleo de alchilchil accipiatur florum alchichil. id est rorismarini. ʒ. x. ⁊ proijciantur in lib. j. ſ. olei oliue aut sisamini et dimittatur soli donec accipiat virtutem rorismarini: ⁊ postea coletur et administretur.

Oleum balsaminū ſm petrum de ebano in cap. de egritudinibus cordis. ℞. mirrhe electe: aloes epatici: spice nardi. sanguinis draconis: thuris: mumie opponacis bdelij: carpobalsami: [illegible]d est seminis balsami: armoniaci sarcocole croci masticis: gummi ara. storacis liquide ana. ʒ. ij. laudani electi: succi castorei. ana. ʒ. ij. ſ. musci. ʒ. j. ſ. terbentine ad pondus singularum rerum: misce oīa hec pul[illegible]rizanda cum terbentina: et pone hoc totū in alēbico: ⁊ ingeniose distilla: est enim ars [illegible]cut de aqua rosata: et postea vsui reser[illegible]tur.

¶ Istu[illegible]eum est illud quod meo tempore vidi componere: e[illegible] ipsum poni in tiriaca: metridato diacurcuma aurea [illegible]rādrina ac alijs confectionibus in qb⁹ ingreditur balsa[illegible]us: verum supra fuit posita vna alia descriptio olei qu[illegible] ex ligno balsami manat: ⁊ illa ē nobilior ista: sed quia illud apud nos nō potest fieri: nostri doctores composuerunt des[illegible]ptiones olei cum tanta diligētia ꝙ potest poni in omni loco vbi ingreditur balsa[illegible]us: ⁊ sic ista descriptio magis est laudata ꝗ alie descriptiones: si autem ſm istam descriptionem facere nolueris infra apparebit alia descriptio ex auctoritat[illegible] Guilelmi placentini: et oleum quod fit ſm illam descriptionem potest poni in omni loco vbi ingreditu[illegible]alsamus: [illegible]tēdam facere balsamum artificios[illegible] sicut docet [illegible]artholomeus montagnana: succi castorei. hec lr̄a est corrupta: dȝ em̄ facere sicci castorei aut castorei sicci: qđ idem est: castoreum autem est aīal quod vocat castor. Gale. in libro ad partenianum inquit. castoreū aīalculū quadrupes: ⁊ cas[illegible] appellat testicul⁹ eius.

Oleum frigidissimum viridissime sic fit secundum Nicolaum. ℞. olei communis albi vel abluti lib. iij. cimarum rubi tenerrimarum: foliorum violarum vermicularis: cimbalarie: semperuiue solatri foliorum papaueris iusquiami: mandragore crassule maioris: portulace: lactuce: bardane: omniuȝ añ. ʒ. iij. hec oīa simul terāt: ⁊ in supradicto oleo mittantur per tres dies: post tres vero dies super ignem ponantur: ⁊ vsq; ad spissitudinē bulliant: postea colentur ben[illegible] expressa

cum panno: deinde iterum in stannato vase ponantur super ignem: et bulliant ad succi consumptionē: tunc ab igne deponantur: et residere permittantur: ⁊ illud clarum quod supernatat colligatur ⁊ vsui reseruetur.

¶ Istud oleū non est in vsu: dicitur oleū frigidissimum viride ab herbis frigidis ⁊ viridibus q̄ in ipso ingrediūtur: ⁊ sic ipsas herbas que difficiles sunt declarabo.

¶ Uermicularis ſm cōpositorē est semperuiua minor: aut portulaca agrestis: in tectis domorū nascitur: ſm autem lumē male, lucens est crassula: qḋ falsum est: q2 in isto oleo vtrumq3 ingreditur. Macer ait. semperuiua minor spēs est isti⁹ herbe quā semperuiuam dicunt, q2 m̄ viret omni tēpore: barba iouis vulgari more vocat̄ ſm intentionē macri barba iouis est semperuiua minor ſ3 vero. Mat. siluaticū barba iouis est herculis vel bona des. i. sticados citrinū: ſm autē Nicolaū est sticados citrinū seu santonicū marinū ergo ē herba marina. i. herba lūbricorū. aduertēdū est aūt ꝙ macer dicit ipsam vocari barbā iouis nisi a vulgaribus: sed deus hoc nouit.

¶ Cimbalaria vmblicus veneris scatuncellus idē apḋ Diasco. vocatur cotilidon: siue vt alij simbalion. siue vt latini vmblic⁹ veneris: hec est herba q̄ folia h3 rotunda: ⁊ lata que in muris nascitur: ⁊ est quam nostri rustici herbā rotundellam vulgariter dicun[illegible]

¶ Crassula maior ſm cōpositorem est faba grossa: ſm aliquos est semperuiua maior: ſ3 nō recte nā i isto oleo possumus certificari ꝙ idem nō sunt q2 in hoc ambe ingrediūtur crassule ꝺo species tres sunt. s. maior minor: ⁊ media. maior vero est herba que h3 folia viridia ⁊ pinguiora: vt semperuiua: ⁊ florē tendentē ad albedinem: nascit̄ autē apud nos iuxta fossos ⁊ hec est faba grassa minor vero est vermicularis: ⁊ media ſm cōpositorē3 est cardus benedictus.

Oleū de lilijs purum ſm Jo. sera. in su[illegible]antido. ℞. ex lilijs albis mūdatis. ℥. ij. ʒ. [illegible] oij ciant̄ i li. iij. olei sisamini ⁊ maneat [illegible]ec accipiat v̇tutē liliorum: ⁊ colet̄ ⁊ a[illegible]ministret̄.

¶ Istud oleū est illud qḋ apud nos est in vsu sub noīe de lilijs puri: aut simplicis. Guil. pl[illegible]. in suo antido. h3 oleū de lilijs simplex qḋ idem est. supra fuit positum oleū de lilijs cōpositū: qḋ etiā est in vsu: sed nō tantum.

Oleum darsisabā. ibidē. ℞. scelib. ⁊ est darsisabam. ℥. vj. cassie lignee. ℥. viij. costi. ℥. iiij. [illegible]inamomi. ℥. v. calami aroma. ℥. ij. olei lib. vij. ʒ. decoquantur omnia bn̄ lento igne: et colet[illegible] et administretur.

¶ Istud oleū nō est i vsu. Darsisahā ꝺo est arbor q̄ apḋ Diasco. vocatur aspaliū: vt dictum fuit in ꝯfectione de chifolea.

Oleum de fenugre[illegible] ſm Rasim: in suo tracta. de oleis. ℞. fenugreci lib. j. elacterij libr. viij. ciperi li. ij. calami aro. lib. j. pone in oleo per decem dies quolibet die moue ter: ⁊ exprime oleum ⁊ reserua.

¶ Istud oleū non est in vsu. Diasc. h3 vnā aliam descriptionem sub nomine olei telini: sed non est simile huic.

¶ Fenugreci farinā multi buceron: aut egloceras: aut locon appellauerunt: vide apud Gal. in octauo simplicium quod telinum est fenugrecum ⁊ ista nomina non sunt referenda farine: sed ipsi fenugreco: buceron em̄ sonat bouis cornu egloceron vero capre cornu: nam semina ipsius in corniculis similibus fazeolis sunt: et hoc semen notum est: inuenitur apud nos quedā herba que multum sibi assimilatur in folijs: ⁊ i reliquis ⁊ hec apḋ quosdam [illegible]r capricornu ⁊ de hoc semine multi falsi herbatici vendunt aromatarijs ignorantibus loco fenugreci: sed errant.

¶ Elacterium siue elacteriū vt apud Diasco. ⁊ est succus cucumeris asinini vide supra vbi posite fuerūt pillule de elacterio: ⁊ ibi melius ostensum fuit.

Oleum salmente ibidem. ℞. salmentam: et pista ⁊ pone in aqua: coque ⁊ pone oleum et coque ad ignem et serua colatum.

¶ Istud oleū non est in vsu. ſm intentionē rasis est oleū de salmenta: sed textus est corruptus d3 em̄ dicere oleū de saliunca. i. spica celtica. Mat. siluaticus sed nō recte: q2 ſm Diasco. ac pli. de saliunca speciale faciunt capi. ⁊ est aliud: sed ſm plurimum loco saliunce spica celtica ponitur: ⁊ sic herbatici vendunt apothecarijs saliunce pro spica celtica que idem non est: vt dictum fuit: tn̄ potest poni loco eius: l3 sit debilior: hanc teutonici ⁊ alie gentes apud quas nascitur saliuncā vulgari nomine appellāt nascit̄ apud teutonicos plurima in alpibus Jtalie ⁊ in montibus pireneis in desertis: ⁊ asperis summitatibus montiū ⁊ est cib⁹ caprearū siue dāmarū ⁊c.

Oleum de oleādro. ibidē. ℞. succi oleandri li. j. rosarū lib. ʒ. olei onfancini li. ij. coque donec cōsumatur succus cola ⁊ serua: nā valet scabiei ⁊ aufert eā omnino.

¶ Istud oleum non est in vsu.

¶ Oleander aūt ſm Auicē. in secūdo cañ. est siluestris: ⁊ fluuialis: ⁊ ipse cōputat ipsum inter species venenosorum. idem in quarto in fen. vj. in ca. summa scḋa venenorū ex plantis inquit. oleāder plurimum interficit homines ⁊ animalia: ⁊ hec est plāta quam Diasco. nereō vocat: hec plura nomina habet: nā ab aliquibus d2 neredendrō: ⁊ ab alijs nereon. eius folia sunt similia amigdale: sed maiora ⁊ pinguiora: ⁊ florem habet similē rose in locis maritimis nascitur. Leonardus de preda palea in capi. de pruna ⁊ igne persicco inquit. oleum de drandrod: id est de oleandro.

Oleum onfancinum: id est oleum de oliuis non maturinis. Auicen. in secundo cano. in capitu. de oliuis inquit oleum quandoq3 exprimitur ex oliuis vltime maturis: ⁊ oleum onfancinum est illud quod expressum est ex immaturis et quandoq3 exprimitur ex oliuis rubeis medijs inter immaturas et vltime maturas.

Oleum de vsne ſm Auicen. in quinto cañ. ℞. vsnee sextaria. v. costi. ʒ. x. cassie: id est cassie lignee calami aroma. ana. ʒ. iij. marmacor. ʒ. ij. storacis scilicet calamite. ʒ. v. olei mirtini libr. j. ʒ. terantur medicine: ⁊ infundantur [illegible] aceto: ⁊ dimittantur tribus diebus continuis: et coquantur cum oleo donec consumatur acetum: ⁊ remaneat oleum et coletur: ⁊ recondatur.

¶ Istud oleū nō est i vsu: de vsnee vide in electuario de vsnee quia ibi ample est determinatum.

¶ Marmacor. i. melissa. quidam crediderunt esse marubium: sed non recte: nā vide Sera. in ca. de melissa qui inquit bederangie. i. turungē ⁊ d2 marmacor. i. melissa. Auicen. in. ij. capi. de maru. inquit. maru dicunt indi ꝙ sunt species plures: est enim quedam species eius que est boni odoris: ⁊ est marmacor. ibi ipse Auicen. in plures spēs distinguit. Leonard⁹ de preda palea in ca. de edemenul inquit: semen almaru. i. semē buglose siue lin-

guẽ bonis sine dubio almarũ est eius spẽs: sed pro marmacor intelligitur melissa si [...]ozimum citratum.

Oleum de stafisagria.ꝫm Jo.angli.in ca.de cura tinnitus auriũ. ℞.stafisagrie.℥.j.ß.coquatur in succo ruthe vel in aq̃ feniculi: deinde superponatur oleum laurinum vel nardinum ad pondus.℥.vj.vł.lib.vnã coquant᷑ vsq; ad consumptionem quarte partis: ⁊ coletur: ⁊ fiat oleum de stafisagria.

¶Istud oleum non est in vsu. Stafisagria apud Auic. est vua passa montana: ⁊ est granũ captic. Diasco. stafisagria quã latini pediculariã vocant: ⁊ nominatur hoc noĩe: q2 interficit pediculos lendines: quidam vocant ipsam caput purgium: eo ꝙ caput a pediculis purgat.

Oleum de laudano ꝫm eundem in libꝛ.v.in capitu.de modo abluendi oleum. ℞.laudani.℥.j.olei laurini lib.j.conficiciantur simul: et est oleum de laudano simplex quod valet in confortatione stomachi mollificati: et capillos cadentes detinet.

¶Istud oleũ nõ est ĩ vsu. Itẽ in.c.de lepra hꝫ hoc oleũ.
¶Laudanum autem est notum.

¶Ad faciendũ balsamũ ꝫm Bartho.montag.in suo antido. ℞.terbẽtine li.j.thuris albi.℥.iiij.gummi elemi.℥.vj.granoꝛũ lauri.i.baccarũ lauri.℥.iiij.masticis: galãge gariofiloꝛũ: cinamomi zedoarie.nucis muscate.cubebe.ligni aloes bñ triti añ.℥.j.omnia simul mixta ponant᷑ ad distillandum primo cũ lẽto igne: ⁊ pria aqua dr̃ aq̃ balsami: scdo iterum pone: ⁊ sic fac ter: ⁊ tũc veniet balsamus in omni ꝓbatione: sed quãto plus distillatꝰ fuerit tanto erit fortioꝛ serua in vase bene obturato:

¶Iste est modus artificij balsami ꝫm quẽ ꝫm intentione Bartholomei veniet balsamus in omni probatione prout balsamus naturalis: verũ supra est positum oleũ balsaminũ qđ apud nostros doc. satis est laudatũ: si autem illã descriptionẽ facere nolueris fac istã Bartholo. si autem istã Bartholo. facere nolueris fac descriptionem Guilel. de qua infra.

Oleũ quod ponit᷑ loco balsami: ⁊ est nobiliꝰ ꝫm Guil.placẽ. ℞. mirre. carpobalsami.i. seminis balsami.nucis inde añ.℥.ß. ipericõ i.perforate.ʒ.ij.terant᷑ [...] grosso mõ ⁊ misceant᷑ cum.℥.v.olei vel.℥.j.ß.largati. ⁊ in fine addantur grana.v.musci. ⁊ gra.iij.amb[...].et.℥.j.olei de lateribus: hoc enim loco balsami potest poni in omni loco. facit enim operationes vt balsamus.

¶Istud oleum maxime ꝫm istã descriptionẽ potest poni in omni loco vbi balsamꝰ ingreditur: ⁊ ꝫm intẽtionẽ Guilel. facit operationes vt balsamꝰ: verũ ipse Guil. describit duas alias descriptiões olei qđ ponitur loco balsami: s; ꝫm intẽtionem suam ac moder. doctoꝛũ ex illis tribꝰ hec est nobilioꝛ: sꝫ ipse Guil. nõ ponit qualiter ipsum oleũ debeat cõponi: verũ est ꝙ in scđa descriptione melius docet: ⁊ est ꝙ oia bene terant᷑ ⁊ malaxent᷑ ad inuicẽ in mortario ⁊ ponãtur in vase alembici: ⁊ distillentur vt aqua rosacea. Lumen male lucens: hꝫ vnã descriptionem ꝫm intentionẽ Guilel. sed ipse Guil. nõ scripsit talẽ descriptionẽ in suo antidotario.

¶Alargatũ.i.largatũ ⁊ est vulgare vocabulũ: sed a latinis terbentina nuncupatur: ⁊ non resina. nã in multis locis vbi ipsa inuenitur vocatur largatum.

Oleũ de lateribꝰ.i.oleum philosophoꝝ seu oleum benedictũ. eiꝰ enĩ descriptionẽ describit idẽ: ⁊ est sĩłis descriptioni q̃ inuenitur in antidotario Mesue. de qua supra.

Oleũ de calce ꝫ Leo.de ꝑda palea paduanẽsem in.c.de curatiõe corruptiõis ossis. ℞.calcꝫ viue vnũ frustũ ĩtegrũ añquã distillet᷑: ⁊ infundat᷑ in oleo cõmuni donec stilletur: ⁊ calx in puluerẽ reducat᷑: ⁊ postea pone in alẽbico vitreo: et distilletur: emanabit oleum quod vocatur oleum calcinum.

¶Istud oleũ non est in vsu tñ ꝫm intẽtionem cõpositoris valet mirabiliter in illa materia.

¶Calx ꝫm Sera. ex auctoritate Diasco. q̃dã est que fit ex conchilijs ma[...]inis: ⁊ q̃dã que fit ex lapidibꝰ: ⁊ quedam fit ex marmoꝛe q̃ñ hec comburunt᷑ in igne donec fiant alba intus: ⁊ exterius ⁊ fit calx: sed melioꝛ omnibꝰ est calx que fit ex marmoꝛe.

Oleũ đ tartaro ꝫ Pe.argil.ĩ.c.de his q̃ abstergũt faciẽ. ℞.tartarũ puluerizatũ: ⁊ fũde in ace[...]: postea ponat᷑ ĩ pãno lini: deĩde ponat᷑ ĩ stupis balneatis ⁊ ponat᷑ sub cineribꝰ: post[...] ponatur in scutella vitreata per tres dies: [...]a tñ ꝙ scutella stet plĩcata: ⁊ distilabit quedã humiditas magna vergẽs in subruffum ⁊ [...] est oleum de tartaro.

¶Istud oleum est in vsu: maxime apud prostitutas: eo ꝙ ex ipso liniunt faciem: dinus floren. in suo antidota. habet hoc: sed lumen tenebrosum inquit: ꝙ hoc oleum est magistrale: quod falsum est.

¶Tartarũ vero ꝫm Nicol. est [...]pis vini apud nos vulgariter dicitur greppo. Leonar. de pieda palea in capi. de remotione carnis superflue inquit: pul.tartari.i.fecis vini adherẽtis parieti: vez vasis vbi collocat᷑ vinũ: q2 vulgari sermone dr̃ greppo: de hoc inuenitur album ⁊ rubeum: sed albũ magis ad faciendũ hoc est laudatum.

¶Tractat[...]s de oleis mastistralibus.

Oleũ [...]e ipicõ. mirabile. ℞.sũmitatũ iperi con.℥.iij.ĩfundat᷑ ĩ vino odorifero.q.s.tribꝰ diebꝰ ⁊ noctibꝰ: deĩde bulliãt ĩ duplici vase ĩ.balneo marie bñ obtu[...]o fiat exꝑssio fortis postea. ℞.totidẽ ipericõ bñ cõtusi: ⁊ ĩfũdant᷑ ĩ supradicto vino diebꝰ ⁊ noctibꝰ: deĩde addãt᷑ terbẽ.℥.iij.olei antiq.℥.vj.croci.℈.j. ⁊ misceãt᷑ ⁊ coquãt᷑ ĩ bocia ĩ duplici vase ad ꝯsũptionẽ vini deĩde reseruet᷑ ĩ vase vitreo.

¶Istud oleum non est multum in vsu.

¶Ipericon autem herba est satis nota: que a Diasco. vocatur ipericon. Auicen. inquit. Ipericon nominatur arabice alharib: et nominat᷑ syriace vua demonis. Diasco. de ipericõ facit tria capitula: ⁊ distinguit ipsas species vnũ facit sub noĩe asquiron: aliud sub nomine coriun quod est rapa rustica: aliud de ipericon: sed Serapi. in vno ca. de omnibus loquitur: sed illud ipericon

quo vtimur hꝫ folia parua: ⁊ in eis foramina minuta: ⁊ propter id vocatur psorata siue herba sancti Joānis siue fuga demonū: apud nos in ciuitatibus nascitur.

Oleū de sulfure. ℞. sulfuris citrini: terbētine. aā. ℥. iij. vini boni. ℥. ij. olei rosati li. j. bulliant oīa ad cōsumptionē vini lento igne: et fiat oleum de sulfure.

¶ Istud oleum est in vsu: maxime apud mediolanēses. Sulfur citrinum. i. vsuale: quod satis est notum. Diasc. dicit sulfur eligendum viuum: colorem habens limpidum: ⁊ resplendens: ⁊ perlucidū ⁊ sine lapide: qd̄ missuz in focum viridem: et pinguem colorē facit: nascitur in melosda ⁊ liparia: istud est capitulum de sulfure viuo: quod hic non debet intelligi de ipso vide in diasulfur.

Oleū de capparibus. ℞. corticū radicū capparū. ʒ. viij. ireos agni casti: tamarisci aā. ʒ. iiij. olei cōis lib. ij vini. ℥. iiij. hec oīa bulliāt simul vsqꝫ ad consumptionem vini: deinde coletur ⁊ reseruetur.

¶ Istud oleum est multum in vsu. Miror tamen ex quo apud docto. ⁊ moder. ⁊ antiquos erat multum vsuale: quod eius descriptio apud autorem autenticum nō inueniatur: verum liber qui dicitur aggregator paduanensis inquit in illo capitu. vbi hoc v[...] oleū de capparibus ponit Gal. ad Glauconem. ego autem miratus fui: quia legi omnia cap. Gal. que sunt ad Glauconem: et id non repert: tñ ista descriptio fuit approbata in duritie splenis: quod multum valet.

¶ Cappares siue kappares noti sunt. Serap. autem in capi. de capparo inquit in fine ex auctoritate [...]sis attulit mihi quidā amicus meus confectionem quandaz capparorum recentium et cum comedissem ex eis induxerunt mihi tenasmonem: et consueui facere clist[...]re: ad sciaticam. cum succo capparorum: et iuuat m[...]m.

¶ Thamariscus est arbor satis nota. Dia. dici[...] mirice i. thamariscus: Isido. mirice quam latini tama[...]tiā vocant ex amaritudine nominata: gustus e[...]us nimis amarus est: hec arbor in solitudine et s[...]ia humo nascitur: ex qua etiam arbore maleficijs artis ministra. i. odia concitari dicuntur.

Oleum muscellinum. ℞. olei cōmunis lib. vj. lilij folij: spice c[...]ti: masticis aā. ℥. j. ʒ. storacis calamite: croci mirre: cassie lignee [...]xilobalsami. i. ligni balsami aā. ʒ. vj. gariofilorum carpobalsami. i. seminis balsami: bdelij [...] ʒ. iiij. muscilaginis. ʒ. j. alij dicūt quod debe[...]t dicere muscilaginis. ʒ. j. nereg[...]. ʒ. ij. hec omnia terantur grosso modo: ⁊ bulliāt simul ad cōsumptionē aque: deinde coletur: ⁊ reponatur in vase bene obturato.

¶ Istud oleum est in vsu: dicitur autem muscellinum propter muscum quod recipit: quidam praue putauerunt hoc esse oleū balaninum. i. de granis been: sꝫ nō recte: ille vero qui dedit mihi istam descriptio. istius olei: dixit quod ipsum inuenitur in antidotario Galeni: ⁊ dixit quod Galen⁹ composuit ipsum.

¶ Neregil. i. nux indica secundum Serap. in cap. de nuce indica: vt dictum est supra.

Oleum de castoreo bonum ⁊ expertum. ℞. castorei, storacis: calamite: galbani: euforbij cassie lignee: croci: opoponacis carpobalsami: spice nardi: costi aā. ʒ. ij. ciperi squinanti: piperis longi: bacteos: piretri: piperis nigri aā. ʒ. ij. ʒ. olei oliuarum lib. i. ij. vini albi ⁊ boni libr. ij. bu[...]iant omnia simul ad consumptionem vini: deinde exprime et reseruetur.

¶ Istud oleum est in vsu: valet enim in omnibus egritudinibus: et confert tremori: ⁊ tetano: ⁊ doloribus neruorum ⁊ iuncturarum.

¶ Castoreū aūt ſm Sera. sunt te[...]iculi animalis: quod castor appellatur: vide de ipso in diacastoreo.

¶ Bracteos. i. sauine sicut apparet apud Sera. in capi. de iunipero: idem est ſm intentionem macri.

Oleum sambucinū. ℞. florum sambuci. ʒ. ij. ponantur in lib. j. olei oliuarum: ⁊ dimittātur in sole per dies quinqꝫ: deinde bulliant cum lento igne postea colentur: ⁊ vsui reseruentur in ampulla tm̄ debet conseruari.

¶ Istum oleum est in vsu.

¶ Sambac vel zābal idē est: sed apud Sera. vocatur ieseminū: ⁊ inquit iesemin. i. zābac quoddā ex eo est albū habens florem: ⁊ quoddam citrinum: ⁊ citrinum: est minus in caliditate: ⁊ siccitate quā albū ⁊ similiter est minus in eo operatione sua: ⁊ citrinum reperitur in babylonia: est etiam species alia ex eo cuius flos est celestis coloris ſm intentionē Sera. huius tres sunt species: sꝫ apud nos credo quod non reperiatur nisi albū: ⁊ a vulgo nominatur gesemin. Bulchasis. id est seruitor in lib. ij. capi. de modo colligendi herbas medicinales ait. zābac i. iesemini. Item Christoforus barzici⁹ in capit. de cura cephalee ait. Et rasis laudat epithima ex oleo sābacino: ⁊ fit ex floribus sambaci siue gesimini. Auicen. in. v. cañ. in tracta de colirijs in colirio quodam sic ait. colirium iuuamentum factum cum iensemin ⁊ ait. ℞. acatie ⁊ succi sambac: vide hic ꝙ loco iensemini habet sambac quod idem est. Gal. in. vij. simplicium ait lenconia id est iesseminum. Auerrois in in. v. col. gesemini id est viola vltra marina. apud nos in ortis reperitur.

Oleum pro doloribus puerorū optimum et expertum. ℞. olei aneti. olei camomille ana. ℥. vj. olei ruthe storacis liquide ana. ℥. iij. pul. cimini. ℥. ij. bulliant omnia vna ebullitione: deinde coletur et vsui reseruetur: et quando oportuerit vnguatur locus dolorosus: et expertum est.

Encaustum nigrum. ℞. aque pluuialis bocalia. lxiij. galeti rupti lib. vj. coquantur ad consumptionem medietatis: tunc addantur gummi ara. lib. iiij. vitrioli pisti li. ij. misce ⁊ fiat ſm artem.

Encaustū aūt scripto[...]um multis modis cōficitur [...]i Dia. in capi. de attramento scriptorum inquit ꝙ fit ex teclarū lignis cuius vncijs tribus vna admiscetur gummi: cōficitur preterea ex ligno resine: ⁊ ex pictorum fauilla eius enim centū ⁊. xx. ʒ. accipiunt gummi: ⁊ taurini glutis. ʒ. vj. ⁊ attramēti sutorꝫ. ʒ. j. ʒ. ⁊ adaptātur admixta stipticis medicaminibus que dissenterie conueniunt.

¶ Item Diascori. aliud captiulū facit de attramento sutorum quod foditur in metallis. pli. attramentū sutorū qd̄ calcantū vocant est vitriolū viride de quo fit encau

stum. Papias autem dicit attramentum dictum sit atrum cuius species pict[illegible] ⁊ quotidiano vsui necessaria est: huius vas attram[illegible]tum dicitur. Auicen. in secūdo cano. de attramento facit capi. facit differentiam inter attramenta alba: ⁊ rubea ⁊ citrina: ⁊ viridia: ⁊ inter colcotar ⁊ calcadis: ⁊ calcantum ⁊ alsurie: nā colcotar est vitrolum citrinum: calcadis est album calcātum est viride: et alsurie est rubeum.

Cassia fistula p̄ clisterijs magistalis. ℞. prunorum viridium. lib. iiij. tamarindorum lib. ij. passularum. ℥. vj. liquiritie. ℥. ij. violarum capillorum veneris: blete: centauree minoris mercurialis: malue ana. M. ij. s. ordei li. j. bulliant hec omnia in. xvj. lib. aque vsq̄ ad consumptionem medietatis: deinde fit bona contritio: et infusio supradictarum rerū: aque calide distemperentur cassie fistule extracte li. vj. mellis dispumati lib. xij. ⁊ omnia simul ponantur ad ignem: ⁊ coquantur vsq̄ ad spissitudinem mellis ⁊ vsui reseruetur.

¶ Hec descriptio istius confectionis: est multū in vsu. Ego non reperi aliquem auctorem auctēticum ponere eius descriptionem: sed vidi aliquos eam componere sm̄ ista descriptionem verum sunt ex hominibus qui faciunt sm̄ istam descriptionem: et sunt qui faciunt sm̄ aliam sm̄ diuersa loca: et dicitur pro clisterijs eo q̄ ea vtplurimum ponitur in clisterijs eo q̄d ipsa ponitur in quodam instrumento facto de corio. Mat. sil. dicit clistere est quoddam instrumentum medicorum omnibus notum: sed sm̄ aliquos debet dicere clistere per l a clepo clepas quod est furor furaris: ⁊ stercus. inde hoc clistere huius clisteris: vel clisterium est instrumentum q̄d stercus infirmi in ventre induratū facit exire: sic dictum clistere: quasi clepans. i. furans stercus: vel dicitur clistere quasi colus stercoris: quia per ipsum colatur stercus extrinsecus: vel dicitur clistere a cleo cles: q̄d est inclinari: q̄r stercus facit inclinari. Ista habent in catholicō: in litera cli. vel dicitur cristere per r sm̄ quosdam: ⁊ componitur a crisi et tergo tergis: nam crisis habet tria significata. s. aurum: iudicium ⁊ secretum: vnde cristere componitur a crisi qu[illegible] est secretum: et tergo inde cristere. i. secreta tersio.

¶ Si queratur quāta sit virtus cuiusdam auis que nominatur trigulus in frangendo lapidem in renibus dicatur quod est estimata magni valoris: ⁊ hāc autem allegat. Joan. Sera. in suo breuiario. in. c. de illis in quibus generatur lapis: ⁊ magnificatur: ⁊ sic inquit. ad frangēdum lapidem in vesica est auis que nominat̄ atrugulidutis. Est eīn auis in forma sua minor reliquis auibus: preter auē que nominat̄ basilia cuius intentio est regulus. Item Raynaldus de villa noua in. c. de vicio lapidis in renibus: et in vesica laudat eam mirabiliter: et sic meo tempore vidi in ipsa mirabilem experientiā in illa egritudine: ⁊ existimo q̄ ista sit illa auis que ab Auicē. in scdo cano. vocatur salfurubum: ⁊ dicit q̄ est auis cuius nomen est hoc nomen in frācia: sed an sit illa aut nō melius idē declarat in. iij. can. in fen. xviij. in. c. de medicinis cōuenientibus lapidi: vbi sic ait: ⁊ melior oīm est auis que grece nominatur tragulidos: ⁊ auis est de genere paruarū minor oībus auibus excepta aue regia: ⁊ color corporis eius est inter viridem ⁊ cinericium: ⁊ citrinum: ⁊ super alas eius sunt penne auree: et super caudam ipsius sunt alba puncta: ⁊ plurimum apparitionis ei[9] est in hyeme: ⁊ apud piscinas: et apud parietes: ⁊ ipsius volatui apud parietes nō est fixio: imo volat parum: ⁊ cantat ⁊ garrit semper: ⁊ mouet caudam: ipsa comeditur cruda sicut est: q̄d melius est: ⁊ comedit̄ elixata: ⁊ assata [illegible] salitur: ⁊ reseruat̄: vt caro salita: q̄nq̄ adurit̄ sicut est in furno qui nō fit cū illa caliditate: sc̄z cum caliditate qua dominetur ei adustio: ⁊ destruatur virtus: ⁊ sit in vitreato vase: ⁊ sm̄ modum qui dictus est ad scorpiones ⁊c. hec vero est auis que apud nos multum inuenitur in estate ac hyeme: verum in estate nō vadit in ciuitates imo in hieme volat in ciuitatibus: ⁊ piscinis: ⁊ eius forma est sicut dixit Aui. ⁊ hec auis apud Lombardos a vulgo caudatremula vocatur: ⁊ ab aliquibus beuerina.

¶ H[illegible] distinctio de oleis tractatum nostrum concludit in qu[illegible] aggregauimus ex varijs auctorum voluminibus e[illegible] que intentioni cuiuslibet practicantis satisfacere: ac eis [illegible]seruientibus apothecarijs necessaria videbantur: a[illegible]ssimi saluatoris ac eiusdem gloriose matris auxilio mediante: quibus infinitas habeo gratias: nūc equum est vt parum quiescamus: vt quiete restaurati ad alia non minus vtilia accingamur.

FINIS.

TABVLA

Electuariorum conditorum Loch Siruporũ & cæterarũ descriptionum quæ in hoc antidotario repe-riuntur. Et primo de Electua.

Electuarium de aroma.charta.2.
Electuarium de gemmis.charta eadẽ.
Confectio alchermes.char.3.
Confectio de xilaloes.3.
Descriptio electuo.sarborteg.char.4.
Modus electua.de citro.eadem.
Confectio de musco dul.ea.
Confectio testiculorum vulpis.ea.
Confectio alia testiculorum vulpis.ea.
Confectio de galanga.char.5.
Diarodon descriptione cõmuni.ea.
Aromaticum rosatum.ea.
Aromaticum rosatum descriptione gabrielis.ea.
Aromaticum ro.minus.ea.
Aromaticum garifilo.ea
Aromaticum nardinum.ea.
Diaciminum bonum.ea.
Dianisum.char.6.
Diambra.ea.
Confectio de cinamomo.ea.
Electuarium de granis mirti.ea.
Confectio de granis mirti.ea.
Diacalamentum descriptione Gale.ea.
Diatriompiperon.ea.
Diaciminum.ea.
Confectio de citoniis.ea.
Confectio de seminibus.charta.7.
Confectio de citoniis facta cum succo cit[illegible]orum.ead.
Electuarium de pomis.ea.
Electuarium de persicis.ead.
Electuarium quo vtuntur reges.ea.
Electuarium de fructibus.ea.
Confectio alia Gal.ea.
Confectio de prunis.ea.
Electuarium de sorbis.ea.
Tyriaca diatessaron.ea.
Triphera sarrace.magna.ea.
Triphera muscata.charta.8.
Triphera Gale.ea.
Triphera minor ex arte fenonis.ea.
Triphera greca.ea.
Triphera minor.ea.
Diacurcuma magna.eadem.
Diacurcuma minor.charta.9.
Diamorusion.eadem.
Dialacha magna.ea.
Dialacha minor.ea.
Confectio de rauedseni.ea.
Diacostum.eadem.
Confectio electuarii ex inuentione nostra. charta eadem.
Electuarium confortans stomachum.charta.10.
Confectio anacardina.eadem.
Confectio alcanzi.eadem.
Confectio de assa.ea.
Confectio philonii ex inuentione prima Mesue. charta.10.
Confectio philonii descrip.hamec.eadem.
Egeta id est sagzenea.eadem.
Athanasia magna.eadem.
Diasulphur.folio primo.
Confectio de storace.fo.eodem.
Confectio ierepigre Gal.e[illegible]dem.
Hiera hermetis.eodem.
Confectio hiere archigenis.fo.ii.
Hiera hermetis secundum intentionem Mesue. folio eodem.
Hiera archigenis.eo.
Hiera diacolloquintidos.eod.
Hiera ex inuentione nostra.eod.
Hiera constantini.eo.
Triphera persicca.fo.iii.
Cõfectio electuarii alharif.eod.
Cõfectio electuarii indi magna.e.
Electuariũ indum minus.eod.
Confectio de dactilis: et est diafinicon.eodem.
Electuarii de psilio.fo.iiii.
Electuarium de elescof.fo.iiii.
Confectio de alphesce.eodem.
Confectio manne ex inuentione Gal.eod.
Confectio de eupatorio.fo.v.
Alchelengi.eodem.
Confectio de zinzibere.eodem.
Confectio hamec.eod.
Confectio alia hamec.eo.
Electuarium rosatum.
Confectio de mezereon.eo.
Confectio de iacur siue diacidion multis modis preparata.fo.eo.
Confectio de succis nucum.eod.
Confectio de sticados.fo.vj.
Confectio triphere de epithimo.eo.
Confectio mirabilis ad epilentiam.eo.
Confectio de piretro.eod.
Confectio conditi ad egritudi.neruorum.eodem.
Confectio anacardina fm Rasim.fo.eod.
Confectio diairundinis.eodem.
Confectio medicaminis de gentiana.fo.vii.
Electuarium de orobo.eo.
Confectio philonii persici.eo.
Electuarium conciliatoris.eod.
Confectio diacassiafistula.fo.viii.
Confectio de spica romana.eod.
Aurea alexandrina.eodem.
Acaristum.eodem.
Adrianum dictum ad adriano.eo.
Blanca.eodem.
Athanasia.fo.ix.
Alcanchalon.eodem.
Anthamaron.eod.
Antidotum emagogum.eo.
Benedicta simplex.eodem.
Confectio alipte muscate.fo.x.
Cõfectio cuminate alexãdrine.eo.
Diamargariton.eodem.
Diacameron.eod.
Dianthos.eod.
Diasatirion.eod.
Diaprunis.eo.
Diaprassion.fo.xj.
Diaol[illegible]um.eodem.
Diaro[illegible] abbatis.eo.
Diapenidion.eod.
Diaciminum.eo.
Diadragantum grigi.eodẽ.
Diacastoreum.eo.
Diacatholicon.fo.xii.
Diacostum.eodem.
Diairis de melle.eo.
Diacalamentum.eodem.
Diacodion.eodem.
Diapapauer.eodem.
Diasene.eodem.

Diasene alia.fo.xij.
Esdra.eodem.
Electuarium ducis.fo.xiij.
Electuarium pliris narcoticon.eo.
Electuarium de succo rosarum.fo.xiiij.
Electuarium diaysopon.eodem.
Electuarium ad restaurationem humiditatis.eodem.
Electuarium contra lumbricos.eo.
Filoantropos.eodem.
Galia muscata.eodem.
Aqua rosata.eodem.
Justinum.eodem.
Cartaticum imperiale.fo.xv.
Litotripon.eodem.
Mitridatum magnum.eo.
Musa enea.fo.xvj.
Micleata.eodem.
Rosata nouella.eodem.
Rubea trociscata.eodem.
Tyriaca magna Gal.eod.
Trifera magna.fo.xvij.
Triofilon.eodem.
Triasandali.eodem.
Theodoricon anacardinū.eodē.
Uomitus valens tertianarijs.eo.
Jerapigra magna.eodem.
Geralogodion mesquitum.eodeʒ.
Confectio electuarij de lacuna.eodem.
Electuarium altalizasar.eodem.
Electuarium de mace.eodem.
Electuarium de heil.fo.xviij.
Confectio de vsnea.fo.xviij.
Confectio tyriace contra scorpiones.eodem.
Electuarium ad scabiem.eo.
Electuarium de nucleis fructuum.eodem.
Electuarium de seminibus.eod.
Confectio tyriace de terra sigillata.eodem.
Confectio tyriace ad morsum rutelle.eodem.
Confectio electuarij letificantis.eodem.
Electuarium quod omni epilepsie speciei remedium affert.fo.xix.
Electuarium pretiosum.eodem.
Confectio ad crepatos.eodem.
Confectio de scoria ferri.eodem.
Electuarium de bacis lauri.eodem.
Confectio de enula.eodem.
Tyriaca prima Auicenne.fo.xx.
Confectio mitridati de cōmuni.fo.xxj.
Confectio filonij romani tarsensis.eodem.
Confectio filonij persici.eodem.
Confectio de iacinto.fo.xxij.
Electuarium de granis viridibus.fo.xxij.
Electuarium amuden.eodem.
Electuarium de camphora.eodem.
Electuarium de stinco.eodem.
Trifera maior.eod.
Electuarium de passulis.fo.xxiij.
Electuarium de cineribus.eodem.
Electuarium de margaritis.eod.
Confectio de medullis.eodem.
Medicamen de marchasita.fo.xxiiij.
Confectio mixture cor.eodem.
Confectio manus Christi cum perlis.eodem.
Confectio diacorali.eod.
Electuarium de caulibus.eodem.
Confectio diagarici eodem.
Electuarium diacubebe.eod.
Confectio alia diacubebe.eodem.
Dianasturtium.eodem.
Confectio diarob cum reubarbaro.eodem.
Confectio diarob cum turbith.eodem.
Confectio diarob cum agarico.fo.xxv.
Confectio diarob cum sene.eodem.
Confectio de fisticis.eodem.
Confectio diamusci matricalis.eodem.
Confectio pro vermibus.eodem.
Confectio diaturbith cum reubarbaro.eodem.
Electuarium de ouis.eodem.
Electuarium de lepore combusto.eodem.
Electuarium de sebesten.eodem.
Electuarium de polipodio.eod.
Confectio diacartami.eodem.
Electuarium sublime conseruans sanitatem oculorum.eodem.
Diabutirum.fo.xxvj.
Diapigamum.eodem.
Electuarium de ficubus.eodem.
Electuarium de cicadis.eodem.
Medicamen de sisileos.eodem.
Electuarium de iua.eo.
Electuarium de anagalico siluestri.eodem.
Confectio boliarmeni.eodeʒ.
Electuarium de moris.eodem.
Confectio de chisodea.eodem.
Confectio diaspoliticon.folio.xxvij.
Diacapparis.eod.
Diaceraseos.eodem.
Diagragantū calidum.eodem.
Diapente.eodem.
Diacassia fistula.eodem.
Electuarium le[illegible]tiuum.eodem.
Electuarium de farfara.eodem.
Electuarium contra pestem.

De conditis.

Secacul conditum.fo.xxviij.
Zinziber conditum.eodem.
Baucie condite.eodem.
Acor[illegible] conditus.
Succa[illegible]m rosatum.eodem.
Succarum violatum.eodem.
Succarum [illegible]glosatum.eodem.
Succarum a[illegible]pilil.eodem.
Conditum de citro.eodem.
Conditum de buglosa.eodem.

De loch.

Loch de pino.fo.xxviij.
Loch de papauere.fo.xxix.
Loch de squilla.eodem.
Loch de alfescera.eodem.
Loch sanum et expertum.eodem.
Loch ad [illegible]ditatem.eodem.
Loch [illegible] ex inuentione nostra.eodem.
Loch bonum conferens ethicis et consumptis.fo.eo.
Loch ad asma.eodem.
Loch de amigdalis.eodem.
Loch de alleis.eodem.
Loch de caulibus.eodem.
Loch de pulmone vulpis.eodem.
Loch de semine lini.eodem.
Loch albotin.fo.xxx.
Loch de farfara.eodem.

De iulep sirupis et rob.

Modus operationis iulep.fo.xxx.
Operatio infusionis rosarum.eod.
Modus iulep violarum.eodem.
Julep aliud rosatum.eodem.
Julep violatum.
Juleb alchesines.eodem.

Sirupus de pomis.fo.xxx.
Sirupus de piris.fo.eo.
Sirupus de citoniis.eodem.
Sirupus de succo acetose.eodem.
Sirupus de succo cucurbite.eodem.
Sirupus de granatis acetosis.eodem.
Sirupus de granatis dulcibus fo.eodem.
Sirupus de corticibus citri.eodem.
Sirupus de acetositate citri.eodem.
Sirupus de agresta.fo.xxxj.
Sirupus de granis mirti.fo.eodem.
Sirupus de albeiach.eodem.
Sirupus de papauere.eodem.
Sirupus dinarij.eodem.
Sirupus acetosus.fo.xxxj.
Sirupus acetosus cum radicibus.eodem.
Sirupus de cannis.eodem.
Sirupus de portulaca.eodem.
Sirupus de violis.eodem.
Sirupus de iuiubis.eodem.
Sirupis de papauere.eodem.
Sermo in aqua mellis.fo.xxxij.
Secaniabin purum.eodem.
Secaniabin de radicibus.eodem.
Sirupus de mentha ex inuentione nostra.eodem.
Sirupus de absinthio.eodem.
Sirupus de fumoterre maior.eodem.
Sirupus de liquiritia.eodem.
Sirupus de isopo.eodem.
Sirupus de prassio.eodem.
Sirupus de calamento.eodem.
Sirupus de eupatorio.eodem.
Sirupus de thimo.fo.xxxiij.
Sirupus de sticados.eodem.
Sirupus de epithimo.eodem.
Sermo in melicrato condito.eodem.
Modus conditi cum citoniis:et est miua.eodem.
Miua citoniorum cum speciebus.eodem.
Sermo in aceto squillitico.eodem.
Oximel squilliticum Democriti descriptione. folio eodem.
Oximel Juliani.eodem.
Acetum passularum.fo.xxxiiij.
Sirupus conferens ad ea que diximus.eodem.
Sirupus de psilio.eodem.
Sirupus de sabor.eodem.
Sirupus de berberis.fo.xxxiiij.
Sirupus de enduuia.eodem.
Sirupus de epatica.eodem.
Sirupus de nenufare.eodem.
Sirupus de inuentione nostra expertus ad quartanam.fo.eodem.
Diamoron.fo.xxxv.
Mel [illegible]tum.eodem.
Orizacharа.eodem.
Sirupus de mirabolanis citrinis.eodem.
Sirupus de turbith.eodem.
Sirupus de vua.eodem.
Sirupus de fructibus.eodem.
Sirupus de fructibus alius.eodem.
Sirupus sancti Ambrosij.eodem.
Sirupus de pimpinella.eodem.
Sirupus de lilio.fo.xxxvj.
Sirupus digestiuus.eodem.
Sirupus de rafano.eodem.
Sirupus de mezereon.eodem.
Sirupus de rubea tinctorum.eodem.
Sirupus macedonicus.eodem.
Sirupus de pulegio.fo.xxxvij.
Sirupus columbinus.eodem.
Sirupus de scolopendria.eodem.
Sirupus de sebesten.eodem.
Sirupus de cicorea.Hal.eodem.
Sirupus de opio.fo.xxxvij.
Sirupus de plantagine.fo.xxxviij.
Sirupus de iua.eodem.
Sirupus de lilio.eodem.
Sirupus optimus ad omnem emorosagiam.eodem.
Sirupus aromaticus.eodem.
Sirupus de cicorea Nicolai.eodem.
Sirupus de ficubus.eodem.
Sirupus de artemisia.fo.xxxviij.
Sirupus de endiuia.fo.xxxix.
Sirupus ad matrem.eodem.
Sirupus de arthemisia.eodem.
Sirupus cordialis.eodem.
Sirupus de acoro.eodem.
Sirupus de scabiosa.eodem.
Sirupus de betonica.eodem.
Sirupus de lupulis.eodem.
Sirupus de buglosa.fo.xl.
Sirupus de succo endiuie.eodem.
Sirupus rosatus.eodem.
Rob de ribes.eodem.
Rob de agresta.eodem.
Rob de cornibus.eodem.
Rob de sumach.eodem.
Rob de moris sceni.fo.xl.

De decoctionibus.

Decoctio capillorum veneris.fo.xl.
Decoctio de epitimo.eodem.
Decoctio communis.eodem.
Decoctio pectoralis.eod.

De trociscis seu confectionibus trociscorum.

Confectio galie muscate.fo.xl.
Confectio galie sebeline.eodem.
Confectio gallie allefangine.eodem.
Confectio trociscorum diarodon.fo.xlj.
Confectio trociscorum de rosis.eodem.
Confectio trociscorum de rosis:et de eupatorio.eodem.
Trocisci de rosis.eod.
Sucahalertif.eodem.
Confectio ramich.eodem.
Trocisci de camphora.eod.
Trocisci de reubarbaro.eodem.
Trocisci de spodio.eodem.
Trocisci de spodio cum semine acetose.eodem.
Trocisci de berberis.eodem.
Trocisci de absinthio.fo.xlij.
Trocisci de eupatorio.eodem.
Trocisci de aniso.eodem.
Trocisci alij de aniso.eodem.
Trocisci de lacca.eodem.
Trocisci de terra sigil.eodem.
Trocisci alandahal.eodem.
Trocisci de sandalis.eodem.
Trocisci [illegible] ciperis.eodem.
Trocisci de capparibus.eodem.
Trocisci de carabe.eodem.
Trocisci de alchechingi.eod.
Trocisci alchadicon.fo.xliij.
Trocisci orobi.eodem.
Trocisci de gariofilis.eodem.
Trocisci de violis.eodem.
Trocisci nostri de agarico.eodem.
Trocisci de spica.eodem.
Trocisci de squillis.eodem.
Trocisci de alumine.eodem.
Trocisci de dactulis.eodem.

Trocisci diarodon.fo.xliij.
Trocisci diani.fo.xliij.
Trocisci idiocri.eodem.
Trocisci croci magnetis.eod.
Trocisci diacorali.fo.xliiij.
Trocisci de tiro.eodem.
Trocisci de herbo.eo.
Trocisci muscati.eo.
Trocisci de olibano.eo.
Trocisci de agno ca[illegible].eod.
Trocisci de balaustijs.eod.
Trocisci de thure.eo.
Trocisci de mirrha.eo.
Trocisci de alcharmescit.eo.
Trocisci alindacharon.eodem.
Trocisci squille.fo.xlv.
Trocisci de viperis.fo.xlv.
Trocisci chochion.eo.
Trocisci de mezereon.eodem.
Trocisci de rubea.eo.
Trocisci de cuscute.eo.
Trocisci stelle.fo.xlvj.
Trocisci de croco.fo.xlvj.
Trocisci de elleboro.eodem.
Trocisci de bdellio.eo.
Trocisci de charta combusta.eo.
Trocisci alchadicon.eo.
Trocisci de celidonia.eo.
Trocisci de calamento.eo.
Trocisci de scolopendria.eodem.
Trocisci de cicadis.fo.xlvij.
Trocisci affoidlorum.eodem.
Trocisci de calce.

De sief.

Sief citrinum fo.xlvij.
Sief rosatum.eodem.
Sief album.eodem.
Sief de thure.eo.
Sief de plumbo.eo.
Sief rubeum.eo.
Sief viride.eo.
Sief de calcanto.fo.xlviij.
Sief de fellibus.eodem.
Sief memite.eodem.

De pillulis.

Pillule alefangine.fo.xlviij.
Pillule stomatice.eodem.
Pillule aggregatiue ex inuentione nostra.eo.
Pillule aggregatiue maiores.fo.xlviij.
Pillule de eupatorio maiores.eo.
Pillule de reubarbaro.fo.xlix.
Pillule de alchechingi.eo.
Pillule inde.eo.
Pillule de sarcocolla.eo.
Pillule fetide maiores.eod.
Pillule de serapino.eo.
Pillule de euforbio.eo.
Pillule de rauedseni.eo.
Pillule de mezereon.eo.
Pillule lucis maiores.eod.
Pillule lucis minores.eo.
Pillule stomatice nostre.fo.l.
Pillule alandahal.eodem.
Pillule de agarico.eod.
Pillule de turbith.eo.
Pillule de lapide lazuli.eo.
Pillule de lapide armenio.eodem.
Pillule ad omnes morbos catarri. folio.l.
Pillule de serapino experte.eod.
Pillule de bdelio maiores.eod.
Pillule de bdelio ex inuentione nostra.eo.
Pillule de colloquintida.eod.
Pillule de oppoponaco.eod.
Pillule de hermodactilis maiores .eodem.
Pillule de hermodactilis minores.fo.lj.
Pillule de hermodactilis ex inuentione sua.eod.
Pillule febcke.eod.
Pillule bichichie.eod.
Pillule de croco.eod.
Pillule alie conferentes ad omnes reumaticas passiones.eodem.
Pillule de storace.eodem.
Pillule de iera simplici.eod.
Pillule masticine.eo.
Pillule de quatuor rebus.eod.
Pillule de spica.eodem.
Pillule sine quibus esse nolo.eod.
Pillule auree.eo.
Pillule de castoreo.eod.
Pillule optomere.fo.lij.
Pillule stiptice.eodem.
Pillule de quinque generibus mirabolanorum.eod.
Pillule de benedicta.eodem.
Pillule artetice.eodem.
Pillule ante cibum et post.eodem.
Pillule de elacterio.eodem.
Pillule de cinoglossa.eod.
Pillule arabice.eodem.
Pillule de iera magna.eodem.
Pillule ad febrem quartanam.eodem.
Pillule communes.eodem.
Pillule cochie.eodem.
Pillule de hermodactilis.fo.lij.
Pillule de tapsia.fo.liij.
Pillule de dende.eodem.
Pillule de gariofilis.eodem.
Pillule de sandaraca.eodem.
Pillule de [illegible]oterre.eodem.
Pillule de opio.eodem.
Pillule de reupontico.eodem.
Pillule de diamusco.eodem.
Pillule de assaieret.eodem.
Pillule imperiales.eodem.
Pillule ad quartanam.eodem.
Pillule de iera composita.eodem.

De suffuf et pul.

Suffuf de ligno aloes.fo.liij.
Suffuf aromaticum.fo.liij.
Suffuf bonum.fo.liiij.
Suffuf de granis mirti.eod.
Puluis capitalis.eodem.
Puluis pro oculis.eodem.
Puluis pro bocio.eodem.
Puluis cordialis.eodem.
Puluis ad prouocandum lac.eod.
Sacculus temperatus pro corde.eodem.
Sacculus frig.pro corde.eodem.
Sacculus carminatiuus eodem.
Sacculus pro stomacho frigido.eodem.
Sacculus pro stomacho alius.eodem.
Sacculus ad fluxum ventris.eodem.
Pomum de laudano.fo.lv.
Pomum odoriferum contra pestem.eodem.
Trazea confortans stomachum.eodem.
Trazea valens ardori vrine.eodem.
Medicamen de turbith.eodem.

Puluis contra dolores post partum.fo.lv.
Puluis pro fluxu spermatis. eodem.
Puluis expertus ad epilensiam.eodem.
Puluis ad frangendum lapidem. eo.
Puluis pro exitu intestini.eo.
Puluis pro stomacho.eo.
Puluis dulcis.eo.
Puluis galatine.eo.
Puluis piperatus cōmunis.eo.
Epithima pro corde.eo.
Operatio ysopi humide.eodem.

De cerotis.

Isopi cerotum.fo.lvj.
Isopi cerotum descriptione philarḡ.eodem.
Isopi cerotum descriptione pauli.eo.
Isopi cerotum diatesseron.eo.
Cerotum Gal.pro stomacho.eo.
Cerotum diapente.eodem.
Cerotum alexandrinum.eod.
Cerotum de sandalis.eo.
Cerotum Gal.eo.
Cerotum de euforbio.eo.
Cerotum pro capite.eodem.
Cerotum de storace.eodem.
Cerotum de galbano.fo.lvij.
Cerotum opti.ad crepatos.eodem.
Cerotum de bdellio.eod.
Cerota duo consiliatoris.eodem.

De vnguentis.

Unguentum diafinicon.fo.lvij.
Unguentum arabicum.fo.lvij.
Unguentum cerafeos.fo.lviij.
Unguentum de arthanita magnū.eodem.
Unguentum de arthanita paruum.eodem.
Unguentum alhariel.eo.
Unguentum rosatum.eod.
Unguentum violatum.eo
Unguentum basilicon. eodē.
Unguentum de bdellio.eo.
Unguentum philargrios.eo.
Unguentum aureum.eo.
Unguentum de cerusa.eodem.
Unguentum egyptiacum.fo.lix.
Unguentum de triafarmacum.fo.lix.
Unguentum alphesericon.eo.
Confectio alphesericon.ea.
Unguentum palmeum.eo.
Unguentum de flore eris.eodem.
Unguentum alabastri.eo.
Unguentum martiaton.fo.lx.
Unguētum aragon.fo.lxj.
Unguentum dialtea.fo.lxj.
Unguentum citrinum.fo.lxj.
Unguentum fuscum fo.lxij.
Unguentum populeon.eo.
Unguentum agrippe.eo.
Unguentum diaponfoligos.eo.
Unguentum de ziniar.eo.
Unguentum de melle.eodem.
Unguentum de flore eris.fo.lxiij.
Unguentum de calcadis.eodem.
Unguentum rubeum.eo.
Unguentum apostolorum.eo.
Unguentum de calce.eo.
Unguentum comitisse.eo.
Unguentum psilotrum.eod.
Unguentum genestricum.fo.lxiij.
Unguentum de talpa. fo.lxiiij.
Unguentum de castoreo.fo.lxiiij.
Unguentum ebullinum.fo.lxiiij.
Unguentum quercinum.fo.lxiiij.
Unguentum de euforbio.eo.
Unguentum de corticibus castanearum.eo.
Unguentum pro vermibus.eo.
Unguentum de mucilaginibus.eo.
Unguentum pectorale.eo.
Unguentum mirabile de elleboro.eo.
Unguentum de semperuiua.eodem.
Unguentum de succo enule.eodem.
Unguentum de amilo.fo.lxv.
Unguentum de terebentina.eodem.
Unguentum viride sm cirurgi.eo.
Unguentum de cerusa.eo.
Unguentum pro capite puerorum.eo.
Unguentum de cicuta.eo.
Unguentum de ranis.eo.
Unguentum diuinum.eo.
Unguentum de lilio.eo.
Unguentum album.eo.
Unguētum de cantaridibus.fo.lxvj.
Unguentum de plumbo.eodem.
Unguentum de litargirio.eo.
Unguentum diabulition.eod.
Unguentum mirabile.eo.
Unguentum de dragagantibus.eo.
Unguentum incarnatiuum.eo.
Unguentum de flore salicis.eo.
Unguentum de pulegio.eo.
Unguentum de centaurea.eo.
Unguentum citrinum.eo.
Unguentum de hedera.eo.
Unguentum de vitro.eodem.
Unguentum de sandaraca.fo.lxvij.
Unguentum de vulpe.eodem.
Unguentum mirabile de cancris.eo.
Unguentum de minio.eo.
Unguentum de ireos.eo.
Unguentum de gratia dei.
Unguentum de climia.eo.
Unguentum de vermibus.eod.
Unguentum de matrissilua.eodem.
Unguentum de vespertilionibus.eo.
Unguentum de formicis.eo.
Unguentum de adipibus magistrale.fo.lxviij.
Unguentum aliud gratia dei.eodem.
Unguentum staphisagrium.eo.
Unguentum optimum magnum de antera.eo.
Unguentum aliud de antera.eo.
Unguentum rubeum camphoratum.eo.
Unguentum aliud de camphora albū eo.
Unguentum pectorale.eo.
Unguentum de lapacio.eo.
Unguentum pro stomacho.eo.
Unguentum citrinum eo.
Unguentum ad scabiem.eo.
Unguentum mollitiuum.fo.lxviij.

De emplastris.

Emplastrum diaquilon magnum.fo.lxviij.
Emplastrum de granis lauri.eodem.
Emplastrum de galia.fo.lxix.
Emplastrum relatum ad Andromacum.eodem.
Emplastrum sinapis munde.eod.
Emplastrum diafinicon descriptione alexandri.eo.
Emplastrum diafinicon confortatiuū stomachi.eo.
Emplastrum filij zacharie.eo.
Emplastrum de alleis.eodem.
Emplastrum relatum ad aristarcū.fo.lxx.
Emplastrum de melliloto.eodem.
Mixtura ad vulnera sananda.eod.
Emplastrum apostolicon.eod.
Emplastrum ozicrocum.fo.lxx.

Emplastrum de caseo.fo.lxx.
Emplastrum mirab.relatum ad andro.fo.lxxi.
Emplastrum aureum.eodem.
Emplastrum de violis.eod.
Emplastrum de eupatorio.eo.
Emplastrum pro crepatis.eo.
Emplastrum de crusta panis.eo
Emplastrum de caricis.eo.
Emplastrum mirabile pendactilis eo.
Emplastrum de centaurea.eodem.
Emplastrum de betonica.fo.lxxij.
Electuarium bouinum.eodem.
Emplastrum de adipibus. eodē.

De oleis.

Oleum de amigdalis dulcibus.fo.lxxij.
De amigdalis amaris: de nucibus.eodem.
Oleum laurinum.eod.
Oleum de balsamo.eo.
Oleum de granis sisami.eo.
Oleum de semine lini.fo lxxiij.
Oleum rosatum completum.eodem.
Oleum camomillinum.eod.
Oleum violatum.eo.
Oleum anetinum.eo.
Oleum de lilio.eo.
Oleum irinum.eo.
Oleum de cheiri.fo.lxxiij.
Oleum de melliloto.eo.
Oleum de nenufare.eo.
Oleum de citonijs.eo.
Oleum mirtinum.eo.
Oleum de pomis mirabrot.eo.
Oleum de enula.eo.
Oleum de cinamomo.eo.
Oleum de rutha.eo.
Oleum nardinum.eo.
Oleum nardinum aliud.fo.lxxiiij.
Oleum nardinum aliud.eo.
Oleum masticinum.fo.lxxiiij.
Oleum de storace.eodem.
Oleum costinum.eo.
Oleum de alcanna.eo.
Oleum de sansuco.eo.
Oleum de mezereon.eo.
Oleum de hasce.eo.
Oleum de cucumere asinino.eo.
Oleum de pomis citrangulis.eo.
Oleum de croco.
Oleum de piperibus.eo.
Oleum de euforbio.eo.
Oleum de euforbio aliud.fo.lxxv.
Oleum vulpinum.eodem.
Oleum de scorpionibus.eo.
Oleum de scorpionibus aliud.eo.
Oleum de serpentibus.eo.
Oleum de ranis.eo.
Oleum de ouis.eo.
Oleum de frumento.eo.
Oleum sinapinum.eo.
Oleum de iunipero.eo
Oleum fraxinnum.fo.lxxvj.
Oleum de gagatis.eo.
Oleum philosophorum.eodem.
Oleum alchichil.eo.
Oleum balsaminum.eo.
Oleum frigidissimum.eo.
Oleum de lilijs purum.eo.
Oleum diarsisaham.eo.
Oleum fenugreci.eo.
Oreum salmente.eo.
Oleum de oleandro.eo.
Oleum de vsnec.eo.
Oleum de stafisagria.fo.lxxvij.
Oleum de laudano.eodem.
Ad faciendum balsamum.eo.
Oleum quod ponitur loco balsami.eo.
Oleum de calce.eo.
Oleum de tartaro.eo.
Oleum de ipericon.eo.
Oleum de sulfure.eo.
Oleum de capparibus.fo.lxxvij.
Oleum muscellinum.eo.
Oleum de castoreo.eo.
Oleum sambucinum.eo.
Oleum pro doloribus puerorum.eo.
Encaustum nigrum.eo.
Cassiafistula pro clisterijs.fo.lxxviij.

Finis tabule.

Tabula sequēs alphabetica: serie cōtexta est de simplicib⁹ medicinis in hoc ope re contentis ac declaratis.

Tabula simplicium medicinarum in presenti libro contentarum ac declaratarum.

Ana.char.2.
Aureus.char.2.
Assarum.char.2.
Anison.char.2.⁊.7.⁊ fo.xlij.
Alfelenicmich.char.3.
Aloes abluti.char.4.
Aloes.fo.j.⁊.xlviij.
Apium.char.5.fo.iij.⁊.xvj.
Amigdale.char.5.fo.iiij.⁊.xxx.
Ambra.char.6.
Alhasce.char.6.
Ameos.char.6.⁊.8.
Acetum.char.7.fo xxxj.xxxiiij.⁊.xxxv.
Acetosa.char.7.⁊ fo.xxx.
Anetum.char.8.
Akermes.char.3.
Alufulfumen.char.8.
Absinthium.char.9.fo.xlij.⁊.lvj.
Achorus.char.9.fo.vj.xvij.xxviij.⁊.xxxix.
Aristologia Ro.char.9.fo.vj.⁊.xliiij.
Aristologia lon.fo.viij.⁊.ix.
Alchobol.char.9.
Assafetida.char.10.fo.vj.xix.⁊.xliiij.
Anacardus.char.10.fo.xvij.
Adip vel adis.char.10.
Agaricus.fo.j.xxiiij.⁊.xliij.
Armoniacum.fo.ij.xlvj.⁊.lxv.
Alsiracost.fo.ij.
Amigdale amare.fo.lxxij.
Amigdale pini.fo.xxix.
Aqua casei.fo.iiij.
Alphescera.fo.iiij.xxix.⁊.xxxiiij.
Almezereon.fo.iiij.
Accatia.fo.v.⁊.xlvj.
Affodillus.fo.vj.⁊.xlvij.
Amomum.fo.vij.xvj.⁊.xliiij.
Alumen.fo.vij.⁊.xliij.
Armel.fo.vij.⁊.xlix.
Amillum.fo.vij.⁊.xxix.
Aurum ⁊ argentum.fo.viij.
Alipta muscata.fo.x.⁊.xiiij.
~~Aurum coctum~~.fo.viij.
Athanasia.fo.ix.
Argentum merum.fo.viij.
Abrotanum.fo.ix.⁊.xxxix.
Aaron.fo.ix.⁊.xi.
Alexandrinum.fo.ix.xix.⁊.xxv.
Attriplex.fo.ix.⁊.xvij.
Arthemisia.fo.ix.xv.xxvj.⁊.xxxvj.
An[illegible]nonium.fo.ix.⁊.xlvij.
Aspa[illegible]um.fo.ix.⁊.xlvij.
Anthosili.fo.x.
Amifructus.fo.x.
Alipiados.fo.xij.⁊.xxxiiij.
Aqua rosata composit[illegible]o.xiiij.
Anagodam.fo.xv.
Altilie.fo.lj.
Artiatidos.fo.xvij.
Altalisafar.fo.xvij.
Auellana.fo.xviij.xxix.⁊.lxxij.
Alfasasa.fo.xviij.
Abel.fo.xviij.
Andachocha.fo.xliiij.
Alfeis.fo.xxj.
Aurum liquefactum.fo.xxij.
Argentum vitreatum.eodem.
Aniudem.eo.
Alrotab.eo.
Aqua violarum.fo.xxv.
Anguria.eodem.
Anagallus.fo.xxvj.
Achil.fo.xxviij.⁊.lxxv.
Alea.fo.xxix.⁊.lxxij.
Alfagradi.fo.xlv.
Agnus castus.fo.xxxix.⁊.xliiij.
Albotim.fo.xxx.
Alchesmes.eodem.
Acetosa.eo.
Albelach.fo.xlj.
Arnoglosa.fo.xxxiiij.
Alnabach.fo.xxxv.
Amiberberis.eodem.
Adianthos.fo.xxxvj.⁊.xxxvij.
Altea.fo.xxxvj.
Arbor tremula.eodem.
Anthos.fo.xxxvij.⁊.xxxix.
Amariscus.fo.xxxvij.
Aromatica.fo.xxxviij.
Alchechengi.fo.xxxviij.⁊.xlj.
Albatheca.fo.xlij.
Aqua ferrea.fo.xxxviij.
Alchelengi.fo.v.
Ampulla vitrea.
Arsenicuz Rubeum.fo.xlvij.
Arsenicum sublimatum.fo.xlvij.
Alfechesabram.fo.xlv.
Agrestum.fo.xlvj.
Aqua prima.fo.xlvj.
Accipiter.fo.xlviij.
~~Aquila eo~~dem.
Alscebram.fo.xlix.
Alcalcachar.fo.lj.
Alchazaber.fo.lj.
Altillia.fo.lj.
Actis.fo.lij.
Arthanita.fo.liij.lviij.⁊.lx.
Alharel.fo.lviij.
Anabac.fo.liiij.
Agrimonia.fo.lx.
Accendula.fo.lv.
Anser.fo.lvj.
Aqua.eodem.
Axungia porcina.fo.lviij.
Argentum viuum.fo.lix.⁊.lxv.
Alleluia.fo.lxj.
Adeps vrsi.fo.lxj.
Adeps galline.fo.lxj.
Armenum dulce.fo.lxij.
Anthali.eodem.
Acini vue.fo.lxiij.
Apes.fo.lxix.
Adamas.fo.lxviij.
Abietinum.eodem.
Anthera.eo.
Auripigmentum.fo.lxix.
Aldabach.fo.lxxj.
Alleum.fo.lxx.
Amurga olei.fo.lxxj.
Agnus.fo.lxxij.
Asinus siluestris.eodem.
Alcan[illegible]o.lxxj.
Alargatum.fo.lxxvij.
Auis trigulus.fo.lxxviij.
Auis cauda tremula.eodem.

De litera.B.

Been.char.3.⁊.4.fo.lxxij.
Buglosa.char.4.fo.iiij.xxxiiij.⁊.xl.
Butyrum.char.5.et fo.xxvj.
Baurach.Ru.char.6.
Baurach.char.6.⁊ fo.vj.
Bolus armenus.char.7.et fo.ix.

Baccelauri.char.5.
Bellerici.char.8.
Bautie.char.8.fo.x.ꝛ.xxix.
Bdellium.char.9.fo.xxxv.l.lvij.ꝛ.lviij.
Balauſtia.char.9.ꝛ fo.xliiij.
Burongi.char.10.ꝛ fo.xxij.
Bedegar.fo.iiij.ꝛ.xxxij.
Berillus.fo.viij.
Balſamus.fo.viij.xx.lix.ꝛ.lxxij.
Bracteos.fo.ix.ꝛ.lx[illegible]ij.
Betonica.fo.ix.xxxix.ꝛ.lxxij.
Bruſcus.fo.x.
Blacte biſantie.fo.eodem.
Bulbus.fo.eodem.
Borago.fo.xij.
Balſamita.fo.xiiij.ꝛ.lx.
Baſilicon.fo.vij.
Bardana.fo.xiiij.ꝛ.lxij.
Beſaard.fo.xx.ꝛ.xxj.
Barba hyrcina.fo.xxj.
Buzeidem.fo.xxij.
Brionis.fo.xxxviij.ꝛ.lj.
Berberis.fo.xxxiiij.ꝛ.xlij.
Biſantium.fo.xxxj.
Bombax.fo.xxxvj.
Batifoſſere.fo.xxxvij.
Bolus.fo.xlij.
Bithumen iudaicum.fo.xlv.
Borax.fo.lxj.
Branca vrſina.fo.lx.
Berbena.fo.lxv.

De litera C.

Caſſia.char.2.et fo.ix.
Caſſia fiſtula.fo.lj.
Cinamomum.char.2.ꝛ.6.et fo.liij.
Calamus aromaticus.Char.2.
Calamus agreſtis.char.2.
Crocus.char.2.fo.xix.xliiij.lj.ꝛ.lxxiiij.
Cardamomum maius.char.2.ꝛ.6.
Cardamomum minus.Char.2.
Coſtus.charta.2.ꝛ.9.
Cubebe.char.2.ꝛ.10.ꝛ fo.xxiiij.
Cheiſim.char.2.ꝛ fo.xxxiij.
Cortex citri.char.3.
Colatura geleniabin.char.3.
Corallus.char.3.ꝛ fo.vij.xxiiij.ꝛ.xlij.
Chermes.char.3.et fo.xxxiiij.
Ciperus.char.4.et fo.xlij.
Concula.char.9.
Coſtoreum.char.4.fo.xij.lj.lxiij.et.lxxviij.
Cicer.char.4.
Cicer erraticum.char.4.
Cepe humide.char.5.fo.xlvj.
Calamentum.char.5.f.xlvij.ꝛ.lx.
Carui.char.6.ꝛ fo.xvj.
Ciminum.char.6.et fo.xxvij.
Ciminū carmenū.char.6.[illegible]iiij.
Calamentum montanum.char.6.ꝛ.f.xxxij.
Calamentum fluuiale.char.9.
Citrini.char.8.
Carmezit.char.8.
Cordumeni.char.9.ꝛ.10.et fo.j.xxj.et.xxxix.
Cucurma.char.8.
Cucumer aſininus.fo.ij.
Camedreos.fo.ij.et.lx.
Cheiron.fo.ij.ꝛ.iij.
Capparus.fo.vij.et.xlij.
Cuſcute.fo.iij.et.xlv.
Citrullus.fol.iij.et.xlij.
Coloquintida.fo.ij.iiij.l.ꝛ.lij.
Comepitheos.fo.iiij.
Cameloꝛum duo genera.fo.v.
Cheſmes fo.vij.ꝛ.xxix.
Coriandrum.fo.vij.xlj.ꝛ.lv.
Candum roſatum.fo.viij.
Ciccidon.fo.ix.
Cocognidion.fo.ix.xvij.ꝛ.xxxiiij.
Centaurea minor.fo.lix.lx.lxvj.ꝛ.lxxj.
Capillus veneris.fo.iij.xxxj.ꝛ.xl.
Confita rubea.fo.xiij.
Chimolea.fo.xiij.
Caballi marini.fo.xiij.
Celtica.fo.xiij.
Cardamus.fo.xiij.ꝛ.xv.
Cortex nere.fo.xiij.
Ceruus animal.fo.xiiij.
Caſſamus.fo.xv.
Cathariſce.eodem.
Carui ſiluestre.eo.
Cinamomum.fo.xiij.ꝛ.xxiij.
Carpobalſamum.char.8.
Cipreſſus.fo.xix.
Colcothar.fo.xxj.xliij.ꝛ.xlvj.
Crocus hortenſis.fo.xiij.ꝛ.xxvj.
Capſia.fo.xxij.
Camphora.fo.xxij.ꝛ.xlj.
Cinis vitri.fo.xxiij.
Cinis ſcorpionum.fo.xxiij.
Cinis radicum [illegible]aulis.eodem.
Caulis nabath.fo.xxiiij.
Cinis leporis.fo.xxiij.
Cinis corticum ouorum.eodem.
Caulis.fo.xxix.
Cardamus agreſtis.fo.xxiiij.
Cente[illegible]icum.fo.xxv.
Celid[illegible]nia.fo.xxvj.xlv ꝛ.xlix.
Cartamus.fo.xxv.
Cachie.fo.xxv.ꝛ.xliij.
Cic[illegible]e animal.fo.xxvj.et.xlvij.
Cim[illegible]um viſuale.fo.xxvij.
Ceraia.fo.xxvij.
Citonia.fo.xxx.et.xxxiij.
Citrum.fo.xxx.
Cucurbita.fo.xxxj.
Conditum.fo.xxviij.
Canna zuccari.fo.xxxj.
Calamentum domeſticum. fo.xxxij.
Cameleonca alba.fo.xxxij.
Cameleonca nigra.fo.xxxiij.
C[illegible]opis.fo.xxxiiij.
Calendula.eodem.
Conſolida minor.fo.xxxvj.
Conſolida maior.fo.xxxvj.ꝛ.lvij.
Conſolida media.xxxvj.
Ceterach[illegible].xxxvj.ꝛ.lxxxviij.
Capi[illegible]lium.fo.xxxvij.
Cicorea.fo.xxxvij.ꝛ.xxxviij.
Corigiola.fo.xxxviij.
Chimolea.eodem.
Cicerbita. eodem.
Condrine.eodem.
Cornu.fo.xl.
Ciracoſt.eodem.
Charates.fo.xlij.
Charabe.char.3.ꝛ.fo.xlij.ꝛ.lxiij.
Calcis.fo.xlvij.ꝛ.lxxvij.
Cachie.char.3.ꝛ.fo.xliij.
Calchadis.fo.xlvj.ꝛ.lx[illegible]
Charta.fo.xlv.
Capitellum.fo.xlvj.
Climia.fo.xlvij.
Ceruſa.fo.xlvij.lix.ꝛ.lxv.
Calcucecamenon.fo.xlvij.ꝛ.lxx.
Calcantum.fo.xlviij.
Centaurea. fo.l.lx.lxvj.ꝛ.lxxij.
Cartaticum.fo.l.

Cinoglossa.fo.lij.
Cozumbri.fo.eodem.
Charub.fo.liiij.
Curt.eodem.
Cardo.eodem.
Cera citrina.fo.lv.
Cera alba.fo.lvj.
Cera rubea.fo.lvij.
Camenelis.lviij.
Cozumbrum.fo.lix.
Colofonia.lviij.⁊.lix.
Cheiri.fo.lviij.⁊.lix.
Centumneruia.fo.lx.
Carduncellus.fo.lxj.
Crispula.eodem.
Camphorata eodem.
Cristallus.fo.lxij.
Castanea.fo.lxiij.⁊.lxiiij.
Cauda caballina.lxv.
Centrum galli.fo.eodem.
Colcotar.lxvij.
Cicuta.lxv.⁊.lxxj.
Cancri.lxvj.
Climia auri.eodem.
Columbi agrestes.lxix.
Calamita.lxviij.
Cantarides.lxvj.
Caules rubei.lxx.
Canapis.eodem.
Caseus.lxxj.
Carice.xij.⁊.lxxj.
Crisomilla.lxxij.
Cherua.eodem.
Citron.eodem.
Chist.lxxiiij.
Condex.lxxv.
Cimbalaria.lxxvj.
Crassula.eodem.
Clistere.lxxviij.
Cauda tremula.lxxviij.

De litera D.

Donrici.charta.2.
Dosis.char.eadem.
De modo cõficiẽdi elect[illegible]ria.ea.
Darseni.char.3.et char.6.et fo.xlvij.
Dragagantum.char.8.fo.xxvij.⁊.lxvj.
Daucus.char.8.et fo.viij.
Dactilus.fo.iij.
Dies caniculares.fo.v.⁊.x.
Decoctio.viij.⁊.xl.
Dau[illegible] creticus.fo.viij.⁊.xxvij.
Dragonitea.ix.
Diagredium.x.
Diptamus.fo.xj.xvj.⁊.xxvij.
Darsisahã.xxiij.xxvj.xlv.⁊.lxxvj
Dragagantum.fo.xj.⁊.l[illegible].
Damnocoti.xij.
Damnides.xv.
De lepore.xxv.
Dende vel deden.liij.
Dentali.fo.lxij.

De litera E.

Ebulus.fo.lxiiij.
Electuarium quid est.char.2.
Eruca.char.10.⁊ fo.x.
Emblici.char.8.⁊ fo.xvij.
Euforbium.fo.xxxv.⁊.lvj.
Endiuia.fo.ij.xxxiiij.⁊.xxxviij.
Epithimus.fo.iij.vj.⁊.xxxi[illegible]l.
Eupatorium.char.9.fo.v.[illegible].⁊.xlix.
Esula.fo.x.
Eneum vas.fo.x.
Elempnium.fo.xv.
Enula.xix.xxxvj.lxiiij.⁊.lxxiij.
Ematites.fo.xxv.
Experimentum ad epilepsiam.fo.xix.
Emerukic.fo.xlv.
Epatica.fo.xxxiiij.⁊.xxxviij.
Ericius animal.xxxvij.
Endiuia siluestris.fo.xxxviij.
Eufragia.fo.xxxix.⁊.xlix.
Es.fo.xlvj.
Elleborus.xlvj.⁊.lxiiij.
Elacterium.lj.⁊.lxvj.
Epithima.xxxiij.xl.⁊.lv.
Edera.lxix.⁊.lxvj.
Esbrium.lx.
Euiscus.lxj.
Emina.lxiij.
Endicum.lxvj.
Esculapius medicus.lxvj.

De litera F.

Feniculus.char.2.⁊.10.fo.ix.
Fragmenta pretiosa.char.3.
et fo.xxiij.
Ferugegi.char.3.
Folium.char.3.fo.xiiij.xxxiij.
xxxix.xlij.⁊.l.
Folia lauri.char.3.
Fistuci.char.5.fo.xxv.⁊.lxxij.
Faufel.char.8.
Ferrum.char.8.
Flores achichil.char.10.
Fu.char.10.fo.viij.⁊.xxj.
Folicula sene.fo.iij.
Flos oleandri.fo.xiij.
Fiscilidos.fo.x.iij.
Filantropos.fo.eodem.
Fulfumen.fo.xxij.
Ficus.fo.xxvj.⁊.xxxviij.
Fex argenti.fo.xxvj.
Farfara.fo.xxvij.⁊.xxx.
Fescera.fo.xxix.
Fumus terre.fo.xxxij.⁊.liij.
Fraxinus.fo.xxxvij.⁊.lxxvj.
Fructus.fo.xxv.
Fragaria.fo.xxxix.
Flos eris.xliij.xlvj.lix.⁊.lxiij.
Filix.lviij.
Fragula.lx.
Faba.lxiij.
Formica.lxv.
Flores vue agrestis.lxix.
Frumentum.lxij.
Ficus.lxxj.⁊.lxxv.
Fenugre[illegible]n.lxxvj.

De litera G.

Galia muscata.char.2.fo.xj.xiiij.⁊.xxxix.
Gariofili.char.2.⁊.5.
Gemme preciose.char.2.⁊.3.et fo.xiiij.
Granatus.char.3.
Galange.char.2.⁊.3.
Galia sebellina.char.5.⁊ fo.xl.
Gentiana.char.ij.⁊ fo.vij.
Galbanum.char.10.⁊ fo.xxj.

Grana fumiterre.fo.iij.
Galle.fo.vij.
Git.fo.xiij.xv.et.xxvij.
Golene.fo.xiij.
Gliconium.fo.xiiij.
Gummi iuniperi.fo.xv.
Gazel.fo.v.xlij.⁊.xlix.
Grana alchichil.fo.xvij.xviij.et.xxij.
Granum alzeilein.fo.xviij.et.xxiij.
Granum viride.fo.[illegible]ij.xxij.⁊.lxxv.
Galle cupressi.fo.xviij.et.lix.
Gluten piscium.fo.xx.
Granum albotin.fo.xxj.
Gummi.fo.xxj.et.xlj.
Girboe.fo.xxij.
Gummi nucum.fo.xxiij.
Grana solis.fo.xxvj.
Grana nasturtij.fo.xxix.
Granatum malum.fo.iij.et.xxx.
Galitricon.fo.xxxvj.
Genestra.fo.xlviij.et.lxiiij.
Grus auis.fo.xlviij.
Grana paradisi.fo.liiij.
Gluten zanach.fo.lvj.
Gummi eleminij.fo.lvj.
Gluten olibani.fo.lviij.
Gerse serpentarie.fo.lxij.
Gluten danahan.fo.lxix.
Gariofilata.fo.lxx.
Gluten alchanac.fo.lxix.
Gariofilata.fo.lxx.
Gluten scriptorum.fo.lxxj.
Grana tinctorum.fo.liiij.
Gagates.fo.lxxv.
Glans.fo.lxiij.

De litera. H.

Heil.fo.xviij.⁊.xxxiij.
Hasce.fo.iiij.xxij.xxxix.lxxiiij.
Heufistidos.fo.v.
Hueg.fo.vj.
Herba siriaca.fo.xiij.
Herba adhil.fo.xxvj.
Herba sancti christofori.fo.xxxvij.
Herba sancti iohannis.xxxix.
Hermodactillus.fo.x.⁊.lj.
Herba benedicta.fo.lix.
Handacoca.fo.xviij.
Halakic.fo.xxij.
Harmel.fo.lj.
Herba venti.fo.lx.⁊.lxx.
Herba paralisis.fo.lx.
Herba sancte marie.xxxix.⁊.lx.
Herba crassule.fo.lx.
Herba muscata.fo.lxj.
Herba gratia dei.fo.lxvij.

De litera. I.

Iacinthus.char.3.et fo.xxij.
Indi.char.8.
Isopus.char.9.et fo.xxxij.
Iundebedust.char.10.
Iusquiamus.char.10.et fo.lxij.
Ireos.fo.ij.xij.⁊.lxvij.
Iris.fo.xij.
Iuiube.fo.iiij.⁊.xxxj.
Irundo.fo.vij.
Iringus.fo.viij.et.xv.
Illapheos.fo.xv.
Istigar.fo.xix.
Ipoquistidos.fo.xxj.
Ipericon.fo.xxj.⁊.lxxvij.
Iua.fo.xxvj.xxxviij.⁊.lij.
Iudaicus lapis.fo.xxxvij.
Iuleb.fo.xxx.
Ibelohe.fo.xliiij.
Isopus humida.char.9.fo.xxxij.⁊.lvj.
Irileon.fo.lvj.
Iarus.fo.lxj.
Iuniperus.fo.lxxv.

De litera. K.

Keisisin.char.2.et fo.xxxiij.
Karabe.char.3.et.fo.xliiij.
Kebuli.char.8.
Kirat.fo.xliij.
Kaly.fo.xlvj.
Keiri.fo.lviij.⁊.lxxiij.
Kerua.fo.lxxiij.

De litera. L.

Lignum aloes.char.2.et.3.
Lapis saphirus.char.3.
Lapidum fragmenta.char.3.et.fo.xxiiij.
Lapidum gemme preciose.char.3.
Lapis iacinthus.char.3.⁊ fo.xxij.
Lapis sardius.char.3.
Lapis granatorum.char.3.
Lapis feruzegi.char.3.
Lapis lazuli.char.3.et fo.l.
Lapis smaragdus.fo.viij.
Lapis ematistes.fo.ix.⁊.xxv.
Lapis lincis.fo.x.⁊.xiiij.
Lapis magnetis.fo.xiij.
Lapis agapis.fo.xiij.
Lapis aluminis.fo.xxij.
Lapis armenus.fo.xxij.et.l.
Lapis iudaicus.f.xxij.xxiij.⁊.xxxvij.
Lapis spongie.fo.xxiij.
Lapis margarite.fo.x.
Lapis marcasite.fo.xxiiij.
Lapis berillus.fo.viij.
Lapides preciosi.fo.lix.
Lapis adamas.fo.lxviij.
Lapis calamite.fo.lxviij.
Lapis calaminaris.fo.lxx.
Lapis gagates.fo.lxxv.
Limatura eboris.char.3.fo.xiij.
Lac.char.4.
Luf [illegible]um.char.5.
Lingua auis.char.5.fo.x.
Liquiritia.char.5.fo.xxix ⁊.xxxij.
Lactuca.char.5.
Lacca.char.9.et fo.xlij.
Luf vtriusque.fo.j.
Lupulus.fo.ij.
Laureola.fo.xiij.xxxiiij.⁊.lxj.
Lilium celeste.fo.vij.xxxviij.⁊.l.
Lilifagus.fo.viij.xiij.⁊.lx.
Lempina.fo.ix.
Lupinus.fo.ix.⁊.xliiij.
Lepus.fo.xxiiij.
Litos spermaton.fo.x.⁊.xiiij.
Laudanum.fo.x.et.lv.
Liptodemonis.fo.xiij.
Litium.fo.xiij.l.⁊.lxvj.
Lambrusce.fo.xlvj.
Leuisticium.fo.xv.et.xxxix.
Lingua bouis.fo.xxij.
Litontripon.fo.xxv.

Limature aspalti.fo.xxvj.
Lignum.fo.xxx.
Lenticula aque.fo.xxxiiij.
Lingua arietis.fo.xxxv.
Lacterides.fo.xxxiiij.
Lauendula.fo.xxxvj.
Lingua ceruina.fo.xxxvij.⁊.lxj.
Lilium.fo.xxxviij.
Lingua canis.fo.l.
Lepidos.fo.lxx.
Litargirium.fo.lvij.⁊.lxvj.
Lumbrici terrestres.fo.lvij.
Lapatiolum.fo.lxj.
Lapatium.fo.eodem.
Lachrymum.fo.lxvj.
Lentiscus.lij.⁊.lxij.
Lac mulieris.fo.lxxij.
Lapis calcis.fo.lxiij.
Laurus.fo.lxxij.

De litera M.

Macis.char.2.
Mēta.char.2.fo.xxxij.⁊.liiij.
Mastix. ch.2.f.xxvj.⁊.lxxiiij.
Miua aromatica.ch.2.xxxiij
Mel apum.char.2.et.6.fo.vj.
xvj.xx.⁊.xxxij.
Modus faciēdi electua.ch.2.
Mel emblicorum . char.3.fo-
vj.et fo.xxij.
Margarite.char.3.f.x.⁊.xxiij.
Muscus.char.3.fo.xix.
Macropiper.char.5.
Musum.char.7.
Musinus sapor.char.7.⁊ fo.xvj.
Mirabolani indi.fo.iiij.⁊ fo.xvj.
Mirabolanoꝝ bellericoꝝ.ch.7.
Mirabolanorum emblicorum.
char.7.fo.xix.⁊.xxxv.
Mirabolanorū citrinorū.char.7.
Mirabolanorum nigrorū.fo.iiij.
Maratrum.char.8.
Meu.char.8.⁊.10.fo.viij.⁊.xvj.
Myrrha.char.8.fo.xliiij.⁊.lij.
Marmacur.char.9.et fo.lij.
Mandragora.fo.l.⁊.lxij.
Mezereon.fo.ij.et folio.xxxvj.xlv.
xlix.⁊.lxxiiij.
Malum.fo.ij.
Malum granatum.fo.iij.⁊.xxxv.
Man[illegible]lus.fo.iiij.
Mel ta[illegible]set.fo.v.
Mirtus.fo.vij.
Melissa.fo.vij.⁊.xxxix.
Micon.fo.ix.⁊.xv.
Mel anacardinum.char[illegible].fo.vj.⁊.xxij.
Memita.fo.xlvij.
Mumia.fo.ix.
Mabathematicon.fo.xij.xiij.⁊.lij.
Macedonicum.fo.ix.⁊.l.
Mergulus.fo.xiij.
Muscellinum.fo.xiij.
Mellanopiper.fo.xv.
Malabatrum.fo.xv.
Melachion.fo.xxxiiij.
Muscus thebaicus.fo.xix.
Mugath.fo.xx.
Matricaria.fo.xxv.xxxix.⁊.liiij.
Mercurialis.fo.xxv.⁊.xxvij.
Malum terre.fo.lxiiij.
Malum seni.fo.xxxj.
Morsus galline.fo.xxvj.⁊.lxix.
Mel passulatum.fo.xxix.⁊[illegible].xxij.
Mala punica.fo.xxxj.
Malua.fo.eodem.
Morum celsi.fo.xxxv.
Melancium.fo.ix.
Morum seni.fo.xxxv.
Morum bathus.fo.eodem.
Milium.fo.eodem.
Mulsa.fo.xxxiij.
Mezaran.fo.liij.
Merdagengi.fo.lix.⁊.lxxj.
Millefolium.fo.lix.
Maiorana.fo.lx.
Menta saracenica.fo.eodem.
Matrissilua.fo.lxj.⁊.lxxvij.
Maturella.fo.lxj.
Medulla ceruina.fo.eodem.
Marmor.fo.lxij.
Mespilla.fo.lxiij.
Musca.fo.lxiiij.
Machale.fo.lxxij.
Minium.fo.lxvj.⁊.lxvij.
Mellilotum.fo.lxxiij.
Mirasolis.fo.lxxvij.
Machaleb.fo.lxxij.
Marmacor.fo.liij.⁊.lxxvj.

De litera N.

Nux muscata.char.2.
Nasturtium.char.5.fo.xxiiij,⁊.lxiiij.
Napus.char.5.fo.xx.⁊.liiij.
Nigella.char.10.
Nabeth.fo.iij.
Nux.fo.vj.
Nepita.fo.xxv.⁊.lxj.
Nardus.fo.xiij.⁊.xv.
Nitrum.fo.ix.xv.xxvj.⁊.xxvij.
Neremich.fo.xviij.xxiij.
Nimphe.fo.ix.
Nux indica.fo.xviij.lxxij.
Nabescet.fo.xxj.
Nasturtium album.fo.xxj.⁊.l.
Nasturtium babylonicum.fo.xxj.
Neregil.fo.xxiij.⁊.lxxvij.
Nemeni.fo.xliiij.
Nenufar.fo.xxxiiij.⁊.lxxiij.
Nux grossa.fo.lxxij.

De litera .O.

Ozimū.char.4.fo.xxiiij.⁊.xlvij.
Origanum.char.8.
Oleum balsami. char.9.folio.
xx.et.lxxvj.
Opium. char.10.folio.viij.xxj.
xliij.et.liij.
Orobus.fo.vij.⁊.xliij.
Opopon[illegible]m.fo.ij.xix.⁊.l.
Os de corde cerui.fo.viij.
Omnes mirabolani.fo.vij.
Olibanum.fo.ix.xj.xliij.
Opobalsamum.fo.xij.
Oleum sambucinum.folio.xliij.
xx.lxv.et.lxxvij.
Orobus albus.fo.xiiij.
Orobus lentici.fo.xv.
Offei.fo.xv.
Ozimum maius.fo.xix.
Ozimum gariofilatum.fo.xix.⁊.xxxvj.
Ossa ellephantis.fo.xxij.
Oua.fo.xxv.

Oleum.fo.lv.
Oleum de ben.fo.xl.
Oleum muscellinum.fo.xliiij.⁊.lxxvij.
Oleorum genera.fo.lxxij.
Ossa sepie.fo.liiij.
Oleander.fo. lix.⁊.lxxvj.
Oleum de leuco.fo.lxij.
Oleum mirtillorum.fo.lxiij.
Oleum de alcanna.fo.lxxj.
Oleum onfancinum.fo.lxxvj.
Oleum alchichil.fo.eodem.
Oleum sisaminum.fo.lxxiij.⁊.lxxiiij.
Operatio cucumeris asinini.fo.lxxiij.
Ouorum species.fo.lxxv.
Orizachara.fo.xxxv.
Oximel.fo.xxxiij.

De litera P.

Piper longum.char.2.
Poma dulcia.char.3.
Portulaca.char.5.⁊ fo.xxxj.
Pinee.char.5.et fo.xxix.
Piretrum.char.6.⁊ fo.vj.
Piper.char.6.
Persicca.char.8.⁊ fo.lxxij.
Pinus arbor.char.7.⁊ fo.xxix.⁊.lxxij.
Ponticus sapor.char.7.
Pruna.char.7.⁊ fo.iij.
Porrum.char.8.
Petrosellinum.char.8.⁊ fo.viij.⁊.xiiij.
Prassium.fo.xj.xxj.xxxij.⁊.lxx.
Polium montanum.fo.v.⁊.xvij.
Petrosellinum domesticum.fo.viij.et.xiij.
Pirus.char.7.⁊ fo.xvij.
Pistacia.fo.x.⁊.xxv.
Penidie.fo.iij.
Psilium.fo.iiij.⁊.xxxiij.
Polipodium.fo.iiij.⁊.xxv.
Poma.fo.vij.et.xxvj.
Petromachedonicum.fo.xiiij.
Paucedanum.fo.ix.xv.⁊.xvij.
Prunus.fo.xj.
Petroleum fo.xj.⁊.xiiij.
Pigamum.fo.xiij.xiiij.xxvj.⁊.xxx.
Pastinaca.fo.x.xxxiij.⁊.liiij.
Petrosellinum agreste.fo.xj.
Platocinimum.fo.xiij.
Petromacedonicum.fo.xiiij.
Psidie.fo.xv.xxxviij.⁊.lij.
Penich.fo.xviij.
Peonia.eodem.
Pentafilon.fo.xix.
Pupilla oculi.fo.xxvj.
Pulegium.fo.xx.⁊.xxviij.
Pulmo vulpis.fo.xxix.
Papauer.fo.xxxj.⁊.lxij.
Pomum.fo.xxx.⁊.xxxiiij.
Pimpinella.fo.xxxv.
Plantago.fo.xxxviij.⁊.lxij.
Politricum.fo.xxxvj.⁊.lxj.
Primula veris.fo.xxxvj.
Pes columbinus.fo.xxxvij.
Persicaria.fo.xxxix.⁊.xliij.
Perforata.fo.xxxix.
Plumbum.fo.xlvij.
Perdix.fo.xlviij.
Pillula quid est.fo.lj.
Pigra quid est.fo.lij.
Palea marina.fo.liiij.⁊.lvij.
Pix Naualis.fo.lvij.
Policaria maior.fo.lxj.
Policaria minor.eodem.
Populus.fo.lxij.
Pilosella.fo.lxvij.
Ponfilix.fo.lxij.
Pruna siluestria.fo.lxiij.
Panis azimus.fo.lxix.
Propoleos.fo.lxx.
Pomum iabrol.fo.lxxiij.
Pomum citrangulum.fo.lxxvij.
Panis.fo.lxix.

De litera Q.

Quatuor semina frigida.fo.viij.et.xxxiij.
Quercula maior.fo.xxxv.
Quercula minor.eodem.
Quincꝫ radices.eod.
Quincꝫ folium.fo.lx.

De litera R.

Rosa.char.2.fo.vij.⁊.xlj.
Reubarbarum.char.2.et fo.xlj.
Raued seni.char.9.
Raphanus.char.5.et.fo.xxxvj.
Rob.char.7.et fo.xl.
Rubea tinctor[illegible].char.9.fo.v.xxxvj.xliij.⁊.lxx.
Rotab.fo.iij.
Ramich.fo.v.xlj.⁊.lxix.
Reuponticon.fo.viij.⁊.xv.
Ros siriacus.fo.ix.⁊.xiij.
Rami cedri.fo.xv.
Rome[illegible].fo.eodem.
Rapa [illegible]uestris.fo.xvj.
Radix colloquintide.xviij.
Rutella.fo.eodem.
Rupaciolis.fo.xxij.
Ribe[illegible].fo.xxxiiij.⁊.xl.
Radices communes.fo.xxxj.
Rostrum porcinum.fo.xxxviij.
Rodostoma.fo.xliij.
Risum.fo.liiij.
Rosmarinus.fo.lix.
Resina.fo.lv.
Radices siccidis.fo.lxj.
Rubus.fo.lxij.
Rana.fo.lxv.
R[illegible]e species.fo.lxxv.
Rutha.char.6.fo.xvij.xxvij.⁊.lx.

De litera S.

Spica [illegible].2.⁊.8.fo.xliij.lj.⁊.lix.
Sap[illegible]rus.char.2.
Sardonius.char.3.
Squinantum.char.4.char.9.
Seta cruda.char.4.et fo.xxviij.
Sansucus.char.4.fo.xiij.x[illegible].lxx.
Sisimbrium.char.4.et.fo.xix.
Satirion.char.4.fo.x.xxiiij.
Secacul.char.4.char.8.fo.vj.et fo.x.
Sisamum.char.5.et.8.
Stincus.char.5.fo.x.⁊.xxij.
Sparagus.char.5.
Spodium.char.5.⁊ fo.xlj.
Scariola.char.5.fo.xj.et.xxxvij.
Semina cōia maiora.char.6.et.fo.xxxiiij.
Sandalus.char.6.et fo.xlij.
Sisileos.char.6.⁊.7.fo.xviij.xix.⁊.xxij.
Sebesten.fo.xxv.⁊.xxxvij.
Sorba.char.7.
Setaragi indi.char.8.fo.xxxix.xlix.⁊.liij.

Scordeon.charta.9.ꝛ fo.xx.
Scolopendria char.9.fo.xxxvij.ꝛ.xlvij.
Sal armoniacus.fo.vj.
Sauina.charta.9.
Sulfur.fo.j.
Storax liquida.char.7.fo.j.xxj.ꝛ.lj.
Serapinum.fo.j.xlix.ꝛ.l.
Sticados.fo.ij.vj.ꝛ.xxxiij.
Sal indus.fo.ij.
Squilla.fo.xxix.xxxiij.xliiij.
Scamonea.fo.ij.iij.xlviij.
Solatrum.fo.iij.
Sene.fo.iiij.xij.ꝛ.xxxv.
Sedenegi.fo.vij.
Sinapis.fo.vj.ꝛ.lxxv.
Spica romana.fo.lj.
Spica celtica.fo.viij.
Saxifragia.fo.viij.
Sanguis draconis.fo.ix.
Simphitum.fo.ix.xij.xxxviij.ꝛ.lij.
Stipteris.fo.ix.
Selini spermatis.fo.x.
Salgemma.fo.x.ꝛ.xlix.
Storax rubea.fo.x.xij.ꝛ.lxxiiij.
Saliunca.fo.xx.
Saturegia.fo.xj.
Sapa.fo.xij.ꝛ.xxxv.
Splen pultri.fo.xiij.
Sulphurata.fo.xvj.
Santonicum.fo.xiiij.
Sumach.fo.xl.
Serbin.fo.xviij.
Scorpiones.fo.xviij.ꝛ.lxxv.
Schem montanum.fo.xxj.
Sal.fo.xxij.
Sel.fo.xxj.
Salnapticus.fo.xxij.
Salachil.eodem.
SirembIegi.eodem.
Se.granati siluestris.eodem.
Sanguis hyrci.fo.xxiij.ꝛ.xlvij.
Sanguinaria.fo.xxiiij.
Succus.fo.xxx.
Suchaha.fo.xxxiij.
Sanamunda.fo.xxxvj.
Solsequium.eodem.
Serpillum.fo.xxxviij.
Se.agni casti.fo.xliij.
Secaniabin.fo.xxxij.
Scabiosa.fo.xxxix.
Siracost.fo.xxxix.
Se.psilij.fo.xlvij.
Se.ro[illegible].fo.xlvij.
Siliqua [illegible] Nabatia.fo.xliij.ꝛ.xliiij.
Solidus.fo.xliiij.
Schedenegi.fo.xlij.
Suchelemese.fo.xliij.
Sarcocolla.fo.xlvij.xlvi[illegible].lv.
Se.calami fo.xliij.
Spuma maris.fo.xlviij.
Stella terre.fo.xlvj.
Sabot.fo.xlviij.
Sirignus.fo.lij.
Siccidis.eodem.
Sandaraca.fo.liij.liiij.lxvij.
Spina rosarum.fo.liiij.
Sauich.eodem.
Sambucus.fo.xlix.ꝛ.lx.
Suffuf.fo.liij.
Sigia.fo.lvj.
Sanguis hominis ruffi.fo.lvij.
Storax fo.lvj.ꝛ.lxxiiij.
Scoria eris.fo.lix.
Scoria ferri.fo.xix.
Scoria argenti.fo.lix.
Sextarium.fo.lix.ꝛ.lxxiiij.
Spargula.fo.lx.
Semperuiua.fo.lx.ꝛ.lxiiij.
Scatuncellus.fo.lxij.
Sorba.fo.lxiij.
Serpentar.fo.lxv.
Salix.fo.lxvj.
Stincus.fo.lxxij.
Stafisagria.fo.lxviij.lxxv.lxxvij.
Squibala caprina.fo.lxix.
Serpens.fo.lxxv.
Sinapis.fo.lxxv.
Sulphur citrinum.fo.lxxvij.
Salmenta.fo.lxxvj.
Sambac.fo.xlix.ꝛ.lxxvij.

De litera T.

Trituratio.char.4.
Testiculi vulpis.char.4.
Tuderi.char.8.et.fo.xviij.
Tamariscus.char.8.fo.lx.ꝛ.lxxvij.
Turbith.fo.l.ꝛ.liiij.
Thamarindi.fo.ij.
Tapsia.fo.vj.xvij.xxiij.liij.ꝛ.lxxiiij.
Tereniabin.fo.iiij.
Terra sigillata.fo.vij.xiiij.ꝛ.xlij.
Terbentina.fo.ix.xvj.ꝛ.lxiij.
Timbra.fo.xiiij.
Trifolium.fo.xxxv.
Thimiamatis.fo.xvij.
Thimicomarinum.fo.xvij.
Tetrait.fo.lx.
Tria grana.fo.xxix.
Thimus.fo.xxv.
Theda pinguis.fo.xxxiiij.
Tribuli.fo.xxxvij.
Thirus.fo.xlv.
Thus.fo.xliij.ꝛ.xlvij.ꝛ.lxviij.
Tiriaca.fo.xvj.
Trociscus squilliticus.fo.xvij.
Trifera magna.fo.xvij.
Tria sandali.fo.xvij.
Taraxacon.fo.xxxviij.
Tartarum.fo.xlvij.ꝛ.lxxvij.
Thutia.fo.xxxiiij.
Triticum.fo.liiij.
Tharachic.eodem.
Trazea.fo.lv.
Tasus.fo.liiij.
Trifolium acetosum.fo.lviij.
Tribulus marinus.fo.lxij.
Talpa.fo.lxiiij.
Tortelle de seni.fo.lxix.
Trigulus.fo.lxxviij.
Terra figuli.fo.lxxvj.

De litera V.

Vindebedust.char.10.
Volubilis.fo.v.
Viola.fo.iij.xxxj.xxxvij.ꝛ.lxxiij.
Vicetoxicum.fo.xj.
Vsfur.fo.xiij.
Vua agrestis.fo.xiij.
Vinum.fo.xvj.xxj.xxvij.
Vsnea.fo.xviij.
Vitri cinis.fo.xxiij.
Vmblici stinci.fo.xxj.
Vulpes.fo.xxix.lxvij.ꝛ.lxxv.
Vitis alba.fo.xxix.

Vipera.fo.xliiij.
Vua.fo.xxxj.
Vene.radices.eod.
Vngula cabalina.fo.xxxiiij.
Vua pontica.fo.xxxv.
Vas eneum.fo.xxxv.
Vrtica.fo.xlviij.
Valeriana.fo.xxxix.
Vinum ascalonis.fo.xliij.
Vinum ponticum.fo.[illegible]vj.
Vene aduste.fo.xxxvij.
Viscum romanum.eod.
Viticella.fo.liiij.
Vacca.fo.lvj.
Viscus quercinus.fo.lviij.lxij.et.lxx.
Vmbilicus marini.fo.lxij.
Vermicularis.eod.
Vua lupina.fo.lxij.z.lxiiij.
Verbena.fo.lxv.
Vitrum.fo.lxvij.
Vermis.fo.eod.
Vultur auis.fo.lxxij.
Vas figuli.fo.lxxv.
Vena tinctorum.fo.lxiij.
Vespertilio.fo.lxviij.

De litera X.

Xilosloes.char.4.

De litera Y.

Yreos.fo.lxvij.
Yrundo.fo.vij.
Yringus.fo.xv.
Ylapheos.eod.
Ypoquistidos.fo.xxj.
Ypericon.fo.xxxviij.z.lxxvij.
Ysopus humida.fo.lvj.
Yua.fo.xxvj.xlij.z.lv.

De litera Z.

Zinziber.char.2.et fo.xxviij.
Zuccarum.char.2.et fo.xxiij.
Zedoaria.char.3.
Zurumbet.ead.
Zucharum tabarzet.ead.
Zarur.fo.xxxv.
Zuccharum alhuzar.fo.xlv.
Ziniar.fo.xlviij.z.lxij.
Zirbus.fo.lvij.
Zuccharum violatum.fo.xxiij.z.xxviij.
Zucharum rosatum.fo.xxiij.z.xxviij.
Zucharum buglosatum.fo.xxiij.z.xxviij
Zucharum boraginatum.fo.xxiij.
Zucharum alchichil.fo.xxviij.

Nomina ponderum.

Ana.char.ij.
Aureus.char.ij.
Chirac.fo.xlij.z.xliij.
Kist.fo.lxxiij.
Solidus.fo.xliij.

¶ Finis.

¶ Regestum huius operis.

a b c d e f g h i k l m.

¶ Omnes sunt quaterniones.

¶ Finit Luminare maius Medicis: ac Aromatarijs omnibus vtilissimũ: non mediocri studio hac in editione castigatius redditũ: perpulchrisq; characteribus excusum: Lugduni apud Joannem Crespinum calcographum. Anno a virginis partu M.D.xxxvj.

Lumen Apothecariorum.

¶ Incipit libellus intitulatus Lumen apothecariorum: editus a subtilissimo artium ⁊ medicine doctore domino magistro Quirico de Augustis de Thertona.

COgitāti mihi ipsi qd memoria dignū mea hac iuuenili etate cōmemorarē: venit in mentē hoc p̄sens institutū: ne ociose vita hec nostra transeat. Cōperi fere materiā omnē occupatā esse ab illustribus doctoribus tā antiqs q̄ modernis. Et ni tue petitiōes Jo. Frācisce mi optime frater meā incidissent in mentē: ꝑfecto tenera hec etas sine labore decurrebat: ⁊ sine honore: ⁊ fama ꝯsumebat: quare gloria tibi erit qui me sopitū excitasti: ⁊ inertē tuis arduis petitionibꝰ accelerasti. Audias igit quid Quirico Augusto fratri tuo scribere coegisti. Hoc eñ meo ī opusculo cōpositiones oēs describā que aromatarijs necessarie sunt queq꜡ cōiter fiūt: declarādo obscura vocabula tā greca q̄ arabica ⁊ latina q̄ ab antiqs doctoribus obscuro sermone tradita sūt. Materia eñ vtilis ⁊ necessaria. Heu summā ignauiā. Infiniti quidem errores: ⁊ mortiferi solēt sepe accidere apothecariorū quorūdā imperitia ⁊ vocabulorꝫ obscuritate. Quātave infamia dñis medicis et viris egregie doctis inde eueniat excogitari vix pōt: q credētes instrumēta sanitatis rite cōposita esse egro salutē ꝓmittūt. Sperantes huiꝰ artis artifices dispēsas suas ꝫm mentē Mes. dispensare. Et ipsi ausu temerario qd ꝓ quo addūt: ⁊ tūc medicine virtus diuersificatur vt princeps medicorꝫ scribit A. v. cañ. c. de tyriaca. Et ꝯsequēter vulgi īfamiā apothecariorꝫ ignauia medici incurrūt. Tu eñ hoc meo opusculo nō indiges. Cū huiꝰ artꝫ tādiu ⁊ doctrina ⁊ experiētia cōprobatꝰ fueris. Sꝫ volui tibi tā q̄ chariori digniorisq꜡ ad corrigendū destinare. Quare illū excutias: abijciasq꜡ si qd in eo supfluū cōperies: demū illū in lucē adire ꝑmittas vt tuo īgenio libelliq꜡ doctrina rudes te imitari conētur. Qui soles tua prudētia nō solū apothecarios: sed et nouos medicos in ordinando dirigere.

Vale diu felix. Opus qđ agredior in quinq꜡ ⁊ decē distinctiones erit diuisum.

¶ Prima erit de confectionibus aromaticis. Et continet. xxij. descriptiones quarū prima est.

Electuariū de gēmis mes. cuiꝰ iuuamētū est magnū ad egritudines cerebri cordis stomachi epatis: ⁊ m̄ricis frigidas: ⁊ nos sumꝰ experti ingt Me. bonitatē eiꝰ ad tremorē cordis et sincopiꝫ ⁊ debilitatē stomachi: ⁊ qñ aliqs tristat ⁊ nescit radicē rei q diligit solitudinē: et sūt eo vsi reges ⁊ magnates: trahit eñ eos in consequētiam bonorꝫ morū ⁊ nobiliū: et dilatat aīam: ⁊ facit corporis odorē ⁊ colorē bonū. ℞. alb. marg. ʒ. ij. fragmētorꝫ zaphiri iacinthi sardinis grañ. feruzegi. i. smaragdi añ. ʒ. j. ʃ. zedoarie doronigi corticū citri se. al felē memist. i. ozimi gariofilati añ. ʒ. ij. corallorꝫ rubeorꝫ karabe limature eboris añ. ℈. ij. been albi ⁊ rubei: sūt q̄dā radices q̄ de armenia deferunt gariofilorꝫ zinzi. pip. lōgi croci spice folij heil. i. cardamomuꝫ maius añ. ʒ. j. trociscorꝫ diarodon. ligni aloes añ. ʒ. v. cinamoni galange zurūbet est radix aromatica añ. ℥. j. ʃ. foli. auri ⁊ arg. añ. aur. ʃ. ℈. ij. ⁊ gra. v. musci boni. ℥. ʃ. ambre. ʒ. ij. puluerizēt ⁊ reseruent in vase vitreato ⁊ obturet os vasis.

¶ In hac ꝯpositione multa sunt vidēda ꝓ clariori ipsiꝰ doctrina. Primo q̄d sit sardis: est eñ lapis rubeꝰ spissus cū substātia pura seu trāsparēte: ⁊ dr̄ q̄ eius virtus est q̄ accēdit animū ad gaudiū. ⁊ acuit ingeniū. ideo merito in hoc electuario positū est. Sꝫ qr cognitio huiꝰ lapidis nō est apud apothecarios. Jđ loco ipsiꝰ ponūt rubini: ⁊ hoc consonū est cuidā recepte īuēte in vno antiq̄ssimo Mesue q̄ dicebat q̄nq꜡ generū fragmētorū cōium preciosorꝫ: sic erit litera bona: qr si scriptū reperies quinq꜡ generū fragmētorū cōium preciosorū de q̄nq꜡ supradictis deberes intelligere. s. de saphiri iacinthi Rubini smaragdi granati fragmentis: ⁊ non de aliquibus alijs.

¶ De al. scias q̄ al. per se nihil significat nisi articulū. s. hoc. Nā q̄ nos dicimus hoc arabes dicunt al: ideo qñ al iūgetur cum aliqua dictione significat articulū: in illa dictione: vt alhase. i. hoc thimo ⁊c.

¶ Felen iemisc. dr̄ia est de eo inter doctores: q̄dā dicunt q̄ est ozimū gariofilatū: ⁊ illud est semē citrinū odoriferuꝫ qđ colligit a basilicone habente folia minuta: ⁊ hec opinio vera est. Alij vero dicunt q̄ est semē melisse. Alij q̄ est cinamomū: que due opiniones a doctoribus reprobantur ⁊ prima tenetur.

¶ Preciosa fragmēta ⁊ mineralia cū in aliqua compositione intrant sunt vltimate cōterēda vsq꜡ quo possint ꝑ satis spissam telā trāsire ac etiā oēs lapides: vt corali lapis iudaicꝰ: ⁊ ita ea administrare vt docet nosq꜡ monet A. cū lapidē iudaicū in calculo iubet dari illū sup coteꝫ vel lapidē molarē ducere iubet: vt magis subtilis sit igit nunq̄ in triturādo eos fessus sis: qr quanto subtiliores tāto perfectiores existunt.

¶ Zurumbet nō est zedoaria vt Mat. silua. exponit cuꝫ A. ij. cañ. diuersa de eis faciat capl'a. sed zurūbet est q̄dā radix silis cipo grossior zedoaria intus subcitrina odore aromatica et sapore acuto minus tñ zedoaria: sed si caremus ea loco ipsius zedoariam ponimus.

¶ De aureo pondere dr̄ia est inter doctores [illegible] magna: q̄dā dicūt: vt gētilis q̄ est pōdꝰ de. ʒ. j. ʃ. ⁊ v [illegible] mat

Sim̄o iañ. Alij dicūt ꝙ est septima ps vncie. Sꝫ cōis et
ṽa decisio est ꝙ si inueniat̄ aureū .j. vt in hoc loco ⁊ ĩ oī-
bus alijs medicinis nō solutiuis idē est ꝙ .ʒ.j.ß. in medi
cinis ṽo solutiuis si repit̄ idē est ꝙ septima ps vncie. ⁊ nō
plꝰ. Insup ꝗꝛ ꝯfectio hec: ⁊ sequētes ꝑpter lasciuiā hoim
fieri solēt in morsellis quātitas spēꝝ ad zuccarū decla-
rāda est. Ideo ad oēm li .j. zucca. apponi dꝫ .ʒ.j. spērū cri
bellatarū: cribellataꝝ dico ꝑpt simplicia q̄ cribellari nō
pñt vt amigdale dactili semis oia ⁊c. Ad oēm ṽo li .j. mel
lis specierū cribellatarū. vt. d̄. ʒ .iij. Et hoc mō faciēdo ha
bēt dñi medici ⁊ egri ṽtutē medicinarū a doctoribꝰ limi
tatā. Secus aūt faciunt apothecarij nostri tēporis aua
ritia ducti: qđ ignoscat illis deus ⁊c.

¶ Nota insup ꝙ Mesue dicit ꝯfice cū melle emblicorū ⁊
colatura geleniabin. Ideo si forte illa facere vis. Scias
ꝙ mel emblicorū hoc mō fit. ℞. mirabolanorū emblico-
rū .ʒ.ij. aque cōis li .ij. Terātur subtilr̄ dicti mirabolani:
⁊ infundant̄ ꝑ dies octo in dicta aq̄: postea bulliāt vsqꝫ
ad cōsumptionē medietatis deinde colent̄ cū panno li-
neo bñ manibꝰ exꝓmēdo ⁊ in dicta colatura addat̄ mel
lis boni li .j. ⁊ bulliāt simul vsqꝫ ad cōsumptionē aq̄ ⁊ co
ctionē mellis: ⁊ referuet̄: hoc eñ dr̄ mel emblicorū. Acci
pe ergo mellis emblicorū geleniabin. i. mel rosatū añ li.
ß. suprascriptarū spērū. ʒ.iij ⁊ simul misce ⁊ habebis ele-
ctuariū de gēmis in forma liquida: vt scribit Mes. ⁊ do
sis est ab aureo medio vsqꝫ ad aureum vnum.

¶ De geleniabin inter doctores est drī[illegible] Nā A. v. cañ. c.
de cōditis dicit ꝙ geleniabin idē est ꝙ rosa cōdita siue
cū melle siue cum zuccaro. Et sic tam zuccarū rosatū ꝙ̄
mel rosatū fm eū appellari pōt geleniabin: ⁊ hoc idē tꝫ
Haliabbas. Rasis vero tertio Almā. dicit geleniabin est
mel rosatū. Quas opiniones reprobat Mat. sil. dicēs ꝙ
geleniabin idē est ꝙ mel rosatū. Sꝫ seleniabin [illegible]st zuc
carū rosatū geleniabin. i. sirupꝰ rosatus: ⁊ hec opinio ab
alijs oībus doctoribꝰ tenet̄. Igit̄ geleniabin. i. mel rosa-
tū ⁊c. Et hoc de electuario de gemmis.

¶ Descriptio .ij.

Diamuscū dulce Mes. Faciēs ad pulsum
cordis: ⁊ egritudines melācolicas: ⁊ ad eū q
tristat̄ sine cā: ⁊ ꝯfert ad egritudines cerebri
sicut est vertigo ⁊ epilepsia: ⁊ tortura ⁊ para-
lesis ⁊ ad egritudines pulmonis: ⁊ difficulta
ti anhelitus. ℞. cro[illegible]i doronigi zedoarie li-
gni aloes macis añ .ʒ.ij. albarū margaritaꝝ
sete crude aduste karabe coralli rubei añ .ʒ.ij.
ß. gallie muscate ozimi citrarie: id est melis-
se añ .ʒ.ß. been albi: ⁊ rubei folij spice. gariofi
loru[illegible] añ .ʒ.j. zinziberis cubebe pip[illegible] lon-
gi añ .ʒ.j.ß. musci boni .℈.ij. Pulueriz[illegible]ntur
⁊ conficiantur cū melle crudo qđ sit quadru-
plum ponderis oī[illegible] Hinc est ꝙ dicit Mes. in
hac ꝯpositiōe: ⁊ dosis eiꝰ est a .ʒ.j. vsqꝫ ad .ij.

¶ Circa hāc descriptionē. No. de seta cruda adusta. ac-
cipe de foliculis serici noui q̄ nōdū pertrāseunt annū ⁊
aperi ⁊ extrahe vermes quos intus reperies mortuos:
et mūda ꝑoptime. deinde pone in olla noua dictos foli-
culos q̄ cooptorio lapideo bñ tegat̄ deinde in furno po-
nat̄ ⁊ tm̄ ꝑmittat̄ ꝙ possint pulueriȝari. deinde extrahā
tur ⁊ vsui reseruent̄. Hec eñ cōbustio fit vt desiccet ac vt
cōteri possit. In vna alia ꝯfectiōe infra repies subtiliter
incidat̄: et ēt [illegible]t bñ terat̄. igit̄ ꝑ hoc intelligas ꝙ vterqꝫ
modꝰ laudat̄. Tñ ego nō soleo in h̄ electua. nec ĩ alijs cō
fectio. cordialibꝰ setā cōburere: sꝫ subtilr̄ icidere. Sed si
cōburere vis vt ṽba Mes. sonāt caueas ꝙ illa adustio
nō sit incinerās: imo prudēter fieri dꝫ: ⁊ taliter ꝙ sericū
foliū sit pulueriȝabile ⁊ remaneat seta fm formā suā: et
dic etiā crudū: qꝛ per coctionē virtus eiꝰ extrahitur ⁊c.

¶ [illegible]o qñ eñ in cōpositiōibꝰ reperis scriptū ozimi
gariofilati: tūc idē est ꝙ se[illegible] basiliconis citrinū. Si ṽo
ozimi simpliciter idē est ꝙ [illegible]ē basiliconis nigrū: ⁊ hoc
colligit̄ a plāta basiliconis habente folia lata. Citrinū
vero plāta faciēte parua folia: ⁊ hec est ipsorum differē
tia. Citrinum enim magis aromaticum est et cordiale
magisqꝫ calidum.

¶ Varia reperit̄ litera de citraria. Vna eñ dicit vt pre-
scripsi: ⁊ hec bona est: et idē est ꝙ melissa. Alia eñ dicit
citrati ⁊ alia chiriaci ⁊ ambe corrupte.

¶ Hic bene aduertēdū est de beh[illegible]. Behen eñ scriptū
duplici. e ⁊ cū h. Idē est ꝙ radix alba ⁊ rubea que ambe
portantur de partibus armenie: sed ben scriptū solū cū
vno e ⁊ sine h idē est qđ semen cataputie: quare bene no
ta literas ipsas cū in cōposito reperis.

¶ Spica aliquādo eñ reperitur scriptū spice nardi vel
spice inde: ⁊ ambo idem sunt. aliqñ spice romane vel spi
ce celtice: et hec duo idem sunt quare ⁊c.

¶ Mel crudū est qđ nō est coctū. Igit̄ si mō descripto a
Mes. facere vis: accipe mellis puri lib .j. suprascriptarū
spērū .ʒ.iij. et permisce: et sic habes mētē auctoris. s. mel
crudū qđ est quadruplū pōderis oim. Si ṽo nō habes
mel purū potes hoc mō facere. Accipias vnā quātitatē
mellis quā volueris et pone ad ignē ad bulliēdū ⁊ semꝑ
illud dispumabis quousqꝫ mūdū sit deīde ab igne amo
ueatur: et post frigidationē suprascriptā specierū quāti
tas apponat̄: ⁊ hoc mō habes mel crudū a superfluita
tibus depuratū. Alij ṽo dicūt ꝙ mel crudū est illud qđ
manibus absqꝫ igne exprimēdo a fauo mellis habet̄ et
extrahit̄: et hec opi. nō oīno supra rōnē est fundata: vel
illud vel ꝓscriptū accipias: qꝛ cōueniūt. Sꝫ qꝛ cōfectio
hec cōiter fit in forma solida accipias zuccari cocti. li.
j. suprascriptarū specierum .ʒ.j. et facias in morsellis.

¶ Descriptio tertia.

Diamuscū amarū valēs ad oīa ea que dicta
sunt de diamusco dulci: ⁊ ad exiccādū hūidi
tates stomachi: ⁊ putrefactiones eiꝰ. ℞. su-
prascriptarū spērū diamusci dulcis quātita
tē oēm suprascriptā: ⁊ his addas absinthij
rosarū: scꝫ rubearū añ .ʒ.iij. aloes optimi. i.
succotrini abluti .ʒ.ß. castorei leuistici. i. leuisti
ci añ .ʒ.j. cina momi .ʒ.ij.ß. Et cōfice cū melle
crudo qđ sit quadruplū pōderis omnium. s.
ꝙ sit quadruplum ad summam specierū: et
facias vt supra tibi mōstraui vel in forma so
lida vel molli ⁊c. ⁊ dosis est dicta supra.

¶ Aloes succotrinū dr̄ aloes optimū: q̄ inter oēs alias
spēs aloes est melius: ⁊ lauat̄ hoc mō. terat̄ quantitas
aloes tibi necessaria: ⁊ rorabis illū aqua pluuiali vel
endi. hec enim lotio fit vt ipsius acuitas amoueat̄: ⁊ cō
fortatio augeat̄ donec tm̄ ab aqua sit madefactū: dein-
de soli exponatur ad desiccandū ⁊ ꝑmittat̄ vsqꝫ quo pos
sit denuo pulueriȝari: dein[illegible] iterū cōteri. ⁊ cū predicta
aqu[illegible] irrora: ⁊ soli exponas: ⁊ illud idē tertio facias: de-
mum ꝑ[illegible] exiccationem reserua ⁊ vtere illo.

¶ De aloe iterū est notādū ꝙ sunt q̄ illū cōburūt quem
ponere volūt in hac cōfectione: ⁊ nō lauāt dicētes ꝙ ꝑ
cōbustionē amouetur sua gūmositas ꝑ quā laxabat ⁊
stomachū debilitabat: ⁊ ꝑ hoc magꝭ ei appropriat̄ alia
virtꝰ ⁊ alia opatio q̄ est cōfortare: ⁊ iō tūc meliꝰ ꝯfortat.
Et ad hoc notandū est ꝙ si aloes dat̄ ad laxādū nō cō
burit̄ nec lauat̄. Sꝫ si ad ꝯfortādū vel abluit̄ vl̄ ꝯburit̄:
ꝙ̄qꝫ cōbustio ipsiꝰ de raro fiat. Modꝰ cōburēdi est. po-
nat̄ ĩ olla mūda: ⁊ sup prunas ꝑmittat̄ donec aduratur.

¶ Semē leuistici in cōpositionibꝰ apponendū est. Nō
aūt plāta neqꝫ radix neqꝫ folia.

¶ Descriptio .iiij.

Diagalāga Mesue valēs ꝯtra morbos vē
tositatū grossarū ⁊ acetosam eructationē: ⁊

est medicina expta ad [illegible]alitiã digestionis ꝛ bonificat opones stomachi: ꝛ epatis frigido rũ: imo emẽdat defectionẽ ipsorũ. ℞. galã ge ligni aloes añ. ʒ. vj. gariofilorũ macis kei fim. i. se. leuistici añ. ʒ. ij. zinziberis macropi peris. i. pipis lõgi cinamomi pipis albi añ. ʒ. j. ʒ. calamẽti si[illegible] menthe. s. domestice sicce añ. ʒ. j. beil. i. cardamomi maiorũ spice se. apij feniculi anisi carui añ. ʒ. j. calami aromatici. ʒ. j. ʒ. puluerizentur oia suprascripta debito mõ zuccari tabarzet. i. albi vel illius prouin cie. ʒ. x. mellis colati et dispumati. ℥. ij. et fiat confectio decoquẽdo mel: ꝛ zuccarũ debito modo. Sed qꝛ communiter fit in morsellis accipe lib. j. zuccari ꝛ post coctionẽ ꝛ aliqua lem infrigidationẽ adde suprascriptarũ spe cierum. ℥. j. ꝛ sic facias in sequentibus: ꝛ do sis est añ. ʒ. ij. vsqꝫ ad aur. ij.

¶ Intelligẽdũ est ꝙ in oib⁹ cõfectionib⁹ ꝛ cõpositiõib⁹ cordialibus stomaticis epaticis ꝛ breuiter. Exceptis in medicinis vomitiuis semp apponẽdũ est cinamomum subtile. In vomitiuis vero grossum apponẽdũ est eo qꝺ illud vomitũ ꝓuocat parũqꝫ sustinet de decoctiõe ꝛ cõ tritione ꝛ minus subtile iterum sustinet.

¶ Quãdo simplr̃ piper descriptũ in cõpositionib⁹ repe ritur: de pipere vsuali seu nigro intelligendum est.

¶ Calamẽtũ ꝛ mẽtha sicca in hac cõpositiõe ponunt: qꝛ sicciores sunt cõplexionis. Et de mẽtha domestica et calamento montano, est intelligendũ non de aquatico.

¶ Nõnunqꝫ cõtinget apothecario repire i qbusdã cõ positionib⁹ Mel tabarzet. Ideo declarabo qd illud sit. Et dico ꝙ est mel albũ de celo cadẽs ad modũ roris. Et est albi⁹ qꝫ sit mel apũ: ꝛ q̃si tẽdit ad naturã zuccari: sed qꝛ illo carem⁹ loco ei⁹ ponim⁹ mel albũ vel zuccarum scðe cocte Et hoc mel tabarzet ponit a Mesue in cõfe ctione de zinzibere distinctione quarta.

¶ Descriptio quinta.

Aromaticũ rosatũ descriptiõe Gabrielis vꝫ cõtra stomachi defectionẽ: ꝛ oia nutrica tionis mẽbra cõfortat: ꝛ est cõtra stomachi humiditatẽ ꝛ mollificationẽ medicamẽ exp tum: ꝛ oẽm putrefactionẽ in eo corrigit cere brũ ꝛ cor cõfortat appetitũ excitat: digestio nẽ procurat conualescẽtib⁹ ꝛ debilib⁹ mire subuenit. ℞. rosarũ rubearũ. ʒ. xv. liqritie ra se: ꝛ mũde. ʒ. vij. ligni aloes boni sandalorũ mazachari. i. citrinorum añ. ʒ. iij. ci[illegible]nomi electi. ʒ. v. macis gariofilorũ añ. ʒ. ij. ʒ. gũmi arabici dragagãti añ. ʒ. ij. ꝛ partes duas al teri⁹ dragme. j. ℈. ij. nucis muscate cardamo mi. s. maioris: ꝛ minoris galãge añ. ʒ. j. spice ℈. ij. musci. ℈. j. ambre. ʒ. ʒ. syrupi rosati et de corticib⁹ citri añ. li. j. ꝛ fiat electuariũ pulue rizatis prius puluerizandis. Si in forma so lida facias: vt in suprascriptis tibi ostendi. Accipiendo lib. j. zuccari. ꝛ. ℥. j. specierũ ꝛc. ꝛ dosis est a. ʒ. iij. vsqꝫ ad. v.

¶ Duplex solet litera reperiri in hac recepta de sanda lis: vna eñ dicit sandali mazachari. Alia sandali mar sune. Et vna ꝛ altera põt stare: qꝛ idẽ est ꝙ sandali citri ni: sed sunt qui exponunt ꝛ dicunt ꝙ idẽ est sandali ru bei: ꝛ expositio hec falsa est: ꝛ prima vera.

¶ Quid aũt intelligat ꝑ duas ptes alterius dragme: vt auctor supra ponit. Dico ꝙ due ptes vni⁹ dragme sunt ℈. ij. cũ quelibet dragma ex tribus scropulis consiet.

¶ Aduertendũ bene est adhuc ꝓpter cõem apotheca riorũ errorẽ qꝺ in qbusdã cõpositiõib⁹ in qbus scriptũ reperit Cardamomi: tũc ꝛ maius ꝛ minus apponenda sunt: de eis intelligendũ est: si vero de maiori solũ intelli gas erras. Et hec fuit: ꝛ est opinio Gẽtilis super. v. cañ. iuxta. c. de dyacymino. Et de hoc multi errores occur rerunt imperitia apothecariorum.

¶ Descriptio sexta.

Diaciminũ Mes. cõtra stomachi ꝛ viscerũ vẽtositatẽ: digestionẽ ꝓcurat: stomachum ꝛ viscera calefacit. ℞. cimini ꝑ diẽ in aceto in fusi ꝛ exiccati. ʒ. x. zinziberis cinamomi añ. ℥. ʒ. gariofilorũ: ligni aloes macis añ. ʒ. ij. ʒ. galãge pipis lõgi cardamomi. s. maioris et minoris añ. ʒ. ij. musci. ℈. ʒ. puluerizent pul uerizãda mellis cocti ꝛ dispumati lib. j. ꝛ. ℥. iiij. fiat ꝯfectio i forma liqda: sed qꝛ cõiter fit in forma solida facias vt supra ostensum in alijs est ꝛc. dosis est a. ʒ. iij. vsqꝫ ad. iiij.

¶ Va[illegible] eñ repiunt recepte de hac cõpositiõe: sed ista est melior: ꝛ in vsu. Reperit qñqꝫ magn⁹ error in hac cõ positiõe apud apothecarios ꝛ medicos. Aliq eñ habẽt in suis receptis. Cimini carmeni ꝛ apothecarij dicũt ꝙ carmeni nihil aliud est ꝙ ꝓuincia in qua dicũt ciminũ nasci. vt verbi grã opij thebaici ꝛc. Sed multi errãt vt vi deri põt a mattheo siluatico. c. de cimino vbi dicit ꝙ ci minũ carmenũ idẽ est ꝙ sisileos: ꝛ sisileos idẽ est ꝙ siler montanũ. Causa aũt quare infundit ciminũ in aceto ꝑ diem est: qꝛ acetum addit sibi in virtute profundatiõis ꝛ incisionis ꝛ temperat eius calorem aliqualiter.

¶ Nota insuper ꝙ cõtritio medicinarũ hui⁹ cõfectio nis nõ dꝫ esse subtilis: sed grossa. Cũ intentio ipsius me dicine nõ sit nisi ꝙ sit fortis in [illegible]soluendo ꝛ euacuando ventositatẽ ꝙ si vltimate cõterantur ventositatem non re[illegible]ueret: sed per vrinã educeret ꝛc. hoc declarat Auic. in. v. cano. ca. de diacimino ꝛc.

¶ Descriptio septima.

Diãbra Mes. est medicia sublimis cerebri ꝛ cor[illegible]tãs: ꝛ stomachũ ꝛ oia mẽb[illegible] dige stionẽ ꝓcurat: ꝛ vtẽtẽ eo letificat: ꝛ mẽbra nu tricatiõis calefacit: senib⁹ quoqꝫ conuenit ꝛ frigidis natura ꝛ muli[illegible]b⁹ ꝛ egritudinib⁹ matricũ. ℞. cinamõi doronigi gariofilorũ: macis: nucis muscate: folij galãge añ. ʒ. iij. spice cardamomi. s. maioris ꝛ minoris añ. ʒ. j. zinziberis. ʒ. j. ʒ. sandali citrini: ligni aloes pipis lõgi añ. ʒ. ij. ambre. ʒ. j. ʒ. musci. ʒ. ʒ. pul uerizent puluerizãda. Et ꝯfice cũ sirupo ro sato fctõ cũ aq̃ ros. i. cũ iulep rosato: ꝛ fit ei⁹ q̃titas li. j. ꝛ. ℥. iiij. ʒ. sꝫ cõiter fit i forma soli da: vt supra ꝛc. ꝛ dosis ei⁹ est. ʒ. iij. vel. iiij.

¶ Circa pscripta ꝛ sequẽtia vnũ gñale ẽ notãdũ ꝙ spẽs hui⁹ cõfectiõis ꝛ oẽs spẽs medicinarũ cõfortãtiũ mem bra ꝛ aperiẽtiũ opilatiões debẽt subtiliter puluerizari: ꝛ eo maxime si ad lõginqua mẽbra cõfortan[illegible]nt

transire. Nō tñ vltimate. vltima em̄ cōtritio perdit virtutē aromaticē: sed media sit inter vltimā & subtilem.

¶ Et si nostro tempore he ꝯfectiões fiant in morcellis: maior operatio tamen: & efficacior vt plurimum fit ab electuario ꝙ a ꝯfectione preparata vt superiores & hoc multis rationibus.

¶ Prima propter meliorē fermentationē que fit aromatū in electuarijs que fieri non potest in confectionibus.

¶ Scđa q: de aromatibus plus ponitur in electuario construendo ꝙ in confectione.

¶ Tertia q: meliꝰ & faciliꝰ euaporat & trāsit virtus electuarij ad mēbra remota ꝙ virtꝰ cōfectionis assumpte vt in passionibus pectoris & cerebri: & hoc verificari pōt in omnibus confectionibus & electuarijs.

¶ Descriptio octaua.

Diacorali magistralis. Mirabiliter valēs ad cōfortationē cordis & stomachi: & marie cū ex lōga egritudine & calida sunt debilitata. ℞. spērū diarodon abbatis. ʒ. iij. corallorū vtriusq fragmentorū preciosorū margaritarū añ. ʒ. ß. puluerizent subtiliter: & additis. ℥. vij. ß. zuccari dissoluti in aqua ros. fiat confectio in morsellis.

¶ Intelligēdū ꝙ qñ scribit fragmentorū preciosorū absolute de quinq descriptis supra in electuario de gemmis est intelligendum & non de aliquibus alijs.

¶ Scđo etiā est intelligēdū ꝙ qñ đr spērū diarodō abbatis vel spērū triasandalorū: vel aliarū spērū de ipsis cōplete intelligēdū est. i. de ipsis fm integrā descriptionē positā a doctoribꝰ nō vt qdā fatui dicebāt q̄ cū scriptū inuenerūt diarodon abbatis illas sine musco ponebāt dicentes ꝙ illa erat doctoris intentio & fatue.

¶ Descriptio nona.

Triasandali Nico. taliter dicti a tribꝰ generibus sandalorū q descriptionē ingrediūtur. Dant ꝑprie cōtra colorē epatis & stomachi pthisicis & ictericis. ℞. sandalorū alboꝝ rubeoꝝ citrinoꝝ zuccari albi añ. solidos duos i. añ. ʒ. iij. reubarbari spodij. ß. de cāna. succi liquiritie seis portulace: scz domestice añ. solidū. j. ß. i. ʒ. j. ß. ℈. j. gra. ij. ß. amidi: gūmi arabici: dragāti. seis melonū: seis cucumeris: seis citruli: semis cucurbite: se. scariole: ana. solid[illegible] i. añ. ʒ. j. ß. cāphore. ℈. j. ß. ℞ [illegible] sarū rubearū. ℥. j. ß. puluerizentur subtiliter: [illegible] rupi rosati lib. ij. & fiat electuariū: sed cōmuniter fiat in forma vt sup[illegible] scz solida.

¶ Solidus em̄ idē est ꝙ. ʒ. j. ß. oēs doctores affirmāt: et exagiū idē etiā nō differt a solido nisi solū nomine.

¶ Omnia simplicia ex quibꝰ ꝯfectiões electuaria & cōpositiões oēs cōponunt nō sunt simul terēda: sed quilibet simplex ex medicina p se cōterēda est & puluerizāda. Et rō q: oia nō sunt eiusdē cōplexiōis & substātie. Jmo qdā sustinet multū de cōtritiōe: & qdā minꝰ. Cinamomū em̄ & macis sunt rare substātie: gariofiliꝰ: & gūme sunt dēsioris substātie. Quapropter vt ex contritione virtus ipsorū nō deperdat omnino p se debēt puluerizari: qđ secus faciunt apothecarij nostri tēporis & male. Jdeo nimirū si cōposita non habēt virtutē a doctoribus limitatam. Et hoc idem in decoctionibus est aduertendū: vt in tractatu siruporum te scire faciam.

¶ Descriptio decima.

Electuariū de aromatibꝰ Mes. qđ scripsit [illegible] expertorū iuuamētorū ad cās stomachi: & epatis egritudi[illegible] ī eis factas ex flegmate grosso & vētositate. Digestionē cōfortat inflationē remouet & morbos ex ea factos curat. Retardat canos: colorē efficit bonū & oris: & sudoris odorē. Renes quoq calefacit & coitū excitat. Acidos ructus curat: & fastidiū & abominationē remo[illegible]et. ℞. lini aloes crudi. i. nō cocti ros. añ. aur. xij. i. ʒ. xviij. galie muscate doronigi pipis lōgi: nucis muscate mēthe sicce. spice: cassie lignee: macis gariofilorū macis cinamomi. assari añ. aur. iij. i. ʒ. iiij. ß. calami aroma. aur. iiij. i. ʒ. vj. croci cardamomi. ß. maioris cardamomi minoris. i. meligete. triū sandalorū reubarbari cubebe costi zinziberis seminis feni. seminis anisum keisim. i. leuistici. añ. aure. ij. ß. i. ʒ. iij. ℈. ij. gra. v. zuccari. ℥. vj. Miue aroma. i. miue citoniorū cū speciebus li. j. mellis cocti & dispu. li. j. & ℥. ij. Et fiat electuarium puluerizatis priꝰ puluerizandis prius. Sed si in morsellis facere vis facias vt supra dosis eius est a. ʒ. ij. vsq ad aureos. iij.

¶ Lignū aloes crudū est illud qđ nō est coctū. Arabes em̄ solent ipsum decoquere anteꝙ illud ad nos venire permittāt decoquēdo illud in aqua per quā decoctionē quedā humiditas q̄ in illo erat seu gūmositas amouet q̄ natās est super aquā: illā reseruāt deinde mittunt ad nos illud coctū. qđ est sine aīa: et nullam hꝫ virtutē vel bene paucā: & ob hoc auctor dicit crudi. Cognoscit ꝙ sit crudū hoc modo. Nā si in igne ponit emittit quandam humiditatē aromaticā que illud a cōbustione ꝓhibet. scđo si in aqua ꝓijciatur subito fundū petit propter ipsius grauitatē & talis est eius cognitio.

¶ Descriptio vndecima.

Diarodō abbatis Nico. a rosis q̄ ibi intrāt plusꝙ de alijs spēbꝰ nomē accepit Abbatꝫ ab abbate de curia cōpositū daē ꝑprie ictericis epaticis pthisicis ethicis & cardiacis q pa tiunt ex calore: & ad calefactionem stomachi pulmonis & totiꝰ corpis & cōualescētibꝰ ex lōgis & acutis egritudinibꝰ mirabilir auxiliat. ℞. sandalorū alborū sandalorū rubeorū añ. ʒ. ij. ß. dragag[illegible] gūmi arabici spodij añ. ℈. ij. assari spice nardi. cardamomi. ß. maioris [illegible] minoris: croci xiloaloes. i. lini aloes gariofi. galie musca. anisi. ß. se. maratri. i. se. feni. cinamōi succi liqri. reubarbari seis basiliconis berberis scariole. ß. seis: seis portulace. ß. domestice semi. papaueris albi. se. citruli. se. melonū semi. cucumeris se. cucur. añ. ℈. j. offis de corde cerui margaritarū añ. ℈. ß. zuccari cādi rosarū. ß. rubearū añ. ℥. j. & ʒ. iij. cāphore grana. vij. musci. grana. iij. ß. puluerizent puluerizāda subtilr. Et cū li. j. ß. sirupi facti cū aqua roß. i. cū iuleb rosato fiat cō-

fectio. Et si in forma s[olida] facere vis modū habes supra descrip[t]am: et dos. est a. ʒ. iij. vsq3 ad. iiij.

¶ Nicolaus dicit q̄ hec cōfectio dʒ dari cū rodostomate vel cū frigida: vt igit oīs pars clara sit scias q̄ cū rodostomate. i. cū decoctione rosarū: vel cū frigida. i. vel cū decoctione facta cū frigidis. Sed decoctio hec hoc tp̄e nō est in vsu: sed loco ipsius datur cum syrupo rosa.

¶ De spodio inter d[oct]ores magna est ꝯtrouersia. Quidam em̄ dicūt q̄ est radix canne vltramarine aduste: qdam vero q̄ est spica cuiusdā arbusculi in Alexandria crescentis. Alij q̄ est fuligo q̄ in domibus inuenit̄ in quibus fundunt̄ metalla: q̄ postq̄ cecidit a tecto: dicit̄ spodium. que vero remanet dicitur pūfiligo. Nōnulli vero dicūt q̄ est cinis qui inuenitur sup̄ fornaces argētariorū qui lauat̄ vt ferrugo. Que oēs opiniōes abijciende sunt tanq̄ friuole: ⁊ dicendū q̄ spodiū est os elephātis cōbustū. Elephas ossa hʒ solida vt sunt dētes: ⁊ illa nō cōburunt̄: sed ad diuersa accidētia seruant̄. Sed illa q̄ medullam habent comburuntur ⁊ combusta spodium de canna dicitur: ⁊ hec est vera opinio.

¶ Descriptio duodecima.

Cōfectio de storace magistralis. Illa Mesue. ⁊ Nic. nō est in vsu ꝓpter opiū. ℞. passularū electarū ⁊ vltimate cōtritarū. ℥. j. ligritie rase ⁊ mūde. ʒ. vj. ligni aloes nucis muscate cinamomi electi. añ. ʒ. ß. storacis. s. calamite. ℈. v. boli armeni loti ⁊ ꝑparati. ʒ. iij. puluerizentur subtilr̄ oīa: ⁊ cū. ℥. xv. zuc. dissoluti in aq̄ betonice ⁊ foliorū violarū fiat cōfectio in morsellis faciēdo oēm morsellū de. ʒ. ij.

¶ Cōfectio em̄ nihil aliud est q̄ compositio diuersorū.

¶ Modus lauādi ⁊ ꝑparādi bolū armenū talis est. Accipe de eo q̄titatē quā volueris ⁊ tere subtiliter: postea infundat̄ super eū q̄titas aq̄ rose qua irroret̄: deinde in vmbra ꝑmittat̄ exiccari: ⁊ iterū post exiccationē cōteratur: ⁊ aqua ros. irroret̄: ⁊ ter vt primo hoc fiat postea reserua. Illud em̄ dr̄ lotū ⁊ preparatum. Storax simpliciter si scriptum reperiatur de storace calamita intelligendum est tanq̄ de perfectiori.

¶ Descriptio. xiij.

Cōfectio de cinamomo me. sana ⁊ expta ad humorositatē stomachi ⁊ putrefactionē in eo flegma digerit ⁊ digestionez ꝓcurat. ℞. cinamo. subtilis ⁊ electi. i. cānella fina. ʒ. xv. darseni. i. ci[n]amomi grossi. cimini enule: scʒ radicis añ. ℥. ß. galāge. ʒ. vij. gariofilor. piperis longi cardamomi. s. maioris: zinziberis heil. i. cardamomi mi[n]oris: ⁊ ē meligeta macis nucis muscate. ligni aloes añ. ʒ. iij. croci ʒ. j. zuccari tabarzet. i. albi. ℥. v. mus[ci] ʒ. j. partes duas. i. ℈. ij. puluerizentur subtiliter oīa mellis collati lib. j. ⁊. ℥. iiij. fiat confectio ⁊ sit in forma solida vt supra tibi ostensum est: dosis est. a. ʒ. j. vsq3 ad. v.

¶ Cōfectio hec lʒ in vsu non sit: tn̄ q̄r in ea apothecarij solent dubitare. igit̄ q̄ in vna cōpositiōe scriptū reperis darsenici p̄ se semp̄ debes apponere cinamomū electū. si vero darseni ⁊ cinamomi vt in superiori vidisti vtrūq3: scʒ ⁊ subtile ⁊ grossum est ponendū: nec auscultes illos dicentes q̄ per darseni intelligit̄ macis: hec em̄ opinio reprobata est a xp̄oforo de honestis super Mesue. Scd̄o est intelligēdū q̄ cū reperis i vna recepta heil p̄ se de cardamomo maiori semp̄ est intelligendū. Si vo cardamomū p̄ se reperiat̄ etiā de maiori est intelligēdū. Si vero ambo reperiant̄ vt in supiori. Et maiorē ⁊ minorē debes apponere. Nō aūt gariofilos vt quidam fatui dicunt

¶ Descriptio. xiiij.

Rosata nouella nicolai dr̄ rosata a rosis nouella respectu veteris q̄ recipiebat sulphur viuū vomitū ⁊ subuersionē stomachi aufert debilitatē ⁊ sitim reprimit. defectis ex lōga infirmitate mire subuenit: sudores diaphoreticos cōpescit. ℞. rosar. ligritie. zuccari. s. albi añ. ℥. j. ʒ. j. ⁊. ℈. ij. ß. cinamo. ʒ. ij. ℈. ij. gra. ij. gariofilor: spice nardi. galāge zinziberis: nucis muscate zedoarie storacis. s. calamite cardamomi. s. maioris: ⁊ mioris apij. s. seminis. añ. ℈. j. gra. viij. puluerizent̄ pulerizanda mellis cocti ⁊ dispu. lib. j. ⁊. ℥. viij. ⁊ fiat in forma liquida: si vero in forma solida facias vt supra te assuefeci.

¶ Nardi si reperiat̄ scriptū in aliqua cōpositione vt in hac cōiter repe[ritur] de spica nardi intelligēdū est. Nō aūt de compositione cuiusdam vnguenti preciosi vt quidā dementes ausi sunt dicere.

¶ Descriptio. xv.

Diadragantū frigidū Nic. a dragagāto nomen [a]ccepit sanat omne vitiū pectoris ⁊ pulmonis q̄d fit a calore ⁊ siccitate ⁊ cōfert maxime pthisicis ethicis pleureticis pleripleumonicis: ⁊ ad oēm tussim q̄ fit ex caliditate vel siccitate: ad oēm lingue ⁊ gutturis asperitatē: cū vo sumit̄ tandiu in ore teneat̄ donec ibi dissoluat̄. ℞. dragaganti albi. ℥. ij. gūmi arabici. ℥. j. ⁊. ʒ. ij. amidi. ʒ. ß. liqri. ʒ. ij. se. melonis. se. cucumeris. se. citruli. se. cucurbite añ. ʒ ij. penidiarū. ʒ. iij. cā[ph]ore. ℈. ß. sirupi albi [g]aleni. i. iulep violati li. ij. cōtundant̄ subtiliter oīa: deinde permisceant̄ bn̄ in mortario paulatine miscendo ⁊ reseruētur: sed hic cōiter fit in forma solida hoc modo.

¶ De cōp[osi]tione ista est intelligendū q̄ cū fit i[n] [for]ma ista nō [de]ʒ fieri: vt de supiorib⁹ tibi dixi. s. accipiē[do] [s]pērū ʒ. j. zuccari li. j. eo q̄ pauce spēs cribellate in ea intrant. Sed de eis supra descriptis debes accipe. ʒ. iij. zuccari lib. j. ⁊ facere in morsellis. Tm̄ em̄ zuccarū q̄ p̄dicte species possint simul teneri dʒ ap[po]ni ⁊ nō plus. Igit̄ p̄scripta regula ab apothecarijs tenēda est: ⁊ ego oppositū vidi semp̄ facere ab eis: p̄ q̄ sepe ac sepius a me moniti essent. Oēs doc. cōueniūt q̄ gūme debēt dissolui in cōfectionib⁹ in quib⁹ intrāt ⁊ nō conteri eo q̄d puluerizari nō p̄nt: ⁊ pistādo virt⁹ illorū deperdit̄ quare cū in aliq̄ cōfectiōe intrant dissolui debēt in aqua appropriata: in ista em̄ dissoluantur cū parū aque violarū: in alijs vero cum alijs aquis s̄m diuersas intentiones.

¶ Descriptio. xvj.

Diarodon descriptiōe cōi Mesue cōferēs ad dolorē stomachi ⁊ epatis: ⁊ puncturā in eis a caliditate ⁊ acuitate colere citriē faciēs digerere cibū ⁊ est ex cōferentib⁹ stomacho ⁊ epati debilibus. ℞. rosarū rubearū. ʒ. xxx.

trociscorũ diarodõ trociscorũ de spodio liqritie añ. ʒ. iiij. gariofilorũ gallie muscate. añ. ʒ. iij. spodij. croci masticis berberis ligni aloes ana. ʒ. ij. sandalorũ alborũ: sandalorũ rubeorũ: sandalorũ citrinorꝫ añ. ʒ. iij. assari spice inde: macis: cardamomi. s. maioris ⁊ minoris: seminis portulace. se. lactuce se. scariole. se. citruli. se. melonũ. se. cucume. se. cucurbite. Margaritarũ albarũ alfelengemisc. j. ozimi rasure eboris dragagãti gũmi arabici añ. ʒ. j. cãphore. ʒ. j. ß. musci. ℈. ß. puluerizẽtur subtiliter puluerizanda. Cõfice cũ li. iij. ⁊ ℥. iiij. syrupi facti ex rosꝭ. ⁊ aqua rosata. dosis est a. ʒ. ij. vsqꝫ ad aureos. ij. Sed in forma solida fieri solet: vt supra.

¶ Syrupus factus ex rosꝭ. ⁊ aqua rosata cũ quo dꝫ cõfici hec cõfectio si in forma liq̃da facere volumꝰ hoc mõ fit. ℞. rosarũ viridiũ lib. ij. ponanť in vase vitreato stricti orificij: ⁊ sup eas infundanť feruentis aque rosate li v. ⁊ cõstringať orificiũ vasis: et ꝑmitta[illegible] infrigidari: deinde dicte rosꝭ. bene manibꝰ exprimanť: ⁊ due alie libre rosarũ viridiũ accipianť: ⁊ ꝑdicta aqua rosata calefiat bene et iterũ supra eos ponať: deinde coleť ⁊ exprimať: deinde iterũ et tertio hoc fiat innouãdo rosas et aquam calefaciendo: deinde coletur accipe dictã colaturam: et additis lib. iiij. zuccari clarificati fiat syrupu[illegible] de quo fit suprascripta confectio.

¶ De musco ⁊ opio in medicinis parũ poniť: muscꝰ em̃ in modica q̃ntitate est magne q̃litatis ⁊ opationis: opiũ similiter. Et ideo sufficit parum apponere ne in magna quãtitate noceat: aut opationes aliarũ medicinarũ corrumpat: aut occultet. Et sicut de opio ⁊ musco exẽplifico ita et de alijs medicinis fortibus est intelligendum.

¶ Nota hic de cõtritione specierũ electuariorũ ⁊ cõfectionũ. Nã species q̃ ponunť in electuarijs cõfortãtibꝰ aperiẽtibꝰ vel alterãtibꝰ ⁊ cõfortantibꝰ subtiliter debẽt cõteri. Causa est: q2 nõ alterãt nec cõfortãt nisi attrahãtur. Et ideo ad hoc vt alterẽt mẽbrũ vel cõfortent indigẽt vt attracta a mẽbri[illegible] possint penetrare: facilis autẽ penetratio fit ꝑ cõtritionẽ multã. Secꝰ aũt est de medicina solutiua. Nã ipsa manẽs q̃eta in stomacho s[illegible]dꝫ opinionẽ euaporat ad mẽbra: q si attraheret a mẽbris esset malũ. Et ideo grosso mõ debẽt cõteri. ⁊ hoc respectu subtilis. Ne citius debito trãseat a stomacho: et ex hoc notato habes perfectam doctrinam conterendorum.

¶ Descriptio. xvij.

Aromaticũ rosatũ Mesꝭ. stomachum ⁊ cor cõfortat ⁊ humiditatẽ viscerꝝ exiccat appetitũ excitat et digestionẽ cõfortat: vomitum ⁊ nauseã sedat. ℞. foliorũ rosarũ rubearũ. ℥. j. et. ß. ligni aloes: macis gariofiloꝝ trociscoꝝ diarodõ: gallie muscate añ. ʒ. ij. ß. ligritie mũde. ℥. j. cinamomi subtilis et electi. ʒ. iiij. galãge zinzibe. nucis musca. añ. ʒ. ij. ß. beil. i. cardamomi maioris spice añ. ʒ. j. puluerizẽtur subtilr: ⁊ cũ syrupo rosꝭ. ⁊ de corticibus citri añ. ℥. viij. fiat cõfectio aromatizãdo illã cuꝫ ℈. ß. optimi musci. Sꝫ i forma solida fieri solet vt supra. dosis est. a. ʒ. iij. vsqꝫ ad quinqꝫ.

¶ Si rosarũ in aliqua cõpositione scriptũ reperis sine [illegible]atione tũc de rubeis intelligendũ est tanqꝫ de perfectioribus et melioribus.

¶ Hic ⁊ pro hac cõpositi[illegible] ⁊ pro antescriptis: et infra scribendis est norandum q descriptiones trociscorũ in ipsis ingredientibus infra describentur in summa. iiij. que de trociscis tantum erit.

¶ Descriptio. xviij.

Aromaticum rosatũ minꝰ Mesue stomachũ ⁊ cor cõfortans ⁊ eorũ inflatiões sedãs. ℞. rosarũ rubearuꝫ. ʒ. x. ligni aloes sandali machasari. i. citrini añ. ʒ. ij. cinamomi. electi. ℥. ß. masticis. ʒ. j. ⁊. ℈. j. ambre. ℈. ij. musci. ℈. j. puluerizẽtur subtiliter et cũ. ℥. x. sir. rosꝭ. fiat in forma liquida. In forma solida fit vt supra de ceteris dixi.

¶ Inuenitur in hac cõpositione magna diuersitas litere: aliqua enim dicit vt in superiori annotaui ⁊ bene litera stat. In aliquo Mesue scriptum reperitur masticis exagium vnum. et hec litera corrupta est: quia superior tenenda est.

¶ Insuper intelligẽdũ q si aliqua in cõpositiõe scriptũ reperis sandali de sandalis citrinis est intelligendũ cũ meliores sint: eo q participãt de vtraqꝫ natura: ⁊ quodam mediũ sunt inter albos ⁊ rubeos. Si vero reperiať sandalorum de omnibus sandalis intelligas.

¶ Descriptio. xix.

Aromaticum muscatũ Mesue cõfert syncopi et tremori cordis: et cõfortat cerebrum et cor: et cõfert epilepsie: ⁊ ꝑfocatiõi matricis: ⁊ facit oris odorẽ bonũ. ℞. ligni aloes. ʒ. vj. darseni. i. cinamomi fini vel subtilis. ʒ. x. ambre. ʒ. iij. musci boni. ℈. ij. puluerizentur subtiliter: et cũ li. j. sirupi rosa. fiat cõfectio. Si in forma solida: vt supra ostendi facias.

¶ De musco nota q vim suã ⁊ odorẽ amittit si cũ spẽbus aromaticis cõseruať seu poniť ⁊ virtus sua amissa recuperať si in cloaca ponať: odorẽ recuperat quẽ amiserat ex cõmixtiõe aromaticorũ. Cõseruať aũt si in suo folliculo teneť vel in ãpulla vitrea. ⁊ cũ eo cõmisceť plũbũ in pila fruita i[illegible]sum sed ab aromatibꝰ elõgeť. Medicine simplices plures ponunť i cõposita eo: q2 ex his simplicibꝰ fiat vna virtꝰ cõis q̃ i nulla simplici inueniebať.

¶ Descriptio vigesima.

Aromaticũ gariofilatũ Mesꝭ. stomachũ: et cor cõfortat: nauseã ⁊ vomitũ sedat: et vꝫ cõtra putrefactionẽ in partibꝰ stomachi: mẽbra vo nutritiõis calefacit: et vẽtositates dissoluit ⁊ carminat. ℞. gariofilorũ. ʒ. vij. macis. zedoarie. galãge sandali mazachari. i. citrini trociscoꝝ diar[illegible]dõ cinamomi ligni aloes spic[illegible] inde pipis longi beil. i. cardamomi maio[illegible] añ. ʒ. j. rosarũ. s. rubearũ. ℥. ß. ligritie galie musca. añ. ʒ. ij. folij cubebe añ. ptes. iij. ʒ. vniꝰ. i. ℈. ij. et gra. v. ãbre. ʒ. j. musci. ℈. ß. puluerizenť subtiliter oĩa et cũ li. j. et. ℥. ij. sirupi citrini. i. iulep rosꝭ. fiat cõfectio sed in forma solida vt supra faciendum est.

¶ De folio inter doctores magna est differẽtia ⁊ cõtrouersia. Quidã enim dicũt q est quedã herba nascẽs in aquis dulcibꝰ absqꝫ radice: ⁊ sup eas natat quẽadmodũ lentigo aque. Aliĩ q est arbusculũ nascens in india: et folia ipsius est foliũ. Alij vero dicunt q hec opinio tenetur q sunt folia gariofilorum: ⁊ sic res est.

¶ Partes tres vnius dragme sunt duo scropuli: ⁊ gra[illegible]

na quinqȝ. Nam diuidẽdo [illegible]igmã per quatuor omnis pars erit gra.xv.⁊ sic ter m[illegible]tiplicãdo quindecim erũt duo scropuli et gra.v. Cũ scrupulus modernorum resultet siue sint grana viginti quare ⁊c.

¶ Descriptio vigesima prima.

Aromaticũ nardinũ mes. stomachũ: ⁊ epar et viscera confortat: ⁊ renes ⁊ vesicã ⁊ addit desideriũ coeũdi: oris ⁊ sudoris odorẽ bonũ facit ⁊ cõfortat a[illegible]helitũ: ⁊ facit digestionem cibi: ⁊ resoluit vẽtositates. ℞. spice inde. ℨ.ij. rosarũ scȝ rubearum. ℥.ß. ligritie. ℨ.ij.ß. galie. sebelie ⁊ est q̃dã cõfectio que fit in trociscis cubebe ligni aloes: macis gariofilorum: foliȷ indi cinamomi anisi corticũ citri: trociscorũ diarodon an. ℨ.j.⁊.℈.j. pinearum purgatarum amigdalarum purgatarũ ⁊ excorticatarũ an. ℨ.v. dragagãti gũmi arabici an. ℨ.ij. musci. ℈.ij. puluerizent subtil'r et cõficiant cũ libra vna ⁊. ℥.ij. sirupi rosati: ⁊ fit ĩ morsellis vt supra.

¶ Purgẽtur pinee et amigdale hoc mõ. Accipit bacilonum sub quo sit ignis carbonũ ⁊ in eo ponunt amigdale ⁊ pinee excorticate seu munde a subtili cortice: ⁊ manibus ducunt hinc ⁊ inde vsqȝ quo sint bñ calide: ⁊ illa caliditate ꝯsumit illud humidũ corruptum. Alio etiaȝ mõ fieri põt cũ amigdalis ⁊ pineis ponant. M.iij. vel q̃tuor ſm ipsorũ quãtitatẽ furfuris: ⁊ bene supra dictum ignẽ oia simul volue quousqȝ bene calefacte sint: ⁊ ab illo furfure amouet illa raceitas: ⁊ pure. s. sine malo sapore redduntur: ⁊ hic modus melior est.

¶ Sebelie est quedam compositio que describitur infra in tractatu trociscorum que a Mesue galia sebelie appellatur ⁊ dicitur.

¶ Itẽ notãdũ est ꝙ in ꝓscriptis cõpositionibꝰ in quibꝰ Mesue scribit: ⁊ ꝯfice cũ sirupo rosato: vult ꝙ ꝯponant cũ iulep rosato: q꞉ perfectior est: ⁊ magis confortatiuuȝ igit exponas ꝯfice cũ sirupo rosato: scȝ facto ex aqua rosata vel. i. cum iulep rosato: hec est auctoris intentio.

¶ Descriptio vigesima secunda.

Electuariũ de citro mesue con[illegible]ortãs stomachũ ⁊ ꝓcurans digestionẽ: ⁊ odorẽ oris facit bonũ: grossas vẽtositates expellit et ꝯfortat cor. ℞. corticũ citri aur. xx. i. ℨ. xx. gariofil. ligni aloes cinamomi macis galange. an. ℨ.ij. musci. ℨ.ß. cardamomi. s. maioris ⁊ minoris ȝinȝiberis an. ℨ.j. puluerizẽtur hec non multum subtiliter mellis cocti dispumati. ℥.viij et fiat confectio. Sed fieri solet in forma solida: vt supra dosis est. ℨ.ß.

¶ Vellẽ etiã postq̃ prouinciã hãc accepi Io[illegible] francisce mi partẽ oẽm apothecariis necessariã decla[illegible]re: ne illi sua ignorãtia ad tenebras exteriores ducerẽtur. Cõtingit nõnũq̃ ad eos accedere viros ⁊ hoies afflictos stomachi dolore petẽtes ab eis suffragiũ. Ipsi pietate moti exhibent vel aromaticũ vel diaciminũ vel dianisum nõ vltra ꝯsiderãtes de hora exhibitionis q̃ res q̃nqȝ ducit egrũ ad: nõ parua pericula. Eapropter indocti me audiant notẽtqȝ distinctionẽ hãc. Cõfectiones q̃ dãtur aut dantur ad digerendum materiam facientem egritudinem: ⁊ deoppilandum vel ad confortandum membrum tria vt sandali. et tunc dari debent ante cibum saltim per horas quatuor vt possint a natura preparari: ⁊ ad loca necessaria transmitti. Si vero propter stomachum aut propter prostrationem appetitus dantur: tũc parũ ante cibũ dãde sunt. Si vero propter virtutẽ digestiuã exhibent: immediate post prãdiũ exhibẽde sunt. Si vero dant ad confortationem cerebri et virtutis aialis post prandiũ ⁊ post cenã per longũ tps saltẽ ꝑ duas horas dãde sunt. Si vero ad cordis cõfortationẽ debẽt dari circa mediã noctẽ: ⁊ tenende sunt multũ in ore vt paulatim resoluant. Si vero ad resolutionẽ ventositatis stomacho vacuo a cibo ⁊ superfluitatibꝰ mũdato exhibeant. Et in hoc aduertendũ est ꝙ nullo modo exhibeant: neqȝ tyriaca neqȝ cõfectiones aperitiue seu diuretice cibo existente in stomacho vel ipso repleto malis humoribus. Igit cõsuetudo vercellentiũ q̃ est accipere tyriacã cum aqua ardẽti ꝓpter nauseã vituperat ac corruptela italicorũ qui eã cũ maluatico assumũt: ⁊ rõ est: q꞉ cibꝰ indigestus ac superfluitates malorũ humorũ ducunt subtilitate maluatici: vel aque ardẽtis ad epar ⁊ opilationem faciũt: ⁊ ad prauas egritudies hoies precipitat: quare ⁊c. Huius electuarii spẽs sunt satis grosse terende: cum sua virtus sit in cõfortando stomachũ ⁊ nõ transit ipm sed ventositates resoluit: et hoc propter causas assignatas in recepta diacimini.

¶ Modus accipiendi cortices citri: ⁊ aliorũ pomorum suauẽ et aromaticũ habentiũ odorẽ hoc modo facias: igit qui vult vti corticibꝰ pomorũ citri in cõpositionibꝰ eligat poma que habeant acetositatẽ maiorẽ intrinsecꝰ eo: q꞉ cortices eorũ sunt magis odoriferi: ⁊ opȝ ꝙ excorient illa die qu[illegible] collecta sunt ab arbore: tergant ergo primo bene cũ mantili aspero et mundo: ⁊ excorientur cũ cultello acute acutiei paulatim ⁊ leuiter ne accipiat ex carne cũ cortice: ⁊ simili modo opȝ fieri de citoniis ⁊ aliis pomis deinde in vmbra exiccentur.

¶ Nota ꝙ ista omnia electuaria dulcia supra descripta per an[illegible]m integrum seruantur et vltra ista alia preter electua[illegible]ium quo vtuntur reges ⁊ prelati quod non potest diu seruari eo q꞉ rancessit: sed soluȝ per dies. xv. vel per mensem ad plus seruatur.

¶ Et ex his habent descriptiones ꝯfectionũ delectabiliũ cũ sua declaratione ⁊ est finis prime distinctionis.

¶ Incipit scda distinctio que est de electuariis amaris: ⁊ continet. xxvj. descriptiones quarum prima est.

Tyriaca andromaci que est sublimior medicinarũ cõpositarũ: et melior earũ ꝓpter multitudineȝ sui iuuamẽti [illegible] ꝓprie in venenis q̃ sunt: ⁊ pũcturis: sicut serpẽtũ ⁊ scorpionis: et canis rabidi: ⁊ venenis ebibitis interficiẽtibus: et ad egritudines flegmaticas et melancolicas et ad febres earũ: ⁊ ad ventositates mal[illegible]nas ⁊ paralisim ⁊ apoplexi[illegible] ad epile[illegible]iã ⁊ torturã: ⁊ tremorẽ: ⁊ ad eũ qui secum loquit: et maniã: et ad leprã ꝓprie et albaras. Et ꝯfortat cor: ⁊ [illegible]uit sẽsꝰ: ⁊ ꝯfortat stomachũ ⁊ alleuiat ãhelitũ: ⁊ dolet pulsũ cordis: ⁊ retinet sputũ sanguis. Et ꝯfert ad plures dolores renũ: et vesice ex quacũqȝ causa sint: ⁊ frãgit lapidẽ ꝓprie in vesica: et cõfert ad vlcera intestinorũ ⁊ durities intrinsecas in epate et splene: ⁊ melior descriptionũ huius medicine est descriptio radicalis andromaci: et est illa que fieri deberet ꝙuis aliqui apothecarii nostri temporis illam galeni faciãt: hãc aũt descriptionẽ reperi in quodã libello gẽtilis de venenis: quẽ vt ipe testat ha

buit: et extraxit quodã libello andromaci ꝓpria manu scripto ⁊c. ℞. trociscoꝛuꝫ squille lib. j. trociscoꝛũ vipere trociscoꝝ alindaraca id est andromaci piperis nigri opij thebaici añ. ℥. vj. cinamomi semi. napi. s. siluestris scordeon. i. alleoꝛũ siluestriũ rosarũ rubearũ hyreos. i. lilij celestis: scꝫ radicis agarici succi liquiritie balsami. i. liquoꝛis emanantis a stipite mirre croci zinziberis reubarbari pẽtaphilonis. i. quinqꝫ folij calamẽti montani prassij. id est marubij doronici: ⁊ aliqui ponunt seminis macedonici: et aliqui petroselini sticados arabici costi piperis longi piperis albi pulegij olibani squinãti terbentine cassie lignee spice nardi polij mõtani nasturtij añ. ℥. j. ſ. storacis liqde semi. apij sisileos. i. sileris montani semen accipiendũ est ameos camedreos camepitheos hypoqstidos spice celtice schee mõtane folij gẽtiane. radix sumitur seminis feniculi terre sigillate colcotar adusti. i. vitrioli amomi acoꝛi. s. radicis carpobalsami. i. semen balsami hypericon: id est pforate vel herbe scti Jo. rubee [illegible]ctorum valeriane. s. radicis añ. ℥. ij. gũmi arabici cardumeni anisi achatie dauci. i. pastinace siluestris semẽ accipitur añ. ℥. ij. bdelij subalbidi bedeguar albezar aspalti oppoponacis centauree minoꝛis. Aristologie. s. rotunde añ. ℥. ſ. castoꝛei serapini. añ. j. dissoluãtur gũme ꝑdicte in vino albo odoꝛifero quãtuꝫ sufficit. Mellis cocti ⁊ dispuma. rub. j. ⁊ lib. xxiij. qđ est pro om[illegible]i libra vna mellis. ℥. iij. specierũ ꝑdictaꝝ: ⁊ hoc voluit bonus an[illegible]romacus: ⁊ apponi debẽt si tyriaca dꝫ habere virtutẽ descriptã a doctoꝛibꝰ: dosis aũt exhibenda de tyriaca in vnaquaqꝫ egritudine diuers[illegible] st ꝑm diuersitates egritudin[illegible]

℃ In hac descriptione multa sunt inteligẽda. Et primo de opio thebaico: dicit̃ eñi opiũ thebaicũ: qꝛ factũ ⁊ collectũ thebis: qꝛ illud est melius ⁊ pfectius quocũqꝫ alio opio vbicunqꝫ collecto [illegible] est minoꝛis periculi et timoris vsus eius.

℃ De calamẽto dꝛ mõtanũ ⁊ ponit̃ hoc: qꝛ hꝫ maioꝛẽ caliditatem ⁊ siccitatem q̃ calamentum fluuiale qđ nascitur iuxta aquas.

℃ Sticados arabici: dꝛ arabici qꝛ in arabia oꝛitur: ⁊ illud melius est ⁊ in illis partibus multũ colligit̃. Sꝫ nos vtimur sticados qđ quidẽ colligitur i prouincia Roma. ⁊ est perfectum.

℃ Loco camepitheos si nõ haberetur. accipi põt iua muscata: qđ a Mesue in. c. de egritudinibꝰ neruoꝛũ appellatur zinzen.

℃ Hypoquistidos succus est barbe hircine: ⁊ illud ponit̃ nõ solũ in hac ꝯpositione sed in omnibus medicinis in quibus simplr̃ reperies scriptũ hypoquistidos: ⁊ qui herbã ponunt male imo pessime faciunt.

℃ Centaurea de minoꝛi intelligẽdum est: ⁊ illa in medicinis administrat̃: qꝛ si simplr̃ reperitur de ea est intelligendum. Et radix accipi debet non herba vt quidam rudes faciunt.

℃ Vitriolũ seu colcotar hoc modo adurit̃. Accipe de eo quãtitatẽ quã volueris ⁊ pone in patella ad ignẽ ⁊ cõtinue sub ea insufflet̃ donec igniat̃ et continue in vitriolũ voluat̃: ⁊ tm̃ hoc fiat qđ eiꝰ naturalis coloꝛ mutetur: et tunc moueatur quia adustum est.

℃ Species iste tyriace debẽt subtiliter teri seu puluerizari: ⁊ bene cribellari per subtilẽ et spissum setatium: vt melius ⁊ citius res simul ferme[illegible]tari possint: vt Mesue ⁊ Aui. scribunt. c. de tyriaca.

℃ Puluerizabile eñi idem est qđ cominuibile vel diuisibile in partes paruas: ⁊ est aliud q̃ frangibile.

℃ Utilitas autẽ puluerizationis est: qꝛ facit penetrare virtutes medicinarũ ad partes ad quas nõ penetrarẽt.

℃ Etates eñi tyriace sunt quatuoꝛ: prima dicitur infantia: ⁊ incipit a die cõpositiõis vsqꝫ ad sex menses: secunda pubertas: que incipit post illud tempus: ⁊ durat vsqꝫ ad decẽ annos: tertia adolescentia: ⁊ incipit post illud tempus: ⁊ durat vsqꝫ ad viginti annos: quarta senectꝰ: ⁊ incipit post illud ⁊ durat ad triginta annos: post illud expoliatur a virtute tyriace.

℃ In vase plumbi tyriaca dꝫ poni vel conseruari: vel argenti: in alio eñi vase posita facit quandam ferruginem que appellatur ziniar: et consumitur humiditas eius naturalis ⁊ necessaria in tyriaca: quare in plumbo bene conseruatur. Et vas in quo ponit̃ non debet repleri: sed saltẽ tertia pars vasis dꝫ esse vacua: vt medicine possint respirare ⁊ exalare. ne sese suffocent.

℃ Descrip. ij.

Tyriaca Galeni q̃ cõiter fit: lꝫ nõ sit tante ꝑfectionis quãte est ꝑscripta Andro. ℞. troci. de squilla. li. iij. pipis longi li. ij. ⁊. ℥. iij. croci. tyri. li. j. ſ. troci. diacoꝛali li. j. ſ. xilob. i. ligni balsa. ℥. iiij. ⁊. ʒ. x. ſ. opij thebaici. i. illius prouincie agarici rosarũ hyreos. i. radicis lilij celestis leuistici scordeon. i. allei siluestris semis rape siluestris cinamomi oppobalsami ana. ℥. vij. ſ. reubarbari spice nardi costi souinanti croci zinziberis cassie lignee stoꝛacis calamite mirre terbẽtine calamenti mõtani turis diptami sticados arabici polij mõtani pẽtaphilon piperis añ. ℥. vj. folij petrosilij gũmi arabici calcanti vsti. i. vitrioli serapini terre sigillate rubee hypoquistidos. i. succus barbe hyrcine spice celtic[illegible] acoꝛi. s. radicũ camedreos gẽtiane. s. radices sitre. i. valeriane carpobalsami. i. semi. balsami añ. ℥. iiij. ſ. se. apij ameos amomi semi. feniculi carui sileris mõtani: semẽ accipit̃ nasturtij anisi hyper[illegible]on añ. ℥. iiij. ſ. mumie castoꝛei oppoponaci aspalti galbani cẽtauree minoꝛis. s. radicis aristologie. s. lõge dauci. añ. ℥. ij. ⁊. ʒ. vj. est pastinaca siluestris. s. semi. mellis cocti et dispu. Rub. v. ⁊ lib. qnqꝫ. qđ est ꝓ oĩ lib. j. mellis. ℥. iij. spẽrũ. Sꝫ apothecarij auaritia ducti hoc tpe solũ ponũt li. iiij. spẽrũ ꝓ rub. j. mellis ⁊ male faciũt: ⁊ ob hoc tyriaca nõ hꝫ virtutes a doctoꝛibꝰ descriptas: quare semꝑ ponas. ℥. iij. specierũ ꝓ oĩ li. j. mellis. Et prescriptũ mel sit coctũ bona coctiõe: crocus vͦ

et hypoqstidos p se: [illegible] uerizenf ac vitriolū. gūme vo in optimo vino albo dissoluātur: alia vo oīa simul. Uel vo infrigidatū terebentina ꝛ hypoqstidos intus ponaf: deinde oēs alie spēs. Croc⁹ vo infundaf i vno bocali optimi vini nigri: ꝛ dimittaf p tres dies: deinde cū dicto [illegible] no tyriaca vocaf. vitriolū vero in vino dissoluaf ꝛ i tyriaca ponaf: et simul misceanf. Sunt qui addunt galleti subtiliter puluerizati. ℥. v. vt tyriaca maiorē nigredinem habeat. Sec hoc ego nō laudo cū extra mētem Galeni ꝛ omnium doctorum fuerit: ꝛ nunc presentiu m sit.

¶ Hoc nomen tyriaca est nomē impositū ab effectu: idē enī est dicere tyriaca qd conferēs venenis serpētū ꝛ aliarū medicinarū venenosarū. Et ideo hoc nomē hꝫ duas partes: scꝫ tyri ꝛ significat serpentē: ꝛ aca qd significat medicinas venenosas. Cum compositur igitur tyriaca est nomen qd significat rem que iuuat in venenis serpētum ꝛ medicinarum venenosarum: ꝛ est vocata tyriaca a carne tyri.

¶ Agaricus hyreos ꝛ radix acori ponuntur in hoc recepto ꝛ in aliis: q2 habēt in se virtutē conseruandi alias medicinas, ne cito corrumpātur: ꝛ augent earum virtutes: ꝛ sic piper conseruat ꝛ zinziber a corruptione.

¶ Anacardi corrumpunt virtutem trociscorū tyri. Dictiqꝫ trocisci debēt esse parui ꝛ bene compressi si conseruari debent: ꝛ non debent exiccari in sole. Sol enim habet virtutem dissoluendi ꝛ destruendi virtutem carnium tyri ꝛ viperarum.

¶ Tyriaca nō dꝫ dari nisi sit fermētata: ꝛ fermentatio fit in tempore sex mensium. Quid autem sit fermentatio nota. Nam compositum habens vnam formam ꝛ virtutē resultantem ex simplicium compositione significat hoc vocabulum fermentata.

¶ Uinum in tyriaca ponitur primo vt p ipm fiat medicinarum conseruatio ꝛ cōmixtio scdo vt per ipm cōfortetur cor. ꝛ est ꝯtra venenū. In exhibitione tyriace iste cōditiones sunt seruāde. Primo qꝫ sit fermētata. Scdo qd detur sanis in parua quātitate ꝛ raro. Tertio qd detur in tpe calido: sꝫ in tpato vel frigido. Quarto qd nō detur pueris vsqꝫ ad. xiiij. annū. Quinto qd nō exhibeatur in cōplexione calida nec in homine parato inflāmari. Sexto qd non detur stomacho repleto cibo. Et he sunt cōditiones attendende in exhibitione tyriace.

¶ Due prescripte descriptiones tyriace p annos. xxx. ac etiam vsqꝫ ad. xl. annos seruantur dummodo sint conuenientes debite facte.

¶ Descriptio tertia.

Mitridatū Nicolai. i. mater oīm antidotorum: siue a metridate rege dictū q ipm cōposuit: faciēs ad oēs passiones capitis virorū vel mulierū si fuerunt ex infrigidatis ꝛ maxime melancholicis ꝛ timidis epilēticis ꝛ migranicis, ꝛ dolorē supercilij patiētib⁹: ꝛ lachrymātib⁹ oculis ꝛ ad oīa capitis vitia vel auriū: subuenit dentiū doloribus ꝛ palato ꝛ oīb⁹ vitijs oris ꝛ maxillarū medef si super locū dolētem ponaf: ꝛ iterū ad modū emplastri ponaf in tēporibus vñ fit discursio. Sqnātiā soluit apopleticis tussientib⁹ Asmaticis emoptoicis peripleumonicis ꝛ oīb⁹ doloribus q intra corp⁹ humanū fiūt. Succurrit illacis: dissentericis ꝛ lientericis optimū si def cum decoctione balaustie extēsionē humerorū tetbanos siue spasmos patientes ꝛ paralyticos sine mora curat: diafragmati ꝛ hypocūdrijs: subuenit renib⁹ ꝛ vesice opitulatur: calculos frāgit: menstrua ꝓuocat: oīa ꝙvitia matricis excludit: sclirosim patienti b⁹ ꝛ podagricis singulis ꝓsidiū est: precipue daf cōtra venena oīa. Reprimit venenatos morsus siue rabidi canis seu cuiuscunqꝫ reptilis impositū siue bibitū cū magna admiratione emēdat. Quotidianarijs ꝛ quartanarijs etiā añ horā accessionis datū mirifice ꝓdest ꝛc. ℞. gariofilorꝫ storacis calamite spice nardi xilobalsami. i. ligni balsami oro bi lentisci idest lacce: alia lrā hꝫ leuitisci dragagāti masticis galbani gūmi cedri: ꝛ q2 nō habem⁹ loco ei⁹ ponim⁹ gūmi iunipi aspalti castorei. offei. i. gūmi edere bdelly terre sigillate melliloti laudani oppoponacis armoniaci opij ligritie sulfuris vini nitri. i. sal nitri [illegible] ypoquistidos achatie rosarū camedreos hypericon abrotani, peonie elenij. i. enule origani hysopi rami cedri: q2 nō reperiuntur: loco ipsorū ponitur flos: ꝛ folia sauien. quidā vero ramusculos iuniperi: sed sauien melius est dapniden. i. laurus aristologie lōge epithimi peucedani. Centauree scꝫ minoris rorismarini radicū iringorū balaustiarū squille cymarꝫ myrti hyusquiami corticū granatorū anisi rapāni carpobalsami s[illegible] seminis balsami cimini cardamomi: scilꝫ maioris semis feniculi siseleos. i. sileris mōtani semen accipitur semi. apij ameos petrosilij. s. herbe rute. i. herbe semis papaueris nigri: [illegible] lrā hꝫ albi dauci naseos. i. se[illegible] git. i. lape semis rape sinapis albe: alia lrā hꝫ sinapis vsualis macropiperis. i. pip. lōgi. ozimi amomi añ. ʒ. iij. aco[illegible]. radicis ilafeos. i. herbene panis porcini. i. cyclamenis phthilis i. caparis. zuchozarie. i. floris agni casti cornu cerui añ. ℈. iiij. balsami. i. liquoris emanātis ab arbore balsami cinamomi croci zinzi. costi squināti terebētine mirrbe: olibani cassie lignee agarici spice celtice yreos reupōtici assari prassij diptami collogn. silfei. i. cōsolide minoris sticados artemisie calamēti. s. mōtani scordeō. i. allij siluestris leucopipis. s. pipis albi camepitheos melanopipis. i. pip. nigri. pētaphilon petroselini. id est petrosilij

seminis anagodon.i.sumach malabatri id
est folij indi cardamomi:scʒ minoris.i.meli
gete añ.℈.iiij.baccarũ lauri.℈.j.gra.vij.vini
vetustissimi.℥.ij.puluerizent subtiliter oia.
Sed gũme dissoluant in optimo vino albo:
quẽadmodũ dictũ est ĩ tyriaca:mellis cocti
et dispu.lib.viij.ꝛ.℥.ij.ꝛ fiat in bona forma.

¶ Laudanũ nõ est intritibile:imo si laboret in ei⁹ tritu
ratione prius corrumpetur q̃ȝ fiat malaxabile:ideo de
bet dissolui et liquefieri in vino quemadmodum gum
me.laudanum res est ca.ꝛ sic.in primo gradu.

¶ Insuper scias qđ gũme parũ sustinẽt de cõtritione: ꝛ
oẽs medicine subtilis triture ꝛ acute ꝛ rare:sicut scamo
nea:aloes:ꝛ oẽs medicine inflãmabiles sicut gumme vt
bdelium ꝛ serapinũ.Et ratio est:q͛ per triturationẽ ac
quirit inflãmatio:quia inflammatio fit per motum:qui
motus calefacit.Et hoc q͛ iste medicine sunt apte inflã
mationi ratione substãtie et subtilitatis:et ex hac inflã
matione et motu duo fiunt.Unum quia partes subtiles
euolant.Aliud quia ipsa intensa contritio corrumpit
substantiam earum.

¶ Aristologie omnes species de trituratione ꝛ decoctio
ne rem plenam sustinent.

¶ Ana eñi est dictio arabica:ꝛ tantum importat in lin
gua latina:quantum equaliter.

¶ Radix yreos debet in vmbra exiccari ꝛ incidi in par
ua frusta.ꝛ in filo infilari:ꝛ partes seu frusta separata
esse debent:ita qđ vna pars non tangat aliã ꝛ reseruet.

¶ Paucedani colligi debent de mense nouembris.Spi
ca vero celtica colligi debet de mense Julij.

¶ Unum vniuersale in oibus compositis est intelligen
dum de etymologia vocabuli.Medicinis eñi cõpositis
imponunt nomina varia.Quandoq; eñi a medicina q̃
est basis denominatur:sicut diacitoniten a carnibus ci
toniorum:aliquãdo a quantitate licet non sit basis:si
cut diafinicon a finichijs.i.a dactilis.Aliqñ a componẽ
te sicut philonium a philone medico:ꝛ metridatũ a mi
tridate rege.Aliqñ ab effectu communi sicut benedicta:
q͛ ab oibus sumẽtib⁹ bñdicit.Aliqñ a pprijs effectibus.
Sicut blanca:q͛ blancos.s.albos purgat humores.Ali
qñ a similitudine:vt dia curcuma:quia similatur radici
curcume.Aliqñ a loco vt sirup⁹ de bisantijs:bisantis q̃
dem est loc⁹ in cõfinib⁹ macedonie:aliqñ a quantitate
medicine:ꝛ auctore componente sicut dicitur diarodon
abbatis diarodon dicitur a rosis abbatis:quia al[illegible]as
quidam composuit.Aliquando ex effectu ꝛ auctore:vt
ygia greca ygia.i.saluatrix:greca q͛ greci eam inuene
runt.Aliqñ ex medicina ꝛ similitudine:sicut apopyra.i.
succus similis igni.Aliqñ a numero medicinarũ: vt ty
riaca [illegible]diatesseron.i.de quatuor rebus.Aliq[illegible]ndo a lo
co in [illegible]o aliqua suarũ medicinarũ fuerit c[illegible]:sicut
medicina asuledatio scripta in capit.de lepra.a[illegible]ledati
est mons quidã super cuius lapides mingũt hirci mon
tani.et ibi colligitur.Et q͛ tantũ duodecim modi sunt
hic positi:tamen plur[illegible] sunt alij modi impositionis:q̃
apud nos sunt noti:et qui ignoti:et qui pcedunt a volũ
tate hois:ideo oẽs describi non possunt.

¶ Iste species sunt subtiliter etiam puluerizande et cri
bellande.Nam cribellatio et puluerizatio subtilis duo
facit.primo quia trãseunt ad loca remotissima.scđo a
calore nostro alterantur et preparantur.Mitridatuʒ si
canonice et sm artẽ factũ est durat vsq; ad annos.xl.in
sua virtute et bonitate.

¶ Descriptio quarta.

Aurea alexãdrina Nicolai:aurea dicta ab
auro qđ ingreditur eius descriptionẽ:vł ab
auro ppter eius excellentiã:sicut eñi aurum
pcellit oib⁹ metallis:sic hec medicina alijs
in multis passionibus.alexãdrina ab alexã
dro peritissimo phil[illegible]sopho inuẽtore:valet
pprie ad omne capitis vitiũ ex frigiditate:ꝛ
ad omnẽ reumaticã passionem que a capite
ad oculos aures ꝛ gingiuas descendit:et ad
grauedinẽ oĩm mẽbrorũ que fit de eodẽ hu
more.℞.assari hyusquiami carpobalsami.
id est semi.plãte balsami [illegible].ʒ.ij.ʒ.gariofilo.
opij mirre ciperi añ.ʒ.ij.balsami.i.liquoris
emanãtis ab arbore balsami cinamomi fo
lij zedoarie zinziberis costi coralorũ rubeo
rum cassie lignee euforbij draganti turis
storacis calami.spice celtice.quã pro saliũca
ponimus in ea.i.seminis aneti siluestris vel
sistre cardamomi.i.maioris ꝛ minoris sina
pis saxifragie semi.aneti semis anisi añ.ʒ.j.
ligni aloes reubarbari alipte muscate casto
rei spice nardi galange oppoponaci anacar
di masticis sulfuris viui peonie irringoꝝ ro
sarũ.s.rubearũ thimi acori.s.radicis pulegij
aristologie rotũde:alia lr̃a hʒ lõge gentiane
corticũ mãdragore camedreos valeriane.s.
radicis baccaꝝ lauri ameos dauci macropi
peris.i.piperis longi leucopiperis.i.piperis
albi xilobalsami.i ligni balsami carui amo
mi petroselini.i.semis petrosilij rute.s.semi.
leuistici semis sinoni.i.petrosilij agrestis añ.
ʒ.ʒ.auri cocti argẽti meri albarũ margarita
rum balãte bizãtie ossis de corde cerui añ.
℈.j.gra.xiij.limature eboris calami aromati
ci piretri añ.gra.viij.puluerizẽtur puluerizã
d[illegible]libris.ij.mellis cocti ꝛ dispuma
ti:fiat ↄfectio in bona forma detur in modũ
auellane eũti dormitũ cũ vino calido nõ fe
bricitãtib⁹:febricitãtib⁹ vo cũ aqua calida.

¶ Opiũ qđ fit in nr̃is partib⁹ ex capitib⁹ papaueris ni
gri fieri debet mense Maij vel Aprilis ꝛ ita opium the
baicum in illo tempore fieri debet.

¶ De meu magna inter doctores est differentia quidaʒ
dicunt q͛ est peucedanum:ꝛ hec opinio ab oibus repro
bat.Alij q͛ est radix cuiusdã herbe nascentis in india:ꝛ
falsa etiã est.Sed meu idẽ est qđ semen aneti siluestris:
ꝛ si nõ habetur loco eius [illegible]utur semen aneti domesti
ci:hoc voluit christoforus de honestis.

¶ Pro b[illegible]amo ponit terbẽtina subtilis vel oleũ lauri
nũ vel oleũ balsaminũ:vel gũmi hedere:vel quedã ↄposi
tio olei que describetur infra in recepta diacucurme.

¶ De aristologia absolute scripta apparet magna ↄtro
uersia inter doctores:qđã dicunt q͛ de rotunda est intel
ligẽdũ:quidã vero de longa.dicentes q͛ vna est pfectior
alij vo aliã.Qui vero longã dicunt esse perfectiorẽ.intel
ligunt in calefaciendo:magisq; terrestris est q̃ȝ rotũda.
Qui vero rotundã perfectiorem dicunt est: q͛ subtilior
aptiorq; ad aperiẽdũ q̃ȝ lõga.Cum igitur absolute scri
pta inuenitur de rotũda intelligatur.Q͛ illa prõptior
est ad oẽs operationes ꝛ melior ꝛc.

¶ Radices omnes in autumno sunt colligende ꝛ ciperi
mẽse Octobris.Et nota q͛ si radices alicuius herbe vel
arboris colligantur:tunc debẽt colligi qñ flores habent.

¶ Descriptio. v.

Iustinum Nicolai. t[...]ter dictũ: q2a iusti- no iperatore primo fuit invẽtũ: p̃cipue dat calculosis ꝛ patiẽtib9 dolorẽ ilij valet stran- gurie ꝛ dissurie: ꝛ his q mingũt mucos. ℞. cinamomi costi folij spice nardi casie lignee aristologie longe aristologie rotunde enule .s. radicis hysopi pulegij artemisie pẽtaphi- lonis leucopiperis .i. piperis lõgi albi oro- bi .i. arbilie: nota ꝙ frequẽs vsus eius facit mingere sanguinẽ petrosilij .s. seminis leui- stici macedoni semis vrtice milij solis .i. mi- lij silvestris saxifragie iuniperi .s. seminis: se- minis sparagi sileris mõtani apij .s. seminis. aneti .s. semis rute agrestis .s. semis: loco ei9 poni potest domesticũ seminis citri seminis feni. anisi baccarũ lauri. añ. ʒ. j. ʒ. pulverizent omnia subtilissime. Mellis cocti ꝛ dispuma ti li. ij. ꝛ fiat electuariũ. Nota ꝙ hoc electua- rium solum per annũ servatur.

¶ De costo q̃n receptis scriptũ reperit absolute: de co- sto amaro intelligendũ est. Nec auscultes dicẽtes dulce costũ repiri. Nã illos oĩno vituperat simõ ianuẽsis hoc modo dicẽs. inuenit aũt in multis locis costũ dulce scri ptũ in cõfectionibus: sed nec vidi: nec audivi ab aliquo dici. Sz q̃dã empirici dicũt costũ dulce esse radicẽ enu- le artificiose paratã. Igit ꝛ si in receptis inueniat scri- ptum costum dulce amarũ ponatur: cũ illud dulce in re rum natura nõ sit. Due tñ reperiuntur diuersitates co- sti. vn9 eñ est ind9 ꝛ est rufus seu subniger: ꝛ alter ara- bicus q̃ albus est ꝛ temperatior: ꝛ illo vtimur q̃re nota ꝛ hoc oẽs clamant doctores. A nullo eñ reperies dulce costũ scribi de doctorib9 medicine: q̃re quiescãt tãtis au torib9 viri hi ignari dicẽtes costũ dulce reperiri.

¶ De saxifragia est ꝯtrouersia inter apothecarios: mul ti enim ignorãtes ꝓ ea ponũt quãdã herbã hab[...] fo lia silia fere celidonie siue pimpinelle: min9 tñ lata ꝛ ha bentem radicem grossam: ꝛ errant. Nã illa est pastina- ca silvestris. Sed vera saxifragia est quedã herba na- scens in mõtib9 adherẽs saxis: que herba facit plantã multis folijs subtilissimis subtilitatis fere capillorũ: lõ- gitudinis digiti: ꝛ hec vere saxifragia est ꝛ illa in medi- cinis dz appõi: ꝛ nõ alia. ꝛ ex hoc appet corruptela apo theca. q̃re nõ habet virtus medicine a doc. limitata.

¶ Descriptio. vj.

¶ Electuariũ de baccis lauri. rasis. ix. almã soris ca. de colica: ꝛ appellat cõfectionẽ non electuariũ mirabil'r v[...]s in dolorib9 stoma chi ꝛ intestinorũ a vẽtositate factis: dat p̃ci- pue in dolore colico a vẽtositate f[...]o ꝛ per os ꝛ in clysterib9 apponit. ℞. foliorũ rute siccorum. ʒ. x. ameos cimini nigelle cheisim .i. seminis levistici origani carui amigdalarũ amararũ piperis lõgi mẽtastri dauci acori baccarũ lauri castorei. añ. ʒ. ij. Sera. ℥. ʒ. op- poponacis. ʒ. iij. pulverizent pulverizanda non multum subtiliter: vt dictum est de dia- cimino. Mellis cocti et dispumati ad pon- dus omnium et est. ℥. v. et. ʒ. v. gumme ve- ro dissoluantur in aqua rute: et facias in bo- na forma. Et nota ꝙ Rasis dicit ꝙ non hz parem in resoluẽdo vẽtositatem.

¶ Rutha q̃ in hac cõpositione itrat: ac in oib9 alijs dz exiccari cũ mẽsura: ꝛ hoc iõ: qm̃ si exiccat vehemẽter est calidissime cõplexionis: ꝛ ei9 calefactio est vltra mẽsu- ram. Et si nõ exiccat debito mõ remanet in ea hũiditas supflua: q̃ ꝓhibet eã digeri: ꝛ vẽtositatẽ facit: quare in ip sius exiccatione diligẽtia habenda est. Et dz in vmbra exiccari: nõ aũt in sole vt quidam emperici faciunt.

¶ De nigella multi sunt q̃ errãt ponẽtes in receptis se- mẽ q̃ddã cinerulẽtũ odoriferũ satis triãgulare ꝓ ipsa ni gella: ꝛ errãt. Sz nigella est quoddã semẽ nigrũ clarum aromaticum multum: faciens folia fere similia fumiter re: ꝛ id in medicinis apponendum est.

¶ Origanũ colligendũ est in mẽse iulij: postq̃ꝫ sol tẽdit ad occasum .s. in vesperis. Non aũt in mane añ solis or- tum: vt quidã fatui faciunt.

¶ Mel ꝛ oẽs medicine triplici cã coquũtur: p2io vt mũ- dificentur vt mel: q2 coqtur: vt sua impuritas remouea tur. scdo vt expellam9 aliquã substantiã nostro ꝓposito repugnãtẽ: vt multa decoctio cauliũ: q̃ illos stipticos fa cit. tertio vt virtus ipsi9 in oleo vel aqua transeat ꝛc.

¶ Descriptio. vij.

Diacalamentum nicolai a calamento dictũ valet precipue ad omne vitium pectoris ex frigiditate: et maxime his qui sunt in seni- li etate valet tussientibus ex frigida causa. ℞. calamenti silvestris pulegij hysopi me- lano piperis id est piperis nigri siseleos sile- ris mõtani .i. seminis: seminis petrosilij añ. ʒ. ʒ. ꝛ. ℈. ij. levistici. ʒ. j. ꝛ. ℈. j. seminis apij. ℈. j. ameos thimi aneti. scilicet seminis cinamo mi zinziberis añ. ℈. ij. pulverizentur omnia subtiliter. Mellis cocti et dispumati lib. j. et. ℥. iiij. et fiat electuarium: et datur post prandium ꝛ cenam.

¶ Calamentum quod in hac compositione ingreditur debet esse silvestre: eo ꝙ magis confortativũ ꝛ abstersi- uum est quã domesticum.

¶ In mense Iulij et Augusti ista semina colligẽda sunt scilicet semen petrosilij laureole cataputie: ruthe. fenicu li. caulis milij solis. lactuce pastinace rape ꝛ cimini.

¶ Anetũ si simpliciter scriptum reperiatur semper de se mine. est intelligendum non de herba vt est communis corruptel[a].

¶ Descriptio. viij.

Diacalamentum Mesue de mente Gale- ni conferens ad egritudines frigidas mem- brum nutritionis: et ad malitiam digestio nis et facit penetrare cibum qui non posset penetrare ad epar et ad corpus reliquum: et hec est eius proprietas: et confert frigori fe brium et emplastratum et iniunctum in spi na: est ex maxime subtiliantibus humidita tes grossas ꝛ viscosas ꝛ ex resoluentib9 ven tositates: et confert singultui vehementi fri gido et ventoso cuius difficilis est resolu tio: et provocat vrinã ꝛ mẽstrua. ℞. calamẽ ti montani et fluvialis siseleos. id est sileris

mōtani semis petrosilij an̄. ʒ. vj. zinziberis ʒ. iij. seminis apij extremitatū alasce. i. thimi an̄. ʒ. ij. keisim id est leuistici. ʒ. vj. piperis scʒ nigri. ℥. j. s. puluerizentur omnia subtiliter. Mellis cocti ⁊ dispumati li. ij. ⁊ fiat electua. dosis eius est. ʒ. j.

¶ Calamentū tā montanū quā fluuiale colligendū est in mense Julij: ⁊ exiccandū est in vmbra: exiccatio em̄ facta in sole operationē ei⁹ debilitat ⁊ eo tempore colligit pulegiū. Quinqʒ de causis medicine miscent̄ simul. Primo vt virt⁹ earū fortificetur: ⁊ hac de cā scamonea miscet̄ cū medicinis aloeticis ⁊ zinziber cū turbith. Secūdo vt cito faciat alias medicinas transire ad locū debitū. ⁊ sic crocus admiscetur auro ⁊ argento. aurū em̄ ⁊ argentū sua ponderositate ad intestina descendūt: nec ad venas possunt penetrare. et crocus facit eas ad cor penetrare. Tertio miscemus vt cito medicina nō transeat ad venas: vt cū volumus epar deopilare per diuretica: quia illa sunt cito penetrantia ad venas permiscemus aliā medicinā vt raphanū. Raphan⁹ em̄ hʒ ꝓprietatē attrahendi humores ad stomachū. Quarto vt vna ꝑ aliā debilitet̄. ⁊ sic miscem⁹ cū violis. vl' cū cassia fistula mirabolanos. Quinto vt malitiā alterius remoueat vel impediat. vt zinziber cū scamonea iūctū. scamonea enim debilitat stomachū ⁊ zinziber cōfortat.

¶ Descriptio. ix.

Dianisum Mesue valet grosse ventositati stomachi: ⁊ frigiditati: ⁊ abundātie flegmatis crudi in ipso. ℞. anisi. ʒ. xx. liquiritie masticis an̄. ℥. j. carui macis galāge zinziberis seis feniculi cinamomi ana. ʒ. v. triū piperū s. piperis albi nigri et longi calamenti: scilʒ montani piretri cassie lignee an̄. ʒ. ij. heil. id est cardamomi maioris gariofilorum cubebarum croci spice. ʒ. j. s. zuccari. ℥. ij. puluerizentur ista satis subtiliter. Mellis lib. iij. ⁊ fiat electuarium in bona forma.

¶ Notādū φ in electuarijs de melle ac de zuccaro semper in eis species aromatice ponēde sunt post eorū aliqualē infrigidationē: quia si ponerentur melle vel zuccaro existente ad huc ad ignem vt quidam mentecapti faciunt: virtus aromatum perderetur.

¶ Feniculi ⁊ anisi cum simpl'r scripti reperiunt̄ in cōfectionibus vel electuarijs: de ipsorum seminib⁹ est intelligendum cum ea magis ad vsum medicine cōueniant.

¶ Descriptio. x.

Diatriton pipereō Mesue qđ calefacit stomachū ⁊ ventrē remouet dolorē eorū ex humiditatib⁹ flegmaticis multis et crudis: et mundificat stomachū ab ipsis ⁊ valet cōtra acidos ructos: ⁊ digestionem procurat. ℞. trium piperū. s. albi lōgi ⁊ nigri an̄. ʒ. v. zinziberis hasce. i. thimi anisi an̄. ʒ. ij. spice ameos amomi cinamomi ana. ʒ. j. cassie lignee seminis apij sisileos. i. sileris mōtani semis assari enule sicce. s. radicʒ an̄. ʒ. s. puluerizent̄ oīa satis subtil'r. mellis colati cocti ⁊ dispūati. ℥. viij. fiat electuariū. dosis ē a. ʒ. j. vsqʒ ad. ʒ. ij.

¶ Piper albū nō est illud qđ est paruū contractū qđ habet corticē grossum. Sed est illud qđ est magnū grauis pōderis sine contractione subtilissimi corticis. Et illud plus confortat stomachū quam due alie species.

¶ Enulla dʒ esse sicca: eo [illegible] maioris est desiccatiōis quam quando est recens.

¶ Cassia qñ in libris auctoꝝ reperitur absolute scripta considerandū est si cōpositio illa in qua intrat est solutiua vel lenitiua ⁊ tunc debem⁹ ponere cassiā fistulā. Si autē non est solutiua nec lenitiua: sed calefactiua cōfortatiua vel apitiua oppilationū: tūc debem⁹ ponere cassiā ligneā. ⁊ hoc fit de gn̄ali regula ⁊ documento.

¶ Descriptio. xj.

Diacurcuma magna Mes. cōferēs ad egritudines antiquas: ⁊ cacesiā: ⁊ hydropisiʒ iuuamentū manifestū. ⁊ eradicat egritudines epatis ⁊ splenis cronicas q̄ iā idurate sunt: et confert ad feditatem coloris ⁊ corruptionem stomachi ⁊ humiditatē frigidā ⁊ ventositates grossas in eis ⁊ dolori renū ⁊ vesice. ⁊ vrinā prouocat. ℞. croci assari seminis petrosilij dauci anisi seminis apij an̄. ʒ. s. raued sceni. i. reubarbari Meu. i. seminis aneti siluestrʒ. aliq dicūt φ radix est efficacior. spice nardi an̄. ʒ. vj. costi mirre cassie lignee squanti carpobalsami. i. se. balsa. rubee tictoꝝ succi absinthij succi eupatorij olei balsami. i. liquoris emanātis ab arbore balsami an̄. ʒ. ij. calami aromatici cinamomi an̄. ʒ. j. s. scordeon. i. allei siluestris scolopēdrie succi liquiritie an̄. ʒ. ij. s. dragagāti. ʒ. j. puluerizentur subtiliter omnia mellis dispumati ⁊ cocti li. iij. et fiat electuarium in bona forma: dosis eius est a. ʒ. j. vsqʒ ad. iij.

¶ Dicitur diacurcuma: q2 color assimilat̄ curcume: vl' dicitur a croco qui crocus apud grecos dr̄ crocō: q in ea ingredit̄ in bona quantitate. Et q2 vocabulū est corruptū dr̄ diacurcuma. sed debet dicere diacrocon.

¶ Jnsup̄ nota qđ oēs medicine ꝯfortātes epar: et valentes epari debent bene teri ⁊ subtiliter cribellari.

¶ Balsamus est liquor emanās a stipite illius arbusculi. ⁊ dicitur oppobalsamū: ⁊ oleū balsami: vel balsamū absolute. Et q2 perfectū ⁊ verū non: nisi cum difficultate haberi pōt: igitur loco eius ponit̄ istud oleū hoc modo factū qđ describitur a Gui. pla. dicens qđ habet virtutē balsami: ⁊ ponit̄ in omni compositione in qua balsamū intrat loco ipsius. Modus faciendi oleum illud talis est. ℞. terebētine lib. ij. olei cōis li. iij. olei laurini. ℥ xvj. cinamomi. ℥. ij. enforbij: gariofiloꝝ baccarū lauri gummi hedere serapini: galbani aromatici oppoponacis an̄. ℥. j. thuris masticis an̄. ʒ. iij. terant̄ terenda ⁊ distillētur ad alembicū lento igne ⁊ re[illegible]as.

¶ Descriptio. xij.

Dial[illegible] magna Mesue conferens ad debilitatē stomachi et epatis: ⁊ egritudines factas in eis. opilationes epatis aperit. ⁊ oēm duritiem resoluit. lapidem renū ⁊ vesice frāgit: vrinā ꝓuocat: ⁊ est ad hydropisim ⁊ cacesiā medicina sublimis. ℞. lace ablute. rauedseni. i. reubarbari ana. ʒ. iij. spice nardi. masticis seminis apij: cimarum squinanti id est extremitatum squinanti absinthij. succi eupatorij. ameos sauine: amigdalarum

amararũ. costi amari. [illegible]rre rubee tinctorũ. seminis feniculi anisi as[illegible]ri aristo. s. rotũde gẽtiane. s. radicis croci. cinamomi. isopi sicce cassie lignee. bdelij añ. ʒ. j ſ. piperis. s. nigri ʒinʒibe. ana. ʒ. j. Infunde mirrã ⁊ bdelliũ in vino ⁊c. tere subtiliter: ⁊ confice cum libr. j. et. ℥. viij. mellis [illegible]lati et dispumati: dosis eius ab aureo. j. vsqꝫ ad. ij.

¶ Modus lauãdi lacam ponitur a pãdectis ca. ꝓprio de laca in hunc modũ. Tere gummã lace ⁊ laua illã in mortario postqꝫ bene pistata fuerit lauationibus pluribus ex aqua fontis in qua bullierit aristo. lon. ⁊ squinãti. añ. partes equales: ⁊ tãdiu lauetur cũ hac aqua qꝺ clarescat semꝑ cũ pestillo agitãdo. deinde dimittat̃ residere: postea colet̃ aqua ⁊ in vmbra permittat̃ desiccari q̃ desiccata reseruetur. ⁊ hic est modus. Et ex ista lotione laca acquirit subtilitatem ⁊ apertionẽ maiorem.

¶ Medicinarum ablutio fit quinqꝫ de causis.

¶ Primo vt acuitas que in medicina est auferatur: et hoc modo abluitur calx.

¶ Scđo vt sordes remoueãtur ⁊ abijciantur: ⁊ hoc modo abluitur oleum ⁊ cera.

¶ Tertio vt possit meliꝰ ꝯteri: ⁊ hoc modo abluit̃ tutia.

¶ Quarto vt eius malicia auferatur: ⁊ hoc modo lauatur lapis laʒuli: vt remoueatur quedã virtus nauseatiua: ⁊ cõpressiua sola remaneat.

¶ Quinto vt acquirat maiorem subtilitatem: ⁊ hoc modo lauatur laca que efficitur subtilior ad aperiendum.

¶ Descriptio. xiij.

Cõfectio anacardina Mesue: ⁊ est cõfectio sapientũ ⁊ eorũ q desiderãt scire: acuit eñ intellectũ ⁊ subtiliat sensum ⁊ memoriã reparat. ⁊ cõfert dolori stomachi ⁊ ventris a frigiditate facto ⁊ clarificat sanguinẽ ⁊ colorẽ bonũ facit. ℞. piperis macropiperis. i. piperis longi. mirabolanorũ. chebulorũ emblicorũ: bellericorum indorũ vindebedust. i. castorei añ. ʒ. ij. costi anacardi. ʒucchari tabarʒet. i. ʒucchari albi: burungi. i. nigelle: baccarum lauri ana. ʒ. vj. ciperi. ℥. x. Tere anacardos per se: deinde medicinas alias: ⁊ cõfice cũ butyro vaccino ⁊ melle añ. li. j. proijciẽdo primo butyrũ post ea mel deinde alias medicinas subtiliter puluerisatas: dat̃ post sex menses: ⁊ dosis eius est ʒ. ij. cũ aqua feniculi ⁊ apij: ⁊ caueat assumens a labore ira coitu ⁊ ebrietate. Oẽs mirabolani ponunt̃ in hac cõfectione ad frangẽdũ malitiã anacardorũ. Nisi eñ illi ponerẽtur ipsorũ malitia oẽs alias medicinas corrũperet igit̃ in hoc bene aduertant apothecarij. Anacardi sunt fructꝰ cuiusdã arboris qui habẽt similitudinem cũ corde auiũ paruarũ habentes intrinsecus rubedinẽ quandam ad similitudinem sanguinis: ⁊ nascuntur in Sicilia in montibus igneis: qui continue comburũt. ⁊ ab ipsis denominat̃ cõfectio anacardina. Et nota ꝙ isti fructꝰ dũ sunt recẽtes cõdiunt̃ cum melle hoc modo. liq̃facto melle in eo ponuntur ⁊ diu morant̃ in eo ⁊ illud tale mel vocatur mel anacardũ: ⁊ habent̃ in vsu absqꝫ dictis anacardis. Et aliq̃ñ ingredit̃ in electuarijs: vt inferiꝰ apparebit. Et illud tale mel hꝫ intensiorẽ gradũ caloris ⁊ siccitatis quã mel purum: q̃ꝛ anacardi sunt calidi ⁊ sicci in quarto gradu. Nec sunt pediculi elephãtis: vt quidam false dicunt.

¶ Burungi de eo est magna inter doctores differentia. Christoforus de honestis suꝑ illũ passuꝫ exponit ꝙ est nigella: ⁊ ꝙ nigella est semẽ nigrũ odoriferũ: gentilis vero exponẽs illã cõfectionẽ inquit burũgi sunt grana similia piperi que nõ habemꝰ: sed illorũ loco ſm quosdã ponit̃ cataputia: alij vero dicũt ꝙ est quedã herba hñs folia silr̃ia rute faciens semen in vaginis simile nasturtij que mordẽt linguam. Sed prima opi. est melior: magisqꝫ ad mentẽ autoris: cũ nigella cerebrũ confortet humiditatẽqꝫ ipsius desiccet quẽadmodũ cõfectionis virtus est: quare nigella ponenda est ⁊c.

¶ Descriptio. xiiij.

Confectio de scoria ferri Rasis. ix. alman. cap. de emorroidibus quã dicit mirabiliter valere pro cõstringendo fluxu immoderato emorroidarũ retinens etiã fluxũ exuberantem mẽstruorũ in mulieribꝰ: afferens etiam iuuamentũ in fluxibꝰ ventris cronicis: ⁊ datur inquit ipse oĩ mane ad quantitatẽ castaneæ. ℞. mirab. embli. nigrorũ. i. indorũ. bellericorũ añ. ʒ. ſ. spice squinanti ciperi ʒinʒiberis piperis. s. nigri ameos olibani ana. ʒ. ij. scorie ferri ꝑparate. ℥. ſ. pulueriʒent̃ oĩa subtilissime: et conficiantur cum melle dispumato quod sit coctũ cum apoʒimate emblicorum. ℥. x. ⁊ fiat in bona forma.

¶ Preparat̃ scoria ferri hoc modo. Accipe scoriã ferri quãtitatẽ quã volueris: ⁊ eã infũde i aceto fortissimo ꝑ hebdomadã. oĩ die acetũ mutãdo: postea ꝓijciat̃ suꝑ laminã ignitã ⁊ torrefiat: deinde subtilissime pulueriʒentur: ⁊ reserua: hoc enim est ipsius preparatio: quare ⁊c.

¶ Mel c[illegible]poʒimate emblicorũ hoc modo fit. [illegible] mirabolan[illegible] chebulorũ ⁊ emblicorũ añ. ʒ. xx. teran[illegible] ⁊ in tribus libris aque coquantur donec ad vnã remaneat: ⁊ postea coletur in colatura vero ponatur mellis boni lib. j. deinde bulliãt donec aqu[illegible] a melle consumpta sit. et hoc facto habes mel cum [illegible]poʒimate emblicorũ qꝺ in hac confectione ingreditur.

¶ Descriptio. xv.

Electuariũ de cineribꝰ. Aui. fen. xviij. tertij ca. xix. qꝺ dicit esse medicamẽ forte ⁊ ab ipso expertũ in cõminuẽdo lapidẽ renũ: ⁊ cõueniẽs etiã lapidi vesice extrahẽs ipm. ℞. cineris vitri cineris scorpionũ: cineris radiculũ cauliũ. nabati sunt caules nõ trãsplãtati cineris leporis lapidis spõgie sanguĩs hirci exiccati ⁊ ꝑparati cinerꝫ corticũ oui. a quo pullꝰ egressus fuit lapidis iudaici gũmi nucis. s. vsualis acori. s. radicis añ. ʒ. j. seminis

petrosilij dauci .i. semis pastinace siluestris pulegij gũmi ara. seis althee piperis scꝫ nigri. añ. ʒ.j.ß. pulueriʒẽtur oia subtilissime. mellis cocti ⁊ dispumati. ʒ.x. ⁊ fiat electuariũ qđ bñ obturet̃: ac sepe cũ spatula cõmisceat̃ ⁊ dosis ei⁹ est vsqꝫ ad aur. ij. cũ aqua tribulorũ decoctorum cũ ciceribus nigris.

¶ Uitrum cõburit̃ hoc modo. Terat̃ bene deinde reponatur in crucibolo vel captia ferri ⁊ ponat̃ sup̃ prunas semp̃ insufflando donec rubeũ fiat deĩde ab igne remoueat̃. Si erit incineratũ bene est. Aliter iterũ ponat̃ super prunas ⁊ insufflet̃: ⁊ nõ desinas sic facere donec incineret̃ ⁊ de eo vtere. Scorpiones hoc modo ꝯburunt̃. Accipe scorpiones viuos quantitatẽ quam volueris: ⁊ pone in olla noua claude eã lutando illã cũ pasta vł cũ terra ⁊ pone illã in furno calido ⁊ dimitte illã p̃ diẽ ⁊ noctẽ deinde extrahe et cinerẽ ipsorũ habebis.

¶ Caules nabati .i. caules nõ trãsplãtati: hoc modo cõburuntur. extrahe radices a terra: mundentur ab oĩ immũditia: deinde in frusta incidãtur ⁊ ponantur in olla: ⁊ coopiatur olla cooptorio perforato ita vt fumus possit exire. ⁊ ponãtur in furno. ⁊ dimittantur per totũ diẽ: in sero remoueãtur ⁊ reperies in dicta olla tanquã carbones postea dictos carbones tere[illegible]ne ⁊ in alia olla parua repone: ⁊ cooperi luto eam: ⁊ reponatur in furno ⁊ dimitte per diem ⁊ noctem: et tantum ac tam sepe hoc facias quod carbones in cinerem album esse conuersum reperies ⁊ illo vtere.

¶ Modus incinerandi leporẽ. Accipe leporẽ viuũ ⁊ decolla illum ⁊ repone in olla noua cũ toto s[an]guine et pelle bene obturando ollam. deinde ponatur in furno ⁊ tantum dimittatur ꝙ incineretur ⁊ de dicto cinere vtere in electuario suprascripto.

¶ Cortices ouorũ hoc mõ incinerent̃. Accipe cortices oui a quo pull⁹ egressus fuit ⁊ bene pistent̃. deinde ponant̃ in olla noua que bene obturata sit ponat̃ in furno et dimittatur per noctẽ in mane. si sunt incinerate bene est si autẽ bene in furno dimittantur vsqꝫ quo sint incinerate. et no. ꝙ quãto amplius coquunt̃ tãto magis albiores reddunt̃ et incinerãtur. ⁊ de eis vtere. Serapi. et auctor pandectarũ volũt ꝙ differẽtia sit inter dauci et baucie. ⁊ dicũt ꝙ dauci est pastinaca siluestris: baucie vero pastinaca dom[est]ica. A. vero et Mesue inter eas nullam differentiam faciũt: tamen in vsu est ⁊ tenetur opinio pandectarum ⁊ Serap.

¶ Sanguis hirci in hoc electuario ingrediẽs hoc modo preparandus est. accipe hircum. iiij. an. in diebus canicularib⁹. qui sint dies caniculares ĩfra describent̃ robustũ et nutriat̃ saxifragia feniculo apio [pe]trosilio pulegi[o] [h]edera squinãto: genestra cap. ve. po[l]i[tri]co vel lupul. [p]otetur v° optimo vino: et si ad aliqual[ẽ] acetositatẽ tenderet melius esset: semperqꝫ in sole teneat̃ et hoc mõ nutriatur saltim p̃ dies. xl. deind[e] cũ incipit vrina ei⁹ denigari: sumat̃ o[lla] noua ⁊ fundat̃ ĩ ea aqua ⁊ ferueat donec auferat̃ ab ea terreitas q̃ in ea est. Deinde decollet̃ hircus ⁊ accipiat̃ ex medio sanguine qui currit ex eo in olla ⁊ nõ accipiatur prim⁹ sanguis neqꝫ postremus et nõ amoueat̃ donec coaguletur. deinde incidatur in p̃tes duas eo existente in cõcauitate olle ⁊ cooperiatur cũ rete stricto: aut cũ panno subtili raro. Et dimittat̃ sub celo donec recipiat radios solis ⁊ lune: et dimittatur ipsum donec exiccetur bene: ⁊ caue ne adueniat ei humectatio ex rore. Nec decollandus est nisi sanus sit hircus: et ex dicto sanguine vtere in oĩ medicĩa: et in omni loco in quo scriptũ reperis sanguinis hirci.

¶ In collectione mineraliũ tres cõditiones cõsiderãde sunt. primo eligantur a mineris notis ⁊ famosis. secundo ꝙ non sit admixtum quod impediat ei⁹ cognitionem. tertio ꝙ non habeat substantiam transmutatam.

¶ Descriptio. xvj.

Diasatirion Mesue seu cõfectio testiculorum vulpis et est se[cu]nda descriptio que est melior: et in vsu faci[e]ns ad erectionem virge ⁊ multiplicans sperma ⁊ desiderium coeundi. ℞. secacul albi ⁊ mundi elixati .i. cocti in aqua cicerũ: quorũ eiecta sit aqua prima li. j. satirionũ .i. testiculorũ vulpis q̃ abscinduntur a patre suo .i. [s]tipite suo etiã elixatorũ in aqua dicta. ℥. viij. radicũ raphani .i. siluestris. ℥. iij. luf plani .i. serpentarie vel dragontee. ℥. ij. terant̃ hec omnia ⁊ infundãtur super eis lactis vaccini vel ouini quãtitas que supemineat radicibus duobus digitis. olei sisamini butiri vaccini recentis añ. ʒ. iiij. coquantur hec oĩa cũ facilitate vsqꝫ ad spissitudinẽ. et si adhuc radices nõ bene cocte sunt: fundatur iterũ super eas ex lacte et oleo et butyro añ. partes equales vsqꝫ dum p̃fecte coquãtur: ⁊ post hoc infunde sup̃ hoc totũ mellis boni ⁊ dispumati li. vj. succi cepe hũide .i. recẽtꝫ li. j.ß. decoq̃ oĩa simul vsqꝫ ad p̃fectã coctionẽ ⁊ post hoc remoueant̃ ab igne. ⁊ p̃ijce sup̃ eã puluerẽ hũc cui⁹ hec ẽ p̃mixtio. ℞. caudarũ stinci cũ renib⁹ ⁊ sumie .i. ab vmbilico ĩfra. ℥. j. seis eruce ʒinʒiberis albi ⁊ mundi been albi ⁊ rubei lingue auis .i. seminis fraxini seminis nasturtij cinamomi piperis longi baucie .i. seminis pastinace domestice sinapis scꝫ seminis napi seminis asparagi ana. ℥. ß. conficiantur cum eis is primo subtiliter pulueriʒatis: vltimo vero ponãtur hec alia in medicina predicta pinearum mundatarum li. j.ß. fisticorum mũdatorum. ℥. x. cerebellorũ passerũ. ℥. x. pistẽtur tria hec subtilissime oĩa per se deĩde bene cõmisceantur simul ⁊ in fine aromatiʒentur cum. ʒ. j. musci boni. ⁊ dosis ei⁹ est ab. ℥. ß. vsqꝫ ad. ℥. j. cum bono vino puro ⁊ pauco ⁊ sumitur ĩ sero cum itur dormitum.

¶ De secacul inter doctores est diuersitas auctor. pandectarũ et Mesue dicun[t] ꝙ secacul idem est ꝙ iringus. et iringus idẽ ꝙ secacul. Simõ vero ianuen. Sera. in lib. de s[im]plici medicina in. vij. lib. sui breuiarij ⁊ Aui. dicuntq̃ ꝙ secacul est radix sicut ʒinʒiber que apportatur ab india. verum in vsu est et accipitur iringus pro secacul quia eo caremus. Aliqui dicunt ꝙ secacul est sigillum sancte marie. Quare prima aqua ciceris abijcitur: ⁊ in scđa lauant̃ satyriones ⁊ secacul quod prima est abstersiua prohibens inflationem et ventositatem generari. secunda vero est multum ventosa ⁊ inflatiua. et cum hoc portatiua aliarum medicinarum ad genitalia membra.

¶ Stincus est quoddam animal simile lacerte degens in ripis aquarum secundum flumen nili. In hac confectione pro omni lib. j. mellis cocti ⁊ dispumati ponende sunt. ℥ iij. specierum cribellatarum. si habere debet virtutem a Mesue scriptam. Iringus et taxus barbasus colligendi sunt in mense octobris.

¶ Incidenter hic notãdum e[illegible] ꝙ hoc electuariũ dupli-ci ratione solet dari hominib[illegible] primo exhibetur corpori bus exiccatis ad humectandũ ⁊ tunc debem⁹ exhibere de eo.ʒ.ß.in mane per horas quatuor vel duas ad min⁹ ante prandiũ datur.⁊ scd͡o ad augmẽtum coitus ⁊ viri-lis membri erectionẽ ⁊ tunc ipsam exhibere debem⁹ ve-spere ante cenã per duas horas cũ modico vini subtilis ⁊ odoriferi.cõplexio dicti electuariũ est tẽperata inter ca lidum ⁊ frigidum.humida tñ ad ṡm gradum.

¶ De[illegible]riptio.xvij.

Diairis Nicolai sic dr̃ a radice illa q̃ ireos vocatur ꝓdest disniacis ortonicis.⁊ tussienti bus ex flegmate grosso.⁊ vocẽ deperditã re-staurat si fuerit ex frigiditate ⁊c. ℞.radicum ireos.℥.j.pulegij ysopi liqritie añ.ʒ.vj.amig dalarũ sc; amararũ dragagãti pinearũ cina momi ⁊ zinziberis piperis añ.ʒ.iij.caricarum carniũ dactilorꝫ.passularũ enucleatarũ ana. ʒ.iij.ß.storacis ru.ʒ.ij.⁊.℈.j.pulverizent̃ sub-tiliter oĩa mellis cocti ⁊ dispumati lib.j.ß.et fiat electuariũ.Ysopi si simpliciter scriptũ reperiatur de herba sicca est intelligendũ et in vmbra exiccandũ est ⁊ nõ solũ ipsum:sed oẽs herbe aromatice.sol eñ aromaticitatez illã resoluere facit et virtutẽ destruit.

¶ Pinee ⁊ amigdale nisi sint recentes anteq̃ȝ in ꝯfectio nibus ⁊ electuarijs pectoralibus ponantur semper de-bent purgari:vt supra ostẽsum est.aliter rauceitas sua nocet pectori ⁊ tussim prouocat.quod bene notent apo-thecarij in hoc ⁊ aduertant.

¶ Descriptio.xviij.

Diapenidion Nicolai sic dicitur a penidijs que ibi intrant plusq̃ȝ de alijs speciebus.va let ad omne vitiũ pulmonis ⁊ tussis ad rau-cedinẽ vocis factã ex siccitate ⁊ ptisicis sub-uenit. ℞.penidiarũ.ʒ.xvj.seminis pinearũ amigdalarũ preparatarꝫ:hoc est mũdatarũ. semi.papaueris albi añ.ʒ.iij.℈.j.gariofilorũ et cina.zinziberis succi liquiritie dragagãti gũmi ara.amidi.semi.citruli.se.melonũ.se-minis cucumeris.semi.cucurbite mũdato-rum añ.ʒ.j.semis camphore tertiaȝ partem vnius.℈.j.gra.vij.Sirupi violati.q.s.pulue rizẽtur subtiliter puluerizãda ⁊ cõterãtur cõ terenda.deinde cõfice sic.in lib.j.aque florũ violarũ.℥.iij.bulliant donec aqua [illegible]quãtu lum inficiatur postea coletur et colature ad-datur lib.j.zuccari:et bulliãt donec incipiãt inspissari.Tunc addatur pinee amigdale et suprascripta semina vnũquodq; per se bñ cõ tusum cum spatula semper mouendo.dein-de addatur penidij subtiliter pulverizati:et cum liquefacti fuerit illud grossum quod su-pernatat cum cassia dispumetur:et iteruȝ in mortario proijciatur:et bene terẽdo et com-miscendo.deinde camphora admisceatur.

Ad vltimũ pulvis suprascriptarũ specierũ cum supradicto sirupo in mortario semper agitando moueatur:donec incorporetur: demum reseruetur in vase vitreato.

¶ Summe ingredientes in hac ꝯpositione dissolui pos-sunt in aqua florũ violarũ.vel in decoctione prescripta a Nicolao et pinee etiã ⁊ amigdale cũ altero ꝓdictorũ hu-mectari possunt.ad hoc vt bene conterantur.

¶ Descriptio.xix.

Diadragantũ calidum Nicolai.Taliter di ctum a dragãto recipit ⁊ dicit̃ calidũ ad dif-ferentiã diadraganti frigidi alterius descri ptionis:datur antẽ in strictura pectoris fa-cta a materia frigida grossa et vitiosa. ℞. dragaganti triduo in aqua temperati lib.j. hysopi.pinearũ amigdalarum mũdatarũ ⁊ excorticarũ.semi.lini assi.añ.℥.iij.fenugreci sc; se.cinamomi.añ.℥.ij.zinziberis liquiri-tie.s.radix succi liquiritie.añ.℥.j.pulverizen tur subtiliter [illegible]pulverizanda.⁊ cõterantur cõ terenda:⁊ cõfice sic dragagantũ infusum in aqua per linteolũ extorque ⁊ cum lib.ij.et.℥. viij.mellis cocti vsq; ad spissitudinem lento igne se[illegible]per cum spatula agitando misceat̃: deinde additis pineis amigdalis seminis li ni et fenugreci ab igne deponantur.et pul-uis suprascriptarum specierum addatur:et vsui seruetur.

¶ Modus assandi semina lini in eo intrãtia talis est.ac cipe patellã vel bernaciũ.⁊ super ignẽ multũ calefacias: postq̃ȝ bene fuerit calefactũ remoue ab igne.⁊ intus po-nas lini semina semper mouẽdo vsq;quo sint assata:⁊ si tunc bene assata nõ sunt iterũ vas calefiat amotis semi-nibus.deinde ab igne remoto iterũ semina supra ponan tur:semꝑ mouẽdo vsq;quo sint [illegible]ne assata deinde reser-ua:et ṡm hanc doctrinã oĩa alia semina debẽt assari.

¶ [illegible]semen assatur vt amoueat̃ humiditas superflua ⁊ viscositas:⁊ pl⁹ assari debet q̃ȝ alia semina. Ideo nota ꝙ oĩa semina ꝑ se assanda sunt:eo qꝛ aliquod semẽ mul-tũ assandũ est propter ei⁹ viscositatẽ multã vt lini semẽ. ⁊ psilij.quoddam min⁹ propter eius paucã humiditatẽ vt semẽ ani[illegible] cimini ⁊ hmõi.quod bene notent [illegible]othe carij.C[illegible]fectiones he amare per duos annos [illegible]nser-uantur oẽs:tyriaca vero magna longiori tẽpore serua-tur:vt in ipsa scripsi.

¶ Descripti[illegible]xx.

Trifera magna Nico.cum opio et sine opio que taliter dicta est:quia magnã vtilitatem et fructum mulieribus confert.Datur con-tra dolorem stomachi virorũ ⁊ mulierũ cuȝ aqua in qua cocta sint semina feniculi anisi ⁊ masticis:datur contra vitiũ matricis ex fri-giditate ⁊ distemperata bibatur cum vino in quo cocta sit arthemisia.prouocat etiam menstrua si ex ea cum arthemisia bene tri-ta et cum oleo muscelino commixta fiat pes-sarium ex bombice quod ex istis inunctum in vulua mulieris immittatur:et prono-

cat etiã menstrua mulieri nõ cõcipiẽti si det
cũ vino in quo cocta sit mãdragora vel sam‑
bucus miro modo ꝓdest: pueris qui nõ pos
sunt dormire. ꝛ in nocte nimis garriũt diste‑
perata cũ lacte mulieris in modũ ciceris et
bibita prodest. ℞. cinamomi galãge gario‑
filorum spice nardi zedoarie zinziberis costi
storacis calamite calami aromatici ciperi
bireos. s. radicis paucedani corticũ mandra
gore spice celtice acori rosaꝝ scꝫ rubearũ pi‑
peris. s. nigri anisi seminis apij semi. petrosi‑
lij. semi. feniculi macedonici. i. apij montani
dauci ozimi iusquiami cimini diptami. añ.
ʒ. j. puluerizent̃ subtiliter oĩa. mellis cocti et
dispumati lib. j. ꝛ. ℥. ij. hoc mõ faciẽdo nihil
addendo vel minuẽdo erit trifera sine opio.
Si vero cum opio facere vis: addas predi‑
ctis omnibus opij thebaici. ʒ. ij. ꝛ cum opio
trifera erit.

¶ Si in hac patria mulieres volũt illã in zuccaro. Ac‑
cipias igit̃ suprascriptarũ specierũ sine opio. ℥. j. zucca‑
ri li. j. ꝛ facias. ꝛ dat̃ in modum castanee. Confectio hec
danda est stomacho vacuo: ꝛ differẽda est com[e]stio vsꝙ
quo de ea facta sit digestio. ꝛ dicte spẽs subtilissime sunt
terende ac puluerizande.

¶ Dicitur eñ cõpositio hec trifera. i. hoĩem iuuenẽ red‑
dẽs. Nota ꝙ quãuis in multis cõfectionibus reperies
scriptũ mellis cocti ꝙ tñ etiã cũ melle crudo ꝛ mũdo pos
sunt cõfectiones fieri: ꝛ illud habet minꝰ de spissitudine
ꝛ magis de penetratione. Igit̃ ab auctoribꝰ sepe inue‑
nies scriptum mellis cocti: ꝛ quandoꝙ mellis crudi: vt
per hoc intelligas quod vtrunꝙ potes ponere ꝛ con‑
uenienter.

¶ Descriptio. xxj.

Diaolibanũ Nicolai dictuꝫ ab olibano in‑
grediente descriptionẽ: valet ad oẽs capitis
passiones: lachrymas potẽter stringit. dolo
rem emigraneũ ꝛ superciliorũ sanat et squi‑
nantiã curat ꝛc. ℞. castorei opij thebaici in‑
squiami añ. ʒ. ij. cassie lignee. ʒ. j. ℈. [.] olij cro‑
ci th[ur]is añ. ʒ. ß. reupontici amomi ã. ʒ. j. ℈. ij.
ß. peonie scꝫ radicis macropipe. i. piper lon‑
gum storacis calamite ana. ʒ. ß. mirrhe. ℈. ij.
grana. v. spice piretri euforbij. Leucopipe‑
ris. i. piperis albi. añ. ℈. j. gra. xv. puluerizen
tur subtiliter oĩa. Mellis cocti ꝛ dispumati
℥. viij. ꝛ fiat electuarium in bona forma.

¶ De hyusquiamo cũ scriptũ reperit̃ semper de semine
ꝛ nõ de herba est intelligendum: herba eñ maioris est
venenositatis ꝙ̃ sit semen.

¶ Peonia si simplr̃ scribat̃ de radice intelligẽdũ est: cũ
illa magis vsui medicine conueniat ꝙ̃ folia vel semina.

¶ Descriptio. xxij.

Requies Nicolai. Sic dicta eo ꝙ requiem
patientibus prestet: ꝛ somnũ. et maxime ty‑
pice febrientibus quotidianarijs tertiana‑
rijs [qu]artanarijs acutis et peracutis ꝛc. ℞.
rosarũ. s. rubearũ vi[o]larũ añ. ʒ. iij. opij hyusc‑
quiami scꝫ seminis papaueris albi corticuꝫ
mandragore scariole semi. lactuce semi. por
tulace psilij: scꝫ semi. nucis muscate cinamo‑
mi zuccari añ. ʒ. j. ß. sandaloꝝ alborũ: sanda‑
lorũ rubeorũ: sandalorũ citrinorũ spodij: scꝫ
de canna. dragagãti añ. ℈. [.] j. grana. v. pulue‑
rizẽtur subtiliter puluerizãda. mellis cocti ꝛ
dispumati lib. j. ꝛ. ℥. iiij. ꝛ fiat electuarium.

¶ Ista compositio a multis corrupte ꝛ male componit̃.
Multi eñ addunt ꝛ in suis receptis reperiunt vltra pre
scripta Miconis ꝛ exponunt ꝙ est papauer nigrũ ꝛ fal
se: nã idẽ est qđ pauer albũ vt vult Gentilis super. v. cañ.
Sed littera debet stare vt prescripsi.

¶ Usus istorũ opiatorũ nõ debet esse nisi transactis sex
mẽsibꝰ: ꝛ inueterata vltra sex annos nõ vigorose electua
ria hec operant̃: imo declinant ab eius virtute maxime
stupefactiua: seu opiata.

¶ Descriptio. xxiij.

Egeta Mes. experta ad dolorẽ stomachi a
frigiditate factũ ad oẽs dolores factos a si‑
mili causa: ꝛ a ventositate grossa: ꝛ ad dolo‑
rem colice ꝛ difficultatẽ vrine: ꝛ dolorẽ den‑
tium: ꝛ ad vẽtositates matricũ: ꝛ cõfert iuua
mentũ maximũ ad sterilitatẽ bibita: et sup‑
posita cũ lana ꝛ oleo de lilio. ℞. castorei mir
rhe opij piperis macropiperis. i. piperis lõ‑
gi galbani costi cinamomi fu id est valeriane
meu. i. semi. aneti siluestris: aliq dicunt ꝙ ra
dix est ponẽda ꝛ nõ semen dauci assari croci
ana. ʒ. j. puluerizentur subtiliter oĩa. Mellis
cocti ꝛ dispumati lib. ß. ꝛ fiat electuarium in
bona forma: dosis eius est aur. j.

¶ Mel ponitur in ista medicina: ꝛ nõ solum in ista: sed
in oĩbus alijs triplici ratione. Primo vt placet horribili
tatẽ medicinarũ. Secundo vt mũdificet ꝛ resoluat. Ter
tio vt conseruet species sua viscositate.

¶ Stupefactio est dispositio ĩducta in mẽbro a frigidi
tate: per quam membrum non sentit: aut obtuse sentit.

¶ Descriptio. xxiiij.

Atanasia Mesue sic dicta: qꝛ hoĩem a mor
te preseruat. confert ad dolorẽ epatis ꝛ sple‑
nis: ꝛ opilationi in eis: ꝛ ad dolorem stoma‑
chi: ꝛ asma: ꝛ ad tu[ss]i[m] antiquã: ꝛ mũdificat
pectus: ꝛ ad fluxũ vẽtris antiquũ ꝛ ad disin‑
theriã: ꝛ ad fluxũ sanguinis. et est in sedatiõe
doloris: sicut philoniũ. ꝛ ꝯfert ad dolorẽ re‑
nũ ꝛ hemorroidarũ. ꝛ Galenus qdẽ ꝑcepit
misceri in ꝯfectione hac epar adib. valet eñ
sua proprietate ad morbos epatis. ℞. croci
opij mirrhe castorei hyusqami costi carui se
minis papaueris nigri spice eupatorij epa‑
tis adip. i. lupi: cornu dextrũ capre vel cerui
añ. ʒ. j. pulu erizent̃ subtil̃r oĩa. mellis cocti ꝛ
dispu. lib. v. ꝛ fiat electuariũ in bona forma.

¶ Epar adip. i. lupi preparatur hoc modo ꝛ conseruat̃.
primo

primo debet optime lauari [illegible] vino albo optimo ⁊ bene mundari ab omnibus imm[illegible]ditijs. deinde saliatur: seu spargatur sandalis citrinis bene et subtiliter pulverizatis: deinde permittatur exiccari. demũ inuoluat absinthio et ponatur in vna scatula in loco sicco cũ dicto absinthio omni hebdomada absinthiũ mutando.

¶ Lupi vero intestinũ hoc modo preparatur: et cõseruatur. Lauetur optimo vino albo. deinde tumefiat ⁊ ponatur ad exiccandum: sed caueatur a fumo ⁊ puluere. deinde etiã in absin[illegible]o inuoluatur et reseruetur: valet enim in colica mirabiliter.

¶ Descriptio. xxv.

Philoniũ persicuz Mes. in sua practica ca. de sputo sanguinis: in fine capi'li. qḋ dicit esse vehemẽtis virtutis ad emanationem sanguinis vndecũq̧ ⁊ screatũ eius cum tussi ⁊ fine tussi ⁊ ad superfluitatẽ menstruoꝝ dolorosam ⁊ emorroidarũ: ⁊ ad egestionem sanguineam: ⁊ ad mulieres pregnãtes qbus erumpunt menstrua ⁊ conseruat fetũ in matricibus earũ. ℞. papaueris albi. ʒ. semis hyusquiami. ʒ. semis. añ. ʒ. xx. terre sigillate opij ana. ʒ. x. scehedengi. i. semis canapis croci añ. ʒ. v. castorei spice euforbij piretri margaritaruz non perforatarũ. karabe zedoarie doronici ramich. i. quedã compositio infra descripta añ. ʒ. j. camphore. ℈. j. pulverizẽtur subtiliter omnia. Mellis rosati colati lib. ij. ⁊ fiat electuarium in bona forma. dosis est a. ʒ. ß. vsq̧ ad. ʒ. j. cum succo arnoglose: aut cũ aqua rosata ⁊ modico vini puri.

¶ Differẽtia em̃ est iter scedenegi et scehedẽgi: scedenegi idem est ꝙ lapis ematitis: scehedengi. i. semen canapis: quare bene considerande sunt litere in omni cõpositione et vocabulo.

¶ Castoreum em̃ in hac cõpositione ponitur vt prohibeat congelationem ab opio.

¶ Margarite ꝓ ad cõfortationẽ membroꝝ principalium ꝓpter lesionẽ opij. margarite a natura pforate meliores sunt q̃ nõ pforate. Et ratio est qꝛ per illud foramẽ superfluitates ipsarũ sunt consumpte ⁊ purgate.

¶ Philonium enim dicitur a compositore: quia philon medicus illu[illegible] composuit.

¶ Descriptio. xxvj.

Philoniũ Mes. descriptiõe prima q̃ in vsu est: qḋ est expertoꝝ iuuamentorũ in sedatiõe doloꝝ ex separatione [illegible]asib⁹ mortis et proprie dolori stomachi a frigiditate facto: aut humore crudo: aut ventositate gro[illegible]a extendente: ⁊ sedat dolorẽ colice ⁊ viscerũ ⁊ dolorem renũ: ⁊ matricũ ⁊ dolorẽ laterũ: et prefocationẽ anhelitus ⁊ difficultatem vrine: ⁊ singultũ vehementẽ. ℞. piperis albi hyusquiami scz semis añ. ʒ. xx. opij. ʒ. x. croci. ʒ. v. spice piretri castorei añ. ʒ. j. pulverizẽtur oĩa subtilissime. Mellis cocti colati ⁊ dispuma. lib. ij. et. ℥. xj. et fiat confectio in bona forma.

¶ Medicine autem omnes quomodo stupefaciunt.

¶ Nota. omne em̃ membrũ sentiens habet quãdam mẽsurã frigoris terminati cũ suo calido: in quo frigore si fiat additio in certa mẽsura: membrũ stupefit: ⁊ hoc modo medicine omnes opiate stupefaciunt.

¶ Contritio em̃ medicinarũ omniũ stupefacientiuz debet esse subtilissima: ad hoc ꝙ possit per paruas venas penetrare ad ardua loca: aliter em̃ membrũ ab eis non posset stupefieri: neq̧ sensus ipsius obtundi.

¶ In actu practico nocent iuuenes medici. et nõ solum de hac cõpositione: sed de oĩbus narcoticis ⁊ stupefactiuis tam simplicibus q̃ cõpositis. Qḋ si intentio medici est somnũ ꝓuocare danda sunt post cenã in sero transacta hora. Cũ autẽ intendimus sedare dolores: seu fluxũ sanguinis ꝓhibere: nõ nisi vacuo stomacho a cibo ⁊ superfluitatib⁹ sũt exhibẽda. Neq̧ post per quinq̧ horas est cibus assumẽdus. et sic de tyriaca noua intelligitur. Et hic imponitur finis distinctiõis secunde que fuit de medicinis amaris ⁊c.

¶ Incipit tertia distinctio que est de medicinis solutiuis: et continet descriptiones. lj. quarum prima est.

Hierapicra Mes. de mẽte Gal. hiera. i. sacra. picra. i. amara. habet em̃ nomẽ amaritudinis ⁊ est medicina sublimis in qua aggregantur virt[illegible]tes et operationes nobiles. est em̃ subtiliatiua: ⁊ resolutiua materiarũ malarũ grossarũ ⁊ viscosarũ ⁊ exiccatiua earuz que imbibite sunt in poris ⁊ angustationib⁹ sicut [illegible]bibit in spõgia. ⁊ perficitur ab ea solutio bona: ⁊ queniẽs ⁊ est calefactiua ⁊ apitiua opilationũ ⁊ abstersiua: ⁊ virtus huius medicine affert iuuamẽta multa experta ad egritudines capitis stomachi epatis iunctuarũ renum ⁊ matricũ ⁊ membroꝝ frigidas. ℞. cinamomi masticis assari spice carpobalsami: croci: xilobalsami. i. ligni balsami: cassie lignee. añ. ʒ. j. aloes succotrini. ℥. ij. mellis colati ⁊ dispumati. ℥. iij. fiat electuarium in [illegible]ona forma.

¶ Quãtitas mellis in hac cõpositione debet esse pauca scz specierum et mellis añ. partes equales. Eo quia mel frangit virtutem aloes. Et non solum de hac compositione est in[illegible]telligendum: sed et de omibus alijs in quib⁹ aloes [illegible]sis.

¶ Bas[illegible] in medicina dicitur illa medicina simplex cui⁹ operatio principaliter queritur in medicina composita. Et per cõsequens operationẽ cuius alie medicine intendunt sicut finẽ et ipsa est effici[illegible]s principale. Et sic ratio essendi basim: est ratio finis intenti vel illud dicitur basis in medicina per quod laudes medicine ei conueniunt: quare bene no.

¶ Hiera nõ exhibẽda est illico cũ est facta: et hoc cõtra indoctos medicos ⁊ ignaros apothecarios. Albuchaf. em̃ vult ꝙ postq̃ est facta sepeliatur per sex menses in ordeo vt fermentetur: et debet confici in mense Julij: vel Junij: et non in fermento. quia calore estatis et fermenti corrumpetur. Cuius contrarium faciunt apothecarij nostri temporis.

¶ De aloe succotrino ⁊ epatico differẽtia [illegible]st inter doctores. Auicen. Mesue ⁊ quidã alij laudant succotrinum. Aliabbas epaticũ. Igitur nota ꝙ aloes epaticũ magis est solutiuum: ⁊ hoc est qḋ Aliabbas dicere voluit. Sed in alijs succotrinum epaticum in bonitate superat. Et ideo cum aloes simpliciter scriptum reperitur: de succotrino est intelligendum tanq̃ de perfectiori.

¶ Descriptio secunda.

Hiera simplex Gale.vij.terapentice que est
illa que est in vsu. Et de qua intelligunt do-
ctores: cum tantas laudes attribuunt Si-
cut in añ posita hiera dictũ fuit: ꝛ dicunt qd
dosis est.ʒ.j.ꝙ nõ intelligant de ꝑscripta sa-
tis ptz: eo qꝛ de ea exhibui ꝛ exhibere vidi a
famosis doctoribus.℥.j.ꝛ aliqñ.ʒ.x.ꝛ paruz
operabatur. ℞.cinamomi masticis assari
spice nardi croci xilobalsami.i.ligni balsa-
mi.añ.ʒ.j.aloes succotrini.ʒ.c. Mellis cola
ti et dispumati.ʒ.c.ꝛ.vj.ita ꝙ est equalis quã
titas cum speciebus et hec est descriptio hie-
re que fieri debet non alia.

¶ Si reperiatur scriptũ hiera simplex vel hiera pigra
gal.vel hiera ex octo rebꝰ.vel hierapicra.vel hiera semp
de nunc prescripta est intelligendum non de alia.

¶ Hiere oẽs seruari possunt a sex mẽsibꝰ vsqꝫ ad q̃tuor
annos in sua.bonitate Cum vero dictum tempus trans
eunt a bonitate ꝛ perfectione declinant ꝛc.

¶ Descriptio tertia.

Hiera cõposita Gale.que in [illegible]listerijs ap-
ponit̃: ꝛ põt etiã per os exhiberi: ꝛ est descri-
ptio Nico.que facit ad diuersas capitis pas
siones.ꝛ ad auriũ ꝛ oculoꝝ distẽperantiã: sto
machũ quoqꝫ optime purgat: causas [illegible]patis
emendat.splenis duricies remouet et exte-
nuat renibus et vesice proficit.ꝛ matricis di-
stemperantiã sedat ꝛc. ℞.cinamomum spice
croci squinãti assari cassie lignee xilobalsa-
mi.i.ligni balsami carpobalsami.i.seminis
balsami. Uiolarũ absinthij epithimi agari-
ci rosarũ turbith coloquintide masticis añ.
ʒ.ij.aloes electi.℥.iiij.puluerizentur subtili-
ter oĩa Mellis co[illegible]ti et dispumati.℥.viij.
quod est ad pondus specierũ ꝛ confice.

¶ Squinantũ per se terendũ est ꝛ puluerizandũ: eo qꝛ
multũ sustinet de cõtritione: ꝛ si ꝑmisceretur cũ alijs me
dicinis ad puluerizandum ante ipsius puluerizationẽ
euanesceret virtus aliarum medicinarum ꝛ bonitas de
perderetur per se conterendum est.

¶ Hi[illegible] species sunt oẽs subtilissime terẽde [illegible] sub-
tilitate virtus aloes transeat per angustas vias [illegible] ꝛ hoc
voluit albucasis particula quinta ca.hiere antique cuz
dicit ꝛ vnaqueqꝫ pars teratur ꝛ cum panno serico trico
nizetur: ꝛ puluis in ali[illegible] vase vitreo reponatur.

¶ Mel in electuarijs solutiuis parum vel nihil deco-
quendum est: mel enim q̃to minus coctum tanto ma-
gis solutiuum: ac etiam qꝛ per coctionem magis visco-
sum reddit̃. Mel enim coctũ magis nutrit ꝛ minus laxat.

¶ Descriptio quarta.

Benedicta Nico.sic dicta: qm̃ ab oĩbus qui-
bus sumitur benedicitur si det̃ habẽtibus in
firmitates cõtra quas inuẽta fuit: videlꝫ ad
guttã arthriticã ꝛ podagrã ex frigiditate.et
renes ꝛ vesicã purgat. ℞.esule turbith zuc-
cari añ.ʒ.x.diagredij hermodacti.rosarũ añ.
ʒ.v.gariofilorum spice nardi croci.apij saxi-
fragie piperis longi cardamomi amomi sa-
lis gẽme zinziberis [illegible] galange macis carui fe-
niculi.s.seminis agarici seminis asparagi po-
lipodij milij solis brusci añ.ʒ.j.puluerizent̃
subtiliter oĩa mellis colati ꝛ dispumati lib.
iij.fiat electuarium in bona forma. Aliqui
addunt huic descriptioni. Masticis ameos
lapidis lincis añ.ʒ.j.

¶ Benedicta dicit̃ ab effectu: ꝛ ab eo denoĩatur qꝛ bonũ
effectum inducit: vnde ab omnibus sumentibus bene-
dicitur. Feniculi.si simpliciter scriptum inuenitur de se
mine ipsius intelligendũ est: non autem de radice neqꝫ
de herba: vt fo.ix.supra etiam scripsi.

¶ Sextaria multiplicia sunt ꝛ diuersificant̃ ẜm diuersi
tatẽ rerũ. Si enim dicit̃ aque sextariũ vnũ: tũc idẽ est ꝙ li.
ij.ʒ. Si aũt vini sextariũ vnũ: tũc idẽ est ꝙ lib.ij.℥.viij. Si
vero sextariũ vnũ olei.ꝛ idẽ est ꝙ li.j.vltimo sepe inuenit̃
sextariũ vnũ mellis: ꝛ idẽ est ꝙ li.iij.quare nota has dif
ferentias: qꝛ sepe vidi errores contingere in cõpositione
medicinarũ et nõ a vulgaribus apothecarijs.

¶ Descriptio.v.

Electuariũ indũ Mesue maius educens so
lutionẽ superfluitatis humorũ: proprie fleg
maticorũ ꝛ putridorũ a stomacho: ꝛ a mem
bris nutritionis: ventositatẽ grossam in eis
resoluit: ꝛ morbos factos ab eorũ exuberan
tia curat sicut est dolor stomachi: ꝛ viscerum
ꝛ colicã ꝛ dolores renũ: ꝛ educit materias q̃
sunt in iuncturis. ℞.cinamomi gariofilorũ
spice rosarũ cassie macis ciperi añ.℥.ʒ. san-
dalorum citrinorum.ʒ.ij.ʒ.ligni aloes nu-
cis muscate añ.ʒ.ij.turbith.albi ꝛ boni.ʒ.j.
zuccari albi penidiarum ana.ʒ.xx.galange
heil.id est cardamomi scilicet minoris.i.me
legeta assari masticis ana.ʒ.j.ʒ.diagredij.ʒ.
xij.oĩa hec fricent̃ manibꝰ cũ oleo amigdala
rum dulciũ deinde accipe succi citoniorũ suc
ci granatorum succi apij succi feniculi añ li.
ʒ.puluerizentur puluerizãda satis grosso
modo Mellis collati et dispumati lib.iij.ʒ.
misce et fiat electuarium in bona forma.

¶ De cassia hic est notandum quod ẜm doctrinam su-
pra tibi datam fo.lxxviij.cassia fistula ponenda est: cum
sit electuariũ solutiuũ. Nec cassia lignea hoc in electua
rio est ponenda: ꝙ tame[illegible]cus esse quidam tenent. Ego
enim apponerem cassiam fistulam. Cum nullũ solutiuũ
sine leni[illegible]o esse debeat: vt volunt doctores.

¶ Nota [illegible] doctores non ponunt in electuarijs a remo
tis attrahentibus penidios in suis receptis: sed dunta-
xat in illis quorum intentio est a stomacho ꝛ intestinis
ꝛ venis magnis attrahere. vt in diafinicone. ꝛ hoc ele-
ctuario. Assarum cum simpliciter scriptum reperitur ra
dix ipsius ponenda est: qꝛ radix melior pars est plante.

¶ Licet mesue in litera ponat ꝙ dosis huius electuarij
est vsqꝫ ad aureos.iij.hoc intelligendum est quando ad
lib.j.mellis ponuntur.℥.iij.vt apothe.nostri tẽporis fa-
ciunt.ꝛ male maior quantitas dari potest.

¶ Descriptio.vj.

Electuariũ indũ minus Me.habens intẽ-
tionẽ maioris. ℞.turbith albi ꝛ gũmosi.ʒ.c.

zuccari. ʒ. c. macis gariofilorũ pipis zinziberis cinamomi beil. i. cardamomi maioris nucis muscate añ. ʒ. vij. scamoneee. ʒ. xij. pulverizentur oia satis grosso modo mellis collati ꝛ dispumati li. ij. ꝛ. ℥. ij. misce ꝛ fiat electuariũ liquefaciẽdo zuccarũ cũ melle. Nota hic vnũ generale intelligẽdũ in omni cõpositione q̃ cũ scamonea acuit. Medicina em̃ q̃n q̃z fit in pricipio veris: ꝛ acuitur vt p totũ annũ pos sit servari ꝛ dari q̃n volum⁹. Et tunc cũ scamonea non cocta acuenda est ne sua virtus longa mora debilitet: nec timet ei⁹ malitia eo q̃ per tp̄is diuturnitatẽ satis aufert. Aliquando aũt acuit medicina nõ q̃ debet diu cõservari: sed que infra tres vel quatuor dies debet exhiberi. Et tũc cũ scamonea cocta debet acui: vt sua malitia coctura removeatur. Et idẽ intelligas tam in electuarijs quã pillulis ꝛ confectionibus.

¶ Si simpliciter scriptũ reperiat electuariũ indũ de minori est intelligẽdũ tanq̃ de meliori ꝛ perfectiori. ꝛ si nõ de perfectiori saltem de eo quod magis est in vsu.

¶ Insuper nota quod Mes. acuit hoc electuarium cũ scamonea: ꝛ non cũ diagredio: eo q̃ intentio est q̃ lõgo tempore cõservetur. si vero dare illum intẽdimus omni die acuatur cum diagredio: et nõ cũ scamonea propter causam supra assignatam.

¶ Descriptio. vij.

Cõfectio amech Mesue. prima q̃ in vsu est: ꝛ vz omni passioni q̃ fit ex flegmate salso cholera ꝛ proprie q̃ est sicut impetigo ꝛ scabies ꝛ lepra: ꝛ cancer corodens ꝛ similia. ℞. mirab. citrinorũ. ℥. iiij. kebulorũ nigrorũ. i. indorum reubarbari boni ana. ʒ. ij. agarici colloquĩtide polidodij añ. ʒ. xviij. absinthij basse. i. est timi. sene añ. ʒ. j. ꝛ in alio añ. ʒ. vj. viola℞. ʒ. xv. epithimi. ℥. ij. anisi. s. seminis feniculi. s. seminis rosarum añ. ʒ. vj. succi fumiterre li. j. prunorum numero. lx. passula℞ enucleatarum. ℥. vj. infundãtur hec omnia in aqua casei quantitate sufficienti⁹ prius tamẽ omnia simul contusa. Et pon[...]tur in vitreato vase stricti orificij: ꝛ obturetur os eius.

¶ Et dimittant per dies quinq̃: deinde bulli[...] ebullitione vna ꝛ fricẽtur manib⁹. postmodũ colent ꝛ tali colature infrascripta addant cassiefistule munde. ℥. iiij. tamarindorũ. ℥. v. tereniabin. ℥. ij. nõ invenit apud nos: sed loco eius ponitur manna. Fricentur manibus ꝛ dissolvantur cũ decoctione predicta: deinde colentur. Et proijciant super ip̄m zuccari albi lib. j. ß. scamonee. ℥. j. ß. cõfrangatur seu pulverizet satis grosso modo. Et hec oia simul coquantur donec habeant spissitudinem mellis. Deinde pulverizentur super illud mirabo. citrinorum kebulorũ indorum ana. ℥. ß. belericorũ emblicorum reubarbari fumiterre ana. ʒ. iij. vel herba. vel succus debet. seminis anisi spice. scilicet nardi añ. ʒ. ij. et in vase vitreo ponatur et reservetur.

¶ Tereniabin est spẽs mãne: q̃ apud nos nõ reperitur: ipsius sed loco accipimus mãna. Est em̃ tereniabin ros qui de nocte cadit in quibusdã partib⁹ egypti super frõdes aliquarũ arborum: ꝛ sic colligitur.

¶ In ista ɔfectione intelligendum est: q̃ auctor coquit scamoneam vt amoveat malitiã eius: eo q̃ si preparata esset non deberet decoqui sed reservari: deindẽ pulverizare eam debito modo: et cum alijs rebus pulverizatis apponi quod si decoqueretur: virtus solutiua ipsi⁹ deperderetur.

¶ Incidẽter de aqua lactis hic intelligẽdũ q̃ ponit ad serenũ: vt eius acuitas removeat. frigida em̃ assumẽda est. Et que in vsu est: est aqua lactis capre.

¶ Descriptio. viij.

Electuariũ elescof Me. qõ educit superfluitates a toto corpore: ꝛ expellit ventositatẽ: ꝛ vz ad iuncturaruz dolorẽ ꝛ laterum ꝛ colicam: ꝛ mundificat renes ꝛ vesicã: ꝛ addit in coitu. ℞. scamomee antiochie turbith albi ʒ. vj. gariofilorũ cinamomi zinziberis mirabolanorũ emblicorũ nucis muscate polipodij añ. ʒ. ij. ß. zuccari albi. ʒ. vj. pulverizentur oia grosso satis mõ. mellis dispumati lib. j. misce: ꝛ fiat [e]lectuarium in bona forma.

¶ Scamonea dicitur antiochia. i. illius provincie: eo q̃ melior et perfectior est.

¶ Insuper nota q̃ si in medicinis solutivis reperis scriptũ scamonee intelligendũ est de preparata nisi in duobus seq[...]entib⁹ casibus. primo si in dicto electuario coquat: v[...]n cõfectione hamel ꝛ electuario rosato: ꝛ tunc scamonea ponat nõ cocta q̃ coquẽdo preparat: scdõ si illud cõpositũ longo tẽpore reservari debeat: ꝛ hoc mõ nõ preparata ponitur propter causam supra allegatã. In alijs vero si reperitur litera Mesue suppleatur: ꝛ dicatur scamonee. s. cocte.

¶ Descriptio nona.

Diacatholicon Nicolai: qõ datur in acutis ꝛ pacutis: q̃ molificat digerit: ꝛ cõfortat. et valet epaticis ꝛ spleneticis. ℞. foliorũ sene cassiefistule tamarindorũ añ. ℥. ij. reubarbaviolarum polidodij an[...] seminis añ. ℥. j. liqu[...]itie seminum cõmunium frigidorũ penidiarum añ. ʒ. ij. pulverizentur pulverizanda candi dissolvãtur tamarindi ꝛ cassiafistula cum aqua decoctionis infrascriptarũ re℞ polip[...]dij liquiritie pruno℞ seminis a[n]isi feniculi. s. seminis ana. parum: zuccari albi li. ij. ꝛ fiat electuarium in bona forma.

¶ Species electuariorũ solutivorũ sunt grosso mõ conterende ꝛ per satis rarũ cribrũ trãsiri debent. Et nõ solũ electuaria solutiua: sed ꝛ cõfectiões solutive vt diarob ꝛ diacartamum. Et grossa hec pulverizatio duplici causa fit: primo vt diu in stomacho maneant: ꝛ ibidem diu operẽtur. secundo vt virtus eorũ cibo non evanescat: ꝛ ne sua subtilitate ad membra transirent: q̃ maximum nocumentum inducerent: vt supra declaravi. Medicine solutive dicuntur q̃ habent corruptos humores solvere. i. educere ꝛ evacuare.

¶ Descriptio decima.

Electuariũ rosatũ Mesue. Solutione educens choleram sine molestia: ꝛ valet ad egritudines ex ea factas ꝛ ad egritudies iũcturarũ calidas. ꝛ ad sodã calidã ꝛ vtiginẽ. et ad

oculorū dolores.ꝛ ad ictericiā citrinā: ꝛ est sanū ꝛ expertū. Recipe succi rosarū rub.cópletarū.s.in maturitate li.iiij.zuccari tabarzet idest illius regionis li.j.ʒ.tereniabin puri et recētis loco ipsius ponit̄ māna.ʒ.vj.scamonee antiochie.ʒ.j.ʒ.cōterat̄ grosso satis mō: coquātur oīa sup prunas vsq₃ dū mellis habeāt spissitudinē deinde ꝓijce sup illud trociscorum de spodio.ʒ.j.galie muscate croci.añ.ʒ.ij.trociscorum de berberis.ʒ.ʒ.ꝛ repone in vase vitreo: et reserua.

¶ Succi rosarū cōpletarū: eo q̄ rose seu succ⁹ earū magis est solutiu⁹ quā succ⁹ cōpletarū: ideo explicauit de cōpletis.ꝛ nulli apothecarij ad hoc aduertentes.

¶ Nota insuper q̄ de hoc electuario reformari debent pillule aggregatiue Mesue ex inuētione nostra: ꝛ pillule de hermodactilis minores ꝛ pillule de hermodactilis ex inuētione nostra ipsius Mesue. Nō cū electuario de succo rosarum: vt quidā bestiales faciunt.

Electuariū de succo rosarū Nicolai. Ab eodē succo dictū.exptū ʒ guttā c[illegible]lidā: cholerā rubeā purgat.ꝛ cōualescētib⁹ ex egritudīe: tertianarijs ꝛ q̄tidianarijs mirifice ꝓdest purgādo eos sine molestia ꝛ reliqas malorū humorū potenter educit. ℞.zuccari al'i succi rosarū añ.li.j.ꝛ.ʒ.iiij.sandalorū alboꝝ citri.rubeorū ana.ʒ.vj.spodij.ʒ.s.de cana.ʒ.iij.diagredij.ʒ.j.ʒ.cāphore.℈.j.misce.ꝛ fiat electuariū in bona forma: puluerizādo pri⁹ puluerizanda. Succ⁹ rosarū hoc mō fit. Accipiant̄ rose cōplete: ꝛ post earū collectionē permittātur per diem.deinde in marmoreo vase et pistello ligneo bene terantur.deinde in pecia inuoluātur ꝛ in torculari ad exprimēdū ponantur postea coletur: ꝛ in vitreato vase reponatur: ꝛ soli per aliquos dies permittat̄. deinde a residentia seu fece facta amoueatur ponendo in alio vase.ꝛ super eum ponatur parum olei oliuarum: ꝛ reserua. Conseruat̄ enim in sua bonitate per annos.ij.ꝛc.

¶ Electuariū enī idē est qd electū ex varijs: q: ex multis et varijs rebus electuaria cōficiuntur. Et electuariū dicitur omnis cōpositio reducta ad soliditatem siue cum zuccaro siue cum melle fit. Confectio vero dicitur quando durescit: et in dura forma fit.

Diasene Nicolai. Sic dicit̄ q: plus de sene ingredit̄ descriptionē q̄ de alijs speciebus. Ualz ꝓprie melācholicis: maniac₃: cardiacis ꝛ tristib⁹: quartanarijs: ꝛ spleneticis. ℞. folliculorū sene.ʒ.ij.auellanarū assatarum numero.l.serici cōbusti.ʒ.ij.lapidis armeni.ʒ.j.lapidis lazuli loti.ʒ.iij.zuccari.ʒ.vj.cinamo.ʒ.j.gariofilorū galāge piperis spice ozimi.i.seīs basiliconis zinziberis folij cardamomi.s.maioris ꝛ mīoris croci zedoarie floris rorismarini ma[illegible]ppipis pipis lōgi. Mb. añ.ʒ.j.puluerizent̄ subtilr̄ oīa. Mellis cola.ꝛ dispūati li.ij.ſi fiat electuariū in bona forma: hac mō. Auellane subtilr̄ cōterant̄: deinde ad bulliendum cum melle ponatur semper spumam a melle amouendo.post vero aliqualem decoctionem mellis remoueātur ab igne. Et species ponantur.

¶ Lapis lazuli ꝛ lapis armen⁹ hoc mō lauant̄: terant̄ ambo ꝑ se subtilissime deinde accipe mortariū lapideū: ꝛ ꝓijce ipsorū alterū: ꝛ aquā clarā in eo: ꝛ cum pistello agitādo simul misceat̄: ꝛ hoc facto per aliqd t̄ps permittē residētiā facere: ꝛ primā aquā abijcias: ꝛ sic ter facias semper aquā innouādo. Postea loco aq̄ clare accipias aquā rosatā: et sic facias vt de cōi aqua dixi: ꝛ t̄m cū dicta aqua lauet̄ q̄ aqua remaneat clara. Et tūc ipsorū perfecta erit lotio: sed per se conteri debent ꝛ lauari.

¶ De serico nota q̄ sericū qd apponit̄ in medicinis cordialibus pro cōfortatione cordis nullo mō debet cōburi: sed minutissime incidi ꝛ teri. Quod vero ponit̄: in medicinis ad materie consumptionē vt in hoc electuario ponitur: tunc cōburendū est. Mod⁹ cōbustionis posit⁹ est supra fo.j.ibi recurras. ℞.manne pure et recentis li.vnā scamonee anthiochie.ʒ.j.vnā succi rosarū li.j.

Cōfectio de māna Mesue de mēte Galeni. Solutionez facilē efficiēs ꝛ educēs cholerā citrinā sine molestia: ꝛ vz ad egritudines ex ea factas: ꝛ subdit Gale.ostēdit cōpositio hui⁹ medicine nobilitatē ei⁹. Dissoluat̄ māna cu₃ succo rosarū ꝛ coquant̄ simul debito mō vsq₃ ad spissitudinem mellis deinde remoueant̄ ab igne: ꝛ ponant̄ sup illud masticis puluerizati.ʒ.iij.ꝛ reseruētur.

¶ Tereniabin siracost ꝛ māna inter se differūt nec sunt species vt quidam dicūt: imo differunt ꝛ s̄m patriā ꝛ s̄m locū in quem cadūt ꝛ s̄m virtutem ꝛ complexionem. siracost enī₃ et tereniabin calidiores et humidiores sunt manna: sed quia ad nos non portantur: ideo ipsorum loco ponimus mannam.

¶ Quidā doctores voluēt q̄ diagrediū ꝛ non scamonea hoc in loco ponat̄. Sed sua semp pace salua. si poneret̄ ꝛ decoqueret̄: virtus solutiua fere in totū deperderetur. Coctio enī est preparatio dicte scamonee. quare illa nō diagridium est ponenda.

Electuariū de psilio Mesue. Solutiōe educēs cholerā citrinaz ꝛ conferēs ad febres difficiles ꝛ ad sodā ꝛ vertiginē que fiunt a fumis colericis. ℞.succi buglose domestice ꝛ siluestris succi endiuie succi apij oīm coctoru₃ et dispumatorū añ.li.ij. ꝓijce super ipsis cuscute anisi foliculorū añ.ʒ.ʒ.capillorū veneris. Mb.j.succi fumiterre.ʒ.iij.assari.ʒ.iiij. spice.ʒ.iij.infundant̄ hec oīa in dictis succis ꝑ diē ꝛ noctē: deinde bulliāt bullitione vna. ꝛ post dictā ebullitionē ꝓijciat̄ sup ea violarū.ʒ.iij.epithimi.ʒ.ij.ꝛ iterū alia bulliant ebullitiōe: deinde oīa colētur: ꝛ bñ exprimātur: ꝛ in dicta colatura ponatur seminis psilij.ʒ.iij.ꝛ permittatur per diē ꝛ noctē omni

hora tamē agitando illud cū spatula. deinde exprimatur viscositas ei⁹ tota: deinde accipiant huiᵘ viscositatis li. iiij. ⁊ proijciant sup eā zuccari albi. lib. ij. ʒ. scamonee cocte in pomo. ℥. iij. ʒ. coquant oīa simul cum facilitate post vero coctionē addant trociscorū diarodon trociscorū de spodio. reubarbari. añ. ℥. j. trociscorum de berberis. ℥. ʒ. puluerizētur hec satis subtiliter. ⁊ misceantur: ⁊ reseruentur in vitreato vase. ⁊ dosis est a. ʒ. iij. vsq ad aureos. iiij.

¶ Viole. si simpliciter scripte aliquo in cōposito reperiātur de ipsis siccis intelligēdū est: q colligēde sunt in mēse martij exiccandeq in vmbra: ⁊ reseruande in loco sicco humiditas enim in eis putrefactionem inducit.

¶ Sunt aliqui textus qui dicūt scamonee nō cocte: et hec litera magis cōsona est: qr ponendo scamoneā coctā ⁊ illā iterū decoquēdo virt⁹ solutiua deperdit. Sed nota q quando preparata coquitur intētio est vt illud electuarium sit lenitiuum ⁊ non solutiuum. Potes igitur cū in his electuarijs reperis hanc literam. s. diagredij: ⁊ iubet illud iterato decoquere: loco ipsi⁹ scamoneā ponere. ⁊ coquere vel diagrediū puluerizare grosso mō ⁊ cū alijs spēbus in fine in electuario ponere sine coctione: et altero duorum modorum facias ⁊c.

Micbleta. Nicolai. i. experta: ⁊ valet pprie ad hemorroidas ⁊ ad ventris torsionē ⁊ rugitū lieterie ⁊ dysenterie ⁊ optima est oī solutioni vētris. ℞. mirabolanorū citrinorū indorū kebulorū: mūdatorū et assatorū añ. ʒ. ij. ʒ. cimini anisi. Maratri. i. semē feniculi añ. ʒ. j. ʒ. belericorū emblicorū assatorū añ. ʒ. ij. nasturtij. ʒ. ij. ʒ. ameos carui añ. ʒ. j. ʒ. infundātur hec oīa in fortissimo aceto p diē ⁊ noctē: deinde extrahātur: et exiccari permittātur. deinde puluerizētur. spodij balaustiarū masticis Sumach Gummi arabici añ. ʒ. j. gra. xv. fricētur hec alia manibus cum oleo rosato. Et postea puluerizentur subtiliter ⁊ cum lib. j. et. ℥. iij. syrupi mirtini fiat electuarium in bona forma.

¶ Mirabolani oēs assant hoc modo. Infundantur mirabolani qui assari debent in succo citoniorū vel granatorū. deinde linteo exicca eos: postea madefiant in oleo rosato vel masticino: deinde eos assa super patellam ferream bene calefactam. semper ducendo ⁊ mouendo. Et anteq incipiant nigrefieri ab igne siue a patella calida amoueātur ne comburantur ⁊ sic sunt assati. hoc modo in vsu administrantur.

¶ Sex sunt modi preparationis medicinaru. primus est coctio. secundus contritio. terti⁹ adustio. quart⁹ ablutio. quintus cōgelatio. sext⁹ cōmixtio: ⁊ causam oim istorum hoc in libello reperies descriptam.

Diafinicon Mesue. ⁊ est cōfectio de dactylis: quā scripsit fili⁹ zezar: cōferēs ad febres cōpositas: ⁊ cronicas: ⁊ est medicina securitatis: ⁊ cōfert ad colicā ⁊ colorē vētris ⁊ humorē crudum: ⁊ frigora. ℞. dactylorū heyron infusorū in aceto trib⁹ dieb⁹ ⁊ noctib⁹. ʒ. c. penidiarū sihari. i. facti ex zuccaro albo infuso in aqua decoctiōis ordei. ʒ. j. amigdalarū mūdatarū. ʒ. xxx. turbith. ʒ. xxxv. scamonee. ʒ. xij. preparate zinziberis pipis lōgi foliorū rute siccorū cinamomi macis ligni aloes. seminis anisi feniculi. s. seminis dauci galange añ. ʒ. ij. ʒ. cōterantur subtiliter dactili penidij ⁊ amigdale. Cetera vero puluerizentur non multum subtiliter. Mellis colati et dispumati lib. j. ⁊. ℥. ʒ. fiat electuarium.

¶ Dactyli heyrō: dr heyrō ab illa regiōe in qua dactyli multū abundāt. ⁊ qui in ea nascunt sunt meliores oībus alijs aliarū regionū. Alij vero dicunt quod est vna maneries dactylorū que melior est quemadmodū sunt pruna damasci: que meliora sunt alijs prunis. ⁊ vna et altera opinio bona est.

¶ Penidij ⁊ dactyli ac. in compositione ponuntur vt inuiscent ⁊ ingrossent medicinas solutiuas ne ad longinqua penetrarent et hac de causa ponuntur in hac compositiōe a Me. et in omnibus alijs medicinis solutiuis in quibus ponuntur.

¶ De hac cōpositione varia reperit litera: ⁊ paucissimi sunt apothecarij quivsq adeo cōpositionē hanc rite cōposuerint ob litere varietatē. reperio enim in aliquibus Mes. scriptū siari. in alijs siant. in alio siati: in quibusdā sahirt: in alijs sichari: ⁊ in alijs sihari ⁊. s. hari. que oēs corrupte sunt preter illā q. penidiarū sihari dicit: ⁊ multipliciter exponat. Quidā enim dicunt q penidij sihari sunt penidij facti ex zuccaro illius prouincie ⁊ q sihari est prouincia: et hec falsa est. Alij dicūt q sunt penidij qui fiunt ex zucharo prius infuso in aqua ordei cū sier idē sit q ordeū: ⁊ tūc illo modo facti sic appellandi sunt magis lenitiui sunt ⁊ abstersiui minusq viscosi et opilatiui. Alia expositio est q sihari idē est quod solidi albi ⁊ leues ⁊ hi fiunt ex bono zucharo. ⁊ due he opiniones bone sunt: sed prima magis ad mentē doctoris fuit ⁊ est mea opinio. Igitur cū cōpositionē hanc facere vis: accipe zucharum album et infunde in aqua decoctionis ordei per horas sex: deinde zuccarum coque illa in aqua ⁊ penidios fac ⁊ habebis perfectam ⁊ verā descriptionem diaphiniconis fm auctoris mentem.

¶ Penidij sunt ex solo zuccaro vltimate due ex longa ⁊ cōtinua ductione ⁊ manibus tractatiōe dealbant. ⁊ de bono zuccaro faciendi sunt: non de puluere zuccari: vt quidam faciunt apothecarij.

¶ Diaphinicō dr a fenichijs. i. dactylis de quib⁹ plus intrat q de alijs medicinis: basis tn̄ nō sunt in hac medicina. Sed turbith et scamonea sunt basis.

¶ Descriptio. xvij.

Diaprunis nō solutiuū Nicolai. Dat acutas ⁊ peracutas patientibus: ⁊ maxime causoni ⁊ sinoce in principio augmento ⁊ statu egritudinis ⁊ fine diagredio potest exhiberi in omni hora diei cū diagridio vero in hora matutinali ⁊ cum cautela qm̄ est solutiuum forte. ℞. prunorū damascenorū quantitatē quā volueris: aque clare in qtitate conuenienti qua dicta pruna cooperiātur. Ponantur duo hec in vase ad ignē: et tā diu bulliāt vsq quo dissolui videant: ⁊ dissoluta ab igne deponantur: deinde in cribro perforato ponant: ⁊ tā diu manib⁹ fricent qō pulpa dictorū prunorū trāseat ⁊ solum ossa ⁊ corti

ces remaneant. deinde de dicta pasta accipe lib. j. zuchari li. ij. aque in qua cocta sunt pruna lib. vj. violarũ. ℥. ß. bulliant leui ebullitione in dicta aqua. deinde coletur in ea colatura ponatur zucharũ. et pasta prunorum prescripta et vsque quo ad spissitudinẽ oĩa veniant simul bulliãt semp agitãdo: et tũc addantur cassie fistule tamarindorum añ. ℥. j. duo hec dissolui debent cũ aqua prunorũ in aqua viole bullierint. Postea tã diu simul bulliãt vsque quo reducant ad perfectã coctionẽ et electuarij habeant formã et ab igne remota infrigidari permittãtur: demũ infrascripte species super proijciant. ℞. sandalorũ alboꝝ sandalorũ rubeoꝝ Spodij reubarbari cinamomi añ. ʒ. iij. violarũ rosaꝝ seminis portulace scariole. Berberorũ succi liquiritie dragagãti añ. ʒ. ij. seminis citruli melonum. s. seminis. seminis cucurbite mundatorũ añ. ʒ. j. puluerizẽtur omnia satis subtiliter et bene pmisceantur. et habes diaprunis.

Descriptio. xviij.

Diaprunis solutiuũ. ℞. diaprunis nõ solutiui cõpositi in oĩbus vt supra li. ij. diagridij ℥. ij. misce. et sic habes diapruni solutiuũ. aliqui text⁹ habent et si laxatiuum facere volueris ponatur in vnaquaque lib. ʒ. vj. diagridij quando ab igne deponitur.

Pruna et omnes fructus colligendi sunt quando iam maturitatẽ acceperunt et antequam cadant ab arbore: et sic debent conseruari.

Pruna ex quib⁹ suprascripta cõpositio fit debẽt esse mediocris maturitatis: non multũ matura vel muza.

Muzum autem proprie dicitur cuius sapor est compositus ex dulci et acetoso.

Descriptio. xix.

Diacassia, ex inuentione mea: que est lenitiua vẽtris et leuis: et est medicina pro delicatis. carẽs acuitate et mordicatione et oĩ excessu [illegible]dente. ℞. cassie munde et electe lib. ij. tamarindorũ. ℥. j. prunorũ numero. xij. violarũ ordei anisi polipodij cartami ligritie capillorum veneris tdimi epithimi. añ. M. ß. passularũ. ℥. ß. seminis feniculi. ʒ. ij. seminis portulace seminis maluarũ. añ. ʒ. iij. cinamomi. ℥. ß. misceant et cõfrangãtur omnia grosso modo et bulliant in lib. xij. aque secũdum artẽ. deinde colent manib⁹ exprimendo. de qua colatura cassie et tamarindi extrahant: et dissoluant. Et addat li. j. zuccari. deinde coquant: et vsque ad formã electuarij reducãtur lento igne cum spatula semper agitando.

Dragma nomẽ est ponderis: et ponderat nonã partẽ vncie. et sic accipiebat ãtiquitas. et illa est vera dragma. Moderni vero octauam partẽ vncie pro Dragma accipiũt que est scropuli tres. Dragma grece idẽ est q̃ manipul⁹ vel fascicul⁹ modernorũ. Grana ex quib⁹ medicine ponderant debent esse grana vel ordei vel frumenti. Si enĩ sunt frumẽti debet illud granum esse a superiori cortice mundatũ. Si vero ordei illud granũ esse dz cum cortice. et sic habebis debitum ordinem ponderum.

Descriptio vigesima.

Cassia fistula p clysteribus magistralis. ℞. florum violarũ foliorũ earundem maluarũ mercurialis bletaꝝ paritarie añ. M. j. absinthij romani. M. ß. omnium viridiũ. fiat omniũ decoctio in sufficienti quantitate aque secundum artem postea colentur manibus exprimendo: de qua colatura cassia extrahatur. qua extracta pro omni libr. dicte cassie addantur mellis electi lib. ß. et coquantur vsque ad spissitudinem et reseruetur. herbe omnes prescripte ex quibus decoctio hec fieri dz virides esse debẽt: eo q2 sunt magis lenitiue. si vero haberi non possunt: sicce ponantur.

De absinthio nota: q ipm diuersificat fm diuersitatẽ loci et patrie in qb⁹ orit. Ideo qñ dr et reperit in receptis absinthij romani. hoc est: q2 illud est melius alijs. vna tamẽ et eadẽ est spẽs. Sed q2 illud haberi non põt. eligat illud qd in mõtibus et locis saxosis orit: q2 meli⁹ est: quã qd nascit in locis humidis et vmbrosis: et colligi dz in Julij mẽse: et in vmbra exiccari. Inter enema et clystere differentia est. Nam clystere est instrumẽtum quo decoctio in intestinis impellitur. Enema autem est ipsa decoctio et medicina que inijcitur.

Descriptio xxj.

Diarob cũ turbith et reubarbaro magistralis: que est cõfectio delectabilis: in forma solida: et euacuat choleram flegma: et humores viscosos putridos a stomacho: et a partibus remotis et iuncturis. ℞. zinzi. ʒ. ß. galange piperis lõgi cardamomi. s. maioris et minoris añ. ℈. j. croci. ℈. j. macis. ℈. ß. turbith albi: et gummosi. ʒ. x. reubarbari boni: et electi. ℥. ß. diagredij infusi in aqua rosa. per diẽ. ʒ. ß. zucca. boni. ℥. xvj. et fiat cõfectio in morsellis faciendo omnem morsellum de. ʒ. vj. et hec est eius dosis. Pondera cõmunia ex quib⁹ medicine commensurantur: et ponderantur sunt sex. Primo libre: cuius talis est figura lib. secundo vncie: et talis est figura. ℥. tertio. ʒ. et talis est. ʒ. quarto scropul⁹: et talis est. ℈. quinto granum: et talis est gra. sexto manipul⁹: et talis est. M. et his sex põderib⁹ cõiter oẽs mensure mensurantur medcinarũ.

Descriptio. xxij.

Diarob sine reubarbaro magistralis: et cũ ṽtute supioris: pl⁹ tñ euacuãs flegma quam colerã. ℞. turbith albi gũmosi. ℥. j. zinzi. ℥. ß. cinamõi gariofilorũ añ. ʒ. ij. galãge pipis longi macis ana. ʒ. j. diagredij. ℥. ß. zucc. albi lib. j. fiat confectio in morsellis dissoluendo

zuccarū cū vino citon[illegible]x: ꝛ aqua simplici: et sic oē morsellū de.℥.ʒ.pulueriząndo hec solutiuoꝝ more ꝛc. Inter antiquos ꝛ modernos de pōderib⁹ est differētia: iō intelligēdū qꝺ libra modernoꝝ cōstat ꝛ resultat ex.xij.℥.vncia constat ex.viij.ʒ.dragma ex.iij.℈.scropulus ex gra.xx.et [illegible] medicine a medicis ꝛ apothecarijs cōmensurantur hoc tempore.

℄Descriptio.xxiij.

Diacartamū magrāle valēs in euacuatiōe cholere ꝛ flegmatis. ℞.medulle cartami.ʒ.j.ꝛ.℈.j.spērū diadragāti frigi.℈.ij.carniū citoniorū.ʒ.ij.ʒ.zinzib.albi.℈.j.turbith electi.℈.ij.diagridij.℈.ij.ꝛ.ʒ.j.māne granate.mellis rosati añ.℥.j.zuchari albi.℥.vj.ꝛ fiat ꝯfectio in morsellis: vel in forma manus Christi de ℥.ʒ.pro singulo: cuius est dosis.

℄Dosis enī est limitata mēsura vel quātitas simplicis vel composite medicine solutiue vel nō solutiue q̄ de se apta nata est facere sufficiētē operationē nō diminutā nec sup̄fluā. Carnes citoniorū.i.pulpa citoniorū debent subtiliter conteri cum chartamo a quo amotus sit cortex exterior: ꝛ hoc modo dicit medulla: deinde ambo debent dissolui cum melle rosato: ꝛ manna: ꝛ zuccaro fere cocto bene miscere: in fine vero species p̄scripte misceri debent: ꝛ confectio fieri. medicine oēs solutiue conseruātur per duos annos in sua bonitate ꝛ solutione: elapso vero dicto tempore amittunt virtutem suam solutiuaȝ.

℄Descriptio.xxiiij.

Pillule alefangine Mes. q̄ dicunt pillule de aromatib⁹ ꝛ valēt ad dolorē stomachi ꝑpt flegma: ꝛ sunt vehemētis iuuamēti in mūdificādo stomachū: ꝛ cerebrū et instrumēta sensuum ab humoribus grossis ꝛ putridis. ℞. cinamomi cubebe ligni aloes calami aromatici macis nucis muscate cardamomi.s.maioris ꝛ minoris gariofiloꝝ assari masticis squanti spice carpobalsami añ.ʒ.j.absinthij succi rosa.añ.ʒ.v.terantur hec oīa cōtritiōe grossa: ꝛ effundant sup ea aq̄ li.xij.ꝛ coquantur vsq̄ ad ꝯsumptionē duarū partiū: deinde fricent manib⁹: ꝛ colent exp̄mēdo aquositatē ei⁹: postea accipe aloes cicotri.li.j.lauetur in scutella lapidea [illegible]itreata lauationib⁹ plurib⁹ cū aq̄ pluuiali: postea remota aq̄ p̄ijciat super eum de predicta decocti[illegible]e li.ij.ꝛ ponatur in sole: ꝛ p̄mittatur desiccari oī die cū spatula agitādo: deinde post ipsi⁹ exiccatiōnē cōterant subtiliter: pulnerizētur mirrhe aloes masticis añ.ʒ.v.croci.ʒ.iij. Et ea permisce cū aloe loto: ꝛ tere ꝯtritione bona. Et postea residuū decoctionis expressionis adde: et soli expone omni die commiscendo cum spatula: et tantum permittatur stare qꝺ exiccate sunt: et serua.

℄Iste pillule nō possunt cōfici nisi semel in anno.s. pillule alefangine in estate.s. in mense Junij vel Julij: ꝛ sic tm̄ ista spēs pillularū per annū cōseruat in sua virtute: ꝛ non plus: Magna diuersitas reperit in mesue de dosi rosarū: ꝛ absinthij: quidā ponūt añ.ʒ.v.quidā vero.añ.ʒ.vj.ꝛ ista litera verior: et melior est. Nā rose ponunt vt expellāt malitiā caliditatis aloes a stomacho ꝛ capite. Absinthiū vo vt aggreget sua stipticitate p̄tes lassatas ab aloe: quare.ʒ.v. est dosis q̄ in dicta recepta appōi dꝫ.

℄Aloes lauatur cū aqua pluuiali ꝑter hanc causam: q̄ illa subtilior est q̄ cōis: ideoq̄ magis penetrat p̄ oēs partes aloes q̄ posset cōmunis facere ꝑpter grossitiem sue substantie quare cum illa lauetur.

℄Aloes lauat hoc mō. Accipe de aloe succotrino mūdo qꝺ cito frāgat: ꝛ boni sit odoris quātitatē quā volueris bn̄ terat: ꝛ cribellet: deinde p̄ijciat in scutella lapidea vitreata: et roret aloes ex aqua pluuiali: donec abea p̄ totū: deinde soli exponat: ꝛ exsiccari p̄mittat ab illa aqua: ꝛ cū desiccatū fuerit: iterū terat: ꝛ scdo: ꝛ iteruȝ imbibatur ex aqua pluuiali: ꝛ dimitte siccari sic.

℄Descriptio.xxv.

Pillule masticine petri de apono sup additionibus factis Mes.c. de medicinis appetitus corrupti i fine capituli: q̄ p̄seruāt stomachū ab oī lesione intrinseca: nec p̄mittūt humores putrefieri i ea: ꝛ multas alias laudes ei⁹ attribui[illegible]. ℞.masticis boni.℥.ʒ.aloes electi.ʒ.x.agarici boni.ʒ.iij.cōfice cū succo altile.i.cū vino cocto vel sapa vel rob q̄ idē sunt prius pulnerizatis omnibus.

℄Differentia enī est inter rob robub: et syrupū. Nam rob idē est qꝺ vinū vltimate decoctū. Robub idem est qꝺ succus inspissatus vel caliditate solis vel ab igne. Syrupus vero est decotio inspissata ab igne cum qua ponitur zucharum vel mel vel sapa.

℄Descriptio.xxvj.

Pillule auree Nico. sic dicte ꝑpter earū excellētiam. ꝑprie purgāt caput: lumē oculorū acuūt: vētositatē stomachi ꝛ intestinorū expellunt: ꝛ sine molestia purgant. ℞. aloes electi diagridij ana.ʒ.v.[illegible]sarum semis apij añ.ʒ.ij.ʒ.seminis anisi seminis feniculi añ.℥.j.ʒ.croci interioris cologntide masticis añ.ʒ.j.pulnerizētur nō multum subtiliter: ꝛ forment pillule cū aqua infusionis dragagāti.

℄Dicūt[illegible] pillule auree per metaphorā: q̄ sic[illegible] aurū p̄ciosi[illegible]st ceteris metallis: ita iste pillule ad c[illegible]plēdos effect⁹ ad quos faciēdos dant p̄ciosiores alijs cōparatis ad suos effect⁹ cōplēdos: ꝛ multū in vsu habentur.

℄De coloquintida inter doct[illegible]es est differentia: multi ponunt quando recipiunt interiora colloquintide: ꝛ semina ꝛ pulpam: vt vult circa instans: ꝛ male faciunt. Alij vero ponunt pulpam sine semine vt alij omnes scribunt docto.ꝛ isti melius faciunt: ꝛ sic communiter ab omībus ponitur: vt seruitor: de modo preparationis ponit. sic ꝗ mesue in descriptione trociscorum alanda: iubet illam a granis mundari.

℄Descriptio.xxvij.

Pillule turbithathe: ꝛ dicuntur auree Mesue: que cholerā: ꝛ flegma sine molestia purgant: stomachū et epar confortant: et digestionem procurant: turbitathe a turbith: et sunt prime que sunt in vsu. ℞. turbith boni.ʒ.xvj.aloes.℥.j.ʒ.masticis rosarum ana.

ʒ.vij. mirab. citrinorũ. ʒ.x. croci. ʒ.iij. pulueri rizentur: et confice cum succo absinthij.

¶ In istis pillulis non ponit̃ zinziber: ⁊ hoc est vt debiliores sint: ⁊ a longe nõ trahant: qđ secus facerent si in eis poneret̃: zinziber eñ permixtũ cũ turbith fortificat ipsius solutionẽ: ⁊ facit ꝙ a longinquo attrahat.

¶ Descriptio. xxviij.

Pillule aggregatiue ex inuẽtione Mes. de scriptione nr̃a: vt ipe inqt. Exptoꝝ iuuamẽtoꝝ ad febres antiquas: ⁊ ad febres diuersitatis: et ad egritudines capitis. stomachi. et epatis: ⁊ educũt putrefactiões vtriusq̃ cholere et flegmatũ: ⁊ mũdificãt instrumẽta sensuum. ℞. mirabolanoꝝ citrinorũ rauedseni ana. ʒ.ʒ. succi eupatorij: succi absinthij añ. ʒ.ij. diagredij. ʒ.vj. kebulorum indorum agarici coloquintide polypodij. ana. ʒ.ij. turbith boni aloes ana. ʒ.vj. masticis rosarum salisgemme epithimi anisi zinziberis añ. ʒ.j. misce ⁊ reformentur cum electuario rosato omnibus prius puluerizatis. Nota ꝙ succi intrãtes in istis ⁊ alijs pillulis seu ꝯfectionibus hoc mõ fiunt: accipiat̃ absinthiũ: ⁊ bene cõteratur. deinde in pecia rara inuoluatur: postea cũ torculari exprimat̃: ⁊ absq̃ alia colatura in vesica ponat̃: ⁊ soli ad exiccandum permittat̃: si eñ a parte grossa colaretur in vesica nihil remaneret: eo quia pars aque a sole cõsumeretur: et vt de absinthio dico: ita et de alijs omnibus herbis intelligatur ⁊c. ⁊ per annum conseruatur.

¶ Nota ꝙ iste pillule: et pillule de hermodactilis descriptione nostra Mes. de hermodactilis minores reformãtur cum electuario ros. ꝗ̃uis quidã ignari apothecarij reforment cum electuario de succo ros. ⁊ valde errant ⁊ hoc auaritia ducti.

¶ Nota insup ꝙ si simpliciter scriptũ reperis pillularũ aggregatiuarũ de istis supra descriptis est intelligendũ que sunt perfectiores alijs magisq̃ correcte.

¶ Descriptio. xxix.

Pillule de fumoterre. Auic. li. iij. fen. vij. c. de scabiei cura. Valẽtes ad pruritũ ⁊ scabiẽ: et ad egritudines de materia adusta. ℞. mirobalanoꝝ citrinoꝝ kebuloꝝ nigroꝝ indorũ añ. ʒ.ʒ. aloes sucotrini. ʒ.vij. scamonee. ʒ.v. puluerizent̃ oĩa nõ multũ subtil'r. Et cõfice cũ aqua fumiterre irrorãdo ea: ⁊ dimittãtur donec exiccent̃: ⁊ imbibãtur vice altera: et dimittãtur donec exiccẽtur: et fiat tribꝰ vicibus sic: et in omĩ vice fiat sicut sorbitio: deinde dimittantur donec inspissentur: ⁊ compactum fiat: et fiant inde pillule.

¶ Hic intelligendũ est: ⁊ in oĩbus alijs locis in quibus scribũtur mirabolani ꝙ solum cortices amotis ossibus accipi debent mirabolanorum.

¶ Modus faciẽdi suprascriptarũ pillularũ fere vr̃ ob[illegible]: sʒ hoc mõ fieri debẽt: terant̃ pscripta in eis: deinde irrorent̃ aqua fumiterr[illegible] tm̃ ꝙ oẽs partes ipsarũ penetret: deinde in sole ad ex[illegible]dũ ponant̃: ⁊ ante pfectã exiccationẽ: sʒ post aliquale suctionẽ iterũ aqua fumiterre irrorent̃: ⁊ soli exponant̃: ⁊ hoc ter fiat: vltimo in sole exponãtur: ⁊ tm̃ pmittant̃ donec pillulaꝝ formã accipere possint: deinde remoueãtur ⁊ conseruentur.

¶ Descriptio. xxx.

Pillule de mezereon Mesue: que sunt mirabiles ad hydropisim ed[illegible]ũt aquã citrinã: et sunt experte. ℞. folioꝝ mezereon pparatorũ. ʒ.v. mirabolanoꝝ citrinoꝝ. ʒ.iiij. kebulorũ. ʒ.iij. misce: ⁊ puluerizent̃ oĩa nõ multũ subtiliter: et cõfice cum aqua endiuie: in qua dissoluti sint tamarindi et terenabin: id est mãna añ. ʒ.j. et fiat massa.

¶ Mezereon ppara t̃ hoc mõ. Infundat̃ in fortissimo aceto: ⁊ per diẽ dimittat̃ ⁊ exiccari permittat̃: deinde cõterat̃ ⁊ administret̃. Hoc eñ mõ preparat̃ vt serositas ⁊ inflãmatio q̃ in eo est amoueat̃: parũ eñ sustinet de decoctione ⁊ laboriosa cõtritio virtutẽ eiꝰ destruit ⁊ resoluit.

Descriptio. xxxj.

Pillule de hiera simplici. Gal. vij. terapentice. ca. xij. Que sunt sublimes: ⁊ laudes eaꝝ sunt dicte superiꝰ in ca. de hiera. ℞. specierũ hiere simplicis Gal. ℥.j. Et conficiãtur cuʒ melle rosato: et fiat massa. Nec aliud est addendum nec diminuendũ: et hoc modo Galenus describit loco allegato supra.

¶ Necessitas cõpositionis pillulaꝝ fuit qr medici volẽtes dare substãtiã medicine in forma in qua diu moret̃ in stomacho oportuit eas aptare in forma pillularũ: cũ solidũ magis in stomacho stet ꝗ̃ queq̃ alia forma.

¶ Descriptio. xxxij.

Pillule de hiera cõposita siue de hiera cum agarico magr̃ales: que sunt maximi iuuamenti solutione educẽtes vtrãq̃ cholerã: et flegma ⁊ humores viscosos: et putridos: et earũ pprietas est mũdificãs cerebrũ: ⁊ membra sensuũ. ℞. specierũ hiere simplicis galeni agarici trociscati añ. ℥. aloes boni subtiliter puluerizati seu cõtriti. ℥.j. misce cũ melle rosato: et fiant pillule seu massa.

¶ Hoc meo libello notandũ est ꝙ aliqbus in descriptionibus ⁊ cõpositiõibus reperit̃ terant̃: ⁊ in aliqbꝰ cõterãtur. Illa differẽtia est inter tero ⁊ cõtero. Terere eñ idez est ꝙ rẽ aliquã diuidere p partes grossas. Conterere vo idẽ est ꝙ rẽ diuidere p p[illegible]es subtilissimas. Ideo qñ intendo spẽs subtilissimas teri debere scribo cõterant̃. Qñ vo volo ꝙ grosso mõ puluerizẽtur dico: et scribo terant̃ quare ⁊ [illegible] suprascriptis: et infrascriptis cõpositionibꝰ ad hoc bene aduertatur.

¶ Descriptio. xxxiij.

Pillule fetide Mes. maiores. q̃ expellũt humores grossos: ⁊ ꝯferũt ad dolorẽ iũcturarum et podagre: ⁊ ad oẽm dolorẽ ex humore crudo: ⁊ ad dolorẽ stomachi: ⁊ colicã: ⁊ ad albaras: morphẽã et leprã. ℞. serapini armoniaci oppoponaci bdelij cologn. harmel. id est semis cicute: aloes epithimi ana. ʒ.v. alsebram. i. esule colligenda est in mẽse octo

bris.hermodactilorũ an.ʒ.ij.scamonee.s.pre parate.ʒ.iij.cinamo. spice croci castorei an. ʒ.j.turbith.℥.ß.zinziberis.ʒ.j.ß.euforbij.℈.ij.terantur omnia:⁊ gumme dissoluantur in aqua porri:⁊ fiant pillule.s.massa.

¶ Nota de mẽte autoris pãdectarũ ꝙ harmel scriptum cũ h.idẽ significat ꝙ semẽ cicute:qñ vero scribit̃.cum a idẽ est qd̃ semen rute:ex hoc igit̃ intelligas ꝙ diuersus modus scribendi diuersificat nomẽ vocabuli:q̃re semp respiciẽde sunt litere:⁊ syllabe vocabulũ cõponentes in medicina scriptum:eo ꝙ variatur ẜm varietatem cõpositionis literarum:quare bene nota.

¶ Descriptio.xxxiiij.

Pilule fetide minores Mes.⁊ sunt eiusdez virtutis cũ maiorib⁹. ℞.serapini armoniaci oppoponaci bdelij myrre an.ʒ.v.turbith.ʒ.x.cologntide.ʒ.vj.dissoluat̃ gũme in aqua porri:⁊c.terant̃:⁊ cũ ea ɔficiant̃. Unũ gñale bñ nota:⁊ idẽ teneter ꝙ illd qd̃ de natura sua est aromaticũ q̃to est aromatici⁹ tanto meli⁹:⁊ qd̃ est fetidũ quãto fetidi⁹ tãto melius excepto aloe. Similiter etiã omne qd̃ debet hr̃e aliquem saporem q̃to in suo sapore est intẽsius:tãto meli⁹ excepto oleo:nã cũ sit de natura rerũ amaritudinem habentium quanto minus amarum tanto laudabilius ⁊c.

¶ Gumme dissoluuntur in aq̃ porri vel in aceto vel in aliq̃ alio liq̃re hoc mõ. Infundũtur in aqua vel aceto p noctẽ:⁊ dz acetũ vel aqua esse in tãta copia quod eas tegat:⁊ in mane si gumme totã biberunt aquam vel acetũ:⁊ dure sint adiungat̃ ipsorũ alterũ:⁊ postea accipias eas:⁊ fricabis manib⁹ sup setaceũ qua fricatione bona trãsibit substãtia:palee vero immunditie remanebunt:⁊ tunc vtere.

¶ Descriptio.xxxv.

Pillule de sarcocolla Mesue in.c.de sarcocolla:et in antidotario:solutione educentes flegma:et conferunt ad egritudines flegmaticas. ℞.sarcocolle preparate.ʒ.iij.turbith.ʒ.ß.interioris cologntide zinzibe.an.ʒ.j.ß.salis gẽme.ʒ.j.dissolue sarcocollam in aq̃ rosata:cetera terantur:⁊ cum ea fiat massa.

¶ Sarcocolla hoc mõ preparat̃:infundat̃ in lacte asine per dies quinq̃:semper ⁊ omni die lac innouando:⁊ primum abijciendo:demum dissoluatur in aqua rosata:vt in superioribus pillulis vbi monstraui.

¶ Descriptio.xxxvj.

Pillule de bdellio maiores Mes.expte ad fluxũ emorroidarũ:⁊ vlcerũ in eis:⁊ ad fluxũ mẽstruorũ. ℞.bdelij.℥.j.ß.ameos.ʒ.iij.hebulorum indorum:belliricorũ emblicorum veneriarum adustarum.i.radicis acori harabe an.ʒ.ij.ß.Infundatur bdelium in succo porri:cetera terantur:⁊ cum eo fiat massa. Et dẽtur pillule in modum ciceris ⁊c.

¶ De porro nota:quoddã est porrũ capitatũ.i.trãsplantatũ:⁊ esui illud cõpetit:aliud est sectile.i.nõ trãsplãtatũ:⁊ illud vsui medicine cõpetit:igit̃ de isto fit succus de quo iste pillule reformant̃:⁊ ex his ẽt fit aqua vel p sublimationẽ vel p decoctionẽ:⁊ iste vltim⁹ mod⁹ magis mihi placet de qua reformantur:⁊ dissoluuntur gumme intrantes in pillulis fetidis:quare nota.

¶ Diuersitas magna repitur in receptis harũ pillularũ Mes.fere oẽs dicunt venarũ adustarũ. Et hãc literaz reprobat Mat.Silua.in synonymis ponit̃ sub capitulo.dcxc.dicens qd̃ est error scptoris:⁊ ꝙ dz dicere auellanarũ adustarũ. Sz salua semp ei⁹ pace in errore est. Sz dz dicere venenarũ adustarũ:vt in quodã antiquissimo Mes.scriptũ reperi. Et qd̃ sic dicere debeat ptz:eo q: venerie.i.acorus:scilz radix:q̃ radix supra aliquem portata illum conseruat a fluxu sanguinis:vt ipse ponit.capit.cclxxxj.quare seipsum corrigat.

¶ Radix acori hoc mõ aduritur:post ipsi⁹ exiccationẽ p grossa satis frusta incidat̃:deinde sup laminã ferream ignitã incessanter resoluat̃:donec ⁊ quousq̃ color ei⁹ de toto mutetur:⁊ tunc remoueatur:q: adusta est.

¶ Descriptio.xxxvij.

Pillule lucis Mesue maiores:q̃ addunt in visu:⁊ corrobãt eũ:⁊ abstergunt instrumẽta sensuũ:⁊ expellũt supfluitates:⁊ custodiũt sanitatẽ corpis. ℞.rosarũ violarũ absinthij cologntide:turbith cubebe calami aromatici:nucis muscate spice epithimi:carpobalsami xilobalsami.i.ligni balsami sileris montani seis rute siluestris senati.assari.masticis.gariofilorũ.cinamomi.anisi.feniculi.s.seis apij.s.seis cassie lignee.croci.macis an.ʒ.ij.mirabolanorũ citrinorũ.hebulorũ indorũ.belliricorũ.emblicorũ raued seni.i.reubarbari an.℥.ß.agarici sene an.ʒ.v.eufragie.ʒ.vj.aloes succotrini ad pondus oĩm terantur oĩa conficiantur cum succo feniculi:⁊ fiat massa.

¶ De coloquintida pauci sunt q̃ in receptis ponãt coloquintidã:fundãtes se sup dictũ Mes.in descriptione trociscorũ alãdal q̃ dicit. Trocisci alandal q̃ ponunt̃ in hiera hermetis:⁊ in alijs cõfectionib⁹ loco coloqntide:ac etiã ppter suã venenositatẽ dicũt nõ esse ausi in receptis ponere. Alij vo ponũt coloquintidã:⁊ nõ trociscos alandal:dicẽtes qd̃ magis solutiua est:⁊ qd̃ a doctorib⁹ ponit̃ in cõpositionibus tanq̃ calcar vt etiã faciũt diagredium sic his rõnib⁹ varijs varias ɔpositiões faciũt. Ego vo soleo hoc fieri facere:si in receptis autorũ reperio:cõsidero si i eis ipsius malitiã frãgẽtia sunt posita vel nõ:si sic:audacter illã apponi facio:vt in ista recepta. Si nõ:loco ipsi⁹ pono trociscos alandahal. Et hoc est qd̃ dicit bon⁹ Mesue. Et ppter hoc in hiera hermetis posuit:in qua multe ⁊ multe sunt medicine venenose:⁊ multe eciam earum venenositatem corrigentes:⁊ tu hic considera.

¶ Descriptio.xxxviij.

Pillule de hermodactilis maiores Mesue expte ad dolorẽ iuncturarũ:⁊ podagre frigide. ℞.hermodactilorũ aloes mirabolanorũ citrinorũ turbith cologntide bdellij.serapini an.ʒ.vj.castorei sarcocolle euforbij opoponacis harmel.i.semis cicute seminis apij an.ʒ.iij.croci.ʒ.j.ß. Conterantur oĩa:et cum succo caulium fiat massa ⁊c.

¶ Coloquintida anteq̃ in composito ponatur dz vltimate conteri:vt iubet Mes.in ca.de rectificatione medicinarum per triturationem. Cum dicit oportet ꝙ coloquintida vltime pulurizetur:nec sit contentus aliquis in trituratione eius. De contritione iterum nota quod duplex est:quedam enĩ est multa:quedã pauca. Multa contritio fit duabus de causis:primo vt per illam

tionem remoueatur malitia medicine quam faceret si grossa esset: ꝛ ob hoc bene conteritur pulpa coloquintide: secunda est: qꝛ membrum qđ curare volumus est situatum in remotis partibus: ꝛ ideo bene conterēde sunt medicine renū ꝛ epatis. Grossa vero contritio fit duabꝰ de causis: vna est vltimata contritio: ne virtus medicine: ꝛ operatio eius ꝓpria corrumpatur: vt scamonea si in vltima ꝯteratur: deperdit virtutē solutiuā. secūda est: vt multo tempore remaneat in stomacho: et iuuet digestionem: vel magis attrahat: ꝛ sic medicine stomatice ꝛ solutiue grosso modo conteruntur.

¶ Descriptio. xxxix.

Pillule de reubarbaro Mesue: conferētes ad febres ātiquas ex diuersis generatas humoribus viscosis ꝛ putridis multarū putredinum: ꝛ ad dolorē epatis: ꝛ principium hydropisis. ℞. rauedseni. i. reubarbari. ʒ. iij. succi liquiritie succi absinthij masticis añ. ʒ. j. mirab. citrino. ʒ. iij. seminis apij semis feniculi añ. ʒ. ß. trociscorū diarodon. ʒ. iij. ß. specierum hiere pigre. i. hiere simplicis. ʒ. x. Terantur terenda: et conficiantur in magdaleones cum aqua feniculi.

¶ Pro reformatione pillularū nota qđ nisi pillule reformentur cum aliqua re viscosa non possunt simul teneri: vt faciunt iste pillule: ꝛ pillule cochie que reformantur cum vino albo. Ideo si iste reformarentur cum sirupo acetoso vel cum oximelle simplici non esset inconueniens: ꝛ pillule cochie cum melle rosato. Igitur vt dico de istis: ꝛ de alijs etiam intelligas que cum aqua vel vino reformantur ꝛc.

¶ Descriptio. xl.

Pillule de hermodactilis minores Mes. experte ad dolorē iuncturarū: ꝛ podagre calide. ℞. hermodactilorū. ʒ. v. scamonee. ʒ. ij. ß. scꝫ ꝑparate mirabo. citrino. ʒ. iij. rosarū. ʒ. ij. aloes. ʒ. x. Cōfice cū catartico. i. cū electuario rosato terendo prius terenda.

¶ Catarticū. i. purgatiuū vt doc. exponunt: igitur catarticū rosarū idē est qđ purgatiuum factū cū succo rosarū. Et sic electuariū de succo rosarū: ꝛ electuariū rosatū dici pōt catarticū rosatū. Uerū ego magis laudo reformari debere cū electuario rosato: qꝛ illud magis benignum est: ꝛ minus de venenositate participat.

¶ Descriptio. xlij.

Pillule inde Mes. quarū iuuamentū est vltimū ad egritudines melācolicas: et ad carcium et leprā ꝛ morpheā nigram difficilem: et sunt bone melancolie: et timori: et ad dolorem splenis: ꝛ icteritiam splenalem: et ad quartanā. ℞. mirab. nigroꝝ. i. indoꝝ ellebori nigri polipodij añ. ʒ. v. epithimi sticados añ. ʒ. vj. Lapidis lazuli loti. Modus lauādi supra ostensus est: collogntide salis indi añ. ℥. ß. succi eupatorij spice añ. ʒ. ij. gariofil. ʒ. j. specierum hiere pigre. i. simplicis. ℥. j. terantur: et fiat massa cum succo apij.

¶ Nota qđ pillule omnes conseruātur cū bona earum virtute ꝛ operatione vsqꝫ ad sex mēses. Et debent teneri in magdaleonibus: ꝛ non in puluere: qꝛ non cōseruantur: imo nullam vel remissam faciunt operationem. Et nō debent conseruari in loco excessiue calido nec prope ignem: nec ad solem: qꝛ in excessiuam duritiē ꝛ lapideitatem cōuerterentur: ꝛ tunc nullo modo debent apothecarij eas exhibere: eo qꝛ si darent: torquerent corpus: ꝛ nullam penitus operationem facerent.

¶ Descriptio. xlij.

Pillule sine quibꝰ esse nolo Nico. taliter dicte propter summaꝫ efficaciā: mirabiliter a colera: flegmate et melancoliā purgāt: et valent ꝓprie ad cataractas ꝛ obscuritates oculorū visum custodientes: auriū dolorē sanāt: et iliosis mirabiliter cōferūt. ℞. aloes electi abluti. s. cū aqua cōi. ʒ. xiiij. mirab. citri. chebu. bele. embli. indorū reubarbari rosarum masticis absinthij violaꝝ sene. i. foliculi agarici cuscute añ. ʒ. j. terātur hec oīa: deinde accipe scamonee. s. preparate subtiliter puluerizate. ʒ. vj. ligetur in pecia dicta scamonea: deinde infundatur in succo feniculi quātitate qua pillule possint reformari: deinde exꝓmatur dicta scamonea: manibus priꝰ tamē inunctis oleo violato vel cōi. Et tantū dicta scamonea exprimatur: ꝛ manibus pertractetur quod in lactis similitudinē a pāno exeat tota eius humiditas: ꝛ de illa expressiōe pillule formētur abijciēdo qđ intra petiā de scamonea remanebit succū feniculi cū exꝓssiōe facta de scamo. accipiendo: ꝛ pillu. formādo.

¶ Aloes qñ simpliciter ponit̃ pro succotrino: ꝛ de succotrino intelligitur: vt ponit Mat. silua. c. proprio ꝛc.

¶ Pillule a pila dicuntur: qꝛ sicut pila est rotunda: ita pillule debent esse rotunde.

¶ Pillule quare dant̃ i forma rotūda. Est qꝛ figura spherica nō tāgit planū nisi in pūcto. Sꝫ cōcauū ipsum tangit vndiqꝫ: qñ ergo pillula ponit̃ in stomacho q̄ est concauus ipa equaliter tāgit̃ a qualibet pte stomachi: ꝛ iō vndiqꝫ ꝛ in oi sui pte ad actū reducit̃ ꝓpter calorē stomachi: ꝛ ideo ipsa in qualibet sui parte reducta ad actū attrahit vndiqꝫ equaliter a membris omnibus: ideo datur ꝛ dari debet in forma rotunda.

¶ Descriptio. xliij.

Pillule cochie Nicolai probate ad emigraneum dolorē: ꝛ ad dolorē stomachi: ꝛilioꝝ. ℞. aloes scamonee. s. ꝑparate absinthij añ. ℥. ß. masticis. ʒ. ij. terantur omnia et conficiātur cum succo absinthij.

¶ Quare enim he pillule dicuntur cochie. i. capitales a cochos quod est caput: pillule quare dantur in impari numero: ratio est pythagoras enim posuit in impari numero virtutem multam: ꝛ dixit numerum imparem masculum. igitur perfectiorēꝫ. Et ob hoc vulgares sequētes eum credunt qđ dādo eas in numero impari sit maior pfectio: ꝛ multi errāt. Numerus enī nō est principiū actionis: ꝛ passionis: vt. v. metaphisice cōmēto. ij. Et ideo facta dosi conuenienti medicine potest formari numerus pillularum par ꝛ impar ꝛc.

¶ Descriptio. xliiij.

Pillule cochie Almāsoris. i. capitales. cochos enī grece idē est q̄ caput latine: caput enī mirabilit̃r mūdificat: ꝛ maxie ab hūoribꝰ

grossis ꝛ frigidis cōferunt cephalee: ꝛ emigranee. ℞. specierū biere simplicꝫ.ʒ.x. colloquintide.ʒ.iij.ꝛ.℈.j. scamonee preparate.ʒ.ij.ʒ. turbith sticados añ.ʒ.v. terantur hec: ꝛ conficiantur cum vino albo.

¶ Pillule fuerūt inuente: primo ꝓpter earū minorē displicentiam in gustu: ꝗ vniuersaliter cōponantur ex rebus amaris: secūdo ꝗ magis a remotis attrahant ꝗꝛ quāto em̄ medicina longiori tēpore stat in stomacho tāto magis a longinquioribus attrahit.

¶ Descriptio. xlv.

Pillule arabice Nico. cōtra oēm dolorē capitis purgantes mirabiliter oēs humores gñantes letitiā ꝛ mentem acuētes: visuꝫ auditū: ꝛ memoriā restaurantes scotomiā vtiginē oculos dētes gingiuas stomachū splenē purgāt oib⁹ his ꝯferētes. ℞. aloes electi ℥.iiij. brionie.i. radicis cucurbite siluatice qnqꝫ generū mirab. masticꝫ diagredij assari rosarum añ.ʒ.j. croci.ʒ.j. castorei.ʒ.iij. terāt̄ oia: ꝛ ꝯficiant̄ cū succo feniculi vł absinthij.

¶ Si in pillularū descriptiōe reperitur scriptū scamonea suppleatur: id est ꝑparata. Nec vllo mō non preparata ꝑponat̄: qꝛ longa mora nō pōt ꝑparari: vt in electuarijs supra declaraui: eo qꝛ earū virtus nō trāsit sex mēses. Sed semꝑ diagredium est ponendum.

¶ Descriptio. xlvj.

Pillularū assaiaret Aui. i prima fen. tertij in. c. de canonib⁹ vłibus curatiōis capitis: et exponit̄ a gētili in hūc modū q̄ facił̄r sine molestia caput purgant: et mundificāt. ℞. pulueris hiere. i. specierū hiere simplicis.ʒ.ij. mirab. citri. masticis añ.℈.j. aloes boni.℥.ʒ. terāt̄ ꝛ cū vino optio fiāt pillule seu massa.

¶ De mirabolanis nota ꝗ aliqñ reꝑitur scriptū in receptis mira. oīm: ꝛ tunc de oibus mirabolanis est intelligendū. s. de q̄nqꝫ generib⁹ mirabolanorū. Si ꝟo scriptū reperiatur mirabolani absolute: de citrinis est intelligēdum tanq̄ꝫ de melioribus ꝛ perfectioribus.

¶ Descriptio. xlvij.

Pillule stomatice Mes. descriptiōe sua: q̄ inquit dari: ꝛ accipi pñt omni tpe: ꝛ sunt ille que sunt i vsu: q̄ caput ꝛ stomachū miro mō mūdificant. ℞. turbith.ʒ.x. masticis.℥.ʒ. rosarum.ʒ.iij. aloes opti. añ.ʒ.xvj. quod est ad pondus omniū terant̄: ꝛ conficiant̄ cum succo absinthij: et reserua: tres alias descriptiones pillularum stomaticarum ponit mesue: quas vide si placet.

¶ Hic nota ꝗ si zinziber cū turbith poneretur fortificaret opationē eius. Nā turbith sui virtute: ꝛ de se flegma subtile trahit; sꝫ si cum eo zinziber admiscetur fortificādo ipsum facit ꝗ attrahit etiā flegma grossum.

¶ Descriptio. xlviij.

Pillule imperiales magistrales: ꝛ sunt ille q̄ sunt in vsu: ꝛ bone ad digestionē: ꝛ virtutē digestiuā cōfortādā: mūdificātes stomachū ab oibus putridis: ꝛ prauis humoribus: et dñr imperiales: vel quia fuerūt a quodam impatore inuente: vel qꝛ sunt multū in vsu apud reges: ꝛ principes. ℞. nucis muscate spice croci ligni aloes cardamo. s. maioris ꝛ minoris gariofilorū. amomi cinamomi zinziberis galange zedoarie cubebarum macis anisi Masticis feni. s. seminis carpobalsami qnqꝫ generū mirabolanorū turbith electi mane agarici sene. s. foliculi añ.ʒ.ʒ. reubarbari. ad pōdus oim. s.ʒ.xiij.ʒ. aloes ad pōdus oim. s.ʒ.xxvij. Terantur oia ꝛ aloes de per se: deinde cōficiantur cū optimo vino albo: ꝛ inunctis manibus cum oleo laurino reformentur: et reseruentur.

¶ Sene cū simpł̄r scriptū repit̄ in ꝯpositis solutiuis vł lenitiuis de foliculis semꝑ ē intelligendū. Cū magis solutiui ꝛ meliores sint.

¶ Descriptio. xlix.

Pillule communes Aui. j. fen. quarti tractatu quarto ca. v. ꝛ sunt de illis ex q̄bus fit preseruatio ꝛ euasio a pestilētia: et cōsimilē descriptionē posuit rasis in quarto almansoris in. c. de pestilentia. et eius cautela. Accipe aloes electi.ʒ.ij. mirre croci añ.ʒ.j. Terantur: ꝛ cū vino optimo fiant pillule.

¶ Pillule oēs ꝑscripte ꝛ infra scribēde exhibende non sunt immediate post ipsarū cōpositionē: sed saltim standū est ꝑ quindecim dies vt possint simul cōmisceri. Et tunc augēt operationē suā rōne cōpositiōis. Secus aūt faciunt si añ dictū tēpus exhibeantur: vtrū autē in illo tēpore fermentētur: ꝛ nūquid dici possit vera fermentatio. Satis in questiūcula mea de narcoticis ꝑ longū ꝓcessum declaraui: qui videre vult ad illam recurrat.

¶ Descriptio. l.

Pillule de agarico Mesue mūdificātes pectus ab humoribus grossis: ꝛ putridis: et conferentes asmati: ꝛ tussi antiq̄. ℞. agarici Masticis añ.ʒ.iij. radicis lilij celestis: id est ireos ꝑassij añ.ʒ.j. turbith.ʒ.v. specierū hierepicre. i. simplicis.ʒ.iiij. colloquintide sarcocolle añ.ʒ.ij. Mirre.ʒ.j. terantur oia: ꝛ cōficiantur cum vino cocto. i. cuꝫ sapa [illegible] rob vel tina. quod idem significat.

¶ In istis pillulis soleo apponi loco agarici facere agaricū trociscatū: eo qꝛ in eis sunt multe medicine venenose: ꝛ fere nulle sunt medicine earū venenositatē refrāgētes: ideo refracte esse debēt medicine apponēde: vt sunt trocisci alandal: ꝛ agaricus trociscatus et tu nota.

¶ Descriptio. lj.

¶ Pillule bichichie Mes. in suo de appropriatis. c. de cura tussis sicce: que sunt fiende sicut lupini: ꝛ tenende sub lingua: cōferētes raucedini vocis: ꝛ asperitati: ꝛ tussi calide ꝛ sicce. ℞. succi liquiritie zuccari albi. añ.ʒ.ij. amidi. dragagāti: amigdalarū dulciū excorticarum añ.ʒ.iij.ʒ. terantur oia: ꝛ cū musilagine seminis citoniorum fiat massa.

¶ Species oim pillularū grosso modo sunt cōterende: ꝛ per raram staminā trāsiri debent: ꝛ sic melior

operatio: ⁊ a longinquioribus partibus attrahunt: ratio supra est assignata in electuarijs solutiuis: ⁊ ex his finis fit tertie distinctionis que fuit de medicinis solutiuis. Cū igitur nō minori iactura Joannes francisce mi pillule ab apothecarijs exhibeātur ꝙ confectiōes. Si vero tempore debito nō exhibentur: ideo modum exhibitionis inscribam: ne sua imperitia ac temeritate vi[illegible] ad aliquas graues egritudines incurrāt: pillule que dantur quātum nunc nostro ꝓposito spectat aut dantur ad euacuandū aliqualē materiā in stomacho existentē: et tunc dari debent ante cenam immediate. Aut ad euacuandū aliquam humiditatē cerebri ⁊c. post cenam per duas horas saltem exhibende sunt: ⁊ hoc intelligatur de pillulis nō scamoneatis: ⁊ leuibus: vt masticine elephāgine de hiera .f. ⁊c. Aut dantur ad purgādum humorē loco medicine: ⁊ tunc dari debēt facta digestione cibi in stomacho: ⁊ post eas tardādus est cibꝰ saltē per horas sex: ⁊ hoc mō doctores exhiberi iubēt.

¶ Incipit quarta distinctio: que est de trociscis: ⁊ continet .xxxj. descriptiones: quarum prima est.

TRocisci diarodon Mes. quorū iuuamētū est magnum ad febres antiquas: et febres permixtionum: ⁊ febres flegmaticas: ⁊ febres in quibus corrūpit form[illegible]. ℞. foliorū rosarū rubearū aure .vj. ʒ.ix. spice aur. ij. ʒ.iij. ligritie aur. iij. ʒ.iiij. ʒ. ligni aloes aur. ij. i. ʒ iij. spodij de cāna aur. j. ʒ.j. ʒ. croci aur. ʒ.i. ℈. ij. ⁊ gra. v. masticis ʒ.ij. conterant oīa [illegible] conficiant cum vino albo optimo in forma pillularum: sed in medio deprimantur.

¶ Quid sit trociscus nota. Est trociscus cōpositio quedam ex diuersis pulueribus: ⁊ speciebus mediante aliquo aggregatis: ⁊ dr̄ trociscus a trocos qđ est rota: q2 trociscus est similis rote currus.

¶ Descriptio .ij.

Trocisci de rosis minores Me. solutiui q sto machū: ⁊ epar cōfortant: ⁊ cōferūt febri flegmatice euacuādo: ⁊ abstergendo humorositatē stomachi. ℞. [illegible]oliorū rosarū ʒ.x. ligritie ʒ.v. Spice ʒ.ij. ʒ. scamonee ꝑparate ʒ.iij. [illegible]terant hec: ⁊ cōficiant cū vino albo optimo.

¶ Quare aūt trocisci fiant: est vt medicine possint meliꝰ cōseruari: acqrunt etiam ista ꝑmixtione aliquam virtutem cōfortandi: quam prius per naturam n[illegible] habent.

¶ Descriptio .iij.

Trocisci de rosis maiores Mesue pl[illegible]imorū iuuamētorū: quorū maiꝰ est ad dolorem stomachi: ⁊ malit[illegible] digestionis: ⁊ eis ꝓprie qbꝰ corrūpit forma: ⁊ principia hydropisis: ⁊ ad febres antiquas. ℞. foliorū rosarū ℥. ʒ. ligni aloes ʒ.ij. Masticis ʒ.ʒ. absinthij spice cinamo. cassie lignee florū sqnāti. añ. ʒ.j. ꝯterant: ⁊ fiāt trocisci cū vino albo optīo.

¶ De floribus squinanti nota. Non eīn ad nos portantur: sed ipsorum loco ponimus rami partem.

¶ Descriptio .iiij.

Trocisc[illegible] de eupatorio ⁊ rosis Mesue expertorum iuuamentorum ad febres antiquas et compositas: ⁊ ad dolorem epatis ⁊ opilationē ipsius ⁊ icteritia. ℞. foliorū rosarū ʒ. j. spice ʒ.iij. raued. i. [illegible]barbari. ℥. ʒ. spodij ʒ.j. ʒ. liquiritie ʒ.iij. ʒ. [illegible]ucci eupatorij ʒ.x. tereniabin: accipitur eiꝰ loco māne dissolute in succo prescripto ʒ.ij. et fiant trocisci. Cōterendo prius omnia.

¶ Liquiritia si simpliciter scripta reperitur de radice sicca semper intelligitur: de qua [illegible] ptes vsui medicine conueniunt. s. radix ⁊ succu[illegible].

¶ Descriptio .v.

Trocisci de reubarbaro Mes. cōferētes ad dolorē epatis: ⁊ opilationē ipsiꝰ: ⁊ ad apata eius: et antiquas egritudines in ipso: ⁊ hydropisim ⁊ corruptionē forme: ⁊ icteritiam. ℞. raued. boni. i. reubarbari ʒ.x. succi eupatorij. ℥. ʒ. rosarū ʒ.iij. spice anisi. i. semis rubee tinctorum seminis apij absinthij assari añ. ʒ.j. amigda. ama. ℥. conterantur: et fiant trocisci de aureo .j. ꝑ singulo.

¶ Nota ꝙ isti trocisci q2 nō possunt reformari cum suprascriptis humiditatibus in ipsis ingredientibus: ideo addatur de succo eupatorij intm̄ ꝙ reformari possunt: et quemadmodum dixi de istis: ita de ceteris intelligatur sequentibus.

¶ Descriptio .vj.

Trocisci de camphora Mesue valentes ad febres multe inflāmatiōis: ⁊ sitim vehementem ⁊ incēsionē cholere rubee: ebulitionem sanguinis et super calefactionē stomachi: et epatis: ⁊ icteritiā: ⁊ cōferūt ethicis: ⁊ ptisicis. ℞. foliorū rosarū. ℥. ʒ. spodij de cāna ℥. ij. sandalorū citrinorū ʒ.ij. ʒ. croci ʒ.j. seminis citruli seminis cucumeris seminis melonis seminis cucurbite dragagāti gummi. s. ara. spice añ. ʒ.j. ligni aloes cardamomi. s. maioris: et minoris amidi campho añ. ℈.ij. zuccari albi tereniabin. loco eiꝰ accipit manna añ. ʒ.iij. cōterantur: et conficiantur cū muscillagine psilij facti in aqua rosata.

¶ Ad faciendū muscilaginē psilij accipiendū est. ℥.j. seminis ⁊ ℥.iiij. aque ⁊ nō solū de hoc semine intelligas: sꝫ de omni re de qua muscilaginem facere intendis.

¶ Nota insuper ꝙ sunt quidā ignari apothecarij qui frangūt dictū semē ad faciendū muscilaginē: ⁊ male: eo quia interior: ⁊ medulla[illegible] pars est calida: superior vero est frigidissima: hoc i[illegible] deo querimus infrigidationem: ⁊ haberemus intensissimā calefactionē: ⁊ nō solū confrang[illegible]dū nō est: sed nec diu in aqua dꝫ dimitti ꝓpter caus[illegible] supra allegatam de confractione.

¶ Descriptio .vij.

Trocisci de spodio Mes. q sunt vltimi ad febres acutas: et inflammationē stomachi: et epatis: sitim vehemētem. ℞. spodij. ℥. ʒ. rosarū rubearū ʒ.vij. semis portulace succi ligritie ana ʒ.ij. Quatuor seminū cōmuniū frigidorū maiorum gummi arabici dragaganti troci. añ. ʒ.j. ʒ. cōterantur omnia: ⁊ fac trociscos cum muscilagine psilij.

¶ Quatuor semina cōmu[illegible] frigida maiora sūt ista: semen melonum cucumeri[illegible] cucurbite: ꝛ citruli: quia si quatuor semina communia maiora scripta reperiantur suprascripta ponantur. Confice cum muscilagine psilij: vel citoniorū vel alterius cuiusuis: ꝛ est intelligēdū ꝙ fieri dꝫ in aqua cōi: ꝛ hoc intelligas in oibus in qbꝰ non specificatur liquor in quo fieri debet ꝛc.

¶ Sunt qui in istis trociscis nō ponūt nisi quatuor res a succo liqritie supra. Sꝫ nō sunt tāte ꝟtutis q̄re ponēda sunt alia q̄tuor: [illegible]ant vt supra ꝛ erunt efficacissimi.

¶ Descriptio.viij.

Trocisci de spodio cū semīe acetose. Mes. cōferētes ad febres colericas cū qbꝰ est solutio vētris: ꝛ sedāt inflāmationē stomachi: et epatis ꝛ sitim cōtinuā. ℞. rosarū rubearū ℥.j.ʒ. spodij.ʒ.x. seminis acetose.ʒ.vj. semis portulace seminū coriādrorū ꝓparatorū: ꝛ torrefactorum sumach. añ.ʒ.ij.ʒ. amidi assi berberorū balaustiarū añ.ʒ.ij. gūmi ara. assi.ʒ.j.ʒ. conterantur omnia: et conficiantur cum succo agresti.i. cum succo vue acerbe.

¶ Modus assandi gūmā arabicā: ꝛ oēs gūmas: gūme frangantur in frustra ad magnitudinē ciceris: deinde accipe patellā: vel bernaciū: ꝛ calefac forti calefactiōe: deinde ab igne remota ponantur supra gūme: ꝛ sine intermissiōe misceant̄: ꝛ sup dictā laminā calidā semp miscendo ꝓmittant̄ donec albescāt: ꝛ si illa caliditas non sufficit calefiat denuo remotis tamen gummis: deinde recalefactis supra gumme ponant̄: ꝛ misceantur donec albescāt: ꝛ albefacte remoueantur: qꝛ assate sunt: ꝛ hoc modo facias de omnibus gummis.

¶ Coriādrorū semina hoc mō ꝓparant̄: bñ cū aqua lauent̄: vt ab eis puluis amoueat̄: deinde ab aqua extrahantur: ꝛ supra ea infundat̄ acetū fortissimū: ꝛ i eo dimittant̄ dies nouē: ꝛ in oī die ea mouēdo: ꝛ elapsis nouē diebꝰ ab aceto remoueant̄: soli ad exiccandū apponant̄: ꝛ sic ꝓparati dñr. Sꝫ vnū nota ꝙ bñ exiccari ab aceto ꝓmittant̄: aliter acquireret malum saporem.

¶ Semina coriandrorū hoc modo torrefiūt. Calefiant bernaciū vel patella ad ignē mediocri caliditate: deinde supra semina ponātur que torrefieri debent: ꝛ sic supra ponantur ꝛ ducantur hinc ꝛ inde: donec calorē vndiq; sentiāt scꝫ per oēm eius substantiam deinde remoueantur: ꝛ hoc modo omnia semina torrefiunt.

¶ Preparant̄ aūt coriādrorū semina: vt quedā venenositas q̄ in eis est amoueatur. Torrefiunt: vt magis stiptici reddant[illegible]r. Torrefactio enim idem est ꝙ semicoctio. Amidum assatur: vt fiūt gumme ducēdo super laminam bene calidā. Et cum incepit eius naturalis color alterari remouetur: et assum est.

¶ Descriptio.ix.

Trocisci de berberis. [illegible]es. primi: qui sunt in vsu boni ad febres iflāmatiuas extiguūt em̄ eas: ꝛ sitim angustiosam. ℞. berberorū: aut succi eiꝰ: spodij succi liquiritie seminis portulace ana.ʒ.iij. rosarum.ʒ.vj. spice croci amidi dragaganti añ.ʒ.j. seminis citruli.ʒ.iij.ʒ. camphore.ʒ.ʒ. conterātur oīa: ꝛ conficiantur cum.ʒ.ij. mane dissolute in succo berberorū. Et si succus nō reperit̄: dissoluātur cum decoctione ipsorū: ꝛ reformentur.

¶ Gummi si simpliciter scriptū reperiatur de gumma arabica est semper intelligendum.

¶ Trocisci a pillulis in tribus diuersificantur. s. quantitate operatione: ꝛ exhibitione. In quantitate diuersificant̄: eo qꝛ in maiori quantitate formant̄. Unde trocisci semper debent formari ad quantitatē de.ʒ.j. trocisci de tyro ꝛ pillule em̄ a remotis trahunt. trocisci vero nō attrahūt. tertio diuersificant̄ in exhibitiōe: qꝛ trocisci semper debent exhiberi cū aliquo liquore vel succo habente respectū ad ꝓprietatē trociscorū nō autem pillule.

¶ Descriptio.x.

Trocisci de absinthio Mesue: qui cōferūt febribꝰ antiquis: ꝛ aperiūt opilatiōes epatis ꝛ stomachi: ꝛ cōfortant stomachū: ꝛ conferunt dolori mēbrorū nutricationis: ꝛ confortant appetitū. ℞. absinthij succi rosarū anisi añ.ʒ.ij. raued.i. reubarbari succi eupatorij assari amigdalarum amararum spice Masticis folij añ.ʒ.j. conterantur: et fiant trocisci cum succo endi.

¶ Necessitas ꝛ cā cōpositiōis trociscorū est cōseruatio alicuius rei lōgo tp̄e: ꝛ cōmoditas. Alia est: qꝛ medici aliqñ volebāt dare aliquas res cū tota substātia ꝛ puras: ꝛ hoc mō ꝓparari iusserūt. Alij vero dicūt ꝙ trocisci fiunt: vt medicine possint meliꝰ cōseruari: acquirunt etiam aliquam [illegible]rtutem confortatiuam per artem quā prius per naturam non potuerunt habere.

¶ Descriptio.xj.

Trocisci de alkekēgi Mes. mirabiliter cōferētes ad vlcera in renibus: ꝛ vesica: ꝛ dolorem q̄n mingit̄. ℞. granorū alkekengi.ʒ.iij. semis citrulorū: semis albateche. semis cucurbite añ.ʒ.iij.ʒ. boli armeni gummi arabici turis sanguinis draconis seminis papaueris albi amigdalarum amararū succi liquiritie dragagāti amidi granorum pini añ.ʒ.vj. seis apij karabe boli.i. terre sigillate iusquiami opij añ.ʒ.ij. cōterant̄ oīa: ꝛ ꝯficiantur cum aqua mellis vel iulep violato.

¶ Batece semen: est semen cuiu[illegible]dā melonis indi viridis [illegible]d similitudinē cucumeris bene maturi: quod anguria alio nomine appellatur: sed si semen illorum non reperitur apud nos ipsorum loco accipere possumus semina melonum nostrorum.

¶ Amigdale amare ꝛ q̄tuor semīa ponunt̄ i hac descriptiōe trociscorū hac rōne: bolꝰ em̄ armenus: ꝛ sanguis draconis [illegible]bēt statiōnē: ꝛ morā in primis veni[illegible] sua virtute[illegible]las nō trāscendūt: sed qꝛ in hoc casu i[illegible]gemꝰ ꝙ ad cōsolidādū cū sua stipticitate ad vesicā vadāt: ꝛ ꝑ se non pñt: ideo posuit auctor amigdalas: ꝛ semina frigida: vt penetrationē faciant: [illegible] locum ducant.

¶ De bolo nota ꝙ bolus idē est ꝙ terra sigillata que in multis proprietatibꝰ est similis bolo armeno: ꝛ adhuc habet excellentiorem virtutem et operationem.

¶ Descriptio.xij.

Trocisci de capparibꝰ. Mes. resoluētes duritiē splenis: ꝛ vētositatē. ℞. corticū radicū caparorū seis agni casti. añ.ʒ.vj. Nigelle calamēti succi eupatorij acori.s. radicis amigdalarū amararū nasturtij foliorū: ruthe aristologie rotūde añ.ʒ.ij. ciperi scolopendrie añ.ʒ.j. armoniaci.℥.ʒ. dissoluat̄ armoniacū cum aceto forti: ꝛ cū dicto aceto trocisci reformentur conterendo omnia alia.

¶ Caparorum radix ⁊ genestre flores colligendi sunt in mense decembris.

¶ Trocisci conseruantur vsq; ad sex mēses ⁊ debēt formari in forma rotunda: ⁊ depressi in medio ⁊ habent bonam virtutem: ⁊ cum transeunt dictum tempus amittunt virtutem: ⁊ hoc de omnibus trociscis est intelligēdum. Exceptis trociscis stelle qui conseruantur vsq; ad duos annos.

¶ Descriptio. xiij.

Trocisci de eupatorio Mesue. conferentes ad febres antiquas: et rigorē earum opilationē epatis: ⁊ splenis aperiunt: et sunt medicina bona apostematū in ipsis: ⁊ ictericis: ⁊ principio hydropisis. ℞. tereniabin si est: si non loco eius accipitur manna succi eupatorij añ. ℥. j. rosarum. ℥. ß. spice. ʒ. iij. raued. id est reubarbari assari anisi añ. ʒ. ij. ß. spodij. ʒ. iij. ß. conterantur omnia: ⁊ fiant trocisci cum succis herbarum et reseruetur.

¶ Succi herbarū sunt succi ex qb⁹ cōponitur sirupus de bisantijs. Et sunt quatuor. s. succi endiuie: succi lupulorum: succi boraginis vel buglosse: et ex his succis dicti trocisci reformentur: ꝙ si haberi nō possunt ipsorū loco accipere possemus syrupum de bisantijs.

¶ Descriptio. xiiij.

Trocisci de karabe Mes. abscindētes sanguinē de oī loco emanatiōis ei⁹. ℞. karabe ʒ. vj. cornu cerui adusti gūmi arabici adusti corallorū adustorū dragagāti hypoquistidos balaustie masticis lace papaueris nigri assi. añ. ʒ. ij. turis croci opij añ. ʒ. j. ß. conterantur oīa ⁊ fiant trocisci cum muscilagine psilij.

¶ Modus cōburendi oēs gummas: ⁊ cornu cerui ⁊ corallos talis est. terantur: ⁊ ponantur in olla terrea: ⁊ ponantur in furno: ⁊ dimittantur ꝑ totā noctē: si qd posuisti siue coralli: vel cornu cerui vel gūme sunt cōbuste extrahe. aliter iterum in sequenti nocte in furno apponantur: et tantum apponātur quousq; comburantur: ⁊ reserua: et habes combustionis modū. Et hoc modo conchilia oīa comburuntur: ⁊ ossa animalium ⁊c.

¶ Operatio ignis in medicinis est triplex: qdā eīm torrefiunt: ⁊ cognoscuntur qñ sunt torrefacte: qr cū calor penetrauit totā substātiā medicine: tūc operatio est ꝑfecta: ⁊ per illā remouetur quedā parua humiditas q̄ in medicina erat. Scda opatio est assatio per quā remouetur pars humida: ⁊ viscosa subtiliatur: vt in semine lini ipsi⁹ assatio cognoscitur: qr qñ incipit in sup̄ficie colorem mutare ⁊ ad cōtrariū qd añ erat reducitur assata est. Tertia opatio est cōbustio: ⁊ hoc fit trāsmutādo virtutē vnā: ⁊ fortificando aliā vt in reubarbaro: ⁊ mirabolanis: qñ comburuntur pars subtilis solutiua debilitatur: ⁊ terrestris stiptica augetur. Et ipsi⁹ ꝯbustio agnoscitur qñ naturalē: ⁊ ꝓpriū colorē in tota ipsi⁹ substātia deꝑdit: ⁊ aliū acq̄rit: tunc cōbusta est. Et hoc notent bene apothecarij.

¶ Medicina sex de causis aduritur: prima vt eius acuitas amoueatur: vt de vitreolo: scda vt ꝑ adustionē acuitas acquiratur: ⁊ sic lapides aduruntur: ⁊ in calcē transmutantur: tertia qñ ipsa est valde grossa: ꝑpter qd ipsa ad ꝑtes remotas nō pōt penetrare nisi subtiliter: vt cornu cerui: quarta vt meli⁹ possit cōteri vt sericum: quinta vt malitia medicine remoueatur: ⁊ sic scorpiones aduruntur: sexta causa: vt humiditas superflua consumatur: et sic mirabolani ⁊ omnes medicine que dantur cōtra fluxum ventris aduruntur: vt auferatur gummositas illa per quam laxabant.

¶ Papauer si simpliciter scriptū reperitur semꝑ de albo intelligatur: ⁊ de semine nō de alia parte plante. Mod⁹ vero assationis eius est sicut cetera semina: supra in dia dragaganto calido clare modum reperies.

¶ Descriptio. xv.

Trocisci de mirra. Rasis nono almāsoris capitulo de prouocatione mēstruorū: optimi: et efficaces in ꝓuocatiōe mēstruorum. ℞. mirre. ʒ. iij. lupinorū optime tritorum. ʒ. v. foliorum ruthe. mentastri pulegij cimini rubee tinctorum asse. i. asse fetide serapini opoponacis añ. ʒ. ij. conterantur oīa: ⁊ cōficiātur trocisci cum aqua in qua bullierint: ⁊ cocte fuerint. ʒ. ij. seminis iuniperi.

¶ Notent apothecarij: vt a suis erroribus corrigātur. Nā reperitur in receptis asa simplici s scriptū: ⁊ idē est qd asa fetida. Et asse cū duplici ss. ⁊ idē ꝙ thimus: q̄re hāc notate differentiā. Et ideo in cōpositione multi errant ponētes thimū pro asa fetida.

¶ Si reperitur scriptū in receptis simpliciter rubee vel rubea semꝑ debes intelligere de rubea tinctorū: que est quedam radix cum qua tinctores in rubeum tingunt.

¶ Descriptio. xvj.

Trocisci terra sigillata Mesue inuentione nostra q sunt in vsu: vltimi iuuamēti ad sputū: ⁊ ad egressionē sanguinis: ⁊ proprie sumpti cū aqua arnoglosse: ⁊ liniti super frontē sedant fluxum sanguinis ex naribus: et liniti super matricē sedāt fluxum menstruorū: et qñq; inijciuntur in matricē: ⁊ in vesicā ⁊ liniūtur partes pectinis: et omne membrū emanationis sanguinis. ℞. sanguinis draconis gummi arabici assi ramich: id est cuiusdam compositionis infra describende foliorum rosarum seminū earum scz rosarū amidi assi spodij acatie lapidis emathitis ensistides. i. hypoquistidos balaustie boli armeni seu luti armeni quod idem est terre sigillate sehedengi. i. seminis canapis coralli: scz rubei karabe añ. ʒ. ij. margaritarum dragagāti papaueris nigri añ. ʒ. j. ß. seminis portulace asse cornu cerui vsti turis gallarum croci añ. ʒ. ij. cōterantur oīa: ⁊ fiant trocisci cū aqua arnoglose. i. cū aqua plantaginis: ⁊ hi sunt sine opio. Sed si cum opio facere vis addas suprascriptis opij thebaici. ʒ. ij.

¶ Differentia est inter sedenegi ⁊ sehedengi: sedenegi. i. lapis emathitis: sehedengi vero idē est ꝙ semē canapis: cōtrarie tñ opinionis fuerūt Gētilis ⁊ Christoforus de honestis exponētes de mente aliquorū ꝙ est fumus terre sehedengi nō semen canapis. Ego vero apponi facio dictū semen: cum magis hoc in casu conueniat.

¶ Varia est opinio inter hoies de semine rose: qdā enim dicūt ꝙ semina rose sunt qdā grana q̄ reperiuntur inclusa in illa parua grossitie que sustinet folia rose: ⁊ sunt pilosa. Quidam dicunt ꝙ non illa: sed illa sunt q̄ reperiūtur in medio rose habentia colorē glaucū: ⁊ ista opinio est falsa. Nā illa a doctorib⁹ appellatur antera. Prima ergo opinio est vera: eo ꝙ semē alicui⁹ dr esse illud quo seminato ꝓducit sibi sile: sed hoc facit illud semē pilosum grossitudinis grossi milij, non rotundum: sed cōpressum

qđ queritur aperiendo illā p[illegible]uam grossitiem: vt supra dictū est: ⁊ vulgo dicitur vng[illegible]ttaculo. Et colligendum est de mense maij vel aprilis.

¶ In receptis qñ simpliciter scriptū reperit corالli rubei apponendi sunt: de eis intelligendo ⁊ nō de alijs. Si vero scriptū reperiat corallorū: ⁊ de rubeis ⁊ albis est intelligēdū. Hypoqstidos.i.succus ipsi⁹ herbe in medicinis apponitur vt supra dixi: qui fieri debet in mēse aprilis ⁊ Maij: ⁊ vsui reseruari.

¶ Descrip[illegible] decimaseptima.

Trocisci de aniso Mes. q auferūt febres antiqs: ⁊ aperiunt opilationes: ⁊ emēdāt malicias epatis. ℞. anisi.ʒ.semis eupatorij añ.ʒ.ij. seminis aneti spice masticis folij absinthij assari apij.ʒ.se. amigdalaruz amararum añ.ʒ.ʒ. aloes.ʒ.ij. conterātur omnia: ⁊ fiant trocisci cum succo absinthij.

¶ Amigdalarū si simpliciter scripte repiant: ⁊ absolute tunc de amaris est intelligēdū ⁊ nō de alijs nisi exprimātur. Eo qr dulces cōpetūt esui. Amare vo vsui medicine. Medicine que sumuntur a superfluitatibus animalium debent sumi ab animalibus viuentibus sanis: et tempore veris vt cornu cerui ⁊c.

¶ Descriptio decimaoctaua.

Trocisci de agarico extracti a dictis Mes. capitu. de agarico ⁊ sunt incolumes: ⁊ hoc mō agaricus cōmuniter pparatur: ⁊ dr agaricus trociscatus: cuius magnificata est opatio. De quo democrit⁹ dicit q eīt medicina familie: qr ad singulas partes corporis ꝯmoditatē affert. ℞. agarici electi: ⁊ mūdi.ʒ.j.ʒ. salis gēme.℥.ʒ. zinziberis mūdi.ʒ.j.℈.j. cōterantur omnia: ⁊ cum oximelle simplici fiant trocisci vel in pasta permittantur.

¶ Aliqui sunt qui hanc compositionem faciunt: ⁊ relinquunt in pasta ⁊ dicunt quod tunc appellari debēt agaricus trociscatus. Si vero reformantur ad formam trocisci qđ tunc appellandi sunt trocisci de agarico. Sz ipsorum salua pace sub quacunqz forma appellari possunt ⁊ agaricus trociscatus ⁊ trocisci de agarico.

¶ Descriptio.xix.

Trocisci de alādal Mes. qui ponūtur in hiera hermetis: et in alijs ꝯfectionibus loco coloquintide: ⁊ sic generaliter faciūt apothecarij. ℞. coloquintide albe et bone mundate a granis interioribus.ʒ.x. incidatur cū inciso rio incisione minuta: et [illegible]icet manibus: pri⁹ tamē inunctis cum oleo rosato: deinde accipe dragagāti. Gūmi arabi. bdelij [illegible].ʒ.ʒ. et gra.xv. aque rosate.℥.iiij. infundātur prescripte gumme in dicta aqua et dimittātur per dies quatuor: et cum dictis musilaginibus fiāt trocisci de dicta coloquintida subtiliter incisa: et exiccentur in vmbra. Deinde iterū terātur contritione bona: et iterum confice cum glutine eorum: et facias trociscos: ⁊ iterum exicca in vmbra et reserua.

¶ Gumme colligende sunt anteqz indurentur ⁊ minorētur: qr si non colliguntur illo tēpore reducētur in puluerem: ⁊ virtus ipsarum deperditur.

¶ Quare aūt medicine coagulātur est: vt virtus calida que in eis est extinguatur vel in totum remoueatur.

¶ Descriptio.xx.

Trocisci diacoralli Nico. q ingrediunt descriptionē tyriace de mēte Gale. ℞. coralli rubei cinamomi mirre amomi papaue. albi añ.℥.ʒ. sqnāti croci. añ.ʒ.ij. calami aromatici xilobalsami cassie lig. folij masticis polij fu. id est valeriane assari pedis colūbini. añ.ʒ.j. Conterātur oīa ⁊ cū vino optimo formētur trocisci de solido vno pro singulo.

¶ Hic incidenter est notandum q habens defectum appetitus nunqz debet vti croco: ⁊ hec est regula generalis: quoniā malum fastidium generat. hoc Joannes de sancto amando in fine opusculi sui.

¶ Descriptio.xxj.

Trocisci de tyro Nico. q etiā in magna tyriaca galeni ingrediunt: ⁊ inde sortita est nomen tyriaca. ℞. tyros lōgitudinis vni⁹ palmi existētes oculos habētes rubeos: et linguam mob[illegible]et cornua in modū grani frumēti. Caput ⁊ caudā tribus digitis mēsuratis abscinde mediū qđ remanet excoria. Et intestinis piectis optime dulci aqua laua: et in dicta aqua pura ⁊ mūda coque donec spine a carnibus separent. postea spinis piectis carnē in marmoreo mortario sitas tere et cō mixta eiusdē ponderis farina orobi vel panis frumenti assi cū iure suo tempera: et fac inde trociscos et reserua.

¶ Trocisci isti nō debent esse multe quātitatis: ⁊ bene in medio sunt comprimendi: ⁊ in vmbra exiccandi. Et in sua bonitate ⁊ virtute per annum seruantur ⁊ nō plus.

¶ Descriptio.xxij.

Trocisci de squilla Nico. qui etiā ingrediuntur cōpositionē tyriace. ℞. squillā integrā: ⁊ diuide interiorē et posteriorē partē abijciendo. mediā vero partē inuolue in pasta fermētata: ⁊ in furno coque cocta abstrahat de pasta ter[illegible] in mortario bene: ⁊ tantūdez [illegible]arine orobi adde: et exinde trociscos reforma cum vino vel melle puro ⁊ m[illegible]do et in vmbra exiccentur. Et si deest orobum tantūdem panis assi subtilissime triti pone.

¶ Mel purū ⁊ electū hoc mō cognoscit. ⁊ hz sex ꝯditiones put infra scriptū. Primo dz esse vernale: qr istud melius est hyemali. Scđo q sit rubeū. Tertio q sit grauevū qđ in fundo est meli⁹ est. Quarto q sit dulce qr quanto dulci⁹ tāto meli⁹ est. Quinto q dēsum: qr quāto dēsius tāto perfecti⁹. Itē mel apum melius est quā mel canne.

¶ Cōmemorare ⁊ insup q infra tāget q sqlla cū cultello ferreo nō est incidēda nec interior ⁊ exte[illegible]or pars accipiēda: cā aūt infra assignabit i tractatu siru[illegible] oxi. ⁊ loch.

¶ Descriptio.xxiij.

Trocisci alindaracaron. i. andronici Auicēne. v. canonis et est tertia descriptio que in

greditur cõpositionem tyriace magne Andronici. ℞. aselibet.i. arboris cornute vel mespili.ʒ.vj.squinanti.℥.j.calami aromatici mirrhe assari xilobalsami.i.ligni balsami. an̄.ʒ.vj.cinamomi amomi.an̄.℥.iij.cassie lignee.ʒ.vj.amaracon:idest maiorane.ʒ.xx.spice inde.ʒ.xvj.polij.ʒ.vj.mirre.℥.iij.masticis.ʒ.vj.croci.℥.j.ß.conterantur omnia per se:et fiant trocisci cum vino albo.

¶ Species trociscorum omniũ subtilissime conterende sunt:⁊ per spissum setatium trãseunde:vt melius per omnia membra transire possint et per paruas venas.

¶ Asselibet dicit Gẽtilis ꝙ ignoratur qd sit:sed ei⁹ loco dꝫ poni xilocarates.xilocarates nota.i.arbor cornuta q̃ est arbor portans cornales vel mespilos loco summitatis alterius accipi potest:vt ab antiquis doctoribus colligere potui ⁊c.

¶ Descriptio.xxiiij.

Trocisci de vipera Auicẽne.v.cano.q̃ sunt trocisci de tyro qui ingrediuntur tyriacam:rasis tñ ⁊ Andronic⁹ meli⁹ ostẽdunt de forma vipere ꝙ faciat Aui. ℞. viperas nouiter captas ⁊ abijciantur a parte capitis eius quatuor digiti:⁊ sit̃ a parte caude ipsius:medium vero qd remanet cõseruet̃:⁊ aperiat̃:⁊ extrahant̃ viscera ei⁹ ⁊ ꝓprie fel eius. Et bñ ab luat̃ cũ aqua salita ablutione exquisitissima: hoc facto decoquãtur in aqua bñ salita:⁊ cũ eis addat̃ anetum:⁊ coquatur leui coctione: donec leuis fiat collectio carnis ab osse ipsarũ:⁊ carnes earũ in mortario lapideo bñ pistentur deinde misceantur cũ quãtitate equali tortellarũ de seni bene cõtritarũ:⁊ fiãt trocisci cũ iure earum:⁊ qui eos facere vult vngat digitos suos oleo balsami:⁊ fiant trocisci parui bene compressi:qui exiccent̃ in vmbra:per annũ ꝯseruantur:⁊ administrent̃ ⁊c.

¶ Uipera de qua suprascripti trocisci fieri debẽt:dꝫ hr̃e has cõditiones. Primo dꝫ hr̃e caput planum ⁊ latum:⁊ apud ꝓpinquitatẽ colli dꝫ esse minuta:⁊ subtilis valde. Cauda curta strepitum faciẽs ⁊ sonitũ in incessu velox motu:⁊ aspect⁹ eius presumptuosus:⁊ audax ⁊ praua:⁊ de flauis femina. Cuius cognitio est:q: masculi habent vnũ dentem in omni latere:⁊ nõ plures:⁊ capi debẽt in loco sicco:humide enim viuunt male:⁊ sint velocis motus: tenentes caput altum ac eleuatũ. Et vt capiuntur illico incidatur pars capitis:⁊ caude sm̃ quãtitatẽ in trociscis dictam:qd si ab eis currit sanguis plurimus:fuerit motus eius in illa dispositione plurimus:⁊ mors ipsi⁹ tarda:tunc scias qd est electa. Ex vipera igit̃ suprascripta signa habẽtia trocisci fieri debẽt. Trocisci sunt parui imo minuti subtiles exiccentur ⁊ in vmbra reponant̃. Custodiantur etiam a radijs solaribus ante ⁊ post exiccationem. Sol enim destruit ⁊ priuat eos a virtute appropriata carnibus viperarum ⁊c.

¶ Descriptio vigesimaquinta.

Galia muscata Mesue:que cerebrum ⁊ cor confortat:⁊ ingreditur in descriptionibus medicinarũ:⁊ facit corporis:⁊ oris odorẽ bonũ. ℞. xiloaloes crudi.i.ligni aloes crudi.ʒ.v.ambre.ʒ.iij.musci boni.ʒ.j.gũmi dragagã. liq̃facti in aqua rosata quãtũ sufficit:et fiant trocisci conterendo conterenda et sigillẽtur.

¶ Muscus enim ⁊ ambra terẽda nõ sunt,nec puluerizanda:sed dissoluenda sunt cum aqua:eo q: puluerizando euaporatur virtus sua vt de gummis dixi in recepta diadraganti.

¶ Descripto vigesimasexta.

Galia sebelia Mesue:q̃ stomachũ ⁊ cor cõfortat:epar debilitat ⁊ ingredit̃ in medicinis magnis. ℞. foliorũ rosarũ recẽtiũ:⁊ humidarũ q̃ iã incipiũt reserare nodos.i.q̃ quasi sunt cõplete dilatate.℥.j.ß.terant̃ ꝯtritiõe vltima in mortario lapideo deinde accipe ligni aloes boni ⁊ electi.gariofiloꝝ:gũmi arabici spice inde an̄.ʒ.j.ß.sandaloꝝ citrinorum.ʒ.ij.ramich.i.cuiusdã cõpositionis.ʒ.iij.terant̃ oĩa hec subtilissime:⁊ misceant̃ cũ suprascriptis rosis:⁊ simul pistando bene misceant̃ humectãdo oĩa cũ pauco aque rose infusionis gũmi arabici:⁊ iterũ terantur:deinde iterum humectent̃:⁊ terantur:⁊ hoc facias per totã vnã diẽ: postea aromatizẽtur cũ.℈.ij.musci: ambre:⁊ camphore.an̄.aure.mediũ.i.℈.ij.et grañ.v.⁊ fiant trocisci ⁊ sigillẽtur.

¶ Galie oẽs spẽs sunt subtilissime terẽde:⁊ p spissum cribrum transeunde:vt ipsarum confortatio ad lõginqua membra penetrare possit. Ista compositio est illa que intrat in aromatico nardino mes.⁊ de ista intelligitur cuꝫ scriptum reperitur galia sebelia ⁊c.

¶ Descriptio vigesima septima.

Galia elefangina Mesue: de q̃ plurimi loquunt̃ cerebrũ:cor:stomachũ:⁊ epar confortãs ⁊ oĩa mẽbra nutritiõis ⁊ linit̃ sup neruos debiles:⁊ cõfortat eos:⁊ ingredit̃ in medicinis magnis. ℞. mirabolanoꝝ emblicorũ ab iectis ossib⁹.℥.iij.cõterant̃ ꝯtritione grossa: ⁊ ponant̃ in vase vitreo stricti orificij:⁊ super eos fundant̃ aq̃ rose li.ß.in qua p̃i⁹ fuerit infusum p diẽ:⁊ noctẽ rosarũ siccarũ:⁊ corticũ citri an̄.ʒ.ij.⁊ stringat̃ os vasis:⁊ dimittat̃ p dies tres:deinde iterũ infundantur.℥.iij.aq̃ rose preparate: vt supra sup eos:⁊ iterũ per triduũ dimittant̃:postea ⁊ tertio iterũ.℥.iiij. de dicta aq̃ rosata preparata:vt supra super eos ponat̃:⁊ p triduum dimittat̃ obturãdo os vasis vt supra vsq̃quo virtus in dicta aq̃ rosata mirabolanorum relicta sit:deinde colentur ⁊ aque reseruentur.postea accipiatur ligni aloes boni.℥.j.Ramich idest illius cõpositionis.ʒ.j.ß.rosarum.ʒ.decem.gariofilorum.ʒ.decem.Spice inde.ʒ.iij.sandali citrini armoniaci.i.odoriferi.℥.ß.gummi arabici.℥.vj.Terantur omnia subtilissime:⁊ fun

datur

datur paulatim sup eu de suprascripta aq rosata colata a mirab[illegible]anis: ⁊ intantū cōterantur ꝙ dicta aqua tota permisceatur cum dictis pulueribus: vltimo vero aromatizet cum camphore.ʒ.j.ambre.ʒ.ij.musci boni.ʒ.j.et fiant inde trocisci ⁊ sigillentur.

¶ Si fm doctrinā tibi supra datā nō velles camphorā dissoluere: sed pulue[illegible]re: tunc ne tota circū mortariū deperdat hoc mō facias: primo sic in dicto mortario pistabis duas vel tres amigdalas a qbus exit quedā vnctuositas que circūuoluta mortario nō permittit camphorā mortario adherere: pistatis amigdalis abijciantur: ⁊ cāphora itra ponat ⁊ pistetur: ⁊ sic nihil de ea deperdit. hec annotare volui ꝓpter iuuenes: quia ego aliquos qnq3 in hoc errare viderim ⁊ nō sine risu ⁊c.

¶ Descriptio.xxviij.

Galia magna: siue regalis seu zucalabertif Mesue: q stomachū: cor: ⁊ epar ⁊ oīa mēbra nutritiua confortat appetitū excitat ⁊ digestionem ꝓcurat. ℞.succi albelah.li.j.bulliat ebullitiōe vna: deinde colet ⁊ ꝓijciat super ipm gallarū recentiū cōtritarū cōtritione vltima.℥.iij.⁊ simul bulliāt donec fiāt sicut mel deinde accipe rosa℞.i.cardamomi scȝ maioris ⁊ minoris: lingue auis.i.semis fraxini gariofilorū nucis muscate masticis ligni aloes añ.ʒ.vij.ʒ.darseni.i.cinamomi electi.ʒ.iij.sādali mazachari.i.citrini.ʒ.v.croci.ʒ.ʒ.gūmi arabici.℥.j.Terant cōtritione subtilissima cribellētur: deinde misce cū predicto succo: postea expādant oīa hec mixta sup marmor inūctū oleo amigdalarū: ⁊ dimittantur donec siccētur: deinde puluerizentur subtilissime ⁊ aromatizentur cum aure.ʒ.musci dissoluti in aqua rosata: ⁊ cum dicta aqua fiant trocisci qui exiccentur in vmbra et sigillētur: et reseruentur.

¶ Inter doctores magna est diuersitas de albelah: quidam eñ dicūt ꝙ est flos palme: vt Aui. quidā ꝙ est species dactilorū. Alij ꝙ sunt dactili immaturi: ⁊ hec opinio vera est. Sed qr nō portant nostrā in patriā ita virides ꝙ succus ab eis extrahi possit: igit hoc mō faciendum est. Accipias dactilos immaturos quātitatē quā volueris: vt libras duas bene pistentur vel minutissime incidātur: et post incisionē apponātur ad ignē cū lib.ij. aque cōis: ⁊ pmittātur simul [illegible]llire donec aqua remaneat in lib.ʒ. deinde dicti dactili exprimant bene in petia vel stamina: ⁊ succositas ab eis exiēs reseruet: ⁊ vtatur in hac cōfectione: et hoc facias si succū dactilorū habere nō potes: ꝙ si haberi pōt succus magis cōueniens esset: quia eñ ab ipsa decoctione virtus ipsorū extrahat: tamen per dictam decoctionem de virtute eius indubie resoluitur.

¶ Descriptio.xxix.

Confectio seu trocisci ramich Mes. que est medicina cōposita: ⁊ recipit in alijs medicinis: ⁊ confortat stomachum cor: ⁊ epar: ⁊ valet ad lubricitatē viscerū: ⁊ intestinorū: ⁊ sedat acuitatē: ⁊ sistit fluxū cholericū: ⁊ vomitum. ℞.succi acetose vel citoniorū.℥.xvj.rosarū ℥.j.granorū mirti.℥.ij.bulliant simul ebullitione vna: postea colent: ⁊ colature misceantur: gallarum recentiū ⁊ humidarū cōtritarum cōtritione vltima.℥.iij.⁊ iterū coquantur. deinde puluerizent super ea foliorū rosarū.℥.j.sandali mazachari.i.citrini.ʒ.x.gummi arabici.ʒ.ʒ.sumach.spodij de canna añ.℥.viij.succi agresti.vij.⁊ succi granatorū mirtilorū tritorū vltima cōtritione añ.℥.ʒ.ligni aloes gariofilorū macis nucis muscate añ.℥.ʒ.misceātur omnia simul in scutella lapidea ⁊ illic permittantur donec exiccentur. Postea puluerizentur subtilissime ⁊ cum.ʒ.j.⁊.ʒ. camphore dissolute in aqua rosata fiant trocisci ad pondus.ʒ.j.et reserua.

¶ Hic multi hesitāt ꝓpter falsitatē litere: vna eñ litera dicit succi granorū mirtillorū ⁊ est falsa. Sed dicere debet vt prescripsi.s.succi granatorū: mirtillorū tritorū. ⁊ sic bene stat: et in h[illegible] patria fieri possunt ⁊c.

¶ Descriptio trigesima.

Tortelle de seni fm Mattheū silua. que ingrediunt descriptionē trociscorū de vipera. et in emplastro diaphiniconis. ⁊ in alijs descript[illegible]ib⁹. ℞.farine tritici bene purgate a tritico seu furfure li.j.impastet cū aqua infusionis masticis. ponendo pro oi.℥.j.aque cōmunis.ʒ.j.masticis electi. ⁊ de dicta farina fiant placente parue: que in furno decoquantur. et cocte puluerizentur. et cum predicta aqua iterū reformentur ad formā trociscorum. ⁊ decoquātur. postea reseruentur.

¶ Appellatur cōpositio hec tortella de seni: nā tortella id est panis azimus bis coctus de seni de terra hierusalem: quoniā ibi arabes impastam eas cum aqua masticis. [illegible]abes igitur ex his modum faciendi etymologiaȝ vocabuli tortellarum de seni.

¶ Modus sigillandi trociscos. ℞.assides duas planas longitudinis ⁊ latitudinis. equales que sunt ex forti ligno ⁊ plano. Et dictas assides cōcauabis ad formā vnius trocisci: ⁊ cōcauatio sit ꝓfunda fm qd intendis ꝙ trocisci rema[illegible]nt grossi: ⁊ illa concauatio sit equal[illegible] in dictis d[illegible]b⁹ assidibus. Et postq̄ feceris pastā t[illegible] trociscorū inunge dictā cōcauationē que in assidibus est oleo amigdalarū dulciū. deinde impleas pasta. ⁊ postea dictas assides equabis ⁊ ambas [illegible]titer cōprimes: et qd superfluū erit amouebis: ⁊ ita habebis trociscos factos. Sed sunt qui volūt aliquod signū vel figurā in trociscis imprimere. Igitur scribas quicqd tibi videt in dictis cōcauitatibus. et istud idem in trociscis imprimetur. Et hic est modus sigillādi omnes trociscos. Et his prescriptis ⁊ intellectis finis est quarte distinctionis que est de trociscis.

¶ Incipit quinta distinctio que est de pulerib⁹. Et cōtinet.xj.descriptiones: quarum prima est.

Pluis p epithimate c[illegible]dis magistralis. Et ego eum fieri facio. ℞.florū buglose florum boragi nis florū melisse añ.M.ʒ.sanda

lotum oīm rosarū rubearū añ.ʒ.ij.doronigi
behē albi ⁊ rubei karabe ossis de corde cer-
ui añ.℈.iiij.corticū citri seminis acetosi ligni
aloes gariofiloꝝ añ.ʒ.j.ß.croci.℈.ß.marga-
ritaruʒ.ʒ.ß.musci gra.iij.camphore gra.vj.
fragmentorū pretiosoꝝ omniū.ʒ.j.coralloꝝ
vtriusqꝫ spodij añ.ʒ.ß.cōterātur omnia per
se:deinde misceantur.⁊ vsui reseruentur.

Flores oēs in vmbra exiccari debent:nā si in sole exic
carētur pars virtutis ipsorū exhalaret:et deperderetur.
sol enī resoluit partes subtiles ⁊ vaporosas.

Apparet quibusdā extraneū ꝙ in hac cōpositione fri
da ⁊ que ad infrigidandū facta est crocus apponatur.
Sꝫ hoc factum est vt dirigat virtutē aliarum medicina
rum ad cor.⁊ sic instruit Auicenna fen quarta primi ca
pitulo secundo ⁊c.

Descriptio secunda.

Puluis cordialis magr̄alis. ℞.coralloruʒ
vtriusqꝫ terre sigillate añ.℥.ß.rasure eboris
cornu cerui.ʒ.ij.margaritaꝝ.ʒ.seminū coriā
droꝝ preparatoꝝ spodij rosaꝝ añ.℈.ij.seīs
acetose fragmētorū preciosorū ... ossis de
corde cerui añ.ʒ.ß.zuccari albi.℥.iiij.foliorū
auri ⁊ argēti numero.xxv.cōterantur omnia
per se subtilissime et reseruentur.

In hac compositione zuccarū apponitur duplici de
causa:primo vt sit magis gustui delectabilis:secūdo vt
citius a natura attrahatur.

Prescripta autem quomodo cor ꝯfortent vel ratione
nutrimenti vel qualitatis vel oculte ꝓprietatis in que-
stione mea de remouentibus venenositatē ⁊ malitiā nar
coticorū a mēbris principalibus subtiliter excussi:quan
tum vero ad locū istū pertinet:dico ꝙ agūt ⁊ ratiōe qua
litatis:⁊ ratione ꝓprietatis occulte:⁊ hoc magis.⁊c.

Descriptio.iij.

Puluis cōtra vermes magistralis. ℞.cor-
nu cerui vsti granelle preparate diptami se-
mi.cauliū.semis acetose seminū coriādrorū
preparatorū.seminis portulace ossis de cor
de cerui añ.ʒ.ß.fragmentoꝝ preciosoꝝ oīm
ʒ.j.reubarbari electi.ʒ.j.ß.foliorū auri nume
ro.vj.seminis leuistici.℈.iiij.conterantur oīa
subtilissime ⁊ reseruentur.

Granella hoc modo preparat̄. Mundet̄ ab omni im-
munditia ⁊ super eā proijciat̄ tantū acetum ꝙ cooperia
tur.⁊ omni die acetū ...mutet̄.⁊ hoc fiat ꝑ dies nouem:
deinde extrahatur ab aceto.⁊ super assidem dilatetur:et
permittatur in vmbra exiccari.

Descriptio.iiij.

Puluis pro bocio mōtagnane efficax mul-
tū. ℞.auellane spongie cōbuste palee mari-
ne.i.bale marine carthe cōbuste ossis sepie se
mis plātaginis.añ.℥.ß.triū piperū scꝫ albi
lōgi ⁊ nigri zinziberis salis gēme pumicis.
lapis est perforat⁹:nucis muscate galaꝝ ari
stologie longe cina.bellebori albi:bellebori
nigri.añ.ʒ.ij.limature acus ꝑparate cineris
corticū ouorum.ana.ʒ.ß.Conterantur subti
lissime:⁊ detur omni die.ʒ.j.cuʒ aqua saluie
per duas horas ante cibos:⁊ videbis opti-
mum effectum.

Spōgia hoc modo comburitur. primo bene lauetur
⁊ purgetur a lapillis interioribus.deinde in furno tem
perato exiccetur.deinde comburatur ⁊ cognoscitur ei⁹
combustio quādo omnis eius pars puluerizari potest.
⁊ hoc modo comburitur cartha. Causa quare hec duo
comburuntur est vt sint magis ...rosiua et penetra-
tiua.

Modus incinerandi cortices ouorum positus est su-
pra in electuario de cineribus.limatura vero acus pre-
parat̄ eo modo quo scoria ferri:vt in electuario de sco-
ria ferri ostenditur.

Descriptio.v.

Puluis dulcis magistralis pro stomacho.
℞.cinamomi subtilis et electi.ʒ.ij.zinzi be-
ris galange ana.ʒ.j.gariofilorum nucis mu
scate cardamomi.f. maioris ⁊ minoris cube
be piperis longi ana.ʒ.j.zuccari albi.ʒ.vj.mi
sce et fiat puluis pistando prius species de-
inde zuccarum.

Ad faciendum compositionem hanc bonā pro omni
ʒ.j.specierum apponi debet.℥.j.zuccari si perfecta et bo-
na esse debet.

Descriptio.vj.

Puluis sene montagnane in antidotario
educens cum facilitate melancholiam ⁊ cho
leram adustam mundificans cerebrum ⁊ mē
bra sensuum et aperit opilationes visceruʒ.
℞.foliculorum sene.℥.j.zinziberis macis
ana.ʒ.iij.cinamomi tartari ana.ʒ.j.terantur
omnia satis grosso modo:et dosis est.ʒ.j.⁊c.

Foliculi ponendi sunt in hac compositiōe: quia me-
liores totius plante magisqꝫ solutiui.In folijs vero vir-
tus est debilis valde ⁊c.

Descriptio.vij.

Puluis sene magis soluens magistralis ha
bens virtutem superioris: plus tamen solu
tiuus propter diagredium:debet tamen ex-
hiberi in minori dosi. ℞.foliculorum sene.
℥.ix.tartari.℥.iiij.macis.ʒ.iij.cinamomi.ʒ.j.
salis indi.℥.ß.diagredij.ʒ.ß.terantur om-
nia ⁊ fiat puluis.dosis est.ʒ.ß.

Tartarum quod apponi debet in hac compositione
est tartarum vini albi:eo quia magis solutiuum est ⁊
penetratiuum ꝙ tartarum vini nigri.

Descriptio.viij.

Puluis pro mingentibus in lecto monta-
gnane efficax multū. ℞.stomachorum gal-
linarum preparatarum.℥.ß.agrimonie.℥.j.
cinis ericij combusti.ʒ.iij. conteratur omnia
et detur patienti.ʒ.j.cum pauco vini vel bro-
dij quando vadit dormitum.

Stomachi gallinarum hoc modo preparantur. Ac-
cipe aquam capitelli calidam.id est lixiniū quantitatem
conuenientem et infundas stomachos gallinarum vel
caponum per horam : postea ablue duabus vel tribus
vicibus:deinde abiecto lixinio infunde in vino nigro si-
cut dictū est de aqua. Et iterum infunde in aqua vt su-

pra. ⁊ iterum infunde in vi[illegible]: vt dictum est; abluendo. postea ponantur in furno [illegible] quo nouiter panis fuerit extractus: ⁊ permittantur exiccari: ⁊ reseruentur vsui ⁊c.

¶ Ericium comburitur eo modo quo lepus comburitur. Modus combustionis positus est in electuario de cineribus.

¶ Descriptio. ix.

Puluis restrictiuus magistralis. ℞. boli armeni lib. j. mirtillorum [illegible]j. ʒ. sanguinis draconis. ℥. iij. turis masticis an. ℥. j. rosarum rubearum balaustiarum an. ℥. ij. conterantur omnia subtilissime ⁊ vsui reseruentur. omnes species puluerum in hac spuma supra descripta subtilissime sunt conterende: ⁊ per spissum setatium sunt transeunde ⁊c.

¶ Descriptio. x.

Puluis pro sacculo capitis magistralis: qui etiam potest sine sacculo apponi super caput in loco commissure coronalis: in pauca tamen quantitate: ⁊ alternatis vicibus: ⁊ potest etiam diuersificari secundum diuersitatem dispositionis capitis. ℞. florum camomille. sticados maiorane an. ℳ. ʒ. macis masticis cubebarum nucis muscate corticum citri rosarum an. ʒ. j. corallorum rubeorum. ℈. ij. salis vsti. ℈. iiij. conterantur hec ⁊ in pecia suantur ⁊ capiti approximentur.

¶ Quantitas suprascriptarum ⁊ infrascriptarum specierum in sacculis apponenda est. ʒ. j. pro singulo vel. ℥. j. ʒ. ad plus forma sacculi capitis debet esse quadrata ad latitudinem palme manus: sacculus vero pro corde debet habere formam cordis ⁊c.

¶ Descriptio. xj.

Puluis pro sacculo cordis magistralis: qui satis temperatus est: potest tamen fieri ⁊ magis calidus ⁊ frigidus etiam secundum exigentiam ⁊ diuersitatem dispositionis cordis. ℞. florum boraginis buglosse melisse an. ℳ. j. rosarum rubearum ℳ. j. florum camomille anthos ana. ℳ. ʒ. sandalorum omnium been albi ⁊ rubei ossis de corde cerui ana. ʒ. j. corallorum rubeorum seminis acetose corticum citri. ana. ʒ. ʒ. ligni aloes gariofilorum ana. ℈. ij. misce: ⁊ omnia grosso modo puluerizentur ⁊ vsui reseruentur.

¶ Hue prescripte compositio[illegible] specierum sunt terende grosso modo: et per cribrum medicinarum transeunde: vt commodius possint in sacculis stare: ac vt virtus ipsarum longiori tempore duret. Et sic finis imponitur quinte [illegible]nctioni que fuit de pulueribus. De pulueribus fuit opinio quorundam quod virtus eorum duraret vsque ad sex menses. Sed huic opinioni ego non adhereo: eo quia in spacio sex mensium virtutes puluerum resoluuntur et efficiuntur debiles. Igitur dicas quod per duos menses conseruantur in bonitate sua: et non plus.

¶ Incipit sexta distinctio que est de loch: et continet nouem descriptiones: quarum prima est.

Loch de pino mes. conferens ad tussim antiquam ad asma: ⁊ sputi viscositatem ⁊ constrictionem anhelitus. ℞. granorum pini mundatorum ⁊ recentium. ʒ. xxx. amigdalarum dulcium excorticatarum auellanarum assatarum dragaganti gummi arabici liquiritie. s. radicis succi liquiritie amili capillorum veneris radicum lilij celestis. i. hireos. ana. ℥. ʒ. carnium dactylorum heyricon. i. illius prouincie. ʒ. xxxv. amigdalarum amararum etiam excorticatarum. ʒ. iij. mellis passularum zuccari taberzet butyri recentis. an. ℥. ʒ. mellis taberzet. quid sit supra declaratum est lib. j. et. ℥. v. ʒ. et fiat loch mel coquendo et depurando.

¶ Auellane assantur quemadmodum semina: igitur facias vt supra ostendi de seminibus: et hoc modo habes doctrinam assationis earum: assantur autem quoniam assate maturant catarrum: sed cortex interior abijcitur ⁊ hoc modo assando remouetur quedam superflua humiditas.

¶ Dragagantum quod ponitur in omni loch preparatur hoc modo. Accipiatur mellis ⁊ aque ana quantum sufficit ⁊ in eis infundatur dragagantum et permittatur [illegible]. deinde per setatium fricando transeatur: ⁊ hoc modo vtatur: ⁊ sic facias de omnibus gummis in loch intrantibus.

¶ Nucleus si [illegible]pliciter scribitur de nucleo pini intelligitur: quidam [illegible]ero alij de nucleo oliue intelligunt. Auic. vero. ij. can. de nucleo dactyli intellexit. Sed prima opinio verior et melior est.

¶ Mel passulatum fit hoc modo. Exprimantur passule donec ex [illegible] exeat succus: ⁊ accipe de dicto succo partem vnam: mellis partes duas: vel succi passularum. ℥. j. mellis. ℥. ij. misce ⁊ bulliant simul vsque ad consumptionem [illegible]ucci. ⁊ tunc erit mel passulatum. Et hoc modo ostendit facere gal. mel myrtinum quod fit ex duabus partibus mellis ⁊ vna myrtillorum. s. in suo antidotario minori in confectione que incipit. confectio mellis myrtini: quod si succus earum haberi non potest: hoc modo facias. passularum. ℥. ij. aque. ℥. vj. bulliant simul vsque fere ad consumptionem aque: deinde exprime passulas ⁊ adde duplum mellis ⁊ coque et erit mel passulatum.

¶ Varia reperitur litera in hac compositione: quedam enim dicit: vt supra annotatum est. ⁊ ista litera bona est. alia vero dicit mel canne quantum sufficit. ⁊ idem est quod puluis zuccari: eo quia puluis ille extrahitur ex cannis ⁊ condensari non potest: ⁊ antiqui mel canne appell[illegible]nt. Alia vero dicit zuccari taberzet: ⁊ idem significat quod zuccarum illius regionis quod [illegible]it albissimum purum et bene coctum. verum quia non cognoscitur ipsorum diuersitas accipitur zuccarum edere.

¶ Descriptio. ij.

Loch de papauere seu diapapauer Mesue confer[illegible] ad tussim calidam ⁊ pectoris asperitatem: et cuius sputum est tenue indigens ingrossatione ⁊ maturatione: et confert ad febrem calidam et dolorem pectoris et pleuresim. ℞. seminis papaueris albi. ʒ. xxv. amigdalarum dulcium excorticatarum granorum pini gummi arabici dragaganti succi liquiritie an. ʒ. x. amidi. ℥. ʒ. seminis portulace seminis lactuce: seminis citoniorum an. ℥. ʒ. croci. ʒ. j. penidiarum albarum. ℥. iiij. sirupi de papauere hoc modo facti lib. j. ⁊ fiat loch in bona forma: sirupus iste hoc modo fieri debet. ℞. capita papaueris albi ⁊ nigri an. ℳ. ʒ. seminis lactuce violarum an. ℥. j. bulliant hec in lib. iiij. aque secundum artem deinde colentur: ⁊ additis lib. ij.

zuccari fiat sirup⁹: de quo fiat loch p̄scriptū.

℄ Descriptio. iij.

Loch sanū ⁊ expertū Mesue cōferēs ad tussim ⁊ raucedinē vocis q̄ est propter frigiditatē ⁊ flegma grossum qđ in pectore cōtineat ⁊ pulmone. ℞. cinamomi hysopi sicce liquiritie añ. ℥. ß. iuiubarū sebestē añ. numero. xxx. passularū enucleatarū ficuū siccarū dactilorū pinguiū añ. ℥. ij. fenugreci hyreos. ß. radicis calamenti. ß. montani seminis lini añ. ℥. j. hec oīa coquātur ſm artē in li. iiij. aque vsq₃ ad ɔsumptionē medietatis: deinde colētur: ⁊ in colatura addanť penidiarū lib. ij. ⁊ coquanť vsq₃ ad spissitudinē mellis. deinde p̄ijciantur super eis pinearū mundatarū. ʒ. v. amigdalarū mundatarū liquiritie dragaganti gummi arabici preparati vt supra amidi. añ. ʒ. iij. hyreos. ʒ. ij. misce oīa simul prius tñ bene cōtusis cōterendis ⁊ pul[ueri]zatis pulverizandis: et reducantur ad formam loch bene omnia commiscendo.

℄ Coqui ſm artem est plus et minus res bullire ſm q̄ sui natura plus ⁊ minus sustinet de decocti[on]e. Que vero sint illa que sustineant multum de decoctione: que vero minus in vltima distinctiōe declarabitur. pro nūc sis contentus.

℄ Descriptio. iiij.

Loch ad asma Mesue bonū etiā ad cōstrictionē anhelitus ⁊ ad tussiz antiquā: ⁊ subtiliat humorē grossum. ℞. squille assate. ℥. ß. hireos. scʒ radicis. ʒ. ij. hysopi prassij añ. ʒ. j. mirre croci añ. ʒ. ß. mellis cocti et bene dispumati. ℥. ij. ⁊ fiat loch prius cōterendo subtiliter prescripta. Modus assandi squilā talis est. Accipe sepe squille mediocris magnitudinis: ⁊ amoue cortices exteriores ⁊ interiores abijciendo ambas. Que vero in medio sunt inuoluas in pasta ordei: ⁊ sit pasta grossa gr[ossi]tudinis digiti: deinde pona[nt]ur in furno: ⁊ tādiu dimittanť q̄ pasta effecta sit rubea: deinde ext[ra]he: ⁊ dimitte infrigidari. post infrigidationē aperiatur: si bene assata est contere subtiliter ⁊ vtere. Aliter iterū inuoluas in alia pasta: ⁊ in furno ponas. ⁊ tm̄ hoc facias q̄ bñ assata sit. Nā nisi bñ assenť remanet in eis acuitas mala: q̄re nocēt sto. ⁊ ventri valde vomitūq₃ ⁊ nauseā faciunt.

℄ Wel nota q̄ bene dispumari dʒ in quacunq₃ cōpositione ponat[u]r: ⁊ maxime in loch cōfectionibus pectoralibus: eo q̄ quando spuma ab eo nō est ablata facit tussim et l[a]xat ventrem: quare notent apothecarij: ⁊ q̄ quandoq₃ sunt causa magni detrimenti.

℄ Descriptio. v.

Loch de squilla Mesue quod est medicamē[tum ivua]menti magni eis quibus materia grossa et viscosa ⁊ diffic[ili]s maturationis exubērat in mēbris anhelitus: reddēs eā facilē ad expellendū ⁊ confert difficultati anhelitus ⁊ doloris pectoris ⁊ lateruz. ℞. succi squille mellis colati ⁊ bñ dispumati. añ. ℥. vj. misce ⁊ simul coq̄ vsq₃ ad formā loch ⁊ reseruetur.

℄ Modus extrahendi succū a squilla talis est. Mūdeť squilla a superioribus ⁊ interioribus corticibus: q̄ venenose sunt ⁊ medie sumantur. Et bene inuoluātur in pasta facta cū farina ordei vel siliginis: vel frumenti. nō autem ex luto vt quidā fatui faciunt. Et notanter dictū est in pasta ordei siliginis vel frumenti. nō aūt in luto: q̄ addūt in virtute carū ⁊ subtiliant mūdificant ipsas ⁊ post inuolutionē in dicta pasta: ponātur in furno tēperate calido: ⁊ permittātur vsq₃ ad cocturam paste in qua lamine squille sunt: deinde extrahanť: ⁊ abiecta pasta accipianť lamie squille ita calide ⁊ proijcianť in mortario lapideo prius calefacto: ⁊ pistello ligneo bene pistenť. nō aūt cū pistello ferri: ferrū eñ facit eis rubiginem que rubigo venenosa est: ⁊ post perfectā pistationē cōfestim ante infrigidationē ipsaꝝ in subtili petia inuoluanť: ⁊ exprimanť fortiter. ⁊ sic succū habebis: nec infrigidari p̄mittāť: eo q̄ infrigidate succ⁹ haberi nō posset ꝓpter maximā viscositatē quā facerent ⁊c. Quod si sq̄lla careremus apponi potest loco eius raphanus.

℄ Descriptio. vj.

Loch de pulmone vulpis magistralis: ⁊ mesue in ca. de ptisi ponit ipsum de mēte gale. Aui. etiā. xiij. c. de cura vlcerū pectoris ⁊ est ex medicinis mirabilis iuuamēti aggregantib⁹ virtutē cōfortatiōis ⁊ mundificationis pulmonis. ℞. succi liquiritie pulmonis vulpis preparati se. feniculi capillorū veneris añ. ℥. j. mellis li. j. coquantur: neq₃ dispumētur ⁊ cōmisceanť ⁊c. prius bene cōterendo.

℄ Pulmo vulpis hoc modo preparať: et cōseruať. mūdetur peroptime omnib⁹ suis immunditijs deinde illū bene laues cū aqua vite ⁊ postea illū aspergas zuccaro optimo bene pulverizato: deinde p̄mittatur exiccari in stupha vel furno leniter calido. Et post ipsius exiccationē inuoluať in absinthio. absinthium enim cōseruat illum a corruptione vermiū. Alio modo conseruari ⁊ preparari potest hoc modo. Accipe pulmones vulpis numero. vj. scindantur per venas ⁊ cannas. postea abluantur cū vino albo dulci ⁊ calido ⁊ odorifero quatuor vel quinq₃ vicibus per horam pro qualibet vice postea exiccentur in absinthio. et modus iste melior est.

℄ Descriptio. vij.

Loch de altea magistralis. Cōferēs mirabiliter in plenitudine [p]ectoris et pulmonis facilitādo sputū abstergēdo ⁊ rescidēdo materias gr[oss]as: ⁊ p̄hibēdo ab apostemate. ℞. radicū althee quātū pl₃: lauenť *optime* et a ligno interiori mundētur. Postea incidanť per transuersum minutissime: ⁊ coquanť in aqua cōpleta decoctiōe postea optime pistētur. deinde stagminētur cū sua decoctione: si per se non posset transire manib⁹ fortiter cōprimēdo. de hac colatura accipe li. iiij. mellis bene dispumati li. ij. liqritie mūde ⁊ bene pulverizate. ℥. vj. passularū bene cōtusarum ℥. iij. pulmonis vulpis seminis coti ana. ℈.

iij. Coterantur oīa subtilissime ⁊ misceant:
⁊ bulliant vsq̃ quo habeant formam loch: ⁊
in fine post aliqualem infrigidationem ap-
ponantur prescripte species ⁊c.

¶ Species omnes in loch intrantes debent subtilissi-
me conteri ⁊ per spissum setatinum transiri: et non tan-
tum species loch sed omnes medicine pectorales. Loch
omnes in sua bonitate per duos annos seruantur pro-
prie delectabiles: horribiles vero vsq̃ ad tres annos ser
uari possunt.

¶ Descriptio.viij.

Mixtura pectoralis per me composita. ℞.
zuccari violati zuccari buglosati zuccari bo-
raginati man⁹ christi violati an̄.℥.iiij. dya
iris de zuccaro penidiarū diagragāti an̄.℥.
vj. diacalamēti loch de althea an̄.℥.ij. misce
⁊ cū sirupo violato fiat mixtura: ⁊ reseruet.

¶ In ista cōpositione est notandum q̃ si debitā formaz
habere debet necesse est q̃ man⁹ christi penidij diadra-
ganti: ⁊ diayris subtilissime pri⁹ p se terant. deinde cuz
alijs rebus misceant: ⁊ cū syrupo predicto humectent.

¶ Descriptio.ix.

Mixtura cordialis p me composita. ℞. dia
boraginati diabuglosati zuccari violati an̄.
℥.ij. zuccari rosati.℥.ij. amare nate.℥.vj. zuc
cari candi.℥.ij. cōterat subtilissime zuccarū
candidū: deinde oīa misceant: ⁊ cum syrupo
de acetositate citri fiat mixtura.

¶ Candi si simpliciter scriptū reperiat: vel candi viola-
ti vel rosati. Illud est zuccarū rosa. vel violatū. indura
tū quod reperit in fundo vasis vbi recondit iulep rosa-
tū vel violatū. et de eo est intelligendū. Ista cōponentia
hāc mixturā debent multū bene cōmisceri in mortario
semper et paulatim syrupū addendo donec ipsorū debi
ta fuerit facta permixtio. Et sic sit conclusum de sexta
distinctione que fuit de loch ⁊c.

¶ Incipit septima distinctio que est de syrupis: ⁊ conti
net.xlvj. descriptiones: quarum prima est.

Syrupus acetosus simplex Mesue cuius iā magnificata est virt⁹
⁊ excellētia in cōitate ⁊ posse ipsi⁹
in materias calidas ⁊ frigidas ⁊
subtiles ⁊ grossas ⁊ viscosas siue adherētes.
℞. zuccari li.v. aque lib.iiij. ⁊ cū ea clarifice-
tur zuccarū. quo clarificato cū igne lēto sem
per spumā abijciēdo. deinde proijciat sup il
lud aceti vini albi. lib. [illegible]ij. in leui ⁊ forti ptes
iiij. scz lib.iiij. ⁊ in mediocri partes.iij.s. lib.
iij. ⁊ da ei post illud perfectionē d[illegible]coctiōis.
Sed vsitatus modus est ponere lib. ij. aceti
⁊ facere syrupum: ⁊ hic in vsu est.

¶ Multi dubitant in hac recepta: ⁊ apparet eis ambi-
guum id qđ Mes. dicit: ⁊ referunt illud forte ⁊ illud de-
bile: ⁊ illud leue ad acetū. ⁊ nō debet referri ad acetum:
sed ad virtutem syrupi: et sic clara est litera.

¶ Descriptio.ij.

Syrupus de duab⁹ radicibus magistralis.
Efficax conueniens in digerendo materias
mixtas cholericas ⁊ flegmaticas. vsus tamē
eius est plus ad materiā flegmaticaz. aperit
etiā opilationes splenis ⁊ renum. ℞. radicū
petrosilij radicū feniculi an̄. M. j. bene lauē
tur ⁊ a ligno interiori mundentur: ⁊ abradā
tur: deinde bulliant in lib.viij. aque vsq̃ ad
consumptionem medietatis. deinde colen-
tur ⁊ predicte colature addantur zuccari cla
rificati lib.ij. ⁊ bulliāt vsq̃ ad perfectam de-
coctionem. ⁊ formam syru.

¶ In isto syrupo sunt qui ponunt radicē apij loco radi
cis petrosilij. Sed quia apium habet in se hāc proprie-
tatem q̃ epilepsiam mouet: ideo mihi suspectū est: ⁊ lo-
co ipsius poni facio petrosilium.

¶ Descriptio.iij.

Syrupus rosatus Mesue ex infusione cōue
niens ad extinguendū sitim in febribus acu
tis ⁊ ad remittenduz excessum caliditatis in
eis cōfortans stomachū relaxatū: ⁊ epar sem
per calefactum: ⁊ corresistens putredini: ⁊ cō
ueniens tēpore pestilentie resistens venenosi
tati. ℞. aque infusionis rosaꝝ li.iiij. zuccari
clarificati. [illegible]iij. misce. ⁊ fiat sirupus coquen
do debito modo. Modus infusionis rosaꝝ
talis est: accipe foliorū rosarum viridiū mū-
dataꝝ li.vj. ponātur in vase vitreato stricti
orificij: ⁊ super eas fundantur aque feruētis
lib.xv. ⁊ stringatur orificiū vasis: ⁊ dimittat
per horas.viij. deinde coletur ⁊ bene rose ex
primātur: et postea abijciātur. Et iterū tan
tundem foliorum rosarum recentium in di-
cto vase ponat: ⁊ supradicta aqua colata q̃
denuo fuerit calefacta proijciatur ⁊ obture-
tur: et permittat vt supra ⁊ iterū tertio hoc
fiat: deīde coletur. ⁊ si reseruare volueris ap-
ponat ad solē per dies.x[illegible] in vase vitreo stri-
cti orificij: ⁊ distiletur parum olei oliuarum
in orificio ei⁹ post modum reserua. de dicta
infusione accipe quando volueris ponendo
equalem quantitatem zuccari cum ea.

¶ Descriptio.iiij.

Syrupus rosatus ex infusione rosarū sicca-
rum magistristralis mirabiliter confortans
⁊ stipticans. ℞. infusionis rosarum siccaruz
zuccari clarificati ana. li.ij. misce: ⁊ fiat syru-
pus coquendo debito modo.

¶ Infusio rosarū siccarū fit vt infusio rosaꝝ viridiū: hoc
excepto qđ loco viridiū ponunt rose sicce: sed sm eandē
quantitatem tam de rosis q̃ de aqua. Omnes sirupi re-
stringentes et sirupus rosatus. de granatis. de myrtis ⁊
ceteri constrictiui debent bene decoqui. lenitiui vero vt
violarum econtrario.

¶ Descriptio.v.

Syrupus de endiuia magistralis qui in vsu
est valēs precipue ad sup calefactiōes epatis
cordis ⁊ aliorū mēbrorū nutritiuorū: ⁊ gn̄a
liter cōfert cuilibet cōplexiōi calide. ℞. folio

rum endiuie epatice capilloꝝ veneris. ana. M.iij.diantos.M. ij.radicū endi.aq̄ endi. añ.li.j.bulliāt aūt hec ꝑm artē in lib.xviij.aq̄ vsq₃ ad cōsumptionē duarū ptiū. deinde colentur ⁊ colature addātur zuccari clarificati lib.vj.⁊ fiat syrupꝰ coquēdo debito modo.

Nota hoc vnum vniuersale ꝙ si vis facere sirupum magis clarum tunc cum decoctione debes zuccarum clarificare: sed tunc sirupus non est tante virtutis: ideo semper zuccarum per se clarificari soleo facere: deinde decoctionem supra addo.

Descriptio.vj.

Syrupus de endi.cuius inuentor fuit gentilis de fulgineo quem manu propria eius descriptū ego iā vidi.efficacior ⁊ melior ꝑscriptio valens ad suprascripta: ⁊ vltra illud est aliqualiter aperitiuꝰ opilationū ⁊ cōfortatiuus membroꝝ debilitatoꝝ a mala cōplexione calida illā notabiliter remouendo: est etiā digestiuꝰ materiarū colericarū acutaꝝ. ℞.Succi endi.succi epatice [illegible] li.iij.clarificētur seu purgētur predicti succi ad ignē vt expedit rosarum violarū.lenticule aque florū nenufaris.politrici ana.℥.ß.capilloꝝ veneris ordei mūdi seminū cōmuniū frigidoꝝ maioꝝ añ.℥.j.bulliant omnia hec secundū artē in li.vj.aque vsq₃ ad cōsumptionē tertie partis: deinde colentur.⁊ colature addātur zuccari clarificati li.iiij.⁊ fiat sirupꝰ qui aromatizetur cū infrascriptis subtili mō puluerisatis sandaloꝝ alboꝝ sandaloꝝ rubeoꝝ berberoꝝ seminū citonioꝝ ligni aloes cinamomi corticū citri añ.℈.j.subtiliter puluerizent: ⁊ sirupus aromatizet: est enī efficacior.

Aromatizatio dupliciter fieri potest. Primo ꝙ postq̄ sirupꝰ perfecte coctus est proijciant ea ex quibꝰ dʒ aromatizari: ⁊ permittātur solū vna ebullitione bullire. deinde ab igne remoueātur ⁊ reseruētur. alio mō postq̄ sirupus perfecte coctꝰ est et ab igne remotus possunt aromata ex quibꝰ aromatizari dʒ intus apponi. ⁊ simul lōgo tpe cōcutiēdo miscere: ⁊ sic virtutē accip[...]arū ⁊ hoc modo aromatizatio fit. vterq₃ modus est laudabilis.

Descriptio.vij.

Syrupus de succo acetose Mesue cōferēs febribꝰ cholericis [...] inflāmationi stomachi: ⁊ cōfortat cor calidū ⁊ stomachū: ⁊ est cōueniens febribꝰ pestilētialibus. ℞.succi acetose purificati li.ij.zuccari clarificati li.ij. ⁊ fiat sirupus debito modo coquendo.

In sirupis vnū vniuersale nota. sirupi enī aut cū zuccaro aut melle: aut sapa fiūt: sirupus qui de zuccaro fit meliꝰ dʒ decoqui q̄ qui cū melle cōponit: cū mel sit magis cōseruatiuū et minꝰ corruptibile. Et ideo sirupꝰ cū melle factꝰ diutiꝰ ꝯseruatur sirupus factꝰ de melle quāto minus decoquitur tanto magis laxat: ⁊ quāto plus coquitur tāto plus restringit. sirupi in estate magis coquendi sunt quā in hyeme: ⁊ omni tēpore sirupus quāto magis coquitur tanto melior est.

Descriptio.viij.

Syrupus de agresta Mesue conferens vomitui: ⁊ solutioni cholerice ⁊ inflammatiōi stomachi ⁊ siti laboriose ⁊ febribꝰ cholericꝭ ⁊ cōfortat stomachū pregnantiū que facile recipiūt superfluitates ⁊ valet cōtra venena ℞.succi vue acerbe lib.xij. Decoquat lento igne vsq₃ ad consumptio[nem] tertie partis. deinde coletur ⁊ postea permittat donec clarescat. Accipe igitur de eo claro lib.vij.zuccari clarificati libr.v. Et simul coquantur vsq₃ ad perfectam coctionem ⁊ reseruetur.

Succus iste extrahi debet ex vuis citrinis declinantibus ad rubedinē: nō maturis vltima hebdomada Iulij.⁊ post ipsarū collectionem stent per tres dies: deinde succus extrahatur anteq̄ hebdomada illa transeat: q2 elapsa illa hebdomada stella canis abscindit ⁊ succus non est tante perfectionis.

Insuper incidenter hic est notandum ꝙ illa que dantur pro fluxu ventris ad cōstringendū debent exhiberi statim ante cibū. Que vero propter vomitum dātur immediate sumpto cibo danda sunt.

Descriptio.ix.

Syrupus de papauere Mesue cōferēs catarro ⁊ tussi que vigilare facit. ⁊ faciens ad somnū ⁊ ad sitim extinguendā est etiā lenitiuus partium pectoris ⁊ pulmonis. ℞.seminis papaueris nigri añ.ʒ.ij.capillorum veneris.ʒ.xv.liquiritie.ʒ.x.iuiubaꝝ numero.xxx.seminis lactuce.ʒ.xl.seminis citonioꝝ ana.ʒ.vj. Coquantur omnia in lib.iiij.aque pluuialis vsq₃ ad consumptionem medietatis. deinde colentur.⁊ cū zuccari clarificati ⁊ penidiarum añ.℥.viij.fiat sirupus addendo vini cocti seu sape.℥.vj.

Semina omnia mucilaginē facientia nō sunt sic ad bulliendū seu decoquendū cū alijs rebus ponenda: sed sunt in petia liganda demūad bulliendum ponenda. et sic virtus earum in syrupo trāsit viscositas que syrupū viscosum reddere retinetur.

Sapa in hoc syrupo ponitur vt dirigat virtutē aliarum medicinarum ad pectus. sapa enim multū pectori amicatur.

Descriptio.x.

Syrupus de succo endi.mastigralis valens principaliter ad omnes supercalefactiones epatis ⁊ aliorum membrorum nutritiuoꝝ. ℞.succi endiuie purificati li.iiij.zuccari clarificati libr.ij.⁊.℥.viij.⁊ fiat syrupus debito modo omnia decoquendo.

Succi omniū herbarū cōseruantur per annū ⁊ non vltra. si supra eos ponatur parum olei oliuarū: ⁊ bene sint clarificati: vt in syrupo de bisantijs ostendetur: ⁊ apponēdi sunt in vase vitri vel saltem vitreato. demū trāsacto anno sunt abijciendi.

Descriptio.xj.

Orizachara Nicolai sic dicta ab ori qd̄ est acetū ⁊ zuccaro valēs tertiane acute ⁊ quartane nō vere purgās cholerā i stomacho existentē. ℞.zuccari li.j.succi malorum grana-

torū.ʒ.viij.aceti.ʒ.iiij. ponantur omnia ad ignem.ꝛ tandiu bulliant cum spatula semp agitando ꝛ spumam remouendo donec ad formam sirupi redeat.

¶Hoc in loco zuccarū nō clarificat̄ ꝛ si pur illud clarificare vis saltem tantum bulliant qđ aqua consumetur antequam acето permisceatur.que postquā ꝯsumpta erit acetum ꝛ succus granatorum ponatur.ꝛ hoc fit vt aceti *virtus* non dep[illegible]datur.

¶Descriptio.xij.

Syrupus de pomis simplex Mesue confortans cor debile.ꝛ sanans sincopim ꝛ tremorē cordis.℞.succi pomorū dulciū succi pomorū acetosorū añ lib.v.bulliāt ambo simul vsq̧ ad cōsumptionē medietatis.deinde in eis infundat̄ seta tincta in kermes.i.in grana.ʒ.ß.ꝛ dimittatur in eis ꝑ dies duos vsq̧ dū clarescant deinde colētur.Et colature addantur zuccari clarificati li.iij.ꝛ fiat sirupus.

¶Seta tincta in kermes:nota qđ kermes scriptū cū r. idem est ꝙ granum cum quo seta tingitur.scriptum vero cum s.kesmes idem est ꝙ passule.hoc bene nota:qꝛ diuersitas litere diuersificat rem.

¶Omnes sirupi facti ex succis semper zuccarū debent recipere clarificatū:ꝛ coctū ꝑ se:postea vero succi sunt addendi:ꝛ ratio est qꝛ ꝑ longā ebullitionē succi virt⁹ deperditur.ꝛ hoc intelligas de succis fructuū ꝛ vinis aromaticis:qꝛ hi parū sustinēt de decoctione.succi vero radicum quāto decoquunt̄ tanto puriores reddunt̄.Herbarum vero succi mediocrem sustinēt decoctionem:ꝛ illa mediocri purificantur.

¶Pomum si simplr̄ reperiatur:de malo est intelligēdū vt Mattheus siluaticus scribit.

¶Descriptio.xiij.

Syrup⁹ de pomis ꝯpositus Mes.i. sua practica ca.de soda frigida ab hūore melancolico cōferēs ad sodā dictā.ꝛ quartane.ꝛ opilationi splenis.ꝛ omni egritudini de melācolia.ꝛ est expertus.℞.capillorū veneris radicū buglose domestice radicū buglosse siluestris foliorū ambarū polipodij epitimi añ.ʒ.j.foliculorū sene.camepitheos camomilie sticados añ.ʒ.vij.camedreos squināti ellebori nigri añ.ʒ.iij.fumiterre.ʒ.j.eupatorij.ʒ.ß.succi pomorꝫ dulciū.ʒ.viij.oīa pscripta ꝑter epithimū.succū pomorꝫ.ꝛ capillos veneris bulliāt in lib.iiij.aque vsq̧ ad cōsumptionē medietatis.deinde bulliāt cū eis e[illegible]llitione vna *epithimū* ꝛ capilli veneris: postea colētur et cū succo pomorꝫ ꝛ zuccari clarificati li.ij.fiat sirupus debito modo decoquendo.

¶Zuccarū qđ in syrupis ingredit̄ semper dꝫ clarificari ꝛ purgari ꝛ non solum in sirupis sed in oībus cōpositis in quib⁹ zuccarū intrat.Mod⁹ igit̄ clarificandi talis est ꝙ pro oī lib.zuccari accipiēda sunt duo albumina ouorum vel vnū ad minus ꝛ lib.j.aque ꝛ simul aqua ꝛ albumina ouorum manibus sunt concutienda.Illa concussione multa spuma resultabit:ꝛ quāto magis cōcutientur:tanto maior fiet.In hac igitur spuma ꝛ aqua proijcias tamen zuccarū:igni exponatur:ꝛ diu bullire permittatur vsq̧ ad consumptionē medietatis deinde per stamināꝫ panni bene lotā illa oīa bene colabis.ꝛ sic erit zuccarū clarificatū seu purificatū.sed si vis clarificare sirupos ꝛ iulep sine albuminibus ouorum:ita ꝙ remaneant clarissimi ꝛ aurei coloris:dū coquuntur ponatur in vase succi granatorū acetosorū in fine decoctionis.ʒ.j.semis.mirabiliter enim clarificat.Et idē facit parū vini boni electi:qñ vinum granatorum non habetur.

¶Descriptio.xiiij.

Syrupus de mirtis magistralis.Valēs precipue cōtra oēm fluxū vētris antiquū:ꝛ maxime excoriatiuū:ꝛ cōtra oēm fluxū sanguinis a renibus vel a pectore:vl̄ a matrice.℞.granorū mirtilorū carniū citoniorꝫ:sumach acacie rosarū añ.ʒ.j.spodij hypoquistidos añ.ʒ.ij.masticis.ʒ.semis:bulliant hec oīa in lib.iij.aque s̄m artē vsq̧ ad cōsumptionem tertie partis:deinde colent̄ ꝛ colature addat̄ zuccari clarificati lib.iij.ꝛ fiat syrupus.

Syrupus de myrtis Mesue non fit:eo qꝛ succus mirtilorum haberi nō potest:qꝛ si apud nos haberi posset melior ꝛ perfectior isto esset.

¶Descriptio.xv.

Mel viol[illegible]am Nicolai quod valet tepide febrientibus:corpus humectat ꝛ relaxat:et valet ac siccitatē pectoris.℞.mellis electi ꝛ purifi[illegible]ti lib.x.violarum lib.v.bulliant duo hec simul leni ebullitione.deinde colentur:coquantur postea ad debitam coctionem et reseruentur.

¶Mel de quo fit ꝛ mel rosatū ꝛ violatū anteꝙ̄ viole vel rose in eo ponantur debet bene purgari ponēdo in eo aquā ꝛ bulliēdo cū ea debet continue dispumari:deinū cum aqua per decoctionē fere est ꝯsumpta viole vel rose sunt int⁹ ponēde:ꝛ post pusillū collari debet:deinde iterū decoqui:ꝛ hoc modo mel purificatur.

¶Descriptio.xvj.

Mel rosatū Nicolai stomachū cōfortans ꝛ mundificans:ꝛ est digest[illegible]ū materiarū flegm[illegible]icarū in stomacho ꝛ mesaraicis contētarū.℞.mellis purificati lib.x.succi rosarū recentiū lib.j.Ponantur in chacabo ad ignē:et cuꝫ bullire inceperint viridiū rosarū cum forfic[illegible] vel cum cultello incisarū l[illegible].iiij.add[illegible]tur:ꝛ tādiu bulliant quousq̧ ad succi deueniant consumptionē:ꝛ dū bullierint semper agitetur cum spa[illegible]la:ꝛ cū coctū fuerit recondantur.

¶Et s̄m istū modū deberet fieri etiā mel violatū suprascriptū sed apothecarij hodierni tēporis auaritia ducti nec hoc nec illud hoc modo faciunt:sed accipiūt solum mel:ꝛ rosas vt supra de violato dictum est.Quidā sunt qui ad purificandū mel nō faciunt vt supra ostensum est.Sed clarificāt cū ouis quēdmodū dixi de zuccaro:ꝛ hic mod⁹ nō ē inutilis:facias mō vt tibi placet.

¶Descriptio.xvij.

Sirup⁹ de acetositate citri Mesu[illegible] cuius iuuamentum est magnū in extinguen[illegible]o inflāmationes cholere rubee:ꝛ febres inflāmatiuas vehemētes:et cōfert ebrietati:vertigini:

⁊ siti vehemēti. ℞.succi acetositatis citri lib. xij. Decoquat̄ i vase vitreato sup prunas vsq; ad ꝯsumptionē tertie partis: deinde colet̄ et permittatur clarescere: postea accipe ex eo claro li.xij. zuccari albi clarificati lib.v. Misceantur simul ⁊ coquantur ad ignem vsq; ad perfectam coctionem.

¶ Ego autē aliter soleo fieri facere: et pauci sunt apothecarij qui sciāt illud facere: imo fere oēs errāt facientes hūc sirupū: diu in forma sirupi nō pōt stare: sed congelatur tanq; gelu ⁊ hoc aduenit imperitia facientiū. Sic igit̄ est faciendū: accipiatur acetositas citri ⁊ ipsā in petia subtili ⁊ spissa pone: leniterq; petiā expmas nō violēter: exiet liquor clarus nō mucillaginosus.

¶ Accipe igitur de dicto liquore quātitatē dictā zuccari albi bene clarificati ⁊ debito modo cocti quātitatē vt supra: et cū eo pone acetositatem. Et soli exponas. Sol eñ cōsumet paruo tpe humiditatē superfluā acetositatis: ⁊ remanebit clarū et illustre tanq; aqua: hoc eñ modo cipriani faciunt: vt ab eis accepi.

¶ Nota q̄ Mes. dicit: accipe de iulep claro depurato. id est accipe de zuccaro clarificato ⁊ iulepizato. nō autem de iulep intelligit: vt quidā apothecarij fatue credunt.

¶ Descriptio.xviij.

Oximel simplex Mes. cōferens in materiebus flegmaticis grossis ⁊ viscosis subtiliando incidēdo ⁊ abstergēdo aperiēdo ⁊ diuidēdo: ⁊ digerit materias febriū longi tpis. ℞. mellis boni lib.ij. aque fontiū li.iiij. misceantur duo hec: ⁊ bulliāt lento ⁊ claro igne vsq; fere ad cōsumptionē aque: deinde bis addatur aceti boni lib.j. decoquātur vsq; ad perfectam decoctio. ⁊ reseruetur in vitreato vase.

¶ Secaniabin.i. sirupus factus ex melle aceto ⁊ aqua. Squingibin est sirupus factus ex aqua aceto ⁊ zuccaro. hyeleniabin idem est quod aqua mellis.

¶ Descriptio.xix.

Sirupus violatus cōpositus Mes. cōferēs tussi calide ⁊ pleu[illegible]si: digerit eñ materiam subtilē colericā: ⁊ est alternatiu⁹ male cōplexionis calide ⁊ sicce. ℞. violarū.℥.ij. seminis citoniorū. semis malue añ.℥.j. iuiubarū: sebesten añ. numero.xxx. coquātur hec cū li.vj. aque cucurbite ẜm artē vsq; ad cō[illegible]ptionem [illegible]tie partis zucc. clarificati.li.j. ⁊ fiat sirupus debito modo decoquendo.

¶ Aqua cucurbite fit [illegible]idendo cucurbitas in grossa frusta: deinde ponātur in alembico: ⁊ aqua extrahatur.

¶ Descriptio.xx.

Sirupus de iuiubis Mes. cōferens ad raucedinē vocis ⁊ tussim ⁊ pleuresim. ℞. iuiubarū numero.lx. ⁊ plures textus habēt li.x. violarū seminis maluarū añ.ʒ.v. capillorū veneris.℥.j. seminis citoniorū seminis papaueris albi seminis melonū seminis lactuce draga[illegible]anti añ.ʒ.iiij. liquiritie ordei mundi excorticati añ.℥.j. Decoquatur in li.iiij. aque fontium ẜm artem vel aque pluuialis vsq; ad consumptionem medietatis: deinde colentur: ⁊ colature addantur zuccari clarificati lib.ij. ⁊ fiat sirupus debito modo decoquendo.

¶ In hac cōpositione fere oēs textus sunt corrupti: lr̄a eñ multorū dicit iuiubarū lib. q̄ hec litera falsa sit apparet cū dicit coquātur in lib.iiij. aque nō est possibile: cū maior sit quātitas iuiubarū q̄ aque. Dicit insup in aqua fontis coqui debere: eo quia post pluuialem subtilior est: et penetrationi aptior aqua fontis infra de qua pluuiali multa dicentur. De ordeo nota quod auctor vult quod excorticetur: amoto enim cortice exteriori tollitur virtus eius abstersiua: et remanet virtus lenitiua cum aliquali siccitate.

¶ Descriptio.xxj.

Sirupus de scabiosa magr̄alis: de qua scabiosa nota versus. Urban⁹ per se nescit pretium scabiose. Nā purgat pectus qd̄ cōprimit egra senectus. Purgat pulmonem lateris simul et regionem. Rumpit apreata lenit virtute pbata. Emplastrata foris necat antracē tribus horis. Intus potatur: sic vulnus euacuatur. ℞. ordei mundi a cortice superiori. M.ij. radicū scabiose. M.j. corallorum rubeorū.ʒ.ij. aque pluuialis li.x. bulliāt oīa simul vsq; ad crepaturā ordei ⁊ coctură radicis: deinde colētur exprimēdo: cui colature ⁊ expressioni addatur succi scabiose li.j. Et iterum cū predictis bulliat succus vsq; ad ipsi⁹ purificationē: deinde coletur: ⁊ bis addātur zuccari clari lib.ij. Puluis corallorum rubeorū.ʒ.ij. coquantur vsq; ad perfectam coctionem et reseruetur.

¶ De aqua pluuiali ⁊ de corallis in isto sirupo cum restringant ⁊ sirupus iste dilatat partem pectoris. Ratio dicetur in sirupo de liquiritia vbi ponitur aqua rosa: quia eadem est ratio.

¶ Descriptio.xxij.

Iulep rosatū Mesue cōferens ad extinguēdum sitim in febribus acutis ⁊ ad remittēdū excessum caliditatis in eis: confortatiuū stomachi relaxati: ⁊ epatis supercalefacti: ⁊ cordis: et resistens putredini. ℞. aque rose lib.iij. zuccari albi clarificati ⁊ cocti libr.ij. Et fiat iulep lento igne. debito modo decoquēdo ⁊ leniter.

¶ Apothecarij nostri tpis nō faciūt hoc modo: sed clarificato zuccaro cū aqua cōi cū propinquū est coctioni addūt co[illegible]ni pro omni lib.j. zuccari aque rose.℥.ij. iste nō est modus: ⁊ ideo nō habetur vtilitas a doctoribus posita: ⁊ hoc pꝑter auaritiā apothecariorum.

¶ Quoties eñ scriptū reperit̄ iulep absolute: de iulep rosato est intelligendū tanq; de perfectiori ⁊ meliori.

¶ Descriptio.xxiij.

Iulep violatum Mesue conueniens acute febrientibus et habentibus epar calefactū: et cor: et confert asperitati canne: et gutturis et pleuresi: ⁊ tussi sicce. ℞. aque florū violarum.lib.iij. zuccari albi clari ⁊ cocti.lib.ij. misce et fiat iulep.

¶ Julep omnes sunt parũ decoquendi: eo q2 si multũ decoquuntur candescunt. Ne propter leuẽ eius coctionẽ timet eorũ corruptio: eo q2 aqua est aromatica: ⁊ eos a corruptione ꝯseruat: ⁊ nota ꝙ dico ꝙ non sunt multuz decoquendi: coquendi tamen sunt.

¶ Differt sirupus a iulep. primo quia sirupus lõge melius decoquitur quam iulep. secundo quia iulep absq3 alicuius rei ꝯmixtione decoquitur: secus autẽ sirupus.

¶ Descriptio. xxiiij.

Sirupus violat[...] ex infusione Mesue conueniens vt supra. ℞. aque infusionis violarum li. v. zuccari clarificati lib. iiij. Misce ⁊ coquantur cum facilitate et reseruetur.

¶ Modus infusionis violarũ hoc modo fit. Accipe violarũ recentiũ lib. vj. ponant̃ in vase vitreato stricti orificij: ⁊ postea fundantur super eas aque pluuialis bullientis li. xv. ⁊ stringat̃ orificium vasis. deinde permittatur p̱ horas nouẽ. His elapsis colẽtur aliqualiter exprimẽdo denuo in vase predicto tantũ de floribus violarũ recentiũ ponat̃: ⁊ denuo eadẽ aqua bene calefacta sup eas mittat̃: ⁊ stringat̃ orificiũ vasis: ⁊ sic per horas nouẽ dimittatur: ⁊ iterũ tertio hoc fiat seruando modum bis per te seruatum: ⁊ dimittatur per horas nouem: ⁊ postquam aqua infrigidata fuerit coletur a violis. ⁊ si illaz cõseruare volueris ponatur in vase vitreato stricti orificij. ⁊ distilletur parum olei in orificio eius: ⁊ stringatur caput eius: deinde soli exponatur per dies. xl. deinde remoueatur et conseruetur.

¶ Viole sunt colligende in mense Martij: et de eis sirupum facias et omnia alia necessaria.

¶ Sirupus violatus si simpliciter reperiatur scriptum de sirupo isto ex infusione semper est intelligendum et non de composito.

¶ Descriptio. xxv.

Sirupus de granatis Mes. valens cõtra febres colericas: ⁊ flegmaticas multe inflammationis. ℞. vini gra. dulciũ ⁊ acetosorũ añ li. v. coquãtur simul vsq3 ad consumptionem medietatis: et dimittat̃ postea p̱ duos dies dum clarescant: ⁊ resideant. postea remotis a residentia colentur. ⁊ his addantur zuccari clarificati li. iij. coquantur ad formam sirupi ⁊ in medio coctionis addatur Sete tincte in chermes idest gra. ʒ. ij. ⁊ p̱mittatur vsq3 quo facta sit perfecta decoctio.

¶ Vinũ granatorũ fit accipiendo grana granati mundata a corticibus inuoluunt̃ pecia: ⁊ sub torculari ponuntur ⁊ exprimuntur: ⁊ facta expressione colatura colatur et in ampullis ponitur ⁊ soli exponit̃ per aliquos dies. deinde a residentia seu fece mundatur: postmodũ oleum oliuarum super illud apponitur: ⁊ reseruatur bene per annos tres conserua[...] in bonitate.

¶ Hic notandum ꝙ zuccarum qđ ingreditur in isto sirupo debet esse ab aqua de toto purgatũ: ita ꝙ in eo nulla vel bene pauca sit aq̃ quãdo vinũ predi[...] granatorũ cum eo miscetur: eo q2 si lõga coctione cum aqua coqueretur virtus eius deperderetur.

¶ Descriptio. xxvj.

Oximel squiliticum Mesue: virtuosum cõtra materias frigidas difficiles ⁊ submersas in locis difficilis eradicationis ⁊ eructationem acetosam. ℞. mellis dispumati et purificati li. iij. aceti squilitici lib. ij. coquant̃ vsq3 ad perfectam coctionem ⁊ reseruetur.

¶ Ad purificãdum mel debet esse dupla quãtitas aque ad mel: vt mellis li. iij. aque communis li. vj. ⁊ simul debent bullire vsq3 ad cõsumptionem medietatis: semper spumã abijciendo. ⁊ hoc modo purificatur. Modus faciendi acetũ squilliticũ talis est. Accipe laminas squille q̃ in medio sunt abijciẽdo primas ⁊ vltimas q2 venenose et male. prime sunt venenose: q2 etiã sunt multũ calide. Interiores vero sunt abijciende: q2 mortifere sunt nimia frigiditate. Medie vero sunt temperate. Diuidenda est igitur squilla: ⁊ tot tunice sub exteriori parte abijciende quot interiori ⁊ medie reseruande. Accipe igitur de mediocribus quantitatem quam volueris et sue eam in filo cum stillo ligneo: et sit distantia inter eas. Et dimitte eas siccare sic in vmbra per dies quadraginta. postea incide eas in frusta cũ incisorio ligneo in frusta mediocria. Et pone ad omnẽ, librã dictorũ corticum squille aceti albi boni li. viij. ⁊ ambo pone in vase vitreato stricti orificij ⁊ obturetur os eius ⁊ exponatur soli p̱ dies quadraginta post illud cola ⁊ reserua administrãdo vbi oportet.

¶ Incisio ⁊ perforatio squille cum instrumento ligneo est ne insurgat ex ferro in ea rubigo quã exiccat sui acuitate: ⁊ ob hoc doctores dubitanteas cum instrumẽto ligneo fieri faciunt ⁊c.

¶ Miua hec sine speciebus durat in sua virtute p̱ annũ: ⁊ forte per annos duos.

¶ Descriptio. xxvij.

Miua citoniorũ sine specieb⁹ Mesue cuius iuuamẽta [...]erius in. c. de miua citonioꝝ cũ specieb⁹ dicentur. ℞. succi citoniorũ acetosorũ li. xx. vini boni li. x. coquantur oĩa cũ facilitat[...] simul vsquequo consumpta sit tertia pars. semper auferendo spumã deinde colentur. ⁊ residere permittant̃. demum residentia amoueat̃. deinde addatur Mellis dispumati ⁊ purificati li. vj. coquãtur vsq3 ad perfectã coctionẽ: ⁊ reseruẽtur. succus seu vinũ citoniorũ hoc modo fit: citonia cum gratusia raspantur vsq3 ad interiorẽ animã deinde pecia inuoluntur ⁊ cum torculari exprimunt̃: ⁊ colatura preparatur vt vinũ granatorũ. durat enĩ in eius virtute per annos tres ⁊c.

¶ [No]to. hic quod in condendo radices. faciendo sirupuz succis apponenda est magna quantitas mellis: quia eos conseruat. Et sic in condendo radices ponitur quadruplum mellis.

¶ Descriptio. xxviij.

Sir[u]pus de bisantijs Mesue sine a[ce]to faciens ad febres opilationum. ⁊ febres colericas ⁊ flegmaticas quar[um] difficilis est eradicatio. ⁊ ad iecteritiam. ℞. succi endiuie succi apij añ. li. ij. succi lupulorum succi boraginis vel succi buglose añ. li. j. bene depurent̃. deinde bulliant in eis foliorũ rosarũ. ℥. ij. liquiritie. ℥. ß. spice. ʒ. ij. seminis anisi feniculi seminis apij añ. ʒ. iij. postea colentur: accipe igit̃ de predicta colatura li. iiij. zuccari boni ⁊ clarificati lib. ij. ß. ⁊ coquant̃ cũ facilitate oĩa simul donec ad formã sirupi coquãt̃: ⁊ reseruẽtur: ⁊ hic erit sirupus de bisantijs sine aceto. Si vero facere volueris dictum sirupum cũ

aceto: addas ad oēm partē succorū depuratoꝝ aceti albi boni ⁊ clari partē mediā. cum igitur in dicto sirupo apposueris li.iiij. succorum in quibus fuerint bullite res prescripte ponas aceti li.ij. Et erit siru. de bisantijs cū aceto: nihil vltra erit addandū vel minuēdū.

¶ Hic multi laborāt apothecarij et diuersimode vt succos conseruare possint: ⁊ nō tantū istos sz omnes alios. Quidā vero post expressionē dictorū succorū bullire ad ignē eos faciūt: deinde reseruāt. ⁊ hoc mō corrūpuntur. Alij post expressionē ⁊ colaturam factā cū stagmina ad solē ponūt: ⁊ facta residētia remouēt illos a residētia: deinde reseruant ⁊ hoc modo etiā corrūpuntur. Ego vero post expressionē illos colari facio p staminā. deinde iterū colari facio per sacculū factū ex tela spissa: ac si clarificarē syrupū intantū qḋ pars grossa superflua hoc modo purificatur. Et qꝛ quādo nō transit propter partem spissam claudētē sacculū tunc euacuo sacculū ⁊ bene lauo. deinde repono succū. ⁊ sic facio donec totū sit colatū deinde in ampulla pono ⁊ supra pono parū olei oliuarū deinde soli expono per dies. xv. ⁊ si residentiā aliquā faciunt illā amoueo. ⁊ illos sic colatos reseruo nō solū per annū: sed per anos ⁊ mēses. Et sic facio de vino granatorum ⁊ citoniorum semper ponēdo oleum. illud em̄ a putrefactione conseruat ⁊ tu bene nota.

¶ Succi em̄ isti ⁊ similes herbarum [illegible] vasis vitreatis vel vitri conseruari debent. Liquores vero oculorū debent reseruari in vase eneo.

¶ Hic nota q̄ succi hi ⁊ omniū herbarū solū per annū conseruantur in sua bonitate si cū oleo vt supra aptentur ⁊ non plus. quare in capite anni debent [illegible] de nouo fieri et antiqui alterius anni abijci: cum iam omnem virtutem suam amiserint.

¶ Descriptio vigesimanona.

Sirupus de mēta Mes. inuētione nr̄a et est ille qui in vsu est: valet ad cōfortandū stomachū relaxatū ⁊ frigidū vomitū. fluxū ventris lubrificatiuū ⁊ singultū sedat. ℞. succi citonioꝝ muzoꝝ ⁊ dulciū ⁊ succi granatorum acetosoꝝ dulciū ⁊ muzoꝝ. an̄. lib.ß. proijciāt super eos mēte sicce lib.j.ß. foliorū rosarū. ℥. ij. ⁊ simul dimittātur per diē ⁊ noctē. deinde coquantur cū facilitate vsqz ad mediū: id est mediocri decoctione. deinde colentur: ⁊ his addantur zuccari clarificati lib.ij. Et fiat sirupus debito modo coquendo.

¶ Sir[illegible]us nihil aliud est quā decoctio vel succus spissatus c[illegible] aliqua re dulci: scz vel cū melle vel z[illegible]ccaro vel sapa. Succus autē est in reb. Rob em̄ est succus inspissatus per decoctionem ab igne vel sole sine aliqua re dulci: et hec est ipsorum differentia.

¶ Muzum em̄ proprie dicitur cuius sapor est compositus ex dulci ⁊ acetoso.

¶ In hoc sirupo sunt qui loco zuccari ponūt mel. Ego em̄ zuccarum magis laudo: cum ad maiores intentiones cum zuccaro facto conueniant: maioremqꝫ temperantiam habeant. vbi vero intenderemus calefactionē maiorem cum melle fieri potest.

¶ Descriptio xxx.

Sirupus de fumoterre Mes. maior: qui in vsu est stomachū ⁊ epar cōfortans. opilationem aperit ⁊ morbos cutis curat: ⁊ proprie quoꝝ materia sunt humores salsi aut adusti sicut est scabies impetigo ⁊ serpigo et lepra. ℞. mirabolanorū kebulorū an̄. ℥. ij.ß. florū boraginis vel buglosse violaꝝ absinthij cuscute an̄. ℥. j. ligritie rosaꝝ an̄. ℥.ß. epithimi polipodij an̄. ʒ. vij. prunoꝝ numero. c. passularū lib.ß. tamarindorū cassiefistule an̄. ℥. ij. hec oīa bulliant s̄m artē in li.x. aque vsqz ad perfectā coctionē. i. vsque [illegible]o veniant ad li. iij. Cassia ⁊ tamarindis exceptis: deinde colentur cū aqua colatura dissoluātur cassia ⁊ tamarindi: deinde addātur zuccari clarificati. succi fumiterre depurati ana. lib. iij. et coquantur ad formam sirupi.

¶ Cum dr̄ bulliant in aqua: tunc de aqua communi est intelligēdum. s. vel pluuiali vel fontis ⁊ nō solū in hoc sirupo: sed in omnibus alijs cōpositionibus in quib⁹ absolute reperit̄ bulliāt in aqua: fuit opinio multorū q̄ in hac recepta rose nō essent apponēde: ⁊ dicunt q̄ fuit error scriptoris qui scribere debebat liquiritie rase: ⁊ scripsit rose: sed salua pace ipsorum dico q̄ rose apponende sunt: ⁊ auctor illas apposuit vt ipsarū virtute reprimatur acuitas multarum medicinarū in ista compositione intrantium ⁊c.

¶ Descriptio trigesimaprima.

Sirupus de prassio Mesue cōferēs senibus et frigidis natura et egritudinibus que sūt in pectoribus eoꝝ: ⁊ tussi antique ⁊ asmati a flegmate grosso ⁊ putrido. ℞. prassij. ℥. ij. hysopi capilloꝝ veneris an̄. ʒ. vj. ligritie. Calamenti semi. anisi radicū apij feniculi. s. semis an̄. ʒ. v. seminis malue fenugreci ireos an̄. ʒ. iij. seminis lini seīs citonioꝝ an̄. ʒ. ij. passularum. ℥. ij. ficus sicce pingues numero. xv. bulliant hec oīa s̄m artē in li. x. aque vsqz ad cōsumptionē medietatis: deinde colent̄: ⁊ his addātur penidiaꝝ lib. ij. mellis purificati li. ij. et fiat sirupus debito modo coquendo.

¶ De prassio eius nota q̄ in hoc syrupo ponēda est herba prassij nō succus. Electuariū vero fieri debet ex succo nō de herba. Uaria reperit̄ litera in diuersis Mesue de hoc syrupo. In aliquibus enim basis huius syrupi est radix feniculi et apij. In aliquibus ficus: in aliquibus hysopi. In aliqb⁹ capillorū veneris. Et si sic: nō debet appellari syrup⁹ de prassio: qꝛ alia ⁊ alia est intentio quam ponat Mesue. Sed recepta debet stare vt supra scripta est: et sic erit intētio syrupi de prassio s̄m Mesue.

¶ Descriptio [illegible]gesimasecunda.

Sirupus de absinthio Mes. cōferens ad casum appetitus: ⁊ debilitatē stomachi: ⁊ mollificationē viscerū: ⁊ debilitatē epatis ⁊ dolorē. ℞. absinthij romani lib.ß. folioꝝ rosarum. ℥. ij. spice. ʒ. iij. infundant̄ hec oīa p diē et noctem in vini albi boni antiqui odoriferi succi citonioꝝ an̄. li. ij.ß. ponēdo in lapideo vase: deinde coquantur cū facilitate vsqz ad cōsumptionē medietatis: deinde colētur et colature addant̄ mellis bene purificati li. ij.

fiat sirupus debito modo coquendo.

¶ In vna cõpositiõe si inuenit̃ vna res cuiꝰ plures sint species quã illarũ rerum debemus intelligere: verbigratia cum scribitur spice vel rosarum ⁊c. dico q debemus intelligere speciem preualentem aliis in virtute: vt de spica nardi que melior est: ⁊ de rosa rubea: quia illa preualet albe in virtute.

¶ Descriptio.xxxiij.

Sirupus de epithimo Mesue coleram nigrã ⁊ humores adustos cũ virtute expellẽs: et morbos ex eis factos curat: ⁊ cõfert ppͥe eis qui parati sunt ad leprã: ⁊ qui cãcrũ patiunt̃: ⁊ vlcera fraudulenta: ⁊ scabiẽ. ℞. epithimi boni hortẽsis.ʒ.xx. mirabolanorũ citrinorũ indorũ.añ.ʒ.xv. cuscute fumiterre. añ.ʒ.x. thimi calamẽti buglose.scȝ herbe mirabolanorũ emblicorũ belericorũ liquiritie polipodij agarici sticados.añ.ʒ.vj. rosarum seis feniculi seis anisi.añ.ʒ.ij.ß. prunorũ numero.xx. passularũ enucleatarũ.℥.iiij. tamarindorũ.℥.ij.ß. bulliant hec oĩa tamarindis exceptis lib.xv. aque ſm artẽ vsq ad cõsumptionẽ medietatꝭ: deide colent̃: ⁊ cũ pdicta colatura dissoluant̃ tamarindi: deide addãtur zuccari clarificati lib.iij. rob.i. vini cocti seu sape libr.ij.⁊. fiat sirupus debito modo coctus.

¶ Epithimi hortẽsis. dicit̃ hortẽsis: eo qr hortẽse minꝰ vigorosum est quã qd in montibus nascit̃: ⁊ cõsequẽter minorẽ hȝ malitiã. Et hoc scribit Sauonarola in sua practica capitulo de hydropisi asselite de succo radicis hyreos: vt tu vide ex Auicẽ. lib.ij. capi.vj. vbi dicit quod res siluestres sunt omnibus domesticis fortiores: ⁊ de siluestribus montane sunt fortiores.

¶ Passule in hoc sirupo ponũtur vt vigorẽt operationẽ epithimi: ⁊ remoueãt malitiã ipsiꝰ: que timetur ex sua nitrositate: ⁊ vt confortent operationẽ mirabolanorũ: et remoueãt ab eis malitiã hanc que est vt non remaneãt in villis stomachi ⁊ intestinorum.

¶ Folia colligenda sunt quando habent quantitatem debitam: et non sunt parata ad casum: ⁊ non amiserunt colorem suum proprium.

¶ Descriptio.xxxiiij.

Sirupꝰ de thimo cõferẽs egritudinibꝰ pectoris: et pulmonis frigidi stomachi ⁊ epatis: ⁊ ɔfert frigoribus q̃ fiũt in hyeme: ⁊ frigidis cõplexione. ℞. extremitatum thimi ℥.ij. calamenti mẽthe sicce añ.ʒ.v. anisi feniculi.s.seminũ apij dauci añ.℥.ß. passularum enucleatarũ.i. ab omni immũdicia purgatarũ.℥.iiij. Bulliant hec omnia ſm artem in lib.x. aque vsq ad cõsumptionẽ medietatis: deinde colent̃: ⁊ colature addant̃ mellis purificati lib.ij. ⁊ fiat sirupus debito mõ coquendo: ⁊ aromatizetur cum galie.ʒ.iij.

¶ Si i receptis reperit̃ galia absolute scripta: de galia magna est intelligẽdũ tanq̃ de digniori ⁊ pfectiori. Passule he in sirupo ponunt̃: vt corrigant ⁊ vigorẽt virtutẽ thimi: quẽadmodũ de epithimo supra dictum est.

¶ Descriptio.xxxv.

Sirupus de arthemisia magistralis efficax ⁊ multum valens in pvocatiõe mẽstruorũ. ℞. arthemisie capillorũ veneris sauine camedros camepitheos origani ozimi sansucci calamenti scolopendrie betonice scabiose hypericon ciperi squinanti lupuli polipodij gẽtiane rubee tinctorũ añ. M.j. spice assari thimi epithimi camomille rosarũ violarum añ.℥.j. sandalorũ rubeorũ seminũ cõmuniũ frigidorũ maiorũ añ.ʒ.ß. seminis apij semis feniculi seis petrosilij ameos carui iuniperi milij solis rute añ.ʒ.ij.ß. seminis: bulliãt oĩa hec in aqua sufficientis quantitatis ſm artem: ⁊ stent prius in ea infusa p horas.x. cinamomi.ʒ.j.ß. serapini aromatici añ.ʒ.ß. dicte gũme ligent̃ in pecia. Et oĩa simul bulliãt vsq ad cõsumptionẽ medietatis deinde colentur: ⁊ colature addant̃ mellis purifica[illegible] libr.vj. et fiat sirupus debito modo coquendo.

¶ Coqui ſm artẽ hoc mõ intelligit̃. Est eñ aliq̃ medicina q̃ multũ sustinet de decoctione: vt sunt radices. Alique mi[illegible] vt sunt stipites plãtarũ. Alique iterũ minus: ⁊ sunt folia. Alique adhuc minꝰ: ⁊ sunt fructꝰ. Alique iterũ minꝰ ⁊ sunt semina. Alique minꝰ ⁊ minus ⁊ sunt flores. Igitur cũ tu decoquere vis aliquẽ sirupum vel aliquã decoctionẽ primo ponas ad bulliẽdũ radices. secundo stipites plãtarũ. tertio folia: quarto fructꝰ: quinto semen. sexto flores: ⁊ hoc mõ coques ſm artẽ. Ista regula nõ generalis est: sȝ ex ea excipiunt̃ quedã herbe et semina: vt inferiꝰ declarabit̃: vbi numerabunt̃ ⁊ semina ⁊ herbe parum sustinentia de decoctione: sed hanc regulam posui: quia sic vt in pluribus euenit ⁊ fieri debet. inferius clarius dicetur: declarabiturq sigillatim que medicine sustineant ⁊ que non ⁊c.

¶ Semina omnia colligenda sunt quando sunt matura: qr tunc aquositas propria s[illegible]eis est separata.

¶ Descriptio.xxxvj.

Diamorõ Mes. cõueniẽs ad apostemata gutturis ⁊ ad oĩa genera pfocationũ. ℞. succi mororũ dulciũ.i. domesticarũ succi mororũ de se[illegible]i. mororũ rubi. id est saluaticorũ añ.li[illegible]j.ß. rob. id est vini cocti mellis [illegible]urificati ana.lib.j. coquantur omnia simul vsq ad mellis spissitudinem [illegible] et reseruetur.

¶ Rob idem est qd sapa seu vinũ vltimate decoctum. Rob aũt ppͥe est quicũq succus inspissatꝰ vel caliditate solis vel ignis vnde litera Mes. distinctione sexta vbi loquit̃ de speciebꝰ robub que dicit rob est corrupta ex defectu trãslationis: debet enim dicere robub: igitur quãdo Mesue dicit rob id est robub suppleatur.

¶ Descriptio.xxxvij.

Diacaridiõ seu rob nucũ Mes. ɔferẽs eis quibꝰ a capite ad pectꝰ catarrꝰ acutꝰ ⁊ subtilis defluit ad cannã pulmonis: ⁊ est causa apostematum et prefocationum et mortis: ⁊ est ad hoc medicamẽ subtile. ℞. succi exteriorũ corticũ nucũ in diebus canicularibus

lib.iiij.decoq̃ ipm ebullitiõe vna: deĩde addemellis purificati li.ij.⁊ coque vsq₃ ad spissitudinem mellis ⁊ reserua. Nota ꝙ rob durat per duos annos in sua bonitate ⁊ perfectione vt voluerunt antiqui. moderni vero dicunt per annũ solũ: sed durat ⁊ plus ⁊ minus ſm ipsorũ succorum purificationem.

Nux simpliciter ꝓlata vel scripta, semper de nuce cõmuni intelligat᷑. Dies caniculares sunt dies in q̃b⁹ apparet quedam stella meridionalis Canis appellata ab astrologis in matutinis apparet: ⁊ solis ortũ añcedit: ⁊ hoc est in medio estatis. Incipit aũt caniculare temp⁹ x. die Julij vł circa. Et durat vsq₃ ad.xx. Augu. ita ꝙ in summa dicti dies sunt numero.xl. Illis igitur dieb⁹ nuces colligende sunt pro hac compositione.

Dies quidam dicuntur naturales: quidam artificiales. naturales sunt a prima hora vsq₃ ad.xxiiij. artificiales vero ab ortu solis vsq₃ ad occasum.

Descriptio.xxxviij.

Miua citoniorũ cũ specieb⁹ Mes. stomachũ: ⁊ epar ⁊ oĩa viscera cõfortãs: appetitũ excitãs: digestionẽ procurans: vomitũ ⁊ vẽtris solutionẽ sedãs: ⁊ est med[illegible]na experta ⁊ famosa. ℞. succi citoniorũ ace[illegible]osorũ li.xx. vini boni. li.x. Coquant᷑ oĩa cũ facilitate donec ꝯsumpta sit ei⁹ tertia pars semp auferẽdo spumã: deinde colentur: ⁊ ꝑmitta[illegible] residere: et facta residentia ab ea amoueatur: deinde addantur mellis purificati li.vj. Et iterũ bulliant semp auferẽdo spumã eius. Demũ proijciantur super ipsis infrascripte spẽs ligate in subtili pecia q̃ fuerint grosso mõ cõfracte. Et dimittantur vsq₃ quo fuerit facta ꝑfecta decoctio ⁊ reductio ad formã sirupi vcȝ cinamomi beil.i. cardamomi ana.ʒ.iij. gariofilorum.ʒ.[illegible] ʒiʒiberis masticis añ.ʒ.j.ꝭ. croci.ʒ.ij. ligni aloes macis añ.ʒ.j.ꝭ. o[illegible]ia preter crocũ terantur cõtritione grossa: crocus vero ꝑmittat᷑ vt est: deinde ligent᷑ in pecia vt supra ⁊ permittãt᷑ simul bullire: postea it[illegible] peciã in qua ligata sunt ar[illegible]ata ꝓscrip[illegible] i bocali si vis dimittere potes[illegible] post ꝑfectã coctionẽ aromatizet᷑ cũ musci bõi. ℈.j. galie muscate.[illegible]. Et reserua i vitreato vase bene obturato: miua hec aromatica durat ꝑ annos tres in sua virtute et bonitate.

Species ꝓscripte ad bulliẽdum nõ sunt ponẽde vsq₃ fere facta sit decoctio: vel sit bene ꝓpinquũ coctioni: eo q₂ ista parũ sustinet de decoctione. et hoc bene nota.

Descriptio. xxxix.

Sirup⁹ de sticados de mesue expt⁹ ad oẽs egritudines neruorũ frigidas sicut ẽ paralesis epilẽ[illegible]a spasm⁹ tremor ⁊ tortura. ℞. florũ sticado[illegible]ʒ.xxx. asse. i. thimi calamẽti origani añ.ʒ.x. anisi.s.se. piretri. añ.ʒ.vij. ʒinʒi.ʒ.ij. passularũ.℥.ꝭ. ⁊ plures textus hñt.℥.iiij. bulliãt hec ſm artẽ i aqua sufficiẽtis q̃titatis ſm artẽ vsq₃ ad ꝯsumptionẽ tertie ꝑtis. Postea colet᷑: ⁊ colature addant᷑ mellis purificati li.v. Et fiat sirup⁹ debito mõ coquẽdo. Et fctã quasi ꝑfecta coctione vel parũ distante a decoctione ponant᷑ hec grosso mõ cõfracta in pecia ligata v[illegible] cinamomi calami aromatici spice croci ʒinʒiberis piperis nigri piperis longi añ.ʒ.j.ꝭ. Et reseruetur in vitreato vase in quo si vis peciam potes relinquere in qua sunt aromata.

Bulliat in aqua sufficiẽtis quãtitatis. Nota ꝙ ista sufficiens quantitas diuersificat᷑ multũ: nã qñ sunt res que multũ sustinẽt de decotiõe: tũc pro oĩ. M.j. ipsarum apponi debẽt aq̃ bocalia.iiij. Si vero mediocreȝ medietatem. Si parũ: bocale vnũ tm̃. Si vero mensuretur vncijs: debes pro omni lib. rerũ ponere lib.vj. aque si multum sustinent de decoctione: si mediocrem: lib.iij. si parum: lib.j.ꝭ. Et ideo caueãt viri in manibus rudiũ apothecariorum se ponẽtes: et dñi medici bene considerent quis apothecarius sit qui suas ordinationes dispensat: quia si ignarus et anime ⁊ honori suo parcat.

Descriptio.xl.

Sirup⁹ de corticibus citri Mes. q cõfortat stomachũ: ⁊ facit oris odorẽ bonũ. ℞. corticum pomorũ citri recẽtiũ lib.j. sete tincte in hermes.℥.ꝭ. i gra. corticũ citonio℞ li.ꝭ. De coquant᷑ in aq̃ fontiũ lib.v. vsq₃ ad cõsũptionẽ duarũ ꝑtiũ: deĩde addat᷑ ʒuccari clarificati: ⁊ cocti li.j. coquãtur vsq₃ ad formã sirupi ⁊ in fine aromatiʒetur cuȝ musci gra.iiij.

Aduerte hic ꝙ cortices citoniorum debẽt poni in fine quasi decoctionis: eo q₂ parum sustinẽt de decoctione: ⁊ hoc rõne aromaticitatis sue. Ad clarificandũ ʒuccarum apponenda est pro omni lib.j. ʒuccari: aq̃ cõis lib.j. ⁊ dicta q̃titate bñ clarificatur: ⁊ purgatur ⁊c.

Descriptio.xlj.

Sirup⁹ de radicibus cõposit⁹ magistralis: cõferẽs ad febres antiquas: ⁊ diuidit et abstergit colerã grossam: ⁊ flegma. Aperit opilationes oẽs: ⁊ ꝓprie stomachi epatis: ⁊ splenis ⁊ ꝓuocat vrinã. ℞. radicum apij feniculi petrosilij endiuie añ. M.j. de radicibus intelligitur seminis apij feniculi anisi ameos sparagi. añ.℥.ꝭ. de seminibus intelligitur aceti boni li[illegible]j.

Omnia ꝓter acetũ bulliãt in li.xx. aque vsq₃ ad perfectã co[illegible]nem: deinde colentur: et colature addantur mellis p[illegible]ificati lib.iiij. Et aceti q̃titas ꝓscripta: ⁊ coquantur ad perfectam coctionem ⁊ appellatur sirup⁹ ille de radicibus cum aceto. Si vero facere vis illum sine aceto remoueas acetum: et erit factum.

Triplex fuit necessitas siruporũ cõpositionis: prima fuit cõseruatio virtutũ rerũ in toto anno. scđa exhibitionis rerũ in forma potabili volẽdo virtutẽ rei preter ei⁹ substãtiã. tertia ꝓpter infirmos qui nõ pñt sumere medicinas nisi in hac forma: ⁊ propter has causas sirupi repti sunt. Radices anteq₃ exiccent᷑ bñ lauãde sũt: ⁊ ab interiori ligno mundande: deinde ad solẽ siccari debent reseruandeq₃ a fumo ⁊ humiditate sunt: ⁊ ita fere omnes herbe exiccantur. ⁊ cõseruantur: flores vero in vmbra. Radices simpliciter prolate sunt quinq₃ numero:

scilicet radix feniculi: apij petrosilij: brusci: ⁊ asparagi.
¶ Semina quatuor frigida cōia minora sunt ista: semē endiuie lactuce: scariole: portulace: ideo si simpliciter scriptum reperiatur seminū communium frigidorū minorū de istis intelligatur. Si vero scriptū reperiatur quatuor seminū cōmuniū calidorū maiorū ista ponantur: semē anisi feniculi: carui ameos: quia illa sunt.
¶ Semina vero quatuor cōmunia minora calida sunt ista: semē apij petrosilij: cimini nasturtij. Ideo si simpliciter scribatur quatuor semina communia minora calida de istis intelligitur.
¶ Sirup⁹ fact⁹ cū melle simpliciter meli⁹ vꝫ q̄ fact⁹ cū zuccaro: q̄druplex est cā. prima est q² mel cū sit viscosum meli⁹ cōseruat medicinas cōponētes sirupū q̄ zuccarū: scd̄a rō q² mel magis mūdificat materias tergitqꝫ horribilitatē medicinarū q̄ zuccarum: tertia q² mel est dulci⁹. quarta est q² melius digerit q̄ zuccarū: ⁊ lꝫ sirupus factus cū melle melior sit ad digerēdum: ⁊ mundificandū tn̄ ad infrigidādū: ⁊ cōfortādū meli⁹ vꝫ sirupus fact⁹ cū zuccaro quā cū melle. Un̄ si intēdim⁹ digerere: abstergere: calefacere: ⁊ mundificare fortiter: debemus facere sirupū cū melle: si infrigidare cōfortare leuiterqꝫ aperire cū zuccaro bono. si vtrūqꝫ fiat cum vtroqꝫ. Ideo notent ignari: et trouātuli apothecarij qui suos sirupos propter auaritiam cum melle faciunt. Maior eniꝫ intentio sirupi est confortare infrigidare: ⁊ leuiter digerere q̄ aliud facere: quare ⁊c.

¶ Descriptio. xlij.

Sirup⁹ de ysopo Mes. cōferens asmati: ⁊ tussi, ⁊ dolori pectoris: ⁊ laterū. ℞. ysopi sicce radicū apij radicū feniculi radicū petrosilij ligritie an̄. ʒ. x. ordei mūdi. ℥. ß. semis malue dragagāti semis citoniorū an̄. ʒ. iij. capillorū vene. ʒ. vj. iuiube sebestē. an̄. nūero. xxx. passularū. ℥. j. ß. ficuū siccarū dactilorū pinguiū an̄. numero. x. coquanť oīa ſm artem in aqua sufficientis quantitatis: in aqua. s. pluuiali vsqꝫ ad consumptionē duarū ꝑtiū deide colēť: ⁊ colature addanť. Albax penidiarū li. ij. ⁊ fiat sirup⁹ debito modo coctus.
¶ Radices colligēde sūt cū folia ceciderūt: q² tūc ⁊ natura et virtus foliorū reuertiť ad radicē: ⁊ tūc fortior est virtus radicis. Radix si simpliciter scripta reperitur in cōpositis de raphano domestico est intelligēdū: sic enim ⁊ romani: ⁊ greci hodie accipiūt: sirupi oēs isti: scꝫ violatus: de hysopo de scabiosa de liquiritia de prassio: de intubis: ⁊ oēs decoctiones pectorales cum aqua pluuiali faciēde sunt nō cum aqua cōi: ⁊ rō est: q² aqua pluuialis est magis subtilis: ⁊ ratione subtilitatis magis penetratiua facitqꝫ virtutes aliarū medicinarum ad partes pectoris penetrare: que cū alia aqua nō penetrarēt. Et ad dn̄m Aui. dicentem [illegible] aqua pluuialis ratione subtilitatis sue substantie citius putrefit: dico quod verum dicit: ⁊ hoc propter impressionē aeris ab extra. Sꝫ ab intrinsecus est quare bene nota.
¶ Albarum dicit auctor penidiarum: eo q² penidij fieri debēt ex zuccaro albo nō cum puluere rubeo: vt quidā faciunt apothecarij nostri temporis.

¶ Descriptio. xliij.

Sirup⁹ de ligritia Mes. cōferēs tussi antique: ⁊ mundificat pect⁹: ⁊ pulmonē a materia flegmatica q̄ tn̄ nō sit multe quātitatis tenacitatis: ⁊ viscositatis. ℞. liquiritie rase: ⁊ munde. ℥. ij. capillorum veneris. ℥. j. hysopi sicce. ℥. ß. proijce super bis aque pluuialis li. iiij. et dimitte per diem: ⁊ noctem deinde coquantur secundum artem vsqꝫ ad consumptionem medietatis deinde colentur et colature addantur: mellis purificati zuccari clarificati penidiarum ana. ℥. viij. aque rose ℥. vj. bulliant et coquantur vsqꝫ ad formam sirupi: et reseruetur.
¶ Hic notandum ꝙ absurdum videtur ꝙ in isto sirupo auctor ponat aquam rosatam cum ipsa restrigat: ⁊ hic sirupus debet dilatare partes pectoris: ⁊ hoc non solū videtur cōtra rationem: sed est etiam contra facientes hunc sirupum: eo quia nulli sunt qui aquam rosataꝫ in eo ponant. Ad hoc dicēdum qđ recte ponitur: ⁊ qui nō ponunt multū errant: ⁊ ratio est: nā ad hoc ꝙ sirup⁹ iste valeat tussi antique: ⁊ pulmonem: ⁊ pectus mundificet non solū opꝫ ꝙ in eo sint dilatantia ꝑtes pectoris leniētia: ⁊ maturantia catarrum: vt per liquiritiam capillos veneris: ⁊ hysopum fit. Sed etiam necesse est: ⁊ qđ in eo sint ea que partes relaxatas adiuuent: et virtutē expulsiuam confortent atqꝫ refocillent ⁊ fortificent: ⁊ hoc fit ꝑ aquam rosatam: igitur rationabiliter ponitur.
¶ Tribus modis vel altero trium modorū cognoscitur quando sirup⁹ est coctus: primo qn̄ accipitur cum spatula distillat cōtinue sicut oleum: scd̄o qn̄ adheret spatule. tertio si ponatur super vnguē vna gutta: si remanet ⁊ nō discurrit h[illegible] vel illuc: hec est vera cognitio coctiōis.

¶ Descriptio. xliiij.

Sirupus de eupatorio Mesue: conferens febribus antiquis: et proprie eis quibus corrumpitur forma stomachi: ⁊ epatis opilationes aperit: et confert frigiditati: ⁊ mollificationi: et ventositati in eis: et inceptioni hydropis. ℞. radicum apij feniculi radicum endiuie liquiritie squinanti cuscute absinthij rosarum ana. ℥. ij. capillorum veneris bedeguard. id est radicis cardonis benedicti masculi sucaba. i. radicis cardonis bn̄dicti feminis florum buglosse anisi: scilicet seminis feniculi: scilicet eupatorij ana. ʒ. v. raue[illegible] id est reubarbari masticis ana. ʒ. iij. spice assari foli. ana. ʒ. ij. coquantur in lib. viij. aque ſm artem vsqꝫ ad consumptionem tertie partis: deinde colentur: ⁊ colature addantur zucc[illegible] clarificati li. iiij. succi apij succi endiui[illegible] depurati ana. lib. iij. ⁊. ℥. ij. ℈. ij. grana xij. et fiat sirupus debito modo coquendo.
¶ De bedeguar et sucaha est [illegible]agna diuersitas inter doctores Auicen. Mattheus siluaticus Diasc. Simon ianuen̄. Plinius: et Gentilis exponunt quod est spina alba. Gentilis etiam exponēs receptam Sotire que quinto canone describitur dicit iterum ꝙ est maneries spine pro qua cōmuniter sumitur alba spina. Et ifra eo. libro pro expositione pillularū dicit: ⁊ bedeguar est modus spine: ⁊ creditur: qđ est spina alba. hoc est quod a doctoribus elicere potui qui confuse loquuntur qui dato ꝙ sit spina alba non ponunt quam partem ipsius plante apponere debeamus. Communiter apothecarij ponūt quādam rem habentem similitudinē spongie q̄ reperiť adherere plante rose siluestris: ⁊ dicūt esse bedeguar ⁊c.
¶ Sucaha de sucaha dicit Simō ianuen̄. ꝙ est nomen arabicum: ⁊ idem importat ꝙ spica arabica: ⁊ hoc idē dicit galenus: rasis: aliabbas Mat: silua. Paulus vero volens ostendere quid sit dicit.
¶ Sucaha est herba dulcis que extēditur super terrā:

et facit capita grossa et flores sanguinei coloris sed hec apud nos reperitur. Alij vero dicunt qd sucaha.id est bedeguar:⁊ bedeguar.id est sucaha.⁊ sic exponūt ignotum per ignotum.

¶ Alij vero postponētes tātorū virorū ambiguitates solent hoc in sirupo apponi facere iūcos marinos ⁊ radices cardonis benedicti:⁊ dicunt ꝙ duo hec videntur de mente auctoris cū illa sint apperitiua vrine ⁊ confortatiua epatis q̄ oia querunt a syrupo de eupatorio:⁊ ꝙ reperitur experimento bene eis succedere ⁊c.

¶ Sed et hi et illi a veritate sunt multū distantes. Igit scias ꝙ bedeguar est radix cardonis bn̄dicti q̄ mascul⁹ dicit nullū florē faciēs:nec tirsum:sꝫ folia extendunt super terrā:⁊ folia strictiora sunt ⁊ breuiora sucaha magisqꝫ incisa.sucaha vero est radix cardonis bn̄dicti rem faciens cum grosso capite cum paruo tirso: immo a radice nō extendit p longitudinē spāne seu eleuat:⁊ in futura et propinqua pluuia constringit:⁊ in sereno dilatat differt a supiori cardone p folia tirsum: ⁊ florē. Apd nos nō reperiunt vel raro duo hi cardones:sed portant a montib⁹ belinzone in cōfinib⁹ theutonicorū: ⁊ ducis mediolani:⁊ in montib⁹ ⁊ saxis oriuntur:⁊ hec est vera expositio ⁊ declaratio bedeguar: ⁊ sucaha ⁊c. ⁊ due he radices in hoc syrupo ponuntur:non aliud ⁊c.

¶ Pauci insuper sunt qui hunc syrupum sciāt facere. Mesue enim dicit:fiat sirupus cum succi apij et endi. quantitate sufficienti:nulli sunt qui hanc sufficientem quantitatem eligere sciant. Igitur no[...] per hanc sufficientem quantitatem intelligit proportionatam quātitatem zuchari ad succos quemadmodum proportionauit:et posuit in sirupo de bisantijs. scilicet succi lib.iiij.zuchari.ij.ʒ. quod est pro omni lib.zuchari succi depurati.℥.xix.cum.ʒ.j.℈.j.grana.xvj. nec plus nec minus:illo igitur modo proportionādo resultat succi quātitas p̄scripta supra: nec pl⁹ nec min⁹:⁊ hec fuit ⁊ ē opinio doctoris:quare bene nota:quia pauci sunt facientes hunc sirupum secundum rationem.

¶ Flores colligendi sunt quando perfecte sunt maturi: et anteqꝫ cadant:et anteqꝫ dimittant colorem suum ⁊c. ⁊ sic summa siruporū in his concluditur ⁊c.

¶ Descriptio.xlv.

Decoctio pectoralis magistralis:leniēs pectus:et conferens ad tussim: et raucedinem vocis. ℞.hysopi sicce capillorum veneris sicuū dactilorum sebestē passularum ordei liquiritie añ.partes equales: bulliant hec in aqua sufficientis quantitatis secundum artem deinde colentur et reseruentur.

¶ In hac decoctione sunt qui his addunt hyreos:sed ego qꝫ pectoralis nō laudo illam apponere [...] esse p̄pter eius horribilitatem:et malum saporem.

¶ Descriptio.xlvj.

¶ Decoctio communis:que in acutis febribus:⁊ alijs pa[...]ibus calidis:⁊ tempore calido est multum in vsu ad distemperandum medicinas que in his tēporibus:⁊ passionibus assumuntur: variantur autem iste decoctiones a medicis peritis secundum diuersitatem egritudinum magis:⁊ minus calidarum:et in exigentia dispositionum. ℞. prunorum tamarindorum passularum violarum:liquiritie ordei ana.partes equales: bulliant hec in aqua sufficientis q̄titatis secundum artem:et colētur:⁊ reserua.

¶ Decoctiones iste et omnes alie per tres vel quatuor dies conseruantur:et non plus:et maxime in estate: et inter omnes hic incidentr dicam de infusione facta in aqua lactis seu casei:quia minus conseruatur:quia nisi per vnum vel per duos dies conseruari potest: sirupi vero conseruantur si sunt de melle per duos annos:si vero de zucharo:et bene cocti:et in vase bene obturato per annum durant.

¶ De conseruatione iulep.scias quod iulep aquosum: et male decoctum pauco tempore conseruatur:⁊ maxime tempore estatis:iulep vero [...]e coctum per annum seruatur:et non plus sub forma [i]ulep. Et hic concluditur ac completur summa septima que fuit de sirupis:et decoctionibus et iulep.

¶ Incipit octaua distinctio que est de vnguentis:⁊ cōtinet.xxiij.descriptiones:quarum prima est.

¶ Descriptio prima.

Vnguentum stomaticum inuentione magistri patris mei: confortans stomachum:⁊ valens in passionibus frigidis eius: ⁊ doloribus factis a ventositate: et ad debilitatem virtutis digestiue:appetitum excitans: et digestionem procurans. ℞. olei nardini: id est spice olei masticis olei camomille olei mēthe olei de absinthio añ.℥.ij.olei citoniorum.℥.iij. olei rosati.℥.ij.ʒ. macis masticis gariofilorū nucis muscate:cardamomi.scilicet maioris et minoris galange ligni aloes añ.ʒ.ij.corallorum rubeorum. Seminū coriandrorū preparatorū:rosarū rubearū añ. ʒ.ij.ʒ.summitatum absinthij mēthe florum camomillle summitatum squinānti añ.ʒ.j.ʒ. conterantur omnia subtilissime:⁊ cum pauco cere fiat vnguentum medium tenēs inter duritiem ⁊ mollitiem. Addendo panis brustulati pri⁹ i aceto infusi:⁊ bene expressi.℥.ʒ.

¶ In omni vnguento species debent subtilissime cōteri. Nisi enim bene puluerizentur non posset virtus eorum per poros penetrare nec a calore preparari. Necessitas vnguentorum:et emplastrorum oleorum fuit:vt rei alicuius virtus applicaretur in substantia adherenti: et non statim resolubili:secundo quia medicine simplices non faciebant effectum:tertio propter debilitatem medicinarum simplicium.

¶ Descriptio.ij.

¶ Unguentum sandalinum Mesue quod cerotum ab eo dicitur vltimū ad sedādum inflammationes:et apostemata calida:⁊ super calefactiones q̄ fiunt in stomacho: ⁊ epate. ℞.rosarum.℥.j.ʒ. sandalorum rubeorū ʒ.x.sandalorum alborum sandalorum citrinorum ana.ʒ.vj.boli armeni.ʒ.vij.spodij.℥.ʒ.camphore.ʒ.ij. cere albe.ʒ.xxx.olei rosati libr.j. Liquefiant simul oleum ⁊ cera: deinde lauentur cum aqua frigidissima pluribus vicibus: deinde prescripte species ponantur. Si vis facere vnguentum in forma satis dura debes ponere pro omni.℥.j. olei specierum.ʒ.iij.cere.ʒ.ij.ʒ. Si vero moll-

pro omni.℥.j.olei.ʒ.ij.cere.ʒ.ß. specierum:et ista est dosis specierũ olei:⁊ cere ad vnguenta faciendum.

¶ Descriptio.iij.

Unguentũ Gale.Mes.⁊ ab eo appellat͛ cerotũ vltimũ infrigidatione valẽs ad febres acutas:⁊ sodã calidã pulsatiuã. ℞.cere albe lib.j.olei rosati lib.iij.⁊ fit factũ ex oleo omphacino.i.ex oliuis immaturis. Liquefiant oĩa simul:deinde lauentur cũ aqua frigidissima lauationibus pluribus vsq3quo bene albescat. Et quãto magis lauatur tãto fit perfectior. In fine vero conquassentur seu lauẽtur cum pauco aceti boni.

¶ Istud vnguentũ ego lauari soleo facere ex aqua rosacea loco aque cõis:⁊ est magis cõfortatiuũ renum. Unguentũ ab emplastro differt.eo q: vnguẽtũ est magis tenerũ siue liquidũ seu liquebile:sed emplastrũ est solidũ: licet vtrunq3 cum oleo ⁊ cera componatur ⁊c.

¶ Descriptio.iiij.

Unguentũ populeon Nico.taliter dictũ:q: fit de oculis populi:⁊ valet cõtra calorẽ febris acute:⁊ his q dormire nequeũt inũctis tẽpibus:et pulsibus ⁊ plãtis manũ et pedum. ℞.oculorũ ppłi lib.j.⁊.ß.papaueris rubei foliorũ mãdragore cimarũ rubi tenerrimarum foliorũ hyusquiami solatri vermicularis lactuce semp̃uiue bardene violarũ vmblici veneris aã.℥.iij.axungie nouelle porcine sine sale lib.ij.oculi ppłi per se bene pistentur:⁊ iterũ postea cum axũgia repistentur:⁊ magdaleones formẽtur:⁊ per duos dies sic dimittant͛. Tertia vͦo die herbe p se bñ terãtur:deinde his addas magdaleones:⁊ simul bene terant͛:⁊ postea iterũ oĩa in magdaleonibus reducãtur ⁊ permittant͛ p dies nouẽ: et elapso termino dicti magdaleones in caldario vel captia cũ.lib.j.optimi vini reponãtur:⁊ simul ad ignẽ bulliãt vsq3 ad vini consumptionẽ semper cum spatula agitãdo. Et postea colent͛ per sacculũ:⁊ colatũ permitte infrigidari:⁊ vltimo in vase reconde.

¶ Oculi populi in mense aprilis sunt colligendi:⁊ cum axungia miscendi:⁊ conseruãdi sunt vsq3 in mense maij cũ axũgia eos miscendo vsq3quo alie herbe colligentur.

¶ De folijs mandragore nota:q: apud nos nõ reperiũtur ipsorũ loco apponim⁹ vel cortices mandragore: vel papauer nigrum vel hyusquiamum.

¶ Descriptio.v.

Unguẽtũ citrinũ seu mũdificatiuũ magistrale qđ in vsu est. ℞.terebẽtine bñ lote in aqua ordei lib.ß.vitellos ouorũ numero.vj.mellis rosati.℥.iiij.farine ordei quãtum sufficit:et fiat vnguentũ in bona forma sine igne.

¶ Terebẽtina lauat͛ in aqua ordei p̃mo:vt infrigidetur magisq3 abstersiua reddatur:⁊ minus viscosa. Multis alijs modis diuersificatur hoc vnguentum a chirurgicis:sed iste preualet alijs.

¶ Descriptio.vj.

Unguentũ egyptiacũ Mes.cõferẽs ad vulnera antiqua ⁊ fistulas que indigent mũdificatione:abstergit eñi ea et mũdificat a carne mortua. ℞.floris eris.ʒ.v.mellis.ʒ.xiiij.aceti fortissimi.ʒ.vij. Coque super ignẽ donec inspisset͛.deinde ab eo ablato adde olibani bene pulverizati.ʒ.ij.ß.terẽdo supra terẽda.

¶ Hoc vnguentum duobus modis fit:qui enim volunt illud multum corrosiuum faciunt ipsum sine olibano:q̇ vero:mediocriter olibanum ponunt:

¶ Descriptio.vij.

Unguentũ apostolorũ. Auicenne.v.cañ.tractatu vndecimo qđ in vsu est:⁊ rectificãs cum facilitate fistulas difficiles ⁊ scropulas paruas:nec est aliquid simile ei:⁊ mũdificat vulnera ex carne mortua:⁊ pus:⁊ cõsolidat:⁊ dicitur q̄ est medicina duodecim apostolorũ. ℞.terebẽtine cere albe resine pini aã.ʒ.quatuordecim ammoniaci.ʒ.quatuordecim opoponaci.ʒ.ij.floris eris.ʒ.ij.aristologie lõge turis aã.℥.vj.mirrhe galbani aã.℥.ß.bdelij.ʒ.vj.litargirij.ʒ.ix.infundatur bdelium:et alie gumme in aceto forti ⁊ dissolnãtur:cetera vero conterãtur et fiat vnguentũ addẽdo olei lib.ij.in estate et in hyeme lib.iij.

¶ Oleum si simpliciter scriptum reperiatur de oleo oliuarum semper est intelligendum:qđ oleum est materia oim oleorũ:vt in tractatu de oleis manifeste apparebit.

¶ Descriptio.viij.

Unguentum basiliconis magnum Mesue quod confert vulneribus in quibus est calefactio:et proprie in vulnerib⁹ neruosis:mũdificat eñi:et incarnat ea. ℞.cere albe resine pini sepi vaccini olibani mirrhe picis grece:id est colophonie ana.℥.j.ß.picis.℥.iij.olei cõmunis lib.ij.cõterantur conterẽda:et fiat vnguentum in bona forma.

¶ Pix si simpliciter scripta reperiatur semper de nauali intelligatur. Si vero pix greca de colophonia semper intelligatur.

¶ Descriptio.ix.

Unguentum de cerusa crudum magistrale conferens ad adustionẽ ignis et excoriationem. ℞.ceruse lib.j.ß.olei rosati lib.ij.et.℥.iiij.litargirij.℥.j.ß.conterantur omnia subtilissime:et fiat vnguentum in mortario bene omnia miscẽdo. Et hic est cõmunis modus.

¶ Ego vero soleo lauari facere cerusam:et litargirium cum aqua rosa.ea enim lotione remouetur ab eis acuitas ⁊ mordicatio.

¶ Descriptio.x.

Unguẽtũ de cerusa coctũ magr̃ale cõueniẽs quibuscũq3 malis cõplexionibus calidis factis caliditate solis vł quomodolibet:⁊ frica

tioni seu excoriatiōi cū calefactiōe mala. ℞.
ceruse.lib.j.ʒ.litargirij.℥.j.ʒ.olei rosati li.ij.
⁊.℥.iij.cere albe.℥.iij.cōterantur oīa subtilis
sime:⁊ fiat vnguētum decoquendo illud len
to igne vsq₃ ad pfectā coctionē semp cū spa
tula agitādo:⁊ in magdaleonibus reducat̄.

¶ Parū aceti pōt apponi:vt magis alteret:⁊ sine aceto:
vt supra fieri pōt:⁊ ꝯuenit in oib⁹ mēbris:nō aūt cū ace
to:q: in locis neruosis noceret:⁊ vulneribus profundis.

¶ Descripio.xj.

Unguētū de dragagātis magr̄ale. ℞.gum
me dragagāti munde.℥.iiij.aq̄ florū violarū
li.ij.infundātur in ea gumma per horas.xij.
postea stamignetur:⁊ addat̄ olei violati olei
amigdalaru₃ dulcium,cere albe an̄.lib.j.li
quefiant oleum:⁊ cera.deinde apponat̄ gū
ma ipsis infrigidatis:⁊ misceantur.

¶ Unguētū hoc nisi ingenio fiat:nunq₃ bonā formā ha
bere potest:s₃ fiat in magdaleonib⁹ grossitudinis fabe.
Igitur hoc mō facias post liq̄factionē cere:⁊ olei ⁊ ipso
rū infrigidationem. Addas gummā stamignatā paula
tine illa₃ stangezādo ac si velles stan[illegible]are manuschri
sti:et nō cesses addere gūmam:⁊ stange[illegible]re:donec ha
beat bonam formā:⁊ quāto magis elabo[illegible]bis in ducen
do tanto meliorem forma accipiet

¶ Descriptio.xij.

Unguentū pectorale magistrale: le[illegible]tiuū:⁊
humefactiuū pectoris:⁊ pulmonis cōferens
tussi sicce:⁊ siccitati gutturis:⁊ pectoris si cū
ipo ptes extrinsece pectoris vbi coste situant̄
inūgunt̄. ℞.olei amigd.dulciū.℥.iiij.olei ca
mo.olei viol.an̄.℥.iij.butiri recētis.℥.vj.adi
pis galline.℥.ij.adipis anatis.℥.ij.hyreos
subtiliter puluerizati.ʒ.croci.℥.ʒ.cere.albe.
℥.iij.M̄isce.⁊ fiat vnguentū oīa simul liq̄fa
ciendo:in fine vero hyreos:⁊ crocus ponan
tur:deinde lauetur tribus vel quatuor lotio
nibus cum aqua ordei tepida.

¶ Butirū mellis vaccinū ⁊ cū mediinis ponit̄.i.ad op⁹
medicine dat̄ debet esse sine sale:⁊ conseruat̄ vsq₃ ad sex
mēses:vel vsq₃ ad annū ad plus. Adeps galline d₃ esse
recens:⁊ nō antiquatum:amittit eñ complexionē ⁊ vir
tutem:⁊ efficitur rancidū:⁊ amittit tempe[illegible]mentum:⁊
lique[illegible] melius conseruat̄: Adipes anatis [illegible]anseris
quāto antiquiores tanto meliores sunt:⁊ cū m[illegible]dicinis
administrantur nullo modo sale condiendi sunt.

¶ ¶ Pinguedines o[illegible] aspergātur zucharo subtiliter
puluerizato diu conseruant̄ absq₃ corruptione:hoc ego
sepe vidi:⁊ experimeto approbaui:pinguedines eñ que
pro vsu medicine sunt nullo modo saliēde sunt:sed, mo
do predicto preparande quare ⁊c.

¶ Descriptio.xiij.

Unguentū comitisse Gulielmi de varigna
na in sua practica capitulo de his q̄ cōi natu
ra magis sistunt mēstrua mulierū q̄ð in vsu
est. ℞.corticū medianorū castanearū arbo
ris glandiū:myrtilor:caude caballine:gal
lar:corticū fabarū:arilor:vuarū:sorbella
rū:siccarū glādiū mespillor immaturor ra
dicū celidonie:foliorum pruni silvestris an̄.
M̄.j. Terant̄ ⁊ coquātur in aqua plantagi
nis pfecta coctione:deinde colētur:postea ac
cipe cere olei myrtini.℥.vij.ʒ.liq̄fiant simul:
⁊ lauent̄ in pdicta colatura nouies semp co
laturā innouando quaq₃ vice:postea accipe
corticū medianarū castanearum corticū me
dianorū arboris glādiū [illegible]llarū an̄.℥.j.cine
ris crurū ossis bouis myrtilor azimor vua
rū an̄.℥.ʒ.trociscor de karabe.℥.ij.olei myr
tini li.ij.ʒ.⁊ aliq̄ addunt oleum masticinum:
puluerizentur subtiliter puluerizāda. Et cū
predicta cera lota cū suprascripta decoctio
ne fiat vnguentum.

¶ Per cortices fabaru₃ autor intelligit corticem in qua
fabe oriuntur:crescunt:⁊ maturantur:scil₃ illa tegula.

¶ Mod⁹ lauandi cerā talis est:primo d₃ cera ad igne₃
liq̄fieri:deinde in aqua mūda ab omni sapore debet pij
ci:⁊ in aqua illa debet manibus malaxari:⁊ aqua a ce
ra manib⁹ exprimi:deinde ad ignē d₃ liq̄fieri ⁊ in aqua
munda pijci vt prius:⁊ sic iterū atq₃ iterū est faciendū
quousq₃ aqua sine sapore exeat:⁊ tūc erit signū lotionis.

¶ Descriptio.xiiij.

Unguentū pro vermib⁹ montagnane in an
tidotario suorū cōsiliorū q̄ð in vsu est. ℞.cē
tauree minoris absinthij lupinorum an̄.ʒ.ʒ.
ligni aloes cornu cerui vsti diptami an̄.ʒ.ij.
ad pondus omnium q̄ð erit.ʒ.vij.ʒ.olei ab
sinthij.℥.iij.fellis tauri.℥.ij.cere.℥.ʒ.conterā
tur omnia conterenda:⁊ fiat vnguentum.

¶ Lauatur eñ cera duplici causa:p̄mo vt acuitas sua
amoueatur.scd̄o vt acquirat virtutem quam non h₃:et
quā h₃ deperdat:vt in vnguēto comitisse:q: lauatur vt
efficiat̄ stiptica. Si scriptum reperitur cere lote:tunc di
cta cera lauanda est in aqua cōi:aliter lauetur in deco
ctione de qua describetur.

¶ Descriptio.xv.

Unguentū p scabie M̄es. ℞.axungie mun
de a tela sua.℥.v.olei laurini argēti viui exti
cti cere munde turis bene puluerizati an̄.℥.
ij.salis.℥.viij.succi plātaginis fumiterre an̄.
ij.vj.confice sic:cerā oleum laurinū:⁊ axun
giā pone capita ad ignē cū succis:⁊ bulliant
donec oīa simul liq̄fiant:deinde adde salē oli
banū:⁊ masticem:⁊ bulliant oīa simul vsq₃
ad consumptionē [illegible]ci:postea deponantur
ab igne:⁊ addatur argentum viuum extin
ctum:v[illegible] supra ⁊ vtere.

¶ Axungia porci melius cōseruat̄ liquefacta:⁊ adeps
renum caprarū hoc etiā modo meli⁹ cōseruatur. Argen
tū viuū hoc modo extinguit̄:⁊ preparatur. Accipiatur
argentum viuū:⁊ ponat̄ in vna ampulla vitri: vt supra
⁊ ponat̄ tāta saliua q̄ð cooperiatur:deinde cōcutiat̄ tñ
sub ⁊ supra semp saliuā addendo q̄ totū confrangatur
ita q̄ð possit aspergi tanq₃ lac:⁊ partib⁹ cui imponit̄ ad
hereat:⁊ hoc modo extinctum erit:aliter tantum cōcu
tiatur q̄ð in illam formam veniat.

¶ Descriptio.xvj.

Unguētū p scabie aliud p pueris:⁊ pregnā
tib⁹:⁊ delicatis mōtagnane. ℞.terebentine
bene

bene lote.℥.iiij.butyri loti.℥.ij.salis.℥.j.succi
citrágulorũ vitellos ouoꝝ añ.nũe.iij.olei ro
sa.℥.j. misceantur oĩa simul:et fiat vnguen.
¶ Salis si simpliciter scriptum repiatur in compositio-
nibus semper de communi sale est intelligẽdum. Terebẽ
tina ⁊ butyrũ lauãdi sunt in aqua cõi ⁊ sic facias de ol
alia re lauãda in aqua:cũ solum dicitur lauetur:⁊ non
expmatur cum qua re cũ cõi lauanda est.

¶ Descriptio.xvij.

Unguentũ de arthanita magnũ Mes.quo
vngit venter:⁊ sumen ⁊ ilia ⁊ solutione sol-
uit catartici:⁊ vngitur ex eo stomachꝰ:⁊ fa-
cit vomere:⁊ educit vermes:⁊ cõfert hydro
pisi:⁊ solutione educit aquam citrinã:⁊ est
ppinandũ nõ valentibus sumere medicinã.
℞.succi arthanite.i.cyclaminis vel panis
porcini li.ij.succi cucumeris asinini li.j.olei
hyrini li.ij.butyri vaccini li.j.pulpe colognᵗ
tide.℥.iij.polipodij.℥.vj.euforbij.℥.ß.q̃ sunt
terẽda tere:⁊ submerge in succis:⁊ oleis:po
ne in vase vitreo stricti orificij:et stringe ca-
put eiꝰ:⁊ pmitte p dies octo:deinde bulliãt
oẽs ebullitione vna:⁊ colentur:deinde pij-
ciant sup colaturã serapini auꝛ.v.mirre au.
ij.duo hec dissolnãt priꝰ i forti aceto:deinde
proijciant in dicta colatura:⁊ bulliant simul
semp agitãdo cũ spatula vsq̃ fere ad succoꝝ
cõsumptionẽ:⁊ tũc pijce sup eã cere.℥.v.fell'
vaccini auꝛ.vj.ferueat cũ eis vsq̃ dũ liq̃fiat
cera:deĩde pulueriza sup id scamonee aloes
mezereon colloquinti.añ.auꝛ.v.salis gẽme
auꝛ.iij.euforbij auꝛ.ij.turibth.auꝛ. v.pipe-
ris lõgi zinziberis camomille añ.aure.ij.mi
sceantur oĩa bene:⁊ permisceantur:⁊ vtere.
¶ Modus extrahẽdi succũ a cucumere asinino talis est
Accipiant in fine Julij in diebꝰ canicularibus:⁊ in mẽ
se augusti qñ sunt citrini:q2 illi sunt maturi:⁊ ponãtur
in vase:⁊ pmittant p noctẽ:deinde forẽtur cultello acu-
to.Exiet aquositas q̃dã clara:⁊ substãtia pulposa.Illa
aquositas colligat cũ spongia vel bõbice ⁊ abijciatur:⁊
substãtia pulposa reseruetur:⁊ vtat ad libitũ ponẽdo il
la ad solẽ:⁊ permittatur exiccari donec possit reduci ad
formam troc.deinde remoueatur ⁊ reseruetur.

¶ Descriptio.xviij.

Uguentũ dialthee magistrale valẽs ppie
ad dolorẽ pectoris ex frigiditate:⁊ pleuresi
⁊ sup pectꝰ inunctũ sanat oĩa loca infrigida-
ta:calefacit:mollificat:et humectat. ℞.radi
cum althee.M.iij.semis lini semis fenugre
ci cepe sqlle añ.li.ß.ex his fiãt muscilagines
in cõi aqua,de quibꝰ accipe li.vj.olei cõis li.
iiij.cere lib.ij.terebẽti.℥.vj.gũmi edere gal-
bani añ.℥.j.buty.℥.viij.resine pini colopho
nie añ.℥.iiij.medulle bouis.℥.vj.croci.ʒ.ij.se
pi vaccini lib.ß.⁊ fiat vnguentum dissoluen-
do gummas in aceto forti.

¶ In receptis qñ reperit scriptũ olei loti.Modus lauã
di talis est:primo ponat oleũ in vase mundo stricti orifi
cij:⁊ supra fundat aqua clara calidissima:deinde abij-
ciat aqua:⁊ totiens reiterit piectio dicte aque fernẽtis
q̃ finaliter exeat eiusdẽ coloris ⁊ saporis sicut añ proie-
ctionẽ:⁊ tunc oleũ erit mundũ.Et nota qñ fit dz lauari
in vno vase qd sit in fundo foratum:vt aqua possit exi-
re:oleũ eñ remanet semp super aquã ⁊ natat:q2 est cor-
pus aereum:ideo quanto leuior tanto melior ⁊c.

¶ Descriptio.xix.

Unguentũ marciatõ Nico.in suo magno an
tidotario.Et q̃ꝑ q̃ꝑ hoc vnguẽtũ:⁊ duo sequẽ
tia nõ multum sint in vsu.Tamen q2 in eis
sunt multe difficultates:ideo declarare ppo
sui:qd facit ad dolorẽ:⁊ frigiditatẽ capitis
⁊ pectoris stomachi:⁊ ad sclirosi:⁊ splenis
⁊ epatis:⁊ addit illi dolorẽ subueniẽs para
liticis sciaticis:nephreticis:⁊ podagricis tu
mores reprimit:⁊ cõtra oẽs dolores mede-
tur.℞.cere albe li.ij.olei cõis lib.viij.roris-
marini foliorũ lauri añ.℥.j.rute.℥.vij.ama-
rici.i.maiorane.℥.vj.esbrij.i.floris saluie sa
uine balsamite:idest mente aquatice lili fa-
gi.i.silue.ocimi polij calamẽti artemisie enu
le bethonice brance vrsine spergule idest pa-
ritarie pipinelle agrimonie absinthij.Her
be paralysis:herbe sancte marie.cimarum
sambuci.Crassule.i.vermicularis.aliqui ve
ro fabã grossam dicunt millefolij sempuiue
camedrei.i.camedreos centaure scil3 maio-
ris fragrarie.i.herbe portantis fragras qu-
q3 folij herbe tetrait.i.orobi añ.℥.iiij.ß.eui-
sci radicis.i.radicis altee cimini mirthe.i.fo
lia mirti añ.℥.iiij.fenugreci.℥.j.ß.butyri.j.⁊.
ʒ.ij.vrtice violarũ papaueris nigri menthe
saracenice alteriꝰ menthe.i.menthe domesti
ce polytricij lapacioli.i.lapacij acuti cardun
celli.i.cardonis benedicti matrisilue matu-
re.i.caprifolij herbe muscate alleluya.i.pa-
nis cuculi lingue ceruine.i.scolopẽdrij crispu
le cãphore storacis calamite medulle ceruĩ-
ne añ.℥.ß.adipis vrsi gallinacei masticis añ.
℥.j.thuris.℥.ß.olei nardini.℥.ij.Herbe oẽs
pscripte colligãt in medietate mẽsis Maij:
⁊ oẽs in vna die vel in duobꝰ diebꝰ:⁊ ab ho-
ra tertiaꝝ vsq̃ ad meridiẽ.Cõficiant sic her
be:terãtur subtilr:infundant p dies septẽ in
optimo vino odorifero:octaua vo die ad lẽ
tũ ignẽ hic ponãtur.Et cũ vinũ aliquantum
erit cõsumptũ:addat his oleũ pdictũ:⁊ bul-
liãt donec incipiant diminui:deinde cũ dili-
gẽtia colent:⁊ piectis herbis iterũ sup ignẽ
ponãtur:et cũ inceperint bullire pone sto-
racẽ:⁊ cũ modicũ bullierint pone butyrũ:et

axũgias ⁊ pinguedines suprascⱥtas aliquãtulũ tõsas: ⁊ oleũ nardinũ masticẽ ⁊ olibanũ: et postea cerã semp cũ spatula agitãdo: ⁊ cũ cera liquefacta fuerit ab igne deponatur: et cũ coagulatũ fuerit reseruetur in vase.

¶ Paralesis herba cui⁹ folia florere incipiunt tpe hyemis q̃ se extẽdunt in terra: q̃ũ alba ⁊ crispa: habẽs florez album. Herba scẽ marie est q̃dã herba ad albedinẽ tendens rugosis folijs: aliq̃ pliccariã dicunt. Mentha saracenica hꝫ folia longiora: ⁊ acutiora q̃ꝫ mentha domestica seu hortẽsis: menthe eñ plures sũt spẽs: vt Mat. sil. c. dxliij. ondit. Herbe musca. ꝓ herba est illa q̃ se expãdit ĩ terrã odorẽ habẽs musci q̃ satis assimilaẽ agrimonie: sꝫ est minor ea. q̃dã dicunt ꝙ est valeriana: ⁊ q̃dã qꝺ est rostrũ ciconie. Inter vnguentũ: ⁊ emplastrũ est differẽtia. Nã ad cõpositionẽ vnguẽti requirit̃ cera ⁊ oleũ: in emplastris autem nõ est expediens semper ponere ceram.

¶ Descriptio. xx.

Unguẽtũ aragõ Nic. valẽs ad dolorẽ ex frigiditate ad spasmũ: ⁊ tethanũ ad dolo. ilij ⁊ renũ: arteticis ⁊ sciaticis multũ ꝓdest: ⁊ q̃r tanarijs si spina inũgat̃ añ horã accessionis mirifice ꝓdest: dꝫ tñ semp bñ ca[...] fieri. ℞. rorismarini maiorane radicũ iari. i. serpẽtarie serpili rute. radicũ sicide. i. cucumeris asinini añ. ʒ. iij. ß. folioꝝ lauri saluie sauine [...]. ℥. iij. polycarie maioris ⁊ minoris. i. ellebori albi et nigri. ℥. ix. aliq̃ dicũt ꝙ polycaria maior ẽ thim⁹: ⁊ polycaria minor est saturegia brionie. i. radi. cucurb. saluatice. ℥. iij. laureole. ℥. ix. nepite li. ß. masticis olibani añ. ʒ. viij. piretri euforbij ʒinʒi. pip. añ. ℥. j. olei muscelini. ℥. ß. olei petrolei. ℥. j. adipis vrsi olei laurini. añ. ℥. iij. buty. ℥. iij. olei cõis li. v. cere li. j. herbe ⁊ radices colli[...]ant̃ tpe: ⁊ hora scripta in ꝑdicto vnguẽto lauent̃ ⁊ mũdent̃ ⁊ subtiliẽtur: deinde cõterant̃ ⁊ ꝑ septẽ dies in oleo infundant̃: octaua võ die sup ignẽ ponãtur ⁊ coquãtur vsq̃ ad pfectã coctionẽ: postea per sacculũ colent̃ fortiter exprimẽdo: deinde dicta [...]tura sup ignẽ ponãtur: ⁊ cũ b[...]lire cepit oleũ lauri. buty. ⁊ adeps ac cera q̃ liq̃factã adde petroleũ: ⁊ [...]uselinũ postea masticẽ: et olibanũ ʒinʒiber piper: ⁊ euforbiũ piretrũ: ⁊ post ab igne deponatur: ⁊ recondatur.

¶ Inter doctores magna est differẽtia de laucola ⁊ meʒereon: nã quidã dicunt ꝙ laureola: ⁊ meʒereõ idẽ sunt: ⁊ false. Nã meʒereon est planta lacticinia: ⁊ dr̃ alio noĩe oliuella. Laureola vero est arbustum: ⁊ nõ habet lac: sed folia laureole sunt similia lauro.

¶ Polycaria est herba q̃ hꝫ folia siĩa oliue: sꝫ spersa ⁊ pinguia ⁊ viscosa: ⁊ sunt duaꝝ specierũ: scꝫ maior ⁊ minor: maior est grauis odoris: ⁊ in fine fructice maior est virgas habẽs lõgitudinis cubitis duob⁹. Minor vero vni⁹ pe[...]s lõgitudine porrecta florem fragilẽ: ⁊ mellinũ habẽs colorẽ amarũ saporẽ: ⁊ cũ floruerit flores velut capillos facit. radix ipsa est inutilis: sꝫ q̃ in nr̃o hoc climate nõ reperitur. nec cognitio habetur: ideo loco ipsoꝝ ponitur hellebor⁹ alb⁹ ⁊ niger: ⁊ aliq̃ loco policarie maioris: ponunt thimum maiorem vsualem: ⁊ loco minoris ponunt saturegiam.

¶ De oleo muscellino magna inter doctores est cõtentio: quidã enim dicũt ꝙ dicit̃ muscellinũ: q̃r in ei⁹ compositione intrat muscũ. Item muscellinũ vocat̃: q̃r fit ex humiditate inuenta in tuberositatib⁹ vlmi. Itẽ muscellinũ vocãt multi oleũ de ben. i. de semine cataputie. Alij vero hoc mõ oleũ muscellinũ faciunt ꝺm hanc receptã: ⁊ ponitur a gal. in suo antido: ⁊ istud est in vsu. ℞. olei li. iiij. aque lib. ij. folij spice costi m[...]sticis añ. ʒ. j. storacis calamite mirrhe croci casie ligne[...] añ. ʒ. vj. gariofilorũ bdelij añ. ʒ. ß. nucis inde musci añ. ʒ. ij. Cõcassentur deinde bulliant simul vsq̃ ad cõsumptionẽ aque: colẽtur ⁊ reseruentur: aliqui supra addũt huic descriptioni xilobalsamum: ⁊ carpobalsamum.

¶ Descriptio. xxj.

Unguẽtum agrippe Nic. in magno antidotario quo agrippa rex iudeorũ vtebatur valet hydropisi: ⁊ omnib⁹ tumoribus in quacunq̃ parte corporis fuerint: ⁊ ad neruos indignatos: vrinã ꝓuocat: ⁊ inunctũ super vẽtrã laxat: ⁊ dolori renũ ex frigida causa optime facit. ℞. brionie. i. radicis cucurbite silvestris lib. j. radicuꝫ ebuli. species est sambuci faciẽs quedã semina nigra fetẽtia: tribuli marini añ. ℥. ij. radicũ sicide. i. cucumeris asinini li. j. squille. ℥. vj. yrei. i. lilij cele. ℥. iij. radicum silicis. ℥. ij. Oẽs radices ter vel quater bñ lauent̃: ⁊ in pileo marmoreo bñ terãtur: olei lẽtisci li. iiij. Ponãtur in dicto oleo: ⁊ ꝑ dies octo ꝑmittãtur. Nona vero die ad ignẽ ponantur oĩa hec: ⁊ tãdiu bulliãt ꝙ radices diuidant: deinde ponãtur in sacco exprimẽdo: ⁊ colãdo: ⁊ cum colatum fuerit ad ignẽ ponatur: ⁊ cũ fuerit debite fere coctũ ꝑijciatur ĩ cere albe. ℥. v. Et liq̃facta cera ab igne deponat̃: ⁊ post infrigidationẽ reseruetur.

¶ Antidotariũ est: ⁊ quodlibet ĩcludẽs diuersas descriptiões medicinaꝝ ad diuersas ⁊ varias passiões: dr̃ antidotariũ. i. cõtra vitiũ datu: q̃r cõtra egritudĩes ꝑncipaliter. Uel aliter antidotariũ dr̃. i. cõtra datum. ab anti quod est contra: inde dicitur antidotariũ qꝺ est liber cõtinens experimenta cõtra morbos data.

¶ Tribuli marini sunt q̃dã fruct⁹ nascẽtes in aqua cornua habẽtes: ⁊ intus habent quandam medullam ad similitudinem castanee: ⁊ isti gallici pauperes solebãt super pilos suos portare.

¶ Botim est duarũ s[...]erũ domestica: ⁊ siluestris: domestica est arbor terebẽtine. Et siluestris lẽtisc⁹ arbori montibus nascẽs ex cui⁹ semine fit oleũ lẽtisci. ⁊ si haberi nõ [...]test ei⁹ loco ponitur oleũ masticis vel terebẽtina vel oleũ de lenco. i. albũ antiquum.

¶ Descriptio. xxij.

Unguentum marciaton qꝺ in vsu communiter hr̃ Nico. vt supra hñs virtutes vnguẽti marciaton suprascripti. ℞. folioꝝ lauri li. iij. rute li. ij. ß. amarici. i. maiorane li. ij. rorismarini lib. j. ß. foliorum mirthi lib. j. elsbrij. id est floris saluie balsamite. id est menthe aquatice oʒimi ana. lib. ß. butiri. ℥. v. masticis storacis calamite medulle ceruine adipis vrsi adipis galline ana. ℥. j. thu-

ris.ʒ.ij.ʒ.olei nardini.ʒ.j.olei viridis.id est ex oliuis imaturis li.vj.Et fiat vnguētū put in vnguento alio martiaton tibi ostendi.

¶ Oleum viride est oleum omphancinum.i.oleum oliuarum immaturarum:et dicitur a virendo:eo qꝛ maiorem viriditatem habet q̄ cetera olea simplicia.

¶ Descriptio.xxij.

Vnguentū stap[his]agrie magistrale.℞.axūgie saponis mollis staphisagrie añ.ʒ.iiij.olei linose.ʒ.iij.agēti viui extincti.ʒ.ij.cōterantur subtiliter cōterēda:ꝛ misceanť.vȝ hoc vngētum ad interficiēdum vermes seu pediculos capitis palpebrarum ꝛ inguinum.

¶ Axungia si simpliciter scripta reperiatur semper de axungia porcina est intelligendum.

¶ Hic vtiliter est notandum ꝙ stomachus:ꝛ epar non dȝ aliquo vnguento vngi:aut aliqḋ emplastrū vel cerotū super eos ponendū post cibū:qꝛ attrahendo calorē a loco digestionis impediret cibi digestionē:ꝛ naturam a sua digestione seu operatione diuerteret.

¶ Vnguenta emplastra et cerota vt plurimū cōseruantur per annū in sua virtute:et bonitate:et nō plꝰ:qꝛ elapso anno paulatiue humiditatis eorū naturalis deperditur:et terrestrietas acquiritur:quare notēt apothecarij:et his cōpletur summa octaua que fuit vnguētorū.

¶ Incipit nona distinctio que est de emplastris:ꝛ cōtinet.vj.descriptiones:quarum prima est.

¶ Descriptio prima.

Emplastrum de melliloto Mesue:mollificans oēm duritiē que fit in stomacho epate ꝛ splene:et omnibꝰ visceribus.℞.mellilotí.ʒ.vj.florum camo.fenugreci.s.se.baccarum lauri radic.althee absinthij.ana.ʒ.iij.se.apij cordumeni.i.carui agrestis byreos:scȝ radicis ciperi ameos.Spice cassie lignee ana.ʒ.j.ʒ.sansuci.i.maiorane.ʒ.iij.armoniaci.ʒ.x.storacis bdellij.ʒ.v.terebentine.ʒ.j.ʒ.ficuū pinguium numero.xij.seri caprini resine añ.ʒ.ij.ʒ.cere.ʒ.vj.olei sansuci.i.maiorane olei spice añ.li.ij.cōficiatur sic ex se.fenugreci radice altee:ꝛ ficuū fiant muscilagines in aqua decoctionis alterius fenugreci camomille:ꝛ melliloti añ.q̄tum sufficit:ꝛ de dicta decoctione etiā gumme prescripte dissoluantur. Cetera vero puluerizent:ꝛ additis aloes cera:ꝛ adipibus fiat emplastrum. Potes etiā alio mō facere decoquere radices altee:ꝛ sicut in prescripta decoctiōe.ꝛ post ipsarū per factā coctionē bn̄ illa pistare:ꝛ gūmas in decoctiōe dissoluere:cetera vero puluerizare:deinde cum oleis predictis qḋ remāsit de decoctione miscere:ꝛ his addere:ꝛ radices ꝛ ficus ꝛ gūmas dissolutas:ꝛ iterum simul tantū bulire qḋ decoctio consumpta sit:postea adde flores:ꝛ leni bullitione bulliāt:deinde terebētina resina colata:sepi ꝛ cera ponanť et bulliāt vsq͡ ad liq̄factionē cere:deinde ab igne deponanť:ꝛ puluis suprascriptarū rerū addatur:ꝛ bene omnia misceantur.ꝛ reseruentur.Et hic melior erit modus:q̄ꝙ etiam superior sit bonus.

¶ Ea que in emplastris ponūtur nō multū sunt cōterēda:eo qꝛ virtus ipsius solū agit in membrū qḋ tangit:et diu virtus eius durat.et debet esse emplastrū grossum quando super locum egrum ponitur.

¶ Aliqui empirici apothecarij puluerizāt semē lauri exteriori cortice nō amoto:ꝛ male quare in quocunq͡ loco ponuntur semper a superiori cortice mundētur.

¶ Cordumeni.i.carui agreste.Sed si haberi non possit eius loco apponi possunt carui domestici.

¶ Descriptio.ij.

Emplastrum galeni positū a Mesue.emēdās vitia stomachi cōfortās stomachum:ꝛ emēdans eius vitia q̄ ex frigiditate fiūt:cōfortās digestionē:ꝛ appetitū ꝓcurās:et confortās epar:ꝛ sedans dolorē eorum.℞.rosarum.ʒ.xx.folioꝝ absinthij sicci.ʒ.xv.masticis.ʒ.xx.inde.i.spice nardi.ʒ.x.teranť seu ꝯterāť hec:deide acc[ipe] cere mūde.ʒ.iiij.olei rosati li.j.ʒ.dissoluanť duo hec ad ignem et lauentur post earum coagulationē cum aqua rosa.lauationibus pluribus:deinde iterum dissoluantur:ꝛ post congellationem lauētur in vino veteri:succo citoniorum:ꝛ parum aceti:deinde misceanť cum puluere rerum suprascriptarum:ꝛ fiat emplastrum.

¶ Modus iste est bonus:sed ego soleo illū lauari facere post predictas lotiones in vino optimo nigro:vt maiorem stipticitatem iterum habeat ꝛ confortationem.

¶ Descriptio.iij.

Emplastrū diafinicon Mesu.est ꝯfortatiuū stomachi ꝛ epatis in qbus accidit vehemēs debilitas:ꝛ viscerū qbꝰ accidit lubricitas:ꝛ mollificatio:ꝛ ꝯfert ad fluxum vētris:ꝛ ad fluxū epaticum.℞.cere.ʒ.j.olei.nardini añ.ʒ.iiij.masticis.ʒ.ij.ʒ.laudani.ʒ.j.Puluerizētur puluerizāda:ꝛ liq̄facta cera cuȝ oleis misceanť:ꝛ reducātur ad formā ceroti:[de]inde accipe dactiloꝝ siccoꝝ nume.xl.tortellarū de seni.ʒ.v.duo hec fundanť [pe]r duos dies in optimo vino nigro subtiliter icisa:ꝛ tortelle cōfracte:carniū cytonioꝝ coctoꝝ in vino.ʒ.j.terātur dactyli cōtritiōe vltima carnes cytonioꝝ:ꝛ tortelle de seni oīa p se:deinde iterū insimul deinde misceanť cū suprascripto ceroto:ꝛ contundanť in mortario donec aggregentur:deinde proijce super ea olabana absinthij succi ana.ʒ.j.ʒ.ligni aloes macis mirre aloes loti spice achatie galie muscate ramich calami aromatici añ.ʒ.vnam.puluerizentur subtiliter hec deinde cum alijs rebus misceantur:et conterantur in mortario

bene donec omnia cõmisceantur: et fiant in vnam formam habens emplastri.

℃ Calamus vel calami si simpliciter scriptũ reperiatur de calamo aromatico semper est intelligendum.

℃ Aloes qd ingreditur in emplastris vnguentis: ⁊ cerotis semp debet esse lotũ cũ magis cõfortatiuum sit magisqꝫ desiccatiuum: ⁊ minus mordicatiuum.

℃ Descriptio.iiij.

Emplastrũ de granis lauri Mes. conferens ad dolores ex frigiditate factos: ⁊ vẽtositate: ⁊ proprie ad dolorẽ vẽtris: ⁊ stomachi et renum: ⁊ matricũ: ⁊ vesice: ⁊ aliorũ viscerum. ℞. olibani masticis mirre añ. ℥.j. granorum lauri. ℥.ij. ciperi cost. añ. ℥.ß. mellis cocti lib. j.ß. cõterãtur oĩa prescripta: ⁊ reducãtur cum melle ad formã emplastri: ⁊ si vis emplastrũ valere in hydropisi his prescriptis oĩbꝰ addas ciperi. ℥.j.ß. stercoris caprarũ vel vaccarũ sicci puluerizati. ℥.vij.ß. qd est ad pondus oĩm mellis lib.ij. est eñ multũ conueniens: vt a Mes. videre potes eo loco.

℃ Ad faciendum emplastrum cum melle [illegible] omni lib. j. mellis dare debes. ʒ.iiij. specierum cribellatarum si debitam formam habere debet.

℃ Mel in emplastris nullo modo coquendum [illegible]st: eo qꝛ coctura multũ tenax ipm facit: ideo ponat̃ i [illegible] crudũ.

℃ Descriptio.v.

Emplastrũ monta. cõtra fluxũ qd in vsu est valens in omnibus fluxibꝰ antiquis diarrcis: ⁊ ex eo calido totum mirach a scuto oris stomachi vsqꝫ ad ilia: ⁊ femur. ℞. eupatorij. M. j. squinãti. M. ij. spice inde quartã partẽ. M. vnius masticis macis ana. ℥.ß. ligni aloes. ʒ.iij. mirabolã. emblicorũ kebulorũ assatorũ añ. ℥.j. bol [illegible]rmeni lapidis ematbitis terre sigillate añ. ʒ.vj. seminũ coriãdrorũ [illegible]preparatorũ. ℥.j.ß. spodij. ʒ.ij. rosarum. ℥.j. farine ordei. ℥.ij. specierum triasandalorum sine camphora. ʒ.ß. scorie ferri preparate. ʒ.j. olei masticis olei mirtilorũ añ. li.j.ß. cõ[illegible]ndatur subti[illegible] eupatoriũ. Cetera vero pu[illegible]erizẽtur: ⁊ fiat emplastrum in bona forma. Mirabiliter enim vale[illegible]n fluxu ventris.

℃ Camphorã eñ nõ iussit apponi speciebꝰ triasandalorũ hoc in emplastro intrãtibꝰ ꝓpter intẽsam ipsiꝰ frigiditatẽ. Intestina eñ sunt debilis caloris: nec multum frigida sunt apponenda circa ea regulariter operãdo.

℃ Descriptio.vj.

Emplastrũ de crusta panis mõtagnane valet in vomitu puerorũ: ⁊ in nõ potẽtibus cibũ retinere: multũ in vsu est: qd actu calidum in omni vomitu sedat eũ in media hora. ℞. masticis mẽthe spodij coralorũ rubeorũ sandalorũ alborũ sandalorũ rubeorũ añ. ʒ.j. cruste panis assi ⁊ infusi in aceto per mediã horam. ℥.j. olei masticis olei citoniorum. ℥.j. farine ordei. ℥.j.ß. Cõteratur subtilissime panis. Cetera puluerizentur: deinde misceantur: ⁊ fiat emplastrum sine igne.

℃ Utiliter hic est notandũ qd mẽbris principalibus: et maxime cordi: ⁊ stomacho nullo mõ apponẽda sunt frigida actu: quãuis potentialiter: ⁊ virtualiter frigida sint: sed aliqualiter sunt tepefacienda: ⁊ ꝓprie pueris: quare bene notet̃ hoc: vt queant instru[illegible] medicamenta accipientes: qꝛ quando domini medici inaduertentia non explicãt de forma approximationis: ⁊ doctus apothecarius supplere potest. Ex his emplastrorũ communiũ distinctio completur que fuit nona distinctio.

℃ Incipit distinctio decima que est de cerotis: ⁊ cõtinet nouem descriptiones: quarum prima est.

Cerotũ diachilõ magnũ Me. qd ab eo appellat̃ emplastrũ verum: qꝛ cõiter fit ad formã ceroti: ideo in eorũ summa ponã expertũ ad resolutionẽ: ⁊ ad maturationẽ oĩs duritiei. ℞. litargirij mũdi triti: ⁊ cribellati lib.j. olei hyrini olei camomille olei aneti ana. ℥.viij. muscilaginis. s. lini muscilaginis. s. fenugreci muscilaginis radicũ althee muscilaginis ficuũ pinguiũ muscilaginis passularũ succi hireos succi sqlle hysopi hũide glutinis alchanach añ. ʒ.xij.ß. ℞. muscilagĩs fenugreci muscilaginis. s. lini muscilaginis radicum altee añ. ℥.j. fiant dicti muscillagines in aqua decoctionis melliloti litargirij triti cõtritione vltima ⁊ mundi a plũbi scoria. ℥.j.ß. olei camomille olei hyrini añ. j. ℥.ß.

℃ Terebentine. ʒ.iij. resine pini cere citrine añ. ʒ.ij. Confice hoc modo. Accipe litargiriũ: ⁊ suprascripta olea: ⁊ diu in mortario lapideo cũ pistello ferreo conquassent̃: ⁊ elaboretur in eorũ cõquassatione ꝑ mediã horã saltẽ: deinde bulliãt super ignẽ cũ facilitate semꝑ ⁊ incessanter agitando cũ spatula donec coagulet̃ litargiriũ: tũc deponãtur ab igne: ⁊ ꝑmittãtur infrigidari: deinde accipe muscilagines glutẽ succũ: ⁊ hysopũ ⁊ terebentinã: et inter eos aliquali ebullitione bulliant: deinde in mortario cũ litargirio: ⁊ oleis predicta ponant̃: ⁊ cum pistello tm̃ cõquassent̃ donec condecens fiat eorum permixtio. Tunc iterũ omnia reponantur suꝑ ignẽ ⁊ cera addita tantũ coquantur ꝙ ad debitam formam veniant scꝫ ꝙ habeant solidiorem coctionem ꝙ̃ habere debeat vnguẽtum: ⁊ nihil vltra ne aduratur.

℃ Sunt qui male scrib[illegible]at: ⁊ proferunt hanc cõpositionem: ⁊ dicũt diaqlion: ⁊ male: [illegible]z eñ scribi diachilon. i. cõpositio facta cũ succis: ⁊ muscilaginibus qui sunt sicut succ[illegible] nã chilus. i. succus. de alcanach inter doctores magna est cõtrouersia: qdam dicũt ꝙ est muscilago radicis enule: ⁊ hoc satis ꝯsonũ est: eo qꝛ mollificatiua ⁊ resolutiua. Alij dñt ꝙ est mucilago radicꝭ altee: ⁊ scribũt alzanac. nec hoc remotũ est a ꝯsonãtia: cũ ⁊ illa sit mollificatiua resolutiua: ⁊ maturatiua. Nonnulli alij dicũt ꝙ est muscilago radicis aristologie: ⁊ hoc ẽt de apparẽtia hꝫ cũ ⁊ illa valeat in resoluẽdis apatibꝰ: ⁊ i extrahẽdo ossa fracta: ⁊ scribũt alkanach. Sũt ⁊ alij dicẽtes ꝙ est colla piscis: qꝛ Ma. sil. dicit ꝙ alkanach. ẽ nomẽ cuiusdã pisc[illegible]: ⁊ alibi qd est spẽs cuiusdã piscis: ⁊ alibi ꝙ est qddã genꝰ piscis q̃do colla sit remãet indecisum. Et nisi cõpositio hec haberet in se attractionẽ potentẽ sane magis adhererẽ scdẽ opiniõi: ⁊ dimitterẽ hanc collã. Sed quia medici cõpositionem hãc attractiuam dicũt: vt experimento iam comprobatum est: ⁊ extractio

non fit nisi mediante hac colla: igitur poni facere potes collam piscis dissoluẽdo illa prius in aqua: ⁊ hoc idem faciunt communiter practicantes in apothecis.

¶ Descriptio.ij.

Diachilõ min⁹ Mes. cuius iuuamẽtum notum est ad aparata dura: ⁊ ad duriciem epatis: ⁊ splenis: ⁊ stomachi: ⁊ ad oẽm duriciem ⁊ scrophulas ex[illegible]iatiuis: ⁊ in oi fluxu epatico: ⁊ ꝓprie cũ emplastraꝛ. Puluis radicis hyreos.℥.j. Accipe ergo litargiriũ: ⁊ pulueri. hyreos: ⁊ diu in mortario agitẽtur: ⁊ vt supra tibi ostendi in alio fact⁹. Cõmemorãdo qd̃ coctio sit media inter vnguẽtũ: ⁊ cerotũ.

¶ In omni cõpositione, in qua intrãt lithargiriũ: ⁊ muscilagines post coctionẽ lithargirij cũ oleo. Antequam muscilagines ponãtur semper debem⁹ expectare infrigidationẽ vel saltẽ tepefactionẽ olei ĩ quo est litargiriũ. Si enim ipsis feruẽtibus apponerentur muscilagines adeo excrescerent sup captiã ꝙ maior pars in ignẽ ꝑderetur. Et hoc sepe vidi contingere famulis apothecariorũ nõ expertis: ⁊ tũc iudicabã illos indoctos huius artis: ⁊ qui se magistros esse dicebant: ineptissimi discipuli esse compellebantur.

¶ Descriptio.iij.

Cerotũ pro renib⁹ meo ingenio repertũ vtile atq₃ mirabile ad ꝓhibendum aborsum in muliere pregnãte. vidi de eo vtilia experimenta: ⁊ maxime in illustrissima nunc quondaꝫ comitissa brixie ĩ partib⁹ vltramõtanis vxore Illustrissimi philippi dñi de sabaudia q̃ habuit duos aborsus: ⁊ approximato ceroto aliquo tp̃e portauit. Et illo semel relicto iterum ad aborsum venit. In multisq₃ alijs matronis: ⁊ mulierib⁹: illumq₃ cõposui dũ illustrissimi Mesue dñationi seruirem anno M.cccclxxx. ℞. masticis electi.℥.j. laudani.ʒ.vj. cere citrine.℥.ß. Bistorte nucũ cypressi hypoquistidos achatie sanguinis draconis rosarũ rubearũ corallorũ rubeorũ sandalorum mẽte sicce seminũ coriãdrorũ preparatorũ galie muscate terre sigillate añ.ʒ.ij. olei oliuarũ incõpletarũ li.iij. puluerizẽtur puluerizanda: ⁊ fiat cerotũ in bona forma: qd̃ si tenax non est addatur p[illegible]um terebentine.

¶ Cerotũ dr̃ a cera: q̃ oẽ cerotũ recipit ceraꝫ: vel aliq̃d loco cere: ⁊ est quoddam mediũ inter vnguẽtũ: ⁊ emplastrum spissius vnguento: ⁊ liquabilius emp[illegible]stro.

¶ Descriptio.iiij.

Cerotum de gũmis Mes. ℞. galbani.℥.j. armoniaci.℥.ij. viridis eris.℥.ij. aristologie lõge aristolog. rotũde thuris oppoponacis masticis cere. añ.℥.j. olei oliuaꝝ.℥.viij. litargirij auri. lib.j.ß. mirre.℥.j. bdellij.℥.ij. lapidis calamite lapidis ematitis añ.ʒ.j. puluerizẽtur puluerizãda: ⁊ gũme in aceto dissoluantur: ⁊ fiat cerotum in bona forma.

¶ Litargiriũ si simplr̃ scriptũ reperiaꝛ de litargirio auri intelligaꝛ ꝗꝗ circa instans aliter sentiat: dicit enĩ ꝙ litargiriũ. s. fex stanni in vsu est: ⁊ cõiter eo vtimur: et fit per coctionẽ: cũ fit stannũ ex vena terre: ⁊ hoc verũ est ꝙ eo vti debemus q̃n intendimus multũ infrigidare.

¶ Descriptio.v.

Cerotum de laudano magistrale mirabilis iuuamẽti pro stomacho infrigidato: ⁊ debilitato: cõfortãs virtutẽ digestiuã: ⁊ valẽs in passionibus frigidis ei⁹: ⁊ remouens dolores factos a vẽtositate digestiua. ℞. menthe rosarũ absinthij ligni aloes masticis cinamõi spice nardi mirtilorũ ana.ʒ.iij. gario. galange nucis muscate macis zinziberis galie muscate. costi. añ.ʒ.ij.ß. ciperi calami aromatici olibani aloes mirrhe corallorũ rubeorũ añ.ʒ.j. zedoarie terre sigillate abrotani cẽtonici cẽtauree maiorꝫ añ.ʒ.j.ß. laudani boni.℥.ix. cere citrine li.ij. terebẽtine.℥.viij. Liquefiãt cera terebẽtina ⁊ laudnũ simul: dein de suprascri[illegible]te alie species apponantur.

¶ Aliquãd[illegible]riptũ reperies menthe sicce: ⁊ absinthij sicci: ⁊ aliq[illegible]mẽthe: ⁊ absinthij simpliciter: quereret aliquis quid in diuersitate dicta est faciendũ. Ideo in hoc dico ꝙ auctores semper intelligunt de ipsis siccis q̃uis aliquã[illegible] nõ exprimãt: ⁊ aliquãdo sic: ⁊ ꝓpter expressionẽ vol[illegible] postmodũ te intelligere de siccis: ⁊ ideo expresserunt in aliquibus menthe vel absinthij sicci id qd̃ volunt ꝙ tu in ceteris intelligas. Nã q̃n volũt dictarũ humiditatẽ herbarũ dicunt succi absinthij vel succi menthe quare bene nota.

¶ Descriptio.vj.

Cerotum pro crepatis Gentilis in suis cõsilijs cõsilio p̃rio preciosissimũ: ⁊ expertũ qd̃ in vsu est: ⁊ est cõsolidatiuũ dindimi dilatati ꝑ quẽ intestina descẽdũt ad osseum siue bursam testiculoꝝ. ℞. picis liquide colophonie cere aristologie lõge aristologie rotũde vermiũ terrestriũ aloes añ.℥.iiij. lithargirij armoniaci oppoponacis galbani masticꝫ bdellij sumach. añ.℥.j. terebẽ. serap. cõsolide maiorꝫ: ꝯsolide miorꝫ añ.℥.j. visci q̃rcini lapidꝫ ematit[illegible] olibani gypsi mirre turi[illegible].℥.ß. gall[illegible] nucũ cipssi boliarmeni hypoq̃stidos mumie. añ.℥.vj. sanguin[illegible]s draconis.℥.vij. sanguinis humani li.ij. conce sic. accipe pellẽ arietis cũ pilis inde remotis: coquanꝛ in aq̃ tandiu donec tota liquefiat: ⁊ postea permitte aquam infrigidare: ⁊ residere: deinde accipe species bñ tritas: ⁊ cribellatas ⁊ gummas: prius tñ dissoluãtur ĩ aceto fortissimo que dissolute sanguine cõmisceantur: ⁊ hec omnia permisce in colatura aq̃ arietis pellis ĩ cacabo: ⁊ fac simul bulliãt donec ad nigredinẽ: ⁊ ad forman ceroti veniant ⁊ vtere.

¶ Sanguis humanus debet extrahi ab homine sano sanguinee cõplexionis: ⁊ post extractionẽ dꝫ in ceroto illico poni: eo q: lõga ipsi⁹ extractio corruptionẽ indu

cit. Ali qui volūt q prius exiccetur.

¶ Descriptio.viij.

Cerotū pro costis magistrale valens ꝓprie ad dolorē pectoris ex frigiditate: mollificās ⁊ sanās loca infrigidata. ℞.masticis galbani oppoponacis serapini armoniaci thuris picis naualis hysopi humide ana.℥.ij.terebentine cere absinthij fenugreci: scʒ seminis camomille añ.℥.j.croci.℥.ß. muscilaginis fenugreci muscilagīs seīs lini: muscilagīs althee añ.℥.ij.ß.misce ⁊ ex his fiat cerotū dissoluēdo pri⁹ gūmas in aq̄ decoctiōis althee fenugreci: ⁊ seīs lini. pulueri-zādo etiā puluerizanda reducatur ad formam ceroti.

¶ Camomilla si simpliciter scripta in cōpositis reperiatur: semper de flore est intelligendum.

¶ Muscilago althee si simpliciter scribat̄: vel scriptū reperiatur de radice facienda est: vt.doctores volunt.

¶ Descriptio.viiij.

Cerotū oxicrocij ꝰ̄Nico.in magno antidotario: ex aceto ⁊ croco nomē hʒ: valet ꝑcipue ad fracturas ossiū: ⁊ ad mēbra q̄ dolore aliq̄ affligūtur: ⁊ apostemata dura in quacunqꝫ parte corporis fuerint remollit: ⁊ dissoluit. ℞.croci picis colophonie cere añ.℥.iiij. terebentine galbani armoniaci mirrhe olibani aloes: aliqui textus nō habēt aloē masticis.añ.℥.j.ʒ.iij.cōficiātur sic: galbanū armoniacū aliqnātulū cōtusa ponātur in sufficienti quātitate aceti per noctē.mane vero ponātur in ignē vsqꝫ ad liquefactionē dimittēdo. post liquefactionē colētur: et iterū decoquātur donec acetū ꝯsumatur: ⁊ tūc addat̄ picis naualis liquefacte ⁊ colate cera colophonia ⁊ terebētina: ⁊ īternallo facto ponat̄ mastix olibanū mirrha ⁊ aloes semꝑ cū spatula agitādo. Ad vltimū cū coctū fuerit in aqua frigida funde: ⁊ extracto ab aq̄ manib⁹ exprimat̄ vt tota aqua exeat. Et sup marmor vnctū oleo laurino puluere croci supposito malaxetur: ⁊ factis magdaleonibus reseruetur.

¶ De croco hic in ceroto a varijs diuersimode ponit̄: q̄dā post perfectā coctionē ceroti: ⁊ postq̄ amotuʒ est ab igne: crocū intus ponunt: ⁊ cū alijs rebus bene incorporant: modus iste magis a doctoribus laudatur. Alij vero supradicto modo faciunt nec inutilis est.

¶ Descriptio.ix.

Cerotū de muscilaginibus magistrale lenitiuū: ⁊ mollificatiuū oīs duriciei. ℞.muscilaginis althee muscilaginis fenugreci muscilaginis semīs lini añ.℥.vj.bdellij armoniaci opoponacis añ.℥.ij. olei de lilio fecis olei linose añ.℥.iij.lithargirij terebentine añ.℥.iiij.storacis.℥.ij.picis naualis.℥.iiij. cere noue li.ij medulle bouis vel sepi castrati.℥.iij. pulverizentur pulverizanda: ex his fiat cerotum in bona forma.

¶ Nota q qñ storax simpliciter reperit̄: de calamita est intelligendū cū melior sit alijs speciebus. Nā calamita idē est q bona gutta a calos qđ est bonū ⁊ mitos qđ est gutta. ex his cōpletur decima distinctio que fuit de cerotis in vsu existentibus.

¶ Incipit vndecima distinctio que est de oleis: ⁊ continet.xxx.descriptiones: quarum prima est.

¶ Descriptio prima.

OLeū spice Mes.seu nardinum: ⁊ est secūda descriptio: multorū iuuamētorū: ⁊ proprie ad oēs egritudines frigiditatis ⁊ vētositatꝫ: ⁊ proprie neruorū stomachi epatis: splenis: renū vesice: ⁊ matricis: ⁊ cōfert dolori auris ventoso: ⁊ dolori capitis: et emigranee ꝺm oēm formā administrationis. ℞.spice inde.℥.iij.sansuci.maiorane.℥.ij.xiloaloes.i.ligni aloes enule.s.radicis folij indi calami aromatici foliorū lauri ciperi squināti cordumeni.i.carui agrestis añ.℥.j.ß.cōfrangātur oīa grosso mō: ⁊ fundātur super ea vini: ⁊ aque ana.tm̄ q predicte res cooperiātur olei sisamini li.vj. Decoquantur in duplici vase per horas sex lēto igne: deinde sine colatura oīa in vase reponantur: ⁊ obturetur os vasis.

¶ Oleum oliuarum est materia omnium oleorū: ⁊ denominatione olei habetur: ⁊ intelligitur de oleo oliuarum: ⁊ non de alio oleo.

¶ Compositio huius olei est preciosissima. Sed raro fit propter penuriam folij veri. Et propter auaritiā emptorum nolentium debitum precium soluere.

¶ Oleū sisaminū nō fit: q: grana sisami nō reperiuntur apud nos: sed loco ipsius accipi pōt oleū amigdalarū dulciū: vel illud quod inferius describetur.

¶ Descriptio.ij.

Oleū spice magistrale: ⁊ hoc cōiter fit: ⁊ supplet vicē superioris qđ propter penuriā folij veri nō fit. ℞.spice nardi.℥.ij.spice celtice.℥.j.sticados.℥.ß.maiorane.℥.ß.nucis muscate cinamomi añ.ʒ.vj.masticis.ʒ.ij.calami aromatici añ.ʒ.ß.succi saluie vini optimi aque fontis añ.℥.vj.olei cōmunis lib.vj.cōfrāgātur omnia simul ⁊ coquant̄ in duplici vase lēto igne vsqꝫ ad consumptionē vini aque et succi: deinde reseruetur.

¶ Oīa olea debēt coqui in duplici vase: ⁊ lento igne: eo q: oleū faciliter est resolubile. ⁊ magno calore inflāmaretur: ⁊ virt⁹ deperderet̄: ideo doctores volūt: ⁊ iusserūt hāc decoctionē. Modus aūt tritus est. Sed si artificiale vas ad hoc nō haberem⁹ possem⁹ accipere vrceū petre vel stanni coopertū: ⁊ in eo oleū ⁊ alia ponere: deinde dictū vrceū īfundere in cacabo aque plenū: ⁊ sub eo igneʒ facere: ex ebullitione aque: oleū qđ aquā non tāgit decoquetur: ⁊ hic est modus optimus.

¶ Dicitur oleum spice a spica in eo intrante: eo q: spica est basis in oleo.

¶ Descriptio.iij.

Oleū sisaminū magistrale: qđ fit qñ haberi

non pōt oleū de granis sisamini: tn̄ si haberi possent meli⁹ esset modus cōpositiōis ei⁹ esset sicut olei de amigdalis: et eius iuuamēta sunt: q2 impinguat & addit in spermate: & lenit duricies: & asperitates: & clarificat vocē. et lenit guttur. & est materia multoꝝ oleoꝝ. ℞. musci. ʒ. j. ligni aloes. ʒ. ʒ. nucis muscate gariofiloꝝ macis spice cardamomi. s. maioris et minoris: galie muscate cubebe calami aromatici ana. ℈. j. olei cōis lib. j. bulliant in dulci vase et reponantur.

¶ Istud oleum ingreditur in multis medicinis: & q2 ad nos nō affertur ꝗ̄uis multi & false dicant ꝙ verū apportat: hanc cōpositionē loco ipsi⁹ solent medici dispēsare q̄ in virtute est ipsi⁹. Et si hāc nō vis facere: & aliud habere nō potes. Ipsorū loco accipies oleum amigdalarū dulcium qd̄ in virtute est illius: vt ois medicorum tenet schola: sed recens esse debet non rancidum.

¶ Descriptio. iiij.

Oleū citonioꝝ Mes. stomachū & mēbra nutritionis cōfortās: & neruos qbus accidit laxitas: & ꝓhibet multitudinē sudoris. ℞. carniū citonioꝝ tritoꝝ cū cortice suo quib⁹ media accidit maturatio: succi citonioꝝ cū cortice incomplete maturatorū ana. ℥. vj. Olei ex oliuis immaturis libras tres.

¶ Tria hec ponant̄ in vase vitreo: & soli exponātur per dies. xv. vase obturato: deinde coquātur in duplici vase ꝑ horas q̄tuor: deinde colent̄ cū petia exprimēdo: & colature iterū addant̄ citonia: & succ⁹ eorū q̄ntitate supra scripta. Et soli ꝑ tm̄ tp̄s dimittant̄: deinde in duplici vase: vt supra coquantur deinde exprimantur. Et iterū tertio & citonia & succus colature addantur: & soli exponātur: & tp̄e dicto iterū dimittantur postea vltime coquantur: & coletur & reseruetur.

¶ Si oleum de oliuis immaturis haberi nō posset loco ipsius accipi pōt oleū cōpletū: & ter vel quater lauari potest in aqua: & ita aliqualiter ad virtutē olei incompleti approximabitur. Modus lauandi positus est supra.

¶ Descriptio. v.

Oleū masticis Mes. ſm ꝙ ī vsu est cōfortās stomachū: neruos epar: et iuncturas et lenit apata dura. et sedat dolores. ℞. olei rosati li. j. masticis. ℥. iij. vini boni. ℥. iij. et in alio. ℥. viij. decoquantur oīa in duplici vase vsq3 ad consumptionem vini [et re]seruetur.

¶ Vinū cū quo fieri d3 istud oleū d3 esse vinum rubeū: eo q2 magis stipticum: & confortatiuum est.

¶ Descriptio. vj.

Oleum liliorū compositum Mes. ſm in vsu est separatiuū dolorū qui fiūt a frigiditate: & confert dolori pectoris dolori matricū: & frigiditati eius: et calefacit renes et vesicā & cōfert colice. ℞. folij liliorum alborum. ℥. ix. masticis calami aromatici costi carpobalsami. ana. ℥. j. gariofilorum cinamomi an̄. ℥. ʒ. croci. ʒ. iij.

¶ Omnia grosso mō cōterantur: & proiiciantur sup eis lib. ij. aq̄ folijs liliorū remotis: & dimittātur ꝑ diē ac nocem: postea oia simul bulliāt trib⁹ vl' quatuor ebullitionibus: deinde pone olei oliuaꝝ sisamini super ea lib. vij.

¶ De tribus ebullitionibus iterū bulliāt: deinde ponātur in vase vitreo cum folijs liliorum: & dimitte in sole ꝑ dies. xl. deinde cola: & administra.

¶ Istud oleum q̄n̄q3 fit ex lilio celesti. s. ireos. & tūc illud est magis resolutiuū calefactiuū: & penetratiuū. Factū vero ex lilio albo est magis sedatiuum: & lenitiuū: & maturatiuum.

¶ Descriptio. vij.

Oleum costinum Mesue neruos: & lacertos calefaciens: & aperiēs opillatiōes eorū: & cōfortans omnia mēbra neruosa: & confert stomacho: & epati: & confortat capillos prohibens caniciem: & faciēs colorē & odorem corporis bonum. ℞. costi amari. ℥. ij. cassie lignee. ℥. j. summitatum maiorane. ℥. viij. vini odoriferi li. ij. cōfrāgantur omnia predicta: & infundant̄ in vino ꝑ noctes duas: deinde accipe olei sisamini li. iij. decoquant̄ omnia in duplici vase per horas sex & reserua.

¶ Hic nota ꝙ auctor dicit costi amari. ex his verbis posset quis [intelli]gere ꝙ sit aliud costum igitur intelligas ex suis dic[tis] quod te instruit ꝙ non accipias de adulterato: sed [de] naturali quod amarum est: & cum his etiā nota que supra de costo tibi dixi.

¶ Descriptio. viij.

Oleum vulpinū Me. & est medicamē nobile vltimū ad artetică: & podagrā & dolorē renū: & dorsi. ℞. vulpē integrā: cuius interiora sint euulsa: & pone ī vase: & funde sup ipam aq̄ fontiū: & aque marine an̄. kist. i. li. j. ʒ. olei antiq clari kist. ij. i. lib. iij. ℥. ix. Et simul oīa decoquant̄ lēto igne cū sale. ℥. iij. Et coquātur vsq3 ad aque cōsumptionē: deīde pmutā ī alio vase: & pꝛ̄ice sup ipā aneti albase. i. thimi an̄ lib. j. & fūde sup ea aq̄ dulcis decoctionis predictarū herbarū li. ij. Et decoq̄ sicut pri⁹ vsq3 ad aq̄ cōsumptionē: & carnis ab ossibus: & neruis separationem: deinde colentur omnia fortiter exprimēdo & reseruetur.

¶ De aq[ua] [m]arina. Nā si illā habere non pote[s] loco ei⁹ appo[n]as aquā bene salitā: & cū hoc ꝙ bn̄ sal[ita] [si]t iterū quan[ti]tatem salis in receptis descriptam [a]pponas.

¶ Aqua marina ante quartū diem putrefit: & fetet. S3 ad eam conseruandum ꝑ men[sem] [?]a ponatur seu misceatur cum ea parum aque vite aqua em̄ vite est bona cōseruatrix: eo q2 resistit cōtra omnem putrefactionē. Et vltra hoc cōseruat encaustum ne a magno frigore cōgeletur: vt sepe ego expertus sum hoc incidenter:

¶ Salis si simplicitr scribatur vl' scriptum reperiatur semper de vsuali: & cōmuni intelligatur.

¶ Kist enim idē est ꝙ lib. j. ʒ. vel cotile due. Et cotila est ℥. ix. vt volunt doctores.

¶ Descriptio. ix.

Oleum scorpionum Mesue quod lapidem in renibus: et vesica frangit: et expellit eum: et proprie in renibus: femore et super collum vesice inunctum et iniectum per virgam. ℞. aristologie rotunde gētiane ciperi

corticū radicis caparis añ. ℥.j. funde sup ea
grosso modo cōfracta olei amigdalaꝝ ama
raꝝ kist.j.i.li.j.ʒ. ⁊ pone ī sole.xx. dieb⁹ strin
gendo orificiū vasis: deinde proijce super ea
scorpiones.xv. ⁊ iterum stringe orificium va
sis: ⁊ dimitte in sole per dies.xxx. deinde co
letur et reponatur.

¶ Istud oleū ꝓꝑ Me. iubeat absq; coctione illud face-
re: tñ vt virtus istarū rerū in oleo, meli⁹ trāseat: laudarē
ꝙ anteq; soli exponerent cū oleo ad ignē trib⁹ vel qua-
tuor ebullitionib⁹: ⁊ plus bullirēt: eo q2 in eo sunt mul-
ta de decoctione multum sustinentia.

¶ Descriptio.x.

Oleū hyrinū Mes. abstersiuū resolutiuum
maturatiuū ⁊ sedatiuū doloꝝ frigidoꝝ sub
tiliatiuū materierum in pectore ⁊ pulmone
existentiū: ⁊ cōfert doloribus iūcturarū: ⁊ le
nit duricies earū: ⁊ apostemata dura et scro
phulas: ⁊ cōfert dolori et frigiditati matri
cis: et spasmo ⁊ dolori auris: ⁊ fetori nariū.
℞. radicū ireos. ℥.ij. floris ei⁹. ℥.j. aque de
coctionis radicū eius lib.j. olei oliuaꝝ lib.ij.
bulliant in duplici vase vsq; ad aque cōsum
ptionē: deinde cola et permuta radices ⁊ flo
res ⁊ aquam decoctionis: ⁊ hoc bis fiat: de
inde cola ⁊ reserua.

¶ Oleum istud est illud qđ intrat in vnguento larthani
te Mes. supra descripto.

¶ Descriptio.xj.

Oleū de caparib⁹ magistrale: cōueniēs ⁊ ap
probatū in duriciēb⁹ splenis. ℞. corticū ra
dicū caparorū. ℥.j. seminis agni casti scolopē
drie ciperi tamarisci añ. ʒ.ij. rute. ʒ.j. olei oli
uarū lib.j. aceti vini optimi. añ. ℥.ij. misce et
cōfrangantur oīa grosso modo: et coquātur
in duplici vase vsq; ad cōsumptionē vini et
aceti: deinde coletur ⁊ repone.

¶ Multe alie descriptiones hui⁹ olei reperiunt a docto
rib⁹ descripte: sʒ ista melior est: ⁊ lōga experiētia ꝓbata.

¶ Descriptio.xij.

Oleū mirtilorū Joānis de sctō Amādo sto
machū cōf ⁊ neruos cōfortās. ℞. mirtilorū
lib.j. confrāgant vini optimi lib.iij. olei cōis
lib.ij. misce ⁊ simul bulliāt in duplici vase vs
q; ad cōsumptionē vini: deinde colentur. Et
iterū mirtili. et vinū ſm eādē quātitatem cū
dicto oleo ad coquendū ponātur: ⁊ iterū ter
tio hoc fiat: deinde coletur ⁊ reseruetur.

¶ In hoc oleo apponi dʒ vinum rubeū: vt adiuuentur
in stipticitate ⁊ meli⁹ fit. Nō fit illud Mesue: q2 succus
mirtilorum ad nos non portatur quod si haberi posset
modus faciendi esset sicut olei citoniorum: vt supra osten
sum est: quare ⁊c.

¶ Descriptio.xiij.

Oleū rosatū Mes. ⁊ est prim⁹ modus: cōfor
tatiuū ⁊ resolutiuū cōueniēter: lenitiuū ⁊ se
datiuū. Unde v̄o est extinctiuū inflāmatio
num ⁊ cōfortatiuū aggregatiuū ⁊ ꝓhibitiuū
cursus. Et differt cōpletū a rudi: qm̄ mate
ria cōpleti est oleū ex oliuis cōpletis: et folia
rosarū cōpletarū. Materia autē rudis est ex
oliuis: qbus nōdū accidit maturatio: ⁊ ex fo
lijs rosaꝝ nō cōpletaꝝ. ℞. olei oliuaꝝ nō cō
plete maturitatis: vl' oleū oliuaꝝ cōpletū li.
j. lauetur lauationib⁹ plurib⁹ cū aqua fontiū
rosarū cōpletarū recentiū cōtusaꝝ. ℥.iiij. in
fundant in pscripto oleo loto: ⁊ recōde in va
se vitreo: ⁊ obtura os ei⁹: et expone soli per
dies septē: deinde coque in vase duplici p ho
ras tres: deinde fac pmutationē rosarū recē
tiū cōtusaꝝ pmas fortiter manib⁹ exprimēdo
et soli exponas p dies septē: deinde coq; ī du
plici vase p horas tres: ⁊ iterū cola manibus
exprimēdo fac denuo: ⁊ tertio pmutationē
rosaꝝ: vt supra: ⁊ vltimo pijce sup eas aq̄ infu
sionis rosa. quā tradidim⁹ in ca. de sirupo ex
infusiōe rosa. li.j. ⁊ stringe orificiū vasis: ⁊ di
mitte ī sole p dies.xl. deinde cola exprimēdo:
⁊ abijcias rosas: ⁊ iterū soli exponas ⁊ pmit
tas vsq; quo aqua sit cōsumpta: et reserua.

¶ Aqua infusionis q̄ intrat in hoc oleo fit quēadmodū
tibi ostendi supra tractatu siruporum de infusione rosa
rum pro sirupo rosato.

¶ Descriptio.xiiij.

Oleū rosatū Mes. ſm habēs virtutē supio
ris efficit tñ aliq̄liter solutiuū virtute succi.
℞. succi rosarū aq̄ infusionis rosarū añ. li.ʒ.
olei loti: vt.ʒ. lib.iij. foliorū ros. cōtusarū li.
j. Recōde ī vase vitreo: ⁊ expone soli p dies
septe sicut ī anteriori diximus: deinde coquā
tur ī duplici vase p horas tres: postea colē
tur manibus exprimēdo: deinde adde iterū
suprascriptā quātitatē rosarū succi ⁊ infusio
nis: ⁊ facias vt supra ponēdo in sole: ⁊ deco
quendo tpe dicto: deinde cola. vltimo vero
oleum solū cū succo rosarū: et aqua infusiōis
earū in dosi prescripta recondātur in vase et
exponantur soli per dies quadraginta: dein
de reseruetur.

¶ Id eo modo raro fit: sed hoc modo oleū factū est solu
tiuū: et ē illud de quo intellexit Aui. qñ dixit scdo libro
capi. de rosis: ꝙ oleum rosatum soluit ventrem.

¶ Nota ꝙ rose ex quibus fit oleum rosatum: ⁊ sirupus
rosatus ⁊ cetera necessaria colligende sunt in mēse Apri
lis vel Maij ⁊ vmbra exponende atq; exiccande sunt.

¶ Descriptio.xv.

Oleum camomille Mes. benedictū exper
torū iuuamentorū sedatiuū dolorū: ⁊ resolu
tiuum: ⁊ est in eo prohibitio cursus materia
rum ppter stipicitatē eius modicam: ⁊ cōfor
tat neruos ⁊ neruosa oīa ⁊ cōfert dolorib⁹ eo
rū. ℞. olei oli. cōplete maturitatis li.j. florū

camomille.℥.iiij. Infundātur ī dicto oleo: ⁊ soli exponātur p̄ dies tres: deinde in duplici vase coquātur p̄ horas tres: deinde colētur manib⁹ cōprimēdo: ⁊ hoc fiat ter semp̄ flores p̄mutādo: deinde vltimo adde dictā quātitatē florū. Aq̄ infusionis florū camomille lib.j. Et pone in vase vitreo: ⁊ obturetur orificium vasis exponatur: et soli per dies.xl. deinde cola manib⁹ ꝯprimēdo: ⁊ flores abijcias: ⁊ colatura iterū soli exponatur: ⁊ p̄mittatur vsq̄ quo aqua tota sit consumpta.

¶ Infusio florum camomille fit eodem modo quo fit infusio rosarum accipiendo flores camomille loco rosarū: ⁊ s̄m eandem quantitatem: ⁊ aque florum.

¶ Descriptio.xvj.

Oleū violarū Mes. inflāmatiōes sedās vbicūq̄ sint ⁊ lenit asp̄itates pectoris ⁊ pulmonis et sedat apostemata calida et pleuresim. ℞. olei oliua. immaturaꝝ li.j. violaꝝ.℥.iiij. sc3 viridū cōtusaꝝ. Reponant̄ ī vase vitreo et soli exponant̄ p̄ dies septē: deinde bulliāt in duplici vase p̄ horas tres: postea colētur manibus cōprimēdo: et hoc fiat bis semper nouas violas mutādo soli exponēdo ⁊ decoquendo vt supra. Ultimo v̄o colature adde violas nouas quātitatē dictā: ⁊ sup̄ his adde aq̄ infusiōis violarū lib.j. et stringe orificium vasis ⁊ expone soli per dies.xl. deinde cola manib⁹ exprimēdo: et iterū in dicto vase exponatur: dimittatur ⁊ p̄mittatur vsque quo aqua consumpta sit.

¶ Infusio violarum debet fieri vt supra ostendi in siruppo violato ex infusione. Accipitur igitur de illa aqua: ⁊ fit istud oleum.

¶ Descriptio.xvij.

Oleū de aneto Mes. sedatiuū doloꝝ resolutiuū p̄uocatiuū sudoris ꝯferēs rigori febris inūcta spina p̄uocās somnū: ⁊ cōfert dolori capitis. ℞. olei oliuaꝝ li.j. floꝝ aneti.℥.iiij. Reponant̄ in vase vitreo et decoquātur vt in sup̄iore tibi dixi ter p̄mutādo flores: ⁊ ter decoquēdo vt supra. V[...]mo adde aque infusionis aneti lib.j. Et soli exponas p̄ tēpus tibi in superiori dictū: ⁊ oīa facias [...]isto quēadmodum de alio superiori monstraui.

¶ Modus infusionis florum aneti est vt infusio rosarū: ⁊ violarum nec plus nec minus nisi q̄d loco violarum vel rosarum ponuntur flores aneti.

¶ Descriptio.xviij.

Oleū lilioꝝ simplex Mes. h̄ns virtutē cōpositi sup̄ioris: est eīm fortioris v̄tutis ⁊ op̄ationis quā oleū camomillinū. ℞. olei oliuarū li.j. florū liliorū alborū.℥.iiij. reponātur in vase vitreo et soli exponātur: ⁊ modo eo facias: et de decoctione et de p̄mutatione florum ⁊ coctione et de aqua infusionis quēadmodū fecisti in oleo camomillino et anetino nec addēdo nec diminuēdo preter q̄ oportet q̄ citrinitas eoꝝ tota abijciatur.

¶ Infusionis modus florum liliorum alborum est: vt infusio rosarum: ⁊ violarum accipiendo duntaxat folia florum liliorum alborum.

¶ Descriptio.xix.

Oleum sambucinū Mesue: leniens et mundificans cutim: ⁊ cōfert dolorib⁹ neruoꝝ: et confortat eos. ℞. olei lib.j. florum sambuci in mense maij collectorū.℥.iiij. facias etiā de isto modo quo fit oleū camomillinū: ⁊ anetinum liliorū in oībus tam de permutatione quā de decoctione: et soli expositione et infusionis additione.

¶ Modus infusionis florum sambuci fit: vt infusio prescriptorum florum vt rosarum: ⁊ violarum ⁊c.

¶ Insuper nota q̄ omnes prescripti flores debent esse virides: ⁊ de ipsis viridibus est intelligendum. Ideo semel in anno fieri possunt: ⁊ non plus.

¶ Descriptio.xx.

Oleū rute Mes. Renes vesicā ⁊ matricē calefaciēs et cōfert dolorib⁹ eoꝝ: ⁊ dolori laterum. ℞. foliorū rute succi earū añ.℥.iij. olei oliuarū incōpletarū li.iij. Tria hec reponātur in vase vitreo stricti orificij: et obturet̄ os ei⁹ ⁊ soli p̄ dies.xv. exponant̄. deinde per horas quatuor in duplici vase coquant̄: postea colētur fortiter manib⁹ cōprimēdo: ⁊ secūdo et tertio hoc reiteret̄. demū decoquatur per tempus: vt supra et reseruetur.

¶ De oleo nota q̄ aliud est nouū aliud est vet⁹: illud q̄d est nouum calefacit calefactione tēperata: ⁊ humectat: vetus vero est calidū ⁊ magis magisq̄ resolubile. Igitur cum olea temperata facere vis [...] parum calida: oleum nouum accipere debes. Cum vero calida tunc vetus accipere potes. Et hic nota q̄ omne oleum cum quo hec olea fiunt debet carere omni malo sapore.

¶ Descriptio.xxj.

Oleum menthe magistrale: stomacho debili frigido: et nauseāti miro mō subueniens: ipsum recreans: ⁊ oēm eius iniuri[...]ter gens nauseā ⁊ vomitū sedās et digestionē cōfortans et appetitū p̄[...]ās solues scliro sim: et duritiē apostematū. ℞. foliorū menthe succi ei⁹ añ.℥.iiij. olei oliuarū cōpletarū lib.iij. Tria hec reponantur in vase vitreo et soli exponātur per dies.xv. os vasis obturādo: deinde bulliant per quatuor horas: deinde colentur manibus fortiter exprimēdo: et hoc idem ter reiteretur semper modo predicto faciēdo. deinde cola et reserua.

¶ Istud oleū a Mesue nō describitur. Sed sic cōmuniter ab omnibus practicantibus fieri solet.

¶ Descriptio.xxij.

Oleū de absinthio magr̄ale: calefaciēs ⁊ cōfortās mēbra frigida corroborās stomachū

et excitās appetitū mortuū opilatiōes ape-
riens: ⁊ morbos opilationū a cā frigida cu-
rans: vermes interficiēs ⁊ educēs si vnguen-
tis ⁊ emplastris cōtra ipsos apponatur. ℞.
summitatū absinthij: succi ei⁹ añ. ℥. iiij. olei
oliuarū lib. iij. et de his facias prout superi⁹
tibi mōstraui: ⁊ de decoctione ꝑmutatione:
et expositione ad solem.

❡ Oleum quandoq₃ fit ex oliuis complete maturis: ⁊ illud oleum dicitur completum. Aliquando fit ex oliuis immaturis: ⁊ illud dicitur: rude vel onfancinum: ⁊ magis stipticum est ⁊ frigidum completo.

❡ Descriptio. xxiij.

Oleum saluie magr̃ale. alteratiuū male cō-
plexionis frigide. cōferēs mēbris paralytica
tis et mitigās morsum venenosu₃ strigonis
marini. ℞. foliorū saluie succi ei⁹ ana. ℥. iiij.
olei oliuarū lib. iij. et facias prout in oleo ru
the menthe: et absinthij tibi ostensum est de
decoctione expositiōe ad solem: et trina per-
mutatione succi: et herbe ⁊c.

❡ Modo hoc potes facere ex omnibus herbis oleū: ⁊ illud oleum habebit virtutem illius herbe. Sed fieri debent olea ex herbis in mense Maij vt in pluribus: eo q₃ maiori virtute vigent.

❡ Descriptio. xxiiij.

Oleū de florib⁹ papaueris Mes. sedās dolo
res calidos: ⁊ faciēs principal'r ad somnū ꝓ-
uocandū qñ cā vigiliarū est mala cōplexio ca
lida ab ascēsione vapoꝝ acutorū ad caput: si
ex ipo inūgant tpa nares aures ⁊ tota frons.
℞. florū foliorū ⁊ capitū papaueris viridiū
contusorū. ℥. iiij. olei oliuarū incōpleti lib. j.
Reponātur duo hec in vase vitreo: ⁊ obtu-
retur os vasis ⁊ soli exponat per dies septe₃:
deinde bulliāt in duplici vase per horas tres:
postea colentur manibus fortiter exprimē-
do: ⁊ hoc fiat bis semper noua folia capita ⁊
flores innouando standoq₃ ad solē: ⁊ bulliē-
do ad [illegible] vt supra. Tertio vero colature
adde suprascriptam quantitatem foliorum
florum ⁊c. contusorum vt supra: ⁊ his addas
aque infusionis papaueris lib. j. Et stringe
orificiū vasis ⁊ expone soli per dies. xl. dein-
de cola manibus exprimēdo: ⁊ iterū in dicto
vase reponātur: ⁊ soli exponantur. ⁊ ibi per-
mittantur vsq₃ ad consumptionem aque.

❡ Istud oleum fieri etiam potest ex solo semine per expressionē: vnde vt fit oleum admigdalarum ⁊ seminum.
❡ Infusio papaueris fit vt infusio violarū excepto q₃ in illo solū flores accipimus: in isto vero flores folia ⁊ capita omniū. ℥. iiij. et confrangūtur in reliq̄s fit vt in illa.

❡ Descriptio. xxv.

Oleū cucurbite Mes. Alteratiuū male cō-
plexionis calide excessiue: vnde conuenit su-
perflue caliditati renū. ⁊ quasi est ꝯsimilis vir
tutis ⁊ operationis cū oleo violato. ℞. succi
rasure tenerrime cucurbite florū ei⁹ añ. ℥. iiij
olei oliuarū incōpleti li. iij. Tria hec reponā
tur in vase vitreato: ⁊ facias prout ostēdi ti-
bi in oleo mēthe ⁊ absinthij tā de decoctione
quam expositione ad solem ⁊ permutatione
succi et rasure ⁊c.

❡ Olea omnia frigida ꝑfectiora fiunt tam cum oleo incompleto q̄ cum completo: ⁊ si pur cum completo fiunt lauari d₃ cum aqua fontis bis vel ter. Calida vero olea fieri debent cum oleo completo absq₃ lotione.
❡ Potest etiā fieri oleū ex semine cucurbite per expressionē quemadmodū fiunt alia olea ex seminibus ⁊ erit superior temperatior nature magis conformis.

❡ Descriptio. xxvj.

Oleū de nenufare Mes. ꝯueniēs q̄si cū oleo
de papauere nō est tñ tāte stupefactionis: se-
pe tñ cū querim⁹ somnū ꝓuocare permisce-
mus adinuicē oleū hoc cū oleo de papauere.
est etiā alteratiuum male cōplexionis calide
vbicūq₃ reperiatur. ℞. olei oliuarum imma
turarum lib. j. florū nenupharis viridiū con
tusorū. ℥. iiij. reponant̄ i vase vitreo: ⁊ facias
prout de oleo violato tibi dixi ⁊ de positione
ad solem ⁊ decoctione ⁊ de ꝑmutatione flo-
rum ⁊ de additione infusionis.

❡ Infusio nenupharis fit sicut infusio violarum vel rosarum nec plus nec minus.
❡ Ex oībus florib⁹ fieri potest oleū ⁊ h₃ virtutē florū: ⁊ fit vt de floribus violarū tibi monstraui: sed accipi debēt cū sunt complete maturitatis: ⁊ cū nō deperdiderūt naturalem eius colorem.

❡ Descriptio. xxvij.

Oleū amigdalarū dulciū Mes. leniēs aspe
ritatē gutturis ⁊ pulmonis ⁊ partiū oīm ex-
teriorū: ⁊ oēs durities siccitates mēbrorū et
iūcturarū: ⁊ ꝯfert ethicis: ⁊ impinguat ⁊ aug
mētat sperma: ⁊ iniectū ꝯfert ardori vulue ⁊
vesicce. ℞. amigdalaꝝ quātitatē quā volue-
ris. Tere eas bene: vel mole eas ad molā. et
ipsis bene molitis repone in patella sub qua
sit ignis clar⁹. ⁊ eas in dicta patella reuolue
manib⁹ vsq₃ quo dicta pasta sit bene calida:
deinde dicta pasta inuoluat̄ in tela. postea in
expressorio ponatur et bene cōprimatur: et
stet sub eo aliqualiter. deinde iterū ad molā
ponas ad remolendū: ⁊ postea in patella ite
rum ad bene calefaciendū ponat̄. demū post
calefactionem petijs inuoluatur: et iterum
exprimatur et tunc habebis totum oleum.
Alios modos ponit Mesue: sed iste ma-
gis vsitatus est.

❡ Sunt qui subtilē corticē ab amigdalis remouent anteq₃ oleum faciant: easq₃ mundant ab oī immundicie: ⁊ modus iste bonus est et oleum magis perfectum: sed inertia detenti pauci sunt qui hoc faciant. Modo igitur prescripto de oleo amigdalarum fiunt omnia olea que per expressionem fiunt vt de nucleis persicorum

de chriſomilis: et oleo amigdalarum amararum.

Deſcriptio.xxviij.

Oleũ laurinũ magiſtrale conueniens omni male cõplexioni frigide materiali ⁊ immateriali cõferens doloribꝰ epatis. emigranee ⁊ neruorũ ⁊ iuncturarũ factis a cauſa frigida. ⁊ cõferens d[illegible]ori ſtomachi colico renũ matricis epatis ſplenis ⁊ viſcerũ ⁊ cũ ſimili cauſa vel ventoſitate groſſa factis. ℞. baccharũ lauri quantitatẽ quã volueris. Mundentur a ſuperiori cortice ⁊ maſinentur bñ à maſina oleariorũ. deinde caleſiat illa paſta in cacabo ſemꝑ manibꝰ agitãdo ſub quo ſit ignis. deinde inuoluaꝛ in pecia. ⁊ ſub expreſſorio ponaꝛ. ⁊ bene exprimatur: ⁊ iterato remaſineꝛ ⁊ caleſiat ⁊ exprimatur: et habebis oleũ. Alio modo docet facere Meſue hoc oleũ bulliẽdo in aquã dicte bacare: ⁊ pĩguedo ſupernatans pro ipſo oleo accipiꝛ: vide ab eo: ſed modus ſuperior eſt melior.

Ex multis ſeminibꝰ ⁊ ex multis nucleis fructuum olea fieri pñt: ſed qꝛ in vſu nõ ſunt ſermonẽ nõ feci. Olea nucum amigdalarũ amararũ auellane chriſomile: de perſicis. de nuce inda. de ceraſis. de granis citri. de fiſticis. ⁊ pineis. de lino. de ſemine papaueris de ſemine lactuce. de ſe. cucurbite. de ſe. fenugreci fieri pñt: ⁊ fiũt ꝑ expreſſionẽ mõ quo fiũt olea amigdalarũ vel dulciũ vel amararũ.

Deſcriptio xxix.

Oleũ amigdalarũ magiſtrale habẽs virtutem olei amigdalarũ ſuperius deſcripti immo in oĩbus excellẽtius. ℞. amigdalarũ excorticatarũ li. iiij. vel libr. ij. ſi vis exiccẽtur bene ab aqua in bacilono ſub quo ſit ignis carbonũ deinde bñ piſteneꝛ poſt bonã contuſionẽ ponantur in bacilone dicto ⁊ bene caleſiãt manibꝰ ſuper ducẽdo. deinde recolliganꝛ in vnã maſſam. ⁊ ſi teneri per ſe nõ poſſent parũ aque violarũ aſpergaꝛ vſqꝫ quo de eis fieri aliqd poſſit ad modũ paſtoni ſemper tñ manibus ducẽdo. Poſtea inclinato bacilõe ad vnã poſitionẽ ſub quo remoueatur ignis maſſam dictã [illegible]anibus cõprimes queadmodũ mulieres ſolent facere cũ pannos ſuos in lixiuiã ponũt: et poſt al[illegible]qualem fricationẽ cũ ſapore illos exprimunt: ⁊ hoc ſepe facias. Et ſic extrahes pro omni libr. ſ. amigdalarũ. ℥. iiij. olei. hoc ego ſepe fieri feci ꝑ illuſtriſſima. M. quondã dña Brixie. Oleũ amig. ſimplr ſi ſcriptũ repiaꝛ ⁊ abſqꝫ determinatiõe. Semꝑ de oleo amigda. dulcium eſt intelligẽdum.

Deſcriptio.xxx.

Oleũ tartari magiſtrale: ⁊ eſt quo mulieres leniunt facies ſuas: abſtergit em̃ faciẽ mirabiliter. ℞. tartari quãtitatem quã volueris ponatur ſup prunas: ⁊ tm̃ ꝑmittaꝛ ꝙ totũ iflãmeꝛ ⁊ rubeat: poſtea ponaꝛ in ſacculo lineo: et pone dictum ſacculum in loco humido ſicut penu. ⁊ ſub ſacculo ponatur vel ampulla vel cyathũ: quod em̃ exiet ab eo oleũ tartari ab omnibus ſolet appellari.

Hoc oleũ põt fieri tã de tartaro albo. ſ. vini albi ꝙ vini rubei. ⁊ ſunt qui alio mõ faciũt. ſcꝫ puluerizãdo tartarũ ſubtiliter. deinde in ſacculo telle reponũt: ⁊ ipſum ſacculũ ⁊ tartarũ irrorant aceto: deinde ſub prunis ponunt ⁊ relinquũt vſqꝫ quo nigreſcit. deĩde extrahũt illũ a ſacculo. ⁊ iterũ puluerizãt ⁊ aceto aſpergũt ⁊ ſub prunis ponunt ⁊ poſt ipſiꝰ nigredinem ſacculum accipiũt et in penu ponunt ⁊ liquor exit vt ſupra.

Quinqꝫ modis habeꝛ diuerſitas oleorũ: qdã em̃ olea fiũt ꝑ expreſſionẽ. vt oliuarũ ⁊ amigdalarũ. Quedã per impreſſionẽ vt oleũ camomille ⁊ de abſinthio. Quedã ꝑ reſolutionẽ: vt oleũ ouorũ ⁊ frumẽti. Quedã ꝑ ſublimationẽ. vt oleũ philoſophorũ vel de lateribꝰ. Quedã do ꝑ emanationẽ vt oleũ balſami. Et iterũ oleorũ triplex eſt diuerſitas. Quedã em̃ ſunt frigida vt roſatũ violatũ: quedã tẽperata. vt amigdalarũ dulciũ recẽs eo qꝛ elapſo mẽſe rancellit. ⁊ ſic ſua tẽperies deperditur: ⁊ calidum fit. ideo dixi recens. Et quedam calida vt rutaceñ. coſtinũ vulp[illegible]. Olea frigida quãto recẽtiora tãto meliora: cũ tra[illegible]eunt tres mẽſes virtus ipſorũ ꝑditur: ⁊ calida fiunt. Temperata vero vſqꝫ ad ſex menſes ſunt in ſua bonitate: calida vero ſeu calefacientia quanto antiquiora [illegible]anto meliora: ⁊ ſic habes diſtinctionẽ oleorũ que fuit vndecima in ordine.

Incipit duodecima que eſt de artificio cere: ⁊ cõtinet ſex modos preparationis.

Cera em̃ qd ⁊ quõ a melle ſeparcꝛ quõ fiat a doctoribus lõgo ⁊ claro ſermone ꝑtractatũ eſt: ita vt ⁊ mulieres ⁊ ruſtici magiſtri effecti ſint: igitur de ipſiꝰ artificio ſcribere reſtabat. A cera igitur rubea faciam initium.

Ad faciendũ cerã rubeã primus modꝰ. ℞. cere lib. j. terbẽtine ſubtilis. ℥. iij. in eſtate: in hyeme. ℥. iiij. cinaberis ſuper lapidẽ pictorum bene triti olei oliuarum ana. ℥. j. Liquefiat cera et terebenti[illegible] ad ignem: demum remoueantur: et poſt aliqualem infrigidationem addatur oleum cinaberis: beneqꝫ ſimul miſceantur ⁊ reſeruetur.

Oleum em̃ cũ cera poniꝛ vt cerã ſimul tenere faciat ꝙ a cinabere ſeparaꝛ ⁊ frãgibilis reddiꝛ: ac vt cinaberis melius c[illegible]ratur. Sunt qui loco cinaberis ad faciendũ rub[illegible] cerã ponũt minium. ⁊ fieri poteſt: ſe[illegible] pluſ ponitur [illegible] minio: vt pro omni li. cere min[illegible] triti cum oleo. vt ſupra. ℥. iij. vel duas ad minus.

Ad faciendũ cerã viridẽ [illegible]cundus modus. ℞. cere lib. j. viridis eris triti vt ſupra olei oliuarũ añ. ℥. j. Liquefiat cera: ⁊ poſt aliqualem infrigidationem addatur viride es et oleum: et bene miſceantur: et viridis fiet.

Si dictã ceram tenacẽ facere vis adde ꝙtitatẽ terebẽtine ſupra ſcriptã in cera rubea. Terebẽtina em̃ in cera ponitur vt ꝑ ipſam tenax reddaꝛ. Ac quia aliquãdo de ipa fiunt imagines vt facilius a formis in aqua madefactis ſeparetur quare ⁊c.

Ad faciendum ceram nigrã tertiꝰ modus. ℞. cere li. j. terre nigre trite vt. ℥. olei oliuarũ añ. ℥. j. Liquefiat cera: ⁊ poſt aliqlẽ ifrigidationẽ addanꝛ terra nigra ⁊ oleũ: ⁊ reſerua.

¶ Si dictam ceram nigram tenacem facere vis: addas quantitatem terebentine supra tibi notatam.

Ad faciendū seu dealbādū cerā. qrt⁹ mod⁹. ℞. cere quātitatē quā voluerꝫ aq̄ clare ꝑtes duas ⁊ misceantur duo hec: ⁊ calefiat aq̄ ad ignē clarū vsq̄ cera sit liq̄facta. deinde paululū ꝑmittat̄ qescere donec tota cera natet sup faciē aq̄ deīde accipies vas aliqd̄ vitreatū cui⁹ pars exterior sit lenis ⁊ madefac eū in aq̄ frigida. deīde īfundat̄ fere medietatis ei⁹ ī cera liq̄facta. ⁊ extrahe cū cera q̄ ibi adheret ⁊ ꝑmitte cerā illā infrigidare: deīde separa eā a vase: ⁊ tm̄ hoc facias qd̄ tota cera ab aqua fuerit extracta: deinde dictam cerā taliter formatam soli exponas ⁊ rori in mēse maij. ⁊ illam sepe voluas ⁊ tantum ꝑmittatur quod fiat alba vt cerusa.

¶ Sunt aūt quidā alij qui illā dealbāt in trib⁹ dieb⁹ seruando predictum modū. Sed expectāt in mense Julij quando sol est in maiori calore ⁊ quia cera illa subtilis est faciliterq̄ a caliditate solis posset [illegible] ueficri asper genda est aqua munda bis in die.

Ali⁹ mod⁹ dealbādi cerā quint⁹ mod⁹. ℞. cere quātitatē quam volueris aq̄ clare ꝑtes duas bulliāt ⁊ sic coq̄nt̄ donec nigrescat aq̄: ⁊ tūc ꝓijce aquā illā: ⁊ pōe aliā: ⁊ ita sepe fiat donec fiat alba deinde collige cerā et reserua.

¶ Multis alijs modis pōt cera dealbari. Sed prescripti duo modi sunt cōmuniores ac meliores. Insup nota qd̄ cera pōt oēm colorē accipere tingēdo eā cū re tigēte ad colorē quē intēdis facere. Seruādo modum in cera rubea ⁊ viridi tibi declaratū: ⁊ de quātitate tā rei q̄ olei et contritione ⁊c.

¶ Sextus modus.

Modus laborādi dictā cerā. ⁊ mēsurā lōgitudis ſꝫ diuersitatē pōderū. cereū de Rub. ix. dꝫ esse br̄. iiij. ⁊ quar. ij. cereū d̄ Rub. viij. dꝫ eē de br̄. iiij. ⁊ quar. ʒ. cereū de Rub. vij. de eē br̄. iiij. cereū de Rub. vj. dꝫ esse de br̄. iij. ⁊ quar. iij. cereū de Rub. ʒ. debet esse de br̄. i[illegible] tertijs. ij. cereum de Rub. [illegible] debet esse de br̄. [illegible] ⁊ tertijs. j. cereum de R[illegible]b. iij. debet eē de br̄. ii[illegible] cereū de rub. ij. debet esse de br̄. ij. ⁊ quar. iij. ʒ. cereū de lib. xl. dꝫ esse de br̄. ij. ⁊ quar. iij. cereū de lib. xxx. debet esse de br̄. ij. ⁊ quar. ij. cereū de lib. xx. dꝫ esse de br̄. j. et quar. ij. ʒ. ⁊ digitis. ij. cereū de lib. xvj. debet esse de br̄. ij. cereū de lib. ij. debet esse de br̄. ij. minus digitis. iij. cereū de libr. viij. debet esse de quar. vj. ʒ. cereū de lib. ʒ. debet esse de quar. v. ʒ. cereū de lib. iiij. debet esse de br̄. j. ⁊ quar. ʒ. cereum de lib. iij. debet esse de br̄. j. cereū de lib. ij. ʒ. debet esse de br̄. j. quar. iij. ʒ. cereū de lib. ij. debet esse de br̄. j. ⁊ quar. iij. cereū de lib. j. ʒ. debet esse de br̄. j. ⁊ tertijs

ij. cereū de lib. j. debet esse de br̄. j. et quar. j. cereum de lib. ʒ. debet esse de br̄. j. cereū. de. ℥. viij. debet esse de br̄. j. ⁊ digitis. ij. cereum de ℥. iiij. debet esse de quar. iiij. ʒ. ⁊ digitis. ij. cereum. de. ℥. iij. dꝫ esse de quar. iij. ⁊ digitis ij. cereū de. ℥. ij. dꝫ eē de quar. iij. cereū de. ℥. j. dꝫ. esse d̄ quar. ij. ⁊ digitꝫ. i[illegible]. cereū de. ℥. ʒ. dꝫ eē de quar. j. ʒ. ⁊ digitis. ij. cereū de. ð. iiij. dꝫ esse quar. j. ʒ. cereum de. ð. iij. dꝫ esse de quar. j. et digitis. iij. cereū de. ð. ij. dꝫ esse de quar. j. digitis. ij. cereuꝫ de. ð. j. debet esse de quar. j. ⁊ digito. j. Mensure iste intelligēde sunt ac mensurāde cum brachij panni: ⁊ nō solū intelligende sunt de cereis rotundis: ſꝫ de quadratis: diuersificantur tn̄ quandoq̄ ſm diuersitatē opinionū: sed hic est cōmunis ⁊ ꝓportionatus modus ab oībus vsitatus.

¶ Nota insuper qd̄ q̄nq̄ cerā laborātes vel inaduertentia vel aliquo alio casu faciunt vel summitatem vel postremā cerei nimis grossam: vt igit̄ errorē suū corrigere possint abradūt cultello partē illā superfluā cuius modus nō laudat̄. Sed accipienda est altera cera feruēs ⁊ super partē illā superfluā cū illo colore ꝓijcienda: et totiēs est reiteranda qd̄ pars illa amota sit: ⁊ sic error corrigetur: et nota qd̄ parū dꝫ esse differentia in magnitudine seu in grossitie de parte infima ⁊ suprema si ſm rationem laboratum est cereum.

¶ Apponūt̄ q̄nq̄ rotunda cerea vt dispendium euitet̄. Igitur, talis est mod⁹: amoueat̄ cera in superiori parte cerei antiqui vsq̄ ad liciniū per q̄rtā vnā: ⁊ liciniū antiquū cū nouo bene liget̄ ita vt si cū fune suspēdat̄ nō laxetur: deinde inuoluat̄ cartha tāte altitudinis quante cereū esse dꝫ: ⁊ in dicta vacuitate cera liquefacta cum captia ponatur vsq̄quo vacuitas plena sit: deinde due vel tres manus cere super totum cereum addantur. Et sic nouiter totum factum esse apparebit. Modus hic ab omnibus vsitatus est. Et in hoc concluditur duodecima distinctio que fuit de artificio cere.

¶ Incipit tertiadecima distinctio q̄ est de artificio zuccari: et continet triginta vnum modum laborationis.

¶ Ex zuccaro multa fiunt q̄ hoc meo libello nō describent̄. cū iā trita sint: ⁊ rudes in his sint edocti. Sed q̄ fiunt ⁊ non ab oībus modus faciēdi scitur declarabit̄: vt artificiū zuccari oīb⁹ pateat hui⁹ opusculi bn̄ficio.

¶ Primus modus.

Ad faciendū coriandros solidos. Coriandri rotundi seu solij fiunt ex zuccaro sub quo ponit̄ semē coriād[illegible] preparatū: vt supra ⁊ bene exiccatū omni humiditate. Et in principio vsq̄ fer[illegible] ad finē ponit̄ zuccarū bn̄ coctū. In fine vero ꝑ tres vel q̄tuor manus exhibetur lenis coctionis vt maiorē rotunditatem accipere possit: fiatq̄ magis solu.

¶ Dicti coriandri bn̄ siccādi ⁊ fricandi manibus sunt: ⁊ non solū in fine ſꝫ in omni additione zuccari: eo quia inde duriores redduntur: nec ita faciliter ab humiditatibus denigrātur ⁊ molles reddūtur: ⁊ tunc ab oībus artificiū laudatur: ⁊ hec est cōsuetudo ianuēsium: que ab oībus approbatur.

Secundus modus.

Ad faciēdū coriādros crispos. Tegat̄ semē coriādrorū zuccaro manib⁹ fortiter fricādo vsq̄ habeat mediocrē magnitudinē dādo

per zuchară satis fortis cocture: deide accipiatur captia forata paruo foramine in fundo: ꝛ zuccaro ipleať: et ab alto zuccarū dictꝫ coriādrꝫ ꝓijciať sup bacilonū ducēdo sub et supra hinc ꝛ inde: ꝛ sit zuccarum fortis cocte a principio vsqꝫ ad finem. ꝛ bene ericcentur ducendo bacilonum vt supra.

¶ Zucarū dať bñ coctū vt crispū curare diu possit ac vt tantū simul nō adhereāt q̄tum adhereret si leuiter decoqueret: ꝛ hoc est qḋ bene docti apothecarij faciunt.

¶ Tertius modus.

Ad cōficiendū cinamomum. ℞. cinamomū ercorticatū a superiori cortice: ꝛ p parua fila incidať: ꝛ in bacilone ponať: ac zuccarū supra primū ꝓijciatur cū captia paruo foramine forata. Et in principio vt puta per tres manus zuccarū sit leuis coctionis: postmodum vsqꝫ in fine fortis: bacilonum ducēdo vt in coriandris crispis dixi: et tantū hoc continuetur ꝙ grossi reddantur.

¶ Sunt qui post primā ꝯfectionē zuccari aspergūt dictū cinamomū incisuꝫ zinzibere puluerizato vt fiāt magis mordicatiui ꝛ gustui fortiores: sed modꝰ ille nō mihi placet: sed vt lingue mordentes sint debēt fieri ex bono cinamomo nec infundēdū est in aq̄: vt q̄dā faciunt vt facilius incidatur: eo qꝛ illa infusio tollit omnino saporem cinamomi.

¶ Quartus modus.

Ad cōficiendū amigdalas. ℞. amigdalas et bñ cū pāno aspero frica: q̄nqꝫ in bacilone ericca: ꝛ ab omi immūditia mūda: demum zuccarū fortis coctiōis sup eas ꝓijce cū capice forato bacilonū huc ꝛ illud ducēdo incessanter sub quo sit ignis carbonū beneqꝫ ericcentur: ꝛ tātum hoc fiat qḋ bene tegaňt: ꝛ quāto plus continuatur dicta ductio baciloni tanto solidiores redduntur.

¶ Sunt qui cōficiūt amigdalas cū cortice ꝛ hoc mō cōfecte lōgiori durāt nec rancescūt. Sūt ꝟo qui a superiori cortice mūdāt: ꝛ sic cōficiūt cū zuccaro. Alij qui illas diuidūt in duas partes ꝛ ꝯficiunt: illasqꝫ crispas faciūt. Modꝰ vero faciēdi in ductione baciloni decoctiōe zuccari ꝛ est vt de coriādris crispis tibi monstraui.

¶ Quintus modus.

Ad condēdū rācetos. ℞. corticē rāciorū ꝓparatorū quātitatem qua volueris: ꝛ super eas ꝓijce zuccarū cū capice forato bñ coctū: et facias quemadmodū de cinamo dixi ꝛ de proiectione zuccari ꝛ ductione baciloni.

¶ Cortices arantiorum hoc modo preparātur et infundantur in aqua munda et permittantur per dies nouē omni die aquam innouando. vltimo vero bulliant in aqua decē vel .xij. ebullitionibus. deinde ab igne remotis remoueatur pars alba que cortici adheret ꝛ incidātur per longū in satis minuta frusta et infundantur in zuccaro liquefacto et cocto per diem ꝛ noctem: deinde in eo bulliant leui ebullitione. postmodum extrahātur et desiccari permittātur: que desiccate modo, quo supra conficiantur: et hoc modo preparantur: et amaritudo ab eis remouetur.

¶ Sextus modus.

Ad cōficiendū gariofilos. ℞. gariofi. ꝛ ericca: bñqꝫ mūda ab oibꝰ immundicijs deinde zuccarum cū capice forato sup eos ꝓijce fortis satis cocture. Et si illos crispos facere vis: facias vt de coriandris crispis tibi dixi deducendo bacilonem. Si vero solidos vt de amigdalis tibi monstraui: ꝛ idem intelligas de rancetis.

¶ Ad faciēdum confectiones bene crispas debet esse foramen captie paruū: ꝛ zuccarum debet dari equaliter ꝛ vniformiter: ꝛ quanto ab alto proijcitur tanto melius: nec permittende sunt gutte super eas cadere: ille enim opus destruerent.

¶ Septimus modus.

Ad cōficiendum anisos. ℞. semina anisorū bñ mundata li. ij. Et sup ea ꝓijce zuccarū leuis coctionis in principio: ꝛ bñ manibꝰ ducaň p bacilonū vsqꝫ quo fere sint coopta beneqꝫ ericcenť ad oēm manū zuccari: ꝛ hoc ꝯtinueť vsqꝫ i finē si solios anisos facere vis. Si vero crispos postquā cooperta erunt da zuccarū cū capice forato: ꝛ ab alto proijce: ꝛ sit forti cocture: deinde duc baciloňuꝫ vt in coriandris crispis tibi dixi: ꝛ hoc facias vsqꝫ ad debitam ipsorum magnitudinem.

¶ Anisi quanto ꝑuiores tāto pulchriores: ꝛ q̄to duriores tāto laudabiliores: duri eñi fiūt ꝛ nō solū anisi sed ꝛ cetere alie cōfectiōes si bñ siccenť ad oēm zuccari additionem: quare bene hoc notetur.

¶ Octauus modus.

Ad cōficiēdū pineas. ℞. pinearuꝫ bñ mundatarū quantitatem quā volueris. ꝛ sup eas ꝓijce zuccarū cū capice forato bone cocture a ꝑicipio vsqꝫ ad finē: ꝛ duc bacilonū prout in coriādris crispis tibi mōstraui. Si vero solis facere vis facias prout de amigdalis tibi monstraui et de proiectione zuccari et ductione baciloni.

¶ Nota ꝙ hec cōfectio parū durat: eo qꝛ rancescūt pinee: ꝛ anteq̄ conficiātur est aduertendū ne rācide sint: cognoscūtur autē qꝛ sunt nigre ꝛ mali saporis: purgande sunt cum furfure: vt supra tibi ostendi.

¶ Nota insuper ꝙ sunt qui in prima exhibitione zuccari ponūt albumē oui bene cōquassatū cum zuccaro nō multū calido ne albumē coqueretur: hoc faciunt eo qꝛ cū difficultate zuccarū eis adheret ꝓpter oleaginitatē que in eis est: et hic modus non vituperatur.

¶ Nonus modus.

Ad cōficiēduꝫ auellanas. ℞. auellanaꝝ q̄titatē quā volueris: ꝛ facias ꝓut de amigdalis tibi mōstraui ꝛ crispas ꝛ solias faciendo ꝑuādo modū in istis sicut de amigdalis tibi dedi. Auellane anteq̄ cōficiātur debēt bene duci i bacilone ꝛ calefieri ad hoc ꝙ subtilis cortex eis adherens remoueať. Si enim permitteretur zuccarum faciliter ab eis remoueretur ꝛc.

¶ Decimus modus.

Ad faciēdum muscardinos. ℞. cinamomi subtilis ꝛ electi: ꝛ bene puluerizati. ʒ. ij. mu-

sci optimi dissoluti cũ paucissima aqua ros. ℈.5.misce duo hec ĩ bacilone:⁊ sup eis proijce zuccarũ bñ coctũ:bñq; ⁊ incessanter manib⁹ zuccarũ ⁊ spẽs ducant⁊ bñ exiccent: et totiẽs hoc fiat ꝙ ad grossitudinẽ seis papaueris veniãt:ĩ fine dãdo p duas manus zuccarum leuis coctionis vt rotundi fiant.

¶ Muscardini nisi cũ difficultate corp⁹ accipiũt. Sz sagax apothecari⁹ ⁊ solicit⁹ immiscẽdo smanib⁹ zuccaꝝ ⁊ spẽs cito eos format. post ꝟo duas vel tres man⁹ zuccari cribellãdi sunt: a qua cribellatiõe exeũt muscardini grossitudinis pũcte ac⁹ ⁊ puluis reseruet. ⁊ alij q̃ iã corpus sumpserũt expleant. feci ego semel facere ab vno famulo bñ docto:⁊ pñs steti:⁊ illos cito ⁊ optie pfecit. Sz añ pfectionẽ dimisit pellẽ man⁹ ad bacilonũ: ⁊ pauca q̃ remãsit desiccata erat. Insup nota ꝙ qñ pscripte oẽs cõfectiões ĩ bacilone fiũt dz esse sub eo ignis carbonũ accensus sine fumo: non aũt lignoꝝ vt iã a quibusdã fatuis vidi facere. ¶ Modus vndecimus.

Ad faciendũ pignochatã. ℞.zuccari clarificati ⁊ coctionis nõ pfecte li.j. Stangezetur optime cum baculo amota catia ab igne: ⁊ post longã ei⁹ ductionẽ addan[illegible]pinee mũde ℥.iiij.⁊ sic misceant. deide zucca[illegible] pfecte coq̃t. ⁊ sit dura coctio: deinde ĩ mor[illegible] ĩcidat.

¶ Pignochata si longo tempore conseruari [illegible]ebet apponenda est quãtitas prescripta pinearũ. Si [illegible]ero pauco tpe apponi possunt lib.5.pineaꝝ p oi lib.j.zuccari.

¶ Modus duodecimus.

Ad faciẽdũ morsellatã albã. ℞.zuccari clarificati ⁊ coctiõis nõ pfecte li.j. stãgezet optime cũ baculo:⁊ post lõgã ei⁹ ductionẽ addatur zinziberis minuti incisi.ʒ.ij. deide zuccarũ pfecte coquat:⁊ ĩ morsellis ĩcidatur. Sũt autẽ multi q̃ maiorẽ q̃titatẽ zinziberis pro lib.j.zuccari ponunt vt fortior sit: sed cõis et ab omnibus [illegible]tata dosis est.ʒ.ij.zinziberis pro omni lib.j.zuccari. ¶ Modus.xi[illegible]

zinziberata. ℞.ziziberꝫ mũdi et electi.℥.5. cinamomi fini ʒ.ij.macis gariofi.añ.ʒ.j.pulverizent hec subtilr: ⁊ adde zucc. clarificati ⁊ bene cocti li.ij.⁊ fiat cõfectio in [illegible]orsellis.

¶ Co[illegible]o est multum delectabilis gustui: [illegible] nõ est alba:et fit in [illegible]ultis bonis vrbibus. Sed in ha[illegible] nostra vrbe non est in vsu. ¶ Modus.xiiij.

Ad faciendũ fruct⁹ ⁊ aĩalia oĩa ex zuccaro. ℞.zuccari q̃titatẽ quã volueris:⁊ puluerizã:deinde post subtilẽ pulverizationẽ impastet cuꝫ albuminib⁹ ouorũ q̃titate sufficiẽti ĩtãtũ qd formã paste habeat:deide vnguãt forme cũ oleo amigdalaꝝ dulciũ: ⁊ de dicta pasta forme ĩpleãtur. postea simul cõprimãtur:⁊ sic erũt aĩalia vel fruct⁹ facti. ⁊ sic omnia fieri possunt dũmmõ forme habeantur. deinde ponantur in stupha ad siccãdum. demum pingatur ꝟm colorem suum.

¶ Sunt quidã alij qui impastãt zuccarũ cũ gũma dragagãti facta in aqua rosata ⁊ qui aspergunt formes farina:⁊ hoc fieri potest:sed superior modus melior est.

¶ Modus.xv.

Ad faciendũ penidios. ℞.zuccari li.ij. Infundant in aq̃ p noctẽ: deide coq̃tur cũ illa aqua absq; aliq̃ alia clarificatione. prius tñ colet:⁊ sit coctio dura post quã coctionẽ pijciat sup marmorinũ cũ ole[illegible] amigdalaꝝ dulcium. deinde ducat ad ferram anteq̃ infrigidetur:et quanto longiori tempore ducũtur tanto albiores fiunt:deinde forcipe incidantur:et in stupha reseruẽtur.

¶ Sunt aũt q̃ ponũt pro oi lib.j.zuccari.ʒ.5.amidi pulverizati post mediã zuccari decoctionẽ.vel in fine:⁊ hoc vt zuccarũ non candeat:⁊ modus ille non vituperat

¶ In aqua autẽ zuccarũ ponit:vt viscositatẽ acquirat: qua mediãte possit ad ferrũ trahi:qua tractione albi penidij fiãt. zuccaꝝ quãto pfecti⁹ tãto lõgiori tpe in aqua pmittit infusum. Quãto ꝟo grossum magis ac rubeũ tãto minori tpe relinquendũ est[illegible]in aq̃. ⁊ hoc nota. zuccarũ eñi grossum ⁊ rubeũ multũ de viscositate hz: ideo parũ ĩ aq̃ pmittat. Albũ vero paucã hz humiditatẽ: ideo ad illã acquirẽdã que necessaria est ad hoc qd trahi ad ferrũ possit in aqua infusum stare debet ⁊ lõgo tẽpore.

¶ Zuccarum in oibus suprascriptis ɔfectiõibus clarificari dz. In ista aũt nõ clarificat:sz tm̃mõ colat: vt superfluis ⁊ immũditijs mundetur. ¶ Modus.xvj.

Ad faciẽdũ man⁹xp̃i rosatũ. ℞.zuchari clarificati ⁊ ab aq̃ ɔsumpti lib.j. Aq̃ rosa. li.5. Misce ⁊ bulliãt duo simul vsq; ad aq̃ ɔsumptionẽ ⁊ zuccari fortẽ[illegible]coctionẽ:deine pijce sup marmor aspsum farina subtili ⁊ reserua. Sunt q vngũt marmor ex oleo amigdalarũ loco farine. Nec hic mod⁹ mihi placet. Scias insuper ꝙ zuccarum ex quo fit man⁹ christi nõ multum stãgezatur:longa eñ stangezatio prohibet zuccarum candescerẽ ⁊c.

¶ Modus.xvij.

Ad faciẽduꝫ manusxp̃i violatũ. ℞.zuccari clarificati ⁊ ab aqua consumpti lib.j. aque florum violarum libr.j.5. Misce ⁊ fiat vt de prescripto tibi monstraui.

¶ Nota insup ꝙ apothecarij nostri[illegible]tpis solũ ℥ ij. aque florũ violarum ⁊ rosarum pro lib.j.zuccari ponunt ad faciendum tam manuschristi violatum quam rosatũ: et tunc pauca virtus in eo est:ideo quantitas illa aponenda est supra a me descriuta.

¶ Potest etiã fieri ma[illegible]xp̃i buglosatũ:⁊ boraginatũ ⁊ fiãt vt pscripsi pmutãdo aquas:⁊ loco aq̃ rosarũ ponit aq̃ florũ buglose vl' florũ boraginis cũ quãtitate zuzuccari [illegible]escripta. ¶ Modus.xviij.

Ad faciẽdũ manusxp̃i platũ. ℞.zuccari clarificati et ab aq̃ cõsumpti lib.ij. aq̃ rosarum li.5. Misce hec duo ⁊ simul bulliant vsq; ad aq̃ ɔsumptionẽ ⁊ zuccari durã coctionẽ. In fine vero addatur margaritarum subtilissime pulverizatarum.℥.5. Et pijciantur sup marmor aspsum vt supra. ⁊ reseruetur.

¶ Sunt aũt quidã apothecarij imo fere oẽs qui solũ.ʒ j. margaritarũ pro oi lib.j.zuccari ponũt:⁊ hoc propter ipsarum penuriam: ac emptores nolunt soluere ⁊ male:nulla enim minor quantitas apponenda est quã.ʒ. pro omni lib.j.zucchari. ¶ Modus.xix.

Ad faciẽdũ manusxp̃i cũ fragmẽtis. ℞. zucca. clarificati ⁊ ab aqua ↄ̃sumpti li. j. aq̃ rosa. li. ʒ. bulliãt duo hec simul vsq̧ ad ↄ̃sumptionẽ aq̃ ⁊ durã coctionẽ zuccari: deinde in fine addant fragmẽtorũ preciosorũ oĩm subtilissime ↄ̃tritorũ. ʒ. iij. margaritarũ. ʒ. j. misce: et p̃ijciant sup marmor: et reseruent in stupba.

℄ Modus. xx.

℄ Ad faciẽdũ sauoniã. ℞. zuchari clarificati ⁊ ab aq̃ consumpti lib. j. aq̃ ro. ℥. iiij. amidi pulueri. ℥. iiij. bulliãt oĩa simul vsq̧ ad aq̃ cõsumptionẽ: deinde in fine addant zinzib. subtilissime icisi. ʒ. ij. Et p̃ijciat sup marmor: ⁊ det ei forma manusxp̃i: sʒ latior ⁊ maior sit.

℄ Hec confectio fit apud curiales ⁊ dominos Venetos: ⁊ his in locis multum in vsu est. Multumq̧ delectabilis gustui ac nutritiua.

℄ Modus vigesimusprimus.

Ad dandũ colorẽ rubeũ zuccaro. ℞. brasilij subtilissime raspati. ℥. j. alumis roche. ℥. ʒ. aque. ℥. vj. infundant duo hec in petia ligata in dicta aqua p dies sex: deinde calefiãt ad ignẽ leniter: ⁊ cũ aquã zuccarũ coquatur.

℄ Modus vigesimussecundus.

Ad faciendũ colorẽ viridẽ zuccaro. ℞. succum cauliũ vel succũ blãde vel succũ foliorũ ireos: ⁊ cũ altero eorũ zuccarũ coquatur.

℄ Modus vigesimustertius.

Ad faciẽdũ colorẽ celestinũ vel nigrũ zuccaro. ℞. indi gũmi dragagãti añ. ℥. ʒ. vini nigri. ℥. j. Ligent in petia duo hec subtiliter puluerizata: ⁊ infundant in vino per dies sex deinde cũ dicto vino zuccarũ coquat: prius tñ ad ignẽ cũ dictis reb⁹ aliqualiter calefiat.

℄ Modus vigesimusquartus.

Ad faciendũ colorẽ glaucũ. ℞. croci. ʒ. ij. aq̃ lib. j. infundat in ea per diez ⁊ noctẽ: deinde aliqualiter calefiãt simul: postea colent. ⁊ cũ dicta aqua zuccarũ coquat: vel accipe succũ florũ nascentiũ in paludib⁹ qui sunt glauci: et est opinio quorũdã q̧ sint flores acori: et cũ eo coque zucccarũ: e[...]m glaucũ pulcherrimũ: non tamen ita boni odoris.

℄ Modus vigesimusquintus.

Ad faciendũ colorẽ turchinũ. ℞. indici. ʒ. ij. ceruse. ℥. ʒ. calcis viue. ʒ. j. puluerizentur ⁊ in petia ligent ac infundant in li. vna aq̃ p diẽ et noctẽ: deinde simul ad ignẽ aliqualiter calefiant: ⁊ cũ dicta aqua zuccarũ coquatur.

℄ Modus vigesimussextus.

Ad faciendum colorẽ morellũ. ℞. succi florum yreos: ⁊ cũ eo zuccarũ coquatur: et si illo tp̃e nõ reperit: accipe ℔. j. incisionũ corij morselli ex quo fiunt lude ⁊ burse: ⁊ pone in aqua dum incipit bullire: ⁊ permittatur bullire tribus vel quatuor ebullitionib⁹: deinde coletur aqua ab illis incisionibus ⁊ cuʒ dicta aqua coquatur zuccarũ: et sic potes facere de rubeis incisionibus si rubeũ colorem facere vis absq̧ brasilli.

℄ Modus vigesimusseptimus.

Ad faciendũ maʒapanũ. ℞. amig. dulciuʒ mũdatarũ ⁊ subtiliter cõtritarũ lib. ʒ. zuccari bene etiã puluerizati: deinde iterũ cũ amigdalis bene cõmixt⁊ lib. j. aque rosa. quãtuʒ sufficit: ⁊ fiat pasta que extẽdat sup vbiatas: et in furno coquitur. Sunt autẽ qui non ponunt nisi. ℥. ij. amigdalarũ pro omni li. j. zuccari: quidã plus ⁊ quidã min⁹: ⁊ hoc fieri põt ad placitũ sumentis vel comedentis.

℄ Fiunt aliq̃n sine vbiatis marzapani hoc mõ. facta pasta extẽdat sup incisoriũ zuccaro aspersuʒ: ⁊ in terra sine igne ponat: ⁊ supra ponat textũ cũ igne ⁊ post coctionẽ superioris partis reuoluatur: ⁊ ita fiat. ⁊ tunc nõ cognoscetur pars s[...]rior ab inferiori.

℄ Etiã fiun[...]arzapani: ⁊ p̃ijciũtur sup marmor vt manus xp̃i. Et [...]oc mõ fiunt: coquat zuccarũ: ac manusxp̃i facere velles: et in eo p̃ijciãtur amigdale vltimo cõtrite ⁊ bene c[...]uccaro misceãtur: deinde iterũ zuccarũ coquatur: [...]ost modum sup marmor farina aspersum p̃ijciantur: sed primus ⁊ secundus modus melior est.

℄ Modus. xxviij.

Ad faciẽdũ zuccarũ rosatũ. ℞. summitates florũ rosarũ rubearũ incõplete maturitatis. ℥. iij. permittãtur post earũ collectionẽ saltẽ per diẽ: deinde in lapideo vase vltimate conterãtur: postea adde eis zuccari li. j. ⁊ bene pistando permisceãtur. deinde reponant in vase vitreato ⁊ cooperiat charta: demũ soli exponatur: ⁊ per menses tres permittat omni di[...]psum miscendo: deinde remoueat: ⁊ reseruetur: ⁊ hoc mõ fit zucc. violatum buglosatum et boraginatum permutando solum flores. et in reliquis prescriptus modus seruandus est.

℄ No[...] insuper q̧ de floribus prescripti[...] summitas accipienda est: alia vero pars abijci[...]da est: quia minus dura. Et fila illa que in flori[...]s boraginis reperiuntur abijcienda sunt.

℄ Modus. xxix.

Ad faciendũ codignatã. ℞. poma citonia a supiori cortice ⁊ ab ĩteriori oĩa mũdata: ⁊ p ignẽ cũ pauco vino in pasta reducta lib. xij. zucca. clarificati ⁊ ab aqua cõsumpti li. viij. misce et coquant oĩa simul semp agitãdo donec cocta sint: et in scatulis reseruetur.

℄ Hec eñ est vera dosis zuccari q̃ in codignata apponẽda est. alij ponunt equalẽ q̃titatẽ zuccari ⁊ paste nec mod⁹ iste laudat. Pasta igitur dicta anteq̧ cũ ea zuccarũ misceat stagminanda est cũ bacili forato ad hoc q̧ ipsa subtilis sit. Sempq̧ ducẽda est cũ baculo dũ ad ignẽ est ad decoquẽdũ. Ipsius aũt coctio cognoscit cũ

ipsa tota a bacilone ducendo se leuat: nec ab igne remouenda est nisi ipsa separetur a bacilone: qꝛ tunc est signum cocture. ꝛ hoc idem intelligas de amarenata.

Modus.xxx.

Ad faciendū amarenatā. ℞.amarenas non dulces: ꝛ cum pauco vino ad bulliendum pone: post vero crepaturā earū colētur a succo suo. deinde manib⁹ fricādo transeant ꝑ bacilonū foratū exiet pulpa: ꝛ arij seu nuclei et cortices remanebunt. Accipe igitͬ de dicta pasta li.xij. zuccari clarificati et ab aqua consumpti li.viij. misce ꝛ bulliāt simul cū baculo agitādo donec a bacilone leuenͬ ꝛ reserueͬ.

Nota ꝙ hoc modo fit ꝑfectio delectabilis seu cornalina accipiendo cornalos ꝛ faciendo vt de amarenata supra monstraui ꝛ de bullitione cum vino ꝛ colatura ꝛ positione zuccari. Est enim confectio delectabilis multum ac restrictiua.

Modus.xxxj.

Ad faciendū zelū amarenarū. ℞.succi ꝑdicti amarenarū.li.viij. zuccari clarificati ꝛ ab aqua cōsumpti lib.ij. misce ꝛ bulliāt vsqꝫ ad cōgelationē semꝑ cū baculo du[cend]o: ꝛ reseruetur. Est em̄ vtilis ad sitim exti[ng]uendum: et si quis loco saporis quid vti vellet appetitum excitat ꝛc.

Sunt qui hoc idem faciūt de succis citoniorum: ꝛ decoquunt illum ad zalec formam. alij vero ad sirupi formā et vtroqꝫ modo fieri potest: ꝛ in multis egritudinib⁹ valet. Et hic finis imponitur tertiedecime distinctioni que fuit de artificio zuccari ꝛc.

Incipit.xiiij. distinctio q̄ est de decoctione medicinaꝝ: ꝛ ꝯtinet partes tres. Prima est de medicinis que multum sustinent de decoctione. Scd̄a est de medicinis que parū sustinent de decoctione. Tertia est de medicinis que mediocre sustinent coctionem.

Hec distinctio nō minus vtilis ꝙ ne[ces]saria est: nisi em̄ medicine debito mō coquāͬ que cōpositū faciūt sane virtus cōpositi a doctoribus limitata nō resultabit: igiͬ vt hūc err[orem] amoueā distinctionē hāc [n]otaui in qua v[niuer]salē doctrinā cōperies. Medicine que multū sustinēt de decoctiōe sunt iste arist. oēs species fenicul⁹ herba ꝛ radix apiū et radix ꝛ herba petrosilium ꝛ herba ꝛ radix bruscū enule hyreos gētiane squinantū colo quintida hermodactili cucumer asinin⁹ centauree oēs: lapis armen⁹ lapis stellatus sarcocolla serapinū euforbiū opoponacū oēs spēs serpētarie duo elebori radix peonie milium solis cicera orob⁹ bacbare gramē cardones oēs platāgo sempuiua cauda equina raphan⁹ cortices caparoꝝ cortices mādragore cortices granatoꝝ spēs oēs sal ꝛ alumi nis: reupōticū: rubea tinctoꝝ diptamū: acatia: hypoquistidos: cornu cerui: castoreum: oēs succi herbarū radices oēs nō aromatice oīa habētia multā humiditatē ꝛ frigiditatē stafisagria lupuli faseoli semē canapis herberis stipites arborū ꝛ plātarū min⁹ tñ quā radices: ꝛ plusquā folia coquenda sunt.

Medicine q̄ parū sus[tin]ēt de decoctione sunt iste: māna aqua lactis rose vio. sticados epithimū. s. psilij capilli ve. scamonea foliuꝫ indū flores genestre cardamomi gariof. pip oē reubar. cina. maiorana saturegia anthos basilicon mellilotū camomilla serpilluꝫ origanū sandali oēs muscus ambra cāphora ameos amomi nigella. s. althee: quatuor. sēꝫ frigida maiora. s. papa. albi ꝛ nigri ocimum carpobalsamū: cū tota planta cortices citri cortices citonioꝝ calam⁹ aromaticus opiū acetū aqua ros. aqua viola. flores nenuphar flores buglose flores boraginis oēs etiā flores oīa aromatica oīa habētia virtutē in supficie lignū aloes oīa facilis resolutōis ꝛc.

Medicine q̄ mediocrē sustinēt decoctionem sunt iste calamentū mētha saluia bethonica folia oīa semīa oīa vinū granatoꝝ vinū citoniorū herba papaue. vtriusqꝫ succi herbarū aromaticarū aloes tamarindi. succus rosarū succus violarū absinthiū fum⁹ terre eupatoriū hysopus pruna assarū lupuli cologniti. turbith agaricus polipodiū squilla hyreos sene mezereon ciclamē. s. geneste. sēꝫ hyusqami sauina scabiosa peonia dauci carui leuistici petrosilij feniculi anisi cimini asparagi apiū. s. semē rute. se. lini. se. fenugreci se. portulace se. lactuce se. scariole se. endi. se. acetose ꝛ herba se. vitice coriādroꝝ ordeū myrtili. cubebe. s. iuniperi iniube balausthe tasus barbarus herba mētha endiuie scolopēdria cicorea tamariscus saxifragia laur⁹ nenuphar. epatica artemisia pimpinella paritaria hipericon co[st]um zedoaria zinziber radix liquiritie ꝛ succus: ꝛ sic concluditur. xiiij. dist: medicinarum.

Incipit.xv. ꝛ vltima distinctio q̄ est de cōtritione medicinarū: ꝛ ꝯtinet tres ptes. Prima est de medicinis q̄ multū sustinent de cōtritione. secūda de medicinis que parū sustinent de cōtritione. tertia est de medicinis q̄ mediocrem sustinent contritionem.

Hec distinctio nō min⁹ vtilis ꝙ ꝑcedēs est: ꝛ si intellecta fuerit: ꝛ executioni mādata auctorū cōponēs virtutē suā a cōpositore li

mitatā

mitatã ? recipiẽtẽ imprimet: ad laudẽ altissimi: qui sua benignitate opus nostrũ dirigat.

¶ Medicine q̃ multũ sustinent de cõtritione sunt iste aristologie oẽs sqnãtũ enula byreos scoria ferri vitrũ cortices ouoꝝ scorpiones sandali oẽs magarite opiũ papauer albũ et nigrũ scilicet semẽ aloes coloquintida cortices caparoꝝ cortices granatorũ reupõticũ rubea tinctorũ costũ diptamũ sanguis draconis cornu cerui os sepie ebur aurũ argentũ plumbũ vstũ cartam⁹ semẽ byusqami hermodactili cucumer asinin⁹ cẽtauree oẽs serpentarie omnes duo hellebori radix peonie miliũ solis semẽ lini semen fenugreci herbe ris quatuor semina frigida maiora staphisagria semen coriandrorũ lupini faseoli.s.capis cicera orobus ordeũ bacce lauri pinee amigdale auellane dactili p assule ficus myrtili.scilicet iuniperi balaustie gramẽ oẽs cortices plãtarũ sauina cardones oẽs semperuiua cauda eqna raphanus lignũ aloes cortices mandragore batitura eris marchasita cerusa litargiriũ miniũ argentũ sublimatuʒ arsenicũ corali vtriusq; lapis lazuli lapis iudaicus lapis lincis crystallus magnes cinaberis marmor sulphur terra sigillata vitriolum flos eris auripigmentuʒ species omnes salis oĩa alumina lapides omnes fragmẽta omnia preciosa omnia mineralia species tyriace species mytridati medicine composite deopilatiue medicine cõposite epatice medicine pro renibus species trociscoꝝ medicine omnes stupefacientes species trifere species hyere species loch medicine pectorales omnia metalla.

¶ Medicine parũ sustinentes de cõtritione sunt iste.scamonea nigella capilli veneris aloes rose viole sarcocola serapinũ euforbiuʒ oppoponacũ mezereon flores geneste flores camomille mellilotũ anicum cardamomuʒ absintbiũ sticados epitbimũ semen psiliȷ cassie lignee piper oẽe: camphora ambra muscus succus rosaꝝ cortices citri cortices citoniorum sene thimus oĩa vina aromatica oẽs gumme ameos amomũ ozimũ calam⁹ aromaticus laudanũ omnes species aromatice omnia quorũ virtus facile resoluitur oĩa debilia ? rare texture oĩa que habent virtutẽ in superficie oĩa intẽse caliditatis ? siccitatis.

¶ Medicine que mediocrẽ sustinẽt cõtritionem sunt iste. Ruta spice oẽs semina omnia ciminũ mirabolani oẽs reubarbarũ fumus terre eupatoriũ hysopus assarũ lupuli turbith agaricus polipodiũ squilla.semẽ vitice acetosa nasturtiũ gariofili nux muscata cubebe sicle scolopẽdria cicorea tamariscus serpillum saxifragia laurus epatica artemisia pimpinella paritaria hyeos cyclamen semẽ genestre scabiosa semen peonie dauci carui leuistici petrosiliȷ feniculi anisi cimini asparagi api menthe.s.hypericon zedoaria zinziber ad... intestinũ lupi pulmo vulpis stomaca gallinarũ medicine omnes solutiue pillule oẽs solutiue pillule omnes medicine stomatice diaciminũ dianisum diatriton pipereon omnia folia preter ipsa aromatica oĩa fere aromatica: et sic finem operi imponit.

¶ Hec enim sunt Jo. Frãcisce mi frater optime que paruitate ingeniȷ mei a variȷs librorum voluminib⁹ elicere potui. Non vt te his doctiorem redderem: me... nõ est mineruã instruere: sed vt tuis votis obtemperarem. Multaq; alia scribere proposuerã: sed dubitans loquacitate damnari his finẽ imposui. Nosti tu: homines nostri temporis prolixitas eos tedio afficit: quãq; vtilis ? necessaria. ... igitur taciturnitate ... gibus damnari: q̃ loquacitate. Uale igitur diu felix: et Quirici fratris tui memento.

Sequitur Rubrica huius libri.

Incipit Rubrica huius libri secundum ordinem alphabeti.

De litera A.

Al quid significat.
Aureo pondere.
Aloes quomodo lauatur.
Aloes preparatio si ad laxandum vel confortandum datur.
Amigdale et pinee quomodo purgentur.
Agaricus quare in tyriaca ponitur.
Aristologie quomodo conteruntur et coquuntur.
Ana quid importat.
Acute medicine et rare et gumme quomodo conteruntur.
Aristologia simpliciter scripta que accipienda.
Anetum simpliciter scriptum quid accipiendum.
Anisum et feniculum simpliciter scripta quid intelligit.
Album piper quid sit.
Anacardum mel quid sit.
Anacardus quid sit.
Amigdale quomodo preparãtur cum in medicinis pectoralibus ponuntur.
Assationis modus seminis lini.
Amara electuaria quãto tpe cõseruant[illegible].
Aloes succotrinũ et epaticum quid meli[illegible].
Aloes si simpliciter scribatur de quo intell[illegible]itur.
Aqua lactis quare ponitur ad serenum et q[illegible] melior.
Absinthium quare dicitur romanum.
Absinthium quando colligitur et exiccatur.
Aloe quare cum aqua pluuiali lauatur.
Armel scriptũ cum a et cũ h. quid importat.
Acori quomodo aduruntur.
Amidum quomodo assatur.
Agaricus trocifcatus qñ in medicinis ponitur.
Amigdale amare quare in trocis. alkkengi ponuntur.
Assa duplici ff. et simplici. f. quid significet.
Amigdale simpliciter scripte de quibus intelligitur.
Ascliber quid sit.
Albelach quid sit.
Auellane quomodo assantur.
Agresta a quibus vuis extrahitur.
Aqua cucurbite quo[illegible]odo fit.
Aque quantitates ad purgandum mel.
Acetum squiliticum quomodo fit.
Aque quãtitas ad zuccarum clarificãdum.
Aqua pro syrupis pectoralibus que sit.
Albi penidĳ quare dicantur.
Aqua rosarũ quare ponitur in syrupo liquiritie.
Argenti viui extinctio.
Axu[illegible]a porci quomodo conseruatur.
Antid[illegible]um quid sit.
Axungia [illegible]iciter scripta quid significat.
Aloes in vnguentis quomodo ponitur.
Alchanach quid sit.
Aquam maris modus conseruandi.
Aqua maris si non habetur quid eius loco ponitur.
Anisum quomodo puluerizatur.
Amigdale quomõ preparantur ad oleum faciendum.
Amidum quare ponitur in penidĳs.
Ad colorandũ zuccarum fm omnẽ modum.

De litera B.

Behen et ben differentia.
Boliarmeni lotio et preparatio.
Balsamus quid sit.
Burungi quid sit.
Basis in medicina quid sit.
Benedicta quare dicitur.
Bathecca quid sit.
Bolus quid sit.
Bullire in aqua sufficientis quãtitatis quid sit.
Bedeguar quid sit.
Butyrũ melius et tempus conseruationis.
Butyrum quomodo lauatur.

De litera C.

Citraria et ciriaci quid sit.
Cinamomũ subtile quibus in medicinis ponitur.
Calamentum et mentha quare sicci in medicinis ponuntur.
Cardamomũ et cardamomi differentia.
Ciminum carmenum quid sit.
Cũ dicitur species dyarodon abbatis quid accipitur.
Cum frigida dari quid sit.
Confectio quid sit.
Cinamomi et darseni differentia.
Cardamomi et heil differentia.
Calamentum montanum quare ponitur.
Centaurea absolute scripta quid intelligendum.
Conditiones seruãde in exhibitione tyriace.
Colcotar quomodo aduritur.
Costum dulce non est in rerum natura.
Calamentum quando colligitur.
Causa quare medicine simul miscentur.
Cassia simpliciter scripta quid sit.
Caules nabati qui sunt.
Corticum ouorum incineratio.
Conditiones seruande in collectiua mineralium.
Colloquintide contritio.
Castoreum in philonio quare ponitur.
Contritio narcoticorum quomodo fit.
Cassiaf. ponitur in electuario indõ maiori.
Cognitio vniuersalis simplicium.
Colloquintida quãdo in medicinis est ponenda.
Catarticum quid sit.
Contritio et multa et pauca quare fit.
Caparorum radix collectio.
Coriandrorum semina quomodo preparantur et torresiant.
Coralli et corallorum simpliciter scripti.
Coagulatio medicinarum quare fit.
Crocus in prostratione appetitus.
Conseruationis tempus loch.
Camphora quomodo puluerizatur.
Crocus quare in medicinis cordialibus ponitur.
Candi violati et rosati qui sit.
Constrictiua quando dantur.
Contra vomitum quando dantur.
Coqui secundum artem quid sit.
Coralli in syrupo de scabiosa quare ponuntur.
Cortices citoniorum parum coquuntur.
Coctionis syruporum cognitio.
Cerusa quomodo lauatur et quare.
Cera quomodo et quare lauatur.
Cordumeni quid sit.
Calamus simpliciter scriptus quid significet.
Camphora non ponitur in emplastro restrictiuo.
Cerotum vnde dicatur.
Cotula quid sit.
Cera quomodo colo[illegible]r.
Cerea quomodo fiant.

De litera D.

Due pa[illegible] alterius. z. quid sit.
Differentia inter dauci et baucie.
Dosis electuarĳ indi maioris.
Differentia inter syracost et manna.
Dactili herion qui sint.
Diafinicon vnde dicatur.
Dragma quid sit.
Diaprunis ex quibus prunis fieri debet.
Dosis quid sit.
Differentia ponderum inter antiquos et modernos.
Differentia inter rob robub et syrupum.
Dragantum quomodo preparatur.
De coloquintida inter doctores est differentia.
Dies naturalis quis sit.

De errore pandectarum in pillulis de bdellio.
Diagredium in pillulis est ponendum.
Decoctio syruporum cum zuccaro nõ est clarificanda.
Dies caniculares qui sint.
Decoctiones q̃to tempore conseruantur.
Dyachilon non diaquilon dicendum.

De litera E.

Electuaria dulcia q̃to tempore seruantur.
Etates tyriace que sint.
Etymologia medicinarum.
Electuarium dyasatyrion quare datur.
Epatis adip preparatio & conseruatio.
Exhibitio narcoticorum.
Electuarium indum simpliciter scriptum.
Electuarium indum minus quare acuitur scamonea.
Electuarium quid sit: & quid differt a confectione.
Etymologia tortelarum de ceni.
Ericium quomodo comburitur.
Epithimum quare dicitur oriense.
Emplastrorum compositiones quomodo terantur.

De litera F.

Feleniemist differentia.
Folium quid.
Fermentatio quid sit.
Fermentatio vere & in loco.
Feniculus simpliciter scriptus.
Flores omnes in vmbra exiccantur.
Folliculi sunt in puluere non herba.
Folia omnia quando sunt colligenda.
Flores omnes quando colligendi.

De litera G.

Geleniabin quid sit.
Gumme in diapenidion quomodo dissoluuntur.
Gumme non sunt conterende.
Grana ex quibus medicine ponderantur que sunt.
Gumme in pillulis intrantes quomodo dissoluuntur.
Gumme quomodo assantur.
Gummi si simpliciter scribatur quid significet.
Gumme quando colliguntur & rami.
Galle omnes quomodo pulnerizantur.
Granella quomodo preparatur.
Gumme omnes & ossa quomodo comburuntur.
Galia simplex scripta.

De litera H.

Hirci sanguinis preparatio.
Herba muscata quid sit.
Herba sancte marie quid sit.
Herba policaria quid sit: & quid eius loco ponitur.

De litera I.

Infusio cimini in aceto; quare fit.
Ipoquistidos quid sit.
In quo vase tyriaca sit conseruanda.
In qua forma trocisci tyri sunt faciendi.
In quo loco sint seruandi.
Iringorum tempus collectionis.
Isopus si simpliciter scribatur quid significat.
Iusquiamus simpliciter scriptus.
Intestini lupi preparatio.
In veris quantitates specierum & mellis.
Iera simpliciter scripta quid significat.
Iera quanto tempore conseruatur.
In electuariis in quibus diagredium coctum intrat q̃d faciendum.
Inter enema & clistere differentia.
In pillulis aureis quare non ponitur zinziber.
Iulep quomodo sunt coquendi.
Infusio rosarum viridium & siccarum.
In syrupo de iuiubis litera corrupta.
In sirupo de liquiritia quare aqua rosarum ponitur.
Iulep simpliciter scriptum quid significat.
Iulep quomodo differt a syrupo.
In decoctione pectorali quare yreos non ponitur.
Iulep quanto tempore conseruatur.

De litera K.

Kermes & kesmes differentia.
Kist quid sit.

De litera L.

Lapidum contritio.
Lignum aloes crudum quid sit.
Laudanum non conteritur.
Leporis incineratio.
Lapis lazuli quomodo lauatur.
Loco florum squinanti quid ponendum.
Liquiritia simpliciter scripta.
Loco foliorum mandragore quid ponendum.
Laureole & mezerion differentia.
Litargirium simpliciter scriptum quid significat.
Litargirium cum muscilaginibus non est decoquendum.

De litera M.

Mel emblicorum quid sit.
Modus adurendi fetam.
Meu quid significat.
Mel crudum & mundum quid sit.
Mel quadruplum ad species quid sit.
Mel tabarzet quid sit: & quid eius loco ponitur.
Muscus quare in medicinis ponitur.
Melior est compositio facta in forma electuarii q̃ confectionis.
Medicine quare teruntur diuerse.
Modus sumptionis confectionum.
Modus accendendi cortices citri.
Medicine ex [illegible] subtiliter conterende.
Modus la[illegible]ndi lacam.
Medicine quare abluuntur.
Mirabol[illegible] quare in confectione anacardina ponuntur.
Mel cum apozimate emblicorum quid sit.
Mel in confectionibus & crudum & coctum potest apponi.
Mel quare ponitur in medicinis.
Margarite perforate meliores sunt.
Medicine quomodo stupefaciant.
Mel in electuariis solutiuis nunquid coquendum.
Medicine quare dicuntur solutiue.
Mirabolanorum assatio.
Medicinarum preparatio.
Muzum quid sit.
Medicine solutiue quanto tempore durant.
Mezereon quomodo preparatur.
Mirabolani & mirabolanorum simpliciter scripti.
Mu[illegible]lago psilii quomodo fit.
Medicina quibus causis aduritur.
Mel purum coquitur.
Mel passularum.
Modus infusionis rosarum.
Muscus & ambra non conteruntur.
Mel mirti[illegible]rum quid sit.
Mel carne.
Mel in [illegible]ch preparatum.
Mixtura cordialis & pectoralis aptatio.
Mellis purgatio & clarificatio.
Modus infusionis violarum.
Miue conseruatio.
Mellis quantitas ponenda in radicibus.
Modus extrahendi succum a cucumere asinino.
Miue aromatice conseruatio.
Modus lauandi oleum.
Menta saracenica que sit.
Mellis quantitas pro speciebus in emplastris.
Mel si coquendum in emplastris.
Medicine approximande membris principalibus preparatio.

De litera N.

Nardus simpliciter scriptus quid sit.
Necessitas compositionis pillularum.
Nigella quid sit.
Nux simpliciter scripta quid sit.

¶ De litera. O.

Ozimi differentia.
Opium quare dicitur tebaicum.
Opium quando fit.
Origani collectio.
Operatio ignis in medicinis.
Ordeum quare excorticatur.
Oculi populi collectio.
Oleum simpliciter scriptum.
Oleum yrinum quid sit.
Oleum viride quid sit.
Oleum leuistici quid sit: ⁊ quid eius loco ponendum.
Oleum sisammum ⁊ quid eius loco.
Oleum de oliuis immaturis: quid eius loco ponitur.
Olea calida cum quo oleo fiant.
Olea frigida cum quo oleo fiant.
Oleum ex omnibus floribus.
Oleorum omnium infusio.
Oleorum diuersitas ⁊ tempus conseruationis.
Oleum quare cum cera apponitur.

¶ De litera. P.

Piper simpliciter scriptum.
Per fragmenta preciosa.
Partes tres. ʒ. j. quid intelligitur.
Pro camepiteos quid apponitur.
Puluerizare quid sit ⁊ ipsius vtilitas.
Paucedani collectio.
Pro balsamo quid apponendum.
Peonia simpliciter scripta.
Philonium vnde dicatur.
Penidij quare in dyafuro.
Penidij sihari qui sint.
Penidij quomodo fiant.
Pondera medicinarum ⁊ figura earum.
Porrum quod in medicinis ponitur.
Pillule quare in forma rotunda impari dantur: ⁊ quare fuerunt inuente.
Pillule quanto tempore conseruantur.
Pillule vnde dicantur.
Pillule quando sunt exhibende.
Papauer simpliciter scriptum.
Puluis cordialis quomodo cor confortet.
Pulmonis vulpis preparatio.
Pix simpliciter scripta.
Pinguedines quomodo conseruantur.
Paralesis herba quid sit.

¶ De litera Q.

Quantitas specierum per lib. j. mellis vel zuccari.
Quare dicitur triffera.
Que seta comburitur.
Quod calamentum in medicinis ponitur.
Que centaurea in medicinis apponitur.
Quare plures medicine simplices in compo[illegible]to ponuntur.
Que semina colligenda.
Quare dicitur dyacurcuma.
Quantitates specierum in dyasatyrione.
Que semina assantur.
Quando opiata vtenda.
Que medicina acuitur scamonea que dyagridio.
Quantitates zuccari in puluere ducis.
Quantitates specierum in sacculis.
Quoqui secundum artem quid sit.
Qui sirupi fiant cum aqua pluuiali.
Quantitas sufficiens succorum in sirupo de bisantijs.
Quantitates oleorum ⁊ cere in vnguentis.

¶ De litera R.

Rodostomate quid sit.
Rob quid sit.
Rose simplicis scripte.
Radices ⁊ folia quando colliguntur.
Rute exiccationis modus.
Rubea vel rubee quid sit.
Radices quomodo exiccantur.
Radix simpliciter prolata.
Radices quo tempore sunt meliores.
Radices simpliciter scripte que sint.

¶ De litera S.

Se. leuistici in medicinis non herba.
Spisse differentie.
Sandali mazachari qui sint.
Species cimini quomodo cot[illegible] vnde ⁊ medicinarum confortantium ⁊ electuarij de citro.
Solidus ⁊ exagium quid sint.
Simplicia quomodo conterenda.
Spodium quid sit.
Specierum quantitates in dyadraganto.
Storax simpliciter scriptum.
Sandali simpliciter scripti.
Sebelia quid sit.
Sticados quare dicitur arabicum.
Specierum tyriace contritio.
Spice collectio.
Specierum metridati contritio.
Saxifragia quid sit.
Species in cofectionibus quando ponuntur.
Scorie ferri preparatio.
Scorpionum combustio.
Secacul ⁊ yringi differentia.
Stinci qui sint.
Stupefactio quid sit.
Sedenegi ⁊ scedengi differentia.
Squinanti contritio.
Specierum yere contritio.
Sextariorum differentie.
Scamonea antiochia quare dicitur.
Specierum solutiuarum contritio.
Sarcocolle preparatio.
Sene simpliciter scriptum.
Species pillularum quomodo conteruntur.
Succi herbarum quid sint.
Superfluitates animalium que tempore colligende.
Semen rose quid sit.
Squilla quomodo incidenda.
Succus ipoquistidos quando fit.
Specierum trociscorum contritio.
Spongie combustio.
Stomachorum gallinarum preparatio.
Specierum puluerum contritio.
Species sacculorum.
Succi a squilla extractio.
Squille assatio: ⁊ quid eius loco ponitur.
Specierum loch contritio ⁊ tempus conseruationis.
Sirupus acetosus quomodo intelligitur.
Syrupi stiptici ⁊ de zuccaro quomodo coquuntur.
Syrupi quomodo aromatizentur.
Semina musseillaginem facientia quomodo coquenda.
Sapa quare in syrupis ponitur.
Succi quanto tempore conseruantur.
Squingebin.
Syrupi quomodo sine ouo clarificantur.
Syrupi ⁊ rob quid sint.
Squille quare pars interior ⁊ exterior abijciuntur.
Seminum tempus collectionis.
Si scriptum reperitur vna res cuius plures sunt species de qua sit intelligendum.
Syrupi necessitas compositionis.
Semina frigida maiora que sint ⁊ que calida maiora.
Semina communia calida minora.
Syrupi cum melle vel zuccaro quis melior.
Suchas ⁊ bedeguar quid sit.
Syruporum conseruatio.
Se. lauri contritio.
Specierum vnguentorum contritio.
Sal simpliciter scriptum.
Sanguis humanus a quo accipitur.

¶De litera T.

Tyriaca quid importat.
Tempus conseruationis ipsius.
Tempus conseruationis metridati.
Trifera quanto tempore durat.
Tereniabin quid sit.
Trociscus quid sit.
Tero et contero differentia.
Trocisci quare fian[t].
Trociscus quid sit.
Trociscorum a pillulis differentia.
Trociscorum necessitas compositionis.
Trociscorum tempus conseruationis.
Trociscorum tyri et vipere forma: et quomodo significantur.
Tempus conseruationis puluerum.
Tempus conseruationis rob.
Terebentina quare lauatur.
Tribuli marini quid sint.

¶De litera U.

Uinum quare in tyriaca ponitur.
Uitrum quomodo comburitur.
Uiole quando colliguntur et exiccantur.
Unguentorum necessitas.
Uipera de qua fiunt trocisci quomodo esse debet.
Unguentum quomodo ab emplastro differt.
Unctio post cibum non est facienda.
Unguẽta emplastra et cerota quanto tempore durant.

¶De litera Y.

Yeleniabin quid sit.

¶De litera Z.

Zurumbet quid sit.
Zinziber quare additur cum turbith.
Zuccarum tabarzet.
Zuccarum quare ponitur in puluere cordiali.
Zuccarum in orizachara non clarificatur.
Zuccarum quomodo clarificatur.
Zuccarum quomodo laboratur.
Zuccari diuersitas confectionum.

¶Explicit Rubrica huius operis ad laudem altissimi.

¶Tabula distinctionum ac descriptionũ istius libri.

¶Continet presens libellus quinque et decem distinctiones: quarum.

Prima erit de confectionibus aromaticis.
Secunda de electuarijs amaris.
Tertia de medicinis solutiuis.
Quarta de trociscis.
Quinta de pulueribus.
Sexta de loch.
Septima de syrupis.
Octaua de vnguentis.
Nona de emplastris.
Decima de cerotis.
Undecima de oleis.
Duodecima de artificio cere.
Tredecima de artificio zuccari.
Quartadecima de coctione.
Quintadecima de contritione.

¶Prima que est de confectionibus aromaticis continet vigintiduas descriptiones: quarum

Prima est electuarij de gemmis.fo.j.
ij.diamusci dulcis.eodem.
iij.diamusci amari.eodem.
iiij.diagalange.eod.
v.aromatici rosati descri.gabrielis.folio.ij.
vj.diacimini.eodem.
vij.diambre.eod.
viij.diacoralli.eod.
ix.triasandalorum.eod.
x.electuarij de aromatibus.eodem.
xj.diarodon abbatis.eod.
xij.confectionis de storace.fo.iij.
xiij.confectionis de cinamomo.eodem.
xiiij.rosate nouelle.eodem.
xv.diadraganti frigidi.eod.
xvj.diarodon descriptione communi.eodem.
xvij.aromatici rosati.
xviij.aromatici rosati minoris.eod.
xix.aromatici muscati.eod.
xx.aromatici gariofilati.eodem.
xxj.aromatici nardini.fo.iiij.
xxij.electuarij de citro.eodem.

¶Secunda distinctio que est de electuarijs amaris cõtinet vigintisex descrip. quarum

Prima est tyriace Andromaci.fo.iiij.
ij.tyriace Galeni.fo.iij.et.iiij.
iij.mitridati.folio.v.
iiij.auree alexandrine.eodem.
v.iustini.fo.vj.
vj.electuarij de bacis lauri.eod.
vij.diacalamenti Nicolai.fo.iiij.et.vj.
viij.diacalamenti Galeni.fo.vj.
ix.dianisi.eodem.
x.Diatrion pipereon.eodem.
xj.diacurcume.eodem.
xij.dialacce.eodem.
xiij.confectio[ni]s anacardine.fo.vij.
xiiij.confecti[oni]s de scoria ferri.eodem.
xv.electua[rij d]e cineribus.eod.
xvj.diasat[yr]ionis.eodem.
xvij.dia[...].fo.viij.
xviij.diapenidion.eodem.
xix.diadraganti calidi.eodem.
xx.trifere magne.eodem.
xxj.diaolibani.eodem.
xxij.requies Nicolai.eodem.
xxiij.egetee.eodem.
xxiiij.athanasie.eodem.
xxv.philonij persici.fo.ix.
xxvj.philonij Mesue.eodem.

¶Tertia distinctio que est de medicinis solutiuis continet descriptiones.lj. quarum

Prima est hiere pigre Mesue.fo.ix.
ij.hiere simplicis Galeni.eodem.
iij.hiere composite.eodem.
iiij.[be]nedicte Nico.eodem.
v.electuarij indi maioris.eodem.
vj.electuarij indi minoris.eodem.
vij.confectionis amech.fo.x.
viij.electuarij elecoph.eodem.
ix.diacatoliconis.eodem.
x.electuarij rosati.eodem.
xj.electuarij de succo rosarum.fo.x.
xij.dia[...]e.eodem.
xiij.confectionis de manna.eodem.
xiiij.de psillio.eodem.
xv.michelete.folio.xj.
xvj.diafinconis.eodem.
xvij.diaprunis non solutiui.eodem.
xviij.diaprunis solutiui.eodem.
xix.diacasie.eodem.
xx.casie fistule.eodem.
xxj.diarob cũ turbith et reubar.eodem.
xxij.diarob sine reubarbaro.eodem.
xxiij.diacartami.fo.xij.
xxiiij.pillularum elephanginarum.eodem.
xxv.pillularum masticinarum.eodem.
xxvj.pillularum aurearum.eodem.
xxvij.pillularum turbithatarum.eodem.
xxviij.pillularũ aggregatiuarum.eodem.
xxix.pillularum de fumoterre.eod.
xxx.pillularum de mezereon.eodem.

xxxj. pillularum hiera simplici. fo. xij.
xxxij. pillularum de hiera composita. eodem.
xxxiij. pillularum fetidarum maiorum. eodem.
xxxiiij. pillularum fetidarum minorum. fo. xij.
xxxv. pillularum de sarcocolla. eodem.
xxxvj. pillularum de bdellio maiorum. eodem.
xxxvij. pillularum lucis. eodem.
xxxviij. pillularum de hermodactilis maiorum eodem.
xxxix. pillularum de reubarbaro. eodem.
xl. pillularum de hermodactilis minorum. eodem.
xlj. pillularum indarum. eodem.
xlij. pillularum sine quibus esse nolo. eod.
xliij. pillularum cochiarum Nicolai. eodem.
xliiij. pillularum cochiarum almansoris. eodem.
xlv. pillularum arabicarum. fo. xiij.
xlvj. pillularum assaieret. eodem.
xlvij. pillularum stomaticharum. eodem.
xlviij. pillularum imperialium. eodem.
xlix. pillularum communium. eodem.
l. pillularum de agarico. eodem.
lj. pillularum bichichiarum. eodem.

Quarta distinctio que est de trociscis continet. xxxj. descriptiones: quarum

Prima est trociscorum diarodon. fo. xiiij.
ij. trociscorum de rosis minorum Mesue solutiuorum. eodem.
iij. trociscorum de rosis maiorum mesue. eodem.
iiij. trociscorum de eupatorio et rosis. eo[illegible]
v. trociscorum de reubarbaro. eod.
vj. trociscorum de camphora. eodem.
vij. trociscorum de spodio. fo. xv.
viij. trociscorum de spodio cum semine acetose. eodem.
ix. trociscorum de berberis. eodem.
x. trociscorum de absinthio. eodem.
xj. trociscorum de alkekengi. fo. xv.
xij. trociscorum de capparibus. eodem.
xiij. trociscorum de eupatorio. eodem.
xiiij. trociscorum de karabe. eodem.
xv. trociscorum de myrrha. eodem.
xvj. trociscorum de terra sigillata. eodem.
xvij. trociscorum de aniso. fo. xvj.
xviij. trociscorum de agarico. eodem.
xix. trociscorum de alandal. eodem.
xx. trociscorum diacorali. eodem.
xxj. trociscorum de [illegible]ro. eodem.
xxij. trociscorum de squilla. eodem.
xxiij. trociscorum andromaci. eodem.
xxiiij. trociscorum de vipera. eodem.
xxv. galie muscate. eodem.
xxvj. galie sebelie. eodem.
xxvij. galie elephangine. eodem.
xxviij. Galie magne. fo. xvij.
xxix. [illegible]ociscorum ramich. fo. xij. et xvij.
xxx. [illegible]orum de seni. fo. xvij.
xxxj. sigill[illegible] trociscorum. eodem.

Quinta distinctio [illegible]e est de pulueribus continet. xl. descriptiones: quarum

Prima est pulueris pro epithimate cordis. fo. xvij.
ij. pulueris cordialis. eodem.
iij. pulueris contra vermes. eodem.
iiij. pulueris pro bocio. eodem.
v. pulueris ducis. eodem.
vj. pulueris sene. eodem.
vij. pulueris sene magis solutiui. eodem.
viij. pulueris pro mingentibus in lecto. eodem.
ix. pulueris restrictiui. eodem.
x. pulueris pro sacculo capitis. fo. xviij.
xj. pulueris pro sacculo cordis. eodem.

Sexta distinctio que est de loch cõtinet. ix. descriptiones: quarum

Prima est loch de pino. fo. xviij
ij. est loch de papauere. fo. xviij.
iij. loch sani et experti. eodem.
iiij. loch ad asma. fo. xiij. et xviij.
v. loch de squilla. fo. xviij.
vj. loch de pulmone vulpis. eodem.
vij. loch de altea. eodem.
viij. mixture pectoralis. fo. xix.
ix. mixture cordialis. eodem.

Septima distinctio que est de sirupis continet. xlvij. descriptiones: quarum

Prima est sirupi acetosi. fo. xix.
ij. sirupi de duabus radicibus. eodem.
iij. sirupi rosati ex infusione. eodem.
iiij. sirupi rosati ex rosis siccis. eodem.
v. sirupi de endiuia magistralis. eodem.
vj. sirupi de endiuia Gentilis. eodem.
vij. sirupi de succo acetose. eodem.
viij. sirupi de agresta. eodem.
ix. sirupi de papauere. eodem.
x. sirupi de succo endiuie. eodem.
xj. oxizacare. eodem.
xij. sirupi de pomis simplicis. fo. xx.
xiij. sirupi de pomis compositi. eodem
xiiij. sirupi de myrtis magistralis. eodem.
xv. mellis violati. eodem.
xvj. mellis rosati. eodem.
xvij. sirupi de acetositate citri. eodem.
xviij. oximellis simplicis. eodem.
xix. sirupi violati compositi. eodem.
xx. sirupi de iniubis. eodem.
xxj. sirupi de scabiosa. eodem.
xxij. iulep rosati. eodem.
xxiij. iulep violati. eodem.
xxiiij. sirupi violati ex infusione. fo. xxj.
xxv. sirupi de granatis. eodem.
xxvj. oximellis squillitici. eodem.
xxvij. miue citoniorum sine speciebus. eodem.
xxviij. sirupi de bisantijs. fo. xx. et xxj.
xxix. sirupi de mentha. fo. xxj.
xxx. sirupi de fumo terre. eodem.
xxxj. sirupi de prassio. eodem.
xxxij. sirupi de absinthio. eodem.
xxxiij. sirupi de epithimo. fo. xxij.
xxxiiij. sirupi de thimo. eodem.
xxxv. sirupi de artemisia. eodem.
xxxvj. diamoron Mesue. eodem.
xxxvij. diacaridion seu rob nucum. eodem.
xxxviij. miue citoniorum aromatice. eodem.
xxxix. sirupi de sticados. eodem.
xl. sirupi de corticibus citri. fo. xvj. et xxij.
xlj. sirupi de radicibus. fo. xxij.
xlij. sirupi de hysopo. fo. xxij.
xliij. sirupi de liquiritia. eodem.
xliiij. sirupi de eupatorio. eodem.
xlv. decoctionis pectoralis. eodem.
xlvj. decoctionis com[illegible]nis. eodem.

Octaua distinctio que est de vnguentis continet. xxxix descriptiones: quarum.

Prima est vnguenti stomachi. fo. xxiij.
ij. vnguenti sandalini. eodem.
iij. vnguenti Galeni. fo. xxiij.
iiij. vnguenti populeonis. eodem.
v. vnguenti citrini. eodem.
vj. vnguenti egyptiaci. eodem.
vij. vnguenti apostolorum. eodem.
viij. vnguenti basiliconis. eodem.
ix. vnguenti de cerusa crudi. eodem.
x. vnguenti de cerusa cocti. eodem.
xj. vnguenti de dragagantis. eodem.
xij. vnguenti pectoralis. eodem.
xiij. vnguenti comitisse. eodem.
xiiij. vnguenti pro vermibus. fo. xxiiij.

xv. vnguenti pro scabie mesue. fo. xxiiij.
xvj. vnguenti pro scabie alterius pro pueris. fo. xxiiij.
xvij. vnguenti de arthanita. fo. xxv.
xviij. vnguentum dialtee. fo. xxv.
xix. vnguenti marciatonis. fo. xxv.
xx. vnguenti aragon. eodem.
xxj. vnguenti agrippe. eodem.
xxij. vnguenti marciatonis alterius. eod.
xxiij. vnguenti staphi[sa]grie. fo. xxvj.
¶ Nona distinctio que est de emplastris continet. vj. descriptiones: quarum.
Prima est emplastri de melliloto. fo. xxvj.
ij. emplastri Galeni emundantis vitia stomachi. eodez.
iij. emplastri diafiniconis. eodem.
iiij. emplastri de granis lauri. eodem.
v. emplastri montagnane contra fluxum. eodem.
vj. emplastri de crusta panis eiusdem. fo. xxvj.
¶ Decima distinctio que est de cerotis continet. ix. descriptiones: quarum
Prima est ceroti diachilonis magni. fo. xxvj.
ij. diachilonis minoris. fo. xxvij.
iij. ceroti pro renibus. eodem.
iiij. ceroti de gumis. eodem.
v. ceroti de laudano. eodem.
vj. ceroti pro crepatis. eodem.
vij. ceroti pro costis. eodem.
viij. ceroti oxicroci. eodem.
ix. ceroti de muscillaginibus. eodem.
¶ Undecima distinctio que est de oleis continet. xxx. descriptiones: quarum
Prima est olei spice. fo. xxviij.
ij. olei spice alterius. eodem.
iij. olei sisamini. eodem.
iiij. olei citoniorum. fo. xxviij.
v. olei masticis. eodem.
vj. olei liliorum compositi. eodem.
vij. olei costini. eodem.
viij. olei vulpini. eodem.
ix. olei scorpionum. eodem.
x. olei hyrini. eodem.
xj. olei de capparibus. eodem.
xij. olei myrtilorum. eodem.
xiij. olei rosati primi. eodem.
xiiij. olei rosati secundi. eodem.
xv. olei camomille. eodem.
xvj. olei violati. fo. xxix.
xvij. olei aneti. eodem.
xviij. olei liliorum simplicis. eodem.
xix. olei sambucini. eodem.
xx. olei rute. eodem.
xxj. olei menthe. eodem.
xxij. olei de absinthio. eodem.
xxiij. olei saluie. eodem.
xxiiij. olei de floribus papaueris. eodem.
xxv. olei de cucurbita. eodem.
xxvj. olei de nenuphare. eodem.
xxvij. olei amigdalarum dulcium. eodem.
xxviij. olei laurini. fo. xxx.
xxix. olei amigdalarum magistralis. eodem.
xxx. olei tartari. eodem.
¶ Duodecima distinctio que est de artificio [ce]re cōtinet vj. modos preparationis quorum
Primus est de cera rubea facienda. fo. xxx.
ij. de cera viridi. eodem.
iij. de cera nigra. eodem.
iiij. de dealbando ceram. eodem.
v. alius modus dealbandi ceram. eodem.
vj. mensura cereorum omnium. fo. xxx.
¶ Tertiadecima distinctio que est de artificio zuccari contiinet. xxxij. modos laborationis: quorum
Primus est de coriandris solidis. fo. xxx.
ij. de crispis. eodem.
iij. de cinamomo ꝯficiendo. fo. xxxj.
iiij. de amigdalis. eodem
v. de rancetis. eodem.
vj. de gariofilis. eodem.
vij. de anisis. eodem.
viij. de pineis. eodem.
ix. de auellanis. eodem.
x. de muscardinis. eodem.
xj. de pignochata. eodem.
xij. de morsellata. eodem.
xiij. de zinziberata. eodem.
xiiij. de omnibus animalibus ⁊ fructibus. eodem.
xv. de penidijs. eodem.
xvj. de manusxpi rosato. eodem.
xvij. de manusxpi violato. eodem.
xviij. de manusxpi perlato. eodem.
xix. de manuschristi cum fragmentis. fo. xxxij.
xx. de sauonia. eodem.
xxj. de colo[randis] zucharum rubeo colore. eodem.
xxij. de colo[re] viridi. eodem.
xxiij. de co[lo]re celestino. eodem.
xxiiij. de [co]lore glauco. eodem.
xxv. de co[lo]re turchino. eodem.
xxvj. de colore morello. eodem.
xxvij. de marzapanis diuersis. eodem.
xxviij. de zuccaro rosato violato ⁊ alijs. fo. eodem.
xxix. de codognata. eodem.
xxx. de amarenata fo. ⁊. xxxij.
xxxj. de zelea amarenarum. eodem.
¶ Quartadecima distinctio q̄ est de coctione medicinarum continet partes tres: quarum
Prima est de medicinis que multum sustinent de coctione. fo. xxxij.
ij. de medicinis que parum sustinent de coctione. eodez.
iij. de medicinis que mediocrem sustinent coctionē. eod.
¶ Quintadecima ⁊ vltima distinctio que est de contritione medicinarum continet partes tres: quarum
Prima est. de medicinis que multum sustinent de contritione. fo. xxxiij.
ij. est de medicinis que parum sustinent de contritione. eodem.
iij. est de medicinis que mediocrem sustinent contritionem. eodem.

Finis.

¶ Registrum. A. B. C. D. [E]
Omnes sunt quaterniones:
preter E qui est duernio.

Thesaurus Aromatariorum Medicis atque Aromatarijs omnibus æquevtilis, ac necessarius, recens singulari diligentia recognitus, atque castigatissime impressus.

¶ Ad clarissimos dños Mediolanensis collegij physicos Paulus suardus aromatarius salutem ꝛc.

CUm animaduerterē Colendissimi doctores ꝗ plures in nõnullis aromatarioꝝ apothecis errores ignorantia cõmitti: qđ in animarũ simul et corporũ humanoꝝ summũ damnũ fore dubitandũ nõ est: eosq corrigere non nisi honestum ac iustũ esse videtur. Quare tũ amicoꝝ precib⁹ tum pietate motus diuino prius inuocato auxilio: sine quo oia vana testante diuo auctore nostro Mesue: sanat solus languores de⁹: opusculũ hoc hincinde autẽtice eligẽdo cõponere decreui: in quo cõpositionũ omniũ, in cõi practica existentium virtutem modũ tẽpus eligẽdi: omnia q̄ eis pertinentia declarantur serie alphabetica oia ordinãdo correctionibus emendationibusq vestris me submittẽdo: quib⁹ summe debeo: ꝛ sicut charitate moneor: ita de⁹ sublimis benignitate sua in sanitate nos cõseruare dignetur: qui sit benedictus in secula seculorum amen.

AUrea alexandrina Nicolai: aurea dicta est ab auro: alexandrina ab alexandro peritissimo pħo a quo fuit inuenta: valet ꝓprie ad oẽ vitium capitis ex frigiditate: ꝛ maxime ad omnẽ decursionẽ reumatis que fit de capite ad oculos ad gingiuas ad aures: et ad grauedinem oim mẽbroꝝ que fit de eodẽ humore: cui⁹ permixtio. ℞.

Assari.	Oppoponaci.
Carpobalsami. id est semen plante.	
Anacardi	Iusquiami. añ. ʒ. ij. ʃ.
Masticis	Gariofilorum.
Sulphuris vini	Opij
Radicum peonie.	Mirrhe.
Radicum iringi.	Radicum ciperi. añ. ʒ. ij.
Rosarũ rubea. Balsa. i. liquor emanãs ab arbore balsa.	
Thimi.	Radicum acori.
Cinamomi.	Pulegij.
Folij	Aristologie longe.
Zedoarie.	Gentiane
Zinziberis.	Corticũ mandragore.
Costi.	Ca[illegible]reos.
Corali albi ꝛ rubei.	Ra[illegible]cũ valeriane.
Cassie lignee.	Baccarum lauri.
Euforbij.	Seminis ameos
Dragaganti.	Seminis dauci.
Thuris.	Macropiperis. i. pip lõgũ.
Storacis calamite.	Spice celtice.
Leucopiperis. i. piper longũ.	Meu. i. radix.
Cardamomi: maioris ꝛ mino.	Xilobal. i. lignũ balsa. añ.
Semen sileris montani.	Radicũ saxifragie. (ʒ. ʃ.
Seminis carui.	Seminis sinapis.
Amomi.	Seminis aneti.
Seminis petrosilij.	Seminis anisi añ. ʒ. j.
Seminis ruthe.	Ligni aloes. ʒ. ʃ.
Seminis leuistici.	Reubarbari.
Sironi. i. macedonicũ añ. ʒ. ʃ.	Alipte muscate.
Castorei. Auri purifica. i. in folijs collecti. ℈. xiiij	
Spice nardi.	Galange.

Meu apud pãdectas ẽ anetũ agreste ꝛ ñ ẽ pau cedanum. sy. dicit radix est in vsu.

Argenti meri.	Albarum margaritarum.
Rasure eboris.	Blacte bisantie.
Calami aromatici.	Ossis de corde cerui. añ. ℈. xiiij.
Piretri. ana. grana. viij.	

Puluerizanda puluerizent: ꝛ cũ mellis dispumati. q. s. fiat cõfectio in bona forma: ꝛ da post sex mẽses cũ vino al. calido ad modũ auellane in sero qñ vadit dormitum.

¶ Sinoni fm Simo. Januẽ. ꝛ fm Diascoridẽ est semen petrosilij agrestis: ꝛ in libro pandectarũ est semen macedonici: opinio mea est semen macedonicum.

¶ Opiũ qđ fit in nr̃is partib⁹ ex capitib⁹ papaueris nigri. fieri dꝫ de mẽse Maij vel de mẽse Aprilis: ꝛ ita opiũ tebaicũ in illo tpe fieri debet in partibus tebis.

¶ De meu. Serap. in ca. de meu dicit habet radicẽ non subtilẽ: cuius alique partes diuidũtur in plures: quaꝝ quedã sunt tortuose: ꝛ quedã recte longe habet odorem bonum: ꝛ radix ei⁹ est que administratur: postea iterum ait ex authoritate Gal. radix huius herbe est id in quo est iuuamentũ: similiter ait circa instans.

¶ Pro balsamo ponitur terebẽtina subtilis: vel oleum laurinum vel oleum balsaminum vel gummi edere vel quedam compositio olei que describitur in recepta diacucurme in isto in fo.

¶ Radices omnes in autũno sunt colligende: et ciperi de mense Octobris.

¶ Et nota ꝙ si radices alicuius herbe vel arboris colligentur: tunc debent colligi quãdo nõ habent flores. Si vero folia quãdo flores habent.

Atanasi[illegible] [illegible]agna Mesue cõferens ad dolorẽ capi[illegible]is: ꝛ splenis: ꝛ opilationẽ in eis ꝛ dolorẽ stamachi ꝛ [illegible]a ꝛ tussi antique: ꝛ mũdificat pectus et fluxũ vent[illegible] antiquũ disinteriã: et ad fluxũ sanguinis et est in sed[illegible]one dolorũ: sicut filonium: et cõfert ad dolorem renum ꝛ emorroydarum: ꝛ Gal. precepit misceri epar adip. i. epar lupi. valet em̃ proprietate sua ad morbos epatis: cuius permixtio. ℞.

Croci.	Cordumeni. i. semẽ carui.
Opij.	Semen papaueris nigri.
Mirrhe.	Spice nardi.
Castorei.	Eupatorij.
Seminis iusquiami.	Epar adib. i. epar lupi.
Costi. añ. ʒ. iiij.	Cornu dextri ca. añ. ʒ. iiij.

¶ Que sunt puluerizãda puluerizẽtur: cetera liquefiãt cum vino ꝛ cũ melle dispumato quantũ sufficit: fiat cõfectio et da post sex menses: dosis eius est ab aureo medio vsq ad aureum vnum cum vino suaui et dulci aut cum rob ꝛ succo endiuie ꝛ apij.

¶ Epar adib. i. epar lupi ꝑparat hoc mõ et cõseruatur. prim[illegible] debet optime lauari cũ vino albo optimo: ꝛ bene mũdari ab oibus immũditijs: deinde saletur seu aspergatur sandalis citrinis bene ꝛ subtiliter puluerizatis: deinde permittat exiccari: demũ inuoluatur absinthio: et ponat in vna scatula in loco sicco cũ dicto absinthio: et omni hebd[illegible]mada absinthium mutando.

¶ Lupi vero [illegible]ntestinũ hoc modo preparat ꝛ cõ[illegible] lauetur c[illegible] optimo vino albo: deinde tume[illegible] ponat ad exicc[illegible]um: sed caueatur a fumo et p[illegible]re: deinde etiam in absinthio inuoluatur: ꝛ re[illegible]uetur: valet enim in colica mirabiliter.

Anacardina Mesue est cõfectio sapientũ: ꝛ eoꝝ qui desiderant scire: acuit em̃ intellectũ: subtilizat sensum: memoriã recuperat: ꝛ cõfert dolori stomachi: ꝛ ventris a frigiditate facto: et clarificat sanguinẽ: et colorem bonum facit. ℞.

Piperis nigri.	Mirabolanorũ emblicoꝝ.
Macropipis. i. piper longũ.	Mirabolanoꝝ belliricorũ
Mirabolanoꝝ keb. añ. ʒ. ij.	Mirabolanoꝝ ind. añ. ʒ. ij.
Uini ꝺ bedust. i. castoreũ añ. ʒ. ij.	Burungi. i. nigella
Costi.	Baccarũ lauri. añ. ʒ. vj.
Anacardi.	Radicũ ciperi. ʒ. iiij.
Zuccari taberzet. i. zuccarum album.	

¶ Tere anacardos per se: deinde alias medicinas cõficecum butiro vaccino: et melle dispumato. añ. lib. j. ꝑijciendo primo butyrũ purgatum: postea mel dispumatum: deinde alias medicinas subtiliter puluerizatas: et

In pãdectis dr̃ qđ arbor ꝑducens ipsum dr pediculꝰ elefantis. sy. et pãdecte de mẽte ser. aliter sẽtiũt.

da post sex mẽses: ⁊ caueat sumens a labore ira coitu: ⁊ ebrietate: dosis est. ʒ. ij.

¶ Oẽs mirabolani ponuntur in hac ↄfectione ad frãgẽdum malitiã anacardorum: nisi. n. illi ponerent ipsorum malitie oẽs alias medicinas corũperẽt: quare in hoc bñ aduertant apothecarij.

¶ Anacardi sunt fruct⁹ cuiusdã arboris q̃ hñt similitudinẽ cordis auiũ paruarum hñtes intrinsecus rubedinem quãdã ad similitudinẽ sanguinis: ⁊ nascunt̃ i sicilia in mõtib⁹ igneis q̃ ↄtinue cõburũt: ⁊ ab ipis denoiat̃ cõfectio anacardina: ⁊ nota ꝙ isti fruct⁹ dũ sunt recẽtes cõdiũt̃ cũ melle hoc mõ. liq̃factũ mel in eo ponũt̃ anacardi ⁊ diu morant̃ in eo illd tale mel vocat̃ mel anacardũ ⁊ hr̃ in vsu absq̃ dictis anacardis: ⁊ aliqñ igredit̃ in electuarijs: vt inferi⁹ apparebit: et illud tale mel hz intensiorẽ gradũ caloris: ⁊ siccitatis q̃z mel purũ: q: anacardi sunt calidi: ⁊ sicci in quarto gradu nec sunt pediculi elefantis: vt quidam fatui dicunt.

¶ Burũgi de eo est magna dñia. Christoforus de honestis sup illũ passuz expõit ꝙ est nigella: ⁊ ꝙ nigella est semẽ nigrũ odoriferũ. gẽtil' vo expones illã ↄfectionem inqt: burũgi sunt grana silr̃a pipi q̃ nõ hẽm⁹: sz illorum loco fm q̃sdã ponit̃ cataputia: alij vo dicũt ꝙ est quedã herba habẽs folia silr̃a rute faciẽs semẽ in vagis silrem nasturtio q̃ mordet linguã: sz pma opinio est melior magisq̃ ad mẽtẽ auctoris: cũ nigella cerebrum confortet: humiditatẽq̃ ipsius desiccet: quemadmodũ cõfectiõis virtus est. quare nigella ponenda est.

Atanasia

Nicolai. i. immortalis ... proprie cõtra fluxũ sanguinis mulieri... data cũ succo plantaginis qui succus dz duci sup lapi... molarẽ cũ lapide ematitis donec in sanguinis verta... colorẽ: ⁊ cũ tali succo medicina distẽperata det̃: ⁊ etiã suppositoriũ de eadẽ medicina inũctũ: ⁊ in vulua immissum sanguinẽ stringit: hoc idẽ facit emoptoicis: vẽtris etiã fluxum mirabiliter sedat: que simplr̃ distemperata: ⁊ sit narib⁹ attracta sedat fluxũ sanguinis ex narib⁹ cum pẽtafilon soluta: ⁊ fronte illinita siue narib⁹ inmissa cuz omni celeritate sistit sanguinis. anatropa emagogã siue diabosim ex pectore seu epate cum tussi facta cũ succo scripinatis vel in tubechico siue medicinali pnscha oblatum potenter accipe menstrua cuz vino: ⁊ aqua in quibus decocta fuerit berbena potato potentur stringuilie cuz succo turionis sunctus colicis cuz aqua in qua nulluz missum fuerit disinteriaci alapse lyenteriacis cum apozimate balaustie ... modice auxiliat̃: cui⁹ ↄmixtio. ℞.

Cinamomo. Folij.
Cassie fis. añ. ʒ. iij. gra. viij. Castorei.
Storacis calamite. Mirrhe.
Croci. Lapidis ematitis.
Fu. i. radicuz valeriane. Sanguinis draconis.
Betonice. Coralli rubei.
Jusquiami. i. semen. Mumie. añ. ʒ. ſ.
S...leos. i. sileris mõtani. Costi.
... apij. Boli armeni:
Semen ... añ. ʒ. j. ſ. gra. iij.
Simphiti. i. c... solida ma. secundum Diascoridem lennias. i. terre sigil.
Semen anisi. Opij. añ. ʒ. j. ſ. gra. iij.
Spice. Acori. i. radicum.
Assari. i. radicũ. añ. ʒ. vj. Meu. i. radix.
Mãdragore. i. radicũ. Macropiperis.
Polij montani. Leucopiperis.
Baccarum lauri. Petrosilij. ʒ. añ. ʒ. ſ.
Mellis. q. s. dosis eius est. ʒ. iij. ⁊ da post sex menses: hec ↄfectio sepi⁹ liberat hominẽ ab extremis mortis.

Antidotum

Nicolai. i. contra datum emagogũ i. sanguinem menstrualem ducens valet ad multas passiones mulierum: ad matricez que nõ vsu purgant̃: purgat mirabiliter menstrua educit: et fetum in vtero occidit: ⁊ postea extrahit: ⁊ post partum que non sunt purgata purgat: ⁊ ad salutez perducit: petram in vesica rumpit: ⁊ purgat: vrinam mouet: stranguriam sanat: epatis enfrasim curat: clirosim in splene sanat: ⁊ ad omnia interiora magnum bonum facit: ⁊ ad stomachi indigestionem: ⁊ eos sanat qui colicã patiuntur: nefreticis ꝓdest. hoc autẽ qui biberit sanitatẽ obtinebit vel aliquãdo emorroydas prouocat: viam totius corporis aperit: ⁊ fetum mortuũ ⁊ secũdinam educit: et vesicam purgat: stomachum calidũ facit: ventositatem consumit: vomitum compescit: tamen in mulieribus nihil inuenitur fortius ad oĩa que illis sunt vtilia: ꝓpter quod cauẽdum est patientibus emorroydas aut fluxũ ventris aut dissinteriam. ℞.

Radicum assari.
Orobi. i. moco. ℈. ij.
Radicum acori.
Stiptere. i. alumis plume. ij. ℈.
Amomi. Seminis attriplicis.
Piretri. ℈. ij. gra. xiiij.
Maratri scilicet semen feniculi añ. ℈. j. gra. vj.
Pipis nig. ʒ. j. ℈. ij. gra. vj. Semis rute. ℈. ij. gra. xiiij.
Seminis anisi. ℈. ij. Spice nardi.
Aristologie longe. Pulegij añ. ℈. ij. gra. xiiij.
Artemisie. Radicũ peonie. ℈. j. gra. vij.
Cassie fist. añ. ℈. ij. gra. xiiij. Radicum ciperi. ℈. ij.
Centauree mi. ℈. j. gra. vj. Smirtus. i. betonica. ℈. ij.
Daci cretici. i. pastinaca ortensis. ℈. ij.
Squinãti. ℈. j. gra. xiiij. Gariofilorum. ℈. ij.
Ellebori nigri. ℈. j. Radicum capparis.
Foliorũ lauri. ℈. j. ſ. gra. iij. Cimini.
Liquiritie rase. ʒ. j. ℈. j. Zinziberis. añ. ℈. j.
Lupini. ʒ. ij. Spice nardi. ana. ʒ.
Seminis apij.
Melanzij. i. git: et nascitur in frumentis. ℈. ij.
Sauine. añ. ℈. ij. gra. xiij.
Xilobalsa. ℈. j. gra. xiiij.
Mirrhe. ℈. ij. gra. xiiij.
Macedonici. ℈. ij. gra. xiiij.
Mellis quãtũ sufficit: detur ad modũ auellane maioris cum aqua calida post balneum si cũ febre est si vero sine febre cum vino veteri aut mulsa dabis. dosis est. ʒ. iiij.

Aromaticum

rosatũ descriptiõe gabrielis Mesue valet contra defectionem stomachi: et omnia nutritionis membra cõfortat: ⁊ est cõtra stomachi humiditatem: ⁊ mollificationem: ⁊ omnez corruptionem in eo corrigit: cor confortat appetitum excitat: digestionem procurat: conualescentibus ⁊ debilibus mire sub...enit: cuius permixtio. ℞.

Rosa...um rubearũ. ʒ. xv. Gummi arabici.
Liquiritie rase. ʒ. vij. Dragagãti. añ. ʒ. ij. ℈. ij.
Ligni aloes. Nucis muscate.
Sandali mazachari. i. citrini. ana. ʒ. iij.
Cardamomi. Galange. añ. ʒ. j.
Cinamomi electi. ʒ. v. Spice nardi. ℈. ij.
Macis. Musci. ℈. i.
Gariofilorum. añ. ʒ. ij. ſ. Ambre. ʒ. ij.
Sirupi rosati et de corticibus citri. q. s. ⁊ fiat confectio: dosis est. ʒ. ij.

Aromaticum

rosatũ Mes. stomachũ ⁊ cor confortat humiditatẽ viscerũ exiccat: appetitũ excitat: digestionem cõfortat: vomitum et nauseam sedat. ℞.

Rosarũ rubearũ. ʒ. j. ſ. Macis.
Ligni aloes. Gariofilorum.
Troc...orum diarodon. Zinziberis.
Galie muscate. añ. ʒ. ij. ſ. Nucis mus. añ. ij. ſ.
Liquiritie rase. ʒ. viij. Heil. i. cardamo. maius.
Cinamomi electi. ʒ. iij. Spice nardi. ana. ʒ. j.
Galange.

¶ Puluerizentur subtiliter: ⁊ cũ sirupo rosato ⁊ de corticib⁹ citri. ana. ʒ. viij. aromatizando illam cum. ℈. ſ. optimi musci: sed in forma solida fieri solent vt supra.

¶ Si rosarum in aliqua compositione scriptũ reperies sine determinatione: est de rubeis intelligendum tanq̃ de melioribus ⁊ perfectioribus.

¶ Hic et pro hac compositione: ⁊ pro ante scriptis ⁊ infra scribendis est notandum quod descriptio trociscorum in istis ingredientibus infra describitur: in descriptionibus de trociscis tantum erit.

Aromaticum rosatū minus Mesue stomachū ⁊ cor cōfortans: ⁊ eorum inflammationes sedans. ℞.
Rosarū rubearū.ʒ.x. Cinamomi electi.ʒ.iiij.
Ligni aloes. Masticis.ʒ.j.℈.j.
Sandali masurne.i.citrini.ana.ʒ.ij.
Amare.℈.ij. Musci.℈.j.
Puluerizentur subtiliter: ⁊ cū sirupo rosa. fiat cōfectio: ⁊ si in forma solida fi[illegible] vt supra diximus inuenit in hac cōpositione magna [illegible]ersitas litere: aliquādo enim dicit vt in superiori annotaui: et bene litera stat: in aliquo Mesue scriptū reperitur masticis exagiū vnū: ⁊ hec litera corrupta est: q2 superior tenenda est.
¶ Insuper intelligēdū q si in aliqua cōpositiōe scriptū reperis sandali: de sandalis citrinis est intelligendū: cū meliores sint inter eos: quia participāt de vtraq natura: ⁊ quoddā mediū sit inter albos ⁊ rubeos. Si vero reperiatur sandalorum de omnibus sandalis intelligas.
¶ Aromaticum rosatum minus dicitur minus: q2 minus simplicia intrant.

Aromaticum musca. Mesue: confert sincopi: ⁊ tremori cordis: ⁊ confortat cerebrum ⁊ cor ⁊ cōfert epilepsie ⁊ prefocationi matricis: et facit oris odorem bonum: cuius permixtio. ℞.
Ligni aloes.ʒ.vij. Ambre.ʒ.iij.
Darseni.i.cinamomi fini.ʒ.x. Musci boni.℈.ij.
Puluerizētur subtiliter: ⁊ cū sirupo rosato fiat cōfectio: si in forma solida: fac vt supra ostendi.
¶ De musco. nota q vim seu hunc odorē amittit si cum speciebus aromaticis cōseruat seu ponitur: ⁊ virt⁹ sua amissa recuperatur si in cloaca ponat: odorem recuperat quē amiserat ex permixtione aromaticorū: cōseruat aūt si in suo foliculo tenetur vel in ampulla vitrea: ⁊ cū eo permiscetur plumbū in paruа frusta incisum: sed ab aromatibus elongetur.
¶ Medicine simplices plures ponuntur in cōposita: co q2 ex his simplicibus fiat vna virtus communis que in nulla simplici inueniebatur.

Aromaticum gariofilatū Mes. stomachum: et cor confortat: nauseā ⁊ vomitum sedat: ⁊ vz cōtra putrefactionē in partib⁹ stomachi: mēbra nature nutritionib⁹ calefacit: ventositatē dissoluit ⁊ carminat: cuius permixtio. ℞.
Gariofilorum.ʒ.vij.
Heil.i.cardamomum maius añ.ʒ.j.
Macis. Zedoarie.
Rosarū rubearū.ʒ.iiij. Galange añ.ʒ.j.
Liquiritie rase.ʒ.ij.
Sādali mazachari.i.citrini.
Gallie musca.ʒ.ij. Trociscorū diarodon.
Folij. Cinamomi.
Cubebe añ. ptes.ij.ʒ.vni⁹.i.℈.ij. Ligni aloes.añ.ʒ.j.
Spice inde. Musci.℈.ß.
Piperis longi. Ambre.ʒ.j.
Puluerizent subtiliter oīa: ⁊ cū sirupo citrino quantū sufficit fiat cōfectio: si in forma solida facere vis fac vt.s.
¶ De folio inter doctores magna est differentia: ⁊ controuersia: quidā dicūt q est que[illegible]am herba nascens in aquis dulcibus absq radice: ⁊ [illegible]per eas natat queadmodum lentigo aque: alij q est arbusculum nascēs in india: et folia ipsius dicunt q est folium: alij vero dicūt q sunt folia gariofoli.
¶ Partes due vnius dragme sunt duo scropuli: nā diuidendo dragmā p quatuor ols pars erit gra.xv. ⁊ sic ter multiplicando quindecim erunt duo scropuli: ⁊ gra.v. Cum scropulus medicinarum resultet siue sit gra.xx.

Aromaticū nardinū Mesue: vz ad stomachū et epar ⁊ viscera cōfortat: ⁊ renes ⁊ vesicā calefacit: ⁊ addit desideriū coeundi: oris ⁊ sudoris odorē bonū facit: ⁊ cōfortat anhelitū: ⁊ facit digestionē cibi: et resoluit ventositates: cuius permixtio. ℞.
Spice inde.ʒ.ij. Seminis anisi.
Rosarū rubearū.ʒ.iiij. Corticum citri.
Liquiritie rase.ʒ.ij.ß. Trociscorū diarodō.añ.ʒ.j.℈.j.
Galie musca. sebelie.i. quedam cōpositio.
Pinearum purgatarum Cubebe.
Amigdalarum purgatarum et excorticatarū.añ.ʒ.v.
Ligni aloes. Macis.
Dragaganti. Gariofilorum.
Gummi arabici.añ.ʒ.ij. Folij indi.
Musci.℈.ß. Cinamomi.
Puluerizentur subtiliter ⁊ cōficiantur cū sirupo rosato quantum sufficit: et fiat vt supra.
¶ Purgant pinee ⁊ amigdale hoc mō. accipiat basilonū sub quo sit ignis carbonū: et in eo ponātur amigdale ⁊ pinee excorticate seu mūde a subtili cortice: ⁊ manibus ducat hinc et inde vsq quo sint qñ calide: et illa caliditate cōsumit illud dimidiū corruptū. Alio etiā mō fieri pōt: cum amigdalis ⁊ pineis ponant. M.iij. vel.iiij. fm ipsorū quantitatē furfuris frumenti: et bñ sup dictū ignē oīa simul volue quousq bñ calefacta sint: ⁊ de illo fursure amouetur illa rācitas ⁊ pure fiunt sine malo sapore reducte: et hic modus melior est.
¶ Sebelie est qdā cōpositio q describit infra in tractatu trociscorum que a Mesue galia sebelia appellatur.
¶ Item notandū est ⁊ in prescriptis compositionib⁹ in quib⁹ Mes. scribit et cōfice cū sirupo ro. vult q cōponatur cū iulep rosato: q2 perfectior est: et magis cōfortatiuum: igit expon[illegible]s: cōfice cū sirupo rosato.s. facto cum aqua infusionis rosarum vel violarum.

Atramentum bonū p scribēdo. ℞. galeti rupti grosso mō li.viij. aque pluuialis aut vinarū lib.lx. et dimittat galetū simul in aqua aut vino p dies o[illegible]nq postea bulliat vsq ad cōsumptionē medictatis: [illegible]t aqua si est vinū cōsumetur quarta ps: et postea d[illegible]ttatur frigescere et postea addatur.
Gummi a[illegible]bici lib.iiij. Uitreoli romani lib.vj. et iterum bulliat p[illegible]um et sic fit.

Atramentum bonum factum ad solem in carmine scriptum. ℞.
Uncia sit gale: mediaq sit vncia gummi.
Uitreoli pars quarta his addas octo falerni.
Hec tribus ad solē vitreo suspende diebus.
Noctibus et totidem sub aperto desine celo.

Acetum squilliticū Mes. cōfortat gingiuā laxam et putridā: et cōfirmat dentes motos: ⁊ similiter collutio ex eo: et eius potus: similiter est medicina magna fetori oris faciens ipm odoriferū ⁊ sanat dolorē stomachi: et adiuuat ad digestione: ⁊ vsus eius fm oēm modū administrationis ipsius ꝯfortat corpus: cui accidit laxitas: ⁊ mollificatio et colorē bonū efficit: dosis potio aceti ipsius est a.ʒ.v. vsq [illegible]ʒ.xij. et oximellis eius ab aure.vj. vsq ad.ʒ.iij. et trocisci eius a.ʒ.ij. vsq ad.[illegible]iij. ℞. Laminas squille que in medio sunt abijciēdo primas et vltimas: q2 venenose et male. prime sunt venenose: q2 sunt etiā multum calide: interiores vero sunt abijciende. q2 mortifere sunt nimia frigiditate: medie vero sunt tēperate: diuidēda est igit squilla: et tot tunice sunt ab exteriori pte abijciēde quot in interiori et medie reseruand[illegible] accipe igit de meliorib⁹ quātitatē [illegible] volueris: ⁊ [illegible]e eas in filo cū stilo ligneo: et sit [illegible] inter eas: et [illegible]mitte eas siccare in vmbra p di[illegible] postea incide eas in frusta cum incisorio ligneo [illegible] frusta mediocria: ⁊ pone ad oēm librā dictarū [illegible]ticū squille aceti albi et boni lib.viij. ⁊ ambo pone in vase vitreato stricti orificij et obturetur os eius: ⁊ exponatur soli per dies.xl. post illud cola: et reserua administrando vbi oportet.
¶ Incisio et foratio squille cū instrumento ligneo est ne insurgat ex ferro in ea rubigo quam excitat sui acuitate: et ob hoc doctores dubitantes cum instrumento de ligno fieri faciunt ⁊c.

Aqua ad asma fm Rasim. ℞.
Ficuū siccarū.ʒ.x. Capilli veneris.
Dactilorum. Liquiritie rase.
Seminis apij. Ysopi sicce.
Seminis feniculi. Prasij.añ.ʒ.v.
Coquantur omnia in li.iij. aque: et bulliant simul vsq ad consumptionem duarum partium et colet: ⁊ de dicta colatura da bibere.ʒ.iiij. pro vice de summo mane loco sirupilis. ℞.

Aqua Prunorũ silvestriũ. Sorbarum. Citoniorum. Granorum.
Mespularũ immaturarum. Florum anedoni.
Plantaginis.añ.partes equales ⁊ distilla ad lãbicum.

Aqua ad oculos rubentes ⁊ lachrymantes experta ⁊ bona. ℞.

Zuccari albi. Uini albi clari.
Aloes epatici.ana.ʒ.5.
Aque rose. Tutie preparate.℈.5.
Aque feniculi.añ.ʒ.iiij. Camphore gra.ij.

¶ Misce:in vna ampulla vitri ⁊ desup liga petiã vnã lini subtilis:⁊ de dicta aqua asperge in oculis.

Aqua ad inflammationem membri bona et experta. ℞.

Ceruse. Aque plantaginis.
Litargirij subtiliter pulverizati.añ.ʒ.iiij.
Aque portulace. Aq̃ vermicularis.añ.℥.ij.
Camphore.gra.iij.

¶ Misce omnia simul:⁊ balnea pluries in die cum petia lini subtilis frusta vbi est inflatio.

Benedicta simplex Nicolai: ⁊ dicit benedicta q2 ab omnib9 a quib9 sumit benedicitur maxime si det habentib9 infirmitates cõtra quas inuẽta fuit vez ad guttã arteticã ⁊ podagrã ex frigiditate:renes ⁊ vesicaz purgat:periplemonicos stomatichos epaticos curat:cuius permixtio. ℞.

Esule.ʒ.ij. Salis gemme.
Turbith albi ⁊ gũmosi. Galange.
Zuccari albi.añ.ʒ.x. Macis.
Diagredij. Seminis carui.
Hermodactilorum. Seminis sparagi.
Rosarũ rubeaꝝ.añ.ʒ.v. Litospermatõ.i.mi[illegible] solis.
Gariofilorum. Amomi
Spice nardi.añ.ʒ.j. Piperis longi.
Zinziberis. Polipodij.
Croci. Cardamomi.
Seminis petrosilij. Masticis.
Seminis apij. Seminis ameos.
Radicum saxifragie. Lapidis l[illegible]ncis.añ.ʒ.j.

¶ Pulverizent subtilr ⁊ cũ melle collato ⁊ dispumato q.s.fiat electuarium:dosis est.ʒ.iiij.vsq3 ad.ʒ.viij.

¶ Benedicta dr ab effectu:⁊ ab eo denominat: q2 bonũ effectũ inducit:vñ ab oĩbus sumentibus benedicitur.

¶ Feniculi si simpliciter inuenit de semine ipsius intelligendũ est:non aũt de radice neq3 de herba.

¶ Sextaria multipl[illegible]cia sunt:⁊ diuersificant fm diuersitatẽ rerũ:si eñ dr aque sextariũ vnũ:tũc idẽ est qd li.ij.5.Si aũt vini sextariũ vnũ idẽ est qd li.ij.ʒ.viij.Si[illegible]o sextariũ vnũ olei:⁊ idẽ est qd li.j.vltimo sepe inuenit [illegible]ctariũ vnũ mellis:⁊ idẽ est qd lib.iij.quare nota has differẽtias:q2 sepe vidi errores contingere in cõpositione medicinarum:⁊ non a vulgaribus aromatarijs.

Conditum de secacul Mesue:renes calefacit: et coitũ excitat: ventositate[illegible] stomachi diss[illegible]t modus operationis eius est.℞.[illegible]adices carum a[illegible]ssas:⁊ teneras ⁊ radantur cort[illegible]s eius cineritij:⁊ c[illegible] ⁊ mundentur a venis inter[illegible]ibus ⁊ incidant in frusta:s[illegible]t est mensura pollicis:⁊ ponatur in ei9 vacuitatibus arũdinosis frustũ zinziberis humectati sicut dicem9 in.c.de zinzibere condito:⁊ gra.j.humectatus ⁊ accipiantur ad omne pondus eorũ mellis pondera tria.Et alij ponunt mellis pondera duo ⁊ zuccari pondus.j.postq3 coctum fuerit cum facilitate:⁊ ꝓijciantur super illud specierum alefangine partes conuenientes:⁊ dosis eius est.℥.j.vel.ij.

Conditum de acoris Mesue valet ad egritudines cerebri:⁊ neruorũ. ⁊ mod9 eius est:sicut secacul conditum additum ad omnem partez eius secacul boni partes.ij.

Conditum de baucia Mesue:valet sicut secacul ⁊ eius modus est sicut secacul.

Condita de citonia Mesue:fluxum ventris: ⁊ vomitum sistunt:stomachũ vero cõfortant et digestionẽ.℞.Citonia magna mũda a putrefactiõe: ⁊ mundent a cortice suo:⁊ granis interioribus: ⁊ incidantur in frusta ꝯuenientia:⁊ decoquãtur cũ iulep multe aquositatis:et ꝑ diẽ vnũ decoquantur cum alio iulep: qd est vicinũ ꝑfecte coctioni vsq3 dũ perficiat in eis decoctio:deinde aromatizẽtur cũ musco: et ponãtur in vase vitreo:⁊ sepeliantur cũ iulep in quo decocta fuerunt. Et quidã decoquũt cũ melle.Et quidã cũ vino cocto decoquunt.Et quidã supercondiunt cum speciebus aromaticis et alia.Et alij faciunt alia.

Conditum de citro Mes[illegible].stomachũ ⁊ cor confortat:et digestionẽ facit:⁊ bonũ oris odorem.℞.Corticũ citri mundatorũ a corticib9 suis:et proprie magnorũ sicut sunt vole manus ꝗtitatẽ quam volueris:⁊ fundat sup eos lixiuij clari ꝗtitas: in qua submergãtur:et mutetur super eos vsq3 ad nouẽ dies semel in [illegible]ie aqua:deinde post illud mittat sup eos aqua clara tantum donec dulces fiant:et abscindat amaritudo eorũ:tũc vero elixent in aqua fontiũ plurima in vase mũdo vsq3 dum tenerescãt.deinde exprimãtur donec fluat aquositas eoꝝ:post illud infundat sup eos in vase lapideo ꝗtitas aliqua qua submergant :et sic dimittat ꝑ diẽ et noctẽ:et sit iulep ex zuccaro albo:⁊ aqua q̃ sit triplũ ipsi9:deinde coquant cũ facilitate vsq3 ad modũ penidij:tũc vero separẽtur cortices citri a zuccaro:⁊ recõdant in vase vitreato:⁊ cõdiãtur cũ iulep rosato.cuius decoctio sit sicut nabit:ita q vna superficies sit laminarum citri:et alia iulep:et reconde ⁊ da post mensem. Et sunc qui aromatizant cum ambra ⁊ musco ⁊c.

Conditum de zinzibere Mesue cõfert ad frigiditatẽ ⁊ stomachi mollificationẽ: ⁊ malitiã digestionis:et corruptionẽ ipsius:et acetosam eructuationẽ et lenitatẽ viscerũ:et multitudinẽ vẽtositatuz faciens cibũ cito penetrare ad epar:et totũ corp9:⁊ modus ei9 est.℞. Zinziberis recẽtis si haberi põt vel saltẽ humectati partem vnã mellis boni partes tres zuccari partem vnam coquantur sicut secacul.Et quidã accipiunt secacul:et zinziberis humectati.añ.partem vnã. Et fit delicatius.Et quidã supercondiunt cũ specieb9 alefangine.Et quidã faciũt alia.modus aũt humectationis eius est sicut diximus de kebulis:et ꝓprie vt infundantur in aqua:deinde sepeliantur in arena . Et sit zinziber album mundum et recens.

Confectio de zinzibere Mesue valens sicut superius dixim9.Accipe zuccari albi ꝑtes octo.mellis taberzet ꝑtes quatuor:zinziberis boni pulverizati pulverizatione vltima: sicut alcochol partes tres:aque infusionis zinziberis.q.s.distemperetur zuccarum cũ aqua et melle:⁊ coquantur vsq3 dum sufficit: deinde proijciatur super illud puluis zinziberis:⁊ agitetur et incorporetur cum eo et administretur.

Conditũ de piris Mesue stomachũ et cor confortans:et modus condiendi ea est sicut cytoniorum.

Conditũ de pomis Mesue:cor confortans sincopim:et cordis pulsum sedans. Et mod9 condiendi est sicut cytoniorum.

Conditũ de persicis Mesue:stomachũ calidũ:et cor cõfortãs sitim reprimens:oris fetorẽ abscindens.Et modu[illegible]diendi est sicut cytoniorum.

Conditum de kebulis Mesue stomachũ confortans:et appetitũ prouocans.digestionẽ procr[illegible]ns sensus et rationẽ vigorãs visum clarificans vtẽtes eis in iuuentute conseruans.Et modus cõdiendi est:vt accipias ex eis humidis si haberi possunt vel saltem humectatis fm artẽ qua humectari possunt ꝗtitatem quã volueris:et cũ stilo ꝓunge eos vndiq3 et decoque eos in aqua cũ facilitate vsq3 dum tenerescãt: post hoc dimitte ipsos super tabulã:et exprime aquam illorũ:et submerge illos in aquam mellis:et dimitte eos per dies duos:tunc vero decoque eos igne lento cũ facilitate:et postq3 decocti fuerint reconde eos in vase vitreo:et submerge eos in melle decoctiõis eorum . Et da post sex menses.

¶ Ars alia auxiliatur ipsis in humectando hoc modo. infundantur in aqua plurima:et exponantur radijs solaribus per dies octo:deinde accipe vas magnuz sicut

locū vel saltem fiat fouea magna sub terra in loco humido vbi intus multā arenā in humidam pone in aqua disiunctim sepeliantur sepe ac sepe aquā superfundendo. et innouando arenā de quinqꝫ in quinqꝫ aut de quatuor in quatuor dies vsqꝫ dū tumefiant et humectētur.

Conditū de mirabolanis emblicis Mesue stomachū cōfortans: et humiditatē ipsius abscindens: et preparās ipm̄ preparatiōe qua ptes et virtutes ei⁹ aggregent̄ [illegible] ipm̄. Et mod⁹ pdiēdi eos est. Accipe ex eis q̄titatē q[illegible]m volueris: et infunde super eos aquā. et expone soli quousqꝫ tumescāt: et humectentur: post exprime in aqua mellis: et dimitte per duos dies: deinde coque cuz facilitate: postq̄ꝫ cocti fuerint dimitte eos infrigidari: et adde cū melle taberzet sicut cū quarta parte totius: et recōde. Quidā vero supercondiūt cū speciebꝰ aromaticis sicut est cinamomū: et galia et cardamomum crocum: muscum et similia ꝛc.

Conditum de citro alio mō. Aui in. v. cañ. cōueniens ad debilitatē stomachi: et digerit cibū. Sumat̄ citrū recēs: et incidat̄ fm̄ longitudinē in quatuor partes totū citrū: et mūdet̄ interiꝰ totū acetosum: et proijciat̄ in liurello testeo: et infundat̄ ex aqua dulci clara cū sale grosso albo septē diebꝰ donec stringatur: deinde septē diebꝰ alijs sine sale imo cū aqua donec alteret̄ color eiꝰ: et sit albū illud qđ est exteriꝰ sicut qđ est interius: et gustet̄ aqua tādiu donec nō sit in ea salsedo: et sumant̄ mellis boni pars. j. aque partes due fm̄ q̄titatē q̄ cooperiat citrū et pijciat̄ in vase: et decoquat̄ leni igne duabus horis: deinde tollat̄ ab aqua et melle: et in mane sumat̄ mel et ferueat: et tollat̄ spuma eiꝰ et pijciat̄ in eo citrū et ferueat bullitiōe vna: et tollat̄ et reducat̄ citrum in liurello: et pulueriзētur sup ipm̄ iste medicie. ad oēs duas eminas citri croci et heil: et cardamomi oim̄ añ. aur. j. gariofilorū et cinamomi amborū. añ. aur. 5. musci sexta et medietas sexte. ʒ. j. Tere has medicias: et puluerizа super citrū ex vtroqꝫ latere eius: et proijciat̄ in vase et proijciatur super ipsum mel et administretur.

Conditum de citro. Descriptio alia Aui. v. cañ. Sumantur de citris media matura equalis superficiei longa: et scindant̄ in longū: et fiāt de vnoquoqꝫ citro quatuor frusta: et infundant̄ in liurello testeo nouo: et illud fit in kemini. i. qñ sol ingredit̄ capricornū. Et melius qđ fit de eis est in anno vehemētis frigoris: qm̄ q̄to plꝰ cōgelat̄ sup ea aqua est magis indurans ea: et sunt magis remanētia: deinde abluant̄ in oi die bis: postq̄ꝫ fricata sunt cū sale grosso: et mūdificētur: et reducant̄ ad aquā frigidā vsqꝫ quo trāseāt sup ea tres hebdomade: deinde extrahant̄ ex aqua et fundant̄ sup planū aliqđ vt tabula: et mūdificent̄ cū cultello si tā aliquid cōputruit ex eis: et reducant̄ ad aquā dulcē: et abluātur in extremitatibꝰ diei cū facilitate donec ptereāt sup ea. xl. dies: deinde extrahant̄ ab aqua: et abluātur ab oībus q̄ aduenerūt eis ex putrefactione et corrosione: et dimittant̄ die et nocte donec auferat̄ ab eis humorositas: deinde ponant̄ quasi in mane in vase habente latū caput: aut patella munda: et effundat̄ sup ea tm̄ aq̄ qđ ipsa cooperiat: et pulverizet̄ sup ea de zuccaro cōtrito quātū est tertia pondꝰ citrorū: [illegible] decoquant̄ igne leui: et misceant̄ cū spatula: deinde extrahant̄: et abstergātur: et mundificent̄: et ponātur sup planū: vt est tabula et dimittant̄ duobus diebus cōtinuis: deinde re[illegible]ātur ad patellā. et proijciant̄ super ea de zuccaro q̄tū est medietas ponderis citrorū: et aque q̄ cooperiat ea: et si superfluat quatuor digitis cōiunctis decoquātur lento igne sicut coxisti ea prius: et caue in hoc ne corrumpant̄ in igne: qm̄ sunt debiliora eorū que cōdirētur: et sit mens tua et intellectus tuꝰ totꝰ ad ea qr̄ ignē accēdis sub eis: vt sit ignis lenis et quietus. deinde extrahantur: et expādantur super tabulam: et dimittātur tribus diebus cōtinuis: et noctibus suis: et a die quarto mundentur: et mundificentur cū capite cultelli: et reducantur ad vas et fundatur super ea mellis collati q̄titas que cooperiat ea et superfluat quatuor digitis: et decoquantur leni igne quinqꝫ horis aut sex: donec videatur mel egredi super illud qđ apparet de citro: sicut similitudo margaritarum: et ingrossetur mel ingrossatione aliqua: deinde auferantur ab igne et infrigident̄: et sumātur spice et gariofili: et cinamomi et zinziberis: et cardamomi et macropiperis: et girboe omniū añ. pars. j. et sit pondꝰ oim̄ quantitas medietatis decime ponderis citroruz. Et est vt sint duo sextaria pvnaquaqꝫ emina citrorū. et terant̄ grosse et ponant̄ in vase viridi vitreato: et pulverizētur in eo res parua de medicina: et fundat̄ desup citra quātitatē tunice vnius: deinde pulverizent̄ super ea medicine: et fiat cū eis ita donec cōpleātur ambo simul: deinde fundantur super ea in patella de reliquijs mellis donec cooperiat ea: et superfluat quatuor digitis: et stringatur caput vasis: et ponatur in loco in quo non adueniat ei frigus neqꝫ humorositas. Et scias quod signum maturitatis, citri est eius submersio in liurello sub aqua ꝛc.

Cidonia condita quinto canonis Auicenne que cōueniunt ad cōfortandū stomachum: et stringunt naturā: et ad malitiā digestionis: et vomitū propter causam oris stomachi. Sumantur cidonia bona magna et mundent̄ interiꝰ: et excorticentur incidātur in frusta: et decoquantur cum aqua et melle: et sint aque partes. ij. et mellis pars. j.

¶ Quidam vero decoquūt ea cū vino: et melle: et est melior operatio: et infrigidentur. et in die scđo decoquātur cū melle solo: deinde expandātur in liurello: et pulverizentur super ea medicine predicte in citris: et fundatur super ea mel et seruetur.

Cidon[illegible] condita. Descriptione alia quinto canonis Aui. que cōferūt ad debilitatē stomachi: et sol[illegible]nē ventris. Sumātur de cidonijs matura: et incida[illegible] in quatuor frusta et mundētur qđ est in interiore p[illegible]te eorū ex granis: et abstergātur interiora eorum cū mātili de lino: et fundātur sup ea mellis pars. j. et aque partes quatuor cū q̄titate q̄ cooperiat cidonia: et ferueant duabꝰ ebullitionibꝰ aut tribus: deinde colētur et reducant̄ ad vas: et fundant̄ sup ea mellis dispumati pars. j. et aque pars. j. et bulliāt ebullitionibꝰ duabus aut tribꝰ: deinde colētur: et expādātur super planū aliquod: vt est tabula. et dimittātur donec exiccet̄ qđ in eis est de humorositate: deinde abstergātur: et reducantur ad vas: et fundat̄ super ea mellis q̄titas que submergat ea: et emineat quatuor digitis cōiūctis: et ebulliant ebullitione vna: et pulverizentur super ea species quas diximꝰ in operatione citrorū: et ponant̄ in vase vitreato viridi: et opiletur stricte caput eius: quidaz vero medici proijciunt super ea: de speciebus nisi de cardamomo: et gariofilis et crocum.

Conditum de cucurbitis magistrale que cōueniunt stomachis calidis: et sitim extinguunt. Accipe cucurbitas lōgas natas versus ortū solis nō nimis teneras nec nimis duras: et rade corticē earū desup: et incide in frusta magna: sicut palma manus: et munda moliculā interius: et postea infunde eas in aqua fe[illegible]ētissima per nouē dies: et noctes [illegible]mutado q[illegible]tidie aquā feruētissimā semel [illegible] postea accipe di[illegible]as cucurbitas: et pone in me[illegible]ato: et dispumato: aut zuccarū albū clarifica[illegible] nō nimis calidū: et ibi dimittas per octo dies: et postea pmuta in alio melle collato et dispūmato: aut zuccaro clarificato: et sit bene coctū sicut iulep: et caue qđ mel aut zuccarū non remaneat aquosum: et ponātur in vase vitreato: et cooperiatur os eius. Et sunt aliqui qui aromatizant cū speciebus aromaticis: aut musco ꝛc.

Cornelina cōfectio delectabilis: et multū cōstrictiua. et fit sicut marenatū nec plus: nec minus tam in forma solida quam in forma zele.

Confectio hamech iprime descriptiōis Mesue q̄ in vsu est: vz oī passioni q̄ fit ex colera: et flegmate salso q̄ est sicut impetigo scabies lepra cācer corrodēs: et similia: et est cōfectio medicaminis: et medicina sublimis iuuamenti: cuius permixtio. ℞.

Mirobolanorum citrinorum. ʒ. iiij.

Absinthij.

Asse. i. thimus.

Mirabolanorum kebulorum.

Foliculorum se. aā.ʒ.viij.in alia.ʒ.vj.
Mirabolanorū indorū. Reubar.electi.aā.℥.ij.
Succi fumiterre lib.j. Agarici albi.
Prunorum nume.lx. Colloquintide interioris albe.
Passularum.℥.vj.
Pollipodij viridis.aā.ʒ.xviij.
¶ Infundant̄ hec oia.in aqua casei quātitate sufficienti:et ponātur in vase vitreo stricti orificij:et obturet̄ os eius:et dimittat̄ per dies quinq̧:deinde bulliāt ebullitione vna:postmodū coletur:⁊ in tali colatura addat̄.
Tamarindorum.℥.v. Tereniabin.i.māna.℥.ij.
¶ Fricentur manibus ⁊ dissoluātur cū decoctione predicta deinde colentur:et proijciantur super istis.
Zuccari lib.j.ß. Scamonee ℥.j.ß.
¶ Et hec oia simul coquātur donec habeāt spissitudinem mellis:deinde puluerizentur super illud.
Mirabolanorū citrinorū. Reubarbari.
Mirabolano.kebulorum. Semis fumiterre.aā.ʒ.iij.
Mirabolanorū indorū.aā.ʒ.iiij.Seminis anisi.
Spice inde.ana.ʒ.ij. Mirabola.emblicorū.
Mirabolanorum belericorum. Dosis eius est ana.ʒ.ij.
vsq̧ ad aur.ij.
Tereniabin est species māne q̄ apud nos nō reperitur: sed loco ipsius,accipimus mānā: est eñ tereniabin ros qui de nocte cadit in quibusdā partibus egypti sup̱ frōdes aliquarum arborum:et sic colligitur: vt habetur in sacra scriptura Exodi in.c.xvj.
¶ In ista cōfectione intelligēdū est q̄ auctor coquit scamoneā vt amoueat malitiā ei⁹: eo q2 nō [illegible] preparata: qđ si preparata esset non deberet decoqui [illegible] reseruari ſm canonē medicine:deinde puluerizare d[illegible] grosso mō: ⁊ cū alijs rebus puluerizatis apponi:q̄ si de[illegible] quereretur virtus solutiua ipsius deperderetur.
¶ Incidenter de aqua lactis hic intelligendum qđ ponitur aqua lactis capre:qđ melior est ⁊c.

Confectio de māna Mes.de mente Sal. est medicina nobilis operationis ⁊ bone:solutionē eñ efficit facilē:et educit cholerā citrinā sine molestia:et valet ad egritudines factas ex ea:et est medicina delectabilis boni saporis:cuius permixtio. ℞.māne pure et recentis lib.j.Scamonee anthiochie.℥.j. Dissoluatur manna cū succo rosarū rubearū: et sit succi q̄ntitas cōueniens circiter lib.j. ⁊ coquatur cū facilitate donec habuerit sufficientē coctionē:deinde pone super illud masticis.ʒ.iij.et da.ʒ.iiij.
¶ Inquit galenus:[illegible]tendit cōpositio huius medicine nobilitatē eius:est eñ cōposita ex partib⁹ conuenientibus complexione ⁊ proprietate.
¶ Tereniabin siracost:⁊ manna inter se differūt: hec est manna:vt quidā dicūt in vno differunt: ⁊ ſm patriā et ſm locū in quē cadunt:⁊ ſm virtutē ⁊ cōplexionē: siracost eñ et tereniabin calidiores et humidiores sunt māna:sed quia ad nos non portantur: ideo ipsorum loco ponimus mannam.
¶ [illegible] doctores volunt quod diagredi[illegible] ⁊ nō scamonea ho[illegible] ponatur.Sed sua semp̱ pace [illegible]ua si poneretur:et de[illegible]eretur virtus solutiua fere i[illegible]otū deperderetur:coctio e[illegible] est preparatio dicte scamonee: q2 illa nō diagredium est ponendum.

Confectio de storace magistralis illa Mesue: et Nic.non est in vsu propter opiū: valet enim ⁊ cōfert ad superabūdantē fluxū colericū ventris: et flegmaticis:et ad tenasmonem factum a frigiditate: cuius permixtio. ℞.
Passularum electarum et vltime contritarum.℥.j.
Cinamomi electi.ʒ.j.ß. Storacis calamite.℈.v.
Liquiritie rase.ʒ.vj.
Boliarmeni loti ⁊ preparati.ʒ.iij.
Ligni aloes. Nucis muscate.
Puluerizent̄ subtil'r oia:⁊ cū zuccari.℥.xv. dissoluti in aqua betonice:⁊ foliorū violarū fiat ꝯfectio i morsellis.
¶ Cōfectio eñ nihil aliud est quā cōpositio diuersorū.
¶ Modus lauādi ⁊ preparādi bolū armenū talis est.accipe de eo quātitatē quā volueris:⁊ tere subtil'r: postea infundant̄ sup̱ eū quantitas aq̄ ros. qua irroret̄: deinde in vmbra permittat̄ exiccari:⁊ iterū post exiccationē cōterat̄:⁊ aque ros.irroret̄:et ter vt primo hoc fiat:postea reserua:illud enim đr lotum et preparatum.
¶ Storacis simpliciter si scriptum reperiretur de storace calami intelligendum est.

Confectio de cinamomo Mesue que est medicina sana ⁊ experta ad humorositatem stomachi:et putrefactionem in eo:flegma digerit: ⁊ digestionem attrahit. ℞.
Cinamomi subtilis et electi.ʒ.xv.
Heil.i.cardamomum minus:et est melegeta.
Darseni.i.cinamomū grossū. Macis.
Cimini. Nucis muscate.
Radicū enule.aā.ʒ.iij. Ligni aloes.aā.ʒ.iij.
Galange.ʒ.vij. Croci.ʒ.j.
Gariofilorum. Zuccari taberzet.i.albi.℥.v.
Piperis longi.
Musci.ʒ.j.partes duas idest.℈.ij.
Cardamomi. Zinziberis.
¶ Puluerizētur subtiliter oia. Mellis dispumati ⁊ colati quātum sufficit:et fiat cōfectio in forma solida: vt supra tibi ostensum est.
¶ Cōfectio hec lz in vsu nō sit:tñ q2 in ea aromatarij solent dubitare:igit̄ nota qđ cū in vna cōpositiōe scriptū reperies darseni per se semp̱ debes apponere cinamomū electū:si vero ⁊ darseni ⁊ cinamomi: vt in superiori vidisti vtrūq̧:scz subtile et grossum est ponendū:nec auscultes illos dicentes:qđ per darseni intelligitur Macis:hec eñ opinio reprobata est a christophoro de honestis super Mesue.
¶ Scđo est intelligendū qđ cū reperies in vna recepta heil.p̱ se:de cardamomo maiori semp̱ est intelligēdū: si vero cardamomū p̱ se reperiat̄:etiā de maiori est intelligendū:si ỽo ambo repiant̄:vt in supiori:⁊ maiorē ⁊ minorē debes apponere:nō aūt gariofilos: vt q̄dā dicunt.

Cassia fistulatū p̱ clisterib⁹ magistralis vz ad mūdificādū sanguinē:⁊ cōpescit oēz acuitatē:⁊ sedat sitim ⁊ mūdificat stomachū:et educit colerā ⁊ flegma:et operat̄ sine nocumēto:et resoluit apostemata: et confert calefactioni:cuius permixtio. ℞.
Florum violarum. Bletarum.
Matrū violarū.i.herba. Paritarie.aā.M.j.
Maluarum. Absinthij romani.
Mercurialis. Manipulum.ß.
Oim viridiū:fiat ex his decoctio in sufficiēti quātitate aq̄:postea colet̄ manib⁹ exprimēdo:de qua colatura dissoluat̄ cassie extracte lib.j.mellis electi li.ß. ⁊ coquatur vsq̧ ad cōsummationē decoctionis et reseruetur.
¶ Herbe omnes p̄scripte ex quib⁹ decoctio hec fieri dz virides esse debēt eo q2 sunt magis lenitiue:si vero haberi nō possint sicce ponantur.
¶ De absinthio nota qđ ipsum diuersific[illegible]t ſm diuersitatem loci:⁊ patrie in quibus orit̄:ideo qñ đr: et reperit̄ in receptis absinthij romani hoc est: q2 illud est melius alijs:vna tamē ⁊ eadē est species:sed q2 illud haberi nō pōt eligatur illud qđ in montib⁹:et locis saxosis oritur: q2 melius est quā qđ nascit̄ in locis humidis et vmbrosis:et colligi dz in m[illegible] Iulij:⁊ in vmbra exiccari. Inter enema ⁊ clistere differentia est:nā clistere est instrumentum quo decoctio in intestinis impellitur:enema autem est ipsa [illegible]coctio et medicina que inijcitur.

Cassie fistulatū de melle et de zuccaro sic fit. ℞.
Prunorum numero.xxx.
Violarum. Medulle cassie.lib.ij.ß.
Tamarindorum. Mellis.lib.iiij.ß.
Seminis anisi.aā.ʒ.ij.
Et fiat electuarium: et ad faciendum de zuccaro loco mellis accipe zuccari candi.℥.iiij.
Manne electe.℥.ij. Et nota qđ decoctio dz fieri de prunis violis.et ānexis suprascriptis.

Cassie fistulatū alia magr̄alis vz cui⁹ p̄mixtio. ℞.
Pulpe cassie. Tamarindorum.℥.vj.
Pulpe prunorum damascenorum.ana.lib.j.
Mellis lib.iij.
¶ Cassia ⁊ tamarindi dissoluantur cū decoctione mal

uarum matrum violarū:ꝛ mercurialis:in quo sint co=cte pruna damascenorum quantum sufficit

Codignata de zuccaro sine spēbus sic fit. vȝ su=mentibus añ cibum ad cōfortandū: ꝛ fortificandum stomachū:ꝛ sumendo post cibuȝ ad restringendum fluxum sumentibus ꝑ horam ante cibum ꝛ similiter post cibum immediate. ℞.

Poma citonia a cortice supori:ꝛ ab anima interiori mūdata:ꝛ cum pauco [illegible]o vermilio antiquo cocta et in magdaleones reduc[illegible] li.viij.

Zuccari boni ꝛ clarificati lib.vj.

Et cꝫ sint ab aqua ꝯsumati misce:ꝛ coquātur oīa simul semꝑ agitādo cū spatula donec cocta sit:ꝛ serua:hec est em̄ vera dosis zuccari q̄.i.codignata apponēda est:alij ponūt equalē:ſȝ prima melior est ꝛ dȝ stangeȝari cū baculo suꝑ ignem hic:ꝛ inde vsꝗ quo cocta sit.

Conditum de citonijs;cuȝ perlis magistrale stomachū ꝛ cor conformat:ꝛ fortificat ꝛ ventrem restringit mirabiliter:cuiꝰ permixtio. ℞.

Seminis coriandrorum preparatorum.

Margaritarum non perforatarum.℈.j.

Radicum ciperi.	Zuccari albi lib.ij.
Cinamomi fini.ana.ʒ.j.	

Et fiat ꝯfectio i forma manus christi:cū vino citoniorū.

Cerotum Galeni emēdās vitia stomachi Mesue stomachū cōfortat q̄ ex frigiditate fiūt preparans ꝛ confortās appetitū:ꝛ digestionē cibi:ꝛ confortans epar ꝛ sedans dolorē eorum. ℞.

Rosarum rubearum.

Foliorum absinthij sicci.	Masticis.añ.ʒ.xx.
Spice inde.ʒ.x.	Olei rosati lib.j.℥.vj.

Tere subtiliter:ꝛ accipe cere noue.℥.iiij.

Dissoluantur oleū:ꝛ cera ad ignē:ꝛ lauetur lauatiōibꝰ pluribus cū aqua rosa.deinde iterū lauetur cū vino vermegio veteri:ꝛ succo cytoniorum:ꝛ pauco aceti:deinde misce cum speciebus suprascriptis.

Cerotum ysopi descriptione filagri Mes.exꝑtuȝ ad dolorē splenis stomachi:ꝛ epatis:ꝛ duritiē in eis ꝛ dolorē matricū:ꝛ apostemata in eis linitū exteriꝰ:vel etiā suppositū in lana:ꝛ valet ad durities ꝛ nodositates que sunt in ipsis cuiꝰ permixtio. ℞.

Croci.ʒ.v.	Cere citrine lib.j.
Bdelij.	Terbentine.℥.j.ß.
Masticis.	Medulle cruris vacce.
Armoniaci.	Adipis anseris añ.ʒ.xv.
Aloes.	Ysopi humide lib.j.℥.vj.
Storacis liquide añ.ʒ.viij.	

Bdeliū armoniacum:ꝛ aloes dissoluant in aq̄ infusionis fenugreci:ꝛ florū camomille:ꝛ cū ceteris fiat cerotū ꝛ post filagriū addiderūt expressionis squille.℥.iij.Olibani.℥.j.Sepi vituli.ʒ.xv.in alio cere noue lib.j.minus quarta ꝛ est [illegible]onueniētius.

Cerotum oxicrocij ꝰm Nicolaum maiorē in antidotario valet ad fracturas costaruȝ fracturas ossiū:ꝛ mirabiliter confortat ꝛ ratificat. ℞.

Croci.	Armoniaci.
Picis naualis.	Myrrhe.
Colofonie.i.picis grece.	O[illegible]ni.
Cere citrine.añ.℥.iiij.	Aloes.
Terbentine.	Masticis.añ.℥.j.ß.
Galbani.ana.℥.j.ß.	

Cōficiātur sic galbanū armoniacum aliquātulū cōtusum ponantur in aceto per diem ꝛ noctem:mane ꝟo ponantur ad ignē vsꝗ ad liquefactionem diuidendo:post liquefactionem coletur:ꝛ iterum quoquat̄ vsꝗ quo acetum consumatur:ꝛ tunc addantur pix naualis liquefacta:ꝛ colata cera:ꝛ colofonia ꝛ terbentina:ꝛ internallo fato ponantur mastix:olibanū:mirrha ꝛ aloes semper cum spatula agitando:ad vltimū cum coctum fuerit in aqua frigida ponat̄:ꝛ extracto ab aqua manibus exprimat̄:vt tota aq̄ exeat:ꝛ super marmor vnctum oleo laurino puluerē croci suppositum malaxetur:ꝛ factis magdaleonibus reseruetur.

¶ De croco hoc in ceroto a varijs diuersimode ponit̄: quidam post perfectam coctionem:ꝛ postꝗ amotuȝ est ab igne crocuȝ intus ponūt:ꝛ cū alijs rebꝰ bene incorporant:ꝛ modus iste magis a doctoribꝰ laudatur:alij ꝟo supra dicto modo faciunt nec inutilis est.

Cerotum pro costis magr̄ale:cuius ꝑmixtio. ℞.

	Masticis.
Oppoponaci.	Galbani.añ.℥.ij.
Serapini.añ.℥.ij.	Armoniaci.
Seminis fenugreci.	Thuris.
Florū camomille.añ.℥.j.	Picis naualis.
Croci.	Ysopi humi.ana.℥.ij.
Muscillaginis fenugreci.	Terbentine.
Muscillaginis semis lini.	Cere noue.
Muscillagis althee añ.ʒ.iiij.	Absinth.ana.℥.j.

Misce ꝛ ex his fiat cerotū dissoluendo prius gūmas in aqua decoctionis althee fenugreci:ꝛ semis lini:puluerizando etiā puluerizanda reducātur ad formā ceroti.

¶ Camomille si simpliciter scribatur vel scriptum reperiatur semper de flore est intelligendum.

¶ Muscillago althee si simpliciter scribitur vel scriptū reperitur de radice facienda est:vt doctores volunt.

Cerotum ysopi descriptione Pauli Mes. valet vt diximus in descriptione filagri cerotum:cuius permixtio. ℞.

Armoniaci.ʒ.x.	Aloes.
Bdelij.ʒ.v.	Olibani.añ.ʒ.ij.ß.
Sigea.i.storacis liq̄de.ʒ.iiij.	Cere noue.ʒ.ij.ß.
Cepi vituli.	Croci.ʒ.j.ß.
Medulle vituli.añ.℥.ij.	Masticis.ʒ.ij.ß.
Ysopi hum[illegible]e.ʒ.xl.	

¶ Yreleon [illegible]olei nardini quātum sufficit:ꝛ fiat cerotū.

Cer[illegible]um pro renibus magistrale expertuȝ vtile atꝗ mirabile ad ꝓhibendū abortū in muliere [illegible]pregnāte:vidi de eo vtilia experimēta:ꝛ maxime in illustrissima nunc quōdam comitissa brisie in partibus vltramōtanis vxore illustrissimi Philippi dñi de sabaudia que habuit duos aborsus:ꝛ approximato ceroto aliquo suo tpe portauit:ꝛ illo semel relicto iterum ad aborsum venit:in multisꝗ alijs matronis:ꝛ mulieribus illudꝗ valde operauit:cuius permixtio. ℞.

Masticis electi.℥.i.	Coralorum rubeorum.
Laudani.ʒ.vj.	Sandalorum.
Cere citrine.ʒ.iiij.	Mente sicce.
Radicum bistorte.	Semis coriādrorꝫ ꝑparatorꝫ.
Nucum cipressi.	Succi ypoquistidos.
Gallie muscate.	Acatie.
Terre sigillate.añ.ʒ.ij.	Sa[illegible]guinis draconis.

Olei oliuarum completarum lib.iij.

Ro[illegible]arum rubearum.ana.ʒ.ij.

Puluerizentur puluerizanda: et fiat cerotum in bona forma:ꝛ quod sit tenax: et si non est tenax addatur parum terebentine.

¶ Cerotum dicitur a cera: quia omne cerotum recipit ceram vel aliquid loco cere:et est quoddam mediū inter vngue[illegible]um:et emplastrum spissius vnguent[illegible]:et liquabiliu[illegible] emplastro.

Ce[illegible]tum pro crepatis gētilis in [illegible]ilijs.cōsilio.j.preciosissimū:[illegible]ertū:ꝛ est i vsu in diuersis partibus:cuius per[illegible]tio. ℞.

Picis liquide.	Serapini.
Colofonie.i.picis grece.	Consolide maioris.
Cere citrine.	Cōsolide minoris.añ.℥.j.
Aristologie longe.	Gallarum.
Aristologie rotūde.	Nucum cypressi.
Uermium terrestrium.	Boliarmeni.
Aloes.añ.℥.iiij.	Succi ypoquistidos.
Litargiri aurei.	Mumie.añ.℥.vj.
Armoniaci.	Thuris.
Oppoponaci.	Uisci quercini.
Galbani.	Lapidis emathitis.
Masticis.	Olibani.
Bdelij.	Gipsi.
Sumach.	Myrrhe.añ.ʒ.iiij.
Terebentine.ana.℥.j.	
Sanguinis draconis.℥.vij.	
Sanguinis humani.lib.ij.	

¶ Cōfice sic. accipe pellē arietinā cū pilis inde remotis coquaꝛ in aqua tā diu donec tota liquefiat: ⁊ postea permitte aquā infrigidari ⁊ residere: deinde accipe species bñ tritas ⁊ cribellatas: ⁊ gūme pri⁹ tm̄ dissoluanꝛ in aceto fortissimo que dissolute sanguine commisceanꝛ: ⁊ hec omnia permisce in colatura aque pellis arietis in cacabo: ⁊ fac vt simul bulliāt donec ad nigredinē ⁊ formam ceroti veniant: ⁊ vtere.

¶ Sanguis humanus debet extrahi ab homine sano sane complexionis: ⁊ post extractionem debet in ceroto illico poni: eo q: lōga ipsi⁹ extractio corruptionē īducit.

Cerotum de muscillaginibus magistrale valet ad mollificandum resoluendum maturandum omnem duritiem ⁊ inflationem: ⁊ est expertuȝ. ℞.

Muscillaginis althee.	Cecis olei linoxe. ℨ. iij.
Muscillaginis fenugreci.	Litargirij.
Muscillagis semis lini añ. ℨ. vj.	Terbentine. añ. ℨ. iiij.
Storacis liquide. ℨ. ij.	Bdelij.
Picis naualis. ℨ. iiij.	Armoniaci.
Cere noue lib. ij.	Oppoponaci. ana. ℨ. ij.
Medulle bouis vel sepi castrati. ℨ. iij.	
Olei de lilio. ℨ. iij.	

Puluerizentur puluerizanda: ⁊ ex his fiat cerotum in bona forma.

¶ Nota quod quando storax simpliciter repcritur de calamita est intelligendum: cum melior sit alijs speciebus: nam calamita idem est qđ bona gutta a calos qđ est bonum: ⁊ mittos quod est gutta: ex his [illegible]ompletur.

Cerotum aliud ad crepatos de pel[illegible]rietina ſm Rainaldum de villa noua [illegible]i. ij. i cap. de crepatura. capitulo trigesimo: ⁊ multum [illegible] vsu: cui⁹ permixtio. ℞.

Litargirij aurei.	Cere albe.
Opij.	Cere rubee. ana. ʒ. j.
Sedenengi. i. lapidis ematitis siue sanguinaris.	
Radicū cōsolide maioris.	Radicū ꝯsolide mediane.
Sanguinis draconis.	Radicū ꝯsolide maioris. añ. ʒ. iij.
Boli armeni.	Masticis.
Rosarum rubearum.	Armoniaci.
Mirrhe.	Mumie.
Aloes. añ. gra. xv.	Galbani.
Palle marine. i. balle marine combuste.	
Turis.	Costi.
Galle.	Lumbricorum terrestriū. añ. ʒ. ſ.
Balaustiarum.	Aristologie rotū. añ. ʒ. vj.
Picis naualis. vsual[illegible]	Uisci quercini. ʒ. ij.
Picis grece. i. colofonie. ana. ʒ. j.	Sanguinis hominis rufi. ʒ. viij.

Conficiatur hoc modo: accipe pellem vnaȝ edinam vel arietinam cum omnibus pilis suis: ⁊ decoquatur quasi bulliendo per totū diē quousq; tota liquefacta sit: et fiat sicut cola: ⁊ parū vel nihil de aqua ibi remaneat: deinde ex illa aqua accipe lib. j. Optime cum staminia vel pāno [illegible]atā: ⁊ adde cū eo viscū quercinuȝ: [illegible] olla noua lēto [illegible]c liquefieri ⁊ bullire: ⁊ cuȝ baculo semp ⁊ continue d[illegible]aut per altum ducere facias: t[illegible] de lūbricos terrestres [illegible]st cerā ⁊ picem addas: deinde adde terebetine. i. gūmi alb[illegible]n. ʒ. ij. postea colofoniā masticē mirrhā armoniacū: ⁊ galbanū adde: ⁊ liquefac insimul ⁊ cū baculo semp ducanꝛ: ⁊ signū qñ erit coctū est ꝙ ponaꝛ vna gutta ex eo super lapidē marmoreū seu super cultellū oleo vnctum qđ cū infrigidatum fuerit si malaxetur: ⁊ optime coaguletur: tūc signū est perfecte coctionis: sīna sit lēto igne buliat: ⁊ fiat ⁊ vsui reserua in pelle pecorina vel arietina. Et istud cerotū est illud quo gñaliter vtuntur doctores sub nomine ceroti ad crepatos vel sub nomine ceroti cū pelle arietina. ibi Raynald⁹ dicit ꝙ crepatura accidit sepe in mulieribus: ⁊ robustis viris qui volunt nimis saltare: vel currere vel maxima pōdera portare: vel petras grossissimas iactare: vel eas viriliter eleuare: vel ex nimio ⁊ alto clamore: ⁊ Bartho. mōtagna. na in suo antidotario habet vnū emplastruȝ vsuale pro crepatis: sed idē nō est: verū differūt parum de quo infra. Gētilis in suis cōsilijs in cōsil. j. habet vnā descriptionem desuper istud scriptam prout patet: sed non est eadem: sed ista est plus in vsu.

Cerotum de laudano magistrale: stomachū ⁊ oīa mēbra mirabiliter confortat. ℞.

Mente sicce.	Ciperi.
Rosarum rubearum.	Calami aromatici.
Absinthij sicci.	Olibani.
Ligni aloes.	Aloes.
Masticis.	Mirrhe.
Cinamomi.	Co[illegible]lloꝝ rubeorū. añ. ʒ. j.
Spice nardi.	Zeduarie.
Mirtillorū. añ. ʒ. iij.	Terre sigillate.
Gariofilorum.	Abrotani.
Galange	Centonici.
Nucis muscate.	Cētauree maioris. añ. ʒ. j. ſ.
Macis.	Laudani boni. ℨ. viij.
Zinziberis.	Cere citrine lib. ij.
Galie muscate.	Terebentine. ℨ. viij.
Costi. ana. ʒ. ij. ſ.	

¶ Liquefiant terebentina: ⁊ cera ⁊ laudanū simul: deinde suprascripte species simul apponantur.

¶ Aliqñ reperies scriptū menthe sicce: ⁊ absinthij sicci: et aliqñ menthe ⁊ absinthij simpl'r: q̄reret aliq̄s q̄d in diuersitate dicta est faciendū: in hoc dico ꝙ auctores semper intelligūt de ipsis siccis: q̄uis aliqñ nō exprimāt: et aliqñ sic: ⁊ ꝑpter expositionē volunt postmodū intelligere de succis: ⁊ ideo expresserūt in aliq̄bus mēthe vel absinthij sicci id qđ volunt: ꝙ tu in ceteris ītelligas nā qñ volunt dictarum humiditatē herbarum dicunt succi menthe vel succi absinthij: quare bene.

Diaquilon magnū Mesue: siue cerotum: ꝙ ambo appellātur emplastrū verū: q: cōiter fit ad formā ceroti: ideo in coꝝ summa ponā: valet ad resoluendū et ad maturandū oēm duritiē ⁊ inflationē: ⁊ est expertū: cui⁹ ꝑmixtio. ℞.

Litargirij subtiliter triti lib. j.

Muscilaginis passularum.	Olei irini.
Succi yreos.	Olei camomille.
Succi squille.	Olei aneti. añ. ℨ. viij.
Ysopi humide.	Muscillaginis. semis lini.
Glutis alchanach. añ. ʒ. xij. ſ.	Muscilagi scis fenugreci.
Terebentine. ʒ. iij.	Muscilaginis ficuū pinguiū.
Razepini.	Cere citrine. añ. ℨ. ij.

¶ Confice hoc modo. Accipe litargiriū: et suprascripta olea: et diu in mortario lapideo cum pistello ferreo conquassentur: et elaboreꝛ in eorū cōquassatione ꝑ mediaȝ horā saltim: deinde bulliāt suꝑ ignē cū facilitate semꝑ: et incusant agitādo cū spatula donec coaguleꝛ litargiriū: tūc deponaꝛ ab igne: ⁊ ꝑmittaꝛ infrigidari: deinde accipe muscillaginis gluten succū: et ysopū humidam terbentinā et inter eos aliquali ebullition[illegible] bulliāt: deinde in mortario cū litargirio: et oleis p̄dicta ponanꝛ: et cū pistello tm̄ cōquassenꝛ donec cōdecens fiat eorū permixtio. Tunc iterū oīa reponātur suꝑ ignē: et cera addita tm̄ coquantur ꝙ ad debitā formā veniant: scȝ ꝙ habeant solidiorē coctio[illegible] qualiter habere debet vnguentum: et nihil vltra ne[illegible]uratur.

¶ Istud emplastrū est in vsu maxime ſm istā descriptionem: ipse autē Mesue intitulat hoc emplastrū diaquilon: sed ſ[illegible] modernoꝝ opinionē debet dicere diachilon: id est cōpositio facta ex muscillaginibus ⁊ succis: ⁊ ꝑpt hoc a multis dr̄ cerotū de muscilaginib⁹ sine gummis: aut diaquilon sine gummis: et sic si bene legis expositores nostrorū doctorū videbis ꝙ emplastrum diaquilon magnū: et cerotū de muscillaginibus: et vnguentū diaquilon sine gūmis idem sunt: et qui nō credit videat in antidotario Joānis Serapionis qđ dicit vnguentū de muscillaginibus: et est diaquilon: idē dicit Gentilis suꝑ quinto Auicenne. magister Petrus argillata in capit. de scrofulis ponit vnguentū diaquilon: qđ idē est: et ibi docet ipsum cōficere cum gnumis: de quo infra. supra est positū vnguentū de muscillaginibus ex autoritate Bartholomei montagnane: quod potest fieri pro diaq̄lon sine gūmis: scias autē qđ generał'r aromatarij ma=

xime apd nos faciūt:ēplastra ī forma molli ⁊ cerota ī forma solida: de quo aromatarij neapolitani admirant: qr ipsi faciunt contrarium: nā emplastra faciunt in forma dura: ⁊ cerota in forma molli. Leonardus de preda palea in cap. de vlceribus ꝓfundis ponit emplastrū diafinicon descriptione Alexandri. sed dr emplastrum. i. dura confectio: eadem est opinio Nicolai.

¶ Gluten alchanach siue alchamach siue alanazach quid sit generaliter ignoratur: vere nunꝙ vidi nec audiui ab aliquo vidisse auctorē auctēticum de eo mentionē facere: verū fm consuetudinē aromatariorū est colla piscium: qđ nō nego nec affirmo: certe in partibus rome dictū fuit ꝙ in rei veritate glutē alchanach est qđdā viscꝰ qui reperit in arabia sup arborē asse fetide: tn̄ deus scit. magister Petrus de argilata qui sepe ⁊ sepius vtit isto vnguēto qđ ipse describit in cap. allegato: ⁊ ibi loco glutinis alchanach ponit viscum cū quo capiunt aues: sꝫ nos intelligimꝰ viscū q̄rcinū qđ cōuenit in isto casu: tn̄ nō affirmo quid sit gn̄aliter: loco eiꝰ ponitur cola piscium sꝫ intētio nostrorū chirurgicorū viscus quercinꝰ etiā vꝫ. Si aūt facere volueris vnguentū diaquilon seu emplastrū de muscillaginibꝰ cū gummis opꝫ facere: vt docet magister Petrꝰ argilata in cap. allegato vbi sic ait in fine descriptionis dicens. cōficiat sicut ipse Mesue docet in antidotario: ⁊ si cū istis addat bdellium armoniacū: ⁊ serapinū. an̄. ℥. j. erit diaquilon gummatū siue cū gummis: tu vero scias si ponas supra vnguētum diaquilon sine gummis aut cerotum de muscillaginibus sine gūmis illas tres gummas quas nominaui: tunc erit diaquilon cum gummis.

Diaquilon minꝰ Mesue: siue cerotū dissoluens: ⁊ maturās tumores a caliditate factos: ⁊ apostemata calida: cuius permixtio. ℞.

Muscillaginis fenugreci.	Litarg. subtilissime pulue. ℥. j.
Muscillaginis seminis lini.	Muscillaginis alth. an̄. ℥. j.
Olei camomille.	Fiant dicti muscillagines.
Olei irini. ana. ℥. j. ſ.	in aq̄ decoctionis melliloti.
Pulueris radicis ireos. ℥. j.	

Accipe ergo olea litargirium: ⁊ puluerē ireos ⁊ diu in mortario agitentur: vt tibi ostendi in alio: facias commemorando qđ coctio sit inter vnguentum ⁊ cerotum.

¶ In omni cōpositione in qua intrāt litargiriū: ⁊ muscillagines post coctionē litargirij cū oleo anteꝙ muscillagines ponantur semp debemꝰ expectare infrigidationē: vel saltim tepefactionē olei in quo est litargiriū. si. n. ipsis feruētibꝰ apponerētur muscillagines adeo excrescerent sup captiā ꝙ maior pars in ignē pderetur: ⁊ hoc sepe vidi cōtingere famulis aromatariorum nō expertis: ⁊ etiam multis qui se magistros esse dicebant.

Diaquilon paruum Mesue maturans: ⁊ dissoluens tumores a caliditate factos: et apata calid[illegible]. ℞.

Litargiri. ℥. vj.	Muscillaginis semis lini.
Olei veteris clari. lib. j.	Muscillaginis radicum.
Muscillaginis psilij. ℥. iiij.	Malue an̄. ℥. ij.

Muscillaginis iusquiami. ℥. j. ſ. ⁊ eius operatio est sicut operatio alterius.

Decoctio communis sic [illegible]. ℞

	Prunorum.
Liquiritie rase.	Tamariadorum.
Ordei mundi an̄. partes equales.	
Passularum.	Violarum.

Bulliant hec omnia in aqua infusionis quātitatis sufficientis fm artem: deinde coletur ⁊ reseruetur.

Decoctio pectoralis magistralis sic fit: cuius permixtio. ℞.

Isopi sicce.	Passularum.
Capillorum veneris.	Ordei mundi.
Ficuum.	Liqritie rase. an̄. ptes eq̄les.
Dactilorum.	Sebesten.

Bulliant hec in aqua q̄titatis sufficientis fm artem: ⁊ coletur ⁊ seruetur.

¶ In hac decoctione sunt aliqui qui addunt yreos: sed q̄ꝛ pectoralis sit: ego non laudo illum apponendum esse propter eius horribilitatem: ⁊ malum saporem.

¶ Decoctiones iste ⁊ oēs alie per tres vel quatuor dies conseruantur: ⁊ nō plus ⁊ maxime in estate: ⁊ inter oēs hic incidenter dicam de infusione facta in aqua lactis seu casei: qr minus cōseruatur: qr vix per vnum vel per duos dies conseruari potest.

¶ Syrupi vero conseruantur si sunt de melle per duos annos: si vero de zuccaro: ⁊ bene cocti: ⁊ in vase bene obturati per annum durant: aliter vix possunt durare.

¶ De cōseruatione iulep scias ꝙ iulep aquosum: ⁊ male decoctum pauco tempore cōseruatur: ⁊ maxime tempore estatis: iulep vero bene coctum per annum seruatur: ⁊ non plus sub forma iulep.

Decoctio carminatiua magistralis que valet contra omnes ventositates. ℞.

Seminis anisi.	Ameos.
Seminis feniculi.	Cimini.
Dauci.	Polipodij. an̄. ptes equales.
Carui.	

Buliant in aqua fm artem: vt dictum est in alijs decoctionibus.

Decoctio constrictiua sic est: ⁊ sic fit. ℞.

	Corticum granatorum.
Gallarum.	Balaustiarum.
Cupularum glandium.	Mirtillorum.
Azimorū vuarū. i. granele.	Nucum cypressi.
Sumach.	Achatie.
Sorbarum siccarum.	Caude eq̄ne an̄. ptes equales.
Mespilarū immaturarum siccarum.	

Bulliant i[illegible] aqua plantaginis fm artem: ⁊ de dicta decoctione [illegible] vbi oportet: ⁊ multū valet ad restringendū.

Diabuglosatum Mes. valet ad cōfortādum cor maniacis ⁊ melācolicis ꝯfert: sincopin: ⁊ tremorē cordis aufert: ⁊ modus eiꝰ est: accipe florū buglose bene mūdatarū. ℥. iiij. zucca. albi. li. j. Et expone soli: et fac sicut in cap. de zuccaro rosato.

Diaboriginatum Mesue valet ad cōfortandum cor maniacis: ⁊ melācolicis cōfert: sincopin et tremorē cordis aufert. ℞.

Florum boraginis. ℥. iiij.	Zuccari albi lib. j.

Contūdantur in mortario lapideo: ⁊ exponatur soli. vt dictū est in zuccaro rosato in isto sic fit.

Diamuscus dulcis Mesue faciēs ad pulsum cordis ⁊ egritudines melancolicas: et ad eum qui tristatur sine causa: ⁊ confert ad egritudines cerebri: sicut est vertigo: ⁊ epilepsia ⁊ paralysis ⁊ ad egritudines pulmonis: ⁊ difficul[illegible]i anhelitus. Cuius permixtio hec est. ℞.

Cr[illegible]i.	Ozimi citrati. ʒ. ij. ſ.
Doronici.	Been albi.
Zedoarie.	Been rubei.
Ligni aloes.	Folij.
Macis. an̄. ʒ. ij.	Spice.
Albarum margaritarum.	Gariofilorum. an̄. ʒ. j.
Sete cru[illegible]parum aduste.	Zinziberis.
Parabe	Cubebe.
Coral[illegible]ubei. an̄. ʒ. ij. ſ.	Piperis l[illegible]. ʒ. j. ſ.
Galie muscate. ʒ. ij. ſ.	Musci [illegible]. ʒ. ij.

Confice cum melle crudo quod [illegible] quadruplum ponderis omnium: et ꝑpone in vase vitreo. Et sit dosis eius. ʒ. j. vsqꝫ ad. ʒ. ij.

¶ Si autem hanc confectionem amaram facere volueris valentior efficietur ad ea que diximus: ⁊ ad exiccandum humiditates stomachi ⁊ putrefactiones in eis: et proprie si addatur in permixtione eius.

Absinthij.	Reisim. i. semē leuistici. ʒ j.
Rosarum rubearum. an̄. ʒ. iij.	
Aloes optime abluti. ʒ. iiij.	
Cinamomi electi. ʒ. ij. ſ.	
Castorei. ʒ. j.	

Puluerizanda puluerizentur subtiliter: ⁊ fiat electuarium in bona forma.

¶ Circa hanc descriptionem. Nota ꝙ de sete cruda parum adusta sic aduritur. Accipe de foliculis serici noui: qui nondū pertrāsiuit annū vnū: ⁊ aperi: ⁊ extrahe vermes: quos intus reperies mortuos: ⁊ munda peropti=

me: deinde pone in olla noua dictos foliculos que coopertorio lapideo bene tegatur: deinde in furno ponant: et tantum permittantur qđ possint pulverizari: deinde extrahantur: ⁊ vsui reseruentur: hec em̄ cumbustio fit vt desiccet ac vt conteri possit in vna alia confectione infra reperies subtiliter incidatur: est vt bene teratur: igitur per hoc intelligas ꝙ vter[illegible] modus laudatur. Tamen ego nō soleo hoc in electuario: nec in alijs confectionibus cordialibus setam comburere: sꝫ subtiliter incidere: sed si comburere vis: vt verba Mesue sonāt: caueas ꝙ illa adustio non sit incinerās: imo prudenter fieri dꝫ: ⁊ taliter ꝙ sericum solum sit puluerizabile: ⁊ remaneat seta ſm formam suaꝫ: dicit etiam crude: quia per coctionem virtus eius extrahitur.

❧ De ozimo. qn̄ em̄ in compositionibus reperies scriptū ozimi gariofilati: tunc idem est qđ semen basiliconis citrinum: si vero ozimi simpliciter idem est: qđ semen basiliconis nigrū: ⁊ hoc colligitur a planta basiliconis habens folia lata. Citrinum vero a planta faciens parua folia: ⁊ hec est ipsorum differentia. Citrinum em̄ magis aromaticum est: ⁊ cordiale: magisqꝫ calidum. igitur in hac compositione vbi dicit ozimi citrati: tunc ponere debes de ozimo citrino: q̄ꝛ odorē habent de citrolo: prout per experientiam videre possit fricando eum in manibꝰ: dico de semine: ⁊ sic nostri aromatarij cōmuniter vtunt.

❧ Hic bene aduertendum est de been scriptum per duplex e been sunt due radices alba ⁊ rubea. ⁊ debent scribi per duplex e: ⁊ non per vnum e: neqꝫ her h prout patet in secundo lib. Auicenne cap. lxxxvj.

❧ Spica. aliqn̄. n. reperitur scriptū spice na[illegible] vel spice inde: ⁊ ambe idem sunt: aliquando spice ro[illegible]e vel spice celtice: ⁊ he due idem sunt.

❧ Mel crudum est quod non est coctum. igitur si modo descripto a Mesue facere vis: accipe mellis puri lib. j. suprascriptarū specieruꝫ. ʒ. iiij. ⁊ permisce: ⁊ sic habes mentem auctoris: sed mel crudum qđ est quadruplum ponderis omnium: si vero nō habes mel purum potes hoc modo facere accipias vnam quātitatem mellis quātuꝫ volueris: ⁊ pone ad ignem ad bulliendum: ⁊ semꝑ illud dispumabis quousqꝫ coctū sit: deinde ab igne amoueatur: ⁊ post infrigidationem suprascripta specierum q̄ntitas apponatur: ⁊ hoc modo habebis mel crudū: ⁊ a superfluitatibus depuratum: alij vero dicunt ꝙ mel crudum est illud. qđ manibus absqꝫ igne exprimitur a fauo mellis habetur: ⁊ extrahitur: ⁊ hec opinio non omnino sine ratione est fund[illegible]: vel illū vel prescriptū accipias: quia conueniunt: et si in forma solida facere vis fac vt supra.

❧ Aloes saccotrinū dicit aloes optimum: q̄ꝛ inter oēs alias species aloes est melius: ⁊ lauetur hoc modo: teratur quātitas aloes tibi necessaria: ⁊ rorabis illum aque pluuiali vel aque endiuie. hec em̄ lotio fit vt ipsius acuitas amoueatur: ⁊ cōfortatio augeatur donec totū ab aq̄ sit m[illegible]factū: deinde soli exponatur ad des[illegible]ādum: et pmitt[illegible] possit denuo puluerizari: deinde iterū contere ⁊ [illegible]tem de predicta aqua: iterū in[illegible]: ⁊ soli exponas: ⁊ [illegible]dē ⁊ tertio facias: demum po[illegible] exiccationem reserua: ⁊ [illegible]e illo.

❧ De aloe iterū est notandum ꝙ aliqui sunt qui illum comburunt: quē ponere volunt in hac cōfectione: ⁊ nō lauant dicētes: ꝙ per cōbustionē amouetur sua gummositas: ꝑ quā laxabat: ⁊ stomachū debilitabat: ⁊ per hoc magis appropiatur alia virtus: ⁊ alia operatio que est confortare: ⁊ imo melius confortat: ⁊ ad hoc notandum est ꝙ si aloes datur ad laxandum non comburitur: nec lauatur: sed si ad confortandum vel abluitur vel comburitur: quanqꝫ combustio ipsius de raro fiat. Modus comburendi est: ponatur in olla munda: et super prunas permittatur donec aduraт.

❧ Semen leuistici compositionibus apponēdum est nō planta neqꝫ radix neqꝫ folia.

Diagalanga Mesue valet contra morbos ventositatū grossarū: ⁊ acetosam eructuationem medicina experta: ⁊ ad malitiā digestiōis: et bonificat operationes stomachi: ⁊ epatis frigidi: imo emendat defectionem ipsorum. ℞.

Galange.	Calamenti.
Ligni aloes. an̄. ʒ. vj.	Mente sicce domestice.
Gariofilorum.	Heil. i. cardamomū maiꝰ.
Macis.	Keisim. i. semē leuistici. an̄. ʒ. ij.
Spice.	Seminis apij.
Zinziberis.	Seminis feniculi.
Macropiperis. i. piper longū.	Seminis anisi.
Seminis carui. an̄. ʒ. j.	Cin[illegible]omi.
Calami aromatici. ʒ. j. ß.	Piperis albi. an̄. ʒ. j. ß.

Puluerizentur oia suprascripta debito modo: zuccari tabarzet. i. albi vel illius puincie. ʒ. x. Et fiat cōfectio de coquendo q̄ꝫtū sufficit: ⁊ fiat: dosis eiꝰ est. ʒ. ij. vsqꝫ ad aur ij. si autem in forma solida fac vt dixi.

❧ Intelligendū ꝙ in oibus ꝯfectionibus ⁊ cōpositionibus cordialibus stomaticis epaticis: ⁊ breuiter in q̄buscūqꝫ exceptis in medicinis vomitiuis semper apponendum est cinamomū subtile. In vomitiuis vero grossum apponendū est: eo ꝙ illud vomitum prouocat: parumqꝫ sustinet de decoctione ⁊ contritione: ⁊ minus subtile iterum sustinet.

❧ Quando simpliciter piper descriptum in cōpositionibus reperitur de pipere vsuali est.

❧ Calamentū et menta sicce in hac cōpositione ponuntur: q̄ꝛ sicciotis sunt complexionis. Et de mēta domestica ⁊ calamēto mōtano est intelligēdū: nō de aquatico.

❧ Nonnunqꝫ cōtinget aromatario reperire in quibusdam compositionibꝰ mel taberzet: ideo declarabo quid illud sit: ⁊ dico qđ est mel album de celo cadens ad modum roris: ⁊ est albius ⁊ aliqualiter dēsius q̄ꝫ sit apium: ⁊ quasi tendit ad naturā zuccari: sed q̄ꝛ illo caremus loco eius ponimus mel album vel zuccarum secunde coctionis. Et hoc mel taberzet ponitur a Mesue in cōfectione de zinzibere distinctione quarta circa finem.

Diaciminum bonum Mesue prime descriptionis valet contra stomachum et viscerum ventositatem: digestionē procurat: stomachum ⁊ viscera calefacit. ℞.

Cimini infusi in aceto per tres dies et noctes. ʒ. x.	Macis. ʒ. ij.
	Galange.
Zinziberis.	Piperis longi.
Cinamomi an̄. ʒ. iiij.	Cardamomi maioris ⁊ minoris an̄. ʒ. ij.
Gariofilorum.	
Ligni aloes an̄. ʒ. ij.	Musci. ℈. ß.

Puluerizentur puluerizanda: ⁊ cum melle quātum sufficit fiat confectio: et si in forma solida fieri vis: fac vt. s. dixi in alijs receptis.

❧ Uarie em̄ reperiūtur recepte de hac cōfectione: sꝫ ista est melior: ⁊ in vsu. Reperitur quādoqꝫ magnꝰ error in hac compositione apud aromaticos ⁊ medicos: aliqui em̄ habent in suis receptis cimini carmeni: ⁊ aromatarij dicūt ꝙ carmeni nihil aliud est q̄ꝫ prou[illegible]cia: in qua dictū ciminum nascitur: vt verbi gratia opij tebaici ⁊c. Sed multū errant: vt videri potest a Matth. siluati. ca. de cimino vbi dicit ꝙ ciminū carmenū idem est qđ siseleos. i. siler montanū: causa autē quare infundit ciminū in aceto per diē est: q̄ꝛ acetū addit sibi in virtute ꝓfundationis ⁊ incisionis: ⁊ te[illegible]at eius calorem aliqualiter.

❧ Nota insuper ꝙ cōtritio medicinarū huiꝰ cōfectiōis nō debet esse subtilis: sed grossa: cū intentio ipsius medicine nō si[illegible]si ꝙ sit fortis in resoluendo ⁊ euacuādo vētositatem. Quia si vltimate cōterantur ventositatē nō resoluerent: sed per vrinā educerent. hoc declarat Auicē. quarto canonis. capi. de diacimino.

Diambra Mesue est medicina sublimis cerebrū confortans stomachū et oia mēbra: et digestionē ꝓcurat: et membra nutritionis calefacit: senibus quoqꝫ conuenit et frigidis nature: et mulieribus et egritudinibus matricis. ℞.

Cinamomi.	Cardamomi maioris ⁊ minoris. ʒ. j.
Doronici.	
Gariofilorum.	Zinziberis. ʒ. j. ß.
Macis.	Sandali citrini.
Nucis muscate.	
Ligni aloes.	

Folij.	Piperis longi an̄.ʒ.ij.
Galange.an̄.ʒ.iij.	Ambre aureum.j.
Spice.ʒ.j.	Musci.ʒ.ß.

Puluerizentur puluerizanda: ⁊ cōfice cū syrupo rosato facto cum aqua infusionis rosarū.i.cū iulep rosato: ⁊ si facere vis in forma solida: fac vt supra tibi ostendi in alijs confectionibus.dosis est.ʒ.iij.

¶ Diambra dicitur ab ambra ingrediente in bona quā titate: hoc apud med[illegible]os est multum in vsu: ⁊ maxime ista descriptio.

¶ Circa prescripta ⁊ sequentia vnum generale est notandum q̄ species huius confectionis ⁊ omnes species medicinarum confortantium membra aperiētium opilationes debēt subtiliter puluerizari: ⁊ eo maxime si ad longinqua membra confortāda debent transire.nō autem vltimate.vltima enī contritio perdit virtutē medicine aromatice: sed media fit inter vltimam ⁊ subtilez. Et si nostro tempore he confectiones fiūt in morsellis: maior operatio tamen ⁊ efficatior vt plurimum fit ab electuario q̄ a confectione preparata vt superior: et hoc multis rationibus. Prima propter meliorem fermentationem q̄ fit aromatum in electuarijs que fieri non potest in confectionib⁹. Secūda quia de aromatib⁹ plus ponit̄ in electuario construendo q̄ in confectione. Tertia quia melius et facilius euaporat ⁊ transit virtus electuarij ad membra remota q̄ virtus cōfectionis assumpte vt in passionibus pectoris ⁊ cerebri: ⁊ hoc verificari potest in omnibus confectionibus ⁊ electuarijs.

Diacorali magistralis valet ⁊c. ℞. Specierum diarodon abbatis.ʒ.iij.

Fragmentorum preciosorum.	Margaritarum non perforatarum ana ℥ß.
Corallorum rubeorum.	Corallorum alborum.

Puluerizentur subtiliter: ⁊ addantur zuccari dissoluti in aqua rosa.℥.vij ß.⁊ fiat confectio in morsellis.

¶ Intelligendū qđ quando scribitur fragmentorū preciosorum absolute de quinq̄ descriptis in electuario de gemmis est intelligendum et non de aliquibus alijs.

¶ Scđo etiā est intelligendū q̄ qn̄ dicitur specierū diarodon abbatis vel specierū triasandalorum vel aliarum specierū de ipsis cōplete intelligendū est.i. de ipsis sm̄ integrā descriptionē positā a doctoribus: nō vt quidaz fatui dicebant: qui cum scriptū inuenerunt specierū diarodon abbatis illas sine musco ponebant dicentes q̄ illa erat doctorum intentio ⁊ fatue.

Diarodon abbatis Nicolai et dicitur a rosis: q̄r ibi intrant plus q̄ de alijs speciebus Abbatis ab abbate de curia factū.det̄ proprie ycterícis epaticis ⁊ ptisicis ethicis ⁊ cardiacis qui patiuntur ex calore conualescentibus ex longis ⁊ acutis egritudinibus calidis. ℞.

Sandalorum alborū.	Seminis basiliconis.
Sandalorum rubeorum. ana.ʒ.ij.ß.	Berberorum.
	Seminis scariole.
Dragaganti.	Semis portulace domestice.
Gummi arabici.	Seminis malue.
Spodij.an̄.℈.ij.	Seminis lactuce.
Assari.	Seminis papaueris albi.
Spice.	Seminis citoniorum.
Masticis.	Seminis citruli.
Cardamomi maioris et minoris.	Seminis melo[illegible].
	Seminis cucumeris.
Croci.	Seminis cucurbite an̄.℈.j.
Xiloaloes.i.ligni aloes.	Ossis de corde cerui.
Gariofilorum.	Margaritarum an̄.℈.ß.
Galie muscate.	Zuccari candi.
Seminis anisi.	Rosarum rubearum an̄.℥.j.ʒ.iiij.
Maratri.i.semen feniculi.	
Cinamomi.	Camphore gra.vij.
Succi liquiritie.	Musci.gra.iij.ß.
Reubarbari an̄.℈.j.	

Puluerizentur puluerizanda subtiliter: ⁊ cū syrupo.q.s.fiat: ⁊ si in forma solida facere vis: modum supra descriptum habes.

¶ Nicolaus dicit qđ hec confectio dz̄ dari cū rodostomate vel cū frigida: vt igitur oīs pars clara sit: scias q̄ rodostomate.i.cum decoctione rosarū: vel cū frigida.i. cū decoctione facta cum frigidis: sed decoctio hec hoc tēpore non est in vsu: sed loco ipsius datur cum syrupo rosato.

Diarodon descriptione communi Mesue cōfert ad dolorem stomachi ⁊ epatis ⁊ puncturā in eis ⁊ caliditatē: ⁊ acuitatē colere citrine faciēs digerere cibum: ⁊ est ex confectionibus stomachi ⁊ epatis debilibus. ℞.

Rosarū rubearum.ʒ.xxx.	Macis.
Trociscorū diarodon.	Cardamoni maioris ⁊ minoris.
Trociscorum de spodio.	Seminis portulace.
Liquiritie rase an̄.ʒ.iiij.	Seminis lactuce.
Gariofilorum.	Seminis scariole.
Gallie musc.an̄.ʒ.iij.	Seminis citruli.
Spodij.	Seminis melonis.
Croci.	Seminis cucumeris.
Masticis.	Seminis cucurbite.
Ligni aloes an̄.ʒ.ij.	Margaritarum albarum.
Sandalorum alborum.	Alfelengemic.i.ozimum.
Sandalorum rubeorum.	Rasure eboris.
Sandalorum citrinorum.	Dragaganti.
an̄.ʒ.iij.	Gummi arabici an̄.ʒ.j.
Assari.i.radicum.	Camphore.ʒ.j.ß.
Spice an̄.ʒ.j.	Musci.℈.ß.

Puluerizentur subtiliter puluerizanda: ⁊ cū syrupo rosato quantū sufficit fiat confectio.si in forma solida facere vis: fac [illegible] ostendi.

¶ Syrup[illegible]factus ex rosis ⁊ aqua rosata cum quo debet confic[illegible]ec cōfectio si in forma liquida facere volueris hoc m[illegible]o fiat. Accipe rosarum rubearum viridium li.ij.pon[illegible] in vase vitreo stricti orificij: ⁊ super eas infundas feruentis aque rosate lib.v.⁊ cōstringatur orificium vasis: et permittatur infrigidari: deinde dicte rose bene in manibus exprimantur: ⁊ due alie libre rosarum viridium accipiantur: et predicta aqua rosata calefiat bene ⁊ iterum supra eas ponatur: deinde coletur post infrigidationem manibus exprimendo rosas: ⁊ in dicta colatura addatur zuccari lib.iiij.et clarificetur cum suprascripta aqua rosata: ⁊ fiat syrupus: de quo fit supra scriptum confectum: et fiendo infusio ter esset melius.

¶ De musco et opio in medicinis parum ponitur: muscus enim in modica quantitate est magne qualitatis et operationis.opium similiter. Et immo sufficit parum apponere: ne in magna quant[illegible]ta[illegible] noceat aut operationes aliarum medicinarum corrūpat: aut occultet. Et sicut de opio et [illegible] exemplifico: ita et de alijs medicinis [illegible]ortibus est intelligendum.

¶ Nota hic de contritione specierum et electuariorum et confectionum. Naz species que ponuntur in electuarijs confortantibus aperientibus vel alterantibus ⁊ cōfortantibus subtiliter debent cōteri. Causa est: quia nō alterant [illegible] confortant nisi atrahantur: et imo ad hoc vt alterent membrum vel confortent indige[illegible] attracta a [illegible]mbris possint penetrare.

¶ Fa[illegible]lius autem penetratio fit per [illegible]itionem multam: secus autem est de medici[illegible] solutiua. Nam ipsa manens quieta in stomacho secundum communem opinionem euaporat ad membra: q̄ si attraherentur a membris esset malum: et ideo grosso modo debent conteri et hoc respectu subtilis: ne citius debito transeat a stomacho: et hoc notato habeas perfectam doctrinam conterendorum.

Diadragagantum frigidum. Nicolai a dragaganto nomē accepit: valet ad omne vitium pulmonis ⁊ pectoris quod fit ex calore maxime ptisicis ethicis pleureticis peripleumonicis: ad omnem tussim que fit ex caliditate et siccitate: et ad omnem lingue asperitatem et gutturis: cum vero sumuntur tandiu in ore teneatur donec parum ibi dissoluitur. ℞.

Dragaganti albi.℥.ß.	Seminis melonis.
Gummi arabici.ʒ.j.℥.ij.	Seminis cucumeris.
Amidi.ʒ.iiij.	Seminis citruli.

Liquiritie rase.ʒ.ij.	Seminis cucurbite an̄.ʒ.ij.
Penidij.℥.iij.	Canfore.℈.ß.

Syrupi albi Galeni.i.iulep violati lib.ij. contundātur subtiliter omnia: deinde permisceantur bene in mortario paulatine miscendo illa confectio cum iulep ⁊ reseruetur. sed hec cōmuniter fit in forma solida hoc modo.

¶ De compositione ista est intelligendum quod cum fit in forma solida non debet fieri de superioribus tibi dixi accipiendo specierum.℥.j. zuccari li.j. eo quia pauce species cribellate in ea intrant: sed de eis supra descriptis debes accipere.℥.iij. specierum zuccari.libr.j. et facere in morsellis. tantum enim zuccarum quod predicte species simul teneri debet apponi, et non plus. igitur prescripta regula ab aromatarijs tenenda est. Et oppositum vidi semper facere ab eis: quamꝗ̄ sepe ac sepius a magistris moniti essent.

¶ Omnes doctores conueniunt quod gumme debent dissolui in confectionibus in quibus intrant ⁊ non conteri: eo quia pulverizari non possunt et pistando virtus illarum deperditur. quare cum in aliqua confectione intrant dissolui debent in aqua appropriata: in ista enim dissoluantur cum parum aque violarum. in alijs vero cum alijs aquis s̄m diuersas intentiones.

Diagragantum

calidum Nicolai valet tussientibus ex frigido flegmate et non valentibus eijcere asmaticis empticis anhelosis suspiriosis periplemonicis pleureticis: ⁊ ad omnem coarctationem pectoris. stomachum cōfortat: digestionem procurat. ℞.

Dragaganti triduo in aqua temperati lib.j.	Seminis fenu[illegible]ci
Ysopi.	Cinamomi.an̄.[illegible]
Pinearum.	Seminis lini assi[illegible]j.
Amigdalarum mundatarum et excorticatarum.an̄.℥.iij.	Zinziberis.
	Liquiritie rase.
	Succi liquiritie. an̄.℥.j.

¶ Pulverizentur subtiliter pulverizanda: et conterantur conterenda: confice sic dragagantum infusum in aqua per linteolum extorque: et cum lib.ij.℥.viij. mellis cocti vsꝫ ad spissitudinem lento igne semper cum spatula agitando misceatur: deinde addantur pinee amigdale. semen lini ⁊ fenugreci. Ab igne deponat̄: ⁊ puluis suprascriptarum specierū addatur ⁊ vsui reseruetur.

¶ Modus assandi semina lini in eo intrantia talis est. Accipe patellam vel bernacium ⁊ super ignem multū calefacias: postꝗ̄ bene calefactū fuerit remoue ab igne et intus ponas semin[illegible] lini semper mouendo vsꝫquo sint assate. Et si tunc bene assate nō̄ sunt iterum va[illegible]calefiat amotis seminibus: deinde ab igne remoto iterum semina supra ponantur semper mouendo vsꝫquo sint bene assate. deinde reserua: ⁊ s̄m hanc doctrinam omnia alia semina debent assari. Semen lini assatur vt remoueatur humiditas superflua ⁊ viscositas: ⁊ plus assari debet ꝗ̄ alia semina: ideo nota quod o[illegible]nia semina p[illegible] assanda sunt: eo quia aliquod sem[illegible] multum assan[illegible] propter eius viscositatem multam vt semen lini ⁊ p[illegible]dam minus propter eius [illegible]cam humiditatem vt [illegible] anisi ⁊ ozimi ⁊ huiusmodi: quare bene notent arom[illegible]arij.

¶ Confectiones he amare per duos annos conseruantur omnes tyriaca vero magna longiori tempore seruatur: vt in ipsa scripsi.

Diacalamentum

Nicolai dictum est a calamento precipue ad omne vitiū pectoris ⁊ capitis ex frigiditate maxime his, qui sunt in senectute: vꝫ etiam tussientibus ex frigida causa ⁊ quartanarijs: si ex eo vtunt̄ accepto post prādiū et post cenā in sero cū vino: frigiditatē ⁊ dolorem stomachi amputat: ventositatē immaturā excludit: calculos frangit: mēstrua imparat q̄rtanarijs ⁊ quotidianarijs cum duobus scropulis diagredij ⁊ euforbij: idē in modū nucis pōtic ante duas horas accessiōis cū apoziate piganni v. rorie marini sumptū mirabiliter liberat. ℞.

Calamenti siluestris.	Seminis leuistici.ʒ.j.℈.j.
Pulegij.	Seminis apij.℈.j.
Ysopi sicci.	Seminis ameos.
Melanopiperis.i. piper nigrum.	Thimi.
Seminis siseleos.i. siler montanum.	Seminis aneti.
Seminis petrosilij an̄.ʒ.iij.℈.ij.	Cinamomi.
	Zinziberis an̄.ʒ.ij.

Pulverizēt̄ oīa debito mō: ⁊ cū melle.q.s. fiat cōfectio.

¶ Calamētū qd̄ i hac ꝯfectiōe igredit̄ dꝫ eē̄ siluestre: eo q: magis cōfortatiuū ⁊ abstersiu[illegible]st quā domesticum.

¶ In mēse Julij ⁊ Augu. ista sem[illegible]a colligēda sunt. s. semē petrosilij laureole cataputie rute feniculi caulis. milium solis: lactuce: portulace. pastinace rape: ⁊ similiū.

¶ Anetū si simpliciter scriptū reperit̄ semꝑ de semie est intelligēdum non de herba: vt est cōmunis corruptela.

Diacalamentum

Mesue descriptione Galeni conferens ad egritudines frigidas mēbrorum nutritionis: ⁊ ad malitiam digestionis: ⁊ facit penetrare cibū qui non pōt penetrare ad epar ⁊ corpꝰ reliquū: ⁊ est hec eius proprietas: ⁊ cōfert rigori febriū ⁊ emplastratū ⁊ inunctū in spina ⁊ est ex maxime subtiliantibus humores grossos ⁊ viscosos et ex resoluentibus ventositates: ⁊ cōfert singultui vehementi frigido et ventoso vel acetoso: quorū difficilis est resolutio: ⁊ prouocat vrinam ⁊ mēstrua. ℞.

Calamenti montani et fluuialis.	Seminis apij.
Seminis siseleos.i. siler montanum.	Extremitatum alase.i.
	Thimus an̄.ʒ.ij.
	Reisim.i leuisticus.ʒ.vj.
Seminis petrosilij an̄.ʒ.vj.	Piperis nigri.ʒ.xij.
Zinziberis.ʒ.iij.	

Pulverizentur omnia et cum melle.q.s. fiat electuariū: dosis est.ʒ.j.

¶ Calamentum tam montanum ꝗ̄ fluuiale colligendum est in mense Julij: ⁊ exiccandum est in vmbra: exiccatio enim facta in sole operationem eius debilitat: et eo tempore colligitur pulegium.

¶ Quinꝗ de causis medicine miscent̄ simul. Primo vt virtus earum fortificetur: ⁊ hac de causa scamonea miscetur cū medicinis aloeticis ⁊ zinziber cū turbith. Secundo vt cito faciat alias medicinas transire ad locū debitū: ⁊ sic crocus admiscetur auro ⁊ argento. aurum eīm ⁊ argentū sua ponderositate ad intestina descendūt: nec ad venas possunt penetrare: ⁊ crocꝰ facit eas ad cor penetrare. Tertio miscemꝰ vt cito medicina nō trāseat ad venas vt cū volumꝰ epar deopilare ꝑ diuretica: q: illa sunt cito penetrantia ad venas permiscemus aliam medicinam vt rafanum. Rafanus enim habet proprietatem attrahendi humores ad stomachum. Quarto vt vna per aliam debilitetur: et sic miscemus cum violis vel cum cassia fistula mirabolanos. Quinto vt malitiā alterius remoueat: vel impediat vt zinziber cum scamonea: scamonea enim multum debilitat [illegible]tomachum: et zinziber confortat.

Diacodion

Mesue. Et est cōfecto de iecur: ⁊ modus cōfe[illegible]tiōis de iecur s̄m intentionē Galeni ⁊ diacodion purum cōferēs eis quibꝰ ex capite ad pectꝰ ⁊ ad pulmonem subtiles catarri defluūt: et sunt causa tussis ⁊ [illegible]mnietatis. ℞.

¶ Decē capita papaueris albi in q̄bus sit mediocritas inter paruitatē ⁊ magnitudinē ⁊ humiditatē ⁊ exiccationē: ⁊ p[illegible]iciatur super ea sextariū vnū aque: ⁊ sit aq̄ pluuialis. Et si sint humida plusꝗ̄ sicca dimittātur die ac nocte. si sunt sicciora dimittātur plus. Tūc coque ea vsꝫ dū sp̄is cocta sint: ⁊ aque due partes sint cōsumpte. Tunc vero cola succū eiꝰ. Et restat post illud duplex cōsideratio: qm̄ si catarrꝰ subtilis fuerit: ⁊ timetur fluxus eius ad pectꝰ ⁊ pulmonē ⁊ cānā: ⁊ timent̄ vigilie. Oportet tūc vt misceat̄ ex rob quātitas: que sit medietas aq̄ ⁊ coquat̄ suꝑ ignē in quo nō sit flāma neꝗ fumꝰ: sed super prunas tm̄. Et nō cōuenit in hac intētione mel quātum mel est ex habentibus acumē. quare est subtiliatiuum: ⁊ est ꝓpter hoc qd̄ intēdimꝰ. Et quātū est materia subtilis valet ⁊ mel est ex subtiliātibꝰ. Cū aūt plenitudo cōtinet̄ i thorace ⁊ pulmone ⁊ velis medicamē fieri abstersiuū: tunc mel conuenientius est: qm̄ dormire facit=

et materias q̄ sunt in pectore ad expellēdum habilitat. Et quandoqꝫ fit medicamē ex vtrisqꝫ: qn̄ cadūt in occupatione duplicis intētionis. Et est dosis. ℥.j. ⁊ plus ⁊ minus s̄m quod exigit dispositio. Et oportet vt teneat eam patiēs in ore suo: ⁊ traijciatur inde modicū qđ dissoluatur ex ea i saliua. Si aūt velis vt sit retētiuū nature eruptiōis sanguinis a locis qui sunt sup diafragma: ⁊ ab alijs locis manationis ⁊ a partibus viscerum. Tūc ad vnāquāqꝫ libr. ipsiu[s] proijciat acatie rubee hcusisticos croci myrrhe balaustie aā. ʒ.j. ⁊ ramich. ʒ.iiij. ⁊ administretur. Et sunt q̄ ponūt inde iacur puro loco mellis penidias. Et sunt q̄ ponūt zuccarū. Et qn̄qꝫ exigit dispositio egritudinis q̄ est multe caliditatis ⁊ acuitatis vt fiat medicamen ex papauere nigro ⁊ sint ex capita vsqꝫ. 50. Et quandoqꝫ ex albo et nigro. Et loco mellis ponitur zuccarum aut penidie.

Diaspoliticon de speciebus grossis. Aui. in. v. li. ⁊ vocatur diaciminū grossuz facit ad ventositates frigidas ⁊ satietatē nauseatiuā et resoluit ventositates: ⁊ cōfert ei qui nō digerit cibū cuiꝰ hec est pmixtio. ℞. Baurach. id est sal nitrum partē mediā. Cimini carmeni infusi i aceto ⁊ torrefacti. Piperis albi. Pipis longi. Foliorū ruthe omniū aā partem vnā. Et hoc quidē fit s̄m duas descriptiōes: quādoqꝫ em̄ fit ex partibus equalibꝰ in omnibꝰ suis compositionibus s. cimini pipis ruthe ⁊ baurach: ⁊ iste modus soluit naturam valde: ⁊ quandoqꝫ pmiscetur de speciebꝰ reliqs q̄titas equalis: ⁊ de baurach medietas huiꝰ quantitatis et eligitur de cimino carminum ⁊ infundit̄ in aceto forti: deide torrefit et sit piper albū. ⁊ illud ideo quoniā ipsuz cōfortat stomachū plusqꝫ due alie species. s. piper longum ⁊ piper nigrū: ⁊ hoc est illud qđ nō est paruū. vcꝫ contractū. ⁊ em̄ eius cortex est grossus. immo est ex illo qđ dicit̄ grauis ponderis ⁊ eligatur de eo magnū ⁊ sanū ⁊ baurach: fiat ergo medicina ad illū cuius natura retinet cū baurach dico nitrum naurnacon ⁊ est rubeū: ⁊ quando feceris ipsam ad illū: cuiꝰ natura est soluta administrabis baurach aliud: ⁊ sit illud quod de eo proijcies medietas quātitatis vniuscuiusqꝫ medicinaꝝ quas diximus ⁊ folia ruthe iterū. Sint ergo sicca cum mensura: ⁊ illud ideo qm̄ si exiccentur vehemēter sunt calide cōplexionis: ⁊ est calefactio eorū vltra mēsurā: et si nō exiccent̄ vehemēter remanet in eis hūiditas superflua que non cōsequit̄ vltimationē digestionis: quapropter nō destruitur eius inflatio i aliquo. Et he quatuor spēs quādoqꝫ permiscentur cū melle dispumato: ⁊ quādoqꝫ nō permiscent̄ cū aliquo ⁊ reseruātur per se absqꝫ melle. Cū ergo ipse sunt necessarie proijciātur i aqua ordei: aut in cibo alio cōueniente: ⁊ hec medicina sumit̄ sola, ante cibū ⁊ post cibū: ⁊ illa permiscetur cum melle dispumato ⁊ magis cōueniēs in hac dispositione: ⁊ illđ ideo qm̄ ipsa destruit inflationē oino: ⁊ oportet iterū vt sit mel bonū quādo nō est necessariū vt sit hec medicina nisi fortis in resoluēdo ventositatem: ⁊ euacuet cū fortitudine: ⁊ opꝫ vt scias q̄ qn̄ vis vt sit eiꝰ euacuatio plus cōtritio medicinarū non subtilis sꝫ grossa. ⁊ illud ideo qm̄ scio hominē q̄ cōtriuit hāc medicinā ꝯtritiōe vltia. qm̄ nō seruauit illud qđ ego dixi quare nō soluit naturā oino: imo ꝑprouocauit fortiter: ⁊ venit ad nos mirās et querens de causa in hoc. ⁊ illud ideo quoniā ipse existimabat q̄ in corpore illius viri esset proprietas que esset in causa in hoc quod accidit: postqꝫ ego feci scire eū q̄ causa in illo esset dispositio compositionis eius tunc composuit eam sicro sicut precepi ei ⁊ completa est eius operatio: et oportet vt seruetur determinatio in compositione reliquarum medicinarum.

Dianisi Mesue valet ad ventositatē grossam ⁊ frigiditatem que est in stomacho ⁊ tussi diurne: cuius permixtio. ℞.

Semis anisi. ʒ.xx	Piperis longi.
Liquiritie rase.	Calamenti montani.
Masticis aā. ʒ.viij.	Piretri.
Carui. i. semen	Cassie lignee aā. ʒ.ij.
Macis.	Hcil. i. cardamomum maius
Galange.	
Zinziber.	Gariofilorum.
Seminis feniculi.	Cubebarum.
Cinamomi aā. ℥.v.	Croci.
Piperis albi.	Spice aā. ʒ.j.ſ.
Piperis nigri aā. ʒ.ij.	Zuccari. ʒ.xvj.

Puluerizentur ista satis subtiliter: ⁊ cū melle dispumato quantum sufficit fiat confectio: dosis est. ʒ.ij.

¶ Notandum est quod in electuarijs de melle ⁊ zuccaro semper in eis species aromatice ponende sunt post earum aliqualez infrigidationē: quia si ponerentur melle vel zuccaro existente adhuc ad ignem vt quidam faciunt virtus aromatum perderetur.

¶ Feniculi ⁊ anisi cū simpliciter scriptū reperiunt̄ i cōfectiōibus vel electuariis de ipsorum seminibꝰ est intelligendum: cum ea magis ad vsum medicine cōueniāt.

Diatrion pipercon Mesue descriptione cōmuni quod calefacit stomachū ⁊ ventrē: ⁊ remouet dolorē eius ex humiditate flegmatica multa et cruda: et mūdificat eum ab ipsis: ⁊ valet cōtra acerbos ructus: ⁊ digestionem prouocat. ℞.

Piperis albi.	Amoni.
Piperis nigri.	Cinamomi aā. ʒ.j.
Piperis longi aā. ʒ.v.	Cassie lignee.
Zinziberis.	Seminis apij.
Hase. i. thimus.	Siseleos. i. siler montanū
Anisi. i. semen aā. ʒ.ij.	Assari. i. radicum.
Spice.	Radicū enule sicce aā. ʒ.ſ.
Seminis ameos aā. ʒ.j.	

Mellis quantum sufficit: ⁊ fiat confectio. dosis eius est ʒ.j. vsqꝫ ad ij.

¶ Pipe[...]ū, nō est illud qđ est paruū ꝯtractū: ⁊ quod habet corticē grossum. Sed est illud qđ est magnū grauis pōderis sine cōtractione subtilissimi corticis. Et illđ plus confert stomacho quam due alie species.

¶ Enula debet esse sicca: eo quia maioris est desiccationis quam quando est recens.

¶ Cassia qn̄ in libris auctorū reperit̄ absolute scripta cōsiderāda est si cōpositio illa in qua intrat est solutiua vel lenitiua: ⁊ tunc debemꝰ ponere cassiā fistulā. Si autem nō est solutiua nec lenitiua: sed calefactiua ꝯfortatiua vel operatiua opilationū. tunc debemꝰ ponere cassiā lignea: ⁊ hoc sit de gn̄ali regula ⁊ documēto.

Diacurcuma magna Mesue cōferens ad egritudines antiquas hydropisi iuuamētum manifestum: ⁊ eradicat egritudines epatis: et cronicas que iam indurate sunt: et confert ad febrietatem caloris et corruptionis stomachi et humiditatē frigidam et ventositates grossas in eis ⁊ dolori renum et vesice: ⁊ vrinam prouocat. ℞.

Croci.	Carpobalsami.
Radicum assari.	Rubee tinctorum.
Seminis petrosilij.	Succi absinthij.
Seminis dauci.	Succi eupatorij.
Seminis [a]n[i]si.	Olei balsami aā. ʒ.iiij.
Seminis apij aā. ʒ.iiij.	Calami arom[atici].
Rauedi[...]ni. i. reubarbari.	Cinamo[mi aā]. ʒ.j.ſ.
Meu.	Scord[ij. i.] Alleū siluestre
Spice nardi aā. ʒ.vj.	Sc[olo]pendrie.
Costi.	Succi liquiritie aā. ʒ.ij.ſ.
Myrrhe.	Dragaganti. ʒ.j.
Cassie lignee.	
Squinanti. ʒ.ij.	

Puluerizentur omnia subtiliter: ⁊ cum melle quantum sufficit fiat electuarium: dosis est. ʒ.j. vel. ij.

¶ Dicit̄ diacurcuma q̄ color assimilatur curcume: vel dicitur a croco: q̄ crocus apud grecos đr crocuz: q̄ in ea ingreditur in bona quātitate. Et q̄ vocabulū est corruptū dicūt diacurcuma. Sed debet dicere diacrocon.

¶ Insuper nota qđ oēs medicine cōfortātes epar: ⁊ valentes epati debent bene teri ⁊ subtiliter cribellari.

¶ Balsamus est liquor emanans a stipite illius arboris selli et dicitur opobalsamum.

¶ Oleum quod ponitur loco balsami: ⁊ est nobilius secundum Guilelmum placentinum. ℞.

Myrrhe.	Nucis indie. ʒ.iiij.

Carpobalsami.i.semen bal-	Ipericon.i. perforata.ʒ.ij.
sami añ.ʒ.iiij.	

Terantur grosso modo: ⁊ misceantur cum.ʒ.v.olei vel ʒ.j.ʒ.iiij.terebentine siue largati ⁊ in fine addatur musci.gra.v.Ambre.gra.iij.olei de lateribus.ʒ j.hoc enim loco balsami potest poni in omni loco:facit enim operationes vt balsamus.Istud oleum maxime sm istam descriptionē potest;poni in omni loco vbi balsamus ingreditur:⁊ sm intentionem Guilelmi facit operationes vt balsamus:verum ipse Guilelmus describit duas alias descriptiones olei quod;ponitur loco balsami:sȝ sm intentionē suā ac modernorū doctorū ex illis trib⁹ hec est nobilior:sed ipse Guilelm⁹ non ponit qualiter ipm oleū debeat componi:verū est q in secūda descriptione melius docet:⁊ est q oīa bene terantur ⁊ malaxentur:deinde in mortario ⁊ ponantur in vase alembici ⁊ distillentur vt aqua rosata.Secunda recepta est posita in diacurcuma magna Mesue prout videre poteris.

Dialaca magna Mesue conferēs ad debilitatem stomachi epatis et egritudines frigidas factas in eis.Opilationes epatis aperit ⁊ omnem duritiem resoluit:lapidē,renum et vesice frangit: vrinā,prouocat:⁊ est ad idropisim'et catesiā medicina sublimis.℞.

Gummi lace ablute.	Spice,nardi.
Rauedseni.i.reu-	Masticis.
barbari.añ.ʒ.iij.	Seminis apij.añ.ʒ.j.c.
Timarum squinanti.	Radicum assari.
Absinthij.	Aristologie rotunde.
Succi eupatorij.	Gentiane.
Seminis ameos.	Croci.
Sauine	Cinamomi.
Amigdalarum amararū	Ysopi sicce.
Costi amari.	Cassie lignee.
Mirrhe.	Cimarum squinanti.
Rubee tinctorum.	Bdelij añ.ʒ.j.ƒ.
Seminis feniculi	Piperis nigri.
Seminis anisi.añ.ʒ.j.ƒ.	zinziberis.añ. ʒ.j.

Infunde bdelium ⁊ mirrhā in vino:cetera tere subtiliter ⁊ confice cum melle dispumato ⁊ colato q̄tum sufficit:fiat.dosis est aur.j.vsq aur.ij. Modus lauandi lacā ponitur a pandectis in capitulo proprio de laca in hūc modum.tere gummā lace ⁊ laua illā in mortario postq bene pistata fuerit ⁊ lauationib⁹ pluribus ex aqua fontis in qua bulliant aristologie longe et squinanti. ana partes equales.⁊ tandiu lauetur cum hac aqua q clarescat semper cum pistello agitando:deinde dimittatur residere:post[illegible] coletur aqua:et in vmbra permittatur desiccari que desiccata reseruetur:⁊ hic est mod⁹. Et ex ista lotione laca acquirit subtilitatem et ap[illegible]tionem maiorem.

¶ Medicinaruȝ ablutio fit quinq de causis. Primo vt acuitas que in medicina est auferat:⁊ hoc modo abluitur calx.Secundo vt sordes remoueatur ⁊ abijciatur: ⁊ hoc modo abluitur oleum. Tertio vt possint melius co[illegible]et hoc modo abluitur tutia.Quar[illegible] vt eius malitia a[illegible]tur.⁊ hoc modo lauat lapis lazu[illegible] vt remoueatur qu[illegible]rtus nauseatiua:et cōpressiu[illegible] sola remaneat. Quin[illegible]acq̄rat maiorem subtilitatē: ⁊ hoc mō lauatur laca que efficitur subtilior ad aperiendum.

Diasatirion Mesue secūde descriptiōis ista est in vsu ⁊ vocatur cōfectio testiculorum vulpis et est melior quam prima faciens erectionem virge et multiplicans sperma et desiderium;coeundi.℞.Secacul albi et mundi elixati in aqua cicerum: quorum eiecta fuerit prima aqua.lib.j.Satirion.id est testiculi vulpis.ʒ.viij radicis rafani.ʒ.iij. Lusplani id est serpentaria vel dragontea.ʒ.ij.terantur ⁊ fundatur super ea lactis vaccini aut ouium q̄titas que supernatet duobus digitis et olei sisamini ⁊ butiri vaccini recētis.añ.ʒ.iiij. et coque cum facilitate vsq ad spissitudinem:et si adhuc radices nō bene decocte sunt fundantur super eas ex lacte et oleo et butiro vsq dum perfecte decocte sint ⁊ prius hec infunde super hoc totū mellis boni et dispumati lib.vj.Succi cepe humide lib.j.ƒ. decoque omia simul vsq ad perfectam coctionem:tūc enim depone ab igne et proijce super ea puluerem cui⁹ permixtio hec est. ℞.

Caudarum stinci cum renibus et sumine.ʒ.viij.	Seminis nasturcij.
	Cinamomi.
Seminis eruce.	Piperis longi.
Zinziberis.	Baucie.i.semē pastinace domestice.
Been albi.	
Been rubei.	Sem[illegible]is napi.
Lingue auis.i.semen	Sem[illegible]is sparagi.
frascini.añ.ʒ.iiij.	Seminis sinapis añ.ʒ.iiij.

Et conficiatur cum eis.vltimum vero ponatur in medicamine pinearum mundatarum. libr.j.ƒ. Fisticorum mundatorum.ʒ.x.Cerbelorum passerum.ʒ.ij.Conficiātur omnia bene et aromatizentur cum.ʒ.j. boni musci et vsui reserua.Hec;confectio est illa qua nos vtimur et maxime secundum istam descriptionem. Nicolaus in suo antidotario habet vnam aliam descriptionem:sed non fit apud nos.

¶ Secacul sm modernos est sigillum sancte Marie et non iringus vt quidam herbolarij volunt:quare Serapio aliud,capi.facit de secacul:aliud de iringo. Preterea vide serapionem in.vij.capi.de conditis qui inquit: quod secacul est radix sicut zinziber: et asportatur ex india: et fit ex eo ingiba dum est recens:et sic est secundum veritatem quod secacul secundum modernos habet radicem similem zinziberi:⁊ hec est que nostro idiomate vulgariter zonozello vocatur in partibus nostris et in multa quantitate reperitur.

¶ Cicer sm Serapionem ex auctoritate Gal. Ciceruȝ tria sunt genera:sunt enim alba ⁊ nigra ⁊ est alia species que dicitur kersenne ⁊ circa minuta que dicuntur kersenne sunt alba ⁊ assimilantur orobo et nigra nominantur chubes. ⁊ Plin.inquit arietinum ciceris genus quod,capiti arieti assimilatur quod ceteris magis diureticum creditur esse.⁊ agreste est erraticum ⁊ columbinum qd aliqui venereum dixerunt candidum rotundū leue arietino minus.Cicer erraticum apud Diascoridē vocatur a quibusdā serpilium.Galenus in sexto de simplici inquit cicera sunt species leguminum.

¶ Testiculi vulpis sunt satirion. Diasco.de satirione tria capitula facit sub litera satirion.⁊ alij capitulū de orchis:⁊ ibi ponit duas species qd etiam inter species satirionis sunt in numero:⁊ hoc apud Auicē.vocatur testiculi canis alij cinosorchi.i.canis testiculi.

¶ Quare prima aqua ciceris abijciatur:⁊ in secunda lauantur satirion ⁊ secacul.est qr prima est abstersiua prohibēs inflationē ⁊ ventositatē generari secunda vero est multū ventosa ⁊ inflatiua ⁊ cōportatiua aliarum medicinarum ad genitalia membra.

¶ Stinc⁹ est quoddā aīal simile lacerte degēs in ripis aquarum iuxta flumē nili.In hac cōfectione pro oī lib. j.Mellis cocti ⁊ dispumati ponende sun[illegible].ʒ.iij. specierū cribellatarū.Si habere dȝ virtutē a Mesue scriptam.

¶ Iringus et,tassus barbassus colligendi sunt in mense Octobris.

¶ Incidenter hic notandū est q hoc electuariū duplici ratione solet dari [illegible]minib⁹:primo exhibet corporib⁹ exiccatis ad humect[illegible]ū:⁊ tūc debem⁹ exhibere de eo ʒ.ƒ.in mane p horas quatuor vel duas ad minus ante prandi[illegible]atur ⁊ secundo ad augmentum coit⁹ ⁊ virilis mēb[illegible] erectionē:⁊ tūc ipm exhibere debemus vespere ante cenam per duas horas cum modico vini subtilis et odoriferi.Cōplectio dicti electuarij est temperata inter calidum ⁊ frigidū:humida tamē ad sm gradum.

Diairis de melle Nicolai dicitur a radice illa que ireos appellatur:prodest dismoicis arteriaticis tussientibus:vocem perditam restaurat si fuerit ex frigiditate:cuius permixtio. ℞.

Yreos.ʒ.j.	Cinamomi.
Pulegij.	Zinziberis.
Ysopi.	Piperis añ.ʒ iij.
Liquiritie rase añ.ʒ.vj.	Caricarum.i.ficuum.
Dragaganti.	Carnium dactilorum.

Amigdalarum. Passularum añ.ʒ.iiij.ß.
Pinearum añ.ʒ.iij. Storacis rubee.ʒ.ij.℈.j.
Pulverizentur pulverizanda subtiliter omnia: et cum melle dispumato ⁊ cocto fiat confectio: dosis est a.ʒ.ij. usq; ad.ʒ.iiij.

¶ Ysopi si simpliciter scriptũ reperiatur de herba sicca est intelligendum: ⁊ in umbra exiccandum est ⁊ nõ solũ ipsum: sed oẽs herbe aromatice. Sol enim aromaticitatem illam resolvere fa[...] ⁊ virtutem destruit.

¶ Pinee ⁊ amigdale si sint recentes antequam in confectionibus ⁊ electuarijs pectoralibus ponantur semper debẽt purgari: ut supra ostẽsum est: aliter rancitas sua nocet pectori ⁊ tussim provocat: quare bene notent aromatarij in hoc: ⁊ advertant.

Diapenidion dicit̃ a penidijs q̃ ibi itrãt plusq̃ de alijs speciebꝰ ẜm Nicolaũ valet contra omne vitium pulmonis et tussis ⁊ ad raucedinem vocis factam ex siccitate ⁊ tussientibus periplemonicis et pleureticis. ℞.

Penidiorum.ʒ.xvj.ß. Dragaganti.
Pinearum preparatarum et mundatarum. Gummi arabici.
Amidi.
Seminis papaveris albi ana.ʒ.iij.℈.j. Seminis citruli.
Seminis melonis.
Gariofilorum. Seminis cucurbite mũdatorũ.
Cinamomi. Seminis cucumeris.
Zinziberis. añ.ʒ.j.ß.gra.viij.
Succi liquiꝛ añ.ʒ.j.ß.
Canfore tertiã partem unius scrupuli. Syrupi violati quantũ sufficit: pulverizentur subtiliter pulverizanda ⁊ cõterantur cõterenda: deinde cõfice sic. In.li.j.℥.iij.aq̃ violarũ bulliant donec aqua aliquantulũ inficiat̃: postea coletur: et colature addatur lib.j.zuccari ⁊ bulliat donec incipiat inspissari. Tunc addant̃ pinee et quatuor suprascripta semina unũquodq; per se bene contusum cũ spatula semper movendo. Deinde addant̃ penidij subtiliter pulverizati ⁊ cũ liquefacti fuerint. Illud grossum qđ supernatat cũ catia dispumetur: ⁊ iterũ in mortario proijciatur: ⁊ bene terendo cõmiscendo ad ultimũ pulvis suprascriptarum cũ suprascripto syrupo in mortario semper agitando moveatur: donec incorporetur: demum reservetur in vase vitreato.

Diaolibanum Nicolai ⁊ dicitur ab olibano qđ ibi ponitur: lachrymas oculorũ potenter cõstringit: dolorẽ emigraneũ ⁊ cilliũ.sanat.fauces reumaticis ⁊ arterias lenit emoptoicis ⁊ tussientibꝰ medet̃: vomitũ cõpescit dolorẽ stomachi nauseã aufert peripleumonicis pleureticis subvenit: gomoream et satiriasim emendat: et menstrua sanguinis sistit. ℞.

Castorei. Radicum peonie.
Opij thebaici. Macropipis.i.pip longũ.
Jusquiami.a[n]̃.ʒ.iiij. Storacis calamite.
Cassie fistule.ʒ.ij.℈.ij. Mirrhe.ana.ʒ.j.
Folij. Spice.
Croci. Piretri.
Thuris.añ.ʒ.j.ß. Euforbij.
Reupontici. Leu[co]pipis id est pip album.
Amomi.ana.ʒ.j.℈.ij. añ.[ʒ].ij.ß.
Pulverizentur subtiliter omnia: ⁊ cum melle quantum sufficit fiat confectio in bona forma.

¶ De iusquiamo cum scriptum reperitur se[mp]er de semine et non de herba est intelligendum: herba enim maioris est venenositatis q̃ sit semen.

¶ Peonia si simpliciter scribitur de radice est intelligendum: cum illa magis usui medicine conveniat q̃ folia vel semina.

Diacori Mesue in capitulo egritudinis nervorũ. Et est ꝯfectio cõditi ad egritudines nervorũ frigidas mirabilis. ℞. Secacul. Pinearũ mundatarũ. Radicum acori.añ.li.j.ß. Et sint secacul et acori elixata et expressa: et misce cũ eis preter pineas mellis dispumati lib.x. et decoque lento igne usq; dum spissitudinem acquirant: deinde deponatur ab igne: ⁊ proijciãtur super ipsum pinee ⁊ misceãtur adinvicem. post hoc pulveriza super ea piperis.℥.j.

Piperis longi. Nucis muscate.
Gariofilorum. Galange.
Zinziberis. Cardamomi ana.ʒ.iij.
Macis.ana.ʒ.iiij. Dosis eiꝰ est.℥.j.mane ⁊ sero.

Diamorution Mesue est medicina multarũ utilitatũ: sicut diacurcuma magna ⁊ experta ⁊ efficax nimis ⁊ proprie ad dolorem stomachi propter frigiditatẽ factum ⁊ humorem crudũ ⁊ ad egritudines splenis ⁊ epatis.et cronicas factas in ipsis propter hydropisim. ℞.

Croci. Seminis anisi.
Radicũ acori.añ.ʒ.j. Cordumeni.i.carui agreste.añ.ʒ.j.
Mirrhe.ʒ.iij. Spice.
Baccarum lauri.ʒ.ij. Mente sicce.
Dauci. Marmacur.i.marubiũ in pandectis.
Cinamomi.
Cassie lignee. Ameos.
Cimini carmeni. Costi.
Carpobalsami Piperis longi.
Florum squinanti. Piperis albi.
Seminis apij.añ.ʒ.j. Piperis nigri ana.ʒ.j.
Mellis dispumati ⁊ colati quantum sufficit: ⁊ fiat confectio dosis eius est.ʒ.j.usq; ad.ʒ.ij.

Diacostũ Mesue valet ad dolorem viscerũ ⁊ opilationum in eis ad principium ydropisis. ℞.

Costi amari.
Rauedseni.i.reubarbarũ.ʒ.iij.
Cassie lignee[...] Radicum assari.ʒ.iiij.
Cinamomi [...]a.ʒ.v. Croci.
Seminis a[...]j. Aristologie.
Seminis [...]si. Mirrhe.ana.ʒ.ij.
Simarum squinanti.añ.ʒ.iij. Mellis qđ sufficit: et fiat confectio.

Diasulfur Mesue confert febribus antiquis et melancolicis flegmaticis et constrictioni anhelitus ⁊ antique tussi ⁊ eis qui habent pectus saniosum: ⁊ confert iuvamentum manifestum ad duritiẽ splenis et ydropisim: ⁊ provocat urinam et frangit lapidem: et cõfert morsui venenoso ⁊ eis qui timent potasse venenum. ℞.

Piperis albi. Agreste.ʒ.viij.
Piperis longi añ.ʒ.vj. Ruthe.
Sulfuris citrini. Costi añ.ʒ.vj.
Thuris. Opij.
Meu. Corticum m[an]dragore añ.ʒ.iiij.
Jusquiami albi. Croci.ʒ.ij.ß.
Mir[rh]e. Cassie lignee.ʒ.v.
Storacis calamit. Cordumeni.i.carui añ.ʒ.viij.
Confice cum melle dispumato: ⁊ utere post ser.menses. dosis eius est a.ʒ.ij.usq; ad.ʒ.iij.

Diacubebe confectio in thesauro pauperum in ca.de opilatiõe epatis: ⁊ i usu [...]a paucis diebus [...]ra. ℞.

Cubebarum. Quatuor semi.maiorum [...]orũ.
Ozimi [se]men añ.ʒ.iiij.ß. Spodij.
Sand[al]orum alborum. Rasure [...]s añ.ʒ.j.ß.
Sandalorum rubeorum. Se[min]is endivie.
Sandalorũ citrinorũ.añ.ij.ß. Seminis portulace añ.ʒ.j.
Pistentur omnia subtiliter ⁊ cum zuccaro quãtũ sufficit fiat electuarium ẜm artem tibi ostensam.

¶ Addẽdo in hoc electuario in magistrale reubarbari electi infusi.ʒ.iiij. ⁊ misceatur in suprascripto electuario arte ⁊ ingenio ne virtus infusiõis reubarbari huius deperdatur.

Diareubarbarum Nicolai valet ad defectionem epatis ⁊ opilationem eius ⁊ vẽtositati viscerum et digestibilitati. ℞.

Costi. Radicum assari.
Croci. Mirrhe.
Cinamomi. Aristologie lõge ⁊ rotũde.
Spice inde añ.℥.j. Squinanti añ.ʒ.iiij.
Cassie lignee.ʒ.iiij.
Reubarbari.elec.ʒ.iiij.
Mellis quantum sufficit: ⁊ fiat confectio.

Diapapauer Nicolai dicit a papauere albo: qꝛ intrat: valet contra vitium pectoris ꝛ pulmonis: cuius permixtio. ℞.

Succi liquiritie.	Seminis cucumeris.
Dragaganti.	Seminis cucurbite.
Gummi arabici.	Seminis lactuce:
Seminis papaueris albi.	Seminis malue añ. ʒ.j.
Penidiũ. añ. ʒ.vj. ℈.ij.	Amidi.
Amigdalarum. ʒ.ij. ℈.ij.	Seminis cytoniorum.
Seminis melonis.	Seminis portulace.
Seminis citruli añ. ʒ.j.	añ. ʒ. ℈.ij.

Syrupi violati quantum sufficit: ꝛ fiat confectio.

Diacori magistralis valet ad paralisim: epilepsiam ꝛ torturam oris ꝛ ad friditatem stomachi: ꝛ ad omnem passionem corporis ex causa frigida: cuius permixtio. ℞.

Acori sicci ꝛ mundi. ℥.iij.	Aristologie longe.
Zinziberis.	Nucis muscate.
Piperis longi.	Gariofilorum.
Piperis nigri añ. ℥.j.s.	Cinamomi.
Seminis peonie.	Galange.
Radicum peonie.	Galange.
Radicum peonie.	zedoarie.
Carui.i.semen.	Castorei añ. ʒ.iiij.
Seminis ameos.	Seminis ozimi.i.semẽ basiliconis.
Sticados citrini.	Ysopi sicce.
Saluie.	Piretri añ. ʒ.ij.
Petrosilij.i.semen.	Ruthe añ. ʒ.iiij.

Pulueriʒẽtur oĩa subtiliter: ꝛ cũ li.v. ʒ.[illegible] mellis cocti ꝛ dispumati fiat confectio in bona forma [illegible]sis est. ℥.j.

Diacatolicum laxatiuũ in Nico[illegible] maiori vniuersaliter põt dari [illegible] oib⁹ egritudinib⁹ in quibus est fienda quasi vl'r solutio ventris: datur ꝛ sanis ꝯstipatis ad ꝯseruationẽ sanitatis. daĩ indifferẽter añ cibũ ꝛ post sine nutritione alicui⁹: purgat melancolicam coleram ꝛ flegma: mũdificat sanguinem: et expellit vẽtositates vẽtris ꝛ pectoris: ꝛ lenit intestina. ℞.

Foliculorum sene.	Liquiritie rase.
Cassie nouit extracte ꝛ mũde.	Penidij.
Tamarindorum añ. ℥.ij.	Zuccari candi añ. ʒ.vj.
Reubarbari.	Seminis anisi.
Violarum añ. ℥.j. alibi. ℥.j.s.	Seminũ cõmuniũ añ. ʒ.iiij.
Zuccari lib.ij.	Polipodij. ℥.j.

¶ Fac hoc modo. cassia ꝛ tamarindi extrahant ꝛ cum modico alteri polipodio: ꝛ fiat decoctio: ꝛ extrahatur cassia ꝛ tamarind[illegible] cetera pulueriʒẽtur. ꝛ cum lib.ij. zuccari fiat electuarium in bona forma. Species electuariorũ solutiuorum sunt grosso modo conterende: ꝛ per setatiũ rarum transiri debent: ꝛ non solum electuaria solutiua: sed ꝛ confectiones solutiue: vt diarob ꝛ diacartamum: ꝛ grossa hec pulueriʒatio duplici causa fit. Primo vt diu in stomacho maneant: ꝛ ibidem diu operẽtur. Secundo vt virtus ei⁹ cito nõ euanescat: ꝛ ne sua subtilitate ad membra trasirent: qꝛ maxi[illegible]m nocumẽtu[illegible]ducerent: vt supra declaraui.

¶ Me[illegible]solutiue dicuntur: eo qꝛ habent [illegible]ruptos humores [illegible].i. educere et euacure.

Diasene [illegible] dicit a sene que ibi recipit plusq̃ de alijs speciebus: valet ꝓprie melãcolicis cardiacis tristibus: Cuius permixtio.

Foliorum sene. ℥.iij.	Lapidis lazuli amborum
Auellanarum assatarũ. nu.l.	lotorum. ʒ.ij.
Serici combusti. ʒ.ij.	zuccari. ℥.vj.
Lapidis armeni. ʒ.j.	Sinamomi. ℥.j.
Gariofilorum.	Cardamomi scꝫ maioris ꝛ minoris.
Galange.	Croci.
Piperis.	zedoarie.
Spice.	Florũ roris marini.
Ozimi.i. semen basilici.	Macropiperis.i. piper lon.
zinziberis.	
Folij. ana. ʒ.ij.	ana. ʒ.ij.

¶ Pulueriʒentur omnia subtiliter: et cum lib.ij. mellis colati ꝛ dispumati fiat electuarium in bona forma hoc modo. Auellane subtiliter conterantur: deinde ad bulliendum cum melle ponantur semper spumam a melle amouendo: post vero aliqualem coctionem mel remoueatur ab igne: ꝛ species ponantur.

¶ Lapis lazuli ꝛ lapis armenus hoc modo lauantur: terant ambo per se subtilissime: deinde accipe mortariũ lapideum: ꝛ proijce ipsoꝝ alterũ ꝛ aquã clarã in eo: ꝛ cũ pistello agitando simul misceantur: ꝛ hoc facto ꝑ aliquod temp⁹ permitte residentiã facere: ꝛ primã aquam abijcias: ꝛ sic ter facies semper aquã innouãdo: postea loco aq̃ clare accipias aquã ro[illegible]tã: ꝛ sic facias vt de eorum aqua dixi. Et tñ cũ dicta [illegible]qua lauẽtur q̃ aqua remaneat clara: ꝛ tunc ipsorum perfecta erit lotio: sed per se conteri debent et lauari.

¶ De serico vero qđ scriptũ est q̃ apponatur in medicinis cordialibus pro cõfortatiuo cordis nullo mõ, debet cõburi: sed minutissime incidi ꝛ teri. Quod vero ponitur in medicinis ad materie cõsumptionẽ vt in hoc electuario ponitur: tunc comburendũ est: modus combustionis positus est supra in diamusco dulci.

Diafinicon Mesue confectio de dactilis vacatur cõferens ad febres cõpositas ꝛ cronicas: ꝛ est medicina securitatis. cõfert ad colicã ꝛ dolorẽ ventris ꝛ humorem crudũ ꝛ frigora ꝛ est solutiuũ facile ꝛ cõueniẽs. ℞. dactyloꝝ heyron infusorũ in aceto trib⁹ dieb⁹ ꝛ noctibus. ʒ.c. siue dragmas centũ. Penidiorum sichari.i. facti de zucaro albo infuso in aqua decoctionis ordei. ʒ.l.

	Cinamomi.
Amigdalaꝝ mũdataꝝ. ʒ.xxx.	Macis.
Turbith. ʒ.xxxv.	Ligni aloes.
Scamonee preparate. ʒ.xxij.	Seminis anisi.
Zinziberis.	Seminis feniculi.
Piperis longi.	Seminis dauci.
Foliorum ruthe siccorum.	
Galange. añ. ʒ.ij.s.	

Conterãtur subtiliter dactili penidij ꝛ amigdale. cetera vero pulueriʒẽtur non multũ subtiliter. Mellis dispumati et colati q̃tum sufficit: ꝛ fiat electuarium.

¶ Dactili heyron dicunt heyron ab illa regione in qua dactili multũ abũdant: ꝛ qui in ea nascuntur sunt meliores oib⁹ alijs aliarũ regionũ. Alij vero dicunt qđ est vna maneries dactilorum que melior est. quemadmodũ sunt pruna damascena que meliora sunt alijs prunis: ꝛ vna ꝛ altera opinio bona est.

¶ Penidij et dactili in hac cõpositione ponuntur vt inuiscent ꝛ ingrossent medicinas solutiuas: ne ad longinqua penetrent: ꝛ hac de causa ponuntur in hac compositione a mesue et in omnibus alijs medicinis solutiuis in quibus ponuntur.

¶ De hac cõpositione varia reperitur litera: ꝛ paucissimi sunt aromatarij qui vsq̃ adeo cõpositionẽ hanc rite cõposuerint ob litere varietatem: reperio em̃ in aliquib⁹ Mes. scriptũ siari. in alijs sian: in alio siati: in q̃busdã sachari: ꝛ alijs sychari: ꝛ i alijs sychari [illegible]ari: q̃ oẽs corrupte sunt ꝑter illã q̃ penidiarũ sihari dicit ꝛ multipliciter exponitur. Quidam em̃ dicunt qđ penidij sihari sunt penidij facti ex zuccaro illi⁹ ꝓuincie. ꝛ qđ sihari est ꝓuincia: et hec falsa est. Alij dicunt qđ sunt penidij qui fiunt ex zuccaro prius infuso in aqua ordei: cũ sier idẽ sit qđ ordeum: et tunc illo[illegible] facti sic appellandi sunt magis q̃ lenitiui sunt ꝛ abstersiui minusq̃ viscosi ꝛ opilatiui. Alia expositio est q̃ sihari idẽ est quod solidi albi et leues: ꝛ [illegible] fiunt ex bono zuccaro: ꝛ due he opilationes bone sunt. sꝫ scđa magis ad mẽtem doctoris: ꝛ fuit ꝛ est mea opinio. Igitur cũ cõpositionẽ hanc facere vis. Accipe zuccarũ album et infunde in aqua decoctionis ordei per horas sex: deinde zuccarum coque illa in aqua ꝛ penidios fac et habebis perfectam ꝛ veram descriptionem diafiniconis ꝺm autoris mentem.

¶ Penidij fiunt ex zuccaro solido vltimate decocto et ex longa et continua ductione ꝛ manibus pertractatione dealbantur ꝛ de bono zuccaro faciendi sunt non de puluere zuc. vt quidam faciunt aromatarij.

¶ Diafinicon dicitur a fenichijs id est dactilis de quibus plus intrant quam de alijs medicinis: basis tamen non sunt in hac medicina. Sed turbith et scamonea sunt basis.

Diaprunis non solutiui Nicolai. et dicitur diaprunis siue diamuscũ: qꝛ pruna damascena ibi intrant. valet proprie acutas patientibus ⁊ peracutas maxime causon ⁊ sinoche in principio augmento et statu egritudinis. ℞. prunorũ damascenorũ quãtitatẽ quã volueris nõ perfecte maturatorũ: sed ꝓpinquorũ maturationi aque clare qꝺ possint bullire: coque donec molescant: deinde pone ad cribrũ vt trãseat et superius remaneãt ossa ⁊ cortices. in aqua ꝟo decoctionis dictorũ prunorũ adde violarũ. ℥.j. ⁊ bulliant iterum: deinde cola dictã decoctionẽ ⁊ syrupiza cũ lib.ij. zuccari in quo superpone de pulpa prunorum lib.j.

Cassie nouiter extracte.	
Tamarindorum. ana. ℥.j.	

Coque totũ vsqꝫ ad mediocrẽ spissitudinẽ semper cũ spatula agitando: postea adde hos pulueres. ℞.

Sandalorum alborum.	Berberorum.
Sandalorum rubeorum.	Succi liquiritie.
Spodij.	Dragaganti. añ. ʒ.ij.
Reubarbari.	Seminis citruli.
Cinamomi. añ. ʒ.iij.	Seminis melonis.
Violarum.	Se. cucurbite mũdatorꝫ. añ. ʒ.j.
Rosarum.	Semis scartole. añ. ʒ.ij.

Puluerizentur omnia satis subtiliter: ⁊ permisceatur: ⁊ habebis diaprunis non solutiui.

¶ Et si laxatiuũ facere volueris adde ꝓ qualibet libra istius electuarij diagredij. ʒ.viij.

¶ Pruna ⁊ omnes fructus colligendi sunt quãdo iam maturitatem acceperunt ⁊ ante quã cadant ab arbore et sic debent conseruari.

¶ Pruna ex quibus suprascripta ꝯpositio fit debẽt esse mediocris maturitatis nõ multum matura vel muza.

¶ Muzum autem proprie dicitur. Cuius sapor est cõpositus ex dulci ⁊ acetoso.

Diacassie magistralis.

	Capillorum veneris.
Cassie munde ⁊ elec. lib.ij.	Thimi.
Tamarindorum. ℥.j.	Epithimi. añ. Ma.ſ.
Prunorum. nu. xij.	Passularum. ℥.ſ.
Violarum.	Semis feniculi. ʒ.ij.
Ordei.	Seminis portulace.
Seminis anisi.	Semis maluarũ. añ. ʒ.iij.
Polipodij.	Cinamomi. ʒ.iiij.
Cartami.	Liquiritie añ. Ma.ſ.

Misceantur ⁊ cõfrangãtur omnia grosso modo: et bulliant in lib. xij. aque ſm artem: deinde colẽtur manibus exprimẽdo: de qua colatura cassie ⁊ tamarindi extrahãtur ⁊ dissoluãtur. Et addatur zuccari li.j. deinde coquãtur vsqꝫ ad formã electuarij. reducãtur lento igne cum spatula semper agitando.

¶ Dragma nomẽ est ponderis ⁊ põderat nonã partem vncie: ⁊ sic a[illegible]piebat antiqtus. ⁊ illa est vera dragma. moderni ꝟo octauã partẽ vncie pro dragma accipiunt que est scropuli tres: ⁊ dragma grece idem est qꝺ manipulus vel fasciculus modernorum.

¶ Grana ex quibus medicine põderãtur debẽt esse grana ordei vel frumenti. Si eñi sunt frumẽti debet illud granũ esse a superiori cortice m[illegible]datum. Si vero ordei illud granum esse debet cum cortice: ⁊ sic habebis debitum ordinem ponderum.

Diacartami magistrale.

	Medulle cartami. ʒ.j. ℥.j.
Sperũ diadragagãti frigidi. ℥.ij.	Turbith electi. ℥.ij.
Carniũ citoniorũ. ʒ.ii. ℈.j.ſ.	Diagredij. ℥.j. ℈.ij.
Zinziberis albi. ℈.j.	Manne granate.
Mellis rosati. ana. ʒ.viij.	
Zuccari albi. ℥.vj.	

Et fiat confectio in morsellis vel in forma manuschristi de. ʒ.iiij. pro singulo: cuius est dosis.

¶ Dosis eñi est limitata mensura ⁊ quãtitas simplicis vel cõposite medicine solutiue vel nõ solutiue: que de se apta nata est facere sufficientem operationem non diminutam nec superfluam.

¶ Carnes cytoniorũ. id est pulpa citoniorũ debent subtiliter conteri cum cartamo a quo amotus sit cortex exterior: ⁊ hoc modo dicitur medulla. deinde ambo debẽt dissolui cum melle rosato ⁊ mãna ⁊ zuccaro fere cocto bene misceri. in fine vero addãtur species prescripte misceri debent ⁊ confectio fieri.

¶ Medicine omnes solutiue conseruãtur per duos annos in sua bonitate ⁊ solutione: elapso vero dicto tempore amittunt virtutem suam solutiuam.

Diarob cum turbith magistrale ⁊ cum reubarbaro valet: et est cõfortatiuũ: solutione educit humores flegmaticos grossos ⁊ viscosos et a remotis et iuncturis proprie. Et ipsuꝫ quidẽ mũdificat stomachũ: et expellit ab eo superfluitates adherẽtes in vijs eius: et mũdificat pectus a flegmate grosso ⁊ putrido: et educit a iuncturis ⁊ locis neruosis ⁊ anchis humorẽ grossum et viscosum: ⁊ est medicina ad dolores iuncturarum. et vsus eius preseruat a lepra ab infectionibus flegmaticis sicut est morphea ⁊ barras. est enim medicina bona febriũ flegmaticarum. Is autẽ qui sumit ipsum timeat austrũ ⁊ abhorreat pisces. Cuiꝰ permixtio hec est. ℞.

Macis. ℈.ſ.	Turbith albi ⁊ gũmosi. ʒ.x.
Reubarbari boni et electi. ʒ.iiij.	Zinziberis albi. ʒ.v.
Diagredij infusi in aqua rosata per diem. ʒ.ſ.	
Galange.	Piperis longi.
Zuccari boni. ʒ.xvj.	
Cardamomi maioris ⁊ minoris.	Croci. añ. ℈.j.

Et fiat confectio in morsellis: dosis eius est. ʒ.vj.

¶ Pondera cõia ex quibus medicine cõmensurãtur et ponderãtur sunt sex. Primo libra: cuius talis est figura lib. Secũdo [illegible] vncie ⁊ talis et figura. ℥. Tertio dragma ⁊ talis est. ʒ. Q[illegible]arto scropulus ⁊ talis est. ℈. Quinto granũ et talis e[illegible] gr. Sexto manipulus. ⁊ talis est. M. ⁊ his sex ponderi[illegible]s cõmuniter oẽs mensure mensurãtur medicinarũ est. M. ⁊ his ex ponderibus cõiter oẽs mensurãtur medicine.

Diarob cum turbith sine reubarbaro magistralis valet et cetera. ℞.

Turbith albi ⁊ gũmosi. ʒ.viij.	Galange.
Zinziberis. ʒ.iiij.	Piperis longi
Cinamomi.	Macis. añ. ʒ.j.
Gariofilorum añ. ʒ.ß.	Diagredij. ʒ.iiij.
Zuccari albi lib.j.	

Et fiat cõfectio in morsellis de. ʒ.iiij. pro quolibet morsello: dissoluendo zuccarũ in vino citoniorũ et aqua simplici puluerizando solutiuorũ hoc more ⁊c.

¶ Inter antiquos ⁊ modernos de ponderibus est differentia: ideo intelligendũ qꝺ libra modernorũ constat et resultat ex. ℥.xii. vncia constat ex. ʒ.viij. dragma ex. iij. ℈. scropulus ex gr. xx. et sic medicine a medicis cõmensurantur hoc tempore.

Diamargariton N. et dicitur a duobus generibus margaritarum perforatarum ⁊ non perforatarum que ibi intrant. valet cardiacis tri[illegible]bus et ad omnem cordis debilitatem [illegible]stomachi patie[illegible]tibus fastidium aufert: digestio[illegible] [illegible]curat asmat[illegible]s disnoicis opitulatur. et ptisi[illegible]cos qui ex longa [illegible]gritudine sunt extenuati re[illegible]. ℞.

Gariofilorum.	Marga[illegible]arũ nõ perforatarũ.
Cinamomi.	Margaritarũ perforatarꝫ.
Spice.	Zinziberis.
Galange.	Ossis de corde cerui.
Ligni aloes.	Rasure eboris.
Liquiritie.	Blatie bisantie. añ. ʒ.ſ.
Trociscorum diarodon.	Musci.
Trociscorũ diani. ana. ʒ.j.ſ.	Ambre.
Nucis muscate.	Cardamomi.
Macis.	Seminis leuistici.
Alipte muscate.	
Seminis basilisci. ana. ℈.j. minus gra. ij.	
Reubarbari.	Camphore. gra. vj.
Zedoarie.	
Storacis calamite. ana. ʒ.j.	

¶ Mellis rosati quantum sufficit: detur estate cum rodostomate vel cum frigida. in hieme cum vino mane et meridie.

Diamargariton Auicenne valet mulieribus ipsũenim rectificat dispositionem matricis earum ⁊ dispositionẽ stomachorũ earum ⁊ oportet vt vehemens sit studium in stomachis earuz. quare cõfortent̃ cum eis que sunt sicut geneliabin cuz xiloaloe ⁊ mastice ⁊ similibus ⁊ electuaria facta cũ zuccaro plurimo cum speciebus aromaticis: in quibus eñ est multa caliditas cum emplastris stipticis calefacientibus aromaticis: cuius permixtio. ℞.

Margaritaꝝ nõ pforataꝝ	Zedoarie.
Piretri.añ.ʒ.j.	Doronici.
Zinziberis	Seminis apij.
Masticis.ana.ʒ.iiij.	Tapsie.
Been albi.	Cardamomi.
Been rubei.	Nucis muscate.
Piperis.	Masticis.añ.ʒ.ij.
Macropiperis.añ.ʒ.iij.	Cinamomi.ʒ v.

Zuccari sublimis quantum omnia ⁊ plus fiat cõfectio in morsellis: ⁊ etiam in forma electuarij potest fieri.

Diacoridion seu rob nucum mesue. pferens eis quibus a capite ad pectus catarrus acutus ⁊ subtilis deflmt ⁊ ad cannam plumonis: ⁊ est causa apatum ⁊ prefocationum mortis: ⁊ est ad hoc medicamen sublime ⁊ eius modus est. ℞. succi.corticũ exteriorum nucum in dieb⁹ canicularibus li.iij. decoq̃ ipsum ebulitione vna. deinde adde mellis purificati.li.ij. ⁊ coque vsq̃ ad spissitudinem mellis ⁊ reserua.

¶ Nota qđ rob durat per duos ãnos in sua bonitate et perfectione vt voluerunt antiqui. Modern[illegible] vo dicunt p annũ solum: sed durat plus ⁊ min⁹ secũdu[illegible]sorum succorũ purificationẽ. Nux simpliciter prolat[illegible]l scripta semper de nuce communi intelligatur.

¶ Dies caniculares sunt dies in quib⁹ apparet quedã stella meridionalis canis appellata ab astrologis: i matutinis apparet: ⁊ solis ortũ ãtecedit: ⁊ hoc est in medio estatis. incipit aũt caniculare tempus decima die Julij vel circa ⁊ durat vsq̃ ad dies.xx. Aug. ita ꝙ in summa dicti dies sunt numero.xl. illis igit̃ diebus nuces colligende sunt pro hac compositione.

¶ Dies quidam dicuntur. naturales. quidaz artificiales: naturales dies sunt a prima hora vsq̃ ad.xxiiij. artificiales vero ab ortu solis vsq̃ ad occasum.

¶ Et post illud nobis occurrẽt intentiones quatuor nã pro pueris ⁊ mulieribus ⁊ humidis natura sufficit medicamen sic factum: ⁊ quãdo est in principio aliquid de stipticitate habenti[illegible] misceri oportet sicut sunt rose et balaustie: ⁊ quãdo in statu ẽ egritudo crocus ⁊ mirrha miscende sunt: in declinatiõe vero baurach ⁊ sal [illegible]noniacus ⁊ similia: est eñ medicamẽ sublime ⁊ expertum.

Electuariũ de gẽmis Mesue inuamentuz est magnuz ad egritudines cerebri cordi stomachi ⁊ epatis ⁊ matricis mulieris frigidis: ⁊ nos fecimus experimentũ ⁊ bonũ: [illegible]alet ad tremorẽ cordis ⁊ sincopiz ⁊ debi[illegible]tatem stomachi. ⁊ [illegible]is tristatur ⁊ nescit radicẽ ⁊ ei q[illegible] diligit solitudinẽ: ⁊ [illegible] corporis colorẽ: ⁊ odorẽ bonũ[illegible] ℞.

Albarũ margarita[illegible] ʒ.ij.	Zinziberis.
Fragmen.zaphiri.ʒ.j.ß.	Piperis longi.
Yacinti.	Croci añ ʒ.j.
Sardõis quod est quidã	Been albi ⁊ rubei.
lapis preciosus.	Gariofilorum añ.ʒ.j.
Granatorum.	Spice.
Ferugegi.i.smeraldi añ.ʒ.j.ß.	Folij.
Zedoarie.	Heil.i.cardamomũ mai⁹.añ.ʒ.j.
Doronici.	Trociscorum diarodon.
Corticum citri.	Ligni aloes añ.ʒ.v.
Seminis alphelẽgimisc.i.	Cinamomi.
ozimi gariofilati	Galange.
Macis añ.ʒ.ij.	zurũbet ẽ radix aromatica
Coralorum rubeorũ.	ana.ʒ.j.ß.
Carabe.	Folioꝝ auri ⁊ argẽti.añ.℈.ij.
Limature ebo.añ.℈.ij.	gra.v.
Ambre.añ.ʒ.ij.	
Musci boni.ʒ.ß.	

Puluerizentur et reseruentur in vase vitreo ⁊ obturetur os vasis.

¶ In hac cõpositione multa sunt videnda p̃ clariori ipsius doctrina. Primo quid sit sardonis: est eñ lapis rubeus spissus cum substantia peruia seu transparente: ⁊ dicit̃ ꝙ ei⁹ virtus est q̃ accẽdit animũ ad gaudiũ ⁊ acuit ingeniũ: nõ merito in hoc electuario posituz est. Sed qr cognitio huius lapidis nõ est apud aromatarios: ideo loco ipsius ponũtur rubini. Et h[illegible] consonũ est cuidam recepte inuente in vno antiquissim[illegible] Mesue: que dicebat quinq̃ generũ fragmentorũ cõmuniũ preciosorum. et sic erit litera bona. Quia si scriptũ reperies quinq̃ generũ fragmentoruz communium preciosorum de quinq̃ supradictis deberes intelligere. scilicet de zaphiri iachinthi. rubini. smaragdi. granate fragmentis ⁊ non de aliquibus alijs.

¶ De al. scias ꝙ de p se nihil significat nisi articulum. s. hoc. Nam vbi nos dicimus hoc arabes dñt al. Et ideo quando admiscetur cum aliqua dictione significat articulum in illa dictione vt alhase id est thimus et cetera.

¶ Felẽ gemisich differẽtia est de eo inter doctores. quidã dicũt ꝙ est ozimũ gariofilatũ: ⁊ illud est semẽ citrinũ odoriferũ quod colligitur a basilicone habẽte folia minuta. ⁊ hec opinio vera est. Alij vero dicunt ꝙ est semẽ melisse. Alij ꝙ est cinamomum: que due opiniones a doctoribus reprobantur: ⁊ prima tenetur.

¶ Preciosa fragmenta ⁊ mineralia sunt cũ in aliqua cõpositione intrant vltimate cõterenda vsq̃ quo possunt p satis spissam telã transire. ac etiã oẽs lapides vt coralli lapis iudaicus: ⁊ ita ea administrare vt docet: nosq̃ monet Auicẽ. cũ lapidẽ iudaicũ in carulo. als carculo iubet dari illum super cotem vel lapidem molarem ducere iubet: vt magis subtilior sit. Igit̃ nunquam in triturando eos fessus sis: quia quãto subtiliores tãto perfectiores existunt.

¶ Zurumbet nõ est zedoara vt Mat. sil. exponit cũ Auicen.xx. cañ. diuersa de eis faciat capitula. Sed zurũbet est quedaz radix similis cipreo grossior zedoaria intus subcitrina odore aromatica ⁊ sapore acuto: minus tamen zedoaria: sz si caremus ea loco ipsius zedoariam ponimus.

¶ De aureo põdere dictũ est inter doctores de eo est magna differentia: quidã dicunt vt gentilis ꝙ est pondus de.ʒ.j.ß. ⁊ hoc affirmat Simon Januensis. Alij dicunt ꝙ est septima pars vncie. Sed cõis ⁊ vera decisio est: qđ si inueniatur aureũ.j. vt in hoc loco ⁊ in omnibus alijs medicinis non solutiuis idem est quod.ʒ.j.ß. in medicinis vero solutiuis si reperiatur idem est ꝙ septima pars vncie ⁊ non plus.

¶ Insuper quia confectio hec ⁊ sequentes propter lasciuiam hominum fieri solent in morsellis quantitas specierũ ad zuccarũ declaranda est. Ideo a[illegible]dem li.j. zuccari apponi debet.ʒ.j. specierum cribellataruz. Cribellatarum dico propter simplicia que cribellari non possunt: vt amigdale dactili semina omnia. Ad omnem vero lib.j. mellis specierum cribellatarum vt supra.ʒ.iij. Et hoc modo facien[illegible] habent domini medici ⁊ egri virtutem medicinarum [illegible]octoribus limitatã. Secus autem faciunt aromatarij nostri temporis auaritia ducti: quod ignoscat illis deus.

¶ Nota[illegible] super quod mesue dicit. confice cum melle emblicorum et collatura geleniabin. Ideo si in forma illa facere vis. Scias ꝙ mel emblicoruz hoc modo fit. ℞. mirabolanorum emblicorum.ʒ.ij. aque communis li.ij. Terant̃ subtilr̃ dicti mirabolani: et īfundant̃ p dies.viij. in dicta aqua: postea bulliant vsq̃ ad consumptionẽ medietatis: deinde colentur cum panno lineo bene manibus exprimendo: ⁊ in dicta colatura addatur mellis boni lib.j. bulliant simul vsq̃ ad consumptionem aque et coctionem mellis: et reseruetur: hoc enim dicunt mel emblicorum. Accipe ergo mellis emblicorum geleniabin. i. mel rosarum añ. lib.ß. supradictarum specierum.ʒ.iij. ⁊ simul misce ⁊ habebis electuarium de gemmis in forma liquida: vt scribit Mesue.

¶ De geleniabin inter doctores est discordia: nam Aui-

cena q̄nto cañ.c.de cōditis dicit: ꝙ geleniabin idē est qđ rosa cōdita siue cū melle siue cū zuccaro: et sic tā zuccarū rosatū ꝙ̄ mel rosatū ſm eū appellari pōt geleniabin: ⁊ hoc idē tz Haliabbas. Rasis vero tertio almāsoris dicit geleniabin est mel rosatū. Quas opiniones reprobat Mattheus sil. dicēs ꝙ geleniabin idē est ꝙ mel rosatū. Sed seleniabin: id est zuccarū rosatū. geleniabin. idest syrupus rosatus. et hec opinio ab alijs omnibus doctoribus tenetur. Igitur geleniabin. idest. mel rosatum ⁊c. Et hec de electuario de gemmis.

Electuarium cōsiliatoris in cap. differentiarū xcvj. cor letificat et cōfortat: mirabiliter valet: vt patet in libro consiliatoris. ℞.

Succi pomoꝝ dul. dispūati.	Galie muscate.
et sint poma redolentia.	Macis.
Succi buglose dispūati añ. ℥. v.	Carabe.
Doronici.	Ossis de corde cerui.
Corticū citri.	Sādaloꝝ rubeoꝝ. añ. ℥. iij.
Florum boraginis.	Seminis basiliconis.
Rosarum rubearum.	Folij.
Been albi ⁊ rubei.	Mirtilorum.
Coralorum rubeorum.	Melisse.
Limature eboris añ. ℥. iiij.	Seis coriādrorū ꝑparatoꝝ.
Spodij. ℥. iij.	Cinamomi.
Zedoarie.	Galange. añ. ℥. ij.
Spice nardi.	Sardani.
Ligni aloes crudi.	Zaphyrorum.
Sete crude et minutim incise.	Granatarum añ. ℥. j.
Croci añ. ℥. ij.	Albaꝝ margaritaꝝ. ℥. iij.
Mirabolanorū oīm añ. ℥. iiij.	Limature auri.
Berilorum.	Limature argēti añ. ℥. ij.
Smeraldorum.	Ambre.
Jacintorum añ. ℥. j.	Camphore añ. ℈. v.
Musci. ℥. j.	

Misce ⁊ fiat electuariū arte ⁊ ingenio oī laudabile cū zuccaro albo quantum sufficit.

Electuariū de aromatibus Mesue quod scripsit Galenus expertorū iuuamentorū ad causas stomachi ⁊ epatis ⁊ egritudies in eis factas ex flegmate grosso ⁊ ventositate. Digestionē cōfortat. Inflammationē remouet: ⁊ morbos ex ea factos curat: Retardat canos. Colorē efficit bonū ⁊ oris ⁊ sudoris odorē bonū. Renes quoqꝫ calefacit: et coitum excitat. Accidos ructꝰ curat: ⁊ fastidiū ⁊ abomiationē remouet. ℞.

Ligni aloes crudi nō cocti.	Calami aroma. aur. iiij.
Rosarū rubearū añ. aur. xij.	Croci.
Galie musca.	Cardamomū. s. maius.
Doronici.	Cardamomū minꝰ. i. melegeta.
Piperis longi.	Trium sandalorum.
Nucis muscate.	Reubarbari.
Mente sicce.	Cubebe.
Spice.	Costi.
Cassie lignee.	Zinziberis.
Macis.	Seminis feniculi.
Gariofilorum.	Seminis anesi.
Masticis.	Keisim. id est seis leuistici.
Cinamomi.	ana aur. ij.
Radicum assari. añ. aur. iij.	Z[…]ari. vj.

Miue aromatice. i. miue citoniorū cū spēbꝰ lib. Mellis dispumati quātū sufficit: ⁊ fiat electuariū pulųerizatis prius pulųerizandis. Sed si in morsellis face[…]vis: facies vt supra. Dosis eius ab. ℥. ij. vsqꝫ ad aur. iij.

¶ Lignum aloes crudum est illud quod non est coctū. Arabes enim solent ipsum decoquere anteqꝫ illud ad nos venire permittant decoquendo illud in aqua per quam decoctionem quedā humiditas que in illo erat seu gummositas amouetur que natans super aquam illam reseruant: deinde mittunt ad nos illud coctum qđ est sine anima: et nullam habet virtutem vel bene paucam. ⁊ ob hoc auctor dicit crudi. Cognoscitur quod sit crudum hoc modo. Nam si in igne ponitur emittit quādam humiditatem aromaticam que illum a combustione prohibet. Secundo si in aqua proijciatur subito fundum petit propter ipsius grauitatem: et talis est eiꝰ cognitio.

Electuariū de bacis lauri. Rasis nono almansoris ca. de colica vꝫ ad colicā ⁊ iliacā passionē: ⁊ doloribus intestinorum ex causa frigida vel ventosa. ℞.

Foliorū ruthe siccorū. ℥. x.	Macropipis. i. pipis lōgi.
Seminis ameos.	Mentastri.
Cimini.	Dauci.
Nigele.	Acori.
Keisim: id est semē leuistici.	Baccarum lauri.
Origani.	Castorei. añ. ℥. ij.
Carui.	Serapini. ℥. iiij.
Amigdalarū amararū.	Oppoponaci. ℥. iij.
Piperis nigri.	

Pulųerizentur pulųerizanda nō multū subtiliter: vt dictū est de diacimino. Mellis cocti ⁊ dispumati ad pondus omnium ⁊ est. ℔. v. ℥. v. gumme vero dissoluantur in aqua ruthe ⁊ facies in bona forma.

¶ Et nota ꝙ rasis dicit quod non habet parem in resoluendo ventositatem.

¶ Rutha que in hac compositione intrat ac in omnibꝰ alijs dꝫ exiccari cū mensura: ⁊ hoc ideo qm̄ si exiccatur vehementer est calidissime cōplectionis: et eius calefactio est vltra mensuram. Et si non exiccatur debito mō remanet in ea humiditate superflua que prohibet eam digeri et ventositatem facit: quare in ipsius exiccatione diligentia habenda est. Et dꝫ in vmbra exiccari: non autem in sole: vt quidam imperiti faciunt.

¶ De nigella multi sunt qui errant ponētes in receptis semen quoddā cinerulentū odoriferū satis triangulare pro ipsa nig[el]la et errāt. Sed nigella est qđdam semen nigrū cla[…] aromaticum multū faciēs folia fere silia fumiterr[e] [q]d in medicinis apponendum est.

¶ Origanum colligendū est in mense Julij postqꝫ sol tēdit ad occasum. s. in vesperis. Nō aūt in mane ante solis ortum: vt quidam fatui faciunt.

¶ Mel et oēs medicine triplici causa coquuntur. Prio vt mundificent mel: qꝛ coquitur vt sua impuritas remoueatur. Scđo vt expellamus aliquam substantiam nostro proposito repugnantem vt multa decoctio cauliuꝫ que illos stipticos facit. Tertio vt virtus ipsius in oleo vel aqua transeat.

Electuarium de citro Mesue inuentione nostra confortans stomachum et procurans digestionem: et odorem oris facit bonum: grossas ventositates expellit: et cor confortat: cuius permixtio hec est. ℞.

Corticum citri aureos. xx. i. ℥. xxx.
Galange. ℥. ij. Musci. ℥. ſ.
Gariofilorum.
Cardamomi maioris et minoris.

Ligni aloes.	Zinziberis. añ. ℥. ſ.
Cinamomi.	Macis añ. ℥. ij.

Pulųerizentur hec non multum subtiliter. mellis cocti ⁊ dispumat[i] ℥. viij. et fiat confectio vt fieri solet in forma solida vt supra.

¶ Vell[e]m pur postqꝫ prouinciam hanc [..]pi Joan. Franci[…]mi: partem omnem aromat[…] necessariam declarare: ne illi sua ignorantia a[d] tenebras exteriores ducerentur. Contingit nōnunqꝫ ad eos accedere viros ⁊ hoies afflictos stomachi dolore: petētes ab eis suffragium. Ipsi pietate moti exhibent vel aromaticū vel diaciminum vel dianisum non vltra considerantes de hōra exhibitionis: que res aliquāndo ducit egrum ad nō parua pericula. Ea propter indocti me audiāt notētqꝫ distinctionē hāc. Cōfectiones que dātur aut ad dirigendum materiam facientem egritudinē ⁊ deopilandum ac ad confortandum membrum vt: tria sandali: tūc dari debent ante cibum saltim per horas. iiij. vt possint a natura preparari: ⁊ ad loca necessaria trāsmitti. Si vō ꝓpter stomachū aut propter prostrationē appetentis dātur tunc parum ante cibum dande sunt. Si vero ꝓpter virtutem digestiuam exhibentur: immediate post prandiū exhibēde sunt. Si vō dātur ad ꝯfortationē cerebri ⁊ ꝟtutis aialis post prādiū ⁊ post cenā per longū tp̄s saltim ꝑ duas horas dāde sunt. Si vō ad cordis cōforta=

tionem debent dari circa mediã noctẽ: et tenende sunt multũ in ore vt paulatim resoluãtur. Si vero ad resolutionẽ vẽtositatis stomacho vacuo et a cibo et superfluitatibus mundato exhibeãtur. Et in hoc aduertendum est qꝺ nullo modo exhibeãtur neqꝫ tiriaca neqꝫ cõfectiones apertiue seu diuretice cibo existẽte in stomacho vel in ipso repleto malis humoribꝰ. Igitur consuetudo vercellensiũ que est accipere tyriacã cũ aqua ardenti propter nauseã vituperatur. Ac corruptela italicorũ q̃ eaꝫ cum maluatico assumũt. Et ratio est: qꝛ cibus indigestꝰ ac supfluitates malorũ humorũ dicunt̃ subtilitate maluatici vel aque ardẽtis ad epar et oppilationẽ faciunt et ad prauas egritudines hoĩes precipitant. quare.

¶ Cuius electuarij species sunt satis grosse terende. cũ sua virtus sit in cõfortando stomachũ: et transit ipsum: sed ventositates resoluit: et hoc propter causas assignatas in recepta diacimini.

¶ Modus accipiendi cortices citri et aliorũ pomoruꝫ suauem ⁊ aromaticũ habentium odorem hoc modo facies. Igitur qui vult vti corticibus pomorũ citri in compositionibus eligat poma que habeãt acetositatẽ maiorẽ intrinsecus: eo qꝛ cortices eorũ sunt magis odoriferi ⁊ oportet ꝙ excorient̃ illa die qua collecta sunt ab arbore. tergant̃ ergo primo bene cum mantili aspero ⁊ mundo: ⁊ excorient̃ cũ cultello acute acutiei paulatiꝫ et leniter: ne accipiat̃ ex carne cũ cortice: ⁊ simili modo opꝫ fieri de cytonijs: ⁊ alijs pomis: deĩde in vmbra exiccẽtur.

¶ Nota ꝙ ista omnia electuaria dulcia seruantur per annũ integrum: et vltra: ⁊ omnia alia preter electuariũ quo vtuntur reges: et prelati: qꝺ non potest diu seruari: eo qꝛ rancescit: sed solum per dies quindecim vel ꝑ mensem ad plus seruatur.

Electuariũ de cineribꝰ Aui. fen. xviij. iij. c. xix. ℞.

Cineris vitri.
Lapidis iudaici.
Cineris scorpionum.
Gummi nucis.
Cineris radicũ cauliũ nabati.
Radicũ acori. añ. ʒ. j.
sunt caules non transplãtati.
Seminis petrosilij.
Cineris leporis.
Dauci. i. semen pastinace siluestris.
Lapidis spongie.
Sãguis hyrci exiccati ⁊ ꝑpati.
Pulegij.
Gummi arabici.
Cineris corticũ oui a quo pullus egressus fuit. añ. ʒ. j.
Seminis althee.
Piperis. añ. ʒ. j. ſ.

Pulverizentur omnia subtilissime: mellis cocti ⁊ dispumati. ℥. x. et fiat electuarium quod bene obturetur: ac sepe cum spatula commisceatur.

¶ Vitrũ cõburitur hoc modo: teratur bene: deinde reponatur in crucibolo vel capsia ferri: ⁊ pone super prunas semper insufflando donec rubeũ fiat. Deinde ab igne remoueatur. Si erit incineratũ bene. Aliter iterum ponatur super prunas ⁊ insuffletur: et non desinas sic facere donec incineretur ⁊ de eo vtere.

¶ Scorpiones hoc mõ cõburũtur. accipe scorpiones viuos quantitatẽ quam volueris: ⁊ pone in olla noua: ⁊ claude lutando illam cũ pasta vel cũ terra: ⁊ pone illam in furno calido: et dimitte per diem ⁊ noctem: deinde extrahe et cinerem ipsorum habebis.

¶ Caules nabati. ⁊ caules non trãsplantati hoc mõ cõburunt̃. extrahe radices a terra mũdent̃ ab oĩ immunditia: deinde in frusta incidant̃: ⁊ ponãtur in olla: ⁊ cooperiat̃ olla coopertorio perforato: ita vt fumꝰ possit exire: ⁊ ponat̃ in furno: ⁊ dimittatur ꝑ totũ diẽ in sero remoueatur: et reperies in dicta olla tanq̃ carbones: postea dictos carbones tere bene: ⁊ in alia olla parua repone cooperi lutando eã: ⁊ repone eã in furno ⁊ dimitte ꝑ diẽ et noctẽ: ⁊ tm̃ ac tã sepe hoc facias ꝙ carbones in cinerem albũ esse conuersos reperias: et de illo vtere.

¶ Modus incinerandi leporem. Accipe leporẽ viuum: ⁊ decolla illum et repone in olla noua cum toto sanguine: ⁊ pelle bene obturãdo ollam: deinde ponatur in furno: et tm̃ dimittatur ꝙ incineretur: et de dicto cinere vtere in electuario suprascripto.

¶ Cortices ouorũ hoc mõ incinerẽtur. Accipe cortices ouorũ a quibus pullus egressus fuit: ⁊ bene pistent̃: deinde ponantur in olla noua q̃ bene obturata sit ponat̃ in furno: ⁊ dimittatur per noctẽ: in mane si sint incinerate bene est: si autẽ bene in furno dimittãtur vsqꝫ quo sint incinerate: ⁊ nota ꝙ quãto coquit̃ tãto magis albiores redduntur: et incinerentur et de eis vtere.

¶ Gũmi ꝟo nucis ſm quosdã est fungꝰ qui reperit̃ sup arbores diuersas cuiꝰ color est ad similitudinẽ spongie: sꝫ nõ recte sentiũt: qꝛ illa res vocat̃ narcotica nucis: gũmi ꝟo nucis ſm veritatẽ est gũmi qꝺ reperit̃ sup arbores ferentes nuces: sed in partibus nostris nõ reperiunt̃: ego aũt vidi predictũ gummi quod in colore est simile colori myrrhe grosse: sed odorem nõ hꝫ: defertur ab apulia ad nos: et in illis partibus inuenitur.

¶ Auicẽna dicit: ꝙ dosis istiꝰ electuarij sit vsqꝫ ad aur. ij. i. ʒ. iij. ⁊ supra cũ aqua tribulorũ doctorũ. s. tribuloruꝫ marinorũ quos ipse in scdo vocat hasek sunt qui nominant ipsos vulgo castaneolos lacus.

¶ Serapio ⁊ auctor pandectarũ volunt ꝙ differentia sit inter dauci ⁊ daucie: ⁊ dicunt ꝙ dauci est pastinaca siluestris: daucie vero pastinaca domestica. Auic. vero ⁊ Mes. inter eas nullã differentiã faciunt. Tamẽ in vsu est: ⁊ tenetur opinio pandectarum ⁊ Serapionis.

¶ Sanguis hyrci in hoc electuario ingrediẽs hoc mõ preparandꝰ est. Accipe hyrcũ iiij. annorũ. In diebꝰ canicularibꝰ: qui sint dies caniculares infra describentur in diacaridion: nutriat̃ saxifragia feniculo apio petrosilio pulegio edera squinanto genestra capillis veneris politrico vel lupulis ⁊ potetur optimo vino: ⁊ si ad aliqualẽ acetositatẽ tẽderet melius esset: semperqꝫ in sole teneatur: ⁊ hoc mõ nutriat̃ saltim ꝑ dies. xl. deinde cũ incipit vrina eius denigrari. Sumat̃ olla noua: ⁊ fundat̃ in ea aqua: ⁊ ferueat donec auferat̃ ab ea terreitas q̃ in ea est. Deinde decollet̃ hyrcus: et accipiat̃ ex medio sanguine qui currit ex eo in ollã: ⁊ nõ accipiat̃ primus sanguis: neqꝫ postremus: et nõ amoueatur donec coaguletur: deinde incidatur in ꝑtes. ij. eo existẽte in cõcauitate olle ⁊ cooperiat̃ cũ rete stricto: aut cũ pãno subtili raro. Et dimittat̃ sub dio donec recipiat radios solis et lune: ⁊ dimittatur ipm̃ donec exiccetur bene: ⁊ caue ne adueniat ei humectatio ex rore. Nec decollandꝰ est nisi sanꝰ sit hyrcus: et ex dicto sanguine vtere in omni medicina: ⁊ in oĩ loco in quo scriptũ reperis sanguis hyrci.

¶ In collectione mineraliũ tres cõditiones considerande sunt. Primo eligãtur a mineris notis ⁊ famosis. Secundo ꝙ nõ sit admixtũ qꝺ impediat eiꝰ cognitionem. Tertio ꝙ non habeat substantiam transmutatam.

Egetea

Mesue experta ad dolorẽ stomachi a frigiditate factũ et oẽs dolores factos ex simili causa: ⁊ a vẽtositate grossa: ⁊ ad dolorẽ colice: ⁊ difficultatẽ vrine: ⁊ dolorẽ dẽtiũ ⁊ ad vẽtositates matricũ: ⁊ confert iuuamẽtũ maximũ ad sterilitatẽ bibitũ: et supposita cũ lana: et oleo de lilio. Cuius permixtio hec est. ℞.

Castorei.
Costi.
Mirrhe.
Cinamomi.
Opij.
Fu. i. valeriane.
Piperis.
Meu.
Macropiperis. i. piper longum.
Dauci.
Assari.
Galbani.
Croci. añ. ʒ. j.

Pulverizentur oĩa subtiliter: ⁊ cũ lib. 5. mellis cocti ⁊ dispumati fiat electuarium in bona forma.

¶ Meliscitur in ista medicina: ⁊ nõ solum in ista: sed in omnibus alijs triplici ratione.

¶ Primo vt placet horribilitatem medicinarum. Secũdo vt mundificet et resoluat. Tertio vt conseruet species sua viscositate.

¶ Stupefactio est dispositio inducta in mẽbro a frigiditate: per quã mẽbrum non sentit: aut obtuse sentit.

Electuarium

indũ maius Mesue solutiuũ educens humorum superfluitates: et ꝓprie flegmaticorũ: ⁊ putridorꝫ a stomacho: ⁊ a mẽbris nutritionis: vẽtositatẽ grossam in eis resoluit: ⁊ morbos factos ab eorũ exuberantia. curat sicut est dolor stomachi: ⁊ viscerũ ⁊ colica ⁊ dolor renum: ⁊ educit materias que sunt in iuncturis: et confert iuuamẽtum manifestũ doloribus earum: cuius hec est permixtio. ℞.

Cinamomi. Turbit albi ⁊ gūmosi.ʒ.j.
Gariofilorū. Spice. Zuccari albi.
Rosarum rubearum. Penidiarū.añ.ʒ.xx. Cassie.
Galange. Macis. Heil.i.cardamomū mai⁹.
Ciperi.añ.ʒ.iiij. Sādalorꝫ citrinorꝫ.ʒ.ij.ß.
Cardamomi.s.minoris idest melegeta.
Ligni aloes. Assari. Nucis muscate.añ.ʒ.ij.
Masticis.ana.ʒ.j.ß. Diagredij.ʒ.xij.

Omnia hec fricentur manib⁹ cū oleo amigdalarū dulcium: deinde accipe succi cytoniorū. Succi granatorū. Succi apij. Succi feniculi añ.li.ß. Pulverizent' pulverizanda satis grosso mō. Mellis dispumati lib.iij.ß. misce: ⁊ decoquat' cū succis: et fiat electuarium in bona forma: dosis est aure.iij.

¶ De cassia hic est notādū ꝙ ſm doctrinā supra tibi datam in forma. Cassia fistula ponenda est cū sit electuarium solutivū. Nec cassia lignea in electuario est ponēda: ꝙ tamē secus esse quidā tenent. Ego etenim apponi facio cassiam fistulā. Cum nullū solutivuꝫ sine lenitivo esse debeat vt volunt doctores.

¶ Nota ꝙ doctores nō ponūt in electuarijs a remotis attrahētib⁹ penidios in suis receptis: sꝫ dūtaxat in illis quorū intentio est a stomacho: ⁊ intestinis ⁊ venis magnis attrahere: vt in diafinicon ⁊ hoc electuario.

¶ Assarum cum simpliciter scriptū reperit' radix ipsius ponenda est: qꝛ radix melior pars est plante.

¶ Licet Mes. in litera ponat ꝙ dosis huius electuarij est vsqꝫ ad aur.iij. hic intelligendū est qñ ad lib.j. mellis ponitur.℥.iij. specierum: sicut ego hic annotavi. Sed si ponitur.℥.ij. vt aromatarij nostri temporis faciūt ⁊ male: maior quantitas dari potest ⁊c.

Electuariū indū min⁹ Mes. habēs intētionē maioris cuius permixtio. ℞.

Turbit albi: ⁊ gūmosi.ʒ.c. Zinziberis. Zuccari.ʒ.c.
Cinamomi. Macis. Heil.i.cardamomū mai⁹.
Gariofilorum. Piperis ana.ʒ.vij.
Nucis muscate añ.ʒ.vij. Scamonee.ʒ.xij.

Pulverizentur omnia satis grosso modo mellis colati: ⁊ dispumati lib.℥.ij. misce et fiat electuariū liquefaciendo zuccarum cum melle.

¶ Nota hic vnū generale intelligendū in omni cōpositione qđ scamonea acuitur. Medicina enim quandoqꝫ fit in principio veris ⁊ acuitur vt per totū annum possit servari ⁊ dari quando volumus. Et tūc cum scamonea non cocta acuenda est: ne sua virtus longa mora debilitetur. Nec timetur eius malitia: eo qꝛ ꝑ tēporis diuturnitatē satis aufertur. Aliquando aūt acuitur medicina nō que dꝫ diu conservari. Sed q̄ infra.iij.vel.iiij.dies dꝫ exhiberi. Et tunc cū scamonea cocta dꝫ acui: vt sua malitia coctura moveatur. Et idem intelligas tam in electuarijs ꝙ pillulis: ⁊ confectionibus.

¶ Insuper nota ꝙ Mesue acuit hoc electuariū cū scamonea: ⁊ non cū diagredio: eo qꝛ intētio est quod longo tempore servetur: si vero dare illum intendimus omni die acuatur cum diagredio: ⁊ non cum scamonea propter causam supra assignatam.

Electuarium elescoph Mesue qđ educit superfluitates [illegible] toto corpe: ⁊ expellit vē tositatem: ⁊ valet ad iuncturarū dolorē: ⁊ laterū: ⁊ colicam. Et mundificat renes: ⁊ vesicam: ⁊ addit in coitu. Cuius permixtio hec est.

Scamonee antiochie. Zinziberis.
Turbit albi ⁊ gūmosi.añ.ʒ.vj. Mirabolanorū ēblicorū.
Gariofilorum. Nucis muscate.
Cinamomi.ana.ʒ.ij.ß. Polipodij.añ.ʒ.ij.ß.
Zuccari albi.ʒ.vj. Pulverizentur oīa grosso satis modo: mellis dispumati li.j. misce: ⁊ fiat electuarium in bona forma.

¶ Scamonea dr̄ antiochia.i.illi⁹ ꝓuincie: eo qꝛ melior ⁊ perfectior est quā que reperiatur in alijs provincijs.

¶ Insuper nota qđ ⁊ si in medicinis solutivis reperis scriptum scamonee qđ intelligēdum est de preparata. Nisi in duobus sequentibus casibus. Primo nisi in dicto electuario coquat': vt in cōfectione amech ⁊ electuario rosato: ⁊ tūc scamonea ponat' nō cocta: qꝛ coquēdo preparat': scđo nisi illud cōpositum lōgo tēpore reservari debeat: ⁊ hoc modo preparata ponat' propter cām supra allegatā. In alijs vero si reperitur litera. Mesue suppleatur: et dicatur scamonee.s.cocte.

Electuarium rosatū Mes. solutivū solutiōe educens colerā sine molestia: ⁊ vꝫ ad iuncturarū egritudines calidas: ⁊ ad sodā calidā: ⁊ vertiginem oculorum dolores ⁊ itericiā citrinā: ⁊ est expertum. Cuius permixtio. ℞.

Succi rosarū rubearū. cōpletarū.s.in maturitate li.iiij.
Zuccari taberzet.i.illius regionis lib.j.ß.
Tereniabin puri ⁊ recentis loco ipsius ponitur manne ℥.vj. scamonee antiochie.℥ j.ß.

Cōterant' grosso satis mō. Coquāt' oīa sup prunas vsqꝫ dū mellis habeāt spissitudinē: deinde ꝓijce super illud. Trociscorū de spodio.℥.j. Croci.ʒ.ij. Galie muscate.ʒ.ij. Trocisco de berb.ʒ.iiij.

Et repone in vase vitreato ⁊ reserva.

¶ Succi rosarum cōpletarum: eo qꝛ rose seu succus earum magis est solutivus quā succus incōpletarum: et ideo explicavit de completis: et nulli sunt aromatarij q̄ ad hoc advertant.

¶ Nota insuper ꝙ cū hoc electuario reformari debent pillule aggregative Mesue ex inventione nostra: ⁊ pillule de hermodactilis minores: ⁊ pillule de hermodactilis inventione nostra ipsius Mesue non em̄ electuario de succo rosarum: vt quidā bestiales faciunt.

Electuarium de succo rosarū Nico. solutivum educens colerā sine molestia: ⁊ vꝫ ad egritudines calidas: et est expertū cōtra guttā calidā: colerā rubeā purgat: ꝯvalescētes ab egritudinibus quartanarijs tertianarijs: et quotidianarijs de salso flegmate purgat: ⁊ reliquias malorū humorꝫ potēter educit que remanserunt post egritudinē vel vt quidā volūt si admisceatur medietas benedicte purgat reliquias q̄ remanserunt post medicinam. ℞.

Succi rosarū rubearū. Spodij de canna.ʒ.iij.
Zuccari albi añ.li.j.℥.iiij. Diagredij.℥.j.ʒ.iiij.
Camphore.℈.j. Triū sandalorū.añ.ʒ.vj.

Misce et fiat electuarium: dosis est.ʒ.j. vsqꝫ.ʒ.viij. pulverizando prius pulverizanda.

¶ Succus rosarū hoc mō fiat. accipiant' rose cōplete: ⁊ post earū collectionē ꝑmittant' ꝑ diē: deinde in mortario marmoreo pistent' cū pistello ligneo et bñ terātur: deinde in petia involuātur: et in torculo exprimātur et colētur: et in vase vitreo reponātur ꝑ aliquos dies ꝑmittātur: deinde residētia seu fecie facta amoveat' ponēdo in alio vase: ⁊ super eum ponat' parū olei olivarum ⁊ reserva: cōservatur em̄ in bonitate sua per duos annos.

¶ Electuarium em̄ idem est qđ electum ex varijs: qꝛ ex multis ⁊ varijs rebus electuaria cōficiunt': ⁊ electuariū dr̄ omnis cōpositio nō reducta ad soliditatem sive cum zuccaro sive cum melle fiat. Confectio vero dicitur qñ durescit: ⁊ in dura forma fit.

Electuariū de scoria ferri. Rasis nono [illegible] ris in capi. de emotro[illegible]: ⁊ valet ad sanguinē per partem inferiorem. ℞.

Mirabolanorū indorū. Rad[illegible]peri. Ziziberis.
Mirabolanorū ēblicorū. Piperis nigri. Seis ameos.
Mirabolanorū belliricorū añ.ʒ.ß. Olibani.añ.ʒ.ij.
Scorie ferri ꝑparate.ʒ.j.ß. Spice inde. Sqnāti.ʒ.ij.

Pulverizentur omnia subtilissime: ⁊ cōficiantur cū melle dispumato quod sufficit: ⁊ sit coctum cum apozimate emblicorum.℥.x. et fiat.

¶ Preparat' scoria ferri hoc mō: accipe scoriā ferri quātitatem quā volueris: ⁊ eā infunde in aceto fortissimo ꝑ hebdomadam omni die acetū mutando: postea proijciatur super laminā ignitā: et torrefiat: deinde subtilissime pulverizetur et reserva.

¶ Mel cū apozimate emblicorū hoc mō fit. ℞. Mirabolanorū chebulorū ⁊ emblicorū.añ.ʒ.xx. terant' ⁊ in tribus libris aque coquant' donec ad vnā librā remaneat: et postea coletur: et in colatura ponatur mellis boni li.j. deinde bulliant donec aqua a melle cōsummata sit: et hoc facto habes mel cum apozimate emblicorū quod

in hac confectione ingreditur.

Electuarium de seminibus Mes. sedans dolorē viscerum ex vētositate factos: opilatiões apit: lubricitatē a malitia digestiōis curat. ℞.

Seminis feniculi.	Cinamomi fini. ʒ. v.
Ciminu.	Keisim. i. semē leuistici. ʒ. iij.
Seminis carui.	Gariofilorum.
Anisi.	Cardamomi.
Dauci.	Spice inde. añ. ʒ. iiij.

Amcos. Siseleos. Apij. Zinziberis.
Amomi infusorum in aceto per diem et noctem et exiccatorum ana. ʒ. vj.
Macropipis. i. pip lōgū. Galange. añ. ʒ. v.
Mellis quātū sufficit: et q̄ɡ ponit in eo zuccari duplū ponderis omnium: et fac suffuf: et est sanum ꝛc.

Electuarium de passulis Auicēne. Et existimauit Galenus quod medicamen cōpositum ex medicinis conuenientibus cū suis proprietatibus epati. ℞.

Passularū enucleatarū. ʒ. xxv. Spice inde. ʒ. iiij.

Squinanti. ʒ. ij. ß.	Croci. ʒ. j.
Myrrhe.	Calami aromatici. ʒ. j.
Terebentine. añ. ʒ. iiij.	Bdellij iudaici. ʒ. ij. ß.
Darsisaham. añ. ʒ. ij.	Cinamomi. ʒ. ij.
Mellis dispumati. ʒ. xvj.	Cassie lignee. ʒ. ß.

Uini quātum sufficit: et fiat electuarium.

¶ Darsisaham secundum serapionem est arbor grana ti siluestris que apud diascoridem vocatur aspalatum: vide galenum ꝙ loco darsisaham habet limaturā aspalei quod idem est.

Electuarium pliris arcoticon Nico. viris. i. cōpleta medicina: arcotic . i. princi pium interpretatur: valet tristibus melancolicis: valet etiā ad magnā stomachi debilitatē et cordis. i. sincopi: memoriā reparat. sensum acuit: epilepticis analeticis prodest: et oēm cerebri debilitatē reparat. ℞.

Gariofilorum. Sansuci. i. maiorane.
Cinamomi. Balsamite. i. mēta aquatica.
Ligni aloes. Seminis basiliconis.
Galāge. Cardamomi. Spice ide. Pipis albi.
Macis muscate. Mirtilorū. Zinziberis.
Corticū citri. añ. ℈. ij. Spodij. Lapidū p̄ciosorū.
Squināti. Been albi. Ciperi. Been rubei.
Rosarum rubearum. Corallorum rubeorum.
Uiolarū siccarū. añ. ʒ. j. gra. xv. Corallorum alborum.
Sete parū cōbuste ℈. j. gra. xij. ß. Folij. Liqritie.
Musci gra. vij. ß. Storacis calamite.
Camphore. gra. v. Masticis. ana. ℈. ij.
Syrupi rosati quantum sufficit et fiat.

¶ Item nota quod in alijs inueni piper longum pro pipere albo. ℈. ij. gra. xv. et alibi inueni gemmarum: et margaritarum loco lapidum preciosorum cum alijs dosis: et sic de singulis ꝛc.

Electuarium de psilio Mes. solutionē educēs colerā citrinā: et cōfert a febres difficiles et ... entes et ad sodam et vertiginem q̄ fiunt a fumis colerę: et confert ad calefactionem ... itinere: cuius per ... o. ℞.

Succi buglose sil. et borne.	Seminis anisi.
Foliculorū sene. ana. ʒ. iiij.	Succi endiuie.
Succi apij coctorū et dispumatorū: et colatorū. añ. lib. ij.	
et proijce super ipsos.	Capilli veneris. ℳ. j.
Succi fumiterre. ʒ. iiij.	Radicum assari. ʒ. iiij.
Spice inde. ʒ. ij.	Cuscute. añ. ʒ. iiij.

¶ Infundātur oia in suprascriptis succis die ac nocte: deinde bulliant ebullitione vna: et proijciatur sup ea violarum viridiū vel siccarū ℥. iij. epithimi. ℥. ij. Et bulliāt ad huc ebullitione vna alia parua: deinde coletur et exprimatur: et in colatura ponatur. Psilij. i. semis. ℥. iiij. Et dimittatur die ac nocte, oi hora agitādo cum spatula: deinde exprimatur viscositas facta: deinde accipiatur hui⁹ viscositatis lib. iiij. et proijciatur superea zuccari albi li. ij. ß. Scamonee cocti in pomo. ℥. iij. ß. coquatur cum facilitate: et postq̄ coctum fuerit proijciantur super ipsum hi pulueres. ℞.

Trociscorū diarodon. Trociscorū de spodio.
Trociscorū de berberis. ʒ. iiij. Raued seni. i. reubarbarꝫ añ. ʒ. j. Puluerizentur hec satis subtilr: et misceatur simul: et reseruētur in vase vitreato: et qui poneret diagrediū in pulueribus melius esset quā bulliendo in succis: dosis ei⁹ est. ʒ. iij. vsq; ad aur. iij. Et vocauit hamec cōfectionem hāc electuariū trociscorū: sunt alij q̄ addūt aceti lib. j. ß. Succi violarū lib. j. Et est medicamentum nobile.

¶ Uiole si simpliciter scripte in cō positioe repeniūtur de ipsis siccis intelligendū est: que colligende sunt in mēse Martij: exiccatio fit in vmbra: et reseruāde in loco sicco. in humido enim in eis putrefactionem inducit.

¶ Sunt aliqui text⁹ q̄ dicūt scamonee nō cocte: et hec littera magis cōsona est: q: ponendo scamoneā coctā: et illam iterū decoquēdo virtus solutiua deperdit: sed nota qd q̄n preparata coquit intentio est: vt illud electuariū sit lenitiuū: et non solutiuū: q̄n igitur in his electuarijs reperis hanc literā. f. scamoneā ponere: et coque vel diagredium: et puluerizare grosso modo et cū alijs speciebus in fine in electuario ponere sine coctione: et altero duorꝫ modorum facias.

Electuariū quo vtunt reges et prelati. Mesue et est bonū: et exptū: et confortat stomachū. corpectus: et cerebrum. Cuius permixtio. ℞.

Pinearū mūdatarū. ℥. viij. ß.	Cinamomi. ʒ. iiij. ß.
Amigdalarū mundā. ℥. v.	Gariofilorum. ʒ. iij.
Ligni aloes. ʒ. iiij.	Zuccari albi lib. iiij.
Sandali citrini. ʒ. ij.	Aque rose lib. j. ß.
Ambre bone. ʒ. j.	Olei rosati.
Musci boni. ʒ. vni⁹ sextam.	Olei amigdalarꝫ dulciū.
recentis. añ. ʒ. ij.	¶ Misce oia: puluerizentur q̄ sunt puluerizāda: et fiat electuariū i bona forma.

Electuarium de pomis Mesue: bonū ad debilitatem cordis et stomachi: et cōfortat digestionem.

Carniū pomorū dulciū et redolentiū mūdatorū: et incisorum per frusta lib. vj. Sandali citrini. ʒ. iij.

Gariofilorū. ʒ. iiij.	Cinamomi electi. ʒ. iiij. ß.
Zuccari albi lib. v.	Ambre. ℈. ij.
Aque rose lib. ij.	Musci boni. ℈. j.
Ligni aloes. ʒ. v.	

Hoc etiā mō fit electuariū de pomis acetosis: et electuarium de pomis paruis: et aromaticis dulcibus.

Electuarium de sorbis Mesue confortans stomachum: et sedans solutionem fortem. ℞.

Carnium sorbarum immaturarum: et vicinarum maturitati: et elixatarum in aqua rose rubee que prius de cocte fuerint: et corticum granatorum añ. lib. iiij. mellis aut zuccari albi lib. ij. ß. Coquatur vsq; ad spissitudinē: et reconde in vase vitreato: dosis est. ℥. j. pro vice.

Electuarium ad scabiē et pruritū carnis i tractatu. v. Almāsoris in ca. de prurtu: et scabie et magnis pustulis. ℞.

Mirabolanorum citrinorum. ℥. ij.
Foliculorum sene.
Fumiterre. ana. ℥. j.
Succi absinthij q̄tū ... corꝫ sufficit cōspersionē: aliquoties aūt addit huic medicie absinthij q̄tū quarta pars mirabolanorū: et conficiant oia cū melle: et sumat ex ea quotidie q̄ntum est Auellane magnitudo. Istud electuarium non est in vsu: sed generaliter loco huius electuarij vtimur vnguento quodam pro scabie: cuius cōpositio nota est aromatarijs.

¶ Auellana aliqn̄ sumit pro fructu: aliqn̄ pro pondere vt apud Aui. in distinctione de ponderib⁹: et est pondus aurei vni⁹: ergo est. ʒ j. et semis vni⁹ dragme: vt dicit Simon Jannen. Auellana vero pro fructu s̄m Isidorū de ab Auellano campanie oppido vbi abūdant: hec a grecis pontice appellantur: eo qd circa ponticū mare abūdant. Rasis dicit ꝙ de predicto electuario datur q̄tum est Auellane magnitudo. Auellane apud Aui. est sicut granum lauri: vt dicitur in suo capitulo.

Electuarium ad restaurationē humiditatis ꝑ Nico. Cuius permixtio. ℞.

Liquiritie rase. Seminis portulace.
Rosarum rubearũ an̄.℥.ij. Seminis lactuce.an̄.℥.ß.
Zuccari ℥.ij. Seminis scariole.ʒ.ß.
Dragaganti. Spodij.
Gummi arabici.an̄.℥.ij. Gariofilorum.
Sandali albi. Flor⁊ vuar⁊ siluestriũ.an̄.ʒ.iiij.
Sandali citrini.an̄.ʒ.vj. Papaueris albi.℥.j.ß.
Cinamomi.℥.j. Succi liquiritie.
Storacis calamite. Amidi.an̄.℥.ß.
Zinziberis.an̄.ʒ.ij. Croci.ʒ.j.
Pinearum. Penidij.℥.ij.
Berberis. Quatuor seminum.
Sebesten. M.frigidorũ.an̄.ʒ.iiij.
Seminis malue. Seminis cytoniorum.ʒ.iij.
Uiolarum.an̄.℥.j. Sirupi rosati quãtum sufficit.
Amigdalarum.ʒ.j.

Electuarium almezereon Mesue ex inuentione nostra qđ ē medicamẽ benedictũ ad hydropisim: solutione.n.educit aquã citrinam cum fortitudine. ℞.

Foliorum almezereon: preparatorũ.ʒ.x.
Aque casei infusionis agarici.ʒ.xxx.
Carnium cytoniorum elixatorum in aceto.
Tereniabin.i.mãna.ʒ.xl. Olei almezereõ.ʒ.xij.
Zuccari taberzet.an̄.ʒ.lxxx. Dissoluãt zuccar⁊ ⁊ tereniabin in aqua casei p̄dicta: ⁊ misceantur cũ carne cytoniorum: ⁊ coquãt cũ facilitate vsq₃ dũ mellis habeat spissitudinẽ: ⁊ inuoluãt puluis foliorum almezereon cũ oleo iam dicto: et ꝯficiantur cũ eis. Et sit dosis eius.ʒ.iiij.

Electuarium de pisicis Mesue: confortãs stomachũ sitim extinguẽs: et ardorẽ stomachi mitigãs: et oris fetorẽ amputãs: cui⁹ pmixtio. ℞

Carnium persicorũ medio criũ inter maturitatẽ et acerbitatem: et mũdatorum a corticib⁹ suis. Succi p̄sicoru₃ an̄.lib.iij zuccari taberzet lib.ij. Terant persica vt sint sicut medulla: et exerceas in eis decoctionẽ cu₃ syrupo sicut dicimus in ꝯfectione de cytonijs: et cũ coctũ fuerit pulverizentur super ipsum.v₃. ℞.

Ligni aloes.ʒ.ij. Macis.ʒ.iiij.
Cinamomi. Sandali citrini.ʒ.ij.
Cubebe.ana.ʒ.iiij. Musci.℈.ß.

Et aliqñ fit sine speciebus: et est sanum et expertium.

De emplastris.

EMplastrũ de mellilоto Me. mollificãs oẽ₃ duritie₃ q̄ est in epate splene stomacho: ⁊ in viscerib⁹. ℞.

Flor⁊ mellilоti.℥.vj. Cassie lignee.ʒ.j.ß.
Flor⁊ camomille. Sansuci.i.maiora.ʒ.iij
Seminis fenugreci. Armoniaci.ʒ.x.
Baccarum lauri. Storacis.
Radicum althee. Bdelij ana.ʒ.v.
Absinthij.a[illegible].ʒ.iij. Terbenthine.℥.j.ß.
Seminis apij. Ficuũ pinguum.nu.xij.
Cordumeni.i.carui.agre. Sepi caprini.
Radicum yreos. Rasine.an̄.℥.ij.ß.
Ciperi. Cere.℥.vj.
Ameos. Ol[illegible]ansuci.i.maiora.
Spice.ana.ʒ.j.ß. O[illegible]spice.an̄.lib.ij.

Conficiat sic ex semine fenugreci radice althee: ⁊ ficuũ fiãt muscilagines in aq̄ decoctiõis alteri⁹ fenugreci camomille: ⁊ mellilоti.an̄.q̄tum sufficit: et. d[illegible]cta decoctiõe ẽt gũme prescripte dissoluãt. Cetera vero pulverizẽtur: ⁊ additis oleis cera ⁊ adipibus fiat emplastrum.

Potes ẽt alio mõ facere decoquere radices althee: ⁊ fic⁹ in p̄scripta decoctiõe: ⁊ post ipsarũ pfectã decoctionẽ bñ illas pistare: ⁊ gũmas in decoctiõe dissoluere. Cetera vero pulverizare: deinde cu₃ oleis predictis quod remansit ð decoctione miscere: ⁊ his addere ⁊ radices: ⁊ ficus ⁊ gumme dissolute. ⁊ iterum simul tm̄ bullire qđ decoctio cõsumpta sit: postea adde flores: ⁊ leui bullitione bulliant deinde terbentina rasina colata sepi ⁊ cera ponantur: ⁊ bulliant vsq₃ ad liquefactionẽ cere: deinde ab igne deponantur: ⁊ puluis suprascriptarum rerum addatur: ⁊ bene omnia misceantur ⁊ reseruetur. Et hic melior erit modus q̄q₃ etiam superior sit bonus.

Ea que in emplastris ponuntur nõ multũ sunt cõterẽda: eo quia virtus ipsius solum agit in membrum qđ tangit: ⁊ diu virt⁹ eius durat. Et debet esse emplastrum grossum: qñ super locũ egrũ ponit. Aliqui imperiti aromatarij pulverizant semen lauri exteriori cortice non amoto ⁊ male: quia quo in loco ponuntur semper a superiori cortice mundentur.

Cordumeni.i.carui agreste. Sed si haberi non potest eius loco apponi possunt carui domestici.

Emplastrum diafinicon Mes. cõfortans stomachum: ⁊ epar mirabiliter in quib⁹ accidit vehemens debilitas: ⁊ viscera in q̄bus accidit lubricitas ⁊ mollificatio: ⁊ ꝯfert ad fluxũ vẽtris: ⁊ ad fluxũ epaticũ. In primis fiat cerotum. Cuius permixtio. ℞.

Cere.ʒ.ij. Deinde accipe.
Olei rosati. Dactilorũ siccorũ.nu.xl.
Olei nardini.an̄.℥.iiij. Tortellarum de seni.ʒ.v.

Deinde infunde biduo in vino odorifero ⁊ accipe. Carnium citoniorum decoctorum in vino.ʒ.viij. ⁊ tere cum dactilis contritione vltima: ⁊ misceantur cum ceroto ⁊ contundantur in mortario donec aggregentur deinde proijce super ea. ℞.

Masticis. Aloes loti.
Olibani. Spice.
Absinthij romani sicci.ana.ʒ.ij.ß.
Acatie. Galie muscate.
Ligni aloes. Ramich.
Macis. Calami aroma.an̄.ʒ.j.
Mirrhe.an̄.ʒ.j. Laudani.ʒ.ij.

Et iterum [illegible]ꝯterantur donec permisceantur: deinde line super la[illegible]na ex eo: deinde suffumiga cum ligno aloes: ⁊ pone [illegible]per stomachum: ⁊ epar ⁊ viscera: ⁊ de meliori operatione est vt mastix: ⁊ olibanum cũ cera ⁊ oleis misceantur: ⁊ sic cum ceteris fiat emplastrum.

Calamus vel calami si simpliciter scriptum reperiatur de calamo aromatico semper est intelligendum.

Aloes quod ingreditur in emplastris vnguentis: ⁊ cerotis semper d₃ esse lotum: cũ magis confortatiuum sit magisq₃ desiccatiuum ⁊ minus mordicatiuũ ⁊c.

Emplastrum de granis lauri Mesue cõferens ad dolores a frigidate: ⁊ vẽtositate factos ⁊ proprie ad dolorem ventris: ⁊ stomachi: ⁊ renum: ⁊ matricũ: ⁊ vesice: ⁊ aliorum viscerum. Cuius permixtio hec est. ℞.

Olibani. Granorum lauri.℥.ij.
Masticis. C[illegible]eri.
Mirrhe.ana.℥.j. Costi.ana.℥.ß.

M[illegible]llis colati.q.s.ad aggregandũ: ⁊ extendatur: in pãno: ⁊ calidum super ponatur vbi oportet. Si autem triplicatur in eo cyperum: ⁊ ponatur de stercore caprarum: aut vaccarum sicco ad pondus omnium. inuenitur mirabile ad ydropisim.

Ad faciendum emplastrum cum melle pro omni li.j. mellis d[illegible] debes.℥.iiij. specierum cribellatarum: si debitam formã habere debet. Mel in emplast[illegible] nullo modo c[illegible]uẽdum est: eo quia coctura m[illegible]nar ipsum faci[illegible]ico ponatur in eis crudum.

Emplastrum mõtagn[illegible]tra fluxũ qđ in vsu est. Cui⁹ permixtio hec est. ℞.

Eupatorũ manipulum.j. Terre sigillate.an̄.ʒ.vj.
Squinanti manipulos.ij.
Seminum coriandrorum preparatorum.℥.j.ß.
Spice inde q̄rtã ptẽ.manip.vni⁹. Spodij.ʒ.ij.
Masticis.ʒ.iiij. Rosarum.℥.j.
Macis.ʒ.iiij. Farine ordei.℥.ij.
Ligni aloes.ʒ.iij.
Specierum triasandalorum sine canfora.ʒ.iiij.
Mirabolanorũ emblicorũ. Mirabolanorũ kebulorũ.
Scorie ferri preparate.ʒ.j. Assatorum.ana.℥.j.
Olei masticis. Boli armeni.
Olei mirtilorũ.an̄.lib.j.ß.
Lapidis ematitis.

Conteratur subtiliter eupatorium. Cetera vero pulverizentur: ⁊ fiat emplastru₃ in bona forma: mirabiliter enim valet in fluxu ventris.

¶ Camphorã eñ nõ iussit apponi in speciebus trias sandalorũ hoc in emplastro intrãtibus ꝑpter intẽsam ipsi⁹ frigiditatẽ. Intestina eñ debilis caloris: nec multũ frigida sunt apponẽda circa regulariter operando.

Emplastrum de crusta panis mõtagnane valet in vomitu puerorũ: et sic non potentibus cibum retinere multum in vsu est: cui⁹ permixtio. ℞.

Cruste panis assi: ꝛ infusi in aceto per mediã horã. ℥. ij. — Masticis.
Mente. — Spodij.
Olei masticis. — Corallorum rubeorum.
Olei citoniorũ. añ. ʒ. j. — Sandalorum alborum.
Farine ordei. ℥ j. ß. — Sandalorũ rubeo. añ. ℥ j.

Conteratur subtilissime panis: cetera pulverizent: deinde misceantur: ꝛ fiat emplastrum sine igne.

¶ Utiliter hic est notandũ ꝙ mẽbris principalibus: et maxime cordi: ꝛ stomacho nullo modo apponẽda sunt frigida actu: ꝙuis potẽtialiter ꝛ virtualiter frigida sũt: sed aliqualr̃ sunt tepefaciẽda ꝓprie pueris: quare bene notet hoc vt queãt instruere medicamẽta accipiẽtia: qꝛ qñ dñi medici inaduertẽtia nõ expediãt de forma approximationis: ꝛ doctus aromatarius supplere potest.

Emplastrum filij zacharie. Mesue qꝺ lenit duritiẽ: ꝛ nodositatẽ iũcturaꝝ ꝛ lenit pectus ꝛ habilitat materias in eo: et pulmone difficilis expulsionis: cuius permixtio. ℞.

Cere citrine. ℥. iij. — Adipis galline.
Medulle cruris vacce. — Mucillagis seis lini. añ. ℥. iij.
Adipis anatis. añ. ℥. iij. — Olei de lilio. q. s.

Si autẽ fortius facere volueris: adde muscillaginis a[lt]hee: ꝛ muscillaginis fenugreci partes cõueniẽtes: ꝛ p[ro o]leo de lilio ponat̃ oleũ de keiri citrino vel vtrũqꝫ. Et si a[d]huc fortius facere volueris: adde ysopi humide: ꝛ glutinis zanaba in quãtũ de vna musilaginũ: ꝛ miraberis effectũ eius ad ea que diximus ꝛc.

Emplastrum cõtra morbũ. Magistrale. ℞.

Axungie porci. ℥. iiij.
Crescentis frumenti. — Caput allei. nu. j.
Farine frumenti. añ. M. j. — Puluis sinapis rubee.

Misce cũ aqua putei. ꝛ. ℥. iij olei camomille fiat empla.

Emplastrum ad extrahendũ codexcllas magistrale. ℞.

Radicũ althee. ℥. iiij. — Terbentine. ℥. iij.
Farine frumenti. — Albuminũ oui. nu. ij.
Farine linose. añ. ℥. iij — Ficuũ siccarũ. nu. vj.
Farine ordei. — Cepe lilij. nu. iiij.
Farine sinapis rub. añ. ℥. ij. — Et fiat emplastrũ ꝯm artẽ.

Emplastrum ad pleuresim. Mesue. [℞].

Radicum althee. M. j.
Farine ordei. ℥. iij. — Florum melliloti.
Florum camomille ℥. j. — Violarum. añ. ʒ. iiij.

Bulliãt primo radices althee: ꝛ bñ pistent̃: ꝛ postea bulliant oia simul ꝛ coquãtur: ꝛ in fine addat̃ Olei camomille. Olei violati. Olei amigdalarũ dulciũ. a[ñ]. ℥. ij. Misce ꝛ fiat [empl]astrum ꝯm artẽ in bona forma: ꝛ sunt qui addunt in fin[e] [...] recentis. ʒ. iiij.

Emplastrum ad crepatos magistrale. ℞.

Sanguinis draconis.
Thuris. añ. ʒ. ij. — Pulueris balaustis. ʒ. viij.
Boliarmeni. ʒ. iiij. — Masticis. ʒ. iij.
Farine cigergiarum. ʒ. xvj.

Et fiat emplastrum cum decoctione camomille absinthij: ꝛ balaustiarum quãtum sufficit.

Emplastrum ad morsum scorpiorum Magistrale. ℞.

Castorei. — Mentastri.
Serapini. — Pulegij.
Asse. — Cimini.
Sulphuris. — Picis naualis.
Fimi columbini. — Olei scorpionũ. añ. ʒ. iiij.

Misce et fiat emplastrũ in bona forma ꝯm artem ꝛc.

Epitimia pro corde magistrale. ℞.

Been rubei.
Doronici. ana. ʒ. j. — Aque buglose.
Spodij. — Aque rose.
Camphore. añ. ʒ. ß. — Aque melisse. añ. ℥. ß.
Ossis de corde cerui. — Aceti fortis. ʒ. iiij.
Croci. añ. ℈. j. — Rosarum rubearum.
Sete combuste. gra. vj. — Sandalorum rubeorum.
Aque endiuie. — Sãdalorum alborum.
Been albi. — Misce ꝛ fiat epitimia.

Epitimia pro epate Magistrale. ℞.

Aque solatri. — R[o]sarũ rubearum. ʒ. ß.
Aque rose. añ. ℥. ij. — Aq[ue] endiuie.
Spodij. — Sandalorum alborum.
Camphore. añ. ʒ. ß. — Sãdaloꝝ rubeorũ. añ. ʒ. j.
Aceti fortis. ʒ. iiij.

Misce et fiat epitimia pro epate ꝛc.

Filonium ex inuẽtione prima Mesue manifestorũ iuuamentoꝝ et expertorũ in sedatione dolorũ: et separatione a casibus mortis: et ꝓprie dolori stomachi a frigiditate facto: aut humore crudo aut a ventositate grossa extẽdente. Et sedat dolorẽ colice: ꝛ viscerũ: et dolorẽ renũ: et matricum: et dolorẽ laterũ: et prefocationẽ anhelitus: et difficultatẽ vrine: ꝛ singultũ vehementẽ: et est in vsu prime descriptionis in antidotario. ℞.

Piperis albi. — Spice.
Seminis iusquiami. añ. ʒ. xx. — Piretri.
Opij. ʒ. x. — Castorei. añ. ʒ. j.
Croci. ʒ. v. — Puluerizẽtur oia subtilissime cũ li. ij. ℥. xj. mellis cocti ꝛ dispumati fiat cõfectio in bona forma: dosis ei⁹ est: sicut cicer: aut faba parua cũ eo qꝺ cõuenit ex potibus. Et sunt qui ponũt musci. ℈. j. medicine autẽ oẽs quõ stupefaciãt nota: omne eñ membrum sentiẽs hꝫ quãdã mẽsurã frigoris terminati cum suo calido: in quo frigore si fiat additio in certa mẽsura membrum stupefit: et hoc modo medicine omnes opiate stupefaciunt.

¶ Contritio medicinarũ oĩm stupefacientiũ debet esse subtilissima ad hoc qꝺ possit per paruas venas penetrare: et ardua loca: aliter eñ membrũ ab eis nõ posset stupefieri: neqꝫ sensus obtundi.

¶ In actu practico notẽt iuuenes medici: ꝛ nõ solũ de hac cõpositione: sed de oĩbus narcoticis: et stupefactiuis: tã simplicibus ꝙ compositis. Qꝺ si intentio medici est solũ prouocare illa danda sunt post cenã in sero trãsacta hora. Cũ autẽ intendimus sedare dolores: seu fluxum sanguinis prohibere: nõ nisi vacuo stomacho a cibo: et superfluitatibus sunt exhibẽda. Neqꝫ post quinqꝫ horas est cibus assumendus: et sic de tyriaca noua intelligatur.

Filonium persicũ ꝛ est in. c. de sputo sanguinis Mes. valet vehemẽtis virtutis ad manationẽ sanguinis vndecũqꝫ: ꝛ screatũ ei⁹ cũ t[u]ssi ꝛ sine tussi: ꝛ sup̃fluitatẽ mẽstruoꝝ dolorosaꝫ: ꝛ emorroidaꝝ ꝛ egestionem sanguineã: ꝛ ad mulieres pregnantes: quibus erumpuntur menstrua: ꝛ cõseruat fetus in matricibus earum: cuius permixtio hec est. ℞.

Seminis papaueris albi. — Euforbij.
Seminis iusquia. añ. [...] — Peretri.
Terre sigillate. — Margaritaꝝ nõ ꝑforataꝝ.
Opij. ana. ʒ. x.
Scehedene[g]i. i. semen canapis.
Karabe. an[a]. ʒ. j. — Zedoarie.
Croci ana. ʒ. v. — Doronici.
Castorei.
Ramich. i. quedã cõpositio infra descripta. añ. ʒ. j.
Spice. ana. ʒ. j. — Camphore. ℈. j.

Puluerizentur subtiliter oia. Mellis rosati ꝛ colati. li. ij. et fiat electuarium in bona forma.

¶ Differentia eñ est inter scedenegi ꝛ scehedenegi: scedenegi idem est qꝺ lapis ematitis: scehedenegi. i. semen canapis: quare bene cõsiderande sunt litere in omni cõpositione et vocabulo.

¶ Castoreũ eñ in hac compositione ponitur: vt prohibeat congelationem ab opio.

¶ Margarite vero ad confortationem membrorũ principalium propter lesionem opij.

¶ Margarite a natura perforate meliores sunt ꝙ non perforate. Et ratio est: qꝛ ꝑ illud foramē superfluitates ipsarum sunt consumpte ⁊ purgate.
¶ Philonium enim dicitur a compositore: qꝛ philon medicus illum composuit.

Galia muscata Mesue que cerebrum ⁊ cor confortat ⁊ ingreditur in permixt[...]nibus medicinarū: ⁊ facit corporis ⁊ ori[...] odorem bonum. ℞.
Xiloaloes crudi .i. lignum aloes. ʒ .v. Ambre. ʒ .iij. Musci boī. ʒ .j. Glutinis dragaganti: facti in aqua rosata quantum sufficit. Et fiāt trocisci conterendo conterenda ⁊ sigillentur.
¶ Muscus enim ⁊ ambra terenda non sunt: nec pulverizanda: sed dissoluenda sunt cum aqua: eo quia pulverizando euaporat virtus sua: vt de gummis dixi in recepta dragaganti.

Galia sebellie Mesue stomachum ⁊ cor cōfortat et epar debilitat: ⁊ ingreditur in medicinis magnis. Cuius permixtio hec est. ℞.
Foliorū rosarū recentiū ⁊ humidarū que iam incipiūt reserare nodos idest que quasi sunt cōplete dilatate. ℥ .j. ſ. terantur contritione vltima in mortario lapideo: deinde accipe:

Ligni aloes boni ⁊ electi. Sandalorū citrinorū. ʒ .ij.
Gariofilorum. Ramich .i. q̄dā ꝯpositio. ʒ .iij.
Gummi arabici. Spice inde. añ. ʒ .j. ſ.

¶ Terantur oīa hec subtilissime: ⁊ misceanꝛ cum suprascriptis rosis: ⁊ simul pistando bene misceantur humectādo oīa cum parū aq̄ rose infusionis gummi arabici. Et iterū teranꝛ: deinde iterum humectenꝛ: ⁊ terantur: ⁊ hoc facies per totā vnā diem postea aromatizentur cū ℈ .ij. musci. Ambre. ⁊ Camphore. añ. aureum mediū .i. ℈ .ij. gra. v. ⁊ fianꝛ trocisci ⁊ sigillentur.
¶ Galie oēs spēs sunt subtilissime terende: ⁊ ꝑ spissum cribrum transeunde: vt ipsarum confortatio ad longinqua membra penetrare possit.
¶ Ista compositio est que intrat in aromatico nardino Mesue. Et de qua intelligitur cum scriptum reperitur galia sebellia.

Galia alefange Mesue: ⁊ est eius interpretatio aromatizatū. Et est illa de qua antiqui ꝯsiderāt: ⁊ de qua plurimū loquūtur. cerebrū: cor stomachum ⁊ epar cōfortat ⁊ oia membra nutritionis. Et linitur suꝑ neruos debiles: ⁊ confortat eos: ⁊ ingrediꝛ in medicinis magnis: ⁊ hoc est ꝙ intelleximꝰ. ℞. Mirabolanorū emblicorū bonorū abiectis ossibꝰ. ʒ .iiij. cōteranꝛ cōtritione grossa: ⁊ et ponanꝛ in vase vitreo: ⁊ fundatur super eos aq̄ rosate bone: ⁊ electe infusionis rosarū siccarū: ⁊ corticū citrorū li. ſ. ⁊ stringaꝛ os vasis ⁊ dimittaꝛ ꝑ tres dies. Deinde fun[d]aꝛ in eis aque p̄dicte infusionis. ℥ .iiij. ⁊ in crastinum fiat similiter vsq̄ quo emblicorum virtus in aqua impressa sit. Tunc vero. ℞.

Ligni aloes boni. ʒ .viij. Spice inde. ʒ .iij.
Ramich .i. q̄dā ꝯpositio. ℥ .j. ſ. Sādali citrini aromatici.
Rosarum. ʒ .x. Gūmi arabici. ʒ .vj. (ʒ .iiij.
Gariofilorum. ʒ .x.

Teranꝛ oia sicut alcohol sicut dixi: ⁊ fundaꝛ suꝑ ea parum succi infusionis predicte emblicorū: ⁊ cōteranꝛ cū eo vsq̄ dum totum in eo paulatim fundaꝛ. [U]ltimo vero aromatizeꝛ cū. ʒ .j. cāphore ⁊ ābre. ʒ .ij. ⁊ musci boni ʒ .ij. fiant inde trocisci ⁊ sigillenꝛ sicut diximꝰ: ⁊ ponantur in vase vitreo ⁊ administrentur ⁊c.
¶ Si ſm doctrinā tibi supra datā nō velles cāphoram pulverizate dissoluere: sꝫ tūc ne tota circū mortario deꝑdaꝛ: hoc mō facias. primo in dicto mortario pistabis duas vel tres amigdalas a q̄bꝰ exiūt q̄dā vnctuositas q̄ circūuoluta mortario non permittit cāphorā mortario adherere: pistatis amigdalis abiiciant: ⁊ camphora intra ponaꝛ ⁊ pisteꝛ: ⁊ sic nihil de ea deꝑdiꝛ: hoc annotare volui ꝑpter iuuenes: ꝗꝛ ego antiquos quandoq̄ in hoc errare viderim: ⁊ non sunt sine risu.

Galia magna: siue regalis: seu zucchalerus. Mes. vꝫ. ℞. Succci albelach li. j. bulliat ebullitione vna: deinde coletur: ⁊ proiiciatur super ipsum gallarum contritarum contritione vltima. ʒ .iij. ⁊ simul bulliant donec fiant sicut mel: deinde. ℞.

Rosarū rubearū. ℥ .j. Ligni aloes. ʒ .vij. ſ.
Cardamomi .s. maioris et minoris.
Darseni .i. cinamomi electi. ʒ .iij.
Lingue auis .i. semē fraseni. Sādali mazachari .i. citri-
Gariofilorum. Croci. ʒ .ſ. (ni ʒ .v.
Nucis muscate. Gummi arabici. ℥ .j.
Masticis. añ. ʒ .vij. ſ.

Teranꝛ cōtritione subtilissima ⁊ cribellenꝛ: deinde misce cū p̄dicto succo: postea expandanꝛ oīa hec mixta super marmor inunctū oleo amigdalarū: ⁊ dimittaꝛ donec siccetur: deinde pulverizeꝛ subtilissime: ⁊ aromatizeꝛ cū. ʒ .ſ. musci dissoluti in aqua rosata: ⁊ cum dicta aqua fiant trocisci qui exiccenꝛ in vmbra: ⁊ sigillenꝛ ⁊ reseruentur.
¶ Inter doctores magna est diuersitas de albelach: quidam enim dicunt ꝙ est flos palme: vt Auicenna: q̄dā ꝙ est spēs dactiloꝝ. Alij ꝙ sunt dactili imaturi: ⁊ hec opinio vera est. Sꝫ qꝛ non portanꝛ in nr̄a patria ita virides ꝙ succꝰ ab eis exthi possit: igiꝛ hoc mō faciēdū est. Accipias dactilos immaturos q̄titatē quā volueris: vt li. ij. bene pistenꝛ vel minutissime incidanꝛ: ⁊ post incisionē apponanꝛ ad ignē cū li. ij. aq̄ cōis. ⁊ permittanꝛ simul bullire donec aq̄ remaneat in li. ſ. deinde dicti dactili exprimantur bene in petia vel staminia: ⁊ succositas ab eis exiēs reseruetur: ⁊ vtatur in hac cōfectione: ⁊ hoc facias si succū dactiloꝝ habere nō potes: ꝙ si haberi potest succus magis cōueniens esset: ꝗꝛ ab ipsa decoctione virtus ipsorum e[x]trahatur: tn̄ per dictā decoctionem de virtute eius i[n] [d]ubie resoluitur ⁊c.

Homorusia in quinto cano. Aui. q̄ cōfert ad debilitatē epatis: ⁊ splenis ⁊ duriciem eorum: ⁊ aperit opilationem: ⁊ prouocat vrinam: ⁊ frangit lapidē in renibꝰ: ⁊ iuuamētū eiꝰ in inceptione hydropisis est magnum. ℞.

Seminis dauci. Piperis longi.
Cimini carmeni. Costi.
Xilobalsami. Piperis albi. añ. ʒ .ſ.
Cassie lignee. Mirrhe. ʒ .iij.
Cordumeni. Baccarum lauri nu. x.
Floris squinanti. Acori.
Seminis apij. añ. ʒ .j. Croci. añ. ʒ .ij.

Mellis dispumati quantū sufficit: ⁊ fiat confectio: ⁊ da ad quātitatem Auellane cū aqua tepida.

Iustinum imperatoris Nic. dr̄ a iustino imperatore: qꝛ illud composuit valet proprie calculosis: ⁊ ad iliū dolorē ꝯtra stranguriā ⁊ dissuriā: ⁊ ad muchos mingentes: cuiꝰ ꝑmixtio. ℞.

Cinamomi. Leuistici.
Costi. Macedonici.
Folij. Seminis vrtice.
Spicen[ar]di. Miliū solis .i. milij [s]iluestre
Cassie lignee. Aristologi[e] [⁊] rotūde.
Sax[if]ragie. Iuni[peri] semen.
Enule .s. radix. Se[minis] sparagi.
Ysopi. [Sil]eris montani.
Pulegij. Seminis apij.
Artemisie. Seminis aneti.
Pentafilon.

Ruthe agrestis .s. semen: loco eius poni pōt domestica.
Leucopiperis .i. piper album.
Orobi .i. mocus similatur arbilia. Nota ꝙ frequēs vsus eiꝰ facit mingere sanguinem. Seminis citri.
Seminis feniculi. Anisi.
Seminis petrosilij. añ. ʒ .j. ſ. Baccarum lauri. añ. ʒ .j. ſ.
Pulverizentur omnia subtilissime: mellis cocti ⁊ dispumati li. ij. ⁊ fiat electuarium.
¶ Et nota ꝙ hoc electuarium solum per annum ꝯseruatur. De costo in receptis scriptum si reperitur absolute de costo amaro intelligendum est. Nec auscultes dicentes dulce costum reperiri. Nam illos omnino vituperat Simon Januen. hoc modo dicens: inuenitur autem in multis locis costum dulce scriptum in confectioni-

bus: sed nec vidi nec audiui ab aliquo dici. Sed ꝙ imperiti dicunt costũ dulce esse: radix est enule artificiose preparata: igitur ꝛ si in receptis inueniatur scriptũ. Costum dulce amarũ ponatur: cũ illud dulce in rerũ natura nõ sit. Due tñ reperiuntur diuersitates costi: vnus eñ ẽ indicus: ꝛ est rufus violẽtus: est ꝛ arabicus qui albus est ꝛ tẽperatior: ꝛ illo vtimur: quare nota: ꝛ hoc oẽs clamãt doctores. A nullo eñ reperies dulce costũ scribi de doctoribus medicine: quare quiescant tantis autoritatibus viri hi ignari dicentes costum dulce reperiri.

¶ De saxifragia est cõtrouersia inter aromatarios: multi eñ ignorãtes pro ea ponunt quandã herbã habentẽ folia similia fere celidonie siue pimpinelle: minus tñ lata: ꝛ habentẽ radicẽ grossam ꝛ errant. Nam illa est pastinaca siluestris. Sed vera saxifragia est quedaꝫ herba nascens in mõtibus arone adherens saxis que herba facit plantã multis folijs subtilissimis subtilitatis fere capillorũ longitudinis digiti: ꝛ hec vere saxifragia est: ꝛ illa in medicinis debet apponi ꝛ nõ alia: et ex hoc apparet corruptela aromatariorũ: quia non habetur virtus medicine a doctoribus limitata ꝛc.

yerapigra Galeni Mesue siue de mẽte Galeni. Et virtus quidẽ huius medicine affert iuuamenta multa experta ad egritudines capitis et stomachi et epatis ꝛ iũcturarũ et renũ: et matricũ et membrorũ frigidas: et educit humiditates generatas in eis: et putredines. Cuius permixtio hec est. ℞.

Cinamomi.	Croci.
Assari.	Xilobalsami .i. lignũ balsami.
Masticis.	Spice.
Cassie lignee. añ. ʒ. j.	Carpobalsami. [illegible] ʒ. j.
Aloes succotrini. ʒ. ij.	

Mellis collati et dispumati. ℥. iiij. ꝛ fiat electuariũ in bona forma: dosis est a. ʒ. iiij. vsqꝫ ad. ℥. j.

¶ Quãtitas mellis in hac cõpositione debet esse pauca scꝫ specierũ ꝛ mellis. añ. partes equales. Et qꝛ mel frangit virtutẽ aloes. Et nõ solũ de hac cõpositione est intelligendũ: sed ꝛ de oibus alijs in quibus aloes est basis.

¶ Basis in medicina dr illa medicina simplex: cuius operatio principaliter queritur in medicina cõposita. Et per cõsequẽs operationẽ cuius alie medicine intẽdunt sicut finẽ: et ipsa est efficiẽs principale. Et sic ratio essendi basis est rõ finis intẽti. Uel illud dr basis in medicina p qd laudes medicine ei cõueniunt: quare bene nota.

¶ Yera eñ exhibẽda est illico qd est facta: ꝛ hoc ꝯ indoctos medicos ꝛ ignaros aromatarios. Albumasar eñ vult ꝙ postqꝫ est facta sepeliatur per sex mẽses in ordeo: vt fermẽtetur: ꝛ debet cõfici in mẽse Julij vel Junij: et [illegible]a in frumẽto: qꝛ calore estatis et frumẽti corrũperetur: cuius cõtrariũ faciũt aromatarij nostri temporis.

¶ De aloe succotrino ꝛ epatico dña est inter doctores. Aui. Mes. et qdã alij laudãt succotrinũ. Aliabbas epaticum. Igitur dico ꝙ aloes epaticũ magis est solutiuũ: ꝛ hoc est ꝙ aliabbas dicere vult. Sed in alijs succotrinũ epaticũ in bonitate superat. Et idõ cũ aloes simpliciter scriptũ reperitur de succotrino est intelligẽdũ tanqꝫ de perfectiori.

yera simplex Galeni [illegible] septimo terapẽtice: que est illa q̃ in vsu est: et de illa intelligũt doctores cui tãtas laudes ꝯtribuũt: et dicũt ꝙ dosis est. ʒ. j. ꝙ nõ intelligãt de pscripta satis ptꝫ: eo qꝛ de ea exhibui: et exhibere vidi a famosis doctoribus. ℥. j. et qñ. ʒ. x. et parũ operabatur. Et virtus quidẽ huius medicine affert iuuamẽta multa experta ad egritudines capitis: et stomachi ꝛ epatis et iũcturarũ: et renũ ꝛ matricũ: et membrorũ frigidas: et educit humiditates generatas in eis: et putredines. Cuius permixtio hec est. ℞.

Cinamomi.	Xilobalsami .i. lignũ balsa. ʒ. j.
Masticis.	Assari.
Aloes succotrini. ʒ. c. seu cẽtũ.	Spice nardi.
Croci. añ. ʒ. j.	Mellis colati ꝛ dispu. ʒ. centũ et sex.

Ita ꝙ est equalis qũtitatis cũ speciebus: ꝛ hec est descriptio yere q̃ fieri dꝫ nõ alia. dosis. ʒ. iiij. vsqꝫ ad. ʒ. viij.

¶ Si reperitur scriptũ simplex vel yerapigra Galeni vel yera ex octo rebus vel yerapigra semper de nunc pscripta est intelligendum non de alia.

¶ Yere oẽs seruari possunt a sex mẽsibus vsqꝫ ad quatuor annos in sua bonitate. Cũ do demũ tẽpus trãseũt a bonitate et perfectione declinant ꝛc.

yera cõposita Galeni que in clysterijs apponitur: et est descriptio Nicolai. valet ꝛ facit ad diuersas capitis passiones: et auriũ et oculorũ distemperantiã: stomachũ optime purgat: causas epatis emendat splenis duritiẽ: et diuersitatẽ remouet et extenuat: renibus ꝛ vesice pficit: et matricis distemperantiã emendat. ℞.

Cinamomi.	Uiolarum.
Croci.	Absinthij.
Spice.	Epithimi.
Squinanti.	Agarici.
Assari.	Rosarum rubearum.
Cassie lignee.	Turbith albi ꝛ gũmosi.
Xilobalsami .i. lignũ balsami.	Colloquintide.
Masticis. añ. ʒ. ij.	
Carpobalsami .i. semen balsami. añ. ʒ. ij.	
Aloes electi. ℥. iiij.	

Pulueriʒẽtur subtiliter oia: mellis colati et dispu. ℥. viij. qd est ad pondus specierum: ꝛ confice ꝛc.

¶ Squinantum per se terendũ est: et pulueriʒandũ: eo qꝛ multũ sustinet de cõtritione: ꝛ si permisceretur cũ alijs medicinis ad pulueriʒandũ ante ipsius pulueriʒationem euanesceret virtus aliarũ medicinarũ ꝛ bonitatem deperderent: per se ergo conterendum est.

¶ Yere species sunt omnes subtilissime terẽde vt sua subtilitate virtus aloes transeat per angustas vias: et hoc voluit Albucasis particula. v. ca. de yera antiqua cum dicit: et vnaqueqꝫ pars teratur: et cum panno serico triconiʒetur: et puluis in aliquo vase vitreo reponatur: dosis. ʒ. iiij. vsqꝫ ad. viij.

¶ Mel in electuarijs solutiuis parũ vel nihil decoquẽdum est: mel eñ quãto minus coctũ tanto magis laxatiuum: ꝛ quãto magis coctũ tanto magis restrictiuum: ꝛ etiã qꝛ per coctionẽ magis viscosum redditur. Mel enim coctum magis nutrit ꝛ minus laxat.

Ieralogodion sm Aui. Et est ꝯfectio benedicta plurimi iuuamẽti: mundificans corpus ab vltimis extremitatibus suis cũ solutione in q̃ nõ est labor oim humorũ ꝛ superfluitatũ: ꝛ cõfert ad egritudines capitis ꝛ dolorem ꝛ emigraneã: ꝛ cephaleam ꝛ ouum ꝛ galleam ꝛ vertiginẽ ꝛ alguesgues ꝛ maniam ꝛ epilesiã: ꝛ timorẽ ꝛ paralisim: ꝛ mollificationem: imo ad apoplexiam: ꝛ totum illud accepta in puluere: sicut dictum est de scelithe: ꝛ est melior illo plurimũ: ꝛ ꝯfert ad dolores auris: ꝛ oculi ꝛ cõfortat stomachũ: ꝛ aperit opilationes epatis: ꝛ prouocat mẽstrua: ꝛ remouet difficultatẽ anhelitus: ꝛ confert ad quartanam et oẽs passiones flegmaticas crudas: ꝛ febres antiquas: ꝛ valet ad dolores iuncturarũ: ꝛ podagrã ꝛ venã sciaticam. Et est vtilis ad tiriã ꝛ alopitiã: ꝛ vlcera antiqua in capite ꝛ alia ꝛ ad albaras ꝛ morpheã et impetiginẽ: ꝛ excoriationẽ ꝛ lepram ꝛ ad scrophulas: ꝛ apostemata frigida ꝛ cancros. Cuius permixtio. ℞.

Pulpe colloquintide. ʒ. v.	Croci.
Squille assate.	Cinamomi.
Agarici.	Oppoponaci.
Scamoneee.	Polipodij.
Ellebori nigri.	Cerapini.
Armoniaci.	Castorei.
Scordeon. añ. ʒ. iiij. ß. ꝛ in descriptione alia. ana. ʒ. ij. ß.	
Seminis petrosilij. añ. ʒ. ij.	Mirrhe.
Aristologie longe	Hasce.
Succi absinthij.	Ipericon.
Euforbij.	Folij indi.
Spice.	Prasij.
Amomi.	Cassie lignee.
Zinziberis. ana. ʒ. ij.	Polij montani. ana. ʒ. ij.
Gentiane.	Melanopipis .i. pip nigrũ.
Sticados. ana. ʒ. j. ß.	Epithimi.
Macropiperis .i. pip lõgũ.	Camedreos.
Bdelij.	
Leucopiperis .i. piper album.	
Aloes. ana. ʒ. iij.	

¶ Mellis dispumati quantū sufficit: dosis integra. aur. iiij. cum aqua tepida ⁊ melle aut cū decoctione epithimi: ⁊ passularum enucleatarum dosis. ʒ.ij. vsq₃ ad. iiij.

Iera hermetis Mesue: ⁊ est yera luf super quā expectatur fiducia iuuamentorum multorum expertorū ⁊ ppriē ad dolorem capitis ⁊ emigraneam: ⁊ vertiginem ⁊ paralesim: ⁊ epilepsiam ⁊ tremorem ⁊ torturā. Et educit superfluitates: ⁊ proprie humorum grossorum ⁊ viscosorum: ⁊ subt[...]m a capite ⁊ neruis. ⁊ iuncturis et stomacho: et toto corpore. Et confert iuuamentū manifestum doloribus iuncturarum ⁊ renum: ⁊ colice difficili: ⁊ dolori matricum cuius permixtio. ℞.

Aloes.℥.j.	Masticis.
Trociscorum alandal aureos nu. viij. i. ℥. xij.	
Bdelij.	Ellebori nigri.
Turbith albi ⁊ gūmosi.	Euforbij.
Agarici albi.	Assari. i. radix.
Utriusq₃ luf. id est dragontee ⁊ serpentarie.	
Cassie ligne.	Salis indi.
Radicum yreos albi.	Castorei.
Serapini.	Croci.
Mirabolanorū citrinorū.	Seminis apij.
Keisim. i. semē leuistici.	Mirabolanorū kebulorum.
Seminis mezereon.	Mirabolanorum indorum.
Sticados. ana. ʒ. j.	añ. ʒ j. ſ.
Zinziberis.	Squille assate. ʒ. ij. ſ.
Cinamomi. ana. ʒ. j.	Scamonee bone. ʒ. ij.

Et fiat omnium contritio bona. Sūmi aūt ponant in vino odorifero: ⁊ inuoluatur puluis in succo cucumeris asinini q̄ntitate qua bene inuoluatur: et exiccetur: ⁊ iterum denuo inuoluat in p̄dicto succo pauco oleo nucū: et iterum siccetur et conficiatur totum cum melle dispumato q̄ntitate qua fiat totum sicut pasta: ⁊ detur post sex menses. Dosis eius est. ʒ. j. vsq₃ ad. ʒ. ij. ⁊c.

Julep rosatum Mes. valens ⁊ conferēs adustioni febrium: ⁊ vehementie sitis ⁊ inflāmationi stomachi ⁊ pectoris. Cuius permixtio. ℞.

Aque rose lib. iij. Zuccari albi clarificati lib. ij. ⁊ fiat iulep lento igne debito modo decoquendo: ⁊ leuiter clarificato cum aqua rosa.

¶ Aromatarij nostri tēporis nō faciunt hoc modo: sed clarificato zuccaro cum aqua cōmuni cū ppinqua est coctioni addunt pro omni lib. j. zuccari aque rose. ℥. ij. ⁊ iste nō est modus: ⁊ ideo nō habetur vtilitas a doctoribus posita: ⁊ hoc ppter auaritiam aromatariorum.

¶ Quotiens enim scriptum reperit iulep de rosato semper est intelligendum tanq₃ de perfectiori ⁊ meliori.

Julep violatum Mes. conferēs ad febrem ⁊ inflāmationē ⁊ asperitatem pectoris: ⁊ tussim ⁊ pleuresim ⁊ eius operatio est sicut iulep rosatum. ℞.

Aque florum violarum lib. iij.

Zuccari al[...] clarificati cū aq̄ violarū li. ij. ⁊ fiat iulep.

¶ Julep omnes sunt parum decoquēdi: eo quia si multum decoquuntur candescunt: nec propter leuem eius coctionem timetur eorum corruptio: eo quia aqua est aromatica: ⁊ eos a corruptione conseruat: ⁊ nota q̄ dico q̄ non sunt multum decoquendi: coquendi tñ sunt.

¶ Differt syrupus a iulep. P[...]o quia syrupus longe melius decoquitur q̄ iulep. Secundo quia iulep absq₃ alicuius rei commixtione decoquitur: secus aūt syrupus. Et sic fiunt iulep ⁊c.

Julep de iuiubis Mesue valet ad asperitatem pectoris ad tussim: ⁊ igrossat sputū subtile: et facit facilez ei⁹ expulsionē. Et cōfert raucedini ⁊ pleuresi. Cuius permixtio hec est. ℞. Juiubarum magnarū et pinguium: numero. c. Et decoque in lib. iiij. aque vsq₃ dum remaneant lib. ij. et cum lib. j. zuccari fiat Julep in bona forma ⁊c.

Katarticon imperiale Nicolai. id est laxatiuū pro imperatoribus vel alijs delicatis hominibus inuentum: ducit enim sine lesione precipue valet pinguibus hominibus qui semper sunt constipati: valet etiam yliosis ventositatem stomachi: ⁊ intestinorū habētibus optime caput purgat: ⁊ de toto corpore vtramq₃ coleram quietatam educit: cuius permixtio hec est. ℞.

Diagredij.	Gariofilorum.
Mirabolanorū citrinorū.	Zinziberis.
Spice celtice.	Hermodactilorum.
Melanopiperis. id est piper nigrum.	Zuccari. añ. ʒ. iiij. ſ.
	Macropiperis. id est piper longum.
Cinamomi.	Saxifragie.
Spice nardi.	Polipodij. añ. ʒ. ij.
Cardamomi.	
Amomi. ana. ʒ. j. ſ.	

Mellis quantum sufficit: sumatur cū vino vel cū aqua calida mane et sero: dosis est. ʒ. iiij.

Litontripon Nicolai pretundēs lapidē interpretat̄: hoc lapidē frangit: ⁊ expellit si in renibus vel vesica fiūt: hac vtens medicina nec dolorem ylij nec lapidis vicium incurrit: cuius permixtio. ℞.

Spice nardi.	Seminis vrtice.
Zinziberis.	Semīs citri. añ. ʒ. j. ⁊ gra. xv
Xilobalsami.	Acori.
Folij.	Cinamomi.
Croci.	Paucedani.
Squinanti.	Meu.
Cassie lignee.	Melanopipis. i. piper nigrū.
Bdelij.	Masticis.
Leucopipis. i. piper albū.	Radicum yreos.
Amomi.	Saxifragie. añ. ʒ. ij.
Seminis leuistici.	Carpobalsami.
Seminis grana solis.	Gariofilorum.
Seminis [p]etroselini.	Costi.
Sfleris [mo]ntani.	Reupontici.
Sinoni. i. petrosilij agrestis.	Liquiritie rase.
Ciperi.	Cardamomi.
Dragaganti.	Aneti. i. semen.
Alexandri. i. macedonici.	Euforbij.
Camedreos.	Lapidis lincis.
Seminis apij.	Olei nardi.
Seminis sparagi.	Olei muscellini añ. ℈. j. minus gra. iiij.
Seminis basiliconis. añ. ʒ. j. ⁊ grana. xv.	

Mellis dispumati. q. s. det̄ q̄n op⁹ fuerit cū vino calido.

Letificans ralis. ix. Almāsoris in capi. de melancolica: in diebus vero quibus quiescit eger debet sumere ex electuario quod vocatur letificans: letificat cor ⁊ animum: ⁊ oris. et sudoris odorem bonum facit: cuius permixtio. ℞.

Seminis melisse.	Card[a]momi maioris.
Corticum citri.	Neremisch.
Gariofilorum.	Been albi.
Galie muscate.	Been rubei.
Masticis.	Zedoarie.
Croci orientalis.	Doronici.
Cinamomi.	Semīs ozimi maioris.
Nucis muscate.	Seminis ozimi gariofilati.

añ. part[es] equales. Musci q̄ntum est decima pars vni⁹. Deinde sumantur kebuli. xx. emblici. xx. [inf]erantur in tri[bu]s libris aque: ⁊ coquantur [ad con]sumptionem duarum partium: ⁊ colentur: in [colat]ura vero addatur mellis dispumati lib. j. dein[de b]ulliant vsq₃ ad consumptionem aque. Postea ex hoc melle conficiant predicte species: quod tñ in pondere sit ad triplum ad spēs de quo cū necesse fuerit ad magnitudinem auellane sumēdū est: hoc eñ medicamē letitiā: ⁊ coloris pulchritudinē: ⁊ digestionis bonitatē operatur: ⁊ retardat canos.

¶ Neremisch apud Auicen. in secundo canonis capi. cccccxx. est flos ⁊ cortex: ⁊ capita similantur macis: sed est minus rubeus ad citrinitatem declinās: ⁊ est aromaticus ⁊c. neq₃ per id cognoui quid sit.

¶ Permutatio neremisch in eodē capitulo: ⁊ loco eius ponitur quarta pōderis ipsi⁹ de zinzibere: ⁊ medietas pōderis eius de fisticis. ⁊ sexta ponderis ipsi⁹ de spica.

¶ Simon Januensis inquit neremisch: sed in arabico neremisch: est vt Auicenna describit: sed nec Simon videtur cognouisse quid esset.

¶ Matthe⁹ silua. dicit q̄ neremisch est semē rose asini

vel flos ipsi⁹. Aui. in suis simplicibus in fine antidotari) ait neremisch. i. musahaz et est flos peonie vel peonia: et sic credo esse bene expositum: nam sicut dictū est. Math. silua. dicit q̄d neremisch est flos rose asini. Auerroys vero in. v. colliget dicit peonia. i. rosa asinorū. Preterea vide apud Joan. arculanum in. c. de melācolia qui describit predictū electuariū ex auctoritate Rasis: et ibi loquit neremisch. i. semē peonie. Bartho. Mōtagnana h3 loco neremisch peonia que idē est. Gentilis vero super. v. can. Auicen. ignorauit q̄d esset neremisch. Dicit enim ibi q̄d Conciliator dicit falsum in. c. de colica dum dicit quod neremisch est semē peonie: et sic ego reperi apud Conciliatorem differētia ducētesima nona: que est penultima oim suarū differentiarū. dicit enim ibi neremisch. i. peonia: et sic ex meo iudicio Conciliator et alij bene dixerūt: sed Gentilis non bene dicit: sicut ostendi supra per supradictos auctores: quod verum neremisch. est flos peonie vel semen ipsius. Preterea vide etiā q̄ Rasis in electuario de nucleis fructuum h3 seminis peonie. et Aui. in eadem confectione h3 neremisch: quod idem est.

Loth de pino Mesue cōferēs ad tussim antiquā: et asma et sputo et viscoso: et constrictionē anhelitus. Cuius permixtio. ℞.
Granorum pini mūdatorum et recentium. ℥. xxx.
Ami. i. amidi. Capillorum veneris.
Amigdalarum dulcium excorticatarum.
Radicum lilij celestis. i. yreos. an̄. ℥. iiij.
Auellanarum assatarum.
Carnium dactilorum heyron. id est dactili illius prouincie. ℥. xxxv.
Dragaganti. Gummi arabici ana. ℥. iiij.
Amigdalarum amararum Mellis passulati an. etiam excorticatarū. ℥. ij. Liquiritie rase.
Zuccari tabarzet. Succi liquiritie.
Butiri recentis. an̄. ℥. iiij.
Mel taberzet quid sit supra declaratum est lib. j. et ℥. v. ℨ. et fiat loth mel coquendo et depurando.
¶ Auellane assantur queadmodū semina. Igit̄ facias vt supra tibi ostendi de seminib⁹: et hoc modo habes doctrinam assationis earum: assantur aūt q̄m assate maturant catarrum. Sed cortex interior abijcitur: et hoc modo assando remouetur quedā superflua humiditas.
¶ Dragagantum q̄d ponit̄ in omni loth preparat̄ hoc modo. Accipiatur mellis et aque ana. q. s. et infundat̄ dragagantum: et permittatur per totam noctem vsq̄ in mane: et si deest aqua addatur: deinde per sedatium fricando transeatur: et hoc modo vtatur: et sic facias de omnibus gummis in loth intrantibus.
¶ Nucle⁹: si simpliciter scribit̄ de nucleo pini intelligitur. quidā vero alij de nucleo oliue intelligunt. Auicenna vero. ij. canonis de nucleo dactili intellexit. Sed prima opinio verior et melior est.
¶ Mel passulatū fit hoc modo. Exprimant̄ passule donec ex eis exeat succ⁹: et accipe de dicto succo parte vnā. mellis ptes duas: vel succi passularum. ℥. m. ℥. ij. misce et bulliāt simul vsq̄ ad cōsumptionē succi: et tunc erit mel passulatum. et hoc modo ondit facere Gal. mel mirtinū q̄d fit ex [illegible] ptib⁹ mellis et vna mirtinorum. sc3 succi. In suo antidotario minori in confectione que incipit: confectio mellis mirtini. Quod si succus earum haberi nō pōt hoc modo facias: passularū. ℥. ij. aq. ℥. vj. bulliāt sil̄ vsq̄ fere ad cōsumptionē aq: deide exprime passulas: et adde duplū mellis et coq̄ et erit mel passulatum.
¶ Varia reperit̄ lr̄a in hac cōpositiōe q̄dā em̄ dicit: vt supra annotatū est: et ista lr̄a bona ē. Alia vero dicit mel cāne. q. s. et idē est q̄d puluis zuccari: eo q̄ puluis ille extrahitur ex cannis et condensari nō pōt et antiqui mel canne appellabant. Alia vero dicit zuccari tabarzet: et idē significat quod zuccarū illius regionis q̄d est albissimū purū et bene coctum: verum quia non cognoscitur ipsorum diuersitas accipitur zuccarum medere et c.

Loth de papauere Mesue: et est diapapauer cōferens ad tussim calidā: et pectoris asperitatem: et cuius sputū est tenue: et indiget maturat one: et ingrossatioue. Et cōfert ad febrem calidam: et dolorem pectoris: et pleuresim cuius permixtio hec est. ℞.
Semis papaueris albi. ℥. Succi liquiritie. ℥. x.
Amidi. ℥. x. (xxv. Amigdalarū dulciū excorticatarū.
Seminis portulacæ. Seminis lactuce.
Granorum pini. Semis citoniorū. an̄. ℥. iiij.
Gummi arabici. Croci. ℥. j.
Dragaganti an̄. ℥. x. Penidiarum albarū. ℥. iiij.
Sirupi de papauere hoc modo facti lib. j. et fiat loth in bona forma.
¶ Syrupus iste hoc modo fieri debet. ℞.
Capita papaueris albi et nigri. an̄. M. v.
Seminis lactuce. Florum violarum. an̄. ℥. j.
Bulliant hec in lib. iiij. aque fm̄ artem: deinde colētur: et addatur lib. ij. zuccari fiat syrupus: de quo fiat loth prescriptum.

Loth de squilla Mesue: et est medicamē iuuamen magni eis q̄bus materia grossa: et viscosa: et difficilis maturatōis exuberat in mēbris anhelitus reddens eam facilē ad expellēdū: et confert difficultati anhelit⁹: et dolori pectoris et laterū. Cui⁹ permixtio hec est. ℞. Succi squille.
Mellis colati: et bene dispumati. ana. ℥. vj.
Misce et simul coque vsq̄ ad formā loth: et reseruetur.
¶ Modus extrahēdi succū a squilla talis est: mundet̄ sq̄lla a superiorib⁹ et interiorib⁹ corticib⁹: q: venenose: et medie sumantur. Et bñ inuoluat̄ in pasta facta cū farina ordei vel siliginis vel frumēti: nō aūt ex luto: vt quidam fatui faciūt. Et notāter dictū est in pasta ordei siliginis vl̄ frumēti: nō aūt in luto. Lutū em̄ in sordiciē ei⁹ addit. Sed farine dicte nō habēt sordiciē: immo addūt in virtute earū: et subtiliant: et mūdificāt ipas: et post inuolutionē de dicta pasta ponant̄ i furno temperate calido: et pmittant̄ vsq̄ ad coctura pāste in qua Lamine squille sunt: deinde extrahantur: et abiecta pasta accipiātur lamine squille ita calide: et pijciant̄ in mortario lapideo pri⁹ calefacto: et pistello ligneo bñ pistent̄: non aūt cū pistello ferri. ferrū em̄ facit eis rubiginē q̄ rubigo venenosa est: et post pfectā pistationē cōfestim ante infrigidationem ipsarū in subtili petia inuoluant̄: et exprimantur fortiter: et sic succum habebis. Nec infrigidari permittantur: eo quia infrigidate succus haberi nō possēt ppter maximā viscositatē quā facerent et c. Quod si squilla carceremus apponi potest loco eius raffan⁹ et c.

Loth sanum et expertū Mesue: et est ex inuētiōe nostra cōferēs ad tussim: et ad raucedinē vocis q̄ est ppt̄ frigiditatē: et flegma grossum q̄d cōtinet̄ in pectore et pulmone: cuius pmixtio hec est. ℞.
Cinamomi. Fenugreci. ℥. v.
Ysopi sicce. Capillorum veneris. M. j.
Liquiritie. ana. ℥. iiij. Anisi.
Iniubarum. Seminis feniculi.
Sebesten. an̄. ℥. xxx. Radicum yreos.
Passularū enucleatarum. Calamenti: sc3 montani.
Ficuum siccarum. Seminis lini. ana. ℥. iiij.
Dactilorum pinguium. ana. ℥. ij.
Hec omnia; coquantur secundū artem in lib. iiij. aque vsq̄ ad consumptionem medietatis: deinde colentur: et in colatura addantur.
Penidiarū lib. ij. et coquantur vsq̄ ad spissitudinē mellis: deinde proijciantur super eis.
Pinearū mūdatarū. ℥. v. Gūmi arabici pparati: vt. ℥.
Liquiritie. Amigdalarum mūdatarū.
Amidi. an̄. ℥. iij. Radicum yreos. ℥. ij.
Dragaganti. ana. ℥. iij.
Misce oia simul: prius tamen bñ contusis cōterendis: et pulverizatis pulverizandis: et reducantur ad formam Loth: bene oia cōmiscendo. Dosis eius a. ℥. v. vsq̄ ad. ℥. x. Et sumatur lambēdo et c. Coqui fm̄ artē est plus: et minus res bullire fm̄ q̄d sui natura plus et minus sustinent de decoctione. Que vero sint illa que sustineāt multum de decoctione: que vero min⁹. In vltima distinctione declarabitur: pro nunc his sis contentus.

Loth ad asma Mesue bonū ad cōstrictionē anhelit⁹: ad tussim antiquā et subtiliat humorem grossum cuius permixtio. ℞.

Squille assate.ʒ.iiij.	Prassij.ʒ.j.
Radicum yreos.ʒ.ij.	Mirrhe.
Ysopi.ʒ.j.	Croci.ana.ʒ.

Mellis cocti ꝛ bene dispumati.ʒ.ij.ʒ. ꝛ fiat Loth prius conterendo subtiliter prescripta.

¶ Modus assandi squillã talis est. accipe cepe squille mediocris magnitudinis ꝛ amoue cortices exteriores ꝛ interiores abijciẽdo ambas. Que vero in medio sunt inuoluas ĩ pasta ordei: ꝛ sit pasta [illegible]ossa grossitudinis digiti: deinde ponatur in furno ꝛ tãdiu dimittat̃ qd̕ pasta effecta sit rubea deinde extrahe: ꝛ dimitte infrigidare post infrigidationẽ aperiat̃ si bñ assata est cõtere subtiliter ꝛ vtere. Aliter iterũ inuoluas in alia pasta: ꝛ in furno ponas ꝛ tm̃ hoc facias qd̕ bñ assata sit. Nã nisi bñ assentur: remanet in eis acuitas mala que nocet stomacho: ꝛ vẽtri valde: vomitumq̧ ꝛ nauseam faciet.

¶ Mel nota quod bene dispumari debet in quacũq̧ cõpositione ponat̃ ꝛ maxime in loth: ꝛ confectionibus pectoralibus. Eo quia qñ spuma ab eo non est ablata facit tussim ꝛ laxat ventrem: quare notent aromatarij: q2 aliquando sunt causa magni detrimenti ꝛc.

Loth de pulmone vulpis magistrale valet asmaticis. empicis disnie ortomie: ꝛ tussientibus ex causa frigida. Cuius permixtio hec est. ℞.

Radicum yreos.	Zinziberis.
Liquiritie rase.	Ficuum siccarum.
Ysopi sicce.	Dactilorum.
Dragaganti.añ.ʒ.j.	Cubebarum.
Pulegij.	Seminis vitice.
Cinamomi.	Semis anisi.añ.℈.ij.
Amigdalarum dul.ana.℈.ij.	

Pulmonis vulpis.ʒ.vj. preparati. Zuccari dissoluti in decoctione capillorum veneris. Liquiritie. Ysopi: et Pulegij.ʒ.vj. ꝛ fiat loth.

¶ Pulmo vulpis hoc modo preparatur ꝛ cõseruatur: mũdet̃ peroptime ab oib⁹ suis immũditijs: deinde illũ bene laues cũ aqua vite: ꝛ postea illũ aspgas zuccaro optimo bene puluerizato: deide exiccato in stupha vel furno leuiter calido. Et post ipsius exiccationem inuoluatur in absinthio ꝛ reseruetur in loco sicco. Absinthium enim conseruat illum a corrosione vermium.

¶ Alio modo cõseruari ꝛ pparari potest hoc modo. Accipe pulmones vulpis nu.vj. scindant̃ p venas ꝛ cannas: postea abluantur cum vino albo dulci ꝛ calido: ꝛ odorifero quater vel quinq̧ vicibus per horã p qualibet vice: postea exiccentur in furno leuiter calido: ꝛ vsui reseruentur in absinthio: ꝛ modus iste melior est.

Loth de alleis Mesue qd̕ cõfert tussi flegmatice: ꝛ maturat materiã ei⁹ bonũ ꝛ expertũ. ℞

Alleorũ mundatorũ.lib.ʒ. Et elixa ea in aqua decoctionis cicerum: ꝛ ysopi sicce vsq̧ dum sint bñ discocta deinde colentur [illegible]terantur allea: sicut medulla: ꝛ proijce super ea mellis ꝛ butiri.añ.ʒ.vj. ꝛ decoquantur lento igne vsq̧ ad terminum loth: ꝛ vtere bonum est.

Loth de caulibus Mesue valet: vt supra dictũ est in loth de alleis. ℞. Succi cauliũ nõ trãsplantatorũ lib.v. lento igne co[illegible] auferẽdo spumã ei⁹ vsq̧ dũ redeat ad li.ij. Deinde [illegible]quat̃ cum rob ꝛ mellis añ.lib.j. vsq̧ dum ingrossetur: ꝛ bonum est.

Loth de farfara Magistrale multum valet in passiõe pectoris: cuius permixt[illegible] hec est. ℞.

Radicum farfare.i. vngule caballine elixatarũ in aqua cõmuni.ʒ.vj. Pistẽtur subtiliter in mortario lapideo cũ pistello ligneo ꝛ postea addatur. Pinearum purgatarum.ʒ.j.ʒ. Passularum enucleatarum.ʒ.ij. pistẽtur omnia subtiliter: ꝛ cum lib.j. Zuccari ꝛ alij lib.j.ʒ. dissoluti in decoctione vbi cocte sunt radices farfare: ꝛ sunt aliq qui addunt infrascriptas species. ℞.

Croci.	Cinamomi.
Gariofilorum.añ.℈.j.	Macis.ana.℈.j.
Succi liquiritie.℈.iiij.	Misce ꝛ fiat loth ſm artem.

Loth bonum Mesue conferens ethicis: ꝛ consumptis ꝛ ptisicis maxime: ꝛ expellit saniem de pectore mundificat pectus: ꝛ pulmonem et tussim lenit. ℞.

Papaueris albi.	Seminis citoniorum.
Spodij.	Seminis citrulli.añ.ʒ.vj.
Seminis lini torrefacti.	Granorũ nasturtij.
Croci.	Seminis coti.
Amigda. dul.añ.ʒ.iij.	Amigdalarum amararum.
Amidi.	Fabarum. ana.ʒ j.ʒ.
Dragaganti.	Penidiorum.ʒ.lxx.
Gummi arabici.ana.ʒ.vj.	

Dissoluantur penidie in aqua fontium: et coquantur. ꝛ conficiãtur cum eis cetera: dosis.ʒ.ij. cum aqua mellis.

Loth de amigdalis Mesue conferens ad tussim ad vehemẽtiam siccitatis pectoris ꝛ pulmonis. Cuius permixtio. ℞.

Amigdalarum dulciũ.	Gummi arabici.
Amigdalarũ amararũ.	Liquiritie.
Semis lini torrefacti.	Succi liquiritie.añ.ʒ.j.ʒ.
Granorum pini.	Zuccari.
Anisi.	Penidiorum.ana.ʒ.iij.
Dragaganti.ana.ʒ.j.ʒ.	

Confice cum mellis ꝛ succi fenicu. bullitorum q̃titate sufficienti ꝛ fiat. ꝛc.

Loth de althea magistrale. ℞. Radicum althee q̃tum placet: lauentur optime: ꝛ a ligno interiori mundentur postea incidantur per trãsuersum minutissime: ꝛ coquãtur in aqua completa decoctione: postea optime pistentur deinde stamignẽtur cũ sua decoctione: s[illegible]per, se nõ possent: trãsire manibus fortiter cõprimẽdo: ꝛ de hac colatura. Accipe li.iiij iusti põderis.

Mellis dispumati lib.ij.

Liquiriti[illegible]ase subtiliter puluerizate.ʒ.vj.

Pulmon[illegible] vulpis pparati. Seminis coti.añ.℈.iiij.

Passul[illegible]m bene contusarum.ʒ.iij.

¶ Conterantur omnia subtilissime ꝛ misceantur ꝛ bulliant quousq̧ habeant formã loth: ꝛ in fine post aliqualem infrigidationem apponant̃ prescripte species.

¶ Species omnes in loth intrantes debent subtilissime conteri: et per spissum sedatium transiri: ꝛ non tantum species loth. sed omnes medicine pectorales.

¶ Loth omnes in sua bonitate per duos annos seruãtur ꝛ proprie delectabiles: horribiles vero, vsq̧ ad tres annos seruari possunt.

METridatum magnũ Nicolai hoc est mater antidotorũ: valet ad omnem capitis passionem viri et mulieris ꝛ timidis lachrymantib⁹ oculis ꝛ vitio aurium [illegible]uenit: dentium dolorib⁹ et palato: omniaq̧ vitia oris ꝛ ma[illegible]rum medetur si super locum dolentem ponatur et iterum ad modum emplastri ponatur in temporibus vbi fit discursio. lientericis datur cum decoctione balaustiarum precipue datur contra venenum si distemperatum potetur: succo menthe vel superponatur. Quartanarijs etiam ante horam accessionis datum mirifice prodest c[illegible]n vino tepido.

¶ Metr[illegible]atum istud discussa et ventilata in ticinensi academia a collegio medicorum, ꝛ ſm [illegible] sequentem [illegible] approbatum esse de mente [illegible] nihil vltra addendo vel diminuendo.

Gariofilorum.	Xiloba[illegible]ami.i. lignũ balsami.
Storacis calamite.	Orobi añ.ʒ.ij.
Spice nardi, añ.ʒ.ij.	Petroselini.s. herba.
Leuistici.	Ruthe.i. herba.
Dragaganti.	Seminis papaueris nigri.
Masticis.	Dauci.
Galbani.	Nascos.i. semen git.i. lapa.
Gummi cedri: ꝛ est q2 nõ habemus loco eius ponimus gummi iuniperi.	Seminis rape.
	Sinapis albe.
	Macropiperis.i. piper longũ.
Aspalti.	Ozimi.
Castorei.	Amomi añ.ʒ.ij.
Ossei.i. gummi edere.	Acori.s. radix.
Bdelij.	Ziascos.i. bardena.
Terre sigillate.	Panis porcini.i. cillamen.
Meliloti.	Phillitis.i. caperis.
Laudani.	Zuccarie.i. flos agnicasti.

Oppoponaci.	Cornu cerui añ.℈.iiij.
Armoniaci.	Balsami. id est liquor ema=
Opij.	nans ab arbore balsami.
Liquiritie rase.	Cinamomi.
Sulfuris viui.	Croci.
Nitri.i.sal nitrum.	Zinziberis.
Ypoquistidos.	Costi.
Acatie.	Squinanti.
Rosarum.	Terebentine.
Camedreos.	Mirrhe.
Ypericon.	Olibani.
Abrotani.	Cassie lignee.
Peonie.	Agarici albi.
Elemi.i.enule.	Spice celtice.
Origani.	Radicum yreos.
Ysopi.	Reuponticum.
Rami cedri:qꝛ non repe=	Assari.
riuntur loco ipsorum po	Prassij.
nit flos ꝛ folia sanie:qui=	Diptami.
dã vero ramusculos iu=	Colloquintide.
niperi:sꝫ saniẽ melior est.	Silsei.i.cousolida minor.
Dannide.i.laurus.	Stichados.
Aristologie longe.	Arthemisie.
Epithimi.	Calamenti.s.montani.
Paucedani.	Scordion.i. alleum siluestre.
Centauree.s.minoris.	Leucopiperis.i.piper album.
Roris marini.	Camepiteos.
Radicum yringorum.	Melanopiperis. id est piper
Balaustiarum.	nigrum.
Squille.	Pentafilon añ.℈.iiij.
Cimarum mirti.	Petroselini.i.sem[illegible] petrosilij.
Jusquiani.	Seminis anagog[illegible] sumach.
Corticum granatorum.	Malabatri.i.folij in[illegible]i.
Anisi.	Cardamomũ.s.minus.i. meli
Raffani.añ.ʒ.ij.	geta añ.℈.iiij.
Carpobalsami.id est se=	Baccarũ lau.℈.j.gra.viij.
men balsami.	Uini vetustissimi.ʒ.ij.
Cimini.	Siseleos.id est siler mõtanũ
Cardamomi.s.maius.	semen accipitur.
Seminis feniculi.	Seminis apij.
Ameos añ.ʒ.ij.	

Puluerizentur subtiliter omnia:sed gumme dissoluantur in optimo vino albo:quemadmodum dictum est in tyriaca.mellis,cocti ꝛ dispumati lib.viij.et.ʒ.ij.ꝛ fiat in bona forma.

¶ Laudanũ non est[illegible] teribile:immo si laboretur in eius trituratiõe prius co[illegible]ampetur q̃ fiat malaxabile: ideo debet dissolui ꝛ liquefieri in vino quemadmodum g[illegible]ume. Laudanũ res est calida ꝛ sicca in primo gradu.

¶ Insuper scias quod omnes gumme parum sustinẽt de contritione:ꝛ omnes medicine subtilis substantie et acute:et rare sicut scamonea.aloes. ꝛ omnes medicine inflammabiles:sicut gumme: vt bdellium ꝛ serapinũ. Et ratio est:quia per triturationem acquiri[illegible] inflammatio:que inflãmatio fit per motum q̃ mot[illegible] calefacit. Et hoc:q[illegible] iste medicine sunt apte inflãmationi rõne substãtie ꝛ in[illegible]tis:ꝛ hac inflãmatione ꝛ mo[illegible] duo fiunt. Unũ:quia p[illegible] subtiles euolant. Aliud quia ipsa intensa contritio c[illegible]rumpit substantiam earum.

¶ Aristologie omes species de trituratione ꝛ decoctione rem plenam sustinent.

¶ Ana enim dictio arabica est,tantum importat in lingua latina q̃tum equaliter.

¶ Radix yreos debet in vmbra exiccari:ꝛ incidi in parua frusta. Et in filo infilari:ꝛ partes seu frusta separata esse debẽt:ita qꝺ vna pars nõ tangat aliam:ꝛ reseruet.

¶ Paucedani colligi debent de mẽse Nouembris. Spica vero celtica colligi debet de mense Julij.

¶ Unum vniuersale in omnibus compositis est intelligendũ de etymologia vocabuli. Medicinis enim cõpositis imponuntur noia varia. Quãdoqꝫ eñ a medicina que est basis denominatur:sicut diacitonitem a carnibus citoniorũ. Aliqñ a quãtitate licet nõ sit basis: sicut diafinicõ a fenichis.i. dactulis. Aliqñ a cõponẽte: sicut philonium a philone medico ꝛ metridatum a metridate rege. Aliquando ab effectu cõmuni sicut bñdicta: qꝛ ab omnibus sumẽtib⁹ bñdicitur. Aliquãdo a proprijs effectibus:sicut blanca:quia blancos scꝫ albos purgat humores. Aliquãdo a similitudine:vt diacurcuma: qꝛ similatur radici cucurme. Aliquando a loco vt syrup⁹ de bisantijs. bisantium quidam est locus in cõfinibus macedonie. Aliqñ a quãtitate medicine:et auctore cõponẽte: sicut dꝛ diarodon abbati[illegible]:diarodon dꝛ a rosis abbatis:qꝛ abbas quidã compo[illegible]t. Aliqñ ex effectu et auctore.vt ygia greca:id est ygi[illegible] saluatrix greca:quia greci eam inuenerunt. Aliquando ex medicina ꝛ similitudine:sicut opopira.i.succus similis igni. Aliquando a numero medicinarum vt tyriaca diatesserõ.i.de quatuor rebus. Aliquando a loco in quo aliqua suarũ medicinaruꝫ fuerit collecta:sicut medicina asuledatio scripta in capitulo de lepra:asuledati est mons quidã: super cuius lapides mingunt hyrci montani:ꝛ ibi colligitur. Et quia tantum duodecim modi sunt hic positi tantum plurimi sunt alij modi impositionis:qui apud nos sunt noti:et qui ignoti.ꝛ qui procedunt a voluntate hominis:immo omnes describi non possunt.

¶ Iste species sunt subtiliter etiã puluerizande ꝛ cribellãde. Nã cribellatio ꝛ puluerizatio subtilis duo facit. Primo quia transeunt ad loca remotissima. Secundo cito a colore nostro alterantur ꝛ preparantur.

¶ Metridatum sic amice ꝛ secundũ artem, factum est: durat eius virtus vsqꝫ ad annos quadraginta in sua virtute et bonitate ꝛc.

Metridatum Auicenne et est confectio quam fecit Metridates rex: ꝛ nominauit suo nomine:ꝛ composuit ipsam:ꝛ est ex medicinis expertis super venena proprie et sup egritudines alias vt esset aggregatiuum iuuamenti venenorum diuersorum et egritudinum diuersarum. fuit ergo ipsa tyriaca in illo tempore. Deinde postq̃ accidit andromaco illud quod expertus fuit ipsum super iuuamẽtum carniũ serpentũ ꝛ aliorum addidit in eo trociscos de viperis:ꝛ alteratum est parum per additionẽ ꝛ diminutioneꝫ. Fuit ergo tyriaca magna in multitudine iuuamenti. Uerũtamen tyriaca magna est magis iuuatiua ipso in re vna: ꝛ est iuuamẽtuꝫ serpentũ. In reliquis vero rebus non diminuitur metridatum a tyriaca diminutione de qua sit curandum:immo est magis additi in pluribus earum iuuamenti et confidentioris vtilitatis:et non prolongemus sermonem in numero illorum iuuamentorum:quoniam ipsa sunt illa precipta que sunt tyriace: et sit dosis copiosior parumper.

¶ Confectio mitridati ex descriptione communi omnium:cuius permixtio. ℞.

Mirrhe.	Dauci.
Croci.	Mellilotі.
Agarici albi.	Gentiane.
Zinziberis.	Olei balsami.
Cinamomi.	Carpobalsami.
Dragaganti.añ.ʒ.	Trociscoꝝ cochiõ.añ.ʒ.viij.
Spice nardi.	Bdelij.
Olibani.	Authe añ.ʒ.ij.
Nasturtij.	Armoniaci.
Squinanti añ.ʒ.viij.	Spice romane.
Xilobalsami.	Masticis.
Sticados.	Gummi arabici.
Siseleos.	Petrosilij.
Costi.	Cardumeni.i.carui agreste.
Camepitheos.	Seminis feniculi.añ.ʒ.v.
Galbani.	Anisi.
Terbentine.	Acori.
Macropipis.i.pip longũ.	Meu.
Ypoquistidos.	Serapini.
Castorei.	Assari añ.ʒ.iij.
Folij.	Opij.
Storaci calamite.	Rosarum rubearum.
Oppoponacis añ.ʒ.viij.	Pulegij ceruini añ.ʒ.v.
Cassie lignee.	Fu.
Leucopipis.i.piper albũ.	Acatie.
Melanopipis.i.pip nigrũ.	Umblici stinchorum.

Hermodactilorum. Semis iuniperi an̄.ʒ.iiij.ß.
Polij scilicet montani. Scordeon.an̄.ʒ.vij.

¶ Uini odoriferi antiqui in quo infundantur ea que oportet infundi. Mellis dispumati quantum sufficit: et misceantur ꝛ reseruetur ꝛ administretur post sex menses. summa istarū preter mel vinū sunt numero.lvj.

Micheleta Nicolai.i.experta detur ꝓprie emorroydas habētibus ꝛ cōtra vētris torsionem ꝛ rugitum. l[illegible]terie ꝛ disinterie omni solutioni optima est. detur cum aqua pluuiali mane meridie vel sero. Cuius permixtio. ℞.

Mirabolanorum citrinorū. Nasturtij.ʒ.ij.ß.
Mirabolanorū indorum. Anisi.
Mirabolanorum chebulorum omniū mundatorum et assatorum.an̄.ʒ.ij.ß. Cimini.
Maratri.i. semē fenic.an̄.
Ameos. ʒ.ij.
Mirabolanorū bellericorū. Carui.an̄.ʒ.j.ß.
Mirabolanoꝝ emblicorū oīm assatorū an̄.ʒ.ij.

Infundatur hec omnia in fortissimo aceto per diem et noctem. Deinde extrahantur exiccari permittātur: deinde puluerizentur: ꝛ postea addatur.

Spodij. Sumach.
Balaustiarum. Gūmi arabici an̄.ʒ.j.gra.v.
Masticis an̄.ʒ.j.gra.v.

Fricentur hec oia manibus cum oleo rosato: et postea puluerizentur subtiliter: et cū lib.j.et.ʒ.iij.syrupi mirtini: et fiat electuarium in bona forma.

¶ Mirabolani oēs assanꝑ hoc mō: infundanꝑ mirabolā q̄ assari debēt in succo citonioꝝ vel granatorū: deinde lintheo exicca eos: postea madefiāt in oleo rosato vel masticino. deinde eos assa super patellā ferreā bene calefactā semper ducendo ꝛ mouendo. Et anteq̄ incipiāt nigrefieri ab igne siue a patella calida amouātur ne cōburātur: ꝛ sic sunt assati: ꝛ hoc modo in vsu administrātur. Sex sunt modi preparationis medicinarū. primus est coctio. scd̄s contritio. tertius adustio. quartus ablutio. quintus congelatio. sextus cōmixtio. ꝛ causam oim istorum hoc in libello reperies descriptam.

Mel rosatum Mesue stomachū cōfortat: ꝛ detur mane ꝛ meridie. ℞.

Infusionis rosarū viridiū lib.x. mellis dispu.lib.v. Coquatur ad modū syrupi rosati ex infusione.

Mel rosatum Nicolai quod greci codo mel vocant sic fit. ℞.

Mellis albissimi ꝛ purissimi.lib.x. Succi rosarū recentium.lib.j. Ponatur in caldario ad ignē posito cum bullire ceperit viridiū rosarū cū forficibus vel cultello incisarū lib.iiij. addātur ꝛ tandiu bulliant quousq̄ ad succi consumptionē redeat: ꝛ dum bullierit semper agitetur: et in fictili vase reposito quanto magis tenebitur tāto melius erit.

¶ Stomac[illegible] cōfortat ꝛ mūdificat cū frigida cōfortat et mūdificat constipat: cum calida mūdificat. Datur in mane et meridie: de hoc cōficitur diamargariton gario filatum ꝛ rubea trociscata.

Mel uiolatum fit eodem modo.
¶ Et valet tipice febrientibus cum tepida: corpus humectat [illegible]laxat: ꝛ valet ad siccitatem pectoris cum aqua tepida datum.

Mel uiolatum Nico. alio modo. ℞. Mellis electi ꝛ purificati li.x. [illegible]laꝝ.li.v. Bulliāt duo hec simul, leui ebullitione: deinde colenꝑ: coq̄tur postea ad debitā coctionē ꝛ reseruenꝑ. Mel de quo fit: et mel rosatū et violatū anteq̄ viole, vel rose in eo ponātur: debet bene purgari: deinde ponēdo in eo aquā ꝛ bulliendo cū ea debet cōtinue dispumari: demū cū aqua ꝑ decoctionē fere est cōsumpta viole vel rose sunt int⁹ ponende: ꝛ post pusillū colari debet: deinde in integrū decoqui: et hoc modo mel purificatur.

Mel rosatum Nico. alio mō cui⁹ ꝑmixtio. ℞. Mellis purificati lib.x. Rosaꝝ.v. Bulliant simul ebullitione leui: deinde colentur: ꝛ perfecte decoquatur et reseruetur.

¶ Quidam sunt q̄ ad purificādum mel nō faciunt vt supra ostensum est. Sed illud clarificāt cum ouis: quēadmodum dixi de zuccaro. hic modus non est inutilis. facias modo vt tibi placet.

Miua citoniorū cū speciebus Mes. stomachū et epar: ꝛ oia viscera confortans appetitū excitās: digestionē prouocans: vomitū ꝛ vētris solutionem sedans: ꝛ est medicina experta ꝛ famosa. ℞. Succi citoniorum acetosorū lib.xx. Uini antiqui boni.x. Coquātur cum facilitate vsq̄ dū cōsumpta sit eius tertia semper auferēdo spumā eius. Deinde coletur ꝛ dimittatur residere vt clarescat et ꝓijce super illud mellis boni ꝛ dispumati li.vj. Et iterum bulliant et auferatur spuma eius et proijciantur super illud species alefangine ligate in pāno suspenso super illud medicamen: et sunt proprie iste. ℞.

Cinamomi. Croci.ʒ.ij.
Nux.i.cardamomi.mai⁹ an̄.ʒ.iij. Gariofilorum.ʒ.ij.
Zinziberis. Ligni aloes.
Masticis an̄.ʒ.j.ß. Macis an̄.ʒ.j.ß.

¶ Omnia preter crocū terātur ꝯtritione grossa: ꝛ suspēdantur in panno: sicut diximus omni hora fricādo illud super medicamen donec fiat ei spissitudo. Deinde aromatizētur cū musci.℈.j. galie.ʒ.ij. Et sunt ex hominibus qui faciunt ipsum sine speciebus. ꝛ sunt qui loco mellis ponūt zuccarū: ꝛ ꝓprie quādo oportet faciūt cū speciebus: ꝛ sine speciebus Miua hec aromatica durat per annos tres in sua virtute ꝛ bonitate.

¶ Species prescripte ad bulliendum non sunt ponende vsq̄ fere facta sit decoctio: vel sit bene propinquum coctioni: eo quia ista parum sustinent de decoctione: et hoc bene nota.

Miue [illegible]itoniorum sine speciebus Mesue sil'r valens sicut diximus superius. ℞. Succi citoniorū.li.c. et ponatur in vase lapideo mūdo ꝛ bulliat cum facilitate auferēdo omni hora spumā eius vsq̄ ad cōsumptionē medietatis: deinde coletur et dimittatur modicum residere sicut per horas tres: et ꝓijciatur super ipsum vini antiqui.lib.lx. Deinde decoquātur super prunas vsq̄ dū spissitudinē habeat. Et sunt qui loco mellis ponunt zuccarum. Et sunt qui faciunt cum speciebus: ꝛ quidam sine eis: et aromatizant: sicut diximus.

¶ Succus seu vinum citoniorum hoc modo fit. citonia cum gratusia raspantur vsq̄ ad interiorem animā. Deinde in ꝑetia inuoluūtur: et cum torculari exprimūtur: et colatura preparatur vt vinum granatorū. durat enim in eius virtute per annos tres.

¶ Nota hic q̄ in cōdendo radice[illegible] ꝛ faciendo syrupos cum succis apponenda est magna quantitas mellis: q2 eos conseruat. Et sic in condendo radices ponitur quadruplum mellis.

Mel mirtinum sic fit. Accipe succi mirtiloꝝ li.j. mellis dispumati.li.ij. ꝛ. bulliat simul vsq̄ ad consumptionem succi et coletur. ꝛ tūc erit mel m[illegible]tinum.

Mellis anacardi fit prout patet in isto fo.ij. in capitulo de a[illegible]dina.

Mu[illegible]a magna Nicolai que [illegible] ꝓbata melancolicis [illegible] ꝛ moderne tussientibus asmaticis pecularis semper plemonicis epaticis cardiacis est probata disinterie obsistit quotidianarijs et quartanarijs et tipos sine dubio tollit: cuius permixtio hec est. ℞.

Croci. Aristologie rotunde.
Opij.an̄.ʒ.vj. Gentiane.
Cinamomi. Yreos.
Cassie. Peucedani.
Eufor bij. Piperis albi.
Castorei. Piperis nigri.
Mirrhe. Iusquiami.
Olibani. Dauci.
Masticis. Petroselini.
Corumbri. Sinomi.i.petrosilij agreste.
Piretri. Mandragore.an̄.ʒ.j.
Celtice.
Aristologie longe.ana.ʒ.j.

Mellis qđ sufficit: datur ad modum castanee añ horas accessionis cum aqua calida tussientibus in sero ⁊c.

Marenatum sic fit. ℞. Marenarum lib. xxv. vel circa ⁊ bulliant in lib. j. aque lento igne ebullitionis tantum quod exeat vinum: ⁊ de dicto vino claro. accipe. lib. vj. zucc. boni ⁊ solidi lib. iiij. ⁊ fac bullire tantum qđ sit in forma zeladie et nō plus. Et ad faciendum marenatam de scatolis. accipe pulpe marenarum. li. ij. zuccari. li. j. ⁊ coque: sicut codignata de zuc.

Mixtura cordialis Magistralis sic fit. ℞. diaboraginati.

Diabuglosati. Zuccari candi.
Zuccari viola. añ. ℥. iij. Manusxpi rosa. añ. ʒ. ij.
Zuccari rosati. ℥. ij. Pulueris cordialis. ʒ. iiij.

Misce ⁊ fiat mixtura cum syrupo violato. Conterantur subtiliter manusxpi et zuccarū candidū facto subtili cū syrupo de acetositate citri et fiat mixtura. Candij si simpliciter scriptū reperiatur vel candi violati vel rosati. Illud est zuccarum rosatum vel violatum induratum qđ reperitur in fundo vasis vbi reconditur iulep rosatū vel violatum: ⁊ de eo est intelligendum.

¶ Ista cōponētia hanc mixturā debent multū bene cōmisceri in mortario semper et paulatim syrupū addendo donec ipsorū debita fuerit facta permixtio. ⁊c.

Mixtura pectoralis magistralis sic fit. ℞.

Zuccari violati.
Zuccari buglosati. Penidiarum.
Zuccari boragmati. Diadragaganti. añ. ʒ. vj.
Manuschristi violati. añ. ℥. iiij. Diacalamenti.
Diairis de zuccaro. ℥. vj. Loth de althea. ana ℥. ij.

Misce cum syrupo violato fiat mixtura: ⁊ [illegible]ructur.

¶ In ista cōpositione est notandum q̄ si de[illegible]ā formaʒ hr̄e debet necesse est q̄ manusxpi penidij diadragaganti ⁊ diayris subtilissime prius per se terantur: deinde cū alijs rebꝰ misceant̄: ⁊ cū syrupo p̄dicto humectētur ⁊c.

OXizachara. Dic. ab oxi qđ est acetum ⁊ zucccaro dicitur. fit autem hoc modo: ⁊ valet tertianarijs quotidianarijs ⁊ acutis ⁊ peracutis ⁊ quartane nō vere: coleram purgat. Datur cū calida in mane. ℞. Zuccari lib. j. Succi malorum granatorū acetosorum. ℥. viij. Aceti. ℥. iiij. Ponantur omnia ad ignem: ⁊ tandiu bulliant cum spatula semper agitando: ⁊ spumam remouēdo donec ad formam syrupi reddātur.

¶ Hoc in loco zuc[illegible]ū nō clarificatur: ⁊ si pur illud clarificare vis. saltim tm̄ bulliāt q̄ aqua consumatur antequā aceto permisceatur: que postquā consumpta erit [illegible]etū ⁊ succum granatorū ponatur: et hoc fit vt aceti virtus deperdatur ⁊c.

Oximel simplex Mesue iuuamentorū multorū ꝓpriorum qui sunt in corpore toto ⁊ ad materias que sunt iuncturis ꝓprie: qm̄ resoluit eas: ⁊ diuidit: ⁊ subtiliat humorem grossum, qui est i[illegible]stomacho et epate: ⁊ est efficax in materias febrium lo[illegible]i temporis. Diui[illegible]im et maturat eas. Cuius permixtio hec est. ℞. [illegible]is boni lib. ij. Aque fontiu[illegible] b. ij. Aque fontiū li. [illegible]isceantur duo hec: ⁊ bulliant lento ⁊ claro igne vsq̄ fere ad cōsumptionem aque: deinde his addat̄ Aceti boni li. j. Decoquātur vsq̄ ad perfectā decoctionem: ⁊ reseruetur in vitreato vase.

¶ Secaniabin. i. syrupus factꝰ ex melle aceto ⁊ aqua. Squingibin est syrupus factus ex aqua aceto ⁊ zuccaro. yeleniabin idem est quod mel rosatum: ydromel vero idem est quod aqua mellis ⁊c.

Oximellis cōpositi Mesue ɔferēs ad febres antiquas: ⁊ diuidit: et abstergit coleram grossam ⁊ flegma: aperit opilationes oēs ⁊ proprie stomachi ⁊ epatis ⁊ splenis ⁊ prouocat vrinam. ℞.

Seminis anisi.
Corticum radicis apij. Seminis apij.
Corticū radicis feniculi añ. ℥. ij. Semis feniculi añ. ℥. j.

Mundent̄ cortices ⁊ cōterant̄: ⁊ ꝓijciant̄ sup eas in vase lapideo aceti boni antiq̄ ⁊ albi li. x. aq̄ li. xij. dimittat̄ p diē ⁊ noctē. Deinde coquat̄ donec eiꝰ tertia ɔsumat̄. postea colet̄: ⁊ ꝓijciant̄ sup ipsum mellis qđ sit medietatis eius ⁊ coquant̄ cū facilitate. sicut superius diximus.

Oximel squilliticū virtuosum Mesue valet cōtra materias difficiles ⁊ submersas in locis difficilis eradicationis earum: ⁊ confert ad egritudines stomachi: ⁊ epatis: ⁊ viscerū: ⁊ eructuationē acetosam: ⁊ mollificationē vesicce. ℞. Mellis dispumati ⁊ purificati lib. iij. Aceti squilitici. lib. ij. Coquantur vsq̄ ad perfectam coctionem ⁊ reseruetur.

¶ Ad purificandū mel debet esse dupla quādo aque ad mellis. vt mellis li. iij. aque cōis lib. vj. simul debēt bullire vsq̄ ad cōsumptionē medietatis semper spumā abijciendo hoc modo purificatur. ¶ De oleis.

OLeum muscelinum.

Olei cōis li. vj. Costi.
Aque fontiū li. iij. Mirrhe.
Folij. Cassie lignee añ. ʒ. vj.
Spice. Xilobalsami. ʒ. vj. ¼
Masticis añ. ℥. j. s. Gariofilorum.
Storacis calamite. Carpobalsami.
Croci. Bdelij añ. ʒ. iiij.

Musci. ℥. j. alij dicunt quod debet dicere, musci. ʒ. j. Meregil. i. nuce indica. ʒ. ij.

¶ Hec omnia terātur grosso modo: excepto musco: ⁊ bulliant simul ad consumptionem aque: deinde colētur et reponantur in vase vitreo bene obturato: ⁊ intus posito musco dissoluto cum oleo ⁊ fiua.

¶ Istud oleū est in vsu in diuersis locis: dr̄ aūt muscellinū propter muscū quod recipit. quidā praue putauerūt hoc esse oleum balsaminū. i. de granis been: sed nō recte: ille vero qui dedit istā descriptionē istiꝰ olei dixit qđ ipm inuenit in antidotario Gale. ⁊ dicit q̄ Galenꝰ cōposuit ipsum. Meregil. i. nux indica sm̄ Serapionē in capitu. de nuce indica: vt dictum est supra.

Oleum rosatum Mes. ⁊ est cōfortatiuū: ⁊ resolutiuū cōuenienter: lenitiuū ⁊ sedatiuum. Rude vero est extinctiuū inflammationū cōfortatiuū: aggregatiuum: inspissitatiuū: ⁊ ꝓhibitiuū cursuum ꝓpter qđ potētissimū est potatū ad disenteriā: et ad fluxū menstruorū per corpꝰ. Et differt cōpletū a rudi: qm̄ cōpleti materia est ex oliuis cōpletis ⁊ folijs rosarū completarū. Rudis autem materia est ex oliuis quibus nondum accidit completio: ⁊ maturatio: ⁊ ex folijs que non reserarunt nodos suos.

¶ Et modus cōpositionis eius est vt accipiatur oleū de oliuis: aut oleū sisaminū recens: lauetur cū aq̄ fontiū lauationibꝰ pluribus. Deinde accipe folia rosarū rubearū: recentiū cōtusarum quātitatē sufficientē: ⁊ sepelies in oleo quo modo lauasti: ⁊ reconde in vase vitreato: ⁊ obtura orificiū eius: ⁊ exponas soli per dies. vij. Deinde coque in vase duplici per horas. iij. Deinde fac permutationē foliorum rosarum. ⁊ vtere alijs r[illegible]ntibus ⁊ dimitte per alios dies. vij. Deinde exerce coctionē in eo sicut fecisti prius: ⁊ fac denuo permutationem foliorum rosarum: ⁊ proijce super illud aque infusionis rosarum quam tradidimus in capitu. de syrupis sicut quantitas olei. ⁊ stringe orificiu[illegible] vasis: ⁊ dimitte per dies. xl. Deinde excola: ⁊ iterum expone soli: et dimitte tempore extenso: ⁊ vtere vbi oportet ⁊c.

Oleum rosatum Mesue alio modo: et est magis resolutiuum. ℞. succi rosarum. Aque infusionis rosarum predicte añ. partem. j. Olei loti ⁊ preparati. sicut diximus partes. iij. Foliorum rosarum contusarum. q. s. reconde in vase vitreo: ⁊ expone soli sicut diximus. Deinde operare de decoctione eius ⁊ permutatione foliorum rosarum ⁊ expositione in sole fm̄ quod diximus de permutatione succi et aque infusionis: et hoc fiat bis.

¶ Ultimo vero oleū cū succo rosarū ⁊ aq̄ infusionis earū recōdatur in vase. ⁊ exponatur per dies. xl. vel soli.

¶ Isto modo raro fit: s3 hoc mō oleū factū est solutiuū ⁊ est illud de quo intelligit Auicēna qn̄ dixit secundo libro capi. de rosis quod oleum rosatum soluit ventrem.

¶ Nota qđ rose ex quibus fit oleum rosatum ⁊ syrupꝰ rosatus: et cetera necessaria colligēde sunt in mēse Aprilis vel

lis vel Maij: et in vmbra exiccāde que exiccāde sunt &c.

Oleum uiolatum Mesue inflāmationes sedat vbicūq; sint: & lenit asperitates etiā pectoris & pulmonis: et sedat apostemata calida et pleuresim. Et modus operationis est sicut olei rosati: excepto qḋ debet fieri cū oleo rudi: aut amigdalino: aut sisamino cū illis modis operationū quos diximus: cui⁹ permixtio. ℞. Olei oliuarū immaturaruȝ. lib. j. Violarū viridiū cōtusarū. ℥. iiij. Reponātur in vase vitreo: et soli exponātur per dies septē. deinde bulliāt in duplici vase per horas. iij. postea colētur manib⁹ cōprimēdo: et hoc fiat bis semper nouas violas mutando soli exponēdo: et decoquēdo vt supra. Ultimo ꝓ colature adde violas nouas quātitatē dictā: et super his adde. Aque infusionis violarum. lib. j. Et stringe orificium vasis: & expone soli per dies. xl. deinde cola manib⁹ exprimendo: & iterū in dicto vase exponatur dimittatur: et permittatur vsquequo aqua cōsumpta sit.

¶ Infusio violarum debet fieri vt supra ostendi: vt in syrupo violato ex infusione. Accipiat igitur de illa aqua: et fit istud oleum.

Oleū de lilio sine speciebus. Mes. est sedatiuū: lenitiuum et mollificatiuū: cuius permixtio. ℞. Olei oliuarū lib. j. Florum liliorū alborū. ℥. iiij. Reponātur in vase vitreo: et soli exponantur: et modo eo facias de decoctione et de permutatione floꝝ et coctione: et de aqua infusionis queadmodū fecisti in oleo camomillino: et anetino: nec addendo: nec diminuendo.

¶ Infusionis modus foliorum liliorum alborū est vt infusio rosarum & violarum: accipiendo dūtaxat folia florum liliorum alborum.

Oleum de lilio cū speciebus Mes. cōfert dolori pectoris: et est sedatiuū dolorum qui fiunt a frigiditate: et confert dolori matricū: et frigiditati eius: et calefacit renes: et vesicā: et confert colice. Et modus cōpositionis ei⁹ est sicut olei camomillini preterq; oportet vt citrinitas corꝑtota abijciatur: cui⁹ permixtio. ℞. Folioꝝ florū lilioꝝ alboꝝ. ℥. ix. Carpobalsami. ℥. j. Masticis. Gariofilorum. Costi. Cinamomi. añ. ℥. iiij. Calami aromatici. añ. ℥. j. Croci. ℥. iij. Omnia grosso modo cōterantur et ꝓijciantur super eis lib. ij. aque folia liliorū prius remota: & dimittatur per diem & noctē: postea oīa simul bulliant tribus vel quatuor ebullitionibus: deinde pone olei oliuarū vel sisamini super ea lib. ij. Et tribus ebullitionibus iterū bulliat: deinde ponatur in vase vitreo cū folijs liliorū & dimitte in se per dies. xl. deinde cola & administra.

¶ Istud oleum qḋ fit ex lilio celesti. s. yreos. & tunc illud est magis resolutiuum calefactiuum & penetratiuum. factum vero ex lilio albo est magis sedatiuum lenitiuū et maturatiuum.

Oleum camomille Mesue est oleum benedictum expertorum iuuamentorum: est eṁ resolutiuum conueniens: sedatiuum dolorū: et est in eo ꝓhibitio cursus materierum propter stipticitatem eius modicam: et confortat neruos: et confert doloribus eorum: et confortat neruosa omnia. Et modus operationis ei⁹ est sicut olei rosati: et vt oleum violatum: preterq; oportet vt fiat cū oleo de oliuis completo: aut oleo sisamino cū illis modis preparationum: quos diximus.

¶ Infusio florum camomille fit eodem modo: quo fit infusio rosarum et violarum accipiendo flores camomille loco rosarum et scdm eandem quantitatem et aque et florum.

Oleum de absinthio magistrale stomachum confortat et calefacit: et fortificat: et vermes a pueris custodit: cuius permixtio. ℞. Summitatum absinthij succi absinthij. añ. ℥. iiij. Olei oliuarum. lib. iij. Et de his facias prout in superiori tibi monstraui de decoctione & permutatione & expositione ad solem.

¶ Oleum quādoq; fit ex oliuis complete maturis. et illud oleum dicitur completum. Aliquando fit ex oliuis immaturis: et illud dicitur rude vel onfacinū: & magis stipticum est & frigidum completo.

Oleum de aneto Mesue est sedatiuum dolorū: resolutiuum ꝓuocatiuū sudoris: quare confert rigori febris inunctū in spina: et membris neruosis. prouocat somnū: et cōfert dolori capitis: et resoluit apostemata: et durities et modus operationis est cuius permixtio. ℞. Olei oliuarum lib. j. Florū aneti. ℥. iiij. Reponātur in vase vitreo: & decoquatur vt in superiore tibi dixi ter ꝑmutando flores: et ter decoquendo vt supra vltimo adde. Aque infusionis aneti. lib. j. Et soli exponas per tēpus tibi in superiori dicto: & omnia facias de isto queadmodum de alio superiori monstraui.

¶ Modus infusionis florum aneti est vt infusio rosarū et violarum nec plus nec minus nisi q; loco violarū vel rosarum ponatur Anetum.

Oleum de rutha Mesue. Renes et vesicā & matricem calefacit: & confert doloribus eoruȝ et dolori laterum et modus operationis est. ℞. Foliorum ruthe. Succi ruthe añ. ℥. iiij. Olei oliuarum incompletarum. lib. iij. Tria hec reponātur in vase vitreo stricti orificij: et obturetur os eius et soli per dies. xv exponantur: deinde per horas quatuor in duplici vase coquātur: postea colentur fortiter manibus comprimendo: et de secundo & tertio hoc reiteretur: demum decoquatur per tempus: vt supra et reseruetur.

¶ De oleo nota qḋ aliud est nouū & aliud est vetus: illud qḋ est nouū calefacit calefactione tēperata: & humectat: vetus vero est calidum magis quā resolubile.

¶ Igitur cum olea tēperata facere vis vel parū calida oleum nouū accipere debes. Cū vero calida tunc vetus accipere potes. Et hic nota q; omne oleū cum quo hec olea fiunt debet carere omni malo sapore.

Oleum de mentha magistrale valet cōtra opilationem stomachi & epatis ex frigido humore: et cōfortat stomachū: et necat vermes in stomacho pueroruṁ: et incitat appetitum: et soluit durities in stomacho: et tussim frigidam calefacit. stomachum bonum facit: Cuius permixtio. ℞. Foliorum menthe viridis. Succi menthe añ. ℥. iiij. Olei oliuarum completarum. lib. iij.

¶ Tria hec reponātur in vase vitreo: et soli exponantur per dies. xv. os vasis obturādo: deinde bulliāt per quatuor horas: deinde colentur manibus fortiter exprimēdo: et hoc idem ter reiteretur semper modo predicto faciendo: deinde cola & reserua.

¶ Illud oleū a Mesue nō describitur: sed sic cōmuniter ab omnibus practicantibus fieri solet.

Oleum sambucinum Mesue lenit & mūdificat cutim: et cōfert doloribus neruorum: & confortat eos. Cuius permixtio hec est. ℞. Olei oliuarum. lib. j. Florum sambuci in mense Maij collectorum. ℥. iiij. Facias et de isto modo quo fit oleū camomillinum anetinum liliorum in oibus tam de permutatione quā de decoctione quā soli expositione et infusionis additione.

¶ Modus infusionis florū sambuci fit vt infusio ꝓscriptorum florum & rosarum et violarum &c.

¶ Insuper nota q; omnes prescripti flores debent esse virides: et de ipsis viridibus est intelligedum. Ideo semel in anno fieri possunt et non plus &c.

Oleum de nenufare Mesue inflammationes sedat vbicūq; sint: et lenit asperitates etiam pectoris et pulmonis: et sedat apostemata calida & pleuresim. Cuius permixtio hec est. ℞. Olei oliuarum immaturarum lib. j. Florum nenufaris viridum contusarum. ℥. iiij. Reponātur in vase vitreo: et facias ꝓut de oleo violato tibi dixi: et de positione ad solē: et decoctione: et de permutatione florū: et de additione infusionis.

¶ Infusio nenufaris fit sicut infusio violarum vel rosarum nec plus nec minus.

¶ Ex oibus floribus fieri potest oleū: et habet virtutem florū et fit vt de floribus violarū tibi mōstraui: sed acci-

pi debet cũ sunt complete maturitatis: ⁊ non deperdiderunt naturalem eius colorem ⁊c.

Oleum costinum Mesue neruos ⁊ lacertos calefacit. Et aperit opilationes eorum: ⁊ confortat omnia mẽbra neruosa ⁊ ꝓfert stomacho ⁊ epati ⁊ cõfortat capillos et prohibet canicieẽ: ⁊ facit colorem et odorem corporis bonum. ⁊ fit ita. Cuius ꝑmixtio. ℞.
Costi amari. ℥.ij. Sũmitatũ maiorane. ℥.viij.
Cassie lignee. ℥.j. Uini odoriferi lib.ij.
Confrangantur oĩa predicta: et infundãtur in vino per noctes duas: deinde accipe. Olei sisamini lib.iij. Decoquãtur omnia in duplici vase per horas sex: et referua.
¶ Hic nota ꝙ auctor dicit costi amari. ex his vbis posset quis credere ꝙ sit aliud costum: igitur intelligas ex suis dictis quod te instruit ꝙ non accipias de adultera to: sed de naturali quod amarum est: ⁊ his etiam nota que supra de costo tibi dixi.

Oleum de formicis volantibꝰ Nicolai valet ad cõfortandum coitũ. ℞. Formicarũ volantium ⁊ pone in oleo: et pone soli per dies. xl. in vase vitreo.

Oleum de capparibꝰ magistrale valet duritiei opilationi et dolori splenis nec non omni eiꝰ egritudini. ℞.
Corticũ radicũ capparorũ. ℥.j. Tamarisci. ℥.ij.
Seminis agni casti. Ruthe. ℥.j.
Scolopendrie. Olei oliuarum. lib.j.
Ciperi. aã. ℥.ij. Aceti.
Uini optimi. aã. ℥.ij.
Misce et confrangantur omnia grosso mõ: ⁊ coquãtur in duplici vase vsꝙ ad cõsumptionẽ vini ⁊ a[illegible]: deinde colentur et repone.
¶ Multe alie descriptiones huius olei reperiuntur a doctoribus descripte: sed ista melior est: et longa experiẽtia probata est.

Oleum mirtinum Joannis de sancto amando stomachum ⁊ cor confortat ⁊ neruos.
Cuius permixtio hec est. ℞.
Mirtilorum lib.j. confragantur.
Uini optimi li.iij. Olei communis lib.ij.
Misce ⁊ simul bulliant in duplici vase vsꝙ ad consumptionem vini: deinde colentur.
¶ Et iterum mirtili et vinum secundũ candem quantitatem cum dicto oleo ad coquendũ ponanẽ: et iterum ⁊ tertio hoc illud fiat: deinde coletur et reseruetur.
¶ In hoc oleo app[illegible] debet vinũ rubeũ: vt adiuuetur in stipticitate ⁊ melior sit. Nota sic illud mesue: quia succus mirtilorum ad nos non ꝑportatur: quod si h[illegible]beri possit: modus faciendi est sicut olei cytoniorũ: vt in isto ostensum est ⁊c.

Oleum masticinũ Mes ꝯfortat stomachũ neruos epar: ⁊ iuncturas: et lenit apata dura: ⁊ sedat dolores: cuius permixtio. ℞. Olei rosati lib.j. Masticis. ℥.iij. Uini boni. ℥.iiij. Decoquantur o[illegible] in duplici vase [illegible] ad consumptionẽ vini ⁊ reser[illegible]tur.
¶ Uinum [illegible] fieri debet istud oleum esse [illegible]bet vinum vermigiũ [illegible] quia magis stipticum et cõfortatiuum est.

Oleum de castoreo magistrale: valet ad omnẽ frigiditatem neruorum: et ad spasmũ et tremorem: ⁊ confert tremori: et tetano: et doloribus neruorum et iuncturarum. ℞.
Castorei. ℥.j. Carpobalsami.
Storacis calamite. Costi.
Galbani. Bdelij.
Euforbij. Spice ℥.iij.
Oppoponacis. Olei oliuarum. lib.ij.
Been albi. Uini boni rubei. ℥.vj.
Been rubei aã. ℥.iij.
Bulliãt oĩa simul in duplici vase vsꝙ ad ꝯsumptionem vini. ⁊ cõquassentur: ⁊ colentur: ⁊ reseruetur.

Oleum scorpionum Mesue secundum valet ad lapidẽ in renibus ⁊ vesica: ⁊ frangit ⁊ expellit eum: ⁊ proprie in renibus ⁊ femore: ⁊ supra colũ vesice inunctum ⁊ imectũ per virgam expellit enim eum: cuius permixtio. ℞. Aristologie rotunde. Gentiane. Ciperi. Corticũ radicis caparis aã. ℥.j. Conterãtur omnia grosso modo ⁊ funde super ea. Olei amigdalarũ amararũ kist.j. idest lib.j.s. et pone in sole per. xx. dies. ⁊ stringẽ do orificiũ vasis: deinde ꝓijce sup ea Scorpionũ nu. xv. Et iterũ stringe orificiũ vasis: ⁊ dimitte in sole per dies. xxx. deinde colentur et reponantur.
¶ Istud oleũ ꝗꝙ Mesue iubeat a[illegible]ꝙ coctione illud facere: tamen vt virtus istarũ rerum [illegible] oleo melius transeant laudarem qꝺ anꝗ soli exponeretur cum oleo ad ignẽ tribꝰ vel q̃tuor ebullitionibus: ⁊ plus bullirent: eo qꝛ in eo sit de decoctione multa sustinentia.

Oleũ cytoniorum Mesue stomachũ ⁊ mẽbra nutritionis confortat: ⁊ neruos quibus accidit lassitas. ⁊ ꝓhibet multitudinẽ sudoris. ℞. carniũ cytoniorum tritorum cũ cortice suo: quibus media accidit maturatio. Succi cytoniorũ cũ cortice incõplete maturatorũ. ana. ℥.vj. Olei ex oliuis immaturis. li.iij.
¶ Tria hec ponantur in vase vitreo ⁊ soli reponantur ꝑ dies. xv. vase obturato: deinde coquantur in duplici vase per horas. iiij: deinde coletur cũ pecia exprimendo: ⁊ colature iterũ addanẽ cytonia: et succus eorũ quãtitate supra scripta. Et soli per tm̃ tempus dimittantur. deinde in duplici vase vt supra coquãtur: deinde exprimantur. et iterum ⁊ tertio cytonia et succus colature addãtur. ⁊ soli exponatur: ⁊ tempore dicto iterum dimittãtur. post ea vltimate coquãtur ⁊ coletur et reseruetur.
¶ Si oleũ de oliuis immaturis haberi nõ posset loco ipsius accipi põt oleũ completum: et ter vel quater lauatꝰ potest in aqua ⁊ ita aliqualiter virtuti olei incõpleti approximabit. Et modus lauandi oleum est in vnguento dialthee magistralis ⁊c.

Oleum spice seu nardi Mesue. ⁊ est secunda descriptio: ⁊ est oleũ benedictũ multorũ iuuamẽtorũ: ⁊ proprie ad oẽs egritudines frigiditatis: ⁊ ventositatis: ⁊ proprie neruorũ stomachi: ⁊ epatis. ⁊ splenis renũ vesice: ⁊ matricis: ⁊ confert dolorũ auris ventoso: ⁊ dolori capitis: ⁊ emigrance ẽm oẽm modum administrationis eius: etiã facto ex eo caput purgio purgat ⁊ colorem efficit bonum et corporis odorem. ℞.
Spice inde. ℥.iij. Foliorum lauri.
Sansuci. i. maiorane. ℥.ij. Ciperi.
Xiloaloes. i. lignum aloes. Squinanti.
Radicum enule. Cordumeni. i. carui agreste
Folij indi. ana. ℥.j.s.
Calami aromatici aã. ℥.j.s.
Confrangantur oĩa grosso modo: ⁊ fundãtur super ea vini boni ⁊ aque ante tm̃ ꝙ predicte res cooperiantur. Olei sisamini li.vj. Decoquantur in duplici vase per horas. vj. lento igne: deinde sine colatura omnia in vase reponantur et obturetur os vasis.
¶ Oleum oliuarum est materia olm olec[illegible]: ⁊ denominatione oleij habent et intelligitur de oleo oliuarum: ⁊ non de alio oleo.
¶ Cõpositio huius olei est preciosissima: sed rare fit propter penuriam folij veri: et propter auaritiã emptorum nolentiũ debitũ pre[illegible] soluere.
¶ Oleum sisaminũ nõ [illegible]at qꝛ grana sisami nõ reperiunẽ apud nos: sed loco ipsius accipi potest oleũ amigdalarum dulc[illegible] vel illud qꝺ inferius describitur.

Oleum spice magr̃ale: ⁊ hoc cõiter fit ⁊ valet. ℞. Spice nardi. ℥.ij. Calami aromatici.
Spice celtice. ℥.j. Croci. aã. ℥.s.
Sticados. ℥.iiij. Succi saluie.
Maiorane. ℥.iiij. Uini optimi aã. ℥.vj.
Nucis muscate. Olei communis lib.vj.
Cinamomi. aã. ℥.vj. Aque fontis. ℥.vj.
Masticis. ℥.ij.
Confrangãtur omnia simul ⁊ coquantur in duplici vase lento igne vsꝙ ad consumptionem vini ⁊ aque ⁊ succi deinde reseruetur.
¶ Omnia olea debẽt coqui in duplici vase ⁊ lento igne: eo quia oleum faciliter est resolubile: ⁊ magno calore inflammaretur: ⁊ virtus deperderetur: imo doctores volunt: ⁊ instierunt hãc decoctionem: modus aũt tritus est.

Sed si artificiale vas ad hoc nõ haberem⁹: possemus accipere viceũ petre vel stagni coopertum ⁊ in eo oleuꝫ et alia ponere deinde dictũ viceũ infundere in cacabo aque pleno: et sub eo ignẽ facere ex ebullitione aq̃ oleũ qđ aquã nõ tãgit decoquatur. ⁊ hic est modus optim⁹.

¶ Dicitur oleum spice a spica in eo intrante: eo q: spica est basis in hoc oleo ⁊c.

Oleum vulpi[illegible] Mesue ⁊ est medicamẽ nobile vtilissim[illegible] ad arteticã: ⁊ podagrã: ⁊ dolorẽ renum: et dorsi. cuius permixtio. ℞. Uulpẽ vnã integrã: cuius interiora sint euulsa. et pone in vase. et funde sup ipsam aq̃ fontiũ. et aque marine añ. kist. j. i. lib. j. s. Olei antiqui clari kist. ij. s. i. lib. iij. ℥. ix. Et simul omnia decoquantur, lento igne cum salis. ℥. iij. et coquantur vsqꝫ ad aque consumptionem. deinde permuta in aliovase: et proijce super ipsa. Aneti Alase. i. thimus ana. libram j. Et funde super ea aque dulcis decoctionis predictarum herbarum lib. ij. Et decoque sicut prius vsqꝫ ad aq̃ consumptionem: et carnis ab ossibus: et neruis separationem. deinde colentur omnia fortiter exprimendo ⁊ reseruetur. est enim mirabile.

¶ Et q̃n preter oleũ coquitur vulpes in aqua fontium: et aqua salsa ⁊ sit aque quãtitas multa cũ eisdẽ herbis: ⁊ administret lauãdo in tina est efficax. Hoc quoqꝫ nõ pretermittimus ꝙ vulpes tãdiu debet coqui siue in faciendo oleũ siue aquaꝫ ad abluendũ donec discocta sit: vt eius artus omnes laxentur et dissoluantur.

¶ De aqua marina. Nã si illã habere nõ potes loco ei⁹ apponas aquã bene salitã. ⁊ cũ hoc qđ bñ salita sit iterũ quantitatem salis in recepta descriptam apones.

¶ Aqua marina ante quartũ diẽ putrefit ⁊ fetet. Sed ad eã cõseruandã per mensem ponatur seu misceat̃ cũ ea parum aque vite. Aqua enim vite est bona conseruatrix: eo q: resistit cõtra oẽm putrefactionẽ. Et vltra hoc conseruat encaustrũ ne a magno frigore congeletur: vt sepe ego expertus sum hoc incidenter.

¶ Salis si simpliciter scribatur, vel scriptum reperiatur semper de vsuali ⁊ communi intelligitur. Kist enim idem est quod lib. j. s. vel cotile due. Et cotila est. ℥. ix. vt volũt doctores ⁊c.

Oleum de ipericon Magistrale mirabile. ℞. Summitatũ ipericon. ℥. iij. Infundantur in vino odorifero per. iij. dies ⁊ noctes. deinde bulliat in duplici vase bene obturato vase: et fortis fiat expressio postea. ℞. tantũdẽ ipericon bene contusi: ⁊ infundat̃ in suprascripto vino tribus diebus et noctibus: deinde addatur terebentine. ℥ iij. Olei antiqui. ℥. vj. Croci. ℈. j. Et misceãtur et coquantur in boria in duplici vase vitreo vsqꝫ ad cõsumptionem vini. deinde reseruetur in vase vitreo: istud oleũ nõ est multũ in vsu. ipericon est satis nota: eo ꝙ a D[illegible]scoride vocat̃ ipericõ. Aui. inquit ipericõ noiatur arabice alcarib. et nominat̃ siriace vua demonis. Diascorides facit de ipericõ tria capitula. et distinguit ipsas species. vnũ facit sub nomine asquirõ: aliud sub nomine corium quod est rapa rustica. aliud de ipericon. sed Serap. in vno capitul[illegible] omnibus loquitur sed illud ipericõ: quo vtimur h[illegible] folia parua ⁊ in eis foramina minuta: et propterea vocatur perforata siue herba sancti Johannis siue fuga demonum apud nos inuenitur in partibus nostris.

Oleum pro doloribus puerorum bonum ⁊ expertum. ℞. Olei aneti. olei camomil. añ. ℥. vj. olei ruthe storacis liquide. añ. ℥. iij. pulueris cimini. ℥. ij. bulliant omnia vna ebullitione: deinde coletur et vsui reseruetur quando oportet.

Oleum de amigdalis dulcib⁹ Mesue valet: asperitatem lenit gutturis et pulmonis ⁊ partium omniũ exteriorũ et oẽs durities ⁊ siccitates membrorum et iuncturarũ lenit. Et confert ethicis ⁊ impinguat: augmẽtat sperma. Et iniectũ cõfert dolori vulue et vesice: et modus faciendi dictũ oleũ talis est. ℞. Amigdalas quantitatem quam volueris. Contere eas bene vel masina eas ad molã et ipsis bene masinatis repone in patella sub qua sit ignis clarus et eas in dicta patella reuolue manibus quousqꝫ dicta pasta sit bene calida deinde dicta pasta inuoluat̃ in telã: postea in expressorio ponatur et bene comprimatur ⁊ stet sub eo aliqualiter: deinde iterũ ad molã ponas ad remouendũ: ⁊ postea in patella iterũ ad bene calefaciendũ ponãtur. demũ post calefactionem petijs inuoluatur: ⁊ iterum exprimatur: et tunc habebis totum oleum. Alios modos ponit Mesue: sed iste magis vsitatus est.

¶ Sunt qui subtileꝫ corticem ab amigdala remouent anteqꝫ oleum faciant: easqꝫ mundant ab omni immunditia: ⁊ modus iste bonus est et oleũ magis perfectum. Sed inertia detenti pauci sunt qui hoc faciant: modo igitur prescripto de oleo amigdalarũ fiunt oia olea que per expressionem fiunt vt de nucleis persicorum de grisomilis: et oleum amigdalarum amararum.

Oleum de amigdalis amaris Mes. est aperitiuuꝫ opilatiuum carminatiuũ ventositatũ et resolutiuum et confert dolori auriũ et surditati et sibilo. lenit asperitates ⁊ delet pannum faciei: et confert doloribus neruorum et duritiem eorum lenit: ⁊ mod⁹ compositionis eius est sicut diximus de oleo de amigdalis dulcibus.

Oleum amigdalarum magistrale prohibendo sic fit. ℞. Amigdalarum excorticatarũ li. iiij. vel lib. ij. si vis exiccentur, bene ab aqua in bacilono sub quo fit ignis carbonũ: deinde bene pistentur: post bonã contusionem ponãtur in basilono dicto. et bene calefiãt manibus semper ducendo: deinde recolligãtur in vnaꝫ massam. et si teneri per se nõ possent parũ aque violarũ aspergantur vsqꝫ quo de eis fieri possit ad modũ pastoni semper [illegible]amẽ manibus ducendo. Postea inclinato bacilone a[illegible] bonã positionẽ sub quo remoueatur ignis massam dictam manibus cõprimes: queãdmodũ mulieres solent facere cum pannos suos inli[illegible]iuãt: et post aliqualem fricationem cum sapone illos exprimunt. et hoc sepe facias. Et sic extrahas ꝑ oi lib. j. amigdalarum. ℥. iij. olei. hoc ego sepe feci ⁊ fieri feci pro multis personis.

¶ Olei amigdalarum simpliciter si scriptuꝫ reperiatur et absqꝫ determinatione: semper de oleo amigdalarum dulcium est intelligendum.

Oleum de nucleis pers[illegible]orũ Mesue scꝫ ex nucleis persicorum valet: opilationes aperit ⁊ cõfert dolori auris et occidit vermes in eis: et linitur super vmblicum calidum et necat vermes vulnerum et confert dolori ani ⁊ emorroydarum et tumoribus eox: et modus faciendi dictum oleu[illegible] est sicut diximus de oleo de amigdalis dulcibus.

Oleum laurinum Mesue confert dolori capitis et emigranee frigidis et dolori neruorũ ⁊ iuncturarum: et confert neruis lesis a frigiditate et confert dolori stomachi ⁊ dolori colico et renum et dolori matricis epatis et splenis et dolori viscerum. Et modus faciẽdi dictum oleum talis est. ℞.

¶ Granorum lauri maturorũ quantũ volueris et dum adhuc [illegible] recentia tere in pila et fac bullire cuꝫ aqua in caldario. Deinde exprime i zamari [illegible] nõ habẽte conc[illegible]um et collige ex aqua quod [illegible]natat oleum. Deinde iterum exprime grana [illegible]ta in zamari habẽte vacuum et infunde aquam calidam et collige oleũ et repone et administra vbi oportet.

Oleum laurinum Magistrale valet vt supra: ⁊ modus faciendi talis est. ℞.

Baccarum lauri quantitatem quam volueris: mundẽtur a superiori cortice et masinentur bene ad masinam oleariorum, deinde calefiat illa pasta in cacabo. semper manibus agitando sub quo sit ignis. deinde inuoluatur in pecia. et sub expressorio ponatur. et bene exprimatur et iterato remasinetur calefiat et exprimatur: et habebis oleum.

¶ Alio modo docet facere Mesue hoc oleum bulliendo in aquam dicta bachare: et pinguedo supernatans pro ipso oleo accepit vide ab eo: sed modus superior melior est.

¶ Ex multis seminib⁹: ⁊ ex multis nucleis fructuũ olea fieri possunt: sed q: in vsu nõ sunt sermonẽ nõ licet fieri.

Olea nucũ amigdalarũ amararuꝫ auellane grisomile

CC ij

de persicis de nuce inda de cerasis de granis citri de fisticis ⁊ pineis de lino: de semine papaueris de semine lactuce et de semine cucurbite: de semine fenugreci fieri possunt ⁊ fiunt per expressionem modo quo fiunt olea amigdalarum dulcium vel amararum.

Oleum yrinum Mesue est abstersiuũ resolutiuũ ⁊ maturatiuum ⁊ sedatiuũ dolorũ frigidorum ⁊ subtiliatiuũ ⁊ maturatiuũ materierũ que sunt in pectore ⁊ pulmone: ⁊ cõfert doloribus epatis ⁊ splenis ⁊ calefacit ea. Et cõfert doloribus iuncturarũ: ⁊ lenit durities earũ: ⁊ apostemata dura: ⁊ scrofulas. Et cõfert dolori ⁊ frigiditati matricis iuuamentũ manifestum. Et cõfert spasma. Et distillat in aurẽ ⁊ cõfert dolori ipsius ⁊ fetori narium. ℞. Radicũ yreos. ʒ. ij. Florũ eius. ℥. iiij. Aque decoctiõis radicũ eius li. j. Oleũ sisaminũ: aut de oliuis maturis lib. ij. Bulliãt in duplici vase vsq; ad aque consumptionem. deinde cola ⁊ permuta radices et flores: et aquã decoctionis. et iterum hoc bis fiat sicut diximus de oleo rosato. deinde cola et reserua.

¶ Oleum istud est illud quod intrat in vnguento arthanite Mesue ⁊c.

Oleum de granis sisami Mesue impinguat et addit in spermate: ⁊ lenit durities et asperitates. et clarificat vocẽ: et lenit guttur: et est materia aliorum oleorũ multorum. Et modus cõpositionis eius est sicut olei de amigdalis preterq; oportet vt grana sisami prius excorticentur: et modus operationis eius est. Mundet sisamus ab oibus immunditijs. deinde roretur sup ipm aqua cum sale pauco: et confricetur manibus iterũq; roretur donec madefiat. postea expãdatur vt exiccet. deinde assetur assatione modica: et ponat in sacculo panni asperi et fricet multũ donec excorticetur: deinde mundet a corticibus: et molatur cũ molis: ⁊ fiat alrachine: ⁊ de cetero trahatur oleũ sicut de amigdalis: et qñq; trahitur oleũ preter q excorietur. Et eius operatio est vt assetur primo sisamus: deinde molatur et fiat alrachine: et trahatur oleum sicut diximus.

Oleum sisaminũ Magistrale qd fit qñ haberi non põt oleũ de granis sisami. cuius permixtio. ℞.

Musci. ʒ. j.	Cardamomi. s. maioris ⁊ minoris.
Ligni aloes. ʒ. ß.	Galie muscate. añ. ℈. j.
Nucis muscate. ℈. j.	Cubebe.
Gariofilorum.	Calami aroma. añ. ℈. j.
Macis.	Olei communis. lib. j.
Spice ana. ℈. j.	

Bulliant in duplici vase et reponantur.

¶ Istud oleũ ingredit in multis medicinis: ⁊ quia ad nos nõ defert: q multi et false dicãt q verius apportat: hãc cõpositionẽ loco ipsius solẽt medici dispẽsare que in virtute est ipsius. Et si hanc nõ vis facere ⁊ aliũ habere nõ potes ipsorũ loco accipias oleũ amigdalarum dulciũ qui in virtute est illius: vt omnis medicorum tenet schola: sed recens esse debet non randicum.

Oleum de crisomilis Mesue sedat dolo[illegible] ani: et [illegible]roidarũ: et resoluit tumores in eis: et tumores nariũ. [illegible]pedimenta lingue et dolo[illegible] auris: et modus est sic[illegible] diximus in capi. de oleo de amigdalis dulcibus.

Oleum de tartaro Magistrale. valet ad maculas faciei purgandũ. ℞. Tartarũ q̃titatẽ quã volueris ponat sup prunas: et tantũ permittat q totũ inflammet et rubeat postea ponatur in sacculo lineo: et pone dictũ sacculũ in loco humido sicut in penu: ⁊ sub sacculo ponat vel ampulla vel ciatum: qd enim exiet ab eo oleum tartari ab omnibus solet appellari.

¶ Hoc oleum potest fieri tam de tartaro albo. s. vini albi q vini rubei.

¶ Et sunt qui alio modo faciunt. s. puluerizando tartarum subtiliter: deinde in sacculo tele reponunt: et ipsum sacculũ et tartarum irrorant aceto: deinde sub prunis ponunt: et relinquũt vsq; quo nigrescit: deinde extrahũt illũ a sacculo: et iterũ puluerizant: et aceto aspergunt: et sub prunis ponunt: et post ipsius nigredinem sacculum accipiunt: et in penu ponunt: et liquor exit.

¶ Quinq; modis habetur diuersitas oleorũ. Quedam enim olea fiunt per expressionẽ vt oliuarũ et amigdalarum. Quedã per impressionẽ vt oleum camomille et de absinthio. Quedã per resolutionẽ vt oleũ ouorum ⁊ frumenti. Quedã per sublimationẽ: vel oleum philosophorum: vel de lateribus. Quedã vero per emanationem vt oleũ balsami. Et iterũ oleorũ triplex est diuersitas: Quedam enim sunt frigida. vt rosatũ violatum. quedam tẽperata vt amigdalarum dulcium re[illegible]s: eo quia elapso mẽse rancescit: et sic sua temperies deperditur: et calidum fit: ideo dixi recens. Et quedã calida vt rutaceum costinum et vulpium. Olea frigida quanto recentiora tanto meliora. et cum transeunt tres menses virtus ipsorum perditur: et calida fiunt. Temperata vero vsq; ad sex mẽses sunt in sua bonitate. Calida vero seu calefacientia quãto antiquiora: tanto meliora ⁊c.

Oleum saluie Magistrale: cuius permixtio hec est. ℞. Foliorum saluie. Succi eius. añ. ℥. iiij. Olei oliuarũ. li. iij. Et facias prout in oleo ruthe mente ⁊ absinthij tibi ostensum est: decoctione expositione ad solem: et trina permutatione succi et herbe.

¶ Modo hoc potes facere ex omnibus herbis oleum. ⁊ illud oleum habebit virtutem illius herbe. Sz fieri debẽt olea ex herbis in mense Maij vt in pluribus: eo quia tunc maiori virtute vigent.

Oleum de euforbio Mesue: ⁊ est medicina solẽnis ad egritudines neruorũ frigidas: et dolori eorũ. et dolori iuncturarum: et dolori epatis: et splenis. Et fit caput purgium ex eo ad sodã emigraneã: et litargiã: qd ita fit. ℞. Euforbij. ʒ. ß. Olei de keiri. ʒ. v. Uini odoriferi tantundẽ decoq̃ vsq; ad vini cõsumptionẽ: ⁊ vtere.

¶ Alius modus est faciendi dictũ oleũ. ℞. Staphisagrie Condisi añ. ʒ. iiij. Piretri. ʒ. vj. Calamenti montani sicci. ʒ. xij. Costi. ʒ. x. Castorei. ʒ. v. Tere et decoque in vase vitreo cum vini odoriferi lib. iij. ß.

¶ Postq; infusa fuerint in eo diebus duobus vsq; ad medium vini. Deinde manibus fricatione vehementi cola. et funde super ipsum olei de keiri aut olei sisamini lib. j ß. Et decoque vsq; ad consumptionẽ vini. Deinde projice super ipsum Euforbij recentis et albi. ʒ. iiij. triti contritione vltima: et coquatur cum eo.

¶ De condisi et species ellebori albi.

Oleum de semine lini Mesue cõfortat ad spasmũ ⁊ lenit duritiẽ neruorũ et iuncturarũ: ⁊ est medicina magna egritudinibus ani: sicut sunt apostemata et emoroide: et ragadie dolori pulsatiuo. Et modus operationis eius est sicut olei sisamini preterq; nõ oportet vt excorientur semina lini.

Oleum de cucurbita. Mes. valet ad inflãmationes sedat vbicũq; sint: et lenit asperitates etiam pectoris et pulmonis: et sedat apostemata calida ⁊ pleuresim: cuius permixtio. ℞. Succi rasure ten[illegible]rime cucurbite. Florum eius. ana. ℥. iiij. Olei oliuarum incompletarum. li. iij. Tria hec reponantur in vase vitreo: ⁊ facias prout ostẽdi tibi in oleo mẽthe absinthij tã de decoctiõe quã expositione ad solem permutatione succi et rasure.

¶ Olea oia frigida perfectiora fiunt cũ oleo incompleto q cũ cõpleto: ⁊ si p[illegible] cũ cõpleto fiunt lauari debent cũ aqua fontis bis vel ter. calida vero olea fieri debent cũ oleo completo absq; lotione.

¶ Potest [illegible]m fieri oleum ex semine cucurbite per expressionẽ quẽadmodũ fiunt alia olea ex seminibus: ⁊ erit superiori temperatior: et nature magis conformis.

Oleum de floribus papaueris Mesue sedat dolores calidos: et facit somnum: cuius permixtio. ℞. Flores folia et capita papaueris viridia contusa. ℥. iiij. Oleum oliuarum incompletarum. li. j.

¶ Reponantur duo hec in vase vitreo: et obturetur os vasis: et soli exponatur per dies. vij. deinde bulliant in duplici vase per horas tres: postea coletur manibus fortiter exprimendo. et fiat bis semper noua folia capita et flores innouando stando q; ad solẽ et bulliendo ad ignẽ vt supra. Tertie vero colature adde suprascriptam quãtitatem foliorum florum et cetera.

¶ Contusis vt supra. Et his addas. Aque infusionis papaueris lib. j. Et stringe orificium vasis: et expone so

li per dies.xl.deinde cola manibus exprimendo:et iterū in dicto vase reponantur:et soli exponantur : et ibi permittantur vsq̧ ad consumptionem aque

¶ Istud oleum fieri etiam,potest ex solo semine per expressionem vt fit oleum amigdalarum et seminum.

¶ Infusio papaueris fit vt infusio violarum : excepto quod in illo solum flores accipimus: in isto vero flores folia ⁊ capita omn[illegible]m.℥.iiij.et confrangantur:in reliquis fit vt illa ⁊c.

Oleum de iunipero Mesue cōfert infectionib⁹ cutis:et malo tibiarū et serpigini ⁊ cācro : et vulneribus malis.Et modus faciendi talis est. ℞.

¶ Lignorum eius quantitatem sufficientē: et scinde in frusta:et imple ex eis doliū magnū vitreatū interi⁹ cui⁹ orificium sit arctū:⁊ fac foueā in terra:⁊ prepara parietes eius cū terra figuli. Deinde pone ollā vitreatam ex directo in fundo fouee habentē orificiū amplū:⁊ cooperiatur lamina ferrea subtili perforata foraminib⁹ multis sicut cribratorium tritici.ita q̄d lamina vndiq̧ olle orificiū cooperiat . Deinde super lamina preparet̄ orificium dolij ex inuerso:et preparetur cum terra figuli vt nihil ex vtriusq̧ orificijs respiret. Post illud accende ignē super totū corpus dolij: et dimitte ardere sic per horas ij.manabit enim ex arte hac oleum quod reconde: ⁊ administra vbi oportet.

PVluis cordialis dulcis magistral. Iuuamentum magnum ad egritudines cerebri cordis stomachi ⁊ epatis: ⁊ letificat cor:et nos fuimus experti:⁊ valet ad tremorē cordis:et sincopim ⁊ q̄n q̄s tristatur ⁊ nescit radicē:⁊ facit oris odorē bonum: cuius permixtio. ℞.

Fragmentorū cordialiū coīm.ſ. Seminis acetose.℥.ij.
Zaphirorum. Margaritarum.℥.j.
Smeraldorum. Conterantur omnia p se
Rubinorum. subtilissime et reseruentur.
Granatorum. Et sunt aliqui qui ponunt.
Zacintorum ana.℥.ij. Tere sigillate ana.℥.j.
Corallorum rubeorum. Zuccari albi ⁊ fini.℥.xxiiij.
Corallorum alborum. Foliorū auri ⁊ argenti ana.
Rasure eboris an̄.℥.iij. numero.xl.
Rasure cornu cer.℥.ij.

¶ In hac cōpositione zuccarū apponitur duplici causa. Primo vt sit magis gustui delectabilis. Secundo vt citius a natura attrahatur.

¶ Prescripta aūt quomodo cor cōfortent vel ratiōe nutrimenti vel qualitate vel occulte ꝓprietatis in questione mea de remouentibus venenositatē ⁊ malitiam narcoticorum a membris principalibus subtiliter excussi: quantū vero ad locū istū ꝑtineat dico q̄d agunt et rōne qualitatis:et ratione ꝓprietatis occulte : ⁊ hoc magis.

Puluis contra vermes magistralis amarus est. ℞.
Cornu cerui vsti.
Granele preparate.i.herbe ianue. Ossis de corde cerui ana.ʒ.iiij.
Diptami. Zaphirorum.
Mirrhe. Sm[illegible]aldorum.
Tromentille an̄.ʒ.iiij. Rubinorum.
Seminis caulium. Granatorum.
Seminis acetose. Iacintorum an̄.[illegible]j.
Seminis coliandrorū preparatorum. Reubarbari ele[illegible].ʒ.j.ß.
Seminis portulace. Seminis leuistici.ʒ.x.
Foliorum auri.nume.xl.

¶ Granela hoc mō preparat̄:mūdetur ab omni immūditia:et super eā proijciatur acetum quo cooperiatur:⁊ omni die acetum permutetur: et hoc fiat per dies nouē: deinde extrahatur ab aceto:et super assidem dilatetur et permittatur vmbra exiccari.

Puluis pro botio montagnane exiccās multū. ℞.
Auellanarum. Lapidis pumi.an̄.ʒ.ij.
Spongie combuste. Nucis muscate.
Bale marine combuste. Gallarum.
Carte combuste. Aristologie longe.
Ossis sepie.
Cinamomi.
Seminis planta.an̄.ʒ.iiij. Ellebori albi.
Trium piperum. Ellebori nigri an̄.ʒ.ij.
Zinziberis. Limature acus preparate.
Salis gemme. Cineris corti.ouo.an̄.ʒ.ß.

Cōterātur subtilissime:et detur omni die.ʒ.j.cum aqua saluie per duas ho.an̄ cibum:⁊ facit optimū effectum.

¶ Spongia hoc modo cōburitur. primo bene lauetur et purgetur a lapidibus interioribus : deinde in furno tēperato exiccetur:deinde cōburatur . Et cognoscit̄ ei⁹ cōbustio q̄n omnis eius pars pulucrizari potest.et hoc modo cōburitur.etiā certa causa quare duo hec cōburuntur est vt sint magis corrosiua ⁊ penetratiua.

¶ Modus incinerandi cortices ouorum positus est supra in electuario de cineribus.

¶ Limatura vero acus preparatur eo modo quo scoria ferri:vt in electuario de scoria ferri ostenditur.

Puluis Dulcis:siue puluis ꝓ stomacho magistralis valet ad confortandum stomachum et ad calefaciendum. ℞.
Cinamomi subtilis et electi.ʒ.ij.
Cardamomi.ſ.maioris et minoris.
Zinziberis. Cubebe.
Galange an̄.℈.j. Piperis longi an̄.℈.ß.
Gariofilorum. Zuccari albi.ʒ.vj.
Nucis muscate.ana.℈.ß.

Misce et fiat puluis pistando prius species deinde zuccarum. Ad faciendum compositionem hanc bonam ꝓ omni.ʒ.j.specierū apponi debet.℥.j.zuccari:si perfecta et bona esse debet.

Puluis sene montagnane in suo antidotario vz. ℞.
Foliculorum sene.℥.j.ß. Cinamomi.ʒ.j.ß.
Zinziberis. Tartari.ʒ.j.ß.
Macis ana.ʒ.iij.

Terantur omnia satis grosso modo:⁊ dosis eius est.ʒ.j.

¶ Foliculi ponēdi sunt in hac cōpositione:q2 sunt meliores totius plante:magisq̧ solutiui: in folijs vero virtus est debilis valde ⁊c.

Puluis sene magis solutiuus magistralis. ℞.
Foliculorum sene.℥.ix.
Tartari.℥ iiij. Salis indi.ʒ.iiij.
Macis.ʒ.iij. Diagredij.ʒ.ß.
Cinamomi.ʒ.j.ß.

Terantur omnia satis grosso modo:⁊ fiat puluis:⁊ dosis est.ʒ.ß.

Tartarum quod apponi debet in hac compositione est tartarum vini albi:eo q2 magis s[illegible]lutiuū est ⁊ penetratiuum q̄ tartarum vini nigri.

Puluis pro epithimate cordiali magistral. Et ego eum fieri facio. ℞.
Florum buglosse.
Seminis acetose.
Florum boraginis. Ligni aloes.
Florum melisse.an̄.M.ß. Gariofilorum.an̄.ʒ.j.ß.
Sandal[illegible]um omnium. Croci.℈.ß.
Rosaru[illegible] rubearū.an̄.ʒ.ij. Margaritar[illegible].ʒ.ß.
Doronici. Musci.gr[illegible]
Been [illegible]bi et rubei. Camf[illegible]ra.vj.
Karabe.
Fragmentorum preciosorum omnium.ʒ.j.
Ossis de corde cerui.an̄.℈.iiij.
Coralli vtriusq̧.
Corticum citri.ʒ.j.ß. Spodij.an̄.ʒ.ß.

¶ Conterantur omnia per se : deinde misceātur et vsui reseruetur.

¶ Flores omnes in vmbra exiccari debent. Nam si in sole exiccentur pars ipsorum deperderetur: sol enim resoluit partes subtiles et vaporosas.

¶ Apparet quibusdā extraneū q̄ in hac compositione frigida et que ad infrigidandum facta est crocus apponatur:sed hoc factum est vt dirigat virtutem aliarū medicinarum ad cor:et sic instruit Auicen. fen.quarto primi capitu.ij.

Puluis pro sacculo cordis magistralis sic fit. ℞.
Florum boraginis.
Florum buglose. Ossis de corde cer.ʒ.j.
Florum melisse.an̄.℥.ß. Corallorum rubeorum.

Rosarū rubearum.ʒ.ij. Seminis acetose.
Florum camomille. Corticum citri.añ.ʒ.ß.
Florū anthos.i.florum ro= Ligni aloes.
rismarini.ana.ʒ.j.ß. Spodij.ana.℈.ij.
Sandalorum omnium. Croci.
Been albi et rubei. Sete crude.añ.gra.x.
Boliarmeni.ana.ʒ.j. Canfore.℈.ß.
Misce et omnia grosso modo puluerizentur: et vsui reseruetur.

¶Due prescripte compositiones specierū sunt terende grosso modo et per cribrū medicinarū trāseunde: vt cōmodius possint in sacculis stare: ac vt virtus ipsarum longiori tempore duret: ⁊ sic finis imponitur.

¶De pulueribꝰ fuit opinio quorūdam ꝙ virtꝰ earū duraret vsqȝ ad.vj.menses. Sed huic opinioni ego nō adhereo: eo qz in spatio.vj.mēsiū virtutes puluerū resoluūtur: ⁊ efficiunt debiles. Igitur dicas ꝙ per duos mēses conseruantur in bonitate sua et non plus.

Puluis pro sacculo capitis magistralis. ℞. Florum camomille.
Sticados. Nucis muscate.
Maiorane.añ.ma.ß. Corticum citri.
Macis. Rosarum.añ.ʒ.j.
Masticis. Corallorū rubeorum.℈.ij.
Cubebarum.ana.ʒ.j. Salis vsti.℈.iiij.
Conterantur hec et in petia ponantur: et capiti approximentur.

¶Quantitas suprascriptarum et infrascriptarum specierum in sacculis apponenda est.℥.j.pro singulo vel.℥.j.ß.ad plus. forma sacculi capitis dȝ esse quadrata ad latitudinē palme manus. Sacculus vero p̄ corde dȝ habere formam cordis ⁊c.

Puluis restrictiuus magistralis. ℞. Boliarmeni.lib.j. Thuris.℥.j.
Mirtillorum.℥.vj. Rosarum rubearum.
Sanguinis draconis.℥.iij. Balaustiarū.ana.℥.ß.
Masticis.℥.j.
Conterantur subtiliter: et vsui reseruentur.

¶Omnes species puluerum in hac summa supra descripta subtiliter sunt conterendę: ⁊ per spissum sedatium sunt transeunde ⁊c.

Puluis pro mingentibus in lecto montagnane efficax multum. ℞. Stomachorum gallinarū pparatorū.ʒ.iiij. Agrimonie.℥.j. Cineris ericij cōbusti.ʒ.iij. Conterantur oīa: et detur patienti.ʒ.j.cum pauco vino vel brodio: quando vadit dormitum.

¶Stomachi gallinarū hoc modo preparātur. Accipe aquam capitelli calidā in liciuiū quantitatē cōueniētem et infundas stomachos gallinarū vel caponū per horam: postea ablue duabus vel tribus vicibus: deinde abiecto liciuio infunde in vino vermiglio et sicut fecisti de liciuio similiter fac ablutionē in vino. Et etiā ī aqua de nouo infunde aquā vt supra. Et postea in vino mutādo vt dealbentur: portentur in furno: a quo ...iter panis fuerit extractus: et permittantur exiccari: et reseruētur vsui ⁊c.

¶Iritius cōburitur eo modo quo lepꝰ cōburit: et modꝰ cōbustionis positus est in electuario de cineribus.

Puluis pro bombardis ⁊ schiopettis. ℞. Salis nitri.℥.iiij. Sulfuris.℥.ij. Carbones salicis.℥.j. Pistentur omnia subtiliter: et fiat puluis.

Puluis pro implēdo dactilos pro mulieribus grauidis pro comedendo. ℞.
Masticis electi. Mirtillorum.
Thuris albi añ.℈.j.ß. Boli armeni.
Sanguinis draconis fini. Grane electe añ.℈.ß.
Pistentur oīa: ⁊ ponantur.ʒ.j. suprascriptarū specierū pro singulo dactilo abiecto osside interiori: et inuoluatur in papyro: et linceatur cū vino vermiglio: ⁊ ponat ad calefaciendū subtus bernices calidas: ⁊ detur mulieribꝰ dubitantibus disperdere: ⁊ bonum est.

Pastonum pro filomenis sic fit. ℞. farine ciceruȝ fractorum grosso modo li.j. Amigdalarū mundatarū.℥.vj. ⁊ simul bene incorporētur ⁊ pistētur: deinde accipe butyri recētis.ʒ.iij. Et pone in captia ⁊ liquefac: ⁊ postea adde croci.℈.iij. ⁊ misce oīa simul in captia: ⁊ pone super ignem semper agitādo cū spatula ⁊ non detrahe ab igne donec erit siccū parum: ⁊ postea pone ad cribellum vt totū transeat: ⁊ si nō vult transire iterum residuum pone ad ignem ad exiccandum donec exeat totum de cribro et serua.

Pillule elefangine Mesue: ⁊ interpretantur pillule de aromatibus ex inu...tione nostra: valēt ad dolorē stomachi propter flegm... ipsum et sunt vehementis iuuamenti in mundificando stomachū ⁊ cerebrum: et humores grossos et instrumenta sensuum: stomachum vero cōfortāt: ⁊ digestionē procurant. ℞.
Cinamomi electi. Asari.
Cucube. Masticis.
Ligni aloes. Squinanti.
Calami aromatici. Spice.
Macis. Carpobalsami añ.ʒ.viij.
Nucis muscate. Absinthij sicci.
Cardamomi maioris et minoris. Rosarum rubearum ana.ʒ.v. Gariofilorum añ.ʒ.viij.
Terātur hec omni contritione grossa: ⁊ infundant super ea aque lib.xij. ⁊ coquantur vsqȝ ad cōsumptionem duarum partium: deinde fricentur manibus: et colētur exprimendo aquositatem eiꝰ: postea accipe Aloes succotrini lib.j. et lauetur in scutella lapidea vitreata lauationibus cū aqua pluuiali: postea remota aqua proijciatur super eum de predicta decoctione lib.ij. ⁊ ponat in sole: et permittatur desiccari omni die cū spatula agitando: deinde post ipsius exiccationē cōterantur subtiliter: et puluerizentur et superponatur. ℞. Mirrhe. Masticis añ.ʒ.v. Croci.ʒ.iij. Et ea permisce cum aloe loto: ⁊ post residuū decoctionis adde: et soli expone omni die cōmiscendo cū spatula: et tantū permittat stare, qȝ exiccentur: et serua: dosis est.ʒ.j. vsqȝ ad aur.j.

¶Iste pillule nō possunt confici nisi semel in anno.s. pillule elefangine.in estate.s.in mense Iunij vel mense Iulij: ⁊ sic tantum ista species pillularum per annum conseruatur in sua virtute et non plus.

¶Magna diuersitas reperitur in Mesue de dosi rosarum et absinthij: quidam ponunt ana.℥.v. quidam vero ʒ.v. et ista litera verior et melior est: nam rose ponuntur vt expellant malitiā caliditatis aloes a stomacho: ⁊ capite: absinthiū vero vt aggreget sua stipticitate partes laxatas ab aloe: quare.ʒ.v. est dosis que in dicta receptam apponi debet.

¶Aloes lauatur cū aqua pluuiali, ppter hāc causam: quia illa subtilior est ꝙ cōis: ideoqȝ magis penetrat per oēs partes aloes quam posset communis facere ppter grossitiem sue substantie: quare cum illa lauetur.

¶Aloes lauatur hoc modo. accipe de aloe succotrino mundo quod cito frangatur: et boni sit odoris quantitatem quam volueris: bene teratur et cribretur: deinde proijciatur in scutella lapidea vitreata: ⁊ rorer aloes ex aqua pluuiali donec imbibatur ab ea per totum: deinde soli exponatur: et exiccari permittat ab illa aqua. Et cum desiccatum fuerit iterum teratur: et secundo et iterum imbibatur ex aqua pluuiali et dimitte siccari sicut prius: et iterato hoc facias: et tertio vsqȝ quo aqua omnes partes eius penetrauerit: ⁊ hoc modo aloes erit lotum: ne... illo modo lauari debet.

Pillule masticine petri de ebano super additionibus factis Mesue capi. de medicinis appetitus corrupti in fine capituli preseruantes stomachuȝ ab omni lesione intrinseca: nec permittūt humores putrefieri in eo: imo abstergunt ⁊ mundificant rugas: et parietes: et qui assiduat vsum earum diebus singulis permanebit illesus a doloribus stomachi: nec a doloribus capitis vexabitur vnqȝ: ⁊ nihil est oculis mihi cre... de salubrius istis: ⁊ qui tristantur subueniunt: ⁊ est medicina matricis viscose ⁊ viscerum interiorum. ℞.
Masticis.ʒ.iij. Agarici albi.ʒ.iij. Aloes electi.ʒ.x.
Misce: ⁊ fiant pillule cū succo Altilie.i. succo artemisie: ⁊ pōt etiā reformare cū syrupo de sticados: dosis est pillule.ij. vel.iij. qñ vadit dormitū: et potest recipi sm̄ mentem voluntatum vsqȝ ad.xxj. aut.ʒ.j. vel.ij. de altilia aūt

altimilia quod idem est.o ꝙta dfia in hac maxime ab ignorantibus aromatarijs.quidā dicunt ꝙ altilie est vinum vel sapa vel rob falsuz.ſi Consiliator diceret conficiantur cum tile, esset vinū coctum :sed ait cum succo altilie.i.artemisie:nā istud vocabulum egomet audiui in hispania:⁊ dicūt artimilia.i.artemisia.Aui in.v.cañ. in tyriaca esdre inqt.succi altilie ⁊ est albelēgisif:⁊ dicitur abrotanum si estre ergo est artemisia:nam albelengesif apud Gale m in.vj.simplicium est artemisia. Preterea Consiliator seu Petrus de ebano dicit:ꝙ compositio harum pillularuz est medicina matricis vitiose ⁊ viscerum interioꝝ prout supraſcripſi.ergo artemesia adjidem mirabiliter vz:⁊ sic est qd altilia est mater herbarum siue artemisia.Et loco eius potest poni syrupus de sticados:vt supra dictum est.

Pillule aurec Nicolai ab excellētia auri:sicut eñ aurum inter alia metalla ꝑciosissimū habetur:sic pillule iste inter alias meliores approbanꝫ:purgāt caput:acuunt visum ⁊ aurium auditum:⁊ cōferūt ventositati stomachi ⁊ intestinorum:⁊ conferunt colice ⁊ purgant sine molestia:⁊ sunt in vsu. ℞.

Aleos electi.ʒ.v. Seminis feniculi.ʒ.j.ſ.
Diagredij.ʒ.v. Croci.
Rosarum rubearum. Coloquintide interioris.
Seminis apij.añ.ʒ.ij.ſ. Masticis.añ.ʒ.j.
Seminis anisi.añ.ʒ.j.ſ.

Pulverizentur nō multū subtiliter:⁊ formentur pillule cum aqua infusionis dragaganti.

De coloquitida inter doctores est discordia:multi ponūt quādo reperiunt interiores colloquintide ⁊ semina ⁊ pulpā vt vult circa instās:et male faciūt.alij vero ponunt pulpā sine semine:vt alij omnes scribunt doctores ⁊ isti melius faciunt:⁊ sic cōiter ab omnibus ponitꝫ:vt seruitor de modo preparādi ponit:⁊ sic Mesue in descriptiōe trociscorū alandal iubet illam a granis mundari.

Pillule de quatuor rebus secundū Franciscum de pedemōtium in capitulo de dolore intestinorū ⁊ medicinis eiꝰ ⁊ sunt expertissime. ℞.Colloquintide loco eius trociscorum alandal.

Serapini. Diagredij.añ.ʒ.ij.
Salis gemme.

Terantur et cōficiantur cum succo porri iste pillule nō sunt in vsu apud nos:dicunꝫ autē de quatuor rebus a quatuor simplicibꝰ que in ipsis ingrediūꝫ sine liquore.

Pillule turbithate et dicūtur aurce Mesue:⁊ sunt prime coleram ⁊ flegma sine molestia purgāt:stomachū et epar ꝯfortant:⁊ digestionē ꝓcurāt. ℞.

Turbith albi ⁊ boni.ʒ.xvij. Rosarum.añ.ʒ.vij.
Aloes.ʒ.xij. Croci.ʒ.iij.
Masticis.

Pulverizentur et cōficiantur cum succo absinthij.

In istis pillulis non ponitur zinziber:⁊ hoc est vt debiliores sint:et a longe nō trahant:qd secus facerent si in eis poneretur:zinziber enim permixtum cum turbith fortificat ipsiꝰ solutionē:⁊ facit ꝙ a lōginquo attrahat.

Pillule aggregatiue ex inuentione nostra Mesue que sunt in vsu cōi   entes aggregationē expertorū iuuamentorū ad febres antiquas et ad febres diuersitatis ⁊ ad egritudies capitis stomachi:⁊ epatis:⁊ educunt putrefactiōes vtriusqꝫ colere ⁊ fl ma:⁊ mūdificant instrumēta sensuum:⁊ sunt mund ficatiuum bonum. ℞.

Mirabolanorum citrinoruz. Polipodij.añ.ʒ.ij.
Rauedseni.ana.ʒ.iiij. Turbith.
Succi eupatorij. Aloes.ana.ʒ.vj.
Succi absinthij.añ.ʒ.ij. Masticis.
Diagridij.ʒ.vj. Rosarum rubearum.
Mirobalanoꝝ kebulorū. Salis gemme.
Mirobalanorū indorum. Epithimi.
Agarici albi. Anisi.
Colloquintide interioris.
Zinziberis.añ.ʒ.j.

Misce ⁊ reformētur cū electuario rosato Mesue omnibus prius pulverizatis:dosis est.ʒ.j.vsqꝫ.j.ſ.

Nota ꝙ succi intrātes in istis ⁊ alijs pillulis seu cōfectionibꝰ hoc modo fiunt.accipiaꝫ absinthiū ⁊ bene cōteraꝫ:deinde in pecia rara inuoluaꝫ:postea cū torculari exprimaꝫ:⁊ absqꝫ alia colatura in vesica ponaꝫ:⁊ soli ad exiccādū permittaꝫ:si eñ a parte grossa colareꝫ in vesica nihil remaneret:eo q2 pars aque a sole cōsumereꝫ:et vt de absinthio dico:ita ⁊ de alijs omnibus herbis intelligatur:⁊ per annū conseruatur.

Nota ꝙ iste pillule ⁊ pillule de hermodactilis minores:⁊ de hermodactilis ex inuentione nostra.Mesue reformenꝫ cū electuario rosato Mesue:⁊ nō cum electuario de succo rosarum: sicut faciunt quidā ignari aromatarū qui reformant cum supraſcripto electuario de succo rosarum:⁊ hoc propter auaritiam.

Nota ⁊ insuper ꝙ si simpliciter scriptū reperies pillularum aggregatiuarum de istis supraſcriptis est intelligendum:⁊ non de alijs.

Pillule de fumoterre Auicenne li.iiij.fen.septima.c. de scabie cura purgant materias adustas:⁊ cōferunt scabiei. Cuius permixtio. ℞.

Mirabolanorū citrinorū. Scamonee.añ.ʒ.ſ.
Mirabolanorū indorum. Aloes cicotrini.ʒ.vij.

Pulverizentur omnia nō multū subtiliter.Et confice cū succo fumiterre depurato aut cū aqua fumiterre irrorādo ea:⁊ dimittaꝫ ad solē donec exiccenꝫ:⁊ imbibatur vice altera:⁊ dimittaꝫ donec exicceꝫ:⁊ fiat illud tribus vicibus:⁊ in omni vice fiat sicut sorbitio:deinde dimittaꝫ donec inspisseꝫ:⁊ cum factū fuerit:fiant inde pillule.

Hic intelligēdū est:⁊ in oibꝰ alijs locis in quibꝰ scribūtur miraboloni ꝙ solū cortices amotis ossibꝰ accipi debent mirabolani.

Modꝰ faciendi supraſcriptas pillulas vꝫ obscurꝰ:sz hoc modo fieri debēt:terātur prescripta in eis:deinde irrorenꝫ succo fumiterre cocto ⁊ depurato:aut aqua fumiterre intm̄ ꝙ oēs partes ipꝫrū penetrēt:deinde in sole ad exicādum ponanꝫ:⁊ añ perfectam exiccationem:sed post aliqualem suctionem iterum aque fumitterre irrorentur ⁊ soli exponantur:⁊ hoc ter fiat:vltimo in sole exponātur:et tantum permittantur donec pillularum formam accipere possint:deinde remoueantur ⁊ conseruentur.

Pillule de mezereon Mesue:⁊ sunt medicina mirabilis ad hydropisim:⁊ educunt aquā citrinam:⁊ sunt experte.Cuius permixtio. ℞.

Foliorum mezereon preparatorum.ʒ.v.
Mirabolanorum citrinorum.ʒ.iiij.
Mirabolanorum kebulorum.ʒ.iij.

Misce ⁊ pulverizentur omnia nō multū subtiliter:⁊ cōfic um aqua endiuie in qua dissoluti sint tamarindi ⁊ terenIabin.añ.ʒ.j.⁊ fiant.dosis est.ʒ.j.ſ.

Mezereon ꝑparaꝫ hoc modo:infundaꝫ in fortissimo aceto:⁊ ꝑ diem dimittaꝫ ⁊ exiccari ꝑmittaꝫ:deinde conteratur ⁊ administreꝫ:hoc eñ modo preparaꝫ:vt serositas inflammatio que in eo est amoueaꝫ:parum eñ sustinent d ecoctione:⁊ laboriosa contritio virtutē eius destruun resoluunt.

Pil le de yera simplici.Galeni   rapentice.ca.xxij.valent ad vniuer ssiones capitis auriū et oculorū stimulū ⁊ splene purgant. ℞.

Specierum yere simplicis. Galeni.ʒ.iiij.

Et conficiantur cum melle rosato ⁊ fiant.Nec aliud est addendum nec diminuendum:et hoc modo Gal.describit loco allegato.

Necessitas compositionis pillularum fuit:quia medici volentes dare substantiā medicine in forma in qua diu moretur in stomacho oportuit eas aptare in forma pillularum:cum solidum magis in stomacho stet quā quecqꝫ alia forma.

Pillule de yera composita siue de yera cum agarico Magistrales valent ad dolorez capitis:pectus mūdificant ⁊ humores grossos et putridos:⁊ cōferunt asmati ⁊ tussi antique. ℞.

Specierum yere simplicis Galeni.
Aloes boni pulverizati.ʒ.viij. Agarici trocisc.añ.ʒ.iiij.

Misce ⁊ cum melle rosato fiant pillule.

In hoc libello notandū est ꝙ aliqbus in descriptioni

bus et cōpositionibus reperit terant. ꝛ in aliquibꝰ conterantur: nō differētia est inter tero ꝛ contero. Terere enī idem est ꝙ rē aliquā diuidere per partes grossas. contere vero idē est qđ rē diuidere per ptes subtilissimas. imo qñ intendo spēs subtilissime teri debere: scribo ꝛ dico cōterantur. Qñ vero volo ꝙ grosso mō pulueriȝent: dico ꝛ scribo terant. quare et in suprascriptis ꝛ infrascriptis compositionibus ad hoc aduertatur.

Pillule de yera magna Galeni valent ad diuersas capitis passiões aurium ꝛ oculorum ꝛ stomachū optime purgant ꝛ cās epatis ꝛ splenis duritiē mollit ꝛ extenuat: vesiceque pficit. ℞.

Cinamomi fini.	Carpobalsami.
Rosarum rubearum.	Cassie lignee.
Spice añ. ℥. j.	Absinthij.
Masticis.	Croci.
Xilobalsami añ. ℥. j.	Squinanti. ℥. j.
Radicum assari.	Turbith albi.
Uiolarum.	Coloquintide añ. ℥. j.
Epithimi.	Aloes boni. ℥. ij.
Agarici albi añ. ℥. j.	

Puluerizētur omnia nō multum subtiliter: ꝛ fiant pillule cum vino: aut cum melle rosato.

Pillule fetide maiores Mesue de mente Gal. expertorum iuuamentoꝝ ad egritudines omnes neruorū que sunt a materia grossa viscosa difficilis eradicationis ꝛ ad dolores iuncturarū qui sunt ab eadē cā et ad oēs dolores totius corporis qui eandē habēt naturā: s. ꝛ ad vertiginē ꝛ ad epilepsiā ꝛ emigraneā difficilem ꝛ sodā ꝛ morpheā ꝛ albaras ꝛ leprā. ℞.

Serapini.	Hermodactiloꝝ ℥. ij.
Armoniaci.	Diagredij. ℥. iij.
Oppoponaci.	Cinamomi.
Bdelij.	Spice inde.
Colloquintide.	Croci.
Harmel. i. semen cicu.	Castorei añ. ℥. j.
Aloes.	Turbith albi. ℥. iij.
Epithimi añ. ℥. v.	Zinziberis. ℥. j. ʒ.
Eufor bij. ℈. ij.	Alsebrā. i. exula: ꝛ colligitur in mense octobris. ℥. ij.

Terantur omnia: ꝛ gummi dissoluantur in aqua porri et fiant pillule.

¶ Nota de mente autoris pandectarū ꝙ harmel scptū per h. adē significat qđ semen cicute: qñ vo scribitur cū a. idē est qđ semē ruthe: ꝛ ex hoc igit intelligas ꝙ diuersus modus scribēdi diuersificat nomen vocabuli: quare semꝑ respiciende sunt litere ꝛ syllabe vocabulū componentes in medicina scriptū: eo qđ variatur ꝑm varietatem compositionis literarum. quare bene nota.

Pillule fetide minores Mesue que sunt in potestate maiorum. ℞.

Serapini.	Mirrhe. ℥. v.
Armoniaci.	Turbith albi. ℥. x.
Oppoponaci.	Colloquintide. ℥. ij.
Bdelij añ. ℥. v.	Dissoluantur gumme in

aqua porri: ꝛ cetera terantur: ꝛ cum ea conficiātur.

¶ Unū gñale hic [illegible] incideter. Qđ illud qđ [illegible] natura sua est aromaticū quāto est aromatitius tāto meliꝰ: et qđ est fetidū quāto fetidius tāto meliꝰ: excepto aloe. Similiter omne qđ debet habere aliquē saporē quāto in suo sapore est intēsius tanto melius excepto aloe. Nam cum sit de natura rerum amaritudinem habentiū quā to minus amarum tanto laudabilius.

¶ Gumme dissoluātur in aqua porri vel in aceto vel in aliquo alio liquore hoc modo. infundātur in aqua vel aceto per noctē ꝛ debet acetū vel aqua esse in tanta copia ꝙ eas tegat. in mane si gūme totā biberunt aquam vel acetū ꝛ dure sint adiungatur ipsorū alterum: postea accipias eas ꝛ fricabis manibus super sedatiū qua fricatione bona trāsibit substantia: palee vero ꝛ immūditie remanebunt: et tunc vtere.

Pillule de sarcocolla Mesue in cap. de sarcocolla ꝛ in antidotario ꝛ sunt pillule alie educentes flegma: ꝛ cōferunt ad egritudines flegmaticas. Cuius permixtio hec est. ℞.

Sarcocolle preparate. ℥. iij.	Zinziberis. ℥. j. ʒ.
Salis gemme. ℥. j.	Turbith albi. ℥. iiij.
Colloquintide interioris. ℥. j. ʒ.	

Dissolue sarcocollam in aqua rosata cetera terantur: ꝛ et cum ea fiat massa.

¶ Sarcocolla hoc modo preparatur: infundatur in lacte asine per dies quinq;: semꝑ ꝛ omni die lac innouādo et primū abijciendo: deīnꝫ dissol[illegible]tur in aqua rosata vt in superioribus pillulis tibi m[illegible]straui.

Pillule de bdelio maiores Mesue ex parte ad fluxū emorroydarū vlcerū in eis: ꝛ ad fluxū menstruorum. Cuius permixtio. ℞.

Bdelij. ℥. j. ʒ.	Mirabolanoꝝ emblicorū.
Seminis ameos. ℥. iij.	Mirobalanoꝝ kebulorū.
Uenarum adustarum. i. radix acori adusti.	
Mirabolanorum indorum.	
Mirabolanorum bellicorum añ. ℥. ij. ʒ.	
Tarabe añ. ℥. ij. ʒ.	

Infundatur bdeliū in succo porri: cetera terātur ꝛ cum eo fiat massa: ꝛ dentur pillule in modum ciceris.

¶ De porro nota ꝙ quoddā est porrum capitatū. i. trāsplantatū et esui illud cōpetit. Aliud est sectile. i. nō transplantatū: et istud vsui medicine competit. Igitur de isto fit succus de quo iste pillule reformātur: ꝛ ex his etiam fiat aqua vel per sublimationē vel per decoctionē: et iste vltimus modus magis mihi placet de qua reformentur et dissoluūtur gumme intrantes in pillulis fetidis: quare nota.

¶ Diuersitas magna reperitur in receptis harū pillularum: fere oēs Mesue dicunt venarū adustarū. Et hāc literam reprobat Mattheus siluati. in sinonimis ponitur sub cap. dcxc. dicens qđ est error scriptoris: ꝛ qđ debet dicere auellanarū adustarū. Sed salua semper eius pace in errore est. Sed debet dicere venerearū adustarū: vt a quodā antiquissimo Mesue scriptum reperi. Et qđ sic dicere debeat patet: eo quia venerie. i. acorus: scꝫ radix que radix supra aliquem etiam portata illum conseruat a fluxu sanguinis: vt ipse ponit ca. cclxxxj. quare seipsum corrigat.

¶ Radix acori hoc modo aduritur: post ipsam exiccatione per grossa satis frusta incidatur: deinde super laminam ferream ignitam incessanter agitetur et reuoluatur: donec ꝛ quousq; color eius de toto mutetur: ꝛ tunc remoueatur: quia adusta est.

Pillule lucis maiores Mesue addūt in visu: ꝛ corroborant eū ꝛ auditum: et abstergūt instrumenta sensuū: ꝛ expellunt superfluitates: et custodiunt sanitatem totius corporis: ꝛ presumitur super eis absq; necessitate abstinendi. Cuius permixtio. ℞.

Rosarum rubearum.	Cinamomi.
Uiolarum.	Anisi.
Absinthij.	Semis feniculi. ana ℥. ij.
Colloquintide.	Seminis apij.
Turbith.	Cassie lignee.
Cubebe.	Croci.
Calami aromatici.	Macis añ. ℥. ij.
Nucis muscate añ. ℥. [illegible]	Mirabola. citrinorum.
Spice.	Mirabolanorū kebulorū.
Epithimi.	Mirabolanorū indorum.
Carpobalsami. id est lignum balsami.	
Mirabolanorū bellicorū.	Sileris montani.
Mirabolanorū emblicoꝝ.	Seminis ruthe.
Rauedseni. id est reubarbari añ. ℥. iiij.	
Squinanti.	Assari añ. ij. Agarici.
Masticis.	Sene añ. ℥. v.
Gariofilorum. ℥. ij.	Eufragie. ℥. vij.

Aloes succotrini ad pōdus oim: terant oia ꝛ ꝯficiātur cū succo feniculi: ꝛ fiat massa: dosis ē a. ℥. ii. vsq; ad. ℥. iij.

¶ De colloquintida pauci fuerūt in receptis ponāt colloquintidā: fundāt se supdicti Mesue in descriptione trociscoꝝ alādal qui dicit trocisci alandal qui ponūtur in hyera hermetis: ꝛ in aliis cōfectionibus loco colloquintide: ac etiā ꝑpter suam venenositatem dicūt non esse ausi in receptis ponere: alij vero ponunt colloquintidā: ꝛ nō trociscos alādal dicentes ꝙ magis solutiua

est:ꝛ ꝙ a doctorib⁹ ponit̃ in cõpositionib⁹ tanq̃ calcar: vel etiã faciũt diagrediũ:ꝛ sic his rationib⁹ varij varias cõpositiones faciunt:ego vero soleo hoc fieri facere:si in receptis auctorẽ reperio:cõsidero si in eis ipsi⁹ malitiã frãgentes sunt posita vel nõ:si sic:audacter illã apponi facio:vt in ista recepta. Si nõ:loco ipsi⁹ pono trociscos sandal:ꝛ hoc est quod dicit bonus Mesue:ꝛ propter hoc in hyera hermetis posuit in qua multe ꝛ multe sunt medicine venenose:ꝛ pauce earum venositatem corrigentes:et tu hoc considera bene.

Pillule de hermodactilis maiores Mes. ex parte ad dolorẽ iuncturarũ:ꝛ podagre frigide. ℞.

Hermodactilorum.	Castorei.
Aloes.	Sarcocolle.
Mirabolanorũ citrinorũ.	Euforbij.
Turbith.	Oppoponaci.
Colloquintide.	Harmel.i.semen cicute.
Bdelij.	Seminis apij.añ.ʒ.iij.
Serapini.añ.ʒ.vj.	Croci.ʒ.j.ß.

Conterantur omnia:ꝛ cum succo caulium fiat massa:ꝛ dosis.ʒ j.in.ʒ.ij.

¶ Coloquintida anteq̃ in compositione ponatur debet vltimate conteri:vt iubet Mesue in capitulo de rectificatione medicinarum pro trituratione:cum dicit oportet ꝙ colloquintida vltime pulverizetur:neq̃ sit contẽtus aliquis in trituratione eius.

¶ De ꝯtritione iterũ nota ꝙ duplex est:quedã eñ est multa:quedam pauca:multa ꝯtritio fit duab⁹ de causis. Prima vt per illã contritionẽ remoueat̃ malitia medicine quantũ faceret si grossa esset:ꝛ ob hoc bene ꝯteritur pulpa coloquintide. Secunda est:q2 mẽbrorũ qđ curare volum⁹ est situatũ in remotis partibus:imo bene cõterẽde sunt vt medicine rerũ epatis:ꝛ grossa vero cõtritio fit duab⁹ de causis:vna est ne vltimata cõtritione virtus medicine:ꝛ operatio eius propria corrumpatur:vt scamonea:si in vltimo conteratur deperdit virtutem solutiuam. Secunda est vt multo tẽpore remaneat in stomacho:ꝛ iuuet digestionẽ:vel magis attrahat ꝛ sic medicine stomatice:ꝛ solutiue grosso modo conteruntur.

Pillule de hermodactilis minores Mesue valẽt ad podagrã calidam. Cuius permixtio. ℞.

Hermodactilorum.ʒ.v.	Rosarum rũbearum.ʒ.ij.
Scamonee preparate.ʒ.ij.ß.	Aloes.ʒ.x.
Mirabolanorum citrinorum.ʒ.iij.	

Confice cum catartico rosato:idest cũ electuario rosato terendo prius terenda:et da.ʒ.ij.

¶ Catarticũ.i.purgatiuũ vt doctores imponunt igit̃ catarticum rosatum idem est quod purgatiuum factum cum succo rosarum:ꝛ fit electuarium de succo rosarũ:ꝛ electuarium rosatum dici potest catarticum rosatum:verum ego magis laudo reformari debere cum electuario rosato:quia illud magis benignum est:ꝛ minori venenositate participat.

Pillule de hermodactilis ex inuentione nostra Mesue. ℞.

	Hermodactilorum.ʒ.v.
Aloes.ʒ.v.	Mirabolanorũ citrinorũ.
Zinziberis.ʒ.ij.	Turbith ana.ʒ.iiij.

Et fac pillulas cum electuario rosato:ꝛ da.ʒ.ij.

Pillule de Reubarbaro Mesue cõferunt ad febres antiquas generatas ex diuersis humorib⁹ viscosis:ꝛ putridis multarum putredinum:et dolorẽ epatis:ꝛ principium hydropisis. ℞.

Rauedseni.i.reubarbari.ʒ.iij.
Seminis apij.
Succi liquiritie.
Seminis feniculi.añ.ʒ.j.ß.
Succi absinthij.
Trociscorum diarodon.ʒ.iij.ß.
Masticis ana.ʒ.j.
Mirabolanorum citrinorum.ʒ.iij.ß.
Specierum hyere pigre.i.hyere simplicis.ʒ.x. Terãtur terenda:ꝛ conficiantur in magdaleone cum aqua feniculi:ꝛ da cum aqua casei.ʒ.ij.in sero.

¶ Pro reformatione pillularum. Nota ꝙ nisi pillule reformentur cũ aliqua re viscosa non possunt simul teneri vt faciunt iste pillule:ꝛ pillule cochie que reformantur cum vino albo. Ideo si iste reformarentur cum syrupo acetoso vel cum oximelle simplici non esset inconueniens:ꝛ pillule cochie cum melle rosato. Igitur vt dico de istis:ꝛ de alijs etiam intelligas que cum aqua vel vino reformantur ꝛc.

Pillule inde Mesue quas scripsit hali:quarum iuuamentum est multum ad egritudines melancolicas:ꝛ cancrum:ꝛ lepram:ꝛ morpheam nigram difficilem:ꝛ sunt bone melãcolie:ꝛ timori:ꝛ quartane:ꝛ ad dolorem splenis:et icteritiam splenalem. ℞.

Mirabolanorum nigrorum indorum.
Modus lauandi supra ostensus est.

Ellebori nigri.	Colloquintide.
Polipodij ana.ʒ.v.	Salis indi ana.ʒ.iiij.
Epithimi.	Succi eupatorij.
Sticados.ana.ʒ.vj.	Spice ana.ʒ.ij.
Agarici.	Gariofilorum.ʒ.j.
Lapidis lazuli loti.	Spẽrũ yere.i.simplicis.ʒ.xij

Terant̃:ꝛ fiant massa cũ succo apij.dosis eius est a.ʒ.ij. vsq̃ ad aur.ij.ꝛ sunt sane ꝛ experte:ꝛ da cũ aqua casei.

¶ Nota quod pillule oẽs conseruantur cum bona earum virtute ꝛ operatione vsq̃ ad menses sex. Et debent teneri in magdaleonibus:ꝛ non in puluere:q2 non conseruantur:imo nullam vel remissam faciũt operationẽ. Et nõ debent conseruari in loco excessiue calido nec prope ignem nec ad solem.q2 in excessiuaʒ duritiem ꝛ lapideitatẽ conuerterentur:ꝛ tunc nullo modo debent aromatarij eas exhibere.eo q2 si darentur torquerent corpus:ꝛ nullam penitus operationem facerent.

Pillule sine quibus esse nolo Nicolai:pillule a rotunditate dicũtur:sine quibus esse nolo propter magnam efficaciam quã habere dicuntur superiores purgant humores:precipue valent ad cataractas oculorum:ꝛ obscuritates eorũ:caput purgant a colera flegmate ꝛ melãcolia:visum cõfortant:ꝛ yliosis cõferũt:ꝛ aurium dolorem sanant:cuius permixtio hec est. ℞.

Aloes opitimi ablu.ʒ.xiiij.	Rosarum.
Mirabolanorũ citrinorum.	Masticis ana.ʒ.j.
Mirabolanorũ kebulorum.	Absinthij.
Mirabolanorũ belliricorũ.ʒ.j.	Violarum.
Mirabolanorũ emblicorum.	Foliorum sene.
Mirabolanorum indorum.	Agarici electi.
Reubarbari añ.ʒ.j.	Cuscute añ.ʒ.j.

Terãtur om̃ia:deinde accipe Scamonee preparate subtiliter puluerizate.ʒ.vj.ß.ligetur scamonea in petia:ꝛ infundatur in succo feniculi quantitate qua pillule possint reformari:deinde exprimatur scamonea:manibus pri⁹ tñ inunctis oleo violato vel cõi. Et tñ dicta scamonea exprimatur:ꝛ manibus pertractetur ꝙ in lactis similitudinem a panno exeat tota eius humiditas ꝛ scamonea:ꝛ de illa expressione pillule forment̃ abijciendo qđ intra petiam de scamonea remanebit. Succum feniculi cum expressione facta de scamonea accipiendo:et pillulas formando.

¶ Aloes quando simpliciter ponitur [illegible] succotrino:et de succotrino intelligitur:vt ponit Mattheus silus.capitulo proprio.

¶ Pillule a pila dicuntur:q2 sicut pila est rotunda:ita pillule debent esse rotunde.

¶ Pillule quare dantur in forma rotunda est:q2 figura spherica nõ tãgit planum nisi in puncto. Sed concauũ ipsum tangit vndiq̃:quãdo ergo pillula ponitur in stomacho quod est concauum ipsa equaliter tangit̃ a qualibet parte stomachi:ꝛ ideo vndiq̃ ꝛ in omni sui parte ad actum reducitur propter calorem stomachi:ꝛ ideo ipsa in qualibet sui parte reducta actum attrahit vndiq̃ equaliter a membris omnibus:ideo datur ꝛ dari debent in forma rotunda ꝛc.

Pillule cocie Galeni euacuant humores diuersos a capite ꝛ toto corpore:ꝛ acuunt alias medicinas qñ miscentur cũ eis. Cuius ꝑmixtio hec est. ℞.

Aloes.	Masticis.
Scamonee preparate.	
Colloquintide.añ.ʒ.iiij.	Absinthij.ana.ʒ.iiij.

Terantur ⁊ cõficiantur cũ succo absinthij: ⁊ reserua ⁊c. Quare enim he pillule dicuntur cocie. Cocia .i. capitales a cocos quod est caput

¶ Pillule quare dantur in impari numero est: pithagoras enim posuit in impari numero virtutẽ multã: et dixit numerũ imparẽ masculũ: igitur perfectiorem. Et ob hoc vulgares sequẽtes eum credunt quod dando eas in numero impari sit maior perfectio: et multum errant. Numerus enim nõ est principium actionis ⁊ passionis: vt quinto metaphysice: cõmento .ij. Et ideo facta dosi cõuenienti medicine põt formari numerus pillularũ par ⁊ impar.

Pillule cocie Almãsoris vsuales valent ad dolorem capitis ⁊ stomachi: ⁊ euacuãt humores malos qui sunt in capite et in stomacho. ℞.

Pulueris hyere pigre almansoris .ʒ.x.
Turbith. Sticados .ãn. ʒ.v.
Coloquintide .ʒ.iij.ß.℈.j. Diagredij .ʒ.ij.ß.

Terãtur hec et conficiantur cum vino albo: hec est species pul. hyere pigre Almãsoris que intrant in suprascriptis pillulis. Cuius permixtio. ℞.

Rosarum rubearum. Cinamomi.
Spice inde. Xilocassie.
Masticis. Radicũ assari .ãn. ℈.j.gr.vj.
Xilobalsami .ãn. ℈.j.gra.vj. Aloes boni .ʒ.vj.℈.ij.
Carpobalsami .℈.j.gra.v.j.

¶ Pillule fuerunt inuente. Primo propter earũ minorẽ displicentiam gustui: cum vniuersaliter cõponantur ex rebus amaris. Scdo vt magis a remotis attrahãt: quãto enim medicina longiori tpe stat in stomacho: tãto magis ⁊ a longinquioribus attrahit.

Pillule arabice Nicolai purgãt mirabiliter oẽs humores: scz sanguinẽ ⁊ coleram rubeã et nigram: ⁊ letitiam afferunt: tristitiam remouent: mentem acuunt: visum audacter restaurant memoriã tribuunt: scotomiã vertiginem emigraneã oculos dentes gingiuas stomachũ splenem sonitum aurium oẽs humores oibus actibus: ⁊ oibus temporibus sine molestia in viris ⁊ mulieribus purgãt. Cuius permixtio. ℞.

Aloes electi .ʒ.iiij. Assari .i. radicum.
Radicum brionie. Rosarũ rubearũ .ãn. ʒ.iiij.
Mirabolanorum omnium. Masticis.
Zinziberis .ʒ.j. Diagredij .ãn. ʒ.iiij.
Castorei .ʒ.iij.

Misce: ⁊ fiant pillule cum succo feniculi vel absinthij.

¶ Si scriptum simpliciter in pillulis reperitur scamonea de preparata est intelligendũ: et nõ de alia prout in electuarijs supra declaraui.

Pillule Alsairet Auicẽne in .j. Fen. tertij in cap. de canonibus vniuersalibus curationis capitis: ⁊ exponitur a Gentili in hunc modum. ℞.

Specierũ yere simplicis .ʒ.ij. Masticis .ʒ.j.
Mirabolanorum citrinorum .ʒ.j. Aloes boni .ʒ.iiij.

Terantur ⁊ cum vino optimo fiant pillule.

¶ De mirabolanis nota quod aliquãdo reperit[ur] scriptum in receptis mirabolanorũ absolute: et tunc de omnibus mirabolanis e[st] intelligendum: scz de quinqz generibus mirabolanorum. [Si v]ero scriptum reperiatur [mir]abolani absolute de citri[nis] est intelligendum de melioribus et perfectioribus.

Pillule stomatice penultime descriptionis Mesue: et sunt ille que dari possunt omni tempore: et sunt in vsu. stomachũ ⁊ caput mundificant. ℞.

Turbith boni .ʒ.x. Rosarum rubearum .ʒ.iij.
Masticis .ʒ.iiij.
Aloes optimi .ʒ.xviij.

Terantur et conficiantur cum succo absinthij.

¶ Hic nota quod si zinziber cum turbith poneret fortificarentur operationes eius: nã turbith sui virtute: et de se flegma subtile trahit: sed si cum eo zinziber admiscetur fortificãdo ipsum facit quod attrahit etiã flegma grossum.

Pillule stomatice secunde descriptionis Mesue: et sunt in vsu stomachũ: ⁊ digestionẽ confortant: et cerebrum ⁊ stomachum a corruptis humoribus purgant: et appetitum excitant. ℞.

Yerepigre .ʒ.x. Mirabolanorum belliricorum.
Trium mirabolanorũ. Absinthij sicci .ãn. ʒ.iij.
Agarici albi .ãn. ʒ.iij.ß. Zinziberis .ana .ʒ.ij.
Masticis. Squinanti .ʒ.j.
Seminis anisi.
Turbith albi ⁊ gummosi .ʒ.xij.
Mirabolanorum emblicorum .ana .ʒ.iij.ß.

Terant[ur] ⁊ cõficiant[ur] cũ succo absinthij ⁊ da .ʒ.ij. vel .ʒ.iij.

Pillule imperiales siue laudab[ile]s .M. quas ipse intitulauit pillule alie a[nte] cibũ ⁊ post cibũ: ⁊ sunt ille que sunt in vsu ⁊ bone: valent ad cõfortandũ stomachum: ⁊ purgant sine molestia. ℞.

Nucis muscate. Seminis feniculi.
Spice inde. Carpobalsami. Croci.
Quinqz generum mirabolanorum .ana .ʒ.ß.
Ligni aloes. Cardamomi maioris ⁊ minoris.
Turbith albi ⁊ gummosi. Gariofilorũ.
Manne granate. Amomi. Agarici albi.
Cinamomi .ana .ʒ.ß. Foliculorũ sene .ana .ʒ.ß.
Zinziberis. Reubarbari boni ad põdus omnium suprascriptarum sunt .ʒ.xiij.ß.
Galange. Zedoarie .ãn. ʒ.v. Cubebarum macis.
Aloes boni ad põdus oim supra scriptarũ sunt .ʒ.xxvij.
Seminis anisi. Masticis .ana .ʒ.ß.

Terant[ur] omnia ⁊ Aloes de per se: ⁊ postea misce: ⁊ fiant pillule cũ vino albo optimo. Et inunctis manibus cum oleo laurino: ⁊ reforment[ur]: ⁊ aliquãdo possunt reformari cum syrupo violato.

¶ Sene cũ simpliciter scriptũ reperitur in cõpositionibus solutiuis vel lenitiuis de foliculis semper intelligendũ: cum magis solutiui ⁊ meliores sint.

Pillule cõmunes Aui. prima Fen. quarti tractatu quarto. c. de preseruatione pestilentie. ℞.

Aloes elec. ʒ.ij. Mirrhe. croci .ana .ʒ.j.

Terantur ⁊ cum vino optimo fiant pillule.

¶ Pillule oẽs pscripte ⁊ infra scribende exhibende non sunt immediate post ipsarũ cõpositionem: sed saltim stãdum est per quindecim dies: vt possint simul cõmisceri. Et tũc agent operationẽ suã ratione cõpositionis. Secũdo aũt faciunt si ãn dictũ tps exhibentur: vtrũ autem in illo tẽpore fermententur: ⁊ nunqd dici possit vera fermentatio satis in questiuncula mea de narcoticis p lõgum pcessum declaraui: qui videre vult ad ipsam recurrat.

¶ Pillule q ab aromatarijs exhibentur plus obsunt quam cõferãt: si tpe debito nõ exhibent[ur]: ideo modũ exhibitionis inscribam: ne sua imperitia ⁊ temeritate viri ad aliquas graues egritudines incurrant. Pillule q dantur quantũ iuuẽt nostro pposito spectat aut dãtur ad euacuandũ aliqualẽ materiã in stomacho existentẽ: ⁊ tunc dari debent ante cenã imediate. Aut ad euacuandũ aliquã humiditatẽ cerebri: et tunc post cenã per duas horas saltim exhibende sunt: ⁊ hoc intelligat[u]r de pillulis nouiscamoneatis: et lenibus vt mastic[in]e de sangine de hiera simplici ⁊c. Aut dãtur ad purgandũ humorem loco medicine: ⁊ tunc dari debẽt facta digestione cibi in stomacho: ⁊ post eas tardãdus est cibus saltim per horas sex: ⁊ hoc modo doctores exhiberi iubent.

Pillule bychec[hi] [M]es. in suo de appropriatis ca. de cura tussis sicce sistunt catarrum: ⁊ dilatant pectus ⁊ guttur. ℞ Succi liquiritie.

Draganti. Succari albi .ãn. ʒ.x.
Amigdal[aru]m dulciũ .ãn. ʒ.j.ß. Amidi .ʒ.j.

Misce ⁊ fiant pillule cũ muscilagine citoniorum.

¶ Species omniũ pillularũ grosso modo sunt conterende: ⁊ per rarũ sedatiũ transiri debent: ⁊ sic melior est sua operatio: ⁊ a longinquioribus partibus attrahunt: ratio supra est assignata in electuarijs.

Pillule de agarico Mesue pectus mundificãt ⁊ humores grossos et putridos: conferunt asmati et tussi antique. ℞. Agarici electi.

Radicum yreos. Masticis .ãn. ʒ.iij.
Prassij .ana .ʒ.j.

Terantur et conficiantur cum vino cocto.

¶ In istis pillulis soleo apponi facere loco agarici agaricũ trociscatũ: ⁊ trociscos alãdal loco colloqntide: eo q[uia] i eis sunt multe medicine venenose: ⁊ fere nulle sunt med

cine earũ venenositatẽ refrangentes: immo refracte esse debẽt: medicine apponende sunt trocisci alandal: ⁊ agarici trocisceati.

Pillule de lapide lazuli Mesue: valent ad egritudines melancolicas: et colere aduste sane: et experte. ℞.

Lapidis lazuli loti.ʒ.vj. Salis indi.ʒ.ij.ß.
Epithimi. Agarici.ʒ.viij.
Polipodij.añ.ʒ.viij. Gariofilorum.
Diagredij. Seminis anisi.ana.ʒ.iiij.
Ellebori nigri.añ.ʒ.ij.ß. Yerepigre.ʒ.xv.
Cõfice cũ aqua endiuie vel succo: ⁊ da.ʒ.ij.cũ aq̃ casei.

Pillule de euforbio Mesue: educũt flegma frigidũ: ⁊ cõferũt ad mollificationẽ paralisis ⁊ educunt humores grossos q̃ descendunt ad neruos. ℞.

Euforbij. Serapini.
Agarici. Bdelij.añ.ʒ.ij.
Colloquintide.añ.ʒ.ij. Aloes.ʒ.v.
Misce cum aqua porri.dosis.ʒ.ß.vsq̧ ad.ʒ.j.

Pillule ad omnes morbos catarri Mesue: valent ad tussim catarralem: ⁊ dicuntur pillule de cinoglossa. ℞.

Mirrhe pure.ʒ.vj. Radicũ ligue canis.ʒ.iiij.ß.
Olibani.ʒ.v. Opij.
Et fiant pillule: quarum dosis.ʒ.ß.vel.ʒ.j.
Jusquiami.añ.ʒ.iiij. Croci.ʒ.j.ß.

Pillule de opoponaco Mesue conferunt paralisi: ⁊ torture ⁊ egritudinibus neruorũ frigidis: ⁊ dolori iuncturarum: ⁊ genuum ⁊ dorsi. ℞.

Opoponaci. Piperis longi.
Hermodactilorum. Cassie fistule.
Serapini. Mirabolanorum citrino.
Bdelij. Mirabolanorũ emblicorũ.
Armoniaci. Mirabolanorũ belliricorũ.
Colloquintide.añ.ʒ.v. Croci.
Mirabolanorum indorum.añ.ʒ.j. Castorei.
Mirrhe. Diagredij.ʒ.j.
zinziberis. Turbith.ʒ.iiij.
Piperis nigri.añ.ʒ.j. Aloes boni.ʒ.xij.
Infundãtur gũme in aqua cauliũ: ⁊ cõficiant cũ alijs: dosis eius est.ʒ.j.vsq̧ ad aure.j.⁊ da cum aqua Iue.

Pillule Alexandrine magistrales valent ad egritudines melancolicas: ⁊ cancrum: ⁊ lepram: et morfeam nigram difficilem: ⁊ egritudines neruorum frigidas habentibus humiditatem difficilis eradicatiõis: ⁊ flegma viscosum: et confert colice flegmatice vẽtose: et confert hydropisi: et dolori splenis: ⁊ stomachi frigiditati. ℞.

Aloes boni: ⁊ sublimis.℥.j. Ameos.ʒ.ß.
Colloq̃ntid [illegible]nterioris. Masticis.ʒ.iiij.
Diagredij. Anisi.ʒ.ij.
Absinthij. Euforbij.ʒ.iij.ß.
Bdelij.añ.ʒ.ß. Ellebori nigri.ʒ.ij.
Et fac cum succo caulium: dosis.ʒ.j.vel.ʒ.ij.

Pillule de serapino Mesue experte ad dolorẽ iuncturarum: et sciatic[illegible] ⁊ podagram: ⁊ cõferunt ad dolorem matricis: et prouocant menstrua. ℞.

Serapini. Fumiterre.
Armoniaci. Calamenti.
Opoponaci. Folij.ana.ʒ.ß.
Bdelij ana.ʒ.ij.ß. Centauree.
Seminis apij. Polij.
Seminis ameos. Costi.
Armel. Salis gemme añ.ʒ.ß.
Seminis anisi añ.ʒ.j. Aloes boni.ʒ.vj.
Acori.ʒ.ß. Colloquintide.ʒ.v.
Fiant pillule cum vino: dosis.ʒ.j. vsq̧ ad.ʒ.ij.

Pomum laudani quod portatur in manu tempore pestis. ℞.

Cinamomi electi. Thuris albi.
Gariofilorum. Mirrhe ana.ʒ.j.
Ambre bone. Sandali citrini.
Musci. Boli armeni.
Storacis cala.ana.ʒ.j. Calami aromatici añ.ʒ.ij.
Macis. Camphore.ʒ.iij.
Seminis iuniperi. Laudani boni.℥.vj.
Rosarum rubearum ana.ʒ.j.ß.
Cere quantum sufficit: ⁊ fiant poma in mortario cũ pistello calido: ⁊ cum pauco vino maluatico vl' vernatia.

Poma ambre que portantur vt supra. ℞. Laudani boni.ʒ.iiij.

Storacis calami.ʒ.iiij. Mirrhe.
Ligni aloes. Sãsuci.i.maiorane.añ.ʒ.j.ß.
Cardamomi. Ambre bone.ʒ.ß.
Rosarum rubearũ ana.ʒ.j. Thuris albi.ʒ.j.ß.
Musci boni.ʒ.℈.j.
Cere.q.s.et fiant poma in mortario cum pistello ferreo calido vt supra.

RVbea trociscata Nicolai rubea dicitur ab ipso colore: trociscata q: trocisci in ea ponuntur: valet tertianarijs quotidianarijs añ horam accessionis data cũ rodostomate ad modũ auellane. Naribus ⁊ pulsibus ex ea inunctis sanitatẽ prestat: tenuati ex acri flegmate facto data cũ ptisano subuenit. ℞.

Liquiritie rase. Violarũ.ʒ.j.gra.vij.ß.
Cinamomi. Gariofilorum.
Papaue. albi.ʒ.añ.iij.℈. Storacis calamite.
ij.gra.vij.ß. Croci.
Opij tebaici.añ.ʒ.ß. Rosarum.
Trociscorũ croci magnetis. Trociscorum ydiocri.
Semis iusquiami. Mirrhe.
Semis apij a.ʒ.iij.gra.xv. Seminis anisi.ana.gra.xv.
Spice nardi.ʒ.j.gra.vij.ß.
Mellis quantum sufficit: ⁊ da vt supra.

Rosata nouella Nic. rosata d' a rosis: nouella respectu veteris q̃ recipiebat tabar.i.sulfur vinũ vomitũ ⁊ subuersionẽ stomachi aufert: debilitatẽ: sitim reprimit: defectis ex longa infirmitate mire subuenit: sudores diaforeticos compescit. Cui⁹ p̄mixtio. ℞.

Rosarum rubearum. Galange.
zuccari. Nucis muscate.
Liq̃ritie rase.a ℥.j.ʒ.j.℈.ij.ß. [illegible]doarie.
Storacis calamite. C[illegible]na.ʒ.j.℈.ij.gra.ij.
Cardamomi maioris ⁊ minoris. Gariofilorum.
Spice nardi. Semis apij.añ.℈.j.gra.ix.
Zinziberis.ana.℈.j.gra.ix.
Puluerizẽtur puluerizanda: et cum mellis lib.j.℥.viij. fiat in forma liquida. Si vero in forma solida facias: vt supra te ostendi.

¶ [illegible]ardi si reperitur scriptũ in aliqua cõpositione: vt in hac communiter reperitur: de spica nardi intelligendũ est: non autem de compositione cuiusdam vnguenti p̄ciosi: vt quidam demẽtes ausi sunt dicere.

Requies Nicolai. Requies dicitur: quia requiem accipientibus prestat: maxime tipice febricitãti[illegible]s quotidianarijs tertianarijs quartanarijs acutis: et [illegible]eracutis. Cuius p̄mixtio. ℞.

Rosa[illegible]m rubearum. Seminis [illegible]
Viola[illegible]um.ana.ʒ.iij. Nuc[illegible]icate.
Seminis iusquiami. Cinamomi.
Opij. Zuccari.añ.ʒ.j.ß.
Papaueris albi. Sandalorum alborum.
Corticum mandrago. Sandalorum rubeorum.
Seminis scario.a.ʒ.j.ß. Sandalorum citrinorum.
Seminis lactuce. Spodij de canna.
Seminis portula.añ.ʒ.j.ß. Dragagãti.añ.℈.ij.gra.v.

¶ Puluer[illegible]ent subtiliter puluerizãda. Mellis cocti et dispumat[illegible]ib.j.⁊.℥.iiij.⁊ fiat electuarium.

¶ Ista compositio a multis corrupte ⁊ male componitur: multi enim addunt: ⁊ in suis receptis reperiunt vltra prescripta Niconis: ⁊ exponunt qd' est papauer nigrum ⁊ false: nam idem est q̧ papauer albũ: vt vult Gẽtilis sup.v.cañ. Sed l'ra dz stare: vt prescripsi.

¶ Usus istorũ opiatorũ nõ debet esse nisi trãsactis sex mensib⁹. Et inueterata vltra sex annos non vigorose electuaria hec operantur. Immo declinant ab eorum virtute maxime stupefactiua seu opiata ⁊c.

Susuf Aromaticum Mes. cōfortat stomachum digestionem facit bonam: ventositatem dissoluit: oris odorem facit bonū. Cuius permixtio hec est. ℞.
Anen. aur. xij. Ligni aloes.
Seminis feniculi. aur. iiij.
Corticis citri añ. aure. j. ß. Liquiritie rase.
Zinziberis. añ. aur. iij. Musci boni. gra. xv.
Gariofilorum. Zuccari taberzet ad pōdus oim.
Macis Cinamomi electi.
Zuccari nabet medium pondus omnium.
Galange. añ. aur. ij. Galie muscate. aure. j
Dosis eius est aure. ij. cum vino bono.

Sief album cum opio Mes. conferens obtalmie: & doloribus oculorum. Cuius permixtio hec est. ℞.
Ceruse lote in aqua rosa. ʒ. x. Dragaganti albi. ʒ. j.
Opij. ʒ. ß. Sarcocole. ʒ. iij. Amili. ʒ. ij.
Fiant trocisci parui longi sicut suppositoria.

Sief Album sine opio Mes. vz vt supra: cui⁹ permixtio. ℞. Ceruse lote in aqua rosa. ʒ. x.
Amili. ʒ. ij. Dragaganti. ʒ. j. Sarcocole. ʒ. iij.
Fiant trocisci parui longi ad modum suppositorij de. ℈. ß. pro quolibet vel circa.

Suppositoria ad tenasmonē magistralia valēt tenasmoni: & egritudinib⁹ ani. ℞.
Terbentine. Croci. ʒ. j. Mirrhe. Opij.
Thuris. ana. ʒ. j. Licij. j. succi. añ. ʒ. ij.
Et cum albumine oui fiant suppositoria ad longitudinem vnius digiti: & applicetur parum fili: & sic fit.

Suppositoria alia ad tenasmō. Cuius permixtio. ℞. Thuris. Licij.
Uernicis. Mirrhe.
Opij. Croci. ana. ʒ. j.
Sanguinis draconis. ana. ʒ. j. Et fiant suppositoria cū vino: vel albumine oui: & cū filo vt supra.

Suppositoria de Ciclamie: & d alijs gūmis. ℞.
Mirrhe.
Oppoponaci. Castorei.
Ciclaminis id est panis porcinus. ana. ʒ. j.
Nigelle. ana. ʒ. j.
Et fiant suppositoria cum [illegible]rifera et cum filo.

Suppositoria constrictiua. ℞.
Litargirij.
Olibani. Masticis. ana. ʒ. ij. ß.
Croci. Opij. ana. ʒ. ij.
Et fiant suppositoria cum filo.

Sacculus pro corde sic fit. Require in isto in capitulo de pul[ueri]bus pro sacculo cordis.

Sacculus pro capite fit: vt patet in isto in capitulo de puluerībus: & incipit puluis pro capite.

Sacculus alius pro capite. ℞.
Uernicis. ℥. ij. [M]acis.
Gariofilorū. añ. ʒ. iiij. Misce & fiat sac[cul]us.

Sacculus [pr]o stomacho sic fit. ℞.
Absinthij sicci. M. j.
Menthe sicce. Cinamomi. ʒ. ij.
Rosarū rubearū aceto. Macis.
Coriandrorum preparatorum. añ. M. j. Gariofilorum.
Masticis. ʒ. j.
Spice.
Galange. añ. ʒ. ß.
Conterantur grosso modo: & fiat sacculus.

Sacculus alius pro stomacho. ℞.
Rosarū rubearum. M. j.
Absinthij sicci. Coriādrorū preparatorum.
Menthe sicce. añ. M. j. Seminis anisi. añ. ℥. ß.
Misce et conterantur grosso modo & fiat.

Sacculus pro pullibus. ℞.
Celidonie. M. ß.
Melliloti. Papaueris. añ. M. ß.
Pistentur grosso modo: & fiat sacculus.

Sacculus pro fianchis sic fit. ℞.
Furfuris frumenti.
Seminis aneti. Florum camomil. añ. q. s.

Stomatichum calidum Nicolai confortat digestionem: virtutem adiuuat: et yliosis satis valet. ℞.
Cinamomi. Spice.
Zinziberis. añ. ʒ. ij. Macis.
Gariofilorum. Ligni aloes.
Galange. Carda[m]omi. ana. ʒ. ß.
Nucis mascate. añ. ʒ. ß. Zucca[ri] albi lib. j.
Misce & fiat confectio in morsellis aut in puluere.

Stomatichum frigidum Nicolai valet contra omnem calorem: sitim reprimit: et patientibus debilitatem ex calore nimio potenter subuenit: acutis et peracutis mirifice prodest. ℞.
Sandali albi. Seminis melonis.
Sandali rubei. ana. ʒ. j. ß. Succi liquiritie.
Spodij. Rosarum rubearum.
Berberis. Uiolarum.
Seminis portulace. Florū nenufaris. añ. ʒ. j.
Seminis scariole. añ. ʒ. j. Zuccari albi lib. j.
Et fiat confectio cum lib. j. aque rose.

Stomatichum laxatiuum. ℞.
Diagredij. ℥. j.
Turbith. Cinamomi.
Foliculorū sene. añ. ℥. j. Gariofilorum.
Masticis. Spice. añ. ʒ. j.
Rosarū rubearū. añ. ʒ. ij. Zuccari albi lib. ij.
Seminis anisi. añ. ʒ. j.
Et misce & fiat et detur: dosis eius est. ʒ. iiij.

Species pro composita de rapis. ℞.
Seminis feniculi lib. iij.
Seminis coriandrorum lib. j. ℥. vj. Seminis carui lib. j.
Seminis anisi. ℥. vj. Pistentur grosso modo et aspergantur super rapis: et superponatur acetum quantum sufficit.

Specierum pro ceruelato. ℞.
Piperis. ℥. iij.
Gariofilorum. Croci. ʒ. j.
Zinziberis ana. ʒ. ij. Salis cōmunis. ℥. iiij. ß.
Cinamomi fini. ʒ. iiij.
Carnes porcinas lib. iij. de. ℥. xxviij. per lib.
Nucis muscate. Macis. añ. ʒ. j.
Casei veteris & boni. ℥. iij. Et fiat ceruelatum bonum.

Salsa confecta sic fit. ℞.
Zinziberis. ℥. ij. Cinamomi.
Sinapis. ℥. iij. Piperis. añ. ℥. ij.
Nucis muscate. Gariofilorum.
Piperis longi. Galange.
Coriandrorum preparatorum. añ. ʒ. iiij. Macis. añ. ʒ. ij.
Allij mundi. ℥. j. ß.
Serpilli. Salis comm[un]is. ℥. ij.
Petrosilij. añ. ℥. ij. Amigdalarum mundatarū.
Maiorane. Passularum añ. lib. ij.
Menthe. Mellis dispumati lib. xij.
Croci añ. ʒ. iiij.
Pistentur omnia su[btil]iter & incorporentur cū melle: et reseruetur: & qñ oper[tet] oportet dissolue cū aceto forti.

Syrupus acetosus simplex Mes. vz ad materias calidas & frigidas subtiles & grossas: et viscosas [e]t adherentes: & facit penetrare medicinas in ptes in quas forte nō penetraret. Et facit acq̄rere diuisiuas sectiones duri: & difficilis: & mod⁹ opatiōis est. ℞. zuccari albi lib. v. Aque fontiū lib. iiij. Et cū ea clarificetur zuccarū: quo clarificato cū igne lēto semp spumam abijciendo: deinde pijciant sup illud Aceti vini albi lib. ij. in leui & forti li. iiij. & in mediocri lib. iij. & da ei post illud perfectionē decoctionis. Sed vsitatus mod⁹ est ponere lib. ij. aceti & facere syrupum: & hic in vsu est.
¶ Multi dubitant in hac recepta: & apparet eis ambiguum id quod Mesue dicit: & referūt illud forte: & illud debile: & illud bene ad acetum. Et non dz referri ad acetum: sed ad virtutem syrupi: & sic clara est litera.

Syrupus de radicibus Mesue: siue acetosus compositus in alia est magistralis: valet

ad colerã grossam difficilem ⁊ ad flegma. Incidit enim et abstergit: et aperit opilationes que sunt in epate: et splene et renibus. Cuius permixtio hec est. ℞.

Radicum apij. Seminis feniculi.
Radicum feniculi. Seminis anisi.
Radicum petrosilij. Seminis ameos.
Radicũ endi. añ. M. j. Semis spagi. añ. ʒ. iiij.
Seminis apij. ʒ. iiij. Aceti boni lib. ij.

¶ Omnia preter acetũ bulliãt in lib. xx. aque sm artem vsq₃ ad consumptionẽ: et pfectã coctionem: deinde colentur: ⁊ in colatura addatur mellis purificati aut zuccari lib. iiij. Et aceti quantitas prescripta: ⁊ coquatur ad perfectã coctionem: ⁊ appellatur syrupus iste de radicibus cum aceto: si vero facere vis illum sine aceto remoueas acetum: et erit factum: et erit de radicibus.

¶ Triplex fuit necessitas syruporũ cõpositionis: prima fuit conseruatio virtutũ rerum in toto anno: secũda exhibitionis rerum in forma potabili volẽdo virtutẽ rei preter eius substãtiam: tertia propter infirmos qui non possunt sumere medicinas nisi in hac forma: ⁊ propter has causas syrupi reperti sunt.

¶ Radices anteq₃ exiccentur bene lauande sunt: ⁊ ab interiori ligno mundãde: deinde ad solem siccari: deinde reseruande a fumo ⁊ humiditate sunt: ⁊ ita fere oẽs herbe bene exiccãtur: et cõseruant. Flores vo i vmbra.

¶ Radices simpliciter prolate sunt quinq₃ numero. s. radix feniculi: apij: petrosilij: brusci ⁊ sparagi.

¶ Semina quatuor frigida cõmunia minora sunt ista. semen endiuie: lactuce: scariole: ⁊ semen portulace: ideo si simpliciter scriptum reperiatur seminum communiũ frigidorũ minorum de istis intelligatur.

¶ Si vero scriptum reperiatur quatuor seminu₃ cõiu₃ calidorum maiorum: ista ponantur. s. semen anisi: feniculi. carui: ⁊ ameos: q: illa sunt.

¶ Semina vo quatuor cõia calida minora sunt ista: semen apij: petrosilini: cimini ⁊ nasturtij: immo si simpliciter scribatur quatuor semina cõia minora calida de istis intelligatur.

¶ Syrupus factus cum melle simpliciter melius valet q̃ factus cum zuccaro: ⁊ quadruplex est causa. Prima est: quia mel cum sit viscosum melius conseruat medicinas componentes syrupum quam zuccarum. Secunda ratio: quia mel magis mundificat materias: tegitq₃ horribilitatem medicinarum q̃ zuccaru₃. Tertia: quia mel est dulcius.

Quarta causa: q: melius digerit q̃ zuccarum. Et licet syrupus factus cũ melle melior sit ad digerendũ: ⁊ mundificandum: tñ ad infrigidandum: ⁊ confortandũ meli⁹ v₃ syrupus factus cum zuccaro q̃ cum melle. Unde si intendimus digerere abstergere: calefacere ⁊ mundificare fortiter …bemus facere syrupum cum melle: si infrigidare cõfortare leniterq₃ aperire cum zuccaro bono. si vtrũq₃ fiat cum vtroq₃: ideo notent ignari ⁊ trouantuli aromatarij: qui suos syrupos propter auaritiam cu₃ melle faciunt: maior enim intentio syrupi est confortare: infrigidare: ⁊ leuiter digerere q̃ … aliud facere q̃re ⁊c.

Syrupus de duabus radicibus: ⁊ magistralis. ℞.
Radicum petrosilij.
Radicum feniculi. añ. M. j. Bene lauentur: ⁊ a ligno interiori mundentur: ⁊ abradantur. deinde b…ant in li. viij. aque vsq₃ ad cõsumptionẽ medietatis: deinde colentur: ⁊ predicte colature addatur zuccari albi clarificati li. ij. ⁊ bulliãt vsq₃ ad pfectã decoctionẽ in forma syrupi.

¶ In isto syrupo sunt qui ponunt radicem apij loco radicis petrosilij: s₃ quia apium habet in se hanc proprietatem q̧ epilepsiam mouet: ideo mihi suspectum est: et loco ipsius pono facio petrosilium.

Syrupus de succo endiuie valet ad opilationẽ epatis ⁊ extinguit inflammationes febrium ⁊ sitim: ⁊ epar calefactum. Cuius permixtio. ℞ Succi endiuie cocti: ⁊ depurati: ⁊ colati. lib. iij.
Zuccari lib. iiij.
Et fiat syrupus decoquendo debito modo: ⁊ est in vsu.

¶ Succi oium herbarum conseruantur per annum: et vltra si supra eos ponatur parum olei oliuarum: ⁊ bene sint clarificati: vt in syrupo de bisantijs ostenditur: et apponendi sunt in vase vitri vel saltim vitreato: demu₃ transacto anno sunt abijciendi.

Syrupus de Endiuia magistralis Cuius permixtio. ℞. Foliorum endiuie.
Epatice. Radicum endiuie.
Capillo. ven. añ. M. iij. Aque endiuie añ. lib. j.
Diantos. M. ij.

Bulliant hec scđm artem in lib. xviij. aque vsq₃ ad consumptionem duarum partium: deinde coletur: ⁊ colature addantur zuccari clarificati lib. vj. ⁊ fiat syrupus coquendo debito modo.

¶ Nota hic vnum vniuersale q̧ si vis facere sirupũ magis clarum tunc in decoctione debes zuccarum clarificare: sed tunc syrupus non est tante virtutis. Ideo semper zuccarum per se clarificari soleo facere: deinde decoctionem supra addo.

Syrupus alius de endiuia: cui⁹ inuentor fuit Gentilis de fuligineo: quẽ manu ppria eius descriptũ ego iã vidi efficacior ⁊ melior prescripto. Cui⁹ permixtio hec est. ℞. Succi endiue.
Clarificent seu purgent pdicti succi ad ignẽ vt expedit.
Succi epatice añ. lib. iij. Politrici añ. ʒ. 5.
Rosarum. Capillorum veneris.
Uiolarum. Ordei mundi.
Lentiginis aq̃. i. lotamine. Seminũ communium frigidorum maiorum añ. ʒ. j.
Florum nenufaris.

Bullia〈n〉t oia hec sm artẽ in lib. vj. aque vsq₃ ad cõsumptionẽ tertie partis: deinde colentur: ⁊ colature addant zuccari clarificati lib. iij. ⁊ fiat syrupus qui aromatizet cum infrascriptis subtili modo puluerizatis. ℞.
Sandalorum alborum. Ligni aloes.
Sandalorum rubeorum. Cinamomi.
Berberorum. Corticum citri añ. ℈. j.
Seminis citoniorum ana. ℈. j.

¶ Subtiliter puluerizentur: ⁊ syrupus aromatizetur: est enim efficacior.

¶ Aromatizatio dupliciter fieri põt: primo quod postq̃ syrupus perfecte coctus est … proijciantur ea ex quib⁹ debet aromatizari: ⁊ permittã… solũ vna ebulitione bullire: deinde ab igne remoueantur: et reseruentur.

¶ Alio modo postq̃ syrup⁹ perfecte coctus est ab igne remotus possunt aromata ex quib⁹ aromatizari debet intus apponi: ⁊ simul longo tempore cõcutiẽdo misce: ⁊ sic virtutem accipiat earum: ⁊ hoc modo aromatizatio fit. vterq₃ modus est laudabilis.

Syrupus rosatus ex infusione rosarum Mesue cõferens adustioni febrium vehementer siti: ⁊ inflammationi pectoris. Cuius permixtio. ℞.
Infusionis rosarum viridum lib. v. Zuccari boni lib. iiij.
Misce: ⁊ fiat syrupus decoquendo debito modo.

¶ Modus infusionis rosarum talis est. Accipe foliorũ rosarum …idium mundatarum li. vj. ponantur in vase vitreo …cti orificij: ⁊ super eas fundantur aque feruentis lib. xv. ⁊ stringatur orificium vas…: ⁊ dimittatur per h…as. ix. Deinde coletur: ⁊ be… exprimantur: ⁊ postea abijciantur. Et iterum t… eadem foliorum rosarum recentium in dicto vase ponantur: ⁊ supra dictã aquam colatam que denuo fuerit calefacta proijciatur ⁊ obturetur ⁊ permitatur: vt supra ⁊ iterum tertio hoc fiat: deinde coletur: ⁊ si reseruare volueris apponat ad sole₃ per dies. xl. in vase vitreo stricti orificij: ⁊ distilletur parum olei oliuarum in orificio eius: postmodum reserua: … di… infusione accipe quando volueris ponendo equal… quantitatem zuccari cum ea.

Syrupus de rosis siccis magistralis confert fluxui ventris ex caliditate. ℞.
Infusionis rosarum siccarum rubearum.
Zuccari clarificati ana lib. ij.
Misce ⁊ fiat syrupus decoquendo debito modo.

¶ Infusio rosarum siccarum fit: vt infusio rosarum viridium hoc excepto q̧ loco viridium ponuntur rose sicce: sed secundum eandem quatitatem tam de rosis q̃ de aqua omnes syrupi restringentes: vt syrupus rosatus de granatis de mirtis: et ceteri constrictiui debent bene-

decoqui: lenitiui vero vt violati econtrario.

Syrupus de succo rosarum in acutis: et peracutis febribus et soluit naturã cũ facilitate. ℞.
Succi rosarum rubearum lib. iij.
Zuccari lib. iij.
Et cum aqua fontium clarificetur: et fiat syrupus.

Syrupus de succo acetose. Mesue: confert febrib9 colericis: et inflãmationi stomachi: et cõfortat cor calidum: et stomachum et est conueniens febribus pestilentialibus. ℞.
Succi acetose purificati lib. iij.
Zuccari clarificati lib. ij.
Et fiat syrupus decoquendo debito modo et reseruetur.

¶ In syrupis vnum vniuersale nota. Syrupi enim aut cum zuccaro aut cum melle aut sapa fiũt: syrupus qui de zuccaro fit melius debet decoqui q̃ qui cũ melle cõponitur: cum mel sit magis cõseruatiuum: et minus corruptibile. Et ideo syrupus cum melle factus diutius conseruatur. Syrupus factus de melle quantominus decoquitur tanto magis laxat: et quanto plus coquitur tanto plus restringit. Syrupi in estate magis coquendi sunt q̃ in hyeme: et omni tempore syrupus quanto magis cogitur tanto melior est.

Syrupus de agresta Mesue confert vomitui: et solutioni colerice: et inflammatiõi stomachi: et siti laboriose: et febribus colericis: et confortat stomachum pregnantium que facile recipiunt superfluitates et valet contra venena et modus operationis eius est sicut syrupus de acetositate citri: et quidam condiunt cũ Gariofilis. Cuius permixtio. ℞.
Succi vue acerbe lib. xij.
Decoquatur lento igne vsq̃ ad consumptionem tertie partis: deinde coletur: et postea permittatur donec clarescat: et postea. Accipe de eo claro lib. viij.
Zuccari clarificati lib. v.
Et simul coquantur vsq̃ ad perfectam coctionem: et reseruetur.

¶ Succus iste extrahi debet ex vuis citrinis declinantibus ad rubedinem non [illegible]aturis vltima hebdomada Julij: et post ipsarum coll[illegible]ionem stent p tres dies: deinde succus extrahatur antẽq̃ hebdomada illa trãseat: quia elapsa illa hebdomada stella canis absconditur et succus non est tante perfectionis.

¶ Insuper incidenter hic est notandum quod illa que dantur pro fluxu vẽtris ad constringendum debent exhiberi statim ante cibum. Que vero propter vomitum dantur immediate sumpto cibo danda sunt.

Syrupus de papauere Mesue cõferens ad tussim siccam: et ptisim et catarrum: faciens ad somnum. ℞.
Papaueris albi.
Papaueris nigri et proprie capita eorum. ana. ʒ. l.
Capilli veneris. ʒ. xv. Liquiritie. ʒ. v.
Jubarũ numero. xxx. Seminis lactu[illegible]. xl.
Seminis malue. Seminis citonio[illegible]. añ. ʒ. vj.
Zuccari albi. Penidiorum. añ. ʒ. v[illegible]
¶ Coquantur om[illegible]n lib. iiij. aque pluuialis [illegible] ad consumptionem medietatis: deinde colentur. Et clarificentur cum predicto zuccaro et penidijs: et fiat syrup9.
¶ Semina omnia muscillaginem facientia non sunt sic ad bulliendum seu decoquendum cum alijs rebus ponenda: sed sunt in petia liganda: demum ad bulliendũ ponenda: et sic virtus earum in syrupo transit: et viscositas que syrupum viscosum redderet retinet[illegible] &c.
¶ Alij sunt qui addunt sapam seu vinũ co[illegible]m [illegible] hoc syrupo: vncias. vj. vt dirigat virtutem aliar[illegible] medicinarum ad pectus: sapa enim multum pect[illegible] amica est.

Syrupus de pomis simplex Mesue cõfortat cor debile: et sanat sincopim: et tremorem cordis. Cuius permixtio hec est. ℞.
Succi pomorum dulcium.
Succi pomorum acetosorum. ana. lib. v.
¶ Bulliant ambo simul vsq̃ ad consumptionem medietatis: deinde infunde in eis setam tinctam in kermes. i. tinctam in gra. ℥. 5. et dimittantur in eis per dies duos vsq̃ dum clarescant: deinde colentur. Et colature addantur zuccari clarificati li. iij. et fiat syrupu.
¶ Seta tincta in kermes. Nota quod kermes scriptum cum. r. sine. s. idem est quod granum cum quo Seta tingitur: scriptum vero cum. s. scilicet kesmes: idest passule: hoc bene nota: quia diuersitas litere: diuersificat rem.
¶ Omnes syrupi facti ex succis semper zuccarum debet esse clarificatum et coctum pe[illegible]: postea vero succi sunt addendi: et ratio est: quia per [illegible]ongam ebullitionez succi virtus deperditur: et hoc intelligas de succis fructuum et vinis aromaticis: quia hi parum sustinent de decoctione. Succi vero radicum quanto decoquuntur tanto puriores redduntur. Herbarum vero succi mediocrem sustinent de decoctione et illa mediocri purificantur.
¶ Pomum simpliciter si scriptum reperiatur de malo est intelligendum: vt Mat. siluaticus scribit.

Syrupus de pomis compositus Mesue: in sua practica. ca. de soda ex aggregatione colere et flegmatis. Et conferens ad ea que diximus in ca. et est nobile et expertum: et confert quartane: et opilationi splenis: et omni egritudini que est de melancolia. ℞.
Capillorum veneris. Camepiteos.
Radicũ buglose domestice. Sticados.
Camedreos. añ. ʒ. vij. Radicũ buglose silue.
Squinanti. Florum ambarum.
Ellebori nigri. añ. ʒ. iij. Polipodij.
Fumiterre. ℥. j. Epithimi. añ. ℥. j.
Eupatorij. ʒ. iiij. Foliculorum sene. ʒ. vij.
Succi pomo. dul. ℥. viij.
¶ Omnia prescripta preter epithimum succum pomorum: et capillorum veneris bulliant in lib. iiij. aque vsq̃ ad consumptionem medietatis deinde bulliãt cum eis ebullitione vna epithimum et capilli veneris: postea colentur: et cum succo pomorum et zuccari clarificati lib. ij. fiat syrupus debito modo decoquendo.
¶ Zuccarum quod in syrupis ingreditur semper debet clarificari et purgari: et non solum in syrupis: sed in omnibus compositis in quibus zuccarum intrat. Modus igitur clarificandi talis est: quod pro omni lib. zuccari accipienda sunt duo albumina ouorum: vel vnum ad minus et lib. j. aque: et simul aqua: et albumina ouorum manibus sunt concutienda. Illa concussione multa spuma resultabit: et quanto magis concutientur tanto maior fiet. In illa igitur spuma exponatur: et diu bullire permittantur: et vsq̃ ad consumptionem medietatis: deinde ad staminiam panni bene lotam illa omnia bene colabis: et sic erit zuccarum clarificatum seu purificatum: sed si vis clarificari syrupos et iulep sine albuminibus ouorum: ita q̃ remaneant clarissimi: et aurei coloris dum coquuntur: ponatur in vase suc[illegible] granatoruz acetosorum in fine decoctionis. ℥. j. 5. mirabiliter eũ clarificat. Et idem facit parum vini electi qñ vinum granatorum non haberetur.

Syrupus de granis mirti Mesue vsualr confert soluti[illegible]antique et tussi: et confortat stomachum: et pulmonem [illegible]cera. Et eius modus est sicut syrupus de agresta. Cuius permixtio. ℞.
Succi mirtilorum lib. vj. Zuccari lib. iij. 5.
Misce: et f[illegible] syrupus sm artem.

Syrupus de mirtis Magistralis vz vt supra. ℞.
Granorum mirtilorum.
Spodij. Carnium cytoniorum.
Hipoquistidos. añ. ʒ. iij. Sumach.
Gummi arabici. ʒ. ij. Acacie.
Masticis. ʒ. 5. Rosarum rubearum. añ. ʒ. j.
Bulliant hec omnia in lib. iij. aque sm artẽ vsq̃ ad consumptionem tertie partis: deinde colẽtur: et colature addantur zuccari clarificati lib. iij. et fiat syrupus.
¶ Syrupus de mirtis Mesue non fit in certis partibus quia succus mirtilorum haberi non potest: et si haberi posset melior et perfectior isto esset &c.

Syrupus de corticibus citri Mesue stomachũ confortat: et facit oris odorem bonuz. Cuius permixtio. ℞. Corticum pomorum citri recentium lib. j.

Setetincte in kermes.ʒ.ß.i.in grana.Corticū cytonioꝝ lib.ß.Decoquātur in aque fontiū lib.v.vſq; ad conſumptionē duarū partiū.deinde addatur zuccari clarificati ⁊ cocti lib.j.Coquātur vſq; ad formā ſyrupi:⁊ in fine aromatizetur cum Muſci.gra.iiij.

¶ Aduerte hic ꝙ cortices cytonioꝝ debent poni in fine quaſi decoctionis:eo quia parū ſuſtinēt de decoctione:et hoc ratione ar[omaticitatis] ſue.

¶ Ad clarificandu[m] [z]uccarum apponēda eſt ꝑ omni lib.j.zuccari aque cōis lib.j.⁊ dicta quātitate bene clarificatur ⁊ purgatur ⁊c.

Syrupus de acetoſitate citri Meſue:cui⁹ iuuamētum eſt magnū in extinguendo inflāmationes cholere rubee:et febres inflāmatiuas vehementes:et febres peſtilētiales:et ꝓprie que ſunt in eſtate venenoſa.Et cōfert ebrietati vertigini:et ſiti vehemēti.Cuius permixtio hec eſt. ℞. Succi acetoſitatis citri.lib.xij.Decoquat̄ in vaſe vitreato ſuper prunas vſq; ad conſumptionē tertie partis:deinde coletur ⁊ permittat̄ clareſcere.Poſtea accipe ex eo claro lib.vij.Zuccari albi clarificati lib.v.Miſceātur ſimul et coquātur ad ignez: vſq; ad perfectam coctionem.

¶ Ego autē aliter ſoleo fieri facere:⁊ pauci ſunt aromatarij qui ſciant facere illud. Jmo fere oēs faciētes hunc ſyrupum diu in forma ſyrupi nō poteſt ſtare:ſed congelatur tanq̃ gela:et hoc aduenit imperitia facientiū.Sic igitur eſt faciēdum.Accipiatur illud in quo acetoſitas reperitur citri:et ipſam in petia ſubtili ⁊ ſpiſſa pone leniterq; petiam exprimas nō violenter:exiet liquor clarus: nō muſcillaginoſus.Accipe igit̄ de dicto liquore quātitatem dictā zuccari albi bene clarificati:⁊ debito modo cocti quātitatē vt ſupra:⁊ cū eo pone acetoſitatem.Et ſoli exponas.Sol enī cōſumet paruo tempore humiditatem ſuperfluam acetoſitatis.Et remanet clarū ⁊ illuſtre tanq̃ aqua:hoc enim modo cipriani faciunt:vt ab eis accepi.

¶ Nota ꝙ Meſue dicit accipe de iulep claro depurato. Jd eſt accipe de zuccaro clarificato et iulepizato:non autem de iulep intelligit:vt quidam aromatarij fatui credunt ⁊c.

Syrupus violatus cōpoſitus Meſ.confert tuſſi calide et pleureſi. ℞.

Violarum.℥.ij.
Seminis citoniorum.℥.j. Semīs malue.℥.ß.
Juiube.
Sebeſten an̄.numero.xx.

Coquātur hec cum lib.vj.aque cucurbite ſm̄ artē vſq; ad conſumptionē tertie partis.Zuccari clarificati lib.ß. et fiat ſyrupus debito modo decoquendo.

¶ Aqua cucurbite fit incidēdo cucurbitas i[n] groſſa fruſta:deinde ponātur in alembico:et aqua extrahatur.

Syrupus violatus ex infuſione Meſ.cōferens ad febrē et inflāmationē et aſperitatē pectoris et tuſſim ⁊ pleureſim.Cui⁹ permixtio hec eſt. ℞.

Aque infuſionis violarum lib.v.
Zuccari clarificati lib.iiij.
Miſce et coquantur cum facilit[ate] [⁊ d]ēt reſeruetur.

¶ Modus infuſionis violarum hoc modo fit.Accipe violarum recentium lib.vj.ponātur in vaſe vitreato ſtricti orificij:et poſtea fundātur ſuper eas aqu[e] pluuialis bullientis lib.xv.et ſtringatur orificiū vaſis:[de]inde permittatur per horas nouē.His elapſis colētur aliqualiter exprimendo:et denuo in vaſe predicto tm̄ de florib⁹ violarum recentium ponatur:et denuo eadem aqua bene calefacta ſuper eas mittatur:et ſtringatur orificium vaſis:et ſic per horas.ix.dimittatur:⁊ iterum tertio hoc fiat ſeruando modū bis per,te ſeruatum:et dimitte per horas nouē:et poſtq̃ aqua infrigidata fuerit coletur a violis.Et ſi illam conſeruare volueris:ponatur in vaſe vitreato ſtricti orificij:⁊ diſtilletur parū olei in orificio eius ⁊ ſtringatur caput eius:deinde ſoli exponatur per dies.xl.deinde remoueatur:⁊ conſeruetur.

¶ Viole ſunt colligende in menſe Martio:⁊ de eis ſyrupum facias:et omnia alia neceſſaria.

¶ Syrupus violatus ſi ſimpliciter reperiatur ſcriptuz de ſyrupo iſto ex infuſione ſemper eſt intelligendum:et nō de compoſito ſiue de ſyrupo violato compoſito ⁊c.

Syrupus de iuiubis Meſue conferens ad raucedinem vocis:et tuſſim:et pleureſim.Cui⁹ permixtio. ℞.

Juiubarum nume.lx. Seminis melonum.
Violarum. Seminis lactuce.
Seminis maluarū an̄.ʒ.v. Dragagāti an̄.ʒ.iij.
Capillorum veneris.℥.j. Liquiritie.
Seminis cytoniorum.
Ordei mundi excorticati ana.℥.j.
Seminis papaueris albi ana.ʒ.iij.

Decoquātur in lib.iiij.aque fontiū ſm̄ artem vel aqua pluuiali vſq; ad conſumptionē medietatis:deinde colētur:et colature addātur zuccari clarificati lib.ij.et fiat ſyrupus debito modo decoquendo.

¶ Jn hac compoſitione fere oēs textus ſunt corrupti:litera enī multoꝝ dicit iuiubarū lib.x.ꝙ hec litera falſa ſit apparet cū dicit coquātur in lib.iiij.aque:nō enī poſſibile eſt:cum maior ſit quātitas iuiubarū q̃ aque.

¶ De ordeo nota ꝙ auctor vult ꝙ excorticetur:amoto enī cortice exteriori tolitur virtus eius abſterſiua:⁊ remanet virtus lenitiua cum aliquali ſiccitate.

¶ Dicit inſuper in aqua fontis coqui debet:eo q[ui]a poſt pluuialē ſubtilior eſt:⁊ penetrationi aptior.

¶ De aqua pluuiali multa infra dicentur.

Syrupus de ſcabioſa Magiſtralis.℞.Radicū ſcabioſe.M.j.Ordei mūdi a cortice ſuperiori.M.ij.Coralloꝝ rubeorum.ʒ.ij.Aque pluuialis lib.ij. Bulliant omnia ſimul:vſq; ad crepaturam ordei et cocturam radicis:deinde colentur exprimendo.Cui colature:⁊ expreſſioni addatur Succi ſcabioſe li.j.Et iterum cum predictis bulliat ſuccus vſq; ad ipſi⁹ purificationem:deinde colētur:⁊ his addatur Zuccari clarificati lib.ij.Pulueris coralloꝝ rubeoꝝ.ʒ.ij.Coquātur vſq; ad perfectā coctionem ⁊ reſeruetur.De aq̃ pluuiali ⁊ de corallis in iſto ſyrupo cū reſtringant:⁊ ſyrupus iſte dilatat partes pectoris.Ratio dicetur in ſyrupo de liquiritia vbi ponitur aqua roſata:q[ui]a eadem eſt ratio ⁊c.

Syrupus de granatis [M]eſue valet cōtra febres colericas:et fleg[m]aticas multe inflammationis:et ſitim.Cuius permixtio hec eſt.℞.Vini granatorum dulcium et vini granatoꝝ acetoſoꝝ.ana.lib.v. Coquātur ſimul vſq; ad cōſumptionem medietatis.⁊ dimittatur poſtea per duos dies dum clareſcat et reſideatur.poſtea remotis a reſidentia colentur ⁊ his addatur Zuccari clarificati lib.iij.⁊ coquantur ad formaz ſyru[pi].Et in medio coctionis addat̄.Sete tincte in kermes id eſt in gra.ʒ.ij.⁊ permittantur vſq; dum facta ſit perfecta decoctio.

¶ Vinum granatoꝝ fit.Accipiēdo grana granati mūdata a corticibus:⁊ inuoluūtur petia:et ſub torculari ponuntur:⁊ exprimuntur ⁊ facta expreſſione colatur:⁊ in ampu[lla] ponitur:⁊ ſoli exponitur ꝑ aliquos dies:deinde ſine [re]ſidentia ſeu ſine fece mittatur:poſtmodum oleum oliuarum ſuper illud apponitur:⁊ reſeruatur bene pe[r] annos.iij.conſeruatur in b[o][ni]tate.

¶ Hic notandum ꝙ zuccarum [q]uod ingreditur in iſto ſyrupo debet eſſe ab aqua decocta purgatum:ita ꝙ in eo nulla vel bene pauca ſit aqua quādo vinum predictuz granatoꝝ cū eo miſcetur:eo quia ſi longa coctione cuz aqua coq[ue]rentur virtus eius deperderetur.

Syrupus de mentha Meſue ex inuentione noſtra:eſt in vſu et valet ꝯ ſtomachum frigidum cōfo[rtat]:[na]uſeam vomitum fluxum ventris ſingultum ſedat.[Cui]us permixtio hec eſt. ℞.

Succi c[ito]nioꝝ muſoꝝ et dulciū.Succi granatorum acetoſoꝝ [et] dulcium ⁊ muzorum.ana.lib.j.ß.Proijciatur ſuper eos menthe ſicce lib.j.ß.

Folioꝝ roſarū rubearum.℥.ij.Et ſimul dimittātur per diem ⁊ noctē:deinde coquātur cū facilitate vſq; ad medium.i.mediocri decoctione:deinde coletur:et his addatur Zuccari clarificati li.ij.Et fiat ſyrupus debito modo coquendo ⁊ aromatizetur cum galia.

¶ Syrupus nihil aliud eſt q̃ decoctio vel ſucc⁹ inſpiſſa

tus cum cum aliqua re dulci.s.vel cū melle vel zuccaro vel sapa. Succus autem est rob. Rob em̄ est succus inspissatus per decoctionem ab igne vel sole sine aliqua re dulci: ⁊ hec est ipsorum differentia.

¶ Muzum enim proprie dicitur: cuius sapor est compositus ex dulci ⁊ acetoso.

¶ In hoc syrupo sunt qui loco zuccari ponūt mel. Ego em̄ zuccarum magis laudo: cū ad maiores intentiones cum zuccaro facto conueniat: maioremq̧ temperantiā habeat. Ubi vero intenderemus calefactionem maiorē cum melle fieri potest.

Syrupus dinarij ⁊ eius interpretatio est syrupus de bisantijs Mesue: faciens ad febres opilationum: et febres colericas et flegmaticas: quarum difficilis est eradicatio: ⁊ ad ycteritiam. Cuius permixtio hec est. ℞.

Succi endiuie.	Succi boraginis vel
Succi apij. an̄. lib. ij.	Succi buglosse. an̄. lib. j.
Succi lupinorum.	

Bene depurentur: deinde depurati Bulliant in eis.

Foliorū rosarū rubearū. ʒ. ij.	Seminis anisi.
Seminis feniculi.	Liquiritie. ʒ. iij.
Seminis apij. an̄. ʒ. iij.	Spice. ʒ. ij.

Postea colentur.

Accipe igitur de predicta colatura lib. iiij. Zuccari boni ⁊ clarificati lib. ij. s. Et coquantur cum facilitate omnia simul donec ad formam syrupi coquentur ⁊ reseruetur: ⁊ hic erit syrupus de bisantijs sine aceto.

¶ Si vero facere volueris dictum syrupum cum aceto. Addas ad oēm partem succorum partem mediam. Cū igitur in dicto syrupo apposueris li. iiij. succorum in quibus fuerint bullite res prescripte ponas aceti lib. ij. Et erit syrupus de bisantijs cum aceto nihil vltra erit addendum vel minuendum.

¶ Hic multi laborant aromatarij diuersimode: vt succos conseruare possint: ⁊ nō tm̄ istos: sed oēs alios. Quidā vero post expressionē dictorū succorū bullire ad ignē eos faciūt: deinde reseruāt ⁊ hoc modo corrūpunt. Alij post expressionē ⁊ colaturā factam cū stamignia ad solem ponūt: ⁊ facta residēt[illegible] remouēt illos a residētia: deinde reseruāt: ⁊ hoc mod[illegible]tiā corrumpunt. Ego vero post expressionē illos colari facio per stamigniam: deinde iterū colari facio per sacculū factū ex tela spissa ac si clarificarē syrupū in tantū q̧ pars grossa supflua hoc modo purificatur. Et qr qn̄ non trāsit propter partē spissam claudentē sacculum tūc vacuo: ⁊ sacculū bene lauo: deinde repono succum: ⁊ sic facio donec totum sit colatum: deinde in ampulla pono: ⁊ supra parum ol[illegible] oliuarum: deinde soli expono per dies quindecim et si residentiam aliquā faciunt illam amoueo: ⁊ illos sic colatos reseruo nō solū per annuz: sz p annos ⁊ mēses: ⁊ sic facio de vino granatorū ⁊ citoniorū semp ponēdo oleū. Illud em̄ a putrefactione conseruat: ⁊ tu bene nota.

¶ Succi enim isti ⁊ similes herbarū in vas[illegible] vitreatis vel vitri conseruari debent. Liquores vero o[illegible]orum debent reseruari in vase eneo.

¶ Hic nota qđ s[illegible]hi: ⁊ oīm herbarū solū p an[illegible]ū conseruantur in sua b[illegible]ate si cū oleo vt supra ap[illegible]tur ⁊ non plus: quare in capite anni debēt succi denouo fieri: ⁊ antiqui alterius anni abijci: cum iam oēm virtutem suam amiserint.

Syrupus de fumoterre maior Mesue: qđ est in vsu stomachū ⁊ epar ꝯfortat: o[illegible]tionē aperit ⁊ morbos cutis curat: ⁊ proprie quorū [illegible]teria sunt humores salsi aut adusti sicut est scabies i[illegible]etig[illegible] serpigo et lepra. Cuius permixtio. ℞.

Mirabolanorum citrinorum.

Mirabolanorum kebulorum. an̄. ʒ. xx.

Florū boraginis vel buglosse. Uiolarum.

Absinthij.	Cuscute. an̄. ʒ. j.
Liquiritie.	Rosarū rubearū. an̄. ʒ. iiij.
Epithimi.	Polipodij. an̄. ʒ. vij.
Prunorum.	Passularum. an̄. ʒ. vj.
Tamarindorum.	Cassie fistule. an̄. ʒ. ij.

Hec oia bulliant secundum artem in li. x. aque. vsq̧ ad perfectā coctionem: cassia ⁊ tamarindis exceptis: deinde colentur: in qua colatura dissoluātur cassia ⁊ tamarindi: deinde addantur.

Zuccari clarificati.

Succi fumiterre depurati. ana. lib. iij.

Et coquantur ad formam syrupi.

¶ Bulliant i aq̄ tūc de aqua cōmuni est inteligēdum. s. vel pluuiali vel fontis: ⁊ nō solum [illegible] hoc syrupo. sed in omnibus alijs compositionibus: [illegible] quibus absolute reperitur buliant in aqua.

¶ In aliquibus receptis: ⁊ etiā fuit opinio multorū qđ in hac recepta rose nō essent apponende: ⁊ dicūt qđ fuit error scriptoris qui scribere debebat liquiritie rase: ⁊ scripsit rose: sed salua pace impressorū dico q̧ rose apponende sunt: ⁊ auctor illas apposuit vt ipsarum virtute reprimatur acuitas multarum medicinarum in istā compositione intrantium ⁊c.

Syrupus de prasio Mesue cōferens senib⁹: ⁊ frigidis natura: ⁊ egritudinibus que fiunt in pectoribus eorum: ⁊ tussi antique et asmati a flegmate grosso: ⁊ putride ⁊ proprie ei: cuius difficilis est separatio: cuius permixtio. ℞.

Prasij. ʒ. ij.	Ysopi.
Capillorum vene. an̄. ʒ. vj.	Liquiritie. ʒ. j.
Calamenti.	Seminis anisi.
Radicum apij.	Seminis feniculi an̄. ʒ. v.
Seminis malue.	Fenugreci.
Yreos ana. ʒ. iij.	Seminis lini.
Seminis cytoniorū. an̄. ʒ. ij.	Passularum. ʒ. ij.

Ficuum siccarum numero. xv.

Bulliant hec oia fm artē in li. x. aqu vsq̧ ad consumptionem medietatis: deinde colentur: ⁊ his addātur.

Penidiarum lib. ij.	Mellis purificati lib. ij.

Et fiat syrupus debito modo decoquendo.

¶ De prasio not. q̧ in h syrupo ponēda est herba prasij non succus. Electuarium vero fieri debet ex succo non de herba.

¶ Uaria reperitur litera in diuersis Mesue de hoc syrupo: in aliquibus em̄ basis huius syrupi est radix feniculi: ⁊ apij. in aliquibus ficus: in aliquib⁹ ysopi: in aliquibus capillorum veneris. Et si sic nō debet appellari syrupus de prassio: qr alia ⁊ alia est intentio quā ponunt Mesue: sed recepta debet stare vt supra scripta est: ⁊ sic erit intentio syrupi de prasio fm Mesue.

Syrupus de absinthio Mesue conferens ad casum appetitus: ⁊ debilitatē stomachi ⁊ mollificationem viscerum ⁊ debilitatem epatis ⁊ dolorē. Cuius permixtio. ℞.

Absinthij romani. ʒ. vj.	Foliorū rosarū rubearū. ʒ. ij.
Spice. ʒ. iij.	

Infundātur hec oia per diē ⁊ noctē in vino albo bono antiquo ⁊ odorifero. Succi cytoniorum [illegible] lib. ij. s. Ponendo in lapideo vase: deinde coquātur cū facilitate vsq̧ ad consumptionem medietatis: deinde colentur ⁊ colature addantur mellis bene purificati lib. ij. ⁊ fiat syrupus debito modo coquendo.

¶ In vna composi[illegible]e si inuenitur vna res cuius plures sunt species q̄ illa[illegible]um rerum debemus intelligere verbi gratia. cum scribitur spice vel rosarum ⁊c. dico q̧ debemus intelligere speciem preualentem alijs in virtute: vt d[illegible]ca nardi que melior est: ⁊ de rosa rubea qr ille preualent albis in virtute ⁊c.

Syrupus de epithimo Mesue coleram nigram: et humores adustos cum virtute expellēs: morbos ex eis factos curat: et cōfert proprie eis: qui parati sunt ad lepram: et qui cancrum patiuntur: et vulnera fraudulenta et fistulas scabiem et saphati. Cuius permixtio hec est. ℞.

Epithimi boni ⁊ ortensis. ʒ. xx.

Mirabolanorum citrinorum.

Mirabolanorū indorū an̄. ʒ. xv. Cuscute.

Fumittere. an̄. ʒ. x.	Thimi. ʒ. vj.
Calamenti.	Buglosse. s. herbe.

Mirabolanorum emblicorum.

Mirabolanorum belliricorum.

Liquiritie.

Liquiritie. Polipodij.
Agarici. Sticados añ.ʒ.vj.
Rosarum rubearum. Seminis feniculi.
Seminis anisi añ.ʒ.ij.ß. Prunorum numero.xx.
Passularum e[n]uclea.ʒ.iiij. Tamarindorum.ʒ.ij.ß.

Bulliant hec omnia tamarindis exceptis in li.xv.aque s[ecundu]m artem vsq[ue] ad co[n]sumptione[m] medietatis: deinde cole[n]tur: et cu[m] predicta c[ola]tura dissoluantur tamarindi: dein de addatur zuccari [pu]rificati lib.iij. Rob.j. vinu[m] coctu[m] seu sapa li.ij. [et] fiat syrupus debito modo coctus.

¶ Epithimi ortensis: dicit[ur] ortensis: eo q[uod] ortense minus vigorosum est q[uam] q[uo]d in montibus nascitur [et] co[m]muniter minorem habet malitiam. Et hoc scribit Sauoranola in sua practica de idropisi ascilite de succo radicis yreos: et tu vide [et] Auicen.lib.ij.ca.vj. vbi dicit q[uod] res siluestres sunt omnibus domesticis fortiores: [et] de siluestribus q[ue] montane fiunt fortiores.

Passule in hoc syrupo ponu[n]tur vt vigorent operatione[m] epithimi: et remoueant malitia[m] ipsi[us] que timetur ex sua nitrositate. Et vt co[n]fortent operatione[m] mirabolano[rum]: et remoueant ab eis malitia[m] hanc que est vt no[n] remaneat in villis stomachi [et] intestinorum. Folia colligenda sunt qua[n]do habent qua[n]titatem debita[m]: [et] no[n] sunt parata ad casum: [et] no[n] amiserunt colorem suum proprium.

Syrupus de thimo. Mesue co[n]ferens egritudinib[us] pectoris et pulmonis frigidis [et] stomachi: et epatis: [et] est medicamen bonu[m]: [et] co[n]fert frigoribus que fiunt in hyeme et confert frigidis complectione. Cuius permixtio. ℞.

Extremitatum thimi.ʒ.ij. Seminis apij.
Calamenti. Seminis dauci.añ.ʒ.iiij.
Menthe sicce añ.ʒ.v. Passularum enucleataru[m].i. ab omni immunditia purgatarum.ʒ.iiij.
Seminis anisi. Seminis feniculi.añ.ʒ.iiij.

Bulliant hec omnia s[ecundu]m artem in lib.x.aque vsq[ue] ad co[n]sumptionem: deinde colentur: et colature addatur mellis purificati lib.ij. [et] fiat syrupus debito modo coquendo: et aromatizetur cum galie.ʒ.ij.

¶ Si in receptis reperitur galia absolute scripta de galia magna est intelligendum tanqua[m] de digniori: et perfectiori.

¶ Passule hoc in syrupo ponuntur vt corrigant [et] vigorent virtutem thimi: quemadmodum de epithimo supra dictum est.

Syrupus de arthemisia magistralis valet ad opilationem matricis doloribus eius et co[m]plexioni. ℞.

Arthemisie. Spice.
Capillorum veneris. Assari.
Sauine. Thimi.
Camedreos. Epithimi.
Camepitheos. Camomille.
Origani. Rosarum.
Ozimi. Violarum añ.ʒ.j.
Sansuci. Sandalorum rubeorum.
Calamenti. Seminu[m] co[m]munium frigidorum
Scolopendrie. m[i]l[ii] solis añ.ʒ.ß.
Betonice. Seminis apij.
Scabiose. Seminis feniculi.
Ipericon. Seminis petrosilij.
Ciperi. Ameos.
Squinanti. Carui.
Lupini. Juniperi.
Polipodij. Milij solis.
Gentiane. Seminis ruthe.añ.ʒ.ij.
Rubee tinctorum ana.M.j.

Bulliant o[mn]ia hec in aqua sufficientis qua[n]titatis s[ecundu]m arte[m]: et prius in camfusione per horas.x. Cinamomi.ʒ.j.ß. Serapini. Armoniaci.añ.ʒ.ß. Dicte gu[m]me ligentur i[n] petia. Et o[mn]ia simul vsq[ue] ad consumptione[m] medietatis: dein de colentur: [et] colature addatur. Mellis purificati li.vj. et fiat syrupus debito modo co[n]quendo.

¶ Coqui s[ecundu]m artem hoc modo intelligitur. Est eni[m] aliqua medicina que multum sustinet de decoctione: vt sunt radices. Aliqua minus illa: vt sunt stipites plantarum. Aliqua iterum minus vt sunt folia. Aliqua adhuc minus [et] sunt fructus: aliqua iterum minus [et] sunt semina. Aliqua minus [et] minus [et] sunt flores. igitur cu[m] tu decoquere vis aliquem syrupu[m] vel aliqua[m] decoctionem: preponas ad bulliendu[m] radicem. secu[n]do stipites. tertio folia. quarto fructus. quinto semen. sexto flores: et hoc modo coques s[ecundu]m artem. Ista regula no[n] generalis est: sed ab ea excipiu[n]tur queda[m] herbe et semina vt inferius declarabitur: vbi numerabu[n]tur [et] semina [et] herbe parum sustinentia de decoctione: sed hanc regulam po sui: quia sic vt in pluribus euenit: et fieri debet: inferius clarius dicetur: declarabiturq[ue] sigillatim[que] que medicine sustineant: et que non.

¶ Semina omnia colligenda sunt qua[n]do sunt matura et aquositas propria ab eis est separata.

Syrupus de sticados Mesue expertus ad omnes egritudines neruorum frigidas: sicut est paralesis: epilesia: spasmus: tremor: et tortura. Cuius permixtio. ℞.

Sticados.ʒ.xxx. Piretri.ʒ.vij.
Asse.id est thimus. Piperis longi.ʒ.iiij.
Calamenti. Zinziberis.ʒ.ij.
Origani añ.ʒ.x. Passularum.ʒ.iiij.
Seminis anisi.ʒ.vij.

Bulliant hec s[ecundu]m arte[m] in aqua sufficientis qua[n]titatis vsq[ue] ad co[n]sumptione[m] tertie partis. Postea coletur: et colature addatur. Mellis purificati lib.v. Et fiat syrupus debito modo coquendo. Et facta quasi perfecta coctione vel paru[m] dista[n]te a decoctio[n]e ponantur hec grosso modo confracta: [et] in petia ligata vide licet.

Cinamomi. Zinziberis.
Calami aromatici. Piperis nigri.
Spice. Piperis longi.añ.ʒ.j.ß.
Croci.añ.ʒ.j.ß.

Et reseruetur in vitreato vase: in quo si vis petiam potes relinquere in qua sunt aromata.

Bulliant in aqua sufficientis quantitatis. Nota q[uod] ista sufficiens quantitas diuersificatur multipliciter. Nam quando sunt res que multum sustinent de decoctione: tunc pro omni.M.j. ipsarum [a]pponi debent aque bocalia quatuor. Si [v]o mediocr[iter] [sustinent] medietatem. Si parum bocale vnu[m] t[antu]m. Si vero mensuretur vnciis debes pro ol lib.rerum ponere lib.vj. aque si multum sustinet de decoctione. Si mediocrem.lib.iij. Si parum.lib.j.ß. Et ideo caueant viri in manibus rudium aromatariorum se ponentes. Et d[omi]ni medici bene considerent quis aromatarius sit qui suas ordinationes dispensat: quia si ignar[us]: ne[c] [a]nime et honori [et]c.

Syrupus de ysopo Mesue confert asmati et tussi et dolori pectoris et laterum et lacertis pectoris. Cuius permixtio hec est. ℞.

Ysopi sicce.
Radicum apij. Seminis citonioru[m].ʒ.iij.
Radicu[m] [f]eniculi. Capillorum veneris.ʒ.vj.
Radicu[m] [p]etrosilij. Juiubarum.
Liquiritie añ.ʒ.x. Sebeste[n].añ. numero.xxx.
Ordei [mu]ndi.ʒ.iiij. Passularu[m] enuclea.ʒ.j.ß.
Sem[in]is malue. Fi[cuu]m siccarum.
Draganganti.añ.ʒ.iij. Dactilo[rum] pin.añ.nume.x.

Coquatur o[mn]ia s[ecundu]m artem in aqua sufficie[n]tis qua[n]titatis in aqua [p]luuiali vsq[ue] ad co[n]sumptione[m] duaru[m] partiu[m]: deinde c[ole]ntur et colature addatur. Albaru[m] penidiarum lib.ij. [et] fia[t] [syr]upus debito modo coctus.

¶ Radice[s] colligende sunt cu[m] folia ceciderit: quia tu[n]c et n[at]ura [et] virtus folio[rum] reuertitur ad radicem: [et] tunc fort[ior est vi]rtus radicis.

¶ Radi[x] [s]impliciter scripta reperitur in co[m]positis de raffano do[m]estico est intelligendu[m]. Sic eni[m] [et] romani [et] greci hodie accipiunt.

¶ Syrupi omnes isti sc[ilicet] violatus de ysopo de scabiosa de liquiritia de prassio de iuiubis: et omnes decoctiones pectorales cum aqua pluuiali faciende sunt: non cum aqua co[m]muni: et ratio est: quia aqua pluuialis est magis subtilis: [et] ro[n]e subtilitatis magis penetratiua: facitq[ue] virtutes aliaru[m] medicinaru[m] ad partes pectoris

penetrare: que cum alia aqua non penetrarent. Et ad dñm Auicen. dicentem q aqua pluuialis ratione subtilitatis sue substantie citius putrefit: dico q verum dicit: & hoc propter impressionem aeris ab extra. Sed ab intra secus est: quare bene nota.

¶ Albarum dicit auctor penidiarum: eo q penidij fieri debent ex zuccaro albo: nõ cũ puluere rubeo: vt quidaz aromatarij nostri temporis & cetera.

Syrupus de liquiritia Mesue cõfert tussi antique: & mundificat pectus: & pulmonẽ: Cuius permixtio hec est. ℞.

Capillorũ veneris. ℥. j. | Liquirie rase & munde. ℥. ij.
Ysopi sicce. ʒ. iiij.

Proijce super his aque pluuialis lib. iiij. & dimitte per diem & noctem: deinde coquãtur secundum artẽ vsq ad consumptionem medietatis: deinde colẽtur: et colature addatur.

Mellis purificati. | Penidiarum ana. ℥. viij.
Zuccari clarificati. | Aque rosarum. ℥. vj.

Bulliant & coquantur vsq ad formã syrupi: & reseruet.

¶ Hic notandũ quod absurdum videt qd in isto syrupo auctor ponat aquam rosaruz: cum ipsa restringat: & hic syrupus debet dilatare partes pectoris: & hoc non solũ videtur cõtra rationem: sz est etiam contra faciẽtes hunc syrupum: eo quia nulli sunt qui aquã rosaceã in eo ponant. Ad hoc dictum qd recte ponitur: & qui non ponunt multũ errant: & ratio est. Nam ad hoc q syrup⁹ iste valeat tussi antique et pulmonẽ & pectus mũdificet: non solũ oportet q in eo sint dilatantia partes pectoris lenientia: & maturantia catarrũ: vt per liquiritiam capillos veneris: & ysopum fit. Sed etiam necesse est q in eo sint ea que partes relaxatas adiuuent: & virtutem expulsiuã confortent atq refocillent: & fortificent: & hoc fit per aquam rosatam: igitur rationabiliter ponit. Et sunt aliqui qui ponunt aque infusionis rosarum viridium.

¶ Tribus modis vel altero trium modorũ cognoscitur qñ syrupus est coctus: primo quando accipitur cũ spatula distillat continue sicut oleũ. secundo quãdo adheret spatule. tertio si ponatur super vnguẽ vna gutta remanet: & non discurrit huc vel illuc: et hec est vera cognitio coctionis.

Syrupus de eupato[illegible] Mesue conferens febribus antiquis: & proprie eis quibus corrumpitur forma stomachi: & epatis opilationes aperit: & cõfert frigiditati hypocundriorũ & inceptioni ydropisis. ℞

Radicum apij. | Sucaha. i. radix cardonis
Radicum feniculi. | benedicti femine.
Radicum endi. añ. ʒ. ij. | Florum buglosse.
Liquiritie. | Seminis anisi.
Squinanti. | Seminis feniculi.
Cuscute ana. ℥. ij. | Eupatorij. añ. ʒ. v.
Absinthij. | Raued. i. reubarbari.
Rosarũ rubea. añ. ℥. ij. | Masticis ana. ʒ. iij.
Capillorum veneris. | Spice.
Bedegar. i. radix cardonis. | Assari.
benedicti masculi añ. ʒ. v. | Folij. ana. ʒ. ij.

Coquantur in lib. viij. aque secũdum artem vsq ad cõsumptionem ter[illegible] partis: deinde coletur: & cola[illegible]re addatur zuccari cla[illegible]ati lib. iiij. Succi apij. S[illegible]cci endiuie depurati añ. li. iij. ℥. ij. ℈. iiij. & gra. xij. Et fiat syrupus debito modo coquendo.

¶ De bedegar & sucaha est magna diuersit[illegible]s inter doctores. Auicen. Mattheus silua. Diascori[illegible]s. Simon ianuensis. Plin. & Gentilis exponunt: q ad [illegible]spina alba. Gentilis etiã exponens receptam sotire: q[illegible] quinto canonũ describitur: dicit iterum q est mane[illegible]a spi[illegible] pro qua communiter sumitur alba spina. Et [illegible] lib. p expositione pillularum dicit: & bedegar es[illegible]od⁹ spine: et creditur q sit spina alba: hoc est quod [illegible] doctoribus elicere potui qui confuse loquuntur: quia dato q sit spina alba non ponunt quam partem ipsius plante apponere debeamus. Communiter aromatarij ponunt quãdaz rem habentem similitudinem spõgie que reperitur adherere plante rose siluestris: & dicunt esse bedegar. Sucaha de sucaha dicit Simon ianuensis qd est nomen arabicum: & idez importat q spina arabica: & hoc idem dicit Galenus. Rasis. Haliabbas. Mattheus sil. Paulus ꝟo volens ostendere quid sit sucaha. est herba dulcis que extenditur super terrã: & facit capita grossa: & flores sanguinei coloris: sed hec apud nos non reperitur. Alij ꝟo dicunt qd sucaha idest bed[illegible]ar & bedegar: id est sucaha & sic exponunt ignotum pe[r] ignotum.

¶ Alij vero postponẽtes tantorũ virorũ ambiguitates solent hoc in syrupo apponi face[illegible]uncos marinos et radices cardonis benedicti: & dic[illegible]t q duo hec videntur de mente autoris: cũ illa sint aperitiua prouocatiua vrine cõfortatiua epatis: que oĩa querũtur a syrupo de eupatorio: et q reperiunt experimẽto, bene eis succedere. Sed et hi et illi a veritate sunt multum distantes. Igit scias quod bedegar est radix cardonis benedicti: q̃ masculus dicitur nullũ florẽ faciens: nec thirsum: sed folia extendũtur super terrã: & folia strictiora sunt: & breuiora sucaha magisq lcisa. Sucaha nota est radix cardonis benedicti florẽ faciens cũ grosso capite cũ paruo thirso: imo a radice nõ extenditur per longitudinẽ spanne seu eleuatur: et in futura et propinqua pluuia constringitur: & in sereno dilatat: & femina dicitur: differt a superiori cardone per folia thirsum: & florẽ. Apud nos nõ reperiuntur vel raro duo hi cardones: sed portantur a montibus Bilinzone in cõfinibus teutonico rum Ducis Mediolani: in montibus & saxis oriuntur: & hec est vera expositio & declaratio bedegar: & sucaha &c. et due he radices in hoc syrupo ponuntur non aliud &c.

¶ Pauci insuper sunt qui hunc syrupum sciant facere. Mesue eñi dicit. fiat syrupus cum succi apij. et endiuie q̃titate sufficienti: & nulli sunt qui hanc sufficientẽ q̃titatem eligere sciant. Igitur nota q per hanc sufficientẽ q̃titatem intelligitur proportionata q̃titas zuccari ad succos quemadmodũ proportionauit et posuit in syrupo de bisantijs. s. succi lib. iiij. zucari. li. ij. s. quod est pro omni lib. zuccari succi depurati. ℥. xix. cum. ʒ. j. ℈. j. gra. xvj. nec plus nec minus. Illo igitur modo proportionãdo resultat succi q̃titas prescripta supra nec plus nec min⁹: & hec fuit & ẽ opinio doctoris: quare bene nota: q pauci sunt facientes hunc syrupum ſm rationem.

¶ Flores colligendi sunt quando perfecte sunt maturi: & antequã cadant: & antequã dimittant colorẽ suum &c.

Syrupus de calamento Mesue valet spleneticis et frigida habentibus viscera & senibus et tussi antique et asmati. Cuius permixtio hec est. ℞.

Calamenti domestici. | Squinanti.
Calamẽ. silue. añ. ʒ. ij. | Dauci. añ. ʒ. vj.
Passularum mũdatarũ. ℥. iij. | Mellis purificati. li. ij.
Cheisim. i. semen leuistici. ʒ. vj.

¶ Et fiat syrupus secundum artem.

Syrupus ad matricẽ Magistralis vz ad omne vitiũ matricis: & maxime mulierib⁹ q̃ sunt frigide nature. Cuius permixtio hec est. ℞.

Calamenti. | Squinanti.
Sticados. | Ciperi.
Petrosilij. añ. ʒ. ij. | Cuscute añ. ʒ. ij.
Sauine. | Cassie lignee.
Camedreos. | Aristologie longe.
Camitheos. | Gentiane.
Polij montani. añ. ʒ. ij. | Baccarum lauri.
Maiorane. | Reupontici. añ. ʒ. j. s.
Ameos. | Aque fontium lib. ix.
Dauci. ana. ʒ. ij.

Coquantur omnia in dicta aqua vsq ad consumptionem tertie partis: deinde colentur: & colature addatur. Zuccari clarificati lib. iij. et fiat syrupus ſm artem &c.

Syrupus cordialis Magistralis vz ad tremorẽ cordis: & eum ꝯfortat: & stomachũ: subuenit sincopi: & maniacis subuenit: et aufert calorem: & sitim in corpore extinguit. Cuius permixtio. ℞.

Melisse. | Endiuie. añ. M. j.
Florum boraginis.
Florum buglosse. añ. M. s.

Et fiat de predictis decoctio secundum artem: vt superius declaraui in aquis: videlicet.

Seminis acetose. ʒ. s.

Aque endiuie. Vini pomorum arantiorũ.
Aque buglose. Vini granatorum. añ. ℥. iiij.
Aque rosarum rubearum. Coralli albi subtiliter pul-
Aque meliss[illegible] ℥. iiij. uerizati. ʒ. iiij.
Seminum q[illegible]uor frigidorum
minorum. ʒ. iiij.
Suspendatur cum pecia ligata in syrupo.
Zuccari albi clarifi[illegible]ti. q. s.
Et fiat syrupus sec[illegible]dum artem ꝛc.

Syrupus de cicorea Guilelmi de sali. valet contra omnem materiã venenosam in alterãdo ꝛ mundificando eã: ꝛ proprie vz in antrace: et carbũcu lis et similibus: ꝛ febre pestilentiali estiuali ꝛ autũnali: cõfortat cor ꝛ nutritiua extinguendo calorẽ materialẽ: ꝛ mundificando materiã per vrinam ꝛ secessum et facit appetere cibum: ꝛ inducit somnũ: fit vt infra. ℞.

Foliorum cicoree. M. j. Acetose.
Foliorum boraginis. Scariole agrestis. i. batilese
Lactucarum. re siue flores q̃ dicuntur mo-
Violarum dico flores. negete: et nascitur in bladis
Florum scariole. ana. M. s.
Lingue bouine.

Conterantur grosso modo: ꝛ bulliant s̄m artẽ in lib. iij. aque vsq; ad cõsumptionẽ tertie partis: ꝛ colentur: ꝛ in colatura addatur zuccari clarificati lib. ij. Et bulliãt simul: ꝛ in dicta bullitiõe addat̃ Reubarbari electi ꝛ pul uerizati. ℥. ij. et aliquãdo reubarbari. ʒ. ij. Et in vsu est cõ muniter. de. ℥. ij. Reubarbarum suspendatur in pecia in dicto syrupo: et sepe exprimatur pecia reubarbari cum manu vsq; quo coctus sit syrupus.

¶ Et nota ꝙ reubarbarum debet poni quãdo syrupus erit mediocriter coctus: quia reubarbarum parum sustinet de decoctione.

Syrupus sabor regis Mes. in practica in ca. de melancholia ꝛ mania: ꝛ vocatur sapor rex medorũ cõferens manie et melancolie ex adustione colere citrine. Cuius permixtio. ℞.

Succi buglose domestice. Succi buglose siluestris. ana. lib. ij.
Succi pomorum dulcium redolentium lib. iij.
Foliculorum sene. ℥. iiij. Croci. ʒ. ij.
Zuccari taberzet. lib. iij.

Fit autem sic. sene proijciatur in succis per diẽ ꝛ noctem post contritionem eius: deinde bulliant ebullitione vna aut ij. deinde cum zuccaro fiat syrupus: crocus autem confricetur in panno cum decoctione da. ℥. ij. vel. iij. cum aqua buglose: et quandoq; apud necessitatem datur cũ aqua casei ꝛc.

Syrupus diamorõ Mesue. ꝛ est cõueniens ad apostemata gutturis ꝛ vue et ad oĩa genera prefocationum. ℞. Expressionis mororũ celsi. Expressioni[illegible] mororum de seni seu bachi añ. lib. j. s. Rob. i. vinum coctum: mellis purificati añ. lt. j. Coquantur oĩa simul vsq; ad spissitudinem: ꝛ reseruet̃.

¶ Rob idẽ est qđ sapa seu vinũ vltimate decoctum. Robub aũt proprie est quicũq; succ⁹ inspissat⁹ vel caliditate solis vel ignis: vnde litera [illegible] que dicit rob est corrupta ex defectu transl[illegible]toris dz eñ dicere robub: igitur qñ Mes. dicit rob. i. robub suppleatur ꝛc.

Syrupus de limonibus valet mirabil[illegible] in febribus id est cõtra febres pestile[illegible]ius permixtio. ℞. Succi limõceli libr. xij. Zuccari albi libr. v. Et fiat syrupus sicut syrupi de acetositate citri: nec plus nec minus: prout patet in isto.

Syrupus de ribes stomachũ calidũ cõfortat vomitũ colericum sedat: sitim extinguit: cordis ebullitionẽ mitigat: et ipsum cõfortat: solutionem colericam stringit: et alterat. Cuius permixtio. ℞.

Succi ribes lib. xij. Zuccari albi lib. v.

Et fiat syrup⁹ hoc modo: primo bulliat succ⁹ ebullitiõe vna aut duabus: et dimittatur frigescere: ꝛ clarifacere: et coletur: et cum zuccaro supra scripto et clarificato fiat syrupus s̄m artem ꝛ seruetur in vase vitreato ꝛc.

¶ Ribes quidam dicunt: ꝙ est acetosa: ꝛ quidam dicũt quod est coctus sed falso: quoniã nõ est acetosa: quoniã Mesue facit semotim ca. de rob. de ribes a cap. de rob de acetosa: similiter vbi ponit cap. de rob. de ribes ait: qđ vz sicut rob. de acetosa. Itẽ nõ est coctus: qm̃ coctus est calide ꝛ sicce cõplexionis: sed ribes sunt frigide ꝛ sicce.

¶ Alhani est planta stipitẽ habens rubeũ ad viriditatem decliuẽ tenerum: cuius sapor est dulcis acetositati mixtus folia rotunda viridia nigra: cuius granum portatur de corasceni acidi saporis: de quo fit rob. ꝛc. Nos autem loco eius accipimus succum acetose que est lapacium agreste: ꝛ ponere possumus.

¶ Serapio in lib. aggregationũ capitu. de ribes auctoritate Isaac venarã. Ribes est planta habens capreolos recentes rubeos ad viriditatem declinantes: et habet folia magna lata rotunda viridia: ꝛ habet grana: qm̃ sapor est dulcis cũ acetositate: ꝛ ipsa est frigida ꝛ sicca in secũdo gradu: ꝛ signũ super hoc est acetositas ei⁹ ꝛ stipticitas: ꝛ ex hoc contingit ꝙ infrigidat stomachũ et ꝛ aliqui dicunt ꝙ est frigidus ꝛ siccus in tertio gradu. Nascitur autem planta ista in montibus syrie frigidis niuosis: et patet in pandectis.

Triasandali Nicolai dicũtur a tribus generibus sandalorum que ibi intrant. Datur proprie cõtra calorẽ epatis stomachi ptisicis ycteri cis. Cuius permixtio hec est. ℞.

Sãdalorũ alborũ. Succi liquiritie.
Sandalorũ rubeorũ. Seis portulace. s. domestice
Sandalorum citrinorum. añ solidum. j. s. i. ʒ. j. s. ℈. j. [illegible]
Zuccari albi ana. solidos. Amidi. ij. s.
duos. i. ana. ʒ. iij. Gummi arabici.
Reubarbari. Dragagãti añ. solidũ. j.
Spodij. s. de cãna. i. añ. ʒ. j. s.
Seminis scariole. ana. solidum. j. i. añ. ʒ. j. s.
Seminis melonum.
Seminis cucumeris. Camphore. ℈. j. s.
Seminis citruli. Rosarum rubearum. ℥. j. s.
Seminis cucurbite.
Puluerizentur subtiliter.
Syrupi rosati lib. ij.
Et fiat electuarium. Sed cõ[illegible]ecaniter fit in forma solida.

¶ Solidus enim idẽ est quo[illegible] ʒ. j. s. vt omnes doctores affirmant: et exagium idem etiam est: et non differt a solido nisi solum nomine.

¶ Omnia simplicia ex quibus cõfectiones electuaria: ꝛ cõpositiones oẽs componunt̃ nõ sunt simul terenda. Sed quelibet simplex medicina per se conterenda est et puluerizanda. Et ratio est: q: oĩa nõ sunt eiusdẽ cõplexio[illegible]s et substantie. Imo quedã sustinent multũ de cõtritione: et quedam minus. Cinamomum eñ et macis sunt rare substantie: gariofili vero et gumme sunt densioris substantie: quapropter vt ex contritione virt⁹ ipsorum non deperdatur omnia de per se debent pulueri zari: quod secus faciũt aromatarij nostri temporis. et male: imo n[illegible]rum sũ composita nõ habent virtutem a doctoribus [illegible]itatam. Et hoc idem in decoctionibus est aduertendum: vt in tractatu syruporum te scire feci.

Ter[illegible]zea ad ardorem vrine m[illegible]tralis. Cuius permixtio. ℞.

Semi[illegible] melonis mundi. ʒ. xv.
Cucurbit[illegible] id est semen munde.
Seminis [illegible]rtulace.
Seminis p[illegible]queris al. ana. ʒ. j. s.
Incidantu[illegible] minutissime: et cum zuccaro albo ad pondus omni[illegible] fiat terzea ꝛc.

Tri[illegible] magna Nicolai. magna dicitur: quia ma[illegible]gnam vtilitatem et fructũ mulieribus confert: datur [illegible]ntra dolorem stomachi virorum et mulierum: cũ aqu[illegible] in qua cocta sint semina feniculi anisi: et masticis. da[illegible]r contra vitia matricis ex frigiditate: si distemperata bibatur cũ vino in quo cocta sit artemisia: prouocat etiã menstrua si fuerit cũ artemisia b̃n trita ꝛ oleo muscellino commixta et pessarius ex bombace fact⁹: si fuerit ex ea inũct⁹ in naturã mulieris immissus nõ cõcipiẽtis. Si datur cũ vino in quo cocta sit mãdragora vel sambucum miro modo prodest pueris qui nõ

possunt dormire:⁊ in nocte nimis garriunt: distempera ta cum lacte mulieris in modum ciceris et bibita prodest. Cuius permixtio hec est. ℞.

Cinamomi. Spice celtice.
Galange. Acori.
Gariofilorum. Rosarum rubearum.
Zedoarie. Piperis nigri.
Zinziberis. Seminis anisi.
Costi. Seminis apij.
Storacis calamite. Seminis petrosilij.
Calami aromatici. Seminis feniculi.
Ciperi. Macedonici.
Radicum yreos. Dauci.
Paucedani. Ozimi.i.semen basilico.
Corticum mandragore. Seminis iusquiami.
Cimini. Diptami.ana.ʒ.j.

Pulverizentur omnia subtiliter:et cum mellis lib.j.℥.ij. cocti et depurati fiat cõfectio:⁊ hoc modo faciẽdo nihil addendo vel minuendo erit trifera sine opio. Si vero cũ opio facere vis:addas predictis omnibus opij tebaici. ʒ.ij.et cũ opio trifera erit. Sed ĩ hac,prima mulieres volunt illam in zuccaro. Accipe igitur suprascriptarũ specierum sine opio.℥.j.zuccari lib.j.⁊ facias. Cõfectio hec danda est stomacho vacuo:et differẽda est comestio vsqꝫ ꝗ de ea facta sit digestio. Et dicte spẽs subtilissime sunt terende ac pulverizande. Dicitur enim compositio hec trifera.i.hominem iuvenem reddens.

¶ Nota ꝙ quãvis in multis cõfectionibꝰ reperies scriptum mellis cocti:ꝙ tamen cum melle crudo et mundo possunt confectiones fieri:⁊ illud habet minus de spissitudine ⁊ magis de penetratione. Igitur ab auctoribus sepe invenies scriptũ mellis cocti:⁊ qñqꝫ mellis crudi: et ꝑ hoc intelligas ꝙ vtrũqꝫ potes ponere ⁊ cõvenienter.

Trifera persica Mesue experta apud persas:⁊ cõfert febribus acutis et inflammationi stomachi:et epatis ytericis calidis de opilatiõe incolumitatem acquirit:visum a fumis colericis deperditum reparat. Sitim mitigat:morbos adustionis fieri prohibet et est medicina magna in estate pestilentiali et autumnali. Cuius permixtio. ℞.

Succi solatrici. Prunorum damascenorum
Succi endivie. numero.l.
Succi apij. Cuscute.ʒ.iiij.
Succi lupinorum depurati.añ.lib.j.
Mirabolanorũ kebulorum.
Foliculorum sene.℥.ij. Mirabolanorum indorum.
Violarum siccarum:aut viridium.ʒ.iij.
Mirabolanorum citrinorum.ana.ʒ.ij.
Agarici.℥.j. Spice.ʒ.iij. Epithimi.ʒ.xl.
Involuantur mirabolani in oleo amigdalarũ dulcium.
Tamarindorũ.℥.iij. Mirabolanorũ beliricorũ.ʒ.iiij.
Manne electe.℥.j.ß Granorum fumiterre.
Cassie fistule.℥.iiij. Trociscorum diarodon.
Zuccari violati.lib.j. Macis.
Zuccari fini albi.lib.iij. Masticis.
Aceti vini.lib.j. Cubebe.
Reubarbari.℥.ij. Spodij.
Mirabolanorũ cit[illegible].℥.ß Sandali citrini.
Mirabola.kebulorũ. Quatuor seminũ.f.s.ia cõ
Mirabo.indorũ añ.ʒ.viij. munia frigida añ.ʒ.iiij.
Mirabola.emblicorũ.ʒ.iiij. Anisi.ʒ.iiij. Sp[illegible]e.ʒ.ij.

Modus cõfectionis eius est vbi dicit Sola[illegible] Endivie Apij:⁊ lupulorum vult vt sit succus dep[illegible] ana. libram vnam ⁊ proijciatur sup eos violarũ fo[illegible]ulorũ agarici prunorum,cuscute.mirabolani kebuli [illegible] indi mirabolani citrini spice:⁊ accipiat de [illegible] scripti quantitas sicut prius diximus:⁊ bullian[illegible] super prunas cũ facilitate dũ remaneant lib.ij.⁊ in [illegible] suprascriptis sit succi lib.ij.⁊ bulliant simul:⁊ pro[illegible]atur super ista epithimi boni: involvantur mirabolani in oleo amigdalarum dulciũ vel oleo violato:et bulliant ebullitione vna:⁊ deponatur ab igne et excolet:⁊ dissolvant in vna parte istius colature tamarindorũ cassie manne zuccari violati:colentur et mundentur a granis ⁊ scorphis:⁊ in alia parte aque proijciatur zuccari fini ⁊ aceti:coquantur cũ facilitate:deinde pone syrupũ istuz qđ dissolutũ est in succis:et aggregentur similiter ⁊ coquãtur vsqꝫ ad mellis spissitudinem: vltimo vero proijciat super istud reubarbari. mirabolani citrini mirabolani indi.mirabolani kebuli.mirabolani be[illegible]ici quantitatẽ sicut prius diximus:quatuor granorum fumiterre:trociscorũ diarodon:macis masticis cubebe:spodij:sandali citrini:anesi:spice voluantur i[illegible]eo violato:⁊ repone in vase vitreato:et da cum aq[illegible] frigida vel cũ aqua endivie aut solatri:dosis est.℥.j.

Trifera minor ex arte senonis Mes. valet ad corruptionem:et exuberãtiã mẽstruorũ ⁊ emoroidarũ:⁊ ad corruptionẽ forme:⁊ debilitatẽ stomachi: ⁊ destruit humorẽ crudũ:⁊ clarificat colorẽ:⁊ confortat vesicã:⁊ abscindit fluxum ventris:cuius permixtio. ℞.

Mirabolanorũ kebulorũ. Olibani.
Mirabolanorũ indorum. Ameos.
Mirabolanorũ belericorũ. Zinziberis.
Mirabolanorũ emblicorũ. Carmezit.i. fructꝰ tamarisci vel flos.
Nucis muscate añ.ʒ.v.
Nasturtij. Spice squinanti.
Assari. Ciperi añ.ʒ.iiij.
Origani persici. Scorie ferri nutrite ĩ aceto
Piperis añ.ʒ.iiij. ꝑ dies.v.⁊ assate.ʒ.xx.

Mirabolani assentur cũ butyro vaccino ⁊c. involuantur cũ oleo amigdalarũ dulciũ:⁊ aromatizentur cuz.ʒ.j. musci.mellis quãtum sufficit:⁊ da post.vj. mẽses. dosis est ʒ.j.vsqꝫ ad.ʒ.iij. Est enim expertũ et efficax:⁊ proprie ad humorositatem stomachi:⁊ putrefactionem in ipso.

Tyriaca magna Andromaci que melior est omnibus:⁊ qualiter fieri debet. Cuius descriptionẽ reperi in quodã libello Gentilis de venenis:quã vt ipse testatur habuit ⁊ extraxit a quodam libello Andromaci propria manu scripto.

¶ Tyriaca magna andromaci dicitur: quia ab eo cõposita fuit:valet contra gravissimas passiones humani corporis:epilẽticis stomaticis.cophalingicis:⁊ migranicis ꝓdest ad raucedinẽ vocis cõstrictionem pectoris. optima est artariacis asmaticis emoptoicis ytericis ydropicis piplemonicis iliosis ⁊ vulnera ĩ itestinis habẽtibꝰ freneticis:iliosis colicis subvenit:mẽstrua educit:et fetũ mortuũ,expellit:leprã variat:et frigori ꝓdest:et ceterasꝗ passiões inveteratas emẽdat:precipue cõtra oĩa venena et serpẽtuz morsus et reptilium valet:sed vniversa est eiꝰ dosis.s.ꝑ quãtitate ⁊ qualitate vniuscuiusqꝫ passionis ꝗ in Adromaco scibitur. ℞. Sileris montani.

Trociscorum de squilla aureos.xlviij.
Dauci idest semen. Trociscorum de thiro.
Camepitheos. Ameos.i.semen.
Trociscorum andaracharõ.
Piperis nigri. Camedreos.
Opij thebai.añ.aur.xxiiij. Succi hipoqu[illegible]idos.
Cinamomi electi. Spice celtice.
Rosarũ rubearũ siccarum. Folij indi.
Seminis napi silvestris. Meu.
Scordeum.i.alleum silve. Gentiane.
Yreos.i.radicum. Seminis feniculi.
Agarici albi. Terre sigillate.
Succi liquiritie.
Colcotar [illegible]usti.i.vitreolum adustum.
Opobal[illegible].i.olei ana.aureos.xij.
Amomi.
Mirrhe pure. Acori.i.radicum.
Croci. Ypericon.
Zinziberis. Nasturtij albi.i.semen.
Reubarbari. Carpobalsami.
Radicum pentafilon. Fu.i.radicum valeriane.
Calamenti montani.
Gummi arabici.ana.aureos.iiij.
Prassij Alij petrosilij.
Carui agreste.i.cordumeni.
Macedonici.i.semen. Anesi.i.semen.
Sticados arabici. Acatie.
Costi amari. Castorei. Piperis longi.
Serapini an.aureos.iiij.

Pulegij indi.	Bdelij.
Olibani.	Galbani.
Flores squi[illegible]nti.	Aspalti.
Terebentin[illegible]	Oppoponaci.
Cassie ligne[illegible]gre.	Centaurce minoris.
Spice nardi[illegible]	
Aristologie ro[illegible]de.ana.aur ij.	
Polij montani.	Mellis dispumati.lib.x.
Piperis albi an.a[illegible].vj.	Uini boni odoriferi antiqui
Storacis liquide.	lib.ij.et fac.
Seminis apij.	

¶ Et nota quod pro omni libra mellis est.℥.iij. specierum predictarum: et hoc voluit bonus andromacus: et apponi debet si tyriaca debet habere virtutem descriptam a doctoribus: et in alia.℥.vj.

¶ In hac descriptione multa sunt intelligenda. Et primo de opio tebaico: dicitur enim opiũ tebaicũ: quia factũ et collectũ Tebis: quia illud est melius et perfectius quocunque alio opio vbicunque collecto: et est minoris periculi et timoris vsus eius.

¶ De calamento dicitur montanum: et ponitur: quia habet maiorem caliditatem et siccitatem quam calamentum fluuiale: quod nascitur iuxta aquas.

¶ Sticados arabici. dicitur arabici quia in arabia oritur: et ille melior est: in illis partibus multuz colligitur. Sed nos vtimur sticados quod colligitur in partibus Rome: et est perfectum.

¶ Loco camepiteos si non haberetur accipi potest yua muscata: quod a Mes. in capitulo de egritudinibus neruorum appellatur zinzem.

¶ Hipoquistidos succus est barbe hircine: et illud ponitur non herba non solum in hac compositione: sed in omnibus medicinis: in quibus simpliciter reperies scriptum hypoquistidos: et qui herbam ponunt male: imo pessime faciunt.

¶ Centaurea de minori intelligendũ est: et illa in medicinis administratur: quia si simpliciter reperit de ea est intelligendũ. Et radix accipi debet nõ herba: vt quidam rudes faciunt.

¶ Uitriolum seu colcotar hoc modo aduritur. accipe de eo quãtitatẽ quã volueris: et pone in patella ad ignẽ: et cõtinue sub ea insuffletur donec igneatur: et cõtinue vitriolũ voluatur: et tamen hoc fiat quod eius naturalis color mutetur: et tunc remoueatur: quia adustum est.

¶ Species iste tyriace debẽt subtiliter teri seu pulueri zari: et bene cribellari per subtilẽ et spissuz sedatiũ: vt melius et citius res simul fermentari possint: vt Mesue et Auicenna scribit in capitulo de tyriaca.

¶ Puluerizabile enim idẽ est quod cõminuibile vel diuisibile in partes paruas: et est aliud quam frangibile.

¶ Utilitas autem puluerizatiõis est: quia facit penetrare virtutes med[illegible]inarũ ad partes ad quas nõ penetrarent.

¶ Etates enim tyriace sunt quatuor. Prima dicitur infantia: et incipit a die compositionis vsque ad sex menses. Secunda pubertas: que incipit post illud tempus et durat vsque ad decem annos. Tertia adolescentia et incipit post illud: et durat vsque ad.xx.a[illegible]. Quarta senectus: et incipit post illud: et durat vsque ad.xxx.annos: post illud expoliatur a virtute tyriace.

¶ In vase plumbi tyriaca debet poni vel [illegible]seruari vel argenti. in alio enim vase posita facit qua[illegible]n ferruginem que appellatur zinian: et cõsumitur humiditas eius naturalis et necessaria in tyriaca: quare in plumbo bene conseruatur.

¶ Et vas in quo ponitur non debet repleri: sed saltim tertia pars vasis debet esse vacua: vt medicine possint respirare et exalare ne sese suffocent.

Tyriaca Galeni que cõiter fit: licet nõ sit tante perfectionis quãte est prescripta Andromaci. Cuius permixtio hec est. ℞. Piperis longi lib.ij.℥.iij.

Trociscorum de squilla lib.iij.	Gummi arabici.
Trociscorum tyri lib.j.ʒ.	Colcotar vsti.i.vitreoli adusti.idest Serapini.
Trociscorũ diacorali li.j.ʒ.	
Xilobalsami.i.lignum	Terre sigillate.
balsami lib.iiij.℥.x.ʒ.	Hypoquistidos.i.succus barbe hyrcine.
Agarici.	Opij tebaici.i.illius x vncie.
Rosarum.	Spice celtice.
Radicũ yreos.i.lilij celestis.	Radicum acori.
Leuistici an.ʒ.vij.ʒ.	Camedreos.
Scordeon.i.alleũ siluestre.	Gentiane.s.radix.
Seminis rape siluestris.	Sistra.i.valeriana.
Cinamomi an.ʒ.vij.ʒ.	Carpobalsami.i.semen balsami an.℥.iiij.ʒ.
Reubarbari.	Seminis apij.
Spice nardi.	Ameos.
Costi.	Amomi.
Squinanti an.℥.vj.	Seminis feniculi.
Croci.	Carui.
Zinziberis.	Sileris montani.i.semen.
Cassie lignee.	Nasturtij.
Storacis calami.an.ʒ.vj.	Anesi.
Mirrhe.	Ypericon an.℥.iiij.ʒ.
Terebentine.	Mumie.
Calamenti montani.	Castorei.
Thuris.	Oppoponacis.
Diptami an.ʒ.vj.	Aspalti.
Sticados arabici.	Galbani.
Polij montani.	Pentafilon an.℥.vj.
Centauree minoris.s.radix.	
Piperis.℥.vj.	Aristologie longe.
Folij. Petrosilij.	Dauci an.℥.ij.ʒ.vj.

Et est semen pastinace siluestris. Mellis cocti: et dispumati rubos.v.et li.v.quod est pro omni lib.j.mellis.℥.iij.specierũ. Sed aromatarij auaritia ducti hoc tẽpore solum ponunt lib.iiij.specierũ pro rubo vno mellis: et male faciunt: et ob hoc tyriaca nõ habet virtutes a doctoribus descriptas: quia semper ponas.℥.iij.sperũ pro omni lib.j.mellis. Et per rescriptum mel sit coctum bona coctione.

¶ Crocus vero et hypoquistidos per se puluerizentur ac vitriolũ gũme vero si optimo vino albo dissoluãtur. alia vero oĩa simul: mel vero infrigidatũ: terebẽtina et hypoquistidos intus ponãtur: deinde oẽs alie spẽs. Crocus vero infundatur in vno bocali optimi vini nigri: et dimittatur per tres dies: deinde cũ [illegible]cto vino in tyriaca ponatur: vitriolũ vero etiã in vino [illegible]issoluatur: et in tyriaca ponatur: et simul misceãtur. Sun[illegible] qui addũt galeti subtiliter puluerizati.℥.ʒ.vt tyriaca maiorẽ nigredinem habeat. Sed hoc ego nõ laudo Cũ extra mentẽ Galeni: et oĩm doctorum fuerit et nunc presentium sit.

¶ Hoc nomẽ tyriaca est nomẽ impositũ ab effectu: idest enim est dicere tyriaca quã cõferens venenis: sed presentiũ: et aliarũ medicinarũ venenosarũ. Et ideo hoc nomẽ ha[illegible]et duas partes tyria enim significat serpentẽ: et ka quod significat medicinas venenosas cũ componitur. igitur tyriaca est nomen quod significat rem que iuuat in venenis serpentum: et medicinarum venenosarum et est vocata tyriaca a carne tyri.

¶ Agaricus yreos: et radix acori ponuntur in hac recepta et in alij[illegible] habẽt in se virtutẽ cõseruãdi alias medicinas ne [illegible] corrũpantur: et augent earũ virtutes. Et sic ponitur vt conseruet zinziber a corruptione.

¶ A[illegible]cardi corrũpunt virtutẽ t[illegible]corũ tyri. Dictique troc[illegible] debent esse parui: et bene [illegible]mpressi si conseruari debe[illegible]t non debent exiccari in sole. Sol enim habet virtute[illegible] dissoluendi et destruendi virtutem carnium tyri et v[illegible]rarum.

¶ Tyria[illegible] debet dari nisi sit fermentata: et fermentatio sit in tẽpo[illegible]ex mensium. Quid autem sit fermentatio nota. [illegible]ã cõ[illegible]itum habens vnam formam: et virtutem [illegible] ex simplicium compositione significat hoc voca[illegible] fermentata.

¶ Uinum [illegible] tyriaca ponitur primo: vt per eum fiat medicinarum [illegible]onseruatio: et commixtio. secundo quia ipsuz confortat [illegible]: et est contra venenum.

¶ In exhibi[illegible]õe tyriace iste conditiones sunt seruãde: primo quod sit fermentata. secũdo quod detur sanis: et in parua quantitate: et raro: tertio quod nõ detur in tempore calido: sed in tẽperato vel frigido. quarto quod non detur pueris vsque ad.xiiij.annũ. quinto quod nõ exhibeatur in cõplexiõe calida: nec in homine parato inflãma=

tioni.sexto qđ nō deꝫ stomacho repleto cibo. Et he sunt conditiones attendende in exhibitione tyriace.

¶ Due prescripte descriptiones tyriace per annos.xxx. ac etiā vsq̧ ad.xl.annos seruantur: dūmodo sint cōuenienter ⁊ debite facte ⁊c.

Trocisci diarodon Mesue quorū iuuamentū est magnū ad febres antiquas ⁊ febres flegmaticas ⁊ febres in quibus corrumpitur forma: ⁊ confert ad dolorem stomachi ⁊ abstergit humiditatē eius. Cuius permixtio. ℞.

Foliorum rosarum rubearū.aur.vj.i.ʒ.ix.
Spice.aur.ij.i.ʒ.iij. — Liqritie rase.au.iij.i.ʒ.iiij.ß.
Ligni aloes aur.ij.i.ʒ.iij. — Spodij de cāna.au.j.i.ʒ.j.ß.
Croci.aur.ß.i.℈.ij.gra.v. — Masticis.ʒ.ij.

¶ Conterantur oīa: ⁊ conficiantur cum vino albo optimo: et fac tro.in forma lupini.

¶ Quid sit trociscus nota. Est trociscus cōpositio quedam ex diuersis pulueribus ⁊ speciebus mediante aliquo liquore aggregata: ⁊ dicitur trociscus a trocos qđ est rota: qz trociscus est similis rotis.

Trocisci de rosis miores Mesue. stomachū ⁊ epar confortāt: et conferunt febri flegmatice: stomachū preparant: et humorositatem ipsius abstergunt. Cuius permixtio hec est. ℞.

Foliorum rosarum rubearum.ʒ.x.
Liqritie rase.ʒ.v. — Spice nardi.ʒ.ij.ß.

Conterantur hec ⁊ conficiantur cū vino albo optimo: et fac trociscos. Et si laxatiuum facere volueris: adde Scamonee preparate.ʒ.iij.

¶ Quare autem trocisci fiant est vt medicine possint melius conseruari: acquirunt etiam ista permixtione aliquam virtutem confortandi: quam prius per naturaꝫ non habebant ⁊c.

Trocisci de rosis maiores mesue. sicut confirmatū est in libris pluriū iuuamentorū: quorū maius est ad dolorem stomachi ⁊ malitiā digestionis: ⁊ eis proprie quib⁹ corrumpitur forma ⁊ principiū hydropisis ⁊ febres antiquas. Cui⁹ ꝑmixtio hec est. ℞.

Foliorū rosarū rubearū.ʒ.iiij. — Absinthij.
Ligni aloes.ʒ.ij. — Spice.
Masticis.ʒ.j.ß. — Cinamomi.añ.ʒ.j.
Cōterant: ⁊ fiāt trocisci cū vino albo optimo. — Cassie lignee.
Florū squināti añ.ʒ.j.

De floribus squināti nota. Non enim ad nos portantur: sed ipsorum loco apponimus rami partem.

Trocisci de rosis et eupatorio mesue expertorum iuuamentorum ad febres antiquas ⁊ febres compositas et ad dolorem epatis et opillatio[illegible] ipsius et yctericiam. Cui⁹ ꝑmixtio hec est. ℞.

Liquiritie rase.ʒ.iij.ß.
Foliorū rosarū rubearū.ℨ.j. Succi eupatorij.ʒ.x.
Spice.ʒ.iij. — Tereniabin. accipit̄ ei⁹ loco
Raued.de sꝭni.i.reubarbari.ʒ.iiij. — Māne dissolute ī succo prescripto.ʒ.ij.
Spodij.ʒ.j.ß.

Et fiant trocisci. Conterendo prius omnia.

¶ Liquiritia si simpliciter scripta reperit̄: de [illegible]dice sicca semper intelligēdū est: de qua due tantū part[illegible] vsui medicine conuen[illegible] s. radix et succus ⁊c.

Trocisci de reubarbaro Mesue cōferētes [illegible] dolorem epatis et opilationem ip[illegible] et ad apostemata eius et antiquas egritudines i[illegible]so ⁊ hydropisim et corruptionem forme ⁊ ictericie[illegible] ℞.

Rubee tinctorum.ʒ.j. — ad [illegible]
Raued boni.i.reubar.ʒ.x. — Seminis apij [illegible]
Succi eupatorij.ʒ.iiij. — Absinthij. [illegible]
Rosarū rubearū.ʒ.iij. — Assari añ.ʒ.j. [illegible]
Spice. Anisi.añ.ʒ.j. — Amigdala.am[illegible].iiij.

Conterantur: et fiant trocisci de aureo.j.p[illegible] singulo.

¶ Nota ꝙ isti trocisci: qz nō possunt refor[illegible] cum suprascriptis humiditatibus in ipsis ingre[illegible]tibus: ideo addatur de succo eupatorij intantum quod reformari possint: et quemadmodum dixi de istis: ita de ceteris intelligatur sequentibus.

Trocisci de camphora Mesue valens ad febres multe inflammationis et sitim vehementem et incensionem colere rubee: et ebullitionem sanguinis: ⁊ supercalefactionem stomachi: et epatis: ⁊ yctericiā: et cōferunt ethice: et ptisi. Cuius per[illegible]xtio. ℞.

Rosarū rubearum.ʒ.iiij. — Gummi ar[illegible]ci.
Spodij.ʒ.ij. — Spice añ.ʒ.[illegible]
Sandalorū citrino.ʒ.ij.ß. — Ligni aloes [illegible]
Croci.ʒ.j. — Cardam[illegible] ꝯ[illegible]aio. ⁊ mino.
Liquiritie rase.ʒ.ij. — Amidi [illegible]
Seminis citruli. — Camph[illegible]e añ.℈.ij.
Seminis cucumeris. — Zuccari albi.
Seminis melonis. — Tereniabin.i.māna añ.ʒ.iij.
Seminis cucurbite. — Dragaganti añ.ʒ.j.

Conterātur: et conficiantur cum muscillagine psilij facti in aqua ros.

¶ Ad faciendum muscillaginē psilij accipiendum est ℨ.j.seminis: ⁊.ℨ.iiij.aque rose: et non solum de hoc semine intelligas: sed de omni re de qua muscillaginē facere intendis.

¶ Nota qđ insuper sunt quidaꝫ ignari aromatarij: qui frangunt dictū semē ad faciendū muscillaginē: ⁊ male: eo qz interior medulle pars est calida: superior vero est frigidissima: ⁊ hoc in loco querimus infrigidationeꝫ: et haberemus intensissimā calefactionem: et nō solū confrangenda non est: sed nec diu in aqua debet dimitti ꝓpter causam supra allegatam de confractione.

Trocisci de spodio Mes. qui sunt vltimi ad febres acutas et inflāmatiōes stomachi ⁊ epatis et sitim vehementē: cuius permixtio. ℞.

Spodij.ʒ.iiij.
Rosarum rubearum.ʒ.vij. — Seminis portulace.
Quatuor seminū, cōium frigidorum maiorum. — Succi liquiritie.añ.ʒ.ij.
Croci.ʒ.j.ß.
Gummi arabici. — Dragaganti.añ.ʒ.j.ß.

Conterantur oia: ⁊ fac trociscos cū muscillagine psilij.

¶ Quatuor seminia cōia frigida maiora sunt ista. semen melonūꝫ cucumeris cucurbite. ⁊ citruli: q̄re si quatuor semina communia maiora scripta reperiantur: suprascripta ponantur.

¶ Confice cum muscillagine psilij vel citoniorum vel alterius cuiusuis est intelligenduꝫ qđ fieri debet in aqua cōmuni: et hoc intelligas in omnibus in quibus nō specificatur liquor in quo fieri debet.

Sunt qui in istis trociscis non ponūt nisi quatuor. ⁊ cū succo liquiritie supra. Sed non sunt tante virtutis: quare ponenda sunt alia quatuor et fiant vt supra: et erunt efficacissimi.

Trocisci de spodio cū semine acetose Mesue cōferunt ad febres colericas: cū quib⁹ est solutio ventris: ⁊ sedāt inflāmationē stomachi: ⁊ epatis: ⁊ sitim cōtinuam. Cuius permixtio. ℞.

Rosarum rubearum.ℨ.j.ß. — Seminis acetose.ʒ.vj.
Spodij.ʒ.x. — Seminis port[illegible]ace.ʒ.ij.ß.
Seminis coriandrorū preparatorū ⁊ torrefactorū. — Berberorum.
Balaustiarum añ.ʒ.ij.
Sumach.ana.ʒ.ij.ß.
Gummi arabici.ʒ.j.ß.
Amidi añ.ʒ.ij.

¶ Conterantur omnia et conficiantur cum succo agreste. i. cum succo vue acerbe.

¶ Modus assandi gummā arabicā est: oēs gūme frangant̄ in f[illegible] ad magnitudinem ciceris: deinde accipe patellā v[illegible] vernaciā: ⁊ calefac forti calefactione: deinde ab igne remota ponant̄ supra gūme. ⁊ sine intermissiōe misceātur: et supra dictā laminā calidā semper miscendo permittant̄ donec albescāt: ⁊ si illa caliditas nō sufficit: calefiat denuo remotis tā gūmis: deinde calefactis supra gūme ponantur: ⁊ misceātur donec albescant: et albefacte remoueantur: quia assate sunt: et hoc modo facias de omnibus gummis.

¶ Coriandrorū semina hoc modo preparātur. bene cū aqua cōmuni lauent̄: vt ab eis puluis amoueat̄: et per tres dies in aqua permittatur mutādo quotidie aquā: postea colētur: et in forti aceto permittantur ꝑ quatuor dies quotidie mouendo cum manu postea colent̄: ⁊ superponatur succi cytoniorū: ⁊ aqua rosata ana. partes

equales: et per duos dies intus permittatur semper mouendo sepe quotidie cum manu: postea colletur: et soli ad exiccandum [illegible]antur: et sic preparati dicuntur. Sz vnum nota[illegible] bene exiccari permittantur: aliter acquirerent m[illegible]m saporem.

¶ Semina [illegible]iandrorum hoc modo torrefiunt. Calefiat bernacium [ve]l patella ad ignem mediocri caliditate deinde supra sem[ina] ponantur que torrefieri debent: et sic supra ponantur [et] ducantur hic et inde donec calorem vndique sentiant scilicet per omnem eius substantiam deinde remoueantur. Et hoc modo omnia semina torrefiunt.

¶ Preparantur autem coriandrorum semina: vt quedam venenositas que in eis est amoueatur. Torrefiunt vero vt magis stiptici reddantur. Torrefactio enim idem est quod semicoctio.

¶ Amidum assatur: vt fiunt gumme ducendo super laminam bene calidam. Et cum incipit eius naturalis color alterari remouetur: et assum est.

Trocisci de berberis Mesue primi qui sunt in vsu valent ad febres inflammatiuas: extingunt enim eas: et sitim angustiosam. ℞.

Berberorum aut succi eius.	Spodij.
Succi liquiritie.	Seminis portulace ana ʒ.iij.
Rosarum rubearum ʒ.vj.	Spice ʒ.j.
Croci.	Amidi.
Dragaganti ana ʒ.j.	Seminis citruli ʒ.iij.ß.
Camphore ʒ.ß.	Conficiatur cum ʒ.ij.

Manne dissolute cum succo berberorum. Et si succus non reperitur dissoluantur cum decoctione ipsorum: et reformentur.

¶ Gummi si simpliciter scriptum reperiatur de gumma arabica est semper intelligendum.

¶ Trocisci a pillulis in tribus diuersificantur: scilicet quantitate operatione: et exhibitione. In quantitate diuersificantur. Eo quia in maiori quantitate formantur. Unde trocisci semper debent formari ad quantitatem de ʒ.j. Trocisci de tyro exceptis: secundo in operatione diuersificantur: pillule enim a remotis trahunt: trocisci vero non attrahunt: tertio diuersificantur in exibitione: quia trocisci semper debent exhiberi cum aliquo liquore vel succo habente respectum ad proprietatem trociscorum non autem pillule &c.

Trocisci de absinthio Mesue qui conferunt febribus antiquis: et aperiunt opilationem estatis: et stomachi: et confortant stomachum: et conferunt dolori membrorum nutritionis: et confortant appetitum. Cuius permixtio. ℞.

Absinthij sicci.	Rosarum rubearum.
Anisi ana ʒ.ij.	Reued. i. reubarbari.
Succi eupatorij.	Assari ana ʒ.j.
Apij.	Amygdalarum amararum
Spice.	mundatarum.
Masticis.	Folij ana ʒ.j.

Conterantur: et fiant trocisci cum succo endiuie.

¶ Necessitas et causa compositionis trociscorum est conseruatio alicuius rei longo tempore: et commoditas portandi. Alia est quia medici aliqu[a]ndo volebant dare aliquas res cum tota substantia: et [illegible]: et hoc modo preparari iusserunt. Alij vero dicunt quod trocisci fiunt vt medicine possint melius conseruari: acquirunt etiam aliquam virtutem confortatiuam per artem q[uam] [prius] per naturam non potuerunt habere.

Trocisci de alkekengi Mesue ad vlcera in [re]nibus et vesica: et dolore quando mingitur v[ir]ga. ℞.

Granorum alkekengi.	Seminis citrulorum.
Seminis albateche.	Seminis cucurbite ana ʒ.iij.ß.
Boli armeni.	Gummi arabici.
Thuris.	Sanguinis draconis.
Semis papaueris albi.	Amigdalarum amararum ana ʒ.vj.
Succi liquiritie.	Dragaganti.
Amidi.	Granorum pini ana ʒ.vj.
Seminis apij.	Karabe.
Bolli. i. terra sigillata.	Iusquiami.
Opij ana ʒ.ij.	

Conterantur omnia: et conficiantur cum aqua mellis vel iulep violato. Albateche semen est cuiusdam melonis indi viridis ad similitudinem cucumeris bene maturi: quod angurie alio nomine appellatur: sed si semen illorum non reperitur loco eius accipere potest semina melonum nostrorum.

¶ Amigdale amare: et quatuor semina ponuntur in hac descriptione trociscorum hac ratione: bolus enim armenus et sanguis draconis habent stationem et moram in primis venis: et sua virtute illas non transcendunt: sed quia in hoc casu indigemus quod ad consolidandum cum sua stipticitate ad vesicam vadant: et per se non possunt: ideo posuit auctor amigdalas: et semina frigida: vt penetrationem faciant: et ad locum ducant.

¶ De bolo nota quod bolus idem est quod terra sigillata: que in multis proprietatibus est similis bolo armeno: et adhuc habet excellentiorem virtutem et operationem.

Trocisci de capparibus Mesue resoluentes duritiam splenis et ventositatem. Cuius permixtio. ℞.

Corticum radicum capparorum.
Seminis agni casti ana ʒ.vj.

Nigelle.	Calamenti.
Succi eupatorij.	Radicum acori.
Amigdalarum amara ana ʒ.ij.	Masturtij.
Armoniaci.	Foliorum ruthe.
Aristologie rotun. ana ʒ.ij.	Ciperi.
Scolopendrie ana ʒ.j.	

Dissoluantur armoniacum cum aceto forti: et cum dicto aceto trocisci reformentur conterendo omnia alia.

Et sit dosis eius aur. j. cum vino in quo coquatur radix capparis cortex fraxini et cortex tamarisci: aut extremitates ramorum eius et cortex salicum. Et sunt qui duplicant armoniacum: et est melius.

¶ Capparorum radix et genestre flores colligendi sunt in mense decembris.

¶ Trocisci conseruantur vsque ad sex menses: et debent formari in forma rotunda: et depressi in medio: et habent bonam virtutem: et cum transeunt dictum tempus amittunt virtutem: et de omnibus trociscis est intelligendum. Exceptis trociscis stelle qui conseruantur vsque ad duos annos.

Trocisci de eupatorio Mesue conferunt ad febres antiquas et [ca]lorem earum: opilationes epatis et splenis aperiunt. et [pr]estat medicamina bona apatum in ipsis et ictericis et in principio hydropisis. Cuius permixtio. ℞.

Tereniabin loco eius accipitur manna.

Succi eupatorij ana ʒ.j.	Rosarum rubearum ʒ.iij.
Spice ʒ.iij.ß.	Raued. i. reubarbari.
Assari.	Anisi ana ʒ.ij.ß.
Spodij ʒ.iij.ß.	

Conterantur omnia: et fiant trocisci cum succis herbarum: et reseruetur.

¶ Succi herbarum sunt succi ex quibus componitur syrupus de bisantijs. Et sunt quatuor scilicet Succi endiuie. Succi apij. Succi lupulorum. Succi boraginis vel buglose: [ex] his succis dicti trocisci reformantur: quod si haberi [non] possent ipsorum loco accipere possumus syrupum [de bi]santijs &c.

Trocisci de karabe Mesue abscindentes sanguinem de omni loco manant[em] [illegible] eius. ℞.

Kara[be] ʒ.vj.	Balaustie.
Corn[u cer]ui adusti.	Masticis.
Gummi [ar]abici adusti.	Lacce.
Corallor[um] adustorum.	Papauer nigri assi ana ʒ.ij.
Dragag[anti].	Thuris.
Acatie.	Croci.
[illegible] quif[illegible]os ana ʒ.ij.	
Op[ij] [illegible] ʒ.ß.	

Conter[antur] [omn]ia et fiant trocisci cum mucillagine psilij.

¶ Modu[s c]omburendi omnes gummas cornu cerui et corallos tali[s]: [con]teratur et ponatur in olla terrea: et ponatur in furno [et] dimittatur per totam noctem: si quod posuisti siue coralli vel cornu cerui vel gumme sunt combuste extrahe: aliter iterum in sequenti nocte in furno apponatur: et tantum apponatur quod comburantur et reseruas: et habes combustionis modum. Et hoc modo conchilia omnia comburuntur et ossa animalium &c.

¶ Operatio ignis in medicinis est triplex: quedã enim torrefiunt ⁊ cognoscũtur quãdo sunt torrefacte: quia quãdo calor penetrauit totã substantiã medicine: tunc operatio est perfecta: ⁊ per illã remouetur quedã parua humiditas que in medicina erat. Secũda operatio est assatio per quã remouetur pars humida: et viscosa subtiliatur: vt in semine lini: et ipsius assatio cognoscitur quando incipit in superficie colorẽ mutare: et ad contrarium quando ante erat reducitur assata est. Tertia operatio et combustio: ⁊ hoc fit transmutando virtutem vnam: ⁊ fortificando aliã vt in reubarbaro: et mirabolanis quãdo comburuntur: pars subtilis solutiua debilitatur: et terrestris stiptica augetur. Et ipsius combustio cognoscitur quando naturalem et proprium colorem in tota ipsius substantia deperdit: et alium acquirit tunc combusta est. Et hoc notent bene aromatarij.

¶ Medicina sex de causis aduritur. Prima vt eius acuitas amoueatur vt de vitriolo. Secũda vt per adustionẽ acuitas acquiratur: et sic lapides aduruntur: et in calcem transmutãtur. Tertia quãdo ipsa est valde grossa: propter quod ipsa ad partes remotas non potest penetrare nisi subtilietur vt cornu cerui. Quarta vt melius possit cõteri vt sericũ. Quinta vt malitia medicine remoueatur et sic scorpiones adurũtur. Sexta causa vt humiditas superflua consumatur: et sic mirobalani: et gũme omnes que dantur cõtra fluxum ventris adurũtur vt auferatur gũmositas illa per quã laxabat.

¶ Papauer si simpliciter scriptũ reperiatur semper de albo intelligatur: ⁊ de semine non de alia parte plante. Modus vero assationis eius est sicut cetera semina supra in diagraganto calido. Clare modũ reperies ⁊c.

Trocisci de Mirrha. Rasis nono Almansoris. capi. de prouocatione mẽstruorũ valent ad prouocationẽ menstruorũ. Cuius permixtio. ℞.

Mirrhe. ʒ. iij.	Lupinorum optime tritorum. ʒ. v.
Foliorum ruthe.	Mentastri.
Pulegij ceruini añ. ʒ. iij.	Cimini. ʒ. iij.
Rubee tinctorum.	Asa. i. asa fetida.
Serapini.	
Oppoponaci añ. ʒ. iij.	

Conterantur oĩa: et conficiantur trocisci cum aqua in qua bullierint: et cocte fuerint. ʒ. ij. seminis iuniperi.

¶ Notent aromatarij vt suis erroribus corrigãtur. Nã reperitur in receptis asa simplici: sc3 scriptum: ⁊ idẽ est quod asa fetida. Et asse duplici ss. et idẽ est quod thimus: quare hanc notate differẽtiam. Et ideo in cõpositione multi errant ponẽtes thimũ pro asa fetida.

¶ Si reperitur scriptũ in receptis simpliciter rubee vel rubea semper debes intelligere de rubea tinctorum que est quedã radix cum qua tinctores in rubeum tingunt.

Trocisci de terra sigillata. Mesue inuentione nostra qui sunt in vsu: et sunt vltimi iuuamenti ad sputu3 ⁊ ad egressionem sanguinis: ⁊ proprie sumpti cum aqua arnoglose. Et quãdoq3 linitur ex vno eorũ super frontẽ: et sedãt fluxũ sanguinis ex [illegible] ribus. Et linitur ex eo super matricem ad fluxum m[illegible]struorũ et sedat. Et quãdoq3 mittitur in matricem. Et quãdoq3 linitur super pectin[illegible] et mittitur in vesicam: qu[illegible]doq3 linitur super membrum manationis sanguinis: [illegible] sunt experti. Cuius permixtio. ℞.

Sanguinis draconis.	Gummi arabici [illegible]
Ramich. i. quedam compositio infra describ[illegible]a.	
Foliorũ rosarum rubearũ.	Seminis ros[illegible]
Amidi assi.	Spodij.
Acacie.	Lapidis emat[illegible]s.
Eufistides. i. hypoquistidos.	Balaustie.
Boli armeni seu lutum armenũ quod idem [illegible] ʒ. ij.	
Terre sigillate.	Schedẽgi. i. sem[illegible] canapis.
Corali. sc3 rubei.	Karabe añ. ʒ. [illegible]
Margaritarum.	Dragaganti. [illegible]
Papaueris nigri añ. ʒ. j. s.	Seminis po[illegible]lace asse.
Cornu cerui vsti.	Thuris.
Gallarum.	
Croci ana. ʒ. ss.	

Conterantur oĩa: et fiant trocisci cũ aqua arnoglose. i. cũ aqua plãtaginis. Et hi sunt sine opio: et da cũ aqua spodij gũmi boli armeni spice. Et quãdo inuitat necessitas ponitur in eis opij thebaici. ʒ. ij. [illegible]doq3 plus et quãq3 minus: sicut oportet. Modus [illegible] administrationis eorũ est sm tres modos. Ad fluxũ [illegible] guinis ex pectore aut pulmone administrandi sunt c[illegible] aqua portulace. Et ad excoriationẽ cum rob citonio[illegible] aut cũ aliquo robub stipticorum. Et ad man[illegible]onem sanguinis ex partibus inferioribus confert [illegible]ectio eorum cum aqua virge pastoris.

¶ Differentia est inter sedenagi et schedengi: sedenagi, id est lapis ematitis. schedengi vero idẽ est quod semẽ canapis. Contrarie tamẽ opinionis fuit Gentilis ⁊ Christoforus de honestis exponentis de mente aliquorum quod est fumus terre sedengi non semen canapis. Ego vero apponi facio dictum semen cum magis hoc casu conueniat.

¶ Varia est opinio inter homines de semine rose. Quidam enim dicunt q semina rose sunt quedã grana que reperiuntur inclusa in illa parua grossitie que sustinet folia rose: ⁊ sunt pilosa. Quidã dicunt quod nõ illa: sed illa sunt que reperiuntur in medio rose habentia colorẽ glaucum: ⁊ ista opinio est falsa. Nam illa a doctoribus appellatur antera. Prima ergo opinio est vera: eo q semen alicuius dicitur esse illud quo seminato producit sibi simile: sed hoc facit illud semen pilosum grossitudinis grossi milij non rotũdum: sed cõpressum: et reperitur aperiendo illam paruã grossitiem vt supra dictum est: ⁊ a vulgo dicitur vt grataculo. Et colligende debent esse de mense Julij vel Augusti.

¶ In receptis quãdo simpliciter scriptũ reperiatur coralli rubei apponendi sunt: ⁊ de eis intelligendũ et non de alijs. Si vero scriptum reperiatur corallorum de rubeis et albis est intelligendum.

¶ Hipoquistidos. i. succus ipsius herbe in medicinis apponitur: vt supra dixi qui fieri debet in mense Aprilis et Maij: ⁊ vsui reseruari.

Trocisci de aniso Mesue qui auferunt febres antiquas et aperiunt opilationes: et emendant malitias epatis. Cuius permixtio. ℞.

Seminis anisi.	
Eupatorij. añ. ʒ. ij.	Absinthij.
Seminis aneti.	Assari.
Spice.	Seminis apij.
Masticis.	Amigdalarum amara. añ. ʒ. s.
Folij. añ. ʒ. s.	
Aloes boni. ʒ. ij.	

Conterantur oĩa: et fiant trocisci cum succo absinthij ⁊ apij da cum syrupo acetoso ⁊ succo herbarum.

¶ Amigdalarum si simpliciter scripte reperiãtur ⁊ absolute tũc de amaris est intelligẽdũ: ⁊ nõ de alijs nisi exprimantur: eo quia dulces cõpetunt esui: amare vero vsui medicine.

¶ Medicine que sumũtur a superfluitatibus animaliũ debent sumi ab animalibus viuentibus sanis: ⁊ tempore veris vt cornu cerui.

Trocisci de agarico Mes. in ca de agarico ⁊ sunt icolum[illegible]. Solutiõe educũt flegma grossum ⁊ colerã rubeã. [illegible] Gale. solutione educũt vtrãq3 colerã ⁊ flegma et humores viscosos gro[illegible]os ⁊ putridos. Et eius proprietas est mũdificare cerebrũ ⁊ neruos ⁊ mẽbra sensi[illegible] lacertos: et educere materias q̃ sunt in nucha et [illegible]bus eius. Et mũdificare pulmonẽ ⁊ pectus ab humori[illegible]s viscosis ⁊ putridis. Et mũdificare stomachum [illegible] par et splenem ⁊ renes: et matrices mulierũ et educere materias a iuncturis. Propter q vocauit demochritus agaricũ medicinã familie: quia ad singularum partiũ corporis cõmoditatẽ se h3. Et valet ad oẽs dolores intrinsecos corporis: ⁊ est medicina mirabilis ad sodam antiquã ⁊ epilepsiã et vertiginẽ proprie: et cõfert etiã manie et melãcolie et egritudinibus neruorũ et spatibus cerebri. Et est ex medicinis bonis asmati et difficultati anhelitus et vlceribus pulmonis et pectoris: et sanat dolores stomachi et viscerũ et est medicina magna omniũ opilationũ et egritudinũ omniũ quarũ mater est opilatio: sicut est ictericia proprie ⁊ hydropisis et grossi-

ties splenis:et confert dolori epatis iuuamētum mani-
festum et splenis similiter et renum:et curat apata:co-
rū:⁊ prouoc[illegible] ⁊ mēstrua:⁊ mundificat matricem:
⁊ visus ei⁹ a[illegible]atem coloris cutis acquirens ei co
lorem bonu[illegible]st ex medicinis educentibus vermes:⁊
confert etiā [illegible]tice:⁊ doloribus iuncturarum: ⁊ eius
quidē iuuan[illegible]tum ad febres antiquas diuersarū ma-
teriarum ⁊ a[illegible]earum magnum est ⁊ proprie cum
eo quod conuenit [illegible]otibus. ℞.

Agarici electi ⁊ mūdi.℥.j.ß. Salis gemme.℥.ß.
Zinziberis mundi.ʒ.j.ß.j. Conterātur oīa ⁊ cū
oximele simplici fiant trocisci:vel i pasta permittantur.

¶ Aliqui sunt qui hanc compositionē faciunt:⁊ relin-
quunt in pasta:⁊ dicūt q̄ tunc appellari debent agarici
trocisceati:si vero reformantur ad formam trocisci q̄ tūc
appellandi sunt trocisci de agarico sed ipsorum salua
pace quacūq̄ forma appellari possunt ⁊ agarici troci-
sceati et trocisci de agarico.

¶ Alio modo fieri possunt agarici trocisceati:⁊ fiūt cū in
fusione zinziberis ⁊ salis gemme cum vino albo:⁊ vtit̄.

¶ Alio etiā modo fieri potest:vt Galenus dixit. Fiāt tro
cisci ex eo cum vino infusionis zinziberis in quo puluis
ipsius sepe submergat̄:⁊ fiet operatio eius completa et
ex rebus sibi additis vigorantibus ipm ex spica ⁊ aqua
casei:⁊ proprie sumpta ex capris.

Trocisci Alandal Mes.qui intrant in yera hermetis ⁊ aliis ꝯfectiōib⁹ loco colloq̄ntide.℞.

Pulpe colloquintide albe ⁊ leuis ⁊ mūde a granis.℥.x.
Incidātur cum incisorio incisione minuta:⁊ fricentur
manibus: prius tamen inunctis cum oleo rosato.℥.j.
deinde accipe.

Dragaganti. Gummi arabici.añ.ʒ.vj.
Bdelii.ʒ.vj. Aque rose.℥.iiij.

Infundantur prescripte gumme in dicta aqua:⁊ dimit-
tantur per quatuor dies cū dictis muscilaginibus:fiūt
trocisci de dicta colloquintida subtiliter incisa:⁊ exiccē-
tur in vmbra:deinde iterum terantur contritione bona:
et iterum confice cū glutine eorum:⁊ facias trociscos et
iterum exicca in vmbra et reserua.

¶ Gumme colligende sunt anteq̄ indurentur ⁊ mino-
rentur:q2 si nō colliguntur illo tempore reducuntur in
puluerē:⁊ virtus ipsarum deperditur.virge vero colli-
gende sunt antequā veniant ad quantitatem debitam.

¶ Quare autem medicine coagulentur est vt virtus ca
lida que in eis est extingatur vel in totum remoueatur.

Trocisci diacoralli: Nicolai. ℞.

Coralli rubei.ʒ.iiij.

Cinamomi. Mirrhe.
Amomi. Papaueris albi.añ.ʒ.iiij.
Squinanti. Croci.ana.ʒ.ij.
Calami aromatici. Xiloaloes.i.lignū aloes.añ.ʒ.j.
Cassie lignee. Folii.
Masticis. Polii.
Fu.idest valeriane. Assari.
Pedis columbini.ana.ʒ.j.

Conterantur oīa:⁊ cum vino optimo formentur troci-
sci de solido vno pro singulo.

¶ Hic incidenter est notandū q̄ [illegible]ens defectum ap-
petitus nunq̄ debet vti croco:⁊ hec est regula genera-
lis:q2 malum fastidium generat.hoc Joannes de san-
cto Amando in fine opusculi sui.

Trocisci de Tyro Nicolai.℞.

Tyros [illegible]ces lon
gitudinis vnius palmi existent[illegible] oculos
habentes rubeos ⁊ linguam mobilē ⁊ cornua i[illegible] modū
grani frumenti:caput et caudā tribus digitis m[illegible]sura
tis abscinde:medium q̄d remanet excoria: et intestinis
proiectis optime dulci aqua laua:⁊ in dicta aqua pu-
ra ⁊ munda coque donec spine a carnibus separentur:
postea spinis proiectis:carnē in mortario marmoreo sa-
tis tere:⁊ commixta eiusdem ponderis . farine ordei vel
panis frumēti assi cum iure suo tempera:⁊ inde fac tro
ciscos et reserua.

¶ Trocisci isti non debent esse multe quantitatis : et in
medio sunt bene comprimendi et in vmbra exiccandi.
Et in sua bonitate et virtute per annum seruantur : et
non plus.

Trocisci de squilla Nicolai. ℞.

Squillam integrā:⁊ diuide anteriorem ⁊
posteriorez partem abiiciendo:mediā vero partē inuol-
ue in pasta fermentata:⁊ in furno coque : cocta abstra
hatur de pasta et teratur in mortario bene ⁊ tantūdem
farine orobi adde ⁊ exinde trociscos reforma cum vino
vel melle puro ⁊ mundo ⁊ in vmbra exiccent̄ et si deest
orobū tantundē panis assi subtilissime triti pone.

¶ Mel purum ⁊ electū hoc modo cognoscitur si habet
sex conditiones ꝑut infra optimū est. Primo debet esse
vernale:quia meli⁹ est illud hyemali. Scdo q̄ sit rubeū.
Tertio quod sit graue.vnde quod in fundo est melius.
Quarto q̄ sit dulce:q2 quāto dulcius tanto meli⁹. Quin
to q̄ sit densum:quia quanto densius tanto perfectius.
item mel apum melius quam mel canne.

¶ Commemorare et insuper q̄ infra tangetur q̄d squil
la cum cultello ferreo non est incidenda:nec interior et
exterior pars accipienda:causa autem vt in tractatu sy
ruporum et loch assignata est.

Trocisci Andaracarō.i.andromaci Aui.v.cañ.et est tertia descriptio intrant in tyriacam

Cuius permixtio. ℞.

Alselibet.i.arbor cornuta vel nespuli.ʒ.vj.
Squinanti.℥.j.ß. Calami aromatici.
Mirrhe. Assari.
Xilobalsami.i.lignum balsami ana.ʒ.vj.
Cinamomi.℥.iiii. Amomi.℥.iiij.
Cassie lignee.ʒ.vj. Amaracon.i.maiorane.ʒ.x.
Spice inde.ʒ.xvj. Polii.ʒ.vj.
Masticis.ʒ.vj. Mirrhe.℥.ij.
Croci.ʒ.xij.

Conterantur omnia per se:⁊ fiant trocisci cū vino albo.

¶ Species trociscorum omnium subtilissime conterende
sunt et per spissum sedatium transeunde:vt melius per
omnia membra transire possint et per paruas venas.

¶ Asselibet dicit Gentilis quod ignoratur quid sit:sed
eius loco debet poni xilocarates:xilocarates nota.i.ar
bor cornuta q̄ est arbor portans cornelas vel nespilas:
igitur summitates alteri⁹ ac[illegible]i possunt:vt ab antiquis
doctoribus colligere potui.

Trocisci de vipera Auicenne quinto canonis.℞.

Viperas nouiter captas:⁊ abiiciantur
a parte capitis eius quatuor digiti:et similiter a parte
caude ipsius:medium vero quod remanet conseruetur
et aperiatur:et extrahātur viscera eius et proprie fel ei⁹:
et bene abluatur cum aqua salita ablutione exquisi-
tissima:hoc facto decoquātur in aqua bene salita:⁊ cū
cis[illegible]ddatur anetum et coquantur leui coctione:deinde
fiat collectio carnis ab osse ipsarum . Et carnes earum
in mortario lapideo bene pistentur:deinde misceantur
cum quāti[illegible]ate equali tortelarum de feni bene contrita-
rum:⁊ fiant trocisci cum iure earum : et qui eos facere
vult vngat digitos suos oleo balsami:⁊ fiāt trocisci par
ui bene [illegible]pressi qui exiccentur in vmbra per annum
et conser[illegible]tur et administrentur.

¶ Vipera de qua suprascripti trocisci fieri debent:debet
habe[illegible]as cōditiones. Primo deb[illegible] habere caput pla
num[illegible]atum:apud propinquitat[illegible]colli debet esse minu
ta ⁊ s[illegible]s valde cauda curta strepitum faciēs et soni-
tum in m[illegible]tu:velox motu ⁊ aspectus eius presumptuo
sus et au[illegible]t et flaua:⁊ de flauis femina. Cuius cogni-
tio est:q2 [illegible]uli habent vnum dentem in omni latere
⁊ femine po[illegible]s:et capi debent in loco sicco:humide em̄
su[illegible]ale[illegible]int velocis motus tenētes caput altum ac
le[illegible]t capiuntur illico incidatur pars capitis
et ca[illegible] quātitatem in trociscis dictam:q̄d si ab eis
currit sa[illegible]is plurimus:⁊ fuerit motus eius in illa di-
spositione p[illegible]rimus et mors ipsius tarda:tune scias q̄
est electa. E[illegible]ipera igitur suprascripta signa habentis
trocisci fieri [illegible]ent. Trocisci sint parui:imo minuti sub-
tiles exiccentur in vmbra et reponantur. Custodiantur
etiam a radiis solaribus:nec ante nec post exiccationē:
sol enim destruit et priuat eos a virtute appropriata car
nibus viperarum.

Trocisci Ramich Mesue: que est medicina composita et recipitur in aliis medicinis: et confortat stomachu cor et epar debilia. Et valet ad lubricitatem viscerum intestinorum et sedat acuitatem et sistit fluxus colericum et vomitum: et sedat animam: et acquiritur ex eo in hoc iuvamentum magnum: et confert ad fluxum sanguinis undecunque: et exsufflatur ex eo in nares propter fluxum sanguinis ex eis. ℞.
Succi acetose vel citoniorum. ℥. xvj.
Rosarum rubearum. ℥. j. Granorum mirti. ℥. ij.
Bulliat simul ebullitione una: postea coletur et colature misceantur.
Gallarum recentium et humidarum contritarum contritione ultima. ℥. ij.
Et iterum coquantur: deinde pulverizentur super eos.
Foliorum rosarum rubearum. ʒ. j.
Sandali mazachari. i. citrini. ʒ. x.
Gummi arabici. ℥. j. ß. Sumach.
Spodij de canna. ana. ℥. j. Succi agreste. ʒ. vij.
Succi granatorum mirtilorum tritorum ultima contritione. ℥. iiij.
Ligni aloes. Gariofilorum.
Nucis muscate ana. ʒ. iiij.
Misceantur oia simul in scutela lapidea: et illic permittantur donec exiccentur: postea pulverizentur subtilissime cum. ʒ. j. ß. caphore dissolute in aqua rosarum fiant trocisci ad pondus. ʒ. j. et reserva: et nota quod sunt aliqui qui aromatizant eos cum musci. ʒ. unius quarta.
¶ Hic multi hesitant propter falsitatem litere: una enim litera dicit succi granorum mirtilorum: et illa falsa est: sed dicere debet ut prescripsi. s. succi granatorum mirtilorum tritorum: et fiat sic bene: et fieri potest.

Tortelle de feni secundum Mattheum sil. et intrant in trociscos de vipera Avicen. quarum permixtio. ℞. Farine tritici bene purgate a tritico seu surfure lib. j. Impastetur cum aqua infusionis masticis ponendo pro omni. ℥. j. aque communis. ʒ. j. masticis electi: de dicta farina fiant fugacie parve que in furno decoquantur: et cocte pulverizentur: et cum predicta aqua iterum reformentur ad formam trociscorum: et d[illegible] quantur: postea reserventur.
¶ Appellatur compositio [illegible] e tortella de feni: nam tortella. i. panis azimus biscotus de feni. i. de terra hierusalem quoniam ibi arabes impastant eas cum aqua masticis. habes igitur ex his modum faciendi, et etymologiam vocabuli: tortellarum de feni.

Trocisci de violis Mes. in antidotario suo. et sunt in usu: et vocantur trocisci amech sedantes inflammationem: et lenientes ventrem: et mundificantes pectus. Cuius permixtio. ℞.
Foliorum alias florum violarum. ʒ. i. florum viridium habentium medietatem inter humiditatem et siccitatem. ʒ. xij.
Turbith albi: et et gummosi. ʒ. vj. Succi liquiritie. ʒ. iij.
Tereniabin: id est manna. ʒ. iiij.
Et fiant trocisci cum zuccaro aut cum pulpa cassie dosis est. ʒ. ij. Et quandocunque innuat necessitas [illegible] nitur in eis diagredij. ʒ. ij.

Trocisci alij de violis in cap. de asmate in pratica Mes. [illegible] valent autem ad contritio[illegible] anhelitus: et leniunt na[illegible] ram: et mundificant pectu[illegible] ℞.
Foliorum florum violarum mediocrium in exiccatio[illegible] dat hu midatione. ʒ. vj. Turbith boni arud[illegible] ʒ. iiij.
Succi liquiritie. Tereniabin. i. man[illegible]
Diagredij ana. ʒ. ij.
¶ Et fiant trocisci ut in alia descriptione.

Trocisci de lacca Mesue conferunt ad o[illegible] atio[illegible] epatis: et splenis et febres antic[illegible] as: et provocant urinam. ℞.
Lacce munde. Succi liquiritie[illegible]
Absinthij. Berberorum.
Succi eupatorij. Seminis anisi[illegible]
Rubee tinctorum. Reubarbari.
Aristologie longe. ana. ʒ. j. Costi.
Assari. Amigdalarum amararum.
Seminis apij. Squinanti. ana. ʒ. j.
Et fiant trocisci cum vino optimo.

Trocisci cochion Avicenne qui intrant in metridato Avicenne. ℞.
Passularum mundatarum et enucl[illegible] ʒ. iiij.
Glutinis albotin. i. est terbentina [illegible]
Squinanti. Mirrhe. a[illegible] xij.
Cinamomi. Bdelij.
Blate bisantie. Spice roma[illegible] spice celtice.
Cassie lignee. ana. ʒ. [illegible]
Mellilloti. Radi[illegible] n ciperi.
Baccarum lauri. ana. ʒ. iiij. Calami aromatici. ʒ. ix.
Croci. ʒ. j. Bitumen iudaicum. i. Aspaltum. ʒ. ij. ß.
Et fiant trocisci cum melle et vino bono.

Trocisci de ligno aloe Mesue conferentes ad debilitatem corporis stomachi et pulsum cordis et sincopium et debilitatem epatis et ydropisim et fetorem oris. ℞.
Ligni aloes. Rosarum rubearum. ana. ʒ. ij.
Masticis. Cinamomi.
Gariofilorum. Galie.
Spice. Macis ana. ʒ. j. ß.
Nucis muscate. Cubebe.
Cardamomi. Heil. i. cardamomi minus.
Corticum citri. Bautie. ana. ʒ. j. ß.
Musci. Ambre. ana. ℈. ß.
Fiant trocisci cum melle passularum. Et administrentur cum vino odorifero aromatico.

Trocisci de balaustijs Avicenne convenientes eis qui habent fluxum ventris: et egestionem emittunt sanguinem et saniem habent tenasmon. ℞.
Balaustiarum. Sumach.
Corticum granatorum.
Corticum glandium torrefactorum. ana. ʒ. viij.
Ordei torrefacti. Mirtilorum ana. ʒ. viij.
Gallarum torrefactarum et infusarum in aceto. et exiccatarum.
Cimini torrefacti. ana. ʒ. iiij.
Et fiant trocisci cum aqua rosata vel succo plantaginis vel succo malorum granatorum.

Trocisci de sandalis Mesue valent ad febrem inflamatiuam et malitiam complexionis calide in stomacho et epate. ℞.
Sandali albi. Sandali rubei.
Sandali citrini. ana. ʒ. viij. Spodij.
Seminis cucumeris. Seminis cucurbite.
Seminis citrulli. ana. ʒ. iiij. Seminis portulace. ʒ. iiij.
Rosarum rubearum. ʒ. vij. Camphore. ʒ. j.
Berberorum aut succi eius. ʒ. vj. Boli armeni. ʒ. iiij.
Conficce cum aqua portulace: et da cum lacte acetoso aut cum aqua agreste aut acetositate citri aut rob de ribes.

Trocisci Croci magnetis Nicolai: et intrant in rubea et sotira. ℞. Croci. ʒ. iiij.
Rosarum rubearum. Seminis ameos. ana. ʒ. j. ß.
Mirrhe. ʒ. j. ß. Xiloaloes. i. ligni aloes. ʒ. ij.
Misce et formentur trocisci cum aqua rosa.

Trocisci ydiocri Nicolai qui in rubea et sotira intrant. ℞. Amomi. ʒ. j.
Cinamomi. ʒ. ß. Croci.
Folij. Mirrhe.
Cassie lignee. ana. ʒ. [illegible] Spice. ℈. j.
Oppobalsami. Costi.
Squinanti. Calami aromatici. gr. xv.
Xilobalsam[illegible] Radicum assari.
Radicum [illegible] riane. i. fu. ana. grana. xv.
Maratr[illegible] semen feniculi. Masticis. ana. gra. x.
Amari[illegible] i. tamarisci gra. vj.
Vini a[illegible] aloni. i. vinum pauci coloris optimi quantum sufficit. et hec oia tere et vino illo trociscos informa: et cum fumo storacis calamite sicce et usui reserva.

Unguentum siue cerotum magistri Gaufredi quod dicitur gratia dei: valet enim ad sanandum oes plagas novas et veteres: et generat bonam carnem: et non permittit intrare aliquam corruptionem: nec permittit generare malam carnem: et valet omnibus nervis incisis vel conquassatis: et valet contra morsuras quaslibet bestie venenose: et ad scrofulas: et malum sancti Antonij: et multa alia prout per experientiam videt. ℞.

Galbani ℥.j. Armoniaci.℥.ij.ʒ.ij.
Viridis eris. Opoponaci.
Aristologie [illegible] ℥.j. Thuris.
Bdelij. Masticis.
Olibani. Colofonie.id est picis grece.
Lapidis cal[illegible]ite.ʒ.j. an̄.℥ j.
Cere noue.℥[illegible] Mirrhe.an̄.ʒ.j.
Lapidis ematitis [illegible]j. Olei oliuarum.
Litargirij subtilis.ana.lib.j.℥.vj.

¶ Et hec omnia debent esse bene puluerizata: excepta cera cum tribus que sunt iste in primis. et modus faciendi dictum vnguentum talis est. iste gumme.s. galbanum armoniacum ⁊ opoponacum distemperētur: ⁊ ponantur per diem ⁊ noctem in forti aceto primo diuise cum cultello in minutis particulis postea bulliāt in cazia vel in patella super ignē cū lento igne semper mouendo cum spatula donec totum acetum sit cōsumptū: postea colentur per pannū lineum fortiter cum duob⁹ baculis in alia patella et dimittatur sic stare: ⁊ postea recipiatur olei oliuarum: ⁊ ponatur intus ceram in dicto oleo incisam in minutis particulis ⁊ super ignem ponatur oleum et cera cum liquefacta fuerit ponatur intus litargirium optime puluerizatum semper mouendo cū spatula ne fundum capiat: ⁊ coquātur simul donec color mutetur et fiat nigrum: postea ponātur intus in dictum oleum gumme ⁊ fac paulatim bullire donec gumme sint bene dissolute: ⁊ dicte gūme paulatim quasi filādo semper mouendo cum spatula ⁊ sepe deponendo ab igne ne medicina saliat extra: quibus gūmis sic in oleo predicto distillatis et bullitis probetur si sunt cocte tali modo. ponatur vna gutta in aqua frigida: et si durescit cocte sunt: et si non durescit ponatur super ignem donec fiat dictum signum: ⁊ postea quando cocte sunt et durescunt ponatur intus viride eris bene puluerizati ⁊ semper mouendo cum spatula vt bene incorporentur: postea addatur mirrha aristologia longa mastix. vltimum vero ponatur intus thus olibanum bdelium lapis ematitis. lapis calamita et colofonia: ⁊ coquantur simul cum spatula ne fundum capiat, ⁊ mutetur vt veniat nigrum vel rubeum: et quando ista signa videbis tunc ponatur vna gutta in aqua frigida si nō adheret digitis oleo vnctis: et sit coloris medij nigri et rubei tunc est coctum, ⁊ tunc remoueatur ab igne semper mouendo cum spatula: postea ponatur in aqua frigida et dimittatur ibi frigescere: ita quod possit poni man⁹ intus fortiter donec sit ductile vngendo manus cū oleo: tunc inuoluatur ad vltimum superius terbentine.ʒ.vj. cere noue simul liquefacte.ʒ.ij. et fiat.

Vnguentum sanans vlcera antiqua difficilis consolidationis: ⁊ est medicamē expertum Mesue. ℞. aloes boni. Mirrhe munde an̄. partes equales [illegible] deinde tere vehemēter cum succo absinthij et succo plantaginis donec fiat sicut mel et administretur cum corio: aut panno subtili.

Vnguentum alfesiricū, Mesue relatū ad Alexādrum mundificans cutim: et sanans scabiem siccam asperitate[illegible]tis: et impetiginē: et flegma grossum. ℞.
Ceruse albe et subtilis. Litargirij subtilissime pulAlfesiricō.i.radicū briōie. uerizati.
Aloes boni. Croci.
Argenti viui extincti. ana partes equales.
Olei de oleandro et aceti an̄. quantum sufficit. [illegible] fiat vnguentum sicut de cerusa. Oleum quod intrat i[illegible]sto vnguento est inferius scriptum ⁊ post oleum con[illegible]tum: vt videbis totum completum.

Oleum de oleādro quod intrat in suprascripto vnguēto: valet scabiei: ⁊ aufert eam omnino. ℞. succi oleandri lib.j. Rosarum rubearum viridium, ℥.vj. Olei onfancini lib.ij. oleum onfancinum.i. oleum de oliuis non maturis. Auicē. in.ij. can̄. in capitulo de oliuis inquit. oleum quandoq; exprimitur ex oliuis vltime maturis: ⁊ oleum onfancinum est illud quod expressum est ex immaturis: ⁊ quandoq; exprimitur ex oliuis rubeis medijs iter immaturas et vltime maturas: illud oleum non est in vsu.

¶ Oleander aūt fm Auicē.ij.can̄. est siluestris ⁊ [illegible]lis: et ipse computat ipsam inter species venenosorum: idem in quarto in fen.vj. in cap. summa secundo venenorum ex plantis inquit oleander plurimum interficit homines ⁊ animalia: ⁊ hec planta est quam diaueron vocat: hec plura nomina habet: nam ab aliquibus dicitur veredendron: ⁊ ab alijs redendron: ab alijs lorandrum: ⁊ ab alijs rododalphin: ⁊ ab alijs vereo: ei⁹ folia sunt similia amigdale: sed maiora: ⁊ pinguiora: ⁊ florem habet similem rose: in locis maritimis nascitur. Leonardus de preda palea in.c. de pruna et igne persico inqt. oleum de landrod.i. de oleandro.i. confectio Alfesiricō.

¶ Confectio Alfesiricon Mesue quod est medicamen compositum ad fistulas ⁊ cancrum: ⁊ malum mortuū: et valet ad additionem carnis putride: ⁊ sanat scabiem siccam. ℞. Litargirij albi Calcanti an̄. partem vnam. Floris eris partem mediam. Terantur cum aceto vehementer forti in sole tempore estiuo fere per diem vnum semper modicum addendo acetum: deinde ponatur in vase vitreato: ⁊ stringatur os eius et sepeliatur in fimo diebus.xl. deinde administretur.

Vnguentum aureum Mesue curat ⁊ solidat plagas ⁊ est sanum et expertum.
Cuius permixtio. ℞.
Cere citrine.ʒ.vj. Colofonie.℥.j.ß.
Olei communis boni lib. ij.℥.vj. Olibani.
Masticis ana.℥.j.
Terbentine.ʒ.ij. Croci.ʒ.j.
Rase pini.ʒ.j.ß.
Misce ⁊ fiat vnguentum in bona forma.

Vnguentum pro rapis ⁊ restis equorū quondam Illustrissimi domini domini Bernabouis. Cuius permixtio. ℞.
Axungie porci mas.lib.j. Viridis eris.
Ceruse ana.℥.j. Litargirij.
Limature ferri ana.℥.j.
Pistentur subtiliter et misce cum axungia: ⁊ fiat vnguētum. Primo lauent rapas ⁊ restes cum aqua ⁊ sapone molli bene ⁊ postea siccent[illegible] ⁊ vnguantur sepe.

Vnguentum aliud [illegible]d rapas et restes equorum domini domini Barnabonis expertum. ℞.
Litargirij. Ceruse subtiliter puluerizate. Argenti viui extincti cum saliua ana.℥.ij. Olei rosati.℥.j. Misce ⁊ fiat vnguentum conueniens ad vnguentum: sed primo lauetur vt in alia scripsi.

Vnguentum mirabile de elleboro ad tineā ibidem. ℞. Olei laurini.℥.ij.
Mirrhe. Ellebori ana.ʒ.j.ß.
Litargirij.ʒ.ij. Cere noue.ʒ.ij.ß.
Misce et fiat vnguentum molle: istud vnguentum non est in vsu apud nos.

¶ Elleb[illegible]us fm Mesue est barba alfugi fm Auerroym in[illegible] elleborus est condisi: quod non creditur verum. mu[illegible] moderni computant condisi inter species elleboro [illegible] quod sternutationem cō[illegible]uet: tamen nostri doc[illegible]s nō ponūt species ellebo[illegible]i duas.s. albū ⁊ nigru[illegible] satis noti sunt in oleo de euforbio ponitur cōdisi [illegible] si nō est elleborus fm intentionē Mesue qū niger n[illegible]tur apud radices arboris fructuose sunt fructus ei⁹ [illegible]tiui. Papias inquit anticira est insula vbi abunda[illegible]leborus ad capitis purgationem necessarium: ⁊ p[illegible]tur pro elleboro antiqua parte templi que [illegible]ref[illegible]it hec ab aliquibus dicitur velax: ⁊ ab aliqui[illegible]tur stranudella eo quod puluis ipsi⁹ in naribus p[illegible]s sternutationem commouet

Vng[illegible]ntum de semperuiua ibidem. ℞. Olei violarum. Olei rosarum ana.℥.j. Pinguedi[illegible]s anseris.ʒ.vj. Succi semperuiue.℥.iij. Bulliant omnia [illegible]mul vsq; ad consumptionem succi postea adde Croci.ʒ.j. ⁊ fiat vnguentum.

¶ Istud vnguentū nō est in vsu: semperuiua.s. maior fm circa instans: dicit: quia semper viridis reperitur. Auicen. secūdo inquit semperuiua est succutū: in ca. vero de

succuto inquit. succutũ dicitur qđ est semperuiua: ꝛ dicitur ꝙ est species seminis mandragore: sed nõ recte qꝛ illud capitulũ de succuto est corruptũ: nã apud arabes est simphitũ ergo est consolida maior. ꝛ sic si legis illud capitulũ de succuto apud Auicẽ. cum cap. de simphito apud diascoridẽ videbis qđ idẽ sunt semperuiua apud diascoridem vocatur aizon maius: dicitur qđ omni tẽpore folia viridia habet: dicitur ꝛ bucalmon quod non est: nam bucalmon est oculus bouis. aut zetalmon: aut ambrosia quod non est: aliud facit capitulum de aizon minori: ꝛ hec est vermicularis ꝛ rube note. Aizon vero est proprie nomen suũ quia cõponitur ab ay quod est semp et zon qđ est viua vnde semperuiua dicitur quia semp folia viridia habet: nascit super tegulas plurimũ et in locis quibus stercora proiecta fuere et alibi.

Vnguentum de plũbo ẽm leonardũ de preda palea paduanẽsem in cap. de crispila. ℞. plũbi vsti cũ sulfure ẽm seruitorẽ vstũ. Litargiri. añ. ʒ. ij. Ceruse. Antimonij. añ. ʒ. j. Olei rosati quantũ sufficit ꝛ fiat vnguentum molle.

¶ Istud vnguentum est in vsu maxime ẽm istam descriptionem idem in ca. de cura canceri habet idem in cap. de vlceribus ambulatiuis habet idẽ: sed vterqꝫ ab isto differt. Plumbũ vero apud Auicẽ. vocatur alamech et alhabar: vstum vero cũ sulfure secundũ seruitorem superius in quadam sief. ostendi ꝛc.

Vnguentum mirabile de cãcris fluuialibꝰ ẽm eundem in capi. de cura cãcri. ℞. De ciueribꝰ cãcrorũ fluuialiũ recẽtiũ: ꝛ de climia auri: et de aqua solatri qđ sufficit ꝛ fiat vnguentũ peroptime ducendo in mortario de plumbo cũ pistello aut super tabulã plũbeã. Istud vnguẽtum nõ est in vsu. cãcri maxime fluuiales noti sunt. li. qui dr̃ bulchasim. i. seruitor in tractatu tertio ponit formã cõburendi sartas: id est cancros: ꝛ ait. accipe cancros fluuiales viuos quando sol fuerit in signo arietis. xij. die mensis intelligo lunaris: et pone in furno panis quousqꝫ comburantur: ꝛ nõ conuertantur in cinerem.

¶ Climia auri ẽm Auicẽ. melior est illa que aurea est vt cincinꝰ glatici cineritij [illegible] coloris recẽs ꝛ laminosa grossior. Guilel. lombar. inquit climia auri est superfluitas que adheret parietibus vasis in quo purificatur aurũ: climia argenti est superfluitas que adheret vasi: in quo purificatur argentum. vltimo fit climia ex ere. et marchesita est sicut climia auri.

Vnguentum pro stomacho magistrale valet ad confortandum stomachum. Cuius permixtio. ℞.

Olei nardi. i. spice.	Olei masticis.
Olei camomille.	Olei menthe.
Olei de absinthio añ. ℥. ij.	Olei cytoniorum. ℥. iij.
Olei rosati. ℥. j. ß.	Macis.
Masticis.	Gariofilorum.
Nucis muscate.	Cardamomi. sc[illegible] maioris ꝛ minoris.
Galange.	
Corallorum rubeorum.	Ligni aloes ana. ʒ. ij.
Rosarum rubear[illegible] ana. ʒ. ij. ℥.	Seis coriãdrox pre[illegible]tox.
	Summitatum absi[illegible] ij.
Menthe.	Florum camomill[illegible]
Summitatum squinanti	ana. ʒ. j. ß.

¶ Conterantur oĩa subtilissime: ꝛ cũ pari [illegible] cere fiat vnguentum medium tenẽs inter duritiem [illegible] mollitiem. Addendo panis brustulati prius in acet[illegible] ꝛ bene expressi. ℥. ß.

¶ In omi vnguẽto species debẽt subtilissi[illegible] si enim bene puluerizarẽtur nõ posset virtꝰ [illegible] per poros penetrare nec calore preparari.

¶ Necessitas vnguẽtorum ꝛ emplastrorum [illegible] oleorum fuit vt rei alicuius virtus applicaretur in s[illegible]tãtia adherenti et non statim resolubili. Secund[illegible] quia medicine simplices non faciebant effectum. Tertio propter debilitatem medicinarum simplicium.

Vnguentum sandalinum pro renibus Mesue vltimum ad sedandum inflammationes ꝛ apostemata calida ꝛ supercalefactiones que sunt in epate et stomacho. Cuius permixtio. ℞.

Rosarum rubearũ. ʒ. xij.	Sanda[illegible] rubeorũ. ʒ. x.
Sandalorum alborum.	Sãdalis [illegible] añ. ʒ. vj.
Boli armeni. ʒ. vij.	Spodij. ʒ. [illegible]
Camphore. ʒ. ij.	Cere albe. ʒ. [illegible]
Olei rosati lib. j.	

Conficiantur ꝛ administrentur: ꝛ [illegible] lauant oleũ et ceram prius cum aqua rosa tri[illegible] vel quatuor vicibus, ꝛ postea permiscent cum alijs et est melius.

Vnguentum aliud pro renibus expertum domini Blasij ð Besana. Magistrale valet priori. ℞.

Olei rosati.	Olei mirtilorum añ. ʒ. iij.
Olei de nenufare. ℥. j.	Sandalorum rubeorum.
Mirtilorum añ. ʒ. j.	Sanguinis draconis. ʒ. j.
Mucilaginis psi. ij.	Mucillaginis citoniorum
Camphore. ʒ. ß.	añ. ʒ. ij.

Cere parum et fiat vnguẽtum: ꝛ lauetur oleum ꝛ cera cum aqua plãtaginis portulace ꝛ lacte mulieris puellam lactantis añ. ℥. j. lauetur bis vel tribus vicibus.

Vnguentum Galeni Album Mesue vltimum in infrigidatione valens ad febres acutas et sodam calidam pulsatiuuam. Cuius permixtio. ℞.

Cere albe lib. j.	Olei rosati lib. iiij.

Et sit factum ex oleo onfacino. id est ex oliuis immaturis. Liquefiant omnia simul: deinde lauentur cum aqua frigidissima lauationibus pluribus vsqꝫquo bene albescant. Et quanto magis lauatur tanto fit perfectior. In fine vero conquassetur seu lauetur cum parum aceti.

¶ Istud vnguentũ ego lauari soleo facere ex aqua rosata loco aque cõmunis: et est magis confortatiuũ renũ.

¶ Vnguentum ab emplastro differt: eo quia vnguentũ est tenerum siue liquidum seu liquabile: sed emplastrũ est solidũ: licet vtrunqꝫ cum oleo et cera cõponatur ꝛc.

¶ Si vis facere vnguentum in forma satis dura debes ponere pro omni. ℥ j. olei specierum. ʒ. iij. cere. ʒ. ij. ß. Si vero molle pro omni. ℥ j olei. ʒ. ij. cere. ꝛ ʒ. ij. specierum. et ista est dosis specierum olei et cere ad vnguentum faciendum.

Vnguentum populeon Nicolai dicitur: qꝛ fit de oculis populi: valet contra calorem acute febris in his qui dormire nequeunt inunctis temporibus: ꝛ pulsibus: ꝛ plantis manuum ꝛ pedum: hoc idem cum oleo rosato vel violato mixtis: ꝛ supra epar ꝛ vmbilicum. Cuius permixtio. ℞.

Oculorũ populi lib. iiij. ß.	Foliorũ papaueris nigri.
Cimarum rubi.	Foliorum iusquiami.
Foliorum mandragore.	Solatri. i. vermicularis.
ana. ʒ. ß.	Semperuiue. ʒ. ß.
Lactuce. añ ʒ. ß.	Scantoncelli.
Violarum	Axũgie porcine recẽtis li. ix.
Vmbilici veneris. añ. ℥. ix.	

Oculi populei pistẽtur per se: ꝛ fortiter teranẽ: ꝛ cũ axũgia iterum pistentur: ꝛ magdaleones informentur per duos dies dimitta[illegible] tertia vero die omnes predicte herbe colligantur: ꝛ per se bene pistentur iterũ in magdaleones per dies octo reseruẽtur: ꝛ simul misceanẽ: postea frustatim cum lib. j. vini odoriferi in caldario ponantur: ꝛ bul[illegible] ad vini consumptionem: et cum spatula semper [illegible]ando: deinde per saccum exprimendo colentur: et [illegible]mittantur frigescere ꝛc.

¶ Oc[illegible] populei in mense aprilis sunt colligendi: ꝛ cũ axun[illegible]a miscendi: et conseruandi sunt in mense maij cũ axungia eos miscẽdo vsqꝫquo alie herbe colligãtur.

¶ De folijs mãdragore si haberi non potest loco ipsorũ apponi possunt cortices mandragore vel papauer nigrum vel iusquianum scilicet folia.

Vnguentum marciatõ Nicolai in suo magno antidotario a marciano peritissimo medico a quo fuit inuentum, quod facit ad dolorem: et ad frigiditatẽ capitis pectoris stomachi: et ad sclirosim splenis: et epatis et ad iliũ dolorem vel ad solem vel ad ignem inunctum statim subuenit paralе

ticis arteticis sciaticis,freneticis: alias nefreticis: podagricis prodest:tumores reprimit:⁊ cõtra oẽs dolores ex frigidit[illegible] [illegible]ur potẽter.Cuius permixtio. ℞.

Cere albe l[illegible] Olei communis lib.viij.
Roris ma[illegible] Foliorum lauri.ana.℥.j.
Amaraci.i.[illegible]iorane.℥.vj. Foliorum ruthe.℥.viij.
Saluie cu[illegible]ibus. Sauine.
Balsamithe id e[illegible]enteaquatice.
Lilifagi.i.saluia [illegible]estris.
Ozimi. Polij.
Calamenti. Artemisie.
Enule. Betonice.
Brance vrsine. Spergule.i.herbe minute.
Herba venti.i.paritaria. Pimpinelle.
Agrimonie. Absinthij.añ.℥.iiij.ß.
Herbe paralesis. Herbe sancte marie.
Cimarum sambuci. Crassule id est vermicularis.
Mille folij. Semperuiue.
Camedrei.i.camedreos. Centauree.s.maioris.
Fragarie.id est herba portans fragas.id est magistre.
Quinq folij.i.pentafilon.
Herbe tetrait id est orobum.ana.℥.iiij.ß.
Euisci.i.radix althee. Cimini.
Mirte.id est folia mirti.ana.℥.iiij.
Fenugreci.℥.j.ß. Butyri.℥.j.⁊.ʒ.ij.
Urtice. Uiolarũ.i.folia violarum.
Papaueris nigri. Mente saracenice.
Alterius mente.i.menta domestica.
Politrici. Lapacioli.i.lapaciũ acutũ.
Carduncelli id est cardo benedictus.
Matris silue mature:id est caprifolij.
Herbe mercate. Alleluia.i.panis cuculi.
Lingue ceruine.id est scolopendria. Crispule.
Storacis calamite.
Camphore. Adipis vrsi.
Medulle ceruine.añ.℥.ß. Masticis.añ.℥.j.
Galinacij. Olei nardini.℥.ij.
Thuris.℥.ß.

¶ Herbe oẽs prescripte colligantur in medietate mẽsis Maij:⁊ oẽs in vna die vel duab⁹ diebus:⁊ ab hora tertiarũ vsq ad meridiem.Cõficiantur sic.Herbe terantur subtiliter per dies.vij.in optimo vino odorifero. octaua vero die ad lẽtũ ignẽ hic ponant.Et cũ vinũ aliquantulum erit cõsumptũ addatur his oleũ p̄dictũ:⁊ bulliant donec incipiant diminui:deinde cum diligẽtia colent:⁊ proiectis herbis iterũ sup ignem ponant: ⁊ cũ inceperint bullire pone storacẽ:⁊ cũ modicum bullierint pone butyrũ ⁊ axũgias:⁊ piguedines suprascriptas aliquãtulũ tonsas:⁊ oleum nardinum masticem ⁊ olibanum: ⁊ postea ceram semper cũ spatula agitando,⁊ cum cera liquefacta fuerit ab igne deponatur: ⁊ cum coagulatũ fuerit reser[illegible]tur in vase.

¶ Paralesis herba est:cui⁹ folia florere incipiunt tẽpore hyemis que se extendunt in terra quasi alba:⁊ crispa habens florem album.

¶ Herba sancte marie.Ista est quedã herba ad albedinem tendens rugosis folijs.

¶ Mẽta saracenica hec menta hz folia longiora ⁊ acutiora q̃ menta domestica seu ortensis: mente enim plures sunt species:vt Mattheus siluaticus ca[illegible] cccccxliiij.

¶ Herbe muscate:hec herba est illa q̃ se ex[illegible]dit in terram odorem habens musci que satis assimila[illegible] agrimonie:sed est minor ea:quidam dicũt q est va[illegible]iana.

¶ Inter vnguentum ⁊ emplastrũ est differentia.[illegible] ad cõpositionẽ vnguẽti reperitur cera ⁊ oleũ:in emp[illegible]tris autem non est expediens semper ponere ceram.

Vnguentum arogon Nicolai.i. adiutorium: valet ad omnem dolorem ex frigiditate viris ⁊ mulieribus tali ordine inunctũ: in testa oui primo liquefiat ad ignẽ:valet ad spasmum:⁊ dolori illi ac renũ:tali ordine inunctum:vt supra dixi: valet arteticis: sciaticis multum prodest quartanarijs si super spinam dorsi vnguatur:et quando vngitur ex frigiditate sicut prius diximus ponatur super locum dolentem:tegula calefacta. ℞.

Rorismarini. Maiorane.
Radicum iari.id est serpentarie.
Serpilij. Ruthe.
Radicum siccide.i.cucumeris asinini.añ.℥.iiij.ß.
Foliorum lauri. Saluie.
Sauine.
Policarie maioris ⁊ minoris.id est ellebori albi ⁊ nigri
Brionie.i.radix cucurbite:saluatice.℥.iij. (añ.℥.ix
Laureole.℥.ix. Nepite lib.ß.
Masticis. Olibani.añ.ʒ.vij.
Piretri. Euforbij.
Zinziberis. Piperis ana.℥.j.
Olei muscelini.ʒ.iiij.
Olei petrolei.℥.j.
Adipis vrsi.
Olei laurini.añ.℥.iij. Butyri.℥.iiij.
Olei communis lib.v. Cere lib.j.

Herbe ⁊ radices colligãtur tempore et hora scriptis in predicto vnguento lauentur: ⁊ mundentur subtiliter: deinde conterant ⁊ per.vij.dies in oleo infundant:octaua vero die super ignẽ ponant:⁊ coquantur vsq ad p̄fectam coctionem:postea per sacculum colentur fortiter exprimendo:deinde dicta colatura super ignem ponatur:⁊ cũ bullire ceperit addatur oleũ laurinũ:butyrũ ⁊ adeps ac cera:qua liquefacta adde petroleũ:⁊ muscellinũ:postea masticẽ ⁊ olibanũ.ziziber piper:⁊ euforbium ⁊ piretrũ:⁊ post ab igne deponatur ⁊ recondat.

¶ Inter doctores magna est differentia de laureola: ⁊ mezereon:quidam enim dicunt q laureola ⁊ mezereõ idem sunt:⁊ false.Nam mezereon est plãta lacticinia:et dicitur alio noĩe oliuela: laureola vero est arbustũ: et non habet lac:sed folia laureole sunt similia lauro.

¶ Policaria est herba q̃ hz folia silia oliue:sed aspera:⁊ pinguia ⁊ viscosa: ⁊ sunt duarũ speciérũ.s. maior ⁊ minor:maior est grauis odoris que i frutice est virgas habens longitudinis cubitis duobus minor vero vnius pedis longitudine porrecta est florem fragilem: ⁊ melinum habens colorem: ⁊ amarum saporem:⁊ cum floruerit velut capillos facit:radix ipsa est inutilis. Sz qr in certis partibus non repe[illegible]ur nec cognitio habetur: ideo loco ipsorum possunt p[illegible]ni ellebor⁹ albus ⁊ niger.

¶ De oleo muscelino magna inter doctores est contentio:quidam enim dicunt q dicitur muscelinum: quia in eius compositione intrat muscum.Item muscelinuz vocatur:quia ⁊ fit ex humiditate inuenta in tuberositatibus vlmi.Item muscelinum vocant multi oleum de been.i.de semine cataputie:alij vero hoc modo oleũ musce[illegible]num faciunt sm hanc receptam:⁊ ponitur a Salerno in suo antidotario ⁊ istud est in vsu. ℞.

Olei lib.j. Aque lib.iij.
Folij. Spice.
Costi. Masticis.añ.℥.j.ß.
Storacis calamite. Mirrhe.añ.ʒ.vj.
Croci.
Cassie lig[illegible]e.ana.ʒ.vj.
Gariofilo[illegible]m.
Carp[illegible]alsami.
B[illegible]na.ʒ.iiij.
Nu[illegible]de.
Musc[illegible] ʒ.j.

¶ Conq[illegible]sentur deinde bulliant simul vsq ad cõsumptionem [illegible]:deinde colentur et reseruetur ⁊c.

Vng[illegible]ntum agrippe Nicolai:quo rex iudeorum vtebatur:⁊ est tante dignita[illegible] [illegible] discipulorũ tradere volebat:valet idropicis e[illegible] [illegible]s tumoribus in quacunq parte corporis fuerint:⁊[illegible] neruos indignatos:dolori renum ex frigiditate mir[illegible] [illegible]buenit:vrinã p̄uocat:⁊ inunctũ super vẽtrem laxat. [illegible] radicũ brionie.i.radix cucurbite siluestris lib.ij.Radi[illegible] [illegible]buli species est sambuci faciẽs quedam semina nigra [illegible]entia Tribuli marini añ.℥.ij. Radicuz siccide.i.cucumeris asinini lib.j.Squile.℥.vj.yreos.i.lilij celestis.℥.iij.Radicum silicis.℥.ij.Omnes radices ter vel quater bene lauentur:⁊ pileo marmoreo bñ terantur.Olei lentisci lib.iiij.

¶ Ponantur in dicto oleo dicte radices per dies .vij. ꝓmittantur. Nono vero die ad ignē ponant͂ oīa hec: et tandiu bulliant ꝙ radices diuidant͂: deinde ponant͂ in sacco exprimēdo ⁊ colando: ⁊ cū colatū fuerit ad ignē ponatur: ⁊ cum fuerit debite fere coctum ꝓijciatur. Cere albe. ʒ.xv. Et liquefacta cera ab igne deponat͂: ⁊ post infrigidationem reseruetur ⁊c.

¶ Antidotum est quodlibet includēs diuersas descriptiones medicinarū ad diuersas ⁊ varias passiones: et dicit͂ antidotū .i. cōtra viciū datū: q͂ꝛ cōtra egritudines principaliter: vel aliter antidotū dicit͂ id est cōtra datū: ab anti qđ est cōtra inde dꝛ antidotū qđ est liber continens experimēta contra morbos data. Tribuli marini sunt quidā fuctus nāscētes in aqua: cornua habētia et intus habent quādā medullā ad similitudinē castanee: ⁊ isti gallici pauperes solebāt sup pileos suos portare.

¶ Botum est duarū specierū domestica ⁊ siluestris: domestica est arbor terbentine. Et siluestris lētiscus arbor in mōtib⁹ nascēs ex cuius semine fit oleū lentisci: ⁊ si haberi non potest eius loco ponitur oleum mastici.

Vnguentum dialthee Nicolai: dialtea malasticon: ⁊ calasticō dialtea a radice euisci dicitur malasticis .i. mollificatiuum. calasticis .i. calefactiuum. calasticis .i. calefactū. Cui⁹ ꝑmixtio. ℞.

Radices euisci lib. ij. Seminis lini lib. j.
Seminis fenugreci lib. j. Squille. ʒ. vj.

Radices omnes bene abluant͂: ⁊ terant͂ sil'r semen lini ⁊ fenugreci: ⁊ sq̄lla ⁊ in .vij. lib. aque ponant͂ p̄ tres dies: quarto vero die super ignē ponat͂: ⁊ bulliat donec incipat inspissari paulatim ponatur ī sacco ⁊ cum exprimere volueris addat͂ aliquātulū aque feruētissime ad extractionē illius succi de succo isto accipiant͂ li. ij. ⁊ mittantur in quatuor lib. olei cōmunis: ⁊ bulliat vsq͂ ad cōsumptionem succi: postea addatur cere lib. j. Cumq͂ liquefacta fuerit adde.

Galbani. Gummi edere aā. ʒ. ij.
Colophonie. Resine aā. lib. ß.

Ad vltimum ponatur puluis.

Et coctū ab igne deponat[illegible]: ⁊ cum infrigidatum fuerit: ⁊ coagulatum fuerit d[illegible]genter colligat͂: ⁊ reponat͂: et facit proprie ad dolorem pectoris ex frigiditate: ⁊ ad pleuresim in testa oui aliquātulum calefactū ad ignē: et super pectus inunctum sanat oīa infrigidata loca: ⁊ desiccata calefacit mollificat ⁊ humectat ⁊c.

¶ In receptis qn̄ reperitur scriptū olei loti modus lauādi talis est: primo ponat͂ oleum in vase mundo stricti orificij: ⁊ supra fundatur aqua clara calidissima: deinde abijciatur aqua ⁊ totiens reiteretur ꝓiectio dict[illegible] aq̄ feruētis ꝙ finaliter exeat eiusdē coloris: et saporis sicut ante proiectionem: ⁊ tunc oleum erit mundum.

¶ Et nota quādo hoc fit debet fieri in vno vase quod sit in fundo foratum: vt aqua possit exire: oleū enim remanet semper super aquā ⁊ natat: quia est corpus aerium. Ideo quanto leuior tanto melior.

Vnguentum stafisagrie magistral[illegible] interficiēdo vermes seu pediculos capitis palpebrarum e[illegible]guinum. ℞.

Axungie. Olei linose. ʒ. iij.
Saponis mollis. Argenti viui extin[illegible] ʒ. j.
Stafisagrie. aā. ʒ. iij.

Conterantur subtiliter conterenda ⁊ misc[illegible]tur.

¶ Axungia si simpliciter scripta reperiat[illegible] semper de axungia porcina est intelligendum.

¶ Hic vtiliter est notandum ꝙ stomachus [illegible] debent aliquo vnguento vngi aut aliquo [illegible] vel cerotum supra eos ponendum est post [illegible] quia attrahendo calorem a loco digestionis imp[illegible]ret cibi digestionem: et naturam a sua digestion[illegible]uertit seu operatione.

¶ Vnguenta emplastra et cerota vt plu[illegible] conseruantur per annum in sua virtute ⁊ bonitate ⁊ non pl⁹: quia elapso anno paulatine humiditas eorum naturalis deperditur et terresticitas acquiritur.

Vnguentum citrinum Nicolai dicitur in ipso pomo citrino decoquitur: pulchram reddit faciem: lentigines de facie tollit: nigredinem ad solem inductam destruit: pustulas ī quacunq͂ parte corporis ortas salsi flegmati[illegible] ꝑ[illegible]ter destruit ⁊ aufert cicatricem in corpore: subti[illegible] si faciem si ex eo vnguatur: multum emendat rub[illegible] oculorū prurituī ⁊ calori ⁊ erisipille valet. Cuius ꝑ[illegible]ixtio. ℞.

Boracis albe et clare. ʒ. ij. Camph[illegible]
Coralli albi. ʒ. ß. Ament[illegible] ʒ. j.
Belliculi marini id est vmbilici marini. ʒ. iij.
Dragaganti albi. Amidi.
Cristalli aā. ʒ. iij. Antalis ⁊ dentalis.
Olibani albi. Nitri aā. ʒ. iij.
Marmoris albi. ʒ. ß. Serpe serpentarie. ʒ. j.
Ceruse albe ⁊ subtilis. ʒ. vj.

Hoc modo terantur: dragaganti ⁊ vmblicos marinos terimus in mortario marmoreo cum pistello ferreo insimul cetera sigillatim in eodem mortario terantur: et cum panno subtilissimo cernantur: et cum axungie nouelle porcine albissime li. j. ß. sepi caprini vel pecorini. ʒ. j. ß. Axungie gallinacee. ʒ. j. Confice sic. caldarium plenum aqua supra ignem bulliat: ⁊ cacabus cum axungijs in caldario pendeat in ipsa aqua vt de calore ipsi⁹ aque axungie liquefiant: ⁊ liquefacte per subtilem pannum album colentur in catinum: ⁊ mox totus puluis apponatur preter camphoram et boracem cum spatula semper agitando: vt omnium bona fiat incorporatio: hoc facto in vno citrino cannato vel duobus mittatur et ponantur: et cum spatula semper agitando: ⁊ cū inceperit bullire iterum in caldario ponantur: et cum spatula semper agitando puluis camphore et boracis apponantur: ⁊ donec incipiat frigescere agitetur: ⁊ cum infrigiditatū fuerit recōdatur. Et nota ꝙ li. j. pulueris li. octo axungie colate debent poni.

Vnguentum marciaton aliud quod aliqui habent in vsu. ℞.

Foliorum lauri lib. iij. Ruthe lib. ij. ß.
Amaraci .i. maiorane li. ij. Roris marini lib. j. ß.
Foliorum mirti lib. j. Esuri .i. flos saluie.
Balbamite. id est mente aquatice. Ozimi .i. basilicon aā. lib. ß.
Masticis.
Butyri. ʒ. v. Medulle ceruine.
Storacis calamite. Adipis galline aā. ʒ. j.
Adipis vrsi. Olei nardi. ʒ. j.
Thuris. ʒ. ij. ß.
Olei viridis .i. ex oliuis immaturis lib. vj.

Et fiat vnguentum prout in vnguento alio marciaton tibi ostendi. Oleum viride est oleum onfancinum .i. oleū oliuarum immaturarum: et dicitur a virendo: eo quia maiorem viriditatem habet q͂ȝ cetera olea simplicia.

Vnguentum Arthanite magnum Mesue: relatum ad alexandr[illegible] quo vngitur venter et sumen et ilia: et soluit solut[illegible]ne catartici. Et vngitur ex eo stomachus: et facit vomere: et educit vermes: et confert hydropisi et solutione educit aquam citrinam: ⁊ est propinandum non valentibus sumere medicinam [illegible]uius permixtio. ℞.

Succi artanithe. [illegible] ciclaminis vel panis porcini libr. iij.
Succi cucumeris asinini lib. j. Olei yrini lib. ij.
Pulpe colloquintide. ʒ. iij.
Butyri [illegible]ni lib. j. Euforbij. ʒ. ß.
Polip[illegible] ʒ. vj.

Que [illegible]t terenda tere et submerge in succis et oleis: et pe[illegible] in vase vitreato stricti orificij et stringe caput eius [illegible] et permitte per dies octo deinde bulliant omnia ebullitione vna et colentur deinde proijciantur super colaturam. ℞.

Serapin. aur͂. v. mirrhe. aur͂. ij.

Duo hec dissoluantur prius in forti aceto: deinde proijciantur in dicta colatura: ⁊ bulliant simul: semper agitando cum spatula vsq͂ fere ad succorum consumptionem: et tunc proijce super ea.

Cere. ʒ. v. Fellis vaccini aur͂. vj.

Ferueant cum eis vsq͂ dum liquefiat cera: deinde pulueriza super id.

Scamonee. Aloes.
Mezercon. Colloquintide.añ.ʒ.aur.v.
Salis gem[illegible] Euforbij aure.iij.
Turbith.a[illegible] Piperis longi.
Zinziberis. [illegible] Camomille.añ.aur.ij.
Misceãtur [illegible]pene vt permisceãtur ⁊ vtere.

¶ Modus c[illegible]ndi succũ a cucumere asinino talis est. Accipiãt in m[illegible] Julij in diebus canicularibus: ⁊ in mense Augusti qu[illegible]unt citrini: quia illi sunt maturi: et ponãtur in vase ⁊ permittãtur per noctem: deinde perforentur cultello acuto. Exiet aquositas quedã clara: et substãtia pulposa. Illa aquositas colligat̃ cũ spõgia vl' bõbacis: ⁊ abijciat̃ ⁊ substãtia p̃posa residuet̃: ⁊ vtat̃ ad libitũ ponẽdo illã ad solẽ: ⁊ p̃mittat̃ exiccari donec possit educi ad formã trociscor̃: deinde remoueat̃, ⁊ reseruet̃.

Vnguentum aliud arthanite paruum Mes. resoluens apostemata splenis: et lapideitatem ipsius et scrophulas. ℞.
Succi arthanite.
Viscositatem que mulgetur ex radice filicis.
Succi camenelis.i.añ.ʒ.viij.
Succi extremitatum tamarisci.ʒ.ij.
Olei irini lib.ij. Ysopi humide.ʒ.v.
Armoniaci. Bdelij.añ.ʒ.j.ß.
Aceti quantum sufficit. Cere citrine.ʒ.vj.
Corticis radicis capparor̃.ʒ.j.ß.
Spice.ʒ.iij. Et fiat sicut superius diximus.

Vnguentum egyptiacũ: Mesue magnũ cõfert ad vulnera antiqua: ⁊ fistulas q̃ indigent mũdificatione: abstergit em̃ ⁊ mundificat ea a carne mortua ⁊ putredine. Cuius permixtio. ℞.
Floris eris.ʒ.v. Mellis.ʒ.xiiij. Aceti fortissimi.ʒ.vij.
Coque sup̃ ignẽ donec inspisset̃: deinde eo ablato adde. Olibanũ bene puluerizatũ.ʒ.ij.ß. Terẽdo semp̃ terẽda.
¶ Hoc vnguẽtum duobus modis fit: qui em̃ volunt illud multũ corrosiuum faciunt ipsum sine olibano: Qui vero mediocriter. olibanum ponunt.

Vnguentum de bdelio Mesue: q̃d confert ad spasmũ et epilepsiam: et paralesim: et ad egritudines neruorum frigidas: ⁊ lenit nodositates neruorum. ℞.
Bdelij.ʒ.vj. Euforbij.ʒ.iiij.
Castorei.ʒ.iiij. Serapini.ʒ.iiij.
Cere noue.ʒ.xv. Olei sambuci: aut de cheri.ʒ.x.
Bdelium et serapinũ infundantur in aqua ruthe agrestis: et cetera leniantur cum aqua calida: ⁊ fiat vnguentum: ⁊ leniatur cum eo.

Vnguentum pro vermibus mõtagnane in antidotario suorũ consiliorum. ℞.
Centauree minoris.
Aloes ad pondus omnium q̃ erit.ʒ.vij.ß.
Absinthij a[illegible].ʒ.ß. Lupinorum.ʒ.ß.
Olei absinthij.ʒ.iiij. Ligni aloes.
Fellis tauri.ʒ.j. Cornu cerui vsti.
Cere.ʒ.j.ß. Diptami ana.ʒ.ij.
Conterantur omnia cõterenda: ⁊ fiat vnguentum.
¶ Lauatur em̃ cera duplici ca[illegible] p̃mo vt acuitas sua amoueatur. Secũdo vt acquirat̃ virtutem quã nõ h̃z: et quã habet deperdat: vt in vnguento comitisse: quia lauantur vt efficiãtur stiptica.
¶ Si scriptum reperitur cere lote: tunc d[illegible] cera lauãda est in aqua cõmuni. Aliter lauatur in de[illegible]tione in qua describitur.

Vnguentum pectorale mgr̃ale: ⁊ est v[illegible]le. ℞.
Olei amigdalarum dulc[illegible] ʒ.iiij.
Butyri recentis.ʒ.vj. Yreos subtil'r puluerizati.ʒ.ij.
Olei camomille. Olei violati.añ ʒ.iij. Croci.ʒ.ß.
Adipis galline. adipis anatis.añ.ʒ.ij.
Cere albe.ʒ iij.
Misce ⁊ fiat vnguentum omnia simul liquefiendo: in fine vero yreos ⁊ crocus ponãtur: deinde lauetur tribus vel quatuor vicibus cum aqua ordei tepida. butyrũ melius est vaccinum cum in medicinis ponitur.i. ad opus medicine datur debet esse sine sale et conseruatur vsq̃ ad sex menses vel vsq̃ ad annum ad plus.

¶ Adeps galline debet esse recens ⁊ nõ antiquatũ: amittit em̃ cõplexionẽ ⁊ virtutẽ: et efficitur rancidũ ⁊ amittit temperamentũ et liquefactũ melius conseruatur.
¶ Adeps anatis ⁊ anseris quãto antiquiores tãto meliores sunt: et cũ in medicinis administrãtur nullo modo sale condiendi sunt.
¶ Pinguedines omnes si aspergantur zuccaro subtiliter puluerizato diu conseruãtur absq̃ corruptione: hoc ego sepe vidi et experimento approbaui. pinguedines em̃ que pro vsu medicine sunt nullo modo sale salande sunt de modo predicto preparande.

Vnguentum apostolorũ Auicen.v.cañ.tractatu.xj.q̃ in vsu est: et est apostolicon: et nominatur vnguentũ veneris: ⁊ est vnguẽtum rectificãs cum facilitate fistulas difficiles: et scrophulas paruas nec est aliquid simile ei: et mũdificat vulnera ex carne mortua: ⁊ plus consolidat. Et dicitur q̃ est medicina.xij. apostolorũ. Cuius permixtio. ℞.
Cere albe. Resine.añ.ʒ.xiiij.
Opoponaci. Floris eris.añ.ʒ.ij.
Armoniaci.ʒ.iiij. Arostologie longe.ʒ.vj.
Thuris masculi.ʒ.vj. Myrrhe.
Galbani.añ.ʒ.iiij. Bdelij.ʒ.vj.
Litargirij.ʒ.ix.
Infundãtur bdeliũ ⁊ alie gũme in aceto vini ⁊ decoquãtur in estate cũ duab⁹ lib. olei ⁊ in hyeme lib.iij. olei ⁊c.
¶ Oleum si simpliciter scriptum reperiatur de oleo oliuarum semper est intelligendum: quod oleum est materia omnium oleorum: vt in tractatu de oleis manifeste apparet ⁊c.

Vnguentum ad scabiem magistrale bonum et expertum. ℞.
Olei cõmunis lib.ij. Axũgie porci recentis lib.ij.ß.
Ceruse. Salis cõis añ.lib.j.
Terebentine. Argẽti viui extincti añ.li.ß.
Argenti sublimati.ʒ.iiij. Cere albe.ʒ.v.
Misce et fiat vnguentũ ſm artem: axũgia porci melius conseruatur liquefacta: ⁊ adeps renũ caprarũ hoc etiã modo melius conseruatur.
¶ Argentũ viuum hoc mo[illegible] extinguit̃: ⁊ preparat̃: accipiat̃ argentum ⁊ ponat̃ in vna ampulla vitri: ⁊ supra exponat̃ tãta saliua q̃ cooperiat̃: deinde cõcutiatur tm̃ sub ⁊ supra semper saliuã addẽdo q̃ totum confrangatur ita q̃ possit aspergi tanq̃ lac: ⁊ partib⁹ cui ponit̃ adhereat: ⁊ hoc mõ extinctũ erit: aliter tm̃ concutiat̃ q̃ in illam formã veniat: ⁊ sic extinguitur.

Vnguentum aliud ad scabiem p̃ pueris paruis: ⁊ mulieribus grauidis: ⁊ personis delicatis. Montagnane. ℞.
Terbentine bene lote.ʒ.iiij. Butiri recentis loti.ʒ.ij.
Salis.ʒ.j. Succi citrangulorum.
Vitellos ouo.añ.numero.iij. Olei rosati.ʒ.j.
Misceãtur omnia simul ⁊ fiat vnguentum.
¶ Sali[illegible] simpliciter scriptũ reperiat̃ in cõpositionib⁹ semp̃ d[illegible] communi sale est intelligendum.
¶ Terbe[illegible]ina butyrũ lauandi sunt in aqua cõi: ⁊ sic facias [illegible] oi alia re lauanda in qua [illegible] lauet̃: ⁊ nõ ex[illegible] cũ qua re: cũ cõmuni aceto lauãda est.

V[illegible]entum ad scabiem pro canibus bonum ⁊ expertum. ℞.
Sapon[illegible] mollis lib.j. Axũgie porci.ʒ.vj.
Ellebor[illegible].ʒ.viij. Sulphuris.ʒ.vj.
Salis n[illegible] Aluminis roche vste.
Salis co[illegible]unis. Terbentine.añ.ʒ.vj.
[illegible] ni quantum sufficit ad incorporandum: et fiat [illegible]um.
¶ Et si [illegible]s facere volueris: adde.ʒ.iij. argẽti sublimati ⁊ terre c[illegible]li.ʒ.iiij.

Vngu[illegible]tum album sine de cerusa crudũ Magistrale quod est in vsu: ⁊ valet ad infrigidandum oẽm duritiem ⁊ batituram: ⁊ derusch[a]tam pelaxinam carnis ⁊ combustionem ignis. ℞.
Olei rosati lib.iij. Ceruse lib.j.
Cere albe.ʒ.ix. Misce oĩa ⁊ fiat vnguentũ.
Et sunt q̃ addũt cãpore.ʒ.j.ß. ⁊ albumina ouor̃ duo: ⁊

tunc erit vnguentum camphoratum: et sine camphora et sine albumine oui erit vnguentum de cerusa crudum: et sic vocatur.

Vnguentum de cerusa coctum valet ad cōsolidandum plagas: et in vsu est. Magistrale. ℞.
Olei cōmunis li.ij. Ceruse subtilis lib.j. Coquātur lento igne donec coctū sit: et sunt aliqui q addūt cere albe et munde.ʒ.iiij. et fiant magdaleones.

Vnguentum de litargirio coctū magistrale: et valet ad malum tibiarum: et precipue qui fractam habent pellem super tibijs. ℞.
Litargirij auri subtilissimi pulueri3ati. Aceti fortis añ. lib.j. Olei rosati clari lib.ij.
Coquantur lento igne vsq coctum sit et fiat magdaleon et sunt aliqui qui in dicto vnguento addunt cere.ʒ.iij. sed melius est sine cera.

Vnguentum de minio coctum: et est Magistrale valet sicut vnguentum de litargirio. ℞.
Minij subtilissimi lib.j. Olei communis lib.j.
Coquantur lento igne: et fiant magdaleones.

Vnguentum Basilicon minus Magistrale valet ad extrahendum putredinem ab vlceribus: et plagis factis nouiter: et est in vsu.
Picis naualis. Resine pini.
Terebentine. Olei cōmunis.añ.ʒ.ix.
Colofonie.idest picis grece pulueri3ate.ʒ.vij.
Cere noue munde.ʒ.v. Misce oīa simul et coler et fiat.

Vnguentum citrinū et dicitur vnguentū cōmune valet: sicut vnguentum basilicon: sed est plus lenitiuum et est Magistrale. ℞.
Terbentine lib.j. Cere noue et munde lib.ß.
Resine pini cola.lib.j.℥.iij.
Olei communis.ʒ.ix.
Misce omnia et fiat vnguentum fm artem.

Vnguentum de dragagantis pro pectore magistrale. ℞.
Gumme dragaganti mun[..]e.ʒ.iiij.
Aque florum violarum li[.].ij.
Infundatur in ea gumma per horas.xij. postea stagminet: et his addat. Olei violati. Olei amigdalarū dulciū. Cere albe añ.lib.j. Liquefiant oleum et cera: deinde apponat gumma ipsis infrigidatis: et misceantur et c.
¶ Unguentum hoc nisi ingenio fiat nunq̄ bonam formam habere potest: s3 stat in magdaleonibus grossitudinis fabe. Igit hoc modo facias post liq̄factionē cere et olei et ipsorum infrigidationem addas gummam [..]amignatam paulatine illā stanche3ando ac si velles stanche3are manus ch[r]isti: et nō cesses addere gummā: et stanche3are donec habeat bonā formā: et quāto magis elaborabis in ducendo: tanto meliorem formā accipiet et c.

Vnguentum de adipibus magr̄ale pectorale. ℞.
Adipis gallin[...] ʒ.vj.
Adipis anseris. Adipis anati[...]ʒ.vj.
Butyri recentis.ʒ.vj. Cere albe.ʒ.iiij.
Olei camomille.
Olei amigdalarum dulcium.añ.ʒ.iij.
Misce et fiat vnguentum.

Vnguentum comitisse Guilel. de v[...]na in in sua pratica capitu[..] retentione menstruorum quod est in vsu: et est mi[...]: et expertum pluries. ℞.
Corticum medianorum castanearum.
Glandium et copularum glandium.
Corticum medianorum arboris glandium[...]
Mirtillorum. Caude equi[...]
Corticum fabarum.
Ozimarum vuarum de lambruscis: idest [..]ele.
Sorbarum siccarum immaturarum.
Nespulorū immaturatorum. Radicum celidonie.
Foliorum prunorum siluestrium.añ.ʒ.j.ß.
Terantur grosso modo et bulliant in lib.viij. aque plantaginis vsq ad consumptionem medietatis: et postea coletur: et postea. ℞.
Olei mirtilorum.lib.vj.

Cere noue.lib.j.
Misce et laua oleum et ceram cum supra scripta decoctione nouies semper remouendo a[..] per[...]tum hoc factum fuerit. ℞. [...]
Corticū castanearum. Glandiu[...]
Corticum medianorum arboris gland[...]
Gallarum ana.ʒ.ij.
Cineris ossium cruris bouis ana.[...] Mirtillorū.
Ozimarum vuarum idest de lambruscis.
Sorbarum siccarū.añ.ʒ.j. Trociscorū de kara.ʒ.viij.
Fiat ex his puluis subtilissimus: et misce cum suprascripto oleo et cera: et fiat vnguentum.
¶ Per cortices fabarū auctor intelligit corticem in qua fabe oriuntur crescunt et maturantur.s. illa regula.
¶ Modus lauandi ceram talis est. primo debet cera ad ignem liquefieri deinde in aqua munda ab omni sapore debet proijci et in aqua illa debet manibus malaxari et aqua a cera manibus exprimi. Deinde ad ignē debet liquefieri: et in aqua munda proijci vt prius: et sic iteru3 atq iterum est faciendū quousq aqua sine sapore exeat et tunc erit signum lotionis et c.

Vnguentum de Antera magistrale: et est cōstrictiuum. ℞.
Mirtilorum. Gallarum.
Nucum cypressi. Corticum granatorum.
Acatie. Masticis
Balaustiarum.añ.ʒ.j. Seminis antere.
Rosarum rubearum. Semis plātaginis.añ.ʒ.ß.
Terantur hec omnia subtiliter et cum.
Olei rosati lib.j.ß. Cere noue.ʒ.iiij.
Misce: et fiat vnguentum.
¶ Modus faciendi acatiā talis est. Accipe succi prunorū siluestriū quantitatē quam volueris ꝓpinquorū maturationi: et pone in caldario: et coque vsq ad cōsumptionem cōdignatē de melle: et extende sup tabulā postq̄ cocta fuerit: et incide cū cultello in frustis paruis: et postea dimitte exicari et vsui reserua et c.

Vnguentum ad combustionem ignis magistrale sic fit. ℞.
Corticis medulle sambuci.ʒ.ij.
Bulliant in aqua sufficienti vsq ad cōsumptionē duarū partiū: et coletur deinde in dicta colatura adde.
Olei nucum.ʒ.iiij.
Et tm̄ bulliat lentissimo igne vsq ad consumptionē suprascripte decoctionis: postea adde intus in fine.
Cere noue et boni coloris.ʒ.ij. Misce: et fiat vnguentū et c.

Vnguentum ad scissuras mamillarum magistrale. ℞.
Litargirij argenti. 3in3iberis fini.
Mirrhe.añ.ʒ.ij. Axungie porci mas.ʒ.ij.ß.
Olei violati.ʒ.iij. Cere noue.ʒ.ij.
¶ Et fiat vnguentum molle.

Vnguentum mirabile relatū ad nicodemū Me. valens ad vlcera putrida: et gnat in eis carnes et sigillat: et ꝓhibet i eis fieri putrefactionē. Cuius permixtio[...] ℞.
Mirrhe. M[...] dispumati.ʒ.vj. Aloes.
Uini albi et boni.ʒ.iiij. Sarcocolle.añ.ʒ.j.
Decoquantur simul cū facilitate vsq dum habeat spissitudinem[...]
Et qn a[...]n medicamine. Uitrioli.ʒ.ß. et ꝓprie ad consumpt[...]e carnis addite: et est expertum.

V[n]guentum basilicon magnū Mesue confert vulneribus in quibus est calefactio: et ꝓ[..]e in vulneribus neruosis mundificat eum et incarnat ea. Cuius permixtio. ℞.
Cere albe.ʒ.vj. Picis grece.i. colofonie.ʒ.j.ß.
Rase pini. Sepi vaccini.
Picis.ʒ.iij. Olibani.
Olei communis lib.ij. Mirrhe ana.ʒ.j.ß.
Conterantur contereda: et fiat vnguētū in bona forma.
¶ Pix si simpliciter scripta reperiatur semper de naualis intelligatur.
Si vero pix greca de colofonia semper intelligitur.

Vnguentum cerasceos magnū Me. rectificās vlcera maligna: et fistulas difficiles et mundificat

et mūdificat a carne mortua et putrefactione: et pficit sigillationem co[illegible]tione laudabili. ℞.

Armoniaci.℥.j. Litargiri.ʒ.xv.
Bdelij. Aloes.
Olibani masc[illegible] Oppoponcis.añ.ʒ.ij.ß.
Aristologie. [illegible]is eris.ʒ.iij. Sarcocolle.añ.ʒ.v.
Resine.ʒ.xiiij. [illegible]rrhe. Cere albe.℥.ij.
Galbani.añ.ʒ.iiij. Olei cōmunis.℥.ij.ß.

Armoniacū et bdeliū dissoluātur in aceto. Litargirium teratur et decoquatur cū oleo donec liquefiat: et tunc remoueatur ab igne donec infrigidetur paruz: et proijce sup ipsum armoniacū: et bdeliū dissoluta in aceto: et reduc ad ignē donec coaguletur: et post illud proijce sup ipsum reliquas medicinas et administretur &c.

Vnguentum cerafeos paruū Mes. faciēs nasci carnem in vulneribus: et mūdificat et incarnat ea: et confert vulneribus recentibus et antiquis. ℞.

Aristologie rotūde. Armoniaci.
Radicis yreos. Sarcocolle.añ.℥.ß.
Sanguinis dra.añ.℥.ß. Litargirij triti pul.℥.v.

Decoquatur litargiriū cum olei cōmunis lib.j. vsqz dū liquefiat. Et cōficiantur cum alijs sicut diximus.

Vnguentum alabastrū. Nardi preciosi qđ romani de hierusalē attulerūt tempore: quo dñs noster Jesus Christus fuit crucifixus preparatum est in oibus febribus et rigoribus et chalculosis doloribus lumborū petrā de vesica frangit dolorē illum aufert emigraneū: als iliacum dolorez amputat causis matricis optime subuenit Maria et Martha Sorores Lazari hoc vnguento vse fuerunt diebus vite sue. Cuius permixtio hec est. ℞.

Sauine viridis.℥.v. Edere.
Ballarum cipressi viridis.℥.viij.ʒ.j.
Millefolij añ.℥.j. Artemisie.
Roris marini viridis.℥.vj. Fenugreci.
Terre benedicte. Seminis lini.añ.℥.vj.

Hec oia infunde in aque sextario vno et medio: et stet in infusione p duos dies: postea adde olei cōis sextaria.v. et dimitte eū: cū cautela tandiu coquatur vsqz ad consumptionez aque et remoto ab igne coletur per sacculū additis.

Cere noue pure et mūde.℥.vj. Rasine,pini. Colofonie.
Olibani. Terbentine. Masticis.añ.℥.v. Galbani.
Storacis calamite. Gummi edere.añ.℥.v.
Spice nar.añ.lib.j. Picis yspanie.℥.v. Balsami.℥.iiij.

Que terenda sunt terantur: et que liquefienda liquefiant fm artem: et misce: ex oibus fiat vnguentum semper agitando cum spatula et vsui reseruetur &c.

Zuccarum [illegible] satum Mesue: stomachum et cor confortat: et omnia viscera. Et cōfert ad mollificati[illegible]nem eorum et eius modus talis est. ℞.

Sūmitates[illegible] rosarū rubearū incōplete maturitatis.℥.iiij. permittat post eorū collectionē saltim per diē dein de in lapideo vase vltimate conterant postea adde eis zuccari li.j. et bene pistādo pmisceant: deinde reponant in vase vitreato: et cooperiat chart[illegible] [illegible]nū soli exponatur: et p mēses.iij. pmittat oi die ill[illegible] miscēdo. deinde remoueat et reseruet. Et hoc mō fiat zuccarū violatū buglosatū et boraginatū permutando solū flores: in reliqs vero prescriptus modus seruandus est. Et [illegible]llam faciunt illud cum rosis non habentibus aliqu[illegible] complemento: et inuenitur magis stipticum.

Et sunt qui non terunt rosas: sed incidunt cu[illegible] [illegible]nfibus: et fricant manibus fricatione vltima rosas et [illegible]ca rum: deinde exponunt soli.

Nota insuper qđ de floribus prescriptis solum summitas accipienda est: alia vero abscienda: quia nimis dura. Et fila illa que in floribus boraginis reperiuntur abijcienda sunt.

Zuccarum violatum Mesue inflammationē: et sitim ventre lubricat. Et eius modus est sicut zuccarū rosatum: indigent tamen viole expansione longiori: et expositione in sole &c.

De artificio cere.

Cera enim quid sit: et qūo a melle separat quoqz fiat: a doctoribus longo et claro sermone pertractatū est: ita vt et mulieres: et rustici magistri effecti sint. Igitur de ipsius artificio scribere restabat. A cera igitur rubea faciam initiū.

Ad faciendum ceram rubeam. ℞.

Cere noue lib.j. Terbentine subtilis.℥.iij. in estate/in hyeme.℥.iiij. Cinaprij super lapidē pictorū bene triti. Olei oliuarū.añ.℥.j. Liquefiant cera et terbētina ad ignem: demum remoueantur: et post aliqualem infrigidationem addatur oleum et cinaprium: beneqz simul misceantur et reseruetur &c.

Oleum eñ cum cera ponitur: vt cera simul tenere faciat que a cinaprio separatur: et frangibilis redditur/ac vt cinaprium melius conteratur.

Sunt qui loco cinaprij ad faciendū rubeā cerā ponūt miniū: et fieri pōt: sed in triplo ponit de minio vt pro omni lib. cere miniū bene triti cum oleo vt supra.℥.iij. vel.ij. ad minus: sed non habet tantum colorem quantum fit de cinaprio &c.

Ad faciendum ceram viridem. ℞.

Cere noue lib.j. Viridis eris triti vt supra. Olei oliuarum añ.℥.j. Liquefiat cera: et post aliqualem infrigidationem addatur viride eris: et oleum et bene misceantur et viridis fiet.

Si dictam ceram tenacem facere vis adde quātitem terbentine supra scriptam in cera rubea. Terbentina eñ in cera ponitur vt per ipsam tenax reddatur. Ac q: aliquando de ipsa fiunt imagines: vt facilius a formis in aqua madefactis separetur quare &c.

Ad faciendum ceram nigram. ℞.

Cere noue lib.j. Terra nigra trita: vt supra. Olei oliuarū añ.℥.j. Liquefiat cera et post aliqualē infrigidationē addatur terra nigra et oleum et reserua.

Si dictā cerā nigrā tenacem facere vis addas quantitatem terbentine supra tibi notatam.

Ad faciendum seu dealbandum cerā. ℞.

Cere quantitatem quā vo[illegible]eris. Aque clare partes ij. Misceantur duo hec: et calefiat aqua ad ignē clarum vsqz quo cera sit liquefacta: deinde paululū permittatur quiescere donec tota cera natet super faciem aque: deinde accipe vas aliquod vitreatum: cuius pars exterior sit lenis: et madefac eū in aqua frigida deinde infundatur fere medietas eius in cera liquefacta: et extrahe cum cera que sibi adheret: et permitte ceram illam infrigidare: deinde separa eam a vase: et tantum hoc facias [illegible] tota cera ab aqua fuerit extracta: deinde dictam ceram taliter formatam soli exponas: et rori in mense Maij et illam sepe voluas: et tantum permittatur qđ fiat alba vt cerusa.

Sunt autem quidam alij qui illam dealbant in tribus diebu[illegible] [illegible]eruando predictum modum. Sed expectāt in mense [illegible] quando sol est in maiori calore: et q: cera illa subtil[illegible] [illegible] faciliterqz a caliditate solis posset liquefieri aspergēda est aqua munda bis in die.

Alius modus dealband[illegible] [illegible]ram. ℞.

Ce[illegible] [illegible]antitatem quam volueris. Aque clare partes [illegible] duas. Bulliant simul et coquātur donec nigrescat a[illegible] Et tunc pijce aquā illā: et pone aliā: et ita sepe fiat d[illegible] fiat alba: deinde collige ceram et reserua.

Multis [illegible] modis potest cera dealbari. Sed prescripti duo mo[illegible] [illegible]unt communiores ac meliores: insuper n[illegible] [illegible]cer[illegible] potest omnem colorē accipere tingēdo eam cum [illegible] [illegible]e ad colorem quem intendis facere. Seruando m[illegible] [illegible]n in cera rubea et viridi tibi declaratum: et de quan[illegible] [illegible]etam rei quam olei et contritione &c.

M[illegible] [illegible]s laborandi dictam ceram.

Mensur[illegible] longitudinis secundum diuersitatem [illegible]onderis.

Cereum de Rub.xxj. debet esse br.iiij. et quar.ij.
Cereum de Rub.viij. debet esse de br.iiij. et quar.ß.
Cereum de Rub.vij. debet esse de br.iiij.
Cereum de Rub.vj. debet esse de br.iij. et quar.iij.

Cereum de Rub.v.dz esse de br̄.iij.⁊ tertie.ij.
Cereum de Rub.iiij.dz esse.de br̄.iij.⁊ tertie.j.
Cereum de Rub.iij.debet esse de br̄.iij.
Cereum de Rub.ij.debet esse de br̄.ij.⁊ quar.iij.s.
Cereum de lib.xl.dz esse de br̄.ij.⁊ quar.iij.
Cereum de lib.xxx.dz esse.de br̄.ij.⁊ quar.ij.
Cereum de lib.lv.dz.esse de br̄.ij.s.⁊ digiti.ij.
Cereum de lib.xvj.debet esse de br̄.ij.
Cereum de lib.xij.dz esse de br̄.ij.minus digiti.iiij.
Cereum de lib.viij.debet esse de quar.vj.s.
Cereum de lib.v.debet esse de quar.v.s.
Cereum de lib.iiij.debet esse de br̄.ij.⁊.quar.s.
Cereum de lib.iij.debet esse de bra.ij.
Cereum de lib.ij.s.cui dz esse de bra.quar.iij.s.
Cereum de lib.ij.debet esse br̄.j.⁊ quar.iij.
Cereum de lib.j.s.debet esse de br̄.j.⁊ tertie.ij.
Cereum de lib.j.dz esse de br̄.j.⁊ quar.j.
Cereum de lib.s.debet esse de bra.j.
Cereum de.ʒ.viij.dz esse de bra.j.⁊ digitis.ij.
Cereum de.ʒ.iiij.debet esse de quar.iij.s.⁊ digitis.ij.
Cereum de.ʒ.iij.dz esse de quar.iij.⁊ digitis.ij.
Cereum de.ʒ.ij.dz.esse de quar.iij.
Cereum de.ʒ.j.debet esse de quar.ij.⁊ digitis.iij.
Cereum de.ʒ.s.debet esse de quar.j.s.⁊ digitis.ij.
Cereum de ϑ.iiij.debet esse de quar.j.s.
Cereum de ϑ.iij.dz esse de quar.j.⁊ digitis.iij.
Cereum de ϑ.ij.dz esse de quar.j.⁊ digitis.ij.
Cereum de ϑ.j.debet esse de quar.j.⁊ digitis.j.

¶ Mensure iste intelligende sunt ac mensurande cū brachio panni:⁊ non solum intelligende sunt de cereis rotundis:sed de quadratis:diuersificantur tamen quandoqꝫ secundū diuersitatē opinionum:sed hic est cōmunis ⁊ proportionatus modus ab omnibus vsitatus.

¶ Nota insuper ꝙ quandoqꝫ ceram laborantes vel inaduertentia vel aliquo alio casu faciunt vel summitatē vel postremam cerei nimis grossam:vt igitur errorē suū corrigere possint:abradunt cultello partem illam superfluam:cuius modus non laudatur. Sed accipienda est alia cera feruens:⁊ supe[illegible] partem illam superfluā cū illo calore proijcienda:⁊ totiens est reiteranda ꝙ pars illa amota sit:⁊ sic error corrigitur. Et nota quod parum debet esse differentia in magnitudine seu in grossitie de pte infima:⁊ suprema si secundū rationē laboratū est cereū.

¶ Apponitur quandoqꝫ rotunda cera:vt dispendium euitetur. Igitur talis est modus. Amouetur cera in superiori parte cerei.antiqui vsqꝫ ad licinium per quartam vnam:⁊ licinium antiquum cuꝫ nouo bene ligetur ita vt si cū fune suspendatur non laxetur:deinde [illegible]uoluatur charta tante latitudinis quante cereum esse debet:et in dicta vacuitate cera liquefacta cum captia ponatur vsquequo vacuitas plena sit:deide duo vel tres manus cere super totū cereum addatur. Et sic nouiter totum factum esse apparebit. Modus hic [illegible] omnibus vsitatus est ⁊c.

¶ De artificio zuccari.

Ex zuccaro multa fiūt q̄ hoc meo libello non d[illegible]ent. Cū iā trita sint ⁊ rudes in his [illegible]g.ocli. Sꝫ quia fiunt:⁊ non ab oību[illegible]tas fa ciendi scitur: declarabitur [illegible]ificium zuccari omnibus pateat h[illegible] opusculi beneficio.

¶ Ad faciendum coriandros [illegible]s:

Coriandri rotundi seu solij fiunt [illegible] ponitur semen coriandi [illegible]:vt supra ⁊ bene exiccatum omni humiditat[illegible] principio vsqꝫ fere ad finem ponitur zuccaru[illegible]ne coctum. In fine vero per tres vel quatuor mani[illegible]xhibetur leuis coctionis:vt maiorem rotunditatē [illegible]ccipere possint fiantqꝫ magis solij.

¶ Dicti coriandri bene siccādi ⁊ fricandi manibꝰ sunt:⁊ non solum in fine:sed in omni additione zuccari:eo q̄ inde duriores reddūtur:nec ita faciliter ab humiditatibus denigrantur:⁊ molles redduntur:⁊ tunc ab omnibus artificium laudatur:⁊ hec est consuetudo Januensium que ab omnibus approbatur.

¶ Ad faciendum coria[illegible] crispos.

Tegatur semen coriand[illegible] zuccaro manibus fortiter fricando vsqꝫ [illegible]o habeant mediocrem magnitudinem dando sup[illegible] zuccarum satis fortis cocture:deinde accipiatur ca[illegible] forata paruo foramine in fundo:et zuccaro imp[illegible] et ab alto zuccarum dictis coriandris proijcia[illegible] semper bacilonū ducendo sub et supra:hinc et inde:et sit zuccarum fortis cocte a principio vsqꝫ ad finem:⁊ bene exiacentur ducēdo bacilonum:vt supra.

¶ Zuccarum datur bene coctum : vt crispum durare diu possit ac vt tantum simul non adhereant quantum adhererent si leuiter decoqueretur:⁊ hoc bene docti aromatarij faciunt ⁊c.

¶ Ad faciendum cinamomū confectum. ℞.

Cinamomum excorticatum a superiori cortice:et per parua fila incidatur:et in bacilone ponat̄:ac zuccarū supra eū proijciatur cuꝫ captie paruo foramine forato. Et in principio vtputa per tres manus zuccarum fit leuis coctionis : postmodum vsqꝫ in fine fortiter bacilonum ducendo vt in coriandris crispis dixi:et tantum hoc continuetur quod grossi reddantur.

¶ Sunt qui post primā proiectionem zuccari aspergūt in dictum cinamomū incisum zinziberis pulurizati. vt fiant magis mordicatiui ⁊ gustui fortes. Sed modus ille nō mihi placet. Sed vt lingue mordētes sint debent fieri ex bono cinamomo nec infundendum est in aqua: vt quidam fatui faciunt vt facilius incidatur:eo q̄ illa infusio tollit omnio saporem cinamomi ⁊c.

¶ Ad conficiendum amigdalas. ℞.

Amigdalas ⁊ bene cū pāno aspero frica : beneqꝫ in bacilone exicca:⁊ ab omni immūditia munda:⁊ demū zuccarū fortis coctionis sup eas proijce cum captia forata bacilonum huc ⁊ illuc ducēdo incessanter sub quo sit ignis carbonū bn̄qꝫ exiccent̄:⁊ tm̄ hoc fiat ꝙ bene tegantur:⁊ q̄nto ꝯtinuatur dicta ductio baciloni:tāto solidiores redduntur:

¶ Sunt qui conficiunt amigdalas cū cortice:⁊ hoc modo confecte longiori tp̄e durant nec rancescunt. Sunt vero qui a superiori cortice mundant:⁊ sic cōficiunt cum zuccaro. Alij qui illas diuidunt in duas partes ⁊ conficiunt:illasqꝫ crispas faciunt. Modus vero faciendi:⁊ de coctione zuccari:⁊ ductione baciloni est vt de coriādris crispis tibi monstraui ⁊c.

¶ Ad condendum rancetos. ℞.

Cortices ranciorum p̄epara q̄ntitatem quam volueris:⁊ supe[illegible] eas proijce zuccarum cuꝫ captia forata bene coctum : et faci[illegible] quemadmodum de cinamomo dixi:et de proiectione zuc[illegible]i : et ductione baciloni.

¶ Cortices ranciorum hoc modo preparantur.infundantur in aqua munda:⁊ permittantur per dies nouē omni die aquā innouando.vltimo vero bulliāt in aqua decem vel duod[illegible] ebulitionibꝰ:deinde ab igne remoti exprimantur:⁊ [illegible]oueatur pars alba que cortici adheret:⁊ incidantur per longum in satis minuta frusta et infundantur in zuccaro liquefacto et cocto per diem et noct[illegible]einde in eo bulliant leui ebullitione:postmodum a[illegible]antur et desiccari permittantur que desicat[illegible]do quo supra conficiantur:⁊ hoc modo prepara[illegible]:et amaritudo ab eis remouetur.

¶ Ad conficiendum gariofilos. ℞.

Gariofilos et exicca beneqꝫ munda ab omnibus immunditijs deinde zuccarum cum captia forata super eos proijce fortes satis cocture. Et si illos crispos facere vis facias vt de coriandris crispis tibi dixi deductiōe baciloni. Si vo solidos:vt de amigdalis tibi monstraui:⁊ idem intelligas de rancetis.

¶ Ad faciendum confectiones bene crispas debet esse foramen captie paruum:⁊ zuccarum debet dari equaliter ⁊ vniformiter:⁊ quanto ab alto proijcitur tanto melius : nec permittende sunt gutte super eas cadere:ille enim opus tuum destruent.

¶ Ad conficiendum anisos. ℞.

Semina anisorum bene mundata li.ij. Et super ea [illegible] zuccarũ leuis coctionis in principio: ⁊ bene m[illegible] ducantur per bacilonum vſq₃ quo fere ſint coop[illegible] beneq₃ exiccētur ad oēm manum zuccari: ⁊ hoc co[ntin]uetur vſq₃ in finem ſi ſolios aniſos facere vis. Si [illegible] [cri]ſpos poſtq₃ cooperta erũt da zuccarum cum captia f[orat]a: ⁊ ab alto ⁊ ſit fortis cocture: deinde duc bacilonum: vt in coriandris criſpis tibi dixi: et hoc facias vſq₃ ad debitam ipſorum magnitudinem.

¶ Aniſi quanto paruiores tanto pulchriores: ⁊ q̃to duriores tanto laudabiliores: duri enim fiunt ⁊ non ſolum aniſi: ſed et cetere alie confectiones ſi bene ſiccentur ad oēm zuccari additionem: quare bene hoc notetur.

¶ Ad conficiendum pineas. ℞.

Pinearum bene mundatarum quantitatē quam volueris: et ſup eas proijce zuccarum cum captia forata bone cocture a principio vſq₃ ad finem: et duc bacilonum prout in coriandris criſpis tibi mõſtraui. Si vero ſolios facere vis facias ꝓut de amigdalis tibi monſtraui: et de proiectione zuccari: et ductione baciloni.

¶ Nota ꝙ hec cõfectio parũ durat: eo q꜡ ranceſcũt pinee: ⁊ anteq₃ cõficiantꝰ eſt aduertendũ ne rãcide ſint: cognoſcũtur autē q꜡ ſunt nigre: ⁊ mali ſaporis: quare purgande ſunt cum furfure: vt ſupra tibi oſtendi.

¶ Nota inſuper ꝙ ſunt qui in prima exhibitiõe zuccari ponunt albumen oui bene cõcaſſatũ cũ zuccaro non multũ calido ne albumen coqueretur: et hoc faciũt: eo q꜡ cũ difficultate zuccarũ eis adheret propter oleaginitatē que in eis eſt: ⁊ hic modus nõ vituperatur ⁊c.

¶ Ad conficiendum auellanas. ℞.

Auellanarum quantitatem quã volueris: ⁊ facias prout de amigdalis tibi mõſtraui: ⁊ criſpas ⁊ ſolias faciendo: et ſeruando modum in iſtis: ſicut de amigdalis tibi dedi.

¶ Auellane anteq₃ conficiantur debēt bene duci in bacilono: et calefieri ad hoc ꝙ ſubtilis cortex eis adherēs remoueatur.

¶ Si eñ ꝑmitteretꝰ zuccarũ faciliter ab eis remoueretꝰ.

¶ Ad conficiendũ muſcardinos. ℞.

Cinamomi ſubtilis ⁊ electi: ⁊ bene puluerizati. ℥.ij. Muſci optimi diſſoluti cum pauciſſima aqua roſa. ℈.ſ.

Miſce duo hec in bacilone ⁊ ſuper eis proijce zuccarũ bene coctum beneq₃ ⁊ inceſſanter manibus zuccarũ: et ſpecies ducantꝰ ⁊ bene exiccentur: ⁊ toties hoc fiat ꝙ ad groſſitudinē ſeminis papaueris veniãt. in fine dãdo per duas manꝰ zucc[ari] [illegible] coctionis: vt rotundi fiant.

¶ Muſcardi niſi [c]ũ difficultate corpus accipiunt: ſed ſagax arom[at]arius: et ſolicitus immiſcendo manibus zuccarum: ⁊ ſpecies cito eos format: poſt vero duas vel tres manus zuccari cribellãdi ſunt: a qua cribellatiõe exeunt muſcardini groſſitudinis ponte acus: ⁊ puluis reſeruetur: et alij qui iam corpus ſumpſerunt expleantur. Feci ego ſemel facere ab vno f[am]ulo bene docto: et preſens ſteti qui illos cito: ⁊ op[time] perfecit. Sed ante perfectionem dimiſit pellem manus ad bacilonũ: ⁊ pauca que remanſit veſicata erat.

¶ Inſuper nota quod preſcripte omnes [co]nfectiones que in bacilone fiunt debet eſſe ſub eo ign[is ca]rbonum accenſus ſine fumo: non autem lignorum: v[t] [illegible] a quibudam fatuis vidi facere.

¶ Ad faciendũ pignocatam. ℞.

Zuccari clarificati ⁊ coctionis non perfec[te] lib.j. Stanchezetur optime cũ baculo amota captia ab igne: ⁊ poſt longam eius ductionem addãtur pinee munde. ℥.iiij. Et ſimul miſceãtur: deinde zuccarum perfecte coquatur: ⁊ ſit dura coctio: deinde in morſellis incidatur.

¶ Pignorata ſi longo tempore conſeruari debet: apponenda eſt quantitas preſcripta pinearum. Si vero pauco tempore apponi poſſunt lib.ſ. pinearum pro quo in lib.j. zuccari.

¶ Ad faciendum morſellatam ℞.

Zuccari clarificati et coctionis non perfecte libr. j. Stanchezetur optime cum baculo: et poſt longam eius ductionem addatur zinziberis minutim inciſi. ℥.ij. Deinde zuccaruz perfecte coquatur: ⁊ in morſellis incidatur.

¶ Sunt autem multi qui maiorem quantitatem zinziberis pro libr.j. zuccari ponunt vt fortior ſit. Sed communis et ab omnibus vſitata doſis eſt. ℥.ij. Zinziberis pro omni lib.j. Zuccari.

¶ Ad faciendum zinziberata. ℞.

Zinziberis mundi et ele. ℥.iiij.
Macis.
Cinamomi fini. ℥.ij.
Gariofilorum. ana. ℥.j.
Puluerizentur hec ſubtiliter.
Zuccari clarificati et bene cocti lib.ij.
Et fiat confectio in morſellis.

¶ Confectio hec eſt multum delectabilis guſtui: ſed nõ eſt alba: fit in multis bonis vrbibus. Sed in hac noſtra vrbe non eſt in vſu.

¶ Ad faciendũ fructus: ⁊ animalia oĩa ex zuccaro. ℞.

Zuccari quantitatem quam volueris: et pulueriza: deinde poſt ſubtilem puluerizationē impaſtetur cum albuminibus ouorum quantitate ſufficienti intantum quod formam paſte habeat: deinde vnguãtur forme cum oleo amigdalarum dulcium ⁊ dicta paſta formã impleat poſtea ſimul comprimantur: ⁊ ſic erũt animalia vel fructus facti: et ſic omnia fieri poſſunt pur quod forme habeantur: deinde ponantur in ſtupha ad ſiccandum demum pingantur ſecundum colorem ſuum.

¶ Sunt quidam alij qui impaſtant zuccarum cum gumma dragaganti facta in aqua roſa: ⁊ qui aſpergũt formas farina: et hoc fieri poteſt: ſed ſuperior modus melior eſt.

¶ Ad faciendum penidios. ℞.

Zuccari lib.ij. infundatur in aqua per noctē: deinde coquatur cum illa aqua abſq₃ aliqua alia clarificatione: pri[us] tamen coletur: et ſit coctio dura: poſt quam coctionem proijciatur ſuper marmor inunctum oleo amigdalarũ dulcium: deinde ducatur ad ferrum anteq₃ infrigidetꝰ: ⁊ quanto longiori tpe ducuntur tanto albiores fiunt: deinde forpice incidantur ⁊ in ſtupha reſeruentur.

¶ Sunt autem qui ponunt pro omni lib.j. zucca. ℥.ſ. amidi puluerizati poſt mediam zuccari coctionem vel in fine: ⁊ hoc vt zuccarum non candeat: et modus ille nõ vituperatur.

¶ In aqua autem zuccarum ponitur: vt viſcoſitatem acquirat qua mediante poſſit ad ferrum trahi qua tractione albi penidij fiant.

¶ Zuccarum quanto perfectius tanto longiori tempore in aqua permittitur infuſum. Quanto vero groſſum magis [et] rubeum: tanto minori tempore relinquenduz eſt in a[qua]: et hoc nota: zuccarum enim groſſum et rubeum m[ul]tum de viſcoſitate habet: ideo parum in aqua perm[itt]atur: album vero paucam habet humiditatem: [ad i]llam acquirendam que n[e]ceſſaria eſt ad hoc q̃ꝺ tra[ctum ad] ferrum poſſit in aqua infuſum ſtare debet: ⁊ longo t[empore].

¶ Zucc[aru]m in omnibus ſupraſcriptis confectionibus clarifica[ri de]bet. In iſta autem non clarificatur: ſed tantummod[o col]atur: vt a ſuperfluis et immunditijs mundetur ⁊c.

¶ [Ad fa]ciendum manuſchriſti roſatum. ℞.

Zuc[car]i clarificati: et ab aqua conſumpti lib.j. Aque roſa. lib.ſ. Miſce ⁊ bulliant duo ſimul vſq₃ [ad a]que conſumptionem et zuccari fortem coctionem: [dei]nde illum proijce ſuper marmor aſperſum farina sub[tili] ⁊ reſerua.

¶ Sunt qui vngunt marmor ex oleo amigdalarum loco farine. Nec hic modus mihi placet. ſcias inſuper q̃ꝺ zuccarum ex quo fit manuſchriſti non multum ſtanchezatur: longa enim ſtachezatio prohibet zuccarum candeſcere.

¶ Ad faciendum manuschristi violatū. ℞.

Zuccari clarificati ⁊ ab aqua cōsumpti li. j. Aque florum violarum lib. 5. Misce: et fiat vt de prescripto tibi monstraui.

¶ Nota insuper qd aromatarij nostri tēporis solū. ʒ. ij. Aque florum violarū: ⁊ rosarū pro li. j. zuccari ponunt ad faciendū tā manuschristi violatū quā rosatū: ⁊ tunc pauca virtus est in eo: ideo quantitas illa apponenda est supra a me descripta.

¶ Potest etiā fieri manuschristi buglosatū ⁊ boraginatū: ⁊ fiāt vt prescripti permutādo solū aquas: ⁊ loco aq̄ rosarū ponitur aque florū buglose vel florū boraginis cum quantitate zuccari prescripta.

¶ Ad faciendum manuschristi perlatū. ℞.

Zuccari clarificati ⁊ ab aqua ꝯsumpti li. j. Aque rosarum lib. 5. Misce: ⁊ duo simul bulliāt vsq; ad aque cōsumptionem: ⁊ zuccari duraz coctionē: in fine vero addatur. Margarite subtilissime et pulueri zate ʒ. 5. ⁊ proijciatur super marmor aspersuz: vt supra: et reseruetur.

¶ Sunt aūt quidā aromatarij: imo fere omnes qui solum. ʒ. j. pro omni lib. j. zuccari margaritarum ponunt: ⁊ hoc propter ipsarum penuriā: ac emptores nolūt soluere: et male: nulla em̄ minor quantitas apponenda est quam. ʒ. 5. pro omni lib. j. zuccari.

¶ Ad faciendū manuschristi cū fragmētis cor. ℞.

¶ Zuccari clarificati et ab aqua consumpti lib. vnam. Aque rose lib. 5.

Bulliant duo hec simul vsq; ad consumptionē aque: et durā coctionē zuccari: deinde in fine addatur. Fragmētorum preciosorum omnium subtilissime contritorum. ʒ. iij. Margaritarum. ʒ. j. Misce: et proijciatur sup marmor: et reseruetur.

¶ Ad faciendum saponiam. ℞.

Zuccari clarificati: ⁊ ab aqua cōsumpti li. j. aque rosarum. ʒ. iiij. Amidi puluerizati. ʒ. iiij. Bulliāt oīa simul vsq; ad aque cōsumptionē ⁊ zuccari durā coctionē: deinde in fine addatur zinziberis subtilissime incisi. ʒ. ij. Et proijciatur sup marmor: ⁊ detur ei forma manuschristi: sed latior et minor sit.

¶ Hec confectio fit apud curiales et dominos venetos: et his in locis multuz in vsu est: multumq; delectabilis gustui ac nutritiua.

¶ Saponea alia de venetis. ℞.

¶ Amigdalarum mundatarum dulcium. ʒ. xvj. Amidi purissimi ⁊ noui. ʒ. iiij. Zuccari albi ⁊ clari lib. j. Fiat hoc modo. sit zuccarū clarū: ⁊ albissimū. ⁊ de dicto zuccaro ʒ. ix. ⁊ amigdalarū cola. cū aqua per sedat[illegible]m spissum: ⁊ pone ad ignē: ⁊ quādo cepit spissari cum oleo amigdalarū dulciū: ⁊. ʒ. iij. zuccari addatur in dictum confectum vsq; ad coctam sufficientem: ⁊ fiat in morsellis de. ʒ. iiij. pro quolibet vel circa.

¶ Ad dandum colorem rubeum zuccaro. ℞.

Braxilij subtilissime raspati. ʒ. j. Alumin[illegible] roche. ʒ. 5. aque ʒ. vj.

¶ Infundantur duo hec in petia ligata in dicta aqua per dies sex: deinde calefiant ad ignem leuiter: ⁊ [illegible] ea aqua zuccarum co[illegible]atur.

¶ Ad faciendum colorem viridem. [illegible]

Succum caulium vel succum blete vel [illegible] fo lio. yreos: ⁊ cum altero eorum [illegible]ccarum coquatur.

¶ Ad faciendū colorē celestinū vel nigrū. [illegible] endegum. Gummi dragaganti ana. ʒ. iiij. Uini nigri. ʒ. vj. Ligētur in petia duo hec [illegible] uerizata: et infunde in vino per dies sex: dei[illegible] dicto vino zuccarum coquatur: prius tamen a[illegible] cum dictis rebus aliqualiter calefiat.

¶ Ad faciendum colorem glaucum. ℞.

¶ Croci. ʒ. ij. i. integri aque lib. j.

¶ Infundantur in ea per diem ⁊ noctē. [illegible]nde aliquātulum calefiāt: similiter postea colētur: ⁊ cū dicta aqua zuccarū coquatur: vel accipe succū florū nascentiū in paludibus que sunt glauce: ⁊ est opinio quorūdaz qd sint flores acori: ⁊ cū eo coque zuccarum: est em̄ glaucum pulcherrimum: non tamen ita boni odoris.

¶ Ad faciendum colorem turchinum. ℞.

Endegū. ʒ. ij. Ceruse. ʒ. iiij. Calcis [illegible] puluerizent: ⁊ in petia ligentur: ac infundant[illegible] aque per diē ⁊ noctē: deinde simul ad ignē aliqual[illegible] calefiant: ⁊ cū dicta aqua zuccarum coquatur.

¶ Ad faciendum colorem more[illegible] ℞.

Succi florū yreos et cū eo zuccar[illegible] coquatur: et si illo tempore non reperitur: accipe manipulum vnū tondature corij morelli de quo fiunt burse: ⁊ fac [illegible]ullire tribus vel quatuor ebullitiōibus: deinde coletur aqua ab illis incisionibus ⁊ cum dicta aqua coquatur zuccarū. Et sic potes facere de rubeis incisionibus: et si rubeum colorem facere vis absq; braxili.

¶ Ad faciendum martiapanum. ℞.

Amigdalarum dulciū mundatarum et subtiliter contritarū lib. 5. zuccari boni et puluerizati: deinde iterum cum amigdalis bene commisce. lib. 5.

¶ Aque rosarum quantum sufficit ⁊ fiat.

¶ De decoctione medicinarū: ⁊ continet tres partes.

¶ Prima est de medicinis que multum sustinēt de decoctione.

¶ Scda est de medicinis q̄ parū sustinēt de decoctione.

¶ Tertia est de medicinis que mediocrem sustinent decoctionem.

Hec summa non minus vtilis quam necessaria est. Nisi enim medicine debito modo coquantur q̄ compositum faciunt sane virtus compositi a doctoribus limitata non resultabit. Igitur vt hunc errorē amoueā: summam hanc annotaui in qua et vniuersalem et particularem doctrinam comperies.

Medicine q̄ multū sustinēt de decoctiōe sūt iste.

¶ Aristologia longa et rotunda. apiū radix et herba acatia. alumina omnia.

¶ Brusci. Baccara. Berberi.

¶ Colloqntida. Cucumer asininus. Centauree omnes. Cicera Cardones omnes. Cauda equina. Cortices capparo. Cortices mādragore. Cortices grana. Cornu cer. Castoreum. Diptamus. Enula. Euforbium. Elleborus albus: ⁊ niger. Feniculus radix et herba. Faseoli. Gentiana. Gramen. Hermodactili. Ireos. Hipoquistidos. Lapis armenus. Lapis stellatus. Lupuli. Milium solis. Opponacum. Orobus. Omnia habentia multam humiditatem et frigiditatem. Omnes succi herbarum. Petrosilinum radix et herba. Plantago. Radices peonie. Rafanus. Reuponticum. Rubea tinctorū. Radices omnes non aromatice. Squinantum. Sarcocolla. Serapinum. Serpentarie omnes. Sempervia. Salis omnes species. Staphisagri[illegible] [illegible]napis. stipites arborum et plantarum: minus [illegible] quam radices et plusq; folia coquenda sunt.

Medicine que parū sustinēt de dec[illegible]ōe sūt iste.

¶ Aqua lactis. Ambra. ameos. Amomum. Antos. Acetum. Aqua rosarum. Aqua violarū. Aromatica omnia. Capilli veneris. Cardamomū maius et minus. Camph[illegible] Carpobalsamum cum tota planta. Cinamomum. [illegible]omilla cortices citri. Cortices citoniorum. Calamus aromaticus. Epithimum. Folij indi. Flores geneste. Flores nenufaris. Flores buglose. Flores bo[illegible]is. Flores oēs. Gariofili. Lignuz aloes. Manna [illegible]icus. Maiorana. Mellilotum. Nigella. Ozim[illegible] Origanum. Opium. Omnia habentia virtutē in s[illegible]rficie Omnia facilis resolutiōis. Piper omne. Rose [illegible] Reubarbarum. Sticados. Seminis psilij. Scamon[illegible] Seminis altee. Semina frigida quatuor minora. Seminis papaueris albi ⁊ nigri. Saturegia. Semē basiliconis. Serpillum. Sandali omnes. Uiole.

Medicine q̄ mediocrē sustinēt decoctionē sūt iste.

¶ Aloes. Absinthium. Assarum. agaricus. anisi. Artemisia. Betonica. Balaustia. Calamentum. Colloquintida. Ciclamen. Carui. Ciminuz. Cubebe. Cicorea. Costum. Daucus. Eupatorium. Endiuia. Epatica. Folia omnia. Fumus terre. Feniculi. Herba papaueris vtriusq;. Isopus. Ireos. Iuiube. Ipericon. Lupuli. Leuistici. Laurus. Mentha. Mezereon.

Mirtili.mētha. Nenufar. Ordeum. Pruna. Polipodiū. Peonia. Petr[illegible] pinella. Paritaria. Radix liquiritie ꝛ succus [illegible] Semina omnia. Succi herbarū aromaticarū [illegible] succus rosarum.

Succus viola[illegible]. — Squilla. Sene.
Semen genes[illegible] — Semen iusquiami.
Sauina. — Scabiosa.
Sparagi. — Semen apij.
Semen ru[illegible]e. — Semen lini.
Semen fenugreci. — Semen portulace.
Semen lactuce. — Semen scariole.
Semen endiuie. — Semen acetose ꝛ herba.
Semen vtice. — Semen coriandrorum.
Semen iuniperi. — Scolopendria.
Saxifragia. — Tamarindi.
Turbit. — Tassus barbassus.
Tamriascus.i.herba. — Uinum granatorum.
Uinum citoniorum. — Zedoaria. Zinziber.

Et sic cōcluditur quesitū de decoctione medicinarū ꝛc.

¶ De contritione medicinarum: continet partes tres.
¶ Prima de medicinis que multū sustinēt de cōtritiōe.
¶ Secūda de medicinis que parū sustinēt de ꝯtritione.
¶ Tertia est de medicis q̄ mediocrē sustinēt cōtritionē.

HEc summa non min⁹ vtilis q̄ꝫ precedēs est: ꝛ si intellecta fuerit: ꝛ execution i mandata: auctorum compositiones virtutem suam[illegible] compositore limitatā in recipiente imprimient ad laudem altissimi: qui sua benignitate opus nostrū dirigat.

Medicine que multum sustinent de contritione sunt iste.

¶ Aristologie omnes aloes. amigdale. aurum argentū. argētū sublimatū arsenicū. aurū pigmetū. Bacce lauri. Balaustie. Batitura eris. Berberi. Cortices [illegible]ouorum. Colloquintida. Cucumer asininus centauree omnes cicera. cardones omnes. cauda equina cortices caparorū cortices mandragore. cortices granatorum costū. cornu cerui cartamus cerusa. corali vtriꝗ. christalus cortices omnes plātarum Dactili. Diptamus. Enula. Ellebori ambo. Eborus.

Encina priū. Faseoli. Ficus fragmenta omnia p̄ciosa. Flos eris. Gramē. Hermodactili. Ireos. Lupini. Ligni aloes Litargirium. Lapis. Lazuli. Lapis iudaic⁹. Lapis lincis. Lapides omnes margarite. milium solis mirtili marchasite omnes minium magnes marmor. medicine composite deopilatiue. medicie composite epatice. medicine pro renibus. medicine oēs stupefacientes. metalla oīa. medicine [illegible]. Opium. Orobus. Ordeū Os sepie. Omnia [illegible]umina [illegible]a mineralia. Pinee. Passule. Plumbum [illegible]. Radices peonie. Rafanus. Reupōticum. Sem[illegible] papauerū omniū semen lini. squinātū. scoria ferri. scorpi[illegible]es. sandali oēs. serpētarie oēs. semē fenugreci. semina quatuor ma. frigida. staphisagria. semen coriandrorum. semen canapis. semen iuniperi. sauina. semperuiua. sanguis draconis. semē iusquiami. sulfur. salis omnes species. species tyri[illegible] species metridati. species trifere. species trociscorum. species yere. species loch. Terra sigillata.

¶ Uitrum. — Uitreolum

Medicine parū sustinentes de cōtri[illegible] sunt iste.
¶ Aloes absinthium anetu[illegible] [illegible]meos amomum ambra.
¶ Capilli veneris cassia lignea cardamomum [illegible] cortex citri.
¶ Calam⁹ aromatic⁹ cāphora. cortices citoniorum.
¶ Epithimi. Euforbium.
¶ Flores genestre. Flores camomille. Laudanum.
¶ Mezereon mellilotum. muscus. Nigella.
¶ Opoponacum. Ozimum. Omnia vina aromatica. Omnes gumme. Omnes species aromatice. Omnia quorum virtus facile resoluitur. Omnia debilia: ꝛ rare texture. Omnia que habent virtutem in superficie. Oia intēse caliditatis et siccitatis. Piper omne. Rose scamonea. sticados. semen psilij. sarcocola. serapinum succus rosarum. sene. Thimi. Uiole.

Medicine que mediocrē sustinent contritionem sunt iste. Assarum. agaric⁹. anisi. apiū acetosa. artemisia. Ciminum. ciclamen. carui. cubebe. Daucus. Diaciminum. Dianisum. Diatrion pipereon. Eupatorium. Epatica. Epar adib. Fumus terre. Feniculum. Gariofili. Isopus. Ireos. Ipericon. Intestinum lupi. Lupuli. Leuisticum. Laurus. Mirabolani omnes medicine omnes solutiue. medicine stomatice. Nasturtium. Nux muscata.

¶ Oia folia preter ipsa aromatica. Omnia fere semina preter aromatica. Polipodium. Petrosilium. Pimpinella. Paritaria. Pulmo vulpis. Pillule omnes. Rutha. Reubarbarum. Spice omnes. semina omnia squilla. semen genestre. scabiosa. semen peonie. sparagi. semen ruthe. semen vtice. semen endiuie. scolopendria serpiliū. stomaca galinarum. Turbith. Tamariscus. Zedoaria. Zinziber.

SEquuntur nobilissima documenta vrinarum ad cognoscendum vtilitates nature hominum ꝛ mulierum: et hoc cognoscitur per vrinas: ex quibus vrinis agnoscuntur infirmitates corporum. Secundarie cognoscūtur per tactum pulsus. Tertio per auditum persone patientis: videlicet per interrogationem ipsius prout se sentit. vnde ex istis documentis possumus infirmis succurrere incipiendo sic.

¶ Primo dico q̄d vrina est quidā calamentū humorū superans corpus et qui exit ex vesica corporis ꝛc.

¶ Quando vrina est aliquid amara et olet bono odore: tūc corpus est sanum: ꝛ si corpus est turbatum nō olet: imo fetet malo odore: vnde est malum signum. Et si vrina est ex bona natura et vrinalis stet bene obturatus vrina satis durabit et aliter efficitur versa sistantita erit. Tunc et tu calefacias ipsam ad ignem et vertetur. Sed non sit optima ad iudicandum infirmitatem et veritatem ipsius persone. vnde scias ꝙ nō est vrina verior quā vrina que fit post digestione[illegible] i. postq̄ꝫ dormierit: vel vrina matutinalis pro iudicando: qꝛ quanto vrina est recētior tanto est melior: et etiam cognoscitur melius ad lumen diei vel solis occasione vt melius possit agnosci. Itaꝗ pars in qua debetur prospici est vt medicus respiciat quanta est vrina et q̄ꝫtum colorem habet: ꝛ si aliquid videtur intus.

¶ Et scias ꝙ duo sunt que dant, ad intelligendum vel que dant colorem vrine. Prima est caliditas naturalis corp[illegible]is: altera est frigiditas.

¶ Item duo sunt. que dant substantiam ad cognoscendum vrinam: Prima est humiditas corporis: altera siccitas. vnde calor dat sibi colorem vermelium: ꝛ frigiditas dat colorem album: et humiditas dat sibi spissitudinem et turbidinem: et siccitas dat claritudinem et facit ipsam [illegible]cidam multum. Et ideo est sciendum quod si vrina e[illegible] [illegible]ubea: et aliquid spissa et non lucida significat nimiu[illegible] sanguinem. Si vrina erit vermilia clara et crocea significat nimis colorem[illegible] alias colerā. Si vrina e[illegible] [illegible]t spissa vel alba et grossa [illegible] magis spissa quam [illegible]ficat nimis flegma. Si vrina, erit alba et [illegible] [illegible] nimis melancoliam. Si vrina bruna signi[illegible] [illegible]is est quasi coctus et combustus propter [illegible]m et magnam debilitatē. Si vrina erit [illegible]a significat magnam debilitatē spūs et [illegible]out coctus intus. Unde est bonū comede[illegible] re[illegible]s ad cōtrarium: et sic stabit corpus sanum prop[illegible] [illegible]erantiā que nascit in medio duarum rerū cōtrariar[illegible] [illegible]de si videas ꝙ habeas nimis sanguinē vtere rebus [illegible]idis et siccis: et si es nimis frigid⁹, vtere reb⁹ calidi[illegible] humidis. Et si es nimis colerosus vtere reb⁹ frigidis [illegible]umidis. Et si es nimis siccus vtere reb⁹ calidis ꝛ hu[illegible]is.

¶ Res calide et humide sunt carnes recentes et vitellū oui crocus vue recentes et bene mature et amigdale. Res humide et frigide sunt lactuca portulaca et lac. Res calide ꝛ sicce sunt sal pip gariofili carnes salse pulezolum. Res frigide et sicce sunt caseus et album oui.

Iterum est sciendum q in urinis sunt quatuor circuli: licet isti circuli nō sint bene clari ad cognoscendum et maxime quando quis considerat bene ipsos subtiliter videlicet si superior circulus urine erit optime coloratus: ꝛ si urina erit bene prout spissa ꝛ habebit modica spumā significat nimis sanguinē ꝛ magnum dolorē capitis in parte anteriori vel in latere: si circulus superior erit niger: significat nimis melancoliam: et si facit spumā satis significat dolorem capitis ꝛ lateris debilitatē. Et si spuma erit satis significat debilitatē multam. Et si est pauca spuma significat paucam debilitatem. si circulus superior erit albus significat nimis flegma: ꝛ si tenet nimis spumam significat grauedinem capitis plus versus posteriorem partem quam anteriorem: ꝛ habet stomachū frigidū. si circulus erit croceus supra significat nimis calorem. Et omnia sunt ista intendenda plus et minus ſm colorem ꝛ conditionem ꝛ substantiam urine. Item si urina a ttrahit infra se ad modum fila significat scorticamentum intus in vesica ꝛ in renibus: si urina attrahit ad se ad modum crusche significat febrem quotidianam, intus in prima et malos humores in renibus adunatos ꝛ in vesica. Si urina erit in colore auri erit melior quam in alio colore. Item aliquando urina habet unam nebulam que vocatur hypostasis. Aliquādo stat supra aliquando infra. Nunc est considerandū de tali hypostasi si ipsa est continua vel longa: vel si ipsa est rotunda vel alba.

¶ Et si ipsa rubea superius de urina vel sit alba significat infirmitatē valde occultam et arditam: ꝛ natura incipit coqui. ꝛ si in medio natura iam est cocta media. Si in fundo significat quod natura iam habet coctam mediam materiam. Si est rubea vel crocea in colore aureo significat infirmitatem iam festinantem et arditam. Si est nimis liuida in colore significat longā infirmitatem si est nigra habet peius: id est q infirmus mutatur in peius: idest q habet tertianam: ꝛ mutatur in quartanam. Si est in colore ut sanguis: ita quod color vincat urinā significat personā esse in mala dispositione. Si urina fit large per virgam signum est bonum. Si urina fit cum dolore ꝛ pena illud est malum signum. Si abundat in multa quātitate bonum signum. Si fit pauca malū significat: eo q mali humores superāt urinā. urina puelle non pollute est multum lucida et clara subtilis prout crocea: urina femine corrupte semper est turbida et nunquam bene clara nec lucida: ꝛ istud intelligitur in sua sanitate. urina femine pregnantis habet ista signa: per que potest videri ꝛ cognosci quādo est grauida ꝛ [illegible] nec: quia apparet in ipa quedā nebula alba prout bombax optime tritus in hyeme ꝛ in estate hꝫ colorē sanguineū existēs i sua sanitate. Et si esset turbida mutaretur in colorem ſm conditionē mulieris: et videbitur imago ppe fundū: et istud apparet in primo mense ꝛ in secūdo ꝛ in tertio hypostasis que est in urina [illegible] multum turbida essendo in sua sanitate venit cla[illegible] et tenet colorem vini albi ꝛ subtilis. Et hypo[illegible] alba magis et clara superius quā inferius: id est qu[illegible] prope fundum sint feces signum grauedinis.

¶ Urina femine que non est gra[illegible] magis alba et magis subtilis quā urina femin[illegible] allide.

¶ Urine omnium feminarū trahunt magis ad albedinem q̄ ad alium colorem: ꝛ proprie ad colorem rubeū. Si sunt in sua sanitate.

¶ Urina femine si erit optime alba in fundo urinalis et subtilis significat magnā molestiā vel frigiditatē in matrice. Et si habebit spumā significat grauedinē capitis et in renibus dolorem ꝛ debilitatem stomachi.

¶ Urina femine que est alba. i. clara in urinali et lucet prout argentum: et non curat comedere signum est q̄ grauida est.

¶ Urina femine que habet colorem clarum ꝛ grauem signum est velle luxuriari.

¶ Urina hominis ꝛ femine que habet hypostasim aliquantulum nigrā in urinali et insimul adunatam significat mortem.

¶ Urina que est pauca in quātitate et in colore nigra significat mortem.

¶ Urina que tenet multā fecem in fundo ꝛ habet nebulam nigrā ad modum calcine significat mortem.

¶ Urina que mutat in multis colorib⁹ significat mortē.

¶ Urina veridiasca ꝛ pauca significat mortem.

¶ Urine que in illo qui febrescit ꝛ habet in fundo fecem si infirmus nō sudat significat mortem.

¶ Urina in colore fellis ad fundum et ad modum feminle significat mortem.

¶ Urina que habet in fundo ad modum salbioni ꝛ ad modum sanguinis significat mortem.

¶ Urina in febrienti ꝛ est nimis alba significat mortē.

Urina tenēs multos colores in urinali significat mortē.

¶ Urina habens in fundo urinalis feces ꝛ guttas sanguinis significat mortem.

¶ Urina que est multū rubea habens paucā spumā et in medio sanguinis prope fundū significat mortem.

¶ Urina puelle non pollute ꝛ sane est pura ꝛ clara sine macula.

¶ Urina hois sani habēs in mane urinā albā ante prādium rubeā: ꝛ post prandiū albā bonū signum est.

¶ Urina sanguinea significat ordimentum in vesica et aliquem fetorem intus.

¶ Urina quando abundat ꝛ non scotat nimis: et reddit odorem quando est satis [illegible] modicum rubea ꝛ nuuolosa alba: et equalis [illegible] in medio urinalis ꝛ alta a fundo ꝛ urinare sepius sanitate[illegible] significat. Et etiā bene euacuare corpus est optimum.

¶ Regestum huius fasculi. AA. BB. CC. DD. EE.

Omnes sunt quaternio[illegible] [illegible]ter EE. qui est ternio.

Finit Thesa[illegible]us Aromatar[illegible]um Medicis: atque Arom[illegible]ijs omnibus [illegible]ue utilis: ac necessarius: sing[illegible]lari vigilantia recognitus: speciosisq[illegible] [illegible] excusus. Lugduni apud Jo[illegible]annem Crespinum calcographum. Anno. M. D.xxxvj.

t

RV[...]ICA SIVE TAbula ist[...] Thesauri siue antidotarij Ar[...]riorum per alphabetum posita: prout uidere potes.

Et primo Incipit.

AVrea Alexādrina Nicolai.folio primo.
Atanasia magna Mesue.fo.eodem.
Anacardina Mesue.eodem.
Atanasia Nicolai.eodem.
Antidotum Nicolai.eod.
Aromaticum rosatum descriptione Gabrielis Mesue.eodem.
Aromaticum rosatum mesue.eod.
Aromaticum rosatum minus mesue.eod.
Aromaticum muscatum mes.fo.ij.
Aromaticum gariofilatum mes.fo.eo.
Aromaticum nardinum mes.fo.eod.
Atramentum bonum.eodem.
Atramentum in carmine.eodem.
Acetum squilliticum mesue.eodem.
Asma aqua ad Rasis.eodem.
Aqua constrictiua magi.eodem.
Aqua pro oculis rubentibus magi.eodem.
Aqua pro membro magi.eodem.

Benedicta simplex Nicolai.fo.ij.

Conditum de secacul.fo.ij.

Conditum de acoris magi.fo.ij.
Conditum de bauzia mesue.eodem.
Condita de citonia mesue.eodem.
Conditum de citro mesue.eodem.
Conditum de zinzibere mes.eo.
Confectio de zinzibere mes.eo.
Conditum de piris mesue eod.
Conditum de pomis mesue.eod.
Conditum de persicis mesue.eod.
Conditum de ke[...] [...].eod.
Conditum d[...]licis mesue.fo.iij.
Conditu[...]ro alio modo Auicenne.fo.iij.
Condita de [...] Auicenne fo.eo.
Cidonia con[...]ta Auicen.eodem.
Cidonia condita alia Auicen. eo.
Conditum de cucurbitis magi.eodem.
Cornelina magistrale.eodem.
Cōfectio amech prima descriptione mes.eodem.
Confectio de manna mesue.eodem.
Confectio de storace magi.eod.
Confectio de cinamomo mesue.eodem.
Cassia fistulatum pro clisterijs magi.eod[...]
Cassia fistulatum de melle & de zuccaro.eod[...]
Cassia fistulatum aliud magi.eodem.
Condignata de zuccaro magi.fo.iiij.
Conditum de citonijs cum perlis. Magistr.fo.i[...]
Cerotum Gal.emendans vitia stomachi.fo.iiij.
Cerotum ysopi d.filagrij Mesue.eodem.
Cerotum oxicroceū Nicolai.eodem.
Cerotum pro costis magi.eodem.
Cerotum ysopi de Pauli Mesue.eodem.
Cerotum pro renibus magi.eodem.
Cerotum pro crepatis Gentilis.eodem.
Cerotum de muscillaginibus magi.eodem.
Cerotum ad crepatos de pelle arietina secūdū Raynal. de Uilla noua.eodem.
Cerotum de laudano magi.eodem.

Diaquilon magnum Mes.fo.iiij.

Diaquilon minus Mesue.fo.v.
Diaquilon paruum.Mes.eodem.
Decoctio communis magi.eodem.
Decoctio pectoralis.magi.eodem.
Decoctio carminatiua magi.eodem.
Decoctio constrictiua magi.eodem.
Diabuglosati Mesue.eodem.
Diaboraginati Mesue.eodem.
Diamusci dulcis Mesue.eodem.
Diagalanga Mesue.eodem.
Diaciminum bonum Mesue.eodem.
Diambra Mesue.eodem.
Diacorali magi.fo.vj.
Diarodon abbatis Nicolai.eodem.
Diarodon descriptione communi Mes.eodem.
Diadragaganti frigidi Nicolai.eodem.
Diadragaganti calidi Nicolai.eodem.
Diacalamentum Nicolai.eodem.
Diacalamentum Mesue.eodem.
Diacodion confectio de iecur. Mesue.eodem.
Diaspoliticon Auicenne.fo.vij.
Dianeli Mesue.eodem.
Diatrium piperium Mesue.eodem.
Diacucurma magna Mesue.eodem.
Dialacha magna Mesue.eodem.
Diasatarion Mesue.eodem.
Diairis de melle Nicolai.eodem.
Diapenidion Nicolai.fo.viij.
Diaolibanum Nicolai.eodem.
Diacori Mesue.eodem.
Diamoruson Mesue eodem.
Diacostum Mesue.eodem.
Diasulfur Mesue.eodem.
Diacubebe in thesauro pauperum.eodem.
Diareubarbarum Nicolai.[...]
Diapapauer Nicolai.eodem.
Diacori magistralis.eodem.
Diacatholicon indi.maio.eodem.
Diasene Nicolai.eodem.
Diasiniconis Mesue.eodem.
Diaprunis non solutiui Nicolai.fo.ix.
Diacassie magistralis.eodem.
Diacartami magistralis.eodem.
Di[...]rob cum turbith cum reubarbaro magistralis.eod.
Diarob cum turbith sine reubar.mag.eodem.
Diamargariton Nico.eodem.
Diamargariton Auicenne.eodem.
Diacaridon Mesue.eodem.

Elect[...]rium de gemmis.Mes.fo.ix.

Electua[...]um conciliatoris.fo.x.
Ele[...]arium de aromatibus Me[...] eodem.
[...]rium de bacis lauri Ra[...].eodem.
[...]um de citro Mes.eodem.
[...]m de cineribus Auic.eodem.
[...]sue.eodem.
[...] indi maioris Mes.eodem.
[...] indi minoris Mesue.fo.xj.
[...]m,elescho f Mesue.eodem.
[...]m rosati Mes.eodem.
Electu[...]m de succo rosarum Ni.eodem.
Electua[...]n de scoria ferri Rasis.eodem.
Electua[...] de seminibus Mesue.eodem.
Electuar[...] de passulis Auice.eodem.
Electariu[...]pliris arcoticon Ni.eodem.
Electuarium de psilio Mesue.eodem.
Electuarium quo vtuntur reges et prela. Mes.fo.xj.
Electuarium de ponis Mesue.eodem.
Electuarium de sorbis mesue.eodem.
Electuarium ad scabiem & pruridnam carnis Alma[...] fo.eodem.

Electuarium ad restaurationem humiditatis secun=
dum Nico.eodem.
Electuarium almezeron Mesue.fo.xvj.
Electuarium de persicis Mesue.eodem.
Emplastrum de mellilloto mesue.eodem.
Emplastrum diafiniconis mesue.eodem.
Emplastrum de granis lauri mesue eodem.
Emplastrum contra fluxum Montagna.eodem.
Emplastrum de crusta panis montagna.eodem.
Emplastrum filij zacharie mesue.eodem.
Emplastrum contra morbum magi.eodem.
Emplastrum ad extrahendũ codeselas magistrale.eo.
Emplastrum ad pleuresim mesue.eodem.
Emplastrum ad crepatos magi.eodem.
Emplastrum ad morsum scorpionum magi.eodem.
Epithima pro corde magistra.eodem.
Epithima pro epate magistra.eodem.

**Philonium ex inuentione prima Me=
sue.fo.xij.**

Philonium persicum Mesue.fo.xij.

Gallie muscate Mesue.fo.xiij.

Gallie sebelie Mesue.fo.xiij.
Gallie elefangine mesue.eodem.
Gallia magna siue regalis mesue.eodem.

Homorusia Auicenne.fo.xiij.

Iustinum imperatoris Nico.fo.xij.

Ierapigra Galeni Mesue.fo.xiij.
Iera simplex Galeni.eodem.
Iera composita galeni Nico.eodem.
Ieralogodion sm Auicennam.eodem.
Iera Hermetis Mesue.fo.xiiij.
Iulep rosatum mesue.eodem.
Iulep violatum mesue.eodem.
Iulep de iuiubis mesue.eodem.

Katorticon imperiale Nico.fo.xiiij.

Litontripon Nicolai.fo.xiiij.

Letificans Rasis.fo.xiiij.
Loch de pino Mesue.eodem.
Loch de papauere mesue.eodem.
Loch de squilla mesue.eodem.
Loch sanum expertum mesue.eodem.
Loch ad asma mesue.eodem.
Loch de pulmone vulpis magi.fo.xv.
Loch de alleis mesue.eodem.
Loch de caulibus mesue eodem.
Loch de farfara magi.eodem.
Loch bonum conferens ethicis et consum[illegible] Me=
sue.eodem.
Loch de amigdalis mesue.eodem.
Loch de althea magi.eodem.

Metridatum magnum nicolai.[illegible]

Metridatum Auicenne.fo.xv.
Micheleta Nicolai.fo.xvj.
Mel rosatum mesue.eodem.
Mel rosatum Nico.eodem.
Mel violatum Nicolai.eodem.
Mel rosatum alio modo Nicolai.eodem.
Miua cytoniorum cum speciebus mesue.eodem.
Miue cytoniorum sine speciebus Mesue.eodem.
Mel mirtinum.eodem.
Mel anacardum.eodem.
Musa magna Nicolai.fo.xvj.
Marenatum magistrale.eodem.
Mixtura cordialis magistralis.eodem.
Mixtura pectoralis magistralis.eo[illegible]

Oxizachara nicolai.fo.xvj.

Oximellis simplicis Mesue.fo.xvj.
Oximellis compositi Mesue.eodem.
Oximellis squillitici Mesue.eodem.
Olei muscellini Mesue.eodem.
Olei rosati mesue.eodem.
Olei rosati alio modo.eodem.
Olei violati Mesue.fo.xvij.
Olei de lilio sine speciebus mesue.eodem.
Oleum de lilio cum speciebus.eodem.
Olei camomille mesue.eodem.
Oleum de absinthio magi.eodem.
Oleum de aneto mesue.eodem.
Oleum de ruta mesue.eodem.
Oleum de menta magi.eodem.
Oleum sambucinum Mesue.eodem.
Oleum de nenufare mesue.eodem.
Oleum costinum mesue.eodem.
Oleum de formicis volantibus Nico.eodem.
Oleum de capparibus magi.eodem.
Oleum de mirtis Ioan.de sancto amando.eodem.
Oleum masticinum mesue.eodem.
Oleum de castoreo magistra.eodem.
Oleum de scorpionibus mesue.eodem.
Oleum cytoniorum mesue.eodem.
Oleum spice seu nardinum mesue.eodem.
Olei spice magistralis.eodem.
Olei vulpini Mesue.fo.xviij.
Oleum de ipericon magistra.eod.
Oleum pro doloribus puerorum magistra.eodem.
Oleum amigdalarum dul.mesue.eodem.
Oleum amigdalarum amar.mesue.eod.
Oleum amigdalarum prohibendo magi.eodem.
Olei de nucleis persicis mesue.eodem.
Oleum laurinum mesue.eodem.
Olei laurini magistralis.eodem.
Olei irini mesue.eodem.
Olei de granis sisami Mesue.eodem.
Oleum sisaminum magistra.eodem.
Oleum de grisomilis Mesu[illegible]
Oleum de tartaro magi.eodem.
Oleum salutie magistrale.eodem.
Oleum de euforbio Mesue.eod.
Oleum de semine lini Mesue.eodem.
Oleum de cucurbita mesue.eodem.
Oleum de floribus papaueris mesue.eodem.
Oleum de iuniper[illegible]sue.fo.xix.

Puluis cordialis dulcis ma.fo.xix.

Puluis c[illegible]lis pro vermibus magi.fo.xix.
Puluis [illegible] potio montagnane.eodem.
Puluis [illegible]phalis magistra.eodem.
Puluis [illegible] sene montagnane.eodem.
Puluis [illegible] sene magis solutiuus.eodem.
Puluis pro epithimate cordiali ma.eodem.
Puluis pro sacculo cordis magi.eodem.
Puluis pro sacculo capitis magi.eodem.
Puluis restrictiuus magistra.eodem.
Puluis pro mingentibus in lecto Montagna.eodem.
Puluis pro bombardis et schiopetis.eodem.
Puluis pro implendo dactilos pro mulie. magistra=
le.eodem.
Pastonum pro filomenis magistra.eodem.
Pillule elefangine Mesue.eodem.

Pillule masticine Petri de Ebano Mesue.fo.xix.
Pillule auree Nicolai.fo.xx.
Pillule de q[illegible]us Fracisci de pedemon.eod.
Pillule turb[illegible] auree.Me.eod.
Pillule agg[illegible]iue Mesue ex inuentione nostra.eod.
Pillule de fu[illegible]terre Auicen.eod.
Pillule de m[illegible] Mesue.eod.
Pillule de [illegible]i Gal.eod.
Pillule de iera cum agarico mag.eod.
Pillule de [illegible]ra magna Gal.eod.
Pillule fetide maiores Mesue.eod.
Pillule fetide minores Mesue.eod.
Pillule de sarcocolla Mesue eodem.
Pillule de bdellio maiores Mes.eodem.
Pillule lucis maiores Mesue.eod.
Pillule de hermodactilis maiores mesue.fo.xxj.
Pillule de hermodactilis minores Mesue.eod.
Pillule de hermodactilis ex inuentione nostra Mesue.eodem.
Pillule de reubarbaro Mesue.eodem.
Pillule inde Mesue.eod.
Pillule sine quibus esse nolo Nico.eodem.
Pillule coctie Galeni.eod.
Pillule coctie Alman.vsuales.eod.
Pillule arabice Nicolai.eodem.
Pillule alsaiaret Auicen.eodem.
Pillule stomatice penultime descriptionis mesue.eod.
Pillule stomatice secunde descriptionis mesue.eodem.
Pillule imperiales Nico.eodem.
Pillule communes Auicenne.eodem.
Pillule bichichie mesue.eodem.
Pillule de agarico mesue.eodem.
Pillule de lapide lazuli mesue.fo.xxij.
Pillule de euforbio mesue.fo.xxij.
Pillule ad omnes morbos catarri mesue.eodem.
Pillule de opoponaco mesue.eodem.
Pillule alexandrine magi.eodem.
Pillule de serapino mesue.eodem.
Poma laudani magistr.eodem.
Poma ambre magistra.eodem.
Rubea trociscata Nicolai.eodem.
Rosata nouella Nicolai.eodem.
Requies Nicolai.eodem.

Suffuf aromaticum Mesue.Fo.xxij.

Sief album cum opio Mesue eodem.
Sief album sine opio mesue.eodem.
Suppositoria ad [illegible]agi.eodem.
Suppositoria ali[illegible]d tena[illegible]on magistra.eod.
Suppositor[illegible]clamine.eodem.
Suppositor[illegible]o.[illegible]trictiua.eodem.
Sacculus pro [illegible]rde magi.eodem.
Sacculus pro capite magi.eodem.
Sacculus alius pro capite magi.eodem.
Sacculus pro stomacho magi.e[illegible].
Sacculus alius pro stomacho m[illegible].eodem.
Sacculus pro pulsibus magi.eodem.
Sacculus pro fianchis magi.eodem.
Stomatichum calidum Nicolai.eodem.
Stomatichum frigidum Nico.eodem.
Stomatichum laxatiuum.eodem.
Specierum pro composita magi.eodem.
Specierum pro ceruelato magi.eodem.
Salsa confecta magi.eodem.
Syrupus acetosi simplicis Mes.eodem.
Syrupus de radicibus mesue.eodem.
Syrupus de duabus radicibus magi.fo.xxiij.
Syrupus de succo endiuie.eodem.
Syrupus de endiuia magi.eodem.
Syrupus alius de endiuia Gentilis.eodem.
Syrupus rosatus ex infusione Mesue.eodem.
Syrupus de rosis siccis magi.fo.xxiiij.
Syrupus de succo rosarum.eodem.
Syrupus de succo acetose Mesue.fo.xxiij.
Syrupus de agresta mesue.eod.
Syrupus de papauere.mesue.eo.
Syrupus de pomis simplicis mesue.eod.
Syrupus de pomis compositi mesue.eod.
Syrupus de granis mirt.mes.eod.
Syrupus de mirtis magistra.eod.
Syrupus de corticibus citri.mesue.eod.
Syrupus de acetositate citri mes.fo.xxiiij.
Syrupus violati compositi mesue.eodem.
Syrupus violati ex infusione mesue.eod.
Syrupus de iniubis mesue.eodem.
Syrupus de scabiosa magistra.eod.
Syrupus de granatis mesue.eod.
Syrupus de mentha mesue.eod.
Syrupus de bisantijs siue dinarij mes.eod.
Syrupus de fumoterre mesue.eod.
Syrupus de prasio mes.eod.
Syrupus de absinthio mesue.eodem.
Syrupus de epitimo mesue.eod.
Syrupus de thimo mesue.fo.xxv.
Syrupus de artemisia magi.eodem.
Syrupus de sticados mesue.eod.
Syrupus de isopo mesue.eodem.
Syrupus de liquiritia mesue.eodem.
Syrupus de eupatorio mesue.eodem.
Syrupus de calamento mesue.eodem.
Syrupus ad matricem magi.eodem.
Syrupus cordialis magistra.eod.
Syrupus de cicorea Guilielmi.fo.xxvj.
Syrupus de fabor regis mesue.eod.
Syrupus diamoron mesue.eodem.
Syrupus de limonibus.eodem.
Syrupus de ribes.eodem.

Triasandali Nicolai.fo.xxvj.

Terzea ad ardorem vrine.fo.[illegible]vj.
Trifera magna Nicolai.eodem.
Trifera persica mesue.eod.
Trifera minor ex arte zenonis mes.eodem.
Tyriaca magna Andromaci.eod.
Tyriaca Galeni.fo.xxvij.
Trocisci diarodon mesue.eod.
Trocisci de rosis minores mesue.eod.
Trocisci de rosis maiores mesue.eod.
Tro[illegible]sci de rosis et eupatorio mes.eod.
Trocisci de reubarbaro mesue.eodem.
Trocisci de canfora mesue.eod.
Trocisci de spodio mesue.eod.
Trocisci de spodio cum semine acetose mes.eodem.
Trocisci de berberis mes.fo.xxviij.
Trocisci [illegible] absinthio mes.eodem.
Trocisci [illegible]lchechingi mesue.eo.
Trocisci [illegible] capparibus mesue.eod.
Trocisci de eupatorio mes.eodem.
[illegible] de karabe mesue.eod.
[illegible]e mirrha Rasis.eodem.
[illegible]terra sigillata mes.eodem.
[illegible]esi mesue.eodem.
[illegible]arico mesue.eodem.
[illegible]al mesue.fo.xxix.
[illegible]alli Nicolai.eodem.
[illegible]ro Nicolai.eodem.
Tro[illegible]uila Nicolai.eodem.
Trocisci [illegible]aracaron i.andromaci.eodem.
Trocisci d[illegible]pera Auicenne.eodem.
Trocisci d[illegible]nich mesue.eod.
Tortella de [illegible] sm Mat.silua.eod.
Trocisci de [illegible] siue trocisci amech in antidotario Mesue.fo.eodem.
Trocisci alij de violis Mesue in practica sua capitulo de asmate.eodem.

Trocisci de lachs Mesue. fo. xxix.
Trocisci cochion Auicenne. fo. eod.
Trocisci de ligno aloe Mesue. eodem.
Trocisci de balausthis Auicenne. eodem.
Trocisci de sandalis Mesue. eodem.
Trocisci croci magnetis Nico. eodem.
Trocisci idiocri Nico. eodem

Unguentum gratia dei. fo. xxix.

Unguentum sanans vlcera antiqua. fo. xxx.
Unguentum alfesiricon Mesue. eodem.
Oleum de oleandro quod intrat in suprascripto vnguē to cum confectio. eodem.
Unguentum aureum Mesue. eodem.
Unguentum ad rapas et restas equorum. eodem.
Unguentum idem ad rapas et restas equorum quondam. domini domini Bernabouis. eodem.
Unguentum de elleboro ad tineam. eodem.
Unguentum de semperuiua. eodem.
Unguentū de plumbo Leonardi de preda palea. eod.
Unguentum mirabile de cancris fluuialibus. eodem.
Unguentum pro stomacho magi. eodem.
Unguentum sandalinum Mesue. eodem.
Unguentum pro renibus domini Blasij. eodem.
Unguentum Galeni Mesue. eodem.
Unguentum populeon Nicolai. eodem.
Unguentum martiaton Nicolai. eodem.
Unguentum arogon Nicolai. fo. xxxi.
Unguentum agrippe Nicolai. eodem.
Unguentum dialtee subtilis Nicolai. eodem.
Unguentum stafisagrie magi. eodem.
Unguentum de citro Nicolai. eodem.
Unguentum martiaton aliud. eodem.
Unguentum artanite magnum mesue. eodem.
Unguentum aliud artanite paruum mesue. fo. xxxij.
Unguentum egyptiacum mesue. eodem.
Unguentum de bdelio mesue. eodem.
Unguentum pro vernibus montag. eodem.
Unguentum pro pectore magistra. eodem.
Unguentum apostolorum Auicen. eodem.
Unguentum ad scabiem magistra. eodem.
Unguentum ad scabiem pro pueris Montagna. eod.
Unguentum ad scabiem pro canibus. eodem.
Unguentum de cerusa crudum magi. eodem.
Unguentum de cerusa coctum magistra. eodem.
Unguentum de litargirio coctum magistra. eodem.
Unguentum de minio coctum magi. eodem.
Unguentum basilicon minus. eodem.
Unguentum citrinum siue commune. eodem.
Unguentum de dragagantis pectorale. eodem.
Unguentum de adipibus magi. eodem.
Unguentum comitisse Guilelmi de Varignana. eodem.
Unguentum de antera magi. eodem.
Unguentum ad combustionem ignis. eodem.
Unguentum ad fissuras mammillarum. eodem.
Unguentum ad ni[illegible]demum mesue. eodem.
Unguentum basilicon magnum mesue. eodem.

Unguentum cesareos magnum mesue. eodem.
Unguentum cesareos paruum mesue. eodem.
Unguentum alabastrum nardi [illegible] xxxij.
Zuccarum rosatum mesue. fo. xx[illegible]
Zuccarum violatum Mesue. eodem.

De artificio [illegible]

Ad faciendum ceram rubeam. fo. xxxiij.

Ad faciendum ceram viridem. fo. xxxiij.
Ad faciendum ceram nigram. eodem.
Ad faciendum ceram albam. eodem.
Alius modus dealbandi ceram. eodem.
Modus laborandi ceram suprascriptam. eodem.
Modus mensurandi ceram laborandam. eodem.
De artificio zuccari. eodem.
Ad faciendum coriandros solios. eodem.
Ad faciendum coriandros crispos. eodem.
Ad faciendum cinamomum confectum. eodem.
Ad faciendum amigdalas. eodem.
Ad conficiendum raucetos. eodem.
Ad conficiendum gariofilos. eo.
Ad faciendum cōfectiones bene crispas. eo.
Ad conficiendum anisos. fo. xxxiiij.
Ad faciendum pineas. eo.
Ad conficiendum auellanas. eo.
Ad conficiendum muscardinos. eo.
Ad conficiendum pignocatam. eo.
Ad faciendum morsellatam. eo.
Ad faciendum zinziberatam. eo.
Ad faciendum fructus et animalia. eo.
Ad faciendum penidios. eo.
Ad faciendum manuschristi rosatum. eo.
Ad faciendum manuschristi violatum. eo.
Ad faciendum manuschristi cum perlis. eo.
Ad faciendum manuschristi cū fragmentis. eo.
Ad faciendum saponeam. eo.
Ad faciendum saponeam de venetis. eo.
Ad dandum colorem zuccaro rubeum. eo.
Ad faciendum colorem viridem. eo.
Ad faciendum colorem celestinum. eo.
Ad faciendum colorem glaucum. eo.
Ad faciendum colorem turchinum. eo.
Ad faciendum colorem morellum. eo.
Ad faciendum martiapanos. eo.
Medicine que multū sustinent decoctione. eo.
Medicine que parum sustinent decoctione. eo.
Medicine que mediocrem sustinent decoctionem. eo.
Medicine que multum sustinent de[illegible]ne. fo. xxxv.
Medicine que parum sustinent de co[illegible]one. fo. xxxv.
Medicine que mediocrē sustinent cōctionem. eod.
Sequitur nobilissima doctrina ad cognoscendum vinas. fo. xxxv.

Finis Tabule.

Ob.G.II.819